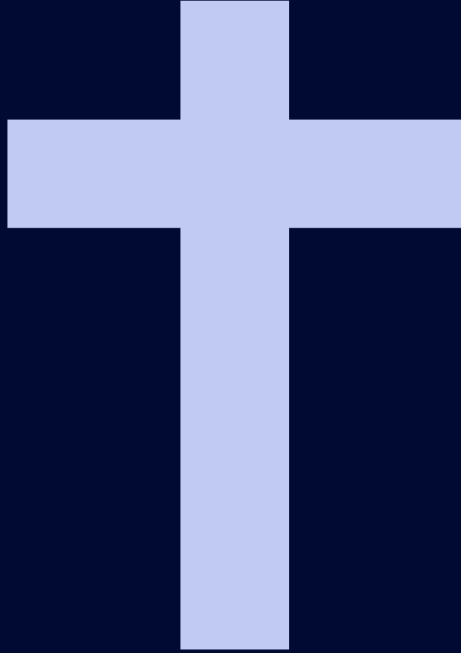

The New Testament of our Lord and Saviour Jesus

Christ

New Testament in Apache, Western (US:apw:Apache, Western)

The New Testament of our Lord and Saviour Jesus Christ New Testament in Apache, Western (US:apw:Apache, Western)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Western Apache (Apache, Western)

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Apache, Western

© 2012, Wycliffe Bible Translators. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023
22cab38e-86e0-5c5b-8972-5c0fa467c049

Contents

FRT	1
MATTHEW	2
MARK	47
LUKE	75
JOHN	122
ACTS	156
ROMANS	200
1 CORINTHIANS	222
2 CORINTHIANS	243
GALATIANS	256
EPHESIANS	264
PHILIPPIANS	272
COLOSSIANS	277
1 THESSALONIANS	282
2 THESSALONIANS	287
1 TIMOTHY	290
2 TIMOTHY	296
TITUS	300
PHILEMON	303
Hebrews	304
JAMES	320
1 PETER	325
2 PETER	331
1 JOHN	335
2 JOHN	341
3 JOHN	342
JUDE	343
REVELATION	345
Read the New Testament	367
GLOSSARY	379

BIK'EHGO'IHI'NAÑ BIYATI'
THE NEW TESTAMENT OF OUR LORD AND SAVIOUR JESUS
CHRIST

WESTERN APACHE

AMERICAN BIBLE SOCIETY

BIK'EHGO'IHI'NAÑ BIYATI'

THE NEW TESTAMENT OF OUR LORD AND SAVIOUR JESUS CHRIST

WESTERN APACHE

[apw]

© 2012, AMERICAN BIBLE SOCIETY

printed in 1966 by the American Bible Society.

Reprinted by Permission.

www.americanbible.org

www.ScriptureEarth.org

Creative Commons (by-nc-nd)

(Attribution-NonCommercial-No Derivatives)

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>

THE BOOKS OF THE NEW TESTAMENT

THE GOSPEL ACCORDING TO MATTHEW

¹ Abraham bits'á'dí' hanádaakinolt'ííhíí Jesus Christ, David bá niktíni nyáázhi' naltsoos besi'aaníí.

² Isaac Abraham bá hizhchij; Jacob Isaac bá náánázhchí; Judas hik'e bik'isyú Jacob bá hizhchij;

³ Thámar, Pháres hik'e Zára Judas yá yishchij; Éstrom Pháres bá náánázhchí; Áram Éstrom bá náánázhchí;

⁴ Amínadab Áram bá náánázhchí; Náasson Amínadab bá náánázhchí; Sálmon Náason bá náánázhchí;

⁵ Ráchab, Bóoz Sálmon yá yishchij; Ruth, Óbed Bóoz yá yishchij; Jesse Óbed bá hizhchij;

⁶ David, ízisgo nant'án nlíni, Jesse bá hizhchij; Urías n'íí bi'aahíí Sólomon David, ízisgo nant'án nlíni, yá yishchij;

⁷ Robóam Sólomon bá hizhchij; Abíah Robóam bá náánázhchí; Asa Abíah bá náánázhchí;

⁸ Jósaphat Asa bá náánázhchí; Jóram Jósaphat bá náánázhchí; Ozías Jóram bá náánázhchí;

⁹ Jóatham Ozías bá náánázhchí; Áchaz Jóatham bá náánázhchí; Ezékias Áchaz bá náánázhchí;

¹⁰ Manásses Ezékias bá náánázhchí; Ámon Manásses bá náánázhchí; Josías Ámon bá náánázhchí;

¹¹ Bábylonyú isnáhgo odestíídá', áí hadá' Jechonías, hik'e bik'isyú Josías bá náánázhchí;

¹² Bábylonyú isnáhgo odestiiníí bikédí'go: Saláthiel Jechonías bá hizhchij; Zoróbabel Saláthiel bá náánázhchí;

¹³ Abíud Zoróbabel bá náánázhchí; Eliakim Abíud bá náánázhchí; Ázor Eliakim bá náánázhchí;

¹⁴ Sádóc Ázor bá náánázhchí; Áchim Sadóc bá náánázhchí; Elíud Áchim bá náánázhchí;

¹⁵ Eleázar Elíud bá náánázhchí; Mátthan Eleázar bá náánázhchí; Jacob Mátthan bá náánázhchí;

¹⁶ Joseph Jacob bá náánázhchí, Josephíí Mary holzéhi bika' nlij ni', Maryhíí Jesus, Christ holzéhi, yishchij.

¹⁷ Áík'ehgo Abraham bits'á'dí' David nehená'zhí' dííts'adah hanátolchij; David bits'á'dí' isnáhgo odestíízhí' dííts'adah hananátolchij; áídí' isnáhgo odestiiníí bits'á'dí' Christ nyáázhi' dííts'adah hananátolchij.

¹⁸ Díí k'ehgo nko Jesus gozlij: Bájá Mary holzéhi ilk'idá' Joseph baa hiiltij, ndi doo hwahá yil niinéh da ndi Holy Spirit bits'á'dí'go biyi' mé' silij.

¹⁹ Yil niinéhihíí, Joseph holzéhi, nnee nlt'éégo at'éhi, Mary doo dénchó'égo bich'í' godigháh hát'íí dahíí bighá, doo hadín yígólsinégo bil ilk'inásht'aash, nzi.

²⁰ Áídá' yaa ntsekees nt'éégo, nayeelgo Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á yaaká' dí'ihíí bich'í' hadziigo gáníí, Joseph, David biye' nlíni, Mary ni'aa ándle'zhí' doo nénldzid da; hiltsaq siliiníí Holy Spirit bits'á'dí'go at'éé.

²¹ Bizhaazhé ishkiinhi goleeh, áí Jesus holzeego ádnííí: bik'íí binchó'íí bits'á'zhí' hasdáyihiniíí doleeíhíí bighá.

²² Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú na'iziidi áníí n'íí begolne'go be'ánagót'íí, gáníígo,

²³ Isaa, na'ilíhn doo hwahá nneh dahíí hiltsaq hileeh, bizhaazhé ishkiinhi goleeh, áí bizhi'íí Emmánuel golzee doleeí, áí, Bik'ehgo'ihí'nañ nohwił nlij, golzeego ágolzee.

²⁴ Áídí' Joseph ch'ínádzidgo, Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á ábikniidyú ádzaago Mary yil nnaá:

25 Áídá' doo yaa naghaa da, bizhaazhé dantsé ishkiinhi gozlijzhí; án Jesus yizhi' yá áyílaa.

2

1 Judéayú Bétlehem golzeegee Jesus gozlijdá' Hérod nant'án nlii lèk'e, áídá' ya'ái hanadáhdí' nnee daagoyánihi hikai, Jerúsalemzhí',

2 Gádaaniigo, Jews binant'a' gozlijhí hayú? Ya'ái hanadáhdí' bits'ílsqqsé dah hiit'ijhí bigha daahohiikaahyú dekai.

3 Hérod nant'án nlii lá'íi nnee dawa Jerúsalemyú daagolíni bílgo díi daidezts'aqadá' doo bíl daagozhóq da lèk'e.

4 Hérod okaqah yebik'ehi itisyú nadaandeehi lá'íi begoz'aaní ye'ik'eda'ílkhíhi íla'áyílaago, Hayú Christ goleeh? daayihniigo nayídaadiikid.

5 Áík'ehgo gádaabiñii, Judéayú Bétlehem golzeegee; Bik'ehgo'ihí'nañ binkáayú na'iziidi n'íi k'e'eshchijhí k'ehgo,

6 Júda bini'yú Bétlehem ílíníi, Júdagee nant'án daanliiníi bíl dáledaaní'ée: nant'án shichagháshé, Israel hat'i'íi, yá nant'aa doleekí nits'á'dí'go goleehíi bigha, ñii.

7 Hérod dánant'í'ego nnee daagoyánihíi yiká o'í'a'dá' nayídaadiikid, Daadá' ts'ílsqqsé dantsé hit'ij silij? ñiigo.

8 Áídí' Bétlehemiyú odaayis'a' gádaabiñiiigo, Ishkiin alts'íséq nht'éégo biká hadaanohaa; baa nohkai lèk'eyúgo shil nanádaagodoñihgo shíi áldó' ákú hoshkaahyú disháh.

9 Nant'án áníhíi daidezts'aqadá' dahiskai; hikaahdá' ya'ái hanadáhdí'go ts'ílsqqsé dahs'aqgo daayo'ij n'íi bádihyúgo hiltqql nt'éégo, ishkiin alts'íséhi sitijjee bik'ehdí' dahs'aq silij.

10 Ts'ílsqqsé daayiltsaqadá' dázhq yaa bíl daagozhóq lèk'e;

11 Áídí' kih yune' ha'ákaidá' ishkiin alts'íséhíi báq, Mary holzéhi, yilgo daayiltsaqadá', yich'í' hayaa ádaadzaago daayokaqah: ilínihi nadaayiné'íi yidá'ch'ída'iztaqgo óodo, jeeh didlidgo kkaqolchini, frankincense holzéhi, lá'íi jeeh nch'íi, myrrh holzéhi, yaa daizné'.

12 Nnee daagoyáni Bik'ehgo'ihí'nañ, Hérod bich'iyú nádohkáh hela', daabiñiiigo yaa nadaiyeelgo, dabíi bini'yú onákai, lahuyúgo.

13 Anákaidá' Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á yaaká'dí'hi Joseph bíl ch'í'nah ánagodlaa nayeekíi bee, gáníigo, Nádnáh, mé' hik'e báq bílgo Egyptyú bíl nkáh, akú nahísóotaq, nohwil nanágoosisñi'zhí'; Hérod k'ad mé' yizilheego yiká hantaa godigháh.

14 Áík'ehgo Joseph nádiidzaago mé'ihíi hik'e baqhíi bílgo t'é'yú Egyptyú okai.

15 Hérod daztsaqzhí' da'akú naháztaq: Bik'ehgo'ihí'nañ binkáayú na'iziidíi áníi n'íi, ShiYe' Egyptdí' hannáh bíldishñii, ñniidíi begolne'go ágodzaa.

16 Áídí' Hérod nnee daagoyáni bich'í' nadaazhch'a'go yígolsjídá' dázhq bágóchijidgo, ishikín naki bíl ledaagodzaadí' hayaa godezt'í'go dawa natseedgo yengon'áq Bétlehemiyú, nnee daagoyáni Jesus yaa nayídaadiikid n'íidí' godezt'í'go.

17 Jéremy, Bik'ehgo'ihí'nañ binkáayú na'iziidi n'íi, gánniidíi begolne',

18 Rámayú lá' bizhii daidits'ag, daachag lá'íi chaal daadilwosh, Rachel bichagháshé yigha hichago, yati' inesk'azíi bee bich'í' yádaach'ilti' ndi doo hagot'éégo da lèk'e, bichagháshé da'ádaadihíi bigha.

19 Hérod daztsaqadá' Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á yaaká'dí'hi Egyptgee Joseph nayeekíi bee bíl ch'í'nah ánagodlaa,

20 Gáníigo, Nádnáh, niye' hik'e báq bílgo Israel hat'i'i bini'yú bíl nádnkáh: niye' daizilhee hádaat'ij n'íi nanezna'.

21 Áídí' nádiidzaago biye' hik'e baqhíi bílgo Israel hat'i'íi bini'yú onákai.

²² Arkeláus Judéayú nant'án nanásdlíí, bitaa Hérod sitíi n'íígee nnaántlizhgo Joseph ya'ikonziidá, ákú digháhzhí' neldzid: áík'ehgo bindzeekíí bee Bik'ehgo'ihí'nań, Doo ákú ńńáh da, bińńiid, áík'ehgo ni' lahyúgo Galilee golzeeyú okai.

²³ Áídí' kĭh gozníí Názareth golzeegee ndaagozle'; Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú nada'iziidi, Áń Názarene holzee doleeł, daañii n'íí begolne'go.

3

¹ Áí benagowaadá' John Baptize ágole'íí nnee yich'í' yałti'go nyáá, da'igolííyú, Judéa bigodesdzogíí biyi', gáníígo,

² Nohwinchó'íí bits'á'zhí' ádaahne', yaaká'yú dahsdaahn nant'aahíí biká' nagowaa.

³ Díńko Esáias, Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú na'iziidi, yaa yałti'go gáníí n'íí, Da'igolííyú hadíńshí dilwosh, NohweBik'ehń bádihyú ilch'í'daagohle', intín ilk'ídezđhgo bá ádaahle', ńiigo.

⁴ John bidiyáge bighán ha'i'áhíí bighaa alzaa, ikał hilchii biziz alzaa; nágonech'iidi hik'e dziłyú gosnihií biłgo bihidán lėk'e.

⁵ Áídá'go Jerúsalemdí' Judéa dahot'éhé ni' nagoz'aądí' la'íí túńlíńí Jórdan holzéhi bińaayú dahot'éhé ni' nagoz'aądí' baa nánzáą,

⁶ Áík'ehgo bi'ádaat'e' nchó'íí yaa nanádaagosńi'dá', túńlíńí Jórdan holzéhi biyi' John baptize ádaabizlaa.

⁷ Phárisees daanlíni hik'e Sádducees daanlíni baptize ádaalnéhíí yigha neheskaigo yiłtsaądá' gáyihńii, Nohwíí, ch'osh bik'asda' golííhíí k'ehgo daalinoł'ííhíí, hadíń lá nohwádihyú nohwiniigodilne' goz'aaníí bits'á'nohkáh nohwilńńiid?

⁸ Da'anii nohwinchó'íí bits'á' ádaahdzaayúgo ch'í'nah ádaadi'nołsĭ, nest'a' nł'éego nádaant'ihíí k'ehgo nohwaa daide'aah.

⁹ Abraham bits'á'dí' daadihe'na'i doo ídłdaadoh'ńii da: Bik'ehgo'ihí'nań díí tséé nazńilíí nnee Abraham bits'á'dí' daadihezna'híí k'ehgo áile'yúgo áile', nohwłdishńii.

¹⁰ Ch'il nkedn'aagee ilk'idá' bé'nil'aąđgo ácha nńit'aą: ch'il dawa doo nest'án nł'éehíí baa dahndéh dayúgo yó'ok'éhgo kq' diltł' yuyaa olkaadhi at'éé.

¹¹ Shihíí tú bee baptize ádaanohwish'ĭ gáđńii, nohwinchó'íí bits'á'zhí' ádaasohdzaayúgo: ndi shiké'dí' la' shitisgo at'éhi higháh, bikee hishleełíí ndi doo bik'eh sitíí da: áń Holy Spirit hik'e kq' yee baptize ádaanohwił'ĭ doleeł.

¹² Be'ilch'íhé dahyotĭł, t'oh naghái ilch'íhi goz'aągee nágošho doleeł; binest'a'híí ilk'eyihńiil; áídá' bizhoolíí kq' doo ntsésihi biyi' yuyaa yidilid.

¹³ Áídí' Jesus Gálileedí' Jórdan túńlíízhí' nyáá, John baptize ábile'híí bigha.

¹⁴ Áídá' John doo hat'ĭ dago gáníí, Shíígo née shaa nyaa, shíí ni baptize áshííle'go dábił'ehdá'?

¹⁵ Jesus gábiłńii, Ch'ík'eh ndi nzhq q'adíí: nzhqgo ágot'eehíí dawa be'iidle'go dábił'eh. Áík'ehgo John baptize ábíłaa.

¹⁶ Jesus baptize ábi'delzaadá' tú biyi'dí' dagoshch'ĭ hanáđzaa: áídí' yáá bich'ĭ ilts'a' áđzaago Bik'ehgo'ihí'nań biSpirit hawú k'ehgo bich'ĭ nke'eníhgo yiłtsaaníí dábiłgo biká' dahnezdaa:

¹⁷ Nł'éego yaaká'dí'go yati' gáníígo yidezts'aą, Díńko shiYe' shil nzhóni, áń baa shil gozhq.

4

¹ Áídí' Jesus Holy Spirit nabíłaago da'igolííyú ch'iidn nant'án nabíntaahyú óyáá.

² Dá doo iyáne dizdin behiskaą, áí aął hiskaądá' shiná' silĭ.

³ Na'íntaahíí baa nyáágo gábiłńii, Ni Bik'ehgo'ihí'nań biYe' nłííyúgo, díí tséehíí bán náodleeł, nńii.

⁴ Áídá' Jesus gábilnii, Ágágolzeego k'e'eshchij, Nnee doo dá bán zhá yee hiṇaa da doleel, áídá' Bik'ehgo'ihí'nañ biyati'íi bizé'dí' behagohigháhíi dawa yee hiṇaa doleel.

⁵ Ch'iidn nant'án godiyihgo ízisgo kḥ goznilyú Jesus yił o'áázgho kḥ biyi' da'ch'okaqahíi ts'ídago goz'aaní bilatahyú yił n'áázgho,

⁶ Gánábildo'niid, Bik'ehgo'ihí'nañ biYe' nliyyúgo gódah ch'í'nt'e': ágágolzeego k'e'eshchij, Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á yaaká'yú daagolíníi nlt'éégo binádaadeh'íi doleel, ná daayikdoniik: áídí', Doo tséé hitałgo hayaa ngeeh dahíi bigha anádaanołteel doo.

⁷ Jesus bich'í' hananádiigo gábilnii, Ágágolzeego k'ená'ishchij, Bik'ehgo'ihí'nañ neBik'ehñ doo nabíntaah da.

⁸ Áídí' dził dážhó yúdahi biká'yú yił hananát'aazgho nnee iltah at'éégo hadaazt'i'íi dawa la'íi bi'ízisgo ágot'eehíi bił ch'í'nah áyíilaago;

⁹ Gábilnii, Díi nagoz'aaní dawa naa dinish'aa doleel, hayaa áñne'go shonkaqahyúgo.

¹⁰ Jesus gánábildo'niid, Yuwehyú, Satan: ágágolzeego k'ená'ishchij, Bik'ehgo'ihí'nañ neBik'ehñ zhá honkaqah, da án zhá bá na'iziid.

¹¹ Áídí' ch'iidn nant'án bits'á'zhí' onádzaadá' Bik'ehgo'ihí'nañ binadaal'a'á yaaká'dí'hi baa hikaigo bich'odaazni'.

¹² Áídí' Jesus John ha'áneztijgo ya'ikonziidá' Gálileeyú óyáá;

¹³ Názarethdí' dahiyaago Capérnaumyú ngonle', túsikaaníi bahyú, Zábulon hik'e Néphthalim bigodesdzogíi biyi':

¹⁴ Esáias, Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú na'iziidi, gánniid n'íi begolne'go,

¹⁵ Zábulon bini' hik'e Néphthalim bini' Jórdan túnlíi hanaayú túsikaaníi bich'í' Gálileeyú, doo Jews daanlij dahíi bini'yú;

¹⁶ Godilhiyú naháztąą n'íi ko' bená'dindíingo daayiktsąą; da'itsaah bichagosh'ohyú naháztąą n'íi bich'í' idindláád silij.

¹⁷ Áídí' godezt'i'go, Nohwincho'íi bits'á'zhi' ádaahne', yaaká'yú dahsdaahn nant'aahíi biká' nagowaa, niigo Jesus yakti' nkegonyaa.

¹⁸ Jesus túsikaaníi Gálilee holzéhi bahyú higaaldá', nnee ilk'isyú naki, Simon, da'án Peter holzéhi, hik'e bik'isn Andrew lóg behaidlehé nanest'ólii téh nádaayi'aa'go yiktsąą: ái lóg hadaayihileehíi daanlij.

¹⁹ Áik'ehgo gádaayinii, Shiké' dahdoh'aash; lóg hayihileehíi k'ehgo nnee shá nádaahohłahgo ánohwishle'.

²⁰ Dagoshch'í' lóg behaidlehé nanest'ólii da'áige ne ndaistsoozdá' Jesus yiké' dahn'aazh lek'e.

²¹ Áídí' dahnádiidzaago ilk'isyú naki naayiktsąą, James, Zébedee biye', hik'e bik'isn John, ái bitaa Zébedee bilgo tsina'eehíi yiwi' naháztąą, bilógbehaidlehé nanest'ólii nádaikladgo; áik'ehgo yich'í' ánniid.

²² Dagoshch'í' bitaa tsina'eehíi yiwi' sidaadá' yits'á' dahn'aazh, Jesus biké'.

²³ Áídí' Jesus, Gálileeyú dahot'éhé Jews ha'ánálséh nagoznilyú ilch'ígó'aahgo, yaaká'yú dahsdaahn bilakt'áhgee begoz'aaní nlt'éégo baa na'goni'íi yaa yakti'go, la'íi nnee bitahyú iltah at'éégo kah yaa nadaakaihíi hik'e daannihíi náyihilziihgo anádaal.

²⁴ Syria golzeeyú dáhot'éhé Jesus baa daach'inii: áku iltah at'éégo daannihíi hik'e kah yaa nakaihíi, góyéégo bich'í' nadaagowaahíi, ch'iidn yisná ádaabiłsiníi, onádaatłishihíi, la'íi daadi'ilihíi yił nadaaskaigo Jesus nlt'éégo anádaayisłlaa lek'e.

²⁵ Áik'ehgo nnee ląągo Gálilee, Decápolis, Jerúsalem, Judéa, la'íi Jórdan túnlíini hanaadí'hi biké' anátseel lek'e.

5

¹ Jesus nnee biké' anátseehíi yiktsąągo dziłyú hayaa: áige ne zdaago bitsilke'yu aldó' baa hikai:

² Yił ch'ídaago'aah nkegonyaa, gánígo:

³ Hadíí ídaagoch'iyolba'íí biyaa daagozhóq le': yaaká'yú dahsdaahn bilakt'áhgee daanliiní itah daanlii.

⁴ Chaal nadaakaihíí biyaa daagozhóq le': bá nádaagodojooł.

⁵ Bijíídí' isht'edaagodnt'éehíí biyaa daagozhóq le': ni'gosdzán dá goz'ąą nt'éégo bíyéé doleel.

⁶ Nzhooqo ágot'eehíí dážhó hádaat'íihíí bighą shiná' hik'e dibá' daanliiníí biyaa daagozhóq le': áí náda'doldiil.

⁷ Bił daagoch'oba'íí biyaa daagozhóq le': bíí alód' baa goch'oba' doleel.

⁸ Bijíí biyi' daagozhóóníí biyaa daagozhóq le': áí Bik'ehgo'ihí'nań daidołtséel.

⁹ Iłch'igont'éehíí benadaago'aahíí biyaa daagozhóq le': áí Bik'ehgo'ihí'nań bichągháshé daabiłdi'nii doleel.

¹⁰ Nzhooqo ágot'eehíí ye'ádaat'eehíí bighą bich'í' nadaagoch'inłkaadíí biyaa daagozhóq le': yaaká'yú dahsdaahn bilakt'áhgee daanliiníí itah daanlii.

¹¹ Shíí shighą nnee yati' yee daanohwokáayúgo, nohwiniidaagodnłsıyúgo, la'íí lédá'ılchoogo yati' déncı'éhíí yee nohwaa yádaakti'yúgo, nohwiıyaa daagozhóq le'.

¹² Nohwił daagozhóq le', dážhó nohwił daagozhóq le': yaaká'dí'go ízisgo ágot'eehíí nohwaa hi'né' doleel: nohwíí dánohwintségo Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú nada'iziid n'íí da'ágát'éégo bich'í' nadaagoch'inłkaad ni'.

¹³ Nohwíí ni'gosdzán bi'ishıih daanohłji: áídá' ishıihíí doo nk'óqzh da silııyúgo, nt'é bee nk'óqzh análne'? Doo nt'é bee nkt'éé da, daazhógo ch'élkádgo biká' nach'ikai doo.

¹⁴ Nohwíí ni'gosdzán biká' nnee bá'idindláadíí daanohłji. Dził biká'yú ízisgo kłh nagoznıl dahgoz'ąayúgo, doo hagot'éégo nant'í' da.

¹⁵ Ła'íí ik'ah kọ'íí ch'idnłłah lék'eyúgo, doo táts'aa bił hayaa nch'i'áah da go'íí, áídá' ik'ah kọ'íí biká' dahnásiłt'áhé biká' dahch'ıłt'aah go'íí; áík'ehgo hadíí kłh yune' naháztaaníí dawa yee daago'ıi.

¹⁶ Nnee bináál nohwits'á' idindláad le', áík'ehgo nkt'éégo ánadaah't'ıhíí daayo'ıigo nohwiTaa yaaká'yú dahsdaahn ízisgo at'éehíí bee ch'ı'nah ádaanołsi.

¹⁷ Bik'ehgo'ihí'nań yegos'aaníí dagohíí Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú nada'iziid n'íí bek'e'eshchiiníí doo ánabiyishdııhyú níyáá daashoh'níí da: doo ánabiyishdııhyú níyáá da, áídá' dawa begolne'go níyáá.

¹⁸ Da'anıi gánohwiłdishnıi, Yáá hik'e ni'gosdzán biłgo bech'ıgonázhı' begoz'aaníí biyi'dí' ayáhágo isdzohíí la'íí dahts'idıłhihíí doo daazhógo dá dahgoz'ąą nt'éégo da, ąął alzaazhı.

¹⁹ Hadín díí Bik'ehgo'ihí'nań yegos'aaníí ayáhágo ágot'eehíí ndi doo yikísk'eh at'éé dahíí, la'íí áík'ehgo nnee yił ch'ídaago'aahíí, án yaaká'yú dahsdaahn bilakt'áhgee daanliiníí bitahyú dážhó doo ıłıı dahíí bee hojıı doleel: áídá' hadín díí begoz'aaníí yikísk'eh at'éehíí la'íí yee ıłch'ıgó'aahíí, án yaaká'yú dahsdaahn bilakt'áhgee daanliiníí bitahyú ízisgo at'éehíí bee hojıı doleel.

²⁰ Begoz'aaníí ye'ik'eda'ılchıhi hik'e Pharisees daanlıni bitisgo nkt'éégo ádaanoht'eeyúgo zhá yaaká'yú dahsdaahn bilakt'áhgee daanliiníí itah daahłeeh go'ıı, nohwiłdishnıi.

²¹ Doo áníídá' díí k'ehgo nnee bąngot'ąągo daadesots'ąą ni', Doo izıłhée da; hadín izis-hıı'ıí góyéégo bągoz'áni at'éé, golzeego:

²² Áídá' gádaanohwiłdishnıi, Hadín bik'ısn doo nt'é bighą dayú yik'ennıihíí góyéégo bągoz'áni at'éé: hadín bik'ısn, Ráca, yiłnıihíí baa yá'iti'go bągoz'áni at'éé: hadín bik'ısn, Doo gonyáá da, yiłnıihíí ch'ıidn bikq' dıłtł' yuyaa bągoz'áni at'éé.

²³ Áík'ehgo bech'okąąhıí biká' dahnási'nııłı goz'ąągee nt'éhéta Bik'ehgo'ihí'nań baa nánné'yúgo, nik'ısn bił dahgosıńł'ąąhıí bınáłnıihıyúgo;

²⁴ Da'áıgee da'ch'okąąh goz'ąągee nt'éhéta nánné' n'ıí siné'dá' nik'ısn bich'ı' nıhągo ıłk'ınągodıłdọh; áídı' t'ąązhı' nádńdąhgo ánıta Bik'ehgo'ihí'nań baa nánné'.

25 Hadín naa dahgoz'aaníi dagoshch'í' bíl ílk'ínágodnłdóqoh, yáná'iti'héyú bíl hi'ashdá'; dahyúgohíi dánko aayánáltihíi yaa nide'ahi at'éé, aayánáltihíi aasitíni yaa nítéehgo ha'anílt'e'.

26 Da'aníi doo ch'ínánódáh át'éé da, dá ąął na'ínłilgo zhá, nıłdishnii.

27 Doo ánídá' ágádaach'iniigo ba'ikodaanohsı lán shı, Doo nant'ı' nahkai da, golzeego:

28 Áídá' shíi gádaanohwıłdishnii, Nnee isdzán dážhó hát'ııgo déenchó'égo yinel'ııdíi ílk'idá' bijíi biyi' yuyaa nant'ı' deyaa.

29 Nińáá dihe'nazhinéégohíi nchó'go ánát'ııł ánıłsiyúgo ha'aahgo yó'okne': nits'ı' łahzhı' da'ádıhyúgo doo nzhqo da, áídá' nits'ı' dabiıghago ch'iidn bikq' diltki' yuyaa, hell holzéhi, oni'dolt'e'yúgo itisgo doo nzhqo da.

30 Nigan dihe'nazhinéégohíi nchó'go ánát'ııł ánıłsiyúgo nadnłgeeshgo yó'okt'e': nits'ı' łahzhı' da'ádıhyúgo doo nzhqo da, áídá' nits'ı' dabiıghago ch'iidn bikq' diltki' yuyaa oni'dolt'e'yúgo itisgo doo nzhqo da.

31 Gánádaadi'nii ni', Hadín bi'aa yó'onáyılt'e' hat'ıınıi, naltsoos yiká' ílk'ínát'aash:

32 Áídá' shíi gádaanohwıłdishnii, Hadín bi'aa doo nnee ła' yıl nant'ı' na'aash dadá' yıl ílk'ínát'aazhyúgo, nant'ı' naghaago áile': hadín isdzán yó'okt'e' n'ıı yıl nńááyúgo, áı nneehıı yıl nant'ı' na'aash hileeh.

33 Doo ánídá' gádaach'iniigo ba'ikonaadaanozdzi lán shı, Doo daazhógo nit'ła dahnádinłniih da le', áídá' Bik'ehgo'ihı'ńán binadzahgee hagot'éégo ánńiihıı k'ehgo árle':

34 Áídá' shíi gádaanohwıłdishnii, Doo yaaká' bee nohwit'ła dahnádaadidołniih da; áıgee Bik'ehgo'ihı'ńán nant'aago dahsdaahıı bighą:

35 Ła'ıı doo ni'gosdzán bee nohwit'ła dahnádaadidołniih da; áı Bik'ehgo'ihı'ńán dahnádil'iséhi at'éé: doo Jerúsalem ndi bee da; áı ízısgo kıh goznılıı nant'án ízısí golınihi at'ééhıı bighą.

36 Doo nitsits'in ndi bee nit'ła dahnádinłniih da, nitsizıl dała'á ndi doo ligaigo dagohıı dilłilgo áóléh át'éé dahıı bighą.

37 Ha'oh, dagohıı, Dah, zhá daadohnii, doo nohwit'ła dahnádaadidołniih da ndi da'anıigo ádaadohnii: ła'ihıı nchó'ihıı bits'ą'dı'go at'éé.

38 Doo ánídá' gádaadi'niigo ba'ikodaanohsı lán shı, Nohwináá hayı'ááyúgo bináá hanádoh'aal, nohwiwoo hayı'ááyúgo biwoo hanádoh'aal:

39 Áídá' shíi gádaanohwıłdishnii, Nnee nchó'go nohwich'ı' at'ééhıı doo bich'ı' t'ąązhı' ádaanoht'ee da: hadín nit'łaa yonłts'ıyúgo, łahzhinéé bich'ı' nnanınt'aah.

40 Dahadın ni'ıı bighą naa yá'iti'dá' nahayıłtsóozyúgo, ni'ııcho alđó' doo baa nchı' da.

41 Dała'á dahgostq'yú nińdeyoodyúgo, nakidn dahgostq'yú bíl n'áash.

42 Hadín dant'éhéta níyókeedıı baa nné', hadín dant'éhéta bá ch'ııné'yúgo doo bich'ı' t'ąązhı' hóntą' da.

43 Doo ánídá' gánádaadi'niigo ba'ikonaadaanozdzi lán shı, Nit'ahdı' gólıınıi zhá nıł nzhqodá' nik'ennıihıı bik'ennıih le'.

44 Áídá' shíi gádaanohwıłdishnii, Nohwik'ennıihıı nohwıł daanzhqq le', yati' yee daanohwokáalıı biyaa daagozhqó doleeł daahoh'ńıı le', hadıı bíl daanołchq'ıı nkt'éégo bich'ı' ádaanoht'ee le', nchó'go nohwich'ı' ádaat'eehıı ła'ıı nohwiniidaagodnłsinıı bá da'ohkąh le';

45 Áık'ehgo nohwıTaa yaaká'yú dahsdaahn bizhaazhé daanołłıı: án nchó'ıı hik'e nzhqohıı dálekt'eego biká'zhı' ya'ái hanádahgo áyıłsi, nkt'éégo at'ééhıı hik'e doo dávik'ehyú ádaat'ee dahıı dálekt'eego biká' nagoltııhgo áyıłsi.

46 Hadıı bíl daanołshoonıı zhá nohwıł daanzhqqyúgo, nt'é bighą nohwich'ı' nahi'ńııł? Tax bich'ı' nadaahi'ńııł ndi hadıı yıl daanzhoonıı bíl daanzhqq ya'?

47 Nohwik'ısyú zhá bilák'e nádaadołnihyúgo, ła'ihıı hant'é bee bitisgo ádaanoht'ee? Tax bich'ı' nadaahi'ńııł alđó' da'ágát'éé ya'?

48 Áík'ehgo nohwiTaa yaaká'yú dahsdaahn dázho nkt'éégo at'éé, nohwíí áldó' ágádaanoht'ee le'.

6

1 Doo dá nnee binadzahgee zhá nnee bich'í' nkt'éégo ádaanoht'ee da, daazhógo dédaanohwinił'íhíí bighą: ágádaaht'íyúgo nohwiTaa yaaká'yú dahsdaahn bits'á'dí' doo nt'é nohwich'í' naho'nííł at'éé da.

2 Tédaat'iyéhií dant'éhéta baa nné' lək'eyúgo, doo nádih higaakíí besh dilwoshé yee aniiigo da, daanzhoqo ádaadil'inií Jews ha'ánálséh nagoznil yune' la'íí intínyú nnee bada'ohíhíí bighą ágádaat'íhíí k'ehgo doo ánt'íí da. Da'anii gánohwikdishnii, Iłk'idá' áí bich'í' nahasnili at'éé.

3 Áída' tédaat'iyéhií dant'éhéta baa nné'yúgo nigan dihe'nazhińéé ánát'íłkíí ne'eshganzhińééhíí doo yígółsı da le'.

4 Dánant'í'ego baa nné': áík'ehgo dánant'í'ego ánáda'ch'ol'íłł ndi yo'iinií, niTaa, da'án nnee binadzahgee nich'í' nado'oniki at'éé.

5 Onkaąahgee doo daanzhoqo ádaadil'íhíí k'ehgo ánt'éégo da: áí ha'ánázéh yune' la'íí iłk'ída'itingee naziigo da'okaąahgo bił daagozhóqo, nnee daabineł'íigo. Da'anii gádaanohwikdishnii, Iłk'idá' áí bich'í' nahasnili at'éé.

6 Áída' ni, onkaąahyúgo, ntééh yune' ha'ánnángo, ídił da'déntíłhdá' niTaa nagont'í'yú honkaąah; án dánant'í'ego ánáda'ch'ol'íłł ndi yo'iinií, niTaa, da'án nnee binadzahgee nich'í' nado'oniki at'éé.

7 Da'ohkaąahgee be'ádaadohnihií doo dayúweh doo nt'é bighayú be'ádaadohni da, doo Jews daanlii dahíí ádaat'eehií k'ehgo: áí ląągo yádaasiilt'yúgo zhá Bik'ehgo'ihí'nań nohwidits'ag, daanzı.

8 Doo áík'ehgo ádaanoht'ee da: nohwiTaa hant'é bídaanohdíhíí yígółsı, t'ah doo hwahá bíhóhkeed da.

9 Díí k'ehgo nkó da'ohkaąah: NohwiTaa yaaká'yú dahsíndaahíí, Nizhi'íí dilzihgo bígózih le'.

10 Nant'án níłhíí begodowáh. Hagot'éégo ánniiyú yaaká'yú benagowaahíí k'ehgo ni'gosdzán biká'yú áldó' begodolníł.

11 Díí jii daahiidaą doleełí nohwá ágonłsı.

12 Hadíí ncho'go nohwich'í' ádaaszaahíí bighą baa nágodent'ąahíí k'ehgo néé áldó' ncho'go ádaasiidzaahíí bighą nohwaa nádaagodin'áah.

13 Nanohwída'dintaah yune' onohwoníł hela', áída' ncho'go at'ééhíí bits'á'zhı' hanánohwihí'nił: Dahazhi' dawa bá nant'áá, la'íí ninawodíí itisyú at'éhi, la'íí ízisgo ánt'éhi dahazhi' bee sínzii doleeł. Doleełgo at'éé.

14 Nnee bincho'híí bighą baa nádaagodeso'ąayúgo, nohwiTaa yaaká'yú dahsdaahn áldó' nohwaa nágode'aahi at'éé:

15 Áída' nnee bincho'híí bighą doo baa nádaagodeso'ąą dayúgo, nohwiTaa áldó' doo nohwaa nágode'aahi at'éé da.

16 Dáshiná' da'ohkaąah lək'eyúgo, daanzhoqo ádaadil'ini doo k'ehgo adaanoht'ee da: áí dáshiná' da'okaąahgee ídaadaagoch'iyolba'go binii hago ándaayol'íłł, nnee dáshiná' oshkaąahíí yídaagołsı le', daanzigo. Da'anii gádaanohwikdishnii, Iłk'idá' áí bich'í' nahasnili at'éé.

17 Áída' ni dáshiná' onkaąah lək'eyúgo, nitsizil nnłłag, ninii tángis;

18 Áí bee nnee dáshiná' onkaąahíí doo yídaagołsı da, niTaahíí zhá na'gont'í' ndi yígółsı: áík'ehgo dánant'í'ego ánáda'ch'ol'íłł ndi yo'iinií, niTaa, da'án nnee binadzahgee nich'í' nado'oniki at'éé.

19 Ni'gosdzán biká' dawahá nohwil da'ilínií doo nadaanohníí da, dánko gółchoozhi nohwits'á' da'iyąą, beshihii nohwits'á' dichih, la'íí da'in'íhíí nohwee dain'íh:

20 Áídá' yaaká'yú zhá nada'nohñí, akúyúgo zhá gólchoozhi doo nohwits'á' da'iyáa da, béshihí doo nohwits'á' dichíh da, ła'íí da'in'íhíí doo nohwee daino'íh at'éé da:

21 Dahayú nohwil ilíni sinilyú, áí zhá baa natsídaahkees doo.

22 Konáá'íí kots'í bikq'i at'éé: áík'ehgo konáá nht'ééyúgo kots'í dahot'éhé bikq' golíni at'éé.

23 Áídá' konáá doo nht'éé dayúgohí, kots'íhíí dahot'éhé dihihi at'éé. Koyi' ná'dindíin n'íí kots'á' dihiil silijyúgo, áí dázho dihihi at'éé.

24 Doo hadín binant'a' naki da, dała'á bil nchq'dá' ła'ihíí bil nzhqo doleeki at'ééhíí bigha; dagohíí dała'á yotá'dá' ła'ihíí yich'olaa doleeki at'éé. Bik'ehgo'ihí'nañ hik'e hágóldzilíí dála' doo hagot'éégo bá na'ch'iziidi at'éé da.

25 Áí bigha gádaanohwildishñii, Nohwi'ihí'na'íí doo baa nohwil daagoyéé da le', hant'éshá' hisháa doleek, daanohsigo; dagohíí nohwits'í doo baa nohwil daagoyéé da le', hant'éshá' ágoshdle', daanohsigo. Ya' idánhíí ihí'naahíí bitisgo ilij gá, ya' diyagé kots'íhíí bitisgo ilij gá?

26 Dló' yudahyú nada'iníihíí baa natsídaahkees: doo k'eda'dilee da, doo náda'igeesh da, doo hayú binon'ik'edaayihiniíí bá gowa goz'aa da; da'ágát'éé ndi nohwitaa yaaká'yú dahsdaahn bá da'diiné'. Ya' nohwíí áí bitisgo da'inohñíí gá?

27 Nohwitahyú hadín daahohñezíí yaa natsékeesíí zhá bee ayáhago ndi ts'idag ndiiséhgo ádidle' gá?

28 Hant'é bigha diyagé baa nohwil daagoyéé? T'oh dénzhónéhíí baa natsídaahkees; doo nada'iziid da, doo da'it'ool da ndi nht'éégo daanoosek:

29 Da'ágát'éé ndi Sólomon ízisgo at'éé lek'e ndi doo díí t'oh dénzhóné k'ehgo ik'e'isdlaa da, nohwildishñii.

30 T'oh díí jii noosekíí, áídí' iskaa daadidlidíí ndi Bik'ehgo'ihí'nañ nht'éégo bik'e'islaadá' danilt'eego ya' áí t'ohíí bitisgo Bik'ehgo'ihí'nañ nohwik'e'islaa gá, nohwíí nohwí'odla' ádaayáháhi?

31 Áík'ehgo, Hant'é da'iidaa shihíí? dagohíí, Hant'é da'iidlaa shihíí? dagohíí, Hant'é ádaagohiidle' shihíí? doo daadohñiigo baa nohwil daagoyéé da le'.

32 (Doo Jews daanlij dahíí áí zhá itisgo hádaat'íí:) áídá' áí dawa bídh daanohtijhíí nohwitaa yaaká'yú dahsdaahn yígólsi.

33 Bik'ehgo'ihí'nañ bilakt'áhgee begoz'aaníí hik'e bits'á'dí' nzhqogo ágot'eehíí ntsé biká hádaht'ij; áík'ehgo díí dawahá áldó' nohwíyéé doleek.

34 Áík'ehgo yiskaago hago ágot'eehíí doo baa nohwil daagoyéé da le': áí dabíí na'idint'og ndi at'éé. Dała'á jii nagont'ogíí da'ái zhá dávik'eh.

7

1 Doo hadín baa nádaht'ij da le', áík'ehgo nohwíí áldó' doo nohwaa nádaach'it'ij da doleek.

2 Aanádaht'ijhíí k'ehgo nohwíí áldó' nohwaa nádaach'it'ij doleek; dáhołąago kaa daa-sohné' lán shi n'íí k'ehgo da'ágáhołąago nohwaa nádo'né'.

3 Hant'é bigha nik'isn bináá yune' tsj alts'íséę sitaaníí hí'íí, áídá' nihíí nináá yune' tsj nchaahi sitaaníí doo hí'íí da?

4 Ni nináá yune' tsj nchaahi sitaadá', hagot'éégo nik'isn gáññii, Shik'isn, ai tsj alts'íséę nináá yune' sitaaníí ná haoshtijh?

5 Ni, nzhqo idn'íni, ntsé nináá yune' tsj nchaahi sitaaníí hatijh; áík'ehgo nht'éégo go'ij nleehgo áníta nik'isn bináá yune' tsj alts'íséę sitaaníí bá hatijh.

6 Nt'é dilziníí doo gósé baa daahohñiil da, ła'íí nohwiyo' nht'éhíhíí doo góchi bich'ij odaaholkaad da, ágádaht'ijyúgo dánko yiká' nakai doleek, áídí' nohwich'ij nádiikeego nohwik'idahjeeh.

7 Ídaadohkeed, áík'ehgo hant'é ídaadohkeedíi nohwaa hi'né'hi at'éé; hádaadoh'íí, áík'ehgo hant'é hádaadoh'iiníi nádaadohné'hi at'éé; dáádítłh ndaanołts'ı, áík'ehgo nohwá ch'ı'ıtııhi at'éé:

8 Hadín ídókeedíi baa hi'né'hi at'éé; hadín hádéz'iiníi hant'é hádéz'ıı shıhıı náidiné'hi at'éé; hadín dáádítłh ndaakts'ıhıı bá ch'ı'ıtııhi at'éé.

9 Nohwıtahyú ła' nnee biye' golıni, biye' bán bíyókeedyúgo, ya' tséego yaa yi'aah gá?

10 Dagohıı lóg bíyókeedyúgo, ya' ch'oshgo yaa yılteeh gá?

11 Daanołchq' ndi nohwıchagháshé nt'é nłt'éhi baa hi'né'ıı bídaagonołsıyúgo, itisgo nohwaa natsekeesgo nohwıTaa yaaká'yú dahsdaahn hadín dant'éhéta nłt'éhıhıı bíyókeedıı yaa yiné'hi at'éé.

12 Áík'ehgo nnee hagot'éégo nohwıch'ı' ádaat'eego hádaah'tııhıı k'ehgo nohwıı áldó' bıch'ı' ágádaanoht'ee: áı Bik'ehgo'ıhı'nañ yegos'aanıı hik'e bınkááyú nada'ızııd n'ıı ye'ılch'ıdaago'aahıı bık'ehgohi at'éé.

13 Ágołts'óségo ch'ıgót'ı'yú ch'ınohkáh: nteelgo ch'ıgót'ı'ıhıı, goteelgo intınhıı góyéé nágot'aayú intın, łaągo ákóne' ha'ánálséh.

14 Ágołts'óségo ch'ıgót'ı'ıhıı, ágołts'óségo intınhıı, áı zhá ıhı'naa bıch'ı' intın, da'akwııyé zhá ákú ch'ekáh, doo łaągo da.

15 Bik'ehgo'ıhı'nañ bınkááyú nada'ızııdıı ádaadı'ıni baa daagonohsąą, áı díbełıı bıkághıı daabıdıyágégo nohwaa hikáh, áıdá' bıyi' yuyaahıı ma'cho dázho shıná' daanlıinıı k'ehgo at'éhi ádaat'ee.

16 Dá bınest'a'hıı bee bídaagonołsı doleel. Ya' dahts'aa'ıı hosh baa ndaach'ıhııııl née, née fıgs kq'dahosh baa ndaach'ıhııııl née?

17 Ch'ıl nłt'éhıhıı nest'án nłt'ééhıı bah dahnándahi at'éé; áıdá' ch'ıl dénchq'éhıı nest'án dénchq'éhıı bah dahnándahi at'éé.

18 Ch'ıl nłt'éhıhıı doo nest'án dénchq'éhıı bah dahnándahi at'éé da, ła'ıı ch'ıl dénchq'éhıı doo hagot'éégo nest'án nłt'éhıhıı bah dahnándahi at'éé da.

19 Ch'ıl dawa doo nest'án nłt'ééhıı bah dahndéh dayúgo, yó'ok'éhgo kq' dıłtkı' yuyaa olkaadhi at'éé.

20 Áík'ehgo bınest'a'ıhıı bee bídaagonołsı doleel.

21 SheBık'ehı, sheBık'ehı, daashııııhıı doo dawa yaaká'yú dahsdaahn bılałt'áhgee daanlıinıı itah daaleeh da; hadín shıTaa yaaká'yú dahsdaahn aıııhıı yıkısk'eh at'ééhıı zhá itah daaleeh.

22 Áı bıjıı nnee łaągo gádaashıııı doleel, NohweBık'ehı, nohweBık'ehı, ya' doo daanónjııgo Bık'ehgo'ıhı'nañ nohwınkááyú yałtı' da lán? Ya' doo nıch'ı' ádaan'ııgo ch'ııdn hadaanııdzood da lán? Ya' doo nızhi' bıláhyú ízısgo ánágot'ııhıı be'ádaant'ee da lán?

23 Nohwıı doo nohwıdaagonsıni ádaanoht'ee da: yúwehzhı' nohkáh, nchq'go ádaah'tıni, bıłdıdıshııııl.

24 Dahadıń shıyésts'aągo shıyati' yıkısk'eh at'ééhıı díı k'ehgo nkó at'éhi at'éé: nnee goyáni tséé yıká' bıgową ágodlaa:

25 Łąągo nanágotıı, ła'ıı tú ná'dıjoł, ła'ıı bıgową bıch'ı' nádıyoł; ndi doo nagongeeh da: tséé bıká' goz'aąhıı bıghą.

26 Áıdá' dahadıń shıyésts'aą ndi shıyati' doo yıkısk'eh at'éé dahıı, díı k'ehgo nkó at'éhi at'éé: nnee doo goyánihi sáı bıká' bıgową ágodlaa:

27 Łąągo nanágotıı, ła'ıı tú ná'dıjoł, ła'ıı bıgową bıch'ı' deyolgo nangóngo': gową nabıgozt'ııh sıłıı.

28 Jesus áı aął yaa nagosı'dá' ılch'ıgon'aąhıı bıghą nnee bıł díyadaagot'ee lék'e:

29 Yebık'ehıı k'ehgo yıl ch'ıgó'aahıı bıghą, doo nnee begoz'aanıı ye'ık'eda'ılchıhıı ádaat'eehıı k'ehgo da.

8

1 Dził biká'dí' nkenáidiidzaadá' lą́ągo biké' anázeel lẹ́k'e.

2 Nt'éeego ła' nnee lóód doo ínádih dahi, léprosy holzéhi, yaa nagháhi biyahzhí' hayaa adzaago gábilnii, SheBik'ehń, náshínłzihíi bik'e sínłjigo nıgonsı, háńt'ıjyúgo náshínłzih.

3 Áík'ehgo Jesus yich'ı' dahdidılñiidı' yıká' ndelñihgo, Hasht'ıı; nándzih, yıñii. Áı dábılgo lóód n'ıı ínásdııd lẹ́k'e.

4 Áıdı' Jesus gábilnii, Hadıń dánko bıł nagolnı' hela'; ti'ı, okaąh yebik'ehi bich'ı' ch'ı'nah ándle'go, nt'éhéta be'okaąhıı Bik'ehgo'ihı'nań baa nné', Moses ngon'áą lẹ́k'ehıı k'ehgo, áık'ehgo nándzihıı nnee yıdaagokı doleel.

5 Jesus Capernaum golzeeyú nyááda', áıgee siláada dała'á gonenadın binant'a'ıı nábokaąhgo baa nyáágo,

6 Gábilnii, ShiNant'a', shána'iziidiı di'il silınihi yaat'éeego bıł na'dıni'go gowayú sitıı.

7 Jesus gábilnii, Ákú disháhgo naszıih.

8 Siláada nant'an gábilnii, ShiNant'a', shigową yuné' ha'annáhgo ndi doo bik'eh sitıı da: déhadzihgo ndi shána'iziidi nadzıih ndi at'ée.

9 Shıı áldó' shinant'a' golıı, shihıı siláada bá nansht'aa: dała'á, Dah nnáh, bıłdishñııyúgo dahdigháh; ła'ıı, Yushdé', bıłdishñııyúgo shaa higháh; ła'ıı shána'iziidi, Dıı áńle', bıłdishñııyúgo áı áıle'.

10 Jesus áı yidezts'ąąda' débıłdıyagodzaago nnee biké' náłseeıı gáyıñii, Da'anıı gádaanohwıłdishñii, Israel hat'ııı bıtahyú ndi doo hadıń dıı k'ehgo bı'odla' golıni baa nsháh da.

11 ła'ıı gánádish'nii, Lą́ągo ya'ái hanadáhdı' ła'ıı ya'ái onadáhdı' nihikáhgo, Abraham hik'e Isaac ła'ıı Jacob yıł dahnáhaztaą doleel, yaaká'yú dahsdaahn bılałt'áhgee daanliinıı bıtah:

12 Áıda' nnee, yaaká'yú dahsdaahn bılałt'áhgee daanlıı le'at'ée n'ıı, chagołheel yuné' ohılkaad doo: áıgee daach'ichag hik'e kowoo lıdaach'idıłk'ash doleel.

13 Jesus siláada binant'a'ıı gáyıñii, Nádnáh; hagog'éeego osındlaądıı da'ái k'ehgo ná begolzaa. Áık'ehgo siláada binant'a' bána'iziidihiı da'áıgee dagoshch'ı' nadzih.

14 Áıdı' Jesus Peter bigową yuné' ha'ayáada' Peter bı'aahıı bimaa nezgaigo sitııgo yıłtsąą.

15 Bigan yedelñih, áık'ehgo nezgai n'ıı bits'á' gonyáa: áıdı' nádiidzaago yá da'dezné'.

16 Áıdı' o'ı'ąązhı' godeyaago lą́ągo ch'iidn isná ádaabısinıı bich'ı'yú yıł neheskai: áık'ehgo hadaadzi'ıı zhá bee ch'iidn hainiheyood, ła'ıı daanñihıı dawa nádaayılzih:

17 Esáias, Bik'ehgo'ihı'nań binkááyú na'iziidi, gánñiid n'ıı begolne'go, Néé doo daanldzil dahıı, ła'ıı nohwikah n'ıı dawa dabızhá ıda'ayıidlaa.

18 Jesus bınaayú nnee łańi ıła'at'éehiı yıłtsąąda', Hanaazhı' nohwıł nada'do'eeł, nñiid.

19 Áıgee begoz'aanıı ye'ik'e'ılchıhi baa nyáágo gábilnii, ıłch'ıgó'aahıı, dahayú anadáályú níké' anáshdaal doo.

20 Jesus gábilnii, Ma' ndi bı'i'án daagolıı, dló' yúdahyú nada'inıihıı ndi bı't'oh daagolıı; áıda' shıı nnee k'ehgo Niyááhıı doo hayú nshteehi at'ée da.

21 ła' bitsılke'yuhıı gábilnii, ShiNant'a', haląą shıtaa ntsé łehishteehyú dósha'.

22 Jesus gábilnii, Shiké' hıńáal; áıda' nanezna'ıı dabıı lędaakıı'nıııl le'.

23 Áıdı' tsina'eełı yehiyaada' bitsılke'yu áldó' ehikai.

24 Nt'éeego tú yat'éeego bıł deyol, áık'ehgo tsina'eełı tú nádidáhıı beh nádıłk'ool: áıda' Jesus-hıı ıłhosh lẹ́k'e.

25 Áık'ehgo bitsılke'yu bich'ı' nnikaigo ch'ınádaabisıda' gádaanıı, NohweBik'ehń, hasdánohwıńıı: dak'azhá téłt'áh nohwıł ogo'eeł.

26 Áık'ehgo gádaayıñii, Hant'é lą bighą ndaakdzid, ntsólaą'at'éeego nohwı'odla' doo hwoi da? nıı. Áıda' nádiidzaago nyolhıı túhıı bıłgo yich'ı' hadziigo nkenágohelto'.

²⁷ Áík'ehgo nnee bił díyadaagot'éégo gádaanii, Nnee laq daat'éhi díí, nyolhíí la'íí túhíí ndi da'áyiłniiyú ádaat'íí!

²⁸ Hanaayú Gérgesenes daagoljıyú bił nada'diz'eeldá' nnee lena'nihíí goz'aadı' nnee naki, ch'iidn isná ádaabısinihíí, Jesus yaa n'áázh, bédaach'ildzidhíí bigha doo hadín ałhánégo bit'ah ch'egháhi da.

²⁹ Yat'éégo gádaanii, Hago laq ánohwile'go ánt'ıı, Jesus, Bik'ehgo'ihı'nań biYe' nlıni? Nohwiniigodılne'ıı doo hwahá biká' ngonáh dadá' nohwiniigodnle' née?

³⁰ Áıgee da'anahyú góchi da'iyaaqo nanakse'.

³¹ Áík'ehgo ch'iidn náda'okaaqo gádaabıłnii, Hanohwinyóodyúgo, góchi nanakse'ıı beh nohwinyóod.

³² Áík'ehgo, Hahkeeh, yiłnıid. Hakııdád' góchi nanakse'ıı yeh hikıı: nt'éégo góchi dawa hayaa nádnkııgo túsıkáni yeh hikıı, áík'ehgo tú yił daadesdzii.

³³ Áıdı' góchi yınádaadéz'ıı n'ıı nádnkııgo kıh goznilyú okai, áıgee ch'iidn isná ádaabıı n'ıı hago ádaabi'deszaahıı dawa yaa nadaagosıı'.

³⁴ Áıdı' kıh goznııgee daagolıınıı dawa Jesus yich'ı' ch'ınáııá: áík'ehgo daayııtsaađá' náyokaaqo gádaayıınii, Nohwini'dı' ch'ıınáh.

9

¹ Áıdı' Jesus tsina'eehıı yeh hiyaago hanaayú dabıı góljıyú bił oná'ı'éeł.

² Nt'éégo la' nnee di'ili baa daach'iskaa: Jesus daabi'odla' yıgolsııdád' nnee di'ilihıı gáyiłnii, Shiye', nił gozhóq le'; nincho'hıı bigha dák'ad naa nágodet'aah.

³ Áıdád' begoz'aanıı ye'ik'eda'ıłchıı la' dábiyi'yú, Díı nnee Bik'ehgo'ihı'nań ádil'ııgo ániı, daanzı.

⁴ Natsıdaakeesıı Jesus yıgolsııgo gádaabıłnii, Nt'é bigha nohwıııı biyi' yuyaa ncho'go natsıdaahkeesıı?

⁵ Hadıihıı doo nyeego ách'inııih da, Nincho'hıı bigha dák'ad naa nágodet'aah; dagohıı, Nádnđahgo dahnnáh?

⁶ Ni'gosdzán biká' nnee bincho'hıı bigha baa nágodet'aahıı shıı, nnee k'ehgo Niyááhıı, beshik'ehgo bıdaagonoııı doleełhıı bigha, (nnee di'ili sitiınıı gáyiłnııid,) Nádnđahgo biká' síntiınıı dahnádné'go gowayú nádnđáh.

⁷ Áík'ehgo nádiidzaago gowayú onázaa.

⁸ Nnee laqgo ııa'adzaahıı díı daayo'ııdád' bił díyadaagot'eego Bik'ehgo'ihı'nań ya'ihédaanzı, nnee díı k'ehgo á'ıl'ııgo yaa goden'aahıı bigha.

⁹ Jesus áıdı' higaalgo nnee Matthew holzéhi tax nanáhi'nııııgee sidaago yııtsaađá', Shiké' dahnnáh, yiłnii. Áík'ehgo nádiidzaago biké' dahiyaa.

¹⁰ Jesus iyaaqo nezdaago, tax bich'ı' nadaahi'nııııhik'e nnee doo dávik'ehyú ádaat'ee dahıı laqgo hikaigo Jesus hik'e bitsılke'yu yił da'iyaaqo dahdinezbıh.

¹¹ Pharisees daanlııı daabo'ııdád' Jesus bitsılke'yu gádaayıınii, Nt'é bigha nohwıłch'ıgóaahıı tax bich'ı' nadaahi'nıııı hik'e nnee doo dávik'ehyú ádaat'ee dahıı yił da'iyaaqo?

¹² Jesus áı yidezts'aadád' gádaabıłnii, Doo hago'adaat'ee dahıı izee nant'an doo yaa nakáh bik'eh da, daannııihıı zhá.

¹³ Hant'é niigo ágodı'nııııhıı bıdaagono'aah, Dawahá nastseedgo bedaashich'okaaqıı bitsıgo nnee laadaach'oba'ıı háshı'ıı, niigo: shıı nnee doo bik'ehyú ádaat'ee dahıı, Nohwincho'ıı bits'a'zhı' ádaahne', bıłdishnıııyú nıyáá, áıdád' doo nnee dávik'ehyú ádaat'eehıı ágáłdishnıııyú nıyáá da.

¹⁴ John bitsılke'yu Jesus yaa hikaigo gádaanii, Nt'é bigha née hik'e Pharisees daanlııı lahgee dáshıná' da'ohııkaah, áıdád' ni nıtsılke'yu doo dáshıná' da'okaaqo da?

15 Jesus gádaabiñii, Ya' ni'i'néhgee nnee íla'adaat'eehíí nnee niinéhíí yił nakaiyúgo doo bił daagozhóq da née? Dahagee nnee niinéhíí bits'á' nádilteeh ndi at'éé, áígee dáshíná' da'okąąh doleel.

16 Ko'íí dénchq'éhíí doo nak'á' ánídéhíí bee ch'idi'aah da; ágách'idzaayúgo ánídéhíí ilhanighángo dayúwehégo onanádlaad.

17 Ła'íí wine ání alzaahíí ikágé wine benałtiníí dénchq'éhíí doo biyi' tádaach'iníł da; ágách'idzaayúgo wine benałtiníí kots'á' daidíłdoh, áík'ehgo winehíí ąął ha'ijool, ła'íí wine bee nałti n'íí da'íłí hileeh: áídá' wine ání alzaahíí wine benałtiníí ánídéhíí zhá biyi' tádaach'iníł, áík'ehgo da'íla nł't'éé.

18 Jesus t'ah bich'í' yałti' nt'éégo nant'án ła' baa nyáágo biyahzhí' hayaa adzaago gábiłñiid, Shitsi' ání daztsąą: ndi yushdé', biká' ndenłñihgo nnaahó'ńaa.

19 Áík'ehgo Jesus nneehíí yiké' dahiyaago bitsilke'yu ałdó' biké' dahiskai.

20 Nt'éégo isdzán dił bighánłłigo nakits'adah bił łegodzaahi Jesus yine'dí' ninyaago bi'íí bidá'yú yedelñiih:

21 Ídił yałti'go gáníí, Bi'íí zhá ndi bedenshñiihyúgo nł't'éé náshdleeh.

22 Jesus łédiidzaago biłtsąą, áík'ehgo gábiłñii, Shilah, nił gozhóq le'; ni'odłá'íí nł't'éégo ánániidlaa. Áík'ehgo dagoshch'í' nł't'éé násdłłí.

23 Áídí' Jesus nant'án bigową yuñe' ha'ayáágo, tsįsól yeda'do'aahíí hik'e nnee daagod-nch'aadíí yiłtsąągo,

24 Ch'ínokáh, yiłñiid: na'íłihñ doo daztsąą da, daazhógo ilhoshgo at'éé. Áí bighą baa daach'odloh lęk'e.

25 Nnee íla'adzaahíí dawa ch'ínánłsąądá' Jesus ha'ayáágo na'íłihñíí bigan yiłtsoodá' nádiidzaa.

26 Áík'ehgo áí biñayú dahot'éhé ágodzaahíí baa ch'inii lęk'e.

27 Áídí' Jesus dayúweh higaalgo nnee naki biñáá ádaagodini biké' dahizh'aazh, adįđ daadilwoshgo gádaañii, David biye' nłłini, nohwaa ch'onbáah.

28 Kįh yuñe' ha'ayáágo nnee biñáá ádaagodini baa n'áázh: Jesus gádaayilñii, Ya' ágá'ishłéhgo nohwi'odłá' golłíí née? Ha'oh, nohwiNant'a', daabiłñii.

29 Áík'ehgo biñáá ádaodiníí biñáá yiká' ndelñiigo, Hago nohwi'odłá' nel'aaníí dábik'ehgo nohwá begolñe', biłñiid.

30 Áík'ehgo biñáá nádaagosłłigo, Hadín yígonokłłih hela', Jesus nłdzilgo baa daasñi'.

31 Da'ágát'éé ndi o'áázhyú dahot'éhé yaa nadaagosñi'.

32 Áídí' dahnádikáh nt'éégo nnee doo yałti' dahi, ch'iidn isná ábiłsini, Jesus baa bił ch'ikai.

33 Áík'ehgo nneehíí biyi'dí' ch'iidn habi'dinodzoodá', nnee doo yałti' da n'íí hadzii: áík'ehgo nnee íla'adzaahíí bił díyadaagot'eego gádaañii, Israel hat'i'íí bitahyú doo hak'i díí k'ehgo ágot'eehíí daahiltséhi da.

34 Áídá' Pharisees daanłini, Ch'iidn nant'án binawodíí bee ch'iidn hainihiyood, daañii.

35 Áídí' Jesus kįh nagoznilyú hik'e gotahyú yitah naghaa, Jews ha'ánáśéh nagoznilyú ilch'ígó'aahgo, yaaká'yú dahsdaahn bilakt'áhgee begoz'aaníí baa na'goni'íí nł't'éhi yaa yałti'go, ła'íí nnee bitahyú iltah at'éégo daanniihíí hik'e kah yaa nakaihíí dawa náyihilziihgo naghaa.

36 Jesus nnee łáni yo'įigo, dibelłíí nadaabinyoodíí da'adįhgo nakai łehíí k'ehgo doo daanłzil dago iltanáhosaąhíí bighą dázhq yaa ch'oba' lęk'e.

37 Áídí' bitsilke'yu gádaayilñii, Nest'án dázhq łąągo nest'ąądá' nada'iziidíí doo łąą dahíí bighą doo hwoi da;

38 Áík'ehgo nest'ą' yeBik'ehñ bich'í' da'ohkąąhgo gádaabiłdohñiih, Nada'iziidíí ninest'ą' nádaayihgeshyú daadnł'áá.

10

¹ Jesus bitsilke'yu nakits'adahí yushdé' daayihñiidá' spirits daanchō'i hadainihiyóód doleelgo yedaabik'ehgo yaa daagodez'aa, iltah at'éégo daannihíí hik'e kah iltah at'ééhíí yaa nadaakaihíí nádaayilziihgo áldó' yaa daagodez'aa.

² Nakits'adah nadaal'a'á gádaaholzee; dantséhíí Simon, da'án Peter holzéhi, hik'e bik'isn Andrew; James Zebedee biye'hi, hik'e bik'isn John;

³ Philip hik'e Barthólomew; Thomas la'íí Matthew, tax bich'í' nahi'níí; James, Alphéus biye'hi, hik'e Lebbéus, da'án Tháddeus holzéhi;

⁴ Simon, Cánaanite nlini, la'íí Judas Iscáriot, Jesus ch'íyido'aakíí.

⁵ Díí nakits'adahíí Jesus odaahi'aago gádaayihñii, Doo Jews daanlii dahíí bitahyú dohkáh hela', la'íí Samáriayú kih nagoznilyú dohkáh hela':

⁶ Israel hat'i'íí bitahyú, dibeljí ch'a'onehezdeehíí k'ehgo zhá bich'í' dohkáh.

⁷ Desohkaiyú, Yaaká'yú dahsdaahn nant'aahíí biká' nagowaa, daadohñiigo baa yádaakti'.

⁸ Daannihíí nádaaholziih, nnee lóód doo ínádih dahi, leprosy holzéhi, yaa nakaihíí nht'éégo ánádaahdle', nanezna'íí nádaabiho'naah, ch'iidn nnee biyi'dí' hadaanohohsood: daazhógo nohwaa daas'né', daazhógo nadaahñiih.

⁹ Nohwibestso bizis biyi' yuyaa óodo, béshligai, dagohíí zhaali kitsogé odaahñíí hela';

¹⁰ Hohkaahyú izis bena'iltiníí, dagohíí nohwi'íícho naki, ik'e'an nohwikee, la'íí tsj be'idiltishé dahdaadohñíí hela': nnee na'iziidíí bá di'né'go goz'aa.

¹¹ Dahadíí kih nagoznil dagohíí gotahyú dohkáhyúgo, hadín nht'éégo at'ééhíí biká na'ídaadołkidgo, lahyú naadohkázhí' bíł nahísóotaą le'.

¹² Gową yuñe' ha'ahkaigee, Ich'í'gont'ééhíí díí gową yuñe' be'ágót'ee le', daadohñii.

¹³ Áígee daagolíníí nht'éégo ádaat'eeyúgo nohwił ich'í'gont'ééhíí yił daanlii doo: doo nht'éégo ádaat'ee dayúgo, nohwił ich'í'gont'ééhíí dánohwíí nohwił nádodleel.

¹⁴ Dahadíí doo hádaanohwit'íí dayúgo, nohwiyati' doo yídaayésts'aa dayúgo, aí gową dagohíí kih goznííí bits'á' dahnádohkáhgo, nohwikee baą leezhíí baa daalhaal.

¹⁵ Da'anii gádaanohwiłdishñii, Bik'ehgo'ihinañ nnee yándaago'aahíí bijjii Sodom hik'e Gomórrah golzeegee daagoljii n'íí biniidaagodilñe'íí bitisgo aí kih goznilgee daagolíníí biniigodolñii.

¹⁶ Ma' bitahyú dibeljí k'ehgo daanohwide'a': aí bighą ch'osh goyááhíí k'ehgo daagonohsaa, hawú ga'ádaanoht'eego doo t'aaązhí' nádaadołghash da.

¹⁷ Nnee baa daagonohsaa: yánádaaltihíí yaa nádaanohwide'aah doleel, la'íí Jews íla'ánát'ííh nagoznil yuñe' hanohwináda'iltas doleel;

¹⁸ La'íí nant'ančan hik'e ízisgo nant'ánhíí biyahzhí' nnádaanohwich'ilteeh doleel, shíí shighą, aí hik'e doo Jews daanlii dahíí áldó' bináál shá nadaagołni' doleel.

¹⁹ Nohwaa yá'iti'yú nohwił ch'ideskaiyúgo, hagog'éégoshą' hasdzii, hant'éshą' dishñii, doo daanohsı da: hant'é daadohñiihíí da'ái bik'ehenkééegzee nohwaa hi'né' ndi at'éé.

²⁰ Aí doo dánohwíí hahdziih da, ndi nohwiTaa bits'á'dí'go Spirit-híí nohwinkááyú hadziih ndi at'éé.

²¹ Nnee la' bik'isn zideeyú nyide'aah doleel, la'íí nnee la' bizhaazhé ágáyidoliik: chagháshé báą hik'e bitaa yich'í' nanádaagonkaadgo bik'ehgo nabi'ditseed doleel.

²² Shizhi' bee daanohwich'ozhiihíí bighą nnee dawa bíł daanohchō' doleel: áídá' dahadíí dąngont'í'zhí' dahildóhíí hasdábí' dolteel.

²³ La' kih goznilgee nohwiniidaagoch'idnłsıyúgo, lahyúgo náadohkáh: da'anii gádaanohwiłdishñii, Shíí, nnee k'ehgo Niyááhíí, nánsdzaazhí' Israel hat'i'í bikih nagoznííí t'ah doo hwahá dawago nohkáh da doleel.

²⁴ Bíłch'ígót'aahíí bíłch'ígót'aahíí doo yitisgo at'éhi at'éé da, la'íí na'iziidíí doo binant'a' yitisgo at'éhi at'éé da.

25 Biłch'ígót'aahíí biłch'ígót'aahíí yiłgo dálekt'eego dávik'eh, ła'íí na'iziidíí binant'a' yiłgo dálekt'eego dávik'eh. Bigowa golííníí Beélzebub daalch'iniigo daabich'ozhíyúgo, bichagháshé itisgo nchq'go daabich'ozhíí doleel.

26 Áík'ehgo doo bédaaldzid da: k'ad dawahá bił le'izkaad n'íí ch'í'nah ádolñiik; ła'íí k'ad dawahá nanl'í' n'íí bigóziłhgo ádolñiik.

27 Godilñiil yuñe' nohwił nagoshñi'íí idindláadyú baa nadaagoñi: nant'í'ego bee nohwich'í' ha'odzihií kñh biká'dí' daadołwoshgo baa nadaagoñi'.

28 Hadíí kots'í nadailtseedá' koyi'siziiníí doo nadailtseed at'éé dahíí doo bédaaldzid da; áidá' ch'iidn bikq' diltñ' yuyaa kots'í hik'e koyi' siziiníí oyiné'híí, án zhá bédaaldzid.

29 Ya' dlq'dichiné naki zhaali lich'é dała'á ilíıgo nahñiñh gá? Da'ágát'éé ndi nohwiTaa doo hat'íı dayúgo dała'á ndi doo ni'yú bits'á' naokáad at'éé da.

30 Nohwitsizil ndi dawa ilk'idá' hotagi at'éé.

31 Áík'ehgo doo nédaaldzid da, dlq'dichiné doo alch'idé bitisgo da'inohlñi da.

32 Dahadín nñee binadzahgee, Án bigonsñ, shiññiñhíí, án shiTaa yaaká'yú dahsdaahn binadzahgee ágáldidishñiik.

33 Áidá' dahadín nñee binadzahgee, Án doo bigonsñ da, shiññiñhíí, án shiTaa yaaká'yú dahsdaahn binadzahgee ágáldidishñiik.

34 Ni'gosdzán biká'zhñ' ilch'í'gont'ééhíí nkeniné' doo daasho'níí da: doo ilch'í'gont'ééhíí nkenishné'híí bigha niyáá da, bésh be'idiltñishé niitáago niyáá.

35 Nñee ła' bitaa bił lił nanágonłkaad doleel, isdzán bi'isdzq' bił lił nanágonłkaad, ła'íí isdzán hik'e bá'iyéhií aldo' bił lił nanágonłkaadgo ashle'híí bigha niyáá.

36 Nñee dabíí bichagháshé bich'í' nanádaagonłkaad doleel.

37 Dahadín bitaa dagohíí báq' shíí shitisgo bił nzhooníí doo shíyée hileehgo dávik'eh da: ła'íí dahadín biye' dagohíí bitsi' shíí shitisgo bił nzhooníí doo shíyée hileehgo dávik'eh da.

38 Dahadín bitsi'ina'áahíí doo dahiditñhgo shiké' dahdigháh dahíí doo shíyée hileehgo dávik'eh da.

39 Dahadín bi'ihina' bił ilííníí bits'á' da'ilíí hileeh: áidá' dahadín shíí shigha bi'ihina' doo bił ilíı dahíí, án zhá dahazhñ' ihina'ahíí yaa higháhi at'éé.

40 Dahadín nánohwidnñtiiníí shíí aldo' náshidnñtini at'éé; dahadín náshidnñtiiníí shides'a'íí aldo' náidnñtini at'éé;

41 Dahadín nñee Bik'ehgo'ihina'ñ binkááyú na'iziidi nliñhíí bigha nádnñtiiníí, Bik'ehgo'ihina'ñ binkááyú na'iziidi nt'é Bik'ehgo'ihina'ñ bainé'íí án aldo' da'áik'ehgo baa hi'né'hi at'éé; dahadín nñee dávik'ehyú at'ééhíí nliñhíí bigha náidnñtiiníí, nñee ágát'éhi nt'é Bik'ehgo'ihina'ñ bainé'íí án aldo' da'áik'ehgo baa hi'né'hi at'éé.

42 Dahadín, Jesus yiké' higaalñhíí bigha, díı doo ízisgo at'éé dahíí idee bee tú sik'azíı ndi yá ná'iksññhyúgo, da'aniigo gádaanohwiłdishññi, Bik'ehgo'ihina'ñ bich'í' nayihññiikíı da'aniigo bíyée doleel.

11

1 Jesus bitsilke'yu nakits'adahíí aqal yił ch'ídaagoz'aqadá' Jews daanlíni bikñh nagoznilyú ilch'ígót'aahgo hik'e yati' baa gozhóni yaa nagolñi'go onanádzaa.

2 John ha'ásitñ yuñe' Christ ánát'íññií ya'ikonziıdá' bitsilke'yu naki Christ yich'í' oyil'a'go,

3 Gáyilññiid, Ya' ni higháhi n'íí ant'íı née, dagohíí ła'i biká daadéet'íı née?

4 Jesus gábilñii, John bich'í' nádoht'aashgo díı disołts'aanúı ła'íí hoł'iiníı baa bił nagoñi':

5 Biñáá ádaagodñh n'íí biñáá ánágodle', doo nadaakai da n'íí náhikáh, nñee lóod doo ínádñh dahi, leprosy holzéhi, yaa nadaakai n'íí nł'éégo ánádaidle', bijeyi' ádaagodñh n'íí da'idits'ag ánádaidle', nanezna' n'íí naahikáhgo ánádaidle', tédaat'iyéhií yati' baa gozhóni bee bich'í' yáda'iti'.

6 Hadín shodłqago doo t'aqzhñ' at'éé dahíí biyaa gozhóq doleel, ñii.

7 Onát'aazhdá' Jesus nnee íla'at'ééhí John yaa nagolní'go yich'í' yałtí'go nkegonyaa gáníigo, Da'igolíyú nt'é hádaadeh'íyú nasohkai? T'oh bit'ąą nteelí bíł godiyohí née?

8 Nt'é hádaadeh'íyú nasohkai áidá'? Nnee nł'éégo bik'e'izláhi née? Hadíí bidiyágé nł'ééhí nant'án golígeee nadaakaihi at'éé.

9 Nt'é láą hádaadeh'íyú nasohkai áidá'? Bik'ehgo'íhi'nań binkááyú na'iziidi née? Ha'oh, Bik'ehgo'íhi'nań binkááyú na'iziidi yitigo at'éhi, nohwıldishńii.

10 Díí baa k'e'eshchíj n'íí án át'íí, Shinal'a'á nádih dish'aa, nádih ilch'í'gole'go.

11 Da'ańiigo gánohwıldishńii, Nnee daagozlińíí bitahyú doo la' John Baptize ágole'íí yitigo at'éé da: áidá' yaaká'yú dahsdaahn bilakt'áhgee daanlińíí bitahyú hadín dážhó doo ilíí dahíí John yitigo at'éé.

12 John Baptize ágole'íí ni'gosdzán biká' naghaadí' godezt'i'go nnee yaaká'yú dahsdaahn bilakt'áhgee daanlińíí itah daaleeh dážhó hádaat'íigo idéedaalnaa.

13 Bik'ehgo'íhi'nań binkááyú nada'iziidi n'íí la'íí begoz'aaníí baa k'e'eshchińíí ágone'íí dabıntsédá' yaa yıl nadaagosni', John nyáázhi'.

14 Shiyati' nádaagodoh'aah hádaah't'íyúgo gánohwıldishńii, Elías, hígháh n'íí, át'íí.

15 Hadín bijeyi' golíńíí, íyésts'ąą le'.

16 Dzaągeee nnee daalinolt'íłhí hant'é bíł lıshhah nishleego baa nagoshńi'? Na'ıniih nagoz'ąągeee chągháshé íla'at'éégo ilch'í' ádaanıigo,

17 Tsıśól bee nohwich'í' da'nt'aał ndi doo hak'i da'olzhizh da; nohwich'í' daahiichag ndi doo hak'i ch'adaashinołzhil da, daakıd'i'ńiihí nnee díí goldohgee daagolıńíí bíł dáłekt'ee.

18 John doo iyąągo la'íí doo idląągo nyáá dadá', Ch'iidn biyi' golíí, daalch'inii.

19 Shíí, nnee k'ehgo Niyááhíí, ishąągo la'íí ishđlaągo niyáádá' gádaashiłch'inii, Áń dichini la'íí idlánihi, tax bich'í' nadaahi'ńiihí la'íí nnee doo bik'ehyú ádaat'ee dahíí bit'eké níni, daach'inii. Da'ańii igoyą'íí nt'é ádaat'íłhí bee bígózih.

20 Kih nagozńilíí biyi' Jesus ízisgo áná'ol'íłhí láągo ye'ánát'íłdá' binchó'íí doo yits'ą'yúgo ádaane' dahíí bighą yıl daaditeh nkegonyaa, gáníigo,

21 Korázingee daagonohńińíí, nohwá góyéé doleeł! Bethsáidagee daagonohńińíí aldó' nohwá góyéé doleeł! Nohwitahyú ízisgo ánágot'íłhí Tyre hik'e Sídongee ágágodzaayúgo, áígee daagolıńíí doo ánıdád' nak'ą'dich'ızhé bik'inazlaadá' ilch'ii yiyi' naháztaągo binchó'íí yits'ą'zhí'go ádaasdzaa doleeł ni'.

22 Bik'ehgo'íhi'nań nnee yándaago'aahíí bijij Tyre hik'e Sıdon bitisgo nohwiniigodidolńiıł, nohwıldishńii.

23 Nohwıı, Capérnaumgee daagonohńińíí, yaaká'zhí'go hanohwidi'ńiihí, nohwıı ch'iidntahzhí'go nohwidido'ńił: nohwitahyú ízisgo ánágot'íłhí Sódongee ágágodzaayúgo, díí jii Sódóm t'ah goz'ąą doleeł ni'.

24 Bik'ehgo'íhi'nań nnee yándaago'aahíí bijij ni', Sódóm golzeehíí, bitisgo nohwiniigodidolńiıł, nohwıldishńii.

25 Áidá' Jesus Bik'ehgo'íhi'nań yokąąhgo gáníí, ShiTaa, yaaká'zhí' hik'e ni'zhí' nant'án nlinihi, díí ilch'ígót'aahíí nnee daagoyąągo bíł ídaagozinihíí baa ch'anant'í' n'íí mé' ga'ádaat'eehí bich'í' ch'í'nah ánleehíí nich'í' ba'ihénsi.

26 Da'áik'ehgo ágot'ee le', shiTaa; da'áik'ehgo hánt'íigo ágónlaahihi.

27 ShiTaa bits'ą'dí'go dawa shaa hi'ńiıł: doo hadín shíí, Bik'ehgo'íhi'nań biYe' nshłni, shígólşini at'éé da, shiTaa zhá; la'íí doo hadín shiTaa yígólşini at'éé da, shíí biYe' nshłni zhá, la'íí dahadınta shiTaa bich'í' bígózihgo áshłé'íí aldó' shiTaa yígólşı.

28 Daanohwigha nada'ohsiidíí la'íí ndaazgo dahda'ohheehí shich'í' nohkáh, áik'ehgo hádaasolgo ánohwishłé'.

29 Izénázwodíí łahdı' nábiyi'hishaalgo shits'ą'dí' ígonł'áah; shijii yuńe' isht'egodnt'ee, doo itisgo idésh't'ij da: áik'ehgo nohwiyi' sizińińińíí hanáyol doleeł.

30 Izénázwodíí łahdı' nábiyi'hishaalyúgo doo ná nyee da doleeł, da'ighéelgo ánisiníí doo ná ndaaz da doleeł.

12

¹ Áídá' Jews daagodnksiníí bijjì Jesus t'oh naghái hentííníí yiyi'yú higaak; bitsilke'yu yìl hikaahgo shiná' daasiljigo t'oh naghái binest'á' nadaayinilgo daayiyáa nkegonyaa.

² Pharisees daanlíni daabiltsaqádá' gábilnii, Dín'jì, godilziníí bijjì doo baa nach'ighaa dahíí nitsilke'yu yaa nakai.

³ Jesus gádaabilnii, Ya' David hik'e yìl nakaihíí bilgo shiná' daasiljigo, hago ádaasdzaa lán shihíí doo hwahá baa da'ohshiih da néé?

⁴ Bik'ehgo'ihinań daach'okqah goz'aq yune' ha'akaigo, bán Bik'ehgo'ihinań ye' okqahgo baa hi'né'go nii'né' n'íí, doo daayiyáago bágoz'ánihi daayiyáá, áí bánhíí okqah yedaabik'ehi zhá daayiyáago goz'ánihi.

⁵ Da'ch'okqah goz'aq yune' okqah yedaabik'ehi godilziníí bijjì doo daagodnksì da ndi doo bee bída'itah dahíí, begoz'aaníí bek'e' eshchiiníí biyi' doo hwahá baa da'ohshiih da néé?

⁶ Dzaagee hadín da'ch'okqah goz'aaníí yitigo at'éhi naghaa, nohwildishnii.

⁷ Dawahá nastseedgo bedaashich'okqahíí bitisgo nnee laadaach'oba'íí hást'jì, niigo aníhíí bídaagonksiyúgo, shíí, doo shaa dahgoz'aq dahíí, doo shaa yádaakti' da doleeł ni'.

⁸ Shíí, nnee k'ehgo Niyááhíí, godilziníí bijjì ndi beshik'eh.

⁹ Áídí' dahiyaadá' Jews ha'ánátséh goz'aq yune' ha'ayáá.

¹⁰ Áígee nnee bigan dała'ázhińéé binawod ásdjidi itah sidaa lək'e. Nnee la'i Jesus dant'éhéta bee baa dahgosit'aa daanzigo nayídaadikid gádaanniigo, Ya' godilziníí bijjì ná'ch'ilzihíí begoz'aq néé?

¹¹ Jesus gádaabilnii, Nohwitahyú nnee la' bidibehíí dała'áhi godilziníí bijjì o'i'án yune' ogo'yúgo, yiltsoodgo hanáidishood ya'?

¹² Nnee dibehíí yitigo íljì go'jì! Áík'ehgo godilziníí bijjì nł'éégo ánách'ot'jìlgo goz'aq.

¹³ Áídí' nnee bigan binawod ásdjidi yich'j' gáníí, Yushdé' dahdinlnih. Áík'ehgo bich'j' dahdidilniigo bigan nádzii, lahzhinééhíí ga'at'éé násdljì.

¹⁴ Áídí' Phárisees daanlíni ch'ékaigo, hagog'éégo Jesus daayizilhee doleełíí yaa nadaagoshchjì.

¹⁵ Jesus díí yígółsigo áídí' dahnyaa: nnee biké' dahnánksaa, áí dawa náyihilzih;

¹⁶ Áídí' gádaayilnii, Ch'ídaashinoh'aah hela':

¹⁷ Bik'ehgo'ihinań binkááyú na'iziidi, Esáias holzéhi, gánniidíí begolne'go ánágot'jìl,

¹⁸ Shinal'a'á, haktííníí, shil nzhóni, shiyi'siziiníí bil dávik'ehyú at'éhi daaneł'jì: shiSpirit-híí biká'zhj' ashłéhgo doo Jews daanljì dahíí bich'j' dávik'ehyú ágot'eehíí yaa nagolni' doleeł.

¹⁹ Doo nagont'og nago'aa da, doo dilwosh da doleeł; da'intínyú bizhiihíí doo hadín yidits'ag da doleeł.

²⁰ Dávik'ehyú ánách'ot'jìhíí itis siljigo áyílaazhì' t'oh hichqodíí doo yitih da, túkq'íí beh hiit'i'íí dé't'ih dałchiihíí doo yinktsees da doleeł.

²¹ Bíí bizhi'íí doo Jews daanljì dahíí bada'okíí doleeł.

²² Nnee la' ch'iidn isná ábiksini bináá ágodjìh, la'íí doo yakti' dahi baa bil ch'ikaigo náyilzih: áí nnee doo yakti' da n'íí yakti' la'íí go'jì násdljì.

²³ Nnee dawa bil díyadaagot'eego gádaanniid, Áń David biYe' at'jì ya'?

²⁴ Phárisees daanlíni áí daidezts'aqádá' gádaannii, Ch'iidn nant'án, Beélzebub holzéhi, binawodíí bee díí nnee ch'iidn hainihiyood, daanii.

²⁵ Natsídaakeesíí Jesus yígółsigo gádaayilnii, Nnee dałaháyú binant'a' golííníí dabíí ilch'j' nanágonłkaadyúgo da'ílíí hileeh; kjìh goznilgee daagolíníí dagohíí dála' naháztaaníí dabíí ilk'ídahnájahyúgo doo anahyú bengonowáh at'éé da:

²⁶ Satan nnee biyi'dí' Satan hainihiyoodyúgo, dabíí ích'j' naná'idziid; áík'ehgo yebik'ehíí hagog'éégo nzaad begoldoh?

27 Shíí Beélzebub bee ch'iidn haniisoodyúgo, nohwíí daanohwiye'íí hadín bee ch'iidn hadainiyood áídá'? Áík'ehgo daanohwiye'íí ch'í'nah ádaanohwile'.

28 Áídá' Bik'ehgo'ihí'nañ biSpirit bee ch'iidn haniisoodyúgo, Bik'ehgo'ihí'nañ no-hwitahyú ilk'idá' nant'aa.

29 Hagot'éégo ła' nnee nalwodi bigowa yune' ha'ách'ighaago dawahá bíyééhíí ch'in'íih? Nnee nalwodíí ntsé híh'ilt'ó hik'e go'íí. Áídá' dawahá bíyééhíí bits'á' ch'in'íih.

30 Hadín doo bíł gonsht'íí dahíí shich'í' got'ínihi at'éé; hadín doo bíł ła'áná'ishdle' dahíí shits'á' ts'ilt'íigo áile'hi at'éé.

31 Áík'ehgo gádaanohwíldishnii, Konchọ'íí dawa ła'íí Bik'ehgo'ihí'nañ dénchọ'go baa yách'ilti'híí bigha kaa nágodit'aah doleek: áídá' Holy Spirit dénchọ'go baa yách'ilti'yúgo híí doo kaa nágodinot'aah at'éé da.

32 Shíí, nnee k'ehgo Niyááhíí, dénchọ'go shaa yách'ilti'híí bigha kaa nágodit'aah doleek: áídá' Holy Spirit dénchọ'go baa yách'ilti'híí bigha doo kaa nágodinot'aah at'éé da, díí jji goldohíí hik'e nágoldohíí ndi.

33 Ch'il nkt'ééyúgo, binest'a' aldó' nkt'éé ngolníí; áídá' ch'il dénchọ'yúgo, binest'a' aldó' dénchọ' ngolníí; ch'il hago'at'ééhíí binest'a' bee bígózini at'éé.

34 Ch'osh bik'asda' golííníí k'ehgo halinolt'ííhíí, hagot'éégo nkt'éégo yádaakti', nchọ'go ádaanoh'teedá'? Kojíí yune' hagot'éégo goz'aq shíhíí bee yách'ilti'hi at'éé.

35 Kojíí yune' nkt'éégo goz'aaníí bee nkt'éégo ách'ít'éhi at'éé: kojíí yune' nchọ'go goz'aaníí bee nchọ'go ách'ít'éhi at'éé.

36 Bik'ehgo'ihí'nañ nnee yándaago'aahíí bijji nnee yati' da'ilíníhíí dawa yee hadaadzi' n'íí bigha baa yá'iti'doleek, nohwíldishnii.

37 Niyati' n'íí bee nkt'éégo ánt'ééhíí ná ha'dodzih, dagohíí niyati' n'íí bee nángodot'aal.

38 Begoz'aaníí ye'ik'eda'ilchíhi hik'e Phárisees daanlíni ła' Jesus gádaayíhíí, Ilch'ígó'aahíí, godiyíhgo be'ígózinií ła' nohwíł ch'í'nah áñle'.

39 Yich'í' hananádziigo gádaayíhíí, Nchọ'go ádaat'éhi nant'í' nakaihi daakinolt'ííhíí godiyíhgo be'ígózinií yiká daadéz'íí; áídá' be'ígózinií doo bíł ch'í'nah ádaalne'hi at'éé da, Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú na'iziidi n'íí, Jonas holzéhi, nnee bich'í' be'ígózih alzaahíí zhá.

40 Jonas taagi jji hik'e taagi t'é' lóg nchaahíí bibid sitíhíí k'ehgo shíí, nnee k'ehgo Niyááhíí, taagi jji hik'e taagi t'é' leyí' sitíí doleek.

41 Bik'ehgo'ihí'nañ nnee yándaago'aahíí bijji nnee Nínevehgee daagolíí n'íí daahizíigo nnee daakinolt'ííhíí yaa yádaakti'go, Nohwíí nohwitíigo daancho' ni', daadidoñiik: Nínevehgee daagolínií Jonas yałti'go daidezts'aqadá' binchọ'íí yits'a'zhí' ánadaasdzaa; áídá' k'adíí Jonas bitisgo ánsht'éhi niyáá.

42 Bik'ehgo'ihí'nañ nnee yándaago'aahíí bijji isdzán nant'ánihi hayaadí'go nyááhíí hizíigo nnee daakinolt'ííhíí yaa yałti'go, Shíí shitisgo daancho' ni', didoñiik: án dázhọ'ńzaadí' nyáá, Sólomon bigoyá' yidits'íhgo; áídá' k'adíí Sólomon bitisgo ánsht'éhi niyáá.

43 Spirit nchọ'íí nnee yiyi'dí háyááadá' tú áđihyú aanádaal, hayú hanayóokíí yiká han-taago; áídá' doo hagee da lək'e.

44 Áík'ehgo gáníí, Shíí shigowayú hadí' niyáá n'íyú nádésdzá; bigowa n'íí doo nt'é siné' da, nágolzhooogo dawahá nzhqogo neheshjaayú nádzá.

45 Áík'ehgo spirits gots'idi daancho'i yil nakai, bíí bitisgo daancho'ihí, áí gowa yune' yil ha'akáhgo áígee ndaagoleeh: áík'ehgo nnee ntsédá' at'éé n'íí bitisgo at'éé hileeh. Áík'ehgo díí nchọ'go daakinolt'ííhíí aldó' ágát'éé doo.

46 Jesus nnee ła'adzaahíí t'ah yich'í' yałti'dá', bąą hik'e bik'isyú dadányú nadaazi, yich'í' hadaadzii hádaat'íigo.

47 Nnee ła' gábiñii, Nímaa hik'e nik'isyú dadányú nadaazi, nich'í' hadaadzii hádaat'íigo.

48 Nnee bíł nagosni'íí gáyíñii, Hadín shímaa, hadín shik'isyú?

49 Bitsilke'yu yich'í' dahdidilñiigo gáníí, Kú shímaa hik'e shik'isyú!

⁵⁰ Dahadín shiTaa yaaká'yú dahsdaahn yikísk'eh at'éehí shik'isn, dagohí shilah, la'í shimaa at'éé.

13

¹ Da'ái bijíí Jesus kíhdí' ch'ínyáágo, túsikaaní bahgee nezdaa.

² Áígee nnee láágo baa náńtsáá, áík'ehgo tsina'eehí yeh hiyaago dahnezdaa; áídá' nneehí tábaayú íla'adzaa.

³ Áígee na'goní'í yee láágo yíl ch'ígó'aah, gáníigo, K'edileehí yíl ke'go k'edileeyú óyáá;

⁴ K'edileege k'edilzíí la' intín bahyú nanehezdee, áík'ehgo dló' íla'adzaago aqá nádaíhezlaa:

⁵ La' k'edilzíí tsétahyú nanehezdee, ákú leezh doo dázho lááyú da: leezh da'ayáhahíí bighá dagoshch'í' hadaazhjeed.

⁶ Áídá' ya'ái hanadáhgee dilid; bikeghad doo yúyahyú nel'aqá dahíí bighá nádaahesga.

⁷ La'ihí hosh bitahyú nanehezdee; áík'ehgo hoshihí ighánłsaago nadaistseed.

⁸ La' k'edilzíí leezh nł'ééyú nanehezdee, áí zhá nest'án áyíílaa, la' dałá'á gonenadín, la'íi gostadin, la'íi tádin bitisyú análzaa.

⁹ Hadín bijeyi' golííí íyésts'aq le'.

¹⁰ Bitsilke'yu baa hikaigo gádaabíłnii, Nt'é bighá íłch'ígót'aahgo na'goní'í bee bich'í' yáńti'?

¹¹ Áík'ehgo gábíłnii, Yaaká'yú dahsdaahn bilakt'áhgee begoz'aaní doo bígózi da n'íi nohwí bídaagonokłłhgo nohwaa daagodest'aqadá' bíhí doo baa daagodest'aq da.

¹² Dahadín íyésts'aqgo ígoł'aahí, bigoyá'íi itisgo baa nádo'né', áík'ehgo dayúweh bigoyá' bá ínágododaak: áídá' dahadín doo íyésts'aq dahíí, ayáhago ígoł'aq n'íi ndi bits'á' da'ílií nádołleel.

¹³ Áí bighá íłch'ígót'aahgo na'goní'í bee bich'í' yádaashti': dédainel'íi ndi doo daayo'íi da; dédaids'ag ndi doo ídaayésts'aq da, doo bíł ídaagozi da.

¹⁴ T'ah doo hwahá gágońéh dadá' Esáias yaa nagolnii' n'íi begolzaa, gánńiidhi, Dédaadohts'ag ndihí doo nohwíł ídaagozi da doleel; dédaanel'íi ndihí doo daah'íi da doleel:

¹⁵ Díi nneehí bijíi daant'iz daazłi, doo da'dits'ag da daazłi, la'íi daaneshch'il daazłi; doo ágádaat'ee dayúgo bíńáá yee daago'íi doleel ni', bijeyi' yee da'dits'ag doleel ni', bijíi yee bíł ídaagozi doleel ni', áík'ehgo shich'í' ádaane'go nádaasziih doleel ni'.

¹⁶ Nohwíi nohwináá biyaa gozhóq, go'íhí bighá: nohwijeyi' biyaa gozhóq, idits'ag-híi bighá.

¹⁷ Da'aniigo gádaanohwíłdishnii, Doo alch'ídé Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú nada'iziidi, la'íi nnee nł'éégo ánát'íhí daah'íiníi daayilłséh hádaat'íi ndi doo hak'i daayilłsaq da; daadohts'agú daids'íh hádaat'íi ndi doo hak'i daidezts'aq da.

¹⁸ Áík'ehgo k'edileehí íłch'ígót'aahgo baa nagoní'í nt'é golzeego ágolzeehí ídaayesólts'aq.

¹⁹ Hadín yaaká'yú dahsdaahn bilakt'áhgee begoz'aaní baa yá'iti'íi íyésts'aqgo doo bíł ígózi dadá', nchó'i nłińh baa nyáágo bijíi yune' k'edolzaa n'íi bits'á' haiyiné'. Áń k'edilzíi intín bahyú nanehezdee n'íi át'éé;

²⁰ Áídá' tsétahyú nanehezdee n'íi, yati' yidits'ago dagoshch'í' bíł gozhóqgo náidnné'híi át'éé;

²¹ Áídá' biyi'yú bikeghad doo yúyahyú nel'aqá dago, da'anahzhí' begodigháh: áídá' yati'hí bighá nagont'ogíi, dagohí biniigonł'éehí baa gowáhgee dagoshch'í' t'aqzhí' nanánihidéh.

²² Hosh bitahyú nanehezdee n'íi yati' yidits'agdá' ni'godzán biká'zhí' nabi'dintl'ogíi, hágołzilgohí k'izé'idilłteehí ighánłsaago yati' k'edolzaa n'íi naistseed, áík'ehgo doo binest'á' goleeh da.

²³ Leezh nkt'éeyú nanehezdee n'íí, yati' yidits'ago bił ígóziníí át'ée; án nest'án ánáil'íh, la' dała'á gonenadín, la'íí gostadin, la'íí tádin bitisyú ánáil'íh.

²⁴ Áídí' Jesus ilch'ígót'aahgo na'goni'íí la' ch'í'nah anágodlaa, gáníigo, Yaaká'yú dahsdaahn bilakt'áhgee begoz'aaníí díí k'ehgo at'ée: nnee bik'edolzaayú k'edilzíí nzhooníí k'eidnláá:

²⁵ Áídá' nnee da'alhoshdá' nnee bó'ni'íí áígee nyaáago, t'oh naghái bitahyú t'oh dénchq'éhi k'eidnláadá' onádzaa.

²⁶ T'oh naghái hájéedá' binest'a' gozliigee t'oh dénchq'éhi aldó' hájéed lək'e.

²⁷ Bik'edolzaa golíiníí bánada'iziidíí baa hikaigo gádaabilnii, Nohwinant'a', k'edilzíí nkt'éhi la' k'edínláa ni'dá' díí t'oh dénchq'éhi hadí'go hájéedhi gá?

²⁸ Gábilnii, Shó'ni'íí át'íí. Bánada'iziidíí gádaabilnii, Ya' áí t'ohíí daahi'nizh née?

²⁹ Dah; t'oh daahnizhyúgo, t'oh nagháihíí dánko bił daahnizhi at'ée.

³⁰ Ch'ík'eh dała' nołseeł le', inest'aqzhí': áík'ehgo inest'aqgo t'oh naghái daigeeshíí gádaaldishniih, T'oh dénchq'éhíí ntsé bee da'ohkt'o'go didlid doleełhíí bigha: áídá' t'oh nagháihíí shit'oh naghái bágową yune' ndaanohníí.

³¹ Áídí' Jesus ilch'ígót'aahgo na'goni'íí la' ch'í'nah anágodlaa gáníigo, Yaaká'yú dahsdaahn bilakt'áhgee begoz'aaníí díí k'ehgo ánánát'ée: nnee bik'edolzaayú ch'il mustard holzéhi biyigé k'eidnláá.

³² Áí biyigéhíí dážhó alts'íséhi, ndi k'edolzaayúgo, dážhó nchaah hileeh, ch'il dawa bitisgo nchaahi, áídí' ch'il dážhó nneezgo hileehgo dló' yúdahyú nada'iniihíí bits'ádaaz'aahíí biyi'yú bit'oh ádaagole'.

³³ Ilch'ígót'aahgo na'goni'íí yee nanágołni' gáníigo, Yaaká'yú dahsdaahn bilakt'áhgee begoz'aaníí díí k'ehgo ánánát'ée: isdzán ik'aán táadn ha'okáqgo, bán benilzoolé yił ná'ist'oodgo ałł dahndiilzoolzhí'.

³⁴ Díí dawa ilch'ígót'aahgo nada'goni'íí Jesus nnee íla'ádaadzaahíí yee yił nagosni'; dá ilch'ígót'aahgo nada'goni'íí zhá yee yich'í' yałti' lək'e.

³⁵ Áí Bik'ehgo'ihinañ binkááyú na'iziidi gáníí n'íí begolne'go, ilch'ígót'aahgo nada'goni'íí bee yashti' doleeł; ni'gosdzán alzaadí' yushdí' godezt'i'go nal'í' n'íí baa nagodishnih, nii ni'.

³⁶ Jesus nnee láni nádohkáh yilniiidá' kih yune' ha'ayáá: áígee bitsilke'yu baa hikaigo gádaabilnii, T'oh dénchq'éhi k'edolzaayú hentíí, nniigo nagosínni'íí nohwil ch'í'nah áńle'.

³⁷ Áík'ehgo gádaabilnii, K'edilzíí nzhóni k'edileehíí shíí, nnee k'ehgo Niyááhíí ánsht'ee;

³⁸ K'edolzaahíí ni'gosdzán át'ée; k'edilzíí nzhónihíí yaaká'yú dahsdaahn nnee bilakt'áhgee sinilíí át'ée; áídá' t'oh dénchq'éhíí nchq'i nliihñ bichagháshé át'ée;

³⁹ Ó'ni'hi k'edilzíí dénchq'éhíí k'eidnlááhíí ch'iidn nant'án at'ée; ałł inest'aaníí nnágođáhíí át'ée; la'íí náda'igeeshíí Bik'ehgo'ihinañ binal'a'á yaaká'yú daagolíníí ádaat'ee.

⁴⁰ T'oh dénchq'éhíí dała' alzaago kq' yune' didlidhíí k'ehgo nnágođzaago ágágot'ee doleeł.

⁴¹ Shíí, nnee k'ehgo Niyááhíí, shinal'a'á yaaká'yú daagolíníí daadish'aago, da'ilchq'ohíí la'íí nnee doo bik'ehyú ádaat'ee dahíí shíí shilakt'áhgee goz'aaníí biyi'dí' hadaayinił;

⁴² Áídí' kq' yáadínah yuyaa oyihilkaad: ákú daach'ichag la'íí kowoo lidaach'idilł'ash doleeł.

⁴³ Áídá' nnee dávik'ehyú ádaat'eehíí ya'ái k'ehgo bik'inada'didlaad doleeł, biTaa bilakt'áhgee goz'aayú. Hadín bijeyi' golíiníí, íyéstsaq.

⁴⁴ Yaaká'yú dahsdaahn bilakt'áhgee begoz'aaníí dant'éhéta koł ilíni ték'eyú nách'ides'íi lehíí k'ehgo at'ée; nnee náidnné'go náides'íigo bił gozhóqgo bíyéé dawa baa nahazniigo ték'ehíí nagoheśni.

45 Yaaká'yú dahsdaahn bilakt'áhgee begoz'aaníí díí k'ehgo ánánát'ée: nnee bana'iniihi yoo' lán ílíni, dilkoqhé holzéhi, yíkantaa:

46 Áík'ehgo yoo' lán ílínihií yaa nyaágo, bíyéé n'íí dawa baa nahaznii'go yoo' n'íí nayihesnii'.

47 Yaaká'yú dahsdaahn bilakt'áhgee begoz'aaníí díí k'ehgo ánánát'ée: lóg behaidlehé nanest'óli tayi' yuyaa olkaadgo, lóg íltah at'éehíí láágo bee hanáltaa:

48 Dáhalk'íigo, tábaqzhí' ndaidistó'go dinezbih, nkt'éehíí táts'aa yiyi' odaihezníl, áídá' doo nzhqo dahíí yó'odaiskaad.

49 Díí k'ehgo ágot'ee doleel nnágodáhgee: Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á yaaká'yú daagolíníí híkángo, nnee dávik'ehyú ádaat'eehíí yits'á'zhí' nnee doo bik'ehyú ádaat'ee dahíí yita'iláh,

50 Áídí' doo bik'ehyú ádaat'ee dahíí kq' yáádinah yuyaa oyihíikaad: ákú daach'ichag lá'íí kowoo kidaach'idíik'ash doo.

51 Jesus gádaabihñii, Ya' díí dawa nkt'éégo bídaagonoksi néé? Ha'oh, nohweBik'ehñ, daabihñii.

52 Jesus gánábildo'niid, Begoz'aaníí ye'ik'eda'ilchíhi dała'á ntúigo yaaká'yú dahsdaahn bilakt'áhgee begoz'aaníí baa bil ch'ígót'aaníí díí k'ehgo at'ée: nnee bikih golíníí nain-oníhíí biyi'dí' dawahá áníidéhi hik'e sá'áhíí ndi hanáyihí'niil.

53 Jesus díí ílch'ígót'aahgo na'goni'íí aqł yaa nagosni'dá' dahnasdzá.

54 Áídí' dabíí bini'yú n'yaágo Jews ha'ánálséh goz'aq yune' yil ch'ídaago'aahgo, nnee bil díyadaagot'eego gádaañii, Hadí'go díí nneehíí bigoyaq' gozlíni, hagog'éégo ízisgo ánát'íil?

55 Díni la' kih ágole'íí biye', báq la' Mary holzee, bik'isyú James, Joses, Simon lá'íí Judas daaholzee?

56 Bilahkíiyú la' aldó' kú nohwil daanlii? Díí nneehíí hadí' díí dawa nágodn'áni?

57 Ái bigha bik'edaach'ishch'ii lék'e. Áík'ehgo Jesus gádaabihñii, Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú na'iziidi dahot'éhé nnee daabidnksi, áídá' dágolúíígee, bik'íí bitahyú doo hadín bidnksi da, nii.

58 Áígee doo láágo ízisgo ánát'íil da lék'e, doo daabodlaq dahíí bigha.

14

1 Áídá' nant'an, Hérod holzéhi, Jesus ánát'íilíí ya'ikonziidá',

2 Bánada'iziidi gádaayihñii, Án John Baptize ágole'íí n'íí át'íí laq; daztsaqdí' naadiidzaa; ái bigha ízisgo ánát'íil.

3 Dabíntsedá' Hérod John yiltsoodgo híyist'óqgo ha'áyilt'e' ni', Hérod bik'isn Philip bi'aa, Heródias holzeehíí bigha.

4 John gábihñiidhíí bigha, Án doo bil na'aashgo ná goz'aq da.

5 Hérod John yizilhee hát'íí ndi, nnee lani yénaldzid lék'e, Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú na'iziidi daanzihíí bigha.

6 Hérod bil lenágodáhgee nnágodzaago daagoch'inelúigo Heródias bizhaazhé na'ilíhnií bináál ilzhishgo, Hérod yil goyilshóq lék'e.

7 Áík'ehgo Hérod bit'a dahdidilñiihgo gáyihñiid, Dant'éhéta shíhónkeedíí naa nshné'.

8 Áík'ehgo na'ilíhnií báq ábihñiiigo, Hérod gáyihñiid, Bena'ikaahíí biká' John Baptize ágole'íí bitsits'in dahs'aqgo shaa nkáah.

9 Nant'ánhíí doo bil gozhóq da, áídá' bit'a dahdidilñiih n'íí bigha, lá'íí nnee yil da'iyaqhíí bigha, Baa daanohkaah, nii lék'e.

10 Ákú il'aago, ha'áná'ilka' yune' John bitsits'in nadain'aq.

11 Áídí' bena'ikaahíí bee bitsits'in ha'ádaiskaqgo na'ilíhnií yaa yinkáq: áídí' báq yaa nainkáq.

12 John bitsilke'yu akú hikaigo bits'ihíí nádaidnłtjigo, lehdaistj, áídí' Jesus yaa hikaigo yil nadaagosni'.

13 Jesus díí ya'ikonziidá' dasahn bil o'i'éél, doo hadín nagmaa dayú: áídá' nnee Jesus oyááhíí ya'ikodaanzjídá' il'anigo kih nagoznildí' dání' biké' nádesaą.

14 Jesus akú nyáádá', nnee ląągo yo'j, áí yaa daach'oba'go, daannihíí nádaayilziih.

15 K'ad o'i'aahgo bitsilke'yu baa hikai, gádaaniigo, Kú doo hadín gólj da, k'ad o'i'aahzhj' goldoh; áik'ehgo nneehíí dahayú gotahyú nádaadn'áá, idán nadaayilnihyú.

16 Doo nádikáh bik'eh da; nohwíigo bá da'dohné', nii, Jesus.

17 Bitsilke'yuhíí, Bání dijolé dá'ashdla'á zhá hik'e lóg dánakiyé bilgo nadaahii'né', daabilnii.

18 Áí shaa daanohe', daabilnii, Jesus.

19 Nnee dawa, Ni'yú t'oh biká' dinohbñh, yilniidá' bán dijolé ashdla'ihíí hik'e lóg nakihíí bilgo náidné'go hadag déz'jigo ya'ihénzigo oskađdí' il'idaizné'go bitsilke'yu yaa daizné', áí nnee dawa yitada'iznii.

20 Áígee nnee dawa da'iyąągo náda'isdjíd lək'e: áídí' ch'ékaadíí táts'aa nakits'adah bik'ehgo nádaihezlaa.

21 Chągháshé hik'e isdzáné doo bil otago da, dá nnee zhągo ashdladn doo náhóltagyú áholáni shj da'iyąą.

22 Áídí' Jesus bitsilke'yu gáyilnii, Tsina'eehíí behohkáh, shádihyú nohwil ido'éel hanaayú, shíí nnee nádohkáh, bildishniidá'.

23 Nnee nádohkáh yilniidá', dasahndi wá'yú óyáá, okaąhyú: o'i'ąyú akú dasahndi nagmaa lək'e.

24 Áídá' tsina'eehíí tú ilni'yú hi'olyú tú nádidáhíí nabihilnaa lək'e: bidázhj' nyolhíí bighą.

25 Doo hwahá ha'i'aah dayú Jesus bich'j' higaal, tú yiká' higaalgo.

26 Tú yiká' higaalgo bitsilke'yu daabiltsaągo, tsídaadolyizgo, Ch'iidn át'j, daaniigo ndaaldzidyú daadilwosh.

27 Dagoshch'j' Jesus bich'j' hadziigo, Nohwil daagozhó le'; shíí ásh'tj; doo nédaaldzid da, daabilnii lək'e.

28 Peter gábilnii, SheBik'ehń, da'anii ant'jyúgo, Tú biká' shich'j' nńáh, shilnii.

29 Jesus, Yushdé', bilnii. Áídí' Peter tsina'eehíí biyi'dí' gódah ch'eyáago Jesus yich'j' tú yiká' deyaa lək'e.

30 Áídá' Peter adjíd nyolgo yígolsjídgo neldzid; hayaa dezkaadá' nádidilghaazh, She-Bik'ehń, hasdášilteeh, niigo.

31 Dagoshch'j' Jesus bich'j' dahdidilniidá' yiltsoodgo gábilnii, Ni'odla' lántsoh ayáhá, hant'é bighą nil nagoki?

32 Áídí' tsina'eehíí yiyi' onát'aazhdá' nyolíí isht'idedzaa.

33 Tsina'eehíí yiyi' naháztánihií Jesus daayokaąh lək'e, Da'anii Bik'ehgo'ihinań biYe' nłini laą, daayilniigo.

34 Hanaayú bil nada'dez'eeldá' ni' Gennésaret golzeeyú hikai.

35 Nnee áígee daagolíníí Jesus ya'ikodaanzjídá' daagotahyú dahot'éhé anákeelgo, kah yaa nakaihií dawa baa daayihesnil;

36 Nidiyágé bidá'yú zhá ndi bedaadenolníh, daabilniigo nádaabokaąh: dawa be-daadelnihií nádaabi'dilziih lək'e.

15

1 Jerúsalemdí' begoz'aaníí ye'ik'eda'ilchíhi hik'e Phárisees daanłini Jesus yaa hikai, gádaayilniigo,

² Hant'é bigha nitsilke'yú ilk'idá' nnee yánazij n'íi yendaago'aahíi doo yikísk'eh ádaat'ee da? Dá doo daagonksigo táda'digisé da'iyaa.

³ Jesus gádaabihni, Nohwíi hant'é bigha ilk'idá' nnee ye'ádaaniihíi zhá daahonohta'go Bik'ehgo'ihí'nañ yegos'aaníi doo bikísk'eh ádaanoht'ee da?

⁴ Bik'ehgo'ihí'nañ díi k'ehgo gos'aa, Nitaa hik'e nimaa dinksj, nii: la'íi, Hadín bitaa dagohíi báa yati' yee yokáakíi zideego bá goz'aa.

⁵ Áidá' nohwíi gádaadohni, Hadín bitaa dagohíi báa, Nt'éhéta naa nshné' doleel n'íi Bik'ehgo'ihí'nañ baa nshné', yihniihíi;

⁶ La'íi bitaa, báa bilgo doo yidnksj da ndihíi, da'áik'eh nlt'éé, daabildohni. Áik'ehgo ilk'idá' nnee yendaagos'aaníi bee Bik'ehgo'ihí'nañ biyati'íi doo nt'égo ádaanoksj da.

⁷ Nohwíi, nnee nzhóni ádaado'iiníi, Esáias da'aniigo dabíntsé nohwaa nagolni' lək'e, gáníigo,

⁸ Díi nneehíi dáyati' zhá yee alhánégo shit'ah daanlij, dáyati' zhá yee daashidnksj, áidá' bijíi yee doo daashidnksj da.

⁹ Daashokaaqah ndi ch'éh ádaat'ij, nnee yegos'aaníi zhá yee ilch'idaago'aah.

¹⁰ Jesus nnee lani yushde' daayihniidá' gádaayihni, Shídaayelts'áago bídaagono'aah.

¹¹ Kozé' yune' be'ogohigháhíi doo ncho'go kodilteeh da; áidá' kozé'dí' behagohigháhíi zhá ncho'go kodilteehi at'éé.

¹² Áidí' bitsilke'yu baa hikaigo Jesus gádaayihni, Ái ánnihíi Phárisees daanlíni daidezts'aaqo doo bil daanzhoqo dahíi bígonksj née?

¹³ Áidí' gáyihni, K'edolzaahíi dawa shiTaa yaaká'yú dahsdaahn doo k'eidnláa dahíi hi'nizh doleel.

¹⁴ Ch'ík'eh da'áik'ehgo ádaat'ee: nnee bináa ádaagodiníi la' bináa ádaagodini lolqosíi k'ehgo ádaat'ee. Bináa ágodiníi la' bináa ágodini lolqosyúgo, da'íla o'i'án yuyaa okildee.

¹⁵ Peter gábihni, Ich'igon'áhgo nagosíníi'íi nohwil ch'í'nah ále'.

¹⁶ Jesus gádaabihni, Ya' nohwíi aldó' t'ah doo nohwil idaagozi da née?

¹⁷ Ya' doo hwahá bídaagono'sijhda, hadíi kozé' yune' be'ogohigháhíi kobidyú ben-daagowa', áidí' nláhyú bech'ígohigháhíi?

¹⁸ Hadíi kozé'dí' behagohigháhíi kojíidí' behagohigháhi at'éé; ái ncho'go kodilteehi at'éé.

¹⁹ Ncho'go natsí'ikeesíi, izideehíi, nant'í' na'idaahíi, iké' na'idaahíi, ich'in'ijhíi, lé'ilchoogo ánách'it'ijhíi, ncho'go yách'ikti'íi, díi dawa kojíidí' behagohigháhi at'éé.

²⁰ Ái ncho'go daakodihiniiki at'éé: kogan dá doo tách'igisé da'ch'iyaaqahíi doo ncho'go kodilteehi at'éé da.

²¹ Áidí' Jesus dahiyaago Tyre hik'e Sídon golzeehíi binaayú oyáa.

²² Isdzán áizhí' golíni, Cánaan hat'i'íi nlíni, baa nyáágo gábihni, ShiNant'a', David biYe' níni, shaa ch'onbáah; shizhaazhé na'ilíhnií góyéégo bich'í' nagowaa, ch'iidn biyi' golíigo.

²³ Da'ágát'éé ndi doo yich'í' hadzii da. Bitsilke'yu baa hikai, gádaabihniigo, Yúwehyú nádnl'áa; án nohwiké' dilwoshgo anádaal.

²⁴ Jesus gáníi, Israel hat'i'íi bitahyú nnee dibelíi ch'a'onehesdee'híi k'ehgo ádaat'eehíi zhá bigha niyáa.

²⁵ Áidí' isdzánhíi biyahzhí' hayaa adzaago bokaaqahgo gábihni, ShiNant'a', shich'oníih.

²⁶ Jesus gábihni, Chagháshé bán bits'á' nách'idiné'go gósé bich'í' och'ilkaadgo doo bik'eh da.

²⁷ Isdzán gánábildo'niid, Da'anii, shiNant'a': da'ágát'éé ndi bán bizhool nnee bibiká'idané biká'dí' nanihidéhíi, gósé daayiyaa.

²⁸ Jesus gánábildo'niid, Isdzán, dázhó ni'odla' golíi lá! Dá hánt'ijhíi k'ehgo ná lané' doleel. Áik'ehgo da'ái bik'ehenkéézgee bizhaazhé nlt'éé násdlíi.

²⁹ Jesus dahnadiidzaago túsikaaníí Gálílee holzéhi bit'ahyú nyáá; áidí' dzilyú óyáágo akú dahnezdaa.

³⁰ Nnee doo alch'idé baa nánksáágo, nnee doo nakai dahíí, bináá ádaagodiníí, doo yádaakti' dahíí, baa dahnagoz'aaníí, la'íí ik'e'an láágo, Jesus dées'eezgee ndaiheznilgo nádaailziih:

³¹ Áí bigha nnee íla'at'ééhíí nnee doo yádaakti' da n'íí yádaakti'go nádaasdljigo daayiltsaágo, la'íí baa dahnagoz'aá n'íí nlt'éé nádaasdljigo, doo nadaakai da n'íí nlt'éégo nakai nádaasdljigo, bináá ádaagodih n'íí bináá nádaagosdljigo daayiltsaágo bil díyadaagot'ee: áík'ehgo Israel hat'i'i Bik'ehgo'ihí'nañ daayokaqahíí ya'ihédaanzi lék'e.

³² Áidí' Jesus bitsilke'yu yushdé' daayihniidá' gáyihni, Díí nnee shaa nánksááhíí baa daach'oshba', dá bil nashkaigo taagiskaá, k'adíí doo nt'é daiyaá da: doo dá shiná' nádaadish'aa hasht'íí da, ágádaadzaayúgo nákaahyú dánko shiná' yik'e odaathizh.

³³ Bitsilke'yu gádaabihni, Da'igoljige hadí' bán díí nnee doo alch'idé dahíí bá daan'négo nádaadihii'né'?

³⁴ Bán dijolé da'kwíí nadaahné', daabihni, Jesus. Gosts'idi, la'íí lóg alts'íséhi ayáhágo bilgo, daabihni.

³⁵ Áígee nneehíí, Ni'yú dinohbijh, daayihni.

³⁶ Bán dijolé gosts'idihíí, lógíí bilgo náidnné'go ya'ihénzigo oskaadí' ilk'ídaizné'go bitsilke'yu yaa daizné'go nnee yitada'izni.

³⁷ Dawa da'iyáágo náda'isdjíd lék'e: áidí' ch'ékaadíí táts'aa gosts'idi bik'ehgo nádaihezlaa.

³⁸ Isdzané hik'e chagháshé doo bil otago da, dá nnee zhágo djídn doo náhóltagyú áholáni shí da'iyáá.

³⁹ Áidí' nnee baa nánksáá n'íí onádaihes'a'dá', bíhíí ni' Mágdala golzeehíí binaayú bil o'i'éél.

16

¹ Phárisees hik'e Sádducees daanlíni Jesus yaa hikai, nabídaantaah daanzigo, Yaaká'dí' godiyihgo be'ígóziníí nohwíí ch'í'nah ánle', daabihni lék'e.

² Jesus gádaabihni, O'i'aahgee gádaadohni dák'eh, Gonkt'éé doleel laá ko: yaak'os lichihíí be'ígózi.

³ Áidá' t'ahbídá' gádaadohni dák'eh, Dégócho'go o'i'aah laá: yaak'os lichiiigo dábégódzidgo bil hayilkááhíí be'ígózi. Nohwíí nnee nzhóni ádaagono'iiníí, yáá daane'íígo hago ágonéhíí bídaagono'si; áidá' k'ad ágonéhíí doo bídaagono'si da.

⁴ Ncho'go ádaat'éhi nant'í' nakaihi daakinolt'ííhíí godiyihgo be'ígóziníí yiká daadéz'íí; áidá' be'ígóziníí doo bil ch'í'nah ádaalne'hi at'éé da, Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú na'iziidi, Jonas holzéhi, nnee bich'í' be'ígózih alzaahíí zhá. Áidá' Jesus bits'á' dahnasdzaa.

⁵ Jesus bitsilke'yu hanaazhí' bil naná'diz'eeldá', bán yínadaasnah lék'e.

⁶ Jesus gádaabihni, Bán benilzoolé, Phárisees hik'e Sádducees daanlíni bíyééhíí, baa daagonohsaá, nii.

⁷ Bitsilke'yu ilch'í' yádaakti'go gádaani, Bán doo daasii'né' dahíí bigha aníí.

⁸ Jesus ádaanihíí yígósi go gábihni, Nohwíí nohwí'odlq' da'ayáháhi, hant'é bigha bán doo daasooné' dahi baa ilch'í' yádaakti'?

⁹ Ya' doo hwahá bídaagono'sijh da? Bán dijolé ashdlá'i nnee ashdladn doo náhóltag dago bá da'desné' n'dá' ch'ékaadíí da'kwíí táts'aa bik'ehgo ndaahesoolaa n'íí, ya' doo bínadaa'niih da née?

¹⁰ Lah áldó' bán dijolé gosts'idi, nnee djídn doo náhóltag dago bá da'desné' n'dá' ch'ékaadíí da'kwíí táts'aa bik'ehgo ndaahesoolaa n'íí, ya' doo bínadaa'niih da née?

¹¹ Nt'é bigha doo nohwíí ídaagozi da? Bán benilzoolé Phárisees hik'e Sádducees daanlíni bíyééhíí baa daagonohsaá, nohwíídníidíí, bán doo baa yashti'go ádishni da.

¹² Bitsilke'yu ánita yídaagolsjíd, Báń benilzoolé baa daagonohsaą, doo niigo aní da, áidá' Phárisees hik'e Sádducees daanlíni hagog'éégo iłch'ídaago'aahíi baa daagonohsaą, niigo aní lək'e.

¹³ Jesus Caesaréa Philíppi golzéhi binaayú nyáago bitsilke'yu nayídaadiłkidgo gáyilnii, Shíi, nnee k'ehgo Niyááhíi, nnee hadín nshłjđ daashilnii?

¹⁴ Bitsilke'yu gádaabihńii, Ła', John, Baptize ágoł'jđ n'íi át'jđ, daanilnii; ła'ihíi, Elías at'jđ; ła'ihíi Jeremías; dagohíi Bik'ehgo'ihí'nań binkáayú na'iziidi n'íi át'jđ daanilnii.

¹⁵ Jesus gánábıłdo'niid, Nohwíi nohwich'j'júgohíi, hadín át'jđ daashılđohnii?

¹⁶ Simon Peter gábilnii, Ni Christ ant'jđ, Bik'ehgo'ihí'nań hińáhi biYe'.

¹⁷ Jesus gábilnii, Simon Bar-jóna, ni niyaa gozhóó le': its'í hik'e dił nłni doo nił ch'í'nah áyíılaa da, shiTaa yaaká'yú dahsdaahn zhá nił ch'í'nah áyíılaago ádínniid.

¹⁸ Ła'íi gánıłdishńii, Ni Peter honlzéhi, daashodlaaníi kłh ágoch'ile'híi k'ehgo díi tsééhíi biká' yishtł'j: áik'ehgo ch'iidntahdí' ch'iidn binawodíi doo bitis hileeh da.

¹⁹ Yaaká'yú dahsdaahn bilakt'áhgee goz'aaníi bá be'igęęsé naa nshńił: áik'ehgo nt'éhéta ni'godzán biká' lesíntł'ooníi yaaká'yú ıldó' lestł'qo doleeł; nt'éhéta ni'godzán biká' k'e'íin'aahíi yaaká'yú ıldó' k'e'dot'aah doleeł.

²⁰ Jesus bitsilke'yu gádaayilnii, Shíi Jesus, Christ nshłiiníi hadín bił nadaagolńi' hela'.

²¹ Áidí' godezt'igo Jesus, Jerúsalemyú deyaago Jews yánazini, okaąh yebik'ehi itisyú nadaandeehi, ła'íi begoz'aaníi ye'ik'eda'ıłchíhi biniidaagodnle'íi, ła'íi bidizideedí' taagi jđ hileehgo naadiidáhíi dahkodá' bitsilke'yu yił na daagolńi'go nkegonyaa.

²² Peter t'aązhj' bich'j' hananádziigo gáníi, SheBik'ehń, díi nits'á'zhj' begoz'aą le': nich'j' begolńe' hela'.

²³ Jesus t'aązhj' adzaago Peter yich'j' hadziigo, Satan, yúwehyú shiká'zhj' ánne': ni shıł godnłkış: Bik'ehgo'ihí'nań binatsekeesíi k'ehgo doo natsínkees da łaą, nnee binatsekeesíi zhá bee natsínkees, bilnii.

²⁴ Jesus bitsilke'yu gádaayilnii, Dahadín shiké' dahdigháh hát'jyúgo, ídaayo'nahdá' bitsj'ılma'áhi dahyidotjđhgo shiké' dahdowáh.

²⁵ Dahadín bi'ihí'na' yaa bił goyééhíi, ái bits'á' da'ilíi hileeh: áidá' dahadín ídaayis'nahgo shíi shighá bi'ihí'na' da'ilíi silj'íi, án ihí'naa doo ngonel'aą dahíi yee hińaa doo.

²⁶ Ni'godzán dágoz'aą nt'éégo ch'ist'jđá' koyi'siziiníi da'ilíi siljyúgo, ái hant'é bits'á'dí' ch'it'jđh? Dagohíi koyi'siziiníi hant'é bidená nch'iné'?

²⁷ Shíi, nnee k'ehgo Niyááhíi, shiTaa bits'á'idindláadıi bee shits'á'idindláadgo, binal'a'á yaaká'yú daagolíiníi bił nánshkáh; áígee nnee dała'á daantjđgee ánát'jđdíi dábik'ehgo bich'j' nadi'ish'nił.

²⁸ Da'anii gánohwıłdishńii, Kúgee nadaaziiníi ła' dá doo da'itsaahíi dailjđhé shíi, nnee k'ehgo Niyááhíi, nant'án nshłjđgo náshdaalgo daashıltsaągo zhá.

17

¹ Áidí' gostán iskaągee Peter, James, hik'e John, bik'isnhíi, biłgo Jesus dasahndi yił okai lək'e, dził n'áayú.

² Áígee binadzahgee Jesus łaago ánołh silj: binii bik'ina'didlaad silj, ya'ái k'ehgo, bidiyágéhíi ligai silj, idindláadhíi k'ehgo.

³ Nt'éégo áígee Moses hik'e Elías bił daanljđgo silj, Jesus yił yádaakti'go.

⁴ Peter Jesus gáyilnii, NohweBik'ehń, kú nkaihíi nohwá nzhqo: hánt'jyúgo dzaągee tł'ohdahskán taago ádaagohiidle'; ła' ni ná, ła'ihíi Moses bá, ła'ihíi Elías bá.

⁵ T'ah yakti'go áígee yaak'os dážhó bits'á'idindládi biká' dahiyaa: nt'éégo yaak'os biyi'dí' yati' yidezts'aą gánjđgo, Díinکو shiYe' shıł nzhóni, baa shıł gozhóni; án hódaayołts'aą.

⁶ Díi daidezts'aągo Jesus bitsilke'yu hayaa ádaasdzaa, ndaaldzidgo.

⁷ Jesus baa nyáago bedaadesniigo gádaabihńii, Daohsjđh, doo ndaaldzid da.

⁸ Hadag daadéz'jđ hik'e nnee doo ła' dadá' Jesus zhá daayo'jđ.

⁹ Dzildí' hayaa nákahdá' Jesus gádaabiñii, Daahołtsaa n'íi hadín bił nadaagoñi' hela', shíi, nnee k'ehgo Niyááhíi, dasitsáádí' naadisdaago zhá.

¹⁰ Bitsilke'yu nabíadaadikidgo gádaabiñii, Hant'é bigha Elías dantsé hígháh, daañii, begoz'aaníi ye'ik'eda'ilchíhi?

¹¹ Jesus gádaabiñii, Elías da'anii dantsé hígháhgo dawahá ilch'i'nádaidle'.

¹² Áidá' gánohwíldishñii, Elías ilk'idá' nyáá, ndi doo bídaagoch'iksí da ni', áidá' dá hádaach'it'iyú ánádaach'ol'ijl lék'e. Ái k'ehgo shíi, nnee k'ehgo Niyááhíi, áadó' ádaashich'idoliil.

¹³ John, Baptize ágoł'ij n'íi, áyiñiiigo bitsilke'yu yídaagołsijid.

¹⁴ Nnee ląągo íla'at'ééhíi yaa hikaigo nnee la' Jesus yaa nyáágo yich'i' hilzhiizhgo gábiñii,

¹⁵ ShiNant'a', shiye' baa ch'onbáah; onátłishgo goyéégo bich'i' nagowaa: lahgee kq' yeh naká', lahgeehíi tú yeh naká'.

¹⁶ Nitsilke'yu baa bił ni'áázh ndi doo hagot'éégo ilch'i' ánádaidle' da.

¹⁷ Jesus gádaabiñii, Nohwi'odla' édaadihgo, dánohwíi zhá daanohwik'ehgo daañoł'ijl, dahosahzhí' nohwil nahashtáq? Dahosahzhí' laq nohwidag ánsht'ee? Yushdé' niye' shich'i' bił nn'áash.

¹⁸ Jesus ch'iidn nłdzilgo yich'i' hadziigo ishkiiníi yiyi'dí' háyáá: áik'ehgo da'ái bik'ehenkéézgee nł'ée násdlij.

¹⁹ Áik'ehgo Jesus bitsilke'yu dasahndiyú baa hikaigo, Nééhíi hant'é bigha doo hadaandzód da lán? daabiñii lék'e.

²⁰ Jesus gádaabiñii, Nohwi'odla' da'ayáháhíi bigha: da'anii gádaanohwíldishñii, Nohwi'odla' mustard biyigé ga'at'éé ndi, díi dziłi bich'i' hadaahdziigo, Yúwehégo dihi'náh, daabildohñiiyúgo, ágánéh: doo nt'é ch'éh ádaal'ij da doleel.

²¹ Áidá' díi ga'at'éhíi dáshiná' da'ch'okąąhgo zhá habidi'nedzódihí at'éé.

²² Gálilee golzeegé naháztaqáda' Jesus bitsilke'yu gádaayiñii, Shíi, nnee k'ehgo Niyááhíi, shik'edaanníi bilák'e shi'dolteel:

²³ Daashizilheedá' taagi jii hileehgo naadishdáh, nii. Ái bigha bitsilke'yu bijíi daanñiih lék'e.

²⁴ Capérnaum golzeeyú hikaigo tribute bich'i' nada'ch'iníiłi Peter yaa hikaigo, Ya' niłch'ígó'aahíi naná'i'niłiłi nayiñiiłi née? daabiñii.

²⁵ Peter, Ha'oh, nii. Kih yune' oyaágo Jesus ntsé bich'i' hadziigo gábiñii, Hagot'éégo baa natsíiłees, Simon? Ni'gosdzán biká' ízisgo nant'án daanliiníi, hadín tax dagohíi tribute bich'i' nayiñiił? Ya' dabíi bichągháshéhíi née, dagohíi nanidí' nakaiłiłi née?

²⁶ Peter, Nanidí' nakaiłiłi, nii. Jesus gánábildo'niid, Áik'ehgo bichągháshé doo nada'hiñiił da.

²⁷ Da'ágát'éé ndi, doo hadaashkee da doleelhił bigha, túsikaayú rúnáh, lóg behahidleełiłi táyi' oldeelgo, lóg dantsé hánlee'íi bizé' ilts'á' ánle'; ákóne' zhaali siné'ihíi hanné'go tribute bich'i' nada'ch'iníiłi shíi shá la'íi ni ná bich'i' nahíił.

18

¹ Áidá' Jesus bitsilke'yu baa hikaigo gádaabiñii, Yaaká'yú dahsdaahñ bilakt'áhgee daanliiníi bitahyú hadín itisgo nlij?

² Áik'ehgo Jesus chągháshé alts'íséhi dała'á yushdé' yiñiiigo, bit'ahdí' dahyinesdaago,

³ Gáníi, Da'aniigo gánohwíldishñii, Nohwinchq'íi bits'á'zhí' ádaahne'go chągháshé alts'íséhi k'ehgo ádaadohdle'yúgo zhá yaaká'yú dahsdaahñ bilakt'áhgee daanliiníi itah hohleeh.

⁴ Dahadín díi chągháshéhíi k'ehgo ídaagoch'iyolba'íi, yaaká'yú dahsdaahñ bilakt'áhgee daanliiníi bitahyú da'án itis nlij.

⁵ Dahadín shizhi'íi binkááyú chagháshé díi ga'at'éehíi náidnktjyúgo, shíi náshidnktíni at'éé.

⁶ Dahadín díi doo ízisgo ádaat'ee da ndi daashodlaahíi dała'á nchọ'go at'jigo áile'íi, án tsée be'ik'áhi nchaahi bik'osyú bideest'ọgo túnteel beh hilt'e'go tú yił didziihgo bá nzhọọ doleel ni'.

⁷ Ni'gospdzán biká' nnee nakóntaahíi bá góyéé doleel: nakódintaahíi dá begolneh go'jii; áidá' hadín na'intaahíi bá góyéé doleel!

⁸ Áik'ehgo nigan dagohíi nikee nchọ'go ánát'jil ánílsiyúgo, nadnlgeeshgo yó'olt'e': doo hagot'éego nanna da ndi, nits'í lahzhí' ádih ndi dahazhí' ihinaahíi biyi' onnángo doo hago'at'éé da, áidá' nigan nakigo hik'e nikee nakigo kọ' dahazhí' diltk'íi biyi' yuyaa oni'dilt'e'yúgo doo ná nzhọọ da.

⁹ Niñáá nchọ'go ánát'jil ánílsiyúgo, ha'aahgo yó'olme': niñáá dała'á ádih ndi dahazhí' ihinaahíi biyi' onnángo doo hago'at'éé da, áidá' niñáá nakigo ch'iidn bikọ' diltk'íi biyi' yuyaa oni'dilt'e'yúgo doo ná nzhọọ da.

¹⁰ Ídaa daagonohdzaa, díi doo ízisgo ádaat'ee dahíi ła' doo daach'ohlaa da; yaaká'yú Bik'ehgo'ihina binadaal'a'á bináadaadéz'iinihíi, shiTaa yaaká'yú dahsdaahn biniizhí' dahazhí' daabineł'jii, nohwildishnii.

¹¹ Shíi, nnee k'ehgo Niyááhíi, ch'a'onehesdeehíi hasdáhishniihíi bigha niyáá.

¹² Díi hagot'éego baa natsídaahkees? Nnee bidibehlíi dała'á gonenadín goljídá' dała'á ch'a'oyááyúgo, ngost'ádin ngost'áihíi dákú nyiniłdá' dzilyú ch'a'oyáá n'íi hantaa gá?

¹³ Da'aniigo gádaanohwildishnii, Náidnktjyúgo ngost'ádin ngost'ái doo hak'i ch'a'okai dahíi dawa bitisgo náid nktiiníi yaa bil gozhọọ.

¹⁴ Áik'ehgo shiTaa yaaká'yú dahsdaahn díi doo ízisgo ádaat'ee dahíi dała'á ndi doo ch'a'okaad hat'jii da.

¹⁵ Nik'isn nich'j' nchọ'go adzaayúgo, bich'j' nnaahgo bi'at'e'íi dasahndi bee bich'j' yánti': nidits'agyúgo, nik'isn hosínłbáni at'éé.

¹⁶ Áidá' doo nidits'ag dayúgo, dała'á dagohíi naki bilgo bich'j' bil nkáh, áik'ehgo naki dagohíi taagi hilt'eego bináal bee ya'iti'íi da'aniigo bee bigózi doleel.

¹⁷ Díi ndi doo yidits'ag dayúgo, Bik'ehgo'ihina daayodlaaníi ha'ánálséhyú baa nagolní': ái ndi doo yidits'ag dayúgo, doo Jew nlii dahíi, tax bich'j' nahi'niihíi k'ehgo baa natsínkees doleel.

¹⁸ Da'aniigo gádaanohwildishnii, Nt'éhéta ni'gospdzán biká' lédaasołt'ọhíi yaaká'yú aldó' lest'ọgo doleel; nt'éhéta ni'gospdzán biká' k'éda'so'aahíi yaaká'yú aldó' k'e'do't'aah doleel.

¹⁹ Gánánohwildishnii, Naki dołt'eego ni'gospdzán biká' nt'éhéta dała' haht'jii lek'eyúgo hohkeedgo, shiTaa yaaká'yú dahsdaahn nohwá áile'.

²⁰ Dahayú naki dagohíi taagi hilt'eego shizhi' yee da'okąhgo ıla'at'ééyúgo, áigeel ihni'gee shíi nshjii.

²¹ Peter baa nyáágo gábilnii, SheBik'ehni, shik'isn shich'j' dénchọ'go ánát'jilyúgo, da'kwiidnshá' baa nágodinsh'aah, gots'idn née?

²² Jesus gábilnii, Gots'idn doo nildishnii da, ndi gots'idinhíi gots'idngo.

²³ Yaaká'yú dahsdaahn bilakt'áhgee begoz'aaníi nant'an bánada'iziidíi baa hadaaz'aahíi ilk'ídaagodıdọh hádaat'jiihíi k'ehgo at'éé.

²⁴ Yołtag nkegonyaagee, bána'iziidi ła' gonenán doo náhółtagyú talents golzeego baa ha'áahi baa hí'a'.

²⁵ Doo hagot'éego na'iniil dahíi bigha, Díi nneehíi, bi'aahíi, hik'e bichagháshéhíi, ła'íi dawa bíyéehíi bilgo nahonih, ái bee shich'j' nanáhó'niil, niigo bánong'áá, binant'a'.

²⁶ Áik'ehgo bána'iziidíi bich'j' hayaa adzaago nábokąhgo, Shinant'a', ntsé nt'ah, ałł nich'j' na'ishniil ndi at'éé, bilnii.

²⁷ Áik'ehgo binant'a'íi baa ch'oba'go, Doo shich'j' na'iniil da ndi nzhọọ, bilniigo nanábines'jii.

28 Áídá' án ch'ínyáágo ła' yił na'iziidi, dała'á gonenadín pence golzeego baa hayil'áhi, yiłtsąą: án yizidntsoodgo, Shaa hánł'aahíi shich'í' nanáhi'ńíł, yiłńii.

29 Yił na'iziidíi bich'í' hayaa adzaago náboqaąhgo, Ntsé nt'ah, dawa nich'í' na'ishńiił ndi at'éé, biłńii.

30 Ndi, Dah, niigo ha'áyíłt'e', baa ha'ááhíi na'hazńilzhí'.

31 Ła' yił nada'iziidíi daabiłtsąągo doo bił daagozhóq dago díi ágodzaahíi dawa binant'a' yił nadaagosńi'.

32 Áídí' binant'a'íi biká'í' aadgo gábiłńii, Ni shána'iziidíi dázhq'ńchq' łaą, ni shaa hánł'áhi doo shich'í' nanáhi'ńíł da ndi nzhq, niłdéniił ni', náshonkaąhgo:

33 Áík'ehgo ni ąłdó' bił na'iziidíi baa ch'onba' le'at'éhi, shíi naa ch'osibáadhíi k'ehgo,

34 Áík'ehgo binant'a' hashkeego ha'ána'ilka' yuńe' obił'a' biniigodilńehgo, baa ha'ááhíi dawa nanáyiheznilzhí'.

35 Díi k'ehgo shiTaa yaaká'yú dahsdaahń ádaanohwile', doo nohwijíidí' nohwik'isn nohwich'í' nchq'go at'ééhíi bighą baa nádaagodinoh'aah dayúgo.

19

1 Jesus díi ąął yee nyánłti'dá' Gálileedí' dahnyaa łąk'e, ni' Judéa golzeeyú, túńłíńińi Jórdan holzéhi bitisyú ńyáá;

2 Áígee nnee biké' náńłsąągo nádaayilziih łąk'e.

3 Phárisees daanłini ąłdó' baa hikaigo nabídaantaahgo gádaabiłńii, Ya' nnee hant'éhéta bighą bi'aa yił ńk'ínát'aashgo goz'ąą née?

4 Jesus gádaabiłńii, Ya' díi doo hwahá daahohshiih da née, dantsé godeyaadá' Bik'ehgo'ihí'nań nnee áyíłlaahń, nnee ła'íi isdzán áyíłlaa łąk'e,

5 Gáníigo, Díi bighą nnee bitaa hik'e báq yits'ą'ghángo bi'aa yił ńłii doleel: ái naki n'íi dała'á nádodleel.

6 Áík'ehgo doo naki dilt'ee dadá' bits'í dała'á silłi. Áík'ehgo dahadín Bik'ehgo'ihí'nań łąyinłááhíi, dahadínta ńk'íyóléh hela'.

7 Phárisees gádaabiłńii, Ágát'éédá', nt'é bighą naltsoos bee ńk'ínch'ít'aashíi łąyile'go isdzánhíi yił ńk'ínát'aashgo Moses ngon'ąą łąń gá?

8 Jesus gádaabiłńii, Moses nohwijíi daantł'izíi bighą nohwi'aa bił ńk'ínát'aashgo nohwá ngon'ąą łąk'e: ndi dantsé godeyaadá' doo ágągot'ee da ni'.

9 Shíi gádaanohwíłdishńii, Hadín bi'aa doo nnee ła' yił nant'í' na'aash dadá', yił ńk'ínát'aazhdá' yił naná'ńááyúgo nant'í' nagháhi at'éé: hadín isdzán yó'olt'e' n'íi yił ńńááyúgo, án ąłdó' nant'í' nagháhi at'éé.

10 Bitsilke'yu gádaabiłńii, Na'i'ńeehíi ágát'ééyúgo, doo nch'ínéh da ndi nzhq.

11 Jesus gádaabiłńii, Doo nnee dawa díi yídaanel'ąą da, hadíi ye'at'éé doleelgo baa daadest'aaníi zhá.

12 Nnee ła' doo nnádaaksé' dago daabi'deshchíni ádaat'ee: áídá' ła'íi doo nnádaaksé' dago ádaalńe': ła'íi dabíi hádaat'ńigo yaaká'yú dahsdaahń bilaktł'áhgee begoz'ąąhíi bighą doo nnádaaksé' da. Hadín díi yínel'aaníi ch'ík'eh ye'at'éé le'.

13 Jesus chągháshé alts'íséhi baa bił nch'ihetzka łąk'e, yiká' ndaadilńiihgo yá okąąh daabich'o'ńii: áídá' bitsilke'yu Doo ágádaaht'ńi da, daakońii.

14 Áídá' Jesus gáníi, Ch'ík'eh chągháshé shich'í' nihikáh le', doo t'ąązhi' daahínóhtą' da; bíi ga'ádaat'eehíi yaaká'yú dahsdaahń bilaktł'áhgee daanłii.

15 Chągháshé ąął yiká' ndaadesńiihdá' onádzaa.

16 Nt'éégo nnee ła' Jesus yaa nyáágo gáyilńii, ńłch'ígó'aahíi ńłt'éhi ńłłinihi, hago łaą ńłt'éhi áshńe'go ihí'naa doo ngonel'ąą dahíi yaaká'yú bee hinshńaa doleel?

17 Jesus gábilnii, Nt'é bigha nkt'éhi shihnnii? Doo hadín nkt'éé da go'íí, dała'á zhá, Bik'ehgo'ihinań zhá: áídá' ihinań nkt'éhi biyi' onnáh hánt'íyyúgo, Bik'ehgo'ihinań yegos'aaní bikísk'eh ánt'ee le'.

18 Daat'éhíhí? nii. Jesus gábilnii, Doo ich'izilhee da, Doo nant'í' nach'ighaa da, Doo ich'in'íih da, Doo lé' ch'ikchoo da,

19 Kotaa hik'e komaa ch'idnłsı: ła'íí, Kot'ahdí' gólínní kol nzhqo, dakíí ídił ch'ijqohíí k'ehgo.

20 Nnee ání nagháhihíí gábilnii, Ánists'ísédí' godezt'i'go díí dawa be'ánsht'ee: áídá' nt'é zháshá' doo be'ánsht'ee da?

21 Jesus gábilnii, Nzhqo nleeh hánt'íyyúgo, ti'i, dawahá níyééhíí naa nahonihgo zhaalihíí tédaat'iyéhíí bita'iníih, áík'ehgo yaaká'yú dawahá łań ílíni níyéé doleek: áídí' yushdé' shiké' dahsinnáh.

22 Áídá' nnee ání nagháhihíí díí yidezts'aqadá', doo bił gozhqo dago onádzaa: dážhó háłdzilhíí bigha.

23 Jesus bitsilke'yu gádaayihii, Da'aniigo gánohwıldishnii, Nnee háłdzili yaaká'yú dahsdaahn bilakt'áhgee daanliiní itah hileehgo bá nyee.

24 Gánadaanohwıldish'nii, Łíí bighán ha'i'áhíí bená'kadé bigha'i'ányú ch'égháhgo bá nyeedá' nnee háłdzilíí Bik'ehgo'ihinań bilakt'áhgee daanliiní itah hileehgo itisgo bá nyee.

25 Bitsilke'yu díí daidezts'aqadá' bił díyadaagot'eego gádaanii, Áídá' hadín zhá hasdabi'dilteeh?

26 Jesus daabineł'íigo gáníí, Nneehíí aí doo łayole' at'éé da go'íí; Bik'ehgo'ihinań zhá dawa łayile'hi at'éé.

27 Peter gábilnii, Isaa, nohwíyéé dawa bits'á' dahdihikaidá' níké' dahsiikai ni': áígee nt'é nohwich'í' nahí'niil?

28 Jesus gádaabihii, Da'aniigo gánohwıldishnii, Dawa áníidégo ánálzaago, shíí, nnee k'ehgo Niyááhíí, nant'án biká'dahsdáhá bits'á'idindláadíí biká' dahsidaago, nohwíí shiké' nahkaihíí aldo' nant'án biká' dahsdáhá nakits'adah biká' dahnahísóotąą doleek, Israel nakits'adah hat'i'íí yaa yadaakti'go.

29 Dahadín bigowa, bik'isyú, bilahkííyú, bitaa, bąą, bi'aa, bichagháshé, dagohíí bini' shizhi'híí bigha yits'á' dahnyaahíí, dała'á gonenadín ánáhołąągo baa det'aahi at'éé, ła'íí ihinań doo ngonel'aą dahíí yee hińaa doleek, yaaká'yú.

30 Áídá' łaągo dantsé daanlii n'íí iké'yú doleek; ła'íí iké'yú daanlii n'íí dantsé doleek.

20

1 Yaaká'yú dahsdaahn bilakt'áhgee begoz'aaní díí k'ehgo at'éé: nnee dahts'aa hentíiníí bíyéé gólíni dážhó t'ahbiyú bánada'iziidíí hantaayú dahiyaa.

2 Nnee bánada'iziidíí penny yich'í' na'iniiłgo yágon'áqadá' bidahts'aa hentííyú odais'a'.

3 Ngost'ái bik'ehenkéézyú shı onanádzaago na'hiniih nagoz'aayú ła' daazhógo nadaazıigo yiltsąągo,

4 Gádaayihii, Nohwíí aldo' shidahts'aa hentííyú dohkáh, dávik'ehgo nohwich'í' nahishniil ndi at'éé. Áík'ehgo aí aldo' ákú okai.

5 Isk'áhnyááyú ła'íí taagi bik'ehenkéézyú shı onanádzaago da'ágánánádzaa.

6 Ashdla'i bik'ehenkéézyú shı onanádzaago ákú ła' daazhógo nadaazıigo náyiltsąą, Hant'é bigha daazhógo nasozıigo o'i'áq? yihii.

7 Doo hadín na'idziid nohwaidi'aah dahíí bigha, daabihii. Nohwíí aldo' shidahts'aa hentííyú dohkáh, yihii. Dávik'ehgo nohwich'í' nahishniil ndi at'éé.

8 O'i'áqyú dahts'aa hentíiníí bíyééhíí bik'ehgo na'idziidi gáyhii, Shánada'iziidíí bich'í' ádaanıigo bich'í' nada'hiniil, da'íké'yú náda'nziidíí ntsé, áídá' dantsé náda'nziidíí iké'yú.

9 Ashdla'i bik'ehenkéézyú shì náda'nziid n'íí ákú hikaigo dała'á ntíígo penny bich'ì' nahas'nil.

10 Dantsé náda'nziid n'íí ákú hikaigo, néé itisgo nohwich'ì' nahi'niił, daanzi lèk'e; da'ágát'ée ndi dała'á ntíígo penny zhá bich'ì' nahas'nil.

11 Díí bich'ì' nahas'nilhíí bigha nnee bidahts'aa golííníí yída'iktahgo,

12 Gádaabihíí, Dała'ádn lédihikeezzhì' nada'iziid n'íí néé bił dátekt'eego nohwich'ì' nahánnil, néé gozdogyú nyeego nada'idziidgo o'í'áá.

13 Nant'ánhíí na'iziidíí la' gáyihíí, Shit'eké, doo hagog'éeego nich'ì' natseskees da: penny nich'ì' nadihishniił, niłdishniigo, da'áígee nił nzhqo ni' ya'?

14 Nich'ì' na'henilihíí nádnné'go nádndáh: díí iké'yú na'nziidíí án áldó' nich'ì' na'hánnilhíí k'ehgo bich'ì' na'hishniił.

15 Dashíí shíyéehíí dashíí hásh'tíyú ánásh'íłgo, áí doo shá goz'ąą da néé? Ya' nił nnií néé, nł'éeego ánsht'eehíí bigha?

16 Áík'ehgo iké'yú daanlii n'íí dantsé doleel, la'íí dantsé daanlii n'íí iké'yú doleel: láągo yiká ádaanniid ndi da'akwiyé habi'do'nil.

17 Jesus wá'yú Jerúsalemyú bitsilke'yu yił hikaahgo k'ihzhì' yił nikaigo gádaayihíí,

18 Isąą, Jerúsalemyú dekai; ákú shíí, nnee k'ehgo Niyááhíí, okąąh yebik'ehi itisyú nadaandeehíí hik'e begoz'aaníí ye'ik'eda'ik'híí biłgo baa shi'dilteehdá' shidizideego shá ngot'áh doleel,

19 Áídí' doo Jews daanlii dahíí yaa daashiltéehgo shaa daadloh doo, hashída'iktsaas doo, áídí' tsj'ılna'áhi bídaashilkałgo daashizilthee doleel: áídí' taagi jji hileehgo naadishdáh.

20 Zébedee bichągháshé bááhíí binne'híí Jesus yaa yił hikaigo yich'ì' daahilzhiizh, nahídóshkid nzigó.

21 Nt'é hánt'ji gá? biłnii, Jesus. Isdzán gábihíí, Nant'án sínljigo dahnándaago díí shinne'yu nakihíí la' nigan dihe'nazhinéé dahsdaa doleelgo, la'íí ni'eshganzhinéé dahsdaa doleelgo bá ngon'áah.

22 Áídá' Jesus gádaabihíí, Nt'é biká hádaaht'iiníí doo bídaagonołsi da laą. Idee be'ishdlaąhíí be'ohdlaągo binołdzil néé, la'íí baptize be'áshidilne'íí bee baptize ánohwi'dilne'go binołdzil néé? Bínldzil, daabihíí.

23 Jesus gánábildo'niid, Idee be'ishdlaąhíí da'anii be'ohdlaą doleel, la'íí baptize áshidilne'íí da'anii bee baptize ánohwi'dilne' doleel: áídá' shigan dihe'nazhinéé dagohíí shi'eshganzhinéé sodaa doleelíí, doo shíí nohwaa godesh'aah da, áí dahadín shiTaa yągoz'aaníí zhá bągoz'áni at'ée.

24 İlk'isyú nakihíí ádaaniihíí Jesus bitsilke'yu gonenanhíí daidezts'ąądá' doo bił daabik'eh da.

25 Jesus bitsilke'yu ıla'áyíılaago gádaayihíí, Doo Jews daanlii dahíí binadaant'a'íí isná ádaabilsigo bá nadaant'aah, la'íí bitahyú nnee ízisgo ádaat'eehíí da'ánííyú ádaat'jigo ádaabilsigo bídaagonołsi.

26 Áídá' nohwihíí nohwitahyú doo ágągot'ee da doleel: áídá' dahadín nohwitahyú ízisgo ánsht'ee le' nzihíí, án nohwá áil'ji le';

27 Nohwitahyú dahadín nant'án nshłji le' nzihíí, án nohwá na'iziid le':

28 Shíí, nnee k'ehgo Niyááhíí nshłji ndi, doo hadín shich'oniihíí bigha niyáá da, áídá' nnee bich'oshniihíí bigha niyáá, shi'ihí'na'íí nnee łani bá nahishniiłhíí bigha niyáá.

29 Jérikodí' dahnanaskaigo, Jesus biké' naadeząą.

30 Nt'éeego nnee naki bináá ágodini intín bahyú sikee lèk'e, áí Jesus higaalgo ya'ikodaanzjigo nádaadidilghaazhgo, NohwiNant'a', David biye' nłíni, nohwaa ch'onbáah, daanigo nádaabokąąh.

31 Nnee Jesus biké' náseehí, Godnch'áad, daabilnñiid: áidá' da'tiségo nanádaadidilghaazhgo, NohwiNant'a', David biye' nlíni, nohwaa ch'onbáah, daaniigo nanádaabokáah.

32 Jesus ninyáágo bich'í' ánniidgo, Nt'é nohwá áshle'go ádohñii? bilñii.

33 NohwiNant'a', gohiit'íigo ánánohwidle', daabilñii.

34 Jesus baa daach'osbaadgo bináá yedaadolñiihgo dagoshch'í' daago'íi nádaasdlíigo biké' dahish'aazh lèk'e.

21

1 Áidí' Jerúsalem k'ad yaa hikáh, Béthphage golzeezhí', ái dził Olives holzéhi si'áagee, áidí' Jesus bitsilke'yu naki oyił'a',

2 Gáyilñiiigo, Ti'i, nohwádihyú gotahyú doh'aash, áígee dagoshch'í' túlgayé bizhaazhé bilgo dahst'óogo baa noh'aash: ái k'e'oh'adgo shaa nánohłóqs.

3 Nnee la' nt'éhéta nohwilñiiyúgo, NohwiNant'a' hát'íigo áhiit'íi, bildohñiih; áík'ehgo dagoshch'í' nohwaa gode'aahgo nádohłóqs.

4 Díi ánágot'íií Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú na'iziidi gáníi n'íi begolñéhgo ánágot'íií,

5 Sion bizhaazhé bil nadaagołni', Díi'íi, ízigo niNant'a' ídaagoch'iyolba'go túlgayé, ái túlgayé bizhaazhéhi, yiká' dahsdaago nich'í' boghéel.

6 Áík'ehgo Jesus da'áníiyú bitsilke'yu ádaadzaa,

7 Túlgayé, bizhaazhé bilgo, baa daizłóqzgo bidiyágéhíi yiká' dahdaiheznildá' Jesus yiká' dainesdaa.

8 Nnee láágo bidiyagé intínyú yídaagosteel lèk'e; la'ihíi ch'il palm bits'ádaaz'aahíi nadaayihilgeeshgo intínyú yídaagosteel.

9 Nnee bádih náseehí, la'íi biké'dí' náseehí daadilwoshgo gádaanii, Hosánna, David biYe' nlíni: NohweBik'ehń bizhi' yee higaakíi ba'ihégosini at'éé; da'ítisé goz'áadí' Hosánna.

10 Áidí' Jerúsalemyú nyáágo áígee daagolíníi dawa, hago laą ágodzaa daanzigo, Díi hadíi at'íi? daanii.

11 Nnee biké' náseehí gádaanii, Díi Jesus, Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú na'iziidi at'íi, Názareshdí' nagháhi, ái Gálilee bigodesdzogíi biyi'dí'.

12 Áidí' Bik'ehgo'ihí'nań daach'okáah goz'áa yune' Jesus ha'ayáágo, baa nada'iníihi la'íi nada'ilñiihi ch'íinihiyood, la'íi zhaali yiká' ilkáh ch'ínádaiñiihíi naz'aaníi nanyihesgo', hawúcho baa nadaahñiihíi biká'dah'sdáhá ałdó' nanyihesgo',

13 Gáyilñiiigo, Ágáníigo bek'e'eshchíi, Shikíhíi kñi biyi' da'ch'okáahíi holzeego hojíi doleeł; áidá' nohwihíi daan'íiíhíi bigowa' ádaagosolaa laą.

14 Bináá ádaagodiníi la'íi doo nadaakai dahíi da'ch'okáah goz'áagee baa hikai; áígee nádaabilziih lèk'e.

15 Okáah yebik'ehi itisyú nadaandeehíi hik'e begoz'aaníi ye'ik'eda'ilchíihi Jesus ízigo áná'ol'íií daayiltsaągo, la'íi da'ch'okáah goz'áagee chagháshé daadilwoshgo, Hosánna, David biYe' nlíni, daaniigo daayiltsaągo, dážhó doo bil daagozhóq da lèk'e.

16 Áík'ehgo gádaabilñii, Ya' díi ádaanihíi dints'ag née? Jesus gábilñii, Ha'oh; ya' díi doo hwahá daahohshiih da née, Chagháshé ałts'íséhi la'íi mé' t'ah da'ilbe'i dážhó nht'éégo ihédaanzigo ádaasíílaa?

17 Áidí' bits'á' dahiyaago kñi goznildí' Béthany golzeezhí' nyáá; áígee sidaa lèk'e.

18 T'ahbiyú kñi goznilyú nádesdzaago, shiná' silíi.

19 Ch'il fig intín bahyú o'áágo yiltsaągo yaa nyáá, binest'á' da'ádihdá' bit'áa zhá gólíigo yígoksiidgo gáyilñii, Kodí' godezt'igo dahazhí' ninest'á' da'ádih doleeł. Áík'ehgo dagoshch'í' ch'il fig náhesgá.

20 Bitsilke'yu díi daayiltsaągo bil díyadaagot'eego gádaanii, Hagot'éégo ch'il fig dagoshch'í' náhesgá laą!

21 Jesus gádaabilnii, Da'anii gánohwídishnii, Nohwi'odla' golíyyúgo, doo nohwíl nadaagoki dayúgo, doo díi ch'il fig ádzaahí k'ehgo zhá ádaahne' da, áídá' díi dzikí bich'í' hahdziigo, Yúwehégo dihi'náhgo túnteel biyi' onidolné', daadohniiyúgo, nohwá ágáne'.

22 Da'ohkaahgo dant'éhéta daahohkeedíi, da'ohdlaago ádaadohniiyúgo, dawa nohwaa hi'né'hi at'éé.

23 Jesus da'ch'okaah goz'aq yune' i'ayáago, áígee nnee yil ch'ígó'aahgo, okaah yebik'ehi itisyú nadaandeehi, nnee yánazini bilgo baa hikaigo gádaabilnii, Hadín bik'ehgo ánánt'íi? Hadín naa godin'áago ánt'íih?

24 Jesus gádaabilnii, Shíi áldó' dała'ándi nanohwídishkid, shil nadaagołni'yúgo, shíi áldó' hadín bik'ehgo ánásht'íi'íi nohwíl nagoshni' doleel.

25 John baptize ádaagole'íi hadí' begoz'áni? Yaaká'dí'go née, dagohíi nnee bits'á'dí'go née? Líl yadaakti'go gádaakídi'nii, Yaaká'dí'go daan'nihyúgo, gánohwiłniih, Áídá' nt'é bigha doo daahohdlaq da lán?

26 Áídá', Nnee bits'á'dí'go, daan'nihyúgo, nnee bédaahildzid; nnee dawa John Bik'ehgo'ihí'nań binkáayú na'iziidi nlii daanzihíi bigha.

27 Áík'ehgo Jesus gádaayilnii, Néé doo bídaagonlzi da. Jesus gánábildo'nii, Shíi áldó' hadín bik'ehgo ánásht'íi'íi doo nohwíl nagoshni' da.

28 Díi hagog'éégo baa natsídaahkees? Ła' nnee biye'ke naki; dała'á yaa nyáago, Shiye', díi jii shidahts'aa hentíyyú na'iziidyú nńáh, yilnii.

29 Áń bich'í' hadziigo, Dah, doo akú disháh da, bilnii; áídá' bikédí'go biini' lahgo ánáyiidlaago akú óyáá lək'e.

30 Biye' la'ihíi yaa nanádaago da'ágánayildo'nii. Áík'ehgo, Akú disháh, nniid; áídá' doo akú óyáá da.

31 Díi nakihíi hadíi bitaa áńíyyú ádzaa? Dantséhi, daanii. Jesus gádaabilnii, Da'anii gánohwídishnii, Tax bich'í' nadaahi'nii'íi la'íi nant'í' nakaihi danohwintsé Bik'ehgo'ihí'nań bilakt'áhgee daanliiníi itah daaleeh.

32 John nł'éégo ágot'eehíi yaa yakti'go nohwitahyú nyáá, ndi doo daahohdlaq da; tax bich'í' nadaahi'nii'íi la'íi nant'í' nakaihíi zhá daabodlaq: nohwíi bídaagonłsi ndi bikédí'go nohwii' doo lahgo ánádaasohdlaago daahohdlaq da.

33 Ikch'ígót'aahgo naná'gonihíi la' ódaayelts'áq: la' nnee bidák'eh golíiníi dahts'aa k'eidnláago yinaayú na'neznil, dahts'aa hahigeęs doleelgee yá ogogeed, biká'dí' ídést'iiníi ágólaa, la'íi bá yinádaadéz'ini yá ch'ígohet'aqadá' nzaadyú ni' goz'aayú óyáá:

34 Da'nest'aagee ngonyáago bánada'iziidi bidahts'aa bá yinádaadéz'ini yich'í' oyil'a', binest'a' la' bá náyiné'go.

35 Áídá' bá inádaadéz'ini nada'iziidíi yil ndaazdeelgo dała'á nyída'eshtkizh, la'ihíi daizes-híi, la'ihíi tsée bee daayitséed.

36 Bánada'iziidíi ntsédá' oyil'a' n'íi bitisgo onayil'a': ái ágánadaayiidlaa.

37 Da'iké'yú biye' oyil'a', Shiye' daidnłsi doleel, niigo.

38 Áídá' biye' daayiltsaqadá', dahts'aa yinádaadéz'ini gádaakídi'nii, Díi dahts'aa hentíiníi bíyéé doleelíi át'éé; yushdé', daazoldee, áík'ehgo bíyéé doleel n'íi daanohwíyéé doleel.

39 Áík'ehgo yil ndaazdeelgo dahts'aa hentíidí' ch'ídaist'e'go daizes-híi.

40 Áík'ehgo dahts'aa hentíiníi bíyééhíi nádzáago bidahts'aa bá yinádaadéz'inihíi hagosha' ádaile'?

41 Jesus gádaayilnii, Bidahts'aa golíiníi nnee doo bik'ehyú ádaat'ii dahíi naitseedá', bidahts'aa hentíiníi bá yinádaadéz'ini la'ihíi yá ch'ínágohet'aah, ái inest'aago nest'ánhíi baa daach'ihiniil doo.

42 Jesus gádaabilnii, Díinko Bik'ehgo'ihí'nań biyati' bek'e'eshchiiníi doo hwahá daahohshiih da née? Tsée kih ádaagole'íi yó'odaisne'i n'íi, hagon'áagee dantsé si'aaníi silji: díi nohweBik'ehń bik'ehgo ánágot'íi, ái daanéel'ijgo nohwíl díyadaagot'ee.

⁴³ Áí bigha gádaanohwídishnii, Yaaká'yú dahsdaahn bilakt'áhgee daanohhijgo nohwaa ch'ígót'i' n'íi nohwaa nágodit'aahgo lahgo hat'i'íi, Bik'ehgo'ihinaan yikisk'eh hikaahíi, baa godidot'aak, nohwits'á'.

⁴⁴ Dahadín áí tsée yiká' nágo'yúgo, alts'iségo nihiltogd: áidá' dahadín áí tsée biká' naltog'yúgo, di'ílego bik'aa doleel.

⁴⁵ Okaaah ye bik'ehi itisyú nadaandeehíi hik'e Phárisees daanlíni ilch'ígót'aahgo na'goni'i Jesus yee hadzii n'íi daidezts'aadá', bíi ádaabihniigo yídaagolsiid.

⁴⁶ Ha'adaikt'e' hádaat'ijj ndi nnee láni yédaaldzid, Bik'ehgo'ihinaan binkáayú na'iziidi nlij daanzihíi bigha.

22

¹ Jesus ilch'ígót'aahgo na'goni'íi yee yil nanágoni'go gáníi,

² Yaaká'yú dahsdaahn bilakt'áhgee begoz'aaníi díi k'ehgo at'éé: ízisgo nant'an biye' niiníhi bá da'idaggo ngon'áá.

³ Áík'ehgo binadaal'a'á ni'i'néhyú nohohkáh daayihniid n'íi, yushdé' bihniigo yil'aa: ndi doo akú híkáh da.

⁴ Nadaal'a'á la'i onáyil'a' gáníigo, Daabi'dokeedíi gábilohni, Hidán dawa lalzaa: shimagashi hik'e bizhaazhé lik'ahíi nasiltseed, dawa aal nkt'éégo alzaa: yushdé' ni'i'néhyú nohkah.

⁵ Áidá' áí doo akú ádaat'ee da, dabíi hádaat'ijyú oheskai, la' bidák'ehyú óyáá, la'ihíi baa na'hinihyú óyáá:

⁶ La'ihíi nant'an binadaal'a'á yil ndaazdeelgo yiniidaagodezlaadi' nadaistseed.

⁷ Nant'anhíi díi ya'ikonziidá' hashkee: áík'ehgo bisiláadahíi dai'aago nnee ádaat'ijj n'íi nadaistseed, la'íi bikih nagozníli daidnid.

⁸ Áidá' nant'an binadaal'a'á gáyihni, Ni'i'néhgo da'idagahíi lalzaa ndi daabi'dokeedíi doo yik'e shijeed da.

⁹ Áí bigha da'ditinyú dohkáh, áígee hadín daah'iiníi dawa ni'i'néhyú nohohkáh, daabilohni.

¹⁰ Áík'ehgo nadaal'a'á intink'ehyú okai, hadíi daayiltsaahíi dawa, doo bik'ehyú ádaat'ee dahíi la'íi nkt'éégo ádaat'eehíi íla'adaizlaa: áík'ehgo nnee láni ni'i'néhyú hikai.

¹¹ Áígee nant'an ha'ayáadá' nnee niheskaihíi yinel'ijjgo, nnee la' ni'i'néhgo íhíi doo golij dago yiltsaa:

¹² Áík'ehgo gáyihni, Shit'ekéhé, hagot'éégo kóne' ha'anyaa, ni'i'néhgo íhíi doo ágondlaa dago? Áidá' nneehíi doo nt'é ni da.

¹³ Nant'anhíi binadaal'a'á gádaayihni, Bigan hik'e bikee lídaakt'oogo godilhiyú ch'ídaanoht'e'; akú daach'ichag la'íi kowoo lídaach'idilk'ash doleel.

¹⁴ Lággo yiká ádaanniid ndi da'akwíyé habi'donil.

¹⁵ Phárisees daanlíni hagot'éégo Jesus yakti'gee daabihlijzh doleelgo ndaagoshchijj.

¹⁶ Phárisees biké' anakahíi hik'e Hérod yil daagot'ini Jesus yich'i' odais'a', gádaabihniigo, ilch'ígót'aahíi, da'aniigo anniigo, la'íi Bik'ehgo'ihinaan bich'i'zhinéégo goz'aaníi da'aniigo baa ilch'ígon'aahgo bídaagonzi, nnee doo bénildzid dago yánti': nnee doo la' itisgo síntijj da.

¹⁷ Áí bigha nohwil nagolní', Díi hagot'éégo baa natsínkees? Ya' Caesar bich'i' tax nadaach'iniilgo begoz'aa née? Née dah née?

¹⁸ Áí nneehíi doo bik'ehyú ádaat'ee dago Jesus yígólsigo gádaayihni, Nt'é bigha yashti'íi bee daashojizhgo ádaashilohni, nohwíi daanohshog ádaadol'ini?

¹⁹ Zhaali tax bidená nahi'niihíi shaa noh'aahgo nesh'ijj. Áík'ehgo zhaali la', penny holzéhi, baa daiz'aa.

²⁰ Hadín be'ilzaa, hadín bizhi' biká' dahgoz'aa? daayihni.

21 Caesar bíyéhi laa, daanii. Jesus gádaabihni, Caesar bíyéehíí Caesar baa daanohniil, áidá' Bik'ehgo'ihí'nañ bíyéehíí Bik'ehgo'ihí'nañ baa daanohniil.

22 Díí daidezts'aqadá' bíl díyadaagot'eego bits'á'yú dah hiskai.

23 Da'ái bijji Sádducees daanlíni, nanezna' n'íí doo naadikáh da daaníhi, Jesus yaa hikaigo nayídaadilkid,

24 Gádaayihniigo, Ich'ígó'aahíí, Moses gáníí ni', La' nnee bichagháshé doo la' dago daztsaayúgo, bik'isnhíí bi'aa n'íí yil nnádo'neelgo, bik'isn n'íí chagháshé bá ágodolniil.

25 Ik'isyú gots'idi nohwitahyú daagolji ni': dantsé nnááhíí daztsaa, bichagháshé doo la' da, áik'ehgo bi'aa n'íí bik'isn yil naná'náa:

26 Nakigeehíí ágánánadzaa, taagigeehíí aldó', da'áik'ehgo gots'idzhí' dawa nanezna'.

27 Da'iké'yú isdánhíí aldó' daztsaa.

28 Áik'ehgo nanezna'dí' naach'idikáhgee díí gots'idihíí sha' hadíí bi'aa doleeł, dawa yil nadaaznaadá'?

29 Jesus gádaabihni, Da'oksiih, Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' bek'e'eshchiiníí la'íí Bik'ehgo'ihí'nañ binawodíí doo bídaagonoksi dahíí bigha.

30 Naach'idikáhgee doo nnádaach'ikse' da, doo ndaagoch'ihiniilgo nnádaach'ikse' da, áidá' Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á yaaká'yú daagoljihíí k'ehgo daagoch'ilji.

31 Áidá' nanezna'íí naadiikáhíí, Bik'ehgo'ihí'nañ baa nohwich'í' yakti'íí, ya' doo hwahá baa daahohshiih da née, gáníigo,

32 Shíí Abraham Bik'ehgo'ihí'nañ yokaqahíí nshli, Isaac, Jacob aldó' Bik'ehgo'ihí'nañ yokaqahíí nshli. Bik'ehgo'ihí'nañ doo nanezna'íí yokaqahíí nli da, daahinaahíí zhá.

33 Nnee íla'at'éehíí díí daidezts'aqago, ich'ígó'aahíí bigha bíl díyadaagot'ee.

34 Jesus Sádducees daanlíni doo nt'é ndaado'nii dago áyúlaago Phárisees ya'ikodaanzijigo, íla'adzaa.

35 Áí la' begoz'aaníí nht'éégo yígólsini Jesus yich'í' hadziigo nabíntaahgo nabídiilkid,

36 Ich'ígó'aahíí, Bik'ehgo'ihí'nañ yegos'aaníí hadíí itisgo at'éé? niigo.

37 Jesus gábihni, Bik'ehgo'ihí'nañ neBik'ehñ nijíí dawa bee nił nzhqo le'. niyi'siziiníí dawa bee, la'íí ninatsekeesíí dawa bee nił nzhqo le'.

38 Áí Bik'ehgo'ihí'nañ yegos'aaníí dantséhi la'íí itisgohi at'éé.

39 Nakigeehíí aldó' ágánánát'éé, Nit'ahdí' gólíiníí nił nzhqo le', dani ídił njóqahíí k'ehgo.

40 Bik'ehgo'ihí'nañ yegos'aaníí la'íí Bik'ehgo'ihí'nañ binkáayú nada'iziidi n'íí k'eda' eshchiiníí dawa díí nakihíí bits'á'dí'hi at'éé.

41 Phárisees daanlíni t'ah íla'at'éégee, Jesus nabídaadilkid,

42 Gáníigo, Christ-híí hagot'éégo baa natsídaahkees? Hadín biye' nli? David biye' nli, daabihni.

43 Jesus gánadí'nii, Hagot'éégoshá' David Holy Spirit yábiyikti'go, SheBik'ehñ, bihni, gáníigo,

44 Bik'ehgo'ihí'nañ sheBik'ehñ gáyihniid, Shigan dihe'nazhiéégo síndaa, ni'ina' benik'eh silijigo nikel't'áahyú ninínilzhí'.

45 David, SheBik'ehñ, bihniigo bozhíiyúgo, hagot'éégoshá' biye' nli áidá'?

46 Jesus nnee doo la' bich'í' hanadzih da lək'e, áí bijjidí' godezt'i'go nnee daaste'go, doo hadín nabínánilkid da.

23

1 Jesus nnee íla'at'éehíí hik'e bitsilke'yú yich'í' hadzii,

2 Gáníigo, Begoz'aaníí ye'ik'eda'ikchíhi hik'e Phárisees daanlíni Moses nnee yá sizij n'íí k'ehgo nnee yá nazij:

3 Áí bigha da'ádaanohwihniyú ádaanoht'eego ádaht'ij; ndi doo ádaht'ijhíí k'ehgo ádaht'ij da: áí ádaaniyú doo ádaht'ij da ndi ádaanii.

4 Áí nneehíí nnee biwosyú ndaazgo dázho nyeego dahda'ogheelgo ádaayiksí; áídá' da'ayáhá ndi doo ich'odaanii da.

5 Nt'éeego ánadaat'ííhíí dawa nnee dá bo'íí hádaat'ííhíí bighá ánadaat'ííhíí: Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' lá' bídaadest'ííhíí nteelgo ádaile', bí'íí bidá'yú áldó' nteelgo na'izlaago ádaayiksí.

6 Da'idaagee nnee ízisgo ádaat'eehíí dahnádinbíhyú itah dahnaháztaago zhá bíl daanzhoq, lá'íí Jews ha'ánálséh nagozníl yune' nnee yánazíni dahnádinbíhyú itah dahnaháztaago áldó' bíl daanzhoq,

7 Na'hiniih nadaagoz'aayú bich'í' ádaach'iniigo, lá'íí, Ílch'ígó'aahíí, Ílch'ígó'aahíí, daabíniigo zhá bíl daanzhoq,

8 Áídá' nohwihíí doo hadín, Ílch'ígó'aahíí, nohwíni da le': dała'á nohwíł ch'ígó'aahíí nlii, Christ zhá; lá'íí nohwihíí daanohwigha íłk'isyú daanohlii.

9 Ni'gosdzán biká' nnee doo lá', ShiTaa, bíldohni da le': dała'á, yaaká'yú dahsdaahn zhá, nohwíTaa at'ée.

10 Doo hadín, ShiNant'a', nohwíni da le': dała'á nohwíNant'a' nlii, Christ zhá.

11 Hadín nohwitahyú ízisgo at'éehíí, nohwá na'iziid le'.

12 Hadín itisgo ídéstinií ídaagoch'olba'go ádolniil; áídá' hadín ídaagoch'olba'íí itisgo at'éeego ádolniil.

13 Begoz'aaníí ye'ik'eda'íłchíhi hik'e Phárisees daanohlíni, daanohshoq ádaado'íni, nohwá góyéé dolee! Yaaká'yú dahsdaahn bíłłt'áhgee goz'áni nnee bits'á' daanáda'dohtí: nohwíí doo itah daahleeh dadá', nnee itah daaleeh doleeł n'íí t'aqzhi' ádaanołsí.

14 Begoz'aaníí ye'ik'eda'íłchíhi hik'e Phárisees daanohlíni, daanohshoq ádaado'íni, nohwá góyéé dolee! Isdzané itsaa daanlíni bigowa bits'á' nádaahohniil, lá'íí daazhógo ádaadohniigo nzaad gont'igo da'ohkqah: áí bighá nohwíí itisgo nohwiniigonł'éeego nohwá ndaagodot'aal.

15 Begoz'aaníí ye'ik'eda'íłchíhi hik'e Phárisees daanohlíni, daanohshoq ádaado'íni, nohwá góyéé dolee! Tú biká' lá'íí ni' biká' dahot'éhé nadaanohtaah, dała'á ndi nohwíhiigháhíí bighá; nohwíhiyaayúgo nakidn nohwitisyú lenágołchqoqdo ch'iidn bikq' dilti' yuyaa bágoz'aq.

16 Nohwińáá ádaagodih ndi lá' bádih nadaahkaihíí, nohwá góyéé dolee! Dahadín da'ch'okqah goz'aaníí bíłáhyú bit'la dahnádidilnihdá', áí doo nt'é da, daadohni: ndi hadín óodo da'ch'okqah goz'aq yune'hi bíłáhyú bit'la dahnádidilnihií, án zhá da'ániyú at'ée le', daadohni!

17 Nohwíí doo daagonhsaq da, nohwińáá ádaagodini: hadíí itisgo at'ée, óodohíí née, née da'ch'okqah goz'aaníí bits'á'dí' óodo dilzihgó alzaahíí née?

18 Lá'íí, Dahadín be'okqahíí biká' dahnási'ni goz'aaníí bíłáhyú bit'la dahnádidilnihdá', áí doo nt'é da, daadohni; ndi hadín Bik'ehgo'ihí'nañ baa hi'niikíí áí yiká' dahsiné'íí bíłáhyú bit'la dahnádidilnihií, án zhá da'ániyú at'ée le', daadohni.

19 Nohwíí doo daagonhsaq da, nohwińáá ádaagodini: hadíí itisgo at'ée, Bik'ehgo'ihí'nañ baa hi'né'ihíí née, née yiká' dahsiné'íí Bik'ehgo'ihí'nañ baa hi'né'ihíí dilzihgó áile'ihíí née?

20 Áík'ehgo dahadín Bik'ehgo'ihí'nañ baa hi'né'i yiká' dahsiné'i bíłáhyú bit'la dahnádidilnihií, áí hik'e biká' dah sihi'niikíí dawa áldó' bíłáhyú bit'la dahnádidilniih.

21 Lá'íí dahadín da'ch'okqah goz'aaníí bíłáhyú bit'la dahnádidilnihií, áí hik'e ákone' golínií áldó' bíłáhyú bit'la dahnádidilniih.

22 Lá'íí dahadín yaaká'yú bíłáhyú bit'la dahnádidilnihií, Bik'ehgo'ihí'nañ dahsdaagee goz'aaníí hik'e áígee dah sdaahíí áldó' bíłáhyú bit'la dahnádidilniih.

23 Begoz'aaníí ye'ik'eda'íłchíhi hik'e Phárisees daanohlíni, daanohshoq ádaado'íni, nohwá góyéé dolee! T'oh mint, ánise, hik'e cúmmin daaholzéhi dá goneznanyú íłk'é'niłgo, dała'á Bik'ehgo'ihí'nañ baa nádaahné', áídá' Bik'ehgo'ihí'nañ yegos'aaníí itisgo at'éehíí

doo bee ádaanoht'ee da, dábik'ehyú ánách'ot'ijhí, koł goch'oba'í, la'í ko'odla' golíni: dí bee ádaanoht'ee le'at'éhi, la'ihí doo baa daayoḥah dago.

²⁴ Nohwiṇáá ádaagodih ndi la' bádih nadaahkaihí, dō' áts'íséhi bitádaadołkaaldá' h́i bighán ha'i'áhi odaahoḥneh.

²⁵ Begoz'aaní ye'ik'eda'ikchíhi hik'e Phárisees daanoḥlíni, daanoḥshoq ádaadoł'ini, nohwá góyéé doleeł! Idee hik'e its'aa biká'yú zhá tádaahgisdá', aadaach'ihí'niíhí la'í doo ádaagoch'idzaa dahí zhá biyi' yuṇe' begoz'aa.

²⁶ Phárisee níni, niṇáá ágodini, idee hik'e its'aahí biyi' yuṇe' ntsé tángis, áik'ehgo biká'dí' aldó' nkt'éé doleeł.

²⁷ Begoz'aaní ye'ik'eda'ikchíhi hik'e Phárisees daanoḥlíni, daanoḥshoq ádaadoł'ini, nohwá góyéé doleeł! Nṇee le'shijeedí biká'gee alzaahí līgaigo análzaahí k'ehgo ádaanoht'ee, áidá' á biyi' yuṇe'hí nṇee daztsáni bits'in zhá siṇil, ncho'í zhá dawa begoz'aa.

²⁸ Nohwí' aldó' nohwiká'dí'go zhá nṇee biṇáál nkt'éégo ádaanoht'ee, áidá' nohwiyi' yuṇe' nzhōq ách'idil'iiní hik'e ncho'hí bee hagolk'ik.

²⁹ Begoz'aaní ye'ik'eda'ikchíhi hik'e Phárisees daanoḥlíni, daanoḥshoq ádaadoł'ini, nohwá góyéé doleeł! Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú nada'iziidi n'í le'shijeedí biká'gee dant'éhéta bee bínadaach'ilniíhí ádaagoḥe', la'í nṇee dábik'ehyú ádaat'ee n'í le'shijeedí biká'gee alzaahí dézhónégo ánadaahdle'hí bigha,

³⁰ Gádaadoḥniigo, Nohwitaa n'í t'ah daahṇaadá' daagondlijyúgo, Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú nada'iziidi n'í naatseedge doo itah daandlij da doleeł ni'.

³¹ Ádaadoḥniigo, Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú nada'iziidi ndaistseed n'í bichagháshé daanoḥlijgo dánohwí' ádaa nadaagolni'.

³² Nohwitaa n'í ncho'go ádaat'ij n'í aqłzhí' beda'ohle'.

³³ T'piish k'ehgo daanoḥlíni, ch'osh bik'asda' golíni k'ehgo haḥinoł'ijhí, ch'iidn bikō' dilth' yuyaa nohwá goz'aaní hagot'éegoshá' bitis hahkáh?

³⁴ Ái bigha Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú nada'iziidi, nṇee daagoyáni, hik'e begoz'aaní ye'ik'eda'ikchíhi nohwich'í' daadeł'a: ái la' nadaaktseed doleeł, la'í tsí'ina'áhi bídaahołkał doleeł; la'ihí' íla'ánadaah'tijgee habída'oltsaas doleeł, la'í daabi'odla'hí bigha yóiyahgo biní'da'doḥníh doleeł, kṇi goznildí' lahyúgo kṇi goznilzhí':

³⁵ Ái bigha ni'godzán biká' nṇee dábik'ehyú ádaat'eehí nadaaztseedí dawa bidil nohwik'izhí' didot'aal, dábik'ehyú át'éhi, Abel holzéhi, zesdijdí' Barakías biye', Zakarías holzéhi, zesdijzhí', Zakaríasí kṇi biyi' da'ch'okqahí hik'e be'okqahí biká' dahnási'nií goz'aaní bigizhgee daazesolhij n'í.

³⁶ Da'aniigo gánohwıldishni, Dí dawa dí daalinoł'ijhí bik'izhí' didot'aal.

³⁷ Jerúsalem, Jerúsalem níni, Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú nada'iziidi natsíntseedí, la'í nich'í' daahil'aadí tséé bee nbida'tsínḥe'í, tazhik'áne bi'aadí bit'ats'in bit'ááh yuṇe' bizhaazhé onáyinií k'ehgo nichagháshé doo alch'idn lináhishnił hasht'ij ndi doo hádaah'tij da ni'!

³⁸ Nikihí yó'agodot'aa.

³⁹ Gádaanoḥwıldishni, Bik'ehgo'ihí'nañ bizhi' yee higaahí ba'ihégosini at'éé, daadoḥniíhí bijij zhá nadaashołséh.

24

¹ Jesus da'ch'okqah goz'aađí' ch'ínyááda', bitsilke'yu baa hikai, gádaabilniigo, Dí da'ch'okqah goz'aaḡee kṇi nagoznilí nín'ij.

² Jesus gádaabilni, Dí dawa daah'ij née? Da'aniigo gánohwıldishni, dí tséé ilká' dahnagoznilí doo la' ilká' dahnast'áá da doleeł, dawa nanehilkaad doleeł.

³ Ádí' Jesus dził Olives holzéhi biká'yú dahsdaago bitsilke'yu dasahndiyú baa hikaigo gádaabilni, Nohwil nagolní' da'os'ah ágonéhi? Nádnáhí hik'e nnágodáhi bilgo hant'é bee bigózi doleeł?

⁴ Jesus gánadaabildi'nii, Ídaa daagonohdzaa, nnee la' ch'a'onohok'e' hela'.

⁵ Nnee laágo shizhi' yee daahikáh doleel, Shíí Christ nshíí, daaniigo; áí nnee laágo ch'a'odaayilkaad doleel.

⁶ Nagonkaadíí ba'ikodaanohsi, la'íí nagonkaadíí baa ch'inii daadohts'ag doleel: áídá' doo nohwijíí natsídaahiltó' da le': díí dawa begolne'hi at'éé, ndihíí t'ah doo hwahá nnágodáh da.

⁷ Nnee iltah at'éégo hadaazt'i'íí ilch'í' nanágonkaad doleel, la'íí nnee da'á binant'a' daagolínihíí aldó' ilch'í' nanágonkaad doleel: da'adzaayú shiná' góyééhíí benagowaa doo, nadaagont'ogíí iltah at'ééhíí benadaagowaa doleel, la'íí ni' nagohi'naa doleel.

⁸ Áí koniidaagont'ééhíí begodigháh doleel.

⁹ Áígee nohwiní'daach'idilni'go odaanohwiniyood doleel la'íí nadaanohwitseed doleel: la'íí shizhi' daanohwich'ozhííhíí bigha nnee iltah at'éégo hadaazt'i'íí dawa bíl daanohcho' doleel.

¹⁰ Áígee nnee laágo t'aazhi' ánada'ne' doo, laa nadaagolni' doo, la'íí ilk'edaadi'niih doo.

¹¹ Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú nada'iziidi ádaadil'ini hahikáh doleel, áík'ehgo nnee laágo ch'a'odaayilkaad doleel.

¹² Doo bik'ehyú ágot'ee dahíí dážhó laágo begoz'aahíí bigha nnee laágo bíl'ijóóníí édijigo nádaanihik'as doleel.

¹³ Áídá' dahadín dąngont'i'zhí' dahildóhíí hasdábí'dolteel.

¹⁴ Yaaká'yú dahsdaahn bilakt'áhgee begoz'aaníí nt'éégo baa na'goni'íí ni' dágoz'aą nt'éégo be'ánágoldoh doleel, nnee iltah at'éégo hadaazt'i'íí dawa yidiits'ih doleelhií bigha; áí bikedí'go nnágodáh doleel.

¹⁵ Áík'ehgo gołchqoqho o'ńi'ihíí Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú na'iziidi, Daniel holzéhi, yaa yakti' n'íí, godiyihgo goz'aągee sizijigo daah'iidá', (dahadín áí yózhííhíí bíl ígózí le'.)

¹⁶ Hadíí Judéa golzeeyú daagolíníí, dził naz'aaníí yich'í' okeeh doo:

¹⁷ Dahadín kih biká'yú dahsdaahíí nt'éhéta náidiiné'go gódah ch'ínádáh hela':

¹⁸ La'íí dahadín k'edolzaahíí yiyi' na'iziidíí t'aazhi' bidyágé yaa nánódáh hela'.

¹⁹ Áígee goldohíí daaltsaaníí la'íí isdzáné mé' daabilbe'íí bá góyéé doleel!

²⁰ Haihíí biyi' la'íí godilziníí bijjį ágónéh hela', daadohniigo da'ohkaąh.

²¹ Áígee dantsé godeyaadi' godezt'i'go díí jįjzhí' goyéégo nagowaahíí áí ga'at'éhi doo hwahá be'ágoñe' da, áí doo be'ágánágo'neh at'éé da.

²² Áígee goldohíí doo dé'igodégo ánálzaa dayúgo, nnee doo la' hasdáváh at'éé da: áídá' nnee bitahasdlaahíí bigha áígee goldohíí dé'igodégo ánádolniił.

²³ Áígee nnee la', Daadeh'íí, Christ kú naghaa, dagohíí, nlahyú naghaa, nohwilniiyúgo, doo daahohdlaą da.

²⁴ Christ ádaadil'iiníí, la'íí Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú nada'iziidi ádaadil'iiníí hahikáh doleel, áí godiyihgo be'ígóziníí ch'í'nah ádaile' la'íí ízigo ánda'ol'ijh doleel; yídaanel'aąyúgo áí bee nnee bitahasdlaahíí ndi ch'a'odaikaad doleel.

²⁵ Ídaayesołts'aą, ilk'idá' dabíntsé baa nohwil nagosisni'.

²⁶ Christ da'igoljįyú naghaa, daanohwilch'iniiyúgo; ákú dohkáh hela': nagont'í' goz'aą yune' sidaa, daanohwilch'iniiyúgo; áí doo daahohdlaą da.

²⁷ Ya'ái hanadáhdí' ya'ái onadázhí' hada'didla'íí k'ehgo shíí, nnee k'ehgo Niyááhíí, nádishdaal.

²⁸ Dahayú its'í siné'yú ch'ishoogi íla'at'éé doleel.

²⁹ Goyéégo nagoyaahíí bikedí'go ya'ái dilhił doleel, t'égona'áihíí doo bee got'ijj da doleel, ts'łsqosé yaádi' nanihidéh doleel, la'íí yáazhi'go inawodíí nagohi'naa doo:

³⁰ Áígee shíí, nnee k'ehgo Niyááhíí, yaaká'yú beshígóziníí ch'í'nah hileeh; áík'ehgo ni'gosdzán biká' nnee iltah at'éégo hadaazt'i'íí doo bíl daagozhóq dago daachag doleel,

shíí, nnee k'ehgo Niyááhíí, yaak'os biyi'dí' shinawodíí bee la'íí dázhó shits'á'idindláádgo náshdaalgo daashidoltseel.

³¹ Áídí' shinadaal'a'á yaaká'dí' ohish'aa doleel, besh dilwoshé ádaaniigo bitahelááhíí díídí', ni'godzáán nel'aadi' yáá nel'aazhí' íla'ádaile'.

³² Ch'il fig holzéhi bits'á'dí' nohwil ch'ígót'aah; bits'ádaaz'aahíí dit'ódé daaleehdí' bit'aa daagoleehyúgo, k'ad shíí nágodleehgo bídaagonoŋsi.

³³ Da'áik'ehgo áí be'ádaagone'íí goldohgo daah'íídá', k'ad náshdaalzhi' alhánégo godzi-ihgo bídaagonoŋsi doleel.

³⁴ Da'aniigo gádaanohwíldishnii, Díí daakinolt'ííhíí doo nohwee ch'ígonáh da, díí ádaanohwíldéniidíí dawa begolzaago zhá.

³⁵ Yáá hik'e ni'godzáán bílgo bech'ígonáh doleel, áídá' shiyati'íí doo bech'ígowáh da doleel.

³⁶ Hadíí bijíí shíhíí, dagohíí da'kwíí bik'ehenkééziggo shíhíí ágone'íí nnee doo la' yígóŋsi da, Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á yaaká'yú daagolíníí ndi doo yídaagoŋsi da, shiTaa zhá yígóŋsi.

³⁷ Noe t'ah golíídá' ágot'ee n'íí k'ehgo shíí, nnee k'ehgo Niyááhíí, nánsdháhíí bijíí aldó' ágágot'ee doleel.

³⁸ Tú'idezjoolíí dabíntségo ágot'ee lék'ehíí k'ehgo ágot'ee doleel, da'ch'iyaa ni', da'ch'idlaa ni', nnádaach'íkse' ni', la'íí laa daagoch'ihíniilgo nnádaaze' ni', Noe tsina'eekí yiyi' oyaahíí bijíízhí',

³⁹ Tú'idezjoolíí doo yídaagoŋsi'égo tú idezjoolgo dawa bíl ogo'éél; shíí, nnee k'ehgo Niyááhíí, nánsdháhgo aldó' ágágot'ee doleel.

⁴⁰ Áí bijíí nnee naki k'edolzaayú na'aashyúgo, dała'á nádiltehdá' la'íí da'akú sizíí doo.

⁴¹ Isdzáné naki da'ik'aayúgo, dała'á nádiltehdá' la'íí da'akú sidaa doo.

⁴² Áí bigha biká nádaadeht'ííh; da'kwíí bik'ehenkééziggo shíí, nohweBik'ehnhíí, nánsdháhíí doo bídaagonoŋsi da.

⁴³ Díí bídaagonoŋsi, nnee bigowa golíníí da'os'ah in'ííhíí hígháhgo yígóŋsiyúgo, yiká déz'íí doleel ni', áik'ehgo bigowa doo ch'ínódzís át'éé da.

⁴⁴ Nohwíí aldó' dahkodá' ílch'í'daanoh'tee: shíí, nnee k'ehgo Niyááhíí, dahagee nánsdháh, doo ndaashoŋíí dagee.

⁴⁵ Áídá' hadín na'iziidi begondlííhíí góyáni, binant'a' bigowáhíí yebik'ehgo nbíłtíí n'íí, dahagee idán nana'nííhgee idán nayinih.

⁴⁶ Na'iziidíí binant'a' abíłniiyú át'íígo, binant'a' nadzááyúgo, án biyaa gozhóq doleel.

⁴⁷ Da'aniigo gádaanohwíldishnii, Nant'an nt'é bíyééhíí dawa yebik'ehgo na'iziidíí nbíłtéeh doo.

⁴⁸ Áídá' áí na'iziidi nchó'ihíí, Shinant'a' doo hwah nadáh da, ídiłd'niiyúgo;

⁴⁹ Isdzáné hik'e nnee la' nada'iziidíí nadainłkaad nkegonyaago bíl nágodizyisíí bílgo da'iyaa hik'e da'idlaayúgo;

⁵⁰ Áí na'iziidi binant'a' doo yiká déz'íí dagee, doo nyohíí dagee nadáhgo,

⁵¹ Nbihłgeesh, áídí' hadíí daanzhóq ádaagodil'inihíí bich'í'zhinéégo nilteeh: áígee daach'ichag la'íí kowoo lídaach'idíłk'ash doo.

25

¹ Yaaká'yú dahsdaahn bilakt'áhgee begoz'aaníí díí k'ehgo at'éé: ch'ekíí gonenan kq' nałbaahíí dahdaayo'aalgo nnee niinéhíí bich'í'yú deskai.

² Ashdla'ihíí daagoyáá, áídá' ashdla'ihíí doo daagoyáá da.

³ Doo daagoyáá dahíí kq' nałbaahíí dahdaayo'aal ndi túkq'íí ik'e'an doo la' dahdaidnziid da.

⁴ Áídá' daagoyááníí túkq'íí tús biyi' siziidgo ik'e'an dahdaidn'aa lék'e, kq' nałbaahíí bílgo.

⁵ Nnee niinéhíí t'ah doo hwahá hígháh dadá', ch'ekíí bíl daanzíigo da'íłhaazh.

6 Tl'éis'ahyú ła' nádidilghaazh gáníigo, Daadeh'íí, nnee niinéhíí kodí' higaal; bich'í' dohkáh.

7 Áík'ehgo ch'ekíhíí nádiikaigo biko' nałbaakíi ilch'í'daizlaa.

8 Áída' doo daagoyáá dahíi daagoyáání gádaayihni, Túko'ííla' nohwaa daanoosiid; nohwiko' nohwits'á' daanestsiz.

9 Daagoyáání gádaabiłni, Dah; ágádaasiidzaayúgo, doo hwoi da hileeh: áída' hayú nahinih goz'ayú dohkáhgo ła' nadaahołni.

10 Nada'ihnihyú okaidá' nnee niinéhíí nyáá; áík'ehgo ilk'idá' nt'éégo ádaadeszaago naháztaníi ni'í'neh yune' okai: áídí' da'det'aa.

11 Bikédí'go ła' ch'ekíi n'íi nákaigo gádaani, Nohwinant'a', Nohwinant'a', nohwá ch'í'íntj.

12 Áída' nnee niinéhíí gádaabiłni, Da'anii go gánohwiłdishni, Doo nohwídaagonsi da.

13 Áík'ehgo biká' ndaadeht'íh; hadíi bijii shihíi, da'kwíi bik'ehenkééz shihíi shíi, nnee k'ehgo Niyááhíi, nánsdháhíi doo bídaagonłsi da.

14 Yaaká'yú dahsdaahn bilakt'áhgee begoz'aaníi díi k'ehgo at'éé: nnee nzaadyú deyaago bánada'iziidi yushde' nnohkáh yihniigo, bíyéehíi yinádaadéz'íigo yaidin'áá lek'e.

15 ła' bestso talent holzéhi ashdlá'i yaidin'áá, ła'íi naki yaidin'áá, ła'íi dała'á yaidin'áá; dawa daantíígee dá yídaanel'aagee yaidin'áágo; áídí' nant'ánhíi dagoshch'í' dahnyaa.

16 Nnee talents ashdlá'i baadet'aaníi hant'é nayihesnihií baa nanáhazniigo ashdlá'i bá ígoya.

17 ła'íi talents naki baadet'aaníi aldo' naki bá ígoya.

18 Áída' talent dała'á baadet'aaníi leyi' ogogeed yuyaa binant'a' bibestsohíi náyides'íid.

19 Áídí' nzaad godeyaago binant'a'íi nádzáago yil daayołtag.

20 Áík'ehgo talents ashdlá'i baadet'aaníi talents ashdlá'i bá'ígoyahíi aldo' ákú yinné' gániigo, Shinant'a', talents ashdlá'i shá'nił n'íi talents ashdlá'i shá' ígoya.

21 Binant'a' gábiłni, Negondliigo shána'iziidi, nt'éégo ándzaa laa: da'ayáhahi ndi nt'éégo shá'ánlaahíi bigha' lani benik'ehgo ánishle': shíi ninant'a' baa shil gozhóóníi ni aldo' baa nił gozhóq le'.

22 Talents naki baadet'aaníi aldo' kú nyáá gáníigo, Shinant'a', talents naki shá'ílaa n'íi talents naki shá' ígoya.

23 Binant'a' gábiłni, Negondliigo shána'iziidi, nt'éégo ándzaa laa: da'ayáhahi ndi nt'éégo shá'ánlaahíi bigha' lani benik'ehgo ánishle': shíi ninant'a' baa shil gozhóóníi ni aldo' baa nił gozhóq le'.

24 Áídí' talent dała'á baadet'aaníi kú nyáá gáníigo, Shinant'a', nnee doo bee gónedzaa dahi níigo nígonsi, doo k'edíílaa dayú ná'igéesh, doo ishínlch'ii dayú lená'íla:

25 Nésdzidgo, nitalent-híi leyi' yuyaa nádé'í' ni'; koh, níyéé naa nániné'.

26 Binant'a' gábiłni, Ncho'go shána'iziidi, bil goyé'í' níí, doo k'e'diláa dayú ná'ishgeesh, doo ishínlch'ii dayú lená'ishlá' bígonsi:

27 Ái bigha' bestso ilkáh ch'ídaihihií shizhaali bánné' le'at'éhi, áík'ehgo nánsdzaago bínagodáhíi bil shaa nánné' doleel ni'.

28 Áík'ehgo talent-híi bits'á' nádó'né'go nnee gonenan talents bíyéehíi baa no'né'.

29 Dahadíi dant'éhéta bíyéé gólínií bitisgo baa nádó'né', áík'ehgo láágo bíyéé doleel: áída' dahadíi bíyéé da'ayáhahi, bíyéé gólíi n'íi ndi bits'á' nádó'né'hi at'éé.

30 Na'iziidi doo bik'ehyú at'éé dahíi chagołheelzhi' ch'ídaanoł'e': ákú daach'ichag ła'íi kowoo kidaach'idik'ash doo.

31 Shíi, nnee k'ehgo Niyááhíi, shits'á'idindláadíi bee dahnádisdzaago yaaká'dí'go nadaal'a'á dilzini bil nánskháh, biká'dahsdáhá biká'dí' shits'á'idindládi biká' dahsidáago nansht'aa doo:

³² Shinadzahgee n̄nee iltah at'éégo hadaazt'i'íi dawa íla'aln̄éhgo ílts'á' hishñiil, dibek̄í nanyoodi bidibek̄í hik'e gantl'ízi bits'á'yihiniilhíi k'ehgo.

³³ Dibek̄í shigan dihe'nazhñéégo n̄nihishñiil, áidá' gantl'ízi she'eshganzhñéégo.

³⁴ Áidí' shíi, Ízigo Nansht'aahíi, shigan dihe'nazhñéégo híi gádaaldishñii, Yushdé', shiTaa gozhóónii nohwá ádaizlaahíi, ni'godzáñ n̄nit'áqáda' bee nadaanoht'aa doleełgo nohwá ílch'í'golzaahíi bee nadaanoht'aa le':

³⁵ Shiná' nshñigo shá da'desoné' ni': dibá' nshñigo tú shaa daasoziid ni': doo kígonsi dayú hishaalgo nádaashidołtji ni':

³⁶ Shidiyágé áđihgo diyágé shá ádaagosolaa ni': dinshñihgo shaa nanádaanohtaah ni': ha'ásitjiigo shaa nahkáh ni'.

³⁷ Áik'ehgo dávik'ehyú ádaat'eehíi gádaashñiil, NohweBik'ehñ, dadá' shiná' n̄ljiigo daaniit'jiigo ná da'de'ne' lán? Ła'íi dibá' n̄ljiigo tú nadaasiidziid lán?

³⁸ Dadá' doo kígonsi dayú hínáalgo nádaanideltji lán? Ła'íi nidiyágé áđihgo naa daasii'n̄il lán?

³⁹ Ła'íi dadá' dinn̄ihgo dagohíi ha'ásitjiigo daaniit'jiigo naa nkai lán?

⁴⁰ Shíi, Ízigo Nansht'aahíi, bich'í' hasdziihgo gádaaldishñiil, Da'anii gánohwiłdishñii, Shik'isyú doo ízigo at'éé dahi ndi ágádaasolaayúgo, shíi aldo' ágádaashisolaahi at'éé.

⁴¹ Áidí' she'eshganzhñééhíi aldo' díi k'ehgo bich'í' hasdziih, Nohwíi, da'ílíi daahleełgo nohwá ndaagost'áqahíi shits'á'zhí' daadohkáh, kq' dahazhí' dilti' yune', ch'iidn nant'an hik'e binadaal'a'a bilgo bá ílch'í'golzaayú.

⁴² Shiná' nshñigo doo shá da'desoné' da ni': dibá' nshñigo tú doo shaa daasoziid da ni':

⁴³ Doo kígonsi dayú hishaalgo doo nádaashidołtji da ni': shidiyágé áđihgo diyágé doo shá ádaagosolaa da ni': dinshñihgo ła'íi ha'ásitjiigo doo shaa noyaa da ni'.

⁴⁴ Áik'ehgo gádaashñiil, NohwiNant'a', dadá' shiná' n̄ljiigo, dagohíi dibá' n̄ljiigo, dagohíi doo kígonsi dayú hínáalgo, dagohíi nidiyágé áđihgo, dagohíi dinn̄ihgo, dagohíi ha'ásitjiigo daaniit'jiigo doo nich'odaasii'ni' da lán?

⁴⁵ Áik'ehgo gádaaldishñiil, Da'anii gánohwiłdishñii, Díi doo ízigo at'éé dahi ndi doo ágádaasolaa dayúgo, shíi aldo' doo ágádaashisolaahi at'éé da.

⁴⁶ Díihíi dahazhí' biniigodilne' doleeł, áidá' dávik'ehyú ádaat'eehíi dahazhí' daahinaa doleeł, yaaká'yú.

26

¹ Áik'ehgo Jesus díi aq̄l yaa nagosni'dá' bitsilke'yu gádaayilñii,

² Nakiskaa hik'e bitis-hagowáh n'íi bee bíná' godin̄ihgo da'idaq̄ doleełíi bídaagonołsi, áígee shíi, n̄nee k'ehgo Niyááhíi, shik'edaannihíi bilák'e shi'dolteełgo tsj'ılma'áhi bíshi'dilkał.

³ Áidí' okaq̄h yebik'ehi itisyú nadaandeehíi, begoz'aaníi ye'ik'eda'ılchíi, ła'íi n̄nee yánazini okaq̄h yebik'ehi da'itiséyú sitini, Cáriaphas holzéhi, bigowaq̄gee íla'adzaago,

⁴ Hagot'éégo dánant'í'eego Jesus daayiltsoodgo daayizilheego yee ndaagoshchij.

⁵ Áidá', Doo da'idaq̄híi bijji daahiiltsood da, daanii, ágádaasiidzaayúgo n̄nee dánko bádaagochijhgo godnch'aad doleeł at'ééhíi bigha, daanii.

⁶ Béthanyú Simon, lóod doo ínádih dahi, léprosy holzéhi, yaa naghaa n'íi bigowa yune' Jesus sidaadá',

⁷ Iyaq̄go sidaago isdzán ła' ch'il bik'ah lán ílini tús alabáster be'alzaahi besi'áni ha'áyí'áq̄go Jesus baa nyáá, aí ik'ahíi Jesus bitsits'in yiká' yaa yiziid.

⁸ Jesus bitsilke'yu díi daayiltsaaq̄go doo bil dávik'eh dago gádaanii, Nt'é bigha ik'ahíi da'ílíi yishchij?

⁹ Aí ik'ahíi ląągo iljiigo nahñihgo, zhaalihíi tédaat'iyéhíi baa hi'ne' le'at'éhi.

10 Ádaaniihíí Jesus yígolsiĩdgo gábiñii, Nt'é bighą isdzánhíí nadaanołt'og? Nłt'éégo áshíłaa.

11 Tédaat'iyéhíí dabik'ehn nohwitahyú nadaakai; áídá' shihíí doo dahazhı́ nohwitahyú nashaa da doleeł.

12 Doo hwahá łeeh shi'dilteeh dadá' ik'ahíí shits'ı́ yıká' yaa yiziid.

13 Da'anii gánohwiłdishñii, Ni'gosdzán dągoz'ąą nt'éégo dahayú yati' baa gozhóni baa na'goni'gee, díı isdzán adzaahíı baa na'goni' doleeł, bee bíná'godinı́ngo.

14 Áídı́ Judas Iscáriot, nakits'adahíı itah nłni, okaąh yebik'ehi itisyú nadaandeehi yaa nyáągo,

15 Jesus hayúhíı nohwıł ch'ınsh'aahdá', hant'é shaa daanołné'? daayıñii. Zhaali ligaiı tádin naa do'né', daabiñii.

16 Áídı́ godezt'i'go hagot'éégo ch'ıidish'aal nziigo yıká hėsdaa nkegonyaa.

17 Bán benilzoołhíı da'adı́ngo bán alzaahi daadaanı́ dantséhíı bijji Jesus bitsilke'yu baa hikaigo gádaabiñii, Bitis-hagowáh n'ıı bee bíná'godinı́ngo da'idaanı́ hayú ná ilch'ı́daagohiidle'?

18 Jesus gádaabiñii, Kıh gozñilyú dohkáh, áıgee nñee ła' gádaabiłdohñiih, Ilch'ı́gó'aahıı gánıı, Ilk'idá' shaa gonyáá; nigową yune' bitis-hagowáh n'ıı bee bíná'godinı́ngo shit-silke'yu bıł da'ishąą doleeł.

19 Áık'ehgo Jesus ádaabiñii n'ıı k'ehgo bitsilke'yu ádáát'ııd; áıgee bitis-hagowáh n'ıı bee bíná'godinı́ngo da'idaanı́ ilch'ı́daizlaa.

20 Áídı́ o'i'ąáyú nakits'adahı́ da'iyąągo yił dahdinezbiłh.

21 Da'iyąągo Jesus gánıı, Da'aniiigo gánohwiłdishñii, nohwıł ła' ch'ıshinoh'aah doleełi at'éé.

22 Áık'ehgo dązhó doo bıł daagozhóq dago dała'á daantı́go, SheBik'ehı́, ya' shıı née? daanii nkegonyaa.

23 Áık'ehgo gánıı, Dahadıń its'aa biyi'zhı́ dała' bıł éedisht'áhi, án ch'ıshı́'aah doleeł.

24 Shıı, nñee k'ehgo Niyááhıı, dá shaa k'e'eshchiinı́ shee godolñiił: áídá' nñee ch'ıshı́'aahıı bá góyéé doleeł! Áı nñeehıı doo bi'deshchıı dayúgo nłt'éé doleeł ni'.

25 Áídı́ Judas, ch'ıbí'aah doleełıı, Jesus gáyıñii, Ilch'ı́gó'aahıı, ya' shıı née? Jesus gábiñii, Da'áıgee ánñiid.

26 Da'iyąągo Jesus bán náidn'ąągo ya'ihénziigo oskaądá' ilk'ıdaizné'go bitsilke'yu yi-taizñiih, Nkóh daohsąą; díı shits'ı́ át'éé, niigo.

27 Áídı́ idee beda'iskaanıı náidnkaą, áı ya'ihénziigo oskaądá' iltah daidezkaą, Daanohwigha daohdłąą, yiñiiigo;

28 Díıńko shidił k'ehgo at'éé, shidił bee áníidégo łángont'aahi at'éé, nñee łaągo bá idijoołhıı, binchq'ı́hıı bighą baa nádaagodet'aahgo.

29 Gádaanohwıłdishñii, Kodı́ godezt'i'go dahts'aa bitoohıı doo naanášhdląą da, dahadıı bijji shiTaa bilałt'áhgee goz'ąayú áníidéhi nohwıł naadaadishdlııłgo zhá.

30 Áídı́ sı ła' hadaidez'ąądá', dził Olives holzéhi sı'ąayú okai.

31 Áıgee Jesus gádaabiñii, Tł'é'go áshi'dılne'hıı bighą daanohwigha t'ąazhı́ ádaahne': díı baa k'e'eshchııhıı k'ehgo, Dibelji Nanyoodıı binı́dishñı́h, áık'ehgo dibeljiłhıı da'adzaayú nkenelt'ee doleeł.

32 Áídá' dasiitsąądı́ naadiszaago Gálileeyú nohwádıh disháh doleeł.

33 Peter gábiñii, Nñee dawa nits'ą' t'ąazhı́ ánadaaszaa ndi, shıı doo ágáoshne' at'éé da.

34 Jesus gánabiłdo'ñiid, Da'aniiigo gániłdishñii, Tł'é'go tazhik'áne doo hwahá áñiih dadá' taadn, Áń doo bıgonsı da, shıłdinñıł.

35 Áídá' Peter gábiñii, Dała' nił dastsaał ndi, Áń doo bıgonsı da, doo niłdoshñiih at'éé da. Ła'ihıı bitsilke'yu dawa da'áık'ehgo ádaanñiid.

36 Áídí' Gethsémane goz'éhi goz'aa'yú Jesus bitsilke'yu yil hikaidá' Jesus gádaabilnii, Dádzaa nahísóotaa, nláhyú déyáá, oshkaahyú.

37 Peter la'íi Zébedee biye'ke naki Jesus yil okai, áídí' dázho doo bil gozhóo dago bijii nniih nkegonyaa.

38 Áík'ehgo gádaabilnii, Shiyi'siziinii dázho doo bil gozhóo da, dák'azhá dastsaahii ga'at'éé: dádzaa nahísóotaa sha'ishhah daadeh'ii.

39 Áídí' da'anahyú óyááyú ni'zhí' hayaa adzaago okaah gáníigo, Bígonedzaayúgo, shiTaa, díi hishdlaa doleehi shits'á'zhí' ánle': áídá' shíi doo beshik'eh da, ni zhá benik'eh.

40 Áídí' bitsilke'yu yaa nadzaago da'ilhoshgo yiká nnyáá, áík'ehgo Peter gáyilnii, Dala'á ledihikeezhí' ndi sha' doo sha'ashhah daadeh'ii le'at'éé da?

41 Daadeh'iiigo da'ohkaah, nanohwida'dintaah bídaanołdzil doleehii bigha: no-hwiyi'siziinii da'anii hát'ii ndi nohwits'ihii doo ndzil da.

42 Nakidn onaanádzaagee na'okaah gáníigo, ShiTaa níini, díi hishdlaa doleehi doo hagot'éégo shits'á'zhí' alne' dayúgo hishdlaa, ni nik'ehgo ágone'.

43 Bitsilke'yu da'ilhoshgo yaa naanádzaa: dázho bil daanzigo.

44 Áídí' yits'á' onaanádzaa, okaahyú taadnee da'ágánadí'niigo.

45 Áídí' bitsilke'yu yaa naanádzaago gádaayilnii, Akú da'olhoshgo hanádaahsoł: shíi, nnee k'ehgo Niyááhíi, nnee doo bik'ehyú ádaat'ee dahii bilák'e shi'dilteehgo ch'ishi'dot'aakii ilk'idá' biká' ngonyáá.

46 Nádohkáh, hiikaah le': ch'ishí'aahii kodí' higaal.

47 Jesus t'ah yałtí'dá' Judas, nakits'adáahii bil itah níini, nnee láágo besh be'idiltkshé la'íi tsj be'idiltkshé dahdaayiniigo, okaah yebik'ehi itisyú nadaandeehii la'íi nnee yánazini daabides'a'ii yil náłsáá.

48 Ch'ibi'aah doleehi ilk'idá' bebígózi doleehi yengon'áá lek'e, gáníigo, Hadín hist'sqsii ái án doleek; án daaholtsood.

49 Dagoshch'í' Jesus yaa nyáágo, Gozhóo, Ilch'ígó'aahii, yilniigo yizts'os lek'e.

50 Jesus gábilnii, Shik'isn, hant'é bigha nyaa? Áídí' Jesus yil ndaazdeelgo daayiltsood.

51 Nnee dala'á Jesus yil hikaahii bibízh be'idiltkshé hayidziigo okaah yebik'ehi da'tiséyú sitini binal'a'áhi yontkshgo bijaa naidnlgizh lek'e.

52 Jesus gábilnii, Nibízhii ilch'í'nántiijh: dahadín besh yee izilheehii dabii aldo' besh bee nabizi'dodeehi at'éé.

53 Ya' doo bígonłsı da née, shiTaa bich'í' oshkaahyúgo binadaal'a'á yaaká'dí'hi nakits'adáhyú sinili dagoshch'í' shich'í' yidil'aah go'ii?

54 Áídá' ágádzaayúgo, Bik'ehgo'ihina' biyati' bek'e'eshchiinii hagot'éégo begolne'? Da'ágágonéhgo goz'aa go'ii.

55 Da'ái bik'ehenkéézgee Jesus nnee baa nánłsááhii gádaayilnii, Ya' besh be'idiltkshé la'íi tsj be'idiltkshé dahdaanołniigo daasholtsoodgo nánołsaa née, in'iihii daach'iltsoodhii k'ehgo? Dawa jii la' da'ch'okaah goz'aa yune' nohwil ch'idaagonsh'aahgo dahsidáá at'éé ni', ndi doo hak'i daasholtsood da ni'.

56 Bik'ehgo'ihina' binkááyú nada'iziidi níi yee K'e'eshchiinii begolne'hii bigha díi dawa anágot'ii. Áídí' bitsilke'yu dawa bits'á'zhí' ádaaszaago bits'á' ilhadeskai.

57 Nnee Jesus daabiltsoodii okaah yebik'ehi da'tiséyú sitini, Cáiapas holzéhi, yaa yil hikai, begoz'aanii ye'ik'eda'ilchihii hik'e Jews yánazini bilgo íla'at'éégee.

58 Peter da'anahgo biké'dí' higaal, áídí' okaah yebik'ehi da'tiséyú sitini bikih binaa lé'dit'iih yune' ha'ayáágo nada'iziidi bitahyú nezdaa, hago ágone'ii dá'aałzhí' yine'ii hát'iiigo.

59 Okaah yebik'ehi itisyú nadaandeehi, Jews yánazini, yánadaaltihi bilgo Jesus zidee hádaat'iiigo daazhógo yaa dahgosi'aahii yiká daadéz'ii;

60 Ndi doo la' da: lãágo neheskai ndi dá doo at'éé dayú baa dahdaago'aahí doo la' da. Nt'éégo nnee naki n'áázh, daazhógo baa dahdaago'aahi,

61 Gádaaniigo, Díi nnee, Bik'ehgo'ihina'na' daach'okaqah goz'aaní tagoshniigo, áídí' taagi jji hileehgo anágoashdle'go binesh'aa, níi ni'.

62 Okaqah yebik'ehi da'tiséyú sitíni hizí'go Jesus gáyihni, Ya' nihí doo nt'é nniigo hadziih da née? Díi naa dahdaago'aahgo naa yadaakti'íi hago at'éé.

63 Áídá' Jesus doo nt'é nii da. Okaqah yebik'ehi da'tiséyú sitíni gábihni, Bik'ehgo'ihina'na' hináhi biláhyú gánidishni, Nohwił nagolní', ya' ni Christ, Bik'ehgo'ihina'na' biYe' níi níi née?

64 Jesus gábihni, Da'áígee ánniid: gádaanohwiłdishni, Díi bikédí'go shíi, nnee k'ehgo Niyááhí, da'tiséyú binawod golíni bigan dihe'nazhineé dahsídaágo, yaaká'dí' yaak'os shił honáhgo daashidołtséel.

65 Áík'ehgo okaqah yebik'ehi da'tiséyú sitíni bidiyagé idá nayihesdzízdá' gáníi, Bik'ehgo'ihina'na' ncho'go yaa yałti'; nt'é bigha nnee la'i baa yanánalti' doleeł? Bik'ehgo'ihina'na' ncho'go yaa yałti'íi daadisots'aa.

66 Hagot'éégo baa natsídaahkees? Zideego bángonot'aah daanii.

67 Áídí' biniizhí' odaach'idihizheeh, la'íi ndaach'inłts'i; la'ihíi bit'adaach'ika',

68 Gádaaniigo, Christ níni, Bik'ehgo'ihina'na' binkááyú yánti'yúgo, hadín náninłts'i shihíi nohwił nagolní'.

69 Okaqah yebik'ehi da'tiséyú sitíni bikih binaa lé'dit'ih yune' Peter sidaa: áígee isdzán na'iziidi baa nyáágo, Ni la' aldó' Jesus Gálileedí' nagháhi bił na'aash ni', biłni.

70 Áídá' dawa bińáál, Dah, hant'é nniigo ánnihíi doo bígonsi da, nniid.

71 Kih bahgee ch'ínágochen'ááyú ch'ínyáágo isdzán na'iziidi la'i náabiłtsaaqo, áígee naháztaaní gáyihni, Díi nneehíi aldó' Jesus, Názarethdí' golíni, yił na'aash ni'.

72 Bit'a dahdidilnihdá' gánádo'niid, Ái nneehíi doo bígonsi da.

73 Dét'ihék'e alhánidí' nazíni Peter yaa hikaigo gádaayihni, Da'anii ni ái itah níi, niyati'íi bee nígozi.

74 Áídá' Peter bit'a dahdidilniihgo hashkeego ncho'go yałti' nkegonyaa, Ai nneehíi doo bígonsi da, níi nt'éégo, áígee tazhik'áne ánniid.

75 Peter Jesus gábihniid n'íi yénalni, Tazhik'áne doo hwahá ániid dadá' taadn, Án doo bígonsinihi at'éé da, shiłdinłił. Áídí' ch'ínyáágo dážhó doo bił gozhógo dago hichag.

27

1 Hayiłkááyú okaqah yebik'ehi itisyú nadaandeehi hik'e Jews yánazíni biłgo dawa hagot'éégo Jesus zidee doleełi yaa nadaagoshchii:

2 Áík'ehgo lidaist'ogo dahdaint'e', nant'án, Póntius Pílate holzéhi, yaa daidez'aa.

3 Judas, ch'ibin'áni, Jesus zideego bángot'aaqo yígolsjídá', dážhó doo bił gozhógo dago zhaali tádinhi okqah yebik'ehi itisyú nadaandeehi, Jews yánazíni biłgo t'aaqzhí' yaa náyiné',

4 Gáníigo, Nnee dábikeyú at'éhi ch'íní'ááhíi bigha doo bik'ehyú ásdzaa da. Áík'ehgo gádaabihni, Néé doo nanohwinkł'og da. Dani naninkł'og le'.

5 Da'ch'okaqah goz'aa yune' zhaalihíi nayiłkaadá' ch'ínyáágo da'idodlee.

6 Okaqah yebik'ehi itisyú nadaandeehi zhaali nádaidnne'go gádaanii, Zhaali biyi' ohilka- adíi biyi' yuyaa doo o'né'go goz'aa da, dił bigha nahasniłhi bigha.

7 Áík'ehgo yaa yadaakti'dá' zhaalihíi bee nnee gosht'ish tús áiléhi bini' nahazni, áígee anahdí' nadaakaihíi lehi'nił doleełgo.

8 Ái bigha áídí' godezt'i'go díi jizhí' ái ni'híi, Ni' dił bee nahaznihi, holzee.

9 Áík'ehgo Jérémy, Bik'ehgo'ihina'na' binkááyú na'iziidi, gáníi n'íi begolzaa, Zhaali tádinhi, Israel hat'i'íi la'i, Ái nnee ilji, daaniigo, nádaidnne'go,

10 Gosht'ish tús áiléhi bini'íi yaa nadaihesnii, sheBik'ehń áshiknńiid n'íi k'ehgo.

11 Jesus nant'án yidáhzhì' sizìigo nayídikid gáyikniigo, Jews ízisgo biNant'a'i nńii née? Da'áigeé ánnii, bińii, Jesus.

12 Okqah yebik'ehi itisyú nadaandeehí, Jews yánazíni biłgo baa dahgoz'ąą ndi doo nt'é nii da lək'e.

13 Áík'ehgo Pílate gábińii, Łąągo naa yádaakti'íi ya' doo dints'ag da née?

14 Áídá' t'ah Jesus doo nt'é bińii da, yati' dała'á ndi; ái bighą nant'án dázho bił díyagot'ee.

15 Bitis hagowáh n'íi bíná'godinńigo da'idaągeé ha'áshijeedíi dała'á, hadíi nnee hádaat'iiníi, nant'án bá ch'ínádaayítteh lək'e.

16 Áigeé nnee doo bik'ehyú át'ée dago bigózini, Barábbas holzéhi, ha'ásitij lək'e.

17 Áík'ehgo nnee íla'adzaago Pílate gádaabińii, Hadíi nohwich'ì' ch'ínánshteeh hádaakt'ij? Barábbas née, dagohíi Jesus, Christ holzeehíi née?

18 Pílate yígólsj nnee dawa Jesus bił daanzhoqohíi bighą okqah yedaabik'ehi Jesus yik'edaanniihgo baa daabidez'ąą.

19 Pílate yánáltihgo dahnezdaadá' bi'aahíi, ła' yich'ì' yil'aa gábińiiigo, Ái nnee dábiik'ehyú át'éehíi doo baa nanna da, díi jjiigo baa naiseelgo shiniigonkt'ée.

20 Okqah yebik'ehi itisyú nadaandeehi, Jews yánazíni biłgo nnee íla'adzaahíi biini' yá ádaagozlaa, gádaayikniigo, Barábbas nohwá ch'ínáńtteehdá' Jesus-híi zodée, daadohńii.

21 Nant'ánhíi gádaabińii, Díi nnee nakihíi hadíi nohwich'ì' ch'ínánshteeh? Barábbas zhá hádaahit'ij, daanńii.

22 Pílate gánádaabikdo'ńiid, Jesus, Christ holzéhi, hago łaą nohwá áshle' áídá'? Dawa gádaabińii, Tsj'ılna'áhi bíhołkałgo zodée.

23 Nant'ánhíi gádaabińii, Nt'é bighą, hant'é bee nchọ'go adzaago? Nnee da'tiségo nnádaadidilghaazhgo, Tsj'ılna'áhi bíhołkałgo zodée, daabińii.

24 Pílate doo hagot'éégo nnee yidag hagháh át'ée dago, ła'íi godnch'áad nkegonyaago yígólsjídá', nnee íla'adzaahíi bińáál tú náidnkąągo bigan tayizgis, gáníigo, Díi nnee dábiik'ehyú át'éehíi bidikíi shíi doo nashinkł'og da: dánohwíi nadaanohwinł'og le'.

25 Nnee dawa gádaabińii, Bidikíi nohwiká'zhì' at'ée doleel, ła'íi nohwichągháshéhíi aldó' biká'zhì' at'ée doleel.

26 Áík'ehgo Pílate Barábbas nnee yich'ì' ch'ínáinkł'ij, áídá' Jesus-híi habí' oltsaazdá' tsj'ılna'áhi bíhołkałgo zidéégo nneehíi yaa daidez'ąą.

27 Nant'án bisilááadahíi yáná'itih goz'ąą yune' Jesus odaizt'e' lək'e, áigeé silááda dawa baa íla'ádaizlaa.

28 Áídí' bidiyágé yaa daidnłtsoozdá' diyágé lichí'i yá ádaagozlaa.

29 Hosh diwozhi nánihezwodgo nant'án bich'ah k'ehgo alzaahi bik'e daidez'ąą, bigan dihe'nazhinéégo tsj' yaa daiztąą: ła'íi bich'ì' nádaahilzhishgo baa daadlo, Gozhóq, Jews ízisgo biNant'a' nńini! daanńigo.

30 Áídí' bik'ídaadihizheeh, ła'íi tsj'íi naanádaidntąągo bitsits'inyú nádainłtish.

31 Aął baa daadlohdá', diyágé yaa daidnłtsoozdá' dabíi bidiyágé yá ánádaagosdlaa, áídí' tsj'ılna'áhi yiká' daizilheeyú bił nádeząą lək'e.

32 Ch'ínáńtsąyú nnee Símon holzéhi, Cyréne golzeedí' gólíni, silááda daabiktsąągo, Tsj'ılna'áhi bá dahngheeh, daabińii.

33 Áík'ehgo Gólgotha golzeegeé nánłtsąą, ái golzeego itsits'in si'áni golzeego ágolzee.

34 Áigeé vinegar, nch'íi bił nadesdziidgo, Jesus yaa daizkąą: yizliń ndi doo yodłąą da.

35 Áigeé tsj'ılna'áhi yádaabiskaldá' bidiyágé ilta'isńiiigo yighą da'diłoł lək'e: Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú na'iziidi gáníi n'íi begolne'go ánágot'ijł, Shidiyágé ilta'isńii, ła'íi iká' shi'íhíi yighą da'diłoł.

36 Áídí' áigeé naháztsąągo daabineł'ij lək'e.

37 Nt'é baa dahgost'aaníí ádaagozlaago bitsit'á'gee díinko dahdaiztaq, Díí JESUS JEWS ÍZISGO BINANT'A' NLÍNI, golzeego k'e'eshchij.

38 Áígee nnee da'in'íhíí naki aldó' Jesus ba'ashhahdí' tsì'ìna'áhi bídaahaskał, ła' dihe'nazhińéégo, ła'íí be'eshganzhińéégo.

39 Bahyú ch'íhikáhií bitsits'in daidiltasgo yati' yee daabokáał,

40 Gádaaniigo, Biyi' da'ch'okáqahíí tanágoshniłgo taagi jii hileehgo ánágoshdle', nnií ni', halaq, Bik'ehgo'ihí'nań biYe' nliyyúgo dání hasdá'ánlteehego tsì'ìna'áhi biká'dí' gódah ch'ínnáh.

41 Okáqah yebik'ehi itisyú nadaandeehi, begoz'aaníí ye'ik'eda'ìłchíhi, ła'íí Jews yánazíni aldó' baa daadloh lèk'e, gádaaniigo,

42 Nnee hasdáyińiıldá' bíhíí doo hasdá'ádilteehe da. Israel hat'i'íí ízisgo biNant'a' nliyyúgo, tsì'ìna'áhi yiká'dí' naadowáh, áík'ehgo daahohiidlaqah.

43 Bik'ehgo'ihí'nań ya'okíí; án hát'íyyúgo hasdábólteehe: Bik'ehgo'ihí'nań biYe' nshij, niidá', daanii.

44 Da'n'íhíí áígee tsì'ìna'áhi yídaayiskałíí aldó' da'áík'ehgo bee baa daadlohgo daabóch'iid lèk'e.

45 Isk'áhnyáadí' taagi nehenkéézzhí' ni' biká' dahot'éhé godilhił gozlijj lèk'e.

46 Taagi nehenkéézzgo shí Jesus nádililghaazhgo gáníí, Éli, Éli, láma sabákthani? áí, Bik'ehgohinshnaahíí, Bik'ehgohinshnaahíí, nt'é laq bigha shits'á'zhí' ándzaa? golzeego ágolzee.

47 ła' áígee nadaaziiníí daabidits'ago, Díí nneehíí Elías yich'í' anii, daanii.

48 Dagoshch'í' nnee ła' nádilwodgo túdaabits'qsíí vinegar yiyi' naiz'aa, áídí' tsì yaa dahyiz'aaqgo Jesus bizé'zhí' dahyída'nłtsiih.

49 ła'ihíí gádaanii, Ntséńt'ah, bídaagonolziłh, Elías baa higháhgo hasdábilteehe shí.

50 Jesus nanádidilghaazhgo dabií biyi'siziiníí be'ogoyáágo áyíílaa lèk'e.

51 Áígee kih biyi' da'ch'okáqahíí biyi' yuńe' daadintsoozíí bighá'dí' hayaago ìłch'idláád lèk'e; ni' godihes'naadá' tséé daahesdla';

52 Nnee leyi' nazjeedíí bá ilts'á' ádaagosdzaago ínashood daanlijj n'íí láqgo naadiikai.

53 Áí Jesus naadiidzaahíí bikédí'go leyi'dí' hakaidá' kih dilzini goznilyú okaigo, nnee láqgo daabiltsaaq.

54 Silááda gonenadín binant'a'íí, ła'íí yił nakaihi Jesus daineł'ini, ni' nagohi'naago ła'íí áígee ágodzaahíí daayiltsaaqadá' dážhó ndaaldzid, áík'ehgo gádaanii, Díí da'anii Bik'ehgo'ihí'nań biYe' nlińi laq.

55 Isdzáné láqgo Gálileedí' Jesus biké' anakahi, bich'odaaniihi, anahdí' nazijj daabineł'ijjgo:

56 Mary Mágdalene, ła'íí Mary, James hik'e Joses báq, ła'íí Zébedee bichagháshéhíí báqhi aldó' itah nazijj.

57 K'ad o'i'aahyú, nnee háldzili, Arimathéa golzeeyú gólíni, Joseph holzéhi nyáá, án Jesus yodláni:

58 Áń Pílate yich'í' oyáágo Jesus bits'íhíí yíyókeed. Áík'ehgo Pílate áńíigo Jesus bits'íhíí baa daach'idez'aaq.

59 Joseph Jesus bits'íhíí baa det'aaqadá' nak'á'ligaihi nł'éhi yik'íyidesdzigo,

60 Dabií bitsébií'í'án ánídéhi goz'aa yuńe' nyinłtíí, áí tséé biyi' yuńe' hayik'éhgo áyíílaahi: áídí' tséé nchaahi yidaidenłhizdá' onádzaa.

61 Mary Mágdalene, ła' Maryhíí bilgo, tsébií'í'ánhíí bidázhzhí' sikee lèk'e.

62 Ìłch'í'golńe'íí bijijj hiskaqago okáqah yebik'ehi itisyú nadaandeehíí, Phárisees daanlíni bilgo, dała' Pílate yaa hikai,

63 Gádaabihniigo, Nohwinant'a', bínádaahiłniłh, áí k'izé'idilteehe t'ah hínaadá', Taagi hileehgo bijijj naadishdáh, nii ni'.

⁶⁴ Áí bigha nik'ehgo tsébi'i'áhníí ch'í'itingee dázhó ntl'izgo áolne', taagi hileehíí bijjizhí', doo ágát'ée dayúgo dánko bitsilke'yu t'é'go hikáhgo bits'í daayín'íih, áídí', Jesus daztsaádi' naadiidzaa, nnee daayihniih: áík'ehgo iké'yú doo bik'ehyú ádaañii dahíí ntségo ádaañii n'íí bitisgo ádaañii doleel ákoh.

⁶⁵ Pílate gádaabihni, Silááda tsébi'i'áhníí yinádaadéz'ini nohwaa sinil: ti'i, nzhoggo ntl'izgo ádaahle'.

⁶⁶ Áídí' okaigo, tsébi'i'áhníí nzhoggo ntl'izgo ádaizlaa, la'íí áígee silááda yinádaadéz'iggo ádaizlaa.

28

¹ Jews daagodnlsinií bijji hiskaago hayoŋkaalyú ínashood daagodnlsinií bijji, Mary Mágdalene, la' Maryhíí bilgo tsébi'i'ányú daadéz'iyú ó'áázh.

² Nt'éeego adiid ni'godes'naa: Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á yaaká'dí' nkenyáágo, tséé daadin'áání yó'oyihizdá' yiká' dahnezdaa lék'e.

³ Biniizhí' hada'didla'híí k'a'at'ée, bidiyáge zas k'ehgo dázhó ligai:

⁴ Inádaadéz'ini tsídaadesyizyú daaditid daasilji, nnee nanezna'híí k'ehgo ádaaszaa.

⁵ Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á isdzané gáyihni, Doo nédaaldzid da: Jesus tsí'ikna'áhi bíheskañ n'íí biká hadaanohtaago bígonsi.

⁶ Án doo hak'i da: naadiidzaa ni', áníí n'íí k'ehgo, Yushdé', nohweBik'ehñ bits'í siné' n'gee daadeh'íí.

⁷ Ti'i, dáhále bitsilke'yu Jesus daztsaádi' naadiidzaahíí baa nagoñi'yú doh'aash; nohwádih Gálilee golzeeyú óyáá; ákú daahótséh: da'aniigo ádishni.

⁸ Tsébi'i'áándí' hwéheego dahts'isteel, nédaaldzid ndi bil daagozhóó lék'e; bitsilke'yu yil nagoñi'yú ots'ikteel.

⁹ Nt'éeego bitsilke'yu yil nadaagolni'yú hi'ashgo, Jesus bideyaa, Gozhóó, bilniigo. Ákú Jesus yiyahzhí' hayaa adzaago yikee daayotá'dá' daayokaqah lék'e.

¹⁰ Jesus gábihni, Doo nełdzid da: shik'isyú, Gálileeyú dohkáh, bilohni, ákú daashiltséh ndi at'ée.

¹¹ Isdzané ákú hi'ashdá' inádaadéz'inihíí la' kih goznilyú hikaigo, okaqah yebik'ehi itisyú nadaandeehi hago ágodzaahíí dawa yil nadaagosni'.

¹² Okaqah yedaabik'ehi, Jews yánazini bilgo íla'adzaago baa nagoshchijidí' silááda bestso láágo bitasnii,

¹³ Gádaayihniigo, Nnee gádaabilohniih, Bitsilke'yu t'é'yú nádaabineest'iid, da'ilwoshdá'.

¹⁴ Nant'án ya'ikonziyúgo, nohwá bich'í' yádaahiilti'go doo hago ádaanohwile' at'ée da.

¹⁵ Silááda bestso nádaidné'go, da'ádaabildi'niiyú ádaaszaa: díí jji ndi silááda ádaañii n'íí Jews bitahyú t'ah benagowaa.

¹⁶ Bitsilke'yu la'ts'adahíí dzilyú okai, Jesus bándagoz'aa n'yú, Gálileeyú.

¹⁷ Ákú Jesus daayiltsaadá' daayokaqah: ndi la'ihíí bil nadaagoki.

¹⁸ Jesus baa nyáágo gádaabihni, Yaaká'yú, ni'godzáñ biká'gee aldo', dawa beshik'ehgo shaa godet'aa.

¹⁹ Áík'ehgo ti'i, dahdohkáh, i'aniyú hadaazt'i'íí dawa bil ch'ídaagonoh'aah, Bik'ehgo'ihí'nañ nohwíTaa, hik'e biYe', la'íí Holy Spirit bizhi'íí bilázhí' baptize ádaagol'iggo:

²⁰ Ádaanohwíldéniidíí dawa bikísk'eh ádaat'eego bil ch'ídaagonoh'aah: áík'ehgo dahazhí' nohwil nshji, nnágodzaayú ndi. Doleelgo at'ée.

THE GOSPEL ACCORDING TO MARK

¹ Bik'ehgo'ihinaan biYe', Jesus Christ, baa na'goni'ii baa gozhoni diinko begodezt'i';

² Bik'ehgo'ihinaan binkaayuu nada'iziidi n'ii binaltsoos biyi'di' dii baa k'eshchijj, Shii, Bik'ehgo'ihinaan, shinal'a'á nádhyyú ilch'igole' doleelí de'a'.

³ Da'igoljyyú hadínshj dilwosh, NohweBik'ehh bádihyyú ilch'idaagohle', intín ilk'ídezdhgo bá ádaahle', niigo.

⁴ Áik'ehgo John da'igoljyyú baptize ádaagole', nnee yich'j' yádaakti'go gádaayihni, Nohwinchq'ii bits'á'zhj' ádaahne'go baptize ádaanohwi'dolne', áik'ehgo nohwinchq'hii bigha nohwaa nágodit'aah doleel.

⁵ Judéa dahot'éhé ni' goz'aadi' la'ii Jerúsalem golzeedi' baa nánzáá, ái dawa bi'ádaat'e' nchq'ii yaa nanádaagosni'dá' túnlíini Jórdan holzéhi biyi' John baptize ádaabizlaa.

⁶ John bidiyagé bighán ha'i'áhií bighaa alzaa, ikał hilchii biziz alzaa; nágonech'iidi hik'e dziyú gosnihií bilgo bihidán lək'e;

⁷ Nnee yich'j' yádaakti'go ganii, Shiké'di' la' shitisgo at'éhi higháh, ts'iyaa ashnehgo biket'ool k'e'ish'adzhi' ndi doo bik'eh sitij da.

⁸ Shihii tú bee baptize ádaanohwishlaa: áidá' án Holy Spirit yee baptize ádaanohwi'ijj doleel.

⁹ Ái benagowaadá' Jesus ni' Gálileege Názareth holzeedi' ch'inyáadá', túnlíini, Jórdan holzéhi, biyi' John baptize ábílaa.

¹⁰ Tú biyi'di' hanázaadá' dagoshch'j' yáá ilts'á' ádzaago, Holy Spirit hawú k'ehgo bich'j' nke'eniihgo yiltsaa:

¹¹ Nt'éego yaaká'di'go yati' gánii go yidezts'aa, ShiYe' shil nzhoni níijj, naa shil gozhóq.

¹² Dagoshch'j' Holy Spirit nabilaago da'igoljyyú obinyood.

¹³ Satan nabintaahgo ákú da'igoljyyú dizdin behiskaa; tsétahgo daagolini bilgo; áígee Bik'ehgo'ihinaan binal'a'á yaaká'di' daagolíini baa hikaigo bich'odaazni' lək'e.

¹⁴ John ha'áneztijhií biké'di'go Jesus Gálileeyú nyáá, Bik'ehgo'ihinaan bilał'áhgee begoz'aanii baa na'goni'ii baa gozhoni yaa yakti'go,

¹⁵ Gánii, Áígee baa gonyáá, Bik'ehgo'ihinaan nant'aahii biká' nagowaa; nohwinchq'ii bits'á'zhj' ádaahne', yati' baa gozhoni daahohdlaa le'.

¹⁶ Jesus túsikaanii Gálilee holzéhi bahyú higaaldá', Simon bik'isn Andrew bilgo lóg behaidléhé nanest'óli téh nádaayi'aa'go yiltsaa: ái lóg hadaayileehii daanlijj.

¹⁷ Jesus gádaabiinii, Shiké'yú doh'aash, lóg hayihileehii k'ehgo nnee shá nádaahohláhgo ánohwishle'.

¹⁸ Áik'ehgo dagoshch'j' lóg behaidléhé nanest'ólihií da'áígee ndaistsoozdá' Jesus yiká' dahn'aazh lək'e.

¹⁹ Áidí' dahnáidzaago James, Zébedee biye', hik'e bik'isn John bilgo yiltsaa, ái tsina'eehii yiyi' naháztaa, nanest'ólihií nádaikadgo.

²⁰ Dagoshch'j', Yushde', biinii: áik'ehgo bitaa, Zébedee, hik'e bánada'iziidii bilgo da'akú tsina'eehii yiyi' naháztaadá' yits'á' dahn'aazh, Jesus biké'.

²¹ Áidí' Capérnaum golzeeyú okai; dagoshch'j' Jews daagodnnsinií bijjj ha'ánálséh goz'aa yune' ha'ayáago ilch'ígó'aah lək'e.

²² Áígee ilch'ígót'aahii yaa bil diyadaagot'ee: yebik'ehii k'ehgo yil ch'ígó'aahii bigha, doo begoz'aanii ye'ik'eda'ilchíhi ádaat'eehii k'ehgo da.

²³ Jews ha'ánálséh goz'aa yune' nnee la' spirit nchq'i biyi' golínihi sidaa lək'e; án nádidilghaazhgo,

24 Gáníí, Doo nohwaa nannaa da; hago láá át'éégo nohwich'í' goń'aahgo ánt'íí, Jesus, Názaředhí' nannáhi? Ya' da'ílíí nohwíłchííyú nyaa née? Shíí nígonsí, hadín ánt'ííhíí, Bik'ehgo'íhi'nań bits'á'dígo Dilzihgo Nlíni.

25 Jesus nńdzilgo hadziigo gáyihńii, Handziih hela', an biyi'dí' hannáh.

26 Áík'ehgo spirit nchọ'ihíí nńee nádinigisdá' áđiđ nádidilghaazhgo biyi'dí' halwod.

27 Nńee dawa bił díyadaagot'eego nańdaadilkid gádaaniigo, Díí nt'é láhi? Áníí zhá íłch'ígó'aahi láą. Yebik'ehgo spirits daanchọ'íí yich'í' hadziigo ndi daabidits'ag.

28 Dagoshch'í' Gálilee golzeehíí dahot'éhé nńt'éégo baa ch'ínii didezdaad lẹk'e.

29 Jesus, James hik'e John biłgo ha'ánázéhdí' ch'ínakaigo Simon hik'e Andrew bigowa yuné' ha'ákai.

30 Ákóné' Simon bi'aahíí báą nezgaigo sitií; áík'ehgo dagoshch'í' Jesus yił nadaagosńi'.

31 Baa nyááadá' bigan yiłtsoodgo hadag áyíílaa; dagoshch'í' nezgai n'íí bits'á' gonyáá, áídí' nádiidzaago yá da'dezné'.

32 O'í'áązhí' godeyaago kah íłtah at'éhi yaa nakaihíí dawa, ła'íí ch'iidn isnáh ádaabiłsiníí Jesus bich'í'yú bił nch'eheskai.

33 Áí kįh goznilgee daagolíníí dawa dadángee baa íła'adzaa.

34 Áígee kah íłtah at'éhi yaa nakaihíí láągo nádaayilzii, ła'íí ch'iidn láągo haineheyood; ch'iidnhií bídaagolshíí bighą Jesus, Hadaahdziih hela', daabiłńii lẹk'e.

35 T'ahbiyú doo hwahá got'íih dadá' Jesus nádiidzaago ch'ínyáá, doo hadín naghaa dayú óyáá, ákú oskaąđ.

36 Simon hik'e yił nakaihíí biłgo biké'yú okai.

37 Baa hikaigo gádaabiłńii, Nńee dawa hadaanintaah.

38 Áík'ehgo Jesus gáníí, Noo', łahyúgo kįh nagoznilyú náádokáh, ákú nńee bich'í' yánádaahoshti'; díí bighą niyáhi.

39 Áídí' Gálilee dahot'éhé biyi'yú Jews ha'ánálséh nagoznil yuné' nńee yich'í' yałti'go naghaa, ła'íí ch'iidn haineheyood lẹk'e.

40 Nńee lóód doo ínádįh dahi, leprosy holzéhi, yaa nagháhi Jesus yich'í' hilzhiizhgo náyokaąh, gáníigo, Nashíłłzihíí bik'eh síntįigo nígonsí, hánt'įiyúgo náshíłłzih.

41 Áík'ehgo nńeehíí Jesus yaa ch'oba'go yich'í' dahdidilńiídí' yee delńiihgo, Hasht'įi; nándziih, yiłńii.

42 Áí yiłńiídá' dagoshch'í' lóód n'íí ínásđiđgo nńeehíí nádzii lẹk'e.

43 Jesus bich'í' hadziídá' obił'a';

44 Gábiłńiiigo, Hadín dánko bił nagolní' hela': ti'i, okaąh yebik'ehi bich'í' ch'í'nah ádnđle'go, Moses ngon'áą lẹk'ehíí k'ehgo hanánidelzaahíí bighą Bik'ehgo'íhi'nań dant'éhéta baa nné', áík'ehgo nándziihíí nńee yídaagolşı doleel.

45 Áídá' da'ádzaayú yaa nagolńi'go deyaa, dahot'éhé ch'ínii didezdaad, áí bighą Jesus doo dayúweh kįh goznilyú ch'í'nah aanádaal da, da'igolįyú zhá naghaa: áídá' íłch'í'dí' nńee baa náńłsáą lẹk'e.

2

1 Áídí' da'kwíí iskaągo Jesus Capérnaum golzeeyú nádzá; áígee gowaýú sidaa, daanii.

2 Dagoshch'í' nńee láągo baa náńłsáą, dázhọ doo hagee nágot'ąą da, dáádítįh bahyú ndi: áígee yati' nńt'éhi yaa yałti' lẹk'e.

3 Áígee nńee ła' baa hikai, đį'í hilt'eego nńee di'ili baa daiskaągo,

4 Ch'íłłąđhíí bighą Jesus doo bit'ah ch'idowáhgo da, áík'ehgo kįh biká'híí yó'adaiznil, Jesus bik'ehgee: áí ąal ch'í'í'ángo ádaizlaadí' di'ilihíí yiká' sitiiníí bee nkedaiztįi.

5 Daabi'odłá' Jesus yígolłđiídá' di'ilihíí gáyihńii, Shiye', ninchọ'híí bighą dák'ad naa nágotet'aah.

⁶ Begoz'aanii ye'ik'eda'ilchíhi la' naháztaq, dábiyi'yú na'ídaadilkidgo gádaanii,

⁷ Hant'é bigha díi nnee Bik'ehgo'ihina'na' adil'ijigo aníi laq? Hadín lá konchó'híi bigha kaa nágode'aah? Bik'ehgo'ihina'na' zhá go'íi.

⁸ Na'ídaadilkidíi Jesus dagoshch'í' biyi'siziiníi bee yígołsijidgo gáyiknii, Nt'é bigha na'ídaadołkid?

⁹ Hadíihíi doo nyeego di'ilihíi álch'iníi da, Ninchó'híi bigha naa nágodet'aah; dagohíi, Nádnáh, biká' síntiiníi dahnádné'go dahnáh?

¹⁰ Ni'godzán biká' nnee binchó'híi bigha baa nágodet'aahíi shíi, nnee k'ehgo Niyááhíi, beshik'ehgo bídaagonłsı doleehíi bigha, (nnee di'ili sitiiníi gáyikniiid,)

¹¹ Nádnáhgo biká' síntiiníi dahnádné'go gowayú nádnáh, nildishnii.

¹² Dagoshch'í' nádiidzaago yiká' sitij n'íi dahnáyiné'go dawa bináál ch'ínyáá; áik'ehgo nnee dawa bíł diyadaagot'eego Bik'ehgo'ihina'na' ya'ihédaanzigo gádaanii, Doohwahá áik'ehgo daahiłtséhi da.

¹³ Áidí' Jesus túsikaaníi bahyú ch'inánádzaadá' nnee baa nanánłsáá, áígee yil ch'ídaagoz'aq.

¹⁴ Jesus higaalgo Alphéus biye', Levi holzéhi, tax nanáhi'nihíígee sidaago yiltsaqadá' gáyiknii, Shiké' dahnáh. Áik'ehgo nádiidzaago biké' dahiyaa.

¹⁵ Áidí' Levi bigowa yune' Jesus iyaqgo nezdaago, tax bich'í' nadaahi'niihíi la'íi nnee doo bik'ehyú ádaat'ee dahíi láqgo Jesus hik'e bitsilke'yu bíłgo itah da'iyaqgo dahdinezbih; nnee gádaat'eehíi láqgo Jesus biké' anátseel lék'e.

¹⁶ Begoz'aanii ye'ik'eda'ilchíhi hik'e Phárisees daanlíni bíłgo tax bich'í' nadaahi'niihíi la'íi nnee doo bik'ehyú ádaat'ee dahíi Jesus yil da'iyaqgo daayiltsaqadá' bitsilke'yu gádaayiknii, Nt'é bigha tax bich'í' nadaahi'niihíi la'íi nnee doo bik'ehyú ádaat'ee dahíi Jesus yil da'iyaq?

¹⁷ Jesus ái yidezts'aqadá' gádaabiknii, Doo hago'ádaat'ee dahíi izee nant'an doo yaa nakáh bik'eh da, daannihíi zhá: shíi nnee doo bik'ehyú ádaat'ee dahíi, Nohwinchó'íi bits'á'zhí' ádaahne', bíldishniiyú níyáá, áidá' nnee dávik'ehyú ádaat'eehíi doo ágáldishniiyú níyáá da.

¹⁸ John bitsilke'yu hik'e Pharisees daanlíni bitsilke'yu dáshiná' da'okqah ni': áik'ehgo Jesus yaa hikaigo gáníi, Nt'é bigha John bitsilke'yu hik'e Phárisees bitsilke'yu dáshiná' da'okqah, áidá' ni nitsilke'yu doo dáshiná' da'okqah da?

¹⁹ Jesus gádaabiknii, Ya' ni'i'nehgee nnee íla'ádaat'eehíi nnee niinéhíi yil nakaiyúgo dáshiná' da'okqah née? Dah, nnee niinéhíi yil nakaiyúgo doo dáshiná' da'okqah at'éé da.

²⁰ Dahagee nnee niinéhíi bits'á' nádilteeh ndi at'éé, áígee dáshiná' da'okqah doleel.

²¹ Ko'íi dénchó'éhíi doo nak'á' aníidéhíi bee ch'idi'aah da; ágách'idzaayúgo aníidéhíi ilhanigháhgo dayúwehégo onanádlaad.

²² La'íi wine aníi alzaahíi ikágé wine benaktiníi dénchó'éhíi doo biyi' tádaach'inil da; ágách'idzaayúgo wine aníi alzaa'ihíi ikágé yidildohgo na'nil, áik'ehgo winehíi qal ha'ijool, la'íi ikágéhíi kots'á' yilchogh: áidá' wine aníi alzaa'ihíi wine benaktiníi aníidéhíi zhá biyi' tádaach'inil.

²³ Lah Jews daagodnłsinii bijij Jesus t'oh naghái hentíiníi yi'iyú higaal; bitsilke'yu yil hikaahgo t'oh naghái binest'á' nadaayiníi nkegonyaa.

²⁴ Phárisees daanlíni Jesus gádaayiknii, Dín'ij, nt'é bigha godilziníi bijij doo baa nach'ighaa dahíi nitsilke'yu yaa nakai?

²⁵ Jesus gádaabiknii, Ya' David hik'e yil nakaihíi bíłgo idán adijhgo shiná' daasilijigo, hago ádaasdzaa lán shihíi doo hwahá baa da'ohshih da née?

²⁶ Abiathar okqah yebik'ehi da'tiséyú sitijdá' Bik'ehgo'ihina'na' daach'okqah goz'aq yune' ha'ayáago, bán Bik'ehgo'ihina'na' ye'okqahgo baa hi'né'go nii'né' n'íi náidné'go yiyaa, la'íi yil nakaihíi aldo' la' yá'nné' lék'e; áí bánhíi okqah yedaabik'ehi zhá daayiyaa goz'ánihi.

²⁷ Jesus gádaabiknii, Godilziníi bijij nnee bá alzaa, doo nnee godilziníi bijij bá alzaa da:

28 Ái bigha shíi, nnee k'ehgo Niyááhíi, godilziníi bijji ndi beshik'eh.

3

1 Jesus Jews ha'ánátséh goz'aq yune' ha'anánádzaago nnee bigan dała'ázhiinéé binawod ásdjidi ákóne' itah sidaa.

2 Áik'ehgo Jesus daabich'inl'íi, godilziníi bijji ái nneehíi náyilziih shi daabich'o'núigo; ágádaayúgo dant'éhéta bee yaa dahdaago'aahíi bigha.

3 Jesus nnee bigan binawod ásdjidi, Kodé' hizii, yihii.

4 Áidí' nnee daabine'íiníi gádaayihii, Ya' godilziníi bijji nkt'éégo ách'ít'íigo goz'aq née, dagohíi nch'oi bee ách'ít'íigo née? Ya' nnee hasdách'ilteehgo née, dagohíi ch'izilheego née? Áidá' doo nt'é daanii da.

5 Bijii daant'izii bigha Jesus doo bil gozhógo dago déhashkeego nnee yitah déz'iidá' nnee bigan binawod ásdjidi, Yushdé' dahdinl'ih, yihii. Áik'ehgo bich'í' dahdidilniigo bigan nádzii, lahzhinéehíi ga'at'éé násdlii.

6 Áidí' Phárisees daanlíni ch'ékaigo dagoshch'í' Hérod yil daagot'ini bilgo hagot'éégo Jesus daayizilheehíi yee ndaagoshchii.

7 Jesus bitsilke'yu bilgo túsikaayú dahiskai: nnee láágo Gálileedí' la'íi Judéadí' biké' onalsáá,

8 Jerúsalemdí' áldó', la'íi Iduméadí', Jórdan túnlíiníi hanaadí', la'íi Tyre hik'e Sidon binaadyúdí', ízigo ánát'íihíi ya'ikodaanziiigo baa nántsáá.

9 Akú nnee lááhíi bigha Jesus bitsilke'yu gádaayihii, Nnee doo daashijizh da doleeigo t'ahkodá' tsina'eel áks'íséhi kozhí' shá nno'eel.

10 Nnee láágo náilzii; áik'ehgo kah yaa nakaihií dawa bee denshchíd daanzigo bik'izhí' daalishjizh lək'e.

11 Spirits daanch'oi dahagee daabo'iiige biyahzhí' hayaa ádaadzaago nádaadidilghazh, Ni, Bik'ehgo'ihina' biYe' nlíni ánt'ii, daaniiigo.

12 Ch'idaashinoh'aah hela', daayihii.

13 Áidí' Jesus wá'zhí' hayaadá' yil nakai doleeíi, Yushdé', daayihniid: áik'ehgo baa hikai lək'e.

14 Bitsilke'yu doleeíi nakits'adah hayinil, yati' baa gozhóni yaa yádaakti'yú daido'aalgo,

15 Itah at'éégo daannihíi nádaayilziihgo, ch'iidn áldó' hadainihiyóódogo binawod baa daadest'aq:

16 Simon holzéhi Peter áldó' yizhi' yá áyílaahi;

17 Zébedee biye', James holzéhi hik'e bik'isn John bilgo; ái Boanérgees yizhi' yá ádaayizlaa, i'nihií k'a'at'éégo golzeego ágolzee:

18 Andrew, Philip, Barthólemew, Matthew, Thomas, Alphéus biye' James holzéhi, Tháddeus, Símon, Cánaanite nlíni,

19 La'íi Judas Iscáriot, ch'ibido'aahíi: ái hayinildá' kih yune' ha'akai lək'e.

20 Áígee nnee dázhó láágo íla'anánádzaa, áik'ehgo Jesus hik'e bitsilke'yu doo hagot'éégo ndi da'iyaa da.

21 Bik'ii ya'ikodaanziiidá' biká okai; Biini' édih laq, daaniiigo.

22 Begoz'aaníi ye'ik'eda'ilchíhi Jerúsalemdí' hikaihií gádaanii, Ch'iidn binant'a', Beélzebub holzéhi, biyi' sizii lágo, án binawodíi bee nnee biyi'dí' ch'iidn hainihiyood, daabihii lək'e.

23 Áidí' Jesus begoz'aaníi ye'ik'eda'ilchíhi, Yushdé', daayihniigo, na'goni'ii bee bil ch'ígó'aahgo gánii, Hagot'éégo Satan biyi'dí' dabii hádi'nidzood doleei?

24 Nnee dałaháyú binant'a' golíiníi dabii ilch'í' nanádaagonlkaadyúgo doo anahyú ben-gonowáh at'éé da.

25 Dała' naháztaaníi dabii ilk'idahnájahyúgo doo anahyú ben-gonowáh at'éé da.

26 Áík'ehgo Satan dabíí ích'ì' naná'idziidgo ádaagodet'ąayúgo doo anahyú bengonowáh at'éé da, daazhógo bengonáh.

27 Doo hadín nnee nalwodi bigową yuñe' ha'aghángo dawahá bíyééhíí yino'íh at'éé da, ntsé nnee nalwodíí íhíkt'óoyúgo zhá; áídá' dawahá bíyééhíí yits'á' yin'íh.

28 Da'aniigo gádaanohwiłdishñii, Nnee binchó'íí dawa baa nágodit'aah doleeł, Bik'ehgo'ihí'nań nchó'go baa yách'íkt'í'í ndi áldó':

29 Áídá' Holy Spirit dénychó'go baa yách'íkt'í'yúgohíí doo kaa nágodinot'aah at'éé da, áídá' dahazhí' bíł ch'ígodeehíí bee bá goz'ąą:

30 Begoz'aaníí ye'ik'eda'íłchíhi, Ch'iidn biyi' golíí ląá, daabíłñiihíí bighą Jesus díí k'ehgo yałti' lęk'e.

31 Jesus bik'isyú bimaá bíłgo akú hikai, dadányú nadaazí'dá' bich'ì' oda'is'a', Yushdé', daabíłñiiigo.

32 Nnee ląágo bińaayú naháztaaníí gádaabíłñii, Nimaa lą'íí nik'isyú dadányú nazíí, níka daantaahgo.

33 Hadín shimaa, hadín shik'isyú? bíłñii.

34 Jesus nnee bińaayú naháztaaníí yitah déz'íidá' gáníí, Kúnko shimaa lą'íí shik'isyú.

35 Dahadín Bik'ehgo'ihí'nań dáhát'íyú ánát'íhíí, shik'isn dagohíí shilah lą'íí shimaa at'éé.

4

1 Jesus túsikaaníí bahgee íłch'ígó'aah nkenágodidzaa: áígee nnee ląágo baa náńsąá, áík'ehgo tsina'eekíí yihiyaago dahnezdaa; áídá' nneehíí tábaayú íł'a'adzaa lęk'e.

2 Áígee na'goni'íí yee ląágo yíł ch'ígó'aah gáníigo,

3 Ídaayesółts'ąą; k'edileehíí yíł ke'go k'edileeyú óyáá,

4 K'edileege k'edilzíí lą' intín bahyú nanehezdee, áík'ehgo dló' íł'a'adzaago ąął nádaihezlaa.

5 Ła' k'edilzíí tsétahyú nanehezdee, akú leezh doo dážhó ląáyú da; leezh da'ayáháhíí bighą dagoshch'ì' hadaazhjeed:

6 Áídá' ya'ái hanadáhgee dilid; bikeghad doo yúyahyú nel'ąą dahíí bighą nádaahesgą.

7 Ła'ihíí hosh bitahyú nanehezdee, áík'ehgo hoshihíí ighánłsąągo nadaistseedgo binest'ą' da'ádih.

8 Ła' k'edilzíí leezh nkt'éeyú nanehezdee, aí zhá hadaazhjeedí' nchaa daasilíigo nest'án áyíłaa, lą' tádin, lą'íí gostądin, lą'íí dał'a'á gonenadín bitisyú análzaa.

9 Hadín bijeyi' golííníí íyésts'ąą le', ñii, Jesus.

10 Jesus dasahndi nnee lą' t'ah bińaayú nadaazí'íí bitsilke'yu bíłgo nabídaadilkidgo gádaabíłñii, íłch'ígót'aahgo na'goni'íí bee nohwił nadaagosínłñi'íí nt'é ñniigo ánñii?

11 Áík'ehgo gáyíłñii, Bik'ehgo'ihí'nań bilakt'áhgee begoz'aaníí doo bígózi da n'íí nohwíí bídaagonłsłhgo nohwaa daagodest'ąą: áídá' doo néé zhinéé daanłł dahíí íłch'ígót'aahgo na'goni'íí zhá bee bíł na'goni':

12 Áík'ehgo dédainel'íí ndi doo daayo'íí da doleeł; dédaidits'ag ndi doo bíł ídaagozi da doleeł; doo ágát'éé dayúgo binchó'íí yits'á t'ąązhí' nakángo binchó'híí bighą baa nágodit'aah doleeł ni'.

13 Ya' íłch'ígót'aahgo nohwił nagosisñi' n'íí doo nohwił ídaagozi da néé? Áídá' hagot'éégo íłch'ígót'aahgo nada'goni'íí dawa nohwił ídaagozi doleeł? ñii, Jesus.

14 K'edileehíí Bik'ehgo'ihí'nań biyati' k'edilee.

15 K'edilzíí intín bahyú nanehezdee n'íí aí nnee yati' biyi' k'edolzaahíí ádaat'ee, áídá' yati' dédaidits'agdá' Satan baa nyaago daabijíí yuñe' yati' k'edolzaa n'íí bits'á' hayiné'.

16 Da'ágánánát'éégo tsétahyú nanehezdee n'íí yati' daidits'ago dagoshch'ì' bíł daagozhóógo nádaidnné'hi;

17 Áídá' daabiyi'yú bikeghad doo yúyahyú nel'aa dago dá'anahzhì' begodigháh; áídá' yati'híi bighà nagont'ogíi bee, dagohíi nnee daabich'olaahíi bighà biniigonk't'éehíi begowáhgee dagoshch'ì' t'aaqzhì' nanánihidéh.

18 Hosh bitahyú nanehezdee n'íi yati' daidits'ag,

19 Áídá' ni'goszán biká'zhì' nabi'dintl'ogíi, hágołdzilgohíi k'izé'idilteehíi, la'íi dawahá biká hágot'iiníi bijíi biyi' bitis silijgo, hosh ighán'sáágo yati' k'edolzaa n'íi naistseed, áik'ehgo doo binest'a' golee da.

20 Leezh nkt'éeyú nanehezdee n'íi yati' daidits'ago nádaagodin'aa, áik'ehgo nest'án ánádail'ijh, la' tadin, la'íi gostadin, la'íi dała'á gonenadin bitisyú ánádail'ijh.

21 Jesus gánadaayil'nii, Ik'ah kq'íi ch'otijlgo táts'aa bil hayaa nch'í'áah née? Kástiné yitl'áahyú nch'í'áah née? Ik'ah kq'íi biká' dahnásikt'áhé biká' dahch'í'aahgohi at'éé.

22 Dawahá nanl'ì' n'íi ch'í'nah ádolnii; dawahá doo hit'ij da n'íi bígózihgo ádolnii.

23 Hadín bijeyi' golíiníi iyésts'aa

24 Da'dohts'agíi nkt'éégo idaayesóts'aa. Dáhołaaqgo kaa daasohné' lánshì n'íi k'ehgo da'ágáhołaaqgo nohwaa nádo'né'; la'íi nohwíi daadohts'agíi dayúweh bitisyú inágodáhgo nohwaa nádo'né', bilnii.

25 Dahadín iyésts'aaqgo ígo'aahíi, bigoyá'íi itisgo baa nádo'né'; áídá' dahadín doo iyésts'aa dahíi ayáhágo iyésts'aa n'íi ndi bits'a' da'ílii nádodlee.

26 Jesus gáníi, Bik'ehgo'ihinañ bilakt'áhgee begoz'aaníi díi k'ehgo at'éé: la' nnee k'edilzíi yil ke'go k'edilee;

27 Ánágoldohgo t'é'gee ilhoshdá' t'ahbigo nádidáhdá' k'ednláa n'íi hadaazhjeedí' ndaandésaa, hagog'éégo shihíi doo yígółsì da ndi.

28 Ni' dabíi inest'a' yindíksé, bit'aa ntsé hadaajah, áígeehíi bilatáhé daagoleeh, áidí' binest'a' nkt'éégo nt'í.

29 Nkt'éégo nest'aaqgee dagoshch'ì' t'oh bená'itkíshé bee higeesh nkegonigháh, da'nest'aaqgee ngonyááhíi bighà.

30 Jesus gánadí'nii, Bik'ehgo'ihinañ bilakt'áhgee begoz'aaníi hant'é bil kishhah ndleego baa nadaagohiilni'? Nt'éshà' ilch'ígót'aahgo na'goni'íi baa nadaagohiilni'?

31 Ch'il mustard holzéhi biyigéhi k'ehgo at'éé; áik'edilzeegee k'edilzíi dawa bitahgee bízhà akts'íséhihi at'éé:

32 Áídá' k'edolzaadá' hadag nołséeł, áidí' ch'il dawa bitisgo at'éhi hileeh, bits'ádaaz'aahíi nchaa hileeh, áik'ehgo dló' yúdahyú nada'iniihíi bit'oh ádaagole', bichagosh'ohyú.

33 Ilch'ígót'aahgo nada'goni'íi ágádaat'eehíi láqgo Jesus Bik'ehgo'ihinañ biyati' bee bil nagosni' lék'e, bil idaagozihíi bik'ehgo.

34 Dá'ilch'ígót'aahgo nada'goni'íi zhà bee bich'ì' yałti' lék'e: áídá' dasahndi bitsilke'yu yil nadaaháztayúgo, dawahá bil ch'í'nah áyílaa.

35 Da'ái bijij o'í'áayú Jesus bitsilke'yu gádaayilnii, Noo', hanaazhì' nohwil nada'do'éel.

36 Nnee baa nánsáá n'íi nádihołséh daayilniiidá', Jesus t'ah tsina'eelíi yiyi' dahsdaago bitsilke'yu bil oda'iz'éel. Tsina'eel ádaakts'íséhi aldo' ba'ashhah dahi'eel lék'e.

37 Nt'éégo yat'éégo deyolgo tsina'eelíi tú nádidáhíi beh nádik'oolgo bee ha'dezbih.

38 Áídá' tsina'eelíi biyi' iké'dí' tsi'aal biká' Jesus ilhosh: bitsilke'yu ch'inádaabisidgo gádaabilnii, Ilch'ígót'aahíi, goyéégo nohwich'ì' godegháhíi doo nil hago'at'éé da née?

39 Áik'ehgo ch'inádzidgo nyolhíi yich'ì' hadzii, áidí' túsikaaníi gáyilnii, Dákohego, nkego-hin'áa le'. Áik'ehgo oyólgo nkenágohełtq' lék'e.

40 Áidí' Jesus gádaabilnii, Hant'é lá bighà ndaakdzid? Hant'é bighà doo Bik'ehgo'ihinañ bada'ohíi da?

41 Áik'ehgo bitsilke'yu dázhq tsidaadesyizgo gádaakldi'nii, Nnee láq daat'éhi díi, nyolhíi la'íi tú ndi da'áyilniiyú ádaat'ij.

5

1 Hanaayú Gadarénes daagolíyyú bil nada'diz'eel.

2 Jesus tsina'eelí yiyi'dí háyáágo nnee lena'nikí goz'aqádí nnee spirit nchọ'íí biyi' golíni baa nyáá,

3 Án nnee lena'nikí goz'aqáyú golínihi; doo hadín línábólt'óh adzaa da, besh hishbizhíí bee ndi:

4 Golaan besh hishbizhíí la'íí kokee bee línadaach'ílt'óhíí bee líbi'dest'qo ndi besh hishbizhíí ík'ínáyidziis, la'íí bikee línadaach'ílt'óhíí nyihidziiz lèk'e: doo hadín nzhoqo abóle' ágódzaa da.

5 Tl'égee la'íí jigege dzilyú nnee lena'nikí bitahyú dádilwoshgo zhá naghaa, tsée yee n'ídilgeeshgo.

6 Áídá' dánzaadí' Jesus yiltsaqáda' yich'í' nádilwodgo yiyahzhí' hayaa adzaago,

7 Yat'éégo gáníí, Hago laa áshíle'go ant'íí, Jesus, da'tiséyú át'éhi biYe' nílni? Shiniigodnléh hela', Bik'ehgo'ihí'nañ binadzahgee nánoshkaqah.

8 Jesus spirit nchọ'íí ík'idá' gáyilniiid, An biyi'dí' hannáh, spirit nchọ'íí nílni.

9 Jesus nabíidíkidgo, Hant'é honlzée? bilnii. Shíí Láni honszee: hiidlaqahíí bigha, nii.

10 Díí goz'aqádí' ch'ídaanohwinyóód hela', niigo náyokaqah.

11 Áígee dziil binahzhí'yú góchi da'ayaqago nanáksé' lèk'e.

12 Áík'ehgo ch'iidn dawa nádaayokaqah, Góchi biyi' onohwinyóód, áí beh náhiilzéh, daaniigo.

13 Áík'ehgo Jesus baa goden'áá. Spirits daanchọ'íí nneehíí yiyi'dí' hanáksááda' góchi yiyi' onáksáá; áídí' góchi n'íí (nakidn doo náhóltagyú shí,) hayaa nádnkíigo túsikáni yeh náksáágo tú yil daadesdzii.

14 Góchi yinádaadéz'íí n'íí nádnkíigo kíh goznilyú la'íí binaayú gotahyú yaa nadaagosní'. Nnee yil nadaagosní'íí áí ágódzaahíí dainel'íyyú oheskai lèk'e.

15 Jesus yaa hikaidá' nnee ch'iidn isná ábilsí n'íí, spirits daanchọ'i láni biyi' golíí n'íí, bidiyágé gólíígo, biini' ndi golíígo sidaago daayiltsaq lèk'e; áík'ehgo ndaaldzid.

16 Nnee bináál ágódzaahíí hagog'éégo nnee ch'iidn isná ábilsí n'íí biyi'dí' Jesus ch'iidn hainiyoodíí, la'íí góchi hago ádaaszaahíí yaa nadaagosní'.

17 Áík'ehgo, Nohwini'dí' ch'ínnaáh, yilniigo náyokaqah nkegonyaa.

18 Jesus tsina'eelí yeh nádaago nnee ch'iidn isná ábilsí n'íí nábokaqahgo, Nil nádosht'aash, nii lèk'e.

19 Áídá' Jesus, Dah, bilnii, gowayú nádndáhgo nit'eké Bik'ehgo'ihí'nañ dázho ná áyílaahíí baa bil nadaagolní', la'íí hagog'éégo naa ch'oba'íí.

20 Áídí' dahiyaago Decápolis binaayú Jesus bá áyílaahíí yaa nagolní' nkegonyaa; áík'ehgo nnee dawa bil díyadaagot'ee lèk'e.

21 Jesus hanaayú bil naná'dez'eeldá' ákú nnee láágo baa nanáksáá; án tábaqáyú sizíí lèk'e.

22 Áígee Jews ha'ánákséhíí yebik'ehi la' Jáirus holzéhi nyáá; án Jesus yiltsaqáda' yiyahzhí' hayaa adzaago,

23 Náyokaqahgo gáníí, Shitsi' alts'íséhi k'azhá datsaah: noo', nlt'éé nádleeh doleelgo bik'enlníh; áík'ehgo hínaa doo.

24 Áík'ehgo Jesua yil onát'aazh; higaalgo nnee láágo biké' nákselgo daabiljizh lèk'e.

25 Áígee isdzán dil bighánlíggo nakits'adah bil legodzaa,

26 Izee nant'án lán ch'éh ádaabil'íid, la'íí bizhaali dawa nayihiniil ndi doo nzhoqo nádleeh da, áídá' da'tiségo adzaa.

27 Jesus ya'ikonziigo bine'dí' ch'iláqagee ninyaago bi'íí yedelniih lèk'e.

28 Ídíí yalti'go gáníí, Bi'íí zhá ndi bedenshniihyúgo, nlt'éé náshdleeh.

²⁹ Dagoshch'ì' dil bighánlǐí n'íí ésdǐid; áík'ehgo kah yaa naghaa n'íí nábi'dilziigo yígòsǐid lèk'e.

³⁰ Jesus, binawodíí bits'á' hagoshǐ adzaago yígòsǐidgo, dagoshch'ì' nnee biké' náńsááhíí yich'ì' ledidzaago gáníí, Hadín shi'íí yedelñiih?

³¹ Bitsilke'yu gádaabilñii, Nnee ninaayú daakiljizhgo hí'íí; nt'é bigha, Hadín shedelñiih, nñii áídá'?

³² Hadín át'ííníí yígòsǐidhgo, nnee yitah dez'íí.

³³ Isdzánhíí ábi'dilzaahíí yígòsǐidgo néldzidgo ditlidgo Jesus yiyahzhǐ' hayaa adzaago, adzaahíí da'aniigo yaa yil nagosni'

³⁴ Jesus gáyilñii, Shilah, ni'odlǎ'íí nlt'éégo ánániidlaa; ilch'ì'gont'éégo nadaát, kah baa nannaa n'íí nándzii.

³⁵ Jesus áígee t'ah yakti'dá' Jews ha'ánálséhíí yebik'ehi bigowadí nnee hikaigo gádaabilñii, Nitsi' dastsaa; nt'é bigha ilch'ígó'aahíí dayúweh nańt'og áída'?

³⁶ Ádaañiihíí Jesus yidezts'aago ha'ánázéh yebik'ehi gáyilñii, Doo néıldzid da, Bik'ehgo'ihí'nań hondlǎá.

³⁷ Áídí' Peter, James hik'e bik'isn Johnhíí zhǎ yil dikáhgo ngon'áá.

³⁸ Ha'ánázéh yebik'ehi bigowayú nyáágo godnch'aadgo la'íí nnee díyat'éégo daachago yiltsaa.

³⁹ Gowǎ yune' ha'ayáágo gádaabilñii, Nt'é bigha daagodinołch'aadgo daachag? Na'ilíhn doo daztsaa da, daazhógo ilhoshgo at'éé.

⁴⁰ Áí bigha nnee dázhó baa daadloh lèk'e. Nnee íla'adzaahíí, Ch'ínohkáh, daayilñiidá', na'ilíhnhíí báá, bitaa hik'e yil nakai n'íí bilgo na'ilíhn sitǐi yune' ha'akai.

⁴¹ Áígee bigan yiltsoodgo gáyilñii, Talítha cúmi; áí, Na'ilíhn, nádndáh, (nildishñii,) golzeego ágolzee.

⁴² Dagoshch'ì' nádiidzaago dahiyaa; án nakits'adah bil legodzahi. Áígee dázhó koł díyadaagodzaa lèk'e.

⁴³ Ágodzaahíí hadín baa bil nadaagołni' hela', daayilñii, Jesus; la'íí gánádaabildo'niid, Bá da'dohné'.

6

¹ Jesus áídí' dahiyaa, dabíí gólǐiyú nádzáá; bitsilke'yu biké' hikaahgo.

² Jews daagodnksiníí bijǐi, ha'ánálséh goz'aa yune' Jesus ilch'ígó'aah nkegonyaa: nnee láágo daidits'ago bil díyadaagot'eego gádaañii, Hadí' láá yígòsǐidihí? Bigoyá'íí hadí' baa hi'né'i, godiyihgo ánágot'ííhíí ndi ánáyol'ííłgo?

³ Dín la'kǐh ágole'hi nǐi, Mary bizhaazhé ya', James, Joses, Juda hik'e Simon daabik'isn ya'? Bilahkiihíí aldó' la' akú bil nahétaa? Áí bigha bik'edaach'ishch'ii lèk'e.

⁴ Jesus gádaabilñii, Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú na'iziidi dahot'éhé nnee daabidnłsǐ, áídá' dágolǐígee, bik'íhíí la'íí dała' naháztaaníí bitahyú zhǎ doo hadín bidnłsǐ da.

⁵ Áí bigha akú doo ízisgo ánát'ííł da ndihíí daanniihíí da'kwíiyé zhǎ yik'e daadilñiihgo nádailzii.

⁶ Doo daabodlǎa dahíí bigha bil díyagot'ee lèk'e. Áígee ilch'ígó'aahgo gotahyú naghaa.

⁷ Jesus bitsilke'yu nakits'adahíí, Yushdé', daayilñiidá', dánaki nláágo zhǎ odaayi-hil'aago spirits nchǒ'íí daabidits'ago yá ndaagoz'aa;

⁸ Gádaayilñiiigo, Desohkaiyú doo hant'é daahné'go da, gish zhǎ; izis bena'iltiníí dahgo, bán aldó' dah, nohwibestso bízis biyi' zhaali da'ádihgo;

⁹ Kee biká'na'ast'ónihíí biyi' desoł'eez, ni'ícho doo naki da le'.

¹⁰ Gánádaayildo'niid, Dahagee gowayú ha'ahkáhgo, da'áígee dinohbǐh le'gá, lahyú des-ohkaizhǐ'.

11 Dahagee nnee daagolíníí doo hádaanohwit'íí dayúgo, nohwiyati' doo yídaayésts'aa dayúgo, ádí' dahdohkángo nohwikee baą leezhíí baa daalhaał, áí bee doo hádaanohwit'íí dahíí bígózi doo. Da'aniigo gánohwíkdishnii, Bik'ehgo'ihí'nań nnee yándaago'aahíí bijíí Sódóm hik'e Gomórrah golzeegee daagolíí n'íí biniidaagodilne'íí bitisgo hagee nohkai n'íígee daagolíníí biniidaagodolniił.

12 Áík'ehgo nakits'adahíí dahdikaigo nnee yich'í' yádaakti', Nohwinchó'íí bits'á'zhí' ádaahne', daaniigo.

13 Ch'iidn ląągo nnee biyi'dí' hadainiheyood, ła'íí daanniihíí ląągo ik'ah yil yedaadilniihgo nádaizii.

14 Nant'án Hérod holzéhi Jesus ya'ikonzi; (dahot'éhé bizhi' bígoziidgo;) áík'ehgo gáníí, John Baptize ágole' n'íí daztsaađí' naadiidzaa ląą, áí bighą ígozisgo ánat'ííł.

15 Áídá' ła'íí, Elías at'íí, daanii. Ła', Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú na'iziidi at'íí, dagohíí doo ánídá' Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú na'iziidi n'íí ga'at'éhi, daanii.

16 Hérod Jesus ánat'ííłíí ya'ikonziidá' gáníí, John, bitsits'in nadik'ii n'íí at'íí: daztsaađí' naadiidzaa ląą.

17 Dabíntsédá' Hérod oda'is'a'go John daayiltsoodgo ha'ádaayist'e', Heródias holzéhihíí bighą, án Hérod yil nnaa lək'e, bik'isn Philip t'ah yil nannee ndi.

18 John Hérod gáyilniiid, Nik'isn bi'aa doo bił na'aashgo ná goz'aa da.

19 Áí bighą Heródias John yik'enniihgo bidizidee hat'íí ndi doo hagot'éégo da lək'e:

20 Hérod John yidnłsı, nnee dávik'ehyú at'ééhíí, dilzihgo bá habi'delzaahíí nliigo yígólisigo binádéz'íí lək'e; Hérod yidits'ago yaa bił gozhóó, bił nagodinlt'ee ndi.

21 Áídá' Heródias bá ilch'í'golzaa, Hérod bił lénágodáhgo nnágodzaagee bá da'odaągo nadaant'aahíí, siláada bá nant'án daanliiníí, ła'íí Gálileegee nnee itisgo ádaat'eehíí dawa da'iyaa.

22 Heródias bizhaazhé na'ilíhníí ha'ayaadá' ilzhishgo Hérod ła'íí yil da'iyaađhíí yil daagoyilshóó, áík'ehgo Hérod na'ilíhníí gáyilnii, Dant'éhéta hánt'iiníí shíhónkeed, áík'ehgo naa nshné'.

23 Bit'ła' dahdidilniihgo gánáyildi'nii, Dant'éhéta shíhónkeedíí, dawahá bánansht'aahíí ihń'go ndi naa densh'aa.

24 Áídí' na'ilíhníí onádzaayú bimaa gáyilnii, Nt'é bíhóshkeed? Áík'ehgo bimaa gábilnii, John Baptize ágole'íí bitsits'in bíhónkeed.

25 Áík'ehgo na'ilíhníí dagoshch'í' ha'ánádzaadá' hwéhego Hérod yich'í' nnilwodgo gáníí, John Baptize ágole'íí bitsits'in bena'ikaahíí biká' dahs'aaągo dagoshch'í' shaa nkaah.

26 Nant'ánhíí dázhógo doo bił gozhóó da; áídá' bit'ła' dahdidilniih n'íí bighą, ła'íí nnee yil da'iyaađhíí bighą doo hagot'éégo, Dah, yilnii da.

27 Áík'ehgo dagoshch'í' nant'ánhíí siláada John bitsits'in náyí'aahgo oyil'a': áík'ehgo ha'áná'ilka' yune' bitsits'in nadain'áądá',

28 Bena'ikaahíí bee bitsits'ini ha'ádaiskaągo, na'ilíhníí yaa yinkáá; áídí' na'ilíhníí bimaa yaa nainkáá.

29 John bitsilke'yu ya'ikodaanziiidá' bits'ihíí nádainktiiigo tsébií'i'án yune' odaiztii lək'e.

30 Odais'a' n'íí Jesus yaa nákaigo hago ánádaát'íidíí, ła'íí nt'é ilch'ídaagos'aađhíí dawa baa bił nanádaagosni'.

31 Áídí' Jesus gádaabilnii, Noo', danée zhá da'igolíiyú ch'a'ohkáh, hanádaahidzoolyú; nnee ląągo baa nihikáhíí bighą doo da'iyaa da le'ágot'ee lək'e.

32 Áík'ehgo doo hadín naghaa dayú dabíí zhá bił oda'iz'eel.

33 Áídá' nnee bił oda'iz'eelgo daabitsaa lək'e, áík'ehgo ląągo Jesus yídaagołsiiidgo il'anigo kih goznildí' dání'go akú dantsé nkíí, áídí' baa nánłsaa.

34 Jesus akú bił nda'iz'eelgo nnee ląągo ıla'adzaahíí yo'iiigo yaa daach'oba', dibeljí nanyoodíí da'ádihgo nakai lehíí k'ehgo ádaat'eehíí bighą; áík'ehgo ląągo yil ch'ídaago'áh

nkegonyaa.

³⁵ O'i'áázhì' godeyaayú bitsilke'yu baa hikaigo gádaabiñii, Kú da'igolíyyú doo hadín gólí da, k'ad o'i'aahzhì' goldoh:

³⁶ Nñeehíí dahayú gotahyú nádaadn'áá, bání nadaayihñiihyú; bi'idán da'ádihíí bighá.

³⁷ Áídá' Jesus gádaabiñii, Nohwíigo bá da'dohné'. Bitsilke'yu gánádaabiñdo'niid, Bání naki gonenadín zhaali, penny holzéhi, dábi'ehgo nadaahiññiihyú nkáh nées, bá da'n'né'go?

³⁸ Bání dijolé da'kwíí nadaahné'? ñii, Jesus, Ti'i, akú hadaadeh'íí. Yídaagoññiidá' gádaañii, Ashdla'i laa, lógíí naki biigo.

³⁹ Jesus gádaabiñii, Nñee dawa ni'yú t'oh dot'izhi biká'yú il'anigo dinohbiñ daabiñdohñii.

⁴⁰ Áík'ehgo da'á gonenadíngo la'íí ashdladingo dinezbñ.

⁴¹ Áídí' Jesus bání ashdla'ihíí lóg nakihíí biigo náidnné'go hadag déz'íigo ya'ihénzigo oskaqadí' ilk'ídaizné'go bitsilke'yu yaa daizné', nñee yitada'ññiihgo; la'íí lóg nakihíí nñee dawa yitada'izñii.

⁴² Áígee nñee dawa da'iyaaqo náda'isdíid lék'e.

⁴³ Ch'ékaadíí táts'aa nakits'adah bik'ehgo nádaihezlaa, bání hik'e lóg biigo.

⁴⁴ Nñee ashdladn doo náhóltagyú áhołánishì bání daiyáá.

⁴⁵ Áídí' Jesus bitsilke'yu gádaayihñii, Tsina'eehíí beh hohkáhgo shádihyú nohwil ido'éel hanaayú, Bethsáidayú, shíhíí nñee nádohkáh biñdishñiidá'.

⁴⁶ Nádohkáh yihñiidá' dasahndi wá'yú óyáá, okaqahyú.

⁴⁷ O'i'áá ni' tsina'eehíí tú ihñ'yú hi'ol, áídá' Jesus dasahndi ni'yú naghaa lék'e.

⁴⁸ Biñ da'o'olgee bidázhì' nyolgo bich'ì' nagont'ogo Jesus yiltsaa; áík'ehgo doo hwahá ha'i'aah dayú bich'ì' higaal, tú yiká' higaalgo; ba'ashhah ch'egháhgo.

⁴⁹ Nt'éégo tú yiká' higaalgo bitsilke'yu daabiñtsaaqadá', ch'iidn at'íí daanzigo nádaadidilghaazh:

⁵⁰ Dawa daabiñtsaaqo tsídaadolyiz. Áídá' dagoshch'ì' Jesus bich'ì' hadziigo, Nohwil daagozhóq le': shíí ásh't'íí; doo nédaaldzid da, daabiññii lék'e.

⁵¹ Áídí' tsina'eehíí itah yiyi' oyáágo nyolíí isht'idedzaa: áí bighá dázhq biñ díyadaagot'eego tsídaadolyiz.

⁵² Bání godiyihgo ląągo alzaa n'íí doo biñ ídaagozi da; áídá' bijíí nt'iz daasilij.

⁵³ Hanaayú biñ nada'dez'eeldá' ni' Gennésaret golzeeyú nda'iz'eelgo tsina'eehíí dah daayihizt'óq.

⁵⁴ Áígee tsina'eehíí biyi'dí' hakaidá' dagoshch'ì' nñee Jesus yídaagoññiid.

⁵⁵ Áík'ehgo daagotahyú dahot'éhé anákeelgo daannihíí ch'id yiká' nashjeed, hayú Jesus naghaa ch'ññiiyú anádaayohtéeh.

⁵⁶ Dahayú naghayú kih nagoshjaayú, la'íí kih nagoznilyú, la'íí gotahyú, daannihíí intínk'ehyú ndaayihñii, Jesus náyoqaqahgo, Ni'íí bidá'yú zhá ndi bedaadenñiih, daabiññiihgo: áík'ehgo bedaadesñiihíí dawa nádaabi'dilzii.

7

¹ Pharisees daanlíni hik'e begoz'aaní ye'ik'eda'ikchíhi la' biigo Jerúsalem dí' hikaihíí Jesus yaa íla'adzaa.

² Jesus bitsilke'yu la' bigan dáchizhágo da'iyaaqo daa yiltsaa, áí dá doo daagodnłsigo táda'digisé da'iyaaqo ágolzee; áí daayiltsaaqadá' yída'iltah lék'e.

³ Pharisees hik'e Jews daanlíni dawa daagodnłsigo tánáda'digisyúgo zhá náda'idijh, ilk'idá' nñee yánazij n'íí yendaago'aahíí k'ehgo.

⁴ Na'hñiih nagoz'aaadí' nnáhihahgee daagodnłsigo táda'digisgo zhá da'iyaa. İlk'idá' nñee n'íí yedaagos'aaní ląągo aldo' yee ánadaat'ijł, idee, isaa, be'ibízhé bésh łitsogi alzaahíí daagodnłsigo tádaasgisgo, biká'idané aldo'.

⁵ Phárisees hik'e begoz'aaníi ye'ik'eda'ílk'íhi bílgo Jesus nayídaadikidgo, Hant'é bigha nitsilke'yu ilk'idá' nnee yánazíi n'íi yendaagos'aaníi doo yikísk'eh ádaat'ee dago dá doo daagodnłsigo táda'digiségo da'iyąą? daanii.

⁶ Jesus gádaabiłnii, Nohwíi nnee nzhóni ádaadoł'ini, Esáias da'aniigo dabíntsedá' nohwaa nagolni' lėk'e, díi k'ehgo nohwaa k'e'eshchíigo, Díi nnee dá yati' zhá bee daashidnłsı, áidá' bijíi bee doo daashidnłsı da.

⁷ Da'ílízhi' daashokaąh, nnee yegos'aaníi zhá yee ílk'ídaago'aah.

⁸ Bik'ehgo'ihinań yengon'áaníi k'ihzhi' ádaasolaadá' ilk'idá' nnee n'íi yendaagos'aaníi zhá bikísk'eh ádaanoht'ee, isaa, ideeta daagodinołsigo tádaahgisgo; ła'íi da'áik'ehgo łaáyú ánádaaht'íł.

⁹ Áidí' gánádaabiłd'nii, İlk'idá' nnee n'íi nohwá yendaagos'aaníi zhá nłdzilgo daahonohtá'híi bigha Bik'ehgo'ihinań yengon'áaníi daazhógo k'ihzhi' ádaanołsı.

¹⁰ Moses gánniid, Nitaa hik'e nimaa dınłsı, ła'íi, Hadín bitaa dagohíi báą yati' yee yokáalıi zideego bá goz'ąą:

¹¹ Áidá' nohwíi gádaadohni, Hadín bitaa dagohíi báą, Nt'éhéta bee nich'oshni doleeł n'íi Corban at'éé, yíłniihíi, ái golzeego Bik'ehgo'ihinań baa nshné' golzeego ágolzee; áik'ehgo án doo zideego bá goz'ąą da, daadohni.

¹² Ádohniigo bitaa dagohíi báą doo dayúweh bich'onii da ndi nzhọọ, daadohni;

¹³ Áik'ehgo ilk'idá' nnee n'íi yendaagos'aaníi nohwichagháshé bíł ch'ídaagonoh'aahíi bikísk'eh ádaanoht'eego Bik'ehgo'ihinań biyati'íi doo nt'égo ádaanołsı da: ła'íi da'áik'ehgo łaáyú ánádaaht'íł.

¹⁴ Áidí' nnee dawa, Yushdé', daayılłniidá' gádaayılłni, Daanohwigha shídaayełts'ąągo bídaagono'aah:

¹⁵ Nt'é koká'dí' koyi' yune' be'ogohigháhíi doo nchọ'go kodilteeh da: áidá' nt'é koyi'dí' behagohigháhíi zhá nchọ'go kodilteehi at'éé.

¹⁶ Hadín bijeyi' golínií íyést'sąą le'.

¹⁷ Nnee íla'at'éé n'íi bits'ą' Jesus kłh yune' ha'ayaadá' bitsilke'yu ílk'ígó'aahgo nagolni' n'íi yaa nabídaadikid.

¹⁸ Áik'ehgo gádaabiłnii, Ya' nohwíi áldó' t'ah doo nohwíł ídaagozi da née? Nt'éhéta koká'dí' koyi' yune' be'ogohigháhíi doo nchọ'go kodilteeh dahíi, ya' doo hwahá bídaagonołsıłh da née?

¹⁹ Ái kojíi doo biyi' yune' ogohigháh da go'íi, áidá' kobid yuyaa be'ogohigháh, áidí' nłáhyú bech'ígohigháh; Jesus ániíhíi bee idán dawa nłt'éé, nii.

²⁰ Gánádaabiłdo'niid, Koyi'dí' behagohigháhíi zhá nchọ'go kodilteehi at'éé.

²¹ Koyi'dí', kojíi biyi'dí' díinko behagohigháh: nchọ'go natsí'ikeesíi, nant'í' na'idaahíi, iké' na'idaahíi, na'iltseedíi,

²² Ich'in'íłhíi, dawahá dayúwehégo ídáhách'it'iiníi, nchọ'go ách'it'ééhíi, nach'ich'aahíi, nchọ'íi doo bich'í' t'ąązhi' ách'it'éé dahíi, bíyééhíi hách'it'íłhíi bigha hach'ishkeehíi, nchọ'go yách'íłt'íi, ída'ch'odlíhíi, koni' ádiníi áldó':

²³ Díi nchọ'íi dawa koyi'dí' behagohigháh, ái nchọ'go daakodihiniiki at'éé.

²⁴ Áidí' Jesus dahiyaago Tyre hik'e Sidon golzeehíi bínaayú óyáá, áígee kłh yune' ha'ayáá, akú nashaahíi doo hadín yígokłsıłh da, nzigo: áidá' doo hagot'éégo nádaabidoł'íłhgo da.

²⁵ Áidá' isdzán bizhaazhé na'ilíłnii spirit nchọ'i biyi' golíni Jesus ya'ikonzi, áik'ehgo baa nyáągo biyahzhi' hayaa adzaa:

²⁶ Isdzánhíi Greek k'ehgo yakt'ihi, Syropheniciadí' golíni; án nábokaąh, Ch'iidn shizhaazhé biyi' golíni biyi'dí' hanyóód, bíłniigo.

²⁷ Jesus gábiłnii, Chagháshé ntsé bá daach'idiné'go nłt'éé: bán chagháshé bits'ą' nách'idiné'go gósé bich'í' och'íkkaadgo doo bik'eh da.

²⁸ Isdzán gánábikdi'nii, Da'anii, shiNant'a': da'ágát'ée ndi gósé biká'idáné bich'í' nakai-híi bán bizhool chągháshé bits'á' nanihidéhíi daayiyąą.

²⁹ Jesus gábilnii, Anniihíi bighą nádndáh; ch'iidn nizhaazhé biyi'dí' háyáá.

³⁰ Isdzánhíi bigowayú nadzaago, ákú bizhaazhé biká'dahstíne yiká' dahstij ląą, ch'iidn da'ádihgo.

³¹ Áidí' Jesus dahnadidzaago Tyre hik'e Sidon golzeedí' túsikaaníi Gálilee golzeezhí' nadzáá, Decápolis golzeeyú ch'ínyáágo.

³² Áígee nnee bijeyi' ágodini, doo nkt'éégo yałti'i, Jesus baa bil ch'ikai lėk'e; Biká'nlnih, daabilch'iniigo nádaabich'okąąh.

³³ Nnee íla'at'ééhíi bits'á' dasahndi yił o'áázhdá' bijeyi' odolniih, áidí' hadnzhéedgo nneehíi bizaad yedelniih;

³⁴ Hadag déz'ijigo deyoldá', Éphphtha, bilnii, ái, Ch'ínádendláad, golzeego ágolzee.

³⁵ Dagoshch'í' bijeyi' ch'ínádendláad, ła'íi bizaad n'íi nkt'éé násdlijigo, nkt'éégo yałti'.

³⁶ Hadín bil nadaagołni' hela', bilnii, Jesus: ádaabilniiid ndi da'tiségo yaa nanádaagołni';

³⁷ Dázhó bil díyadaagot'ee lėk'e, gádaaniigo, Dawahá dázhó nkt'éégo łaadaile': kojeyi' ágodih n'íi ich'idits'ago ánáidle', ła'íi doo yách'łti' da n'íi ndi yách'łti'go ánáidle'.

8

¹ Ái benagowaadá' nnee ląągo íla'adzaa, doo nt'é daiyąą dago Jesus bisilke'yu, Yushdé', yilniiidgo gádaayihii,

² Nnee íla'at'ééhíi baa daach'oshba', dá bil nashkaigo taagiskąą, k'adíi doo nt'é daiyąą da.

³ Bigowayú dáshiná' onádaasil'a'yúgo, nákaahyú dánko shiná' yik'ee odaatlish: ła'íi nzaadí' neheskaihií bighą.

⁴ Bitsilke'yu gádaabilnii, Da'igolijgee hadí' bán nádaach'idiné', díi nnee bá daan'né'go?

⁵ Jesus gádaabilnii, Bán dijolé da'kwíi nadaahné'? Gosts'idi, daanii.

⁶ Áígee nneehíi, Ni'yú dinohbih, daayihii: áidí' bán gosts'idi náidnné'go ya'ihénzigo oskaądí' ilk'ídaizné'go bitsilke'yu yaa daizné', nnee yitada'iniihgo; áik'ehgo yitada'iznii.

⁷ Łóg alts'íséhíi da'ayáhągo alđó' nadaané': ái ya'ihénzigo oskaądgo, Díi alđó' nnee bitadaahniih, nii, Jesus.

⁸ Áik'ehgo da'iyąągo náda'isdijid: áidí' ch'ékaadíi táts'aa gosts'idi bik'ehgo nádaihezlaa.

⁹ Nnee dijdn doo náhółtagyú áhółanishj da'iyąą: áidí' onádaihes'a' lėk'e.

¹⁰ Dagoshch'í' bitsilke'yu bilgo tsina'eelíi beh hikai, áidí' Dalmanútha golzeeyú bil nda'iz'eel.

¹¹ Phárisees baa hikaigo yił łahada'dit'áh nkegonyaa, bídaantááh daanzigo gádaabilnii, Yaaká'dí' godiyihgo be'ígózini nohwil ch'í'nah ánle'.

¹² Jesus biyi'siziiníi doo bil gozhó dago gáníi, Nt'é bighą díi daalínolt'ijhíi be'ígózini yiká daadéz'ij? Da'anii gádaanohwidishnii, be'ígózini doo bil ch'í'nah ádaalnéhi at'éé da.

¹³ Áidí' tsina'eelíi yeh nanadzaago hanaayú yits'á' bil naná'diz'eel.

¹⁴ Bitsilke'yu bán yínadaasnah ni', dałá'á zhą tsina'eelíi biyi' si'ąą lėk'e.

¹⁵ Jesus bil ch'ígó'aahgo gádaabilnii, Bán benilzoolé Phárisees daanlíni bíyééhíi, ła'íi Hérod alđó' bíyééhíi baa daagonohsąą.

¹⁶ Bitsilke'yu ilch'í' yádaakti'go gádaanii, Bán doo daasii'né' dahíi bighą aníi.

¹⁷ Jesus ádaaniihíi yígółsigo gábilnii, Hant'é bighą bán doo daasoné' dahi baa ilch'í' yádaakti'? Ya' doo hwahá bídaagono'aah da, doo nohwil ídaagozi da nee? Ya' nohwijii t'ah daant'iz?

¹⁸ Nohwińáá daagoljidá' doo bee daadeh'ij da née? Nohwijeyi' daagoljidá' doo bee ídaayesółts'ąą da née? Ya' doo bínadaahniih da née?

19 Bám dijolé ashdla'i ilk'ídaasiiné'go n̄nee ashdladn doo náhóltago bá da'dená' n'dá', ch'ékaadí da'kwíí táts'aa bik'ehgo ndaahesolaa lán? Gosts'idi, daañii.

20 Bám dijolé gosts'idi ilk'ídaasiiné'go n̄nee díjdn doo náhóltago bá da'dené' n'dá', ch'ékaadí da'kwíí táts'aa bik'ehgo ndaahesolaa lán? Gosts'idi, daañii.

21 Áík'ehgo Jesus gánádo'niid, Nt'é bigha doo nohwil'ídaagozi da?

22 Áídí' Jesus Bethsáidayú nyáá; áígee n̄nee biṇáá ágodini baa bił ch'ikaigo, Bik'enln̄ih, daabiṇniigo nádaabokaḡah.

23 Áík'ehgo n̄nee biṇáá ágodinihí bigan yiltsoodgo kih gozn̄ilí bits'á'yú oyilóqz; ákú biṇáá yik'ídihiizheedá' yiká' ndel̄niigo gáyih̄nii, Nt'éhéta hí'j̄í n̄ee?

24 Déz'j̄igo gáníí, N̄nee hikahgo daash'j̄i ndi t'iis hikahi ga'at'éé.

25 Jesus n̄neehíí biṇáá yiká'nnádel̄niihdá', Díń'j̄i, biṇni; áníta biṇáá nágosdl̄j̄igo n̄nee dawa nlt'éégo yo'j̄i l̄ék'e.

26 Áídí' Jesus gowayú onábí'a' gábiṇniigo, Kih gozn̄ilyú dáko nádódáh hela', hadín bił nagoln̄i' hela'.

27 Áídí' Jesus bitsilke'yu biłgo Caesaréa Philíppi golzéhi biṇaayú kih nagozn̄ilyú okai: hikaahyú bitsilke'yu nayídaadikidgo gáyih̄nii, N̄nee hadín át'j̄i daashiṇni?

28 Gádaabiṇnii, La', John, Baptize ágole' n'íí át'j̄i, daaniṇnii; la'ihíí, Elías at'j̄i, la'ihíí, Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú nada'iziidi n'íí la' at'j̄i, daaniṇnii.

29 Jesus gádaabiṇnii, Nohwíí nohwich'j̄i'yúgohíí, hadín át'j̄i daashildoh̄nii? Ni Christ ant'j̄i, yih̄nii, Peter.

30 Jesus gádaabiṇnii, Hadín shaa bił nadaagoṇi' hela'.

31 Áídí' bił ch'ídaago'aah nkenágodidzaa gáníígo, Shíí, n̄nee k'ehgo Niyááhíí, doo alch'ídn shiniigodiln̄éh da, Jews yánazíni, okaḡah yebik'ehi itisyú nadaandeehi, la'íí begoz'aaní ye'ik'eda'íłchíhi doo hádaashit'j̄i dago shidizideedá' taagi j̄i hileehgo naadishdáh.

32 Ái doo nainl'j̄i dago añíí. Áídá' Peter bich'j̄i yałti' nkegonyaago, Doo añnii da, biṇniigo.

33 Áídá' Jesus t'aaḡh̄i' adzaago bitsilke'yu la'ihíí yich'j̄i' déz'j̄idgo Peter n̄dzilgo bich'j̄i' hadziigo, Satan, yúwehyú shiké'zh̄i' ánne': Bik'ehgo'ihí'nañ binatsekeesí k'ehgo doo natsínkees da laḡ, n̄nee binatsekeesí zh̄a bee natsínkees, biṇnii.

34 Áígee n̄neehíí bitsilke'yu biłgo yiká' añniidgo gádaayih̄nii, Dahadín shiké' dahdigháh hát'j̄iyúgo, ídaayo'nahdá' bits'ílna'áhi dahyidotj̄ih̄go shiké' dahdowáh.

35 Dahadín bi'ihí'na' yaa bił goyééhíí ái bits'á' da'ilíí hileeh: áídá' dahadín ídaayis'nahgo shí shigha la'íí yati' baa gozhónihíí bigha bi'ihí'na' da'ilíí silij̄i'j̄i, án ihí'naa doo ngonel'aa dahíí yee hiṇaa doleel.

36 Ni'gosdzán dágoz'aa nt'éégo ch'ist'j̄idá', koyi'sizini da'ilíí silij̄iyúgo, ái hant'é bits'á'dí ch'it'j̄ih?

37 Dagohíí koyi'sizini hant'é bidená nch'iné'?

38 Díí nch'og'go nant'j̄i' nakaigo daalinolt'j̄ilíí bitahgee dahadín shik'e ídaayándzihíí, la'íí shiyati' yik'e ídaayándzihíí, shíí, n̄nee k'ehgo Niyááhíí, aldó' án bik'e ídaayánsdz̄i doo, nánsdháḡee, shiTaa bits'á'idindláádíí bee shits'á'idindláádgo, binal'a'á yaaká'yú daagolíníí dilzini bił nánskháḡgo.

9

1 Jesus gádaabiṇnii, Da'an̄ii gánohwíłdish̄nii, kúgee nadaaziiníí la' dá doo da'itsaahíí dailj̄hé Bik'ehgo'ihí'nañ binawod golj̄igo nant'aa nkegonyaago daayiltséh.

2 Áídí' gostán iskaḡee Peter, James hik'e John, Jesus dasahndi yil okai l̄ék'e, dzil n'ááyú; áígee binadzahgee Jesus laḡgo ánołih silij̄i.

3 Bidiyáḡé bik'ina'didlaad silij̄i, zas k'ehgo liḡaigo, n̄nee ni'gosdzán biká'gee doo hadín ágát'éégo liḡaigo áyóle' at'éé da.

4 Áígee Moses hik'e Elías bił daanliigo silii: Jesus yił yádaakti'go.

5 Peter Jesus gáyihii, NohweBik'ehń, kú nkaihií nohwá nzhq; t'ohdahskán táago ádaagohiidle'; la' ni ná, la'ihii Moses bá, la'ihii Elías bá.

6 Nt'éshq' dishnii nzi lək'e; ndaaldzidhií bighq.

7 Áígee yaak'os biká' dahiyaa: nt'éego yaak'os biyi'dí' yati' daidezts'aq gániiigo, Díinko shiYe' shil nzhóni; hodaayełts'áq.

8 Dagoshch'í' bitsilke'yu lédaadnhalgo, nnee doo la' dadá' Jesus zhá itah siziiigo daayo'ii.

9 Dzildí' nkenádikaigo, Jesus gádaabihii, Daahołtsaq n'ii hadin bił nadaagolni' hela', shii, nnee k'ehgo Niyááhii, dasitsaqdí' naadisdzaago zhá.

10 Áík'ehgo anii n'ii doo hadin yił nadaagolni' da lək'e, áidá' gádaakildi'nii, Nt'éshq' áihii, dasitsaqdí' naadishdáh, niihií?

11 Bitsilke'yu nabídaadikidgo gádaabihii, Hant'é bighq Elías dantsé hígháh, daanii, begoz'aanii ye'ik'eda'ikchihi?

12 Jesus gádaabihii, Elías da'anii dantsé hígháhgo dawahá ikh'í'nádaidle'; áidí' shii, nnee k'ehgo Niyááhii, díi k'ehgo shaa k'e'eschchii lək'e, doo akh'idn shiniigodilne' da, la'ii doo shil da'ch'otag da doleeł.

13 Áidí' gánohwiłdishnii, Elías ik'idá' nyáadá' baa k'e'eshchiinii k'ehgo nnee dabii hádaat'iiyú ánadaayol'ii lək'e.

14 Áidí' bitsilke'yu la'ihii yaa nákaidá' nnee láqgo binaayú nadaaziiigo begoz'aanii ye'ik'eda'ikchihi yił ládaadit'áhgo Jesus yiltsaq.

15 Nnee dawa Jesus daayiltsaqgo bił díyadaagot'ee, áidí' dagoshch'í' baa bił daagozhóqgo bich'í' nádnkii.

16 Áígee begoz'aanii ye'ik'eda'ikchihi gádaayihii, Nt'é baa bił ládaadoht'áh lán?

17 Áík'ehgo nnee íla'at'éehii la' gánii, Ikh'ígó'aahii, shiye' naa bił ní'ááz, spirit nchq'i biyi' goliiigo doo yałti' da.

18 Dahagee nabihilaagee nádinigis; áidí' bizedí' tánwosh hahigháh hileeh, biwoo'ii kidiłk'ash, la'ii doo ndzil da hileeh: nitsilke'yu hadainihiyoodgo nádaahoshkaq: ndi doo hagot'éego da ni'.

19 Jesus gábihii, Nohwi'odla' édaadihgo daakintoł'iihi, dahosahzhi' nohwił nahashtaq? Dahosahzhi' laq nohwidag ánsht'ee? Yushdé', niye' shich'í' bił nn'áash.

20 Áík'ehgo ishkiinhii baa bił hikai: nt'éego spirit nchq'ihii Jesus yiltsaqdá' dagoshch'í' ishkiinhii nádinigisgo ni'yúnágo'; áígee anáyi lək'e, bizedí' tánwosh hahigháhdá'.

21 Jesus ishkiin bitaahii nayidikid gániiigo, Dadá' at'ii godeyáhi? Alts'í' egedá' at'ini, nii.

22 Lahgee spirit nchq'ihiiqo biyi' onabik'ee, tú aldo' biyi' onabik'ee, bizilheego ch'eh ábil'iiigo; binil'áayúgo nohwaa ch'onbaahgo nohwich'onnii.

23 Jesus gábihii, Ondlaayúgo, dahadín odlaanii dawahá bá laalne'hi at'éé.

24 Dagoshch'í' ishkiinhii bitaa hichago nádidilghaazhgo gánii, Shii oshdlaq; doo oshdlaq dagee oshdlaqgo áshíłsi.

25 Jesus nnee láqgo bich'í' dahikeego yiltsaqdá' spirit nchq'i ndzilgo yich'í' hadziigo gánii, Spirit nchq'i níni, doo yánti'i da, doo idints'agi da, biyi'dí' halyeedá' t'aazhi' onándáh hela', nildishnii.

26 Áidí' spirit nchq'ii nádidilghaazhdá' nádinigisgo ábílaago biyi'dí' háyáá; áidí' ishkiinhii daztsáni k'a'anolih silii; áík'ehgo nnee láqgo, Daztsaq laq, daanii lək'e.

27 Áidá' Jesus ishkiinhii bigan yiltsoodí' náidnlqozgo hizí'.

28 Áidí' Jesus kih yune' ha'ayáadá' bitsilke'yu dasahndi nabídaadikidgo, Nohwihii nt'é bighq doo hadaandzood da lán? daabihii.

29 Jesus gádaabihii, Spirit nchq'i ga'at'éhihií dáshiná' da'ch'okaqhgo zhá habidi'nedzoodhi at'éé.

³⁰ Áídí' dahnanáskaidá' Gálilee golzeeyú ch'ékai; áídá' Jesus akú naghaa ndi nñee doo la' bígólşı hat'ıı da.

³¹ Bitsılke'yu bıł ch'ıdaago'aah gánııgo, Shıı, nñee k'ehgo Niyááhıı, nñee bilák'e shı'dolteełgo daashizılhee; áídí' taagi jıı hileehgo naadishdáh.

³² Hant'é niigo anııhıı doo bıł ıdaagozı da, áídá' nabıdaadılkidzhı' nédaaldzid.

³³ Jesus Capérnaum golzeeyú nyáá: áıgee kıl yune' ha'ayáadá' bitsılke'yu nayıdaadılkid gánııgo, Hohkaahyú nt'é baa kıl nadaagołni'?

³⁴ Áídá' doo hant'é daanı da: Nohwitahyú hadın itisgo at'éhi? daakıdı'nıı ni', hikaahyú.

³⁵ Áıgee Jesus nezdaago nakits'adahıı yıká anıııdá' gádaayıłniı, Dahadıń shıı dantsé le' nziyúgo, án iké'zhı' hileeh doo, án dawa yá áı'ıı doo.

³⁶ Chagháshé la' ilni'gee nyinlóz: áídí' dahyınktııgo bitsılke'yu gádaabılniı,

³⁷ Dahadıń shizhi'ıı binkááyú chagháshé dıı ga'at'éehıı náidnktııyúgo, shıı náshidnktıı at'éé; la'ıı dahadıń náshidnktıııı doo shıı zhá náshidnktıı da ndi shides'a'ıı áldó' náidnktıı at'éé.

³⁸ John gábilniı, ShiNant'a', nñee la' doo bıł daandlıı dahıı nizhi'ıı binkááyú nñee biyi'dı' ch'iidn hainiyoodgo daahiıt'ıı; áık'ehgo, Doo ágánt'ıı da, daabılniı, doo bıł daandlıı dahıı bigha.

³⁹ Áídá' Jesus gábilniı, Doo ágádaabılđohniı da: dahadıń shizhi'ıı binkááyú godiyıhgo áná'ol'ıııı, doo dénchq'égo áshıđonı' at'éé da.

⁴⁰ Hadın doo nchq'go nohwich'ı' na'iziid dahıı, án bıł daagohııt'ıı.

⁴¹ Hadın shizhi'ıı bigha, Christ bıyéé daanohııhıı bigha, idee bee tú nohwá nayiziıdıı, da'aniigo gánohwıđishniı, Bik'ehgo'ıhi'nań bich'ı' nayihıııııı da'aniigo bıyéé doleeł.

⁴² Dahadıń dıı doo ızisgo ádaat'ee da ndi daashodlaanıı dała'á nchq'go at'ııgo áıle'ıı, án tsée be'ık'áhi nchaahi bik'osyú bidestl'qoggo túnteel beh hilt'e'go bá nzhqđ doleeł ni'.

⁴³ Nigan nchq'go ánát'ııł ánııısyúgo nadnłgeesh; nigan dała'á áđıh ndi dahazhı' ıhi'naahıı biyi' onnáhgo doo hago at'éé da, áídá' nigan nakigo ch'iidn bikq' diltı'i, kq' dahazhı' diltı'ıı biyi' yuyaa onnáhyúgo doo ná nzhqđ da:

⁴⁴ Ákú ch'osh doo nanne' da, la'ıı kq' doo nłtsées da.

⁴⁵ Nikee nchq'go ánát'ııł ánııısyúgo nadnłgeesh; nıkee dała'á áđıh ndi dahazhı' ıhi'naahıı biyi' onnáhgo doo hago at'éé da, áídá' nıkee nakigo ch'iidn bikq' diltı'i, kq' dahazhı' diltı'ıı biyi' yuyaa oni'dolt'e'yúgo doo ná nzhqđ da:

⁴⁶ Ákú ch'osh doo nanne' da, la'ıı kq' doo nłtsées da.

⁴⁷ Nińáá nchq'go ánát'ııł ánııısyúgo ha'aah; nińáá dała'á áđıh ndi Bik'ehgo'ıhi'nań bilakt'áhgee goz'ąą yune' ha'ánnáhgo doo hago at'éé da, áídá' nińáá nakigo ch'iidn bikq' dahazhı' diltı'i biyi' yuyaa oni'dilt'e'yúgo doo ná nzhqđ da:

⁴⁸ Ákú ch'osh doo nanne' da, la'ıı kq' doo nłtsées da.

⁴⁹ Daakówa kq' bee hadaakodılne' doleeł, ishııh k'ehgo, be'okąahıı natseedgo Bik'ehgo'ıhi'nań baa hi'niıııı ishııh bee daadıl'qosh doleeł.

⁵⁰ Ishııh nłt'éé ndi doo nk'qđzh da silııyúgo, nt'é bee nk'qđzhgo ánálné'? Nohwiyi' ishııh daagolıı le', áídí' ilch'ı' daanohjđđ le'.

10

¹ Áídí' Jesus dahnádidzaago ni' Judéa golzéhi goz'ąąyú túnlıııııı Jórdan holzéhi hanaayú nyáá: ákú nñee baa nanáııśáá; áıgee ilch'ıgó'aah n'ıı k'ehgo yich'ı' yałti'go nkenágodidzaa.

² Phárisees daanlıııı baa hikaigo nabıdaantaahgo gádaabılniı, Ya' nñee bi'aa ilk'ınát'aashgo goz'ąą née?

³ Gábilniı, Moses nt'é nohwıłniıgo nohwá ngon'ąá lán?

⁴ Áídí' gádaanıı, Naltsoos bee ilk'ınch'ıt'aashıı layile'go isdzánhıı yıl ilk'ınát'aashgo Moses bá ndaagoz'ąą ni'.

⁵ Jesus gádaabiñii, Nohwijí daant'izíí bighá díí begoz'aaní Moses bee nohwich'í k'e'eshchíí lèk'e.

⁶ Dantsé godeyaadá' Bik'ehgo'ihí'nañ nnee áyíílaadí' godezt'i'go nnee lá'íí isdzán áyíílaa.

⁷ Díí bighá nnee bitaa hik'e báá yits'á'gháhgo bí'aa yíl nlií doleeł;

⁸ Áí naki n'íí dała'á nádodleeł; áík'ehgo doo naki dilt'ee dadá' bits'í dała'á silíí.

⁹ Áík'ehgo dahadín Bik'ehgo'ihí'nañ layinlááhíí, dahadín'ta ilk'íyóléh hela'.

¹⁰ Áídí' k'ih yun'e' bitsilke'yu da'ái baa nabínádaadiłkid.

¹¹ Jesus gáyihñii, Hadín bí'aa yíl ilk'ínát'aazhdá' lá'i yíl naná'nááyúgo nant'í' nagháhi at'éé.

¹² Dagohíí isdzánhíí biká' yíl ilk'ínát'aazhdá' lá'i yíl naná'nááyúgo, isdzánhíí ch'a'onaá hileeh.

¹³ Jesus chagháshé alts'íséhi baa bíł nch'iheskai lèk'e, yiká' ndaadilñiih daabich'o'núigo; áídá' bitsilke'yu, Doo ágádaht'íí da, daakoñii.

¹⁴ Áídá' Jesus daabiłtsaago doo bíł bik'eh da lèk'e, áík'ehgo bitsilke'yu gádaayihñii, Ch'ík'eh chagháshé shich'í' nihikáh le', doo t'aazhí' daahínóhta' da; bíí ga'adaat'eehíí Bik'ehgo'ihí'nañ bilakt'áhgee daanlií.

¹⁵ Da'aniiigo gádaanoħwiłdishñii, Dahadín chagháshé alts'íséhíí k'ehgo Bik'ehgo'ihí'nañ bilakt'áhgee begoz'aaní nágodn'aayúgo zhá Bik'ehgo'ihí'nañ bilakt'áhgee daanliiní itah hileeh.

¹⁶ Áík'ehgo dahnáidiltééhgo yiká' ndaadelniiigo yá da'oskaad.

¹⁷ Áídí' lahyúgo Jesus dahnasdaadá' nnee bich'í' nádilwodgo biyahzhí' hilzhiizhdá' nabíłkid, Ich'ígó'aahíí nkt'éhi níłnihi, hago laa áshne'go ihí'naa doo ngonel'aq dahíí bee hinshnaa doleeł? ñiiigo.

¹⁸ Jesus gábiñii, Nt'é bighá nkt'éhi shihñii? Doo hadín nkt'éé da go'íí, dała'á zhá, Bik'ehgo'ihí'nañ zhá.

¹⁹ Bik'ehgo'ihí'nañ ngon'aq lèk'ehíí bígonłsı go'íí, Doo nant'í' nach'ighaa da, Doo na'ch'iltsee da, Doo ich'in'ííh da, Doo lé'ch'ılchoo da, Doo nach'ich'aa da, Kotaa hik'e komaa ch'idnłsı.

²⁰ Nneehíí gábiñii, Ich'ígó'aahíí, ánists'ísédí' godezt'i'go díí dawa bee ánsht'ee.

²¹ Jesus bíł nzhoggo bineł'íigo gábiñii, Dała'á zhá doo bee ánt'éé da: ti'i, dawahá níyéehíí naa nahoniihgo zhaalihíí tédaat'iyéhíí bita'inííh, áík'ehgo yaaká'yú dawahá lán íłni níyéé doleeł: áídí' yushdé' tsı'ılna'áhi dahntııłgo shiké' dahsinnáh.

²² Jesus ánídá' nneehíí ádaatsídézkeezgo doo bíł gozhóq dago onádaa; dázhó háłdzilhií bighá.

²³ Áídí' Jesus bitsilke'yu yitah déz'íidá' gádaabiñii, Nnee hádaaldzilíí Bik'ehgo'ihí'nañ bilakt'áhgee daanliiní itah daaleehgo dázhó bá nyee!

²⁴ Bitsilke'yu Jesus ánííhíí bighá bíł díyadaagot'ee lèk'e. Áídá' Jesus gánádaabiłdo'niid, Shichagháshé, nnee hádaaldzilíí zhá ya'ohíhíí Bik'ehgo'ihí'nañ bilakt'áhgee daanliiní itah daaleehgo dázhó bá nyee!

²⁵ Łíí bighán ha'í'áhíí bená'kadé bigha'í'ányú ch'égháhgo bá nyeedá' nnee háłdzilíí Bik'ehgo'ihí'nañ bilakt'áhgee daanliiní itah hileehgo itisgo bá nyee.

²⁶ Bitsilke'yu díí daidezts'aqadá' dázhó bíł díyadaagodzaago gádaaıłdi'ñii, Áídá' hadín zhá hasdábi'dilteeh?

²⁷ Jesus daabineł'íigo gáníí, Nneehíí áí doo layole' at'éé da, Bik'ehgo'ihí'nañ zhá go'íí: Bik'ehgo'ihí'nañ zhá dawa layile'hi at'éé.

²⁸ Peter gábiñii nkegonyaa, Nohwíyéé dawa bits'á' dahidiikaidá' níké' dahsiikai ni'.

²⁹ Jesus gádaabiñii, Da'anii gádaanoħwiłdishñii, dahadín bigowa, bik'isyú, bilahkíyú, bitaa, báá, bichagháshé, bí'aa, dagohíí bini' shíí shighá lá'íí yati' baa gozhónihíí bighá yits'á dahnyaayúgo,

30 Án díí goldohíí biyi' gowa, bik'isyú, bilahkíyú, báá, bichagháshé, la'íí bini' dała'á gonenadín k'a'ánaholaago, biniigodilnehíí bihii'né'go, baa det'aahi at'éé, la'íí lahgo nágodesdzaago ihi'naa doo ngonel'aa dahíí yee hi'naa doleeł.

31 Áídá' láágo dantsé daanlii n'íí iké'yú doleeł; la'íí iké'yú daanlii n'íí dantsé doleeł.

32 Áídí' Jesus ádił higaalgo Jerúsalemyú wá'yú intínk'eh ch'okaah lék'e; áígee bił díyadaagot'ee; la'íí biké' hikaahíí nédaaldzid lék'e. Nakits'adahíí k'ihzhí' yił nnanákaigo bich'í' ágonéhií baa bił nadaagolni'go nkenágodidzaa,

33 Gáníigo, Isaa, Jerúsalemyú dekai; ákú shíí nnee k'ehgo Niyááhíí, okaah yebik'ehi itisyú nadaandeehi hik'e begoz'aaníí ye'ik'eda'ik'chíhi biłgo baa shi'dilteehdá' shidizideego shá ngot'áah doleeł, áídí' doo Jews dannlii dahíí yaa daashiltéehgo,

34 Shaa daadloh doo, hashída'ik'tsaas doo, shik'ídaadihizheeh doo, la'íí daashizilthee doleeł; áídí' taagi jii hileehgo naadishdáh.

35 Áídí' James hik'e John biłgo, Zébedee biye'kehíí, Jesus yaa n'áazhgo gáyilnii, NohwiNant'a', nt'é níhókeedíí nohwá lanle'.

36 Hant'é nohwá áshle' haht'íí gá'? biłnii, Jesus.

37 Gádaabilnii, Ízigo ánt'ee sínljige la' nigan dihe'nazhineé dahsdaa doleełgo, la'íí ni'eshganzhineé dahsdaa doleełgo nohwá ngon'áah.

38 Áídá' Jesus gádaabilnii Nt'é shíhóhkeedíí doo bígonoksí da laq: idee be'ishdlaahíí be'ohdlaago bínołdzil née? Baptize be'áshi'dilne'eií bee baptize ánohwi'dilne'go bínołdzil née?

39 Bínłdzil, daabilnii. Jesus gánábıldo'niid, Idee be'ishdlaahíí da'anii be'ohdlaq doleeł, baptize áshi'dilne'íí da'anii bee baptize ánohwi'dilne' doleeł,

40 Áídá' shigan dihe'nazhineé dagohíí shi'eshganzhineé sodaa doleełíí, doo shíí nohwaa godesh'aah da; áí dahadín bá ik'ch'í'golzaahíí zhá baa godet'aahi at'éé.

41 Áík'ehgo bitsilke'yu gonenanhíí James hik'e John ádaaniihíí daidezts'aqadá' doo bił daabik'eh da nkegonyaa lék'e.

42 Jesus bitsilke'yu ıla'áyıılaago gádaayılñii, Doo Jews daanlii dahíí bánant'an daanliigo ha'nilií isná ádaabilsiigo bá nadaant'aah; la'íí bitahyú nnee ízigo ádaat'eehií da'aniiyú ádaat'ıigo ádaabilsiigo bídaagonoksí.

43 Áídá' nohwihíí nohwitahyú doo ágágot'ee da doleeł: áídá' dahadín nohwitahyú ízigo ánsht'ee le' nzihíí, án nohwá áil'ıı le':

44 Nohwitahyú dahadín nant'an nshlıı le' nzihíí, án nohwá na'iziid le'.

45 Shíí, nnee k'ehgo Niyááhíí nshlıı ndi, doo hadín shich'oniihíí bigha niyáá da, áídá' nnee bich'oshñiihíí bigha niyáá, shi'ihí'na'ıı nnee láni bá nahishñiıhíí bigha niyáá.

46 Jériko golzeeyú hikai: áídí' Jérikodí' dahiskaigo bitsilke'yu nnee láágo biłgo nánıtsáago nnee biñáá ágodini, Bartiméus holzéhi, Timéus biye'híí, intín bahyú sídaa, ídókeedgo.

47 Jesus, Názaředhí' gólíni, higaalgo nnee biñáá ágodini ya'ikonziıdá' nádidilghaazh nkegonyaaago gánıı, Jesus, David biYe' nlıni, shaa ch'onbáah.

48 Nnee láágo, Godnch'áad, daabilñii: áídá' da'tiségo nanádidilghaazhgo gánádo'niid, David biYe' nlıni, shaa ch'onbáah.

49 Jesus ninyáago gánıı, Yushdé' daabildoññii. Áík'ehgo nnee biñáá ágodiníí yich'ı' ánnıidgo gádaabilñii, Nił gozhógo nádnáh: yushdé' niññii.

50 Íicho ídáidıtsoozdá' nádihiitahgo Jesus yich'ı' nyáá.

51 Jesus gánábıldo'niid, Nt'é ná áshle' hánt'ıı gá? Nnee biñáá ágodiníí gábilñii, SheBik'ehñ, desh'ııgo ánáshidle'.

52 Jesus gábilñii, Ti'i, ni'odla'ıı nkt'éégo ánániidlaa. Áík'ehgo dagoshch'ı' biñáá nágosdliigo biké' dahiyaa.

11

¹ Áídí' Jesus bitsilke'yu bilgo Jerúsalem k'ad yaa hikáh, Béthphage la'íí Béthany golzeezhí', dził Olives holzéhi si'áagee, áídí' bitsilke'yu naki oyił'a',

² Gáyikniigo, Ti'i, nohwádihyú gotahyú doh'aash: dáha'ah'aashgee túlgayé zhaazhé dahastł'qoogo baa noh'aash, doo hwahá hadín yiká' dahndaahi da; áí k'e'oh'adgo kú nánohlqos.

³ Dahadín, Nt'é bigha k'e'oh'ad? nohwikniiyúgo, gábikdohniih, NohwiNant'a' hát'íigo áhiit'ij; áík'ehgo dagoshch'í' nohwaa gode'aahgo nádohlqos.

⁴ Áík'ehgo o'áázh, ákú túlgayé zhaazhé kih bitah na'iztínhíí bahyú ch'íná'itjghee dahastł'qoogo yaa n'áázh, áídí' k'eda'yi'ad.

⁵ Áígee la' nadaaziiniú gádaabikni, Nt'é bigha túlgayé k'e'oh'ad?

⁶ Jesus áníihíí bee ágádaabikni; áík'ehgo onádaist'e'.

⁷ Áídí' túlgayéhíí Jesus yaa daizlqozgo bidiyágéhíí biká' dahdaiheznildá' Jesus túlgayéhíí yiká' dahnezdaa.

⁸ Nnee láágo bidiyágé intínyú yídaagosteel lék'e; la'ihíí ch'il palm bits'adaaz'aahíí nadaayihilgeeshgo intínyú yídaagosteel.

⁹ Nnee bádih náseełíí la'íí biké'dí' náseełíí daadilwoshgo gádaanii, Hosánna: Nohwe-Bik'ehń bizhi' yee higaahíí ba'ihégoosini at'éé:

¹⁰ David, bits'á'dí' hadaalinelt'áahíí, nant'aa n'íí k'ehgo nohweBik'ehń bizhi' bee kú ngowáhíí ba'ihégoosí: da'tiséyú goz'áadí', Hosánna.

¹¹ Áídí' Jesus Jerúsalemyú nyáágo da'ch'okáah goz'áá yune' oyáá: ákú dawahá daineł'íídá ilk'dá', o'í'áágo Béthanyú nakits'adahíí bilgo onákai.

¹² Iskaą hik'e Béthanydí' nákaahdá' Jesus shiná' silij;

¹³ Dańzaadí' ch'il fig bit'áą golíigo o'áágo yiłtsáągo yaa nyáá, nt'éhéta baa dahsné' nolij nziigo: áídá' yaa nyáádá' doo nt'é baa dahsné' da laą, bit'áą zhá, figs doo hwahá daant'áą dagee goldohíí bigha.

¹⁴ Áík'ehgo Jesus gábikni, Kodí' godezt'i'go doo hadín nits'á'dí' nest'a' náyódáą at'éé da. Áníihíí bitsilke'yu daidezts'áą.

¹⁵ Áídí' Jerúsalemyú hikai: áígee da'ch'okáah goz'áá yune' Jesus ha'ayáágo, baa nada'iniihi la'íí nada'iknihi ch'inihiyood nkegonyaa, la'íí zhaali yiká' ilkáh ch'ínadainiikíí naz'aaníí nanyihesgo'; hawúcho baa nadaahiniihíí biká' dah'sdáhá alód' nanyihesgo';

¹⁶ Áídí' doo hadín nt'éhéta da'ch'okáah goz'aaníí ikni'yú ch'ínayiné' dago ngon'áą.

¹⁷ Áídí' bil ch'ídaago'aahgo Jesus gádaabikni, Ya' díinko doo bek'e'eshchij da née? Shikihíí nnee iltah at'éégo hadaazt'i'íí dawa kih biyi' da'ch'okáahíí holzeego hojii doleeł, áídá' nohwihíí daan'ijhíí bigowaą ádaagosolaa laą.

¹⁸ Begoz'aaníí ye'ik'eda'ikchíhi hik'e okáah yebik'ehi itisyú nadaandeehi díí ya'ikodaanzjídá' hagog'éégo daabizilheehíí ch'éh yaa natsídaakes: áídá' bee yil ch'ígó'aahíí nnee dawa bil díyadaagot'eehíí bigha yédaaldzid lék'e.

¹⁹ Áídí' o'í'ááyú kih goznidí' onádzaa.

²⁰ T'ahbiyú ch'il fig o'áhi n'íí naach'okahgo bikeghadí' náhesgągo daayiltsąą lék'e.

²¹ Jesus áníí n'íí Peter yénálniihgo gáyikni, NohweBik'ehń, isąą, ch'il fig doo nant'áą at'éé da bikni n'íí náhesgą laą.

²² Jesus gádaabikni, Bik'ehgo'ihí'nań baa daahohkíigo daahohdląą.

²³ Da'ańii gádaanohwidishni, Dahadín díí dził bich'í' hadziigo, Yúwehégo dihi'ńahgo túnteel biyi' oni'dolné', yikniiyúgo, la'íí bijii biyi'dí' doo bil nagoki dago, áídá' áníihíí begolne' yodlaąyúgo, da'áńiihíí k'ehgo bá adolniíł.

²⁴ Áí bigha gádaanohwidishni, Dant'éhéta da'ohkąągo daahohkeedíí nohwaa do'né'go daahohdląą, áík'ehgo nohwaa hi'né'hi at'éé.

25 Ła'íi dahayú nasozijigo da'ohkaąhgee dahadín nohwil dahgoz'ąą lęk'eyúgo baa nágodenoh'aah; áik'ehgo nohwiTaa yaaká'yú dahsdaahíi doo bik'ehyú ádaanoht'ee dahíi nohwaa nágode'aah aldó'.

26 Áidá' doo baa nádaagodeso'ąą da lęk'eyúgo, nohwiTaa yaaká'yú dahsdaahíi aldó' doo bik'ehyú ádaanoht'ee dahíi doo nohwaa nágode'aahi at'éé da.

27 Áidí' Jerúsalemyú naanáakai: áígee da'ch'okaąh goz'ąą yune' Jesus anádaalgo okaąh yebik'ehi itisyú nadaandeehi, begoz'aaní ye'ik'eda'ılchíhi ła'íi Jews yánazíni baa hikaigo,

28 Gádaabihńii, Hadín bik'ehgo ánánt'įł? Hadín naa godin'ąągo ánt'įłh?

29 Jesus gádaabihńii, Shíi aldó' dała'ándi nanohwídishkid, shıl nadaagołńi'yúgo, shíi aldó' hadín bik'ehgo ánásht'įłhíi nohwıl nagoshńi' doleel.

30 Ya' John baptize ádaagole'íi yaaká' dí'go née, dagohíi nnee bits'ą'dí'go née? Shıl nadaagołńi'.

31 Łil yádaakti'go gádaaıłdi'ńii, Yaaká'dí'go daan'ńiihyúgo, gánohwılńiih, Áidá' nt'é bighą doo daahohdłą da lán?

32 Áidá', Nnee bits'ą'dí'go daan'ńiihyúgo nnee bédaahildzid, nnee dawa John da'anii Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú na'iziidi nłį n'íigo yídaagołńhíi bighą.

33 Áik'ehgo Jesus gádaayıłńii, Néé doo baa nadaagołńi'nda. Jesus gánábıłdo'ńiid, Shíi aldó' hadínbik'ehgo ánásht'įłhíi doo nohwıl nagoshńi' da.

12

1 Jesus ılch'ígót'aahgo na'goni'íi bee bich'į' yádaakti' nkegonyaa. Ła' nnee dahts'aa k'eidnláadá' yınaayú ná'neznıl, dahts'aa hahigeęs doleelgee yá ogogéed, biká'dí' idést'iiníi ágólaa, ła'íi bá yınádaadéz'ini yá ch'ígohet'ąądá' nzaadyú ni' goz'ąayú óyáá.

2 Da'nest'ąągee ngonyáągo bána'iziidi bidahts'aa bá yınádaadéz'ini yich'į' oyił'a', binest'ą' ła' bá náyiné'go.

3 Áidá' bił ndaazdeelgo nyída'eshtłizhdá' dádılkoąhgo onádais'a'.

4 Áidí' bána'iziidíi ła'ihí onaayıl'a'; án bitsits'in yınída'desńih, ła'íi nchọ'go ánádaabił'įđá' án aldó' onádais'a'.

5 Áidí' ła' onaayıl'a'; án daizes-hįı; áidí' da'áik'ehgo łąągo odaihes'a', ła' nyída'eshtłizh, ła'ihíi nadaistseed.

6 Áidá' dała'á ná'godzii lęk'e, biye' bił nzhóni, án da'iké'yú oyił'a', Shiye' daidnłsı doleel, ńiigo.

7 Áidá' bidahts'aa yınádaadéz'ini gádaaıłdi'ńii, Díi dahts'aa hentíiníi bíyéé doleelíi át'éé, yushdé', daazoldee, áik'ehgo bíyéé doleel n'íi daanohwíyéé doleel.

8 Áik'ehgo yıl ndaazdeelgo daizes-hįıdá' dahts'aa hentíđi' ch'ıdaist'e'.

9 Áidá' dahts'aa hentíiníi bíyéehíi hago ádaabile'shą'? Án nádąhgo dahts'aa bá yınádaadéz'įi n'íi naitseedá' dahts'aa hentíiníi ła'ihí yá ch'ínąghet'aah.

10 Díinko Bik'ehgo'ihí'nań biyati' bek'e' eshchiiníi doo hwahá daahohshiih da née: Tséé kįh ádaagole'íi yó'odaisne'i n'íi, hagon'áągee dantsé si'aaní silį;

11 Díi nohweBik'ehń bik'ehgo ánągot'įł, ái daanéel'įigo nohwıl díyadaagot'ee, ńiihíi daahohshíi née?

12 Áidí' Jesus ha'ádaiłt'e' hádaat'įi ndi nnee łáni yédaaldzid, ılch'ígót'aahgo na'goni'íi bíi ádaabiłńiigo yídaagołsı lęk'ehíi bighą; áik'ehgo bits'ą' okai.

13 Áidí' ła' Phárisees daanłini, ła' Hérod yıl daagot'ini biłgo Jesus bich'į' odaach'is'a', yałt'gee daabihiljizh, daabich'o'ńiigo.

14 Ái baa hikaigo gádaabihńii, Iłch'ígó'aahíi, da'anii áńniigo, nnee doo bénıldzid dago yáńłti'go bídaagonłzı; nnee doo ła' itisgo sínłtįi da, áidá' Bik'ehgo'ihí'nań bich'į'zhinéego goz'aaní da'aniiigo baa ılch'ígón'aah. Ya' Caesar bich'į' tax nadaach'iniigo begoz'ąą née? Née dah née?

15 Bich'í' nadaahii'niil née, née doo bich'í' nadaahii'niil da née? Áídá' daazhógo ádaaniigo Jesus yígólsigo gádaabiñii, Nt'é bigha yashti'íi bee daashoñjizhgo ádaashidohñii? Zhaali la', penny holzéhi, shaa noh'aahgo nesh'íi.

16 Áík'ehgo la' baa daiz'aa. Jesus gádaabiñii, Hadín be'ilzaa, hadín bizhi' biká' dahgoz'aa? Caesar bíyéhi laa, daabiñii.

17 Áík'ehgo Jesus gádaabiñii, Caesar bíyéehíi Caesar baa daanohñii, áídá' Bik'ehgo'ihí'nañ bíyéehíi Bik'ehgo'ihí'nañ baa daanohñii. Áígee nñeehíi bił díyadaagot'ee lék'e.

18 Áídí' la' Sádducees daanlíni, nanezna' n'íi doo naadikáh da daanihi, Jesus yaa hikaigo nayídaadikidgo gádaani,

19 Ilch'ígó'aahíi, Moses gáníigo nohwá k'e'eshchijí lék'e. La' nnee bik'isn bi'aa yits'á' daztsaayúgo, bichagháshé doo la' dayúgo, nñeehíi bik'isn n'íi bi'aa yił nnádo'neelgo bik'isn n'íi chagháshé bá ágodolñii, niigo.

20 Lah nnee ilk'isn gosts'idi daanlijí lék'e, aí dantséhíi nñáago bichagháshé doo la' dago daztsaa.

21 Bik'isn nakigeehíi yił nnaná'náago dananástsáá, bichagháshé doo la' dago; taagigeehíi da'ágánánádaa.

22 Ilk'isyú gosts'idíi dawa nanezna', bichagháshé doo la' dago. Dá'iké'yú isdzánhíi aldó' daztsaa.

23 Áík'ehgo nanezna'dí' naach'idikáhgee hadíi bi'aa doleeł? Ilk'isyú gosts'idihíi dawa yił nadaaznaadá'.

24 Jesus gádaabiñii, Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' bek'e'eshchiiníi dagohíi Bik'ehgo'ihí'nañ binawodíi doo bídaagonoñsi dahíi bigha da'óksiih shi ya'?

25 Naach'idikáhgee doo nnádaach'ikse' da, doo ndaagoch'ihiniilgo nnádaach'ikse' da; áídá' Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á yaaká'yú daagolíníi k'ehgo daagoch'ilíi.

26 Áídá' ya' Moses binaltsoos biyi'dí' aníihíi k'ehgo nanezna'íi naadikáhíi doo hwahá baa daahohshiih da née? Ch'il biyi'dí' Bik'ehgo'ihí'nañ Moses gáyilñii, Shíi Abraham yokaahíi nshlii, Isaac, Jacob aldó' yokaahíi nshlii.

27 Bik'ehgo'ihí'nañ doo nanezna'íi yokaahíi nlii da, daahinaahíi zhá: áígee nohwíi dážhó da'óksiih.

28 Begoz'aaníi ye'ik'eda'ilchíhi dała'á nñeehíi Jesus yił lahadaadit'áhgo yidezts'aqadá' Jesus goyáágo t'aazhí' yich'í' hadziigo yígólsíidá' nayidíkid gáníigo, Bik'ehgo'ihí'nañ yegos'aaníi hadíi itisgo at'éé?

29 Jesus gábiñii, Dantsé begoz'aaníi díinko, Israel hat'i'íi daanohlíni, ídaayesólt'saa; Bik'ehgo'ihí'nañ nohweBik'ehñ Nant'án dała'á nlii;

30 Bik'ehgo'ihí'nañ neBik'ehñ nijíi dawa bee nił nzhqo le', niyi'siziiníi dawa bee, ninatsekeesíi la'íi ninawodíi dawa bee; aí dantségee begoz'aaníi at'éé.

31 Nakigeehíi ágánánát'éé, Nit'ahdí' gólíníi nił nzhqo le', dani ídił njóqohíi k'ehgo. Díi begoz'aaníi bitisgo at'éehíi doo la' da.

32 K'e'ilchiihíi gábiñii, Bik'ehgo'ihí'nañ dała'á nlii, nñiihíi da'anii anñii, Ilch'ígó'aahíi, ba'ashhahíi doo la' da, dabíi zhá:

33 An kojíi dawa bee koł nzhqogo, konatsekeesíi dawa bee, koyi'siziiníi la'íi konawodíi dawa bee, la'íi kot'ahdí' gólíníi koł nzhqogo, dakó ídił ch'ijóqohíi k'ehgo, aí okaahgo Bik'ehgo'ihí'nañ bich'í' nch'ihiniíki dawa didlidíi, la'íi natseedíi Bik'ehgo'ihí'nañ bich'í' nch'ihiniíki dawa bitisgo at'éé.

34 K'e'ilchiihíi góyáágo hadziigo Jesus yígólsíidá' gábiñii, Bik'ehgo'ihí'nañ bilakt'áhgee daanliiníi k'azhá itah nleeh laa. Aí bikedí'go nnee daaste'go doo hadín nabínáníkid da.

35 Jesus da'ch'okaah goz'aa yune' ilch'ígó'aahgo gáníi, Hagot'éégoshá' begoz'aaníi ye'ik'eda'ilchíhi Christ David biye' nlii, daani?

36 David dabíí Holy Spirit yábiyilti'go gáníí, Bik'ehgo'ihinañ sheBik'ehñ gáyilñniid, Shigan dihe'nazhinéégo síndaa, ni'ina' ni'isna' ashle'go nikel't'ááhyú ninílzhi'.

37 David dabíí sheBik'ehñ biñniigo bozhíí; hagot'éégoshá' biye' nlii áidá'? Áígee nnee láágo bił daagozhógo daidezts'aq lék'e.

38 Jesus ilch'ígó'aahgee gáníí, Begoz'aaníí ye'ik'eda'ilchíhi baa daagonohsaq, áí bidiyagé daanneezihi daagolíigo nakaigo, la'íí na'hinih nadaagoz'aayú bich'i' ádaach'iniigo bił daanzhoq,

39 Jews ha'anátséh nagoznil yune' nnee yánazini dahnádinbihyú itah dahnanáztaqgo, la'íí da'idaagee nnee ízigo ádaat'eehíí dahnádinbihyú itah dahnaháztaqgo áldó' bił daanzhoq:

40 Áí isdzané itsaa daanlíni bigowá yits'á' nádaagohi'aa, la'íí daazhógo ádaaniigo nzaad gont'i'go da'okaqah: áí itisgo biniigon't'éégo bándaaagodot'aal.

41 Jesus zhaali biyi' ohilkaadí bit'ahgee dahnezdaa, nnee áí biyi' yuyaa bizhaali odaayihilkaadgo yine'íigo: nnee láágo hádaaldzilí bizhaali doo alch'idé odaayihilkaad da lék'e.

42 Áidá' isdzán itsaa níni tét'iyéhi ákú nýáágo zhaali naki doo ílinihi da oyilkaad, áí nakigo zhaalilché'é ílíí.

43 Áik'ehgo Jesus bitsilke'yu yiká ánniidgo gádaayilñii, Da'anii gádaanohwiłdishñii, Áí itsaa tét'iyehíí nnee dawa zhaali odaiheskaadí bitisgo zhaali oyilkaad:

44 Nnee hádaaldzilí bizhaali dálahzhi' zhá odaiheskaad, áidá' bíhíí tét'iyé ndi bizhaali da'ái zhá yee golíni n'íí oyilkaad.

13

1 Áidí' Jesus da'ch'okaqah goz'aadí' ch'ínyáágo, bitsilke'yu dala'á gábilñii, Ilch'ígó'aahíí, dín'íí, tséé ntso laq nlt'éhi, la'íí kñ ntso laq gon't'éhi goznil!

2 Jesus gábilñii, Ya' díí kñ ízigo ádaagoszaahíí hí'íí née? Díí tséé ilká' dahnagoznilíí doo la' ilká' dahnast'áq da doleel, dawa nanehilkaad doleel.

3 Áidí' da'ch'okaqah goz'aaníí hanaayú dził Olives holzéhi biká'yú Jesus dahsdaago, Peter, James, John hik'e Andrew biłgo zhá nabídaadilkid, gádaaniigo,

4 Nohwił nagolní', da'os'ah ágonéhi? Dawa be'ágoné'go hant'é bee bigózí doleel?

5 Jesus gádaabilñii godeyaa, Ídaa daagonohdzaq, nnee la' ch'a'onohot'e' hela':

6 Nnee láágo shizhi' yee daahikáh doleel, Shíí Christ nshlii, daaniigo; áí nnee láágo ch'a'odaayilkaad doleel.

7 Nagonlkaadí ba'ikodaanohsi, la'íí nagonlkaadí baa ch'iniigo daadohts'agdá', doo nohwijíí natsídaahiltq' da le'; áí dawa begolne'hi at'éé ndihíí t'ah doo hwahá nnágodáh da.

8 Nnee iltah at'éégo hadaazt'i'íí ilch'i' nanágonlkaad doleel, la'íí nnee dala'á binant'a' daagolínihíí áldó' ilch'i' nanágonlkaad doleel: da'adzaayú ni' nagohi'naa doleel; shiná' góyéehíí benagowaa doo, la'íí nyé'i daats'idits'ag doleel: áí koniidaagonl'éehíí be-godigháh doleel.

9 Áidá' ídaa daagonohdzaq: yánadaaltihíí yaa nádaanohwide'aah doleel; Jews ha'anátséh nagoznil yune'hanohwínáda'itsas doleel; la'íí nant'ančan hik'e ízigo nant'an daanliníí daabináal shaa yadaakti'go biyahzhi' nadaasozii doo.

10 Yati' baa gozhóni nnee iltah at'éégo hadaazt'i'íí dawa ntsé bił na'goni' ndi at'éé.

11 Nohwaa yá'iti'yú bił desohkaigo yánadaaltihíí yaa daanohwidez'aayúgo, doo hwahá hadaahdziih dadá' nt'éshá' dishñiih doo daanohsi da, la'íí doo nohwiini' láq da le': áidá' daazhógo nohwaa hi'né'íí baa hadaahdziih, da'ái bik'ehenkéézgee: doo dánohwíí yadaakti' da, Holy Spirit nohwiláhyú yakti' doleel.

12 Nnee la' bik'isn zideeyú nyiiltéeh doleel, la'íí nnee la' biye' ágáyidoliil; chagháshé bitaa, báq biłgo yich'i' nanáda'idziidgo, ádaaniigo nabi'ditseed doleel.

13 Shizhi' bee daanohwich'ozhíhíí bigha nnee dawa bił daanohcho' doleeł; áídá' dahadín dąngont'i'zhí' dahildohíí hasdábí'dolteeł.

14 Áík'ehgo golchqohgo o'ní'ihíí, Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú na'iziidi Daniel holzéhi yaa yałti' n'íí, doo bągoz'ąą dagee sizijgo daah'jídá', (dahadín áí yózhíhíí bił ígózí le',) hadíí Judéa golzeeyú daagolíníí dził naz'aaníí yich'j' okeeh doo.

15 Dahadín bikjłh biká'yú dahsdaahíí gódah ch'ínádąhgo bikjłh yuńe' ha'awáh hela', nt'éhéta náidiiné'go.

16 Ła'íí dahadín k'edolzaahíí yiyi' na'iziidíí t'ąązhj' bidiyágé yaa nánódáh hela'.

17 Áígee goldohíí daaltsaaníí ła'íí isdzáné mé' daabilbe'íí bá góyéé doleeł!

18 Haihíí biyi' ágónéh hela', daadohniigo da'ohkaąh.

19 Áígee goldohíí Bik'ehgo'ihí'nań dawahá áyíłaadí' godezt'i'go díí jįįzhj' goyéégo nagowaahíí áí ga'at'éhi doo hwahá be'ágońe' da, áí doo be'ágánągo'ńéh át'éé da.

20 Áígee goldohíí nohweBik'ehń doo dé'igodégo áyíłaa dayúgo, nnee doo ła' hasdáváh át'éé da: áídá' nnee bitahasdlaahíí, dabíí yitahezlaahíí bigha áígee goldohíí dé'igodégo áyíłaa.

21 Áígee nnee ła', Daadeh'jį, Christ kú nagmaa; dagohíí, Daadeh'jį, nlahyú nagmaa, nohwiłniiyúgo, doo daahohdłąą da:

22 Christ ádaadil'iiníí ła'íí Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú nada'iziidi ádaadil'iiníí hahikáh doleeł, áí godiyjłhgo be'igóziníí ch'i'ńah ádaile', ła'íí ízigo ánda'ol'jłh doleeł, yídaanel'ąayúgo áí bee nnee bitahasdlaahíí ndi ch'a'odałkaad doleeł.

23 Áík'ehgo ídaa daagonohdzaą: ídaayesółts'ąą, ilk'idá' dabíntsé dawa baa nohwił nagosisni'.

24 Áí benagowaadá', goyéégo nagoyaahíí bikédí'go ya'ái dilhił doleeł, t'égona'áihíí doo bee got'jį da doleeł,

25 Ts'ılsoqsé yáádí' nanihidéh doleeł, ła'íí yáązhj'go inawodíí nagohi'naa doleeł.

26 Áígee shíí, nnee k'ehgo Niyááhíí, shinawodíí bee, ła'íí dązhó shits'ą'idindłáądgo yaak'os biyi'dí' náshdaalgo daashidołtseeł.

27 Áídá' shinadaal'a'á yaaká'dí' ohish'aa doleeł, bitahelááhíí djídí', ni'gosdzán nel'ąądí' yáá nel'ąązhj' íł íł'ádaile'.

28 Ch'il fig holzéhi bits'ą'dí' nohwił ch'igót'aah; bits'ádaaz'aahíí dit'ódé daaleehdí' bit'ąą daagoleehyúgo k'ad shjį nágodleehgo bídaagonołsj:

29 Da'áík'ehgo áí be'ádaagońe'íí goldohgo daah'jídá', k'ad náshdaalzhj' alhánégo godzi-ihgo bídaagonołsj:

30 Da'anii gánohwiłdishni, díí daalinołt'jłhíí doo nohwee ch'ígońáh da, díí ádaanohwiłdéníidíí dawa begolzaago zhą.

31 Yáá hik'e ni'gosdzán biłgo bech'ígońáh doleeł; áídá' shiyati'íí doo bech'ígowáh da doleeł.

32 Hadíí bijjį shjłhíí dagohíí da'kwíí bik'ehenkéézgo shjłhíí ágońe'íí nnee doo ła' yígółsj da, Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á yaaká'yú daagolíníí ła'íí biYe' ndi doo yídaagołsj da, shiTaa zhą yígółsj.

33 Da'os'ah begońáh shjłhíí doo bídaagonołsj dahíí bigha ídaa daagonohdzaą, biká nádaadeht'jłh, ła'íí da'ohkaąh.

34 Shíí, nnee k'ehgo Niyááhíí, nnee ła' bigowa yits'ą dahiyaago ląhyú óyááhíí k'ehgo ánsht'ee; án bánada'iziidíí bíyéé gólíiníí yebik'ehgo áyíłaa, dał'a'á daantjįgee binasdziid goljįgo; ła'íí dáádítłh yaasidaahíí nádét'jłhgo yąngon' ąą.

35 Áík'ehgo nádaadeht'jłh: bikjłh gólíiníí da'os'ah nádáh doleełíí doo bídaagonołsj da, o'i'ąągo shj, t'é'ís ahgo, tazhik'áné ádaaniigo, dagohíí t'ahbj shj nádáh doleeł:

36 Doo nádaadeht'jłh dayúgo dahjko nádaalgo da'olhoshgo nohwiká niigháh.

37 Ádaanohwiłdishñií da'ái nnee dawa ádaabıłdishñii, Nádaadeht'ı́h.

14

1 Bitis-hagowáh n'ı́ bee bíná'goniıhgo da'idaazhı́, ła'ı́ bání benilzoolé da'adıhgo bání alzaahi daadaazhı́ naki yılkaah godziıh: okaqah yebik'ehi itisyú nadaandeehi, bezoz'aaní ye'ik'eda'ılchıhi bıłgo hagot'éégo dánant'ı́'eego Jesus daayıltsodgo daayizıltheego yee ndaagoshchıı lék'e.

2 Áída', Doo da'idaahı́ bıjıı daahiiltsood da, nnee dánko bádaagochııhgo godnch'aad doleelhi at'éehı́ bigha, daanıi.

3 Béthanyú Simon, lóód doo ínadıh dahi leprosy holzéhi yaa naghaa n'ı́, bigowa yune' Jesus iyaago sidaadá, isdzán ła', ch'il bik'ah spikenard holzéhi lán ílını, tús alabáster bee alzaahi bes'áni ha'áyı'áago baa nyáá; áídı' tús bidá'gee yists'ılgo ik'ahı́ Jesus bitsits'in yiká' yaa yiziid lék'e.

4 Áıgee ła' doo bıł dábik'eh dago gádaakıdı'nii, Nt'é bigha ik'ahı́ da'ılıı yishchıı?

5 Ik'ahı́ taadn gonenadın zhaali, penny holzéhi, bitisyú izlııgo nahazñii lánshı n'ı́ zhaalihı́ tédaat'iyéhı́ bitahi'nııh le'at'éhi, daanıi. Áık'ehgo isdzánhı́ yıda'ıktah lék'e.

6 Áída' Jesus gánıı, Doo nt'é daabıłdohñii da; hant'é bigha nadaanołt'og? Nłt'éégo áshıılaa.

7 Tédaat'iyéhı́ dabik'ehn nohwitahyú nadaakai, áı hádaaht'ııgee nłt'éégo ádaal'ıı doleel: áída' shihı́ doo dahazhı́ nohwitahyú nashaa da doleel.

8 Yınel'aqahı́ aqł layıılaa: doo hwahá leeh shı'dilteeh dadá' ik'ahı́ shits'ı yiká' yaa yiziid.

9 Da'anıi gádaanohwiłdishñii, Ni'godzán dágoz'aq nt'éégo dahayú yati' baa gozhóni bee na'gonı'gee, díı isdzán adzaahı́ baa na'gonı' doleel, bee bíná'godıñıhgo.

10 Áídı' Judas Iscáriot, nakits'adáhı́ itah nlıni, okaqah yebik'ehi itisyú nadaandeehi yaa nyáá, Jesus ch'ıyı'aah doleelgo.

11 Áı daidezts'aqadá' bıł daagozhóq lék'e, áık'ehgo Judas zhaali yaa daayiné'go yándaagoz'aq. Áídı' hagot'éégo Jesus ch'ıyı'aahı́ yiká déz'ıı.

12 Bání benilzoolé da'adıhgo bání alzaahi daadaanı́, Bitis-hagowáh n'ı́ bee bíná'goniıhgee dibelıı zhaazhé zesdııdá', bitsılke'yu Jesus gádaayılñii, Bitis-hagowáh n'ı́ bee bíná'godıñıhgo da'idaanı́ hayú ná ılch'ı'daagohııdle'?

13 Áídı' bitsılke'yu naki oyıl'a', gáyılñıigo, Tı'ı, kıl goznilyú doh'aash, áıgee nnee ła' tús tú beyo'áı nohwaa hınáh doleel: án biké'doh'aash.

14 Dahayú ha'ayááyú, nnee bigowa golıını gábıłdohñııh, ılch'ıgó'aahı́ gánılñii, Gosta' nakaahı́ hayú bágóz'aq, ákóne' bitis-hagowáh n'ı́ bee bíná'godıñıhgo shitsılke'yu bıł da'ishaq doleel?

15 Áık'ehgo ik'ehyú dahnágost'aq yune', ıl'ıdá' dawa sıñılı, nohwıba' goz'aqayú bıł nkáh doleel: ákóne' nohwá ılch'ı'gohle'.

16 Áídı' bitsılke'yu dahızh'aazhgo kıl goznilyú ó'áázh, ákú Jesus da'ádaabılñii n'ı́ k'ehgo yaa n'áázh: áıgee bitis hagowáh n'ı́ bee bíná'godıñıhgo da'idaanı́ ılch'ı'daızlaa.

17 Áídı' o'ı'áayú Jesus nakits'adáhı́ yıl hikai.

18 Áıgee da'ıyaago naháztqadá' Jesus gánıı, Da'anıi gánohwiłdishñii, Nohwıı ła' ch'ıshınoh'aah doleel, hadın bıł dała' ishaanıı.

19 Áık'ehgo doo bıł daagozhóq dago dała'á daantııgo, Ya' shıı née? daabılñii nkegonyaa.

20 Jesus gádaabılñii, Nakits'adah daanohıınıı dała'á, hadıı its'aa biyı'zhı' dała' bıł éedisht'áhi.

21 Shıı, nnee k'ehgo Nıyaáhıı, dá shaa k'e'eshchiınıı shee godolñıı: áída' nnee ch'ıshı'aahı́ bá góyéé doleel! Áı nneehıı doo bı'deshchıı dayúgo bá nłt'éé doleel nı'.

22 Da'ıyaago Jesus bání náıdn'aqgo ya'ihénzıgo oskaqadá' ıl'ıdaızné'go bitsılke'yu yi-taızñııh, Nkóh, daohsqa: díı shits'ı at'éé, ñıigo.

23 Áídí' idee beda'iskaaníí náidnkąą, áí ya'ihéńzigo oskąądá' iltah daizkąągo dawa daayodląą.

24 Jesus gádaabińńii, Díńko shidił nńee ląągo bá idijoołíí bee ánídégo Bik'ehgo'ihí'ńań hik'e nńee biłgo ląngont'aahi at'éé.

25 Da'aniigo gádaanohwiłdishńńii, Kodí' godezt'i'go dahts'aa bitoohíí doo naanášhdląą da, dahadíí bijíí Bik'ehgo'ihí'ńań bilakt'áhgee goz'aąyú ánídéhi naadishdląągo zhá.

26 Áídí' sı lą' hadaidez'aądá', dził Olives holzéhi si'aąyú okai.

27 Áígee Jesus gádaabińńii, Tł'é'go áshi'dilńe'híí bighą daanohwigha t'aązhi' ádaahńe': díí baa k'e'eshchiiníí k'ehgo, Dibehlí Nanyoodíí biní'dishńńih, áík'ehgo dibehlíhíí da'adzaayú nkenelt'ee doleel.

28 Áídá' dasiitsáądí' naadisdzaago Gálileeyú nohwádih disháh doleel.

29 Peter gábińńii, Nńee dawa nits'ą' t'aązhi' ánadaasdzaa ndi, shíí doo ágáoshńe' at'éé da.

30 Jesus gánabiłdo'ńiid, Da'aniigo gániłdishńńii, Tł'é'go tazhik'áne doo hwahá nakidn áńiih dadá' taadn, Áń doo bígonsı da, shıldinnıł.

31 Áídá' Peter nawode gábińńii, Dała' nił dastsaań ndi, Áń doo bígonsı da, doo niłdoshńiih at'éé da. Ła'ihíí bitsilke'yu dawa da'áík'ehgo ádaanńiid.

32 Áídí' Gethsémane golzéhi goz'aąyú hikaidá' Jesus bitsilke'yu gádaayıńńii, Dádzaą nahísóotaą, oshkąąhyú déyááadá'.

33 Áídí' Peter, James, lą'íí John yił okai, áígee Jesus dązhó doo bił gozhóq dago bijíí nńiih nkegonyaa lék'e.

34 Áík'ehgo gádaabińńii, Shiyi'siziiníí dązhó doo bił gozhóq da, dák'azhą dastsaańi ga'at'éé; dádzaą nahísóotaągo daadeh'ıı.

35 Áídí' da'anahyú óyááyú ni'zhi' adzaadá' okąąh, gániigo, Bígonedzaąyúgo, díí shich'ı' begodigháhíí shits'ą'zhi' begodogaal.

36 Gánádi'ńii, Ábba, shiTaa, doo nt'é ná nyee da; díí hishdląą doleelíí shits'ą'zhi' áńle': áídá' shíí doo beshik'eh da, ni zhá benik'eh.

37 Áídí' bitsilke'yu dá'ilhoshgo yaa nadzaa, áík'ehgo Peter gáyıńńii, Simon, ilhosh née? Dała'á ledihikeezzhı' ndishą' doo dín'ıı le'ągot'ee da née?

38 Daadeh'ııgo da'ohkąąh, nanohwída'dintaah bídaanołdzil doleelíí bighą. No-hwiyi'siziiníí da'anıi hat'ıı ndi nohwits'ihíí doo nłdzil da.

39 Áídí' onaanádaayú da'ágánádi'ńiigo naa'okąąh.

40 Áídí' bitsilke'yu da'ilhoshgo yaa nánádzáá, (dązhó bił daanzıgo,) áígee hant'é daanıi shıhıí doo yıdaagołsı da lék'e.

41 Taadńee baa naanádzáágo gádaabińńii, Akú da'ołhoshgo hanádaahsoł gádnii: shı k'adí', shıí, nńee k'ehgo Niyááhıí, nńee doo bik'ehyú ádaat'ee dahıí bilák'e shı'dilteeńgo ch'ishi'det'aąhıí ilk'idá' biká' ngonyáá.

42 Nádohkáh, hiikaah le': ch'ishı'aahıí kodı' higaal.

43 Dagoshch'ı' Jesus t'ah yaktı'dá', Judas, nakits'adahıí bił itah nłni, nńee ląągo bésh be'idiltkishé lą'ıı tsı be'idiltkishé dahdaayıńııgo okąąh yebik'ehi itisyú nadaandeehi, begoz'aanıı ye'ik'eda'ilchıhi, lą'ıı Jews yánazıni daabides'a'ıı yił náłsáą.

44 Ch'ıbí'aah doleelíí ilk'idá' bebígózı doleelíí yengon'ąą lék'e, gániigo, Hadıń hist's'qsı áń doleel; daahołsoodgo binádaadeh'ııgo bił dohkáh.

45 Áík'ehgo Judas akú nyáágo dagoshch'ı' Jesus yich'ı' daheswodgo, lłch'ıg'óg'aahıı, lłch'ıg'óg'aahıı, yıńıigo yizts'qs.

46 Áídí' Jesus yił ndaazdeelgo daayıltsood.

47 Áídá' bit'ahgee naziinıı dała'á bibéshbe'idiltkishé hayidzııgo okąąh yebik'ehi da'tiséyú sitıni binal'a'áhi yontłzhgo bijaa naidnłgizh lék'e.

48 Áídí' Jesus nnee baa nánksaahíí gádaayihíí, Ya' bésh be'idiltkishé la'íí tsj be'idiltkishé dahdaanoñniigo daashohtsoodgo nánolsaa née, in'íihíí daach'iltsoodhíí k'ehgo?

49 Dawa jji la' da'ch'okaah goz'aq yune' nohwil ch'idaagons'h'aahgo nohwitah nashaa ni' ndi doo hak'i daashohtsood da ni': áídá' Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' bek'e'eshchiiníí begolne' doleelhíí bigha' anágot'íí.

50 Áígee bitsilke'yu dawa bits'a'zhí' ádaaszaago bits'a' ilhadeskai.

51 Nnee aníid nagháhihi nak'a'ligaihi zhá binasti'go Jesus yiké' itah higaal lék'e; an nnee aníid nakaiyéhi bil ndaazdeel:

52 Áídá' nak'a' binasti' n'íí yiyi' halwodgo dáfichiigo ch'a'olwod.

53 Nnee Jesus daabiltsoodíí okaah yebik'ehi da'tiséyú sitíni yaa yil hikai: áígee okaah yebik'ehi itisyú nadaandeehi, Jews yánazíni, hik'e begoz'aaníí ye'ik'eda'ilchíhi bilgo íla'adzaa lék'e.

54 Peter da'anahgo biké'dí' higaal, áídí' okaah yebik'ehi da'tiséyú sitíni bikih binaa lé'dit'íih yune' ha'ayáá: áígee kq' diltk'zhí' aasinilíí yil naháztáq, náníidziigo.

55 Okaah yebik'ehi itisyú nadaandeehi la'íí yánadaaltihi dawa Jesus zidee hádaat'íigo, yaa dahgosi'aahíí yiká daadéz'íi ndi doo la' da lék'e.

56 Lááni daazhógo ádaaniigo baa dahgo'aahgo baa yádaakti' ndi doo la' lekt'ee da.

57 Áígee nnee la' daahizi'go léda'ilchoogo baa yádaakti', gádaaniigo,

58 An gáníigo daadihiits'ag ni', Díí kih biyi' da'ch'okaahi nnee áyílaahíí taanágoshni, áídí' taagi jji hileehgo la'ihíí nnee doo áyílaa dahíí anágoshdle', niigo.

59 Gádaanii ndi doo lekt'eego ádaanii da.

60 Áídí' okaah yebik'ehi da'tiséyú sitíni da'ihní'gee hizí'go Jesus nayíidkidgo gáníí, Ya' nihíí doo nt'é nniihgo hadziih da née? Díí naa dahgo'aahgo naa yádaakti'íí hago'at'éé?

61 Áídá' Jesus doo nt'é nii dago doo t'aazhí' hanádzii da. Okaah yebik'ehi da'tiséyú sitíni nabináidkidgo, Ya' ni Christ, Bik'ehgo'ihí'nañ Dilzini biYe' níííí née? bilnii.

62 Jesus, Ha'oh, an nshíj, nii: shíí nnee k'ehgo Niyááhíí, Bik'ehgo'ihí'nañ da'tiséyú binawod golíni bigan dihe'nazhinéego dahsídaágo yaaká'dí' yaak'os shil honahgo daashidohtséel.

63 Áík'ehgo okaah yebik'ehi da'tiséyú sitíni bidiyagé ídánayihesdzíízdá' gáníí, Nt'é bigha nnee la'i baa nanaagolni' doleel?

64 Bik'ehgo'ihí'nañ ncho'go yaa yakti'íí daadisots'aq: hagot'éégo baa natsídaahkees? Dawa gádaanii, Zideego bángonot'aah.

65 Áídí' la' bik'idaadihizheeh nkegonyaa, la'íí binii yináda'isti'dá' nádainkts'j, Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú yánti'yúgo, hadín náninkts'j shíhíí nohwil nagolni', daabilniigo; la'íí aasinilíí bit'adaayika' lék'e.

66 Peter yúyahyú kih binaa ledn'aahíí biyi' yune' sidaadá' isdzán, okaah yebik'ehi da'tiséyú sitíni yána'iziidi, baa nyáá:

67 An Peter kq'zhí' náníidziigo yo'íidá', Ni la' aldó' Jesus, Nazaréne níni, bil na'aash ni', bilnii.

68 Áídá', Dah, hant'é nniigo anñihíí doo bígonsj da, nii. Áídí' kih bahgee ch'ínágoheh'ááyú ch'ínyáá; áígee tazhik'áne anñiid lék'e.

69 Áígee isdzán na'iziidi naabiiltsaa, áík'ehgo áígee naziiníí gáyihíí, Díí nneehíí aí itah níí.

70 Áídá', Dah, naado'niid. Dét'ihék'e áígee naziiníí Peter gánádaayildo'niid, Da'anii ni aí itah níí: Gálileedí' gonlíí, aí yádaakti'híí k'ehgo yánti'.

71 Áídá' Peter bit'a dahdidilniihgo hashkeego ncho'go yakti' nkegonyaa gáníigo, Nnee baa yádaakti'íí doo bígonsj da.

72 Nt'éégo tazhik'áne ánádo'niid nakidngee. Peter Jesus gábihniid n'íi yénálniih, Tazhik'áne doo hwahá nakidn ániih dadá' taadngee, Ái doo bígonsi da, shildinniil. Ái yaa natsekeesgo hichag lèk'e.

15

1 Hayikááyú okaah yebik'ehi itisyú nadaandeehi, Jews yánazini, begoz'aaníi ye'ik'eda'ilchíhi, la'íi yánadaaltihi dawa bilgo íla'adzaago Jesus yaa ndaagoshchijj, áidí' ídaist'óodá' dahdainlóózgo Pílate yaa daidez'aa.

2 Áígee Pílate Jesus nayidikid, Ya' ni Jews ízigo biNant'a'i níi née? Da'áígee ánnii, bilnii, Jesus.

3 Okaah yebik'ehi itisyú nadaandeehíi doo alch'idéyú baa dahgoz'aa da; ndi doo nt'é nii da lèk'e.

4-5 Áík'ehgo Pílate nabínáidikid, Nihíi doo nt'é shilnii da née? Doo alch'idéyú naa dahgost'aa da laa akoh.

6 Bitis hagowáh n'íi bee bíná'godiníhgo da'idaagee ha'áshijeedíi da'á, hadíi nnee hádaat'iinií, Pílate bá ch'ínáyilteeh lèk'e.

7 Áígee nnee, Barábbas holzéhi, ha'ásitijj lèk'e; án nnee nant'án agohet'aa nkegonyaago nada'iltseedihi yil ha'áshijeed.

8 Áík'ehgo nnee Pílate yaa nántsáágo daadilwoshgo gádaayilnii, Da'ánál'ijhíi k'ehgo nohwá ánléh.

9 Ya' Jews ízigo biNant'a' nohwá ch'ínánshteehgo hádaah'tijj née? bilnii, Pílate.

10 Pílate yígólsi, nnee dawa Jesus bil daanzhóohíi bigha okaah yebik'ehi itisyú nadaandeehíi Jesus yik'edaanniihgo baa daabidez'aa.

11 Áidá' okaah yebik'ehi itisyú nadaandeehi nnee láágo íla'adzaahíi biini' yá ádaagozlaa, gádaayilniigo, Barábbas nohwá ch'ínánilteeh, daadohni.

12 Áík'ehgo Pílate gánadaabikido'niid, Jews ízigo biNant'a', daadohniigo daahohshíhishá' hago laa nohwá áshléh áidá'?

13 Áidá' nnádaadilghaazhgo, Tsí'ihna'áhi bíhołkałgo zodée, daanii.

14 Nt'é bigha, hant'é bee ncho'go adzaago? nii, Pílate. Áidá' da'tiségo nanádaadilghaazhgo, Tsí'ihna'áhi bíhołkałgo zodée, daanii.

15 Áík'ehgo Pílate nneehíi yil daagoyilshóó hát'íigo Barábbas bich'í' ch'ínáinktíi, áidá' Jesus habí'oltsaazdá' tsí'ihna'áhi bíhołkałgo zideego nneehíi yaa daidez'aa.

16 Áidí' siláada yáná'itih goz'aa yune', Pretórium holzéhi, Jesus odaizt'e; áígee siláada dawa baa íla'adaizlaa.

17 Áidí' diyágé lichíigo dot'izhi Jesus yá ádaagozlaadá' hosh diwozhi nánihezwodgo nant'án bich'ah k'ehgo alzaahi bik'e daidez'aa.

18 Áidí' daidnisiigo ádaadil'ijgo, Gozhóó, Jews ízigo biNant'a' níini, daabihniigo yaa daadilwosh nkegonyaa lèk'e.

19 Áidí' tsí' bee bitsits'inyú nádainktish, áidí' bik'ídaadihizheeh, áidí' biyahzhí' nádaahilzhishgo daayokaah nádaadi'niihé lèk'e.

20 Aa' baa daadlohdá' diyágé lichíigo dot'izh n'íi yaa daidnitsoozdá' dabíi bidiyágé yá ánádaagosdlaa, áidí' tsí'ihna'áhi yiká' daizilheeyú bil nádezaa.

21 Nnee la', Simon holzéhi, Alexánder hik'e Rúfus bitaahi, Cyréne golzeedí' gólíni, k'edolzaadí' nádaalgo, siláada tsí'ihna'áhi yogheelgo ádaabizlaa.

22 Áík'ehgo Gólgotha golzeeyú bil nánzáá; áí golzeego itsits'in si'áni golzeego ágolzee.

23 Áígee wine, jeeh nch'íi, myrrh holzéhi, bil nadesdziidgo Jesus yaa daizkáá; áidá' doo yodlaa da.

24 Áígee tsì'ìlma'áhi yídaabiskaldá' bidiyágé ilta'isniigo yigha da'diljoł lèk'e, hadíi gones-naahíi bíyée hileehgo.

25 Ngost'ái bik'ehenkéézzgee tsì'ìlma'áhi yídaabiskal lèk'e.

26 Nt'é baa dahgost'aaníi ádaagozlaago díinko bik'ehgee dahgoz'aa, JEWS ÍZISGO BINANT'A' NLÍNI, golzeego k'e'eshchji.

27 Áígee nnee da'in'ijhíi naki aldó' Jesus ba'ashhahdí' tsì'ìlma'áhi bídaahaskał, ła' dihe'nazhińéego, ła'íi be'eshganzhińéego.

28 Áík'ehgo Bik'ehgo'ihí'nań biyati' bek'e' eshchiiníi, Begoz'aaníi doo yikísk'eh ádaat'ee dahíi bił da'ch'oktag lèk'e, nii n'íi begolzaa.

29 Bahyú ch'ihikáhíi bitsits'in daidiltasgo yati' yee daabokáałgo gádaanii, Háhái', biyi' da'ch'okqahíi taagoshniłgo taagi jji hileehgo ánágoشدle', nni ni',

30 Halaa, dáni hasdá'idnlteehgo tsì'ìlma'áhi biká'dí' gódał ch'innáh.

31 Okqah yebik'ehi itisyú nadaandeehi, begoz'aaníi ye'ik'eda'ikchíi biłgo Jesus yaa daadloh, gádaakidi'niigo, Nnee ła'íi hasdáyihinił; áidá' bíhíi doo hasdá'idilteeh da.

32 Christ, Israel hat'i'íi ízisgo biNant'a' nliiníi, halaa tsì'ìlma'áhi yiká'dí' naadowáh, áík'ehgo daahihiltsaaqgo zhá daahohiidlaq. Áidí' bit'ahyú tsì'ìlma'áhi bił bídaach'iskakíi yati' yee daabokáał lèk'e.

33 Isk'ahnýaadí' taagi nehenkéézzhi' ni' biká' dahot'éhé godilhił gozlii lèk'e.

34 Taagi nehenkéézzgo Jesus nádidilghaazhgo gáníi, Éloi, Éloi, láma sabákthani? ái, Bik'ehgohinshnaahíi, Bik'ehgohinshnaahíi, nt'é laa bigha shits'á'zhí' ándzaa? golzeego ágolzee.

35 Ła' áígee nadaaziiníi daabidits'ago, Isaa, Elías yich'í' anii, daanii.

36 Ła' nádilwodgo tú daabits'osíi vinegar yiyi' naiz'aa, áidí' tsì' yaa dahyiz'aaqgo Jesus bizé'zhí' dahyída'nłtsiih, gáníigo, Ntsént'ah; bídaagonolziłh, Elías baa higháhgo nanábidilteeh shi.

37 Áidí' Jesus nádidilghaazhgo oyol.

38 Áígee kñh biyi' da'ch'okqahíi biyi' yune' daadintsoozíi bighá'dí' hayaago ikh'idláad lèk'e.

39 Siláada dała'á gonenadín binant'a'íi Jesus bich'í'go siziiníi Jesus nádidilghaazhdá' oyolgo yigołsjiidá' gáníi, Díi nneehíi da'anii Bik'ehgo'ihí'nań biYe' nliini laa.

40 Isdzané anahdí' nazji daabineł'íigo, Mary Mágdalene, Mary, James iké'yú nagháhi hik'e Joses baqahíi, ła'íi Salóme biłgo, itah nazji lèk'e.

41 Ái Jesus Gálileeyú nagmaadá' biké' anakah lèk'e, bich'odaaniigo; ła'íi isdzané Jerúsalemyú bił hikaihíi aldó' láqgo itah nadaazji.

42 K'ad o'i'ahyú ikh'í'golne'íi bijji, ái iskaq hik'e Jews daagodnłsiníi bijji doleelhił bigha.

43 Nnee Joseph holzéhi, Arimathéa golzeeyú gólíni, doo biini' hah dago Pílate yich'í' oyáá, Jesus bits'ihíi yiyókeedgo; án nnee godnłsini, yánadaaltihíi itah nliini, Bik'ehgo'ihí'nań nant'aa doleelíi yibad sidáhi.

44 Pílate, Jesus daztsaa shi dasha'at'éé nzigo, siláada binant'a' yiká'anniigo nayídíkid, Ik'idá' daztsaa née? yiłniigo.

45 Áík'ehgo siláada binant'a', Ha'oh, daztsaa, bilnñiiddá' Pílate Jesus bits'ihíi Joseph yaa yiden'áq.

46 Áík'ehgo Joseph nak'a'ligaihi nł'éhi nayihesni, áidí' Jesus bits'ihíi tsì'ìlma'áhi yiká'dí' nanáidnłtjiigo nak'a'ligaihi yik'íyidesdiz, áidí' tsébi'i'ángo ágolzaa yune' nyinłtjidá' tséé yidaidenłhiz lèk'e.

47 Mary Mágdalene hik'e Joses baq biłgo hayú nniltiiníi daayo'íi ni'.

16

¹ Jews daagodnksiníí bijjii aaldá' Mary Mágdalene, Mary, James baqahíí, Salóme bilgo, ik'ah kikaqolchinihíí nadaahesnií ni', Jesus bits'í yee yídizhish doleelgo.

² Áík'ehgo dázho t'ahbi godilziníí bijjii ya'ái hagaaldá' tsébií'i'ányú hikai.

³ Áígee, Hadínshá' tséé daadin'ááhíí nohwá yó'idothis? daakidi'nii.

⁴ Áídí' hadag daadéz'ijgo tséé n'íí yó'olyizgo daayiltsaa; tséé dázho nchaago.

⁵ Tsébií'i'án yune' ha'ákaidá' nnee ánii nagháhihi, bi'íí nneezi ligaihi dihe'nazhinéego sidaago daayiltsaa; áík'ehgo tsídaadolyiz lək'e.

⁶ Áídá' nneehíí gádaabilnii, Tsídaadotheez hela': Jesus, Názareshdí' gólíni, tsj'ikna'áhi bíheska' n'íí biká hadaanohtaago bígonsj: án naadiidzaa ni'; doo hak'i da: nniltj'í n'íígee daadeh'j'í.

⁷ Ti'i dohkáh, bitsilke'yu, Peter bilgo, Jesus Gálileeyú nohwádih deyaa, bilдохniih: ákú daabidołtséel, da'ánohwiñniihíí k'ehgo.

⁸ Áídí' tsébií'i'ándí' dahale ch'ínakaidá' nádnkij; daidithid la'íí bil díyadaagot'ee daasilij: nédaildzidgo doo hadín nt'é daayihnií da lək'e.

⁹ Godilziníí bijjii t'ahbi Jesus daztsaađí' naadiidzaadá' Mary Mágdalene dantsé yich'j' hit'ijgo ádelzaa, áí isdzánhíí biyi'dí' ch'iidn gosts'idi haníyood n'íí.

¹⁰ Án nnee Jesus yil nakai n'íí doo bil daagozhóo dago chaal naháztaayú yaa nyáágo yil nagosni'.

¹¹ Áídá' Jesus náhi'na'go isdzán bo'ijgo ya'ikodaanzij ndi doo daayodlaa da lək'e.

¹² Áí bikédí'go Jesus yil nakai n'íí naki itínk'ehyú hi'aashgo bich'j' lahgo hit'ijgo ádelzaa.

¹³ Áídí' onát'aazhgo la'ihíí yil nadaagosni' ndi doo daabodlaa da lək'e.

¹⁴ Áí bikédí'go bitsilke'yu łats'adahíí da'iyaaqo naháztaaqo Jesus bich'j' hit'ijgo ádelzaa, áígee doo da'odlaa dago bijjii daant'izíí bigha bich'j' yadaakti', daztsaađí' naadiidzaahíí bikédí'go la' daabo'ijhíí doo daayodlaa dahíí bigha.

¹⁵ Áídí' gábilnii, Ni'gosdzán dágoz'aa nt'éego yati' baa gozhóni nnee dawa baa bil nadaagolni' le'.

¹⁶ Dahadín odlaadí' baptize ábi'delzaahíí hasdadolteek; áídá' dahadín doo odlaa dahíí dahazh'j' biniigonł'éego bá ngodot'aal.

¹⁷ Áídí' díínko godiyihgo ánágot'ijhíí da'odlaaníí ádaadolii; shizhi' bee ch'iidn hadaanyood doleek; la'íí yati' lahgo at'éego yee yadaakti' doleek;

¹⁸ Ch'osh bik'asda' golíni nádaihinii doleek; dant'éhéta kozilheehíí daidlaa ndi doo hago ádaabile' da doleek; la'íí daanniihíí yiká' ndaadilniigo nádaadziih doleek.

¹⁹ Áík'ehgo Jesus aal bich'j' yadaakti'dá' yaaká'yú onábi'doltj'í, áígee Bik'ehgo'ihí'nañ bigan dihe'nazhinéego dahnezdaa.

²⁰ Áídí' dahiskaigo dahot'éhé yati' baa gozhóni yaa nadaagolni' lək'e, beBik'ehni yil nlijgo nada'iziidgo, godiyihgo ánágot'ijhíí bee biyati' da'anii at'éhi ch'í'nah áile'go. Doleelgo at'éé.

THE GOSPEL ACCORDING TO LUKE

¹ Nnee lą́ągo nohwitahyú hago ánágot'į́łłí dalıké'go yek'eda'ishchįįgo,

² Nnee da'į́łtsé godezt'i'gé' bįnáál ánágot'į́łłí, Jesus biyati' yaa nadaagolnı'ıı nohwıl nadaagosnı'hıı k'ehgo yek'eda'ishchįį;

³ Áık'ehgo Theóphilus, ızisgo ánt'éhi, shıı áldó' da'į́łtsé godezt'i'gé' hago ánágot'į́łłí bįgosıłsııdgo dalıké' ánágot'į́łłí bee nich'į' k'e'eshchįį hasht'ıı,

⁴ Hago ánágot'į́łłí nıl na'gosnı' n'ıı da'aniigo bįgonksııhıı bighą nich'į' bek'e'eshchii.

⁵ Hérod Judéa yánant'aaná' nnee, Zakarías holzéhi, okaąh yedaabik'ehi Abía hat'i'ıı itah nlıı lé'e: án bi'aad, Elísabeth holzéhi, Aaron hat'i'i nlıı.

⁶ Zakarías la'ıı bi'aad bılgo Bik'ehgo'ihı'nań binadzahgee dánłt'éégo ádaat'ee, Bik'ehgo'ihı'nań ngon'áánıı la'ıı biyati'ıı nzhoggo yikısk'eh hi'ash lé'e.

⁷ Bichągháshé doo hwaa da, Elísabeth doo ıłchiih dahıı bighą; sáan la'ıı hastiin daasilıı'.

⁸ Bik'ehgo'ihı'nań binadzahgee Zakarías okaąh yebik'ehgo baa gonyáána',

⁹ Nnee okaąh yedaabik'ehi dahgos'aanıı k'ehgo Bik'ehgo'ihı'nań daach'okaąh goz'ąą yuné' dilidgo ıkągolchinihıı yidıłłi'go habı'doltıı lé'e.

¹⁰ Lıkągolchinihıı dıłłi'go biká' ngonyaana' nnee lą́ągo dadányú dała'adzaago da'okaąh lé'e.

¹¹ Ákone' ıkągolchinihıı biká' dahsi'ąągo yidıłłi'ıı dihe'nazhiniéégo Bik'ehgo'ihı'nań binal'a'á yaaká'gé'hi bıl ch'ı'nah adzaa.

¹² Zakarías yiłtsąągo yik'e tsıdolyizgo bılgoyéé'go gozlıı.

¹³ Áína' Bik'ehgo'ihı'nań binal'a'á gáyıłnıı, Doo nénldzid da, Zakarías: Bik'ehgo'ihı'nań ni'okaąhıı yidezts'ąą; ni'aad Elísabeth bizhaazhé ishkiini ná yiłchii, áı mé'ihıı bizhi' John bá áńle'.

¹⁴ Baa nıl gozhóó doleel, dązhó nıl gozhóó doleel; nnee lą́ągo mé' goleehıı yaa bıl daagozhóó doleel.

¹⁵ Bik'ehgo'ihı'nań binadzahgee ızisgo at'éé doleel, wine dagohıı ıknągodıłłisıı doo yidłąą da doleel; t'ah bimaa bibishch'id yiyi' sitııgé' godezt'i'go Holy Spirit bee baa godet'ąą doleel.

¹⁶ Dıı mé' goleehıı nnee Israel hat'i'ıı lą́ągo beBik'ehń, Bik'ehgo'ihı'nań daayokaąhń, yich'į' nnáhiıkąhgo áidoliıł.

¹⁷ Elías biyi'siziınıı la'ıı binawodıı k'ehgo beBik'ehń yádn dahdidogaal doleel, nnee bichągháshé nłt'éégo yaa tsınádaadikeesgo áidoliıł, la'ıı hayıı doo ıdaayést's'ąą dahıı nnee nłt'éégo ádaat'eehıı bigoyą' yıdaayést's'ąągo áidoliıł; beBik'ehń yaa higháhıı nnee bijıı yuné' bá ıłch'į'gole'go áidoliıł.

¹⁸ Zakarías Bik'ehgo'ihı'nań binal'a'á gáyıłnıı, Hago at'éégo shiye' goleehıı bįgonsı doleel, shıı hastiin silııná' shı'aadń áldó' sá silıı?

¹⁹ Bik'ehgo'ihı'nań binal'a'á bich'į' hananádzii, gánııgo, Shıı Gábriel honszee, Bik'ehgo'ihı'nań binadzahgee sizıı; shıı nich'į' hasdziihgo dıı nłt'éégo ágone'ıı baa nıl nagoshnı'go shı'dol'aad.

²⁰ Doo yánłti' da nleeh, dıı ágone' dishnıihıı begolzaahıı bijıı zhá hanándziih, doo shondłąą dahıı bighą, ágone' dishnıihıı da'anıı begolne'hi at'éé.

²¹ Nnee dała'at'éé n'ıı Zakarías ch'éh yiba' naháztąą, hat'ıı bighą doo hwaa ch'ınádáh da daanzigo.

²² Ch'ınádaana' doo hago'at'éégo nnee yich'į' hadzii da: áık'ehgo hat'ihıta bich'į' ch'ı'nah adzaa shı daanzı; t'ah doo yałti' dago daazhógo na'ıgizh lé'e.

²³ Áıgee binasdzidıı ąął áyıılaana' bigowayú onádzaa.

24 Áí bikédé'go bi'aad Elísabeth hiltsaą silijná' yaa ch'anant'í'go ashdla'i dahitaą, gáníigo,

25 Nnee bich'í' siste' n'íí shich'á'zhí'go shá áile'híí bighą sheBik'ehń shaa ch'ozbaago díí k'ehgo shá ágólaa.

26 Isdzán holtsaaníhíí gostán behitaągo Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á, Gábríel holzéhi, yaaká'gé' kįh gozńil Názareth golzeezhí' yí'aad, áí kįh gozńilíí Gálíleehíí biyi',

27 Áígee it'eedń k'ad nnee, Joseph holzéhi, baa hiiktíni yich'í' oyáá lé'e, áí nneehń David hat'í'i nlij; it'eedń Mary holzee.

28 Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á yaaká'gé'hi Mary yaa nyáągo gáyihńii, Nił gozhóó le', Bik'ehgo'ihí'nań dázhó naa ch'oba'go nohweBik'ehń nił nlij: dázhó niyaa gozhóó doleelgo isdzáné bitahgé' haniktíí.

29 Áń yo'ýigo ábiłńiihíí bighą tsídolyiz, yaa tsídiskeezgo hat'ííshą' niigo aníí nzi lé'e.

30 Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á gábiłńii, Doo néndzid da, Mary: Bik'ehgo'ihí'nań naa ch'oba'go haniktíí.

31 Isąą, hinłtsąą nleehgo ishkiiníí hinłchii, áń Jesus golzeego áńlíí.

32 Ízisgo at'éé doleel, Da'tiséyé At'éhi biYe' holzee doo; áń David yá niltjigo godoleel, Bik'ehgo'ihí'nań nohweBik'ehń David yánant'aa lé'e n'íí yánant'aago ábile':

33 Jacob hat'í'i daanliiníí dahazhí' yánant'aa doleel; nant'aago doo bee nnágódáh da.

34 Mary Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á gáyihńii, Hago'at'éégo díí, shiką' doo hwaa daná'?

35 Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á gábiłńii, Holy Spirit níká'zhí' at'éé doleel, Da'tiséyú At'éhi binawodíí níká'zhí' áiléh: áík'ehgo ni'imé' goleehíí dázhó dilzini doleel, Bik'ehgo'ihí'nań biYe' holzee doo.

36 Elísabeth, ník'íí, doo ilchíhi da daalch'inii n'íí, sá silij ndi aldo' hiltsaą, gostán bedahitaą, bi'imé' ishkiin doleel.

37 Bik'ehgo'ihí'nań doo hat'íí ch'éh áil'ij da.

38 Mary gáníí, Shíí Bik'ehgo'ihí'nań bíyéé nshlij; ha'aa dishńii, da'ánniihíí bikísk'ehyú áshidolíí. Áigé' Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á bich'á' onádzaa.

39 Áigé' Mary dahaleego anahyú beezhí'yú kįh gozńilyú Judahíí biyi' oyáá lé'e;

40 Ákú Zakarías bigową yune' ha'ayáągo Elísabeth yich'í' hadzii.

41 Elísabeth Mary biyati' yidezts'ąągo biyi' mé' dehes'naa lé'e; ła'íí Elísabeth Holy Spirit bee baa godet'ąą lé'e:

42 Áń nawode hadzii laą gáníigo, Isdzáné bitahgé' niyaa gozhóó doleel, mé' nibishch'id biyi' sitiiníí aldo' biyaa gozhóó doleel.

43 Hago'at'éégo ląhi sheBik'ehń bimaa shaa ch'oba'go shaa nyáá?

44 Niyati'íí disets'ąąná' mé' bił gozhóógo shiyi' dehes'naa laą.

45 Isdzán osdlaądíí biyaa gozhóó: Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á yaaká'gé'híí binkááyú ábiłńiihíí da'anii begolne'híí bighą.

46 Mary gáníí, Shijíí dawa bee sheBik'ehń ízisgo at'ééhíí baa nagoshńi',

47 Shiyi'siziiníí Bik'ehgo'ihí'nań Hasdáshíłtíiníí yaa bił gozhóó.

48 Shíí binal'a'á nshłini doo hat'íí be'ánsht'ee da ndi nłt'éégo shaa tsínádeskeez: kogé' godezt'í'go nnee daakinolt'ijhíí dawa, isdzán biyaa gozhóni daashihńii doleel.

49 Dázhó k'a'at'éhi dázhó nłt'ééhíí áshíłlaa; áń bizhi'íí dilzih.

50 Ilké' nánót'ijhíí dahadń Bik'ehgo'ihí'nań bił diyinihíí baa ch'oba' doleel.

51 Binawod ch'í'nah áyíłlaa: bijíí yune' dázhó ádaadilkąhíí yíł nadaagodesgeed,

52 Nnee hayíí ízisgo ádaat'ee n'íí hayaa ánáyiidlaaná' doo ízisgo ádaat'ee da n'íí hadag ánáyiidlaa.

53 Hayíí dáshiná' nakai n'íí dawahá nłt'ééhíí yá ná'nné' ni'; áiná' ízis da'it'iinihíí dádkłqoogo onáyis'a' lé'e.

54 Bána'iziidíí, Israel holzéhi, bich'ozńi', biłgoch'oba'íí yee yénálniihgo;

55 Dahazhì' Abraham la'íi bich'á'gé' hadaakinolchiikíbił goch'oba', daanohwitaa n'íi ágáyihñii n'íi k'ehgo, ñii, Mary.

56 Mary Elísabeth yil sikeego taagi dahitaą lẹ'e, áigé' bigowayú onázzaa.

57 Elísabeth ilchiigee ngonyaa lẹ'e; áigee ishkiin yizhchji.

58 Hago'at'éégo Elísabeth Bik'ehgo'ihí'nań baa ch'ozbaadí, ba'ashhahgé' daagolíníi la'íi daabik'íhíi yaa t'ídaanzigo bił daagozhó lẹ'e.

59 Mé' tsebíi beyiskaągo circumcise alñéngo baa ch'ikai; Zakarías holzee doleeł, bitaa bizhi'híi k'ehgo, daach'ñii.

60 Áiná' mé' bimaahíi, Dah; John bizhi' hileeh, ñii.

61 Nik'íi doo la' ágágołzee da, daabilch'ñii.

62 Áík'ehgo mé'íi bitaahíi bich'í' na'ída'ch'igizhgo, Díi mé'íi hat'íi holzee doo? daabilch'ñii.

63 Áík'ehgo Zakarías biká' k'e'elchiihíi hát'íiigo na'ígizh, áigé', Díi mé'íi John holzee doo, ñiigo biká' k'e'eshchji. Ái bighą nñeehíi bił díyadaagot'ee lẹ'e.

64 Áigé' dahko Zakarías hanádziigo, Bik'ehgo'ihí'nań ya'ahénzi lẹ'e.

65 Áigé' ba'ashhahgé' daagolíníi tsídaadesyiz: díi ágodzaahíi ni' Judéa biyi' dahyisk'idyú daagoch'ilíníi dawa bitahyú didesdlaad.

66 Hayíi ái ch'ñii daidezts'aaníi bijíi yuyaa nazné'go, Díi mé'íi hagoshą' at'éé hileehi! daañii. Áigé' Bik'ehgo'ihí'nań yil nlii lẹ'e.

67 Zakarías, mé' bitaahíi, Holy Spirit yábiyilti'go Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú yałti', gáníigo,

68 Bik'ehgo'ihí'nań Israel hat'i'i beBik'ehń ba'ahégoş; nñee bíyééhíi yaa nyáágo hanáyínilhíi bighą,

69 Bána'iziidií, David holzéhi, bich'á'gé' hadaakinolchiikíi bitahgé' dázhó nalwodi hasdánohwiñił doleełi nohwá hayiltíi;

70 Ni'godzán alzaagé' yúshde' godezt'i'go Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú nada'iziidi daadilzini yinkááyú nohwich'í' hadziigo gánohwiññiid:

71 Nohwik'edaanníihíi la'íi hayíi bił daanlchq'íi dawa nohwidás sizji doleeł;

72 Daanohwitaa n'íi áyihñii n'íi k'ehgo nohwaa daach'oba', la'íi ái biłgo godiyihgo lángot'ąą n'íi yénálniih,

73 Bik'ehgo'ihí'nań bitł'a dahdidilñiigo díi k'ehgo nohwá ngon'áá,

74 Nohwíi hayíi nohwik'edaanníihíi nohwidás sizjiigo, doo nídaahiildzidgo da Bik'ehgo'ihí'nań bá nada'iidziid doo,

75 Dáhandahinńa'zhì' daagodinzigo la'íi nł'éégo binadzahgee ádaant'eego.

76 Ni, mé'íi, Da'tiséyú At'éhi binkááyú na'iziidií honlzee doo: ni nohweBik'ehń bádnyú ilch'í'goléhgo dahñáh;

77 Nñee Bik'ehgo'ihí'nań bíyééhíi hago'at'éégo binchq'íi bá da'izlji ánánlne'go hasdaakáh doleełgo yídaagołsjiigo ánle',

78 Bik'ehgo'ihí'nań daahohiikaąhń nohwaa ch'oba'íi binkááyú; da'án bik'ehgo yaaká'gé' idindláadíi nohwaa nyáá,

79 Hayíi chagołheelyú naháztaaníi da'itsaah yédaaldzidíi bá idindláádgo ágołe', la'íi ilch'í'gont'éégo yikísk'eh hiikaahgo áile', ñii lẹ'e, Zakarías.

80 Mé' nchaa siljiigo biyi'siziinií dázhó nalwod silji, Israel hat'i'i bich'í' ch'í'nah ádilne'íi bijjizhì' da'izliyyú naghaa lẹ'e.

2

1 Áiná' nant'án Caesar Augústus holzéhi nñee dawa daantíigee tax nahi'ñił doleełgo bizhi' ádaagole'go yángoł'ąą lẹ'e.

² (Cyrénius, Síriayú nant'án nlińná, díi nach'ihí'niil doleełgo kozhi' ádaagoch'ile'íi da'iltse álzaa lé'e.)

³ Nnee dawa bizhi' ádaagole'yú onádaaskai lé'e, hayú kih goznilgé' daagoliiyú.

⁴ Joseph aldó' itah onádzaa, Gálilee bigodzogíi biyi' Názaareth golzeegé' Béthlehem golzeezhi', Judéahíi biyi'gee, David golíi n'íiyú, (Joseph David yił hat'i'i lé'ehíi bigha.)

⁵ Mary dak'adégo ilchiihi, Joseph baa hiitíni yił hi'ash lé'e, bizhi' ádaagole'yú.

⁶ Áígee sikeená' ilchiihíi biká' ngonyaa lé'e.

⁷ Da'iltse ilchíhi ishkiin yishchi, mé'ihíi nadik'a' bik'ídisdizgo magashi yiyi' náda'idíihíi yiyi' nyintíi; na'ch'injahíi doo la' hayú bá goz'aq dahíi bigha.

⁸ Mé' sitiinií da'anahyú nnee nada'nyoodíi bidibełi yinádaadéz'ii lé'e, t'éyú.

⁹ Áígé' Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á yaaká'gé'hi bich'i' ch'í'nah adzaago Bik'ehgo'ihí'nań bich'a'idindláadíi bee ike'dendláád; áik'ehgo nnee nada'nyoodíi tsídaadesyiz.

¹⁰ Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á gábińni, Doo nédaaldzid da: íyínłts'aq sáq, yati' dážhó nł'éhi nnee dawa bee bił daagoyilshóq doleełi baa nohwił nagoshni'.

¹¹ Díi jii David golíi n'íiyú nnee hasdáyihiniłi nohwá gozłi, Christ nohweBik'ehń.

¹² Díi bee bídaagonłsi doleeł, mé'ihíi nadik'a' bik'ídisdizgo magashi yiyi' náda'idíihíi yiyi' sitiigo daahołséh.

¹³ Dahíko Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á da'iltse ch'í'nah ádilzaahíi láqgo yaaká'gé' yił ch'í'nah ánadedlaa, ái Bik'ehgo'ihí'nań ya'ahédaanzigo gádaanii,

¹⁴ Bik'ehgo'ihí'nań da'tiségo at'éhi yaaká'zhí'go daach'ınłsi le', la'íi ni' biká'yú nnee Bik'ehgo'ihí'nań biłgoch'oba'íi bee ilch'i'gont'éehíi bíyéé le'.

¹⁵ Áígé' Bik'ehgo'ihí'nań binadaal'a'á yaaká'yú onákainá' nada'nyoodíi, Béthlehemiyú dokáh, daalıdi'ni, Díi ágodzaahíi Bik'ehgo'ihí'nań nohwił ch'í'nah ágolaahíi daanel'iiyú dokáh.

¹⁶ Áik'ehgo áígé' dagoshch'i' deskaigo Mary, Joseph, la'íi mé' magashi yiyi' náda'idíihíi yiyi' sitiigo yaa hikai.

¹⁷ Daayiltsaqaná' mé'ihíi ábıldı'ni n'íi dahot'éhé yaa nadaagosni'.

¹⁸ Hayíi daidezts'aaníi nada'nyoodíi ádaabińnihiíi yaa bił díyadaagot'ee.

¹⁹ Maryhíi díi dawa yénalńniigo dayúweh bijíi yuyaa yaa natsekees lé'e.

²⁰ Nada'nyoodihíi da'ádaabiıldı'nihiíi k'ehgo hayíi daidezts'aqahíi la'íi daayo'iihiíi bigha Bik'ehgo'ihí'nań ízisgo at'éehíi yaa nadaagolni'go, la'íi ya'ahédaanzigo t'aqzhi' onákai.

²¹ Tsebíi beyiskaqaná' mé' círcumcise ábi'delzaaná' Jesus bizhi' bá álzaa, ái bizhi'íi doo hwaa goleeh daná' Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á yaaká'gé'hi bizhi' bá áyíilaahi.

²² Moses ngon'aq n'íi k'ehgo Mary godnłsigo ilch'i'bi'dilne'íi biká' ngonyáágo, mé' Bik'ehgo'ihí'nań baa hiłtéehgo Mary la'íi Joseph biłgo Jerúsalemiyú odaistii lé'e;

²³ (Mé' da'iltse ishkiin daagolehíi Bik'ehgo'ihí'nań bá sanigo nihi'niilgo ngon'aágo k'e'eshchiihiíi bigha;)

²⁴ La'íi Bik'ehgo'ihí'nań hat'ihíta ye'okaqahíi yaa daayiné'go odaistii lé'e aldó', hawú naki, dagohíi hawúcho bizhaazhé naki, Bik'ehgo'ihí'nań yegos'aaníi k'ehgo.

²⁵ Jerúsalemgee nnee la', Símeon holzéhi, nł'éégo at'éhi, Bik'ehgo'ihí'nań yidnłsini naghaa lé'e; án Israel hat'i'i yił goyilshóqgo ányidle'íi hígháhíi yiká déz'ii lé'e: Holy Spirit biká'zhí' at'éhi.

²⁶ Holy Spirit bee bił ch'í'nah ágolzaago gábi'idi'ni, T'ah doo hwaa dantsaah daná' Bik'ehgo'ihí'nań Its'áltini, Christ holzéhi, hinłtséh.

²⁷ Holy Spirit nábihiłaago da'ch'okaqah goz'aq yune' nyáá; ákú Jesus bimaa la'íi bitaa biłgo begoz'aaníi k'ehgo bá okaqahgo ádaabistíina',

²⁸ Áígee Símeon mé' náyintiiigo Bik'ehgo'ihí'nań ya'ahénzigo gánii,

²⁹ SheBik'ehń, áníta áshilńni n'íi k'ehgo nána'isiidíi shil gozhóqgo ch'ík'eh shee ngonowáh:

³⁰ Shí shĩnaahíí bee hago'at'éégo hasdá'ííníí doleelíí hish'jĩ,

³¹ Áí n̄nee dawa biba' ilch'j'ndlaa n'íí;

³² Án bich'á'idindííníí n̄nee doo Jews daanlij dahíí bee bá got'jĩ doleel, ła'íí n̄nee níyééhíí, Israel hat'i'i, án bee ízisgo ádaat'ee doleel.

³³ Jesus ábĩldi'n̄nihíí bitaa, bimaá bilgo yaa bil díyadaagot'ee lé'e.

³⁴ Símeon bá da'oskaqdná' Mary, Jesus bimaahíí, gáyĩn̄ii, Íyínkts'aa sáá, dúí mé'ihíí Israel hat'i'i łaágo bigha naanándéh, ła'íí łaágo nádikáh doleelíí bigha habi'doltini at'éé; godiyĩngo be'ígózini baa yádaach'ilti' doleel;

³⁵ (Bésh be'idil̄kshé nijíí bighálgeedhíí k'ehgo nijíí n̄nih doleel;) n̄nee bijíígé' natsekeesíí ch'í'nah al̄néh doleelíí bigha.

³⁶ Phánuel, Áser hat'i'i itah n̄l̄ni, bitsi', Anna holzéhi, Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú yałti'i n̄lij lé'e; án sá silij, nan̄neego gots'idn legodzaa;

³⁷ Itsaa n̄lijgo tsebíd̄in dúj'i bil legodzaa, da'ch'okaqah goz'aagé' dá doo ch'igháhá dajjĩ biigha ła'íí datł'é' biigha dáshina' okaqahgo Bik'ehgo'ihí'nań ya na'iziid lé'e.

³⁸ Án al̄dó' da'áígee nyáágo, Bik'ehgo'ihí'nań yich'j' ahénzj, áígé' Jerúsalemgee daagol̄ííníí hago'at'éégo hasdábid̄i'n̄niil doleelíí yiká daadéz'iiníí Jesus yaa yil nadaagosni'.

³⁹ Bik'ehgo'ihí'nań hago'at'éégo gos'aaníí aqł yikisk'eh ádaasdzana' dabíí daagol̄j̄jyú, Gálilee bigodzogíí biyi' Názařeth golzeeyú, onákai.

⁴⁰ Mé' n'íí nołseehná' biyi'siziiníí ndzil silij, goyáá silij; ła'íí Bik'ehgo'ihí'nań bilgoch'oba'íí biká'zhj' at'éé lé'e.

⁴¹ Jesus bimaá ła'íí bitaa bilgo dałenágodáhgee Jerúsalemyú onat'ash lé'e, bitis-hagowáh n'íí bee bíná'godin̄hgo náda'idj̄híí bigha.

⁴² Jesus nakits'adah bil legodzaana', dałenágodáhgee ákú onakáhíí k'ehgo ákú okai lé'e;

⁴³ Aqł bengonyaana' onákai, ndi Jesus t'aqzhj' ídestaa lé'e Jerúsalemgee; bimaá ła'íí bitaahíí dá doo yídaagolsj dago.

⁴⁴ Jesus bil hikah daanzigo názeelgo o'i'ááyú; bik'íí ła'íí hayíí bídaagosiníí bitahyú ch'éh yiká daantaa lé'e.

⁴⁵ Doo hwaá hayú nádaantj̄j dahíí bigha t'aqzhj' Jerúsalemyú biká daantaayú onat'aazh.

⁴⁶ Taagiskaqayú da'ch'okaqah goz'aq yune' n̄nee daagoyááníí ilch'ídaago'aahíí íyésts'aqgo ła'íí nayíid̄ikidgo naháztaqayú itah sidaago yaa hikai lé'e.

⁴⁷ Bil'ígóziníí ła'íí nabíd̄ikidgo yígółsigo hadzi'híí bigha n̄nee daabidezts'aaníí bil díyadaagot'ee lé'e.

⁴⁸ Jesus bimaá ła'íí bitaahíí daabiltsaago bil díyadaagot'ee: áik'ehgo bimaá gábil̄n̄ii, Shizhaazhé, hat'íí łaá bigha ánt'íni? Nitaa ła'íí shíí ch'éh níká hantaahíí bigha doo nohwil̄ daagozhóq da ni'.

⁴⁹ Jesus gábil̄n̄ii, Hat'íí bigha shiká hanol̄taa? ShiTaa binasdziidíí baa nashaago shá goz'aq, ya' doo bígonolsj da née?

⁵⁰ Hat'íí niigo aníí shj̄híí doo yídaagolsj da lé'e.

⁵¹ Áik'ehgo yil onákai Názařethyú, bimaá ła'íí bitaa da'ádaabil̄niyú at'éé lé'e: bimaahíí bizhaazhé ábil̄niidíí dawa yaa natsekees lé'e.

⁵² Áik'ehgo Jesus goyáágo honaał, ła'íí Bik'ehgo'ihí'nań da'áígeego bil at'éé, áígé' n̄nee al̄dó', dayúweh begoldoh lé'e.

3

¹ Tibérius Caesar holzéhi nant'ánchań n̄lijgo ashdla'adah legodzaa lé'e, áiná' iké'gee sitiin̄, Póntius Pílate holzéhi, ni' Judéa golzéhi yánant'aa, taagígee sitiin̄, Hérod, ni' Gálilee golzéhi yánant'aaná' bik'isn Philip Ituréa ła'íí Trakonítis yánant'aa, ła'íí Lysánias Ábilene yánant'aa lé'e,

2 Ánnas la'íí Cáíaphas okaqah yebik'ehi da'tiséyú sitíni daanljiná' Zakarías biye', John holzéhi, da'izljiyú Bik'ehgo'ihina' bich'i' hadzii.

3 Jórdan túnlínihií binaayú nnee yich'i' yahti'go gádaayilnii, Nohwinchó'íí bich'á'zhí' ádaahne'go baptize ádaanohwi'dolne', áik'ehgo nohwinchó'íí nohwá da'izlji' ánalne';

4 Bik'ehgo'ihina' binkáayú na'iziidi, Esáias holzéhi, binaltsoos biyi'gé' díí bak'e'eshchijí, Da'izljiyú hadnshí gánúigo dilwosh, NohweBik'ehin' bádnyú ilch'i'daagole', intín ilk'ídezdhgo bá ádaale'.

5 Nadaashwozhíí hanágodibih, la'íí dzil naz'aaní, nadaask'idíí hayaa álne'; la'íí godigizíí ilk'ínádoldqł, la'íí godilwohíí dilkqł ánalne' doo;

6 Áígee nnee dawa hago'at'éégo Bik'ehgo'ihina' hasdá'iiniil doleełí daidołtseeł.

7 Áígé' nnee John baptize ádaabile' hádaat'ijigo yaa hikaihíí gáyilniigo yich'i' yahti', Nohwíí t'iish bik'asda' golínií k'ehgo daalinoł'ijíí, hadn lá nohwádnnyú nohwiniigodilne'íí bich'á' nołkáh nohwihniid?

8 Da'anii nohwinchó'íí bich'á' ádaaldzaayúgo ch'ínah ádaadi'nolsi, nest'a' nht'éégo nádaant'ihíí k'ehgo nohwaa daide'aah, Abraham bich'á'gé' daadihe'na'i doo ídiłdaadoł'nii da: Bik'ehgo'ihina' díí tséé naznilíí nnee Abraham bich'á'gé' daadihezna'íí k'ehgo áile'yúgo áile', nohwildishnii.

9 Tsint'áni nkedn'aagee k'ek'éhgo godes'taa; tsint'áni dawa doo nest'án nht'ééhií baa dahndéh dayúgo, yó'ok'éhgo kq' dilti' yuyaa olkaadhi at'éé.

10 Nneehíí John nayídaadilkidgo gádaabilnii, Hago ádaahi'ne' áiná'?

11 John gánúí, Hadn bi'íicho naki shihíí, la'ihíí bi'íicho da'ádih shihíí yaa yinołtsós; hadn bich'iyán ląą shihíí hadn bich'iyán da'ádih shihíí la' yaa yinoné'.

12 Tax bich'i' nadaahi'niihíí alđó' baptize ádaabi'dilne'yú hikaigo John gádaayilnii, Ilch'ígó'aahíí nłini, hago ląą ádaahi'ne'?

13 John gábilnii, Da'kwíí nohwich'i' nadaahi'niiłgo goz'aą shihíí doo bitisyú daaholkeed da.

14 Siláada alđó' nabídaadilkidgo gádaanii, Nohwihíí hago ląą ádaahi'ne'? John gábilnii, Hadn biní'dohih hela', hadn da'izljiyú baa dahdaagoł'aah hela'; la'íí hanádaaldéhíí, da'ái nohwil daanzhogo nzhqł.

15 Nada'olúigo nnee dawa bijíí yune' gádaanzí, Díí nnee, John holzéhi, Christ at'íí née, dah née?

16 John dawa yich'i' hananádziigo gáyilnii, Shihíí tú bee baptize ádaanohwish'ijí, áiná' shiké'gé' la' shitisgo at'éhi higháh, biket'óól k'e'ish'adgo ndi doo bik'eh sitíıda; án Holy Spirit la'íí kq' yee baptize ádaanohwil'ijí doleeł.

17 Be'ilch'íhé dahyotijł, t'oh naghái ilch'íhi goz'aągee nágosho doleeł, binest'a'híí náyiziidgo ilk'eyihinihna' bizhoolíí kq' doo ntsésihi biyi' yuyaa yidilid.

18 Áígé' nnee yich'i' yahti'go ląągo yil ch'ígó'aah lé'e.

19 Hérod, nant'an nłinihi, nchq'go at'ijigo bik'isn Philip holzéhi bi'aad, Heródias holzéhi, yaa yiheltij, la'íí nchq'go ánát'ijidíí John yee bich'i' yahti' lé'e,

20 Hérod nchq'go ánát'ijidíí bitisigo adzaa, John ha'áyilt'e'.

21 Nnee dawa baptize ádaabilne'ná', Jesus alđó' baptize ábi'delzaago yáá bich'i' alch'á' adzaago,

22 Holy Spirit hawú k'ehgo bich'i' nke'enúihgo yaaká'gé' yati' gánúigo yidezts'aą, ShiYe' shil nzhóni nłji; naa shil gozhqł.

23 Áígee Jesus tádin shi bil łegodzaa, án Joseph biye' (bido'níí), Josephíí Héli biye',

24 Hélihíí Mátthat biye', Mátthatíí Levi biye', Levihíí Məlki biye', Məlkihíí Jáanna biye', Jáannahíí Joseph biye',

25 Josephíí Mattathías biye', Mattathíasíí Amos biye', Amosíí Náum biye', Náumíí Ésli biye', Éslihíí Nágge biye',

²⁶ Nággehíí Máath biye', Máathíí Mattathías biye', Mattathíasíí Sémei biye', Sémeihíí Joseph biye', Josephíí Júda biye',

²⁷ Júdahíí Joánna biye', Joannahíí Rhésa biye', Rhésahíí Zoróbabel biye', Zoróbabelhíí Saláthiel biye', Saláthielhíí Néri biye',

²⁸ Nérihíí Mélki biye', Mélkihíí Áddi biye', Áddihíí Cósam biye', Cósamhíí Elmódah biye', Elmódamhíí Er biye',

²⁹ Erhíí Jóse biye', Jósehíí Eliézer biye', Eliézerhíí Jórim biye', Jórimhíí Mátthat biye', Mátthatíí Levi biye',

³⁰ Levihíí Símeon biye', Símeonhíí Júda biye', Júdahíí Joseph biye', Josephíí Jónan biye', Jónanhíí Elíakim biye',

³¹ Elíakimhíí Mélea biye', Méleahíí Ménan biye', Ménanhíí Máttatha biye', Máttathahíí Náthan biye', Náthanhíí David biye',

³² Davidhíí Jesse biye', Jessehíí Óbed biye', Óbedhíí Bóoz biye', Bóozíí Sálmon biye', Sálmonhíí Náasson biye',

³³ Náassonhíí Amínadab biye', Amínadabíí Áram biye', Áramhíí Ésrom biye', Ésromhíí Pháres biye', Pháresíí Júda biye',

³⁴ Júdahíí Jacob biye', Jacobíí Isaac biye', Isaacíí Abraham biye', Abrahamhíí Thára biye', Tharahíí Nákor biye',

³⁵ Nákorhíí Sárúk biye', Sárúkhíí Rágau biye', Rágauhíí Phálec biye', Phálecíí Héber biye', Héberhíí Sála biye',

³⁶ Sálahíí Caínan biye', Caínanhíí Arfáxad biye', Arfáxadíí Sém biye', Semhíí Noe biye', Noehíí Lámek biye',

³⁷ Lámekhíí Mathúsala biye', Mathúsalahíí Enok biye', Énokhíí Járed biye', Járedhíí Maléleel biye', Maléleelhíí Caínan biye',

³⁸ Caínanhíí Énos biye', Énosíí Seth biye', Sethíí Adam biye', Adamíí Bik'ehgo'ihí'nañ biye'.

4

¹ Jesus, Holy Spirit bíł nliigo Jórdan túnlíggé' t'aaqzhí' nádesdzaa lé'e, Spirit-híí nabíłnaago da'izliiyú óyáá,

² Áígee dizdin behiskaą, ákú ch'iidn nant'án nabíntaah lé'e. Akú naghaaná' doo hat'íí yiyaa da: áí dizdin aał iskaąná' shiná' silíj lá.

³ Ch'iidn nant'án bich'í' hadziigo gábilni, Ni Bik'ehgo'ihí'nañ biYe' níłiyúgo díí tséhíí bán náodleeh, nni.

⁴ Áíná' Jesus gábilni, Ágágołzeego k'e'eshchij, Nnee doo dá bán zhá yee hiąaa da doleel, áíná' Bik'ehgo'ihí'nañ biyati'íi dawa yee hiąaa doleel.

⁵ Áíge' ch'iidn nant'án dził dážhó yúdahi biká'yú yił hananásh't'aazhgo, áíge' nnee iltah at'éego hadaazt'i'íi dawa ch'inesk'okíi dábich'í' bíł ch'í'nah áyíílaa lé'e.

⁶ Áíge' ch'iidn nant'ánhíi gánábildo'niid, Díi dahot'éhé ízigo ágot'eehíi naa nishné', dawa bee nik'ehgo: díi ałk'iná' dawa shaa hi'né'hi at'éé; dahadńta baa nishné' hásh't'íyúgo baa nishné'.

⁷ Ni shonkaąhyúgo díi dawa níyéé doleel.

⁸ Jesus gánábildo'niid, Ágágołzeego k'ená'ishchij, Satan, shiké'gé' níńáh: ágágołzeego k'ená'ishchij, Bik'ehgo'ihí'nañ neBik'ehń zhá honkaąh, da'án zhá bá na'ízíid.

⁹ Ch'iidn nant'án Jesus Jerúsalemyú yił o'áázhgo, kįh biyi' da'ch'okaąhíi hadago goz'aaníi bilatahyú yił n'áázhgo gáyilni, Bik'ehgo'ihí'nañ biYe' níłiyúgo kogé' gódah ch'í'ńłt'e'.

¹⁰ Ágágołzeego k'e'eshchij, Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á yaaká'yú daagolínií nłt'éego binádaadeł'íi doleel, ná daayildo'niik:

11 Áigé', Doo tséé hitaḷgo hayaa nageeh dahíí bigha ánádaanoḷteel doo, golzeego k'e'eshchijj.

12 Jesus ch'iidn nant'an yich'j' hananádziigo gáyilnii, Bik'ehgo'ihinañ neBik'ehn doo nabiñtaah da, golzee.

13 Ch'iidn nant'an dawa yee nayineztaad hik'e, Jesus yich'á'zhj'go dahnasdzaa, dét'ihézhj'.

14 Áigé' Jesus Holy Spirit nabiñnaago Gálileeyú onázzaa: ákú dahot'éhé nlt'éégo baa ch'iniigo didezdaad lé'e.

15 Jews ha'ánálséh nagoznil yune' ilch'ígó'aahgo naghaago nnee dawa daabidnksj.

16 Názairethyú gólj' n'íyú nadzaa: ákú Jews ha'ánálséh goz'aa yune' oyáá, Jews daagodnksiníí bijj' ákóne' onadáhgee, áigé' ozhíihgo hizj',

17 Bik'ehgo'ihinañ binkááyú na'iziidi n'íí, Esáias holzéhi, naltsoos biyati' biyi' k'e'eshchiiníí Jesus baa hit'áá. Áí naltsoosíí ilch'á' áyíílaa, gáníigo k'e'eshchijjgee,

18 Bik'ehgo'ihinañ sheBik'ehn biSpirit-híí shiká'zhj' nlij, nnee tédaat'iyéhíí yati' baa gozhóni bee bich'j' yadaashti' doleeḷgo Bik'ehgo'ihinañ hashidilaahíí bigha; dázhó doo bil daagozhóó dahíí nlt'éégo ánáshdle' doleeḷhíí bigha shidol'aad, isnáh daanliiníí hago'at'éégo yich'ákáhgo la'íí bináá ádaagodinií hago'at'éégo ch'ínadaaghaaḷgo ánádaadle'go bil nagoshni'go, hayíí bich'j' nagont'ogíí biyi'gé' hahishniil doleeḷgo,

19 La'íí Bik'ehgo'ihinañ nnee yaa ch'oba'íí biká' ngonyaagee baa nagoshni'híí bigha shi'dol'aad.

20 Áigé' naltsoosíí ilch'j' ánáyiidlaago, nal'a'á yaa náyin'áágé' nánezdaa. Ha'ánálséh goz'aa yune' yil naháztaaníí dawa daabine'j'j' lé'e.

21 Nnee yich'j' yahti' nkegonyaago gáníí, Díí Bik'ehgo'ihinañ biyati' bek'e'eshchiiníí díí j'j' daasidoḷts'aanihíí begolne'.

22 Nnee dawa nlt'éégo baa yadaahti' lé'e, yati' nzhóni yee hadziihíí yaa bil díyadaagot'eego gádaakildi'nii, Díí la' Joseph biye' at'éé?

23 Jesus gábilnii, Yati' ilch'ígó'aahíí bee gádaashikdoḷnii, Izee nant'an nííni, dáni na'níiziih: Capérnaumyú ánát'ij'j'íí yaat'idaandzigo kú áldó' dáni gonlíj'j'j'ú ágánt'ij'j'.

24 Bik'ehgo'ihinañ binkááyú na'iziidi dá golj'j'gee doo habi'dit'ij' da, da'aniigo ádaanohwiḷdishnii.

25 Shíí da'aniigo nohwiḷ nadaagoshni', Elías t'ah hiñaaná' dá doo nagokt'ij'hé taagi ḷegodzaagé' gostán dahitaḷ, áigee shina' góyééhíí benagowaa lé'e, Israel hat'i'i bitahgee isdzáné biká' da'adini ḷáágo daagolj'j'.

26 Ndi Elías doo hwaa la' bich'j' bi'dol'aad da, naniyúgo itsaa Sídon godzogíí biyi' kih goznil Sarépta golzeeyú gólínihi zhá bich'j' bi'dol'aad lé'e.

27 Bik'ehgo'ihinañ binkááyú na'iziidi, Elíseus holzéhi, t'ah hiñaaná' Israel hat'i'i bitahgee nnee ḷáágo ḷóód doo ínádih dahi, leprosy holzéhi, yaa nakai; ndi doo la' nádzii daná' nnee Náaman holzéhi, Síriayú gólíni, zhá nádzii lé'e.

28 Ha'ánázéh yune' naháztaaníí díí Jesus ánííhíí daideztsaḷaná' bádaagoshchijj,

29 Áik'ehgo daahizj'go Jesus ch'idaaniyood, dziḷ nan'aahíí biká' gotahyú yil nálseel lé'e, áigé' gódaḷ ch'idaahilt'e' daanzj.

30 Áiná' nneehíí bigizhyú ch'ínyáá lé'e.

31 Áigé' Capérnaum golzeeyú nyáá, Gálilee godzogíí biyi', ákú Jews daagodnksiníí bijj' dawahn ilch'ígó'aah lé'e.

32 Yebik'ehgo ilch'ígó'aahíí bigha nnee bil díyadaagot'ee.

33 Jews ha'ánálséh goz'aa yune' la' nnee ch'iidn biyi' golínihi sidaa lé'e, án nawode

34 Gáníí, Doo nohwaa nannaa da; hago ḷáá at'éégo nohwich'j' goñ'aahgo ánt'ij'j'. Jesus, Názairethgé' nannáhi? Ya' da'izlj'j'j'ú ánohwiléhíí bigha nyaa née? Shíí nígonsj hadn ánt'ij'j'íí; Bik'ehgo'ihinañ bich'á'gé'go Dilzihgo Nííni.

³⁵ Jesus n̄dzilgo hadziigo gáyih̄nii, Handziih hela', an biyi'gé' hannáh. N̄nee ih̄n'gee n̄nee ch'iidn biyi' golínihií ch'iidn nk̄ibidest'ehgo dá doo hago ábile'é biyi'gé' halwod.

³⁶ N̄nee dawa bił díyadaagot'eego gádaak̄id̄n̄ii, Díi yati'íi hago'at'éhi! Dawa yebik'ehgo ła'íi binawod golíigo spirits daanch̄o'i haołkáh yih̄niigo hainiyood.

³⁷ Dahot'éhé n̄nee bitahyú n̄t'éégo baa ch'in̄ii didezdaad l̄é'e.

³⁸ Nádiidzaago ha'ánázéhgé' ch'ínádzaago Simon bigową yun̄e' ha'ayáá. Simon bi'aadíi bimaa yóiyahgo nezgai; ái bighą nádaach'okąąh.

³⁹ Yit'ahgé' sizijigo hat'íi binesgai sh̄ih̄íi náines'ij̄hgo n̄t'éé násd̄l̄j̄i: áik'ehgo dagoshch'í' nádiidzaago yá da'dezné'.

⁴⁰ O'i'áázhi' godeyaago hayíi bik'íi kah iltah at'éhi yaa nakaihií Jesus bich'í'yú yil̄ neheskai; áik'ehgo dała'á daant̄j̄igo yik'e daadil̄niigo nádaiziih l̄é'e.

⁴¹ N̄nee ch'iidn biyi' daagolín̄ii l̄áago ch'iidn nádaadihilghaashgo haikáhná' gádaanii, Ni, Christ Bik'ehgo'ih̄i'nań biYe' n̄líni. Ch'iidn Jesus, Christ n̄l̄j̄igo yídaagołsh̄ih̄íi bighą, n̄dzilgo yich'í' hadziigo, Hadaak̄dziih hela', yih̄niid.

⁴² Hayołkaalyú ch'ínyáago da'izl̄j̄yú óyáá: áiná' n̄nee biká hadaantaago, áike'égo baa hikai, doo yich'á' digháh hádaabit'ij̄i dahíi bighą.

⁴³ Áik'ehgo yich'í' hadziigo gán̄ii, Łahyú kih̄ nagozn̄il̄ii Bik'ehgo'ih̄i'nań bilakt'áhgee begoz'aaníi baa yashti' doleek: ái bighą shi'dol'aad.

⁴⁴ Gálileeyú Jews ha'ánáséh nagozn̄il̄ yun̄e' n̄nee yich'í' yaktigo naghaa l̄é'e.

5

¹ Jesus túsikaaníi Gennésaret holzéhi bahyú sizij̄iná' n̄nee daak̄ij̄zh, Bik'ehgo'ih̄i'nań biyati' daidits'ih̄ hádaat'ij̄ih̄íi bighą,

² Túsikaągee tsina'eek̄ii naki silaago yil̄tsąą, n̄nee łog hadaileehíi tsina'eel̄ yiyi'gé' hakaigo bilógbehaidlehé nanest'óli tádaigisgo.

³ Jesus tsina'eek̄ii dała'á Simon bíyéehíi yeh hiyaaná', Simon gáyih̄nii, Da'anahzh̄i' sh̄il̄ n̄'eeł. Áigé' tsina'eek̄ii yiyi' dahnezdaa, áigé' n̄nee yil̄ ch'ígó'aahgo yich'í' yałti'.

⁴ Aął nyánłti'ná' Simon gáyih̄nii, Tú l̄áayú idn̄'eełgo áigé' niłógbehaidlehé ténłtsosgo beha'ílee.

⁵ Áik'ehgo Simon gábih̄nii, Iłch'ígó'aahíi, ch'éh ádaahiit'ij̄igo iskaąą ndi doo ła' hadaasiidlee da: da'ágát'éé ndi da'áshih̄n̄iiyú ásh̄ne'go sh̄ilógbehaidlehé hayaa ash̄le', n̄ii.

⁶ Ágádaadzaago łóg dázh̄o l̄áago hayil̄éego bilógbehaidlehé bich'á' ndaasdaad l̄é'e.

⁷ Ła' yil̄ hada'ileehíi anahyú tsina'eek̄ii bił dahna'eek̄ii yich'í' yída'dishgish, Nohwich'odaah̄n̄iih, daaniigo, Áik'ehgo ái bich'í' bił nda'iz'eelgo tsina'eek̄ii da'ála łóg biyi' ha'desbih̄go tsina'eek̄ii hayaa téłt'á'o'eel̄ nkegonyaa.

⁸ Simon Peter díi yil̄tsąągo Jesus biyahzh̄i' hayaa adzaago gán̄ii, SheBik'eh̄n, shich'á'zh̄i'go dahnnáh, n̄nee binch̄o' lanihi nsh̄ij̄ih̄íi bighą.

⁹ Simon ła'íi yil̄ hada'ileehíi bil̄go dawa bił díyadaagot'ee, łóg dázh̄o l̄áago hadaizlee'híi bighą:

¹⁰ James ła'íi John bil̄go, Zébedee biye'kehi, Simon yil̄ nada'iziidi, al̄dó' bił díyadaagot'ee. Jesus Simon gáyih̄nii, Doo n̄n̄dzid da; kodé' godezt'i'go łóg hayih̄leehíi k'ehgo n̄nee shá náhiláh doleek.

¹¹ Áik'ehgo bitsina'eek̄ii tábaąyú ndaayis̄n̄il̄ná' dawahá akúyaa ndaiz̄n̄il̄ná', Jesus yiké' dahiskai l̄é'e.

¹² Jesus kih̄ gozn̄ilyú nyáago n̄nee lóod doo ínád̄ih̄ dahi, leprosy holzéhi, yaa nagháhi Jesus yil̄tsąąná' hayaa adzaago náyołkaąhgo gáyih̄nii, SheBik'eh̄n, násh̄ín̄l̄z̄iih̄íi bik'e sínt̄j̄igo nígons̄j, hánt'ij̄yúgo násh̄ín̄l̄z̄iih̄.

¹³ Jesus yich'í' dahdidil̄niigé' yedel̄n̄ii'go gáyih̄nii, Hasht'íi, nándziih. Ái dábil̄go lóod n'íi ínásd̄j̄id l̄é'e.

14 Jesus gábilnii, Hadn dánko bil nagolní' hela': ti'i, okaqah yebik'ehn bich'i' ch'í'nah ádnle'go, Moses ngon'áá lé'ehí k'ehgo hat'ihíta be'okaqahí Bik'ehgo'ihí'nañ baa nné', hanánidelzaahí bigha, ák'ehgo nándzihí nnee yídaagolsi doleeł.

15 Áiná' yúwehyú ch'inii didezdaad: ák'ehgo nnee doo alch'ígé Jesus yałti'í daidits'ih hádaat'ii la'í kah itah at'éhi yaa nakaihí nádaabi'dilzii hádaat'iihí bigha baa hikáh lé'e.

16 Áigé' Jesus dasahn da'izliiyú óyááyú oskaqad.

17 Áiná' la' jii Jesus ilch'ígó'aahgo Phárisees daanlíni la'í begoz'aaní ilch'ídaago'aahi itah naháztaq lé'e, Gálilee biyi', Judéa biyi' daagotahgé', la'í Jerúsalemgé' hikaihi: Jesus Bik'ehgo'ihí'nañ binawodíi bilnliigo nádaailiih.

18 Jesus yałti'ná' la' nnee di'ili Jesus bich'i' ndaach'íteehgo biyahzhi' ndaach'íteehgo ch'éh ádaach'it'ii lé'e.

19 Dázhó ch'ilaqadgo doo hayú Jesus bich'i' ch'ígó't'i' dahíi bigha kih biká'yú hádaach'istiiigo Jesus siziiníi bik'ehgé' ch'í'ángo ádaach'izlaagé' a'ádaach'istii lé'e.

20 Jesus nnee bi'odla' yígolsiidná' di'ilihí gáyilnii, Shik'isn, nincho'íi da'izlíné nádleeh.

21 Begoz'aaní ye'ik'eda'ilchíhi la'í Phárisees daanlíni bilgo dábiyi'yú na'ídaadiłkidgo gádaanii, Hadn láhi án Bik'ehgo'ihí'nañ ádil'iiigo aníi? Hadn koncho'íi da'izlíné áile'? Bik'ehgo'ihí'nañ zhá go'ii.

22 Jesus ái natsídaakeesíi yígolsiidná' gáyilnii, Hat'íi bigha dánohwiyi'yú na'ídaadołkid?

23 Hayíhíi doo nyeego ách'iniih da, Nincho'íi da'izlíné nádleeh, dagohíi, Nádnáhgo dahnáh?

24 Ni'gosdzán biká' nnee bincho'íi da'izlíi alne'íi shíi, nnee k'ehgo Niyááhíi, beshik'ehgo bídaagonolsi doleełhíi bigha, (nnee di'ili sitiiníi gáyilnid,) Nádnáhgo biká' sintiiníi dahnádné'go gowayú nádnáh, nildishnii.

25 Nnee bináál dagoshch'i' nádiidzaago yiká' sitii n'íi dahnáyiné'go gowayú onázza, Bik'ehgo'ihí'nañ ya'ahénziigo.

26 Nneehíi dawa dázhó bil díyadaagot'eego Bik'ehgo'ihí'nañ ya'ahédaanzi, áigé' tsídaadesyigo gádaanii, Díi jii ánágot'iihí doo hwaa la' hat'íi gát'éégo daahiit'ii da.

27 Díi bikédé'go Jesus ch'ínádaago tax nanáhi'nikígee nnee tax bich'i' nahi'niikhi, Levi holzéhi, sidaago yiłtsaq lé'e: ák'ehgo gáyilnii, Shiké' dahnáh.

28 Ák'ehgo dawahá da'akú naznilná' nádiidzaago Jesus yiké' dahiyaa lé'e.

29 Levi bigowayú Jesus bá da'odaq: áigee nnee lágó tax bich'i' nadaahi'niikíi, nnee la'ihíi bilgo, Jesus la'í bitsilke'yu itah da'iyazhi' naháztaq.

30 Áiná' Phárisees daanlíni la'í bitahyú begoz'aaní ye'ik'eda'ilchíhi bilgo Jesus bitsilke'yu yída'iltahgo gádaayilnii, Hat'íi bigha tax bich'i' nadaahi'niikíi la'í nnee doo bik'ehyú ádaat'ee dahíi bil da'olsaq?

31 Jesus gádaabilnii, Doo hago'ádaat'ee dahíi izee nant'án doo yaa nakah bik'eh da, daanezgaihíi zhá.

32 Shíi nnee doo bik'ehyú ádaat'ee dahíi, Nohwincho'íi bich'á'zhí' ádaalne', bildishniiyú níyáá, áiná' doo nnee dábi'ehyú ádaat'eehíi ágádishniiyú níyáá da.

33 Phárisees Jesus gádaayilnii, Hat'íishá' bigha John bitsilke'yu dáshiná' da'okaqah, la'í Phárisees bitsilke'yu áldó' ágádaat'ee; áiná' ni nitsilke'yuhíi doo dáshiná' da'okaqah da?

34 Jesus gádaabilnii, Ya' ni'i'néhgee nnee dała'ádaat'eehíi nnee niinéhíi yił nakaiyúgo dáshiná' da'okaqah née?

35 Dahagee nnee niinéhíi bich'á' nádilteeh ndi at'éé, áigee dáshiná' da'okaqah doleeł.

36 Jesus ilch'ígó't'aahgo na'goni'íi áldó' yee hadziigo gábilnii, Doo hadn íi ánídéhíi haizqosgo íi déncho'éhíi yenádi'aah da; ágádaayúoghíi ánídéhíi biká' ch'ída'i'án hilehná' íi déncho'éhíi ánídéhíi béedit'ąago doo leł'ee da.

³⁷ Ła'íi wine ánii alzaahíi ikágé wine bee nałtiníi dénchq'éhíi doo biyi' tádaach'iníi da; ágách'idzaayúgo wine ánii alzaa'ihíi ikágé yidiłdohgo na'níi, áik'ehgo winehíi ąął ha'ijool, ła'íi ikágéhíi koch'ą' yilchqoh.

³⁸ Áiná' wine ánii alzaahíi wine bee nałtiníi ánídéhíi zhá biyi' tádaach'iníi; áik'ehgo daanłt'éeé nt'éeé.

³⁹ Hadn wine da'łtsé alzaahíi yodlaaníi, doo ánii alzaahíi hát'ııda; Wine da'łtsé alzaahíi zhá nłt'éeé, nıihíi bighą.

6

¹ Jews daagodnłsiníi bijji nakigeehíi Jesus t'oh naghái hentíiníi yiyi'yú higaal; bit-silke'yu yil hikaahgo t'oh naghái binest'ą' nadaayinıi; áigé' daidnzhishgo daayiyąą lé'e.

² Phárisees daanlíni ła' gádaabiłnıi, Hat'ıi bighą godilziníi bijji doo hat'ıi baa nach'ighaa dahíi ádaał'ıi?

³ Jesus gánıi, Ya' David ła'ıi yil nakaihíi bıłgo shiná' daasilııgo hago ádaasdzaa lán shıhıi doo hwahá baa da'olshıih da née?

⁴ Bik'ehgo'ihinań daach'okąąh goz'ąą yune' ha'ayáągo, bán Bik'ehgo'ihinań ye'okąąhgo baa hi'né'go nii'né' n'ıi náidmné'go yiyąą, ła'ıi yil nakaihíi aldó' ła' yá'nné' lé'e; áı báníi okąąh yedaabik'ehi zhá daayiyąągo goz'ánihi.

⁵ Shıi, nnee k'ehgo Niyááhıi, godilziníi bijji ndi beshik'eh, nıi, Jesus.

⁶ Łah Jews daagodnłsiníi bijji ha'ánálséh goz'ąą yune' Jesus ha'ayáągo ilch'ıgó'aah lé'e: akóne' nnee bigan dihe'nazhinéego binawod ásdııdi itah sidaa.

⁷ Begoz'aaníi ye'ik'eda'ilchıhi ła'ıi Phárisees daanlíni bıłgo Jesus daineł'ıı lé'e, godilziníi bijji nneehıi náyilzıih shı daanzıgo; ágádzaayúgo Jesus hat'ıhıta yee yaa dahdaago'aahıi bighą.

⁸ Áiná' Jesus áı natsídaakeesıi yıgólshıi bighą nnee bigan binawod ásdııdi gáyıłnıi, Nádnáhgo kodé' hizıi. Áik'ehgo nádiidzaago áigee hizı' lé'e.

⁹ Jesus begoz'aaníi ye'ik'eda'ilchıhi ła'ıi Phárisees bıłgo gádaayıłnıi, Dala'a nanohwıdaadishkid, ya' godilziníi bijji nłt'éeego ách'ıt'ııgo goz'ąą née, dagohıi dénchq'ého ách'ıt'ıı née? Ya' nnee hasdách'ılteehgo née, dagohıi ch'izilheego née?

¹⁰ Jesus nnee yıtah déz'ıı lé'e, áigé' nnee bigan binawod ásdııdi gáyıłnıi, Yushdé' dahdinłnıh. Ágádaaná' bigan nłt'éeé násdlıi, łahzhinééhıi ga'at'éeé.

¹¹ Nnee Jesus yik'edaannıihıi hadaashkeego gádaakiłdi'nıi, Jesus hagosha' ádaahiidle'?

¹² Áiná' Jesus dasahn dzılyú óyáá okąąhgo, Bik'ehgo'ihinań yich'ı' okąąhgo iskaą.

¹³ Hayıłkááyú biké' hikahıi, Yushdé', daayıłnıidná' nakits'adah hayinıi: áı shı-nadaal'a'á daayıłnıi;

¹⁴ Simon, (Peter yızihi' yá áyılılahıi,) bik'isn Andrew, ła'ıi James, John, Philip, Barthólemew,

¹⁵ Matthew, Thomas, ła'ıi James Alphéus biye'i, Simon Zelótes holzéhi,

¹⁶ Judas James bik'isn, ła'ıi Judas Iscáriot, ch'ıbido'aal doleeki.

¹⁷ Dzilgé' yil nkenákainá' dzihıi bitl'ááhgee sizıi, áigee biké' hikahıi, ła'ıi nnee ła'ągo Judéagé', Jerúsalemgé', ła'ıi tádá'yú Tyre ła'ıi Sídongé' daagolınihi daabidits'ıh hádaat'ııgo, ła'ıi daanezgaihıi nádaabidilzıih hádaat'ııgo baa náńłsąą;

¹⁸ Hayıi spirits nchq'i biyi' daagolıinıi aldó' baa hikai: áik'ehgo náda'bidilzıi lé'e.

¹⁹ Nnee dawa bedaadilchiid hádaat'ıı lé'e: binawodıi nádaabilzıihıi bighą.

²⁰ Biké' hikahıi yineł'ııgo gáyıłnıi, Nohwıi tédaanoł'iyéhıi nohwıyaa gozhqó doleek: Bik'ehgo'ihinań bilakt'áhgee daanliinıi itah daanołıi.

²¹ K'adıi shiná' daanołinıi nohwıyaa gozhqó doleek: náda'dołdqól. K'adıi daalchagıi nohwıyaa gozhqó doleek: daaldloh doleek.

22 Shíí, n̄nee k'ehgo Niyááhíí, shigh̄a n̄nee nohwik'edaann̄iihyúgo, ła'íí doo hádaanohwit'íí dayúgo, nch̄o'go nohwich'í' yádaakti'yúgo, nohwizhi' nch̄o'go yaa yádaakti'yúgo nohwiyaagozh̄o' doleel̄.

23 Áí bij̄íí dázh̄o' nohwil̄ daagozh̄o'ogo yaadaol̄jah le': yaaká'yú itisgo nohwaa hi'né'í dázh̄o' nchaa doleel̄: n̄nee nohwik'edaann̄iihíí bich'á'gé' n̄nee daanl̄inihíí Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú nada'iziidi n'íí ałdó' ágádaayiks̄i l̄é'e.

24 Áiná' nohwíí ízisgo da'okt'iinií, nohwá góyéé doleel̄! ałk'iná' dawa hádaakt'iinií nohwíyéé.

25 K'adíí náda'sold̄j̄idíí, nohwá góyéé doleel̄! shiná' daanoł̄j̄i doleel̄. K'adíí daald̄lohíí, nohwá góyéé doleel̄! ik'edaadoł'n̄ii ła'íí daołchag doleel̄.

26 Nohwíí n̄nee dawa n̄t'éégo nohwaa yádaakti'ihíí, nohwá góyéé doleel̄! áí bich'á'gé' n̄nee daanl̄inihíí Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú nada'iziidií daazh̄o'go ádaadił'ini n'íí ágádaayil̄n̄iid ałdó'.

27 Shihíí daashidołts'agíí gádaanohwilk̄dish̄n̄ii, Nohwik'edaann̄iihíí nohwil̄ daanzh̄o' le', hayíí bil̄ daanołch̄o'íí n̄t'éégo bich'í' ádaanołt'ee le',

28 Yati' yee daanohwókaalíí n̄t'éégo bich'í' natsídaak̄ees le', ła'íí nch̄o'go nohwich'í' ádaat'eehíí bá da'ok̄aah le'.

29 Hadn̄ nit'ah yon̄ts'íyúgo łazh̄in̄éé bich'í' nnanínt'aah; hadn̄ ni'íicho nich'á' náidil̄tsoozyúgo n'íí ałdó' doo baa n̄ch̄i' da.

30 Dahadn̄ hat'íí níyókeedíí baa nné'; hadn̄ dahat'íhita níyééhíí nich'á' náidnné'yúgo doo t'aazh̄i' bínáhón̄keed da.

31 N̄nee hago'at'éégo nohwich'í' ádaat'eego hádaakt'íihíí k'ehgo nohwíí ałdó' bich'í' ágádaanołt'ee.

32 Hayíí bil̄ daanołshooníí zh̄á nohwil̄ daanzh̄o'oyúgo, hago'at'éégo n̄t'éé áí? N̄nee doo daagodn̄s̄i dahíí ndi hayíí bil̄ daanzhooníí bil̄ daanzh̄o'.

33 Hayíí n̄t'éégo ádaan̄s̄i shihíí zh̄á bich'í' n̄t'éégo ádaanołt'eeyúgo, hago'at'éégo n̄t'éé áí? N̄nee doo daagodn̄s̄i dahíí ndi ágádaat'ini at'éé ałdó'.

34 Nohwíí hadn̄ hat'íí bá ch'ídaashołné'yúgo t'aazh̄i' shaa nné' daanołs̄igo, hago'at'éégo n̄t'éé áí? n̄nee doo daagodn̄s̄i dahíí ndi dawahá łałch'ínadai'né'í at'éé, da'áige shaa nai'né' daanz̄igo.

35 Nohwik'edaann̄iihíí nohwil̄ daanzh̄o' le', ła'íí n̄t'éégo ádaakt'íí, dahat'íhita ch'ídaanołné' le' doo shaa nané' daanołs̄i dago; áík'ehgo yaaká'gé' ła'ágo nohwaa nané' ła'íí Da'tiséyú At'éhi bich̄agháshé daanoł̄j̄i doleel̄: án n̄nee doo ahédaanz̄i dahíí ła'íí daan̄ch̄o'íí ndi yich'í' n̄t'éégo at'éé.

36 NohwiTaa bil̄ goch'oba'híí k'ehgo nohwíí ałdó' nohwil̄ goch'oba' le'.

37 Doo hadn̄ baa nádaakt'íí da le', áík'ehgo nohwíí ałdó' doo nohwaa nádaach'it'íí da doleel̄: n̄nee doo nch̄o'go baa natsídaak̄ees da le', áík'ehgo doo nch̄o'go nohwaa natsída'ikees da: n̄nee nohwich'í' nch̄o'go ánát'íihíí baa nádaagodenoł'aah le', áík'ehgo nohwíí ałdó' nohwaa nágodet'aah:

38 N̄nee baa daanołné', áík'ehgo nohwíí ałdó' nohwaa na'né'; áí n̄t'éégo bínel'aad̄go, hayaa il̄k'ínábénisdzilgo, n̄t'éégo ałł nnésgohgo haláh odaazl̄j̄igo nohwaa nach'iné'. Dáhołaago kaa daasołné' łańsh̄i n'íí k'ehgo da'ágáhołaago nohwaa nádo'né'.

39 Il̄ch'ígót'aahgo na'gon̄i'íí yee hadziigo gádaabiłn̄iid, Ya'n̄nee bináá ágodiníí ła' n̄nee bináá ágodini łolq̄s n̄é? ágádaas̄dzaayúgo sh̄a' da'ála ínłwozh yuyaa ol̄k̄deel̄?

40 Bil̄ch'ígót'aahíí bil̄ch'ígó'aahi doo yitisgo at'éhi at'éé da: áiná' daakówa n̄t'éégo koł ch'ídaakost'aayúgo, áí bil̄ ch'ígó'aahíí ga'ách'it'ée daach'ileeh.

41 Hat'íí bigh̄a nik'isn̄ bináá yun̄e' ts̄jałch'ís̄éé sitaaníí hí'j̄í, áiná' nihíí nináá yun̄e' ts̄j̄ nchaahi sitaaníí doo hí'j̄í da?

42 Ni nináá yuṇe' tsj nchaahi sitaaní doo hí'íí daná', hat'íí bigha nik'isn gánnii, Shik'isn, ai tsj alch'íséḡ nináá yuṇe' sitaaní ná haoshtíh? Ni nzhḡo ádn'íni, ítsé nináá yuṇe' tsj nchaahi sitaaní hatíh, áík'ehgo nkt'éégo go'íí nleehgo, áníta nik'isn bináá yuṇe' tsj alch'íséḡ sitaaní bá hatíh.

43 Tsint'áni nkt'éhíhí doo nest'án dénchḡ'éhíí baa dahnándahi at'éé da; la'íí tsint'áni dénchḡ'éhíí nest'án nkt'éhíhí doo baa dahnándahi at'éé da.

44 Tsint'áni dała'á hentíḡgo nest'án baa dahnándahíí bee bígózí. Figs doo hosh baa ndaach'ihiniíhí at'éé da, la'íí dasts'aa'íí doo hosh diwozhíí baa ndaach'ihiniíhí at'éé da.

45 Nṇee nkt'éhíhí bijíí yuṇe' nkt'éégo goz'aaníí bich'á'gé' nkt'éhíhí zhá bee hagowá; áiná' nṇee nchḡ'íí bijíí yuṇe' nchḡ'go goz'aaníí bich'á'gé' nchḡ'íí zhá bee hagowá: hago'at'éégo yách'ífti' shíhíí kojíí yuṇe' hago'at'éégo goz'aaníí bich'á'gé' ách'iniíhí at'éé.

46 Hat'íí bigha, SheBik'ehń, sheBik'ehń, daashiđođniigo shich'í' ádaadođniiná' da'ánohwiđishniiyú doo ádaanoť'ee da?

47 Dahadń shaa nyááhń shíyést's'ągo shiyati' yikísk'eh at'ééhń, díí k'ehgo ako at'éhi at'éé:

48 Nṇee yúyahgo hagogéedgo tséé biká' bigowá ágodlaa: áík'ehgo tú idezjoolgo bigowáhíí bídilk'ol ndi doo hago adzaa da; nđzilgo tséé biká' ágolzaahíí bigha.

49 Áiná' dahadń shíyést's'ą ndi doo yikísk'eh at'éé dahń, díí k'ehgo ako at'éhi at'éé, nṇee bigowá dá sái zhá yiká' ágodlaa, doo tséé biká' dahgoz'aquí dago; aí gowáhíí yich'í' tú idezjoolgo dagoshch'í' nangóngo'; áík'ehgo aanábígot'íí gozliḡ.

7

1 Jesus nṇee bídaayést's'aaníí ąął yich'í' nyánkti'ná' Capérnaum golzeeyú óyáá.

2 Silááda dała'n gonenadń binant'a'íí yána'iziidi bíł nzhóni nezgaigo dak'azhá datsaah lé'e.

3 Nant'ánhíí Jesus yaat'ínzigo nṇee Jews yánadaazíni Jesus bich'í' odais'a' gáníigo, Yushdé', kú nṇáhgo shá na'iziidíí shá nánlziih, daabiđođniíh.

4 Áík'ehgo Jesus yaa hikaigo nádaayokąąhgo gádaanii, Díí áłniíhíí bá ándle'go dávik'eh:

5 Bíł daanjḡḡgo ha'ánálzéh goz'aaníí nohwá ágolaa.

6 Áík'ehgo Jesus yił onákai. Nant'ánhíí bigowá t'ah bich'í' hikahná' nant'án bit'eké Jesus bich'í' hil'aad gáníigo, ShiNant'a', nich'í' nagónt'ogíí bigha dáko akú nódáh hela'; shigowá yuṇe' ha'ánáhgo ndi doo bik'eh sitíí da:

7 Naa nsháhgo doo bik'eh sitíí da nsíhíí bigha doo dashíí naa niyáá da: déhadziihgo ndi shána'iziidń nádziih ndi at'éé.

8 Shíí áldó' shinant'a' golíí, shihíí silááda bá nansht'aa, dała'á, Dahnṇáh, bíđishniiyúgo dahdigháh; la'íí, Yushdé', bíđishniiyúgo shaa higháh, la'íí shána'iziidi, Díí áíle', bíđishniiyúgo áí áile'.

9 Jesus aí yidezts'ąąná' dé bíł díyagodzaago, nṇee biké náłseełíí yich'í' adzaago gáyilnií, Gánohwiđishnií, Israel hat'i'i bitahyú ndi doo hwaa hadń díí k'ehgo bi'odłá' golíni baa nsháh da.

10 Jesus yich'í' oda'is'a'íí gowayú nákeiná' nezgai n'íí nkt'éé násdliḡgo yaa nakai lé'e.

11 Áí iskaą hik'e Jesus kḡh goznil, Nain golzeeyú óyáá; bitsilke'yu la'íí nṇee yił okai.

12 Áí kḡh goznil ch'íná'itíh goz'aaníí yich'í' higaalgo, nṇee éđihi ch'ídaach'íkteeł lé'e, bimaa itsaaná' dabíí zhá bizhaazhé ishkiin dała'áhi; aí isdzánhíí nṇee ląągo yił náłseeł lé'e.

13 Jesus yiłtsąąná' bijíí nniíhgo gáyilnií, Doo nchag da.

14 Jesus yaa nyáągo tsilhwón yedolchidgo, tsilhwón daayo'aakíí daahizi'. Áígé' hadziigo gáníí, Shik'isn, nádndáh, níđishnií.

15 Éđihgo sitíí n'íí nezdaago yałti' nkegonyaa. Áík'ehgo Jesus isdzánhíí bizhaazhé yaa náíntíí.

16 Nnee dawa tsídaadolyizgo Bik'ehgo'ihinañ ya'ahédaanzigo gádaanii, Bik'ehgo'ihinañ yána'iziidi ízigo at'éhi nohwitah silij; la'íi, Bik'ehgo'ihinañ nnee hayiheznílii yaa nyáá.

17 Judéa dágoz'aq nt'éégo, la'íi binaayú daagotahyú Jesus nkt'éégo baa ch'inii lé'e.

18 John bitisike'yu díi ánágot'ijidíi dawa yaa bil nadaagosni'.

19 John bitsilke'yu naki, Yushdé', daayihniidná' gádaayihni, Jesus bich'iyú do'aashgo gáldoñi', Ya' ni higháhi n'íi ánt'ijí née? dagohíi la'i biká daadéet'ijí née?

20 Nnee nakihíi Jesus yaa n'áázhgo gádaabihni, John Baptize ágole'íi nich'ij' nohwides'a', gánih'niihgo, Ya' ni higháhi n'íi ánt'ijí née? dagohíi la'i biká daadéet'ijí née?

21 Yaa n'áázhná' Jesus nnee láágo náyihilizii, kah iltah at'éhi yaa nakaihií áldó', spirits nchq'i biyi' daagolínii bá hanesdzood; la'íi binaá ádaagodiníi daago'ijigo ánayidlaa.

22-23 Áik'ehgo ái nnee bich'ij' hil'aadíi gáyihni, John bich'ij' nádoht'aashgo díi ho'iiníi la'íi disoht'aaníi baa bil nagohni': binaá ádaagodih n'íi binaá ánágodle', doo nadaakai da n'íi náhikáh, nnee lóód doo ínádih dahi yaa nadaakai n'íi nkt'éégo ánádaidle', bijeyi' ádaagodih n'íi da'idits'ag ánádaidle', nanezna' n'íi naahikáhgo ánádaidle', tédaat'iyehíi yati' baa gozhóni bee bich'ij' yada'iti'.

24 Nnee John daabis'a'íi t'aazhij' onát'aazhná', Jesus nnee da'at'éehíi John yaa nagolnigo yich'ij' yakti' nkegonyaa gániiigo, Da'izliiyú hat'íi hádaadel'ijiyú nasoikai? T'oh bit'aq nteelii bil godiyohíi née?

25 Hat'íi hádaadel'ijiyú nasoikai áiná'? Nnee nkt'éégo bik'e'izláhi née? Hayíi bidiyagé nkt'éehíi la'íi ízigo daagolínii nant'án golijígee nadaakaihi at'éé.

26 Hat'íi láá hádaadel'ijiyú nasoikai áiná'? Bik'ehgo'ihinañ binkááyú na'iziidi née? Ha'aa, Bik'ehgo'ihinañ binkááyú nada'iziidi yitigo at'éhi, nohwidishni.

27 Díi bak'e'eshchijí n'íi án át'ijí, Shinal'a'á nádn dish'aa, nádn ilch'ij'gole'go.

28 Gánohwidishni, Nnee daagozliiníi bitahyú Bik'ehgo'ihinañ binkááyú nada'iziidi doo la' John Baptize ágole'íi yitigo at'éé da: áiná' Bik'ehgo'ihinañ bilakt'áhgee daanliiníi bitahyú hadn dázho doo iljí dahíi John yitigo at'éé.

29 Nnee dawa Jesus daidezts'aaníi la'íi tax bich'ij' nadaahi'niiíi John baptize ádaabizlaa n'íi, Bik'ehgo'ihinañ dázho nkt'éégo at'éé, daanii.

30 Áiná' Phárisees la'íi begoz'aaníi nkt'éégo yidaagołsini, John doo hwaa baptize ádaabizlaa dahíi bigha Bik'ehgo'ihinañ ngon'áaníi doo hádaat'ijí dago yich'á'zhij' ádaat'ee lé'e.

31 Jesus gánii, Nnee daakinolt'ijíi hat'íi bil kishhah nishkeego baa nagoshni'? hat'íi bil dálet'ee?

32 Na'iniih nagoz'aagee chagháshé da'at'éégo ilch'ij' ádaaniigo, Tsisól bee nohwich'ij' da'nt'aal ndi doo hwaa ch'adaashinołzhil da, daakidi'niihíi bil dálet'ee.

33 John Baptize ágole'íi doo bán yiyaa dago la'íi doo wine yidlaq dago nyaaná'; Ch'iidn biyi' golijí, daadoñii.

34 Shíi, nnee k'ehgo Niyááhíi, ishago la'íi ishdlago niyáána' gádaashiłdoñii, Án dichini la'íi idlánihi, tax bich'ij' nadaahi'niiíi la'íi nnee doo bik'ehyú ádaat'ee dahíi bit'eké níni!

35 Da'anii igoyá'íi hat'íi ádaat'ijíi bee bigózih.

36 La' Phárisee níni Jesus, Shigowayú nnaá, yihni. Áik'ehgo Jesus ái Phárisee bigowayú nyaayú iyaago nezdaa.

37 La' isdzán binchq' láníhi ái kih goznilgee golínihi, Jesus Phárisee bigowayú iyaago yaat'inziigo tús tséé, alabáster holzéhi, bee alzaahi yee ik'ah yin'áago,

38 Jesus dés'eezi yine'gé' hichago hizij', binaá túhíi bee Jesus bikee yá táyigis nkegonyaa, bitsizil yee k'eyildéh, ágé' daayits'ogé' ik'ah yaa yiziid lé'e.

39 Phárisee yil iyaq'án díi isdzán at'íiníi yo'ijigo dabíi gádildi'nii, Díi nneehíi Bik'ehgo'ihinañ binkááyú na'iziidi nlijyúgo, díi isdzán bídilchi'íi hadn át'ijí shihíi hago'at'éé shihíi yígółsi doleeł ni'; binchq' láníhi at'ééna'.

⁴⁰ Jesus bich'í' hadziigo gáníí, Simon, hat'íí shì nìkdishnii. Áík'ehgo Simon gábiñnii, Ánnii, ìlch'ígó'aahíí.

⁴¹ Ła' nnee zhaali ách'íñíli nnee naki yaa yil'áá l'é'e: nnee dała'á ashdla'i gonenadín zhaali, penny holzéhi, baa ha'áá, ła' nneehíí ashdladin baa ha'áá,

⁴² Doo hago'at'éégo nanáda'i'nii da l'é'e, da'ágát'éé ndi nzhqo yikñniiid. Díí nnee nakihíí hayíhíí nnee zhaali ách'íñíli itisgo bił nzhqo gá?

⁴³ Simon hananádzii, Hayíí dážhó itisgo baa ha'áá shíhíí go'íí. Jesus gábiñnii, Da'áígee ádíniiid.

⁴⁴ Jesus isdzánhíí yich'í' adzaaná' Simon gáyikñnii, Ya' díí isdzánhíí hí'íí née? Nigowa yuné' ha'ayáaná' doo hwaa tú shikee bee tánágisíí shaa níziid da: áiná' díí isdzánhíí bináá túhíí bee shikee shá táyigisgé' bitsizilíí bee k'e'íłdee.

⁴⁵ Ni doo hwaa shísínts'qs da: áiná' ha'ayáágé' yushdé' godezt'i'go díí isdzánhíí shikee daayits'qs nkegonyaa ni'.

⁴⁶ Doo hwaa ik'ah shitsit'á' bídínzhizh da: áiná' díí isdzánhíí ik'ah shikee yídezhizh.

⁴⁷ Áík'ehgo gánikdishnii, Isdzán binchq' dážhó ląáhíí da'izlíné bá análne', dážhó bił nshqohíí bighą: áiná' hadń binchq' ayááhíí da'izlíné bá análne'íí, ayáhágo bił nshóni at'éé.

⁴⁸ Jesus isdzánhíí gáyikñnii, Ninchq'íí da'izlíné ná análne'.

⁴⁹ Nnee yil da'ayaaníí gádaakídi'nii, Hadń láhi díí, konchq'íí da'izlíné ká ánáidle'í?

⁵⁰ Jesus isdzánhíí gánayıłdo'niiid, Ni'odłá'íí hasdáníłtíí; ìlch'í'gont'éégo dahnádndáh.

8

¹ Ái bikédé'go Jesus kñh nagoznilyú ła'íí gotahyú dahot'éhé nnee áígee daagolíníí yich'í' yałt'igo ła'íí Bik'ehgo'ihí'nań bilakt'áhgee begoz'aaníí nkt'éégo baa na'goni'íí yaa nagolñi'go naghaa l'é'e: bitsilke'yu nakits'adah yil nakai,

² Ła'íí isdzáné spirits nchq'íí biyi' daagolíí n'íí ła'íí kah ìłtah at'ééhíí yaa nadaakai n'íí nádaabi'dilzii l'é'ehi yil nakai ałdó', Mary, Mágdalene daalch'iniihi, ch'iidn gots'idn biyi'gé' hakaihi,

³ Ła'íí isdzán Joanna, nant'án Hérod bikñh yá bik'ehi, Chúza holzéhi, bi'aad; ła'íí Susánna, ła'íí isdzáné doo ałch'idé dahi, ałdó' yil nakai, ái isdzánéhíí bíyééhíí łahzhí' Jesus yee yich'odaazñi'.

⁴ Íł'ánigé' kñh nagoznilgé' nnee ląágo Jesus yaa nánłsąá, áígee na'goni'íí yee yil ch'ígó'aahgo gáníí:

⁵ K'edileehíí yil ke'go k'edileeyú óyáá: k'edileege k'edilzíí ła' itín bahyú nanehezdee; ái ła' nnee yiká' naskai, ła'ihíí dló' nádaihezłaa.

⁶ Ła' k'edilzíí tsééká' nanehezdee; ndi hadaazhjeedgo dagoshch'í' daanłnago nádaahisgą, doo nkt'éégo godit'oodyú hadaazhjeed dahíí bighą.

⁷ Ła'ihíí hosh bitahyú nanehezdee; áík'ehgo hoshihíí ighánłsąągo nadaistseed.

⁸ Ła' k'edilzíí łeezh nkt'éeyú nanehezdee, ái zhą hadaazhjeedgo dała'á gonenadín bitisyú análłaa. Aął nagozní'ná' gánñiiid, Hadń bijeyi' golíníí íyést'sąą le'.

⁹ Bitsilke'yu nabídaadikidgo gádaabiñnii, ìlch'ígót'aahgo na'goni'íí bee nohwil nadaagosínłñi'íí hat'íí ñiigo ánnii?

¹⁰ Jesus gáníí, Bik'ehgo'ihí'nań bilakt'áhgee begoz'áni doo bígózi da n'íí nohwíí bídaagonłsłłhgo nohwaa daagodeł'sąą: áiná' ła'ihíí ìlch'ígót'aahgo na'goni'íí zhą bee bił na'goni'; áík'ehgo dédainel'íí ndi doo daayo'íí da doleeł, ła'íí dédaidits'ag ndi doo bił ídaagozi da doleeł.

¹¹ ìlch'ígót'aahgo na'goni'íí hat'íí ñiigo ádishnii shíhíí baa nohwil nagoshñi': K'edilzihihíí Bik'ehgo'ihí'nań biyati' at'éé.

12 K'edilz'í it'inyú nanehezdee n'íí áí n'nee yati' daidezts'aa, ndi ch'iidn nant'án nyáágo yati' bij'í yune' benagoz'aaníí bich'á' náyihezlaa'íí ádaat'ee, doo da'osdlaadgo hasdákaí dah'íí bigha.

13 K'edilz'í tséé yiká' nanehezdee n'íí n'nee bíł daagozhógo daidezts'aa; áiná' t'oh bikeghad ádíj'í k'ehgo ádaat'eego, dét'íhéz'í yati' daayodlaa, áiná' nab'ída'dintaahgee t'aazh'í nanánihidéh.

14 K'edilz'í hosh biyi' nanehezdee n'íí n'nee yati' daidezts'aa, ndi dahikáhyú ni'godzán biká' ágot'eeh'í, ízigo it'íín'í, la'íí gonedliin'í zhá yaa natsídaakes'íí ádaat'ee, áík'ehgo doo nest'á' goleeh da.

15 K'edilz'í leezh n'kt'ééyú nanihezdee n'íí yati' daidezts'aa ná' daabij'í n'kt'éh'í biyi' yuyaa yati' ích'iyolta', áík'ehgo nest'á' n'kt'ééh'í yinkt'aa dayúweh yaa hikaahgo.

16 Doo hadn' ik'ah k'ó'íí yidikt'laadgo dahat'íh'íta yit'ááh ch'aanáidil'íí da, dagoh'íí doo kástiné yit'ááh'íí nyikt'ááh da; áiná' ik'ah k'ó'íí biká' dahnásikt'áhé yiká' dahy'ááh, áík'ehgo hay'íí ha'áhikáh'íí áí k'ó'íí yee daago'íí.

17 Dawahá nanl'í' n'íí ch'í'nah ádoln'íí; dawahá doo hit'íí da n'íí bígóz'íhgo hit'íí doo.

18 Áí bigha da'dołts'ag'íí n'kt'éégo ídaayesółts'aa; dahadn' íyést's'aa go ígoł'aahn' bigoya'íí itisgo baa nádo'né'; áiná' dahadn' doo íyést's'aa dahn', ayáhágo ígoł'aa n'íí ndi bich'á' da'ííí nádodleel.

19 Jesus bimaa la'íí bik'isyú bíłgo baa hikai, ndi Jesus baa ch'ilaah'íí bigha doo hago'at'éégo baa hikáh da lé'e.

20 Nimaa la'íí nik'isyú bíłgo naa hikáh hádaat'íj'íí bigha dadányú nadaazi, daabilch'in'niid.

21 Jesus hadziigo gán'íí, Bik'ehgo'íh'í'nań biyati' yidezts'aa go yik'isk'eh ádaat'eeh'íí shi-maa la'íí shik'isyú ádaat'ee.

22 Lah j'íí Jesus tsina'eeh'íí yeh hiyaa, bitsilke'yu bíłgo: bitsilke'yu gádaayil'n'ii, Noo', hanaazh'í' nohwił nada'do'éel. Áík'ehgo bíł dahda'n'eel.

23 Bíł da'o'olyú Jesus ilhaazh lé'e: áígé' dát'éégo deshch'iidgo tú nádídáh silj'igo tsina'eeh'íí bidaadesk'olgo n'godzid lé'e.

24 Áík'ehgo Jesus ch'ínádaabisidgo gádaabil'n'ii, NohweBik'eh'n, nohweBik'eh'n, k'azhá tétł'áh nohwił ogo'eel. Áík'ehgo ch'ínádzidgo n'ch'iid'íí la'íí tú hashkeego nádídáh'íí yich'í' hadziigo óch'iidgo nkenágohełt'.

25 Jesus bitsilke'yu gáyil'n'ii, Hago'at'éégo nohwi'odla'íí doo bada'oh'íí da? Tsídaadolyiz la'íí bíł díyadaagot'eego gádaah'íí'ni, Hago'at'éégo laa, díí n'neeh'n tú la'íí n'ch'iid'íí ndi da'áyil'n'iiyú ádaat'ee!

26 Gadarénes daagol'íyú Gálilee bin'aazh'í'yú bíł nada'diz'eel.

27 Jesus tsina'eeh'íí yiyi'gé' háyáágo k'íh gozn'ílgé' n'nee la' doo án'íná' godezt'í'go ch'iidn biyi' gol'íni baa nyáá, án' b'idiyágé da'ád'íhgo nagháhi, n'nee lena'n'íí k'íí goz'aa'yú gol'íni, doo k'íh biyi' da.

28 Jesus yilts'aa ná' nádidilghaazhgo yiyahzh'í' hayaa adzaago, nawode gán'íí, Hago láá ásh'íle'go ánt'íí, Jesus, Bik'ehgo'íh'í'nań da'tis'éyú at'éh'í biYe' n'ííni? Nánoshk'aa, shini-igodoléh hela'.

29 (Jesus spirit n'ch'ó'íí al'k'íná' gáyil'n'niid, An biyi'gé' hannáh. Doo al'ch'ídn ch'iidn'íí nabihes'laa da: besh hishbizh'íí la'íí kokee bee k'ínádaach'íłt'óh'íí bee k'íbi'destł'oo; ndi k'íbi'destł'oon'íí nyihidziizgo ch'iidn da'il'íyú onábinyo'.)

30 Jesus nab'ídiłkidgo, Hat'íí honlz'éé? bíłn'ii. Sh'íí Láni honszee, n'niid: ch'iidn doo al'ch'íde biyi' oheskai dah'íí bigha.

31 Jesus nádaayok'aa, Doo yúyahgo o'í'ányú dołkáh nohwiłdon'ii hela', daann'niid.

32 Áígee dzilyú góchi da'ayaago nanas'é': ch'iidn Jesus nádaayok'aa go gádaan'ii, Góchi behokáh. Áík'ehgo Jesus yaa goden'áá.

33 Áík'ehgo nneehíí yiyi'gé' hakaigo góchi nanáksé'íí yiyi' oheskaigé' túnteel sikaaníí yeh náksáágo hayaa nádnkijgo tú yil daadesdzii.

34 Góchi yinádaadéz'ijí n'íí díí ágodzaahíí daayiltsáan' nádnkijgo, kih goznilyú la'íí binaayú gotahyú yaa nadaagosni'.

35 Nnee bil nada'gosni'íí áí ágodzaahíí dainel'ííyú oheskai lé'e. Jesus yaa hikainá' nnee ch'iidn biyi' golíí n'íí Jesus bikeeyú sidaago daayiltsáa, áí nneehíí ch'iidn biyi'gé' haheskaigo k'adíí biini' golíígo bidiyagé' gólíígo sidaa, áík'ehgo ndaaldzid lé'e.

36 Nnee bináál ágodzaahíí hago'at'éégo nnee ch'iidn isná ábiksí n'íí biyi'gé' ch'iidn hainiyoodgo nailzihií yaa nadaagosni'.

37 Nnee Gadarénes daanliiníí bini'yú daagolínihíí dawa ndaaldzidhíí bigha Jesus, Nohwích'á'zhí' dahnánah, daayihni; áík'ehgo tsina'eelíí yeh nádzaago t'áazhí' bil oná'í'éeí.

38 Nnee ch'iidn yiyi'gé' hanáksáá n'íí náboqahgo, Nił nádósht'aash, nii: áíná' Jesus t'áazhí' onábí'a', gáníígo,

39 Nigowayú nádndáhgo Bik'ehgo'ihí'nañ hago nht'éégo ánániidlaahíí baa nagolni'yú. Áík'ehgo Jesus hago nht'éégo ánabiidlaahíí kih dágozníl nt'éégo yaa nagolni'go anádaal.

40 Jesus hanaayú bil naná'dez'eelná' akú nnee láágo biba' dała'at'éégo Jesus baa nyááhíí yaa bil daagozhóq lé'e.

41 Nnee la' Jáirus holzéhi, Jews ha'ánákséhíí yebik'ehñ, Jesus yaa nyáá lé'e; yiyahzhí' hayaa adzaago náyoqahgo gáníí, Shigowayú nnáh:

42 Bizhaazhé dała'áhi it'eedn nakits'adah shí bil legodzahi k'azhá datsaahíí bigha áníí. Jesus higaalyú nnee daabiljizh lé'e.

43 Áígee isdzán díí bighánlíggo nakits'adah bil legodzahi itah lé'e, dawahá bíyéé n'íí izee nant'án yich'í' nayihezníl ndí doo hwaa la' nábilzihi da.

44 Án Jesus yine'gé' ninyaago bi'íí bidá'yú yedelniih: dagoshch'í' díí bighánlíg n'íí ésdjíd.

45 Jesus gáníí, Hadn shedelniih? Nnee baa nántsááhíí, Nohwíí doo hwaa ádaahiit'ijí da, daanniidgo, Peter la'íí yil nakaihií Jesus gadaayihni, NohweBik'ehñ, nnee láágo ninaayú nántsáágo daahjizh, hat'íí bigha, Hadn shedelniih? nni, áíná'?

46 Jesus gáníí, Shinawodíí lahzhí' shich'á'zhí' adzaahíí bigha hadnshí shedelniihgo bígonsí.

47 Isdzánihíí doo nant'í' dago yígoksjidná' tsídolyizgo ditkidgo Jesus yiyahzhí' hayaa adzaago hat'íí bigha Jesus yedelniih shíhíí, la'íí hago'at'éégo dagoshch'í' nábi'dilzihií nnee dawa yináál nagosni' lé'e.

48 Jesus isdzánihíí gáyihni, Shilah, nił gozhóq le': ni'odla'íí nht'éégo ánániidlaa; ilch'í'gont'éégo dahnándáh.

49 Áígee t'ah yahti'ná' Jews ha'ánákséhíí yebik'ehñ bigowagé' nnee la' baa nyáágo gábilni, Nitsi' daztsáa; Jesus doo dayúweh nanlt'og da.

50 Jesus díí yidezts'áago gáníí, Doo nndzid da: ondláago zhá nitsi' nht'ée nádodleel.

51 Jesus gowayú nyááná' Peter, John la'íí James bilgo la'íí it'eedn daztsaanihíí bitaa la'íí bimaa zhá bil ha'ashkáh, nniid lé'e.

52 It'eedn n'íí nnee dawa baa daachag la'íí baa ch'aadaaneshzhil: áíná' Jesus gáníí, Doo daalchag da, it'eedn doo daztsáa da, daazhógo alhoshgo at'ée.

53 Áí bigha nnee dázhq baa daadlo, it'eedn da'anii daztsáa yidaagokshíí bigha.

54 Jesus nnee dała'adzaahíí, Ch'ínokáh, daayihniidná' it'eedn bigan yiltsoodgo gáyihni, Shina'ilí', nádndáh.

55 Bi'ihí'na' nágosdlíggo dagoshch'í' nádiidzaa lé'e: áíge' Jesus, Bá'domé', nii.

56 Bitaa la'íí bimaa bil díyadaagot'ee: áíná' Jesus gábilni, Díí ágodzaahíí hadn baa bil nadaagolni' hela'.

9

1 Jesus bitsilke'yu nakits'adahíi dała'áyíilaago ch'iidn dawa bitisgo binawod daagolíigo yedaabik'ehgo, la'íi kah íltah at'éehíi yaa nadaakaihíi nádaayilziihgo yaa daagodez'ąą.

2 Áigé' Bik'ehgo'ihí'nań bilakt'áhgee begoz'aaníi yaa nadaagolńi'go, la'íi daanezgaihíi nádaayilziihgo odais'a'.

3 Áigee gádaabińii, Desołkaiyú doo hat'íi daahné'go da, gish, izis bena'iltiníi, bání, dagohíi zhaali; doo íicho naki nadaahnilgo da.

4 Dahayú gowaęee ha'álkaigee, lahyú nádesołkaizhí' da'áigee nasółtaą le'gá.

5 Dahadń doo nádaanohwidilteeh dayúgo dahdołkáhgo nohwikee baą leezhíi baa daalhaał, aí bee doo hádaanohwit'íi dahíi bígózih doo.

6 Áík'ehgo dahdikaigo daagotahyú yati' baa gozhóni yaa nadaagolńi', la'íi dahayú nakaiyú náda'ihilziih lé'e.

7 Hérod nant'án Jesus ánát'íihíi dawa yaat'ínzigo, hadńshą' ádaayilńii, nzí lé'e, la', John daztsąągé' naadiidzaago án át'íi, daaníihíi bighą;

8 La'ihíi, Elías n'íi nádzáá, daanii; la'ihíi, Doo áníná' Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú na'iziidi n'íi naadiidzaahi at'íi, daanii.

9 Hérod gánńiid, Shí la' John shik'ehgo bitsits'in nadaach'idnk'ii ni'; hadń ląáhi áiná', dín dá baa idists'ag nt'éé? Áík'ehgo Jesus yiltséh hat'íi lé'e.

10 Odais'a' n'íi nákaigo hago ánádaat'íi n'íi Jesus yil nadaagosni'. Áigé' anahyú da'izliyyú, kłh goznil Bethsáida holzéhi ba'ashhahyú yil okai lé'e.

11 Áiná' nńee yídaagołsıidgo biké' onalsáá: áík'ehgo Jesus baa bil gozhóogo Bik'ehgo'ihí'nań bilakt'áhgee begoz'aaníi yaa bich'í' yałti', la'íi hayíi nádaabi'dilziih hádaat'íiníi nádaayilzii lé'e.

12 O'í'ąązhí' godeyaayú nakits'adahíi Jesus gádaayilńii, Ai nńee dała'at'éehíi dahayú gotahyú nádaadn'áá, dahayú njeehíi nádaagodi'aahgo, la'íi dahat'ihíta daiyaaníi yiká daadéz'íiyú; kú da'izliyyú nahétaąhíi bighą.

13 Áiná' Jesus gádaabińii, Nohwihíi bá da'dołné'. Áík'ehgo gádaanii, Bání dijolé dá'ashdla'á zhą nadaahii'né', lóg dánakiyé bilgo; díi nńeehíi dawa idán bá nadaahi-ilńiihyúgo zhą bá da'n'né'.

14 Nńee dała'at'éehíi ashdladn doo náhółtag dayú hilt'ee lé'e. Jesus bitsilke'yu gáyilńii, Nńee dała'at'éehíi ashdladngo il'anigo dinołbłh daabildołńiih.

15 Ágádaanńiidná' nńee dawa dinezbłh.

16 Áigé' Jesus bání ashdla'ihíi lóg nakihíi bilgo náidnné'go hadag déz'íigo ya'ahénzigo oskaądná' il'k'ídaizdlaad, áigé' bitsilke'yu yaa daizné', nńee yitada'íniihgo.

17 Áigee nńee dawa da'iyąągo náda'isdıid lé'e: áigé' ch'ékaadíi táts'aa nakits'adah bik'ehgo nádaach'iheszlaa.

18 Łah Jesus dasahn okaąh, bitsilke'yu zhą bil naháztaągo; áigé' Jesus bitsilke'yu nayíidłkidgo gádaabińii, Nńee hadń át'íi daashilńii?

19 Áík'ehgo gádaabińii, Ła' John Baptize ágole' n'íi daanilńii: la'ihíi Elías at'íi; la'ihíi doo áníná' Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú na'iziidi n'íi daztsąągé' naadiidzaahi at'íi daanilńii.

20 Jesus gánádo'ńiid, Nohwihíi hadń át'íi daashildołńii? Peter gáníi, Bik'ehgo'ihí'nań Ats'áltíni, Christ holzéhi, ánt'íi.

21 Bitsilke'yu nłdzilgo yich'í' hadziigo gáyilńii, Hadń aí bil nadaagołni' hela';

22 Shíi, nńee k'ehgo Niyááhíi, doo alch'ídn shiniigodilne' da, Jews yánazíni, okaąh yedaabik'ehi bánadaant'aahi, la'íi begoz'aaníi ye'ik'eda'ilchíhi doo hádaashit'ıidago shidizideená' taagi jıi hileehgo naadishdáh.

23 Dawa yich'í' hananádziigo gánádo'ńiid, Dahadń shiké' dahdigháh hat'íiyúgo ídaayo'nahná' dajıi biigha bitsi'ılna'áhi dahyidotıihgo shiké' dahdowáh.

24 Dahadn bi'ihina' yaa bil goyeehn, ai bich'a' da'izli hileeh: aina' dahadn idaayis'nahgo shii shigha bi'ihina' da'izli silii'n, an ihina' doo ngonel'aa dahii yee hinaa doo.

25 Ni'godzan dagoz'aa nt'ee go ch'ist'ina' koyi'sizini da'izli silii go ch'a'och'itlizhyugo, ai hat'ii bich'a'ge' ch'it'ih?

26 Hadn shik'e idaayandzihii la'ii shiyati' yik'e idaayandzihii, shii, nnee k'ehgo Niyahii, aldó' nanshdahgo bik'e idaayansdzi doo, shich'a'idindlaadgo, shiTaa bich'a'idindlaadii la'ii binal'a'a yaaka'yú daagolinni dilzini bich'a'idindlaadii bee shich'a'idindlaadgo.

27 Shii da'aniigo nohwil nadaagoshni', kúgee nadaaziinii la' dá doo da'itsaahii dailihe Bik'ehgo'ihina' nant'aago daayiltséh.

28 Dii anniidii dashi tsebiiskaago Peter, James, la'ii John bilgo, Jesus yil okai le'e, dziil n'ayú okaahyú.

29 Jesus okaahná' biniihii lahgo at'ee go silii, bidiyagehii dazho ligaigo bik'ina'didlaad silii.

30 Aígee nnee naki, Moses holzehi la'ii Elias holzehi Jesus yil yadaakti' silii:

31 Ai nneehii dazho bich'a'idindlaad silii, aige' Jesus datsaah doleeki' yaa yadaakti', Jerusalemyú ane'ihii.

32 Peter la'ii yil nakaiihii dazho bil daanzii: ndi t'ah daadez'ina' Jesus bich'a'idindlaadgo la'ii nnee naki yil nadaazi'ii daayiltsaa.

33 Ai nnee nakihii Jesus yich'a'zhi'go dahnast'aazhna' Peter Jesus yich'i' hadziigo, SheBik'ehni, ku nkaiihii nohwa nt'ee: chagosh'oh taagi adaagohiidle'; la' ni na, la'ihii Moses ba, la'ihii Elias ba, nii le'e: da doo natsekéesé da.

34 T'ah yahti'na' yaak'os bika' dahiyaa le'e: biyaa nagonahgo tsidaadolyiz.

35 Ai yaak'os biyi'ge' yati' yidests'aa, ganiigo, Diinko shiYe' shil nzhoni: hodaayo'ts'aa.

36 Aihii aal yahti'na' Jesus dasahn daayiltsaa. Bitsilke'yu dii agodzaahii nadain'i'go doo hadn yil nadaagosni' da.

37 Ai iskaa hik'e dziilge' godah nakaigo nnee laago baa nani'saa le'e.

38 Ai nneehii la' nadidilghaazhgo gani, Ich'igo'aahi, nanoshkaah, shiye' sha nil'ii; da'ai zha shizhaazhehi.

39 Lahgee spirit ncho'i nabihila, aige dilwosh; nadinigisgo bidayi'ge' itawosh haighah nadleeh, aige' biniigon't'ee go doo bich'a'dighah da.

40 Nitsilke'yu nadaahoshkaah hadainihiyoodgo; ndi doo hago'at'ee go da.

41 Jesus gani, Nohwi'odla' edaadihgo danohwi' zha daanohwik'ehgo daaino't'ihii, dahon'sahzhi' nohwil nahashtaa, dahon'sahzhi' laq nohwidah ansht'ee? Yushde', niye' shich'i' bil nn'aash.

42 T'ah yich'i' higaalna' ch'iidn yaabik'e'ge' nadinigis le'e. Aina' Jesus spirit ncho'ii ndzilgo yich'i' hadziigo hai'nyood, aik'ehgo ishkiinii nayilziigo bitaa yaa nain'tii.

43 Daakowa Bik'ehgo'ihina' binawodii baa kil diyadaagot'ee le'e. Dawaha yaa anat'ihii baa kil diyadaagot'eego Jesus bitsilke'yu gayihii,

44 Dii yati'ii nt'ee go idaasinot's'aa go nohwii yune be'ogohighah le': shii, nnee k'ehgo Niyahii, nnee baa daashich'ide'aah.

45 Aik'ehgo bitsilke'yu Jesus hat'ii niigo anihii doo bil idaagozi da, doo yidaagosi da doleego yaa ch'anan'i' le'e: aige' na'odaadikidzhi' bil daagoyee.

46 Jesus bitsilke'yu ladaadit'ah nkegonyaa, Nohwita'yú hadn itisgo at'ehi? daak'idi'niigo.

47 Jesus bitsilke'yu natsidaakeesii yigol'sidgo, chagháshé alch'iséehi náidnlqozgo ba'ashhahge' yinesdaago,

48 Bitsilke'yu gayihii, Dahadn shizhi'ii binkaayú dii chagháshéihii náidn'tiyúgo shii aldó' nashidn'tini at'ee; dahadn nashidn'tini shides'a'n aldó' náidn'tini at'ee: dahadn nohwita'yú doo ilii dahii izisgo at'ee doleel.

49 John gáníí, SheBik'ehń, nnee ła' nizhi'íí binkááyú nnee biyi'gé' ch'iidn hainiyoodgo daahiit'íigo, Doo ágánt'íi da, daabiłde'niid; doo bił daagohiit'íi dahíí bighą.

50 Jesus John gáyihńii, Doo ágádaabiłdohńii da: hadń doo nchọ'go nohwich'í' na'iziid dahń bił daagohiit'íni at'éé.

51 Jesus yaaká'zhí'go nábiđi'dilteehíí biká' ngonyaago, Jerúsalemyú digháhgo biini' łaýíłaa,

52 Áík'ehgo bádnyú bá ilch'í'daagole'go binadaal'a'á odaił'a': áí Samáritans bigotahyú híkai.

53 Ndi áígee daagolíiníí Jesus doo hádaayit'íi da lé'e, Jerúsalemyú deyaá daanzihíí bighą.

54 Jesus bitsilke'yu John ła'íí James biłgo díí yídaagołsıđgo gádaanii, NohweBik'ehń, ya' yaaká'gé' kọ'íí daahwiikeedgo díí nneehíí daadndlid née, Elías adzaahíí k'ehgo?

55 Jesus bich'í' adzaago ndzilgo bich'í' hadziigo gádaabiłńii, Spirit nohwiyi'sizini hago'at'ééhíí doo bídaagonołsı da.

56 Shíí, nnee k'ehgo Niyááhíí, doo nnee da'izlíí ishchiihíí bighą niyáá da, áiná' hasdáhishńiihíí bighą niyáá. Áíge' ła'hyúgo gotahyú onanákaí.

57 Itínyú ch'okaahyú nnee ła' Jesus yich'í' hadziigo gáníí, Dahayú anadáályú níké' anáshdaal doo.

58 Jesus gábiłńii, Ba' ndi bi'i'án daagolıı, dló' yúdahyú nada'iniihíí bit'oh daagolıı; áiná' shíí, nnee k'ehgo Niyááhíí, doo hayú nshteehi at'éé da.

59 Jesus nnee ła'ihí gáyihńii, Shiké' dahnnáh. Áí nneehíí gáníí, ShiNant'a', halaą shitaalıtse lehishteehyú dóshą'.

60 Jesus áí nneehíí gánáyıłdo'niid, Nanezna'íí dabíí ledaakii'niil le': áiná' nihíí Bik'ehgo'ihí'nań bilakt'áhgee begoz'aaníí baa nagolńi'go dahnnáh.

61 Nnee ła'ihí gánádo'niid, ShiNant'a', níké' dahdisháh doleel; áiná' iltsé shigowayú nádishdáhgo áígee naháztaaníí bił nanágoshńi' hik'e.

62 Jesus gábiłńii, Dahadń bengohildzísé ałk'iná' yiltsoodná' t'ąązhí' nádést'ıın Bik'ehgo'ihí'nań bilakt'áhgee daanliiníí itah hileehíí doo yik'eh sitıı da.

10

1 Díí bikédé'go Jesus ła' gots'idin hanayinilíí bádń dá nakigo nlaago kłh nagoznilyú hayú deyaa shıyú odaihes'a'.

2 Jesus gádaabiłńii, Nest'a' dážhó łaągo nest'ąąná' nada'iziidíí doo hwoi da: áík'ehgo nest'a' yeBik'ehń bich'í' da'olkaąhgo gádaabiłdołniil, Nada'iziidíí ninest'a' nádaayihigeeshyú daadn'áá.

3 Dahdołkáh: ba' bitahyú dibelıı bizhaazhé k'ehgo daanohwideł'a'.

4 Bestso bızis, izis bena'iltinií, dagohíí nohwikee ik'e'an dahdaadołné' hela': itínyú daahokáhhyú nnee da'adzaayú doo bił nadaagołńi' da.

5 Gową yune' ha'ałkaigee iltsé gádaadołńiih doleel, Ilch'í'gont'ééhíí díí gową yune' be'ágót'éé le'.

6 Nnee nł't'éégo at'ééhíí áígee sidaayúgo nohwıl ilch'í'gont'ééhíí yil nliı doo: áiná' nnee doo hwaa ágát'éé da lé'eyúgo, nohwıl ilch'í'gont'ééhíí dánohwíí nohwíyéé nádodleel.

7 Gową yune' ha'ałkaigee, da'áígee dinołbłh le'gá, áígee dahat'íhíta nohwá daach'idiné'íí daahoksaągo, ła'íí dahat'íhíta nohwá náda'ch'ıłsııhíí daaholđłągo: hadń na'iziidíí bich'í' na'i'niilgo goz'ąą. Doo daazhógo gotahkaigo da.

8 Dahagee kłh goznılgee ha'ałkaigo, áígee hádaanohwich'it'ııyúgo, idán nohwidáhgee daach'izné'íí daahoksaą doleel:

9 Áígee daanezgaihíí nádaahoksiihgo bich'í' gádaabiłdołniil, Bik'ehgo'ihí'nań bilakt'áhgee daanliiníí itah daaleehgo nohwá ch'ígót'i'.

10 Dahagee kłh goznılgee ha'ałkaigo, áígee doo hádaanohwich'it'ıı dayúgo, áígee da'ditinyú nołkahgo gádaadidołniil,

11 Daagonoŋiŋee dá leezh zhá ndi nohwikee bídaahit'íhí k'eda'ildéh, áí bee doo hádaanoht'íi da bígózih doo, ndi díí bídaagonoŋsi, Bik'ehgo'ihí'nañ bilakt'áhgee daanli-iníi itah daakehgo nohwá ch'ígót'i' ni'.

12 Shíi nohwil nagoshni', Bik'ehgo'ihí'nañ yándaago'aahíi bijji Sódóm biniigodilne'íi bitisgo áí kŋh gozníi biniigodolniil.

13 Korázingee daagonoŋiŋíi, nohwá góyéé dolee! Bethsáidagee daagonoŋiŋíi, nohwá góyéé dolee! Nohwitaŋyú ízisgo ánágot'íhí Tyre la'íi Sídongee ágágodzaayúgo, áígee daagolíníi doo áníná' nak'á' dich'ízhé bik'inazlaaná' ilch'ii yiyi' naháztaago binchó'íi yich'á'zhí' ádaaszaa dolee ni'.

14 Bik'ehgo'ihí'nañ nnee yándaago'aahíi bijji Tyre la'íi Sídon bitisgo nohwiniigodidolniil.

15 Nohwíi, Capérnaumgee daagonoŋiŋíi, yaaká'zhí'go hanohwidi'niilíi, nohwíi ch'iidntahzhí'go nohwidido'niil.

16 Hadn daanohtwíyést'saaníi shíi shíyést'saá ałdó'; hadn daanohtwich'olaahíi shíi ałdó' shich'ola; hadn shich'olaahíi shides'a'n ałdó' yich'oláhi at'éé.

17 Gost'idinhíi bil daagozhógo nákaigo gádaanii, NohweBik'ehñ, nizhi'íi binkáayú ch'iidn ndi benohwik'eh.

18 Jesus gádaabikni, Ch'iidn nant'an, Satan holzéhi, yaaká'gé' hada'didla'híi k'ehgo gódah ch'íngo'go hish'íi ni'.

19 Shíi t'iish la'íi ch'ígodahistas doo la' lanohwile' dago, la'íi nohwik'edaanŋiŋíi binawod bitisgo nohwinawod golígo nohwaa godini'áá; áík'ehgo doo hat'íi nohwiní'dónih at'éé da.

20 Da'ágát'éé ndi ch'iidn da'ádaadohniyú ánádaat'íhí doo da'ái zhá baa nohwil daagozhó da le'; áiná' yaaká'yú daanohtwizhi' ágolaahíi baa nohwil daagozhó le'.

21 Áiná' Jesus Holy Spirit bee bil gozhógo gánniid, ShiTaa, yaaká'zhí' la'íi ni'zhí' nant'an nínihi, díi ilch'ígót'aahíi nnee daagoyáago bil ídaagóziŋiŋíi baa ch'anant'í' n'íi mé' ga'ádaat'eehíi bich'í' ch'í'nah ánlaahíi ba'ahénsi: da'áík'ehgo ágot'ee, shiTaa; da'áík'ehgo hánt'íi go ágónlaahi.

22 ShiTaa bich'á'gé'go dawa shaa hi'níi: doo hadn shíi Bik'ehgo'ihí'nañ biYe' nshkni shígólsini at'éé da, shiTaa zhá; doo hadn shiTaa yígólsini at'éé da, shíi biYe' nshkni zhá, la'íi dahadn shiTaa bich'í' bígózihgo áshle'íi ałdó' shiTaa yígólsi.

23 Bitsilke'yu zhá yich'í' adzaago gáyikni, Hadn hat'íi daal'iiníi daayo'iiníi biyaa gozhó dolee:

24 Shíi nohwil nagoshni', doo alch'idé Bik'ehgo'ihí'nañ binkáayú nada'iziidi la'íi nant'an daanlíni daal'iiníi daayiltséh hádaat'íi ndi doo hwaa daayiltsaá da; daadołts'agíi daidits'ih hádaat'íi ndi doo hwaa daidezts'aá da.

25 Begoz'aaníi nt'éégo yígólsini la' Jesus hat'íi nayíntaahgo gánígo hizí', ilch'ígó'aahíi, hago ashne'go ihí'naa doo ngonel'aá dahíi bee hinshnaa dolee?

26 Jesus gáníi, Begoz'aaníi hago'at'éégo k'e'eshchijj? Hónzhiigo hat'íi ni'idi'ni?

27 Nneehíi gáníi, Bik'ehgo'ihí'nañ neBik'ehñ nijíi dawa bee nił nzhq le', niyi'siziiníi dawa bee, ninawodíi la'íi ninatsekeesíi dawa bee; na'ashhahgé' gólínií nił nzhq le', dani ídił njóhíi k'ehgo.

28 Jesus gánábikdo'niid. Da'áígee adíniid: díi bee ant'ééyúgo hinnáa dolee.

29 Begoz'aaníi nt'éégo yígólsini nnee binadzahgee nzhq adil'íi hat'íi go Jesus gánáyikdo'niid, Na'ashhahgé' gólínií nnihií, hat'íi niigo annii?

30 Jesus hananádiigo gáníi, La' nnee Jerúsalemgé' Jéríko yuyaa higaalyú nnee da'n'íhi bik'idahishjeedgo dawahá bíyéehíi bich'á' nádaidnŋilgo yóiyahgo biní'da'disnihá' bich'á' onákai, k'azhá datsaahgo da'akú ndaabistjina'.

31 Okaaqah yebik'ehi áí itín yuyaa higaalyú, áí nnee sitiiníi yiltsaá, ndi lazhin'éégo lédnyaago ch'ínyáa lé'e.

³² Ła' n̄nee Levi hat'i'íí n̄líni ałdó' áí n̄nee sitiiníi yiltsąą, ndi án ałdó' łahzhin̄éego ya'ishhah ch'ínánádzaa.

³³ Áíná' ła' n̄nee Samáritan n̄líni higaalyú, áí n̄nee sitiiníi yiltsąągo yaa nyáá; áík'ehgo yaa ch'oba'go,

³⁴ Ik'ah ła'íi wine biłgo hagee bídaant'oodgee yik'i yaa daayiziidgo yik'ída'disdiz, áíge' Samáritanhíi dabíi bitúlgayé yiká' dahyistijigo ná'ch'injahyú yink̄íi, áík'ehgo n̄t'éego áyíłs̄i lé'e.

³⁵ Iskaą hik'e bizhaali, penny holzéhi, naki hayiné'go ná'ch'injahíi yebik'eh̄n yaa yinné' gáyih̄niigo, Díi n̄neeh̄n shá n̄t'éego án̄łs̄i: díi zhaali naa niné'íi bitisyú izliijyúgo, nich'í' naná'dihish̄nił, nán̄sdzaago.

³⁶ Áí n̄nee taagihíi hayíihíi n̄nee be'nest'ij̄dihíi ba'ashhahgé' gólj̄híi k'ehgo ábíłaa n̄nz̄i?

³⁷ Begoz'aaníi n̄t'éego yígółsiníi gán̄íi, N̄nee biłgoch'ozbaadíi. Jesus gábiłn̄ii, Dahnn̄áh, ni ałdó' ágánt'ij̄ le'.

³⁸ Ch'okaahyú Jesus ła' gotahzh̄i' oyáá: áígee isdzán Martha holzéhi bigowayú nyáágo, ha'ann̄áh biłniigo ha'ayáá.

³⁹ Ákóne' Martha bik'isn, Mary holzéhi, Jesus yit'ahgé' nezdaa ni'yú, biłch'ígó'aahíi yíyést̄s'aągo.

⁴⁰ Martha łaągo nabi'dintł'ogo Jesus yaa nyáágo gán̄íi, SheBik'eh̄n, ya' shik'isn doo shich'on̄ii dago dasahn na'isiidíi doo nił hago'at'éé da née? Nik'isn bich'on̄ni, biłn̄e'.

⁴¹ Jesus gábiłn̄ii, Martha, Martha, nani'dintł'ogíi zh̄a łaągo baa natsín̄kees:

⁴² Áíná' dała'á zh̄a íziso ilíni; áí Mary nágodn'ąą, doo hago'at'éego bich'á' nádi'né' da.

11

¹ Łahn Jesus okaąh lé'e; ąął oskaądná' bitsilke'yu dała'á gábiłn̄ii, SheBik'eh̄n, da'ohiikaąhgo nohwil ch'ígon'áah, John bitsilke'yu yil ch'ígon'ąą lé'ehíi k'ehgo.

² Áík'ehgo Jesus gán̄íi, Da'olkaąhgee gádaadidołnił, NohwiTaa yaaká'yú dahsín̄daah̄n, Nizhi'íi dilzih̄go bígózih̄ le'. Nant'án n̄lj̄híi begodowáh. Hago'at'éego ann̄iyú yaaká'yú benagowaahíi k'ehgo ni'gosdzán biká'yú ałdó' begodoln̄íi.

³ Dajj̄i biigha daahiidaaníi nohwá ágonłs̄i.

⁴ Nohwinch̄'uhíi nohwá da'izlíné án̄andle'; nohwíi ałdó' n̄nee nch̄'ogo nohwich'í' ádaadzaahíi baa nádaagodent'aah. Nanohwída'dintaah yun̄e' onohon̄íi helá'; áíná' nch̄'ogo at'ééhíi bich'á'zh̄i' hanánohwihi'n̄íi.

⁵ Jesus gádaabiłn̄ii, Tł'é'is'ahgo nohwíi ła' dánko nit'eké bich'í' n̄n̄ahgo gábiłn̄nił, Shit'éké, bán dijolé taagi shá ch'íhinjáh;

⁶ Ła' shit'ekéhi shaa nyaaná' doo hat'íi bá'dishné' da.

⁷ Bigową yun̄e' nit'ekéhíi dánko gán̄iłdin̄iih, Doo nashíłł'og da: alk'iná' dáádítłh da'dintąą, shichągháshé bił shiijéed; doo hago'at'éego nádishdáhgo dahat'íhita naa nshné' da.

⁸ Gádaanohwiłdish̄nii, Áí n̄neeh̄n nádiidáhgo n̄nee ídókeedíi dahát'íj̄gee yaa yiné', doo bit'ekéhíi zh̄a bighą da, dayúweh ídókeedhíi bighą.

⁹ Áík'ehgo gádaanohwiłdish̄nii, Da'dołkeed, áík'ehgo hat'íi daadołkeedíi nohwaa hi'né'hi at'éé; nadaanołtaad, áík'ehgo hat'íi bíka daanołtaadihíi nádaadołné'hi at'éé; dáádítłh ndaanołts'j̄, áík'ehgo nohwá ch'í'ítj̄hi at'éé.

¹⁰ Hadn̄ ídókeedn̄ baa hi'né'hi at'éé; hadn̄ nantaadn̄ hat'íi yika ntaadíi náidiné'hi at'éé; hadn̄ dáádítłh nyink̄ts'ih̄n bá ch'í'ítj̄hi at'éé.

¹¹ Nohwitahyú ła' n̄nee biye' golíni, biye' bán bíyókeedyúgo, ya' tséego yaa yi'aah gá? Dagohíi lóg bíyókeedyúgo, ya' tł'iishgo yaa yilteeh gá?

¹² Dagohíi iyęęzh bíyókeedyúgo, ya' ch'ígodahistasgo yaa yilteeh gá?

13 Daanołchq' ndi nohwichagháshé nlt'éhi baa hi'né'íí bídaagonołsjuúgo, itisgo nohwaa natsekeesgo nohwiTaa yaaká'yú dahsdaahn hadn Holy Spirit biyókeedíí yaa yiné'hi at'éé.

14 Jesus ch'iidn doo yałti' dahíí hainyood lé'e. Ch'iidn habi'dinodzoodná' nnee doo yałti' da n'íí hadzii; áík'ehgo nnee dała'adzaahíí bił díyadaagot'ee.

15 Áíná' la' gádaanii, Ch'iidn nant'an Beélzebub holzéhi binawodíí bee Jesus ch'iidn hainihyood.

16 Ła'ihíí nayídaantaahgo gádaanii, Yaaká'gé' godiyihgo be'ígóziníí nohwił ch'í'nah ánle'.

17 Áíná' Jesus, ái nnee natsídaakeesíí yígółsigo gáyihni, Nnee ilch'í' t'ekédaas'anihíí dabíí ilch'í' nanádaagonłkaadyúgo da'izl'íí hileeh; nnee dała' naháztaaníí dabíí ilk'ídahnájahyúgo doo anahyú begonowáh at'éé da.

18 Áík'ehgo Satan dabíí ích'í' naná'idziidyúgo hagosq' yebik'ehíí bínágoṇaak doleel? Ni Beélzebub bee ch'iidn haniyóod daashłdołnihií bigha ádishni.

19 Shíí Beélzebub bee ch'iidn haniisoodyúgo, nohwíí daanohwiye'íí hadn bee ch'iidn hadainiyood áíná'? Áík'ehgo daanohwiye'íí ch'í'nah ádaanohwile'.

20 Áíná' Bik'ehgo'ihí'nań binawodíí bee ch'iidn haniisoodyúgo, da'aniigo Bik'ehgo'ihí'nań nohwitahyú alł'iná' nant'aa.

21 Nnee nłdzili yenagonłkaad doleelí alł'iná' dahyoné'go bigowa yinádéz'ijyúgo, dawahá biyéehíí doo hago anéh da:

22 Áíná' la' nnee bitisgo nłdzilihi bich'í' nanálwodgo isná ábidlaayúgo, yenagonłkaadíí ya'okíí n'íí bich'á' náydinniiłgo nnee yitah'iniih.

23 Hadn doo bił gonsht'ij dahń shich'í' got'ij'hi at'éé; hadn doo bił dała'á ná'áshdle' dahń shich'á' ts'iktijgo áile'.

24 Spirit nchq'íí nnee yiyi'gé' háyáána' tú adihyú aanádaak, hayú hanayóolíí yika ntaago; áíná' doo hagee dahíí bigha gáníí, Shigowayú hage' níyáá n'íyú nádésdzá.

25 Bigowa n'íí nł'éégo nágolzhoogo dawahá nzhqogo neheshjaayú nádzá.

26 Áík'ehgo spirits gots'idi daanchq'i yił nakai, bíí bitisgo daanchq'ihí, ái gowa yune' yił ha'akáhgo áígee ndaagoleeh: áík'ehgo nnee iltséna' at'éé n'íí bitisgo at'éé hileeh.

27 Jesus t'ah yałti'ná' la' isdzán dała'ách'ít'éé biyi'gé' hadziigo Jesus gáyihni, Isdzán bibishch'id biyi'gé'go sínłijgo nnłbe' n'íí biyaa gozhqó doleel.

28 Áíná' Jesus gáníí, Hadn Bik'ehgo'ihí'nań biyati' yidits'ago yikísk'eh at'ééhń, ángo biyaa gozhqó doleel.

29 Nnee ląágo dała'adzaaná' Jesus gáníí nágodidzaa, Dázhq' nchq'go daalınolt'ijłi: godiyihgo be'ígóziníí yika daadéz'ij; áíná' be'ígóziníí doo bił ch'í'nah ádaalne'hi at'éé da, Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú na'iziidi n'íí, Jonas holzéhi, nnee bich'í' be'ígózih alzaahíí zhá.

30 Jonas nnee Nínevehgee daagolíníí bich'í' be'ígózih alzaahíí k'ehgo shíí, nnee k'ehgo Niyááhíí, daalınolt'ijłíí bich'í' be'ígózih doleel.

31 Bik'ehgo'ihí'nań nnee yándaago'aahíí bijij isdzán nant'anihi hayaadé'go nyááhń hizijgo daalınolt'ijłíí yaa yałti'go, Shíí shitisgo daanchq' ni', didonii: án dázhq' nzaadgé' nyáá, Sólomon bigoyq' yidits'ihgo; áíná' k'adíí Sólomon bitisgo ánsht'éhi niyáá.

32 Aayá'iti'gee nnee Nínevehgee daagolij n'íí daahizijgo nnee daalınolt'ijłíí yaa yádaakt'go, Nohwíí nohwitisgo daanchq' ni', daadidonii; Nínevehgee daagolíníí Jonas yałti'go daidezts'aqaná' binchq'íí yich'á'zh'go ánadaasdzaa; áíná' k'adíí Jonas bitisgo ánsht'éhi niyáá.

33 Doo hadn ik'ah kq'íí yidiktłaadgo nagont'iyú nyikt'áah da, dagohíí doo táts'aa yił yaa nyí'aah da, áíná' ik'ah kq'íí biká' dahnásikt'áahyú daach'ikt'aah, áík'ehgo hayíí ha'áhikáhíí aí kq'íí daayo'ij doleel.

34 Kináá'íí kits'í bikq'i at'éé: kináá nł'ééyúgo kits'í dahot'éhé bikq' golíni at'éé; áíná' doo nł'éé dayúgohíí kits'ihíí dahot'éhé dilłihí at'éé.

35 Áík'ehgo ádaagots'idzàà, dahyúgo kiyi' ná'dindíín n'íi kich'á' dilhił nádleeh.

36 Kits'í dahot'éhé biyi' adindíinyúgo, hayú doo dilhiłgo baa dahgoz'ąą dayúgo, kits'í dahot'éhé bich'á'idindíín doo, ik'ah kq'íi bich'á'idindíínhií k'ehgo.

37 Jesus t'ah yałti'ná' Phárisee nłinihi, Shił ináá, biłnii: áík'ehgo Jesus itah iyaągo nezdaa.

38 Jesus Phárisees bi'at'e'híi k'ehgo dá doo táádígisé itah iyaągo nezdaago Pháriseehíi bił díyagot'ee lé'e.

39 Jesus gábiłnii, Nohwíi Phárisees daanołini, idee ła'íi its'aa biká'yú zhá táadaałgis; áiná' nohwiyi'yú aadaach'ihii'niłhií ła'íi daanchq'íi zhá begoz'ąą.

40 Nohwíi doo daagonołsáni da, hadń nohwits'í áyíılaahń shą' da'án nohwiyi'ihíi ałdó' áyíılaa?

41 Dawahá nohwijíi biyi'gé' nł'éełhií nnee bá daadołné'; áík'ehgo dawahá nohwá nł'ée doleeł.

42 Phárisees daanołini, nohwá góyéé doleeł! t'oh mint holzéhi, ła'íi rue holzéhi, ła'íi t'oh iltah at'éehíi dágonenanyú ilk'é'niłgo dała'á Bik'ehgo'ihii'nań baa nádaałné', áiná' nł'ée go ágot'eehíi doo bikisk'eh ádaanoł'ee da, Bik'ehgo'ihii'nań bił'ijóóníi doo baa natsídaałkees da: ái bee ádaanoł'ee doleeł ni', ła'ihíi doo baa daayohłah dago.

43 Phárisees daanołini, nohwá góyéé doleeł! nohwíi Jews ha'ánáłséh nagoznłi yune' nnee ízigo ádaat'eehíi dahnádinbiłhyú itah dahnasółtąągo zhá, ła'íi nahi'niłh nagoz'ąąyú nohwich'í' ádaach'iniigo nohwił daagozhó.

44 Begoz'aaníi ye'ik'eda'ilchíhi ła'íi Phárisees daanołini, daanołshqo ádaagonoł'ini, nohwá góyéé doleeł! ła'ch'izhjeegíi doo daat'ij dahíi ga'ádaanoł'ee, ái ła'ch'izhjeegíi biká' ch'ich'ihikáh, dá doo bídaagoch'iksinégo.

45 Ła' Jews bich'í' begoz'aaníi nł'ée go yígółsini Jesus gáyilnii, Iłch'ígó'aahíi, ágánniiyú nohwíi ałdó' ánohwiłnii.

46 Jesus gáníi, Begoz'aaníi nł'ée go bídaagonołsini, nohwíi ałdó' nohwá góyéé doleeł! heeł ndaazi nnee biká' dahda'ohohłeeh, áiná' nohwihíi dázhqo da'ayáhągo ndi doo bich'odaałnii da.

47 Nohwíi nohwá góyéé doleeł! nohwitaa n'íi Bik'ehgo'ihii'nań binkááyú nada'iziidi nadaistseedi ła'shijeegíi biká' dahat'ihíta bee bínadaach'ilniłhií ádaagołe'.

48 Nohwitaa n'íi ánadaat'ijł n'íi nohwił dábił'ehgo ch'í'nah ádaał'ij: daanohwitaa n'íi Bik'ehgo'ihii'nań binkááyú nada'iziidíi nadaistseed, nohwíi ła'shijeegíi biká' dahat'ihíta bee bínadaach'ilniłhií ádaagołe'.

49 Ái bighą Bik'ehgo'ihii'nań bigoyą'íi gánniid lé'e, Binkááyú nada'isiidíi ła'íi shi-nadaal'a'á koch'í' daadish'aa, ła' nadaach'iltseed doleeł, ła'íi biniidaagoch'idile' doleeł.

50 Áík'ehgo ni'gosdzán alzaagé godezt'i'go Bik'ehgo'ihii'nań binkááyú nada'iziidi dawa bidil nada'ijóóhíi, daalinoł't'ijłhií bik'izhí' didot'aal,

51 Ábel zesdiłgé' Zekariás zesdiłzhí' nnągont'i'go, Zekariásii bech'okąąhíi biká' dahnási'niłi goz'aaníi ła'íi kih biyi' da'ch'okąąhíi bigizhgee daztsąą lé'e: da'anii ádaanoł'ishnił, daalinoł't'ijłhií bik'izhí' didot'aal.

52 Begoz'aaníi nł'ée go bídaagonołsini, nohwá góyéé doleeł! nohwíi igoyą' bich'í' bená'igisé nádaadołtąą: nohwíi doo ha'alkáh daná' nnee ha'akáh doleeł n'íi t'ąązhí' ádaanoł'si.

53 Jesus ágáníiná' begoz'aaníi ye'ik'eda'ilchíhi ła'íi Phárisees daanłini bá daagoshchijđgo łaągo nayídaadilkid:

54 Yá nakída'ik'áago, k'izé hadzii daanzigo, dahat'ihíta yik'izhí' daidi'aahíi bighą.

12

1 Díi bee ánagot'ijłná' nnee doo náhółtag dayú dała'adzaago dázhqo daalijizhná' Jesus bitsilke'yu iłtsé gáyilnii nkegonyaa, Phárisees daanłini binchq'íi bán benilzoolé ga'at'éhi baa daagonołsąą, ái nnee binadzahgee nzhóni ádaadil'ini at'ée.

² K'ad dawahá bił ła'izkaad n'íi ch'í'nah ádolñiik; ła'íi k'ad dawahá nanl'í' n'íi bígózihgo ádolñiik.

³ Áik'ehgo godilñiíyú hat'íi daadoñii n'íi got'íizhí' didots'íiik; kñh biyi' yuñe' datañégo hat'íi daadoñii n'íi kñh biká'gé' didots'íiik.

⁴ Shit'ekéhíi, gádaanoñwiłdishñii, Hayíi kits'í nadaiktseedná', bikédé'go doo hago ádaañéh dahíi doo bédaaldzid da.

⁵ Shíi noñwił nadaagoshñi' hadñ bédaaldzid: ich'izishiiníi bikédé'go ch'iidn bikq' diltñi' yuyaa kaa o'íkkaadíi án bédaaldzid; gánoñwiłdishñii, án bédaaldzid.

⁶ Ya' dlq'dichiné ashdla'i zhaali lichí'é naki izliigo nahñiñh gá? Da'ágát'éé ndi Bik'ehgo'ihí'nañ dała'á ndi doo yaa yñah da.

⁷ Nohwitsizil dawa ałk'iná' hotagi at'éé. Áik'ehgo doo nédaaldzid da: dlq'dichiné doo ałch'ídé bitisgo da'inoñii da.

⁸ Gánádaanoñwiłdishñii, Dahadñ nñee binadzahgee, Án bígonsi, shiññiñh, shíi nñee k'ehgo Niyááhíi Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á yaaká'yú daagolíníi binadzahgee ágáidishñiik:

⁹ Áiná' hadñ nñee binadzahgee, Án doo bígonsi da, shiññiñh, Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á yaaká'yú daagolíníi binadzahgee, Doo yígótsi da, biłdidishñiik.

¹⁰ Dahadñ shíi, nñee k'ehgo Niyááhíi, nchq'go shaa yałti' ndi binchq'íi bá da'izlíné ánadolñiik; áiná' dahadñ Holy Spirit nchq'go yaa yałti'n binchq'íi doo bá da'izlíné ánálñe' at'éé da.

¹¹ Jews ha'ánálséhíi, ła'íi nadaant'aahíi, ła'íi aasiñilíi binadzahgee ndaanoñwidel'aago, hago'at'éégo sha' hasdziñh, dagohíi hat'íishq' dishñii gádnii, doo daanołsi da:

¹² Holy Spirit da'ái bik'eñe'áágee biyi' hat'íi daadoññiíi noñwił ch'ígó'aah ndi at'éé.

¹³ Nñee dała'at'ééhíi ła' Jesus yich'í' hadziigo gáníi, Iłch'ígó'aahíi, shik'isn hat'íi noñwiłyéé doleełíi łazhñi' shaa no'né', biññii.

¹⁴ Jesus gábiññii, Dawahá nanohwíñt'ogíi hadñ nohwá iłch'í'ishle'go hashiłtíi?

¹⁵ Áigé' Jesus gánádo'ñiid, Daagonołsaq le', dawahá dayúwehégo ádáhádaakt'iiníi baa daagonołsaq: kíyééhíi łaq' ndi doo ái bee ch'ihinaa da.

¹⁶ Iłch'ígót'aahgo na'goni'íi yee yich'í' hadziigo gáyihñii, Nñee ízisgo it'iiníi łaq'go na'inkt'ih:

¹⁷ Dabíi gáldi'ñii, Hago áshñéh, shinest'a'íi doo hayú bá nágot'aq da.

¹⁸ Áigé' gánádi'ñii, Hago áshñéhíi bígonsi: dawahá bá gowa shíyééhíi nanágoñishñiigo nchaago ánágoñdlehgo, shinest'a'íi ła'íi dawahá shíyééhíi ákóñe' oshñiik.

¹⁹ Shiyi'siziiníi gábiłdishñii, Shiyi'siziiníi, dawahá níyééhíi da'kwíi łegodzaayú dábi'ehyú iłk'eyihñil; áik'ehgo hanányoł, ináá, ídláq, nił gozhq' le'.

²⁰ Áiná' Bik'ehgo'ihí'nañ gábiññiid, Doo gonyáq da; díi t'é' niyi'siziiníi níhókeed: dawahá níyééhíi iłk'ehiñilíi hadñ bíyéé doleeł áiná'?

²¹ Hadñ dabízhq' nzhooníi zhq' ádáhá't'íigo iłk'eyihñilná' Bik'ehgo'ihí'nañ binadzahgee doo nzhoq da, án nñeeñh ágát'éé.

²² Jesus bitsilke'yu gáyihñiid, Ái bighq' gánoñwiłdishñii, Nohwi'ihí'na'íi doo baa daanoñwił goyéé' da le', hat'íishq' hishaq' doleeł, daanołsiigo; dagohíi nohwits'í doo baa daanoñwił goyéé' da le', hat'íishq' ágoshdle', daanołsiigo.

²³ Ki'ihí'na'íi idán bitisgo ilíni at'éé, kits'íhíi diyágé bitisgo ilíni at'éé.

²⁴ Gaagé baa natsídaalkees: doo k'eda'dilee da, doo náda'igeesh da; doo hayú biñon'íik'edaayihñiikíi bá gowa goz'aq da; da'ágát'éé ndi Bik'ehgo'ihí'nañ bá da'diiné': nohwíi dlq' bitisgo da'inoñii!

²⁵ Nohwitahyú hadñ daahóñneezií yaa natsekeesíi zhq' bee ayáhago ndi hadag nídiłséhgo ádidle' gá?

26 Áík'ehgo ágát'éhi dé'iyáhá ndi ch'éh ádaale'ná', hat'íi bigha ła'ihíi baa daanohwił goyéé'?

27 T'oh dénzhónéhíi baa natsídaalkes, hago'at'éégo nadaanse'íi: doo nada'iziid da, doo da'it'ool da; da'ágát'éé ndi Sólomon ízisgo at'éé lé'e ndi, doo díi t'oh dénzhóné ga'at'éégo ík'e'isdlaa da, nohwíłdishnii.

28 Áík'ehgo t'oh díi jji nołseełíi, áigé' iskaą daadidliđíi ndi Bik'ehgo'ihí'nań nkt'éégo bik'e'islaaná'; aí t'ohíi bitisgo Bik'ehgo'ihí'nań nohwik'e'islaa, nohwíi nohwi'odla' ayáháhi.

29 Áík'ehgo hat'íi da'iidaą shíhíi dagohíi hat'íi da'iidlaą shíhíi zhá doo baa natsídaalkes da, doo nohwiini' hah da le'.

30 Ni'godzán biká' nnee iltah at'éégo hadaazt'i'íi aí zhá itisgo hádaat'íi: áiná' hat'íi bídn daanołiini' Bik'ehgo'ihí'nań nohwiTaa nohwá yígółsı.

31 Bik'ehgo'ihí'nań bilałt'áhgee begoz'aaníi itisgo biká hádaalt'íi, áigé' díi dawahá ałdó' nohwíyéé doleel.

32 Doo nédaaldzid da, doo hwoigo shiké' hołkah dahíi, Bik'ehgo'ihí'nań nohwiTaa bilałt'áhgee daanliini' itah daanołigo nohwá ngon'áą, aí bił goyiłshóq.

33 Dawahá nohwíyééhíi nohwaa nahinił le', tédaat'iyéhíi baa daanołné'; bestso bizis doo sa'i hileeh dahíi nádaado'aaah, yaaká'zhı' ilínihi' doo édjihi nádaado'aaah, ákú da'in'íhíi doo keda'in'íhı dayú, ła'ihíi doole' doo nohwich'á' da'iyąą dayú.

34 Dahayú nohwił ilíni sinilyú aí zhá baa natsídaalkes doo.

35 Ík'eda' sołdlaago t'ałkoná' nohwikq' daadilti' le',

36 Nnee binant'a' ni'i'néhgee k'ad nadáhgo yiba' naháztaąhíi k'ehgo ádaanoł't'ee le'; nadzáągo dáádítłh nýínłts'igo dagoshch'ı' yá ch'ída'itłh doleel.

37 Nadaal'a'á binant'a' nadzáána' daadéz'íhíi biyaa gozhóq doleel: da'anii gánohwíłdishnii, ík'e'idleego, Dinołbıh, yłniigo yich'ı' iikaah.

38 K'ad t'é'ís'ahzhı' godeyaayú, dagohíi hadiyeskaąyú biká daadét'íiigo nadzááyúgo, aí nadaal'a'á biyaa gozhóq doo.

39 Díi bídaagonłsı, nnee bigową golíini' da'os'ah in'íhíi hígháhgo yígółsıyúgo yiká déz'íi doleel ni', áík'ehgo bigową doo ch'ı'nódzııs át'éé da.

40 Nohwíi ałdó' t'ałkoná' ilch'ı'daanoł't'ee, shíi nnee k'ehgo Niyááhíi dahagee nánshdáh, doo ndaashołíi dagee.

41 Peter gábiłnii, SheBik'ehń, ilch'ígót'aahgo na'goni'íi bee yánłti'íi, ya' nohwíi zhá nohwá ánnii née, dagohíi dawa bá ánnii née?

42 Jesus gánii, Hadń begondliigo na'iziidíi góyáni, binant'a' bigowáhíi yebik'ehgo nbiłt'ı' n'íi, dahagee idán nana'ńíłhgee idán nayinih.

43 Na'iziidíi binant'a' ábiłniiyú át'íiigo binant'a' nadzááyúgo, án biyaa gozhóq doleel.

44 Da'aniiigo gádaanohwíłdishnii, nant'án hat'íi bíyééhíi dawa yebik'ehgo na'iziidíi nbiłteeh doo.

45 Áiná' aí na'iziidíi, Shinant'a' doo dáhah nadáh da, idildi'niiyúgo; isdzané ła'íi nnee nada'iziidíi nadainłkaad nkegonyaayúgo, iyąą ła'íi idlaągo bił nágodezyizyúgo;

46 Ái na'iziidi binant'a' doo yiká déz'íi dagee, doo nyołíi dagee nadáhgo nbihłgeesh, áigé' hayíi doo da'odlaą dahíi bich'ı'zhin'éégo nilteeh.

47 Ái na'iziidi binant'a' hat'íi áile' hábit'iini' yígółsı ndi doo hwaa ágádzaa da, doo hwaa ilch'ı'ádidlaa dahíi nábi'diltsas.

48 Áiná' na'iziidi binant'a' hat'íi áile' hábit'iini' doo yígółsı dahíi, nábi'diltsas dábił'ehyú adzaayúgo ndi, dé't'ıh nbi'diltsas doleel. Hadń ląągo baa hi'né'íi, án ląągo bínádokił; hadń nnee ląągo yá'nné'yúgo, án ląągo yíná'dókeed doo.

49 Shíi kq' ni'godzán biká'zhı' nkedinshniłgo niyáá: ałk'iná' dilti' le' lán!

50 Shíi baptize áshidilne'; aí dáhah hadó' begolne'!

51 Ya' ni'gospdzán biká'zhì' ilch'ì'gont'ééhíí nkeniiné' daanołsı née? Dah, nohwildishñii; nnee ilk'idaashñilyú nıyáá:

52 Kodé' godezt'i'go ashdlá'i k̄ih dała'á biyi' daagolııyúgo, taagi yich'ì' nakit'ée doleel, dagohíí naki yich'ì' talt'ée doo.

53 Nneehñ biye' yil nanágonłkaad doo, biye'n bitaa yil nanágonłkaad doo aldó'; la'íí isdzán bi'isdzà' yil nanágonłkaad doo, bi'isdzà' n bimaá yil nanágonłkaad doo aldó'; isdzán yá'iyéhn yil nanágonłkaad doo, isdzán bá'iyéhn yil nanágonłkaad doo aldó'.

54 Jesus nnee dała'at'ééhíí yich'ì' hadziigo gánñiid, O'i'áh biyaayú yaak'os dahnankse'go daal'ııyúgo dagoshch'ì' gádaadoñii, Nagolııı ląą; áík'ehgo da'ágánágot'ııł.

55 Hayaagé'go nch'iidyúgo, Gozdog doleel ląą, daadoñii; áík'ehgo ágánágot'ııł.

56 Nohwíí nnee nzhóni ádaagonł'ini, yaak'os la'íí ni'gospdzán hago ágonéhíí bídaagonłsıná', hat'íí bighą k'ad ágonéhíí doo bídaagonłsı da?

57 Hat'íí bighą doo dánohwíí nohwi'at'e' hago'at'ée shıhíí bídaagonłsı dashą'?

58 Hadn naa dahgoz'aaníí nant'án yaa bil hi'ashyú dagoshch'ì' bil ilk'inágonłdóq; dahyúgohíí aayanáltihíí yaa nidołt'eelgo at'ée, áík'ehgo aayanáltihíí aasitini yaa niłtéehgo, aasitiiníí ha'ánit'e'.

59 Doo ch'inánódáh at'ée da, dá ąął na'ínıilgo zhá, niłdishñii.

13

1 Áiná' la' nnee áígee dała'at'ééhíí Jesus yil nadaagolñi'go gádaayıñii, La' nnee Gálileegé' hikaihi Pílate nabistseedgo bidikíí la'íí Bik'ehgo'ihı'nañ yaa dainé'íí bidikíí bil nanádisgeed lé'e.

2 Jesus gádaabıñii, Ya' áí nnee Gálileegé' daagolıíníí nnee la'ihíí Gálileegé' daagolıíníí bitisgo binchq' ye'ádaat'eehíí bighą biniidaagodeszaa daanołsı née?

3 Dah, nohwildishñii: áiná' nohwíí daanohwinchq' doo bich'á'zhı' ádaałne' dayúgo, nohwíí aldó' áík'ehgo nanołne'.

4 Dagohíí lah nnee tsebiits'ádah hilt'éhi Silóamgee tsée ilk'ehistł'ini nneezgo nadn'áhi biká' nágo'go nabistseed n'íí, ya' áí la'ihíí Jerúsalemgee daagolıíníí bitisgo binchq' ye'ádaat'eehíí bighą adzaa daanołsı née?

5 Dah, nohwildishñii: áiná' nohwíí daanohwinchq' doo bich'á'zhı' ádaałne' dayúgo, nohwíí aldó' áík'ehgo nanołne'.

6 Jesus ilch'ígót'aahgo na'gonı'ıı yee yaa nanágonłi'go gánıı, La' nnee bidasts'aa hentıínıı biyi'gee ch'il fig holzéhi o'áá lé'e; áík'ehgo nneehñ áí fig o'áhi bah dahnándahıı yiká déz'ııgo nyáá ndi doo la' da ląą.

7 Nnee bidasts'aa hentıínıı bá yaa nádéz'iinıı gáyıñii, Kú dıń'ıı, dıı fig sikaadıı bah dahnándahıı biká nádışt'ııgo taagi łegodzaa, t'ah doo la' nádış'aa da: k'ínk'é; hat'íí bighą o'áá doleel, doo bah dahnándah daná'?

8 Áík'ehgo gánıı, Shinant'a', ch'ík'eh da'áík'ehgo o'áágo łenágodáhgo nzhoq, áík'ehgo dahat'ihíta bich'ì' int'aaníí bil k'enádışdlee:

9 Áík'ehgo bah dahnisdeeyúgo nt'ée: dahyúgohıı k'ídńk'i.

10 Jews daagodnłsinıı bijıı Jesus la' Jews ha'ánáśéh goz'ąą yuñe' ilch'ígót'aah lé'e.

11 Áígee la' isdzán spirit ncho'i kah naghaago ábıłsini biyi' golııgo tsebiits'ádah bil łegodzaahi itah lé'e, án hayaa isk'idgo doo ilk'idıdóqhi da.

12 Jesus yıltsąągo yich'ì' áńııgo gáyıñii, Isdzán, kah nannaahıı bich'á' ni'dolııı.

13 Yiká ndelñiigo dagoshch'ì' isdzánhıı ilk'inádezdoq, áík'ehgo Bik'ehgo'ihı'nañ náshilzihgo bich'ì' ahénsı, nıı lé'e.

14 Áígee Jews ha'ánáśéh yebik'ehñ hashkee, Jesus Jews daagodnłsinıı bijıı ná'ilzihıı bighą, áík'ehgo nnee dała'at'ééhíí yich'ì' hadziigo gánıı, Gostán iskaązhı' na'iziidıı bee goz'ąą: áí gostán iskaanıı biyi' nádaanohwidilzihyú nohołkáh, doo godilzinıı bijıı da.

15 Jesus hananádziigo áí n̄neehíí gáyil̄nii, Ni, nzh̄oq̄ ádn̄l'ini, nohwíí dała'á nołt̄jigo godilziníí bijj̄i nohwimagashi dagohíí nohwitúlgayé dahast'ooníí k'eda'oł'adgo túyú daadołoq̄z góya'?

16 Díí isdzánihíí, Abraham bich'á'gé' bi'dishchíni, Satan dahbihestl'ooq̄go tsebíits'adah bił legodzaahi, godilziníí bijj̄ishá' doo k'e'it'ad da née?

17 Ágán̄niidná' n̄nee Jesus yich'í' daagot'iiníí ádaa yádaaniidzi: áiná' n̄nee la'ihíí dawa bił daagozh̄oq̄, Jesus dázh̄o n̄t'éeq̄go adzaahíí bigh̄a.

18 Áígé' Jesus gán̄íí, Bik'ehgo'ihí'nañ bilakt'áhgee begoz'aaníí hago'at'éeéhíí? Hat'íí bił k̄isht'a nshné' baa nagosh̄ni'?

19 N̄nee la' mústard biyigé dázh̄o ałch'íséhi náidn'áq̄go bikíyaayú k'eidnláá; áí ch'il dázh̄o nchaahi silj̄igo bich'ádaaz'aahíí biy'yú dl̄o' yúdahyú nada'inihíí bit'oh ádaagozlaahíí k'ehgo Bik'ehgo'ihí'nañ bilakt'áhgee begoz'aaníí át'ée.

20 Áígé' gánádo'n̄iid, Bik'ehgo'ihí'nañ bilakt'áhgee begoz'aaníí hat'íí bił k̄isht'a nshné'go baa nagosh̄ni'?

21 Isdzán ik'áán taadn ha'okáq̄go bán benilzoolé yil ná'ist'oodgo ałł dahndilzoolíí k'ehgo Bik'ehgo'ihí'nañ bilakt'áhgee begoz'aaníí át'ée.

22 Jesus Jerúsalemyú higaal̄go k̄ih nagozn̄ilyú la'íí daagotahyú ilch'ígó'aah l̄é'e.

23 Ła' bich'í' gán̄niid, ShiNant'a', ya' n̄nee da'ayáhago hasdáhikáh doleel née? Gáyil̄n̄niid,

24 Ágołch'óshígo ch'ígót'i' ch'ínokáh bich'í' dahdaanołd̄oh: l̄áq̄go ha'akáh hádaat'j̄i doleel ndi ch'éh ádaat'j̄i doleel, nohwik̄dish̄nii.

25 Bigow̄a golíiníí nádidáhgo dáádít̄ih nohwich'á' da'dit̄j̄hná' da'dányú nasozj̄igo dáádít̄j̄híí ndaanol̄ts'igo gádaadoł̄niil, Nohwinant'a', Nohwinant'a', nohwá ch'í'it̄j̄ih; nohwich'í' hadziigo gádaanoł̄wiłd̄oniil, Hagé' nałkaihi sh̄i, shíí doo nohwidaagons̄i da:

26 Áiná' gánádaadoł'niil, Niñáál da'iidaq̄a ni', nohwida'itinyú ilch'ígon'aah ni'.

27 Áiná' gánohwiłdidoł̄niil, Hagé' nołkaihi sh̄i doo nohwidaagons̄i da, nohwik̄dish̄nii; yúwehzh̄i' nołkáh, daanoł̄wigha nch̄o'go ádaakt'ini.

28 Abraham, Isaac, Jacob, la'íí dawa Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú nada'iziidi n'íí Bik'ehgo'ihí'nañ bilakt'áhgee goz'aa yune' naháztaq̄go daal'j̄igo, áiná' nohwíí nohwich'á' da'detaq̄go, daalchag la'íí nohwiwoo' l̄idaadołk'ash doo.

29 N̄nee ha'í'áh biyaadé'go, la'íí o'í'áh biyaadé'go, yúdaazhidé'go, la'íí hayaadé'go nihikáhgo, Bik'ehgo'ihí'nañ bilakt'áhgee goz'aa yune' dahnaháztaq̄ doo.

30 N̄nee la' iké'yú daanlj̄i n'íí da'ilt̄sé doleel; la' da'ilt̄sé daanlj̄i n'íí iké'yú doleel.

31 Da'ái bijj̄i la' Phárisees daanl̄inihi baa hikaigo Jesus gádaayil̄nii, Kogé' dahnn̄áh; Hérod nizilhee hát'íí.

32 Jesus gábil̄nii, Ti'i, áí ba'íí k'ehgo n̄l̄ini gádaadoł̄nii, Díí j̄j̄i la'íí iskaq̄ shíí ch'iidn n̄nee biyí'gé' ch'inihisood, la'íí ná'iszihi; nakiskaq̄go ánita shinasdziid ałł ashleh.

33 Da'ágát'ée ndi díí j̄j̄i la'íí iskaq̄ la'íí nakiskaq̄go da'ái k'ehgo hishgaal: Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú na'iziidi Jerúsalemyú zh̄a datsaah dávik'eh.

34 Jerúsalem, Jerúsalem n̄l̄ini, Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú nada'iziidi natsín̄tseedíí, la'íí nich'í' daahi'aadíí tséé bee nabida'tsisiñ̄ne'íí; tazhik'áné bi'aadíí bit'ats'in bit'ááh yune' bizhaazhé onáyiniłí k'ehgo nichagháshé doo ałch'ídn k̄ináhish̄niil hasht'j̄i ndi doo hádaakt'j̄i da ni'!

35 Nik̄ihíí yó'agodot'aa: da'an̄iigo gádaanoł̄wiłd̄ish̄nii, Bik'ehgo'ihí'nañ bizhi' yee higaal̄n ba'ahégosini at'ée, daadoł̄nihiłí bijj̄i zh̄a nadaashol̄tséh.

14

1 Łah Jews daagodn̄siníí bijj̄i Jesus Phárisee nant'án n̄l̄ini bigow̄a yune' iyaq̄ayú óyáágo, dé'at'éeq̄go daayinl'j̄i l̄é'e.

2 Jesus la' n̄nee nádaanilzoki yiltsaa.

3 Áík'ehgo n̄nee begoz'aaníí n̄t'éeego yídaagołsini ła'íí Phárisees daanlíni yich'í' hadziigo gáyih̄nii, Ya' godilziníí bijj̄i na'ch'ilziihgo goz'ąą n̄ee, dah n̄ee?

4 Doo hadń bich'í' hanadzii da l̄e'e. Áík'ehgo n̄nee kah yaa nagháhíhíí náidn̄l̄oq̄zge' n̄áilziih, áigé' onáyí'aad.

5 Áigé' gánádaabih̄n̄iid, Hadń godilziníí bijj̄i bitúlgayé dagohíí bimagashi o'í'án yúyaa ogo'yúgo dagoshch'í' hanáidishood ya'?

6 Áigee doo hadń hananádzii da l̄e'e.

7 N̄nee kú neheskaihíí hagee n̄nee itisgo ádaat'eehíí dahnádaadinib̄ih̄gee dahn̄ihebijj̄igo yil̄tsąąná' il̄ch'ígót'aahgo na'goni'íí yee hadziigo gáníí,

8 Ni'í'n̄eh̄gee da'idąayú n̄n̄áh, niłn̄niidyúgo, n̄nee itisgo ádaat'eehíí dahnádinib̄ih̄yú dahnódaa hela'; ágándzaayúgo n̄nee nitisgo at'éhi, Kú n̄n̄áh, biłdo'n̄iid n'íí;

9 Áík'ehgo n̄nee bá da'idaaníí nich'í' nigháhgo gáníldidoñiil̄go at'éé, Ai dahsíndaageehíí díí n̄neehíí baa gon'aah; ádaayándzigo dá'ich'í'égee goz'ąągee dahn̄daał.

10 Kú n̄n̄áh golzeego naa ch'ínihít'ąągo akú n̄yaago dá'ich'í'égee goz'ąągee dahn̄daał; áík'ehgo n̄nee bá da'idaaníí n̄yáágo, Shit'eké, yúdah̄gee dahn̄daał, niłniigo, kú neheskaihíí biñáál itisgo nni'dilteeh.

11 Hadń itisgo ádéstij̄ih̄n̄ ádaagoch'olba'go ádolñiik; áíná' ádaagoch'olba'n̄ itisgo at'éégo ádolñiil̄.

12 Jesus n̄nee bá da'idaaníí al̄dó' yich'í' hadziigo gáyih̄nii, Nigową̄gee ha'iz'ąągo da'idąayúgo, dagohíí o'í'ąągo da'idąayúgo, doo dá nit'eké, nik'isyú, nik'íí, dagohíí ízis da'it'íiníí na'ashhahgé' daagolíníí zh̄a, Kú nohołkáh da'ol̄sąayú, biłn̄nii da; ágándzaayúgo ni al̄dó', Kú n̄n̄áh, nádaaniłdo'n̄iik at'éé, t'ąązhi' ni nich'í' naná'doho'n̄iil̄.

13 Ná da'idąayúgo tédaat'iyéhíí, baa dahnagoz'aaníí, doo nadaakai dahíí, ła'íí biñáá édaagodiníí, Da'ol̄sąayú nohołkáh, daabih̄n̄nii doo:

14 Áík'ehgo niyaa gozh̄ó doleek; aí doo hat'íí nich'í' nanádaihi'n̄iil̄ dahíí bigh̄a: n̄nee n̄t'éhi nanezna'íí naadikaihíí bijj̄i nich'í' nanádo'n̄iil̄.

15 N̄nee ła' Jesus yil̄iyaaníí díí yidezts'ąągo gábih̄nii, Bik'ehgo'ih̄i'n̄ań bilakt'áh̄gee goz'ąą yun̄e' hadń bán yiyąą doleekíí biyaa gozh̄ó doleek.

16 Jesus gábih̄nii, N̄nee ła' ízisgo bá da'idąągo, n̄nee l̄ąągo, Kú da'ol̄sąayú nohołkáh, yih̄n̄iid l̄e'e:

17 Áigé' da'idaaníí biká' ngonyáágee binal'a'á gáyih̄nii, Hayíí, Kú nohołkáh, daabiłdén̄iidíí, Yushd̄e', daabiłn̄nii; al̄k'iná' ąął á'ilzaa.

18 Áíná' n̄nee dała'á daant̄iigo, Doo akú disháh da, daan̄nii n̄kegonyaa. N̄nee da'il̄tséhíí gáníí, Ni' nagohéłn̄ii ni', aí nish'íyú díyáá: shá ch'ígon'aah, nánoshkąąh.

19 Ła'ihíí gánádo'n̄iid, Shíí magashi bena'ibąąsé gonenan nahéłn̄ii ni', aí bínshtááhyú díyáá: shá ch'ígon'aah, nánoshkąąh.

20 Ła'ihíí al̄dó' gánádo'n̄iid, Shíí shi'aad gozlīj̄ ni', aí bigh̄a doo akú nsháh da.

21 Nal'a'á binant'a' aí n̄neehíí hat'íí daan̄iihíí yil̄ nagosni'. Nant'ánhíí bágóch̄ij̄idgo binal'a'á gáyih̄nii, Ti'i, dahale, k̄ih̄ gozñil̄íí biyi' da'itinyú, k̄ih̄ bigizh ch'énádaagozt'í'yú n̄nee tédaat'iyéhíí, baa dahnagoz'aaníí, doo nadaakai dahíí, ła'íí biñáá édaagodiníí, Yushd̄e', daabiłn̄nii.

22 Áigé' nal'a'áhíí binant'a' gáyih̄nii, Shinant'a', áshih̄n̄niihíí al̄k'iná' begolzaa, ndi t'ah goz'ąą.

23 Nant'ánhíí binal'a'á gáyih̄nii, Ti'i, da'itinyú ła'íí k̄ih̄ biñaaayú ch'il̄ lédaant'í'yú nihiyóód, áík'ehgo shigową yun̄e' ch'il̄ąą doleek.

24 N̄nee, Kú da'ol̄sąayú nohołkáh, ch'éh ádaabiłdén̄iidíí shi'idán doo daayol̄ih̄ at'éé da.

25 Jesus n̄nee l̄ąągo yil̄ náłseek: aí yich'í' adzaago gáyih̄n̄iid,

26 Dahadń shaa nyááhń bitaa, bimaa, bi'aad, bichągháshé, bik'isyú, bilahkíyú, ła'íí dabíí bi'ih̄i'n̄a' ndi shitisgo bił nzhooníí, án doo shiké' higaakíí át'éé da.

27 Dahadn bitsi'ihna'áahíi doo dahiditijhgo shiké' dahdigháh dahń, doo shiké' higaakíi át'ée da.

28 Nohwitahyú dahadn yúdahyú nil'aago ik'e'isht'i nziyúgo, án iltsé ndaahgoshá' da'kwíi ileeh shihíi yołtag, dá bínil'aag shi ałł ashłéhzhí' nzigo?

29 Dahyúgohíi kih bit'ááh lédn'aahíi ałł áyíilaaná' hat'íi áile'ihíi doo ałł áile' yínés'aag dayúgo, nnee bináát doo ałł áile' dahíi baa daadloh nkegonyaa,

30 Gádaaniigo, Ái nneehíi it'i nkegonyaa ndi doo ałł áile' yínés'aag da.

31 Ła'íi nant'án, nant'án ła' yił nagonłkaad doleelyúgo, iltsé ndaahgoshá' yaa natsekees, shisiláada gonenango doo náhółtag dayú ła' nant'ánhíi bisiláada nadin doo náhółtag dayúhi bił nagonshkaad dávik'eh shi, nzigo?

32 Dahyúgohíi, yił nagonłkaadíi t'ah nzaadgé' hikaahná', bá ch'iníih nadai'aahíi bidáhzhí' daidil'aa gádaayilđinijhgo, It'eké náodleeh.

33 Áik'ehgo nohwitahyú dahadn bíyéehíi dawa bił nzhoghíi bighá doo yich'á'hígháh hát'íi dahń, doo shiké' higaakíi át'ée da.

34 Ishijh nkt'ée, ndi ishijh doo nk'óqzh da silijyúgo, hat'íi bee nk'óqzhgo análne'?

35 Łíi bichan ndi bił nadigeedgo kíyaayú doo nalkaad bik'eh da; daazhógo ch'élkAAD. Hadń bijeyi' golínií iyéstsaag le.

15

1 Tax bich'í' nadaahi'niikíi ła'íi nnee doo bik'ehyú ádaat'ee dahíi dawa Jesus yídaayéstsaago yich'í' nihikáh lé'e.

2 Phárisees daanłini ła'íi begoz'aaníi ye'ik'eda'ilchíhi Jesus yída'iltahgo gádaanii, Ái nnee, nnee doo bik'ehyú ádaat'ee dahíi yich'í' nihikáh, ła'íi yił da'ayaag.

3 Áik'ehgo Jesus ilch'ígót'aahgo na'goni'íi yee yił nagolni' gáníigo,

4 Nohwitahyú ła' dahadn dibelji' dałáá gonenadin da'izlijyú yinoyołgo, dałáá ch'a'oyáayúgo, ngost'adin ngost'áhiíi dakú nyiniłshá', áiná' dałáá bich'á' ch'a'oyáahíi yika ntaah, dá náidnłtjzhí'?

5 Náidnłtjiná' yaa bił gozhógo biwosyú dahilteeh.

6 Bigowayú nádzáago bit'eké ła'íi ba'ashhahgé' daagolínií dałá'áyíilaago gádaayilđii, Shił nohwil daagozhó le'; shidibelji' ch'a'oyáa n'íi náidłtjih.

7 Da'áik'ehgo alđó' nnee dałáá nchog'go at'ééhń binchog' yich'á'zhí' adzaahn, ngost'adin ngost'ái nnee daanjog daanzigo binchog' doo yich'á'zhí' ádaane' dahíi bitisgo yaaká'yú baa kol daagozhó doleel, nohwilđishni.

8 Isdzán ła' zhaali béshligai be'alzaahi gonenan nainilgo, dałáá baa ch'a'oltog'yúgo, kog' yidilłtaadgoshá' nágołshohgé' yiká déz'ij, danáidn'aqzhí'?

9 Náidn'aaná' bit'eké ła'íi ba'ashhahgé' daagolínií dałá'áyíilaago gádaayilđii, Shił nohwil daagozhó le'; zhaali shich'a'oltog' n'íi nádi'aag.

10 Da'áik'ehgo alđó' nnee dałáá nchog'go at'ééhń binchog' yich'á'zhí' adzaahíi bighá Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á yaaká'yú daagolínií bináát gózhó doleel, nohwilđishni.

11 Jesus gánado'niid, Ła' nnee biye' naki golji' lé'e:

12 Iké'gee nagháhihíi bitaa gáyilđii, Shitaa, dawahá níyéehíi łahzhí' shíyéé doleelíi shaa nné'. Áik'ehgo bá ilk'íyíné'go yaa yiné'.

13 Da'kwíi iskaag hik'e iké'gee nagháhihíi dawahá bíyéehíi dałá'áyíilaago nzaadyú óyáa, ákú da'adzaayú análwołgo dawahá bíyéé n'íi ałł ch'ayishchijh.

14 Dá ałł ch'ayishchijná' áígee shiná' góyéégo daagodeyaa lé'e; áik'ehgo dawahá yidn nlijgo nkenyaa.

15 Nnee ła' áígee daagolínií yá ná'nziid; góchi yá nádi'né'go.

16 Góchi bi'idán dák'azhá yiyag ndi nnee doo ła' bá'diné' da.

17 Ídnágoszjĩdgo gádĩldi'nii, Shitaa yánada'iziidíi lǎágo bi'idán daagoljĩ, ik'e'an naznĩlgo, áiná' shihíi shiná' dák'azhǎ shizilhe!

18 Shíi nádishdáhgo shitaa bich'iyú nádésdzá, áik'ehgo gábĩldishniih, Shitaa, yaaká'zh' bich'iy, lǎ'íi ni nich'iy' nchog'o asdzaa,

19 Doo niye' daashilch'inii bik'eh sitjĩ da: nánada'iziidíi k'ehgo nashínltee.

20 Áik'ehgo nádiidzaago bitaa yich'iy' onádzaa. T'ah nzaadgé' nádaalná' bitaa biltsaago baa ch'ozbaadgo bich'iy' nádilwod, bizénáschidgo bizts'os lé'e.

21 Biye' gábĩlnii, Shitaa, yaaká'zh' bich'iy, lǎ'íi ni nich'iy'nchog'o asdzaa, doo niye' daashilch'inii bik'eh sitjĩda.

22 Áiná' bitaahíi yánada'iziidi gádaayĩnii, Diyágé dǎzhó itisgo nlt'éhihíi kú ndaanoltsoosgo bá ádaagole'; gan bik'edn'áne bik'e daado'aa, kee aldó' bá ádaagole':

23 Magashi zhaazhé bidinesk'ah n'íi nádaadot'e'go bá daazolhee; áik'ehgo daahiidaago nohwil daagozhó le':

24 Díi shiye' daztsǎq nsj n'íi t'ah hĩnaa lǎá; ch'a'otlzh n'íi nádiltjĩh. Áik'ehgo bil daagozhó nkegonyaa.

25 Biye' iltsé nagháhihíi k'edolzaayú naghaa n'íi nádaak: án kĩh yit'ahzh' nnyáaná' bésh dilwoshé bee idot'aalná' da'ch'ilzhishgo yidezts'ǎǎ.

26 Nada'iziidi lǎ' yiká ánniidgo nayidĩkid, Hat'íi bighǎ ágot'jĩh?

27 Gábĩlnii, Nidizhé nádzáá; nitaa magashi zhaazhé bidinesk'ah n'íi bá zesdjĩ, nidizhé dánlt'éé nt'éégo baa nadzááhíi bighǎ.

28 Áik'ehgo bágóchjĩdgo doo ha'agháh dahíi bighǎ bitaa bich'iy' ch'inyáágo, Ha'ánnáh, bilniigo nábokǎǎh lé'e.

29 Bitaa yich'iy' hadziigo gáyĩnii, Doo alch'idé legodzaa da nich'oshniigo áshilniihíi dawa bikisk'eh ánsht'ee ni'; ndi gant'izi zhaazhé ndi t'ah doo hwaa shaa nlt'eeh da, shit'eké bil shil daagozhó le'at'éhi:

30 Áiná' díi niye', bizháan da'adzaahíi yil anákeelgo dawahá n'yéé n'íi ǎǎ ch'ayishchjĩná' nádzááyú, dagoshch'iy' magashi bidinesk'ah n'íi bá zínljĩ.

31 Bitaa gábĩlnii, Shiye', ni nil gonshljĩ, shíyééhíi dawa n'yéé.

32 Nohwil daagozhó, nohwil gonedljĩgo dábik'eh go'jĩ: díi nidizhé daztsǎqgo daandzj n'íi hĩnaa; ch'a'otlzh n'íi nádiltjĩh.

16

1 Jesus bitsilke'yu yich'iy' hananádzii, Lǎh nnee ízisgo it'ini lǎ' nnee bána'iziidihi bíyééhíi dawa yinádéz'jĩgo nyinktjĩ lé'e; ái nnee ízisgo it'jĩ n'íi gádaabilch'inii, N'yééhíi yinádéz'iiníi dawahá nich'ǎ' da'izljĩ áil'jĩ.

2 Áik'ehgo bána'iziidíi, Yushdé', yilniiidgo gáyĩnii, Hat'íi lǎá daanilch'iniiigo naa idists'ag? Naltsoos biká'dawahá shíyééhíi shǎ beda'izoh n'íi shaa nán'aah; k'adíi dawahá shíyééhíi doo shǎ binádín'jĩ da.

3 Na'iziidíi gádĩldi'nii, Hago lǎǎ ashne'? Shinant'a' dawahá bá binádesh'jĩ n'íi shich'ǎ' nágodn'ǎǎ: doo nagoshgeed bik'eh da; idóshkeedyúghíi ádaayánsdzj.

4 Shíi hago ashne' bígonsj, kodé' ch'ínashi'dolt'e'go nnee bitashaa doleelgo.

5 Áik'ehgo binant'a'íi yaa hadais'aa n'íi, Yushdé', daayilniigo, da'iltsehihíi gáyĩnii, Shinant'a' da'kwíi naa ha'áá?

6 Mazhíil da'áá gonenadíni ik'ah bee kedaanes'ǎǎgo, nii. Áik'ehgo gánáyildo'niiid, Dagoshch'iy' ndaahgo ashldadin zhǎ shaa ha'áá ánágódle'go k'e'ılchíi.

7 Lǎ' gánáyildo'niiid, Nihíi da'kwíi naa ha'áá? Áik'ehgo gáníi, T'oh naghái ízis nchaahíi da'áá gonenadín dádeshkadgo. Áik'ehgo gánáyildo'niiid, Tsebídín zhǎ shaa ha'áá ánágódle'go k'e'elchíi.

⁸ Nant'án bána'iziidná' bich'ì' nach'aahn, Gonyááyú ándzaa laa, yihni: díi jji ni'godzán biká' ágot'ee zhinéé nakaihíí daalinolt'ijhíí, idindíín zhinéé nakaihíí bitisgo daagoyáá.

⁹ Ni'godzán biká' ízis it'iiníí bee nohwit'eké ádaagoǎle'; áik'ehgo ásdjiddgo dahazhì' daagolííyú nohwá ch'ídaadotijl, nohwildishni.

¹⁰ Hadn da'ayáhágo ágot'eehíí ndi begondljjigo nayik'í'iziidyúgo ízisgo ágot'eehíí áldó' begondljjigo nayik'í'iziid doleek: hadn ayáhágo doo bik'ehyú át'ée dayúgo dázhó itisgo doo bik'ehyú át'ée da doleek.

¹¹ Áik'ehgo ni'godzán biká' it'iiníí doo nzhqogo ádaanołsì dayúgo, hadn yaaká'yú it'iiníí nohwaa yiné' áiná'?

¹² Ła' bíyéhi doo bá nzhqogo ádaanołsì dayúgo, hadn dánohwíí nohwíyééhíí nohwaa yiné' áiná'?

¹³ Doo hadn binant'a' naki da: dała'a bił nchq'ná' la'ihíí bił nzhqo doleeki at'ééhíí bigha, dagohíí dała'á yotą'ná' la'ihíí yich'olaa doleeki at'ée. Bik'ehgo'ihí'nań la'íí it'iiníí dała' doo hago'at'éégo bá na'ch'iziidi at'ée da.

¹⁴ Phárisees daanlíni, zhaali ádáhádaat'inihi, díi dawa daidezts'aqaná' Jesus yaa yádaakti'go yaa daadloh lé'e.

¹⁵ Áik'ehgo gáyihniid, Nnee binadzahgee daanołshqo ádaanoł'ij ndihíí Bik'ehgo'ihí'nań nohwíí yune'íí yígółsì: nnee hat'íí itisgo ádaayonihíí, áí Bik'ehgo'ihí'nań bił nchq'.

¹⁶ Bik'ehgo'ihí'nań yegos'aaníí la'íí binkááyú nada'iziidíí ádaanihíí yebik'ehgo ngóhéyáá, John nyáázhi': áigé' yushdé' godezt'igo Bik'ehgo'ihí'nań bilakt'áhgee begoz'aaníí nt'éégo baa na'goni'íí t'ah baa nadaagolni' goldoh, áik'ehgo nnee dała'á daantíígee dázhó hádaat'ijgo idéédaalnaa.

¹⁷ Yáá la'íí ni'godzán biłgo bech'igowáhgo doo nyee da, áiná' begoz'aaníí dázhó da'ayáhágo ndi bech'igowáhgo nyee.

¹⁸ Dahadn bi'aad yił ilk'inát'aazhgo la'i yił nnaná'nááyúgo án nant'ì' naghaa: la'íí dahadn isdzán biká' yó'onáyílt'e'n yił nnaáyúgo áí nnee nant'ì' naghaa.

¹⁹ Łah nnee ízisgo it'iiníí, nak'a' nt'éhi lichiiigo dot'izhi bidiyagé lé'e, dajji biigha idán lán ílínií zhá yiyáni.

²⁰ Áí nnee bich'ígót'i'gee la' nnee idókeedi dá lóód zháhi, Lázarus holzéhi, ndaabich'istij.

²¹ Nnee ízis it'iiníí iyáagé' bán bizhool nanidéhíí shá dó'né' hadó' nzì lé'e: la'íí licháné baa hikáhgo biká' lóódíí daayihnaad.

²² Nnee tét'iyé n'íí daztsaągo Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á yaaká'yú daagolíníí Abraham bijííłahzhì' idéyółtą'go onádaabistij lé'e: nnee ízis it'ij n'íí áldó' daztsaągo łektij.

²³ Ch'iidntahyú dázhó biniigonkt'éégo hadag déz'ijgo nzaadyú Abraham Lázarus idéyółtą'go yiltsaą.

²⁴ Áik'ehgo Abraham nawode yich'ì' ánniid, Abraham, shita, shaa ch'onba'go Lázarus shich'ì' nł'áá, bilázhoozhíí tú bee náyółt'oodgo shizaad shá yinołk'az; díi kq'íí biyi' nyeego shich'ì' nagowaahíí bigha.

²⁵ Áiná' Abraham gábilniid, Shiye', t'ah hinnáána' bínánlñh, dawahá nt'ééhíí níyéé ni', áiná' Lázarus doo hat'íí nt'éhi bíyéé da ni': k'adíí án nt'éégo ábi'dilzi, áiná' nihíí k'adíí niniigonkt'éé.

²⁶ Nohwíí nohwigizhgee dázhó yúyahgo nalwozh áldó': áik'ehgo kodé' azhì' nach'idikáh doleek n'íí doo hago'at'éégo akú nach'idikáh át'ée da; áiná' doo yushdé' nach'idikáh át'ée da.

²⁷ Áik'ehgo nnee ízis it'ij n'íí gánniid, Shita, nánoshkaąh, Lázarus shita bigowayú nł'áá:

²⁸ Shik'isyú ashdla'i golíí; áí doo kúyaa góyéégo goz'aą yuyaa dikáh da doleehíí bigha Lázarus bił nagolni'go nł'áá.

²⁹ Abraham gábilniid, Bíí Moses la'íí Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú nada'iziidi n'íí k'eda'ashchiiníí yedaagoyihíí; áí yídaayésts'aą le'.

³⁰ Ágánniid, Dah, shitaa Abraham: áiná' dahadn daztsánihi bich'á'gé' nánl'ááyúgo shik'isyú binch'íi yich'á'zhí' ádaane' doleel.

³¹ Abraham gánábikdo'niid, Moses la'íi Bik'ehgo'ihinañ binkááyú nada'iziidi n'íi k'eda'ashchiinií doo daidits'ag dayúgo, daztsáni naadiidzaago bił nadaagolni' ndi doo da'odlaq da doleel go'íi.

17

¹ Jesus bitsilke'yú gáyilniid, Nakídintaahíi dábegolne' go'íi, áiná' hadn na'intaahíi bá góyéé doleel.

² Tsée be'ik'áhi nchaahi bik'osyú bídest'oggo túnteel beh hilt'e'go bá nzhog doleel ni', díi doo íziso ádaat'ee dahíi dała'á nch'oggo at'íiigo doo áile' da doleelhií bigha.

³ Ídáadaadesólt'íi: nik'isn nich'í' nch'oggo at'íiigo bee bich'í' yánlti'; áik'ehgo, Shaa nágodin'áah, niñniyúgo baa nágodin'áah.

⁴ Dała'á jii gots'idn nich'í' nch'oggo ánádzaayúgo, gots'idn nich'í' ánádzaago, Shaa nágodin'áah, niñniyúgo, baa nágodin'áah.

⁵ Jesus binadaal'a'á gádaabiñii, Nohwi'odla'íi dayúweh nohwá bínáhodaalgo ánltsi.

⁶ Áik'ehgo Jesus gádaabiñii, Nohwi'odla' mústard biyíge ga'at'éyúgo ndi, díi tsy sícamine holzéhi gádaabikdoñii, Dáni nkeghadgé' hádnłts'oggo túnteel biyi'gee ik'endlée; áik'ehgo da'ánniyúgo ane' doleel.

⁷ Nohwitahyú la' bána'iziidíi bá nagodzizyúgo, dagohíi magashi bá nanyoodyúgo, ya' kíyaagé' nádzáago gáyilniih née, Yushdé', dák'ad ndaahgo ináa?

⁸ Dah, áiná' gáyilniih, Shá á'ile', áige' ik'e'idleego shich'í' n'íikáah, ał iyáage' ał ishlaayúgo; bikédé'go ináa la'íi idlaq.

⁹ Ya' bana'iziidíi da'áyilniyú adzaahíi bigha, Ahíyi'ee, yilnii née? Dah, nsi.

¹⁰ Nohwíi aldó' da'ánohwiłdi'nihií dawa ádaasolaayúgo gádaadoñiih, Nohwíi doo nił daandlii dago ná nada'iidziid: hat'íi, Ádaale', nohwiłdi'nihií zhá ádaasiidlaa.

¹¹ Jerúsalemyú higaayú Jesus Samária la'íi Gálilee bigizhyú higaal lé'e.

¹² Gotah yune' oyáago nnee gonenan lóod doo ináđih dahi, léprosy holzéhi, yaa nakaihi baa hikai, ái da'anahyú naziiigo,

¹³ Daadilwoshgo gádaani, Jesus, Nant'an, nohwaa ch'onbáah.

¹⁴ Jesus ái nneehíi yiltsaago gádaayilni, Daadołkáhgo okaañ yedaabik'ehi bich'í' ch'í'nah ádaadołde'. Hikahná' nł'ée nádaaslii lé'e.

¹⁵ Ái nnee dała'á nábi'dilzihií yigoksiđgo t'aazhi' Jesus yaa nadzáa, nádzihií Bik'ehgo'ihinañ ya'ahenzigo dilwoshgo,

¹⁶ Jesus biyahzhí' hayaa adzaa, Ahíyi'ee, yilniigo: án Samáriagé' gólínihi.

¹⁷ Áige' Jesus gábiñii, Gonenan nádaadzihná' ngost'áhií hayú?

¹⁸ Dadín zhá lahge' nneehihi t'aazhi' nadzáa, Bik'ehgo'ihinañ ya'ahenzigo.

¹⁹ Nádnáhgo hínáał, ni'odla'íi nł'éego ánániidlaa, yilni.

²⁰ Phárisees daanlíni Jesus nayídaadikidgo gádaayilni, Da'os'ah Bik'ehgo'ihinañ nant'aa doleelí kú bengowáh? Jesus gáníi, Doo hwit'iiigo kú bengowáh da:

²¹ Kúnko dín'ii! dagohíi, Nláhyú nláh! doo daach'inii da: Bik'ehgo'ihinañ ał'iná' nohwiyi' yune' nant'aa.

²² Jesus bitsilke'yu gáyilni, Shíi, nnee k'ehgo Niyáahíi bijii dała'á nách'oltséh hádo' daanoksih doleel, ndi doo ndaahołtséh át'ée da goldohíi dahagee biká' ngowáh.

²³ Nláhyú daadeł'íi, dagohíi, Kú daadeł'íi, daanohwiłch'inii doo: áiná' akú dołkáh hela', biké' dołkáh hela'.

²⁴ Hada'didla'íi bee yáa dáłazhiéége' lahziéégo bee got'ii nágodleeh; áik'ehgo shíi, nnee k'ehgo Niyáahíi, ánsht'ee doleel ch'í'nah áshi'delzaahíi bijii.

²⁵ Dabiłtsé' láago shiniigodilne'go daalinolt'iihi doo hádaashit'ii da doleel.

26 Noe t'ah golíiná' ágot'ee n'íi k'ehgo shíi, nnee k'ehgo Niyááhíi, nánshdáhíi bijíi áldó' ágágot'ee doleel.

27 Áiná' Noe tsina'eehíi yiyi' oyaazhí' da'ch'iyaa ni', da'ch'idlaa ni', nnádaach'íkse' ni', la'íi laa daagoch'ihiniilgo nnádaaze' ni', áigé' tú idezjoolgo aal tú bil daach'idesdzii'.

28 Lot t'ah golíiná' áldó' da'ágágot'ee ni'; da'ch'iyaa ni', da'ch'idlaa ni', nada'ch'ihikniih ni', kaa nadaahi'niih ni', k'eda'ch'idilee ni', la'íi gowa'ádaagoch'ile' ni';

29 Áiná' Lot Sódómge' ch'ínyááhíi bijíi ko' la'íi tséé kiko'i, brimstone holzéhi, yaaká'gé' náltáago aal daakowáá'.

30 Shíi, nnee k'ehgo Niyááhíi, ch'í'nah ádideshdle'híi bijíi áldó' ágágot'ee doleel.

31 Ái bijíi hadn bikih biká'yú dahsdaahn bikih yune' bíyééhíi siné'i, gódah yiká o'ánáodáh hela': da'áik'ehgo áldó' nnee k'edolzaahíi yiyi' naghaahn t'aazhí' ánáo'ne' hela'.

32 Lot bi'aadn bínádaahniih.

33 Dahadn bi'ihina' yaa bil goyééhíi, ái bich'á' da'izlíi hileeh; áiná' dahadn ádaayis'nahgo bi'ihina' da'izlíi silíi'n ihina' doo ngonel'aal dahíi yee hina' doo.

34 Shíi gánohwiłdishnii, Ái bit'é' nnee naki dashteezhgo, da'á' nádilteehná' la'íi da'akú sitíi doo.

35 Isdzáné naki k'sht'a da'ik'aayúgo, da'á' nádilteehná' la'íi da'akú sidaa doo.

36 Nnee naki k'edolzaayú na'aashyúgo, da'á' nádilteehná' la'íi da'akú sizíi doo.

37 Hayú, nohweBik'ehíi? daablnii. Jesus gádaablnii, Dahayú its'í siné'yú ch'ishoogi da'at'ée doleel.

18

1 Da'ch'okaal nt'éégo doo kil iyeeh dago Jesus na'goni'íi bee ikh'ígó'aahgo

2 Gánniid, Lah kih goznilyú yánáltihíi gólíi, Bik'ehgoihina' doo yidnlsini da, nnee doo bil ilíni da:

3 La' isdzán, itsaa nlíni, áigee golíni dakozhá baa nadáhgo gábilnii, Shá ilk'ígodndóqoh, nnee la' shik'enniihíi bigha.

4 Dét'ihézhí', Dah, yilnii: ndi bikédé'gohíi dabíi gáidli'ni, Bik'ehgo'ihina' doo dinsí da, nnee doo shil ilíi da;

5 Da'ágát'ée ndi díi itsaahíi ts'ishildíihíi bigha bá ilk'ígodishdóqoh; dahyúgohíi kú nádáh nt'ééyúgo shiyilhá.

6 Jesus gánádo'niid, Yánáltihíi doo dávik'ehyú át'ée dahíi ánniidíi ídaayesólt'saa.

7 Bik'ehgo'ihina' nnee hayinilíishá' dajíi biigha la'íi dat'é' biigha bich'í' ádaaniihíi bich'í' idésts'aago nzaad godihigháh ndi yá ilk'ígodildóqoh.

8 Dagoshch'í' yá ilk'ígodildóqoh, nohwiłdishnii. Da'ágát'ée ndi shíi nnee k'ehgo Niyááhíi nánsdzaagoshá', ni'gosdzán biká' nnee daashodlaanii' la' daastséh shí?

9 Jesus nnee la' dázho nshoq daanzigo dabíi zhá ádaa da'odlíigo, la'íi doo hadn yil da'óltagi da, ikh'ígót'aahgo na'goni'íi yee hadziigo gáyilnii:

10 Lah nnee naki wá'yú da'ch'okaal goz'aal yune' o'áázh lé'e; da'á' Phárisee nlíni, la'n tax bich'í' nadaahi'niíi.

11 Phárisee nlínihn ídá'okaal'go gáníi, Bik'ehgo'ihina', shíi la' nnee ádaat'eehíi k'ehgo doo ánsht'ee dahíi bigha naa ahénsí, ái aadaanch'íi, doo bik'ehyú ádaat'ee dahíi, nant'í' nadaakaihíi, díi tax bich'í' nahi'niíi ndi doo bik'ehgo ánsht'ee da.

12 Shíi dalán godilziníi biyi' nakidn dáshiná' oshkaal, la'íi dawahn shiyééhíi dágonenanyú ilk'é'nilgo da'á' Bik'ehgo'ihina' bich'í' nanáhishnii.

13 Áiná' tax bich'í' nahi'niíihíi da'anahyú sizíigo bijíilázhí' nyínkts'í, dá doo hadag dighaalé gáníigo okaal, Bik'ehgo'ihina', shíi shincho' láníhi shaa ch'onba' le'.

14 Shíi nohwił nadaagoshni', Ái nneehíi gowayú onázza, Bik'ehgo'ihina' binadzahgee bízhá bincho' n'íi bich'á'né'ná' la' nneehíi, dah: hadn itisgo ádestíihíi ádaagoch'olba'go ádolnii; áiná' hadn ádaagoch'olba'n itisgo at'éégo ádolnii.

15 Jesus mé' baa ndaach'ihezniil lé'e, yiká ndaadilñiih daabich'ido'núigo: áiná' Jesus bitsilke'yu daayiltsaągo, Doo ágadaakt'ij da, daabilñniid.

16 Áiná' Jesus, Yushdé', daayilñiigo, Ch'ík'eh chagháshé shich'í' nihikáh le', doo t'ązhi' daahínóttą' da; bíi ga'adaat'eehíi Bik'ehgo'ihí'nań bilakt'áhgee daanlij, ñiigo.

17 Da'aniiigo gadaanohwiłdishñii, Dahadń chagháshé ałch'iséhíi k'ehgo Bik'ehgo'ihí'nań bilakt'áhgee begoz'aaníi nágodń'ąyúgo zhą Bik'ehgo'ihí'nań bilakt'áhgee daanliiníi itah hileeh.

18 Łah nant'an Jesus nayidilkidgo gáyilñii, łch'ígó'aahíi nł'ėhi nłinihi, hago laą áshne'go ihí'naa doo ngonel'ąą dahíi bee hinshnaa doleel'?

19 Jesus gábilñii, Hat'íi bighą nñee nł'ėhi shilñii? doo hadń nł'ėe da go'íi, dała'á zhą, Bik'ehgo'ihí'nań zhą.

20 Bik'ehgo'ihí'nań ngon'ąą lé'ehíi bígońsł go'íi, Doo nant'í' nach'ighaa da, Doo ich'izilhee da, Doo ich'in'ijih da, Doo lé'ch'ılchoo da. Kitaa ł'íi kimaa ch'idńsł.

21 Nñeehíi gábilñii, Áníi nashaagé' godezt'igo aí dawa bee ánsht'ee.

22 Jesus aí yidezts'ąąná' gábilñii, Dała'á zhą doo bee ánt'ėe da: ti'i, dawa ñiyėehíi naa nahoniihgo, zhaalihíi tédaat'iyėhíi bita'iníi, áík'ehgo yaaká'yú dawahá lán ilíni ñiyėe doleel': áiná' yushdé', shiké' dahsinńáh.

23 Ái yidezts'ąąná' doo bil gozhóó da silij: dázhóó izis it'ijihíi bighą.

24 Doo bil gozhóó da silijgo Jesus bígońsłdná' gáníi, Nñee izis da'it'iiníi Bik'ehgo'ihí'nań bilakt'áhgee daanliiníi itah daaleehgo dázhóó bá nyee!

25 Łij bighán ha'i'áhíi bená'kadé bigha'i'ányú ch'ėgháhgo bá nyeená' izis it'iiníi Bik'ehgo'ihí'nań bilakt'áhgee daanliiníi itah hileehgo itisgo bá nyee.

26 Nñee aí daidezts'aaníi gadaanñii, Áiná' hadń zhą hasdáb'i'dilteeh'?

27 Jesus gáníi, Nñee dahat'ihíta doo łayole' at'ėe dahíi Bik'ehgo'ihí'nań łayile'hi at'ėe.

28 Peter gábilñii, Nohwíi nohwiyėe dawa bich'ą' dahdihikainá' níké' dahsiikai ni'.

29 Jesus gánadaabildo'ñiid, Da'anii gadaanohwiłdishñii, Bik'ehgo'ihí'nań bilakt'áhgee daanlijzhí' itah nlijihíi bighą bigowa, bi'aad, bik'isyú, bimaa, bitaa, dagohíi bichagháshé yich'ą' dahnyááyúgo,

30 Áń díi goldohíi biyi' aí bitisgo doo ałch'idń baa na'né' doleel', ł'íi łahgo náhodeszaago ihí'naa doo ngonel'ąą dahíi yee hińaa doleel'.

31 Jesus bitsilke'yu nakits'adahíi yił its'ákaigo gadaayilñniid, Jerúsalem yúdag deikai, ákú Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú nada'iziidi n'íi shíi, nñee k'ehgo Niyááhíi, shaa k'eda'ashchiiníi dawa begolne'.

32 Nñee doo Jews daanlij dahíi baa shi'dilteehgo shaa daadloh doleel', yúyahgo shini-idaagodile' ł'íi shik'idaadihizheeh doleel':

33 Hashída'ıltsaas doo, ł'íi daashizilhee doleel', áigé' taagi jii hileehgo naadishdáh.

34 Áiná' hat'íi ñiigo aníihíi doo ł' yídaagońsł da: aníihíi baa ch'anant'igo doo bil idaagozi da.

35 Jesus Jériko k'ad yaa higháhná', ł' nñee bińáá ágodini ídókeedgo itín bahyú sidaa:

36 Nách'olseehíi yidezts'ąągo, Hat'íi ląą ágodzaa, ñiigo na'idilkid lé'e.

37 Áík'ehgo gadaabilch'inii, Jesus, Názarethgé' gólíni, kúk'e higaal.

38 Áík'ehgo nádidilghaazhgo gáníi, Jesus, David biYe' nłini, shaa ch'onbáah.

39 Ła' ádn náłseehíi bil daadestehgo, Godnch'áad, daabilñii, áiná' da'tiségo dilwosh, gánúigo, David biYe' nłini, shaa ch'onbáah.

40 Jesus nnyáágo, Yushdé' bil dołkáh, ñii: bit'ahzhí' nyááná' nayidilkidgo

41 Gáyilñii, Hat'íilá ná áshle' hánt'ij gá? Nñee bińáá ágodiníi gábilñii, SheBik'ehń, desh'ijigo ánáshídle'.

42 Jesus gábilñii, Nińáá nágodleeh, ni'odł' nł'ėego ánániidlaa.

⁴³ Dagoshch'ì go'jì nasdliigo biké' dahiyaa, Bik'ehgo'ihì'nañ ba'ahénzigo: áik'ehgo nnee dawa daayiltsaąná' Bik'ehgo'ihì'nañ ya'ahédaanzì lé'e.

19

¹ Jesus Jérikoyú ch'ínyáá lé'e.

² Ákú ła' nnee Zacchéus holzéhi, tax bich'ì' nadaahi'niiłí da'tiséyú sitini, ízis it'ini goljì lé'e.

³ Jesus holzeehn' yiltséh hát'jì; áiná' nnee daaıłjizhgé' bíı ıłch'íséhiı bigha ch'éh histseh nzi lé'e.

⁴ Áik'ehgo náseełí yádn nádilwodgo Jesus ch'égháh doleeıyú gashdla'á nan'áhi yiká'zhì' hayáá.

⁵ Jesus áıgeé nyáána' hadag déz'jina' gábiłnii, Zacchéus, dáhałe gódah ch'ínnał; díı jji nich'ì' hasta' deyáá.

⁶ Áıgé' dáhałego gódah ch'ínádzaago yaa bıł gozhógo gowayú yıł onát'aazh.

⁷ Nnee áı daayiltsaąná' bída'ıłtaago gádaanıı, Nnee doo bik'ehyú át'éé dahñ yaa hasta' oyáá.

⁸ Zacchéus nnyáago Jesus gáyıłnii, ShiNant'a', dawahá shíyéehıı ıłnı'gé' tédaat'iyéhiı baa hishniıł; áiná' dahat'ıhıta bee bich'ì' nashich'a'yúgo, díıdn dábitisyú da'ágánałąago bich'ì' nanádihishnił.

⁹ Jesus gábiłnii, Díı jji behasdách'ıgháhıı kogee naháztaanıı bee bá goz'ąą, Zacchéus ıłdó' Abraham bich'á'gé' bı'dishchini at'éégo.

¹⁰ Shıı, nnee k'ehgo Niyááhıı, nnee ch'a'onezdeehıı biká daadesh'jı ła'ıı hasdáhishniıłhıı bigha niyáá.

¹¹ Nneehıı ıdaayésts'ąago Jesus ıłch'ıgót'aahgo na'gonı'ıı yee bıł nanádaagołnı', Jerúsalemyú dá'azhı hıgháhıı bigha, ła'ıı Bik'ehgo'ihì'nañ nant'aa doleełı dagoshch'ì' ch'ı'nah áıle' daanzıhıı bigha.

¹² Łah nnee ízigo at'éhi nzaadyú óyáá, nant'án ábi'dılne'go, áıgé' nádángo.

¹³ Nnee gonenan bánada'iziıdıı, Yushdé', daayıłnıııdgo, bestso pounds holzéhi dałá'ago daantııgeé yita'iznıı gáyıłnııgo, Díı zhaalıhıı bigowáhgo ádaale', danánsdzaazhı'.

¹⁴ Áiná' nnee áıgeé daagolıınıı daabich'ółahıı bigha ch'ınıı nadai'aahıı biké' odais'a' gádaanııgo, Díı nneehñ doo nohwinant'a' hıleeh hádaahiit'jı da.

¹⁵ Nant'án ábi'delzaagé' nádzáago, Shánada'iziıdı zhaalı baa daasinılıı yushdé' shá daabiłdołnııh, nıı lé'e, dałá'á daantııgeé zhaalı da'kwıı ádaızlaahıı bıgonshıı bigha.

¹⁶ Da'ıłtsé baa nyááhñ gábiłnii, Shinant'a', nizhaalıhıı gonenan itisyú ánayııdlaa.

¹⁷ Áik'ehgo gáyıłnii, Nłt'éégo shána'iziıdı, nłt'ééyú ándzaa ląá: da'ayáhá ndi nłt'éégo shá ánlaahıı bigha gonenáago kıh goznııı bá nant'áago ánishłe'.

¹⁸ Iké'gee nanádzááhñ gánıı, Shinant'a', nizhaalıhıı ashdla' itisyú ánayııdlaa.

¹⁹ Áik'ehgo gáyıłnii, Nihıı ashdla'go kıh goznııı bá nant'áá doo.

²⁰ Ła' nanádzáago gánıı, Shinant'a', kóh nizhaalı, bıł isııdısgo ná sılne' ni':

²¹ Nnee doo begónedząą dahi nlııhıı bigha nénásdzid: hat'ıı doo ninne' dahıı dahnné', hat'ıı doo k'edıılaa dahıı náhıgeésh.

²² Nant'ánhıı gábiłnii, Dáni niyati'ıı bee ch'é'édént'ąą, ncho'go shána'iziıdı. Nnee doo begónedząą dahi nshııgo bıgońłsı, doo ni'niné' dahıı nádishné'hi, ła'ıı doo k'edııláá dahıı náhıshgeeshı:

²³ Hat'ıı bigha áiná' shizhaalıhıı doo shá ha'ánııı da, kú nánsdzaago bınágodzaahıı bıł hanaııı doleeł ni'?

²⁴ Nnee bit'ahyú nadaaziınıı gáyıłnii, Bizhaalı bich'á' nadaadołnııłgo nnee bizhaalı gonenanhn' baa daanołnııł.

²⁵ (Nohwinant'a', án ła' ıłk'ıná' gonenan bıyéé, daabiłnii.)

26 Gádaanohwíldishnii, Dakówa hat'íi kiyéehíi kaa nado'né' doleeł; la'íi doo hat'íi kiyéé dahíi, kiyéé lé'e ndi kich'á' nadido'né' doleeł.

27 Áiná' díi daashich'olaahíi, doo binant'a' hishleeł hádaashit'íi dahíi, kú shidáhyú ndaahok'e'go shináál nadaaktseed.

28 Jesus ałł nagosni'ná' ádn dahiyaa wá'yú Jerúsalemyú.

29 Béthphage la'íi Béthany k'ad yaa higháná', dził Olives holzéhi si'aagee nyaána' bitsilke'yú naki oyił'a',

30 Gáyilniigo, Ti'i, nohwádneyú gotahyú doł'aash; dáha'ał'aashgee túlgayé zhaazhé dahast'ógo baa noł'aash, t'ah doo hwahá hadn yiká' dahndaahi da: ái k'e'ol'adgo kú nánołqos.

31 Dahadn, Hat'íi bighá k'e'ol'ad? nohwilniiyúgo, gábilidolniil, NohwiNant'a' hát'íigo áhiit'íi.

32 Doł'aash, yilni n'íi dahazh'aazh, áik'ehgo Jesus dá ábilni n'íi k'ehgo túlgayé zhaazhé yaa n'áazh.

33 K'edaayi'adná' nnee ái túlgayé bíyéhihi gádaabilni, Hat'íi bighá túlgayé zhaazhé k'e'ol'ad?

34 Gádaayilni, NohwiNant'a' hát'íigo áhiit'íi.

35 Áigé' túlgayé zhaazhé Jesus yaa daizloqzgo bidiyágéhi biká' dahdaiheznílná' Jesus yiká' dainesdaa.

36 Bil higaalyú bádneyú nnee bidiyágé yídaagosteel lé'e.

37 Jerúsalemyú k'ad yaa higháhgo, dził Olives holzéhi si'aagé' hayaa iditingee biké' náseełi ízigo áná'ol'íhíi daayiltsaahíi bighá bil daagozhógo Bik'ehgo'ihí'nañ ya'ahédaanzigo nádaadidilghaazhgo gádaanii nkegonyaa:

38 Ízigo Nant'án, nohweBik'ehñ bizhi' yee higaalñ ba'ahégosini at'éé: yaaká'yú ilch'igont'éé, da'tisé goz'aagee idindíi.

39 Nnee bináál ágot'íidíi la' Phárisees daanlíni Jesus gádaayilni, Ilch'ígó'aahíi rílni, níké' náseełi, Doo daagonolch'aad da, daabilni.

40 Áiná' gádaayilni, Ái doo daagonolch'aad dayúgo dá tséé ndi nádaadidilghaash go'íinohwíldishnii.

41 Alhánégé' higaalná' kih goznílii yiltsaago yaa hichag.

42 Gáníigo, Díi jii ndi hat'íi bee niyi' ilch'igont'éé doleełi bígoñslyúgo nht'éé doleeł ni'! Áiná' naa ch'anal'í'.

43 Nik'edaannihíi nínaa leedaagodigeedgo leezh nínaa leedn'aago doo hwaa ch'ígót'i' da doleełi bich'í' goldoh.

44 Nkínádaanidikt'eeh doo, ni la'íi nichagháshé niyi' daagolíníi; doo la' hayú tséé ilk'idaanasdláago ádaanile' da; Bik'ehgo'ihí'nañ naa nyaána' doo bígoñsi dahíi bighá.

45 Da'ch'okaał goz'aą yune' Jesus ha'ayáago ákóne' baa nada'iníihíi ch'íinihiyood nkegonyaa lé'e;

46 Gádaayilniigo, Díinko bek'e'eshchii, Shikihíi kih biyi' da'ch'okaał at'éé, áiná' nohwíhíi daan'íihíi bigowá ádaagosolaa laą.

47 Dawa jii da'ch'okaał goz'aą yune' ilch'ígó'aah lé'e. Okaał yedaabik'ehi la'íi bezog'aaníi ye'ik'eda'ilchíhi la'íi nnee itisgo nadaandeehi daabizilhee hádaat'íi,

48 Ndi doo hago ádaabile' da: nnee nht'éégo bich'í' ídaayésts'aahíi bighá.

20

1 Lah da'ch'okaał goz'aą yune' Jesus nnee yil ch'ígó'aahgo nht'éégo na'goni'íi yaa nagolni'go okaał yebik'ehi itisyú nadaandeehi, bezog'aaníi ye'ik'eda'ilchíhi, la'íi Jews yanazíni baa hikaigo,

2 Gádaabilni, Hadn bik'ehgo ánánt'íi, nohwil nagolni', hadn naa godin'áago ánt'íih?

³ Jesus gádaabih̄nii, Shíí áldó' dała'á nanohwídishkid; áí shíł nadaagoh̄ni':

⁴ Ya' John baptize ádaagole'íí yaaká'gé'go née, dagohíí n̄nee bich'á'gé'go née?

⁵ Łil yádaakti'go gádaakildi'n̄nii, Yaaká'gé'go daan'n̄iihyúgo gánohwíldin̄niih, Áíná' hat'íí bighą doo daaholdląą da lán?

⁶ Áíná', N̄nee bich'á'gé'go, daan'n̄iihyúgo: n̄nee nohwil̄ l̄edaats'ik̄ne': John da'an̄ii Bik'ehgo'ih̄i'nań binkááyú na'iziidi n̄l̄i ni' daanzih̄í bighą.

⁷ Áík'ehgo, Doo baa nadaagol̄ni' da, daan̄ii.

⁸ Jesus gánábik̄do'n̄iid, Shíí áldó' hadń bik'ehgo ánásht'ij̄k̄í doo nohwil̄ nagosh̄ni' da.

⁹ Jesus díí ilch'ígót'aahgo na'gon̄i'íí yee n̄nee yil̄ nanagol̄ni' nkegonyaa; Ła' n̄nee dasts'aa k'eidnláago bá yinádaadéz'ini yá ch'ígohet'ąąná' łahyú ni' goz'ąąyú óyáá, ákú sidaago n̄zaad begodigháhyú.

¹⁰ Da'nest'ąągee ngonyáago ła' bána'iziidi bidasts'aa bá yinádaadéz'ini yich'į' oyil'a', binest'ą' ła' bá náyiné'go: áíná' dasts'aa bá yinádaadéz'inih̄í nbída'eshtłizhná' dá dílkq̄ohgo onádaabis'a'.

¹¹ Bána'iziidíí ła'ih̄i onaayil'a': án áldó' nyída'eshtłizhgo yiniidaagodezlaaná' dá dílkq̄ohgo onádais'a'.

¹² Áígé' taagigee onaayil'a': án áldó' yinída'desn̄ihgo ch'ídaist'e'.

¹³ Dasts'aa hentíiní bíyééhíí, Hago ashłe'? n̄ii. Shiye' shíł nzhónih̄i dish'aa: án zhá daayiltsąągo daidn̄s̄i doleel̄ sh̄i.

¹⁴ Áíná' dasts'aa yinádaadéz'ini án daayiltsąąná' gádaakildi'n̄nii, Díí dasts'aa hentíiní bíyéé doleel̄í át'éé: haląą, daazol̄dee, áígé' bíyéé doleel̄ n'íí daanohwíyéé doleel̄.

¹⁵ Áík'ehgo dasts'aa hentíiní yiyi'gé' ch'ídaist'e'go daizes-h̄j̄. Áíná' dasts'aa hentíiní bíyéhi hago ádaabile'shą'?

¹⁶ Áń nádáhgo dasts'aa bá yinádaadéz'ij̄ n'íí nait̄seedná' dasts'aa hentíiní ła'ih̄i yá ch'ínágohet'aah. N̄nee áí daidezts'ąąná' gádaan̄iid, Begol̄neh̄ hela'.

¹⁷ Áíná' yinel'į̄go gádaabih̄nii, Áíná' díí bek'e'eshchiiníí hat'íí golzeego ágolzee, Tséé k̄ih̄ ádaagole'íí yó'odais̄ne' n'íí, ilhagon'áągee da'ik̄tsé si'aaníí sil̄j̄?

¹⁸ Dahadń áí tséé yiká' nágo'yúgo bizéigo ábile'; áíná' dahadń áí tséé biká' naltq̄'yúgo ik'án k'ehgo ábile' doleel̄.

¹⁹ Da'áigee begoz'aaníí ye'ik'eda'ilch̄ih̄i ła'íí okąąh yedaabik'ehi itisyú nandeehíí, ilch'ígót'aahgo na'gon̄i'i yee hadzii n'íí bíí ádaabih̄niigo yídaagołs̄ih̄í bighą ha'ádait'e' hádaat'ij̄, ndi n̄nee dała'adzaahíí yédaasdzií'.

²⁰ Daabinel'į̄go anadaal'izi bich'į' odais'a', n̄nee nzhóni ádaadil'į̄go, Jesus biyati'íí bee daahiljizh daanzigo, nant'ánchań baa daanłteehgo baa yá'iti' doleel̄go.

²¹ Áík'ehgo nabídaadik̄idgo gádaabih̄nii, Ilch'ígót'aahíí, nł'éégo yánłti', ła'íí da'áigee ilch'ígón'aahgo bídaagonłzi, n̄nee doo ła' itisgo síłłt̄j̄ da, dawa nich'į' dáłekt'ee, Bik'ehgo'ih̄i'nań bich'į'zhin̄éé goz'aaníí da'an̄iigo baa ilch'ígón'aah:

²² Ya' Caesar bich'į' nadaach'in̄iilgo begoz'ąą née, dah dó'nol̄i?

²³ Áíná' nadaach'aahíí yígółs̄igo gádaabih̄nii, Hat'íí bighą yashti'íí bee daashołjizhgo ádaashik̄doh̄nii?

²⁴ Zhaali, penny holzéhi, ła' shaa noł'aahgo nesh'j̄. Hadń be'ilzaa, hadń bizhi' biká' dahgoz'ąą? Caesar bíyéhi łąą, daabih̄nii.

²⁵ Jesus gánádaabik̄do'n̄iid, Caesar bíyééhíí Caesar baa daanoh̄nił, áíná' Bik'ehgo'ih̄i'nań bíyééhíí Bik'ehgo'ih̄i'nań baa daanoh̄nił.

²⁶ N̄nee bináát Jesus an̄ih̄í doo bee daahiljizh at'éé da: áíná' t'ąązh̄i' hanadziih̄í baa bił díyadaagot'eego, doo hat'íí daan̄ii da l̄e'e.

²⁷ Áígé' ła' Sádducees daanłni, nanezna' n'íí doo naadiikáh da daan̄ih̄i, Jesus yaa hikaigo nabídaadik̄id,

28 Gádaaniigo, Iłch'ígó'aahíi, Moses gáníigo nohwá k'e'eshchjii lẹ'e, Ła' nnee bik'isn bi'aad yich'á' daztsaayúgo, bichagháshé doo ła' dayúgo, nneehń bik'isn n'íi bi'aad yil nnádo'neelgo bik'isn n'íi chagháshé bá ágodolniił, niigo.

29 Łah nnee ilk'isn gosts'idi daanlii lẹ'e: ái da'ıltséhíi nnáágo bichagháshé doo ła' dago daztsaa.

30 Bik'isn nakigeehíi isdzánhíi yil nnaná'náágo bichagháshé doo ła' dago dananástsáá.

31 Taagigeehíi aldo' isdzánhíi yil nnaná'náágo dananástsáá; gosts'idihíi dawa da'ágánádaadzaa: bichagháshé doo ła' dago nanezna'.

32 Dá'iké'yú isdzánhíi aldo' daztsaa.

33 Áik'ehgo nanezna'gé' naach'idikáhgee hayíi bi'aad doleel, ilk'isyú gosts'idihíi dawa yil nadaaznaana'?

34 Jesus gádaabiłnii, Nnee díi ni'goszán biká' nakaihił nnádaakse', ndaagohiıłgo nnádaakse':

35 Áiná' yaaká'go yil da'otagihíi nanezna'gé' naadikaigo doo nnádaakse' da, doo ndaagohiıłgo nnádaakse' da:

36 Doo nanánne' da: Bik'ehgo'ihina' binal'a'á yaaká'yú daagolínii k'ehgo daagolii; naadikaihił itah daanliigo, Bik'ehgo'ihina' bichagháshé daanlii.

37 Nanezna'íi naadiikáhgo Moses, ch'il yaa nagosni'íi bee nohwich'i' dá'ígózigo ágolaa, gáníigo, Bik'ehgo'ihina', Abraham yokaqahń, da'án Isaac, Jacob aldo' yokaqahń, yilniigo yozhi.

38 Án doo nanezna'íi yokaqahń nlii da, daahinaahíi zhá: nnee nanezna' ndi Bik'ehgo'ihina' binadzahgee t'ah daahinaa.

39 Áigé' begoz'aaníi ye'ik'eda'ılchíi ła' gádaabiłnii, Iłch'ígó'aahíi, nł'éego hándzii.

40 Ái bikédé'go nnee daaste'go doo hadń nabínánłkid da.

41 Jesus gánádaabiłdo'niid, Hago'at'éego, Christ David biye' nlii, daach'iniíi áiná'?

42 David dabíi naltsoos Psalms holzéhi biyi' k'e'eshchjii gáníigo, Bik'ehgo'ihina' she-Bik'ehń gáyılłniid, Shigan dihe'nazhińéego sínada,

43 Nik'edaanniihíi ni'isna' ashle'go nikelł'áahyú nińilzh'i'.

44 David, sheBik'ehń biłniigo bozhíi, áik'ehgo hago'at'éego biye' nlii áiná'?

45 Nnee dawa bídaayéstsaago Jesus bitsilke'yu gádaayılłnii,

46 Begoz'aaníi ye'ik'eda'ılchíi baa daagonołsaa, ái bidiyagé daanneezihii daagoliiigo nakaigo, ła'íi na'hiniih nadaagoz'aayú bich'i' ádaach'iniigo zhá bił daagozhóó, ła'íi Jews ha'ánalséh nagoznil yune' nnee yánazini dahnádinbihyú itah dahnaháztaago, ła'íi da'adaagee nnee ízisgo ádaat'eehíi dahnádinbihyú zhá itah dahnaháztaago bił daagozhóó.

47 Ái isdzané itsaa daanłini bigowa yich'á' nádaagohi'aa ła'íi daazhógo ádaaniigo nzaad gont'i'go da'okaqah: ái itisgo biniigonł'éego bándagadot'aal.

21

1 Jesus hadag déz'iiigo nnee ízis da'it'iiníi zhaali biyi' ohilkaadíi biyi' yuyaa bizhaali odaayihılkaadgo yiltsaa.

2 Áigé' isdzán itsaa nłini tét'iyéhi zhaali naki doo ilii le'at'éhi oyılkaadgo yiltsaa.

3 Áik'ehgo gáníi, Da'aniigo gádaanohwıłdishnii, ái itsaa tét'iyéhi nnee dawa zhaali odaiheskaadíi bitisgo zhaali oyılkaad:

4 Nnee ízis da'it'iiníi bizhaali Bik'ehgo'ihina' yaa daayiniıłgo zhaali biyi' ohilkaadíi biyi' yuyaa odaiheskaad: áiná' itsaahn tét'iyé ndi bizhaali da'ái zhá goyilini oyılkaad.

5 Nnee ła' da'ch'okaqah goz'aaníi tséé dénzhónéhi ła'íi dawahá dénzhónéhi ndaayiheznilił be'ágolzaahi yaa yadaakti'na' Jesus gáníi,

6 Díi daol'iiníi tséé ilká' dahnagoznilił doo ła' ilká' dahnast'áá da doleel, dawa nanehılkaad doleel.

7 Áík'ehgo nabídaadiłkidgo gádaabilñii, İłch'ígó'aahíı, da'os'ah ágonéhi, dawa be'ágoné'go hat'ıı bee bıgózı doleeł?

8 Áík'ehgo gábilñii, Ádaa daagonołdzaa, nñee la' ch'a'onohołt'e' hela': ląágo shizhi' yee daahikáh doleeł, Shıı Christ nshłıı; alk'iná' Christ nádaahıı biká' ngonyáá, daañiigo: áı biké' dahdokałh hela'.

9 Áıgé' nagonłkaadıı la'ıı ilch'ı' nadaagont'ogıı baat'ıdaanołsı ndi doo ndaakdzid da: áı iltsé begolne'hi at'éé; ndi nnágodáhıı doo dagoshch'ı' begolne' da.

10 Áıgé' gánádaabildo'niid, Nñee iltah at'éégo hadaazt'i'ıı ilch'ı' nanágonłkaad doleeł, la'ıı nñee dała'á binant'a' daagolınihiı áldó' ilch'ı' nanágonłkaad doleeł:

11 Da'adzaayú ızisgo ni' nagohi'naa doleeł, shıná' góyéehıı benagowaa doo, la'ıı nadaagont'ogıı iltah at'éehıı benadaagowaa doleeł; dázhó négodzidıı la'ıı godiyıhgo be'ígóziniı yaaká'gé'go bee ádaagot'ıı doleeł.

12 Áı dawa t'ah doo hwahá begolne' daná' nñee daanohwiłtsoodgo nohwiniidaagodile' doleeł, Jews ha'ánátséhıı bich'ı' odaanohwiłt'e' doleeł, la'ıı ha'ádaanohwiłkaad doo, la'ıı shizhi' bee daanohwich'ozhııhiı bigha ızisgo nant'an la'ıı nant'ančań biyahzhı' nádaanohwiłt'eeh doo, nohwaa yádaakti'go.

13 Dzaagee shá nadaagolni' doleeł.

14 Doo iltsé hat'ıı dishniıh shııhiı baa natséskees dago nohwiini' ladaale':

15 Shıı yati' nohwaa hishniıł doo, góyáágo ádaanohwish'ıı doleeł, hayıı nohwaa dahdaagoz'aanıı doo nohwitısigo hanádaadzııh dago, doo nohwaa daagodiit'aah dago.

16 Dá daanohwitaa, nohwimaa, nohwik'isyú, nohwik'ıı, la'ıı nohwit'eké ndi nohwaa yáda'iti'go ndaanohwiıniıł doleeł; la'ıı ádaañiigo nohwıı la' nadaanohwiłtseed doleeł.

17 Shizhi' bee daanohwich'ozhııhiı bigha nñee dawa nohwik'edaanñiıh doleeł.

18 Da'ágát'éé ndi nohwitsits'in biká'gé' nohwitsizilıı dała'á ndi doo ch'a'odeeł da doleeł.

19 Daagoyéégo nohwich'ı' na'idziid ndi hadag ádaanołt'ee, áık'ehgo nohwiyi'siziiniı bıdaagowa'.

20 Jerúsalemyú siláada bınaa leednt'i'go daol'ııyúgo, daagolchqohıı biká' ngońahgo bıdaagonołsı doo.

21 Nñee Judéa golzeeyú daagolıniı dzıl naz'aanıı yich'ı' okeeh doo; Jerúsalem yune' daagolıniı ch'ınokáh; la'ıı da'dányú daagolıniı Jerúsalem yune' dáko ha'aokáh hela'.

22 İłk'inágodıldqohıı goldoh biká' ngowaa, baa k'e'eshchiiniı dawa begolne' doleeł.

23 Áıgee goldohıı daaltsaanıı la'ıı isdzané mé' daabilbe'ıı bá góyéé doleeł! Ni'godzán biká' góyéégo nagowaa doo, díı hat'i'ıı áıgee biniidaagodidolniıł.

24 Bésh be'idiltkishé bee nabi'ditseed doo, la'ıı nñee iltah at'éégo hadaazt'i'ıı bi'isna' daanlıı doo: doo Jews daanlıı dahıı Jerúsalem yiká' nakai doleeł, doo Jews daanlıı dahıı aal bengonyaazhı'.

25 Ch'ıgona'ái, t'e'gona'ái, la'ıı ts'ıłsoqsé biyi' godiyıhgo be'ígóziniı hit'ıı doo; ni'godzán biká' nñee iltah at'éégo hadaazt'i'ıı hat'ıı bigha ánágot'ıı doo yıdaagołsı dago bitah góyéégo nagowaa doo; túnteel la'ıı túnteel nádidáhıı diyat'éégo ániı doleeł;

26 Ni'godzán biká' hago ágonéh shııhiı bik'e nñee natsıdaalyiz doleeł: yaagé' benagowodıı ndi nahi'naa doo.

27 Áıgee ániıta shıı, nñee k'ehgo Niyááhıı, yaak'os biyi'gé' shinawod bee, la'ıı dázhó shich'á'idindlıáadgo náshdaalgo daashidołtseeł.

28 Díı benagowaahıı bee nkegonyaana' hadag yaa daanołt'aago hadag daadeł'ıı; hasdánohwid'i'niıkiı biká' ngonyááhıı bigha.

29 İłch'ıgót'aahgo na'goni'ıı yee yıl nagolni'; Fig bitsiniı la'ıı tsı dawa daanoł'ıı;

30 Bit'aal nádaagodleełgo daal'ııná' k'ad shıı nágodleełgo bıdaagonołsı.

31 Da'áık'ehgo áı be'ádaagone'ıı goldohgo daal'ııná' Bik'ehgo'ihı'nań nant'aahıı biká' nagowaago bıdaagonołsı doo.

³² Da'anii gádaanohwiłdishnii, Díi daakinolt'íłhí doo nohwee ch'ígonáh da, díi ádaanohwiłdéniiidíi dawa begolzaago zhá'

³³ Yáá ła'íi ni'gospdzán biłgo bech'ígonáh doleel, áiná' shiyati'íi doo bech'ígowáh da doleel.

³⁴ Ídáadaadesól'íi, daazhógo anákeehíi, bił nádaagodiyisíi, ła'íi ni'gospdzán biká' ágot'eehíi doo bee ádaanoł'tee da le'; ágádaanoł'teeyúgo dánohwinats'ááná' ái bijii dánko bee nohwiká ngododaalı at'éé.

³⁵ Ái bijii be'ijizhé iłjizhíi k'ehgo nnee dawa ni'gospdzán biká' daagolínii bee biká' ngowáh.

³⁶ Áik'ehgo dákozhá daadoł'íi ła'íi da'olkaąh, áik'ehgo nohwidziilii nohwá ágolzaahii bee ái ágone'íi dawa bich'á'zhí' ádaalne' doleel, ła'íi shíi, nnee k'ehgo Niyááhíi, shidázhí' daadołsijl.

³⁷ Dajii biigha Jesus da'ch'okąh goz'aą yune' ilch'ígó'aah; t'é'gohíi dził Olives golzéhi si'aayú bee náilkáhyú onadáh lé'e.

³⁸ Dázhó t'albi nnee dawa da'ch'okąh goz'aayú nihikáh lé'e, bídaayést's'aayú.

22

¹ Bán benilzoolé da'ádihgo bán álzaahi daadaaníi, bitis hagowáh n'íi bee bíná'goniihgo holzéhi alhánégé' begogaal.

² Okąh yebik'ehi itisyú nadaandeehíi ła'íi begoz'aaníi ye'ik'eda'ilchíhi Jesus dáhago'at'éégo daayizilheego ch'éh yiká daadéz'íi; nnee yédaaldzidhíi bigha.

³ Áigé' Judas, Iscariot holzéhi, Satan bihiyáá, án nakits'adahíi itah nlíni.

⁴ Judas dahnyaago okąh yebik'ehi itisyú nadaandeehíi ła'íi bisiláada yánadaant'aahíi hago'at'éégo Jesus ch'íyí'aah doleelii yaa yil yádaalti'.

⁵ Ái yaa bił daagozhógo zhaali ła' baa daach'iné'go ndaagoch'is'aą lé'e.

⁶ Judas bił dávik'ehgo hago'at'éégo Jesus ch'íyí'aahíi yiká déz'íi, nnee dała'at'ééhíi doo ła' daná'.

⁷ Bán benilzoolé da'ádihgo bán álzaahi daadaaníi bijiiígee ngonyáá, dibelii zhaazhé zesdiiigo Bik'ehgo'ihí'nań baa hi'né', bitis-hagowáh n'íi bee bíná'goniihgo.

⁸ Jesus Peter ła'íi John oyił'a' gániiigo, Bitis-hagowáh n'íi bee bíná'goniihgo da'adaaníi nohwá ilch'í'gole', da'iidaą doleelgo.

⁹ Áigé' gádaabilnii, Hayú ná ilch'í'gohiidle' hánt'íi?

¹⁰ Jesus gádaabilnii, Kih goznil yune' ha'al'aashgee ła' nnee tús tú beyo'áli nohwaa higháh doleel; hayíi goz'aą yune' ha'agháhíi biké' ha'al'aash;

¹¹ Áigee bigowa golíinii gáyilđolniih, Ilch'ígó'aahíi gánii, Gosta' nakaahíi hayú bágoz'aą, ákone' bitis-hagowáh n'íi bee bíná'godiníhgo shitsilke'yu bił da'ashaą doleel?

¹² Áik'ehgo ik'ehyú dahnágost'aą yune' al'kiná' dawa sinili bił nkáh doleel; ákone' nohwá ilch'í'gole'.

¹³ Ákú ó'áázh, áik'ehgo Jesus da'ádaabilnii n'íi k'ehgo yaa n'áázh: áigee bitis-hagowáh n'íi bee bíná'godiníhgo da'adaaníi ilch'í'daizlaa.

¹⁴ Da'adaągee ngonyáágo bitsilke'yu biłgo dahdinezbił lé'e.

¹⁵ Gádaayilnii, Doo hwahá shiniigodilne'é díi bitis hagowáh n'íi bee bíná'goniihgo da'adaaníi dázhó nohwil daashaą hásh't'íi ni':

¹⁶ Doo naanášdąá da, Bik'ehgo'ihí'nań bilałt'áhgee goz'aayú díi bee bíná'goniihíi begolzaago zhá, nohwilđishnii.

¹⁷ Idee yee náidnkaągo ya'ahénziigo oskaądgé' gánii, Díi nádaadoł'aahgo daanołt'iiígee ła' da'olđlaąh:

¹⁸ Gánohwiłdishnii, Kogé' godezt'i'go dasts'aa bitoohíi doo naanášdląá da, Bik'ehgo'ihí'nań nant'aa doleelii begodeyaago zhá.

19 Áí gé' bání náidn'ąągo ya'ahénzigo oskaądná' ilk'ídaizné'go bitsilke'yu yitaizniih gánígo, Díí shits'í át'éeé, nohwaa hi'né'hi: díí be'ánadaakt'íí, bee shínadaadohniigo.

20 Da'áík'ehgo áldó' da'ch'iyáání bikédé'go idee beda'iskaaní náidnkaągo gání, Díí idee besikanihí shidił nohwá idijookí bee ánídégo Bik'ehgo'ihinań la'í nnee biłgo lángont'aahi at'éeé.

21 Ła' ch'ishí'aahí kú bił ishąą, biká'da'adáné yiká' dahdésnii.

22 Shíí, nnee k'ehgo Niyááhí, dá shá ngolchííní shegodolniił: áiná' ch'ishí'aahí bá góyéé doleeł!

23 Bitsilke'yu nahdaadikidgo nkegonyaa, gádaakídi'niigo, Hadń nohwitahyú nlíni ágáne'?

24 Łada'dit'áh nkegonyaa, Nohwitahyú hadń itisgo at'éhi baa ch'inni doo? daakídi'ni le'e.

25 Jesus gádaabilnii, Doo Jews daanlii dahí ízisgo binadaant'a'í isná ádaayisigo yá nadaant'aah; la'í nnee yánadaant'aahí ich'odaaníhi daaholzee.

26 Ái k'ehgo doo ádaanoł'ee da: nohwitahyú la' itisgo at'éhí dá'iké'yú naghaahí ga'at'ée le'; itisgo nandeehí kánada'iziidí ga'at'ée le'.

27 Hayíhí itisgo at'éhí, biká'da'adáné yich'í' dahsdáhihí née, ya' bána'iziidhí née? Biká'da'adáné yich'í' dahsdáhihí go'í. Áiná' shihí nohwá na'iziidhí k'ehgo nohwitah nshii.

28 Góyéégo shich'í' nagowaa ndi nohwí da'akú shil daanołii ni':

29 Beshik'eh doleełí shiTaa shaa gon'áání k'ehgo, benohwik'eh doleełí nohwaa dinsh'aah;

30 Nansht'aayú ná'ishdiihí nohwil da'ashąą doleeł, la'í nant'án dahsdaagee dahnadaasóltaą doleeł, Israel nakits'adah hat'í'í bá nadaanoł'aah doleeł.

31 Simon, Simon, ch'iidn nant'án, Satan holzéhi, nánohwidinił hat'í, t'oh naghái ch'ılch'íhí k'ehgo ádaanołwidoliigo:

32 Áiná' ni ná osékaąd ni', ni'odł'í doo bee yó'ogonąhgo da: shich'í' nnándzaago nik'isyú nłdzilgo ánadaandle'.

33 Peter Jesus gáyinii, SheBik'ehń, nił ha'ánshteeshgo, nił shidizideego ndi ał'iná' naa ádinsht'ąą.

34 Jesus gánabildo'niid, Peter, tazhik'áne doo hwahá adí'niih daná' taadn, Án doo bígonsi da, shildińnił, niłdishnii.

35 Jesus gádaabilnii, Nohwibestso bizis la'í izis bena'iltiní la'í nohwikee ik'e'anhí da'ádihgo odaanołwi'a'ná', ya' dahat'íhíta bídaanołdih lá née? Doo hat'í da, daabilnii.

36 Áí gé' Jesus gádaabilnii, K'adí hadń bibestso bizis la'í izis bena'iltiní gólíní daidoné': hadń bibéshbe'idiltkishé da'adiní bi'ícho baa nahóniihgo la' nayóhíh.

37 Díí bek'e'eshchiiní dá be'áshí'dilne' goz'ąą, nohwildishnii, Begoz'aaní doo yikísk'eh ádaat'ee dazhí' bił da'ch'ółtag lé'e: hat'í baa shak'e'eshchiiní dawa begolne'go goz'ąą.

38 Bitsilke'yu gádaabilnii, NohweBik'ehń, dí'í, kúnko bésh be'idiltkishé naki silaa. Jesus gání, Dá'ąą.

39 Da'ch'iyáágé' ch'ínyáágo dził, Olives holzéhi, si'ąayú onadáhí k'ehgo ákú onádzaa; bitsilke'yu biké' onákai.

40 Akú nyááyú gádaabilnii, Nakída'dintaahí bídaanołdzil doleełí bighą da'olkaąh.

41 Tsée bee its'idesne'i hayú naltq' shihí dá bik'ehyú yich'á' nyááyú hilzhiizhgo okąh gánígo,

42 ShiTaa, ni hánt'iiyú ánagot'iiyúgo, díí hishdląą doleełí shich'á'zhí ánle': áiná' shí doo beshik'eh da, ni zhá benik'eh.

43 Yaaká'gé' Bik'ehgo'ihinań binal'a'á bił ch'í'nah adzaago, nłdzilgo ánabiidlaa.

44 Dázhq' biniigodelzaago dázhq' nłdzilgo okąh lé'e: áík'ehgo bidíhí biká'zhí' dasta'go ni'yú nahikaad.

45 Okaqahgé' nádiidzaago bitsilke'yu, doo bił daagozhóó dahíi yik'e da'ilhoshgo, yaa nyaáago,

46 Gádaayilnii, Hat'íi bigha da'olhosh? Nádołkáhgo, nakída'dintaahíi bídaanołdzil doleehíi bigha da'olkaah.

47 Jesus t'ah yałti'ná' nnee baa nántsáá lé'e, nnee Judas holzéhi, nakits'adahíi bił itah nlínihi, bádñ higaalgo, Jesus yit'ahzhí' nyaáago yizts'os lé'e.

48 Jesus gábilnii, Ya' shíi, nnee k'ehgo Niyááhíi, shizaa nint'ąągo ch'ishín'aah née?

49 Jesus yit'ahzhí' naziiníi hago ágoñe' shíhíi bił idaagoziigo gádaañii, NohweBik'ehñ, ya' bésh be'idiltishé bee da'ntłish née?

50 Okaqah yebik'ehi da'tiséyú sitíni binal'a'áhi ła' yóntłizhgo dihe'nazhiñéego bijaa naidnłgizh lé'e.

51 Jesus, Dákozhí' áshle', daabilnii lé'e. Án bijaa'íi yedelniigo náyilzii.

52 Áigé' Jesus okaqah yebik'ehi itisyú nadaandeehíi, ła'íi siláada yánadaant'aahíi, ła'íi nnee yánaziiníi nádaabidilteehgo baa hikaihíi gádaayilnii, Ya' bésh be'idiltishé ła'íi tsj be'idiltishé dahdaanołniilgo nánołsąą née, in'jłhíi daach'iltsoodhíi k'ehgo?

53 Dawa jji da'ch'okaqah goz'ąą yune' nohwitah nashaa ni', ndi doo hago ádaashole' da ni': k'adíi bee nohwik'eh, godilhiłi bee nohwinawod gozłj.

54 Áigé' daayiltsoodgo onádaizt'e'go okaqah yebik'ehi da'tiséyú sitíni bikłhyú yil hikai. Peter da'anahgé' iké' higaal.

55 Okaqah yebik'ehi da'tiséyú sitíni bikłh biñaa lé'dit'jłh yune' ilni'gee dedaach'idishjeego ch'idinezbłh, Peter ákú itah nezdaa.

56 Isdzán na'iziidíi Peter kọ'zhí' nezdaago yiltsąą, yinel'jłgo gáníi, Dín nneehñ Jesus yil na'aash ni'.

57 Áiná' Peter isdzánhíi gáyilnii, Dah, án doo bigonsj da.

58 Áigé' det'ihé hik'e ła' nnee biiltsąągo gánábildo'niid, Ni áldó' ái itah nłj. Áiná' Peter nneehíi gáyilnii, Doo ái itah nshłj da.

59 Dała'á lenádihikeez hak'e ła'ihíi gánábildo'niid, Da'aniiigo dín nneehñ Jesus yil nłj ni'; Gálileegé' nneehi nłj.

60 Áiná' Peter nneehíi gánáyildo'niid, Shíi hat'íi nniigo ánnii shíhíi doo bigonsj da. T'ah yałti'go tazhik'áne ánniiid.

61 Áik'ehgo Jesus Peter yich'j' nánesne'go yinel'jłd. Peter Jesus, Tazhik'áne doo hwahá ádíniih daná' taadn, Doo bigonsj da, shłdinnił, bilnii n'íi yénálniih.

62 Áigé' ch'inyáago dázhó doo bił gozhóó dago hichag lé'e.

63 Nnee Jesus yinádaadéz'iinihíi baa daadloh ła'íi ndaabinłhaal lé'e;

64 ła'íi biñáá nada'ist'i'go biniiyú nádainłts'íná' nayídaadilkid gádaañiiigo, Bik'ehgo'ihinañ binkááyú yánti'yúgo, hadñ nínłts'j shíhíi nohwil nagólñi'.

65 Dayúweh nchọ'go yich'j' yadaakti'go daayoch'íd lé'e.

66 Hayilkááyú nnee báyaníi, okaqah yebik'ehi itisyú nadaandeehíi, ła'íi begoz'aaníi ye'ik'eda'ilchíhi dała'adzaagé' yánádaaltihíi bich'j'yú Jesus odaist'e'ná' gádaabilnii,

67 Ni Christ nłj née? nohwil nagólñi', Áiná' Jesus gádaabilnii, Shíi nohwil nadaagoshni'yúgo doo daashołdłą da doleel go'jł:

68 ła'íi shíi nanohwídaadishkidyúgo doo shich'j' hanádaadołdziih da, doo ch'ínádaashidoł'aa da go'jł.

69 Kogé' godezt'i'go Bik'ehgo'ihinañ binawodi dihe'nazhiñéego shíi nnee k'ehgo Niyááhíi dahnshdaa doleel.

70 Dawa gádaabilnii, Ya' Bik'ehgo'ihinañ biye' nłj née? Áik'ehgo gádaayilnii, Da'áigee ádaashildołnii.

71 Hat'íishą' bigha ła' nnee baa yánánálti' doleel? Alk'iná' dabíi bizé' yee ánniidhíi daadesiits'ąą, daañii.

23

¹ Nnee dała'adzaahíi dawa nádiikaigo Pílate bich'í'yú Jesus yil onaksáá.

² Áigé' baa dahdaago'aa nkegonyaa, gádaaniigo, Dín nneehń dénchó'égo ilch'ígó'aahgo nnee ch'a'oyihikaad, Caesar doo bich'í' nadaahoniil da, nohwihniil la'íi, Shíi Christ, ízisgo nant'án nshkij, nii.

³ Pílate Jesus nayidikid gáyihniigo, Ya' ni Jews ízisgo binant'a'i nílii née? Da'áigee ánnii, bihniil, Jesus.

⁴ Pílate okaqah yebik'ehi itisyú nadaandeehíi, la'íi nnee dała'at'éehíi yich'í' hadziigo gáníi, Dín nneehń doo nagont'og ye'at'éé dago bigosíisjíd.

⁵ Ndi dayúweh gádaanii, Gálileegé' ilch'ígó'aah godeyaa lé'e, Jews daagolúigee nnee dahot'éhé yil daagoshkish, áigé' kú bengonyaa.

⁶ Pílate díi yidezts'aqaná' na'odikid gáníigo, Ya' dín nneehń Gálileegé' nagháhi née?

⁷ Hérod yánant'a'íi yiyi' naghaa lágo yígolsjíd, áigé' Hérod bich'í' obidol'aad, Hérod k'adíi Jerúsalemyú naghaa lé'e.

⁸ Hérod Jesus yiltsaqaná' dázho yaa bil gozhó: láágo baat'ínzhíi bigha doo ániiná' yiltséh hát'íi da lé'e; godiyihgo ána'ol'íihíi la' hostséh nzigo.

⁹ Áik'ehgo na'odikidgo nzaad godeyáa ndi Jesus doo hat'íi bihniil da.

¹⁰ Okaqah yebik'ehi itisyú nadaandeehíi la'íi begoz'aanii ye'ik'eda'ilchíhi bit'ah nazij, baa dahdaagoz'aanii yee nawode ádaaniigo.

¹¹ Hérod la'íi bisiláadahíi Jesus yaa daadloho yedaandit'íih lé'e, áigé' dázho nkt'éégo yik'e da'ilaago Pílate bich'í'yú onádais'a'.

¹² Hérod la'íi Pílate díi dab'íiltsená' dázho doo ilch'í' at'éé da n'íi, ániita ái bijij il'eké silij lé'e.

¹³ Pílate okaqah yebik'ehi itisyú nadaandeehíi la'íi nadaant'aahíi la'íi nnee dała'áyíilaago,

¹⁴ Gáyihniil, Dín nneehń nnee ch'a'oyihikaad daadohniigo shaa bil nolkaihń nohwinaál nahodélkid ndi baa yadaakti'ihíi doo da'anii dago bi'at'e' nkt'éégo bigosíisjíd:

¹⁵ Hérod bich'í'yú oidaanohwi'a' ni'; áiná' Hérod díi k'ehgo bigosíisjíd: doo hat'íi yigha zidee bik'eh da, doo hago ánat'íi da.

¹⁶ Áik'ehgo hab'íiltsaasgé' ch'ínánshteeh.

¹⁷ (Da'adaagee kogo goz'aqá lé'e, nnee la' ha'ásitini bich'í' ch'ínáltee.)

¹⁸ Nnee dála' nádidilghaazhgo, Ái nneehń yúwehyú, Barábbas nohwá ch'ínánltee, daanii lé'e:

¹⁹ (Nnee Barábbas holzéhi kih goznílii biyi' nant'án agohet'aa nkegonyaa, la'íi nnee nastseedhíi bigha ha'ábi'dolt'e'.)

²⁰ Nnee dała'adzaahíi Pílate bich'í' hananádzii, Jesus ch'ínáyiltee hat'íigo.

²¹ Áiná' nnee dawa daadilwoshgo gádaanii, Tsí'ılna'áhi bíhołkałgo zodée, tsí'ılna'áhi bíhołkałgo zodée.

²² Taadngee Pílate gánádo'niid, Hat'íi bigha, hat'íi bee nchó'go adzaago? Shíi dín nneehń doo hat'íi yigha datsaah dago bigosíisjíd: áik'ehgo hab'íiltsaasgé' ch'ínánshteeh.

²³ Áiná' nnee dała'at'éehíi nawode daadilwoshgo gádaanii, An tsí'ılna'áhi bíhołkałgo datsaah dábi'eh: daadilwoshíi bee nnee dała'at'éehíi la'íi okaqah yebik'ehi itisyú nadaandeehíi itis okai.

²⁴ Áik'ehgo Pílate nnee dahádaat'iiniil begolne'go ngon'áá.

²⁵ Nnee nant'án agohet'aa nkegonyaa n'íi, nnee nastseedhíi bigha ha'ábi'dolt'e'ihíi ch'ínánlktíi, nnee nádaabokeedhíi bigha: áigé' Jesus nneehíi dahádaat'íiyú ádaabile'go yaa yidin'áá.

²⁶ Siláada Jesus yil dahnasáayú la' nnee Simon holzéhi, Cyrénegé' gólíni, k'edolzaagé' nadáli yiká ádaanniigo tsí'ılna'áhi yiká' dahdaistaq, án Jesus bine'gé' yá yogheelgo higaal.

²⁷ Nnee dázho láágo bike' nalseel, isdzáné aldo' Jesus yaa chał daadilwosh lé'e.

28 Jesus bich'ì' adzaago gádaabih̄nii, Isdzáné Jerúsalemgee daagonoh̄ni, doo shíí shaa daačhag da, dánohwíí la'íí nohwichagháshé baa daačhag.

29 Isdzáné doo da'ìlchii dahíí, bibishch'id biyi' doo mé' daagoleeh dahíí, doo daabi'dilbe' dahíí biyaa daagozhóq doleeł, daach'ididooniíhí dahadíí bijjì biká' ngowáh.

30 La'íí gádaani doleeł, Dził nchaa'i, nohwiká'zhì nahigeeh le'; ch'ínálk'idíí, nohwik'i goziid le'.

31 Ch'ìl daadot'izhná' díí ye'ádaadzaayúgo, náhisgáyúgohíí hago ágoñe'?

32 La' nñee naki nchò'go ádaadzaahíí biłgo kił onazáá lé'e, nadaaki'ditseedyú.

33 Akú Cálvary golzeeyú kił nánzááyú tsì'ìlha'áhi bídaahaskał, nñee nchò'go ádaadzaahíí ałdó', Jesus ba'ashhahgé' dá'al'an, la' dihe'nazhinéégo, la'íí be'eshganzhinéégo.

34 Jesus gáníí, ShiTaa, díí nchò'go ádaat'ìhíí bighą baa nádaagodín'aah; doo yídaagoksì dago ádaat'ìí. Áíge' bidiyágéhíí ilta'isniigo yighą da'diljoł.

35 Nñee bit'ahgé' nazjigo daabineł'jì. Nant'an daanliiníí ałdó' Jesus yaa yádaakti'go yaa daadloh gádaaniigo, La' nñee hasdádaayiniłná' bíí ałdó' hasdá'ádólteeh le'at'éhi, bíí Christ, Bik'ehgo'ihì'nañ habiłtiiníí nliyyúgo.

36 Siláada ałdó' bedaanít'jìhgo nk'ózhi, vinegar holzéhi, bich'ì' dahyída'oltsi lé'e,

37 Gádaabih̄niigo, Ni Jews ízigo biNant'a'i nliyyúgo, dani hasdá'ánlteeh.

38 Jesus bik'ehgee Greek, Latin, la'íí Hebrew k'ehgo k'e'eshchjì lé'e, gágolzeego, DÍÍ JEWS ÍZIGO BINANT'A'I NLIJ.

39 Nñee nchò'go ádaadzaahíí, áígee tsì'ìlha'áhi yídaayiskahíí dała'a beéndít'jìhgo gábih̄nii, Christ nliyy lé'eyúgo hasdánohwiléh, la'íí ni ałdó' hasdá'ánlteeh.

40 Áíná' la'ihíí aí ánúhíí gáyih̄nii, Ya' doo Bik'ehgo'ihì'nañ bénldzid da, ni ałdó' dákoh niniigonk't'éé, dálekt'eego nohwá ngot'áá?

41 Nohwíí da'ánohwidilñe' dávik'ehyú ánohwí'delzaa: áíná' dín nñeehn̄ doo nagont'og ye'at'éhi da.

42 Áíge' Jesus gáyih̄nii, SheBik'ehñ, nant'áayú nyaago shénálniih doleeł.

43 Jesus gábih̄nii, Shíí da'aniigo gánikdishnii, Díí jì dážhó gózhóq goz'ąayú shił nliyy doleeł.

44 Dáha'iz'ąagé' taagi nehenkéézo dahot'éhé godilhił gozljì lé'e.

45 Ch'ígona'ái bich'á'idindíiníí ásdjìd, kìh biyi' da'ch'okąąhíí biyi' yuné' daadintsoozì ilk'edláad lé'e.

46 Jesus nádidilghaazhgo gáníí, ShiTaa, shiyi'siziiníí naa nshné': díí yee ánñiidná' dá'iké'yú nádeyol.

47 Siláada yánant'aahi díí ánágot'jìdíí yiłtsąąaná' Bik'ehgo'ihì'nañ yich'ì' ahénzigo gáníí, Da'aniigo dín nñeehn̄ nñee nk't'éhi nliyy lé'e.

48 Nñee daadéz'jìgo ląągo dała'adzaahíí dawa ánágot'jìhíí daayiltsąągo bijjìláhzhì' nádainkts'íná' onáskai.

49 Jesus yídaagoksinií dawa la'íí isdzáné Gálileegé' biké' hikai n'íí aṇahgé' nazjigo díí ánágot'jìhíí daayiltsąą lé'e.

50 La' nñee Joseph holzéhi, nñee yánádaaltihíí itah nliini; nñee nk't'éhi, dávik'ehyú át'éhi nliji:

51 (Nñee yánádaaltihíí nadaagoshchjìgo ánáda'ol'jìdíí Joseph doo hwaa itah ánát'jìd da:) án Jews daanliini bikìh gozñil Arimathéa golzeegé' gólíni; Bik'ehgo'ihì'nañ nant'aa doleełíí ya'ohíí lé'e.

52 Dín nñeehn̄ Pílate yich'ì' oyáá, Jesus bits'ihíí yíyókeedgo.

53 Tsì'ìlha'áhi yiká'gé' nanáidntjìgo nak'ą'ligaihi yik'íyidesdiz, áíge' tsébi'i'ángo ágolzaa yuné' nyinktjì lé'e, doo hwahá hadñ ákóñe' nnilteehi da.

54 Jews daagonksinií bijjì bee nkegonyaago ilch'ì'golñe'íí bijjì lé'e.

55 Isdzáné Gálileegé' Jesus yił hikaihíí tsébi'i'ányú Joseph yiké' hikaigo Jesus bits'ihíí hago'at'éégo nniktjì shihíí daayiltsąą lé'e.

⁵⁶ Onákaiyú hkaḡolchini la'íi ik'ah yil ilch'í'daizlaa; áigé' Jews daagodnksiníi bijji hádaayoł, dąngot'ąą lé'ehíi k'ehgo.

24

¹ Ái iskaą hik'e godilziníi bijji dązhó t'albigo tsébi'i'ányú hkaḡolchini ilch'í'daizlaa n'íi odaizné', la'i alđó' yil hikai.

² Tsébi'i'ányú hikaigo tséé daadin'ąą n'íi yó'olyiz lé'e.

³ Ákóne' ha'ákaigé' Jesus nohweBik'ehń bits'íhíi doo hwaa da lé'e.

⁴ Hayúshą' daanzina' nnee naki bidiyáge dązhó bik'enadidlaadi bit'ahgé' nazji silji.

⁵ Isdzané tsídaadolyizgo hayaa ádaadzaa nt'éego nneehíi gádaabińii, Hat'íi bighą hińahi nanezna'íi bitahyú hádaadeł'íi?

⁶ Án doo hwaa da, naadiidzaa: t'ah Gálileeyú naghaaná' gádaanohwińii n'íi bėnádaalńiih shi,

⁷ Shíi, nnee k'ehgo Niyááhíi, nnee bincho' daagolíníi baa shich'ilteehgo tsj'ılma'áhi biká' dastsaah, áiná' taagi jji hileehgo naadiishdáh.

⁸ Áik'ehgo ái aníi n'íi yėnádaalńiih.

⁹ Tsébi'i'ángé' nákaiyú łats'adahíi la'íi la' Jesus biké' hikahíi alđó' bił nadaagosni'.

¹⁰ Mary Mągdalene, Jóanna, la'íi Mary, James bimaa, la' isdzané biłgo nadaal'a'á díi yil nadaagosni'.

¹¹ Ndi daazhógo ádaanii daanzigo doo daayodłąą da.

¹² Áiná' Peter nádiidzaago tsébi'i'ányú nádilwod; hayaa adzaago ákóne' déz'jii, nak'ą'ligai n'íi daazhógo sinilgo yiltsąą, áik'ehgo t'ąązhi' gowayú onadzaa, hagosha' ágodzaa nzigo.

¹³ Da'ái bijji la' naki dilt'eego Jerúsalemhíi da'dányú gots'idi dahgostó'yúshgotah, Emmás golzeeyú dezhaazh.

¹⁴ Díi anágot'jiihi dawa yaa lił nagolni'go goldoh.

¹⁵ T'ah yadaakti'go lił nagolni' nt'éego Jesus bit'ah nyáago bił dahiskai.

¹⁶ Áiná' daineł'jii ndi hadń át'íini doo bídaagołjii da alzaa lé'e.

¹⁷ Jesus gádaabińii, Hat'íilá baa lił nagołni' goldoh, doo nohwił daagozhógo dago?

¹⁸ Dał'a, Cléopas holzėhihíi, gábińii, Ya' dani zhą Jerúsalemyú asta'nyáhi, aníi áigee anágot'jiihi doo bígonłjii da née?

¹⁹ Hago ágolzaahi alđołni? nii, Jesus. Áik'ehgo gánádaabiłdo'niid, Jesus, Názarethgé' nłnihi, Bik'ehgo'ihinań binkáayú na'iziidi, dązhó izisgo aná'ol'jii, biyati' nłdzili, Bik'ehgo'ihinań la'íi nnee dawa bińáalıhi alń'ni.

²⁰ Án dánohwíi nohwi'okąąh yebik'ehi itisyú nadaandeehíi la'íi nohwá nadaant'aahíi bąngot'aahgo bidizideego ndaistji, áigé' tsj'ılma'áhi yiká' daizes-hji.

²¹ Áiná' nohwíi Israel hadaasiit'íi hasdánohwińii ląą daandzi: n'íi díi anágot'jii n'íi yúshde' taagi jji silji.

²² Nohwitahgé' la' isdzané nohwił díyadaagot'eego ádaanohwizlaa, an dązhó t'albina' tsébi'i'ányú okai ląą;

²³ Ndi Jesus bits'íhíi ákú doo hwaa da ląągo, t'ąązhi' nakai gádaaniigo, Bik'ehgo'ihinań binadaal'a'á yaaká'gé'hi nohwich'j' ch'í'nah ádaadzaago gádaanohwińii, Jesus hińaa.

²⁴ Ła' bił nahikaihíi tsébi'i'ányú okai, isdzané da'ádaanii n'íi k'ehgo yaa hikai: ndi Jesus doo hwaa daayiltsąą da.

²⁵ Áigé' Jesus gádaabińii, Nohwíi nnee doo daagoyáni daanołnihi, Bik'ehgo'ihinań binkáayú nada'iziidi n'íi nadaagosni'íi doo dáhah daaholđłąą da:

²⁶ Christ áik'ehgo biniigodilne'go áigé' yee izisgo at'éehíi baa godidot'aalgo dábił'eh ląą née?

27 Mosesgé' godezt'i'go Bik'ehgo'ihina'na' binkaáyú nada'iziidi n'íí ádaaniihíí dawa, la'íí Bik'ehgo'ihina'na' biyati' bek'eda'ashchiiníí dahot'éhé dabíí baa k'e'eshchiiníí hat'íí golzeego ágolzeehíí yil nadaagosni'.

28 Gotah dezh'aazh n'ííyú dák'ad nikáh: Jesus bádn dayúweh dahiyaa nt'éégo,

29 Nil nahátąą le', daabilniigo nádaabokąąh; alk'iná' o'i'ąą, k'ad t'é' goleeh, daabilni. Áik'ehgo yil ha'ákaiyú yil nahátąą.

30 Da'iyąągo bil dinezbihgo bán náidn'ąągo ya'ahenzigo oskaądná' ilk'íyiné'go baa daizné'.

31 Ániita áígee hadn át'íí shihíí nzhogo daayiltsąą; nt'éégo Jesus dádainel'íizhí' yit'ąą tsídaazghal.

32 Gádaakidi'nii, Nohwijíí dážhó dilti' ngonoligo at'éé, itínyú nohwich'í' yałti'ná', án Bik'ehgo'ihina'na' biyati' bek'eda'ashchiiníí hat'íí niigo aníhíí baa nohwił nagolni'ná'.

33 Áigé' dagoshch'í' nádiit'aazhgo Jerúsalemyú onát'aazh, ákú łats'adahíí la'íí nnee la' ishah dala'ádaat'eego baa n'áázh,

34 Nt'éégo gádaabilni, NohweBik'ehna' da'anii naadiidzaa lá, Simon bich'í' ch'í'nah ádilzaa alód'.

35 Nnee áni n'áázhií itínyú hago ágodzaahíí, la'íí hago at'éégo Jesus bán ilk'íyiné'gee yinádaagosdzíidíí yaa nadaagosni'.

36 Gádaaniiná' Jesus dabíí áí bitah sizíí silíigo gádaayilni, Ilch'í'gont'ééhíí bee nohwich'í' goz'ąą le'.

37 Ndi bil díyadaagodzaago tsídaadesyiz, ch'iidn daahiiltsąą daanzigo.

38 Jesus gádaabilni, Hat'íí bighą tsídaadołyz? Hat'íí bighą na'ódikidíí nohwiini' biyi' begoz'ąą?

39 Shigan la'íí shikee daané'íí, da'anii shíí ásht'íí: shídaadołnih, áik'ehgo bídaagonolshih; ch'iidn bits'í la'íí bits'in doo golíí da go'íí, daal'íí go'íí nkoh, shíí shits'í la'íí shits'in golíí.

40 Ánniidná' bigan la'íí bikee yil ch'í'nah áyíłaa.

41 Dážhó bil daagozhóó la'íí bil díyadaagot'ee ndi t'ah doo da'odłąą daná' Jesus gádaabilni, Dahat'íhíta hidaąhíí la' daasolné' née?

42 Łóg sit'éédhíí la'íí gosnih yaa daizné'.

43 Náidnné'go bińaal yiyąą l'é'e.

44 Áigé' gádaayilni, T'ah nohwił nshłini' níí bee nohwił nadaagosisni' go'íí, Moses ngon'ąą l'é'ehi shaa k'e'eshchiiníí, la'íí Bik'ehgo'ihina'na' binkaáyú nada'iziidi n'íí k'eda'ashchiiníí, psalms holzéhi ndi, biyi' dábegolne' goz'ąą, daanochwłdishni ni'.

45 Áigé' Bik'ehgo'ihina'na' biyati' bek'e'eshchiiníí hat'íí niigo aníí shihíí bil ídaagozigo ádaabizlaago,

46 Gádaabilni, Shíí Christ nshłini, shiniigodilne'go taagi jii hileehgo naadiishdáh golzeego shak'e'ashchii, áik'ehgo dábik'ehyú ágodzaa:

47 La'íí Jerúsalemgé' godezt'i'go shizhi'íí bee yá'iti' nnee dahot'éhé hadaazt'i'íí bitahyú, bidaanchó'íí yich'á'zhí' ádaane'go binchó'híí bighą baa nádaagodit'aah golzeego.

48 Díí daal'íí go'íí ákoh baa nadaagołni'.

49 ShiTaa nohwaa yiné'go ngon'ááníí nohwaa dishné': Jerúsalem yune' nahísóląą, yaaká'gé' nawodíí bee nohwaa ngonyáázhi'.

50 Áigé' Jesus Jerúsalemgé' binadaal'a'á yil ch'ékai, Béthanyzhí', yádn ninyáągo, áígee hadag yaa dilniigo yá da'oskaąd, Nohwiya gozhóó doleeł, nii.

51 Yá da'oskaądná' yich'á' yaaká'yú hadag be'ogoyáá.

52 Binadaal'a'á daaboskaądgé' Jerúsalemyú onákai, dážhó bil daagozhóógo:

53 Bik'ehgo'ihina'na' bich'í' ahédaanzigo da'ch'okąąh goz'ąą yune' dáda'okąąh nt'éé l'é'e.

THE GOSPEL ACCORDING TO JOHN

¹ Dantsé godeyaadá' Yati' golíí lèk'e, Yati' Bik'ehgo'ihì'naán yìl nliì, Yati'íí Bik'ehgo'ihì'naán nliì.

² Yati'íí dantsé godeyaadá' Bik'ehgo'ihì'naán yìl nliì.

³ Án dawahá áyíílaa; án doo hak'i dayúgo dawahá álzaahíí doo álzaa le'at'éé da.

⁴ Ihi'naahíí biyi' golíí; áí ihi'naahíí nnee yee daago'íí.

⁵ Got'iiníí godilhiyú idindláád; godilhiíí got'iiníí doo yitis nliì da.

⁶ Bik'ehgo'ihì'naán nnee John holzéhi yides'a'.

⁷ Án Begot'ínihií nnee yìl nagolnì'go nyáá, bíí bee nnee dawa da'odlqá doleelgo.

⁸ John doo Begot'iiníí nliì da, áídá' Begot'iiníí yaa nagolnì'go nyáá.

⁹ Da'anii Begot'ínihií nnee ni'godzán biká' daagolíníí dawa bee daayo'íí.

¹⁰ Án ni'godzán nneehíí yitah silíí, án ni'godzán áyíílaa, ndi ni'godzán biká' nneehíí doo bídaagolsì da lèk'e.

¹¹ Dabíí áyíílaahíí yaa nyáá, áídá' dabíí hat'i'ihíí doo hádaabit'íí da.

¹² Áídá' hadíí hádaabit'iiníí, daabosdlqáadíí, Bik'ehgo'ihì'naán bichqagháshé daaleehgo yaa goden'áá:

¹³ Áí nádaagosliiníí doo nnee hadaazt'i'íí bee da, doo kots'ihíí bee da, doo nnee bits'á'dí'go da, áídá' Bik'ehgo'ihì'naán bits'á'dí' nádaagosdliì.

¹⁴ Yati'íí nnee silíígo nohwitahyú gólíí lèk'e, dawahá ye'at'éhihi bílgoch'oba'íí lá'íí da'anii ágot'éhi nliì, (Bik'ehgo'ihì'naán bíYe' da'á'áhi nliìhíí bighq ízisgo at'éégo bits'á'idindláád, áí bits'á'idindláádíí daahihíiltsaq ni'.)

¹⁵ John baa nagolnì'go nádidilghaazh lèk'e gáníígo, Dín áldishnii ni', ágádéniid n'dá', Shiké'dí' hígháhíí dashíntsé golííhíí bighq shitisgo at'éé.

¹⁶ Dawahá yegoyííiníí nohwaa hi'né', bílgoch'oba'íí da'kéké'go nohwaa hi'níí.

¹⁷ Bik'ehgo'ihì'naán yegos'aaníí Moses biláhyú ngot'aq lèk'e, áídá' bílgoch'oba'íí hik'e da'anii ágot'éhi Jesus Christ yìl nyáá.

¹⁸ Doo hadín Bik'ehgo'ihì'naán yo'íí da; bíYe' da'á'áhi Bik'ehgo'ihì'naán ádíbóltq'ihì, án zhá ch'í'nah áyíílaa.

¹⁹ Jerúsalem golzeedí' okaqah yedaabik'ehi hik'e Lévotes daanlínihi Jews daanlíni odaabis'a', Hadín láq ánt'ee? daabihniigo nabídaadi'kidá' John gáníí lèk'e,

²⁰ Shíí doo Christ ánsht'ee da, doo nayil'í'go da da'aniiigo ádaa nagolnì'.

²¹ Áídí' nayínádaadi'kid, Hadín ánt'éé gá? Elías nííí née? Dah, doo án nshliì da, níí lèk'e. Bik'ehgo'ihì'naán binkááyú na'iziidihíí, ya' áí nííí née? Dah, nííigo hadzii.

²² Gánádaayíldo'niid, Áídá' hadín ánt'éé gá? Nohwił nagolnì'go hadín daanohwides'a'íí bíl nadaagohiilnì'. Hant'é nniigo ádaa nagolnì'?

²³ Áídí' gáníí, NohweBik'eh'hn bádihyú ilch'ígodezdohgo ádaahle', dishniigo shíí da'igolííyú dilwoshi nshliì, Esáias, Bik'ehgo'ihì'naán binkááyú nada'iziidi áníí n'íí k'ehgo.

²⁴ Nnee na'ídaadi'kidihíí Phárisees daanlíni daabin'á'.

²⁵ Nabídaadi'kidgo, Doo Christ nííí dadá', lá'íí doo Elías dagohíí Bik'ehgo'ihì'naán binkááyú na'iziidihíí nííí dadá', nt'é bighq baptize án'íí? daanii.

²⁶ John bich'í' hadzii, Shihíí tú bee baptize ash'íí: áídá' lá' nohwitahyú sizíí, doo bídaagonolsì dahi;

²⁷ Da'án shikédí' hígháhíí shitisgo at'éhi, biket'óól k'e'ish'adgo ndi doo bik'eh sííí da.

²⁸ Áí Bethábara golzeeyú Jórdan túnlíiníí hanaayú ágodzaa, John baptize ágole'gee.

29 Iskaꝓ hik'e John Jesus bich'i' higaalꝓ yo'jigo gáníí, Daadeh'jii, dibejii biZhaazhé Bik'ehgo'ihinañ biyéhi áidí higaal! Án ni'godszañ biká' nnee bincho'íí da'íjii yilchiih.

30 Dín áldishnii ni' gádéniiid n'dá', Nnee la' shikédí' hígháh, án dashintsé gólíihíí bigha shitisgo at'éé.

31 Dashíí ndi doo bígonsj da ni': áidá' Israel hat'i'i bił ch'í'nah ágolne'híí bigha tú bee baptize ádaagoshle'go niyáá.

32 John yaa nagolni'go gáníí, Holy Spirit yaaká'dí' hawú k'ehgo Jesus yich'i' nke'eníihgo biká' dahnezdaago hish'jii.

33 Shíí ndi doo bígonsj da ni': áidá' hadín tú bee baptize ádaagoshle'go shides'a'n shich'i' gánniid ni', Hadín Holy Spirit yaaká'dí' bich'i' nke'eníihgo biká' dahnezdaago hí'ínií, án Holy Spirit bee baptize ádaagole'íí at'éé.

34 Dii hiłtsaꝓ hik'e baa nagosisni', Dín da'anii Bik'ehgo'ihinañ biYe' laꝓ, dishniigo.

35 Iskaꝓ hik'e John bitsilke'yu naki yil nadaazi';

36 Jesus higaalyú ndaineł'jii'go gánniid, Daadeh'jii, dibejii biZhaazhé, Bik'ehgo'ihinañ biyéhi!

37 John bitsilke'yu nakihíí ágániiigo daabidezts'aꝓgo Jesus yiké' dahizh'aazh.

38 Jesus t'aꝓzhí' déz'jigo biké' hi'ashgo yiltsaꝓgo gáyilnii, Hant'é biká' hanohtaago aht'jii? Áik'ehgo gádaanii, Rábbi, (Iłch'ígó'aahíí golzeego ágolzee,) hayú gonlíí?

39 Jesus gádaabiñii, Yushde' ákú dokáhgo bígonoljiih. Áik'ehgo yil okaigo hayú sidaahíí yídaagoljiiid, t'ahbidi' gonenádn ledihikęęzyú nákaigo, ákú dá yil naháztaꝓ lęk'e.

40 Nnee nakihíí John ániíhíí daidezts'aanií, Jesus yiké' ó'áázhíí dała'á Andrew holzee, Simon Peter bik'isnhi.

41 Andrewhíí ntsé bik'isn Simon holzéhi yaa nyáágo gáyilnii, Messías baa nt'áázh, áí Christ golzeego ágolzee.

42 Áidí' Simon Jesus yaa yil n'áázh. Jesus Simon yineł'jii hik'e gáyilnii, Simon, Jona biye' nílni, Céphas honlzéé doleeł, tséé golzeego ágolzee.

43 Iskaꝓ hik'e Jesus Gálileeyú deyaago, Philip yaa nyáágo, Shiké' hínaál, yilnii.

44 Andrew la'íí Peter Bethsáida golzeedí' na'aash, la'íí Philip aldo' áidí' naghaa.

45 Philip Nathánael yaa nyáágo gáyilnii, Jesus, Joseph biye', Názareshdí' gólíni baa nkai, Bik'ehgo'ihinañ yegos'aanií biyi' Moses bak'e'eshchjii lęk'ehi, Bik'ehgo'ihinañ binkááyú nada'iziidi n'íí aldo' bak'eda'ashchjii lęk'ehi.

46 Nathánael gábilnii, Hant'é nzhooníí Názareshdí' behagowáhsha'? Philip gánábildo'niiid, Ákú dot'aashgo bígonoljiih.

47 Jesus Nathánael bich'i' higaalꝓ yo'jigo gáníí, Da'anii Israel hat'i'íí nílni kudí' higaal, doo k'izé'át'éhi da.

48 Nathánael gábilnii, Hagot'éégo shígonłsji? Jesus gábilnii, Philip doo hwahá níká' ánií dadá', fig ch'il bitł'ááhyú síndaago nish'jii ni'.

49 Nathánael gábilnii, Ni iłch'ígó'aahíínílni, Bik'ehgo'ihinañ biYe' níljii láꝓ; Israel hat'i'ihí ízisgo biNant'a' níljii láꝓ.

50 Jesus gábilnii, Fig ch'il bitł'ááhyú síndaago nish'jii níldishnii n'íí bigha shondlaꝓ née? Dii bitisgo ágot'éhi hí'jii doleeł.

51 Jesus gánábildo'niiid, Da'anii, da'aniiigo gánohwíldishnii, Shíí, nnee k'ehgo Niyááhíí, yáá ilts'á'álnéhgo shik'ehdí' Bik'ehgo'ihinañ binal'a'á yaaká'yú daagolínií hadagodí' hayaago iłdenánádikahgo daah'jii doleeł.

2

1 Taagi hileehíí bijjii Gálileehíí biyi' Cána golzeegee ni'i'néh; ákú Jesus báꝓhi itah lęk'e:

2 Jesus aldo' bitsilke'yu biłgo ni'i'néhyú daabi'dokeed.

3 Dasts'aa bitoo ásdjídá' Jesus báꝓ gábilnii, Dasts'aa bitoo ásdjiiid.

⁴ Jesus gábiñii, Shimaa, hago laa ánishléhgo ánnii? Shágoz'aanii doo hwahá bengowáh da.

⁵ Baa nada'iziidíí gáyihñii, Hant'é daanohwiñiiyú dakú ádaat'ii doleeł.

⁶ Ágee tús tsée álzaahi gostán sinil, Jews daanlíni daagos'aahí k'ehgo yee tada'digisí bigha, túsí dała'ágo nadin dagohíí tádin gallons dábiik'eh lék'e.

⁷ Jesus gádaabiñii, Túsí tú bee hada'dołbi. Áik'ehgo dáhalk'íłgo hada'desbi.

⁸ Jesus gánádaabiłdo'niid, Ła' hakaahgo bik'ehgo da'idaanii bich'í' dohkaah. Áik'ehgo odaiskaa.

⁹ Bik'ehgo da'idaanii tú dasts'aa bitoo siliihí yizlił, hadí' hídziid shihí doo yígótsi dago, (nada'iziidíí tú hadaiziidíí zhá yídaagolsi ndihí,) bik'ehgo da'idaanii nnee niñéhi yiká ánniidgo,

¹⁰ Gáyihñii, Nnee dawa da'idaa débegonyaago dasts'aa bitoo nzhónihí ntsé yita'ikaah; áidí' dahádaat'ii zhi' da'odlaada' doo nzhoo dahí yita'ikaah: áidá' nihí dasts'aa bitoo nzhónihí ánita bitasínkaa.

¹¹ Ái Jesus dantsé godiyihgo adzaa, Gálilee biyi', Cána golzeegee, áik'ehgo ízisgo ye'at'éhi bee bígoziid; áidí' bitsilke'yu daabosdlaad lék'e.

¹² Díi bikédí'go Capérnaum golzeeyú bíi hik'e baa, bik'isyú la'íi bitsilke'yu yił okai; akú da'akwii bedahiskaa.

¹³ Bitis-hagowáh n'íi bíná'godiníhgo Jews daanlíni da'iyaaahí biká' ngonyáago Jesus Jerúsalemyú óyáa.

¹⁴ Akú da'ch'okaah goz'aa yune' nnee la' magashi, dibelii, hawúcho baa nadaahinihi, la'íi zhaali ikkáh ch'idaihinihi binasdziid yaa naháztaago yiká nnyáa.

¹⁵ T'óol ikkénásgisí i'áyílaago dawa, dibelii, magashita biłgo da'ch'okaah goz'aa biyi'dí' ch'inihiyood; la'íi zhaali ikkáh ch'idaihinihi bizhaalihí yayinkaa, áidí' zhaali yiká' ikkáh ch'ínadaihinihi naz'aanii nanyihesgo'.

¹⁶ Áidí' hawúcho baa nadaahinihi gáyihniid, Díihí ch'idaahohniik; shiTaa bikihí kih biyi' na'inihi ádaagole' hela'.

¹⁷ Nikihí dážhó godilziníi begoz'aa doleełgo dážhó hásh'íhí bigha shidizidee, golzeego bek'e'eshchiiníi bitsilke'yu yínadaalni.

¹⁸ Áidí' Jews daanlíni gádaabiñii, Nt'é godiyihgo be'ígóziníi nohwił ch'í'nah ánle', díi ánánt'iihí bigha?

¹⁹ Jesus gádaabiñii, Díi kih biyi' da'ch'okaahí aal nanádaagołniłgo, taagi jii hileehgo ánágoشدle'.

²⁰ Jews daanlíni gábiñii, Díi kih biyi' da'ch'okaahí ágolne'go dizdin gostán legodzaa, áidá' nihíshq' taagi jii hileehgo ánágodle'?

²¹ Ndi bíi bits'íhi kih biyi' da'ch'okaahí k'ehgo yaa yałti'.

²² Jesus daztsaaadí' naadiidzaadá' bitsilke'yu nt'é nii n'íi yínadaalni; áik'ehgo Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' bek'e'eshchiiníi la'íi Jesus áni n'íi daayosdlaad lék'e.

²³ Jerúsalem golzeeyú bitis-hagowáh n'íi bee bíná'godiníhgo da'idaanii bijii, Jesus akú itah nliigo nnee láago daabosdlaad, godiyihgo ána'ol'iihí daayiltsaaadá'.

²⁴ Áidá' Jesus nneehí doo yada'okí da, nnee dawa yígótsihí bigha.

²⁵ Doo hadín nnee ye'at'éehí baa bił nagolni' bik'eh da; dabii nnee ye'at'éehí dawa yígótsihí bigha.

3

¹ Nnee Phárisees daanliiníi itah nlíni, Nicodémus níholzéhi, Jews binant'a' nlíni lék'e.

² Án t'éyú Jesus yaa nyáago gáyihñii, Ni, Iłch'ígó'aahí nlíni, doo hadín godiyihgo ána'ol'iihí án'iihí áyóléh át'éé da, Bik'ehgo'ihí'nañ yił nliiyúgo zhá: ái bigha Bik'ehgo'ihí'nañ bits'á'dí' iłch'ígó'aahí nlíigo bídaagonzi.

³ Jesus gábilnii, Da'anii, da'aniigo gánildishnii, Nnee nágosdliiyúgo zhá Bik'ehgo'ihinañ bilakt'áhgee daanliiní itah nlii doo.

⁴ Nicodémus gábilnii, Hagot'éégo nnee nágodleeh, báyañ siljídá? Ya' komaa bibishchid bih nách'idáhgo nágoch'idleeh née?

⁵ Jesus gáníí, Da'anii, da'aniigo gánildishnii, nnee tú bee la'íí Holy Spirit bee nágosdliiyúgo zhá Bik'ehgo'ihinañ bilakt'áhgee goz'aq yune' ha'agháh.

⁶ Kots'í bee gozliiní kots'í át'éé, áidá' Holy Spirit bee gozliiní spirit at'éé.

⁷ Doo nił díyagot'éé da le', Nágoch'idleeh, niłdishniihí bigha.

⁸ Nyolíí da'adzaayú nyol, áí dints'agdá' hadí' nyolíí, hayúgo nyolíí doo bígonksí da; dawa Holy Spirit bee nádaagosdliiní ágádaat'éhi at'éé.

⁹ Nicodémus gábilnii, Hagot'éégo laq ágołnñihi?

¹⁰ Jesus gábilnii, Ni Israel hat'i'í yil ch'ígó'aahi nliidá', díisha' doo bígonksí da?

¹¹ Da'anii, da'aniigo gánildishnii, née bídaagonlziníí zhá baa yádaahiilti', hant'é daahiit'iiníí zhá baa nadaagohiilni'; áidá' baa nadaagosilni'íí doo nádaagodoh'aah da.

¹² Ni'gosdzán biká' ágot'eehíí baa nohwil nagosisni' ndi doo shondlaq dadá', yaaká'yú ágot'eehíí baa nohwil nagoshni'yúgo hagot'éégo shondlaq?

¹³ Doo hadín yaaká'yú bil ogoyáá da, shíí nnee k'ehgo Niyááhíí zhá, yaaká'dí' nkeniyáá, yaaká'yú gonshlii.

¹⁴ Moses da'igoljyú t'iish dahyidnłtjihí k'ehgo, shíí ałdó' nnee k'ehgo Niyááhíí dahshidi'dolteel:

¹⁵ Hadín shosdlaqđihíí ihinaa doo ngonel'aq dahíí yee hiıaa doleełhíí bigha.

¹⁶ Bik'ehgo'ihinañ ni'gosdzán biká' nnee dázhq bil daanzhqqhíí bigha biYe' dała'áhi yaa yinkłj, áik'ehgo dahadín bosdlaqđihíí doo da'ılıj hileeh da, áidá' ihinaa doo ngonel'aq dahíí yee hiıaa doleeł.

¹⁷ Bik'ehgo'ihinañ biYe' ni'gosdzán biká'zhj' nkeyin'a'íí ni'gosdzán biká' nnee doo yil ch'ígóweh doleełhíí bigha nkeyin'a' da, áidá' ni'gosdzán biká' nnee bíí bee hasdádokaahí bigha.

¹⁸ Hadín bosdlaqđíí doo bil ch'ígódeeh da: áidá' hadín doo bosdlaqđ dahíí ilk'idá' bil ch'ígódini at'éé, Bik'ehgo'ihinañ biYe' dała'áhi doo yosdlaqđ dahíí bigha.

¹⁹ Díí bigha nnee bil ch'ígódij, begot'iiníí ni'gosdzán biká' begonyáá, áidá' nnee doo got'iiníí bil daanzhqq da, chagołheel zhá bil daanzhqq, nchq'go ádaat'eehíí bigha.

²⁰ Dahadín nchq'go at'éé lek'eyúgo, got'iiníí bil nchq', bi'at'e' nchq'íí doo bígoziłh hat'jı dahíí bigha, doo got'jıyú ch'égháh hát'jı da.

²¹ Hadín nłt'éégo at'ééhíí, bi'at'e'íí Bik'ehgo'ihinañ ye'at'éégo bígoziłh doleełhíí bigha got'jıyú ch'égháh.

²² Áí bikédigo Jesus, bitsilke'yu bilgo, Judéa golzeeyú okai; baptize ádaagole'go akú det'ihézhj' yil naháztaq lek'e.

²³ John ałdó' Aenon golzeeyú baptize ágoł'jı, Sálimhíí bit'ahyú, akú tú ląáhíí bigha: áígee nnee neheskaigo baptize ádaaszaa.

²⁴ Doo hwahá John ha'ánteel dadá'.

²⁵ John bitsilke'yu la'íí Jews daanłni la' okaqzhin'éégo táko'digisíí yaa ladaagodit'áh nkegonyaa.

²⁶ Áidí' John yaa hikaigo gádaayilnii, Ilch'ígó'aahíí nłni, nnee Jórdan túnlíiníí hanaayú bil na'aash n'íí, baa nagolnı' n'íí, án kú nagháa, baptize ádail'jıgo nnee dawa bich'j' nihikáh.

²⁷ Áik'ehgo John gáníí, Nnee doo hant'é yót'jı át'éé da, yaaká'dí' baa hi'né'yúgo zhá.

²⁸ Nohwíí shídaanołsigo, Shíí doo Christ nshłj da, dishnii ni', dabínségo bidol'aadıí nshłj.

²⁹ Ishkiin niinéhíí na'ililhn yil niinéhíí, bíí niinéhi at'éé: niinéhíí bit'ekéhíí, bíyésts'aqgo sizjgo, bizhii yidits'ago dázhq bil gozhq: áí k'ehgo shíí ałdó' dázhq shł gozhq sılıj.

³⁰ Bíi itisgo bá godigháh, áidá' shihíí t'aažhí' shá godigháh.

³¹ Hadín yaaká'dí' nkenyááhíí dawa yitisgo nlii: hadín ni'gosdzán biká'gee nli-iníí ni'gosdzán ye'at'éé, áík'ehgo dá ni'gosdzán biká' ágot'eehíí zhá yaa yaakti': hadín yaaká'dí'go nkenyááhíí dawa yitisgo nlii.

³² Án nt'é yo'iiníí, nt'é yidezts'aaníí, áí dawa yaa nagolni'; áidá' doo hadín bosdlaad da.

³³ Hadín yaa nagosni'íí bosdlaadíí, Bik'ehgo'ihí'nañ da'anii laa niigo yiká' iskał.

³⁴ Hadín Bik'ehgo'ihí'nañ bides'a'íí Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' yee yaakti': Bik'ehgo'ihí'nañ Holy Spirit doo yidaanel'aaago baa yiné' da.

³⁵ Bik'ehgo'ihí'nañ biYe' bił nzhooogo dawa yebik'ehgo yaidin'áá.

³⁶ Dahadín Bik'ehgo'ihí'nañ biYe' yosdlaadíí, ihí'naa doo ngonel'aa dahíí yee hiinaa doo: dahadín doo yosdlaad dahíí ihí'naa doo yiłtséh da; áidá' Bik'ehgo'ihí'nañ bihashke' biká'zhí' siné'.

4

¹ John biké' hikaahíí bitisgo Jesus biké' anáseełíí áyidedlaago, la'íí baptize ádaayizlaago Phárisees daanlíni ya'ikodaanzíigo Jesus yígoksíídá',

² (Da'ágát'éé ndi Jesus doo baptize áí'íi da, bitsilke'yu zhá,)

³ Judéadí' Gálileeyú naadesdzaa.

⁴ Dá Samáriayú zhá bá ch'ígót'i' lék'e.

⁵ Áígee kīh goznilyú nyáá, Sýchar golzéhi, ni' Jacob biye', Joseph holzéhi, yaa gon'áá n'íí bit'ahgee goz'áni.

⁶ Áígee Jacob bitúhahidleeł goz'aa. Jesus higaalgo isk'áhnyááyú hiyaago túhahidleełgee dahnezdaa.

⁷ Isdzán, Samáritan nlíni, tú haileehyú nyáá: Jesus, Tú shá ná'íłsīh, biłnii.

⁸ (Bitsilke'yuhíí kīh goznilyú hidán nadaihiłniihyú okai.)

⁹ Isdzán Samáritan nliinihíí gábiłnii, Hant'é lá bigha ni, Jew nliini, shíí Samáritan nshłni tú shídókeed? Jews daanlíni Samáritans daanliinií doo ilch'í'ádaat'ee da.

¹⁰ Jesus gábiłnii, Hant'é Bik'ehgo'ihí'nañ kaa yiné'íí, la'íí hadín, Tú shá ná'íłsīh, niłniihíí bígonksíyúgo shí'ókeed doleeł ni', áík'ehgo tú bits'á'dí' ihí'náhi naa nizíid doleeł ni'.

¹¹ Isdzán gábiłnii, Doo nt'é bee tú haleeh da, túhahidleełhíí yúyah: áidá' hadí' tú bits'á'dí' ihí'náhi nádzniid?

¹² Nisha' Jacob, bits'á'dí' daadihe'na'i, bitisgo ánt'ee? án díí túhahidleeł nohwá ágólaago, bits'á'dí' bíí la'íí bichagháshé la'íí bimagashi da'idlaa ni'.

¹³ Jesus gánabiłdo'niid, Dahadín díí tú yodlaaníí dibá' nánádleeł:

¹⁴ Áidá' dahadín tú baa nsiidgo yodlaaníí doo dibá' nánáodleeł at'éé da; tú baa nsiidíí túhahidleełhíí k'ehgo biyi'dí' tú hanánlii doleeł, dayúweh ihí'naa doo ngonel'aa dayú nlii doleeł.

¹⁵ Isdzán gánabiłdo'niid, Díí tú áłniihíí la' shaa nzíid, doo dibá' nánáshdleełgo da, la'íí doo kú nánshdáhgo tú hanáhishdleeł dahíí bigha.

¹⁶ Jesus gábiłnii, Ti'i, nika' biká' nádndáhgo bił nánt'aash.

¹⁷ Isdzán, Shika' da'ádih, biłnii. Jesus gánabiłdo'niid, Shika' da'ádih, nnihií da'anii ánnii:

¹⁸ Nika' ashda'adá' k'adyúgo bił na'aashíí doo nika' at'éé da: díí da'anii ánnii.

¹⁹ Isdzán gábiłnii, Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú na'iziidi nliigo bígosíłsīd.

²⁰ Daanohwitaa n'íí díí dzikíí biká' da'okaah ni'; áidá' nohwihíí, Jerúsalemyú zhá nnee da'okaahgo bá goz'aa, daadohni.

²¹ Jesus gánabiłdo'niid, Isdzán, shondlaa, dahagee díí dzikíí biká'yú, dagohíí Jerúsalemyú shiTaa doo daahokaaah da doleeł.

²² Nohwíí nt'é daahokaaah shihíí doo bídaagonoksi da: néehíí nt'é daahohiikaah shihíí bídaagonlzi; hasdách'igháhíí Jews daanliinií bits'á'dí' benagowáhi.

23 Kodí' begoldoh, da'aniigo da'okaqahí' biyi'siziiní' bee da'aniigo shiTaa daayokaqah doleehí' kú begoz'áni at'éé: shiTaaahí' ágát'éégo da'okaqahí' yiká déz'íí.

24 Bik'ehgo'ihí'nañ spirit nlii, hadín daabokaqahí' biyi' siziiní' bee da'aniigo daabokaqahgo dá'bi'eh.

25 Isdzán gábiñii, Messías, Christ holzéhi, hígháhgo bígonsi: án nyáágo dawa nohwił nagolñi' ndi at'éé.

26 Jesus gábiñii, Shíi nich'í' yashti'ihí' án ánsht'ee.

27 Áik'ehgo bitsilke'yu nákaigo isdzán bich'í' yałti'hí' bigha bił díyadaagot'ee lək'e: áidá' doo la' gánniid da, Nt'é bigha na'ídñkí' dagohíi, Nt'é bigha bił ilch'í' yałnti'?

28 Áik'ehgo isdzán bitús da'akú si'aađá' kih goznilyú onálwodgo nnee yił nadaagolñi',

29 Yushdé', nnee dahot'éhé ánásht'íidíi yaa shił nagosni'íi daahołséh: ánshá' Christ at'íi?

30 Áik'ehgo kih goznildí' dahnádnzaa, bich'í' dahdeskaigo.

31 T'ah daahiikáahdá' Jesus bitsilke'yu nádaabokaqah, NohwiNant'a', ináa, daabiñiiigo.

32 Áidá' gádaabiñii, Hidán hishaaní doo bídaagonołsi da.

33 Bitsilke'yu gádaaikiđi'nii, Hadín la' hidán baa yiné'?

34 Jesus gádaabiñii, Shinł'a'n dabíi hát'íiyú ánásht'íiłgo, la'íi binasdziid bá laashle'go shihidán at'éé.

35 T'ah díi' daahiit'íih yidziisha' int'aqzhi', daadohñii? Nohwił nagoshni', hadag ádaahnehgo daadeh'íi; ilk'idá' daadiigaago da'ildlaadgee ngonyaa.

36 Hadín iłlaadí' nest'án dála'aile'go ihí'naa doo ngonel'áni bich'í' nahi'niik: áik'ehgo k'e'dileehíi la'íi iłlaadí' biłgo dała' bił daagozhqó doleeh.

37 Díi beha'odzihi' da'anii ágolzee, La' k'e'dilee, la'íi iłlaad.

38 Doo k'edaadisolaa dagee daahołdlaadyú nohwidél'a': nnee la'i k'ednláhi, binasdziid n'íi daahisołdlaad.

39 Isdzán, Ánásht'íid n'íi dawa yaa shił nagosni', nihi' bigha kih goznildí' Samáritans daanlíni ląágo Jesus daayosdlaqđ lək'e.

40 Samáritans daanlíni baa hikaigo, Dakú síndaa, daabiñii: da'áígee sidaago naki beiskaq.

41 Biyati'hí' bigha dayúwehégo ląágo nádaabosdlaqđ;

42 Ái isdzánhíi gádaayiñii, K'adíi doo dániyati' zhá bigha da'osiidlaqđ da, danéé da'disiit'aqahí' bigha, la'íi da'anii ni'gosdzan biká' nneehíi hasdáyinihi', ái Christ nliigo bídaagonlzi.

43 Nakiskaq hik'e Gálileeyú onanádzaa.

44 Jesus ádaanagoñi'go gánniid, Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú na'iziidi dabíi bini'yú doo hadín bidnłsini at'éé da.

45 Gálileeyú nyáadá' Gálileeyú daagolínii bił daagozhqogo k'edaabiñniid, Jerúsalemyú da'idaqgee ánát'íid n'íi dawa daayo'íi n'íi bigha: bíi alđó' da'idaqyú naaskai ni'go.

46 Áidí' Gálilee biyi' Cána golzeeyú Jesus nádzáa, tú dasts'aa bitoo áyíílaa n'yú. Áígee nant'án la' biye' nñiih lək'e, Capérnaum golzeegee.

47 Ái nneehíi Jesus Judéadí' Gálileeyú nyáágo ya'ikonziidá' yaa nyáágo náyoskaqđ, Shiye' nánlziihyú nñáh, yiñiiigo, dak'azhá datsaahi.

48 Jesus gábiñii, Godiyihgo be'ídaagozini la'íi ízigo ánagot'íiłíi daah'íiyúgo zhá da'ohdlaq.

49 Nant'ánhíi gábiñii, Shigowayú nñáh, shizhaazhé doo hwahá datsaah dadá'.

50 Jesus gábiñii, Nádnáh; niye' hiñaa, nht'éé násdlii. Nnee Jesus áníhíi yosdlaqđgo dahnasdzáa.

51 T'ah nádaaldá' bánada'iziidíi bidááh hikaigo bił nadaagolñi', Niye' hiñaa, daabiñiiigo.

52 Nneehíi na'ídñkí' Da'kwíi bik'ehenkéézdá' t'aqzhi' bá nágodesdzaa lán? biñiiigo. Gádaabiñii, Adaqđá' hayaazhi' dała'a bik'ehenkéézdá' nezgai n'íi bits'á' gonyáa ni'.

⁵³ Bitaa yígólsi, da'ái bik'ehenkééz n'dá' Jesus, Niye' hiṇaa, biṇii ni': áík'ehgo osdlaḡad, la'íi bik'ih yuṇe' naháztaaníi dawa ałdó' da'osdlaḡad.

⁵⁴ Jesus Judéadi' Gálileeyú n'yaáadá' díi nakigee godiyṇgo adzaa lək'e.

5

¹ Díi bikédí'go Jews daanlíni da'iyāḡhíi begonyáadá', Jesus wá'yú Jerúsalemyú óyáá.

² Jerúsalemyú dibelṇíi nahṇiih goz'aaníi bahgee túdahskaḡ lək'e, Hébrew biyati'íi k'ehgo Bethésda golzéhi, áigee ashdla'yú chagosh'oh nagoz'aḡ.

³ Áigee iltah at'éego kah yaa nakaihií lḡágo, biṇáá adaagodini, doo nakai dahi, daadi'ilihi ałdó', tú dihi'náhií yiba' íla'at'éé.

⁴ Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á yaaká'dí'hi lahgee túdahskaaníi yeh nadáhgo tú nádihi'ná: tú dehes'naago hadín ntsé téh híyááhíi, nt'é yaa naghaa láshṇ n'íi nádzii.

⁵ Nṇee la' tádin tsebíi bił legodzaago kah yaa naghaago áigee sitṇ lək'e.

⁶ Jesus bo'ṇṇá' dásitṇigo n'zaad ogoyááhíi yígólsigo gábiṇii, Ya' nándzii hánt'ṇi née?

⁷ Nṇee kah yaa naghaahíi gábiṇii, Tú nahi'naagee doo hadín téh shilteeh da: dá doo téh hisháhé dashíntsé la' téh nádáh.

⁸ Jesus gábiṇii, Nádnáh, biká'síntṇhíi dahnádné'go dahnádnáh.

⁹ Nṇeehíi dagoshch'ṇi' nádziigo yiká' sitṇ n'íi dahnáyidnné'go dahnasdzáá: ái Jews daagodnṇsiníi bijṇ lək'e.

¹⁰ Áík'ehgo Jews daanlíni nṇee nádzihií gádaayilṇii, Díi godilziníi bijṇ: biká'ntéhíi anané'go doo begoz'aḡ da.

¹¹ Áík'ehgo gábiṇii, Nṇee náshilzihií gáshilṇniid, Biká'síntṇhíi dahnádné'go dahnádnáh.

¹² Áídí' nabídaadiłkid, Nṇee daat'éhi, Biká'síntṇhíi dahnádné'go dahnádnáh, niṇniid?

¹³ Nṇee nádzihií hadín nábilzii shṇhíi doo yígólsi da: áigee nṇee lḡáadá' Jesus lahyúgo oyáá lək'e.

¹⁴ Díi bikédí'go da'ch'okaḡḡ goz'aḡ yuṇe' Jesus nṇee nádzii n'íi yaa nyáágo gáyilṇii, Nt'éé násíndliṇ gádnii áko: nchṇ'go ánáo'ne' hela', ágánánndaayúgo dánko da'tiségo nich'ṇi' nágodiidáh.

¹⁵ Nṇeehíi Jews daanlíni yaa nyáágo, Náshidilzihií Jesus at'ṇi, daayilṇii.

¹⁶ Díi daagodnṇsiníi bijṇ adzaahíi bighḡ Jews daanlíni Jesus yaa yádaakti'go daizilṇee hádaat'ṇi.

¹⁷ Áídá' Jesus gádaabiṇii, ShiTaa t'ah na'iziid, shí ałdó' na'isiid.

¹⁸ Godilziníi bijṇ begoz'aaníi doo yikísk'eh at'éé dahíi bighḡ, la'íi Bik'ehgo'ihí'nañ shiTaa yilṇiiigo Bik'ehgo'ihí'nañ yil dała' nliṇgo ádilzihií bighḡ Jews daanlíni dayúwehégo daabizilṇee hádaat'ṇi.

¹⁹ Jesus gánádaabiłdo'niid, Da'anii, da'aniiigo gádaanohwiłdishṇii, Shíi, Bik'ehgo'ihí'nañ biYe' nshṇiiníi, dashí zhḡ doo nt'é laoshléh át'éé da, shiTaa ánát'ṇiigo hish'iiníi zhḡ: shiTaa ánát'ṇií k'ehgo shíi ałdó' ánásht'ṇi.

²⁰ ShiTaa shíi biYe' nshṇiiníi dázhṇ bił nshṇṇ, dabíi ánát'ṇií dawa shil ch'ṇi'nah áyíłsi: díi bitisgo áná'ol'ṇií shil ch'ṇi'nah áile'gee nohwił díyadaagot'ee doleel.

²¹ ShiTaa nanezna'íi nádaayihilṇahíi k'ehgo shíi, biYe' nshṇiiníi, ałdó' hadíi hásh't'íiníi nádaabihishṇah doleel.

²² ShiTaa nṇee doo la' yángo'áah da, shíi, biYe' nshṇiiníi, dawa bándaaḡosh'a'go shaidin'áḡ:

²³ Nṇee dawa shiTaa daayidnṇshíi k'ehgo shíi, biYe' nshṇiiníi, ałdó' daashidnṇsi doleelṇíi bighḡ adzaa. Hadín doo shidnṇsi dahíi shiTaa shides'a'ń ałdó' doo yidnṇsi da.

²⁴ Da'anii, da'aniiigo gádaanohwiłdishṇii, Hadín shiyati' yidits'agíi, la'íi shin'a'ń yodlaaníi, ihí'naa doo ngonel'aḡ dahíi yee hiṇaa doleel, án doo bił ch'ígódeeh da; án da'itsaahdí' ch'ínyáá, ihí'naazhṇi'go.

25 Da'anii, da'aniigo gádaanohwiłdishnii, Nanezna'íi shíi, Bik'ehgo'ihinań biYe' nshliiníi, shizhihíi daidiits'ih doleelíi baa gowáh, ilk'idá' kú begoz'aą: hadíi ái daidezts'aaníi daahinaa doleel.

26 ShiTaa ihinaa dabíi biyi' nliihíi k'ehgo, shíi, biYe' nshliiníi, ałdó' ihinaa dashíi shiyi' nliigo shaa godin'áá;

27 Shíi, nnee k'ehgo Niyááhíi nshliihíi bigha nnee bá ndaagosh'a'go shiTaa shaa godin'áá.

28 Doo nohwił díyadaagot'ee da le': leyi' naznilíi dawa shizhii daidezts'aągo nádiikáhíi baa gowáh,

29 Ái nádiikáhgee nkt'éego ádaadzaa n'íi yaaká'yú dahazhi' daahinaa doleel; áidá' ncho'go ádaadzaa n'íi bil ch'ígódeeh.

30 Dashíi shik'ehgo doo nt'é áoshléh át'éé da: diists'sagíi k'ehgo aayashti': dashíi hásh'tíiníi doo be'ansht'ee da, áidá' shiTaa shides'a'ń dabíi hát'íiníi zhá be'ansht'eehíi bigha aayashti'íi dávik'eh.

31 Dashíi ádaa nagoshni'yúgo, ádaa nagoshni'íi doo da'anii da.

32 Ła' shaa nagolni'íi gólíi; ái shaa nagolni'íi da'aniigo bígonsi.

33 John bich'i' oda'sol'a', án da'aniigo shaa nagosni'.

34 Da'aniigo shaa na'goni'íi doo nnee bits'á'dí' da: áidá' hasdánohwidi'niil doleelíi bigha ágánohwiłdishnii.

35 John dilth'íi hik'e bits'á'idindláádíi k'ehgo at'éé lək'e: áik'ehgo bits'á'idindláádíi biyi' dé't'ih nohwił daagozhqoqho ádaasht'íid.

36 John shaa nagosni'íi bitisgo shaa na'goni'íi gólíi: na'idziidíi shiTaa łashle' doleelgo shaa yidin'áaníi, ái ánasht'íiigo shiTaa shides'a'go shaa nagolni'.

37 ShiTaa shides'a'ń dabíi shaa nagolni'. Bizhihíi doo hak'i daadesolts'aą da, ánoliníi doo hak'i daaholtsaą da.

38 Biyati'íi doo nohwiyi' golíi da: shíi shin'a'íi doo daashohdłaa dahíi bigha.

39 Bik'ehgo'ihinań biyati' bek'e'eshchiiníi nzhqoqo daahohshíi; ái biláhyú dahazhi' daahii'naa doleel daanohsigo: da'ái shaa nagolni'.

40 Ndi doo shich'i' nohkáh hádaaht'íi da, dahazhi' daahinohnaa doleelgo.

41 Nnee shídnłshíi doo biká desh'íi da.

42 Nohwídaagonsi, Bik'ehgo'ihinań nohwił daanzhooníi doo ła' be'ádaanoht'ee da.

43 ShiTaa bizhi'íi bee niyáá ndi doo hádaashoht'íi da: áidá' ła'i dabíi bizhi'íi yee nyááyúgo, án zhá hádaaht'íi doo.

44 Dánohwíi daakinolníníi hádaaht'íidá', Bik'ehgo'ihinań dała'áhi bits'á'dí' idilziníi doo hádaaht'íi da, áidá' hagot'éego da'ohdłaa?

45 ShiTaa bináál nohwik'izhi' dish'aah doo daanohsi da le': Moses nohwik'izhi' dez'aą, bada'ohíi n'íi.

46 Moses daahohdłaa'yúgo shíi daashohdłaa doleel ni', shaa k'e'eshchihíi bigha.

47 Áidá' bíi k'e'eshchiiníi doo daahohdłaa dayúgo, hagot'éego shiyati'íi daahohdłaa áidá'?

6

1 Díi bikédí'go Jesus túsikaaníi, Gálilee golzéhi, da'ái Tibérias golzéhi, hanaayú onanádzaa.

2 Áígee nnee łáągo biké' onalsáá, godiyihgo áná'ol'íihíi kah yaa nakaihíi yá ánát'íihíi daayo'íigo.

3 Jesus dzilyú háyáá, akú bitsilke'yu yił dinezbí.

4 Bitis-hagowáh n'íi bee biná'godiníhgo Jews daanlíni da'iyááhíi biká' ngonyáá.

5 Jesus déz'íigo nnee łáągo bich'i' nálseelgo yiltsaądá' Philip gáyilnii, Hagot'éego bán nadaahiilniih, díi nnee dawa da'iyáągo?

⁶ Díí áníhíí daazhógo Philip bebígozjigho ánniid: dabíí hagot'éégo áile' yígólsj ndi.

⁷ Philip gábilñii, Zhaali, penny holzéhi, naki gonenadín bán bee nahazñii ndi dała'á ntúigo ayáhágo bita'isné' ndi, doo bínenol'aa at'éé da.

⁸ Bitsilke'yu dała'á Andrew holzéhi, Simon Peter bik'isnhi, gábilñii,

⁹ Kú ła' ishkiin bán dijolé ashdla'i barley alzáhi yisné', lóg naki bilgo: áídá' hagot'éégo dawa bínel'aa, nnee lánihíí?

¹⁰ Jesus bitsilke'yu gáyilñii, Nnee dinohbñh, daabilñdohñii. T'oh dázhó ląągo lęk'e. Áík'ehgo nnee dinezbj, ashdladn doo náhóltagyú áhołáni shj.

¹¹ Áígee Jesus bán náidnné'go ya'ihénzigo oskaądá', bitsilke'yu yaa daizné', áídí' bit-silke'yu nnee nadaaháztaaníí yitada'izñii; lógíí áldó' da'ái k'ehgo, dá daabilñhwiizhñj'.

¹² Dawa náda'isdjđgo, bitsilke'yu gádaayilñii, Ch'ékaadíí nádaahólá, doo ła' da'ílií hilee-ngo da.

¹³ Áík'ehgo ąął nádaihezlaago táts'aa nakits'adah hadaidesbj, bán ashdla'i bits'ą'dí' ch'ené'íí, nnee yi'oh da'iyąąhíí.

¹⁴ Nneehíí Jesus godiyjigho adzaahíí daayiltsaądá' gádaañii, Án da'anñii Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú Na'iziidihíí, ni'gospzán biká'zhj' hiñáhi.

¹⁵ Jesus nnee dabízhą daabik'ehgo dak'azhą binant'a' ádaabidléngo yígólsjđdá', dasahn dzilyú ch'a'onánóot'jđ.

¹⁶ O'í'ąąyú bitsilke'yu túsikaąyú onanákaí,

¹⁷ Akú tsina'eehíí yeh hikaigo túsikaaníí hanaayú bil dahda'n'eel, Capérnaum golzeeyú. Godilñil gozljđdá' Jesus doo hwahá baa hiñáh da.

¹⁸ Tú nádidáh, adjđd nyolhíí bighą.

¹⁹ Taagi dagohíí dj'j' shj dahgostj'yu bil oda'is'eeldá', Jesus tú yiká' tsina'eehíí yich'j' higaalgo daayiltsaą: áík'ehgo tsídaadesyiz lęk'e.

²⁰ Áídá' Jesus gádaabilñii, Shíí ásht'jđ, doo ndaaldzid da.

²¹ Áídí' bil daagozhóqogo tsina'eehíí beh nñáh, daabilññiid: dagoshch'j' ni'zhj' bil nda'iz'eel, deskai n'yú.

²² Iskaą hik'e nnee túsikaaníí hanaayú naháztaaníí akú tsina'eehíí dała'á zhą si'ąą n'go daayo'jđ, ła'íí Jesus bitsilke'yu tsina'eehíí yeh hikaiyú doo itah yeh hiyaa da, áídá' bitsilke'yu dasahndi okaigo daayo'jđ.

²³ (Jesus bán ya'ihénzigo oskaądíí bikédí'go, bán daach'iyąą n'gee bahyú Tibérias golzeedí' tsina'eehíí ndaahaz'eel:)

²⁴ Áík'ehgo nnee Jesus ła'íí bitsilke'yu doo hak'i dago yídaagołsjđdá', dabíí tsina'eehíí yeh heskaigo, Capérnaum golzeeyú bil oda'iz'eel, Jesus yika daantaago.

²⁵ Túsikaaníí hanaadí' baa hikaidá' gádaabilñii, Iłch'ígó'aahíí, dadá' kú nyaa?

²⁶ Jesus bich'j' hadzii, Da'anñii, da'anñiigo gádaanoñhwiłdishñii, Doo godiyjigho ánásht'jđhíí daah'jđ n'íí bighą shíka daanohtaa da, bán bee náda'soldjđd n'íí zhą bighą ádaah't'jđ.

²⁷ Doo hidán da'ílií hileehíí bighą nada'ohsiid da, hidán dahazhñj' ihí'naazhñj' nnel'ąąhíí zhą hádaah't'jđ, shíí nnee k'ehgo Niyááhíí nohwaa nshné': Bik'ehgo'ihí'nañ shiTaa, bíyéé nshljđgo shebígozjigho shiká' izkał.

²⁸ Áídí' gádaabilñii, Hago ádaahii'ne'go Bik'ehgo'ihí'nañ binasdziidíí nadaahiidziid?

²⁹ Jesus gádaabilñii, Díí k'ehgo Bik'ehgo'ihí'nañ bá na'idziidi at'éé, án shíí shides'a'n daashohdłąągo.

³⁰ Áík'ehgo gádaabilñii, Godiyjigho be'ígóziníí daat'éhi nohwil ch'í'nah ánle'go daahi-ıltséngo daanoñidłąą doleeł? Iłtah áná'ol'jđhíí daat'éhi án'jđ?

³¹ Bits'ą'dí' daadihe'na'íí da'igoljyú manna daayiyąą leh lęk'e: díínko bek'e'eshchiiníí k'ehgo, Yaaká'dí' bán kaa daizné'go daach'iyąą.

32 Jesus gánádaabikdo'niid, Da'anii, da'aniigo gádaanohwiłdishnii, Yaaká'dí' bán nohwaa hi'né' n'íi doo Moses nohwaa daizné' da; shiTaa yaaká'dí' bán da'aniihi nohwá da'dihiné'.

33 Yaaká'dí' nkenyááhíí Bik'ehgo'ihí'nań bits'á'dí' bánhi at'éé, án ni'gospdzán biká' nneehíí ihí'naa yaa yiné'.

34 Gádaabihnii, NohweBik'ehń, díí bánhíí dayúweh nohwá dihi'né' le'.

35 Jesus gádaabihnii, Shíí bán be'ihí'naahíí nshłj: dahadín shaa nyááhń doo shiná' holeeh at'éé da; shodłqahń doo dibá' holeeh at'éé da.

36 Ik'ida' gádaanohwiłdéniiid, Daashoh'jń ndi doo daashohđłq da.

37 ShiTaa shaa yinilíí dawa shaa hikáh; dahadín shaa nyááhń doo yó'ósht'e' at'éé da.

38 Yaaká'dí' n'yáá, doo dashíí hásh't'jyú ánash't'jłgo da, ndi shin'a'ń dabíí hát'jyú ánash't'jłgo niyáá.

39 Díinko shiTaa shin'a'ń hát'j, shaa yinilíí doo ła' shich'a'otkísh da, áidá' nnágodzaahíí bijj dawa nádaabihishnah doleel.

40 Díinko shin'a'ń hát'j, hadín shíí, biYe' nshłiiníí, sho'iiníí ła'íi shodlaaníí ihí'naa doo ngonel'aq dahíí yee hináa doleel: áik'ehgo nnágodzaahíí bijj nábihishnah doo.

41 Yaaká'dí' bán nke'né'íi nshłj, nihií bigha Jews daanlíni baa daanet'j lək'e.

42 Ái gádaakłdi'nii, Díń la' Jesus, Joseph biye', bąq bitaa błgo bídaagonłzihíí át'j ya'? Hagot'éégo, Yaaká'dí' n'yáá, nii áidá'?

43 Áik'ehgo Jesus gádaabihnii, Doo shaa daaneht'j da.

44 Doo hadín shaa nowáh at'éé da, shiTaa shin'a'ń shich'j' abíılaayúgo zhá: nnágodzaahíí bijj nábihishnah doleel.

45 Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú nada'iziidi binaltsoos biyi' k'e'eshchj gánjigo, Dawa Bik'ehgo'ihí'nań bł ch'ídaago'aah doleel. Dahadín shiTaa yidezts'aqgo bits'á'dí' įgoł'aaníí shaa hináh.

46 Da'ágát'éé ndi doo hadín shiTaa yo'j da, shíí bits'á'dí' nshłiiníí zhá shiTaa yłtsaq.

47 Da'anii, da'aniigo gádaanohwiłdishnii, Shodlaaníí ihí'naa doo ngonel'aq dahíí yee hináhi at'éé,

48 Bán be'ihí'naahíí nshłj.

49 Bits'á'dí' daadesona'íi da'igoljyú manna daayiyaq n'íi nanezna'.

50 Díinko bán yaaká'dí' nke'né'hi at'éé, nnee yiyaqgo doo datsaah da.

51 Shíí bán hináahíí, yaaká'dí' nkenyááhíí nshłj: dahadín díí bánhíí yiyaqyúgo dahazh'j hináa doleel: ni'gospdzán biká' nnee bán yee daahinaa doleelgo baa daanshné'íi shits'j at'éé.

52 Jews daanlíni łahada'dit'áhgo gádaakłdi'nii, Hagot'éégo díí nneehíí bits'j' nohwaa yiné'go daahiidq?

53 Jesus gádaabihnii, Da'anii, da'aniigo gádaanohwiłdishnii, Shíí nnee k'ehgo Niyááhíí shits'j' daahsaqgo, ła'íi shidłł daahđłqyúgo zhá ihí'naahíí nohwiyi' golj.

54 Hadín shits'j' yiyaaníí ła'íi shidłł yidlaaníí ihí'naa doo ngonel'aq dahíí yee hináhi at'éé; nnágodzaahíí bijj nábihishnah doleel.

55 Shits'j' da'anii hidán at'éé, ła'íi shidłł da'anii hidlaaníí at'éé.

56 Hadín shits'j' yiyaaníí ła'íi shidłł yidlaaníí shiyi' golj, bíí ałdó' biyi' gonshłj.

57 ShiTaa hináhi shin'a'híi k'ehgo, ła'íi shiTaa bee hinshnaahíí k'ehgo hadín shiyaaníí shee hináa doleel.

58 Áń bán yaaká'dí' nke'né'hi at'éé: doo daanohwitaa n'íi manna daayiyaq ndi nanezna' n'íi k'ehgo da: hadín díí bán yiyaaníí dahazh'j hináa doleel.

59 Capérnaum golzeegee łch'įgó'aahgo ágánniid, Jews ha'ánálséh goz'aq yune'.

60 Łąqgo biké' hikaahíí ái daidezts'aqđá' gádaanii, Dážo doo bígozł dahi yee aní; hadín ái yįgłsł?

61 Biké' hikaahíí Jesus aníhíí yaa yıda'łtahgo yįgłsł, áik'ehgo gádaabihnii, Díí ádishniihí doo nohwłł daabik'eh da née?

⁶² Shíí, nnee k'ehgo Niyááhíí, dabíntsé sídáá n'yú shíł onágodzaago daashoh'íyúgo, nt'é daadohníí?

⁶³ Spirit-híí ihi'naa aayiné'hi at'éé; kots'ihíí doo nt'é áile' da: yati' bee nohwich'í' hasdziíhíí spirit hik'e ihi'naahíí át'éé.

⁶⁴ Áídá' nohwitahyú ła' doo da'ohdlaą da. Jesus dantsé ilch'ígó'aah godeyaadá' hadíí doo daabodlaą dahíí, ła'íí hadín ch'íbido'aahn yígótsí.

⁶⁵ Áík'ehgo gánadí'níí, Díí bighą gádaanohwíłdéníid, Doo hadín dabíí bik'ehgo shaa hiñáh da, shiTaa bik'ehyúgo zhá.

⁶⁶ Díí bikédí'go biké' hikaah n'íí ląągo t'aązhi' ádaadzaago, doo dayúweh yił nakai da lək'e.

⁶⁷ Jesus bitsilke'yu nakits'adahíí gádaayihíí, Nohwíí ąłdó' shits'ą' dahdohkáh née?

⁶⁸ Simon Peter gábihíí, NohweBik'ehń, hadín bich'í' nkáhgo áídá'? Dani zhá yati' dahazhi' be'ihí'naahíí bee yánłti'.

⁶⁹ Ni Christ, Bik'ehgo'ihí'nań hińáhi biYe' nłłígo, daahosiidlaąđgo da'aniigo bídaagonłzi.

⁷⁰ Jesus gánadaabiłdo'níid, Nohwíí nakits'adah hoł'eehíí hanohwińil, ndi nohwitahyú dała'á ch'iidn nłłi.

⁷¹ Áí Judas Iscariot, Simon biye' áyihíí: án nakits'adah itah nłłini ch'íbido'aahn nłłi.

7

¹ Díí bikédí'go Jesus Gálileeyú anádaak: Judéayú doo naghaa da, Jews daanlíni daabizilheego hádaat'íłhíí bighą.

² Jews daanlíni t'ohdahskán yune' náda'idihíí biká' ngonyáá.

³ Jesus bik'isyú gádaabihíid, Kodí' dahńńáhgo Judéayú nńáh, ákú níké' hikaahíí aná'íl'íłhíí daayiltséh doleelhíí bighą.

⁴ Nnee shígózi le' nziníí doo dánant'í'ego anát'íłł da. Díí baa nanńaayúgo, ni'gosdzán biká' nnee bił ch'í'ńah áđńłzi.

⁵ Bik'isyú ndi doo daabodlaą da.

⁶ Jesus gádaabihíí, Shíí t'ah doo shaa gowáh da: áídá' nohwíí zhá da'ádzaagee nohwaa gowáh.

⁷ Ni'gosdzán biká' nnee nohwíí doo nohwik'edaanníih da; déńchř'go anádaat'íłł dishńiigo baa nagoshńi'híí bighą shíí zhá shik'edaanníih.

⁸ Dánohwíłzhá da'idaąyú dohkáh: shíí t'ah doo shaa gowáh dahíí bighą doo dak'ad da'idaąyú déyáá da.

⁹ Ágánńiídá' da'akú Gálilee golzeeyú sídaa lək'e.

¹⁰ Bik'isyú da'idaąyú okaihíí bikédí'go, bíí ąłdó' dánant'í'ego akú óyáá.

¹¹ Da'idaągee Jews daanlíni biká' daadéz'íłłgo, Áńhíí hayú? daabihíí.

¹² Nnee bitahyú ląągo baa daanet'íł lək'e: ła', Nnee nł'éhi nłłi, daanńiídá' ła'íí, Dah, nnee ch'a'oyilkaadi nłłi, daanńi.

¹³ Áídá' Jews daanlíni yédaaldzidhíí bighą doo ch'í'ńah baa yádaakti' da.

¹⁴ Da'idaąhíí da'ihńi'yú goldohdá' Jesus da'ch'okąąh goz'aąyú óyáágo ilch'ígó'aah.

¹⁵ Jews daanlíni bił díyadaagot'ee gádaanńiigo, Hagot'éégo díí nneehíí dawahá yígótsí, doo ółtagyú nayaa dadá'?

¹⁶ Jesus gádaabihíí, Ilch'ígonsh'aahíí doo dashíí adíšńi da, shinł'a'ń aníłhíí át'éé.

¹⁷ Nnee ła' Bik'ehgo'ihí'nań dáhat'íłhíí anát'íłł hat'íyúgo, ilch'ígonsh'aahíí Bik'ehgo'ihí'nań bits'ą'dí'hi at'éé, dagohíí dashńik'ehgo yashti'íí yígótsí doleel.

¹⁸ Dahadín dabńik'ehgo yakti'íí dabíí ízisgo ádestíł hat'íł: áídá' hadín binł'a'ń ízisgo ágot'eehíí yá hát'íłńi, án da'anńi aníł, áík'ehgo án biyi' lé'gochoohíí da'ádłh.

¹⁹ Ya' Moses begoz'aaníí yee doo nohwá ngon'ąą da née? Áídá' doo ła' bikísk'eh ádaanoh't'ee da. Nt'é bighą daashizolhee hádaakt'íłł?

20 Nneehíí gádaabih̄nii, Ch'iidn niyi' golíí láá: hadín nizilhee hat'íí?

21 Jesus gádaabih̄nii, Dalán áná'íl'íidgee nohwil díyadaagot'ee ni'.

22 Moses círcumcise ádaanohwidilne'go yee nohwá ngon'áá; (ndi Moses doo bits'á'dí' begodeyaa da, daanohwitaa n'íí bits'á'dí';) áík'ehgo godilziníí bijjii nnee círcumcise ádaahle'.

23 Godilziníí bijjii Moses yegos'aaníí doo k'ích'ídzíís da doleełhíí bigha nnee círcumcise alzaayúgo, godilziníí bijjii nnee bits'í dawa nkt'éégo ánáshdlaahíí bigha shich'í' hadaashohkee née?

24 Doo da'ánoliníí zhá bee aayádaakti' da, áídá' da'anii ágot'eehíí bee aayádaakti' le'.

25 Jerúsalemgee nnee la' gádaanii, Dín daayizilheego hádaat'iiníí shi ya'?

26 Án kú doo biini' háh dago yałti'go naghaa, áídá' doo nt'é daayih̄nii da. Nant'án daanlíni dín da'anii Christ nliigo yídaagołsijid shi.

27 Áídá' díí nnee hadí' naghaa shihíí bídaagonłzı: Christ nyáágo hadí' naghaa shihíí doo hadín yígółsı da doleeł.

28 Áík'ehgo Jesus da'ch'okąąh goz'ąą yune' ilch'ígó'aahgo gáníí, Shídaagonłsı, la'íí hadí' nashaahíí bídaagonłsı: doo dashíí háshł'íigo niyáá da, shinł'a'n da'anii, án doo bídaagonłsı da.

29 Shíí bígonsı; shinł'a'go bits'á'dí' niyááhíí bigha.

30 Áík'ehgo ha'ádaabikt'e' hádaat'ıı: ndi doo daabiktsood da, doo hwahá bidizi'deehíí biká' ngowáh dahíí bigha.

31 Nnee láágo daabosdlaądgo gádaanii, Christ nyáágo, díí nnee godiyihgo áná'ol'ııhíí bitisgo áná'ol'ııł doleeł née?

32 Phárisees daanlíni nnee ágát'éégo baa yádaakti'go ba'ikodaanzijidá', okąąh yedaabik'ehi itisyú nadaandeehi la'íí Phárisees daanlíni bíłgo aasinilíí bich'ı' odais'a', daabiktsoodgo.

33 Jesus gádaabih̄nii, Dét'ihézhı' t'ah nohwil nashkai, áídı' shinł'a'n bich'ı' nádésdzá.

34 Shíka daanohtaa ndi doo shaa nohkáh át'éé da: hayú niyááyú doo nohkáh át'éé da.

35 Jews daanlíni gádaakıdı'nii, Díí nnee hayú doo baa nkáh dayú deyaago anii? Jews daanliiníí doo Jews daanliı dahíí bitahyú itanáhosąą n'íí yich'ı' deyaayú, doo Jews daanliı dahíí yıl ch'ídaago'aahgo anıı shı?

36 Nt'é níigo anii, Shíka daanohtaa ndi doo shaa nohkáh át'éé da: la'íí, Hayú niyááyú doo nohkáh át'éé da?

37 Da'ídaaníí bennágódáhíí bijjii, nnee láágo ıła'adzaahíí bijjii, Jesus hizı'dá' adııd hadziigo, Dahadín dibá' silııh̄n shich'ı' nowáhgo odlaą, nii.

38 Dahadín shodlaąh̄n biyi'dı' tú hináhi hálıı doleeł, Bik'ehgo'ihı'nań biyati' bek'e'eshchiinıı k'ehgo.

39 (Díı k'ehgo Holy Spirit yaa yałti', án hadíı daabodlaaníı bee baa godot'aal: Holy Spirit doo hwahá hadín baa det'aah dadá', Jesus ızisgo ye'at'ééhíı doo hwahá ch'ı'nah ábi'dılne' dahíı bigha.)

40 Nnee láágo díı yati'ıı daidezts'ąądá' gádaanııd, Dín da'anii Bik'ehgo'ihı'nań binkááyú Na'iziıdıı át'ıı láá.

41 La'ıı gádaanii, Dín da'anii Christ nliı láá. La'ıı gádaanii, Ya' Christ Gálileedı' hígháhgo lán?

42 Bik'ehgo'ihı'nań biyati' bek'e'eshchiinııshá' gánıı, Christ David hat'ııı bits'á'dı' goleeł, Béthlehem golzeedı' hígháh, David golıı lęk'egee?

43 Áík'ehgo áıgee Jesus bigha nnee ilts'á'kai.

44 La' daabiktsood hádaat'ıı ndi doo daabiktsood da.

45 Aasinilıı okąąh yedaabik'ehi itisyú nadaandeehi la'ıı Phárisees daanlíni bíłgo yaa nákaigo gádaabih̄nii, Nt'é bigha doo daahołtsood da?

46 Aasinilıı gádaabih̄nii, Doo la' nnee díı nneehıı k'ehgo yałti' da.

47 Phárisees daanlíni gánádaabíldo'niid, Ya' nohwíí áldó' nohwich'í' na'deshch'a' née?

48 Ya' la' nant'an daanlíni dagohíí Phárisees daanlíni daabosdlaḡa' née?

49 Áídá' díí nḡeehíí begoz'aaníí doo yídaagoḡsḡ dahíí nchọ'íí bee bá ha'odzii.

50 Nicodémus, Phárisees itah nlíni, (lah t'è'yú Jesus yaa nyáá lèk'e n'íí,) gádaabihḡii,

51 Bedaagosiil'aaníí k'ehgo ya' nḡee dá doo daadihiits'íhéhé, la'íí dá doo ánát'ííhíí bídaagonlzhéhé baa yáhiilti' née?

52 Áík'ehgo gánádaado'niid, Ya' ni áldó' Gálileedí' nanḡaa née? Bik'ehgo'ihí'nań biyati' bek'e'eshchiiníí biyi' díń'íí, áík'ehgo bígonḡsḡh ndi at'éé: Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú na'iziidi doo la' Gálileedí' hígháh golzee da.

53 Áídí' nḡee dawa bigowayú nnáheskai lèk'e.

8

1 Jesus dził Olives golzeeyú óyáá.

2 Dázhó t'ahbḡ da'ch'okáḡah goz'aayú nádzáá lèk'e, akú nḡee dawa baa íla'adzaa; áík'ehgo nezdaago bílch'ídaago'aah.

3 Begoz'aaníí ye'ik'eda'íłchíhi hik'e Phárisees daanlíni bílgo isdzán la' baa yił hikai, án nant'í' naghaago bígoziid lèk'e; áík'ehgo isdzánhíí íhń'í'zhí' ndaist'e'dá',

4 Jesus gádaayihḡii, íłch'ígó'aahíí, díí isdzánhíí nant'í' naghaago, da'anii ánát'íílgo bígoziid.

5 Ágádaat'iiníí bíł ndaats'inohḡe' le'gá, niigo Moses nohwee ngon'áá ni', begoz'áni biyi': nihíí anḡiiyúgo nt'é nḡii?

6 Nayídaantaahgo ágádaayihḡii, dáhagot'éégo izadaahilt'e' daanzigo. Jesus hayaa adzaago bigan yee leezh yiýi'yú k'e'eshchíí lèk'e, doo yidezts'aḡ da hik'ehgo.

7 Dayúweh nahódaadiłkidgo Jesus hizḡ'go gádaabihḡii, Nohwitahyú la' binchọ' da'ádihíí ntsé idohḡe'.

8 Áígee hayaa ánádzaago bigan yee leezh yiýi'yú k'ená'eshchíí lèk'e.

9 Nḡee díí daidezts'aḡdá' binchọ' daagolíníí yídaagoḡsḡdgo, báyándí' ání nagháhíyú onáhezkaí: áík'ehgo Jesus dasahn ch'íntłizh, isdzán bádḡhgee siziiníí bílgo.

10 Jesus hadag adzaago isdzán zhá sizḡigo yiłtsaḡgo yich'í' hadzii, Isdzán, nḡee nchọ' daanihḡiihíí hayú okai? Ya' doo la' nḡee nił ch'ígonyíí da?

11 Isdzánhíí gábihḡii, SheBik'ehń, doo hadín da. Jesus gánábíldo'niid, Shíí ndi doo nił ch'ígonoshheeh at'éé da: ti'i, nchọ'íí bee ánáo'ne' hela'.

12 Lah Jesus nḡee gánádaayíldo'niid, Shíí ni'goszán biká' nḡee begot'iiníí nshḡii: dahadín shiké' higaalń doo chagołheelyú higaal da doleeł, áídá' ihí'naa be'idindláadíí biyéé doleeł.

13 Phárisees daanlíni gádaabihḡii, Dani zhá ádaa nagolń'; ádaa nagolń'íí doo da'anii da.

14 Jesus gábihḡii, Dashíí ádaa nagoshḡi' ndihíí ádaa nagoshḡi'íí da'anii: hadí' nýááhíí la'íí hayú déyááhíí bígonḡsḡhíí bigḡa; áídá' nohwihíí hadí' nýááhíí la'íí hayú déyááhíí doo bídaagonḡsḡ da.

15 Nohwihíí nḡee k'ehgo zhá aayádaakti'; shihíí doo hadín baa yashti' da.

16 Áídá' shíí aayashti'yúgo, aayashti'íí da'aniihi: shíí doo dasahn aayashti' dahíí bigḡa, shíí la'íí shiTaa shinł'a'ń bílgo aayáhiilti'.

17 Bedaagosol'aaníí biyi' nḡee naki dáłekt'éégo yaa nadaagolń'yúgo da'anii golzeego dahgoz'aḡ.

18 Dashíí ádaa nagoshḡi', la'íí shiTaa shinł'a'ń áldó' shaa nagolńi'.

19 Áík'ehgo gádaabihḡii, NiTaahíí hayú? Jesus gánádaabíldo'niid, Shíí doo shídaagonḡsḡ da, shiTaa ndi doo bídaagonḡsḡ da: shídaagonḡsḡyúgo shiTaa áldó' bídaagonḡsḡ doleeł ni'.

20 Jesus zhaali íłch'í'nihi'niil goz'aḡ yune' aníí, da'ch'okáḡah goz'aḡ yune' íłch'ígó'aahgo: áídá' doo hadín bíłtsod da lḡa: bidizi'deéhíí doo hwahá biká' ngowáh dahíí bigḡa.

21 Jesus gánádaabiłdo'niid, Shíi dahdisháh, ch'éh shiká daadeh'jii doleełgo t'ah ncho'go ánádaaht'jiiłgo nanohne' doleeł: hayú déyááyú doo nohkáh át'éé da.

22 Jews daanlíni gádaanii, Hayú déyááyú doo nohkáh át'éé da, nihiíshá', dabíi ádzilkeego anii néé?

23 Áidí' gádaayihni, Nohwíi yáa bit'áahdí' nahkai; shihíi yaaká'dí' nashaa: nohwíi díi ni'godzán biká' nnee daanohjii; shihíi doo ni'godzán biká' nnee nshjii da.

24 Ái bigha, T'ah ncho'go ánádaaht'jiiłgo nanohne', daanohwiłdishnii: án nshiiníi doo daahohdlaa dayúgo, t'ah ncho'go ánádaaht'jiiłgo nanohne' doleeł.

25 Áik'ehgo gánádaabiłdo'niid, Hadín láá ant'jii? Jesus gádaabiłni, Dantsé nohwil nago-sisni'dá' ansht'ee daanohwiłdishnii n'íi, da'án ansht'ee.

26 T'ah láágo nohwich'j' hasdziih godziih, láágo nohwaa yádaashti' doleeł: áidá' shin'á'n da'aniiigo, án shil nagosni'íi zhá ni'godzán biká' nnee baa bil nagoshni'.

27 Jesus biTaa baa yałti'íi doo yidaagoksi da.

28 Jesus gánádaabiłdo'niid, Shíi, nnee k'ehgo Niyááhíi, dahdaashołteehdá', án nshjiihíi bídaagonoksi ndi at'éé, dashíi shínik'ehgo doo nt'é ashle' da; áidá' shiTaa shil ch'igon'áanii bee yashti'.

29 Shin'á'n t'ah bil nshjii: shiTaa doo hwahá dasahndi yó'oshilt'e' da; dávik'ehn dá bil bik'ehyú ánasht'jiił.

30 Ágáníigo yałti'gee láágo daabosdlaad.

31 Jews daanlíni Jesus daayosdlaadíi gádaayihni, Shiyati'íi dayúweh bikísk'eh ádaanoht'eeyúgo da'anii shiké' hikaahíi daanohjii;

32 Áik'ehgo da'anii ágot'eehíi bídaagonoksi doleeł, áidí' da'anii ágot'eehíi ch'ídaanohwińil.

33 Gádaayihni, Abraham hat'i'íi daandlíni ádaant'ee, doo hadín bi'isna' daasiidlii da: áidá' hagot'éégo ánnihi, Ch'ídaanohwide'niil, nihiíi?

34 Jesus gádaabiłni, Da'anii, da'aniiigo gádaanohwiłdishnii, Dahadín ncho'go ánát'jiihíi ncho'íi yisna' nlii.

35 Isna' nliini doo dahazhí' binant'a' bigowa yune' golji da: áidá' biye'híi zhá dahazhí' bigowa yune' golji.

36 Áik'ehgo Bik'ehgo'ihina' biYe' ch'ídaanohwiznilyúgo, da'aniiigo ch'ídaanohwi'des'nil.

37 Abraham hat'i'íi daanohjiiigo nohwígonsi; da'ágát'éé ndi daashizołhee hádaaht'jii, shiyati'íi doo hak'i nohwiyi' bá goz'aa dahíi bigha.

38 Shíi shiTaa bits'á'dí' bígoł'aa' hii bee nohwich'j' yashti': nohwihíi nohwitaa bits'á'dí' bídaagonoksi áhíi ánádaaht'jiił.

39 Áidí' gádaabiłni, Abraham bits'á'dí' daadihe'na'. Jesus gádaabiłni, Abraham bichagháshé daanohjiiyúgo Abraham at'íini k'ehgo ánádaaht'jiił doleeł ni'.

40 Áidá' k'adíi daashizołhee hádaaht'jii, shíi da'anii ágot'eehíi Bik'ehgo'ihina' bits'á'dí' disiits'áni baa nohwil nagoshni': díi doo Abraham ye'at'éé da ni'.

41 Nohwíi nohwitaa ánát'jiihíi k'ehgo ádaaht'jii. Áidí' gádaabiłni, Néé nant'j' na'ildeehíi doo bits'á'dí' daagosiidlii da; néé nohwitaa dała'á, ái Bik'ehgo'ihina'.

42 Jesus gádaabiłni, Bik'ehgo'ihina' daanohwiTaa nliiyúgo, nohwil daanshoq doleeł ni': Bik'ehgo'ihina' bits'á'dí'go niyááhíi bigha; doo dashínik'eh niyáá da, Bik'ehgo'ihina' shin'á'.

43 Nt'é bigha' shiyati'íi doo bídaagonoksi da? Shiyati'íi doo idaayełts'aa hádaaht'jii dahíi bigha.

44 Daanohwitaa, ch'iidn nant'an, án hat'i'íi daanohjii, áik'ehgo nohwitaa ncho'go hat'jiihíi k'ehgo ádaaht'jii: dantsé godeyaadí' nnee nailtseedi nlii, bíi lá'íi da'anii ágot'eehíi doo nakinkt'og da, da'anii ágot'eehíi doo lá' biyi' golji dahíi bigha. Lé'ikchoogo yałti'dá' dabíi ye'at'éhi yee yałti': lé'ikchohi nliigo, lé'ikchoohíi bitaa nlii.

45 Áídá' shíí da'anii ádishñiihíí bigha doo daashohdlaa da.

46 Hadín la' dénchog'o ánsht'ííhíí ch'ishinoh'áah? Áídá' da'anii ádishñiiyúgo, nt'é bigha doo daashohdlaa da?

47 Dahadín Bik'ehgo'ihinañ bíyéehíí Bik'ehgo'ihinañ biyati'íí yídests'aa: Bik'ehgo'ihinañ doo bíyéé daanohñii dahíí bigha doo ídaayelts'aa da.

48 Jews daanlíni gádaabihñii, Samáritan n'líni, ch'iidn niyi' golíni, daanik'n'niihíí da'anii ádaan'ñii shi ya'?

49 Jesus gáníí, Ch'iidn doo shiyi' golíí da; áídá' shiTaa diniksí, nohwihíí doo daashidinoksí da.

50 N'nee daashidn'nsiníí doo biká désh'íí da: da'la'ánhíí zhá a'í yiká déz'íí, án aayanáltih doleel.

51 Da'anii, da'aniiigo gádaanohwíldishñii, Dahadín shiyati' yikísk'eh at'ééhíí, da'itsaahíí doo yo'íí da doleel.

52 Jews daanlíni gánádaabikdo'niid, K'adíí nídaagosiilzíí, ch'iidn niyi' golííhíí. Abraham daztsaa, la'íí Bik'ehgo'ihinañ binkááyú nada'iziidíí nanezna'; áídá' ni ánnii, Dahadín shiyati' yikísk'eh at'ééhíí da'itsaahíí doo yolih at'éé da, nnii.

53 Ya' ni nohwitaa Abraham daztsaa n'íí bitisgo ánt'éhi née? Bik'ehgo'ihinañ binkááyú nada'iziidíí nanezna' n'íí áldó': hadín láá ánsht'ee n'nzí?

54 Jesus gábihñii, Shíí ádikdinsziyúgo, ádikdinszihíí doo nt'é da: shidi'dilzihíí shiTaa at'éé; án Bik'ehgo'ihinañ daahohiikaañ, daabikdohñii:

55 Áídá' nohwíí án doo bídaagonoksí da; shíí zhá án bígonsí: Doo án bígonsí da, dishñiiyúgo, nohwíí k'ehgo lé'ishchóhi yishleeh: áídá' shíí án da'aniiigo bígonsí, biyati'íí bikísk'eh ánsht'ee.

56 Nohwitaa Abraham n'íí shee hayilkaahíí yiltséngo bíl gozhógo ni': a'í yiltsaa'dá' bíl gozhógo ni'.

57 Jews daanlíni gádaabihñii, Doo hwahá ashldadin níl légódáh dadá', hagog'éégo Abraham hí'íí lán?

58 Jesus gádaabihñii, Da'anii, da'aniiigo gádaanohwíldishñii, Abraham dabíntségo shíí ánsht'ee.

59 Áík'ehgo tséé nádaayiheslaago daabohne' nt'éégo Jesus bits'aa ndest'íígo, da'ch'okaañ goz'aa'dí' n'nee biyi'dí' ch'ínádzaa.

9

1 Jesus higaayú n'nee bináá ágodihgo gozlíni sidaago yiltsaa lék'e.

2 Bitsilke'yu nabídaadikid, NohwiNant'a', hant'é bigha díí n'neehíí bináá ágodihgo gozlií? Hadín nchog'o adzaa, díí n'neehíí née, dagohíí báá hik'e bitaa née?

3 Jesus gádaabihñii, Díí n'nehíí, la'íí báá hik'e bitaa doo nchog'o ádaadzaa da: áídá' Bik'ehgo'ihinañ áná'ol'ííhíí bee ch'í'nah alne'híí bigha at'éé.

4 T'ah got'íídá' shin'a'n binasdziidíí áshle': t'é'gohíí doo hadín na'iziid da.

5 T'ah ni'godzán biká' nashaadá' ni'godzán biká' n'nee begot'iinií nshíí.

6 Ágánniidá' ni'zhí' hadnzhéégo bizhígíí leezh yíl naidiziidgo n'nee bináá ágodiníhíí bináágee yídezhizh,

7 Gábihñiiigo, Ti'i, tá'ngisyú n'náh, túsikáni biyi', Silóam holzéhi, (Hil'á' golzeego ágolzéhi.) Áík'ehgo n'neehíí tá'digisyú óyáá, áídí' go'íígo nadzá.

8 N'nee bit'ahdí' daagolínií, la'íí bináá ágodíhdá' daabo'íí n'íí gádaanii, Díí n'neehíí ídókeedgo sidaa n'íí ya'?

9 La'íí gádaanii, Án at'íí: la'íí, Án ga'ánolini at'íí, daanii: bíí, Shíí ásh't'íí, n'ni.

10 Áík'ehgo, Hagog'éégo ni'náá nágosdlií? daabihñii.

11 Gáníí, N'nee, Jesus holzéhi, gosht'ish áyílaago, shináá yídezhizhdá' gáshikn'niid, Ti'i, tá'ngis, túsikaayú Silóam holzéhi: áík'ehgo ákú óyáágo ta'désgiz, áídí' shináá nágosdlií.

12 Ánhíí hayú? daabiñii. Doo bígonsi da, ñii.

13 Nñee biñáá ágodih n'íí Phárisees daanlíni yaa yił hikai.

14 Jews daagodnksiníí bijji Jesus gosht'ish áyíílaago nñee biñáá nágosdlii lək'e.

15 Phárisees daanlíni nabídaadiłkid, Hagot'éégo niñáá nágosdlii? Gádaayihñii, Jesus gosht'ish shiñáá yídezhizh, áídí' ta'désgizgo gosh'ii násisdlii.

16 Phárisees daanlíni la' gádaañii, Díí nñeehíí doo Bik'ehgo'ihinañ bits'á'dí'hi da laa, godilziníí bijji doo godnksí dahíí bigha. La'íí gádaañii, Hagot'éégo nñee Bik'ehgo'ihinañ doo yidnksí dahíí godiyihgo ána'ol'ii? Áík'ehgo bigha ilts'á'kai.

17 Nñee biñáá ágodih n'íí gánádaayildo'niid, Nihíí niñáá ánágodlaahíí nt'é biññii? Bik'ehgo'ihinañ binkááyú na'iziidi at'ii bíldishñii, ñii.

18 Jews daanlíni nñee biñáá ágodih n'íí biñáá nágosdliihíí doo daayodlaa dago báá hik'e bitaa yiká ánniidgo,

19 Nayídaadiłkid, Ya' díí nohwizhaazhé biñáá ágodihgo gozlii dohñii n'íí née? Hagot'éégo go'ii k'adíí?

20 Báá hik'e bitaa gádaabiñii, Díí nohwizhaazhé át'éégo bígonlzi, biñáá ágodihgo gozlii ni':

21 K'adíí hagot'éégo go'ii, hadín biñáá ánágodlaahíí doo bígonlzi da: án goyaa silii; nahódaadołkid: dabíí ádáyalti' le'.

22 Báá hik'e bitaa Jews daanlíni yédaaldzidhíí bigha ádaañii lək'e: dahadíí, Christ at'ii, niigo baa nagolñiyúgo Jews ha'ánátséhdí' ch'élt'e'go ilk'idá' ndaagoz'aa lək'e.

23 Áí bigha báá hik'e bitaa ágádaañiid, Án goyaa silii; nahódaadołkid.

24 Nñee biñáá ágodih n'íí yiká ánádo'niidgo, Bik'ehgo'ihinañ zhá ba'ihéñzi: díí nñeehíí Bik'ehgo'ihinañ doo yidnksí dago bídaagonlzi, daañii.

25 Nñeehñ gáníí, Bik'ehgo'ihinañ doo yidnksí da shihíí, yidnksí shihíí doo bígonsi da: da'ágát'éé ndi dała'á zhá bígonsi, shiñáá ágodih n'íí, k'adíí gosh'ii.

26 Phárisees daanlíni gánádaabiłdo'niid, Hagot'éégo áníílaa? Hagot'éégo niñáá ná ánágodlaa?

27 Nñeehñ gádaabiñii, Ilk'idá' nohwil nagosisni' ndi doo daashidołts'aa da ni': nt'é bigha nohwil nanágošhñi'? Ya' nohwíí aldo' biké' hikaahíí daahleeh née?

28 Áídí' dénch'ého bich'i' yádaakti'go gádaañii, Ni zhá biké' higaahíí níí dagá; néehíí Moses biké' hikaahíí daandlii.

29 Bik'ehgo'ihinañ Moses yich'i' yałti' n'go bídaagonlzi: áídá' díí nñeehíí hadí' naghaa shihíí doo bídaagonlzi da.

30 Nñeehñ gánádaabiłdo'niid, Hagot'éégo hadí' naghaa shihíí doo bídaagonlzi da, áídá' shiñáá shá ánágodlaa.

31 Hadín Bik'ehgo'ihinañ doo daayidnksí dahíí doo bídaayésts'aa dago bídaagonlzi: áídá' dahadíí Bik'ehgo'ihinañ yokaahíí, la'íí án dábił bik'ehgo ánat'iihíí Bik'ehgo'ihinañ bíyésts'aa.

32 Ni'godzán álzaadi' yushdí' godezt'i'go nñee biñáá ágodihgo gozlii n'íí go'ii nasdlii t'ah doo golzee da.

33 Díí nñeehíí doo Bik'ehgo'ihinañ bits'á'dí' dayúgo, doo nt'é áyóléh át'éé da.

34 Gádaabiñii, Nch'ó'íí zhá bił gosinilinihi, nohwil ch'ídaagons'h'aa nihó'ñii née? Áík'ehgo Jews ha'ánátséhdí' ch'ídaabist'e'.

35 Ch'ídaabist'e'íí Jesus ya'ikonziidá' baa nyáágo gábiñii, Ya' Bik'ehgo'ihinañ biYe' hondlaa née?

36 Nñeehñ gáníí, Hadínhíí baa shil nagolñi', sheBik'ehñ, áík'ehgo hoshdlaa doleeł.

37 Jesus gábiñii, Ilk'idá' hí'ii, nich'i' yałti'íí án át'ii.

38 Nñeehñ, SheBik'ehñ, noshdlaa, ñii. Áídí' yoskaad.

39 Jesus gáníí, Aayá'iti'húí bigha ni'gospzán biká'zhí' niyáá, hadíí doo daago'íí dahíí daago'íí nádaadleehíí bigha; áídá' hadíí daago'iiníí bínáá ádaagodíh daaleeh.

40 Áígee Phárisees daanlíni la' bit'ahyú nadaaziiníí díí daidezts'aqáá' gádaabíhni, Ya' nées ałdó' nohwináá ádaagodíh nées?

41 Jesus gánádaabíłdo'niid, Nohwináá ádaagodíhyúgo nohwinchó'íí ádíh doleel ni': áídá' k'adíí, Daagohiit'íí, daadohni; áík'ehgo nohwinchó'íí t'ah be'ádaanoht'ée.

10

1 Da'anii, da'aniigo gádaanoht'ishni, Dahadíni dibelíí ha'ánáníh ch'ígót'i'dí doo ha'ánádáh dadá' lahyúgo yitisyú ha'ánádáhíí, án in'íhí dagohíí aayihí'niili nlií.

2 Hadíni ch'ígót'i'dí ha'ánádáhíí dibelíí nanyoodi nlií.

3 Ch'íná'itíh yaa sidaahn bá yó'o'itíh; án bidibelíí yich'í' aníigo daidíts'ag: dabíí bidibelíí bizhi' yee yich'í' aníigo ch'íyihiniil.

4 Dabíí bidibelíí ch'íyihiniil dá', yádíh dahdígháh, áík'ehgo dibelíí biké' dahnádikséeh: bizhihíí yídaagoksíhíí bigha.

5 Nnee doo yídaagoksí dahíí doo yiké' dahdikáh da, daazhógo bits'á' dahnádikséh; án bizhihíí doo yídaagoksí dahíí bigha'

6 Áí Jesus bíł ch'ígó'aahgo ádaabíhniid; áídá' nt'é niigo anii shíhíí doo bíł ídaagozi da.

7 Jesus gánádaabíłdo'niid, Da'anii, da'aniigo gádaanoht'ishni, Shíí ch'ígót'i'íí nshíí, dibelíí ha'áná'niłgee.

8 Dashíntsé híkaihíí dawa da'in'íhíí la'íí aadaayihí'niihíí daanli; áí dibelíí doo daabid-its'ag da.

9 Shíí ch'ígót'i'íí nshíí: hadíni shíí shinkááyú ch'ínyááhíí hasdádogaal, áík'ehgo ha'ánádáhdí' ch'ínádáhgo da'iyaa doleel.

10 In'íhíí in'íhíí bigha nadáh, la'íí na'íłtseedhíí bigha, dawahá da'ílií yilchihíí bigha: shihíí ko'ihí'na' daagolíí doleehíí bigha niyáá, dázhó bitisyú ch'ída'izkaadyú ihí'naahíí bee daach'ihinaa doleel.

11 Shíí dibelíí nanyoodíí nkt'éhi nshíí: dibelíí nanyoodíí nkt'éhi bi'ihí'na' ndi bidibelíí yá nyiné'.

12 Hadíí na'iziidíí, doo dibelíí nanyoodíí nlií dahíí, doo dibelíí bíyéé dahíí, ma'cho higaalgo yo'íídá' dibelíí yits'á'yúgo nádilwo'i; áík'ehgo ma'chohíí dibelíí la' yil ndaadeel, la'ihíí náhołséeh.

13 Na'iziidíí daazhógo na'iziidhíí bigha, dibelíí doo yaa bíł goyéé dahíí bigha yits'á' nádilwo'.

14 Shíí dibelíí nanyoodíí nkt'éhi nshíí, shidibelíí bídaagonsí, shíyéehíí shídaagoksí.

15 ShiTaa shígótsíhíí k'ehgo shíí ałdó' shiTaa bígonsí: shí'ihí'na'íí dibelíí bá ndiishné'.

16 Shidibelíí lahyúgo ha'ánsinil: áí ałdó' bíł nánishkáh, áí shizhihíí daidiits'íh doleel; áí dała'ázhí' nádleeh, dibelíí nanyoodíí dała'á hileeh.

17 Shi'ihí'na'íí nniishné', nádidiishné' doleelgo híí bigha shiTaa bíł nshó.

18 Doo hadíni shits'á' náidoné' át'ée da, dashínik'eh ndiishné'. Dashíí shinawodíí bee ndiishné', dashíí shinawodíí bee nádidiishné'. Díí shiTaa yee shá ngon'áá ni'.

19 Díí yatí'híí bigha Jews daanlíni íłts'á'kai.

20 Łáágo gádaanniid, Ch'iidn biyi' golíí, biini' ádíh; nt'é bigha hídaayołts'aqá?

21 La'íí gádaanniid, Ch'iidn biyi' golííni doo díí k'ehgo yakti' da go'íí. Ya' ch'iidn nnee bínáá ágodinií yínáá yá ánágodle' nées?

22 Haigo Jerúsalemgee da'ch'okaaqah goz'aaníí Bik'ehgo'ihí'na' ba' its'ágót'áá bee bíná'goniigo da'ídaagee ngonyáá.

23 Da'ch'okaaqah goz'aagee Solomon bich'ínágo hin'áá yuñe' Jesus anádaal lék'e.

24 Jews daanlíni baa íła'adzaago gádaabíhni, Da'os'ahzhí' láá nohwił nagolní'go ánt'ee? Christ nííyúgo dabígóziigo nohwił nadaagolní'.

25 Jesus gádaabiñii, Nohwił nadaagosisñi' ni', ndi doo daashohdlaą da: shiTaa bizhi' bee áná'esh'íłkí dabígóziigo yee shaa nagolñi'.

26 Áídá' doo shidibełłi daanohłłi dahíi bighą doo daashohdlaą da.

27 Shidibełłi shizhihií daidits'ag, ái bídaagonsi, ái shiké' anákah:

28 Ihi'naa doo ngonel'ąą dahíi baa daasiiné'; doo da'íłi daaleeh dago doo hadín shilák'e hayonił at'éé da.

29 ShiTaa shainíłi dawa yitisgo at'éhi nłi; doo hadín shiTaa bilák'e hayinił yinel'ąą da.

30 Shíi hik'e shiTaa biłgo dała'á ndłi.

31 Jews daanłini tsée nádaayiheslaa, yee daabołne'go.

32 Jesus gádaabiñii, ShiTaa bits'ą'dí' nłt'éégo áná'ol'íłkí doo alch'ídn nohwił ch'í'nah ashłaa da; hadíłi bighą ndaashidołne'?

33 Jews daanłini gádaabiñii, Nłt'éégo áná'íl'íłkí bighą doo ndaaninłne' da; áídá' Bik'ehgo'ihinań dénchọ'go baa yánłti'híi bighą; ni nnee nłini Bik'ehgo'ihinań áná'ń'íłkí bighą.

34 Jesus gádaabiñii, Dilzini daanohłłi nohwildéniid, golzeego nohwá begoz'aaní biyi' bek'e'eshchii shi ya'?

35 Bik'ehgo'ihinań biyati' baa daasné'íi nnee dilzini daiłniigo yozhiiyúgo, Bik'ehgo'ihinań biyati' bek'e'eshchiinií doo k'ihzhí' ngot'ąą dago;

36 Ya' shíi shiTaa its'ą'shíłłiigo ni'gosdzán biká'zhí' nkeshinł'a'íi, Bik'ehgo'ihinań nchọ'go baa yánłti', daashıdohni née; Bik'ehgo'ihinań biYe' nshłłi, dishnihií bighą?

37 ShiTaa ánat'íłkí k'ehgo doo ánasht'íłłi dayúgo, doo daashohdlaą da.

38 Áídá' be'ánasht'íłlyúgo, doo daashohdlaą da ndi, ánasht'íłłi daahohdlaą; ái bee shiTaa shiyi' golıłhíi, la'íi shiTaa biyi' gonshłłi bídaagonłsı, la'íi daahohdlaą doleeł.

39 Ái bighą daabiłtsodgo ch'éh ánáadaabiłłi; ndi bits'ą' hach'iyáa.

40 Áídi' Jesus Jórdan túnlíni hanaayú onaanádzaa, John dantsé baptize ágólaa goz'ąązhí'; akú naghaa.

41 Nnee ląągo baa heskaigo gádaani, John doo godiyıhgo áná'ol'íłkí áyíłlaa da: ndi John díi nneehíi yaa nagolñi' n'íi dawa da'anii lęk'e.

42 Áik'ehgo áígee ląągo daabosdlaąd.

11

1 Béthany golzeegee nnee la', Lázarus holzéhi, nniih lęk'e, ái kłh goznıłgee Mary la'íi bik'isn Martha daagolłi.

2 (Án Maryhíi Jesus ik'ah yik'i yaa yiziidgo bitsizıl bee bikee yá k'eyıłdee n'íi, án bilah Lázarus holzéhi nniih.)

3 Lázarus bilahkíi Jesus yich'ı' yati' bá ot'ąą, NohweBik'ehń, nił nzhóni nniih, daayıłniigo.

4 Jesus yidezts'ąądá' gánii, Díi nniihíi doo datsaahgo at'éé da, áídá' Bik'ehgo'ihinań ízisgo ye'at'ééhíi ch'í'nah alnéhgo ágot'ıı, la'íi Bik'ehgo'ihinań biYe' ízisgo ye'at'ééhíi ch'í'nah hileeh doleełhíi bighą.

5 Jesus, Martha hik'e bik'isn la'íi Lázarus biłgo bił daanzhọ.

6 Lázarus nniihgo ya'ikonzııdá', da'akú sidaago naki bee náyiskąą lęk'e.

7 Ái bikédi'go Jesus bitsılke'yu gádaayıñii, Judéayú náádookáh.

8 Áídá' bitsılke'yu gádaabiñii, NohwiNant'a', da'ániidégo Jews daanłini nił ndaaziłné'go hádaat'ıı ni'; ndi ya' akú nádińdzaa née?

9 Jesus gánadaabiłdo'niid, Ya' dała'á jıı doo nakits'adah lénadihikos da née? Dahadín jııhíi yiyi' naghayúgo, doo hayaa nageeh at'éé da, díi ni'gosdzán biká' begot'iinií yo'ıłhíi bighą.

10 Dahadín tł'é'yú higaalyúgo hayaa nageeh, biyi' yune' begot'iinií adłhíi bighą.

11 Ánniidíí bikédí'go gánádaayíldo'niid, Nohwit'eké Lázarus ilhosh; ch'ínánsiidyú déyáá.

12 Bitsilke'yu gádaabiñii, NohweBik'ehń, Lázarus ilhoshyú nł'ée nádleeh gádnii.

13 Jesus, Lázarus daztsąą, niigo aníí: áídá' bitsilke'yuhíí hánáyolgo ilhoshgo áyiñii ląą daanzį lęk'e.

14 Jesus áníta ch'í'nah ádaagozlaa, Lázarus daztsąą, niigo.

15 Da'ohdłąą doleełhíí bighą doo ákú nashaa dahíí nohwá shł gozhóó; ndi haląą bich'į'yú dookáh.

16 Thomas, Dídymus holzéhi, itsilke'yu yił daanłini gádaayilñii, Néé áldó' akú dookáh, Jesus bił nadaan'ne' doleełgo.

17 Lázarus ilk'idá' le'sitįigo dį'į' bee yiskaąyú Jesus nyáá lęk'e.

18 Jerúsalemđí' nakidn dahgostų'yú shį Béthany goz'ąą:

19 Áídí' Jews daanłini ląągo Martha hik'e Mary bilah n'íí bighą bidag yádaakti'go baa heskai.

20 Martha Jesus higháhgo ya'ikonziįgo dagoshch'į' yich'į' ch'ínyáągo yaa nyáá, Mary kįh yuņe' sidaadá'.

21 Martha Jesus gáyilñii, SheBik'ehń, kú síndaayúgo shilah doo daztsąą da doleeł ni'.

22 K'ad ndi dant'éhéta Bik'ehgo'ihí'nań bíhónkeedíí naa yiné'go bígonsį.

23 Jesus gábilñii, Nilah naadidodaał.

24 Martha gábilñii, Nnágodzaahíí bijį nách'idikáhgee naadidodaałgo bígonsį.

25 Jesus gábilñii, Shíí shilahyú nnee naadidokaah, shíí ihí'naahi nshłį: dahadín shodłąąyúgo daztsąą ndi, hińaa nádodleeł:

26 Dahadín hińaago shodlaaníí doo datsaah at'ée da. Ya' díí hondłąą née?

27 Martha gábilñii, Ha'oh, sheBik'ehń: Christ, Bik'ehgo'ihí'nań biYe' ni'godzán biká' hígháhi nłįįgo hoshdłąą.

28 Gánñiidá' onádaago dant'éhego bik'isn Mary gáyilñii, Ilch'ígó'aahíí kú nyáągo nokéed.

29 Mary ái yidezts'ąądá' dagoshch'į' nádiidzaago yich'į' oyáá.

30 Jesus Martha baa nyáá n'íígee t'ah sidaago, doo hwahá kįh goznilyú hígháh da.

31 Jews daanłini bidag yádaakti'go kįh yuņe' yił naháztaą n'íí Mary hwéheego nádiidzaago ch'ínyááhíí daayo'įigo yiké' dahiskai, Lázarus le'sitįyú hichagyú deyaa shį, daanii lęk'e.

32 Mary, Jesus sidaayú nyáádá' yiłtsąągo yiyahzhį' hayaa adzaa gánįigo, SheBik'ehń, kú síndaayúgo shilah doo daztsąą da doleeł ni'.

33 Jesus Mary la'íí Jews daanłini yił hikai n'íí biłgo daachago yo'įđdá' biyi'siziiníí doo bił gozhóó da lęk'e,

34 Áík'ehgo gáníí, Hayú ndaasołtį lán? NohweBik'ehń, yushdé' ákú dín'į, daabilñii.

35 Jesus hichag lęk'e.

36 Jews daanłini, Dážhó bił nzhóq lęk'e! daanii.

37 Áídí' la' gánádaado'niid, Nnee bináá ágodini déz'įigo ánáyiidlaa n'íí, díí nnee áldó' doo datsaah dago áyíłaa doleeł lán shį ya'?

38 Jesus bidayi' chad nadesdzaago, Lázarus le'sitįyú nyáá. Tsébi'í'án yuņe' sitį, tsée binásgee daaden'ąągo.

39 Jesus gáníí, Tsée yó'odaah'aah. Nnee daztsaaníí bilah Martha gábilñii, SheBik'ehń, k'adíí nłchų' silį go'į, dį'į' yiskaądá' daztsąą n'íí bighą.

40 Jesus gábilñii, Ondłąąyúgo Bik'ehgo'ihí'nań bits'ą'dí' ízigo ágot'eehíí hłłtséh doleeł, ya' doo ágánikđéniid da lá née?

41 Áík'ehgo daztsaaníí sitįgee tsée binásgee daaden'aaníí yó'odaiz'ąą. Jesus hadag déz'įđdá'gáníí, ShiTaa, shidints'agíí na'ihénsį.

42 Dábik'ehn shidints'ago bígonsį, ndi kú nnee nadaazhíí bighą ádéniid, shin'la'íí daayodłąą doleełhíí bighą.

43 Ágánñiidá' adįđ yiká áníí, Lázarus, aadí' ch'ínńáh, yiłñii.

44 Nnee daztsaa n'í bigan la'í bikee nadik'a' bik'ídaadesdizgo; binii áldó' nadik'a' bik'ídesdizgo ch'ínyáá. Jesus gádaabiñii, K'eda'oh'ad, áik'ehgo dowáh.

45 Áídí' Jews daanlíni l'áago Mary yił hikai n'í, Jesus adzaahí daayo'íigo daabosdlaad l'ek'e.

46 Áídá' la', Phárisees daanlíni yich'í' okaigo, Jesus ánát'íidíi yaa yił nadaagosni'.

47 Áik'ehgo okaqah yedaabik'ehi itisyú nadaandeehi hik'e Phárisees daanlíni bilgo nnee yánádaaltihíi l'á'ádaizlaago gádaayiñii, Hago l'á'á daaahi'ne'? Díi nneehíi godiyihgo áná'ol'íi l'á'ágo ánát'íi.

48 Dayúweh díi k'ehgo ánát'íi yúgo nnee dawa d'ánko daabodlaqah doleeki at'éé; la'í Romans daanlíni nalséehgo nohwi'okaqah goz'aaníi la'í nohwini'íi nohwaa daagohet'aah.

49 Áídí' áí ádaanniidíi la', Cáiphah holzéhi, áí legodzaahíi biyi' okaqah yebik'ehi da'tiséyú sitíni gádaabiñniid, Doo nt'é bídaagonoñi da,

50 Nnee da'á nnee dawa yá datsaahgo zhá nzhq, áik'ehgo zhá Jews daanlíni dawa doo da'ílii hileeh da, áí doo nohwił bídaagozi da l'á'á.

51 Díi doo dabínik'ehgo aníi da: áí legodzaahíi biyi' okaqah yebik'ehi da'tiséyú sitíigo, Jesus Jews daanlíni yá datsaah doleeki dabíntsé yaa nagolni';

52 Doo Jews daanlíni zhá bá datsaah da, ndihíi Bik'ehgo'ihí'nañ bichagháshé dawa ilts'a'yú nadaakaihíi da'ázhí' ánálnéhgo áldó' bá datsaah doleel.

53 Áí bijíidí' godezt'i'go hagog'éégo Jesus daayizilheehíi yee nadaagoshchii.

54 Áí bigha Jesus doo dayúweh Jews daanlíni bitah ch'í'nah naghah da; ndi áídí' da'igolíyú ba'ashhahgee goz'áni biyi' kih gozñil Éphraim golzeeyú óyáá, áígee bitsilke'yu yił naháztaq.

55 Bitis-hagowáh n'íi bee bíná'godiníhgo Jews da'iyaaahíi bich'í' goldohdá', Jews daanlíni l'á'ágo okaqah zhinéégo ilch'í' ádaach'idilne'híi bigha il'anidí' Jerúsalem yúdag oheskai.

56 Da'ch'okaqah goz'aq yune' nadaazi'go Jesus yiká daadéz'íigo gádaaiki'di'ñii, Nt'é daanoñi, da'idaayú hínáh doleel shí ya'?

57 Okaqah yedaabik'ehi itisyú nadaandeehi la'í Phárisees daanlíni, dahadíi Jesus hayú naghahíi yígolsiyúgo bil nadaagolni'go yá ndaagoz'aq, daayiltsoodhíi bigha.

12

1 Bitis-hagowáh n'íi bee bíná'godiníhzhí' gostán yiłkaah godziidhá' Jesus Béthanyú nyáá, Lázarus daztsaaqdí' náyihilna' n'íi golíyú.

2 Áígee o'i'áayú bá áda'ch'izlaago Martha koch'í' ndaahazkaq, Lázarus itah bil da'ch'iyaa l'ek'e.

3 Mary ik'ah lán ílini, spikenard holzéhi, da'á dahdidleego Jesus bikee biká'zhí' yaa yiziidgo bitsizil yee k'eyildée: kih yune' ik'ah likagolchiníi dahot'éhé godideznag.

4 Áídá' Judas Iscáriot, Simon biye', Jesus bitsilke'yu itah nlíni, ch'ibido'aakíi gáníi,

5 Zhaalíhíi tét'iyehíi bitah'i'ñiihíi bigha nt'é bigha díi ik'ah doo taagi gonenadín penny izliigo nahazni da?

6 Díi aníhíi doo tédaat'iyehíi yaa bil goyéégo anii da; ndi in'íhi nlihihíi bigha anii, bestso bizis nayi'aago bestso biyi' odaach'ihikaadíi náyihini.

7 Jesus gáníi, Ch'ík'eh at'íi: leeh shi'dilteehíi bijii doleelhíi bigha da'áik'ehgo nainé' nzhq.

8 Tédaat'iyehíi dábik'ehn nohwitahyú nadaakai; shihíi doo dábik'ehn nohwitahyú nashah da doleel.

9 Jews daanlíni l'á'ágo Jesus ákú naghahgo yídaagoñigo baa nántsáq, doo dá Jesus zhá bigha da, Lázarus daztsaaqdí' náyihilna' n'íi daayiltsehíi bigha áldó'.

10 Áídá' okaqah yedaabik'ehi itisyú nadaandeehi Lázarus áldó' zideego doleeki yaa nadaagoshchii;

11 Bíí bigha Jews daanlíni láágo Jesus daayosdlaadgo bits'á' daheskaihíí bigha zideego hádaat'íí.

12 Áí iskaqa hik'e nnee láágo da'idaayú híkaihíí Jesus Jerúsalemyú hígháhgo ya'ikodaanzíídá',

13 Ch'il, palm holzéhi, bits'adaaz'aahíí daayonígo, yidaázhí' deskaigo nádaadilghaazhgo gádaanii, Hosánna: Israel hat'i'íí biNant'a' nlíni, Bik'ehgo'ihí'nañ bizhi' yee higaakíí bits'á'dí' gózhóq le'.

14 Jesus túlgayé bizhaazhé yaa nyáágo yiká' dahnezdaa; dá bek'e'eshchiiníí k'ehgo,

15 Doo néndzid da, Sion bizhaazhé nlíni: nínt'íí, niNant'a' higaal, túlgayé bizhaazhé yiká' dahsdaago, nii.

16 Jesus bitsilke'yu dantségee doo bíl ídaagozì da: ndi Jesus ízisgo ye'at'ééhíí ch'í'nah ágolzaadá, díí bak'e'eshchíí n'íí lá'íí ábi'dilzaahíí yínadaalnii.

17 Jesus Lázarus daztsaadi' náyihilna'go tsébií'i'ándí' ch'ínáh yílniid n'dá' nnee bináál ánágot'íí n'íí yaa nadaagosni'.

18 Godiyíhgo ágodzaahíí ya'ikodaanzííhíí bigha nnee Jesus yidaázhí' onalsáá.

19 Áík'ehgo Phárisees daanlíni gádaakíídnii, Doo hagot'éégo ládaahodle'go da laa; daadeh'íí, ni'goszán biká' nnee dawa bikié' dahnádníí.

20 Nnee Greeks daanlíni lá' itah náánsáá, da'idaagee da'ch'okaahyú.

21 Áí Philip yaa hikai, Gálilee biyi' Bethsáida golzeedí' gólíni, áík'ehgo gádaabííni, Jesus daahiiltséh hádaahiit'íí.

22 Philip Andrew yíí nagoln'yú óyáá: Andrew, Philip yíí o'áázhgo Jesus yíí nadaagosni'.

23 Jesus gádaabííni, Shíí, nnee k'ehgo Niyááhíí, ízisgo be'ánsht'eehíí ch'í'nah hileehíí bee biká' ngonyáá.

24 Da'anii, da'aniiigo gádaanohwíídnii, T'oh nagháií biyigé doo leezh biyi' onehezdeego daztsaa dayúgo da'ágat'éé nt'éé: áídá daztsaayúgo zhá binest'a' láá hileeh.

25 Dahadín bi'ihí'na' bíl ilííhíí bi'ihí'na' bits'á' da'ílíí hileeh; áídá' dahadín díí ni'goszán biká'gee bi'ihí'na' doo bíl ilíí dahíí ihí'naa doo ngonel'aa dahíí yee hínaa doo.

26 Dahadín shá na'iziidyúgo shiké' higaal le'; hayú nashaayú ákú shá na'iziidíí áldó' naghaa dolee: dahadín shá na'iziidíí shiTaa bidnshíhi at'éé.

27 Shiyi'sizíni doo bíl anii da k'adíí; nt'éshá' dishniih? ShiTaa, díí shich'í' ágonéhíí bits'á' hasdánínteeh, dishniih née? Dah, díí shich'í' ágonéhíí bigha niyááhi at'éé.

28 ShiTaa, ízisgo nizhi'íí ch'í'nah ánle'. Áík'ehgo yaaká'dí' hadziíhíí gánniid, Ikk'idá' ízisgo nizhi'íí ch'í'nah áshlaa ni', áík'ehgo ch'í'nah ánánáshdle'.

29 Nnee bit'ahgee nadaaziiníí lá' áí daidezts'aaago gádaanii, Ides'nih: lá'íí gádaanii, Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á yaaká'dí'hi bich'í' hadzii.

30 Jesus gáníí, Díí hadziíhíí doo shíí shigha da, nohwíí nohwicha ánniid.

31 K'adíí díí ni'goszán biká' ágot'eehíí baa yá'iti': áík'ehgo ni'goszán binant'a' ch'ídolt'ee.

32 Shíí ni'dí' ts'ídag dahshidi'diiltííyúgo nnee dawa ích'í'go ashdléh.

33 Hagot'éégo datsaah doleeíí bebígózhíí bigha ágánniid.

34 Nnee gánadaado'niid, Begoz'aaníí biyi', Christ dahazhí' golíí, golzeego née daasidi-its'aa: nt'é bigha, Nnee k'ehgo Nyááhíí ts'ídago dahbidi'doltee, nnií áídá'? Nnee k'ehgo Nyááhíí nniíhíí hadín álnii?

35 Jesus gádaabííni, Be'idindláádíí dét'ihézhí' t'ah nohwá begot'íí. Be'idindláádíí t'ah golíídá' bee nahkai, dahyúgo godííhíí nohwitis hileeh: dahadín godííhííyú naghahíí hayúgo higaakíí doo yígótsj da.

36 Be'idindláádíí t'ah nohwá begot'íídá', be'idindláádíí daahohdlaa, áík'ehgo idindláádíí bichagháshé daadolee. Jesus díí yee hadziidá' yits'á' nyáágo yits'aa nádest'ííd lék'e.

³⁷ Godiyihgo áná'ol'íhíí lą́ągo binaááł áyíílaa ndi t'ah doo daabodląą da:

³⁸ Esáias, Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú na'iziidi gánniid n'íí begolne'híí bighą ágodzaa, NohweBik'ehń, nadaagosiilńi'íí hadín yosdląąd? Ła'íí hadín nohweBik'ehń bigan bina-wodíí bił ch'í'nah alzaa?

³⁹ Áí bighą doo da'odląą da, Esáias gánádo'niidhíí bighą.

⁴⁰ Binááł ádaagodihgo, ła'íí bijíí daantł'izgo áyíílaa; dahyúgo binááł yee daayo'íí, ła'íí bijíí bee bił ídaagozi, áík'ehgo shich'í' ádaane'go nádaasziih doleel.

⁴¹ NohweBik'ehń bits'ą'idindláádíí yo'íídá' yaa yałti'go Esáias ágánniid lęk'e.

⁴² Da'ágát'ée ndi nant'án daanlíni lą́ągo Jesus daayosdląąd ndi Phárisees daanlíni yédaaldzidgo doo ch'í'nah yaa nadaagolńi' da, Jews ha'ánáséhdí' ch'ínohwidinedzoodhi at'ée dńńko daanzigo:

⁴³ Bik'ehgo'ihí'nań bił nzhooníí doo dązhó hádaat'íí dadá' nnee bił nzhooníí zhą itisgo hádaat'íí.

⁴⁴ Jesus hadíid hadziigo gánniid, Dahadín shodląąhíí doo shíí zhą shodląą da, áídá' shinł'a'ń aldó' yodląą.

⁴⁵ Hadín sho'iiníí shinł'a'ń yo'íí.

⁴⁶ Be'idindláádíí nshłiigo ni'gosdzńń biká'zhí' niyáá, dahadín shodląąhíí doo godilhiłyú naghaa le' at'ée da.

⁴⁷ Dahadín ádishńiihíí yidits'agdá' doo yikísk'eh at'ée dahíí, án doo baa yashti' da: ni'gosdzńń biká' nnee doo baa yashti'go niyáá da, hasdáhishńiiłgo niyáá.

⁴⁸ Dahadín doo háshit'íigo shiyati' doo nágodí'aah dahíí baa yałti'íí gólíí: yati' bee yásłti'íí nnágodzaahíí bijíí baa yałti' doleel.

⁴⁹ Doo dashńnik'eh yásłti' da, shiTaa shinł'a'ń nt'é dishńiigo yashti'íí, nt'é dishńiigo hasdziihíí shá ngon'ąą.

⁵⁰ Díí bígonsł, hadín biyati' bikísk'eh at'éełhíí ihí'naa doo ngonel'ąą dahíí yee hińaa doleel: áík'ehgo shiTaa áshłńiihíí bikísk'eh yashti'.

13

¹ Bitis-hagowáh n'íí bee bíná'godinłhgo da'idaąhíí dabńntsé, Jesus ni'gosdzńń yits'ą' biTaa yich'í' nádiidáhíí biká' ngonyáągo yígółsídá', ni'gosdzńń biká' biké' hikaahíí bił nzhoągo dńngonyáązhí' bił nzhoą.

² O'í'ąáyú da'ch'iyąądą' Simon biye', Judas Iscáriot holzéhi, Jesus ch'íbidí'aahgo ilk'idá' ch'iidn nant'án natsíbilkeesgo ábłsł;

³ Jesus biTaa dawa baidin'ąągo yígółsł, ła'íí Bik'ehgo'ihí'nań yits'ą'dí' nyáá, Bik'ehgo'ihí'nań yich'í' nádesdzaago aldó' yígółsł;

⁴ Áík'ehgo da'iyąądí' nádiidzaago iká' bi'íhíí ídaa yidiltsooz; áídí' niibek'e'ildéhe náidnłtsoozgo ídináisti'.

⁵ Betádígisé biyi'zhí' tú yaa yiziidgo, bitsilke'yu bikee yá tádaizgizdí' niibek'e'ildéhe binasti' n'íí bee yá k'edaayildéh nkegonyaa.

⁶ Áídí' Simon Peter baa gonyáągo gábilńii, SheBik'ehń, ya' shikee shá tánąngis née?

⁷ Jesus gábilńii, Nt'é bighą asht'íiníí k'adyúgo doo bígonsł da, ndi bígonsłiđh ndi at'ée.

⁸ Peter gábilńii, Shikee doo shá tánąogis at'ée da. Jesus gánábildo'niid, Nikee doo ná tásígiz dayúgo, doo nił gonsht'íí da.

⁹ Simon Peter gábilńii, SheBik'ehń, doo shikee zhą shá tánąngis da, shigan hik'e shitsits'in aldó' shá tánąngis.

¹⁰ Jesus gábilńii, Dahadín ténáłtki'íí bikee zhą táyigis bik'eh, áík'ehgo dásizíí nt'éégo tanąngiz: nohwíí tádaanohwidesgiz, ndi doo dánohwigha da.

¹¹ Hadín ch'íbidí'aahíí yígółsłhíí bighą ágánniid, Doo dánohwigha tádaanohwidesgiz da.

¹² Aął bikee yá tádaizgizgo iká' bi'íhíí ánągodlaa, áídí' dahnánezdzaago gádaabilńii, Nohwá ásdzaahíí bídaagonłsł née?

13 Ilch'ígó'aahíí la'íí nohweBik'ehń daashildohńii: da'áígee ádaadohńii áí; án nshlǐhíí bighą.

14 Shíí nohweBik'ehń la'íí nohwił ch'ígó'aahíí nshłini nohwiķee nohwá tádaasigizi: áík'ehgo nohwíí áldó' nohwiķee látádaahgisgo dábik'eh.

15 Be'ol'ǐi doleełíí nohwińáál áshłaa, áík'ehgo nohwíí áldó' ágádaah't'ǐi le'.

16 Da'anii, da'aniigo gádaanohwiłdishńii, Na'iziidíí doo binant'a' yitisgo at'éé da; hadín hil'a'íí binł'a'íí doo yitisgo at'éé da.

17 Díí bídaagonokǐgo, be'ánádaah't'ǐi yúgo nohwił daagozhóó doleeł.

18 Doo dánohwigha nohwaa yashti' da: hadíí hanohwińilíí bígonsǐ: ndi Bik'ehgo'ihí'nań biyati' bek'e'eshchiinií begolne' doleełhíí bighą, Hadín bán bił hishaaní shich'ǐ' got'ǐh.

19 Doo hwahá begolne' dadá' baa nohwił nagoshńi', áík'ehgo be'ágodzaago da'án nshłigo daahohdłąą doleeł.

20 Da'anii, da'aniigo gádaanohwiłdishńii, Dahadín deł'a'ń náidnłtǐyúgo, shíí áldó' náshidilteeh; hadín náshidnłtǐhíí shinł'a'á áldó' náidilteeh.

21 Jesus ágánniidá' biyi'siziinií doo bił gozhóó dago, nagolni'go gáníí, Da'anii, da'aniigo gádaanohwiłdishńii, Nohwíí la' ch'íshinoh'aah doleeł.

22 Hadínshą' áyilńii daanzigo bitsilke'yu nádaakinél'ǐi.

23 Bitsilke'yu la', Jesus bił nzhónihi, Jesus bitılzhǐ' bínentǐí lək'e.

24 Áík'ehgo Simon Peter áí nayí'izhgizhgo gáyilńii, Nahódńłkid, hadín áyilńii áí?

25 Bitılzhǐ' bínentíinií Jesus gáyilńii, SheBik'ehń, hadín áłńii áí?

26 Jesus gáníí, Ee'sí'ąągo baa dish'ahíí, án áldishńii. Yee'iz'ąągo Judas Iscariot yaa yin'ąą, Simon biye'.

27 Ee'ist'ąąhíí náidn'ąądá' ch'iidn nant'án, Satan holzéhi beh hiyáá. Jesus gábilńii, Nt'é ánle'íí dahale ánle'.

28 Da'iyąągo naháztaaníí nt'é bighą ágábilńniidíí doo la' yígokǐid da.

29 Judas zhaali bisis nayi'aahíí bighą Jesus ágábilńii, daanzǐ ląą, Da'idaaníí bá hidán nayilńiihgo, dagohíí, Tédaat'iyéhíí nt'éhéta yaa daayiné', yo'niigo aníí ląą daanzǐ.

30 Judas ee'ist'ąąhíí náidn'ąąhíí bikédí'go dagoshch'ǐ' ch'ínyáá; áídí' t'ǐ' gozłǐi.

31 Ch'ínyáádá' Jesus gáníí, K'adíí shíí, nńee k'ehgo Niyááhíí ízisgo be'ánsht'eehíí ch'í'nah alne', Bik'ehgo'ihí'nań ízisgo ye'at'ééhíí shíí shee ch'í'nah alne'.

32 Áík'ehgo Bik'ehgo'ihí'nań ízisgo ye'at'ééhíí shíí shee ch'í'nah alzaayúgo, Bik'ehgo'ihí'nań áldó' ízisgo be'ánsht'eehíí dabíí ch'í'nah áidolííł, dagoshch'ǐ' ch'í'nah áidolííł.

33 Shichągháshé, dét'ǐhézhi' t'ah nohwił nashkai. Shiká daadeh'ǐi doleeł; Jews daanłini ádaabildéniidíí k'ehgo nohwíí áldó' gánohwiłdishńii, Hayú déyááyú doo nohkáh at'éé da.

34 Begoz'aaníí aníidéhi bee nohwá ngonsh'aah, łł daanohjooogo; dashíí shłł daanohshooóhíí k'ehgo nohwíí áldó' łł daanohjoo doleeł.

35 Díí bee shiké' hikaahíí daanohłǐigo nńee dawa yídaagokǐ doleeł.

36 Simon Peter gábilńii, SheBik'ehń, hayú dínyaa? Jesus gábilńii, Hayú déyááyú k'adyúgo doo shiké' nńáh da; áídá' ikédí'go shiké' nńáh doleeł.

37 Peter gábilńii, SheBik'ehń, nt'é bighą k'adyúgo doo níké' disháh da? Shíí nighą dasiitsąą ndi dábik'eh.

38 Jesus gábilńii, Ya' shíí shighą dantsaah née? Da'anii, da'aniigo gánildishńii, Tazhik'áne doo hwahá aníih dadá', taadn doo bígonsǐ da shłłńiih ndi at'éé.

14

1 Doo nohwijíí natsídaahiltó' da le': Bik'ehgo'ihí'nań daahohdłąą, shíí áldó' daashohdłąą.

2 ShiTaa golíyú ląągo nohwiba' goz'ąą: doo ágát'éé dayúgo doo nohwił nagoshńi' da doleeł ni'. Ákú nohwá ilch'ǐ'goshłéhyú déyáá.

³ Ákú nohwá ilch'i'goshlaadá' nánshdáhgo t'aazhí' nohwił nádishkáh; hayú sídaáyú nohwíı áldó' ákú nasóıtqa doo.

⁴ Hayú déyaáyú bídaagonoıı, itínhíı áldó' bídaagonoıı.

⁵ Thomas gábilnii, NohweBik'ehń, hayú dínyaahíı doo bídaagonlzi dadá' hagot'éégo itínhíı bídaagonlzi?

⁶ Jesus gábilnii, Shíı itínhíı nshlıı, da'anıı ágot'eehíı, la'ıı ihi'naahíı nshlıı: shíı shinkááyú zhá shiTaa yaa higháhi at'éé.

⁷ Shídaagonoııyúgo shiTaa áldó' bídaagonoıı doleeł ni': kodı' godezt'i'go bídaagonoıı, la'ıı daahoııtsaa.

⁸ Philip gábilnii, NohweBik'ehń, niTaa nohwił ch'i'nah ánle', áık'ehgo nohwił dádaabik'eh.

⁹ Jesus gábilnii, Philip, ya' nohwił nashkaigo nzaad ogoyáadá' t'ah doo shıgonlshıı da née? Hadín sho'ıınıı shiTaa yo'ıı; áıdá' nt'é bigha, niTaa nohwił ch'i'nah ánle', nııı?

¹⁰ ShiTaa biyi' gonshlıı, la'ıı shiTaa shiyi' gollıı doo hondláah da née? Yati' bee yashti'ıı doo dashınik'eh yashti' da: shiTaa shiyi' gollııńıı ánásht'ıılıı dabıı ánáyol'ıı.

¹¹ ShiTaa biyi' gonshlııgo, la'ıı shiTaa shiyi' gollııgo shondláah: dagohıı ánásht'ıılıı zhá bigha shondláah.

¹² Da'anıı, da'anııgo gádaanohwııdışnıı, Hadín shodlaanıı ánásht'ıılıı k'ehgo ánát'ıı doleeł; ánásht'ıılıı bitisgo ndi ánát'ıı doo; shıı shiTaa bich'ı' nádésdzáhıı bigha.

¹³ Shizhi' hohshııgo nt'éhéta daahóhkeedıı nohwá łashle', shiTaa ızisgo ye'at'ééhıı biYe' bee ch'i'nah ádolnıı doleełgo.

¹⁴ Shizhi' hohshııgo dant'éhéta daahóhkeedyúgo nohwá łashle'.

¹⁵ Nohwił daanshoyúgo bengoni'áanıı bikısk'eh ádaanoht'ee.

¹⁶ ShiTaa hoshkaah doleeł, áık'ehgo la' Kich'onııhıı nohwaa naadit'aah, án dahazhı' nohwił nlıı doleeł.

¹⁷ Án Spirit da'anıı ágot'éhi ch'i'nah áıle'hi; da'án ni'gosdzán biká' nıı doo hagot'éégo nágodı'aah da, doo daayo'ıı da, doo yıdaagoıı dahıı bigha: áıdá' nohwıı bídaagonoıı; nohwił nlıı, la'ıı nohwiyi' gollııhıı bigha.

¹⁸ Nohwits'a' nádésdzáago doo dasahndi ádaanoht'ee da doleeł: áıdı' nohwich'ı' nádışdáál.

¹⁹ Dét'ııhézhı' ni'gosdzán biká' nıı doo nádaashııtséh da; da'ágát'éé ndi nohwıı daashoııtséh: shıı hinshnaahıı bigha nohwıı áldó' daahınohnaa doleeł.

²⁰ Áı bııı shıı shiTaa biyi' nshlıı, nohwıı shiyi' daanoııı, shıı nohwiyi' daanshııhıı bídaagonoıı doleeł.

²¹ Hadín bengoni'áanıı yıgólııgo yikısk'eh at'ééhıı, án bıł nshoy: hadın bıł nshoonıı shiTaa bıł nzhóni at'éé, áık'ehgo án shıł nzhoygo bich'ı' ch'i'nah ádınsıı doleeł.

²² Judas, doo Iscáriot dahi, gábilnii, NohweBik'ehń, nt'é bigha ni'gosdzán biká' nıı doo bich'ı' ch'i'nah ádınléh dadá', néé zhá nohwich'ı' ch'i'nah ádınléh doleeł?

²³ Jesus gábilnii, Nıı bıł nshoyyúgo shiyati'ıı yikısk'eh at'éé doleeł: shiTaa bıł nzhoy doleeł, áık'ehgo baa nt'aashgo bıł daagondlıı doleeł.

²⁴ Hadın doo bıł nshoy dahıı shiyati'ıı doo yikısk'eh at'éé da: yati' daadohts'agıı doo dashıı shiyati' at'éé da, shiTaa shıı'á'ń biyati' at'éé.

²⁵ Díı ágot'eehıı bee nohwich'ı' yásııtı', t'ah nohwiıahyú nshııdá'.

²⁶ Kich'onııhıı, Holy Spirit holzéhi, shizhi' biláhyú shiTaa nohwich'ı' daıdıł'aa doleełıı dawa nohwił ch'ıgó'aah doleeł, nohwił nagosisnıı'ıı dahot'éhé bıńádaalıııhgo ánohwiıı doleeł.

²⁷ İlch'i'gont'ééhıı nohwaa nnshné', ilch'i'gont'ééhıı shıı'á'dı' begoz'ánihıı nohwaa daanshné': doo ni'gosdzán bıı'á'dı' ágot'eehıı k'ehgo nohwaa daanshné' da. Doo nohwiıı natsııdaahııı' da le', doo nédaaldzıı da le'.

²⁸ Gádaanohwíldéniidíí daadisots'áa, Deyáadí' nohwaa náshdáh doleel. Nohwíl daan-shoq lèk'eyúgo nohwíl daagozhóq doleel ní', shiTaa bich'í' nádésdzá dishñiihíí bigha; shiTaa shitisgo at'éhi nlii.

²⁹ Doo hwahá begolne' dadá' nohwíl nagosisni', be'ágodzaadá' da'ohdlaa doleelhíí bigha.

³⁰ Kodí' godezt'i'go doo lággo nohwich'í' yádaashti' da: díí ní'gospdzán binant'a' higaalhií bigha, án doo shebik'eh da.

³¹ Ní'gospdzán biká' nnee shiTaa shil nzhoggo yídaagołsı doleelhíí bigha, shiTaa shá ngon'áání k'ehgo ánasht'ijl. Daohsijh, hikaah le'.

15

¹ Shíí dasts'aa dahnanlsé'íí da'aniihíí nshlii, shiTaahíí dahnanlsé'íí nt'éégo áyílsiníí nlii.

² Shits'ádaaz'aahíí doo nest'a' áile' dahíí dawa shits'áyiniil: áídá' shits'ádaaz'aahíí nest'a' áile'íí náyigeesh, nest'án dayúweh lággo áiléh doleelhíí bigha.

³ Nohwíí ilk'idá' yati' bee nohwich'í' yásilti'íí bee daanohwidilkogod.

⁴ Shiyi' daanohlii, shíí aldo' nohwiyi' nshlii. Its'ádaaz'aahíí doo dabízhá nest'a' áyóléh át'éé da, bá'ó'áhi yiyi' nliiyúgo zhá; nohwíí aldo' nest'a' doo ádaahle' da, shiyi' daanohliiyúgo zhá.

⁵ Shíí dasts'aa dahnanlsé'íí bá'ó'áhi nshlii, nohwíí shits'ádaaz'aahíí daanohlii. Dahadín shiyi' nliiníí, la'íí biyi' nshliiníí, án nest'a' lággo áiléhi nlii; shíí da'ánshdihyúgo doo nt'é ádaahléh át'éé da.

⁶ Nnee la' doo shiyi' nlii dayúgo, its'ádaaz'aahíí la' yó'olt'e'go náhasganhií k'ehgo yó'obi'dilt'e'; nnee áí its'ádaaz'aahíí lenádaihezlaago ko' biyi' odaiskaadgo nliid.

⁷ Shiyi' daanohliiyúgo, shiyati' nohwiyi' begoz'aayúgo, dahádaht'ijhií daahóhkeedgo nohwá ádaadolniil.

⁸ Nohwinest'a' lággo ánádaal'ijhií bee shiTaa ízigo at'éehíí ch'í'nah ábi'dilzi; áík'ehgo da'aniiigo shiké' hikaahíí daanohlii.

⁹ ShiTaa bil nshoghíí k'ehgo nohwíí shil daanohshog: dayúweh shil daanohshog le'.

¹⁰ ShiTaa yegos'aaníí bikísk'eh ánsht'eego dávik'ehn bil nshoghíí k'ehgo bengoni'ááníí bikísk'eh ádaanoht'eeyúgo, dávik'ehn shil daanohshog doleel.

¹¹ Shits'á'dí' kol'ijóóníí nohwiyi' daagolji doleelgo, la'íí dázhq nohwíl daagozhóq doleelhíí bigha be'ánohwíldéniid.

¹² Díínko bengoni'áni at'éé, Shil daanohshooníí k'ehgo nohwíí aldo' hl daanohjog doleel.

¹³ If'ijóóníí díí bitisgo at'éhi doo hadín ye'at'éé da, nnee bi'ihina' bit'eké yá nyiné'i.

¹⁴ Bengoni'ááníí be'ádaanoht'eeyúgo shit'eké daanohlii.

¹⁵ Kodí' godezt'i'go doo dayúweh shá na'iziidíí daanohwíldishniigo daanohwoshíí da; na'iziidíí binant'a' ánát'ijhií doo yígółsı da: áídá' shit'eké daanohwíldishniigo daanohwoshíí; shiTaa bits'á'dí' disiiits'áá'íí dawa nohwíl ígózigo ashlaahíí bigha.

¹⁶ Nohwíí doo hadaasisokti da, shíí hanohwiheñil, nest'a' ánádaal'ijlyú dahdohkángo nohwaa godini'áá, áí nest'a' daagolji nt'éé doleelgo; áík'ehgo dant'éhéta shizhi' biláhyú shiTaa bídaahóhkeedyúgo, nohwaa yidoné'hi at'éé.

¹⁷ Díínko nohwá ngoni'áá, hl daanohjog le'.

¹⁸ Ní'gospdzán biká' nnee nohwik'edaanniihyúgo, nohwik'edaanniihíí dabíntsé shik'edaanniihgo bídaagonłsı.

¹⁹ Ní'gospdzán biká' ágot'eehíí bich'í'zhinéé daanohliiyúgo, ní'gospdzán biká' nnee dabíí bich'í'zhinééhíí bil daanzhóni at'éé; áídá' ní'gospdzán biká' ágot'eehíí doo bich'í'zhinéé daanohlii da, ndi bits'á' nohwiniñil, áí bigha ní'gospdzán biká' nnee nohwik'edaanniih.

²⁰ Nohwich'ì' hasdzii n'íí bínadaakñii, Na'iziidíí doo binant'a' yitisgo at'éé da, nohwíkdéniid. Shiniidaagodezlaayúgo, nohwíí áldó' nohwiniidaagodile'; ádishñiihíí yikísk'eh ádaat'ee lèk'eyúgo, nohwíí áldó' ádaadohñiihíí yikísk'eh ádaat'ee doleek.

²¹ Shizhi'híí bighà díí dahot'éhé ye'ádaanohwile', shides'a'n doo yídaagoksì dahíí bighà.

²² Doo niyáágo bich'ì' yádaasilti' dayúgo, doo nchò'go ádaadzaa da doleek ni'; k'adíí binchò'íí bighà doo nt'é yik'ídaagodi'áh da.

²³ Dahadíí shik'enniihíí shiTaa áldó' yik'enniih.

²⁴ Bitahyú áná'ol'ííhíí doo hwahá hadín áile'hi ashłaa dayúgo, doo nchò'go ádaadzaa da doleek ni': k'adíí shíí hik'e shiTaa bílgo daanohwiłtsąągo nohwik'edaannii.

²⁵ Dabíí bich'ì' begoz'aaníí biyi' k'e'eshchiiníí, Doo nt'é bighà shik'edaannii da, golzeego dahgoz'aaníí begolñe'go ánágot'íí.

²⁶ Kich'onñiihíí, án shiTaa bits'á'dí' nohwich'ì' dish'aa doleekíí nyáágo, Holy Spirit da'anii ágot'éhi ch'í'nah áile'hi, shiTaa yits'á'dí' nłini, án shaa nagolñi' doleek:

²⁷ Nohwíí áldó', dantsé godezt'i'dí' nohwíł nashkaihíí bighà shaa nadaagołñi' doleek.

16

¹ Doo t'ąązhì' nanánohohdéh da doleekíí bighà díí dawa bee nohwich'ì' yádaasilti'.

² Jews ha'ánátséhdí' ch'ídaanohwinihiyood doleek: ła'íí dahadíí nohwizes-hiiníí Bik'ehgo'ihì'nań bá ásht'íí nzì doleekíí baa gowáh.

³ Áí shiTaa doo yídaagoksì da, shíí ndi doo shídaagoksì dahíí bighà ánadaat'íí doleek.

⁴ Díí baa nohwíł nagosisñi'íí baa gonyáágo, bínadaakñiih doleekíí bighà nohwíł nagosisñi'n'. Iłch'ígonsh'aahgo godeyaadá' díí doo baa nohwíł nagosisñi' da ni', t'ah nohwíł nashkai n'íí bighà.

⁵ K'adíí shides'a'n bich'ì' deyaá; áídá' doo ła', Hayú dínyaa? daashíłdohñiigo nashídaadołkid da.

⁶ Díí baa nohwíł nagosisñi'híí bighà nohwijíí biyi' doo nohwíł daagozhògo da daasoljì.

⁷ Da'ágát'éé ndi da'aniiigo ánohwíłdishñii; dahdisháhíí nohwá nzhògo: doo dahdiyaa dayúgo, Kich'onñiihíí doo nohwaa hináh da; áídá' óyááyúgo zhà nohwich'ì' dish'aa doo.

⁸ Áń nyáágo nchò'go ágot'eehíí, nzhògo ágot'eehíí, ła'íí aayá'iti'íí ni'godszań biká' nñee yił ch'í'nah ádaile' doo.

⁹ Doo daashodłąą dahíí bighà nchò'go ágot'eehíí bíł ch'í'nah ádaile' doleek;

¹⁰ ShiTaa bich'ì' deyaágo doo nádaashołtséh dahíí bighà nzhògo ágot'eehíí bíł ch'í'nah ádaile' doleek;

¹¹ Díí ni'godszań binant'a' baa yá'iti'híí bighà aayá'iti'íí bíł ch'í'nah ádaile' doleek.

¹² Łąągo t'ah nohwich'ì' yashti' ndi k'adíyúgo doo nohwíł ídaagozì da.

¹³ Áídá' Spirit da'anii ágot'éhi ch'í'nah áile'hi nohwaa nyáágo, da'anii ágot'eehíí dawa nohwá yígółsì doleek: doo dabínik'eh yałti' da doleek; nt'éhéta yidits'agíí zhà yaa yałti' doo: ła'íí begoldohíí nohwíł ch'í'nah áidolił.

¹⁴ Shits'á'dí'go be'ágot'eehíí náidiiné'go, yaa nohwíł nagolñi' doleekíí ízigo be'ánsht'eehíí nohwíł ch'í'nah áidolił.

¹⁵ ShiTaa bits'á'dí'go be'ágot'eehíí dawa shíyéhi at'éé. áí bighà shits'á'dí'go be'ágot'eehíí náidiiné'go nohwíł ch'í'nah áidolił, déniid.

¹⁶ Dét'íhézhi' doo nádaashołtséh da: áídí' dét'íhézhi' nanádaashołtséh, shiTaa bich'ì' deyaáhíí bighà.

¹⁷ Bitsilke'yu ła' gádaakíłdi'nii, Dét'íhézhi' doo nádaashołtséh da: áídí' dét'íhézhi' nanádaashołtséh: ła'íí, ShiTaa bich'ì' deyaáhíí bighà, daanohwiłñiihíí, nt'é ñiigo aníí?

¹⁸ Gádaanii, Nt'é ñiigo aníí, Dét'íhézhi', ñiihíí? Néé doo bídaagonłzì da nt'é ñiigo aniihíí.

¹⁹ Jesus nabídaadilkid hádaat'íigo yígółsigo gádaabilñii, Dét'íhézhi' doo nádaashołtséh da: áídí' dét'íhézhi' nanádaashołtséh, dishñiihíí bighà nałdaadołkid néé?

²⁰ Da'anii, da'aniigo gádaanoht'eedá' ni'godzán biká' nnee bił daagozhóq doleel; doo noht' daagozhóq da doleel, áidá' doo noht' daagozhóq dahíi noht' daagozhóq nádaadoleel.

²¹ Isdzán ilchiigo doo bił gozhóq da, ilchiige ngonyááhíi bigha: áidá' ishchíhíi bikédí'go, ni'godzán biká'zhí' nnee yishchíhíi yaa bił gozhóqgo, nniih n'íi doo yínálníi da.

²² Áik'ehgo doo noht' daagozhóq da k'adíi: ndi nádaanoht'aaqo noht' daagozhóq doleel, doo hadín noht' gozhóóníi noht'wits'á' náidoné' át'éé da.

²³ Ái bijíi doo nashídaadołkid da doleel. Da'anii, da'aniigo gádaanoht'eedá' ni'godzán shiTaa shizhi' biláhyú bídaahóhkeedíi nohwaa daayiné' doleel.

²⁴ Doo nt'é shizhi' biláhyú daahóhkeed da ngoheya: da'óhkeedgo nohwaa hi'né', áik'ehgo dázhó noht' daagozhóq doleel.

²⁵ Díi ilch'ígót'aahgo na'goni'íi bee noht' nagosisni': ndi ilch'ígót'aahgo na'goni'íi doo dayúweh bee noht' nadaagoshni' dahíi baa gowáh, áidá' dabígóziigo shiTaa baa noht' nadaagoshni' doleel.

²⁶ Ái bijíi shizhi' biláhyú da'óhkeed doleel: shiTaa nohwá hoshkaqah doo daanoht'eedá' ni'godzán da:

²⁷ ShiTaa dabíi bił daanoht'eedá' ni'godzán, noht' daanoht'eedá' ni'godzán bigha, lá'íi shiTaa bits'á'dí' níyáago daahosohdłqadhíi bigha.

²⁸ Shíi shiTaa bits'á'dí' ni'godzán biká'zhí' nkeniyáa: k'adíi ni'godzán bits'á'dí' shiTaa bich'í' nádesdzá.

²⁹ Bitsilke'yu gádaanii, Áníita dabígóziigo yánkti', ilch'ígót'aahgo na'goni'íi dee bee yánkti' da.

³⁰ Dawa bígonłsiigo k'adíi bídaagosiilziid, doo hadín nanódiłkid bik'eh da: díi bee Bik'ehgo'ihí'nań bits'á'dí' níyago daanosidłqad.

³¹ Jesus gádaabihni, Áníita da'osohdłqad nées?

³² Isaa, iltahosohkaigo danohłt'eedá' ni'godzán gowayú onáhasohkaidá', shízhá dasahndi ch'ídishtłsh doleelíi baa gowáh, ilk'idá' biká' ngonyáa: ndi doo dasahndi ch'ínitłsh da, shiTaa bił nash'aashíi bigha.

³³ Shíi shiláhyú ilch'í'gont'éehíi be'ádaanoht'ee doleelíi bigha díi bee noht'wíh'í' hasdzii. Ni'godzán biká' góyéego nagowaahíi biyi' nahkai: áidá' noht' daagozhóq le'; ni'godzán biká' ágot'eehíi bitis silíi.

17

¹ Jesus díi aqł ánniidá' yaaká'yú déz'ijigo gáníi, ShiTaa, baa gowáh n'íi biká' ngonyáa; shíi, niYe' nshíinií, ízisgo be'ánsht'eehíi ch'í'nah ánle'go, shíi ałdó' ízisgo ánt'éehíi ch'í'nah ánsłe'.

² Daahinaahíi dawa beshik'ehgo shá ngoń'aa, hadíi shaa daadín'aqahíi dawa dahazhí' ihí'naahíi baa daadinsh'aa doleelgo.

³ Díinko dahazhí' ihí'naahíi át'éé, danizhá Bik'ehgo'ihí'nań da'aníhi níłíhíi nídaagołsi, lá'íi shíi, Jesus Christ shíniń'a'íi, ałdó' shídaagołsi doleel.

⁴ Ni'godzán biká' ízisgo be'ánt'éehíi ch'í'nah ánsłaa: na'idziid shaa dín'aa n'íi aqł ashłaa.

⁵ ShiTaa, k'adíi ni'godzán t'ah doo álne' dadá' ízisgo nił be'ánsht'ee n'íi bee dani ízisgo be'ánsht'eehíi ch'í'nah ánle'.

⁶ Ni'godzán biká' nnee bitahdí' lá' shaa níłíi bich'í' nizhi' bígóziigo ashłaa: níyéé daanłi ni', shaa níł; niyati' yikísk'eh ádaat'ee.

⁷ Dawahá shaa dín'aqahíi ni nits'á'dí'go yídaagołsi.

⁸ Yati' shaa dín'aqahíi bee bich'í' yádaasłti'; ái nádaidnné', nits'á'dí' níyááhíi da'aniigo yídaagołsi, lá'íi shíniń'a'íi daayosdłqad.

⁹ Bá da'oshkq̄ah: ni'godzán biká' n̄eehí doo bá da'oshkq̄ah da, áídá' hadíí shaa n̄ilíí zhá bá da'oshkq̄ah; áí n̄iyéé daanl̄ijhíí bighá.

¹⁰ Shíyéhíí dawa n̄iyéé, n̄iyééhíí dawa shíyéé; áík'ehgo áí bee ízisgo be'ánsht'eehíí ch'í'nah áshi'delzaa.

¹¹ K'ad doo ni'godzán biká' nashaa da doleeł, áíhíí ni'godzán biká' nakai, shihíí nich'í' dahnádishdáh. ShiTaa diyini, hadíí shaa n̄ilíí nizhi' binawodíí bee daahóntá', dała'á ndl̄ijhíí k'ehgo dała'á daanl̄ij doleełgo.

¹² Ni'godzán biká' t'ah bił nashkaidá', hadíí shaa n̄ilíí nizhi' binawodíí bee daahóshtá' ni'; bińádaadesh'íigo doo ła' ch'a'otłizh da, ndi da'ííí hileeh yá gozlíni zhá, Bik'ehgo'ihí'nań biyati' bek'e'eshchiiníí begolne'híí bighá.

¹³ K'ad nich'í' nádesdzá; shił gozhóóníí dážhó bee bił daagoyikshóó doleełhíí bighá díí ni'godzán biká'zhí' bee yashti'.

¹⁴ Niyati'íí baa bił nadaagosisn̄i'; ni'godzán biká' ágot'eehíí doo be'ánsht'ee dahíí k'ehgo ni'godzán biká' ágot'eehíí doo be'ádaat'ee dahíí bighá ni'godzán biká' n̄ee bik'edaann̄ih.

¹⁵ Ni'godzán bits'á'n̄n̄íí doo dishniigo oshkq̄ah da, áídá' nchó'íí bits'á'go ádaantsj, dishniigo oshkq̄ah.

¹⁶ Ni'godzán biká' ágot'eehíí doo be'ánsht'ee dahíí k'ehgo ni'godzán biká' ágot'eehíí doo be'ádaat'ee da.

¹⁷ Da'an̄ihíí nits'á'dí' begoz'aaníí bee hadaanle': niyati' da'an̄ihí.

¹⁸ Ni'godzán biká'zhí' shidínł'a' n'íí k'ehgo, bíí ni'godzán biká'zhí' odaał'a'.

¹⁹ Bíí bighá godiyini be'ánsht'eego ádishdle', bíí ałdó' da'an̄ihí bee hadaadilne' doleełhíí bighá.

²⁰ Doo dabíí zhá bá da'oshkq̄ah da, hadín díí n̄ee biyati'híí bighá daashodłq̄ doleełíí ałdó' bá da'oshkq̄ah;

²¹ Áí dawa dała'á daanl̄ij doleełgo; ni shiTaa n̄línihíí shiyi' n̄l̄ij, ła'íí niyi' nshł̄ijhíí k'ehgo bíí ałdó' dała'á daanl̄ijgo nohwiyi' daanl̄ij doleeł: shińńł'a'go ni'godzán biká' n̄ee daayodłq̄ doleełhíí bighá.

²² Ízisgo be'ánsht'eehíí shaa n̄né'íí baa daasiiné'; dała'á ndl̄ijhíí k'ehgo dała'á daanl̄ij doleełhíí bighá:

²³ Shíí biyi' daanshł̄ijgo, ni shiyi' n̄l̄ijgo, díí n̄ee dážhó n̄t'éégo ádaabile'go dała'á daanl̄ij doleeł; áík'ehgo ni'godzán biká' n̄ee shidínł'a'go yidaagołs̄i doleeł, ła'íí nił nshq̄ohíí k'ehgo nił daanzhóqhíí ałdó' yidaagołs̄i doleeł.

²⁴ ShiTaa, hadíí shaa n̄ilíí hayú nashaayú bił daanshł̄ij doleełgo hasht'íí; áík'ehgo ízisgo be'ánsht'eehíí shaa n̄né'íí daidołtsééł, ni'godzán doo hwahá n̄nit'aa dadá' nił nshq̄o l̄ek'ego.

²⁵ ShiTaa, dážhó n̄t'éégo ánt'ééhíí, ni'godzán biká' n̄ee doo nídaagołs̄i da l̄ek'e: ndi shíí nígonsj, ła'íí díí n̄eehíí shińńł'a'go yidaagołs̄i.

²⁶ Nizhi' baa bił nadaagosisn̄i', baa bił nanádaagoshn̄i' doleeł; il'ijóni bee nił nshooníí biyi' daagol̄ij doleeł, ła'íí biyi' daanshł̄ij doleełhíí bighá.

18

¹ Jesus ágann̄iidá' bitsilke'yu biłgo tú da'ayáhágo n̄l̄ini, Cédron golzéhi, hanaa deskai, áígee dégózhónégo goz'ąq̄zhí' yil okai.

² Judas, ch'íb'aaahíí, ałdó' dégózhónégo goz'aaníí yígółs̄i: Jesus łaḡee akú bitsilke'yu yil onákah l̄ek'e.

³ Ákú siláada ła'íí aasinilíí, okq̄ah yedaabik'ehi itisyú nadaandeehi hik'e Phárisees odais'a'ihíí, kq̄'nalbaahíí, kq̄'diltshíí ła'íí benagonlkaadíí daayonilgo Judas yil hikai.

⁴ Jesus díí bee bich'í' ágonéhíí dawa yígółs̄igo áí n̄eehíí yich'í' nyáágo gádaayiln̄ii, Hadín biká hadaanohtaa?

5 Nñeehíí gádaabilñii, Jesus, Názareshdí' gólíni. Shíí án ánsht'ee, ñii, Jesus. Judas, ch'íbi'aahíí, áldó' itah sizíí lèk'e.

6 Shíí án ánsht'ee, daabilñniidá' dagoshch'í' t'ąązhí' deheskaigo ni'zhí' nanehezdee.

7 Jesus gánádaabiló'niid, Hadín biká hadaanohtaa? Jesus, Názareshdí' gólíni, nádaado'niid.

8 Jesus gánadí'ñii, Shíí án ánsht'ee, daanohwildéniid: shíí shiká hadaanohaa'úgo, díí nñeehíí ch'ík'eh nádókáh:

9 Nñee shaa ññilíí doo ła' shaa ch'a'okáad da, áñíí n'íí begolñe'híí bighą aníi.

10 Simon Peter, bésh be'idiltkishé naitííhíí hayidzízgo, okąąh yebik'ehi da'tiséyú sitíni yána'iziidíí bijaa dihe'nazhinéégo naidnłgizh. Na'iziidíí Málkas holzéhi.

11 Jesus Peter gáyilñii, Nibízh be'idiltkishé bizis biyi' onántíí: shiTaa idee yee sha'ikaahíí hishdłąą ndi at'éé.

12 Áidí' siláada ła'íí binant'a' ła'íí aasinilíí Jews odais'a'íí Jesus daayiltsoodgo hídaayist'óq,

13 Áidí' dantsé Ánnas holzéhi bich'í' odaizłqoz; án Cáiaphas baadaaní, Cáiaphas-híí áí łegodzaahíí biyi' okąąh yebik'ehi da'tiséyú sitíí lèk'e.

14 Cáiaphas Jews daanlíni yich'í' yałt'igo gánniid lèk'e, Nñee dała'á nñee dawa yá datsaahgo zhą nzhq.

15 Simon Peter Jesus yiké' óyáá, bitsilke'yu ła'i áldó': án okąąh yebik'ehi da'tiséyú sitíni bígólśigo kłh yuñe' Jesus yil ha'a'aazh.

16 Áidá' Peter dáádítłhgee sizíí. Áidí' Jesus bitsilke'yu ła'ihíí, okąąh yebik'ehi da'tiséyú sitíni yígólśini, ch'ínyáágo, isdzán dáádítłh yaa sitíni yich'í' hadziigo Peter yil ha'a'aazh.

17 Isdzán dáádítłh yaa sitíni Peter gáyilñii, Ni áldó' ła' áí nñeehíí bitsilke'yu itah nłłí nsj. Dah, shí doo áí nshłj da, ñii, Peter.

18 Nada'iziidíí ła'íí aasinilíí gozk'azíí bighą deda'deshjeedgo nádaaniłdziilgo kq'zhí' nadaazi: Peter áldó' itah nániłdziilgo sizíí lèk'e.

19 Okąąh yebik'ehi da'tiséyú sitíni Jesus biké' hikaahíí ła'íí ilch'ígó'aahíí yaa nabidłkid lèk'e.

20 Jesus gábilñii, Ni'gosdzán biká' nñee ch'í'nah bich'í' yádaashti' ni'; Jews ha'ánátséh nagoz'ąą yuñe', ła'íí da'ch'okąąh goz'ąą yuñe' dávik'ehn ilch'ígonsh'aah ni', Jews daanlíni íła'ánádaat'íłhgee; doo nt'é nash'í'go yashti' da ni'.

21 Nt'é bighą nashidłkid áidá'? Hadíí daashidezts'aaníí nt'é daabiló'déniidíí yídaagołśi: áí nahódaanłkid.

22 Ágánniidá' aasinilíí ła', Jesus bit'ahdí' sizíni, bonłts'ł, gáníłgo, Ya' áík'ehgo okąąh yebik'ehi da'tiséyú sitíni bich'í' yách'ilti' née?

23 Jesus gábilñii, Doo bik'ehgo hasdzii dayúgo baa shil nagolní': áidá' da'aníigo hasdzi-iyúgo nt'é bighą shółts'í'?

24 Ánnas, Jesus łest'óqgo Cáiaphas, okąąh yebik'ehi da'tiséyú sitíni, bich'í' oyił'a' ni'.

25 Simon Peter nániłdziilgo sizíí lèk'e. Gádaabilch'iníi, Ni áldó' ła' bitsilke'yu nłłí daandzi. Dah, shí doo án nshłj da, nádo'niid.

26 Okąąh yebik'ehi da'tiséyú sitíni yána'iziidíí ła', án Peter yijaa naidnłgizh n'íí bik'íí nłlíni, gáníí, Ni née, dégózhóné goz'ąągee áí nñeehíí bil nish'í' ni'?

27 Peter, Dah, nádo'niid; áígee tazhik'áne ánniid.

28 Cáiaphas bikłh goz'ąądí' yáná'itihé yuñe' Jesus odaizłqoz: dázhq t'ahbł lèk'e; Jews daanlíni ákóne' ha'á'ii kaiyúgo bitis-hagowáh n'íí bee bíná'godinłhgo da'idaągee doo itah daahiidleeh da, okąąh zhinéégo doo ilch'í'daandłéh dahíí bighą daanzigo, doo ha'akáh da lèk'e.

29 Áík'ehgo nant'án, Pílate holzéhi, bich'í' ch'ínyáágo gádaabilñii, Áí nñeehíí hago ląą adzaago bil nohkai?

30 Jews gádaabilñii, Doo nchq'go adzaa dayúgo doo naa bil nokáh át'éé da.

³¹ Pílate gánádi'nii, Dánohwíi bedaagoso'aaníi bee baa yádaakti'. Jews daanlíni gánádaadi'nii, Nnee zideego begoz'aaníi doo bee daagosiil'aa da.

³² Jesus hagog'éeego datsaah dolee'íi dabíi yaa nagol'ni' n'íi begol'ne'go anágot'íi.

³³ Pílate yáná'itihé yune' onanádzaago, Jesus yich'í' hadziigo gáyil'nii, Ya' ni Jews ízisgo biNant'a' n'íi née?

³⁴ Jesus gábil'nii, Ya' danínik'eh an'nii née, dagohíi la' ágádaashil'niigo nił nadaagol'ni'híi bigha an'nii née?

³⁵ Pílate gáníi, Ya' shíi Jew nsh'íi gá? Dani bil hánt'i'íi la'íi ni'okaah yedaabik'ehi itisyú nadaandeehi shaa daanidez'aa: hago ándzaa áidá'?

³⁶ Jesus gábil'nii, Beshik'ehíi doo díi ni'gosdzán biká' begoz'aa da: beshik'ehíi díi ni'gosdzán biká' begoz'aa yúgo, Jews daanlíni doo baa shi'delt'íi dahíi bigha shinadaal'a'a nadaagon'kaad dolee'íi ni': n'íi beshik'ehíi díi ni'gosdzán doo bits'á'dí' begoz'aa da.

³⁷ Pílate gábil'nii, Nant'an n'íi lá'á ya'? Jesus gábil'nii, Da'áige an'nii, Nant'an nsh'íi. Da'anii ágot'eehíi baa nagosh'ni' dolee'íi bigha gosil'íi, la'íi ái bigha ni'gosdzán biká'zh'í' niyáá. Nnee daant'íige da'anii zhinéé ádaat'eehíi shiyati' yidits'ag doo.

³⁸ Pílate gánábik'di'nii, Da'anii ágot'eehíi n'nihií nt'é golzeego ágolzee? Díi an'niidá' Jews daanlíni yich'í' ch'ínánádzaago gádaayil'nii, Díi n'neehíi doo hago adzaa dago bígosíis'íi.

³⁹ Bitis-hagowáh n'íi bee bíná'godin'ihgo da'idaagee nnee la' nohwá ch'ínálteehgo daagosol'aa: áik'ehgo Jews ízisgo biNant'a' nohwá ch'ínánshteeh née?

⁴⁰ Nanádaadilghaazhgo gádaanii, Díi n'neehíi dooda, Barábbas zhá nohwá ch'ínánteeh. Barábbas-híi in'íihi n'íi l'ek'e.

19

¹ Pílate aniigo Jesus habí'oltsaz.

² Siláada ch'il diwozhi nánihezwozgo nant'an bich'ah k'ehgo alzaahi bik'edaidez'aa l'ek'e, la'íi diyagé lichíi dot'izhi bá ádaagozlaa,

³ Áidí' bich'í' hayaa ánadaat'íigo, Gozhó' le', Jews ízisgo biNant'a' n'líni! daaniidá' daayo'olts'í.

⁴ Pílate ch'ínánádzaago nnee gádaayil'nii, Kúnko, doo hago adzaa dago bígosíis'íi, ái bídaagon'ol'si dolee'íi bigha nohwich'í' bil ch'ínánsht'aazh.

⁵ Áik'ehgo Jesus ch'il diwozhi bich'ahdá' bi'íhíi n'neezi lichiiigo dot'izhi gol'íigo ch'inyáá. Pílate gádaabil'nii, Kú n'neehíi siz'íi nko!

⁶ Okaah yedaabik'ehi itisyú nadaandeehi la'íi aasin'íi daabilts'aa dá' nádaadilghaazh, Ts'íina'áhi bího'ka'go zodéé, ts'íina'áhi bího'ka'go zodéé, daaniigo. Pílate gánádaabil'do'niid, Dánohwíi ts'íina'áhi bídaaho'ka'go daazo'héé: shíi doo hago adzaa dago bígosíis'íi.

⁷ Jews daanlíni gádaabil'nii, Da'áik'ehgo nohwá goz'áni bik'isk'eh datsaah dá'ik'eh, Bik'ehgo'ih'i'na' biYe' ádil'íi bigha.

⁸ Pílate díi yidezts'aa dá' dayúwehégo biini' háh sil'íi;

⁹ Yáná'itihé yune' ha'ánánádzaago Jesus gáyil'nii, Hadí' nannáhi? Ndi Jesus doo bich'í' hadzii da.

¹⁰ Áik'ehgo Pílate gábil'nii, Ya' doo shich'í' handziih da née? Ya' ch'ínánshteehgo dagohíi ts'íina'áhi bíni'dilka'go beshik'ehíi doo bígon'si da née?

¹¹ Jesus gábil'nii, Doo shenik'eh da dolee'íi ni', yaaká'dí' doo naa godet'aa dayúgo: ái bigha hadín naa shínt'íni' itisgo n'cho'go adzaa.

¹² Áidí' Pílate ch'ínánteeh hat'íi: ndi Jews daanlíni nádaadilghaazhgo gádaanii, Díi nnee ch'ínánteehyúgo doo Caesar bit'eké n'íi da: dahadín ízisgo nant'an ádil'íini' Caesar yits'á'zh'í'go na'idiltee.

¹³ Díi yidezts'aa dá' Jesus yil ch'ín'áazhgo Pílate yánáltihíi biká'asdáhá yiká' dahnezdaa, ái Pavement golzeegee anágot'íi, Hebrew k'ehgo Gábbatha golzéhi.

14 Bitis-hagowáh n'íí bee bíná'godiníhíí bá ilch'í'golnéhíí bijjii, gostán bik'ehenkéézyú shi: Pílate Jews daanlíni gádaayilnii, Kú nohwiNant'a' sizzii nko!

15 Áídá' nádaadidilghaazh, Zodéé, zodéé, tsj'ilna'áhi bíhołkał. Pílate gánádaabildo'niiid, Ya' nohwiNant'a' tsj'ilna'áhi bíhishkałgo zis-héé nées? Okąąh yedaabik'ehi itisyú nadaandeehi gádaanii, Caesar zhá nohwinant'a' nlii.

16 Áídí' Pílate Jews daanlíni yaa daabistij, tsj'ilna'áhi yídaabilkałgo. Áík'ehgo Jesus nádaidnłt'e'go yił onaksáá lək'e.

17 Jesus dabíi bitsj'ilna'áhi yogheelgo, itsits'in si'áni, golzeego ágolzéhi goz'aązhj' bił nánzáá, áí Hebrew k'ehgo Gólgotha golzee:

18 Akú Jesus tsj'ilna'áhi yídaayiskał, la'íi nnee naki aldo' ba'ashhahdí' tsj'ilna'áhi bídaabi'deskał, Jesus ilni'gee dahdaistijdá' nneehíi dá'if'an dahshteezh.

19 Pílate k'e'eshchij, JESUS NÁZARETHDÍ' GÓLÍNI JEWS ÍZISGO BINANT'A' NLÍNI, golzeego dahgoz'áni tsj'ilna'áhi yiká' yiyiskał.

20 Jews daanliiníi ląągo k'e'eshchiiníi daayozhi'; Jesus tsj'ilna'áhi bíheskałi kii goznilií da'alhánégo goz'aą: áík'e'eshchiiníi Hebrew, Greek, la'íi Latin k'ehgo k'e'eshchij lək'e.

21 Jews bi'okąąh yedaabik'ehi itisyú nadaandeehi Pílate gádaayilnii, Jews biNant'a' nlii, doo ágoléh da; Jews biNant'a' nshijjii niigo ágoléh.

22 Pílate hanádzii, Nt'é ágoshlaahíi ilk'idá' ágoshlaa, nii lək'e.

23 Siláada Jesus tsj'ilna'áhi yídaiskałdá', bidiyagéhíi díiyú ilk'idaiznil, dántjige dała'á bíyéego; iká'íhíi doo hadilkad da: ndi dahot'éhé bida'zhj' ngont'i'go hist'ool.

24 Áík'ehgo gádaakłdi'nii, Díi doo k'ad ndaahiidozoo da, daazhógo bighą da'doljołgo, hadín gonesnaahíi bíyéé doleek: díinko Bik'ehgo'ihinań biyati' bek'e'eshchiiníi begolné'go anágot'ijł, Shidiyagéhíi ilta'is'nii, shi'íhíi bighą da'diljoł. Áík'ehgo siláada díi ye'ánadáat'ijł.

25 Jesus tsj'ilna'áhi bíbideskałi ba'ashhahgee bąą la'íi bąą bik'isn, Mary, Cléophas bi'aad, la'íi Mary Mągdalene nazij lək'e.

26 Jesus bąą hik'e bitsilke'yu dała'á bił nzhónihíi ba'ashhahgee nazijgo yiltsąądá', bąą gáyilnii, Shima, kú nizhaazhé!

27 Áídí' bitsilke'yu dała'á sizziiníi, Kú nimaa! yilnii. Áídí' godezt'i'go yił onát'aazh, bitsilke'yu bigowayú.

28 Díi bikédí'go Jesus dawa aął alzaahíi yígótsigo, Bik'ehgo'ihinań biyati' bek'e'eshchiiníi begolne'go gáníi, Dibá' séłjii.

29 Áígee nk'ózhi, vinegar holzéhi, ts'aa bee sikaą: tú daayilt'o'íi vinegar yee daiz'aądí' tsj'neezi hýssop holzéhi, bílátahgee yaa dahdaiz'aągo, Jesus bizé'zhj' dahyída'nłtsii.

30 Jesus vinegar yits'óqzdá' gáníi, Aął alzaa: áídí' hayaa onot'aądá' dabíi biyi'sizini be'ogoyáago ayíłlaa lək'e.

31 Ilch'í'golne'íi bijjii lək'e, áí godilziníi bijjii (dážhó nzhooogo godilzihgo,) Jews daanlíni kots'í tsj'ilna'áhi biká' dahnaztijgo doo bił dádaabik'eh dahíi bighą bijád daahotihgo nanáhó'níi, daayilniigo Pílate nádaayoskaą.

32 Áík'ehgo siláada hikaigo Jesus ba'ashhahdí' tsj'ilna'áhi bídaahiskałi dantséhíi bijád daayihestj', la'ihíi aldo'.

33 Áídá' Jesus yaa hikaigo, ilk'idá' daztsąągo yídaagołsijdhíi bighą yijád doo daayiheztj' da.

34 Siláada la' ba'ask'eh yune' besh nneezii oyiłgeed, áídí' dagoshch'j' dil la'íi tú bił ha'ijool.

35 Ái yo'ijhn yaa nagolni', na'goni'íi da'anii; da'aniiigo nagolni'go yígótsi, nohwíi aldo' da'ohdłąą doleelgo.

36 Díi be'ánágot'ijdií Bik'ehgo'ihinań biyati' bek'e'eshchiiníi, Bits'in doo la' k'e'iltqod da doleel, niihíi begolne'go ágodzaa.

³⁷ Bik'ehgo'ihinañ biyati' bek'e'eshchiiníí ła'i ałdó' gánádi'nii, Hadín yighátsi'nłgeedíí án daineł'jii doleeł.

³⁸ Díí bikédí'go Joseph, Arimathéadí' gólíni, Jesus yits'á'dí' ígoł'aahíí nłíni, dánant'j'ego Jews daanłíni yénáldzidhíí bigha, án Jesus bits'ihíí yiyókeed: áík'ehgo Pílate baa godin'áá. Akú nyáágo Jesus bits'ihíí naidnné'.

³⁹ Nicodémus ałdó', t'é'yú Jesus yaa nyáá n'íí, jeeh nch'í'i, myrrh holzéhi, aloes bił nadesdziidi, dała'á gonenadín dahdidlee'i shi yogheelgo nyáá.

⁴⁰ Jesus bits'ihíí nádaiddné'go nak'ą'łigaihi yik'ídaidesdiz, ھیگولچینی بیگو, Jews daanłíni nnee ledaihiñiñhíí k'ehgo.

⁴¹ Ts'i'lna'áhi bíheskałgee dégozhóné goz'ąą: áí biyi' tsébi'i'án ánídéhi goz'ąą, doo hwahá hadín ákóne' nnilteehe da.

⁴² Jews daanłíni ilch'j'golne'íí bijijihíí bigha, ła'íí tsébi'i'án da'alhánedí' goz'ąąhíí bigha Jesus bits'í ákóne' ndaizné' lək'e.

20

¹ Godilziníí bijij Mary Mágdalene, t'ahbi, t'ah godilñiłdá' tsébi'i'ányú Jesus ła'sitij n'íígee nyáá, nt'éégo tséé daadin'áá n'íí yó'ot'ąągo yiltsaa.

² Áídí' nádilwod, Simon Peter hik'e Jesus bitsilke'yu ła'íí, Jesus bił nzhoo n'íí, yilgo yaa hılwodgo gáyilñii, NohweBik'ehñ tsébi'i'ándí' ch'ídaistij ląą, hayú ndaistij shihíí doo bídaagonłzi da.

³ Áík'ehgo Peter hik'e Jesus bitsilke'yu ła'ihíí biłgo ch'ín'áázho tsébi'i'ányú ó'ááz.

⁴ Dała' nátsidnłteel: ndi bitsilke'yu ła'ihíí Peter yaa dilwod, tsébi'i'ányú dantsé hılwod:

⁵ Ts'iyaa adzaago ákóne' déz'jido go nak'ą'łigaihií zhá akú siñilgo yiltsaa, ndi doo ha'ayáa da.

⁶ Simon Peter ákú nyáá dábi ké', án tsébi'i'án yune' ha'ayáago nak'ą'łigaihií zhá siñilgo yiltsaa,

⁷ Nak'ą'łigai bitsits'in bik'ídesdiz n'íí dasahn hisdisgo anahyú siné', doo nak'ą'łigai ła'ihíí bił siñil da.

⁸ Bitsilke'yu ła'i tsébi'i'ányú dantsé hılwodíí ałdó' ha'ayáago yiltsaa go osdłaad.

⁹ Bik'ehgo'ihinañ biyati' bek'e'eshchiiníí, Daztsaađí' naadiidáh doleeł, ñiihíí doo hwahá bił ídaagozjij da.

¹⁰ Áídí' bitsilke'yu bigowayú onát'aazh.

¹¹ Mary tsébi'i'ángee hichago sizij: hichagdá' ts'iyaa adzaago tsébi'i'án yune' déz'jid,

¹² Bik'ehgo'ihinañ binal'a'á yaaká'dí'hi naki bidiyágé daaligaihi, Jesus bits'í siné' n'íígee sikeego yiltsaa, ła' nés'ąą n'íígee sidaago, ła'íí dés'eez n'íígee.

¹³ Gádaabiñii, Isdzán, nt'é bigha nchag? Mary gábiñii, SheBik'ehñ nádaiddntij ląą, hayú ndaistij shihíí doo bígonsi da.

¹⁴ Ágáñniidá' t'ąązhi' adzaago Jesus sizijgo yiltsaa, ndi Jesus at'jiihíí doo yigołsiid da.

¹⁵ Jesus gábiñii, Isdzán, nt'é ląą bigha nchag? Hadín biká dín'jii? Áí ni' goz'aaníí dégozhónégo ágótsiníí at'jii ląą nzigo gáyilñii, Jesus bits'ihíí nádnłtij lək'eyúgo, hayú nñtij shihíí shil nagolñi', áík'ehgo nadishné'.

¹⁶ Jesus, Mary, biñii. Mary lediidzaago Hebrew k'ehgo, Rabbóni, biñii; shilch'ígó'aahíí golzeego ágolzee.

¹⁷ Jesus gábiñii, Shedinołchid hela'; doo hwahá shiTaa bich'j' dahnádishdáh dahíí bigha: áídá' shik'isyú bich'j' nñángo shá bił nadaagolñi', ShiTaa, nohwíí ałdó' no-hwiTaa, Bik'ehgo'ihinañ hoshkaąhñ, nohwíí ałdó' Bik'ehgo'ihinañ daahohkaąhñ bich'j' nádésdzá.

¹⁸ Áík'ehgo Mary Mágdalene Jesus bitsilke'yu yaa nyáágo gádaayilñii, NohweBik'ehñ hish'jii, áídí' ábiñii n'íí yil nadaagosni'.

19 Da'ái bijji o'i'áayú, godilziníi bijji, Jesus bitsilke'yu íla'adzaa lèk'e, Jews daanlíni yédaaldzidhíi bighá dáádítíhíi da'dentááda' Jesus bitahyú sizijigo daayiltsáa, nt'éégo gábilnii, Ilch'í'gont'ééhíi bee nohwich'í' goz'áa le'.

20 Ágánniidá' bigan la'íi ba'ask'ehgeehíi yil ch'í'nah áyíílaa. Bitsilke'yu beBik'ehñ daayiltsáada' bil daagozhóod.

21 Jesus gánádaabildo'niid, Ilch'í'gont'ééhíi bee nohwich'í' goz'áa le'. ShiTaa shides'a'híi k'ehgo nohwíi áldó' daanohwidish'aa.

22 Ágánniidá' yiká'zhí' deyołgo gádaayilniiid, Holy Spirit nohwaa det'áa:

23 Dahadín binchó'híi bighá baa nágodenoh'áahíi, ái binchó'íi baa nágodet'áa; dahadín binchó'híi bighá doo baa nágodenoh'áa dahíi, binchó'íi t'ah yegoyihíi.

24 Thomas, nakits'adahíi itah nlíni, Dídymus holzéhi, Jesus nyáadá' doo áígee itah sidaa da lèk'e.

25 Bitsilke'yu la'ihíi bil nadaagolnii', NohweBik'ehñ daahiiltsáa, daabilniiigo. Thomas gáníi, Bigan biyi' bésh bikísk'eh nagoz'áahíi hish'íiyúgo zhá, bésh odaaz'aa n'íi yuné' nadishniihgo, la'íi ba'ask'ehgee o'i'án yuné' nadishniihyúgo zhá oshdlaa doleeł.

26 Tsebii yiskaá hik'e Jesus bitsilke'yu kih yuné' naháztáa lèk'e, k'adíi Thomas bilgo: áígee dáádítíh da'dentáá ndi Jesus ákóne' bitahyú sizijigo nanádaayiltsáago gábilnii, Ilch'í'gont'ééhíi bee nohwich'í' goz'áa le'.

27 Áidí' Thomas gáyilnii, Dzaa bedenmihgo shigan nń'íi; yushdé' dahdenmihgo sha'ask'ehgee o'i'ánhíi nabik'ínmiih; doo odlaa dahíi doo nliigo da, ondlaa le'.

28 Thomas gábilnii, SheBik'ehñ, Bik'ehgohinshnahń nlii láa.

29 Jesus gábilnii, Shi'íhíi bighá shosíndlaa: hadín doo sho'íi da ndi shodlaaníi biyaa gozhóo doo.

30 Jesus bitsilke'yu bináál godiyihgo ána'ol'íi'íi láago áyíílaa, la' díi naltsoosíi biyi' doo bak'e'eshchii da:

31 Áidá' Jesus, Christ nlii, la'íi Bik'ehgo'ihí'nań biYe' nlii daahohdlaa doleełgo; áidí' daahohdlaago bizhi'íi biláhyú daahinohnaa doleełhíi bighá díi bak'e'eshchii.

21

1 Díi bikédí'go túsikaaníi Tibérias golzéhi bahgee Jesus bitsilke'yu yich'í' ch'í'nah ána'delzaa; díi k'ehgo ch'í'nah ána'delzaa.

2 Simon Peter, Thomas, Dídymus holzéhi, Nathánael, Gálilee biyi' Cánagee golíni, Zébedee biye'ke, la'íi Jesus bitsilke'yu naki dawa dała' naháztáa lèk'e.

3 Simon Peter gádaabilnii, Ha'ishleehyú déyáa. Yil nakaihíi gádaabilnii, Néé áldó' ákú nil nkáh. Dahiskaigo dagoshch'í' tsina'eehíi yiyi' okai; ái bit'é' doo nt'é hadaizlee da.

4 Hayołkaakdá' Jesus tábaayú sizij; áidá' bitsilke'yu Jesus at'íiníi doo yidaagolš da.

5 Jesus gádaabilnii, Shichagháshé, lóg la' hadaasolee née? Dah, daabilnii.

6 Gánádaayildo'niid, Tsina'eehíi dihe'nazhiéégo lóg behaidlehé nanest'ólíhíi tédaalkaad, áik'ehgo la' hadaahlee. Áidí' ái tédaalkaad nt'éégo lóg dázhó lááhíi bighá doo hagot'éégo hadaitji bik'eh da.

7 Bitsilke'yu dała'á Jesus bil nzhónihíi Peter yich'í' gáníi, NohweBik'ehñ at'íi láa. Simon Peter hadín at'íiníi yaa idezts'áada', na'idziid bighá bi'íi ádayidiltsooz n'íi ánágodlaago tayi' yáhít'ag.

8 Jesus bitsilke'yu la'ihíi, lóg behaidlehé nanest'ólíhíi lóg bee halk'ilgo daidołshoolgo, tsina'eehíi yee hikai, (doo anahdí' táts'á ngont'i' da, dała'á gonenadín da'des'eezyú shi.)

9 Táts'á haskaidá' tsíid diltki'go, lóg la'íi bán bilgo kó'ká' sinilgo daayiltsáa.

10 Jesus gádaabilnii, Lóg hadaasolee'íi la' deda'nohniil.

11 Simon Peter, tsina'eelí yiyi' oyáágo, lóg behaidlehé nanest'ólihíí lóg nchaahíí bee halk'ílgo tábaazhí' nyidenkshóód, lógúí dała'á gonenadín biká'yú ashldladin taagi: lóg dázhó ląą ndi lóg behaidlehé nanest'ólihíí doo odláád da.

12 Jesus gádaabilnii, Yushdé' da'ohsąą. Bitsilke'yu daaste'go doo ła', Hadín ánt'ii? daabilnii da, beBik'ehń át'iiigo yídaagoksiidhíí bighą.

13 Áidí' Jesus bání náidnné'go bita'izné', lóg alódó'.

14 Díí bilgo taadn Jesus bitsilke'yu yich'í' ch'í'nah ádelzaa, daztsąądí' naadiidzaahíí bikedí'go.

15 Aął da'iyąądá' Jesus Simon Peter gáyilnii, Simon, Jonas biye' nłini, ya' díí bitisgo nił nshoq née? Peter gábilnii, Ha'oh, sheBik'ehń; shił nzhóóníí bigonksí. Jesus gánádo'niid, Shidibełłi bizhaazhé shá biza'hiniłł.

16 Nakidngee Jesus gánábildo'niid, Simon, Jonas biye' nłini, nił nshoq née? Peter gábilnii, Ha'oh, sheBik'ehń, shił nzhóóníí bigonksí gádnii. Jesus gánábildo'niid, Shidibełłi shá biza'hiniłł.

17 Taadngee gánábildo'niid, Simon, Jonas biye' nłini, nił nshoq née? Peter doo bilgozhóó da, taadn, Nił nshoq née? bilniiidhíí bighą. Áík'ehgo Peter gábilnii, SheBik'ehń dáwa bigonksí gádnii; shił nzhóóníí bigonksí. Jesus gánábildo'niid, Shidibełłi shá biza'hiniłł.

18 Da'anii, da'aniigo gánildishnii, Áni nannaadá' dani ak'ená'idléehgo, dahánt'iiyú nanna ni': hastiin sínlłigohíí ilts'ą' dahdnlłihdá', ła' n'ii ná ágole'go, doo hánt'ii dayú nidilteeh doo.

19 Díí Jesus yee ánniíd, da'itsaah daat'éhi Peter yee datsaahgo Bik'ehgo'ihí'nań ízisgo ye'at'éehíí ch'í'nah ádolniiłgo. Ágánniidá' Peter, Shiké' hínáál, yilnii.

20 Peter t'ąązhí' déz'iiđgo, Jesus bitsilke'yu bil nzhónihíí biké' higaalgo yiltsąą; án da'iyąą n'iiige Jesus bitildí' yinent'iidá', SheBik'ehń, hadíihíí ch'íní'aah doleel? nniid lęk'e.

21 Peter biltsąądá' Jesus gáyilnii, SheBik'ehń, láí nneehń hago annéh áidá'?

22 Jesus gábilnii, Hasht'iiyúgo nánisdzaazhí' hínaa, hant'é naninkt'og áizhí'? Nkú shiké' hínáál!

23 Áí bitsilke'yu dała'á doo datsaah da, ch'iniihíí Jesus yił nakaihíí bitah didezdlaad: ndi Jesus, Doo datsaah da, doo bilniiid da; daazhógo, Hasht'iiyúgo nánisdzaazhí' hínaa, hant'é naninkt'og áizhí', bilniiidá'.

24 Da'án, doo datsaah da, daalch'iniihíí bináál díí dawa ánagot'iił lęk'ehíí yaa nagolni'dí' yak'e'eshchii alódó': yaa nagosni'ii da'aniigo bídaagonlzí.

25 Ła'ii ląągo alódó' Jesus ánát'iid; áí dawa naltsoos bee álzaayúgo, ni'godzáń biká' doo hayú bá goz'ąą da doleel shił nsi.

THE ACTS OF THE APOSTLES

¹ Theóphilus nílni, alk'iná' Jesus ánát'íhíí ła'íí ilch'ígó'aah nkegonyaahíí dawa naltsoos biká' ashłaa,

² Binadaal'a'á hahesnilíí Holy Spirit binkááyú bił ch'ídaagoz'aąná' yaaká'yú onádzaazhí' áí naltsoos biyi' baa nagosisni':

³ Jesus biniigodelzaahíí bikédé'go dizdin yiskaaníí biyi' binadaal'a'á bich'í' ch'í'nah ánádil'íh, da'anii hinaago yídaagolsíhíí bigha, ła'íí Bik'ehgo'ihí'nań bilatt'áhgee bęgoz'aaníí bich'í' zhińéégo ágot'éhíhíí baa yił nadaagolni':

⁴ T'ah yił naháztaąná' gádaabiłnii, Jerúsalem bich'á' daadołkáh hela' shiTaa aníhíí begolzaazhí', áí baa nohwił nagosisni' n'íí.

⁵ John da'anii tú bee baptize áil'íi ni'; áíná' nohwíí da'kwíí yiskaągo Holy Spirit bee baptize ádaanołwi'dolnił.

⁶ Łaahikaiyú nayídaadiłkid gádaaniigo, NohweBik'ehń, ya' dák'ad Israel hat'i'i dabíí naalıdziidgo ánáńdle' née?

⁷ Áíge' Jesus bich'í' hananádzii, Hagee ágone'ihíí nohwíí doo hago'at'éégo bídaagonolsi bik'eh da, shiTaa zhá yebik'ehi at'éé.

⁸ Holy Spirit nohweh hiyáágo nohwinawod goleeh: áígee Jerúsalemyú, Judéayú, Samáriayú ła'íí ni'godzán nánel'aąyú shaa nadaagolni' doleel.

⁹ Aął yaa hadzii'íí bikédé'go binadaal'a'á t'ah daineł'íigo dahbi'didiltiigo yaak'os biyi' yune' bił ogoyáá.

¹⁰ Bił ogoyááyú binadaal'a'á t'ah daadéz'íigo nnee naki bidiyágé daalıgaihi bit'ahgé' daahizi'go;

¹¹ Gádaabiłnii, Gálileegé' nnee daanołni, hat'íí bigha yaaká'yú daadeł'íi? Díí Jesus yaaká'yú nohwich'á' onábi'doltiigo daal'iiníí da'ái k'ehgo nádodaal dahagee.

¹² Áíge' binadaal'a'á dził Ólivet golzeegé' Jerúsalemzhí' nákaí, áí da'áłhání, Jews daagodnłsiníí bijii oná'ildahíí ga'áhosahyú goz'aą lę'e.

¹³ Nákaíyú dák'ehéyú nágot'aą yune' onákai, áígeé Peter, James, John, Andrew, Philip, Thomas, Barthólemew, Matthew, James, Alpheus biye', Simon Zelótes, ła'íí Judas, James bik'isn, naháztaą.

¹⁴ Kóne' áí dawa isdzáné ła', Mary, Jesus bimaá, ła'íí Jesus bik'isyú biłgo dała'á daabiini'go da'okąąh lę'e.

¹⁵ Áíná' Jesus daayodlaaníí dała'an gonenadínhíí biká'yú nadin shi dała'adzaagee Peter da'ihni'gé' hizí'go gáníí,

¹⁶ Nnee daanołni, shik'íiyú, Judas, Jesus ha'ádaizt'e' n'íí yágo'iiníí, doo hwahá ágone' daná' Holy Spirit David binkááyú yałti'go baa nagolni' n'íí, áí Bik'ehgo'ihí'nań biyati' bek'e'eshchiiníí baa nagolni'íí begolne'hi at'éé.

¹⁷ Judas nohwitah nliigo bíí biłgo Jesus bá nada'iidziidgo baa godet'aą ni'.

¹⁸ Áí nnee nchq'go adzaahíí bidená bich'í' nahesnilíí bee ni' nagohešnií', áíge' ts'iyaa nago'go bibid desdohgo bich'í' haago'.

¹⁹ Díí Jerúsalemgee daagolíníí dawa yídaagolsigo ni'ihíí dabíí biyati' k'ehgo Akéldama daayilnii, áí Dił Ni'goz'áni golzeego ágolzee.

²⁰ Naltsoos Psalms holzeehíí biyi' gát'éégo bek'e'eshchii, Golii n'íígee dénchq'égo yó'ogolne'go, doo hadń gólíí da doleel: ła'íí, Na'iziid n'íígee ła' nnánólteeh.

²¹ Jesus nohwitahyú nagmaaná' nnee ła' bił nahikai ni',

²² John nnee baptize ádał'íigé' godezt'i'go Jesus nohwich'á' onábi'doltizhí', áí nneehíí ła' hanábi'dolteeh, án Jesus naadiidzaahíí yo'iiníí bíí ałdó' bił baa nadaagohiłni' doleel.

23 Áík'ehgo naki hadaizlaa, Joseph, Bársabas holzéhi, iké'yú bizhi'íí Jústus holzee, la'íí Matthías bílgo.

24 Áígee da'okaqahgo gádaanii, NohweBik'ehń, ni nnee bijíí dawa bígonksí, díí nnee naki halzaahíí hayíí hánłtiiníí nohwił ch'í'nah ánle',

25 Judas dabíí bá goz'aayú dahdidogaalgo, ná na'iziid n'íí, ninal'a'á nłj n'íí yich'á'zhí' adzaa, áík'ehgo nnee hánłtiiníí áígee nnaltéeh doleeł.

26 Dahadń halteehíí bee bígoziłhíí ádaizlaa, áík'ehgo Matthías haltj: án nadaal'a'á itah silj, łats'adah zhágo ni'.

2

1 Péntecost-híí bijjį Jesus daayokaqahíí dała'á daabiini'go dałahágee dała'adzaa.

2 Dahıko yaaká'gé' nawode nch'iidhíí k'ehgo áhıłts'áągo naháztaą yuńe' dahot'éhé bengonyáá.

3 Kq' izaad ga'at'éhi ilts'á'go adzaago dała'á daantjįgo biká'zhj dahılłtį'go bíł ch'í'nah ádelzaa.

4 Holy Spirit bee baa daagodest'aągo yati' iltah at'éhi yee yádaaktį'go nkegonyaa, Holy Spirit áí k'ehgo yádaabiyłti'.

5 Áiná' Jews daanłini Bik'ehgo'ihı'nań daidnłsını, ni'gospdzán nánel'aągé' Jerúsalemyú nádaagosdle' lé'e.

6 Díí baa ch'iniiná' nnee láągo dała'adzaago hago ląą ágodzaa daanzj, dała'á daantjįgo bíí biyati' yee yádaaktį'go da'dezts'aą'híí bighą.

7 Dázhq bíł díyagodzago gádaahłdi'nii, Sqą'a, aishą' dawa Gálileegé' nneehíí ádaanii?

8 Áiná' hago'at'éégo dánohwíí daanohwiyał'íí yee yádaaktį'go daadiits'ag?

9 Párthians, Medes, Élamites, la'íí nnee Mesopotámia, Judéa, Cappadócia, Póntus, Asia,

10 Phrygia, Pamphylia, Egypt la'íí Líbya Cyréne binaayú il'angé' ledaadiltini, la'íí Romegé' déł'ih hasta' hikaihi, Jews la'íí nnee Jews bi'okaqahíí k'eh da'okaqah daazłini,

11 Cretes la'íí Arábians daanłini, dánohwíí daanohwiyał' yee yádaaktį'go Bik'ehgo'ihı'nań ízisgo ánát'jłłí yaa nadaagolni'go daadiits'ag.

12 Áík'ehgo dawa bíł díyadaagodzaa la'íí hago ląą ágodzaa daanzjgo gádaahłdi'nii, Dííshą' hago ánágot'jłłihi?

13 La'íí daazhógo déyaadaadłohgo gádaanii, Díí nneehíí wine ánídéhi daayodłąągo ádaanii.

14 Áiná' Peter łats'adahíí yłł daahizj'go nnee dała'adzaahíí yich'j' hadzii, Nnee Judéagé' la'íí Jerúsalemgee daagonłini, díí ádishniihíí nłt'éégo hódaayisólts'aągo nohwił ídaagozj le':

15 Díí nneehíí bíł nádaagodiyis ádaanołsj ndi doo ágát'éé da, ánaazhą ngost'ái bik'ehenkééz la'.

16 Áiná' Joel, Bik'ehgo'ihı'nań binkáayú na'iziidi n'íí díí ánágot'jłłí dabí'ıltséná' yaa nagosni' ni' gánniidgo;

17 Bik'ehgo'ihı'nań gáníí, Ikék'eh nnágodzaayú be'ágodonił, nnee dawa shiSpirit baa daadish'a' doleeł: nohwiye'ke la'íí nohwitsi'ke dawa ágodonił' shá yaa nadaagolni' doleeł, nnee áni nakaiyehíí bíł ch'í'nah ádaagol'jį doleeł, hastjyúhíí nadaayeeł doleeł:

18 Áí benagowaaná' nnee shánada'iziidíí la'íí isdzáné shánada'iziidíí shiSpirit baa daadish'a' doleeł; áík'ehgo ágodonił' shá yaa nadaagolni' doleeł:

19 Yáá biyi' ízisgo ánágot'jłłí ch'í'nah ádeshłił, ni' biká' godiyjįhgo be'ígóziníí, áí dił, kq', la'íí lid aad k'ehgo at'éégo áldó' ch'í'nah ádeshłił:

20 Dá doo nohweBik'ehń nadáhíí bijjį, dázhq gonłt'ééhíí bijjį biká' ngowaa daná' ch'ígona'áihíí diłhıł doleeł, t'é'gona'áihíí dił doleeł:

21 Áiná' hadń Bik'ehgo'ihı'nań bizhi'íí yee yiká ániihń hasdádogaal.

22 Israel hat'i'íí daanołíni, díí yati'íí ídaayesółts'aa; nohwíí bídaagonołsı go'íí, Jesus Názařeħgé' nłíni, Bik'ehgo'ihı'nań nohwińáál Jesus binkááyú ízisgo ána'ol'ııhı́ı ła'íı godiyıħgo be'ígózinı́ı ána'yo'ııgo nohwich'ı'ı' bee bıgózıgo áyíılaa:

23 Áı Jesus-hı́ı Bik'ehgo'ihı'nań dabıńtsé yaa natsekeesgo yaa nagoshchııgo nohwaa híłtııgo nınee begoz'aanıı doo yıkısk'eh ádaat'ee dahı́ı nohwı́ı ádaabıłdołııgo tsı'ıłna'áhi yıdaayıheskałgo daayizes-hı́ı:

24 Áına' Jesus nezgaigo da'itsaahı́ı Bik'ehgo'ihı'nań nláhyú áyíılaaná' nábihıl'na': da'itsaahı́ı doo dayúweh botı'ı' bı'eh dahı́ı bıghı.

25 David Jesus yaa nagolı'ı'go gánıı, SheBik'ehń dawahn sháđnyú hish'ıı; shinawod shá ágólshı́ı bıghı shıgan dihe'nazhıńéego nlıı:

26 Áı bıghı shııı bıł gozhóq ła'ıı sizaa gozhóqgo yashti'; ła'ıı án zhı ba'oshkııgo shıts'ı hanayoł doleek:

27 Shıyı'sızıinı́ı ch'ııdntahı́ı doo nyınoné' at'éé dahı́ı bıghı, Dilzini Nlıni nıyééhı́ı díłdzıdihı́ı bıch'á'zhı' áńsı doleek.

28 Hago'at'éégo ch'ihınaa doleekı́ı shıł ch'ı'nah áńlaa; shıł nlııgo dázhq shıł gozhóqgo áshııı.

29 Nınee daanołıinı́ı, shık'ııyú, bıch'á'gé' daagosiıdlıni David holzéhi, doo siste' dago da'anııgo baa nohwıł nagoshı'ı', daztsııgo ıłch'ı'nnıltıı ni', ıłch'ı'nnıltıı n'ıı díııı t'ah dzaııee begoz'aa.

30 David Bik'ehgo'ihı'nań binkááyú na'ızııdı́ı nlıı ni', ła'ıı Bik'ehgo'ihı'nań bıł'a dahıdılııgo gábihıııı, Nıch'á'gé' hadaałıshchıinı́ı ła', Christ holzéhi, benik'eh n'ıı yebik'ehgo ádıshııł, nıııgo yıgólıı;

31 Áık'ehgo áı dabı'ıłtsé yıgólııgo Christ nábi'dihıl'na'hı́ı baa nagolı'ı' gánııııgo, Bıyı'sızıinı́ı ch'ııdntahı́ı doo yó'oyone' da, ła'ıı bıts'ıhı́ı doo díłdzıd da.

32 Díı Jesus-hı́ı Bik'ehgo'ihı'nań nábihıl'na'hı́ı daanoħwıgha nohwińáál ágodzaa.

33 Ízisgo at'éégo ábi'delzaago Bik'ehgo'ihı'nań bıgan dihe'nazhıńéego sídaago, ła'ıı Holy Spirit hıgháh doleekı́ı bıTaa bee bıngon'áıgo díı daa'ııhı́ı ła'ıı daadołts'agı́ı bıı áyíılaa.

34 David yaaká'yú doo bıł ogoyáá da; ndı dabı́ı gánıı, Bik'ehgo'ihı'nań sheBik'ehń gáyıłıııı, Shıgan dihe'nazhıńéego síndaa,

35 Nı'ına'ıı benik'eh sılııgo nıkełt'ááhyú nıńıılzhı'.

36 Áı bıghı Israel hat'i'íí dawa da'anııgo díı yıdaagolıı le', Jesus-hı́ı tsı'ıłna'áhi bídaahesołkał n'ıı Bik'ehgo'ihı'nań nohweBik'ehń, Christ nlııgo nohwá áyíılaa.

37 Nınee díı daıdezt'sáana' bıł daagoshch'ıı' lé'e, áıgé' Peter ła'ıı ła' nadaal'a'áhı́ı yıch'ı' gádaanıı, Nınee daanołıinı́ı, nohwı'ııyú, hago ádaahı'ne'?

38 Peter gádaabıııı, Nohwinchq'ıı bıch'á'yúgo ádaaıne'go dała'á daanołtııııee Jesus Christ bızhı'ı' bee baptize ádaanoħwı'dolıne', nohwinchq'ıı nohwá da'ızlıı alıne'hı́ı bıghı, áık'ehgo Holy Spirit bee nohwaa godit'aah doleek.

39-40 Nohwı́ı díı bee nohwángot'aa ła'ıı nohwı́ı nohwich'á'gé' daałdıłchııhı́ı, ła'ıı doo daanoħwı'ıı dahı́ı áłdó' bıngot'aa, dahadıń Bik'ehgo'ihı'nań nohweBik'ehń ıch'ı' yojı́ıhı́ı.

41 Hadı́ı bıł daagozhq'ııgo bıyati' nádaıdné'ıı baptize ádaabi'deszaa: da'ái bıııı nınee taadn doo náhółtag dayú shı Jesus daayodlaanıı yedıkaı.

42 Áı nınee nadaal'a'á bee bıł ch'ıdaago'aahı́ı, ła'ıı kıl daanlııgo, bıán nıhı'né'ıı, ła'ıı okııhı́ı dayúweh nıłdzılgo yaa nakai.

43 Dała'á daantııgo daıdnłsıgo nıdaaldzıd: ízisgo ána'got'ııhı́ı ła'ıı godiyıħgo be'ígózinı́ı nadaal'a'á binkááyú bee ána'got'ııł.

44 Jesus daayodlaanıı dawa dałaháıee naháztıı, dawahá dałaházhı' daabıyéégo;

45 Daabıyééhı́ı baa nadaahazıııgo hadı́ı yıdaadıńıı yıtaada'ızııı.

46 Dajıı bııgha dała'á daabiıııgo da'ch'okııı goz'aa yune' dała'ánát'ııh, bıł daagozhq'ııgo, doo ıłch'ı' yaa daagochı'go da daabıgowayú kıl náda'ıdııh lé'e.

⁴⁷ Bik'ehgo'ihinañ yich'i' ahédaanzigo nnee dawa bil dádaabik'ehgo ádaat'ee lé'e. Áigé' la' Bik'ehgo'ihinañ binkááyú hayíi hasdákaihií dajji biigha ináhihah lé'e.

3

¹ Ha'iz'aagé' hayaazhi'yú Peter la'íi John bilgo da'ch'okaaah goz'aayú dezh'aah lé'e.

² Nnee dágozliigé' doo naghah dahi dajji biigha da'ch'okaaah goz'aaníi ch'íná'it'ihíi Dézhóné holzéhi bahgee nnádaach'it'ééh lé'e, da'ch'okaaah goz'aayú yuné' ha'áhihahíi yídókeedgo;

³ Peter la'íi John bilgo da'ch'okaaah goz'aayú yuné' hi'ashgo yiltsaago, Dahat'ihíta shaa nohné', niigo yídókeed.

⁴ Peter la'íi John bilgo nnee sitiiníi da'as'ah daayiné'íiná' Peter gáníi, Nohwíin'íi.

⁵ Nnee sitiiníi hat'ihíta shaa daayiné' nziigo yine'íi.

⁶ Áiná' Peter gáníi, Shihíi béshkigaihií la'íi óodo doo la' nashné' da; ndi hat'íi bigonshíi'ihíi naa nshné': Jesus Christ Názareshg' gólíni bizhi' binkááyú nádnnahgo dah nnáh.

⁷ Bigan dihe'nazhiinéé yiltsodgo hadag ábíílaa: dagoshch'i' bikee la'íi bikegod bilgo nldzil daazlii.

⁸ Hadag yáhiíwodgo hizí', áigé' dahnyaagé' da'ch'okaaah goz'aayú yuné' Bik'ehgo'ihinañ yich'i' ahénzigo higaa' la'íi yáhiíwo'go Peter la'íi John bilgo yil okai.

⁹ Higaa'na' Bik'ehgo'ihinañ yich'i' ahénzigo nnee dawa daabo'íi:

¹⁰ Da'ch'okaaah goz'aaníi ch'íná'it'ihíi Dézhóné holzéhi bahgee idókeedgo sitii n'íi át'íigo nnee yídaago'si: áik'ehgo hago'at'éégo bich'i' ágodzaahíi daanzigo bil díyadaagot'ee lé'e.

¹¹ Nnee doo nagháhi da n'íi Peter la'íi John bilgo dayúweh yotá'na' nnee láágo bich'i' nádnkíigo bil díyadaagot'eego baa da'adzaa ch'íná'ogohin'áágee, Sólonon's holzéhi.

¹² Peter nnee da'adzaahíi yiltsaana' yich'i' yakti' gáníigo, Israel hat'i' daano'íni, hat'íi bighá nohwil díyadaagot'ee? Hat'íi bighá dánohwíi nohwinawodíi bee dagohíi dánohwíi njóohíi bee díi nneehíi naghago anáhiidlaa daano'sigo da'os'ah daano'hwine'íi?

¹³ Bik'ehgo'ihinañ Abraham, Isaac, Jacob la'íi bich'á'gé' hadaahidelchíi'ihíi daayokaaah, biYe' Jesus ízigo at'éégo áyíílaa; Pílate baa daadeso'aago ch'ínábíi'teéh hat'íi, ndi nohwíi, Doo hádaahiit'íi da, daado'ni, Pílate bináál.

¹⁴ Dilzini, Nt'éégo Anát'íi'íi, Doo hádaahiit'íi da, daabi'do'niiná', Nnee yizes-híni nohwá ch'íná'no'teéh, daabi'do'ni ni';

¹⁵ Áigé' Ihi'naa yeBik'eh' daazeso'hiiná', an Bik'ehgo'ihinañ daztsaagé' nábihil'na'; ái dawa nohwináál anágot'íi ni'.

¹⁶ Da'an bizhi' yodlaago díi nnee daa'iiníi la'íi bídaagono'siníi nldzilgo anábiidlaa: bi'odla'íi díi nneehíi doo hayú baa dahgoz'aayú dago anábiidlaa, daano'hwigha nohwináál.

¹⁷ Shik'íiyú, doo bídaagono'siyú ádaadzaa dago bígon'si, nohwá nadaant'aahíi áldó'.

¹⁸ Áiná' díi k'ehgo Christ biniigodilné doleel, nihií Bik'ehgo'ihinañ binkááyú nada'iziidíi dabí'it'sená' yaa nadaagol'ni' n'íi Bik'ehgo'ihinañ ye'íílaa.

¹⁹ Áik'ehgo nohwinch'íi bich'á'yúgo ádaahne', áigé' Bik'ehgo'ihinañ bich'i' dahdo'káh, áik'ehgo nohwinch'íi nohwá k'ená'ildéh, áik'ehgo Bik'ehgo'ihinañ bich'á'gé' nohwil gozhóoníi begoldoh ndi at'éé;

²⁰ Áigé' Jesus Christ nohwich'i' náidil'aa doleel, an a'k'ina' baa nohwil na'gosni' ni':

²¹ An ni'gosdzán alzaagé' yushde' godezt'i'go Bik'ehgo'ihinañ binkááyú nada'iziidíi daadilzini dabí'it'sená' yaa nagol'ni' n'íi begol'ne'go dawahá ilch'i'ná'godle'híi begonyaazhi' yaaká'yú gólíi.

²² Moses daano'hwitaa n'íi da'aniigo gáyil'niid, Nohwik'íiyú bitahgé' Bik'ehgo'ihinañ nohwe Bik'eh' binkááyú Na'iziidíi nohwá hai'teéh, shíi hashiltíiníi k'ehgo; an ádaano'hwil'nihií dawa nt'éégo ídaayeso'ts'aay doleel.

²³ Díí k'ehgo doleel, dahadn áí Bik'ehgo'ihinań binkááyú Na'iziidíí doo íyésts'aa dahń nnee bitahgé' da'izlǫ́ doleel.

²⁴ Samuel golǫ́gé' yushdé' godezt'i'go Bik'ehgo'ihinań binkááyú nada'iziidíí dawa yádaakti' n'íí díí bijǫ́yúgo ánágot'ǫ́híí dabí'ítsé yaa nadaagolni' ni'.

²⁵ Nohwíí Bik'ehgo'ihinań binkááyú nada'iziidi n'íí bich'á'gé' hadaakǫ́shoǫ́chǫ́, ła'íí Bik'ehgo'ihinań Abraham bich'ǫ́ hadzii, Nich'á'gé' daaǫ́ideshchiinihíí ła' binkááyú ni'godzán biká' i'angé' łaadaakǫ́chiinihíí dawa biyaa gozhóó doleel, ńiigo daanohwitaa n'íí yǫ́ łańgodest'aa n'íí nohwá begolne'.

²⁶ Bik'ehgo'ihinań biYe', Jesus, hayǫ́ǫ́go da'ítsé nohwich'ǫ́ oyǫ́'a' ni', dała'á noǫ́ǫ́go ncho'go ágot'eehíí bich'á'yúgo ádaanoǫ́'eego nohwiya gozhóó doleelhíí bigha nohwich'ǫ́ oyǫ́'a' ni'.

4

¹ Peter ła'íí John biłgo nnee t'ah yich'ǫ́ yádaakti'ná' okaań yedaabik'ehi, siláada da'ch'okaań goz'aaníí yǫ́nádaadéz'ini binant'a' ła'íí Sádducees daanlíni baa hikai,

² Áí hadaashkee lé'e, Peter ła'íí John biłgo nanezna'íí Jesus binkááyú naadiikáh doleel, daanǫ́igo, nnee yǫ́ ch'ídaago'aahíí bigha.

³ Nnee hadaashkee n'íí Peter ła'íí John biłgo daayǫ́soodgo ha'ánezhteezh iskaańǫ́: ałk'iná' o'i'áahíí bigha.

⁴ Da'ágát'éé ndi nnee łaágo Peter ła'íí John biłgo biyati' daidezts'aaníí daayosdlaađ; ashdladn doo náhółtag dayú shǫ́ da'osdlaađ.

⁵ Iskaań hik'e Jews binadaant'a'íí, Jews yánazíni ła'íí begoz'aaníí ye'ik'eda'ǫ́chíhi Jerúsalemyú dała'adzaa,

⁶ Okaań yebik'ehi da'tiséyú sitíni, Ánnas holzéhi, Cáiapas, John, Alexánder, ła'íí okaań yebik'ehi da'tiséyú sitíni bik'íí dawa ałdó' dała'adzaa lé'e.

⁷ Díí nneehíí Peter ła'íí John biłgo da'ahǫ́'gee daayineskeego nayídaadiłkid, Hat'íí bina-wod, hadń bizhi' bee díí ádaaldzaa?

⁸ Peter, Holy Spirit bił ńǫ́igo yábiyǫ́'go gádaabińni, Nnee bánadaanoǫ́'aahíí ła'íí Israel hat'íí bánasoziinií,

⁹ Nnee doo nagháhihíí bich'osii'ni'íí, díí nnee hago at'éégo nábi'dilziihíí bigha díí ǫ́i nanohwídaadołkidyúgo:

¹⁰ Nohwíí ła'íí Israel hat'íí dawa bídaagonǫ́si le', Jesus Christ, Názařhgé' gólíni, tsǫ́'ikna'áhi bídaahesołkał n'íí, daztsaaǫ́gé' Bik'ehgo'ihinań nábihil'na' n'íí, án bee díí nnee nǫ́'éé nasdǫ́igo nohwidáhyú sizǫ́.

¹¹ Díí tséhií ǫ́h ádaagoǫ́'íí daanołíni yó'odaasołne' n'íí ǫ́hagon'aagee da'ítsé si'aaníí silǫ́.

¹² Áń ba'ashhahyú doo hadń hasdákołteeheé gólǫ́ da, díí yáa das'aaníí bit'áahyú hizhíhíí bee hasdáhikáh doleelíí dała'á ndi doo ni' biká' nnee baa nádet'aa da.

¹³ Peter ła'íí John biłgo nnee doo da'ołtag dahi, débaagoch'oba'íí daanǫ́ ndi doo bił daagoyéé dago yádaakti', nnee nadaant'aahíí yídaagołǫ́đgo bił díyadaagot'ee; áík'ehgo Jesi yǫ́ nakai n'íí yǫ́nádaagołǫ́đ.

¹⁴ Nnee nábi'dilziihíí bit'ahgé' sizǫ́go daayo'ǫ́híí bigha doo hat'íí nádaado'niid da.

¹⁵ Áíná' Peter ła'íí John biłgo ch'inoǫ́'aash daayǫ́niidná', dasahn ǫ́ch'ǫ́ yádaakti',

¹⁶ Díí nneehíí hago ádaahiidle'? Godiyǫ́go ágodzaahíí binkááyú ágodzaago Jerúsalemyú daagolínií dawa yídaagołǫ́; nohwíí doo daahohiidlaa da daan'niihíí doo bik'eh da, daanǫ́igo.

¹⁷ Nnee bitahyú doo dayúwehyú dididlaadgo da, halaa gádaabiłdo'niih, Áń bizhi'íí bee hadń bich'ǫ́ yánáhółti' hela'.

¹⁸ Áík'ehgo yushdé' daayǫ́niigo, Jesus bizhi' bee yánáhółti' hela' dagohíí ǫ́ch'ínánágonǫ́'aah hela', daabiłniigo bándagoz'aa.

19 Áiná' Peter ła'í John biłgo gádaabiñii, Bik'ehgo'ihinañ binadzahgee nohwí nohwich'í' idilts'aągo née, dagohí Bik'ehgo'ihinañgo née, hayí dábik'ehí bendaagono'lah.

20 Nohwí hayí hiit'iinií ła'í dihiits'agí baa nagohiilñi'hi at'éé.

21 Nnee nadaant'aahí, Jesus baa yánahólti' hela', nádaabiłdo'niidná' nádolt'aash daabiłniid; nnee dawa ágodzaahí bigha Bik'ehgo'ihinañ ba'ahédaanzigo doo hago at'éégo ádaile' da.

22 Nnee nábi'dilzihií dizdinhí bitisyú bił legodzaahi.

23 Peter ła'í John biłgo ch'ínát'áázhná' yił nakai n'í yich'í' onát'aazhgo okąąh yedaabik'ehi yánadaant'aahí ła'í Jews yánazini ádaabiñii n'í yaa nadaagosni'.

24 Ái daidezts'aąná' Bik'ehgo'ihinañ bich'í' da'okąąhgo gádaanii, NohweBik'ehí, yáá, ni'godzán, túnteel ła'í daabiyi' daagolíní dawa Bik'ehgo'ihinañ níłigo áńlaa;

25 David, nánal'a'á, binkááyú yánłti'go gánii ni', Hat'í bigha doo Jews daanłi dahí hadaashkee, ła'í nnee dawahá doo begolne' dahí yaa natsídaakees?

26 Ni'godzán biká' ízigo nant'án daanliinií ilk'izhi' ádaadzaa, ła'í nnee yánadaant'aahí dała'adzaa, Bik'ehgo'ihinañ ła'í Its'áinktini, Christ holzéhi, biłgo yich'í' náda'nziidgo.

27 Da'añigo, niYe' Dilzini, Jesus, Its'ánłtini, yich'í' náda'nziidgo Hérod ła'í Póntius Pílate, doo Jews daanłi dahí, ła'í Israel hat'i'í biłgo dała'adzaa,

28 Nigan binawodí ła'í niini' be'ágodoniiłi dabiłtsé bengón'aą n'í yee ádaane'go dała'adzaa.

29 K'adí nohweBik'ehí, nowhenadaago'aahí hóyínłts'aą, áík'ehgo nánada'idziidí niyati' doo daasiite'go bee yádaahiłti' dago bidag ádaant'eego ádaanohwinski,

30 Dahdnłniłhgo na'ílzihi; ła'í niYe' Dilzini, Jesus, bizhi'í binkááyú godiyihgo be'ídaagozinií ła'í ízigo ánągot'iiłi ánánł'ii le', da'okąąhgo daanii.

31 Aął da'oskaądná' dała'adzaagee godihes'naa; áígé' Holy Spirit bee baa daagodest'aągo Bik'ehgo'ihinañ biyati' doo daaste'go yee yádaakti' da lé'e.

32 Nnee łaągo da'osdłaądí biini' dała'á, bijí dała'á nasdłi: daabiyéehí doo dasahn shíyéé daanzí da; ndi dawahá dałaházhí' daabiyéé lé'e.

33 Nadaal'a'á dayúweh beBik'ehí Jesus daztsaągé' naadiidzaahí dážhó nłt'éégo yaa nadaagolni', Bik'ehgo'ihinañ biłgoch'oba'í zhá bitisgo biká'zhí' at'éé daazłi lé'e.

34 Tédaat'iyehí bitahyú doo ła' da silłi: hayí bini' dagohí bikłh daagolíní baa nadaagohezniigo, bich'á'gé' daayist'iiłi

35 Nadaal'a'á bádngée ndaayiheznił: áígé' hayí tédaat'iyehí hat'í yídaadinií daantłłíge yitah da'izni.

36 Joses, nadaal'a'á Bárnabas bizhi' bá ádaizlaahi, (Kodag yałti'í ye'at'éhi golzeego ágolzee,) Cýprusgé' Levi hat'i'í nłni,

37 Ni' bíyéehí baa nagohezniigo zhaali baa hi'né'í nadaal'a'á bádngée nyiné'.

5

1 Áiná' nnee ła', Ananías holzéhi, bi'aad, Sapphíra holzéhi, biłgo ni' baa nadaagohezni,

2 Bi'aad yígólłigo zhaali baa hi'né'í ła' t'aązhí' yotą'ná' ła' zhá nadaal'a'á bádngée nyiné' lé'e.

3 Áík'ehgo Peter gání, Ananías, hat'í bigha ch'iidn nant'án, Satan holzéhi, nanılaago Holy Spirit bich'í' nashínch'a', ni' bich'á'gé' zhaali naa hi'né'í łahzhí' t'aązhí' hótą'go nńné'?

4 Doo hwahá nahniih daná' níyéé ni' ya'? Naheznihiłi bikédé'go zhaali naa hi'né'í dáni benik'eh ni' ya'? Hago at'éégo tsídínkeezgo díi bee ándzaa? Doo nnee bich'í' nashínch'a' da, Bik'ehgo'ihinañ bich'í' nashínch'a'.

5 Díi yati'í Ananías yidezts'aąná' nágo'go daztsaą: nnee dawa yaat'ídaanzłiłi tsídaadesyiz.

6 Nnee áni nakaiyéhiłi nádiikaigo ch'id bił daizdis, áígé' ch'adaabizyiyú łehdaabistłi.

7 Áígé' taadn ledihikeezyú shì n̄nee daztsaaníí bi'aad ágodzaahíí doo yígólsì dago ha'ayáá.

8 Peter gáyih̄nii, Shił nagoln̄i', gáhołáago izliigo ni' nohwaa nagohezn̄ii née? Áígé' gáníí, Ha'aa, akohgo izlii.

9 Peter gánábildo'n̄iid, Hat'íí bigha Bik'ehgo'ih̄i'nań biSpirit nabínołtaahgo bich'ì' godeso'ąą? Isaa, nika' lehdaistiiníí ch'ígót'i'yú nadaazi, áí ni áldó' ch'ídaaniłteeh.

10 Áík'ehgo dagoshch'ì' Peter bádnyú nágo'go daztsaa: n̄nee áníí nakaiyéhíí ha'ákaigo isdzán daztsaaago yídaagols̄iíd, áígé' ch'adaabizȳi'yú bika' le'sit̄i n'íí bahgee lehdaist̄i.

11 N̄nee da'osdląądíí dała'ánát'j̄h̄i tsídaadesyiz l̄e'e, ła'íí hayíí yaat'ídaanz̄ih̄ií áldó' tsídaadezyiz.

12 N̄nee bitahyú godiȳihgo be'ídaagoziníí ląágo, ła'íí ízisgo ánádaagot'j̄h̄ií nadaal'a'á binkááyú ánágot'j̄h̄i; (Sólomon bich'ínágohin'ąágee dała'á daabiini'go dała'ánát'j̄h̄i.

13 Jesus doo daayodłąą dahíí ndaaldzidgo doo yéhikai da ndi n̄nee nłt'éégo baa natsídaakees.

14 N̄nee dayúweh ląágo ła'íí isdzáné biłgo Jesus daayodlaaníí yénáhikai;)

15 Áík'ehgo daanezgaihíí da'intinyú ch'ínádai'n̄iłgo bika' da'astíné ła'íí ch'id bika' nazh-jeed, Peter higaalgo bichagosh'oh zhá ndi bika'zh'í' áone' daanzigo.

16 Jerúsalem binaayú k̄ih nagozn̄ilgé' áldó' n̄nee ląágo daanezgaihíí ła'íí n̄nee spirits daanchó'íí biyi' daagolíníí yil nihikáh, áí dawa nádaadzih l̄e'e.

17 Okąąh yebik'ehi da'tiséyú sit̄ini yil nakaihíí dábiłgo (Sádducees daanlíni,) dážhó hadaashkeego,

18 Nadaal'a'á daayiltsoodgo ha'áná'ilka'á yune' ha'ádaiskaad l̄e'e.

19 Tł'é'yú Bik'ehgo'ih̄i'nań binal'a'á yaaká'gé'hi ha'áná'ilka'ágee ch'íná'it̄ih̄ií yá ch'íntąágo ákú yil ch'íkai, áígé' gábiłn̄ii,

20 Ti'i, da'ch'okąąh goz'ąayú dołkáh, áígee nasoz̄iigo díí nłt'éégo ih̄i'naahíí baa yati'íí dawa n̄nee baa bił nadaagołn̄i'.

21 Díí daidezts'ąąná' hayilkaalyú da'ch'okąąh goz'ąą yune' ha'ákaigo bił ch'ídaago'aah. Okąąh yebik'ehi da'tiséyú sit̄ini yil nakaihíí biłgo hikaigo n̄nee yánádaaltihíí ła'íí Israel hat'í' yánaziiníí dała'áyíılaaná' ha'áná'ilka'áyú nadaal'a'á yíká o'íł'a'.

22 Áíná' aasit̄ini ha'áná'ilka'áyú okai, n'íí nadaal'a'á n'íí doo hwaa da l̄e'e, áígé' nákaigo nadaagosn̄i',

23 Gádaaniigo, Ha'áná'ilka'áyú nłt'éégo o'ogęęzná' aasit̄ini dáádít̄ihgee t'ah nazj̄iná' baa nkai ndi ch'ídaasiitąą hik'e doo hadn̄ ákone' naháztąą da ląą.

24 Okąąh yebik'ehi da'tiséyú sit̄ini ła'íí siláada da'ch'okąąh goz'aaníí yinádaadéz'ini binant'a' ła'íí okąąh yedaabik'ehi itisyú nadaandeehi díí daidezts'ąąná' hagosha' at'éégo ląą dayúweh bá daagowáh daanz̄i l̄e'e.

25 Ła' nyáago gádaabiłn̄ii, N̄nee ha'ádaasolkaad n'íí da'ch'okąąh goz'ąą yune' nazj̄i, n̄nee yil ch'ídaago'aahgo.

26 Áík'ehgo siláada da'ch'okąąh goz'aaníí yinádaadéz'ini ła'íí binant'a' nadaal'a'á yíká okaigé' dánt'éhego yil nakai: n̄nee tséé bee daanohwiłmé' doleehi at'éé daanzigo ndaaldzidhíí bigha.

27 Yil nakainá' n̄nee yánádaaltihíí naháztąągee yil hikai baa yá'iti'híí bigha: áígee okąąh yebik'ehi dá'tiséyú sit̄ini nabídaadilkid,

28 Gáníigo, Díí yízhíihíí bee ilch'ínágonoł'aah hela', daanohwiłn̄iigo nohwá ndaagosiit'ąą ni', n'íí kú lá Jerúsalem dágoz'ąą nt'éégo bił ch'ínánágonoł'aah, ła'íí áí n̄nee zesdiiníí nohwíí nohwik'izh'ì' daadoł'ahgo ádaakt'j̄i.

29 Peter ła'íí nadaal'a'á ła'ihíí biłgo hadaasdziigo gádaanii, Nohwíí Bik'ehgo'ih̄i'nań da'áníyú ádaant'eego dábił'eh, doo n̄nee da.

30 Jesus tsj̄ilna'áhi bídaahesolkałgo daazesolh̄j̄i n'íí daanohwitaa n'íí Bik'ehgo'ih̄i'nań daayokąąhń daztsaaagé' nábihil'na'.

31 Án Nant'án ła'íi Hasdá'iiníli nliigo Bik'ehgo'ihí'nań ábíílaago bigan dihe'nazhinéego dahbinesdaa ni', Israel hat'i'i binchq'i bich'á'zhí'go ádaile'go binchq'íi bich'á'gé' baa nádaagodet'ąąhíi bighą.

32 Díi ánágot'íiíi daahiit'íiigo baa nadaagohiilni'; Holy Spirit áldó' yaa nagolni', ái Holy Spirit-híi hayíi Bik'ehgo'ihí'nań biyati' yikísk'eh ádaat'eehíi yaa daidez'ąą ni'.

33 Yánadaaltihíi ái daidezts'ąąńá' bíł daagoshch'iigo, nadaitseed hádaat'íiigo yendaagoshchij l'é'e.

34 Áiná' Phárisee ła' nnee yánadaaltihíi itah nlíni, Gamáiel holzéhi, begoz'aaníi ilch'ígó'aahi, nnee dawa nł't'éégo baa natsekeesi hizí'go, Díi nneehíi dé't'ihézhí' nláhyú ch'ínókáh, nniid;

35 Áiná' gáníi, Israel hat'i'íi daanołni, díi nnee hago ádaale'íi baa daagonołsąą.

36 Doo áníná' nnee ła' Theúdas holzéhi ízigo at'éhi ídeshchijigo nnee łąągo díigo nanadínyú shí bėhikai ni': án zesdijigo bikísk'eh ádaat'ee n'íi dawa íłtanáhosąągo begoldoh n'íi doo hat'íi da silij ni'.

37 Ái bikédé'go Judas, Gálileegé' gólíni, nnee tax nahi'niil doleelhií bighą daaholtag ni'ná' nyáá, án áldó' nnee łąągo its'áinil: án áldó' daztsąą, áigé' bikísk'eh ádaat'ee n'íi dawa íłtanáhosąą ni'.

38 K'adíi gánohwíłdishni, Díi nneehíi doo baa nałkai da, doo nadaanołt'og da: díi begoldohíi nnee bich'á'gé' bee ánágot'íi l'é'eyúgo, doo hat'íi da hileeh:

39 Áiná' Bik'ehgo'ihí'nań bich'á'gé' l'é'eyúgo doo bengowáh ádaale' at'éé da; nohwíi dánko Bik'ehgo'ihí'nań bich'í' nadaagonołkaadgo nohwígózi.

40 Nnee yánadaaltihíi Gamáiel aníhíi bíł dádaabik'ehgo nadaal'a'á yushdé' daayihniigo ánákai, áigé' Jesus bizhi'íi bee yánánałti' hela', daabihniiná' ndaabinestsaz, áigé' onádaabis'a'.

41 Áík'ehgo yánadaaltihíi yich'á' dahnaskai, Jesus bizhi'híi bighą ádaayágosihyú ádaats'izlaa l'é'e ndi Bik'ehgo'ihí'nań binadzahgee nł't'éégo ádaat'eego yídaagołshíi bighą bíł daagozhqó l'é'e.

42 Dajji biigha da'ch'okąąh goz'ąą yune' ła'íi daagowayú Jesus Christ yaa nadaagolni'go yaa ilch'ídaago'aah l'é'e.

6

1 Áiná' Jesus daayokąąhíi łąągo silijná' Jews daanlíni Greek biyati' yee yádaakti'íi doo bíł daagozhqógo Hebrews daanlíni gádaayihniid, Dajji biigha ch'iyán na'niihgee nohwíi nohwitahyú isdzané biką' nanezna'ihíi doo yich'í' zhinéé ádaat'ee da l'é'e.

2 Áík'ehgo nakits'adahíi nnee Jesus daayokąąhíi dawa yushdé' daayihniid, áigé' gádaayihni, Ch'iyán nadaahii'niihíi bighą Bik'ehgo'ihí'nań biyati' baa nadaagolni'íi doo k'ihzhí' ndaagont'aa bik'eh da.

3 Áík'ehgo, nohwik'íiyú, nnee gots'idi, nł't'éégo baa yádaakti'íi, Holy Spirit ye'ádaat'eehíi, daagoyááníi nohwitahgé' hadaahniil, ái nnee díi na'idziidíi yedaabik'ehgo ádaahiidle'.

4 Áiná' nohwíi dągodest'i'yú da'ohiikąąh ła'íi Bik'ehgo'ihí'nań biyati' baa yádaahiilti' doleel.

5 Ádaaniihíi nnee dawa bíł dádaabik'eh: áík'ehgo Stephen dązhqó nłdzilgo odláni, Holy Spirit ye'at'éhi, Philip, Prókorus, Nicánor, Tímon, Pármenas, ła'íi Nicolás, Jews bi'okąąhíi yenyáhi, Ántiochgé' gólíni, hadaiheznil.

6 Ái hadaisniłi nadaal'a'á yidázhí' yil nnikaigee yiká' ndaadesniigo yá da'oskaąd.

7 Bik'ehgo'ihí'nań biyati' dayúweh begodeyaago Jerúsalemgee Jesus daayokąąhíi łąągo bínáhiikai; okąąh yedaabik'ehi áldó' łąągo odlaaníi yikísk'eh ádaat'ee l'é'e.

8 Stephen, dązhqó nłdzilgo odláni, Holy Spirit bee binawod gólíni, ízigo ánágot'íi ła'íi godiyihgo be'ídaagoziníi nnee bitahyú ye'ána'ol'íi.

⁹ Nnee la', Líbertines daaholzéhi, la'íi Cyrénegé' la'íi Alexándriagé' daagolíni, la'íi nnee Cilíciagé' la'íi Asiagé' nakaihi ha'ánáshéhií bitahgé' Stephen yil'ladaadit'ah nkegonyaa.

¹⁰ Áiná' Stephen goyáágo la'íi Holy Spirit yábiyilti'go nneehíi doo la' bitisgo hadziih da lé'e.

¹¹ Áík'ehgo nnee la' yich'í' na'daahezníigo gáyihíi, Nadaalch'aago Stephen baa yádaakti', áík'ehgo gádaanii, Moses la'íi Bik'ehgo'ihí'nañ nchọ'go yaa yaakti'go daadihiits'ag.

¹² Áíge' nnee Stephen yik'edaanníihíi, Jews yánazíni, la'íi begoz'aaníi ye'ik'eda'ilchíhi, la'íi nnee dawa hadaashkee ádaizlaago Stephen yaa hikaigo daayiltsood, áíge' nnee yánádaaltihíi yil' yaa hikai.

¹³ Nnee nadaach'áhi yil' hikai, áík'ehgo gádaanii, Díi nneehíi díi godiyihgo goz'aaníi la'íi begoz'aaníi dawahn nchọ'go yaa yaakti';

¹⁴ Gániigo daadihiits'ag, Jesus Názareshgé' gólíni díi godilzihgo goz'aaníi nagohilkaad, la'íi Moses nohwá yengon'áá n'íi lahgo ánáyidle'.

¹⁵ Nnee yánádaaltihíi dawa Stephen da'is'ah dainel'íiigo binii Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á yaaká'gé'hi biniihíi k'ehgo at'éégo daayiltsaá.

7

¹ Okąąh yebik'ehi da'tiséyú sitíni gábihíi, Ádaanlch'iníihíi da'aníi née?

² Stephen gáníi, Nnee daanołni, shik'íyú, nnee báyan daanołni, shídaayesólts'ąą; nohwitaa n'íi Abraham, doo hwahá Chárranyú ngoleeh daná' Mesopotámiaiyú gólíi ni'ná' Bik'ehgo'ihí'nañ bich'á'idindláád nlíni bich'í' ch'í'nah ádelzaa,

³ Áígee gábihíi, Nini' la'íi nik'íi bich'á' dahnnáhgo ni' nił ch'í'nah áshle'yú nńáá.

⁴ Áík'ehgo Abraham Kaldéans bini'gé' dahnyaago Charran golzeegee golíi lé'e: bitaa daztsąąná' díi ni' biyi' daagonolijzhí' Bik'ehgo'ihí'nañ bik'ehgo onágóde' lé'e.

⁵ Áiná' ni' bíyéehíi doo la' baa gon'áá da, doo ndi dałahndi nch'idel'eezgo da: áiná' bichągháshé doo la' da ndi bíi la'íi bich'á'gé' daalideshchiinihíi daabíyéé doleelgo yágon'áá lé'e.

⁶ Bik'ehgo'ihí'nañ Abraham bich'í' hananádziigo gáníi, Nich'á'gé' daalideshchiiníi ni' doo yídaagosł da n'íi yiyi' daagolíi doleel; áígee nnee ni' daabíyéehíi isná ádaabidle'go díidn gonenadín łegodzaazhí' biniidaagonł'éé doleel.

⁷ Nnee isná ádaabisdlaahíi biniidaagodishle' doleel; ái bikédé'go áíge' ch'ékáhgo dzaągee daashokąąh doleel, nii lé'e, Bik'ehgo'ihí'nañ.

⁸ Áíge' Bik'ehgo'ihí'nañ circumcísion bee Abraham yil' ląngot'ąą: áík'ehgo Abraham biye' Isaac gozłiigo tsebíi behiskaaníi bijii circumcise áyíłaa; áíge' Isaac biye' Jacob gozłi; Jacobhíi biye'ke nakits'adah daagolii, ái bich'á'gé' nakits'adahyú nnee hat'i' silii.

⁹ Jacob biye'kehíi daabidizhé Joseph daayolch'íi'go, yik'edaanníihgo Egyptyú baa nadaaheznii: áiná' Bik'ehgo'ihí'nañ bił nliigo,

¹⁰ Bich'í' nadaagont'ogíi bighą dawa yich'á' binłii, áíge' Pháraoh, Egypt yánant'aahíi, yil' nzhọgo la'íi binadzahgee goyáágo Bik'ehgo'ihí'nañ ábıłs; Pháraohíi Egypt dahot'éhé la'íi bikih biyi' daagolíiníi yánant'aago ábíłaa.

¹¹ Egypt la'íi Cánaanyú dahot'éhé shiná' góyéégo daagodeyaa: áígee daanohwitaa n'íi bich'iyą' n'íi bich'á' ádaasđiigo biniidaagonł'éé lé'e.

¹² Egyptyú nadą' gólíi ląągo Jacob yaat'inziiiná' daanohwitaa n'íi da'ıltsé ákú odais'a' lé'e.

¹³ Iké'gee nanákainá' Joseph, Daanohwik'isn nshłii n'íi shíi ánsht'ee, daayihniigo bídaagosłđ; la'íi Joseph bik'íi Pháraoh yígólđđ.

¹⁴ Áíge' Joseph bitaa la'íi bik'íi dawa biłgo gosts'idin ashdla' hilt'eego yiká'o'ıl'a',

¹⁵ Áík'ehgo Jacob Egyptyú o'ınıl, ákú Jacob daztsąą, la'íi daanohwitaa n'íi áłdó' da'ılké'go nanezna',

16 Áí dawa Síkemyú onádaiheznilgo ilch'í'ndaahi'niił goz'ąą yune' da'ilké'go ladaahasnil, áí goz'aaníí Abraham Síkem biye' Emmor biye'ke bich'á'gé' zhaali bee nagohesnii ni'.

17 Bik'ehgo'ihí'nań Abraham bąngon'ąą n'íí begolne'íí alhánégé' goldohná' Abraham bich'á'gé' daakideshchiinihíí Egyptgee ląą silij lę'e.

18 Áíná' Egyptyú ła' nant'án nanásdlíí, án Joseph doo yígółsį da lę'e.

19 Áń nohwíí hahiit'i'íí yik'edaanniih lę'e, ła'íí daanohwitaa n'íí gádaayilniigo bąndaagoz'ąą, Mé' daagozliihíí da'izliiyú ch'ídaahołkaadgo da'akú nanne' le'.

20 Áígee Moses gozliigo dązhó dénzhóné lę'e, án bitaa golíí yune' nadaach'ilteego taagi daahitąą:

21 Áígé' da'izliiyú ch'ídaach'istijyú Pháraoh bitsi' nábinkłtįigo dabíí bizhaazhé k'ehgo yihłna'.

22 Egyptyú daagolíinií bigoyą'íí dawa Moses bił ch'et'ąągo dązhó nł'éego yakti' ła'íí nł'éego ánát'įł silij.

23 Moses dizdın bił łegodzaaná', shik'íyú Israel hat'i'íí bich'í' dosháh nzi lę'e.

24 Áík'ehgo ła' inaghanaghaago yiltsąągo, án yik'izhi' onálwodgo yil nałts'ihgo daztsąą:

25 Shíí hat'i'íí biniidaagonł'ééhíí biyi'gé' Bik'ehgo'ihí'nań shich'onįigo bił ch'ídishkaahíí yıdaagołsį shį nzi lę'e; ndi doo bıdaagołsį da.

26 Iskaą hik'e dabíí hat'i'í naki ilch'í' dahnádilwo'go yiká nýáá, nkenágoheltqod nziigo gádaayilnii, Ilk'isyú nołłijná' hat'íí bighą ihł'dołhłh?

27 Áíná' ba'ashhahgé' gólını doo bik'ehyú ánayo'įł dahn Moses k'ihzhi' yenyilná' gáníí, Hadń nohwinant'a' ła'íí nohwaa yakti'í áníłaago áńt'į?

28 Adaąaná' nnee Egýptian nłını zínłhįhíí k'ehgo shíí alđó' shiziniłhéé née?

29 Díí ánłhíí bighą Moses dabíí hat'i'í yich'á' halwodgo Mádiangee golíí ngohéyáá, áígee biye'ke naki gozli.

30 Áígé' dizdın łegodzaa bikédé'go Dzil Sína holzéhi bįnaayú da'izliiyú ch'il diltł'i biyi'gé' Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á yaaká'gé'hi bich'í' ch'í'nah ádelzaa.

31 Moses yo'įłná' bił díyagot'ee lę'e: ilhánégo yineł'įigo nyáá hik'e Bik'ehgo'ihí'nań bich'í' hadzii,

32 Gánįigo, Shíí daanita ła'íí Bik'ehgo'ihí'nań daayokaąhń nshłį, Abraham, Isaac ła'íí Jacob Bik'ehgo'ihí'nań daayokaąhń nshłį. Moses tsídolyizgo ditłidgo doo ázhį' nádést'įđ da.

33 Bik'ehgo'ihí'nań gábłnii, Nikee ádaandlee: ni' biká' sínziińí ni' godiyini at'ée.

34 Egyptyú shichagháshé biniidaagonł'éégo hish'į, áí hish'įigo ik'ídaadi'niihíí dists'ag, áík'ehgo áí bich'á' nshniilyú nýáá. Tí'i, dák'ad Egyptyú nideł'a'.

35 Dadíí Moses Israel hat'i'í doo hádaabit'įigo gádaanii n'íí, Hadń nohwinant'a' ła'íí nohwaa yakti'íí áníłaa? Da'ái Moses n'íí Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á yaaká'gé'hi ch'il biyi'gé' bich'í' ch'í'nah ádelzaa n'íí binkááyú Bik'ehgo'ihí'nań bides'a', nant'án nliigo ła'íí Israel hat'i'í biniidaagonł'ééhíí yich'á' yíńłłgo bides'a'.

36 Áí Moses n'íí ízisgo ánągot'įłhł ła'íí godiyihgo be'ídaagoziníí Egyptyú ła'íí Red Seayú ánát'įł ni'ná' Egyptgé' ch'íinilgo da'izliiyú nanąse'go dizdın łegodzaa.

37 Da'ái Moses-híí Israel hat'íí gádaayilnii ni', Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú Na'iziidi hileehgo nohwik'íyú bitahgé' Bik'ehgo'ihí'nań nohweBik'ehń nohwá habilteeh, shíí hashłłhłh k'ehgo; án hódaayesołts'ąą.

38 Da'izliiyú ha'ánąséh n'ná', díí Moses-híí Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á yaaká'gé'hi Dzil Sína holzeeyú bich'í' yakti' n'íí ła'íí daanohwitaa n'íí bigizhgee yakti'íí nliigo yati' hińáhi nohwá baa hi'né' ni'.

39 Áń daanohwitaa n'íí doo bıdaayést'sąą hádaat'įđ da ni', doo hádaabit'įđ da, áíná' Egyptyúgo nádiikáhíí zhą bijíígé' hádaat'įđ lę'e.

40 Aaron gádaayih̄nii, Hat'íhíta daahohiik̄aahíí nohwá ánle', áí nohwá go'j̄i doleek: díí Moses Egyptgé' ch'ínohwiñil n'íí hago adzaa sh̄ihíí doo bídaagonl̄z̄i da.

41 Áíná' magashi bizhaazhé be'ilzaa'i ndi ádaizlaago dahat'íhíta yiyaa odaayih̄niñilgo daayok̄aah, dabíí ádaizlaahíí yaa bíl daagozh̄ógo.

42 Áík'ehgo yáá biyi'gé' dawaháhíí daayok̄aahgo Bik'ehgo'ih̄i'nañ dabiini'zh̄i' ch'ídaabizñil; Bik'ehgo'ih̄i'nañ binkááyú nada'iziidi n'íí binaltsoos biyi' k'e'eshch̄ih̄íí k'ehgo, Israel hat'i'i daanoñni, da'izl̄ij̄yú dizdin nohwee l̄edaagosdzaa n'ná' magashi bizhaazhé, dibel̄j̄i bizhaazhéta nadaaltseedíí l̄a'íí dahat'íhíta shaa daahoñniíl l̄a n̄éé?

43 Gow̄aḡolgai biyi' Mólok holzéhi daayok̄aahíí nadaañil, l̄a'íí daahoñk̄aahíí Rémphan holzéhi bits'íls̄oqsé k'ehgo be'ilzaahíí ałdó' nadaañil, díí be'ilzaago ádaasolaahíí daa- hoñk̄aahgo: áík'ehgo Bábylon bitisyú ch'ínoñk̄ahgo ánohwish̄le'.

44 Daanohwitaa n'íí gow̄aḡolgai biyi' da'ok̄aahíí Bik'ehgo'ih̄i'nañ yil̄ daanl̄ij̄go bebígózini da'izl̄ij̄yú goz'aa, áí hago'at'éégo añéhíí Bik'ehgo'ih̄i'nañ Moses yil̄ ch'í'nah áyílaahíí k'ehgo alzaa.

45 Daanohwitaa n'íí Jesus bá nant'aago Bik'ehgo'ih̄i'nañ doo Jews daanl̄ij̄ dahíí bá ch'íineheyoodná' gow̄aḡolgai biyi' da'ok̄aahíí ni' daabiyéé gozl̄ij̄yú daistsoozgo hikai, áí doo Jews daanl̄ij̄ dahíí David dánant'aa sil̄ij̄zh̄i' Bik'ehgo'ih̄i'nañ daanohwitaa n'íí dábidáhgee ch'ídaaniheyood;

46 David Bik'ehgo'ih̄i'nañ yil̄ nzh̄oḡ sil̄ij̄, áík'ehgo Jacob Bik'ehgo'ih̄i'nañ yok̄aah̄n̄ yiyi' gol̄j̄i doleekíí bá ágósh̄le' n̄z̄i l̄é'e.

47 Ndi Sólomon holzéhigo Bik'ehgo'ih̄i'nañ k̄ih̄ yiyi' gol̄ínií bá ágólaa.

48 Áíná' Da'tiséyú At'éhi k̄ih̄ dá n̄nee bigan yee ádaizlaahi doo yiyi' gol̄j̄i da; Bik'ehgo'ih̄i'nañ binkááyú na'iziidi gáníí n'íí k'ehgo,

49 Yaaká'yú goz'aaníí biká'dah'asdáhá biká'gé' nansht'aahíí át'éé, ni'gosdzánhíí biká' dahnádes'isíí át'éé: k̄ih̄ hago'at'éhi shá ágóle'? níí l̄é'e Bik'ehgo'ih̄i'nañ: hayúsh̄a' hanasólgo áíná'?

50 Aish̄a' shiganíí doo dawa bee ash̄laa da l̄é'e?

51 Doo nohwee daagondl̄ij̄ dahi, nohwij̄íí l̄a'íí nohwijeyi' doo círcumcise ádaanołt'e'i dahíí k'ehgo doo daagodinok̄sini da, dawahn Holy Spirit bich'á'zh̄i'go ádaanołt'ee, daanohwitaa n'íí ánadaat'ij̄l̄ n'íí k'ehgo nohwíí ałdó' ánadaat'ij̄l̄.

52 Hagee daanohwitaa n'íí Bik'ehgo'ih̄i'nañ binkááyú nada'iziidi n'íí doo yiniidaagodezlaa da? Nht'éégo Ánat'ij̄h̄íí yígháhíí dabí'íłtséná' yaa nadaagolñi'íí nadaistseed; áí Nht'éégo Ánat'ij̄h̄íí nyee'íí biyi'zh̄i' ch'ídaasołt̄ij̄go daazesol̄h̄ij̄:

53 Bik'ehgo'ih̄i'nañ binadaal'a'á yaaká'gé'hi begoz'aaníí nohwaa daidez'aa ndi doo bikísk'eh ádaanołt'ee da.

54 N̄nee dała'adzaahíí Stephen añíihíí daidezts'aaná' dázho bíl daagoshch'ii'go biwoo nádaagai.

55 Áíná' Stephen, Holy Spirit ye'at'éégo, yaaká'yú dezghalgo Bik'ehgo'ih̄i'nañ bich'á'idindláadíí l̄a'íí Jesus Bik'ehgo'ih̄i'nañ dihe'nazh̄in̄éégo sizij̄go yil̄tsaa,

56 Áigé' gáníí, Yáá il̄ch'á' adzaago yaaká'yú n̄nee k'ehgo Nyááh̄n̄ Bik'ehgo'ih̄i'nañ dihe'nazh̄in̄éégo sizij̄go hish'ij̄.

57 Nádaadilghaazhná' bijeyi' ndaadeshchidgo dawa bich'í' nádñk̄ij̄.

58 K̄ih̄ gozñilíí bich'á'yú ch'ídaabist'e'go nyída'isne': tséé yee da'dilñihíí bidiyagé n̄nee aníí nagháhá, Saul holzéhi, dées'eezgee ndaayihezñil.

59 Stephen t'ah nyída'ih̄ne'ná' gáníígo oskaad, Jesus sheBik'eh̄n̄, shiyi'siziinií nádñné'.

60 Hayaa adzaago nawode gánñiid, SheBik'eh̄n̄, díí nch̄o'ihíí dákoh bik'izh̄i' ádaaholé hela'. Áññiidná' daztsaa.

8

1 Stephen daabizilheehíí Saul da'áígee bił dábik'eh lé'e. Áíge' godeyaago Jesus daayokaqahíí Jerúsalemgee ha'ánálséhíí biniidaagonk't'éégo inaghanakai begodeyaa; áik'ehgo dawa iłtanáhosaaqgo Judéayú la'íí Samáriayú oheskai, nadaal'a'a zhá da'akú naháztąą lé'e.

2 Nnee daagodnłsini Stephen dát'eego yaa daachagná' ledaistij.

3 Áiná' Saulhíí Jesus daayokaqahíí dayúweh binaghanakai, gowaquíí dała'a gon'ąągo nantaago, nnee la'íí isdzané daayıltsodgo ha'ayıłkaad lé'e.

4 Jesus daayokaqahíí iłtanáhosaa n'íí dahot'éhé anakahyú yati' baa gozhóni yaa nadaagolni'.

5 Philip Samáriayú óyáá, aí biyi' kįh goznılgee Christ yaa yıl nadaagolni'.

6 Nnee láągo Philip yałti'ihíí daidezts'ąągo la'íí godiyįhgo ánagot'įłkíí ye'ánát'įłkíí daayıltsaaqgo, anıłhíí dałekt'eego yaa natsıdaakeesgo bıdaayést's'ąą lé'e.

7 Spirits daanchq'i nnee láągo biyi' daagolįı n'íí daadilwoshná' biyi'gé' hanáhesaa, la'íí láągo daadi'il n'íí la'íí doo nadaakai da n'íí nádaabi'dilziih.

8 Áik'ehgo aí kįh goznılgee dązhq koł daagozhqó lé'e.

9 Ái kįh goznılgee nnee la' Simon holzéhi dabi'ıłtsená' nnee Samáriayú daagolíníí daabo'ni'go k'izéyonıhı golįı lé'e, nnee ízisgo at'éhi ádil'įigo:

10 Án nnee dawa bıdaayést's'ąą, nnee doo ízisgo ádaat'ee dahıı, nnee ízisgo ádaat'eehıı ndi gádaanıigo, Díı nnee Bik'ehgo'ihı'nań binawod bił nliı láą.

11 Daabo'ni'go nızaad ogoyaahıı bigha nnee yédaaldzidgo daayidnłsı lé'e.

12 Áiná' Philip, Bik'ehgo'ihı'nań bilakt'áhgee begoz'aanıı nkt'éégo baa na'gonı'ıı la'íí Jesus Christ bizhi' daayozhııgo yaa nagolni'go nnee la'íí isdzané daayosdlaądgo baptize ádaaszaa.

13 Simon dabıı ndi osdlaądgo baptize ábi'delzaa: áíge' Philip yıl dahizh'aazhgo godiyįhgo be'ıdaagozinıı la'íí ízisgo áná'ol'įłkíí yıltsaaqgo bił díyagot'ee lé'e.

14 Jerúsalemgee nadaal'a'a nnee Samáriayú daagolíníí Bik'ehgo'ihı'nań biyati' nádaagodn'ąą yaat'ıdaanzııná' Peter la'íí John biłgo bich'į' odais'a':

15 Ákú n'áázhná' Holy Spirit baa daadót'aah daanzıgo yá da'oskaąd:

16 (BeBik'ehń Jesus bizhi' bee baptize ádaaszaa ndi doo hwahá hadń la' Holy Spirit bee baa godet'aah da lé'e.)

17 Peter la'íí John biłgo biká' ndaadelniigo Holy Spirit bee baa daagodest'ąą.

18 Nadaal'a'a nnee yıká' ndaadezniigo Holy Spirit bee baa daagodest'ąqahıı Simon yıltsaaqaná' nadaal'a'a zhaali yaa náiné',

19 Gánııgo, Shıı ałdó' díı beshik'ehgo shaa godinot'aah, áik'ehgo dáhayıı biká' ndaadeshniihıı Holy Spirit baa daadit'aah doleeł.

20 Áiná' Peter gábilniı, Bik'ehgo'ihı'nań bich'ą'gé' aahi'né'ıı nahashniih nńzıhıı bigha nizhaalihıı dábił da'izliı nleeh.

21 Bik'ehgo'ihı'nań binadzahgee nijıı doo bik'ehyú at'éé dahıı bigha díı ánáhiit'įłkíí doo hwaa ná goz'ąą da.

22 Ninchq'ıı bich'ą'yúgo ánne'go onkaąh, áik'ehgo nijıı biyi'gé' dénchq'égo tsídínkeezıı da'izlíné da'ánadolniıł.

23 Nchq'go ágot'eehıı zhá niyi' begoz'ąągo ninchq'ıı kınest'qo bıgosıłsııd.

24 Áik'ehgo Simon gádaabilniı, Áshıłdolniihıı doo shich'į' be'ągone' dahıı bigha Bik'ehgo'ihı'nań shá honołkaąh.

25 Peter la'íí John biłgo daayo'įı' n'íí yaa nadaagosni', la'íí Jesus biyati'ıı yaa yıl nadaagosni'ná' Jerúsalemyú onát'aazh; nát'aashyú Samária biyi' gotahyú yati' baa gozhóni yaa nadaagolni'go ánágoldoh.

26 Bik'ehgo'ihinañ binal'a'á yaaká'gé'hi Philip yich'ì' hadziigo gáyihñii, Dahnnáhgo yagiyú ñnáh, Jerúsalemgé' Gázazhì' intínhíi bich'ì'go, da'izliyyú.

27 Nádiidzaago dahiyaa: áigé' nnee Ethiopian eunuch nlíni, isdzán Cándace holzéhi, Ethiopians yánant'aahíi yiké'gee sitíni, dawahá lán ílíní Cándace biyéehíi yebik'ehi, Jerúsalemyú okaahyú naghaagé'

28 T'aazhì' nádaal lé'e, bitsinaghái bijad nakihíi yiyi' dahsdaago Bik'ehgo'ihinañ binkááyú na'iziidi n'íi, Esáias holzéhi, binaltsoos yozhíi goldoh.

29 Holy Spirit Philip gáyihñii, Tsinagháihíi alhánégo bich'ì' ñnáh.

30 Áik'ehgo Philip bich'ì' nádilwodgo Bik'ehgo'ihinañ binkááyú na'iziidi n'íi, Esáias holzéhi, binaltsoos yozhíihíi yidezts'aago gáyihñii, Ya' áí hónzhiihíi bígonksí née?

31 Ethiopian gáníi, Hago'at'éégo bígonsíni, dahadn shìl ch'ígó'aahyúgo zhá go'íi? Hasiñángo shit'ahgé' dahndaa, ñii.

32 Bik'ehgo'ihinañ biyati' bek'e'eshchiiníi díi k'ehgo aníhi yozhíi lé'e, Dibeñíi zideeyú ch'olqosíi k'ehgo, dagohíi dibeñíi bizhaazhé bíshéhíi yádngée sitíigo doo hat'íi níi dahíi k'ehgo bizé' doo ích'á' ágole' da:

33 Ádaayágosiyú ádaizlaagé' dá doo nzhógo baa yá'iti' da: hadnshá' bich'á'gé' daa'ideshchiinihíi yaa nagolñi'? Ní'godzán bich'á'gé' bi'ihina' nádiiné', ñiigo.

34 Áigé' nneehñ Philip gánábildo'niid, Nánoshkaah, díi Bik'ehgo'ihinañ binkááyú na'iziidi n'íi aníihíi hadn áihniihíi? Dabúí ádaayalti' née, dagohíi nnee lá' yaa yakti' née?

35 Áik'ehgo da'ái Bek'e'eshchiiníi biyi'gé' Philip yakti' nkegonyaago Jesus yaa yil nagolñi'.

36 Ch'okahyú tú bich'ì' dahch'idikaigo nneehñ gáníi, Kú tú lá' laa; hat'íi bighá doo baptize áshi'dilne' da doleek?

37 Philip gáníi, Nijíi dawa bee ondlaayúgo ágáni'dilne'. Nneehñ gábihñii, Jesus Christ Bik'ehgo'ihinañ biYe' nliigo hoshdláa.

38 Tsinaghái nnólgheed, nniid: áigé' tú yiyi' o'áazhgo Philip nneehñ baptize áyíílaa.

39 Tú biyi'gé' hanát'aazhgo Bik'ehgo'ihinañ biSpirithíi dagoshch'ì' Philip onábííltíi: nnee Ethiopian nlíni doo hwaa nábiltsaa da, ndi bíl gozhógo dahiyaa.

40 Philip Azótusgee náhiiltsaa: áigé' kñh nagoznilyú yati' baa gozhóni yaa nagolñi'go naghaa, áigé' Caesaréa golzeezhì' nnyaa.

9

1 Saul, Jesus daayokaahíi nagont'og yá hát'íigo lá'íi naotseed yo'niigo okaah yebik'ehi da'tiséyú sitíni yaa nyáa,

2 Áigee gáyihñii, Damáscusgee Jews ha'ánátséhíi bich'ì' naltsoos shá ánle', áik'ehgo nnee lá'íi isdzané hayíi Jesus yikísk'eh daahikahíi lá' baa niyááyúgo lídaasht'ógo Jerúsalemyú shinaghadokah.

3 Áigé' Saul Damáscus golzeehíi bit'ahyú higaałgo, dahiko yaaká'gé' bich'ì' nke'idindláad lé'e:

4 Áigee hayaa nágo'ná' yati' yidezts'aq lé'e, gáníigo, Saul, Saul, hat'íi laa bighá shiniigonkt'éégo áshiñksí?

5 Saul gáníi, Hadn ánt'íi, shiNant'a'? Áigé' nohweBik'ehñ gábihñii, Shiniigonkt'éégo áshiñksinihíi shíi ásh'íi, Jesus honszéhi: tsídik'iihíi bee nít's'i'ishgo'yúgo dayúweh t'aazhì' hónatályúgo dayúweh dání ídída'nñi'.

6 Saul bíl díyagot'eego ditlidgo gáníi, SheBik'ehñ, hat'íi áshléhgo hánt'íi? Jesus gábihñii, Nádnáhgo kñh goznilyú ñnáh, ákú hat'íi ánléhíi baa nił na'goni' ndi at'éé.

7 Nnee yil hikah n'íi doo hadaadzii dago nazjina' yati' daidits'ag ndi doo hadn daayo'íi da lé'e.

8 Saul ni'gé' nádiidzaago bináá ilch'á'ágolaa ndi doo go'íí da lé'e: áik'ehgo bigan daach'otá'go Damáscusyú odaach'izlqoz.

9 Doo go'íí dago taagi be'iskaqa, dáshiná' la'íí dádibá'.

10 Damáscusgee nnee Jesus yokaqahń Ananías holzéhi golíí lé'e; án Jesus bil ch'í'nah ágólaago, Ananías, bilńii. Ananías gáníí, Kú sídáá, sheBik'ehń.

11 Jesus gábilńii, Nádnáhgo kih bigizhyú itín Ts'ígodezdqoh golzeegee nńáh, áígee nnee Saul holzéhi, Társusgé' gólíni, Judas golíígee biká na'ínłkid: áígee án okaqah laqa.

12 Áígee nnee Ananías holzéhi ha'ayáágo, go'íí nádleeh doleehíí bigha ndelńiigo Saul bil ch'í'nah ágolzaa lé'e.

13 Ananías gábilńii, SheBik'ehń, án nneehń Jerúsalemgee nnee daanokaqahíí nyeego yiniidaagodezlaahíí baat'ínsi ni':

14 K'adíí án kú hígháhgo hayíí nizhi'íí yeda'okaqahíí łidaiłł'o'go baa godet'aqa lé'e, okaqah yebik'ehi itisyú nadaandeehi ádaaniigo.

15 Jesus gábilńii, Ti'i: án ich'á'nłtíni at'éé, shá na'iziidgo doo Jews daanlii dahíí, ízigo nadaant'aahíí, la'íí Israel hat'í'íí shizhi'íí yídaagoksı áiléh doleelgo:

16 Shíí shigha hago'at'éégo biniidaagonłł'éé doleelíí baa bil ch'í'nah ágoshle'.

17 Áik'ehgo Ananías dahiyaago kih yune' ha'ayáá; Saul yiká' ndelńiiná' gáníí, Shik'isń, Saul, Jesus nohweBik'ehń, itínyú yushdé' hínáálná' nich'ı' ch'í'nah ádelzaahń, gon'íí nádleeh doleelgo, la'íí Holy Spirit bee nagodet'aago nich'ı' shides'a'.

18 Dagoshch'ı' bináá biká' silłsooz silíí lé'e n'íí yó'ózhóódgo go'íí násdlíí. Áígé' nádiidzaago baptize ábi'delzaa.

19 Áígé' iyaqago nalwod nasdlíí. Damáscusgee Jesus daayokaqahíí yil naháztaqago da'kwíshı behiskaqa.

20 Dagoshch ı' Jews ha'ánátséh nagoznıl yune' Saul, Christ Bik'ehgo'ihinań biYe' nlii, niigo yaa nagolńi'.

21 Nnee daabidezts'aq'íí dawa bil díyadaagot'eego gádaanii, Díńshá' nneehń Jerúsalemgee nnee Jesus bizhi' daayozhíigo da'okaqahíí naistseedń at'íí; áí bigha kú nyáá ni', łidaiłł'o'go okaqah yebik'ehi itisyú nadaandeehi yich'ı' yil dikáhgo?

22 Áiná' Saul dayúweh nłdzilgo yałti'go Jesus da'anii Christ nlii laqa, niigo Jews Damáscusgee daagolíníí doo bich'ı' hanádaaszii dago áyíłlaa.

23 Łáqago hiskaaníí bikédé'go Jews daanliiníí Saul daizilheego ndaagoshchii:

24 Áiná' ndaagoshchiiníí Saul yígoksıid ni': daabizilhee hádaat'ıigo dajii biigha, dat'é' biigha kih gozníłi binaayú łeda'dilł'ı'łgeee dááda'ditłhíí nzhógo yinádaadéz'ıi;

25 Áiná' Jesus daayokaqahíí t'é'yú łeda'dilł'ı'łhíí bitis yuyaa gódah ch'ídaabíleeh, táts'aa yiyi' dahsdaago.

26 Saul Jerúsalemyú nyáána' Jesus daayokaqahíí yedigháh hat'ıi ndi bédaaldzid lé'e, da'anii Jesus yokaqahń silíí ndi doo daabodłqa dahíí bigha.

27 Áiná' Bárnabas Saul édeidilłiigo nadaal'a'a yaa yil n'áázhgo gáníigo yaa nagolńi', Díń nneehń higaalyú Jesus yo'ıigo bich'ı' yałti' ni', la'íí Damáscusgee doo biini' hah dago Jesus ya sizıigo yaa yałti' ni'.

28 Áígé' Jerúsalemyú da'adzaayú yil nkedikai.

29 Áígee doo biini' hah dago Jesus ya sizıigo yaa yałti', Jews daanliiníí Greek biyati' yee yádaakt'ıí yich'ı' yałti'go yil łahadaadit'áhná' daabizilhee hádaat'ıi lé'e.

30 Áí odłq' bee ilk'ıyú yídaagoksıidná' Caesaréayú yil hikai, áígé' Társusyú onádaabis'a'.

31 Áik'ehgo Jesus daayokaqahgo ha'ánátséhíí Judéayú, Gálileeyú, Samáriayú daagolíníí bil nkenádaagodez'aqago hadag bá nádaagodeyaa lé'e, áí Bik'ehgo'ihinań daidnłsigo dayúweh bá daagowáhgo, la'íí Holy Spirit bidag ádaat'eego, dázhq' laqa silíí.

32 Peter gotah anádaalgo Jesus daayokaqahíí Lýdda golzeeyú daagolíníí alđó' yaa nyáá.

³³ Ákú n̄nee Enéas holzéhi yaa nyáá, di'ilhíí bigha sitjigo tsebúí legodzaahi.

³⁴ Peter gáyih̄nii, Enéas, Jesus Christ nánilziih: nádndáhgo nitsesk'eh ilch'í' nándle'. Áigé' dagoshch'í' Enéas nádiidzaa.

³⁵ Áík'ehgo Lýddagee daagolíníí la'íí Sárongee daagolíníí daayiltsaągo Jesus yich'í' dahaskai.

³⁶ Áigé' Jóp̄pa golzeegee isdzán Jesus yokaąh̄n gólj̄í, Tábit̄ha holzéhi. Tábit̄ha golzeeyú Dórcas golzeego ágolzee: án n̄t'éeego at'éhi, tédaat'iyéhií yich'on̄íhi.

³⁷ Áíná' án yóiyahgo ndezgaa'go daztsaa, áigé' bits'í tádaizgizgo ik'éhéyú kih dahnágost'aa yuné'ndaistj̄í lé'e.

³⁸ Lýdda golzeehíí Jóp̄pa dábit'ahyú goz'aa, áík'ehgo Jesus daayokaąh̄íí Peter akú naghaago yaat'ídaanzj̄igo n̄nee naki yich'í' odais'a' nádaayokaąhyú, Doo nt'áhgo da, dák'ad akú n̄n̄áh, daabil̄niigo.

³⁹ Áigé' Peter dagoshch'í' yil onákaigo ik'éhéyú kih dahnágost'aa yú yil okai. Ákóné' itsaahíí Peter yit'ahgé' daachago nazj̄í, íicho la'íí diyagé Dórcas t'ah hiṇaaná' áyíílaa n'íí dahdaayin̄íígo.

⁴⁰ Áíná' Peter dawa ch'ínołkáh yiln̄niidgo, ch'ékainá' Peter hishzhiihgo oskaąd; áigé' its'í siné'zh̄í' déz'j̄idná' gán̄íí, Tábit̄ha, nádndáh. Áík'ehgo ch'ínghalgo Peter yiltsaąná' nádiidzaago nezdaa.

⁴¹ Yich'í' dahdidil̄niigo náidn̄l̄oos; áigé' Jesus daayokaąh̄íí la'íí itsaa daanliiníí dawa yushdé' daayiln̄niidgo gádaabil̄nii, Kú Tábit̄ha náhi'na'.

⁴² Jóp̄pagee dahot'éhé baa godidezdaadgo lanihi Jesus daayosdlaąd.

⁴³ Jóp̄pa golzeegee Peter, Simon ikágé yildzéh̄n yil sikeego doo alch'idé hiskaą da.

10

¹ Caesaréa golzeegee n̄nee Cornélius holzéhi, siláada dalán gonenadín Italian band holzéhi yinant'a' n̄l̄ni, gólj̄í lé'e.

² Án n̄neeh̄n godn̄sini, la'íí yil naháztaaníí bilgo Bik'ehgo'ih̄i'nañ daidn̄s̄j̄í lé'e, tédaat'iyéhií yich'í' odaagohijáhi, la'íí Bik'ehgo'ih̄i'nañ dá yokaąh̄ nt'éhi.

³ Ha'iz'aaagé' hayaazh̄í' taagi ledihikeezyúsh̄j̄ Bik'ehgo'ih̄i'nañ binal'a'á yaaká'gé'hi bil ch'í'nah ádelzaa, áí baa nyáágo, Cornélius, biln̄niid.

⁴ Yineł'j̄idná' tsídolyizgo gán̄íí, Hat'íí láąhi, shiNant'a'? Bik'ehgo'ih̄i'nañ binal'a'áhíí bich'í' hadziigo gábil̄nii, Bik'ehgo'ih̄i'nañ binadzahgee ni'okaąh̄íí la'íí nilgoch'oba'íí bil nelá'.

⁵ N̄nee Jóp̄pa golzeeyú daadn̄'áá, Simon da'án Peter holzéhi, yil nánókáh:

⁶ Simon ikágé yildzéh̄n yil sikee, bigowa túnteel sikaaníí bit'ahyú goz'aa: hago áné' shih̄íí yaa nil nagoln̄i'.

⁷ Bik'ehgo'ih̄i'nañ binal'a'á bich'í' yałti' n'íí da'aazh̄í' ásdj̄idná' Cornélius binal'a'á naki yich'í' ánn̄iid, siláada godn̄sinihi dawahn nail'a'ih̄i' aldo'.

⁸ Áík'ehgo bil ch'í'nah ágolzaahíí dawa yaa yil nadaagoln̄i'ná' Jóp̄pa golzeeyú odais'a'.

⁹ Áigé' hiskaą hik'e odais'a' n'íí kih gozn̄ilíí yich'í' alhánégo hikahná' ha'iz'aaazh̄í' godeyaayú Peter kih biká'yú okaąh̄ lé'e.

¹⁰ Dázh̄o shiná' silj̄igo dahat'ih̄íta hoshaa nzi: áíná' áda'ilne'ná' nt'éego bil ch'í'nah ágolne'go nágodiidzaa,

¹¹ Yaaká'gé' bich'í' ilch'á' ágodzaago yiltsaa, hat'íish̄j̄í ligaihi bich'í' bil nkegonyáá, nadik'á' ligaihi k'a'at'éhi, dij̄igé' daayotą'go ni'zh̄í' yil nkedaistsooz:

¹² Áí biká'gee ba' iltah at'éhi, dzilká'yú daagolini, ch'osh la'íí dl̄o' nadaakaigo yiltsaa.

¹³ Yaaká'gé' yati' yidezts'aa gán̄íigo, Peter, nádndáh; la' nałtseedgo nnáá.

¹⁴ Áíná' Peter gán̄íí, SheBik'eh̄n, doodah, da'izlíné dagohíí doo daahidaągo nohwá goz'aa dahíí doo hwaa hiskaą da.

15 Yati'í náyidezts'ąą gánígo, Bik'ehgo'ihinań nht'éégo áyílaahí doo da'izlíné bikhni bik'eh da.

16 Díi k'ehgo taadn da'ilké'go bich'í' ágodzaa: áigé' nadik'ą' ligaihí yaaká'yú bıl onágodzaa.

17 Peter, shıl ch'í'nah ágolzaahí hagosha' ágot'eego shich'í' ágót'iid, nzina' nnee Cornélius daades'a' n'íi hikai, Simon hayú gólíi? daaniigo na'ódaadiłkidgo ch'í'ítinyú nazi.

18 Ya' Simon, Peter áldó' bizhi'n kú sidaa née? daaniigo na'ónadaadiłkid.

19 Peter bich'í' ágodzaahí t'ah yaa natsekeesgo Holy Spirit gábiłni, Nnee taagi níka daantaago kú hikai.

20 Nádnáhgo gódah ch'innáh. Bıl nádńkáh, doo t'ąązh'í' nt'éégo da: shíi kú odaasił'á'i at'éé.

21 Áik'ehgo Peter nnee Cornélius odais'a' n'íi yich'í' gódah ch'ínyáágo gádaayıłni, Nnee bíka daanołtaahí shíi ásh't'ıı. Hat'ıi bighą kú nołkai?

22 Gádaabiłni, Cornélius, siláada dalán gonenadın yinant'a' nłini, nnee bi'at'e' nzhóni, Bik'ehgo'ihinań yidnłsini, Jews dawa nht'éégo baa yádaakt'i, Bik'ehgo'ihinań binal'a'á dilzini yaaká'gé'hi bich'í' hadziigo níka idol'áa niigo, bigowayú nńáhgo niyati' yidits'ıhyú.

23 Áik'ehgo Peter, Ha'alkáh, yıłniid, áigé' da'akú bedaiskaą. Iskaą hik'e Peter yıl onákai, ła'ıi ła' odlą' bee ilk'isyú daanliini Joppagé'hi áldó' itah onákai.

24 Áigé' náiskaągee Caesaréa golzeeyú hikai. Áigee Cornélius bik'ııyú ła'ıi daabit'ekéhíi dała'áyílaago biba' naháztąą.

25 Peter t'ah bich'í' higaalńa' Cornélius bidedeswodgo biyahzh'í' hayaa na'ádolt'e'go yokąąh nágodiidzaa.

26 Áiná' Peter nábidnłqzgo, Hizıi: shíi áldó' dani k'ehgo nnee nshłni ánsht'ee, bıłni.

27 İlch'í' yałti'go ha'a'áázh, áigee ląągo biba' dała'ách'ıt'éégo yıltsąą.

28 Peter gádaayıłni, Nnee Jew nłini nnee lahgo hadaazt'i'ıi yıl na'aashgo, dagohıi yich'í' onadángo doo bee bá goz'ąą da nohwıi bídaagonłsı; ndi shıi Bik'ehgo'ihinań gáshıłniigo shıl ch'í'nah áyílaa, Nnee da'izlıi ádaat'ee, dagohıi dENCHQ'go ádaat'ee, doo daabiłni da.

29 Ái bighą shiká odaasoł'a'na' doo t'ąązh'í' ánsht'eego da, dagoshch'í' niyáa: k'adıi nanohwıdışkid, hat'ıi bighą shiká odaasoł'a' ląą?

30 Cornélius gábiłni, Díi'ıi hiskaąna' dákogee in'ąązh'í' dáshina' oshkaąh ni'; áigé' ha'iz'ąągé' hayaazh'ı' taagi ledihikezyú oshkaąh nt'éégo nnee bidiyagé bich'á'idindładi shich'ı' sizıi ni'.

31 Gáshıłniid, Cornélius, Bik'ehgo'ihinań ni'okąąhıi yidezts'ąą, ła'ıi tédaat'iyéhıi baa ch'onba'ıi yee nınalniih.

32 Áik'ehgo nnee Joppa golzeeyú daadn'áágo Simon, da'an Peter holzéhi, yıl nánókáh; Simon, ikagé yıłdzehń, yıl sikee, bigową túnteel sikaanıi bit'ahyú goz'ąą: án nyáágo nich'ı' yałti' doleel.

33 Ái bighą dagoshch'ı' níka o'ıl'aad ni'; nht'éégo ándzaago nyaa. K'adıi daanohwigha dała'ánt'ee, Bik'ehgo'ihinań binadzahgee, Bik'ehgo'ihinań hago'at'éégo nángon'ąą shıhıi dawa daadnts'ıhıi bighą.

34 Peter yałti' nkegonyaago gánniid, Bik'ehgo'ihinań nnee dałekt'eego yaa natsekees bígosıłsıid:

35 Nnee iltah at'éégo hadaazt'i'ıi daantııgee dahadń Bik'ehgo'ihinań yidnłsini ła'ıi nht'éégo at'ééhıi Bik'ehgo'ihinań bıl dábik'ehi at'éé.

36 Bik'ehgo'ihinań biyati' Israel hat'ıi bich'ı' bıl o'ol'a'ıi bídaagonłsı, Jesus Christ binkáayú nkegohen'ąągo yá'iti': (án dawahá yebik'ehń nlıi:)

37 Da'ái yati'ıi John, Baptize ádaanohwi'dolne', niigo yaa yałti'ıi bikédé'go Gálilee golzeegé' Judéa dahot'éhé biyi' baa na'goni'go bídaagonłsı dishni;

³⁸ Bik'ehgo'ihinañ Jesus Názareth golzeegé' gólíni, Holy Spirit la'íi binawodíi bee baa godin'áago its'áyinkíi: áigé' nkt'éégo ánát'íiigo ánadaal lé'e, la'íi ch'iidn yisná ádaabíisni n'íi nádailziih; Bik'ehgo'ihinañ yihlíihíi bigha.

³⁹ Jews daabini'yú la'íi Jerúsalemyú dawa ye'ánát'íihíi nohwíi nohwináál ánágot'íi; án tsj'ihna'áhi yídaayiheskágo daizes-híi:

⁴⁰ Áiná' áigé' taagi jíi hileehgo Bik'ehgo'ihinañ nábihil'na'ná' ch'í'nah hit'íiigo ábíílaa;

⁴¹ Doo nnee dawa bich'í' da, áiná' nohwíi daahiiltséh doleeigo Bik'ehgo'ihinañ hadaanohwihezníi nohwich'í' Jesus daztsáagé' naadiidzaahíi bikédé'go bíl da'idáa n'íi Bik'ehgo'ihinañ nohwich'í' ch'í'nah hit'íiigo ábíílaa.

⁴² Jesus gánohwiñiigo nohwá ndaagoz'áa, Yati' baa gozhóni nnee baa bíl nadaagolni', la'íi bich'í' gáshidolñi, Daahinaahíi la'íi nanezna'íi yaa Yakti' doleeigo Bik'ehgo'ihinañ haiyiltíi.

⁴³ Bik'ehgo'ihinañ binkáayú nada'iziidi n'íi dawa án yaa nadaagolni'go gádaanníid, Án bizhi'íi bee dahadn bodláago ba'ohíih bincho'íi da'izlíné dolee.

⁴⁴ Peter t'ah díi yaa yakti'go hayíi daidezts'aaníi dawa Holy Spirit bee baa daagodest'áa.

⁴⁵ Círcumcise ádaabi'deszaahíi bitahgé' Jesus daayodlaaníi Peter yil hikaihíi bíl díyadaagodzaa, ái nnee doo Jews daanlíni da ndi Holy Spirit bee baa daagodest'áahíi bigha.

⁴⁶ Holy Spirit-híi yati' la'i yee yádaakti'go ádaabíisigo la'íi, Bik'ehgo'ihinañ bich'í' ahédaandzi, daaniigo daidezts'áa. Áik'ehgo Peter gáníi,

⁴⁷ Hadn díi nnee dánohwíi k'ehgo Holy Spirit bee baa daagodest'aaníi doo tú bee baptize ádaabi'dilne' bik'eh da nzi?

⁴⁸ Áik'ehgo Jesus Christ bizhi' bee baptize ádaanohwi'dolñi, niigo yee yágon'áa. Áigé' gádaabíñi, Da'kwíi hiskázhí' kú nohwitahyú síndaa.

11

¹ Nadaal'a'á la'íi Jesus bee ilk'íiyú daanliiníi Judéayú daagolíníi, doo Jews daanlii dahíi Bik'ehgo'ihinañ biyati' aldó' nádaagodn'áago yaat'ídaanzí.

² Áik'ehgo Peter Jerúsalem yúdag onanádzaago nnee círcumcise ádaaszaa zhíneé daanliiníi doo bíl daabik'eh dago

³ Gádaabíñi, Nnee doo círcumcise ádaaszaa dahi bíl da'ináa láa.

⁴ Áik'ehgo Peter hago'at'éégo ánadaagot'íihíi ilké' nyinilgo yaa yil nadaagolni' nkegonyaa gáníigo,

⁵ Jópá golzeeyú sídáago oshkáahgo shil ch'í'nah ágolnéh nkegonyaa: Hat'íishí ligaihi shich'í' bíl nkegonyaa, nadik'á' ligaihi díigé' daayotá'go shich'í' yil nkedaistsoozgo hítsáa:

⁶ Da'as'ah nel'íidgo ái biká'gee ba' íltah at'éhi, dziiká'yú daagolíni, ch'osh la'íi dló' nadaakaigo hítsáa.

⁷ Yati' desiits'áa gáníigo, Peter, nádndáh, naktseedgo nnáa.

⁸ Áiná' gádéniid, SheBik'ehn, doodah, da'izlíné dagohíi doo daahiidaago nohwá goz'áa dahíi doo hwaa ízaashné'i at'éé da.

⁹ Yati'íi yaaká'gé' gánashido'niid, Bik'ehgo'ihinañ nkt'éégo áyíílaahíi doo da'izlíné bílñi bik'eh da, ni.

¹⁰ Díi k'ehgo taadn da'ílké'go shich'í' ágodzaa: áigé' nadik'á' ligaihíi yaaká'yú bíl onágodzaa.

¹¹ Áigé' dagoshch'í' nnee taagi Caeseréa golzeegé' shich'í' hil'aad lááhi shaa hikai.

¹² Holy Spirit gáshilñi, Ákú bíl nádnkáh, doo t'áazhí' nt'éégo da. Odlá' bee ilk'isyú daanliiníi gostán aldó' bílonáhiikai, áigee nkaigo nneehíi bigowá yune' ha'áhiikai:

¹³ Áik'ehgo nohwil nagosni' hago'at'éégo bigowá yune' Bik'ehgo'ihinañ binal'a'á yaaká'gé'hi sizíigo yítsáago gábíñniid, Nnee la' Jópá golzeeyú daadnl'áa, Simon, da'án Peter holzéhi, yil nánókáh;

14 Án ni la'íi bil nahántaaníi bilgo yati' bee hasdádolkahíi yaa nil nagodolnih.

15 Áik'ehgo bich'í' yádaashti' nágodiidzaago Holy Spirit bee baa daagodest'aa, ntsé godeyaaná' nohwaa daagodest'aa n'íi k'ehgo.

16 Jesus áníi n'íi, John tú zhá yee baptize ádaayizlaa; ndi nohwíi Holy Spirit bee baptize ádaanohwi'dolnii, nohwíi n'íi bénashniih.

17 NohweBik'ehñ Jesus Christ daahosiidlaadná' Bik'ehgo'ihí'nañ Holy Spirit nohwaa daizné'íi bíi aldó' da'ái k'ehgo baa daizné'yúgo, shíi doo hat'íi bee inshíi dago, doo doodah dishnii da ni'.

18 Ái daidezts'aaná' doo hat'íi ndaado'nii da, áiná' Bik'ehgo'ihí'nañ ya'ahédaanzigo gádaanii, Áik'ehgo nnee doo Jews daanlii dahíi aldó' bincho'íi yich'á'zhí' ádaasdaayúgo ihí'naa doo ngonel'aa dahíi Bik'ehgo'ihí'nañ baidin'áá.

19 Stephen zesdijhíi bikédé'go Jesus daayokaqahíi biniidaagodeszaahíi bigha ilch'á'yú oheskaihií, la' Pheníce golzeezhí', la'íi Kýprus golzeezhí', la'íi Ántioch golzeezhí' oheskai, dá Jews daanliinií zhá Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' yee yich'í' yádaakti'go.

20 La'íi nnee Kýprus golzeegé' la'íi Cyréne golzeegé' daagolínii Ántioch golzeeyú hikainá' nnee Greek biyati' yee yádaakti'íi yich'í' yádaakti', Jesus nohweBik'ehñ yaa yil nadaagolnigo.

21 Bik'ehgo'ihí'nañ yil daanliigo nnee láágo da'osdlaadgo Bik'ehgo'ihí'nañ yich'í' da-haskai.

22 Jesus daayokaqahíi Jerúsalemgee ha'ánálséhíi ái yaat'ídaanzigo Bárnabas Ántiochyú odais'a'.

23 Ákú nyááyú Bik'ehgo'ihí'nañ bilgoch'oba'íi ye'ánát'íi yiltsaago bil gozhóó lé'e, Nohwi'odla' ndzilgo bee nasolsiigo nohweBik'ehñ doo bich'á'zhí' ánadaahoñe' da, daayihniigo yidag yádaakti'.

24 Bárnabasñ nnee nht'éhi nlii, Holy Spirit ye'at'éhi, la'íi bi'odla' ndzili: áik'ehgo nnee láágo Bik'ehgo'ihí'nañ daayosdlaad.

25 Áigé' Bárnabas Társus golzeeyú Saul yíka ntaayú óyáá:

26 Ákú yaa nyáágo Ántiochyú yil nat'ááz. Áigee Jesus daayokaqahíi yil ha'ánálséhgo da'á'á legodzaa, áik'ehgo nnee láágo yil ch'ídaagoz'aa. Ántiochgee Jesus daayokaqahíi da'ítsé ínashood daahosze'.

27 Ái benagowaaná' nnee Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú yádaakti'íi Jerúsalemgé' Ántiochzhí' hikai.

28 Ái la' Ágabus holzéhi hizí'go, Holy Spirit yábiyilti'go, Ni'gosdzán dahot'éhé shiná' góyéégo begodigháh, nniid: Cláudius Caesar nant'án nliiná' díi begolzaa.

29 Ínashood daantíígee dayídaanel'aagee Jesus bee bik'íyú Judéayú daagolínii bich'odaahi'nii daanzigo biini' ladaizlaa:

30 Gádaadzaago Bárnabas la'íi Saul yaa daizné'gé' Judéayú ínashood yánaziinií yich'í' odaizné'.

12

1 Ái benagowaaná' Hérod nant'án nliigo ínashood la' yiniidaagonksí nkegonyaa.

2 Án bik'ehgo James, John bik'isn, besh be'idiltshé bee zesdij.

3 Ái Jews daanliinií bil dádaabik'ehgo yígoksiidná', Peter aldó' ha'alt'e'go yee nagoshchii lé'e. (Bán benilzoolé da'ádihgo bán alzaahi daach'iyaaaná' díi be'ánágot'íi.)

4 Áik'ehgo Peter Hérod bik'ehgo daayiltsoodgo ha'adaist'e', áigé' siláada díí'go sinili binádaadéz'íi baa neltii; Bitis-hagowáh bee biná'godinihgo bikédé'go nnee bináá ch'ínádishteel nzigo.

5 Peter ha'áná'ilka' yune' ásitijná' Bik'ehgo'ihí'nañ bich'í' ínashood ha'ánálséhíi dá bá da'okaqah nt'éé lé'e.

⁶ Iskaq hik'e Hérod Peter ch'ínadishteel nzi lágo, ndi da'ái bitl'é' besh hishbizhí naki bee hbi'destl'ooqo siláada naki bigizhyú ałhosh: siláada la'ihíí dáádítłhgee yináadaez'ıı l'é'e.

⁷ Dahıko Bik'ehgo'ihı'nań binal'a'a yaaká'ge'hi ch'ı'nah ádelzaago ha'ásıtıı yune' ididezdaad: Peter bi'ask'ehyú bedelchidgo, Dahale nádnáh, bıłnııid. Besh hishbizhí bigan bee łestl'óq n'ıı nanehesdee.

⁸ Áıgé' Bik'ehgo'ihı'nań binal'a'a gánabıldo'niid, Nidiyáge ánágodle'go áde'itl'ó, la'ıı nikee na'astl'óné bee ná'nl'éés: áık'ehgo ágázdaa. Áıgé' gánabıldo'niid, Iká' ninasti'ıı ídinántihgo shıké' nıáh.

⁹ Áıgé' ch'ınyáago yıké' dahiyaa; Bik'ehgo'ihı'nań binal'a'a ánat'ııhı da'anıi bich'ı' ánat'ııhıí doo yıgólşı da; áına' daazhógo şıl ch'ı'nah ágodzaa nzi l'é'e.

¹⁰ Siláada yınádez'iınıı iltséhıı la'ıı iké'geehıı yıtıs ch'ın'áázhná' kłh goznılıı bich'ı'zhı'go besh dáádıtłhi yaa n'áázh; áı dabınık'eh ch'ınkééz: áıge' ch'ın'áázhgo kłh bigizhyú itın yune' o'áázh; áıgee dagoshch'ı' Bik'ehgo'ihı'nań binal'a'a bich'á' onádaa.

¹¹ Peter dabıı ídinágolşııdgo gánııid, Bik'ehgo'ihı'nań binal'a'a şich'ı' yıl'aadgo, Hérod bıla'ltl'áhge' la'ıı Jews daanlıınıı hago áshıılne'go ndaayohıı n'ıı yich'á' ch'ıshıntłhgo bıgólşıııd.

¹² Díı yıgólşııdná' John, da'án Mark holzéhi, bimaa Mary bigowayú óyáá; áıgee láago dała'adzaago da'okáah l'é'e.

¹³ Peter ch'ı'ıtinyú dáádıtłhıı nyınests'ıgo it'eedn, Rhoda holzéhi, dáádıtłhyú nyáá.

¹⁴ Peter bizhııhıı yıgólşııdgo dá doo yá ch'ı'ıtıınhé bıł gozhóqo ha'ánálwodgo, Peter dáádıtłhgee sizıı, niigo nnee ákóne' naháztaanıı yıl nadaagosnı'.

¹⁵ Niini' ádıh née! daabılınııid. Áına' dayúweh ágánıı. Gánádaabıldo'niid, Bináıdzołıı zhá benagowaa.

¹⁶ Áına' Peter dayúweh dáádıtłh nyınłts'ı: áıge' bá ch'ıda'ıztaago daabıltsáaná' bıł díyadaagot'ee l'é'e.

¹⁷ Dant'éhe naháztaq doleełhıı bigha nabıda'ıgızh, áıge' hago'at'éégo Bik'ehgo'ihı'nań ha'áná'ilka'ge' ch'ıbinłtıııı yaa nagosnı'. Áıge' gánııid, Díı ágodzaahıı James la'ıı odlá' bee nohwik'ııyú baa bıł nadaagołnı'. Áıge' dahnyaago lahyúgo onanádaa.

¹⁸ Hayılkaq hik'e siláada bitahyú ch'ıniı hadndláád, Peter hago adzaa, daanıigo.

¹⁹ Áıge' Hérod bıka ntaa ndi doo hwaa baa nyaa da, áık'ehgo siláada yınáadaez'ıı n'ıı baa yá'ıtı'go natseedgo yándaagoz'aa. Áıge' Judéage' Caesaréayú óyáágo da'áıgee sídaa l'é'e.

²⁰ Hérod, Tyre la'ıı Sídongee nnee daagolıııı yich'ı' hashkee: Blástus, Hérod yáanal'a'a, t'eké ádaisdlaago dałaházhı' dała'adzaago Hérod yaa hikai, nkegohen'áá le', daanıigo yich'ı' yádaaktı', nant'án bini' bich'á'ge' zhá da'ıyaqahıı bigha.

²¹ Áık'ehgo ch'ıdaagoz'aanıı bıjıı Hérod nant'án k'ehgo ík'e'idlaago nant'án dahsdaa n'gee dahnezdaago nnee hikaihıı nł'éégo yich'ı' yałtı'.

²² Áık'ehgo nneehıı, Díı bich'ı' da'ch'okáahń bizhııhıı áııı, doo nnee da! daanıigo ndaadıılghaazh.

²³ Hérod, Bik'ehgo'ihı'nań zhá daach'idnłsıni at'éé, doo niı dahıı bigha dagoshch'ı' Bik'ehgo'ihı'nań binal'a'a yaaká'ge'hi kah bıł'ızhı' áyılłaa: áıge' ch'osh bıłşı daiyaago bızes-hııı.

²⁴ Áına' Bik'ehgo'ihı'nań bıyati'ıı dayúweh didezdaadgo nchaa silıı.

²⁵ Bárnabas la'ıı Saul bıłgo, bigha daades'a' n'ıı aqł ádaızłaaná' Jerúsalemge' John, da'án Mark holzéhi, yıl nakai.

13

¹ Antiochgee ínashood ha'ánálséhıı Bik'ehgo'ihı'nań bınkááyú yádaaktı'ıı la'ıı

ilch'ídaago'aahíí, áí Bárnabas la'íí Símeon, Niger holzéhi, Lúcius, Cyrénegé' gólíni, Mánaen, Hérod nant'án yił daahina'n, la'íí Saul itah ha'ánakah lé'e.

² Dáshiná' Bik'ehgo'ihí'nań daayokaqahná' Holy Spirit gábiłnii, Bárnabas la'íí Saul shá nada'iziidgo bich'í' ádeńiid n'íí shá its'ánole.

³ Áík'ehgo dáshiná' náda'oskaqadná' Bárnabas la'íí Saul yiká' ndaadesnii, áíge' odais'a'.

⁴ Áíge' Holy Spirit odaabis'a'go Seléuciayú n'áázh; áíge' Cýprusyú bił oda'iz'eel.

⁵ Sálamisgee n'áázhná' Jews ha'ánálséh nagoz'aq yune' Bik'ehgo'ihí'nań biyati' yaa yádaakti': John bich'odaanii lé'e.

⁶ Páphos golzeegee ni' tayi' dahgoz'áni yiká' ch'ín'áázh; áígee nnee Bar-Jesus holzéhi, Jew nłíni, bena'ich'aahíí iltah at'éégo áná'ol'ıłi, Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú na'iziid ádil'ínihi, Paul la'íí Bárnabas baa n'áázh lé'e.

⁷ Áń nnee góyáni, nant'án nłíni, Sérgius Paulus holzéhi yił n'áázh; áń Bik'ehgo'ihí'nań biyati'íí yidits'ıh hát'ıłhıı bigha Bárnabas la'íí Saul yiká'ııl'a'.

⁸ Áíná' Bar-Jesus, da'án Élymas holzéhi, (Élymas golzeehıı bena'ich'aahíí iltah at'éégo áná'ol'ıłi golzeeego ágolzee) nant'án dánko odlaa hileeh nzıhıı bigha Bárnabas la'íí Saul yidáhzhı' yałti' lé'e.

⁹ Áíná' Saul, (da'án Paul holzéhi) Holy Spirit yábiyikti'go da'as'ah yineł'ıı,

¹⁰ Áíge' gáyıłnii, Ni, ch'iidn bik'ehgo ánt'íni, dawahn nnee bich'ı' nach'áhi, dawahn ncho'go ánt'éhi, nkt'éégo ágot'eehıı dawa doo nił nzhoo dahi, Bik'ehgo'ihí'nań bich'ı' ts'ígodesdoh itínhıı digizgo áńsini, doo dayúweh ágánt'ıı da le'.

¹¹ K'adıı Bik'ehgo'ihí'nań nich'ı' ná'diziidgo det'ıhézhi' nináá ágodıhgo ch'ıgona'ái doo hí'ıı da nleeh. Dagoshch'ı' biná'oh golbaa gozlıı, áíge' godıłhıł bik'egonyáá; áík'ehgo hadń bidilooşn yıka nantaa nágodıidzaa.

¹² Áíge' nant'án ánágot'ıłhıı yo'ııná', Bik'ehgo'ihí'nań biyati' yee bił ch'ıgót'aah n'ıı baa yił díyagot'eego osdlaqad.

¹³ Paul yił nakaihıı biłgo Páphosgé' bił oda'iz'eel, ni' Pamphýlia golzeehıı biyi' Pérga golzeezhı' hikai: áíge' John bich'á' Jerúsalemyú onádzaa.

¹⁴ Áíge' Pérgagé' yúweh ni' Pisıdia golzeehıı biyi' Antioch golzeeeyú onanákaı, Jews daagodnısnıı bıjıı ha'ánálséh goz'aq yune' ha'ákaigé' dahdinezbił.

¹⁵ Begoz'aanıı la'ıı Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú nada'iziidi n'ıı biyati' daayozhııhıı bikédé'go Jews ha'ánálséhıı binadaant'a' bich'ı' oda'ıs'a' gádaanıigo, Nnee daanołni, shik'ııyú, yati' la' nnee bich'ı' bidag yádaakti' lé'eyúgo dák'ad ágádaadołnııh.

¹⁶ Áík'ehgo Paul hizı'go na'ıgizhná' gánıı, Israel hat'i'ı daanołni, Bik'ehgo'ihí'nań daadinołsini, ıdaayesołts'aq.

¹⁷ Díı Isreal hat'i'ı Bik'ehgo'ihí'nań daayokaqahń daanohwitaa n'ıı hayiheznıłgo ni' Egypt, doo daabıyéhi biyi' daagolıı n'ná' nnee ızisgo ádaat'eego áyıılaa ni', la'ıı binawod bee ni' Egyptgé' ch'ıınil ni'.

¹⁸ Déncho'go ádaat'ee ndi yınádeız'ııgo da'izlııyú dizdinhıı hagee bił legodzaa.

¹⁹ Ni' Cánaan golzeegee nnee gots'ıdyú hat'i'ı doo hat'ıı dago áyıılaaná' bini' n'ıı Israel hat'i'ı dała'á daantııgee bıyéé doleełıı bebıgozııhıı yá áyıılaago ni' yá ıłk'ıdaahosdzog.

²⁰ Áı bikédé'go aayádaaltihıı bánadaant'aago bá ágólaa, díıdn gonenadınyú ashldadin legodzaayú shı, Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú na'iziidi, Samuel holzéhi, nyáázhi'.

²¹ Áíge' ızisgo nant'án daayokeed; áík'ehgo Saul, Kish biye', Benjamin hat'i'ıı nłíni, Bik'ehgo'ihí'nań baa destııgo bánant'aago dizdin legodzaazhi'.

²² Áń k'ihzhı' nnáıntııná' David nant'án ánálzaa; áń díı k'ehgo áńııgo yaa nagolni', David, Jesse biye'hıı shıł dábik'ehyú át'ééhıı la'ıı dáhasht'ııyú ánát'ıłhıı bıgosıısjıd.

²³ Díı nnee bich'á'gé' hadaakishchııhıı bıahgé' Bik'ehgo'ihí'nań ngon'áanıı k'ehgo Israel hat'i'ı bá Hasdá'ııniłıı bá yiłtıı, áń Jesus holzee:

24 Doo hwahá Jesus higháh daná' John, Nohwinchọ'íí bich'á'zhì' ádaahne'go baptize ádaanohwi'dolne', ñiigo Israel hat'i'íí dawa yich'ì' yakti' lẹ'e.

25 John binasdziid k'ad aḗl áile'ná' gáníí, Hadń át'íí daashidoḗnih? Shíí doo án ásh'tíí da. Ndi shikédé'go higháhihíí biket'l'óól k'e'ish'adgo ndi doo bik'eh sitíí da.

26 Nḗee daanoḗni, shik'ííyú, Abraham hat'i'i daanoḗni, la'íí nohwitahgé' Bik'ehgo'ihí'nań daadinokḗsini, hasdách'ikáhíí baa na'goni'íí nohwíí nohwich'ì' alzaa.

27 Jerúsalemyú daagolíníí binadaant'a' dábilgo Jesus doo yínádaagolzi da, la'íí Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú nada'iziidi ádaanii n'íí, godilziníí bijíí dawahn náhójii n'íí doo bił ídaagozi dahíí bigha ádaanii n'íí begolzaa, da'itsaahíí bee bá ndaagoz'aḗgo.

28 Hat'íí bigha daayizihééhíí doo yídaagozi da, ndi Pílate nádaayokḗh, zihéé daayihniigo.

29 Bek'e'eshchiiníí aḗl begolzaaná' tsì'ikna'áhi biká'gé' godah ch'ínádaiztíígo, tsébi'i'án yune' ilch'ì'ndaiztíí.

30 Ndi daztsaḗgé' Bik'ehgo'ihí'nań nábihil'na':

31 Áígé' láḗgo iskaḗgo hayíí Gálileegé' Jerúsalemzhì' yil hikaihíí yich'ì' ch'í'nah ánádil'íí lẹ'e, áí k'adyúgo bináál ánágot'íídíí nḗee yil nadaagolni'.

32 Yati' baa gozhóni baa nohwil nadaagolni', bich'á'gé' hadaakinet'aaníí Bik'ehgo'ihí'nań bángon'aḗ n'íí k'ehgo,

33 Jesus nábi'dihil'na'íí, nohwíí bichagháshé daandliiníí nohwá ye'ílaa; psalm nakigee akdó' biyi' gáníígo k'e'eshchíí, ShiYe' nííí, díí jjígé' nitaa sílíí.

34 Doo díldzid nanádleeḗ dago daztsaḗgé' náyihil'na'íí yaa nagolni'go gáníí, Da'aniigo David bángoni'ááníí nohwíí nohwaa nshné'.

35 Psalm la'íí akdó' biyi' gánadí'nii, Dilzini Nlíni níyééhíí díldzidíí doo bee bángon'áh da.

36 Davidhíí naghaa n'ná' habinok'ííhíí bá Bik'ehgo'ihí'nań yigha bin'a'íí aḗl áyíílaahíí bikédé'go, David daztsaḗgo bik'íí n'íí le'sinilíí bitahyú nbi'deltíí lẹ'e, áík'ehgo ndzid;

37 Ndi Bik'ehgo'ihí'nań nábihil'na'íí doo ndzid da.

38 Áí bigha nḗee daanoḗni, shik'ííyú, bídaagonokḗsì le', díí nḗehn baa nohwil nagolni', binkááyú dénchọ'go ádaanoḗt'ee n'íí nzhooníí bee nohwaa nágodit'aahíí bigha:

39 Hayíí án yodlaḗhń dawahá biyi'gé' nt'éégo ch'íbilteehi at'éé, áiná' Bik'ehgo'ihí'nań yegos'aaníí Moses binkááyú ni'né'i doo dawa bee ch'íkolteehi at'éé da.

40 Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú nada'iziidi ágádaanii n'íí doo bee nohwich'ì' ágonéh da doleeḗhíí bigha baa daagonokḗsaa;

41 Saa, aadaadlohíí daanoḗni, nohwil díyadaagot'ee, doo haada daadoḗeḗ: nohwíí yokkaahíí biyi' hat'íhíta ashle', áí ashle'íí la' nohwil nagolni'yúgo ndi doo daahoḗdlaḗ da.

42 Jews daanliiníí ch'ínákainá' doo Jews daanlii dahíí, Iké'gee godilziníí bijíí da'áík'ehgo nohwil nanádaagodoḗnih, daabilniigo nádaabokḗh.

43 Áík'ehgo dała'ách'ít'ééhíí aḗl tanách'osaḗaná' Jews daanlíni la'íí Jews bi'okḗhíí yédikaihíí daidnḗsini láḗgo Paul la'íí Bárnabas yiké' dahiskai; áí bich'ì' yádaakti' la'íí, Bik'ehgo'ihí'nań bilgoch'oba'íí dayúweh nt'éégo baa hoḗkaah, daabilniigo bidag yádaakti'.

44 Áígé' godilzih hik'e kih goznilgee nḗehíí dásdozhá dawa dała'adzaa, Bik'ehgo'ihí'nań biyati' ídaayést's'aáyú.

45 Jews daanlíni nḗee dała'at'ééhíí daayiltsaḗaná' dázhọ da'okch'íí lẹ'e, Paul áníhíí doo áígee da, daanii la'íí nchọ'go yaa yádaakti'.

46 Paul la'íí Bárnabas doo biini' hah dago gádaanii, Bik'ehgo'ihí'nań biyati'íí nohwíí iltsé nohwich'ì' bee yá'iti'go dávik'eh: ndi daanohwíí k'ihzhì' bídaasoyilgo dahazhì' ihí'naahíí doo bik'eh sitíí da daanoḗsì dago, ádándaagosok'aḗhíí bigha doo Jews daanlii dahíí bich'ì'go dahsiikai.

47 Ágáníígo nohweBik'ehń nohwá ngon'aḗ, Doo Jews daanlii dahíí bá idindláadíí nííígo hanííí, ni'gospzán náhen'aḗyú nḗee ítah at'éégo hadaazt'i' ninkááyú hasdákáh doleeḗ.

48 Doo Jews daanlii dahíí díí daidezts'aaná' bíl daagozhóogo Bik'ehgo'ihí'nan biyati' ya'ahédaanzí lé'e: dahazhí' daahinaa doleełgo nábidihesdlaahíí dawa da'osdlaąđ.

49 Bik'ehgo'ihí'nań biyati' Ántioch binaayú dáhot'éhé didesdlaad lé'e.

50 Ndi Jews daanlíni isdzáné daagodnłsini nł'téego bídaagozini, ła'íí nnee nant'án daanlíni ákú daagolíníí biini' yá ádaagozlaa, Paul ła'íí Bárnabas biniidaagododle', daanliigo, áík'ehgo daabini'gé' ch'ídaayineyood.

51 Bikee leezh yaa daayiiłháal, doo hádaabich'it'ijj dahíí nnee bee bígózihií bighą, áíge' Icóniumyú onanát'aazh.

52 Hayíí da'osdlaąđíí bijíí dawa yee bíl daagozhóo, ła'íí Holy Spirit ye'ádaat'ee lé'e.

14

1 Icónium golzeegee Paul ła'íí Bárnabas bílgo Jews ha'ánálséh goz'aą yune' ha'a'áazhgo yádaakti', áík'ehgo nnee łaągo da'osdlaąđ, ła' Jews daanlíni, ła' Greeks daanlíni.

2 Áiná' Jews doo da'odlaą dahíí, doo Jews daanlii dahíí yil daagoshkishgo odla' bee ilk'íyú daanliinií bich'í' nchọ'go natsídaakeesgo ádaizlaa.

3 Da'áígee sikeego nzaad ogoyaago, doo biini' hah dago Bik'ehgo'ihí'nań yá yádaakti' lé'e, áík'ehgo godiyihgo be'ígózini ła'íí ízisgo áná'ol'ijj Paul ła'íí Bárnabas binkáayú Bik'ehgo'ihí'nań ánat'ijjgo biyati' yee bíłgoch'oba'íí da'anii at'éego bígóziigo áyíłaa.

4 Áígee nnee daagolíníí ilk'ékai; ła' Jews daanliinií yil daagost'ijj; ła'íí Paul ła'íí Bárnabas yil daagost'ijj.

5 Doo Jews daanlii dahíí ła'íí Jews daanliinií bindaant'a' bílgo bińi'da'diłnłh ła'íí nbída'ihne'go ndaagoshchijj.

6 Áí yídaagołsijjdná' Lýstra ła'íí Dérbe, Lycaónia biyi' kih nagoznilyú ła'íí binaayú dahtsídinkijj.

7 Ákú yati' baa gozhóni yaa nadaagolni'.

8 Lýstra golzeegee nnee di'ilihí sidaa lé'e, dágozlijná' dasa'go doo nagháhi da:

9 Áń Paul yałti'go yidits'ag: Paul da'as'ah bineł'ijjgo bi'odla' goljigo nádziihgo bígołsijj,

10 Áík'ehgo, Nádnáhgo hizijj, bíłnii. Nnee di'ilnł dáhah nádihitahgo dahiyaa.

11 Nnee dała'at'ééhíí Paul adzaahíí daayiltsaąná' Lycaónia biyati'íí yee nádaadilghaazhgo gádaanii, Daadinłziníí nohwich'í' nken'áásh, nnee k'ehgo nohwitahyú anát'ash.

12 Bárnabasń Júpiter daayilnii; Paulhíí, itisgo yałti'híí bighą Mercúrius daayilnii.

13 Kih goznilií bádngée kih biyi' Júpiter bich'í' da'ch'okąąhíí goz'aą lé'e; áígee Júpiter bich'í' okąąh yebik'ehń magashi ła'íí ch'il hishbizhgo alzaahíí ch'é'ítiinzhí' ła'ádaizlaa, magashihíí natseedgo Paul ła'íí Bárnabas okąąhgo baa hi'ńił nzigo, nnee dała'adzaahíí binadzahgee.

14 Áiná' nadaal'a'á, Paul ła'íí Bárnabas, díí yaat'ídaanzigo doo bíl daanzhọo dago ák'e nada'ihidziiz nágodiidzaago, nnee dała'at'ééhíí yitah anákeel lé'e, nawode gádaanliigo,

15 Nnee daanołni, hat'íí łaą bighą ágadaakt'ijj? Nohwíí alđó' nohwíí k'ehgo nnee ndlíni ánt'ee; daazhógo ádaat'éhi bich'á'zhí' ádaakne'ná' Bik'ehgo'ihí'nań hińáhi daahokąąh le', áń yáá, ni'gosdzán, túnteel ła'íí dawa biyi' daagolínihíí áyíłaaahi at'éé:

16 Áń doo áńiná' nnee iltah at'éégo hadaazt'i'í dabiini'yú nadaakeego áyilsi lé'e.

17 Da'ágát'éé ndi be'ígózi doleekí dawahn nohwich'í' ch'í'nah áyilsi, nł'téego nohwich'í' at'éé, nanágoltihgo ła'íí ná'nt'ihgo nohwá ágółsi, ch'iyán ła'íí ilgoyikshóóníí bee hwoi daandlijjgo ánohwilsi alđó'.

18 Áí gánniidgo magashi nastseedgo bee daahohiikąąh daanzí n'íí t'ąązhí' ádaadzaa, ndi dásdozhą begolzaa.

19 Jews daanlíni Ántiochgé' ła'íí Icóniumgé' hikaihíí nnee ła' yiini' yá ádaagozlaago Paul leyída'isne'go, daztsąą łaą daanzigo kih goznil bitisyú ch'ídaideshood.

20 Áiná' ínashood binaayú nazijigo, nádiidzaago kih goznil yune' onanádzaa: áigé' iskaq hik'e Dérbeyú ó'áázh, Bárnabas bílgo.

21 Ái kih goznilyú yati' baa gozhóni yaa nadaagolni'go láágo da'osdlaqdná' Lýstra, Icónium lá'íí Antioch golzeeyú t'aazhí' onákai,

22 Ínashood nldzilgo ádaile'go, yidag yádaakti'go, Dayúweh da'oldlaq le', daayihniigo, lá'íí, Nyé'i daadihiits'ago zhá Bik'ehgo'ihí'nañ bilakt'áhgee daanliiní itah daahiidleeh, daayihniigo áldó'.

23 Dáshiná' da'okaqahgo ínashood ha'ánálséhíí dawago yánazini yá hadaiheznílná' Bik'ehgo'ihí'nañ yada'ohíhíí yaa yidin'áá.

24 Pisidia yiyi' ch'in'áázhná' Pamphýliagee n'áázh.

25 Pérgagee Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' yee yádaakti'gé' Attália golzee yuyaa onanát'aazh.

26 Áigé' Antiochyú t'aazhí' bíl onada'iz'eel, áigé' odaach'is'a' ni', áigé' binasdziidíí aqł ladaizlaahíí Bik'ehgo'ihí'nañ bílgoch'oba'íí yee baa daagodest'aq ni'.

27 Ákú nakainá' ínashood dała'adzaago hago'at'éégo Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú nada'iziidíí dawa yaa yił nadaagolni', lá'íí doo Jews daanlij dahíí odláago yá yił ch'ída'iztaaníí áldó'.

28 Da'áigee ínashood yił naháztaqago nzaad godeyaa.

15

1 Ła' nnee Judéa golzeegé' hikaigo odlá' bee ík'ííyú daanlíni yił ch'ídaago'aah, Moses yegos'aaníí bik'ehgo circumcise ádaanohwi'deszaayúgo zhá hasdákáh, daaniigo.

2 Paul lá'íí Bárnabas díí yaa yádaakti'go díyat'eego yił łahada'dit'áh, áík'ehgo Paul lá'íí Bárnabas, lá'ihíí áldó' Jerúsalem yúdag nadaal'a'á lá'íí ínashood yánazini díí baa nahódaidíkiidyú dołkah, daayihniigo hadaiznil.

3 Ínashood ha'ánálséhíí daabides'a'go dahdiikai; doo Jews daanlij dahíí Jesus yich'í' dahaskaihií yaa nadaagolni'go Pheníce lá'íí Samária golzeeyú ch'íkai: odlá' bee ík'ííyú daanliiní dawa yaa bíl daagozhóó.

4 Jerúsalemyú hikainá' ínashood ha'ánálséhíí, nadaal'a'á lá'íí ínashood yánazini bílgo yaa hikaihií ba'ahédaanzigo hago'at'éégo Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú nada'iziidíí dawa yaa yił nadaagolni'.

5 Ła' ínashood Phárisees zhinéégo daagot'iiníí daahizi'go gádaanniid, Da'anii circumcise ádaal'ijigo dávik'eh, lá'íí Moses yegos'aaníí bik'isk'eh ádaanoł'eego daan'niigo bándagosiit'aq.

6 Nadaal'a'á lá'íí ínashood yánazini díí yaa yádaakti'híí bighá dała'adzaa.

7 Nzaad godeyaago łahada'dit'áhná' Peter hizi'go hadzii, Nnee daanoł'ni, shik'ííyú, dá'alk'iná' yati' baa gozhóni, Jesus baa yati'íí, shíí shinkááyú doo Jews daanlij dahíí daidits'ago Jesus daayodlaq doleełgo Bik'ehgo'ihí'nañ nohwitahgé' hanáshíłtíí ni'.

8 Bik'ehgo'ihí'nañ daakojíí dawa yígółsini Holy Spirit nohwíí nohwaa daadest'aaníí k'ehgo bíí áldó' baa daadest'aqago bí'ijóóníí yee yił ch'í'nah áyíłs;

9 Nohwíí lá'íí bíí bílgo dáłekt'eego nohwaa natsekeesgo bí'odla' bee bijíí nk'éégo ánádaisdlaa.

10 Áík'ehgo hat'íí bighá nohwíí lá'íí daanohwitaa n'íí ch'éh ádaahiil'ij n'íí, Jesus daayodłani doo Jews daanlij dahíí ładaile'go ádaakt'ijigo Bik'ehgo'ihí'nañ nabídaanołtaa?

11 Jesus Christ nohweBik'ehñ dážhó bílgoch'oba'íí bee hasdáhii'niłgo bíí áldó' da'áík'ehgo hasdákáhgo dahohiidlaq.

12 Nnee dała'adzaahíí dawa doo hat'íí daahilts'ag daná' Bárnabas lá'íí Saul yídaayésts'aq, hago'at'éégo doo Jews daanlij dahíí bitahyú Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú godiyihgo ánagot'ijhíí lá'íí ízigo áná'ol'ijhíí ánáda'ol'ijhíí n'íí yaa nadaagolni' l'é'e.

13 Aqł hadaasdziiná' James hadziigo gánniid, Nnee daanoł'ni, shik'ííyú, shídaayelts'aq:

14 Símeon gáníí ni', Da'iktsená' doo Jews daanlii dahíí Bik'ehgo'ihinañ bizhi' yee da'okaaq̄hgo hayiníí doleehíí bigha yaa nyaá lé'e.

15 Dálek'eego Bik'ehgo'ihinañ binkááyú nada'iziidi n'íí yaa nadaagosni'; díí k'ehgo k'e'eshchijí ni',

16 Díí bikédé'go nádishdaalgo David bich'á'gé' hadaakishchinihíí nadaant'ángo ánadaashdle', kih ánágoch'idle' lehíí k'ehgo; nagohezgo' n'íí dawa nágodisht'íí, nht'éégo nnágodish'aak:

17 Nnee la'ihíí aldó' Bik'ehgo'ihinañ hádaabit'íí doleehíí bigha, la'íí doo Jews daanlii dahíí shizhi' bee daahojíí aldó', nii nohweBik'ehñ, díí dawa ánát'íí.

18 Bik'ehgo'ihinañ ni'goszán ágólzaagé' yushdé' godezt'i'go binasdzidíí yígólsj ni'.

19 Áí bigha shíí díí k'ehgo shíí dávik'eh, doo Jews daanlii dahíí Bik'ehgo'ihinañ bich'í' dahnáhikahíí doo hat'íí bigha bich'í' nadaagont'og bik'eh da:

20 Díí zhá bee bich'í' k'eda'iilchii, Beda'okaaq̄híí nastseedgo nadn'ái yaa hi'niił n'íí doo daak̄saq̄ da, doo nant'í' nach'ikai da, la'íí dawahá bize'da'ist'ooníí la'íí dikihíí aldó' doo daak̄saq̄ da.

21 Doo ániná'gé' godezt'i'go kih nagozníí dawagee hadn' Moses yaa nadaagolni'íí gólíí, Jews daagodn'siníí bijíí Jews ha'ánátséh nagoz'aq̄ yuñe' Moses binaltsoos dawahn nádaahojíí.

22 Nadaal'a'á, ínashood yánazíni, la'íí ínashood ha'ánátséhíí dawa biłgo dabíí bitahyú nnee hádaihezniłgo Ántiochyú Paul la'íí Bárnabas yił daides'a'go bił dádaabik'eh; áík'ehgo Judas, Bársabbas holzéhi la'íí Silas, ínashood bitahyú nnee ádn nazínihíí:

23 Naltsoos díí k'ehgo k'e'eshchiiníí yił odais'a': Odlá' bee nohwik'ííyú daandlíni, nadaal'a'á, la'íí ínashood yánazíni biłgo, nohwíí doo Jews daanołijí dahíí, Ántiochyú, Sýriayú, Ciliciayú odlá' bee nohwik'ííyú daanołini, Gozhóq̄, daanołwił'nii.

24 Doo hadn' ágádaabiln'nii da ndi, nohwich'á'gé' la' yati' yee nanohwinkł'ogo, Círcumcise ádaanołwi'dilne', la'íí Jews bich'í' begoz'aaníí yikisk'eh ádaanoł'tee, daanołwiłniigo nohwiini' nadaidezgeedíí baat'ídaandzj ni':

25 Áík'ehgo dała'áhiidzaaná' nnee la' hadaahii'niił, áí Paul la'íí Bárnabas, nohwíł daanzhóni, ákú bił nádaadn'aago daanołwigha nohwíł dádaabik'eh.

26 Díí nneehíí dásdozhá daabi'distseed, Jesus Christ nohweBik'ehñ bizhi' bee daabich'ozhiihíí bigha.

27 Áík'ehgo Judas la'íí Silas díí naltsoosíí bił daadel'a', dá díí bek'e'eshchijíhíí k'ehgo dabíí nohwíł nadaagodolnih.

28 Holy Spirit la'íí nohwíí nohwíł dádaabik'eh, doo nohwá nyéé dago, dá díí zhá bee nohwá ndaagosiit'aq̄;

29 Beda'okaaq̄híí nastseedgo nadn'ái yaa hi'niił n'íí, la'íí dił, la'íí dawahá bize'da'ist'ooníí doo daak̄saq̄ da, doo nant'í' nach'ikai da aldó': díí bich'á'zhj' ádaanoł'eego nzhoq̄. Da'ái zhá nohwich'í' k'eda'shiilchijí.

30 Dahdes'a'ná' Ántioch golzee yuyaa okai: ákú hikainá' ínashood dała'ádaizlaaná' naltsoosíí yaa daistsooz:

31 Bek'e'eshchiiníí daayozhi'ná', áí bee hadag ádaat'eehíí bigha bił daagozhóq̄.

32 Judas la'íí Silas, dabíí Bik'ehgo'ihinañ binkááyú yałti'i daanliigo, odlá' bee bik'ííyú ląágo yich'í' yádaakti', la'íí nłdzilgo bi'odlá' goleehíí bigha yidag yádaakti' lé'e.

33 Dét'ihézhj' naháztaq̄ hik'e odlá' bee bik'ííyú nadaal'a'á bich'í' onádais'a', bił daagozhóq̄go.

34 Áiná' Silas, Dákú sídáá ndizhoq̄, nniid.

35 Paul la'íí Bárnabas aldó' Ántiochyú sikee, Bik'ehgo'ihinañ biyati' yee ilch'ídaago'aahgo la'íí yaa nadaagolni'go, la'ihíí aldó' ląágo ágádaat'íí ni'.

³⁶ Da'kwíi hiskaaní ch'ígóyáá hik'e Paul Bárnabas gáyihni, Noo', t'ąązhí' nádót'aash kih gozníl n'íyú, Bik'ehgo'ihí'nań biyati' baa nagohiilni' n'íyú, odlą' bee nohwik'íyú baa nanádaanotaa hagoshą' ádaat'ee.

³⁷ Bárnabasń John, da'án Mark holzéhi, yíl dikáh hát'íí.

³⁸ Ndi Paulń doo yíl dikáh hát'íí da, dabi'íłtsená' Pamphýliagee bich'ą' t'ąązhí' ádeheltíi ni', doo dayúweh bich'odaaniigo yíl okai da ni'.

³⁹ Ái bighą ła', Ch'ík'eh, niiná' ła'íí, Dah, niigo yighą díyat'eego łahadit'áh, ái bighą íłk'éáázh: Bárnabasń Mark bíłgo bíł oda'iz'eel, Cýprus golzeeyú;

⁴⁰ Paulń Silas hayit'íigo dahn'áázh, odlą' bee bik'íyú, Bik'ehgo'ihí'nań bíłgoch'oba'íi nohwíl daanlii, daabiłniigo.

⁴¹ Áík'ehgo Sýria golzeeyú ła'íi Cilicia golzeeyú ínashood ha'ánátséhíi bi'odlą' nłdzil hileehíi bighą akú ch'ín'áázh.

16

¹ Áíge' Paul Dərbeyú nanadzaa, Lýstrayú áldó': áígee Jesus yodláni sidaa lé'e, Timothy holzéhi, isdzán odláni Jew nłini bimaa; áiná' bitaahíi Greek nlii:

² Áń Lýstragee ła'íi Icóniumgee odlą' bee íłk'íyú daanliini nł'éeego baa yádaakti'.

³ Paul Timothy yíl di'aash hat'íigo círcumcise ábíłlaa, bitaa Greek nliigo Jews akú daagolíni dawa yídaagołshíi bighą.

⁴ Kih nagoznilyú hikahná' Jerúsalemgee nadaal'a'á ła'íi ínashood yánazini begoz'aaníi bá ádaizlaahíi bek'e'eshchini baa daistsooz, yikísk'eh ádaat'ee doleehíi.

⁵ Áík'ehgo ínashood ha'ánátséhíi bi'odlą' nłdzil daasilíi, ła'íi dajii biigha bínáhikah lé'e.

⁶ Holy Spirit, Asia biyi' doo Bik'ehgo'ihí'nań biyati' bee yádaakti' da, bíłniigo Phrýgia ła'íi Galátaiyúgo ch'ékai.

⁷ Mýsiayú hikainá' Bithýniayú dikáh nł'éeego Holy Spirit doo hádaabist'íi da.

⁸ Áík'ehgo Mýsiahíi ch'ékaigo Tróasyú hikai.

⁹ Tł'é'yú Paul bíł ch'í'nah ágolzaa: nnee Macedóniagee golíni sizii; án gábiłniigo náboqaąh, Yushdé', kú Macedóniayú nńahgo nohwich'onni.

¹⁰ Bíł ch'í'nah ágodzaaná' dagoshch'í' Macedóniayú nkáh daaniidzi, yati' baa gozhóni, Jesus baa yati'íi, baa nadaagohiilni'go Bik'ehgo'ihí'nań ánohwilni ląą daandziigo.

¹¹ Áík'ehgo Tróasgé' ts'igozdqh Samothráciazhí' nohwíl dahdez'eeł, iskaą hik'e Neápolisyú nohwíl naada'iz'eel;

¹² Áíge' Philíppizhí' ohiikai, ái Macedónia biyi' itisgo kih goznili, Rome yebik'ehi: kú naháataągo da'kwíi hiskaą.

¹³ Jews daagodnłsiníi bijii túnlíni bahgee kih goznilgé' ch'ínkai, akú náda'ch'okaąh goz'ąą; áígee dinebiigo isdzané nihikáhíi bich'í' yádaahiilti' ni'.

¹⁴ Isdzán Lydia holzéhi, Thyatíragé' golíni, nak'ą' lichiiigo dotł'izhíi baa nahiniihń, Bik'ehgo'ihí'nań yokaąhń, nohwidezts'ąą: án Bik'ehgo'ihí'nań bijii íłch'ą' áyíłlaago Paul ániłhíi nł'éeego yidezts'ąą.

¹⁵ Áń ła'íi yíl naháztaaníi bíłgo baptize ádaabi'delzaaná' nádaanohwokaąhgo gánohwiłni, NohweBik'ehń da'anii yodlaągo daashidołniyúgo, shigowayú nahísółtaą. Dayúweh yushdé' daanohwiłniyú ohiikai.

¹⁶ Náda'ch'okaąh goz'ąayú hiikaahná' it'eedn, ch'iidn biyi' golíigo o'íiń, biyisnahíi zhaali yá ágole'ń nohwaa nyáá:

¹⁷ Áń Paul ła'íi nohwíi nohwiké' nagmaa, dilwoshgo gáníigo, Díi nneehíi Bik'ehgo'ihí'nań da'tiséyú at'éhi bánada'iziidíi ádaat'ee, hago'at'éeego hasdách'igháhíi yaa nohwíl nadaagolni'i.

18 Da'ágánát'íilgo láágo iskaḗ. Ái Paul yik'etsézdíidgo t'áazhí' adzaago spirit nchó'í gáyihíi, Jesus Christ bizhi'íi bee gániidishíi, Biyi'gé' hannáh. Áik'ehgo dagoshch'í' hayáá.

19 Biyisnahíi zhaali yá ádaile' n'íi bich'á' ásdíidgo yídaagołsúidná' Paul lá'íi Silas yil ndaazdeelgo na'hinih goz'áayú nadaant'án biyahzhí' ndaideshood,

20 Áigé' nant'ánchañ daanliiníi yaa yil hikaigo gádaayihíi, Díi nneehíi, Jews daanlíni, kú nadaagont'ogo nadaago'aa,

21 Bi'at'e'íi nohwíi Romans daandlíni nádaagodiit'aago doo nohwá goz'áa dahíi yee ilch'ídaago'aah, ái bikísk'eh ádaant'eego doo nohwá goz'áa da.

22 Áigé' nnee láágo dała'adzaahíi bik'i dahishjeed; áigé' nadaant'aahíi Paul lá'íi Silas bidiyagé baa nadaihezdzíizná' habída'it'saasgo bá ndaagoz'áa.

23 Aasiñilíi nádaabinestsazná' ha'áná'ilka' yune' ha'ádaabisdeel, bena'igésé nai'níilíi gádaayihíiigo, Nt'éégo bináadaadrí'íi:

24 Ágábiñihíi bighá da'ihní'yú ha'áná'ilka' yune' da'obiláá, bikee o'i'án yune' odaadés'eezgo ádaabizlaago doo nahi'naa da.

25 Áigé' t'é'ís'ahyú Paul lá'íi Silas Bik'ehgo'ihí'nañ daayokaḗhgo lá'íi ya'ahédaanzigo da'do'aalgo ha'áshijeedíi daabidezts'áa lé'e.

26 Dágosíle ni' godihes'naago, ha'áná'ilka'á biká' goz'aaníi dihes'naago dagoshch'í' dáádítih dawa ch'ída'ezkēz, lá'íi bēsh hishbizhíi bełídaahest'óo n'íi k'eda'os'nah.

27 Bena'igésé nai'níilíi ch'ínádzidná' ha'áná'ilka'á bidáádítihíi ch'ída'astaḗago yo'íigo ha'áshijeedíi hahizkíi lá nziigo bēsh be'idiltshé hayiidzízgo idizildee niizíi.

28 Áiná' Paul nádidilghaazhgo gáníi, Ín'i'dólnih hela': daanohwigha t'ah kú naháataḗ.

29 Bena'igésé nai'níilíi, Kó' shaa noł'aa, niigo ha'alwod, áiná' tsídolyizgo ditkidná' Paul lá'íi Silas yiyahzhí' nágo',

30 Áigé' yil ch'ékainá' gádaayihíi, Hago ashnéhgo hasdášhidilteeh?

31 Gádaabiñii, Jesus Christ nohweBik'ehñ hondlāyúgo hasdánílteeh, lá'íi bil nahántaanihíi aldo'.

32 Áigee án lá'íi yil naháztaanihíi dawa Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' bee yich'í' yádaakti'.

33 Da'ái bit'é' binída'desñihgee bá tádaizgiz; áigé' dagoshch'í' án lá'íi yil naháztaaníi dawa baptize ádaabi'deszaa.

34 Bigowayú yil onákaiyú yá da'dezné', áigé' án lá'íi yil naháztaaníi dawa Bik'ehgo'ihí'nañ daayosdlaḗdhíi bighá bil daagozhóó lé'e.

35 Got'íi gozliñná' nant'án iké'gee siñilíi aasiñilíi akú odes'a', Nneehíi ch'ínánót'aash, daaniigo.

36 Bena'igésé nai'níilíi ádaanihíi Paul yil nagosni' gáníigo, Nant'án iké'gee siñilíi ín'a', ch'ínánót'aashgo: áik'ehgo ch'ínól'aashgo nohwil gozhóógo nádolt'aash.

37 Áiná' Paul gábiñii, Nohwíi Romans ndlíni dá doo nohwaa yá'iti'é nnee bináál nohwída'ashtłizh, ha'áná'ilka' yune' ha'ádaanohwisdeel; ya' k'adíi dánant'í'é ch'ínánohwiléé néé? Dah; dabíi kú nókáhgo ch'ídaanohwinoléé.

38 Aasiñilíi díi yati'íi nant'án iké'gee siñilíi yil nadaagosni': ái Paul lá'íi Silas Romans daanliiníi yídaagołsúidná' ndaaldzid.

39 Áik'ehgo akú hikaigo nt'éégo yich'í' hanádaasdziiná' ch'ínádaabizlaago, Kih gozñilgé' ch'ínól'aash, daabiñii.

40 Áik'ehgo ha'áná'ilka'gé' ch'ínát'aazh, áigé' Lydia bigowayú ó'áazh: odlá' bee bik'íiyú daanliiníi daayo'íiná' yidag yádaakti'ná' onát'aazh.

17

1 Áigé' Amphípolisyú lá'íi Apollóniyú ch'ékainá' Thessalonícayú nanákai, akú Jews ha'ánálséh goz'áa lé'e:

² Ákóne' Paul ha'ayáá, da'át'íhí k'ehgo, áígee Jews daagodnksíní bijjī Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' bek'e'eshchiiní yaa yándaaltihgo taadn godilzih.

³ Christ biniigodelzaaná' daztsaagé' naadiidzaahí dábik'ehyú adzaa, daayihniigo nht'éégo ch'í'nah ádaayiksigo yaa yádaakti'; áíge' gádaayihni, Díí Jesus baa nohwil nagosni'n Christ nlii.

⁴ Áík'ehgo la' da'osdlaqđgo Paul la'íí Silas yíhikai; Greeks daagodnksíni láágo, isdzané itisyú nandeehí doo ałch'idé ałdó' ádaadzaa da.

⁵ Áíná' Jews daanlíni da'olch'íidgo nnee nchog'go nadaakaihíi dała'ádaizlaago nnee áígee daagolíníi yil daagołkizh, Jason bigowa ch'ída'isdziz, Paul la'íí Silas nnee dała'adzaahí bich'í' ch'ídaanendzood daanzigo.

⁶ Doo hwaa da yídaagołsijdná' Jasongo la'íí odlá' bee ilk'íyú daanlíni ałdó' la' bilgo nadaant'an bidázhí' ndaineyood, daadilwoshgo gádaaniiná', Díí nneehíi ni'gosdzán biká' dahot'éhé daagołkizhgo na'aash n'íi kú n'áázhgo,

⁷ Jason k'íyó'níi lé'e: nant'an la'ihíi nlii, Jesus holzéhi, daaniigo, ái dawa Caesar yegos'aaníi doo yikísk'eh ádaat'ee da.

⁸ Nnee dała'adzaahíi la'íí nant'an daanliiníi díi daidezts'aqaná' doo bil dábik'eh da.

⁹ Jason la'ihíi bilgo idánada'hes'nílná' nańdaabines'íid.

¹⁰ Odlá' bee ilk'íyú daanliiníi t'é'yú Paul la'íí Silas Beréayú odais'a': ákú n'áázhná' Jews ha'ánálséh goz'aq yune' ha'a'áázh.

¹¹ Jews áígee daagolíníi Jews Thessalonícagee daagolíníi bitisgo nht'éégo natsídaakes lé'e, Jesus baa na'goni'íi dázhó hádaat'íigo nádaidnné'go Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' bek'e'eshchiiníi dajjī biigha yitah daadéz'íigo daayozhíi lé'e, Jesus baa na'goni'íi da'anii shi daanzigo.

¹² Ái bigha láágo da'osdlaqđ; isdzané Greeks daanlíni itisyú nandeehí doo ałch'idé da, nnee ałdó' láágo da'osdlaqđ.

¹³ Áíná' Thessalonícagé' Jews daanlíni Beréagee Paul Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' yee yałt'íi yídaagołsijidgo, ákú náńtsáágo, Beréagee daagolíníi yil daagoshkizh lé'e.

¹⁴ Áík'ehgo odlá' bee ilk'íyú daanlíni dagoshch'í' Paul túnteel bich'í'go odais'a': Silas la'íí Timothy da'áígee sikeená'.

¹⁵ Paul yil okaihíi Áthenszhí' yil niikai: t'aqzhí' nádesht'aazhná' Paul gábiłni, Silas la'íí Timothy dagoshch'í' shaa no'aash le'gá shá bilđolni.

¹⁶ Paul Áthensgee biba' sidaaná' beda'aszaahíi bich'í' da'ch'okqahíi dázhó láágo yo'íigo biyi'siziiníi doo bil gozhóq da.

¹⁷ Áík'ehgo Jews ha'ánálséh goz'aq yune' Jews daanlíni la'íí nnee daagodnksíni yil lahada'dit'áh, la'íí na'iniih nagoz'aqyú dajjī biigha nákaahíi ałdó' yil lahada'dit'áh.

¹⁸ Igoya' yaa nakaihíi, la' Epicuréans daaholzéhi, la'íí Stóics daaholzéhi baa hikai. La' gádaanii, Díí bizaagolánihíi láq hat'íi niih? La'ihíi, Bich'í' da'ch'okqahíi doo bigózi dahi yaa nagolni' ngonolníi, daanii, Jesus yaa nagolni' la'íí nanezna'íi naadiikáhíi yaa nagolni'híi bigha.

¹⁹ Daabiltsoodgo dahisk'id Areópagus golzeeyú yil hikai gádaayihniigo, Áníidégo ilch'ígót'aahíi baa nohwil nagolní'.

²⁰ Hat'íishí doo bigózi dahi baa nagolni'go da'nts'ag: ái bídaagonlzi hádaahiit'íi.

²¹ (Athensgee dasa' daagolíníi la'íí nzaadgé' daagoljī n'íi dawa daazhógo na'goni' áníidéhíi yaa nadaagolni'go dagohíi yídaayésts'aqago naháztq.)

²² Paul dahisk'idgé' Mars golzeeyú sizjigo gáníi, Athensgee daagonolíníi, dázhó nohwil daagodiyih láágo bigosíisjíd.

²³ Hishgaalyú dawahá daaholqahíi daanesh'íi, la'íí da'olqahgee DILZINI DOO BÍGÓZINI BICH'Í' golzeego k'e'eshchiiníi hish'íi ni'. Áík'ehgo daaholqahíi doo

bídaagonoŋŋ dahíí baa nohwił nagoshni’.

²⁴ Bik’ehgo’ihi’nañ ni’godzán la’íi dawahá biká’ daagolíníi áyílaahn yaaká’yú la’íi ni’godzán biłgo yeBik’ehñ nliigo da’ch’okaqah nagoz’aaníi nnee áyílaahíi doo yiyi’ golíi da.

²⁵ Doo hat’íi yídn nlii dahíi bigha dawahá nnee ádaizlaahíi doo bee daach’okaqah da, dabíi nnee dawa ihi’naahíi, nádidzołíi la’íi dawahá yá ágółŋhíi bigha.

²⁶ Nnee dała’á bich’á’gé’ nnee iltah at’éeego hadaazt’i’i ni’godzán biká’ dahot’éhé gólíigo yá áyílaa, la’íi hazhí’ daahinaahíi la’íi hayú daagolíníi yá ngon’áá;

²⁷ Bik’ehgo’ihi’nañ yiká daadéz’ii doleelhíi bigha, baa deshaal daanzigo, dat’ée ndi dała’á ntíigo doo nohwich’á’ nzaadyú gólíni at’ée da,

²⁸ Bee daahin’naa, la’íi bee nadaahiikai, la’íi binkááyú daagondlii; nohwitahgé’ biyati’ nzhónihíi la’ gádaaniihíi k’ehgo, Nohwíi da’anii bichagháshé daandlii.

²⁹ Nohwíi Bik’ehgo’ihi’nañ bichagháshé daandliigo, nnee dábiini’ihíi yee Bik’ehgo’ihi’nañ ádaile’, óodo dagohíi beshligaii, tséeta bee nkt’éeego be’ilzaahíi áyílaahíi k’ehgo doo baa natsídaahiikes da le’.

³⁰ Nnee Bik’ehgo’ihi’nañ doo yídaagoŋŋ daná’ binchq’íi doo yineł’íi da ni’: ndi k’adíi Bik’ehgo’ihi’nañ nnee dahot’éhé gádaayihniigo bá ndaagoz’aa, Nohwinchq’íi bich’á’yúgo ádaalne’:

³¹ Nnee háyiltínií ni’godzán biká’ nnee dábiik’ehgo yaa yałti’ doleelgo la’a jii ngon’ááhíi bigha; ái da’anii ágodonihíi da’ái nnee daztsaagé’ náyihil’na’íi bee nnee dawa yígółŋgo áyílaa.

³² Nanezna’íi naadiikáhíi yaa da’dezts’aqaná’ la’ baa daadloh lé’e; la’íi, Baa nohwił nanagolni’ ndi at’ée, daanii lé’e.

³³ Áik’ehgo áigé’ Paul ch’ínyáa.

³⁴ Nnee la’ bihikaigo da’osdlqad: Dionýsius, Areópagite nlii, la’íi isdzán Dámaris holzéhi, la’ihíi biłgo ałdó’.

18

¹ Díi bikédé’go Paul Áthensgé’ dahnyaago Córinthgee nyáa.

² Áígee Áquila, Jew nlii, Póntusgé’ gólíni yaa nyáa, ái bi’aad Priscilla biłgo da’ánihíi Italygé’ n’ááz, (Jews daanlíni Romegee daagolíníi, Daanohwigha ch’ínółkáh, niigo Cláudius ngon’ááhíi bigha,) áik’ehgo Paul yaa nyáa.

³ Paul ałdó’ gowałgai ágole’íi nliigo yił daagolíigo yił nada’iziid lé’e: (ái gowałgai ádaile’íi daandlii.)

⁴ Jews daagodnłsiníi bijii dawahn ha’ánáłséh goz’aa yune’ Paul Jews daanlíni la’íi Greeks daanlíni yich’i’ yánádaaltihgo biini’ yá ádaagozlaa.

⁵ Silas la’íi Timothy Macedóniagé’ n’áázhná’ Paul dá yałti’ nt’ée, Jesus, Christ nlii, niigo Jews daanlíni yil nadaagolni’.

⁶ Jews daanlíni doo hádaabit’ii dahíi bigha dénchq’égo bidáhzhí’ yádaakti’ná’ Paul bidiyagé’ yiłháalgo gádaabiłni, Dáhaago ádaakdzaa lé’eyúgo dánohwíi nadaanohwinłt’og; shíi doo nashinłt’og da: kodé’ godezt’i’go doo Jews daanlii dahíi bich’i’ dahdisháh.

⁷ Áigé’ dahnyaago nnee Jústus holzéhi, Bik’ehgo’ihi’nañ yokaqahn, bigowayú óyáa; ái gowałhíi Jews ha’ánáłséh goz’aaníi dábit’ahgé’ goz’aa lé’e.

⁸ Crispus, Jews ha’ánáłséh yinant’a’ nlii, yił naháztaaníi dawa Jesus daayosdlqad; la’íi Córinthgee daagolíníi Paul biyati’ daidezts’aqaná’ da’osdlqadgo baptize ádaaszaa.

⁹ Áigé’ t’é’yú Jesus Paul bił ch’i’nah ágólaago gábiłni, Doo nendlid da, yáłti’, doo t’aažhí’ ánt’ée da:

¹⁰ Shíi nił nshliigo nnee doo la’ nni’dolnih at’ée da: dzaagee shichagháshé láągo daagolii.

¹¹ Áik’ehgo áígee golíigo daładn legodzaagé’ gostán dahitaa, nnee bitahyú Bik’ehgo’ihi’nañ biyati’ yee ilch’igo’ aah lé’e.

12 Áígé' Akéyagee Gállio nant'án nliiná' Jews daanlíni ledikaigo Paul yich'í' nanakíí, áík'ehgo yáná'itihéyú yil hikai,

13 Gádaaniiigo, Díí nneehń begoz'aaníí doo yikísk'eh at'éé dago, Bik'ehgo'ihí'nań daayokaahgo nnee biini' yá ádaagoléh.

14 Paul k'ad hadziih nt'éégo Gállio Jews gádaayilnii, Nchog'o ánágot'ijil dagohíí nyeeyú ádzaahíí baa yádaakti'yúgo nohwíyést's'áago dávik'eh doleeł ni', Jews daanołni:

15 Áíná' yati', hizhíí la'íí benagosol'aaníí zhá baa lahada'doht'áhíí bighayúgo, dánohwíí nadaanoht'og; shíí díí k'ehgo ágot'eehíí doo baa yashti' at'éé da.

16 Áík'ehgo yáná'itihégé' ch'iyineńyood.

17 Greeks daanlíni dawa Sóstheneš, Jews ha'ánálséhíí yinant'a', yil ndaazdéelgo yánáltihíí dahnándaahíí bádngee nyída'ashtlzh. Gállio ánágot'ijidíí doo yich'í' zhinéé at'éé da ni'.

18 Díí bikédé'go Paul da'áígee sidaago nzaad ogoyáá, áígé' odlá' bee bik'íyú daanlíni yich'á' bil o'í'éeł Síriayú, Priscilla la'íí Áquila bilgo; Cenchréagee bitsizil yilshéeg: godnłsigo ngon'áá n'íí bigha.

19 Áígé' Éphesusyú hikai, áígee Priscilla la'íí Áquila sikeená' yich'á' óyáá: áíná' bíihíí Jews ha'ánálséh goz'aa yune' oyáágo Jews daanlíni yich'í' yádaakti' lé'e.

20 Da'anahzhí' síndaa, daabilniiná', Dah, niigo,

21 Yich'á' dahnánásdzaa, gáyilniigo, Okaaahgo da'idaayú dázhó disháh hásh'íí, Jerúsalemyú: Bik'ehgo'ihí'nań hát'íyúgo nohwaa nádishdáál. Áík'ehgo Éphesusgé' bil oná'í'éeł.

22 Caesarayú bil na'n'éelná' ínashood ha'ánálséh yúdag óyáágo dé't'ihézhí' yil yádaakti' lé'e, áígé' yagi Antiochyú onanádzaa.

23 Dé't'ih ákú sidaa hik'e dahnaadiidzaa, lahyúgo onanádzaago Galátia la'íí Phrygia golzeeyú ch'ínyáá, ínashood dawa bi'odla' ndzil ánadaidle'go.

24 Jew nliini, Apólos holzéhi, Alexándriayú gólíni, Éphesusyú nyáá; dázhó nł'éégo yakti', Bik'ehgo'ihí'nań biyati' bek'e'eshchiiní nł'éégo yígółsı.

25 NohweBik'ehń bikísk'eh ch'ogaahí nł'éégo baa bil ch'ígot'áni; bijíí yune' dilti'go, dawahn nohweBik'ehń yaa yakti'go ilch'ígó'aah lé'e, John baptize ábi'delzaahíí zhá yígółsı ndi.

26 Áń Jews ha'ánálséh goz'aa yune' doo biini' háh dago yakti' nkegonyaa; Priscilla la'íí Áquila daabidezts'aaná' dasádnýú yil okaigo Bik'ehgo'ihí'nań bikísk'eh ch'ogaahí nł'éégo doo hidziih dago bil ch'ídaago'aah lé'e.

27 Akéyayú shil ido'eel nzíná' odlá' bee bik'íyú daanlíni, Apólos akú deyaa, ndaadołteeh le'gá, daayilniigo ínashood Akéyagee daagolíní yich'í' k'eda'ashchij: akú nyááná' ínashood ilgoch'oba'íí bee da'osdlaqdíí nł'éégo yich'onii lé'e.

28 Bik'ehgo'ihí'nań biyati' bek'e'eshchiiní bee Jesus, Christ nlij, bil ch'í'nah ádaayıłsigo nnee bináál Jews daanliiní yil lahada'dit'áhgo biini' yá ádaagozlaa.

19

1 Apólos Córinthgee sidaaná' Paul ni' bidazhinéégo ch'ínyáágo Éphesusyú nyáá; akú ínashood la' yaa nyáágo,

2 Gádaayilnii, Ya' Holy Spirit bee nohwaa daagost'aa lánée da'osodlaqdná'? Gádaanii, Dah, Holy Spirit nliiní doo hwaa baat'idaandzı da.

3 Paul gáyilnii, Hat'íshá' bikísk'eh baptize ádaanoht'ideszaa láá? John ilch'ígó'aahíí bikísk'eh, daanii.

4 Paul gánádo'niid, John, Nohwinchog'íí bich'á'zhí' ádaalne'go baptize ádaanoht'iolne', niigo nnee baptize ádaile' ni', Shiké'gé' hígháhíí, Jesus holzéhi, daahołdlaq, daayilniigo.

5 Díí daidezts'aaná' Jesus nohweBik'ehń bizhi' bee baptize ádaabi'deszaa.

⁶ Áígé' Paul biká' ndaadesniigo Holy Spirit bee baa daagodest'aago yati' la'i yee yádaakti', la'íi Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú yádaakti' lé'e.

⁷ Nnee nakits'adah shi hilt'ee lé'e.

⁸ Áígé' Paul Jews ha'ánálséh goz'aqá yune' onadáhgo doo biini' hah dago yałti'go taagi dahitaa, Bik'ehgo'ihí'nań bilakt'áhgee begoz'aaníi yaa yałti'go la' biini' ya ádaagozlaa.

⁹ Áiná' la' t'aqzhi' na'ádi'nilgo doo da'odlaq da lé'e, aí dała'at'éehíi bináál Jesus bikísk'eh da'ch'okahíi nchq'go yaa yádaakti', aí bigha Paul, ínashood bilgo, yich'á' dahdikaigo, Tyránnus holzéhi bida'oltag yune' dajji biigha ilch'i' yánadaaltih.

¹⁰ Díi k'ehgo ádaat'ijigo naki legodzaa; áik'ehgo Asia biyi' daagolíníi dawa, Jews daanlíni la'íi Greeks daanlíni Jesus nohweBik'ehń biyati' daidezts'aq.

¹¹ Bik'ehgo'ihí'nań Paul binkááyú ízisgo ána'ol'ijhi doo hwaa hit'ij dahi ye'ánat'ijl:

¹² Báayo dagohíi itil sitzoozé Paul bich'á'gé' daanezgaihíi bich'i' onádaach'iniil, áik'ehgo kah yaa nakaihi nádaabi'dilziih, la'íi nnee spirits nchq'i biyi' daagolij n'ii hahikah.

¹³ La' Jews daanlíni dá nakai nt'éhi nnee biyi'gé' spirits nchq'i hadainiyoodíi daanlíni, Jesus nohweBik'ehń bizhi' yee ádaaniigo spirits nchq'íi hadainiyood daanzigo gádaayilnii, Jesus, Paul yaa yałti'ihí, bee ná ngoni'áq.

¹⁴ Jews bi'okaaq yedaabik'ehi yánant'a'i, Sceva holzéhi, biye'ke gots'idihíi ádaat'ijl lé'e.

¹⁵ Áiná' spirit nchq'i gádaabilnii, Jesus bígonsi, Paul aldo' bígonsi; nohwíi hadń ádaakt'ij shi?

¹⁶ Nnee spirit nchq'i biyi' golinihi nnee gots'idi yich'i' yaahilwodgo dawa yich'i' dahnadilwo'go yitis silij, áik'ehgo gowagé' dádaakichiigo biní'da'deznihgo ch'ínkíi.

¹⁷ Éphesusgee daagolíníi, Jews daanlíni la'íi Greeks daanlíni díi yídaagolsijdná' dawa tsídaadesyiz lé'e; áik'ehgo Jesus nohweBik'ehń bizhi' nnee dawa daidnłi nkegonyaa.

¹⁸ Nnee láqgo da'osdlaqdíi nehaskaigo nchq'go ánádaat'ijl n'ii yaa nadaagolni'.

¹⁹ Bena'ch'aahíi ye'ánádaat'ijl n'ii la' binaltsoos dała'ádaizlaago nnee dawa bináál daidnłid: aí da'izlihi daayołtag hik'e zhaali béshligaihíi ashldadin doo náhółtagyú da'izlíni lé'e.

²⁰ Áik'ehgo Bik'ehgo'ihí'nań biyati' dayúweh binágodaałgo itisgo at'éé silij.

²¹ Díi ánaqot'ijdíi bikédé'go Holy Spirit bik'ehgo Paul Jerúsalemyú déyáago Macedóniayú la'íi Akéyayú ch'idishaal nziqo gáníi, Ákú déyáahíi bikédé'go Romeyú aldo' dishaal.

²² Áígé' bich'odaanihi naki, Timótheus la'íi Erástus Macedóniayú odes'a'; bíi Asiayú det'ihézhí' sidaa lé'e.

²³ Áiná' Jesus bikísk'eh da'ch'okaaqhi nnee dénchq'go yaa hagoł'áa nkegonyaa.

²⁴ La' nnee Demétrius holzéhi, béshligaihíi yitsidi nłini, kih biyi' Diána daach'okaaqhi béshligai bee be'ilzaago áile'i, án béshligai daayitsidíi láqgo yich'i' nadaahi'niil lé'e;

²⁵ Án aí nnee la'íi da'ágát'éégo binasdziidíi bilgo dała'áyílaago gádaayilnii, Shik'isyú, díi nada'idziidíi bich'á'gé' ízisgo da'it'ijhi bídaagonłi.

²⁶ Díi daal'ij la'íi daadołts'ag, Dawahá bich'i' da'ch'okaaqhi nnee ádaile'íi doo bich'i' da'ch'okaaq bik'eh da, niigo Paul, nnee láqgo biini' ya ádaagozlaago nohwich'á'yúgo ádaadzaa, doo dá Éphesus zhá da, Asia biyi' dák'azhą dahot'éhé aldo':

²⁷ Díi nohwinasdziidíi nohwich'á' daayilchqo; doo aí zhá da, ndi Diána, isdzán bich'i' daach'okaaqhi ízisgo at'éhi, kih biyi' daach'okaaqhi doo ilij da hileeh, aí Asia dahot'éhé la'íi ni'godzán biká' nnee dawa daabokaaq n'ii bich'á'gé' ízisgo gos'ánihi bech'igowáh doleeł.

²⁸ Díi daidezts'aqaná' díyat'eego bádaagozhchijidgo nádaadilghaazh, Éphesusgee daagolíníi daayokaaqhi, Diána holzéhi, ízisgo at'éhi nłini at'éé, daaniigo.

²⁹ Áik'ehgo kih goznilgee godikish gozlijgo, dała'ánach'it'ijh goz'aqá yune' nádnkij, Paul yil nakaihi Gáius la'íi Aristárkus, Macedóniagé' daagolíni, ákone' odaideshoodgo.

³⁰ Paul nnee láágo dała'adzaahíi bitahyú digháh hát'íi ndi yił nakaihíi, Dah, daabiñii.

³¹ Asiagee nant'án, Paul bit'eké daanlíni, áldó' bich'í' o'íl'a', Dała'ánách'it'íih goz'ąą yuñe' donah hela', daabiñiiigo nádaabokąąh.

³² Nnee la' kogo ádaañiiná' la'íi lahgo ádaañii: áígee godikish; hat'íi bighą dała'ádaach'idzaahíi la' doo yídaagolsiđ da lẹ'e.

³³ Nnee la' Alexánder holzéhi, Jews daanlíni, Nohwá hadziih, daabiñiiigo ádnyú nadaabi-złoqs. Án na'ígizh, nnee yich'í', Jews daanlíni bá yashti' nziigo.

³⁴ Ndi Jew nliigo yídaagolsiđná' dála't'ohé, Éphesusgee daagolíni daayokąąhíi, Diána holzéhi, ízisgo at'éhi nlíni at'éé, daañiiigo daadilwoshgo nakidn ledihikęz.

³⁵ Áíge' kih goznílii begoz'aaníi yek'e'eshchíni nnee dała'at'ééhíi, Doo hagoł'aa da, yiñniidná' gádaayihii, Éphesusgee daagonolíni, díi kih goznilgee daagolíni, Diána, ízisgo at'éhi, daayokąąhgo hadń doo yígótsi da? La'íi be'ilzaahíi Júpiter bich'ą'ge' naltq'íi daayokąąhgo áldó' hadń doo yígótsi da?

³⁶ Díi doo da'anii da doo hadń nii le' at'éé dahíi bighą doo daagonłch'aad dago dávik'eh, doo nats'ikees dahíi doo ádaakt'iđ da.

³⁷ Díi nnee kú daanenoyoodíi dilziigo nagoz'aaníi doo daiłchqođ da, la'íi isdzán be'ilzaahi daahohiikaąąhíi doo nchq'go yaa yádaakt'i da.

³⁸ Áík'ehgo Demétrius la'íi da'itsidi yił nada'iziidíi dahadń yaa yádaakti'go hádaat'iyúgo, yáná'itihé ch'í'otaą, la'íi aayádaakti'íi gólíi, akú laa yádaakti' dávik'eh.

³⁹ Dayúweh la' hádaakt'iyúgo nnee yándaaltihíi ilch'í' hilneh ndi at'éé.

⁴⁰ Díi jii be'ánágot'iidhíi bighą nohwaa yáda'iti' ngolníi, hat'íi baa daagonch'aadihíi doo la' da.

⁴¹ Díi yee gánniidná' nnee dała'at'ééhíi, Nádaadołkáh, yiñniid.

20

¹ Godikish n'íi ąąłná', Paul ínashood yushdé' daayihniidná' yinádaadezhchid, áíge' yich'ą' Macedóniayú dah nadiidzaa,

² Macedónia biyi' daagolíni yitaaghaago yidag yádaakti'ná' Greeceyú nyáá.

³ Ákú taagi bedahitąą. Jews daanlíni benadaago'aaná' Sýriayú bił naadez'eel nt'éégo Macedóniayúgo ch'ínánóshdáh nzi lẹ'e.

⁴ Sópater Beréage' gólíni, Aristárkus la'íi Secúndus, Thessalonícage' daagolíni; Gáius, Dérbege' gólíni, la'íi Timótheus; Tíkakus la'íi Tróphimus, Asiage' daagolíni, ái dawa yił deskai.

⁵ Ái Tróasyú okaigo áígee nohwiba' naháztąą lẹ'e.

⁶ Bán benilzoolé da'áđihgo bán alzaahi daahi'dąą ni', áíge' Philíppige' Tróaszhi' ashdla'i nohwee daizkąą nohwił dah'o'olgo; áígee naháataągo gost'idi nohwee daizkąą.

⁷ Godilziníi bijii ínashood da'okąąhgo da'iyąągo dała'adzaaná' Paul iskąą dahnádishdáh nziigo dá yił yádaakti'go t'é'ís'ah.

⁸ Dá'ík'ehyú dahnágost'ąąyú dała'adzaa yuñe' ik'ah kq'i láágo daadilthi' lẹ'e.

⁹ Ákú nnee áni nagháhi Eútikus holzéhi biká'got'iné daadentąągee dahsdaago iilhaazh: Paul dá yałti' nt'éégo nneehíi gódah ch'inenlóól, ái taagi nágost'ąąge' lẹ'e, áíge' daztsąągo nádaintii lẹ'e.

¹⁰ Áík'ehgo Paul gódah ch'inyáągo hayaa adzaago yinazhchidná' gánii, Doo hago nohwił ádaagot'ee da le'; t'ah hińaa.

¹¹ Paul wá'yúdag onádzaaná' bán yehesdlaadgo da'iyáá, áíge' yił ilch'í' yánadaalti'go nzaad ogoyáá gost'iđzhi', áíge' yich'ą' dahnadiidzaa.

¹² Nnee áni nagháhá gódah ch'inenlóól n'íi hińaago yił onákai, dážhó bił daagozhógo.

¹³ Paul dabí'iltse tsina'eelii si'ąąyú nkaige' Ássosyú nohwił da'des'eel, ákú nkaigo Paul tsina'eelii yiyi' dahndáah doleeł, daandziigo: Paul dáni' ákú higháhgo ngonłchíhíi bighą.

14 Ássosgee nohwaa nyááná' tsina'eekí yeh hiyáágo Mityléneyú bił nohwił da'iz'eel.

15 Áigé' nohwił dahna'iz'eelgo iskaą hik'e Chíos ba'ashhahyú nohwił ch'ida'iz'eel; áigé' iskaą hik'e Sámosyú nohwił nada'iz'eel, áigé' Trogýlliumgee dét'ih naháataą; iskaą hik'e Milétusyú nohwił nada'iz'eel.

16 Paul Asiahíí biyi' doo nzaad begodigháh dahíí bighą Éphesus bitis bił ch'ida'i'eelgo ngon'áą: dávik'ehyúgo Péntecost-híí bijíí Jerúsalemyú dáhah hikáhíí bighą.

17 Paul Milétusyú sidaago Éphesusyú ínashood yánazíni, Kú nólkáh, daabikniigo o'íl'a'.

18 Ákú hikainá' gádaayihni, Da'iltse Asiagee nityáágé' godezt'i'go dawahn hago'at'éego nohwitahyú gonshíí n'íí bídaagonołsi,

19 Dá shaa goch'oba'go, lahgee shináá túnáljína' Jews daanlíni shenadaago'aahíí bee shich'í' nagont'ogo Bik'ehgo'ihí'nań bá na'isiid ni':

20 Dawahá nohwá nzhoníí doo la' t'aazhí' ánsi dago baa nohwił nadaagoshni'go nohwił ch'í'nah ashłaa ni', dała'ánadaakt'ijyú la'íí daagotahyú,

21 Jews la'íí Greeks daanlíni, Nohwincho'íí bich'á'zhí'go ádaalme'ná' Bik'ehgo'ihí'nań bich'í'go ádaalneh, la'íí Jesus Christ nohweBik'ehń daaholdlaągo bada'ohíí, dishniigo baa bił nadaagoshni' n'íí ałdó' bídaagonołsi.

22 Áik'ehgo k'adíí Holy Spirit nashihłnaa'go Jerúsalemyú nádésdzá, ákú shidáhyú goz'ąą doleekí doo bígonsi da:

23 Ndhíí ha'ánshteeh la'íí shiniigonł'éé doleekí shiba' goz'ąągo Holy Spirit shił nanágonih, kih nagozniilyú nashaayú.

24 Áiná' ái doo shił hago'at'éé da, shi'ihí'na'íí doo shił ilíí da, shił gozhógo shinasdziid łashlé zhá hásh'jii, la'íí yati' Jesus nohweBik'ehń shaa yiné'íí Bik'ehgo'ihí'nań bił goch'oba'íí nł'éégo baa na'goni'íí aął baa nagoshni'go hasht'jii.

25 Nohwíí nohwitahyú Bik'ehgo'ihí'nań bilakt'áhgee begoz'aaníí baa nagoshni'go nashaa n'íí doo nádaashołtséh dahíí bígonsi.

26 Áik'ehgo díí jii gádaanołdishni, Doo da'dołts'ag daná', ch'a'onesołdeeyúgo doo hat'íí nashinołt'og da.

27 Doo la' t'aazhí' ánsi dago Bik'ehgo'ihí'nań nohwá ngon'áaníí dawa baa nohwił nadaagosisni'híí bighą.

28 Ádaa daagonołdzaą, la'íí ínashood dawa bá daagonołsaą, Bik'ehgo'ihí'nań daayokaąhgo ha'ánátséhíí dabíí bidil yee yist'jidií Bik'ehgo'ihí'nań bá da'dołné'; ái binádaadel'jigo Holy Spirit ádaanołwizlaa.

29 Díí bígonsi, nohwich'á' dahdiyaahíí bikédé'go nnee ba'cho bégodzidi ga'ádaat'éhi nohwitahyú hikáhgo ínashood ndi k'izédaidihinił doleel.

30 Nohwíí nohwitahyú ndi nnee la' yati' doo da'anii dahíí yee yádaakti' nkegoniigháh, ínashood daanlíni bich'á'zhí' yaa da'niigo, bíigo bikisk'eh dahikáh doleel.

31 Ái bighą ádaa daagonołdzaą, t'é' biigha la'íí jii biigha dá godezt'i' nt'éégo taagi łegodzaazhí' shináá túnáljína' dała'á nołjigo nohwił ch'igonsh'aah n'íí binádaalnih.

32 K'adíí, shik'íiyú, Bik'ehgo'ihí'nań la'íí biyati' bilgoch'oba'íí baa nohwinshnił, ái yati'íí daanołdzilgo ádaanołwile', la'íí Bik'ehgo'ihí'nań báhadaadeszaahíí bitahyú nohwíyéé doleekí nohwaa yiné'go yinel'ąą.

33 Béshligaihíí, óodo, dagohíí diyagé la' daabiyééhíí doo ádá hásh'jii da.

34 Nohwíí bídaagonołsi, dashíí ídee hinsh'naa ni', la'íí bił nashkaihíí dawahá bá ádaagonsi ni'.

35 Díí k'ehgo nada'ołsiidgo doo daanłdzil dahíí bich'odaalniigo dávik'eh nohwił ch'í'nah ashłaa, la'íí Jesus nohweBik'ehń gáníí n'íí binádaalnihgo nohwił ch'igonsh'aah ni', Dahadń hat'íí kaa yiné'yúgo ái doo dá baa gozhógo da, áiná' dahadń hat'íí baa ch'iné'yúgo, ái zhá itisgo baa gozhógo.

36 Díí aął yee yałti'ná' hilzhiizhgo dawa yił da'oskaąd.

³⁷ Dawa daachagná' Paul yinádaazhchidgo daazts'os,

³⁸ Doo nádaashołtséh da, ñiihí bigha itisgo doo bił daagozhóq da. Áigé' tsina'eelí si'ąayú yił nakai lé'e.

21

¹ Áigé' bich'ą' nohwil da'iz'eelná' Cóos golzeezhí' ts'igozdoh nohwil oda'iz'eel, iskaą hik'e Rhodes golzeezhí', áigé' Pátara golzeezhí':

² Phenécia tsina'eelí dez'ili láa baa nkaigo beh hiikaigo nohwil dahna'iz'eel.

³ Áigé' Cýprus golzeehí' nohwe'eshganzhineégo hit'ij silijná' nohwil ch'ida'iz'eel Sýriazhí', Tyreege nohwil nda'iz'eel: áigee tsina'eelí yogheelí nahi'ñiihí bigha.

⁴ Inashood baa nkaigo áigee gosts'idi nohwee da'izkaą: aí Holy Spirit yadaabihilti'go Paul, Jerúsalemyú donáh hela', daabiñiigo.

⁵ Gosts'idihí ąał nohwee nyínkąáná' dahnádihiikai; inashood dawa bi'aad la'ii bichagháshé biłgo kih goznili bich'ą'zhí' bił ch'inkai: ákú tábaąyú daahihilzhiizhná' da'osiikaąd.

⁶ Bik'ehgo'ihinań nohwil daanlij doleel, daakñ'ñiiná' tsina'eelí beh hiikainá' bíhí gowayú onakai.

⁷ Tyregé' Ptolemáiszhi' nohwil da'iz'eel, áigee odlą' bee nohwik'íyú bił ilch'í' yadaahiilti'go dała'á jji bił naháataą.

⁸ Iskaą hik'e Paul bił nahiikaihí Caesaréazhí' nohwil onada'iz'eel; áigee Philip, Jesus yá nagolñ'i, gosts'idi ha'ñilí itah nlini; bigową yune' ohiikaigo bił naháataą.

⁹ Bitsi'ke doo ndaane dahí dji'i, aí Bik'ehgo'ihinań binkaáyú yadaakti' lé'e.

¹⁰ Áigee naháataągo dá'annah godeyaago Bik'ehgo'ihinań binkaáyú yałti'i, Ágabus holzéhi, Judéagé' nyáá.

¹¹ Nohwaa nyáago Paul biziz náidnlaago dabii bikee la'ii bigan hystł'qoná' ganniid, Holy Spirit gání, Jerúsalemgee Jews daanlini nnee díi sis býéehí díi k'ehgo hdaabilt'ohgo doo Jews daanlij dahí yaa daabiltéeh doleel.

¹² Díi da'disiits'ąáná' nohwí la'ii nnee áigee daagolínii biłgo Paul, Jerúsalem yúdag donáh hela', daabiñ'ñiigo nádaahohiikaąh.

¹³ Paul ganniid, Hat'ii bigha daalchago shijii nñihgo ádaanołsi? Shii Jesus nohweBik'ehń bizhi'hí bigha Jerúsalemyú ha'anshteeh, la'ii dastsahgo ndi shil dabik'eh.

¹⁴ Ch'éh ádaaln'ñii hik'e gadaade'ñiid, NohweBik'ehń hát'íini bikisk'ehyú ágodoñil.

¹⁵ Díi bikédé'go ilch'í'da'siidlaago Jerúsalem yúdag ohiikai.

¹⁶ Inashood la' Caesaréagé' daagolini bił ohiikai, aí Mnáson, Cýpruge' gólni, doo anína' inashood silini, bigowayú bił nkai, án bił naháataą.

¹⁷ Áigé' Jerúsalemyú nkainá' odlą' bee nohwik'isyú baa nkaihí bigha nohwa'ahédaanzij'.

¹⁸ Iskaą hik'e Paul bił ha'áhiikai James bich'í'; áigee inashood yanazini dała'adzaa.

¹⁹ Ilch'í' yadaakti'ná' Paul binkaáyú doo Jews daanlij dahí bitahyú Bik'ehgo'ihinań hat'ii áyílaahí dała'ágo ilké' gon'ąągo yaa yił nadaagosni'.

²⁰ Díi daidezts'ąáná', NohweBik'ehń izisgo at'éhi nlij, daanii, áigé' Paul gadaayilñiid, Isąa, nohwik'isn, Jews daanlini bitahgé' láągo doo náhóltagyú da'osdlaąd; aí dawa Jews bich'í' begoz'aanii dážhó nł'éégo yikisk'eh ádaat'ee:

²¹ Áiná' naat'idaanzí, Jews daanlini doo Jews daanlij dahí bitahyú daagolínihí, Moses nohwil ch'idaagos'aanii yó'odaadoł'aago nohwichagháshé doo círcumcise ádaal'ij da, la'ii nohwi'at'e' doo bikisk'eh ádaanoł'ee da, biłñiigo bił ch'idaagon'áah, nídaagołsijid.

²² Hago'at'éegoshą' ádaahii'ne'? Nnee láągo dała'ane' doleel: kú nyaahí yaat'idaanzijh go'ii.

23 Áí bigha ádaanih'niihí k'ehgo áne': nohwitahyú nnee dí'i godnksiní yich'i hadaagodile'go ndaagoz'aa lé'e;

24 Ni aldó' godnksigo bil ilch'i'da'doldlé'go bil nkáhgo ákú bá nadahíniil, bitsits'in lugaigo daihshéhií bigha: díi bee nnee dawa bich'i' bígózi doleeł, naat'idaanzí n'íi doo da'anii da, ndi begoz'aanii bikísk'eh ánt'éé.

25 Áiná' doo Jews daanlii dahíi da'osdlaadii bich'i' naltsoos ádaasiidlaa gádaan'niigo, Ágádaat'eehií doo be'ádaanoł'ee da nzhoo, áiná' beda'okaqahií nastseedgo nadn'ái yaa hi'nihií, la'íi dił, la'íi dawahá bize'da'ist'ooníi doo daakaa da, doo nant'i' nach'ikai da aldó'.

26 Áík'ehgo Paul nnee dí'ihií yił okaigo iskaq hik'e godnksigo yił ilch'i'áda'desdlaaná' da'ch'okaqah goz'aa yune' yił okai, godnksigo ilch'i'ádaach'idle' aal bengowáhií bebigozihií bigha, la'íi dała'á ntiiigo dahat'ihíta Bik'ehgo'ihina' bá baa hi'né'hií aldó' bebigozihií bigha.

27 Gosts'idiskaanií k'azhá aal bengowáhná' Jews Asiagé' daagolínii da'ch'okaqah goz'aa yune' Paul daayiktsaana' nnee dawa yił daagoshkishgo Paul yił ndaazdeelgo,

28 Nádaadidilghaazhná' gádaanniid, Israel hat'i'i daanołini, nohwich'odaahii: Díi nneehni nnee dahot'éhé yił ch'ígó'aah ánágoldoh, Israel hat'i'i la'íi begoz'aanii la'íi díi goz'aanii bich'á'yúgo ádaanoł'ee, daayihniigo: dayúwehyú Greeks daanlini aldó' da'ch'okaqah goz'aa yune' yił okaigo díi godiyihgo goz'aanii daayilchoo.

29 (Dabí'iltsehá' kih goznilyú Tróphimus, Éphesusgé' gólíni, yił na'aashgo daabo'ii ni'go, án Paul da'ch'okaqah goz'aa yune' yił o'ááz daanzii ni'.)

30 Kih goznilgee nnee daagolíni dawa godikish nagodiidzaa ni', áigé' ilch'i' nádnkiiigo dała'adzaa ni': áigé' Paul yił ndaazdeelgo da'ch'okaqah goz'aaagé' ch'idaabist'e'ná' ch'iná'itihí dagoshch'i' daada'deztaq ni'.

31 Daabizihnee nkegonyaaná' siláada binant'a' Jerúsalem dahot'éhé godikish gozliigo yaat'inzí:

32 Áík'ehgo dagoshch'i' siláada la'íi binadaant'a' bilgo nnee dała'adzaahí yich'i' gódah ch'inkii: ái nnee daayiktsaana' Paul nyída'iz-haal n'íi dákehého adaisiid.

33 Áigé' siláada binant'a'ii Paul yaa nyáago biltsodgo, Bésh hishbizhií naki bee libi'dolt'oh, nii; áigé', Hadn át'ii, hat'ii hago áyílaa? niigo yiká na'ódikid.

34 Nnee dała'at'éehíi la' kogo ádaaniiná' la'íi lahgo ádaanii: áík'ehgo godnch'aadhíi bigha ch'éh yigoksihgo at'iiigo, Siláada sinilyú bil dołkáh, niid.

35 Gódah ch'í'itiinzhi' nyáána' nnee laágo dała'at'éehíi hadaashkeehíi bigha siláada dahdaabinkii.

36 Nnee dała'at'éehíi daadilwoshgo biké' náseeł, Daazołhee, daaniigo.

37 Paul k'ad siláada sinil yune' yił ha'akáhná' siláada binant'a'ii gáyihii, Nich'i' hasdziih née? Siláada binant'a'ii gánii, Greek biyati' bee yánłti' née?

38 Ni Egyptgé' nnee níini née, da'ilk'ehená' nnee godikishgo díidn doo náhółtagyú nada'itseedíi da'igozliiyú oyiñil n'íi ni née?

39 Paul gánii, Shíi Jew nshii, Cilícia biyi' ízisgo kih goznílii Tarsus golzeegé' gonshkíni: nánoshkaqah, ch'ík'eh nnee bich'i' hasdziih.

40 Siláada binant'a', Ch'ík'eh hadziih, yihniidná' Paul gódah ch'í'itingé' dahsiziiigo nnee dała'at'éehíi yich'i' na'ígizh. Doo hat'ii náhists'aa daná' Hebrew biyati' bee yich'i' yałti' nkegonyaa.

22

1 Nnee daanołini, shik'íyú, la'íi nibáyán daanołini, nohwiñáál adá hasdziihií ídaayesółts'aa.

2 (Hebrew biyati'íi yee hadziigo da'dezts'aqaná' dayúwehégo doo hat'íi náhists'aq da: Paul gánniid,)

3 Shíi Jew nshíi, Cilicia biyi' kih goznilíi Tarsus golzeegee gosilíi, ndi dzaagee díi kih goznilgee shi'dihiilna', begoz'aanií daanohwitaa yikísk'eh ádaat'ee n'íi Gamáiel holzéhi shil ch'ígon'aq, nohwíi ádaanoł'eehíi k'ehgo nłdzilgo Bik'ehgo'ihí'nań bá sízjii ni'.

4 Nnee la'íi isdzané Jesus yikísk'eh daayikahíi lidaasht'o'go ha'ána'ílka'a yune' odaahiskaad ni', biniigonł'éeego ádaansi, dak'azhą hishhaągo.

5 Díi ánát'íidíi okaąh yebik'ehi da'tiséyú sitini la'íi nnee yandaaltihíi shídaagołsi: ái bik'isyú daanlíni, Damáscusyú daagolínihíi, bá naltsoos shaa daiznil, áik'ehgo ákú niyáa, Jesus yikísk'eh daayikahíi áígee daagolíníi lidaasht'o'go Jerúsalemyú bil nshkáh, biniidaagodilne' doleelhií bighą.

6 Damáscusyú dak'azhą nsháhgo ha'iz'aąyú shi, dahiko yaaká'gé' shich'í' nke'idindláad.

7 Áígee hayaa nago'ná' yati' gáshilniigo idisiits'aq, Saul, Saul, hat'íi láą bighą shiniigonł'éeego áshińłsi?

8 Áik'ehgo gádéniid, Hadń ant'ii, shiNant'a'? Gánashildo'niid, Shiniigonł'éeego áshińłsinihíi shíi áshł'ii, Jesus, Názarethgé' gonshłni.

9 Bil hishkaahíi akdó' nke'dindláadíi daayiltsaq ndi izhii shich'í' yałti'íi doo daidezts'aq da.

10 Áik'ehgo gádéniid, Hago láą áshne', sheBik'ehń? Jesus gáshilniid, Nándáhgo Damáscusyú nńah; ákú hat'íi ánléhíi aął baa nił na'goni' ndi at'ée.

11 Dážhó ligaigo nke'idindláadhíi bighą doo gosh'ii da siljigo bil hishkaahíi Damáscusyú odaashizlqoz.

12 La' nnee Ananías holzéhi, begoz'aanií yikísk'eh nliigo Bik'ehgo'ihí'nań yidnłsini, Jews áígee daagolíníi dawa nł'éeego baa yadaakti'i,

13 Áń shaa nyáago shit'ahgee hizigo gáshilniid, Shik'isn Saul, go'ii nándleeh. Áik'ehgo dagoshch'í' gosh'ii násisdliigo Ananías yiltsaq.

14 Gánashildo'niid, Bik'ehgo'ihí'nań, nohwitaa n'íi daayokaąhń, hat'íiníi bígonsi doleelgo hanitii, Nł'éeego Anát'iihíi hłłtséhgo, la'íi bizhihíi dints'łhgo.

15 Hat'íi hí'íiníi la'íi hat'íi dints'agíi nnee dawa án bá baa bil nagolni' doleel.

16 Áik'ehgo hat'íi biba' síndaa? Nándáhgo nohweBik'ehń bizhi' bee bich'í' ánniigo baptize áni'dolneh, áik'ehgo ninchq'íi yó'o'eel.

17 Jerúsalemyú nánsdzaaná' da'ch'okaąh goz'aq yune' oshkaąh nt'éeego shil ch'í'nah ágolzaago,

18 Gáshilniigo hiltsaq, Dahale, Jerúsalemgé' dagoshch'í' ch'í'ńah: shaa bil nadaagolni'íi doo hádaat'ii da doleelhií bighą.

19 Áik'ehgo gádéniid, SheBik'ehń, Jews ha'ánałséh nagoz'aq dahot'éhé daanodlaaníi ha'ána'ílka'a baa hińil, la'íi nbída'nilhaal n'íi dabii yidaagołsi:

20 La'íi Stephen, ná nagolni'íi nłini, bidil idezjoolná' bit'ahgé' sízjigo shil dábił'eh ni', hayii daabisis-hiinihíi iká' daabi'íihíi bá binádesh'ii ni'.

21 Áigé' gánashildo'niid, Dahnnáh: nzaadyú doo Jews daanlii dahii bich'í' nideł'a'.

22 Nnee dał'adzaahii bídaayéstsaq lę'e, ndi díi yee ánniidná' nádaadilghaazhgo gadaanniid, Yúwehyú, daazołhee: nnee ga'at'éhíhíi ni'godzán biká' doo hińaa bik'eh da.

23 Nádaadilghaazhgo iká' daabi'íihíi dahnadai'ah, la'íi leezh hadag daiki',

24 Áik'ehgo siláada binant'a' da'tiséyú sitini, Siláada sinilyú bil nołkáh, bilniid, la'íi habída'olhaalgo nahódaadołkid, hat'íi bighą baa daadilwoshii bígonoziih.

25 Áiná' lidaabist'qoná' Paul siláada dał'a'á gonenadín binant'a'í bit'ahgee siziiníi gáyilniid, Nnee Roman nłini doo baa ya'iti'íi habi'łhaalgo ná goz'aq née?

26 Siláada binant'a'í díi yidezts'aqaná' siláada binant'a' da'tiséyú sitini yich'í' oyáago gáyilni, Hago ánnego lán? díi nneehń Roman nłini láą.

27 Áík'ehgo silááda binant'a'í Paul yaa nyáágo gáyih̄nii, Shił nagoln̄í, ya' Roman n̄l̄í n̄ee? Paul gán̄í, Ha'aa.

28 Silááda binant'a'i gánádo'n̄iid, Roman nsh̄iin̄í l̄áágo bigh̄a nahan̄ilhi at'éé. Paul gán̄í, Shił dá Roman nsh̄iigo gosil̄ini ánsht'ee.

29 Áík'ehgo k'ad nabídaadilkid n'íi bich'á' nád̄nk̄ij: la'íi silááda binant'a'i ałdó', Paul k̄hist'oon̄í, Roman n̄liigo yígols̄ijdh̄í bigh̄a tsídolyiz.

30 Iskaą hik'e silááda binant'a'i hat'íi bigh̄a Jews daan̄l̄ini baa dahdaagoz'aan̄í da'an̄ii yígols̄ijh̄ hat'íigo, k'ena'b'í'ahn̄á' okaąh yedaabik'ehi itisyú nadaandeehi la'íi yándaalt̄ihi, Dała' ah̄éh, daayih̄n̄iid, áík'ehgo Paul yil̄ gódah ch'i'áázgho yándaalt̄ih̄í biyahzh̄i' yil̄ nn'áázh.

23

1 Paul yándaalt̄ih̄í da'as'ah yinel'ijdn̄á' gán̄í, N̄nee daanoł̄ini, shik'isyú, díi j̄ijzh̄i' ngont'i'go Bik'ehgo'ih̄i'nañ shineł'íigo nłt'éégo ánasht'ij̄l̄ bígons̄igo hinsh̄naa.

2 Okaąh yebik'ehi da'tiséyú sit̄ini, Anan̄ias holzéhi, bit'ahgee naziin̄í, Bizadaałts'j, daayih̄n̄ii.

3 Áík'ehgo Paul gábik̄n̄ii, Dá'iká'gee zh̄a l̄igaigo análzaahi n̄l̄ini, Bik'ehgo'ih̄i'nañ nił hayaa nałts'j go'ij̄: begoz'aan̄í bee shaa yánłti'go dahs̄ındaa n̄ee, áiná' begoz'aan̄í doo bikísk'eh ánt'éé dago nik'ehgo shi'dolts'j?

4 Bit'ahgee naziin̄í gádaabik̄n̄ii, Bik'ehgo'ih̄i'nañ bi'okaąh yebik'ehi da'tiséyú sit̄ini nch̄o'go baa yánłti' n̄ee?

5 Paul gánádo'n̄iid, Shik'isyú, okaąh yebik'ehi da'tiséyú sit̄ini n̄lii l̄ááhí doo bígons̄i da ni': nohwíi nohwihat'i'i binant'a' doo nch̄o'go baa yádaakti' da le', n̄iigo bek'e'eshch̄ij̄.

6 N̄nee la' Sád̄ducees daan̄liigo la'íi Phárisees daan̄liigo Paul yígols̄ijdn̄á', yándaalt̄ih̄í yich'j' gán̄í, N̄nee daanoł̄ini, shik'isyú, sh̄í Phárisee nsh̄ij̄, Phárisee n̄l̄ini biye' nsh̄ij̄: nanezna'íi naadiikáh hoshdlaąh̄í bigh̄a shaa yá'iti'.

7 Díi ánn̄iidn̄á' Phárisees daan̄liin̄í la'íi Sád̄ducees daan̄liin̄í lahadadit'áh nkegonyaa: áík'ehgo n̄nee dała'at'ééh̄í nakiyú il̄k'ékai.

8 Sád̄ducees, Nanezna'íi doo naadiikáh da, Bik'ehgo'ih̄i'nañ binal'a'á yaaká'gé'hi dago-h̄í spirit ta doo la' gol̄ij̄ da, daan̄ii: áiná' Phárisees daan̄l̄inih̄í, Ái gol̄ij̄, daan̄ii.

9 Áík'ehgo nawode hagołdog: begoz'aan̄í ye'ik'eda'ałch̄ihi Phárisees yil̄ daagot'iin̄í daahiz̄i'go gádaan̄ii, Díi n̄neeh̄n̄ doo hat'íi nch̄o'íi ye'adzaa dago bídaagosil̄z̄ij̄: spirit dagoh̄í Bik'ehgo'ih̄i'nañ binal'a'á yaaká'gé'hi bich'j' yałti' lé'eyúgo, doo Bik'ehgo'ih̄i'nañ bich'j' nadaagonkaad da ndizh̄o.

10 Lahadadit'áh n'íi hagogah̄ nkegonyaa' silááda binant'a' Paul dánko il̄k'ídaach'idz̄ijs he'at'éé nzigo, silááda, Ákú dołkáhgo baa hadaanołteehgo nołjahyú bil̄ nádołkáh, daayih̄n̄ii.

11 Iskaą t̄l'é' hik'e Jesus Paul bit'ahgee siz̄ijn̄á' gán̄í, Paul, bidag ánt'éé: Jerúsalemyú shaa nagos̄in̄i'h̄í k'ehgo Romeyú ałdó' shá nagoln̄í' doleel.

12 J̄ij̄ goz̄lij̄n̄á' Jews daan̄liin̄í la' ndaagoshch̄ij̄go, Paul daayizes-h̄ijzh̄i' doo da'iyąągo, doo da'idlaąągo ádándaagost'ąą.

13 Ndaagoshch̄iin̄í dizdin bitisyú hilt'ee lé'e.

14 Okaąh yedaabik'ehi itisyú nadaandeehi la'íi Jews yánaz̄ini yich'j' okaigo gádaayih̄n̄ii, N̄dzilgo ádándaagos̄iit'ąą, Paul daazeld̄ijzh̄i' doo da'iidaąą dago.

15 Áík'ehgo nohwíi la'íi yándaalt̄ih̄í bil̄go silááda binant'a'i bich'j' ch'in̄ii daadoł'aah nohwaa yil̄ nołkáhgo, dayúweh na'ídaadołkid k'a'at'éégo: nohwíi ałk'in̄á' biba' naháataą, daazildeego dénohwit'ah dahiyaago.

16 Paul daazil̄heego yiba' naháztaan̄í Paul bilah bizhaazhé yaat'inz̄ijn̄á' Paul silááda sin̄ilyú yich'j' oyáągo yil̄ nagos̄n̄i'.

17 Áík'ehgo Paul silááda dała'á gonenadín binant'a' la' yushdé' yilñiigo gáyilñii, Dín nnee áníi naghahn silááda binant'a' da'tiséyú sitíni bich'í' bil n'áash: yil nagolñi' hat'íhíi bigha.

18 Silááda binant'a' yaa yil n'aazhná' gáníi, Paul, ha'ásitíni yushdé' shilñiidgo, Dín nnee áníi naghahn hat'íi shi nildishñii niñiigo bich'í' bil n'áash, shilñii.

19 Áík'ehgo silááda binant'a' dasahn nabidilkid yune' obiilóóz, Hat'íi baa shil nagolñi'go lán? bilñii.

20 Paul bidá'ahn gáníi, Jews daanlíni iskaa nnee yándaaltihíi bich'í' Paul bil n'aash daanilñii, daanñiigo ndaagoshchij, nt'éégo baa na'ódikidíi k'a'at'éégo.

21 Áíná' baa godeno'áah hela': nnee dizdín bitisyú hilt'éégo daazilheego yiba' naháztąą, Paul daizes-hijzhí' doo da'iyąągo, doo da'idlaąągo nldzilgo ádándaagost'ąą: áík'ehgo, Ha'aa, niñihíi yiba' naháztąą.

22 Áík'ehgo silááda binant'a' nnee áníi naghahn, Shil nagosíni'íi hadn bil nagolñi' hela', yilñiidná', Nádndáh, yilñiid.

23 Áigé' silááda dała'á gonenadín binant'a' naki yushdé' yilñiidgo gáyilñii, Silááda naki gonenadín, la'íi hij bee silááda daanliiníi gosts'idin, la'íi silááda besh yee nadaagonkaadíi naki gonenadín dagoshch'í' Caesaréayú dahnádiiséhgo áhléh, t'égo gost'ái bik'ehenkéézgo;

24 Paul aldó' hij bil hiltéhíi bá ilch'í'holéh, áík'ehgo Félix, nant'ánchañ, baa bil nołkáh.

25 Díi k'ehgo áníigo Félix yich'í' k'e'eshchij:

26 Shíi Cláudius Lýsias nshlíni Félix nant'ánchañ, ízisgo ánt'éhi, Gozhóó, nildishñiigo nich'í' k'e'eshchiih.

27 Dín nneehñ Jews daanlíni la' daabiltsoodgo nabizilhee nt'éégo Roman nnee nlij ląáhíi bígosíłsijidgo silááda kú bil nshkaigo bich'á' ndaadihiltij.

28 Hat'íi bee baa dahgost'aaníi bígonsi hasht'ijigo bá yándaaltihíi baa bil ni'ááz.

29 Dabíi yenahas'aaníi bik'izhí' baa dahgost'ąą ląągo bígosíłsijid, ndi ha'ásitiiníi dagohíi da'itsaahíi doo la' bee bąngot'ąą da.

30 Dín nneehñ zideego yaa ndaagoshchiiníi baa shil nagosni'ná' dagoshch'í' nich'í' ol'a', hayíi baa dahdaagoz'aaníi nińáál baa nadaagodolñih bıldishñiigo bąndaagosii'ąą. Da'ái zhą nich'í' k'e'shilchij.

31 Áík'ehgo silááda ádaabildo'niidhíi k'ehgo t'é'yú Antípatrisyú Paul yil okai.

32 Iskaa hik'e siláadahíi sińilyú nákiná' hij bee silááda daanliiníi Paul yúweh yil okai:

33 Ái Caesaréayú hikainá' nant'ánchañ naltsoos yaa daistsooz, Paul aldó' yaa yil hikai.

34 Naltsoosíi yozhi'ná', Ni' hat'íi golzéhi biyi' gonlíni, niigo Paul nayidilkid. Ciliciagé' gólíigo yigołsijidná',

35 Gáyilñii, Naa dahdaagoz'aaníi hikaigo naa yashti' ndi at'éé. Hérod yánáltih goz'ąągee Paul silááda bińadaadéz'ijigo ngon'ąą.

24

1 Áigé' ashda'iskaaníi bikédé'go okąąh yebik'ehi da'tiséyú sitíni, Ananíi holzéhi, la'íi Jews yánazíni bilgo hayaayú hikai, nnee, Tertúllus holzéhi, bá yadaakti'go yil hikai, án Paul bee baa dahgost'aaníi nant'ánchañ yaa yil nagolñi' doleelgo.

2 Paul yiká ánniidná' Tertúllus baa dahgo'aa nkegonyaa gáníigo, Nighą nohwini' ilch'í'gont'éé, la'íi nohwitahyú ncho' n'íi nt'éégo ánándlaa,

3 Ái dawahn la'íi dahayú ba'ahédaandzi, Félix, ízisgo ánt'éhi.

4 Nilgoch'oba'go ayáhągo nich'í' hasdziihíi idínłts'ąągo nánoshkaąąh.

5 Dín nneehñ baa nagont'ogii nlijigo bídaagosilzjid, Jews daanlíni ni' dahot'éhé biká' daagolíiníi yil daagołkizh, la'íi Nazarénes daanlij zhinéego yásizíni bídaagosilzjid:

6 Da'ch'okąąh goz'ąą yune' gołchoqoh nt'éégo bil ndaasiideel: nohwíi benagosil'aaníi bee baa yadaasiłti' doleel ni'.

⁷ Ndi Lýsias, siláada binant'a'ń, nohwaa nyáágo hagogshkékégo nohwilák'e hayidzjíz ni'.

⁸ Baa dahdaagoz'aaní naa hikáhgo, niigo ngon'áá: dá ni nahídńkidgo hat'íi bigha baa dahdaagosiit'aaní dawa bígonńsijh doleel.

⁹ Jews daanlíni áldó' díi áńíhíi da'anii áńí daanniid.

¹⁰ Nant'ánchań nabi'igizhná' Paul yałti' nkegonyaa gánígo, Doo alch'ídn legodzaa dago díi hat'i'íi bá yánáltihíi nńígo bígonńsijh bigha shil gozhógo ninadzahgee ádá hasdziih:

¹¹ Díi bígónńsijh, nakits'adah iskańań' Jerúsalem yúdag oshkaąhyú níyáa ni'.

¹² Áígee da'ch'okaąh goz'aa yune', la'íi Jews ha'ánáséh goz'aa yune', la'íi kih goznilyú la' bíl laha'disht'áhgo doo hadń sho'jii da ni', la'íi nnee bíl daagodikishgo doo hadń sho'jii da ni':

¹³ Shaa dahgoz'aaní daazhógo ágolzéhi.

¹⁴ Áiná' díi nich'j' ádá nagoshni', Jesus bikísk'eh da'ch'okahíi, okaąh bee sahngo na'ádi'ńilíi daabildi'ńiihíi, ái itah nshjii, bich'á'gé' nnee sílíńíi Bik'ehgo'ihí'ńań daayokaąh lé'e n'íi hoshkaąh, begoz'aaní bee nohwá ngot'aa n'íi la'íi Bik'ehgo'ihí'ńań binkááyú na'iziidi n'íi bek'e'eshchiinií dawa hoshdlaą:

¹⁵ Nń'éeego ádaat'eehíi la'íi doo dávik'ehyú ádaat'ee dahíi nanezna'gé' naadiikáh doleelíi ái nnee yiká daadéz'jiihíi shíi áldó' Bik'ehgo'ihí'ńań binkááyú biká desh'jii.

¹⁶ Áíge' dawahn Bik'ehgo'ihí'ńań la'íi nnee áldó' daashineł'jii go nń'éeego ánasht'jii go bígonńi doleelíi bigha nńdzilgo nabik'íisiid.

¹⁷ Da'kwíi legodzaahíi bikédé'go tédaat'iyéhíi hat'ihíta baa daanshné'go, la'íi Bik'ehgo'ihí'ńań hoshkaąhgo hat'ihíta baa nshné'go bíl nít'i'íi bich'j' násdzaa.

¹⁸ Díi bee ánasht'jiihá' da'ch'okaąh goz'aa yune' godńsigo ilch'j' áde'dinshdlaago, doo shinaayú nnee láągo dała'adzaa da, doo godnch'áad dago Jews daanlíni la' Asiage' daagolíńíi shaa hikai ni'.

¹⁹ Ái hat'ihíta bee shaa dahdaago'aayúgo nińáał shaa dahdaago'aago kú hikáhgo dávik'eh.

²⁰ Dagohíi yándaaltihíi shaa yádaakti' n'ná' hago'at'éeego nchq'go ánat'jii díi shídaagońsijidíi, nnee kú nich'j' hikaihíi yaa nadaagolńi'go dávik'eh,

²¹ Díi dała'á zhá doo bíl dávik'eh da ni', bitahyú sízjii go nádidishghaazhgo gádéńiid n'ná', Nanezna'íi naadiikáhíi hoshdlaąhíi bigha díi jii nohwináał shaa yá'iti'.

²² Ái Félix yidezts'aańa', Jesus bikísk'eh da'ch'okahíi nń'éeego yigońsijhíi bigha gáníi, Dét'jhego Lýsias, siláada binant'a'íi, kú nyáágo bá ngonsh'aa ndi at'ée.

²³ Áíge' siláada gonenadín binant'a'íi gáyihńii, Paul binádín'jii, ndi lahgee dabíi hát'jii yú naghaa le', la'íi bit'eké baa nákań nnizhoo, hat'ihíta yídn nlińíi baa nádainé'go nnizhoo.

²⁴ Da'kwíi iskaaníi bikédé'go Félix bi'aad Drusílla, Jew nlińi, yił n'áazhgo Paul yiká o'iił'a', áik'ehgo Christ ch'odlaąhíi yaa yałti'go daidezts'aa.

²⁵ Dávik'ehyú ánach'ot'jiihíi, la'íi ádaagoch'idzaaníi, la'íi yunáasyú kaa yá'iti'íi yaa yałti'go Félix ditkidgo tsídolyizgo gáníi, Dák'ad yúwehyú dahńnáh, dahagee dávik'ehgee níka ánádeshe' ndi at'ée.

²⁶ Ndi yiká oná'il'aa nń'éeego ilch'j' yałti', Paul ch'ínanshteehíi bigha zhaali shaa yiné' shi nzi lé'e.

²⁷ Naki legodzaahíi ch'ígóyáána' Félix nant'ánchań n'íige Pórcius Féstus nant'ánchań silij; áik'ehgo Félix Jews daanlíni bíl dádaabik'ehyú ashne' nzi go Paul dáha'ásitjii nń'ééna' óyáa.

25

¹ Féstus ni' yánant'aa doleelíi biyi' nyáána' taagiskaaníi bikédé'go Caesaréage' Jerúsalem yúdag oyáa.

² Okaąh yedaabik'ehi da'tiséyú sitíni la'íi Jews daanlíni ádn nazínihíi Paul bee dahdaagost'aaní Féstus yaa yił nadaagolńi'ná nádaayokaąh,

³ Paul Jerúsalemýú dol'áa, daabińńiid, higaal go daayiziltheego ndaagoshchjina'.

4 Áíná' Féstus gánniid, Paul, Caesaréayú t'ah bi'dotą' ni', shíí dák'adégo ákú nádésdzá.

5 Áík'ehgo nohwitahyú nohwá nadaant'aahíí bił nádóshkáh, áígee nneehń nchọ'go adzaayúgo ch'ík'eh baa nadaagolńi'.

6 Féstus itah sidaago gonenan bitisyú iskaą, áíge' Caesaréayú onádzaa; ákú iskaą hik'e yánáltihíí dahnándaahgee dahnezdaago, Paul yushdé' bił nołkáh, nniid.

7 Ákú nyááná' Jews Jerúsalemge' hikaihíí binaayú nadaazji, daazhógo ágolzeego, Doo alch'ídn dénchọ'go adzaa da, daabiłniigo baa dahdaagoz'ąą.

8 Paul ádá hadzii gáníigo, Jews yenagos'aaníí, dagohíí da'ch'okąąh goz'aaníí, dagohíí Caesar ndi doo hago ashłaa da.

9 Áíná' Féstus, Jews daanlíni bił dádaabik'ehyú áshneh nzigo Paul gáyilńii, Ya' Jerúsalem yúdag nńáhgo ákú shináál naa dahgoz'aaníí bighą naa yá'iti' hánt'ji née?

10 Paul gáníí, Caesar bá yánáltihíí bidáhgee sízji, da'áígee shaa yá'iti'go dávik'eh: Jews daanlíni doo dénchọ'go ánásht'jił dahíí nł'éego bígonłsí.

11 Nchọ'go ánásht'jił lẹ'eyúgo hat'íí bighą dastsaaigo ásdzaayúgo dastsaaíí doo bich'ą' ch'a'oshgheed at'éé da; bighą shaa yá'iti'íí doo hat'íí dayúgo, doo hadń Jews daanlíni yaa shaa dino'aa at'éé da. Caesar shaa yałti'go hasht'ji.

12 Áík'ehgo Féstus, yił nant'án daanliiníí ilch'į' yádaakti'ná' Paul gáyilńii, Caesar naa yałti' hánt'ji, áík'ehgo án bich'į' nńáh doleeł.

13 Da'kwíí iskaaníí ch'ígóyááná' Agríppa, ízisgo nant'án nlíni, la'íí Berníce biłgo Féstus, kozhį' nant'án siljiłhíí bighą, Caesaréayú yaa n'áázh.

14 Ákú sikeego ląągo bedaizkaąná' Féstus Agríppa Paul yaa yił nagosńi' gáníigo, Nnee la' dá ha'ásitji nt'ééná' Félix onádzaa ni':

15 Jerúsalemyú sídááná' Jews bi'okąąh yebik'ehi itisyú nadaandeehi la'íí Jews yánazíni, áí nneehń yaa shił nadaagosńi', Bá ngono'aah, daaniigo.

16 Gádaabildéniid, Nnee baa dahgost'aaníí hayíí baa dahdaagoz'aaníí doo baa yádaakti'égo, la'íí baa dahgost'ąąhíí bighą dá doo ádá hadziíhé yó'olt'e'go Romans daanliiníí doo áík'ehgo daagoz'ąą da.

17 Áík'ehgo baa dahdaagoz'aaníí kú hikainá' doo nt'ah nsigo da, iskaą hik'e yánáltihíí dahnándaahgee dahnídaágo, Yushdé' nneehń bił nołkáh, déniid.

18 Baa dahdaagoz'aaníí daahizi'ná' nchọ'go ánágot'jiłhíí bee baa dahdaago'aa shił niizji', ndi doo hwaa da:

19 Dabíí daabi'okąąhíí yaa lahada'dit'áh la'íí nnee la' Jesus holzéhi daztsąą n'íí Paul yaa nagolńi'yúgo, T'ah hińaa, niłhíí alđó' yaa lahada'dit'áh.

20 Díí k'a'at'ééhíí hago'at'éégo baa yashti' shiłhíí doo bígonsi dago, Jerúsalemyú nńáh hánt'jił née, ákú naa yá'iti'yú? bíldéniid.

21 Áíná' Paul gáshilńniid, Augústus, nant'án da'tiséyú sitíni zhą shaa yałti'go hasht'ji, áík'ehgo Caesar bich'į' ol'a'zhį' binádaadel'ji, daabildéniidgo bá ndaagosii'ąą.

22 Agríppa Féstus gáyilńii, Nneehń dabíí yałti'go dists'ih hasht'ji. Féstus gáníí, Iskaągo nts'ih ndi at'éé.

23 Iskaą hik'e Agríppa la'íí Berníce biłgo baa da'olńiigo n'áázh, silááda yánadaant'aahíí la'íí kįh goznilgee nnee itisyú nadaandeehíí biłgo dała'ánách'it'jįh goz'ąą yune' yił onaksąą, áíge' Féstus bik'ehgo Paul yił ha'ákai.

24 Féstus gáníí, Agríppa, ízisgo nant'án nlíni, la'íí kú neheskaihíí daanohwigha, díń nneehń daal'ji ako, dzaągee Jews daagolíníí dawa la'íí Jerúsalemyú daagolíníí alđó' daadilwoshgo gádaashilńii, Díń nneehń doo hińaa bik'eh da.

25 Áíná' bighą da'itsaaíí doo la' yee adzaa da ląągo bígosilńiid, la'íí dabíí gáshilńniid, Augústus, nant'án da'tiséyú sitíni shaa yałti'go hasht'ji, áík'ehgo ákú bich'į' dish'aago ngoní'ąą.

²⁶ Áíná' shinant'a' bich'í' doo hat'íí baa bek'e'eshchii da. Áí bigha nohwaa bił ni'áázh, ni zhá Agríppa, ízigo nant'án nłíni, naa bił ni'áázh, áík'ehgo nahídaadelkidíí bikédé'go shinant'a' hat'íhíta baa bich'í' k'e'eshchii doleeł.

²⁷ Ha'ásitiiníí hat'íí bee baa dahgost'aaníí doo bígoziné dago del'a'go doo shił bik'eh da, shíí.

26

¹ Agríppa Paul gáyíłnii, Ádá hadziihgo naa godet'ąą. Áík'ehgo Paul na'ígizhná' ádá hadzii, gáníigo:

² Agríppa, ízigo nant'án nłíni, Jews daanliiníí yee shaa dahdaagoz'aaníí dawa díí jji nináát bee ádá hasdziihíí baa shił gozhóó:

³ Jews daanlíni bi'at'e' ła'íí łahada'dit'áhíí nkt'éégo bígonksihíí bigha: nkt'éégo shiyínłts'ąą, nánoshkaąh.

⁴ Jerúsalemgee bił nít'i'íí daagolíníí bitahyú ishkiin nshłj ni', áigé' yushdé' godezt'i'go hago'at'éégo hinshnaahíí Jews daanlíni dawa yídaagołsł.

⁵ Doo áníí shídaagołsł da ni', shá hadaadziih hádaat'íiyúgo, Phárisee nłjigo, Phárisees daandliiníí nohwi'okaąh itisgo daidnksiníí yikísk'eh hińaa ni', daashíłnii doleeł ni'.

⁶ Daanohwitaa n'íí Bik'ehgo'ihí'nań bándagoz'ąą n'íí hoshdląąhíí bigha shaa yá'iti'go kú síjji:

⁷ Díí Bik'ehgo'ihí'nań ngon'áaníí begolne'go nohwíí nakits'ádahyú hahiit'i'íí dájji biigha dátł'é' biigha nłdzilgo Bik'ehgo'ihí'nań daahohiikaąh. Díí oshdlaaníí Jews daanlíni shaa dahdaagoz'ąą, Agríppa, ízigo nant'án nłíni.

⁸ Bik'ehgo'ihí'nań nanezna'íí naadaayihil'nahíí hat'íí bigha doo daaholdłąą hádaakt'j da?

⁹ Jesus, Názařegé' gólíni, bizhi' bich'ą'zh'go dashíí áńasht'jłgo dávik'eh nsł ni'.

¹⁰ Áík'ehgo Jerúsalemyú ágásdzaa: okaąh yedaabik'ehi yánadaant'aahíí bik'ehgo Jesus daayokaąhíí łaągo ha'áhálkaad ni'; ła'íí natseedgo bándagoz'a'íí, Ha'aa, dishniigo bá da'isoh ni'.

¹¹ Jews ha'ánáłséh nagoz'ąą yune' łahee biniidaagodinsł ni', Jesus nchog'go yaa yádaakt'go ádaashłe' ni'; ła'íí dázhó bik'edaadinshniihgo doo Jews daanłj dahíí bikłh nagoznilyú ndi biniidaagodinsł ni'.

¹² Ágánasht'jłgo okaąh yedaabik'ehi itisyú nadaandeehi shaa daagodez'ąą, Ti'i ákú nńáh, daashilnńiidgo Damáscusyú óyáá.

¹³ Ízigo nant'án nłíni, hishaalyú ha'iz'ąągo shíí ła'íí bił hishkaahíí biłgo nohwińaayú ch'ígona'ái be'idindláádíí bitisgo yaaká'gé' nohwich'j' nke'dindláád ni'.

¹⁴ Daanohwigha hayaa nandeená' Hebrew biyati' k'ehgo yati' gáshíłniigo idisiits'ąą, Saul, Saul, hat'íí łaą bigha shiniigonł'éégo áshinłsł? Tsłdik'ihíí bee níts'i'ishgo'yúgo dayúweh t'ąązh' hóńtalyúgo dayúweh dáni idída'nłni'.

¹⁵ Gádėniid, Hadń áńt'j, shiNant'a'? Gáshíłnńiid, Shiniigonł'éégo áshinłsinihíí shíí ást'j, Jesus honszéhi.

¹⁶ Nádnáhgo hizj: díí bigha nił ch'í'nah ádeshdlaa, shá na'iziidgo hanikt'j, hago'at'éégo shinksaaníí ła'íí hat'íí nił ch'í'nah ádidishliikíí shá baa nagoln' doleełgo;

¹⁷ Jews daanliiníí ła'íí doo Jews daanłj dahíí ąłdó' bich'ą' niishteeh, doo Jews daanłj dahíí bich'j' nidish'aa,

¹⁸ Bińáá got'jigo ánádaadle'go chagołheelgé' idindiinzh' ánáda'ne'go, ła'íí Satan nadaabiłaahíí bich'ą'yúgo Bik'ehgo'ihí'nań bich'j' ánáda'ne'go binchog'íí bich'ą'zh' ádaile', ła'íí daashodłąąhíí bee hadaadeszaahíí bitah daanłj doleełhíí bigha bich'j' nidish'aa.

¹⁹ Áík'ehgo Agríppa, ízigo nant'án nłíni, díí yaaká'gé' shił ch'í'nah ágolzaahíí da'áshíłniiyú ásdzaa:

20 Damáscusyú daagolíníi itsé, áigé' Jerúsalemyú daagolíníi, ła'íi ni' Judéa dahot'éhé biyi'yú daagolíníi, ła'íi doo Jews daanlii dahíi áldó' gádaaldishni, Nohwinchó'íi bich'á'yúgo ádaaħne'go Bik'ehgo'ihinań bich'ı' ánadaaħne', ła'íi nohwinchó'íi bich'á'yúgo ádaaldzaahíi dábeł'eego ánadaaħ'ıiı.

21 Díi bigha Jews daanliini da'ch'okaaħ goz'aqa yune' shıı ndaazdeelgo daashizilheego ch'éh ádaat'ıid ni'.

22 Díi jıızhı' ngońt'i'go Bik'ehgo'ihinań shich'oniigo kú sízıı, nnee doo ízisgo ádaat'ee dahíi, ízisgo ádaat'eehıi bıłgo Bik'ehgo'ihinań binkáayú nada'iziidi n'ıi ła'ıi Moses be'ágone' daanii n'ıi zhá baa nagoshni'go gádaabıldishni:

23 Christ biniigodılne' doleel, ła'ıi da'itsé daztsaaǵé' naadiidáhıi nlii doleel, be'idindıiniı Jews daanliiniı ła'ıi doo Jews daanlii dahıi yił ch'ı'nah áyıısi doleel.

24 Ágánıigo ádá yałtina' Féstus nawode gánıid, Paul, niini' édiħ laa; łaágo ígon'aańıi niini' édiħgo áńıılaa laa.

25 Paul gánádo'niid, Féstus, ízisgo áńt'éhi, doo shiini' édiħ da: da'anıi ágot'eehıi shiini' golııgo baa yashti'.

26 Ízisgo nant'an nııni, díi baa yashti'ıi bıgonıısi, doo hat'ıi t'aazhı' be'ánsht'ee dago nich'ı' yashti'; díi dahot'éhé bıgonıısi; doo ła' nagont'i' dayú ba'ánágot'ıidhıi bigha.

27 Agrııpa, ízisgo nant'an nııni, Bik'ehgo'ihinań binkáayú nada'iziidi n'ıi hondlaa née? Hondlaaǵo nıgonıısi.

28 Agrııpa Paul gáyııni, Ínashood hishleeħgo dásdozhá shiini' shá ágonlaa.

29 Paul gánádo'niid, Doo dásdozhá da, da'anıi odlanı nıııi doleel, doo dáni zhá da, áına' díi jıı daasidezts'aańıi dawa da'ánsht'eehıi k'ehgo ágát'éé doleel, dishniigo Bik'ehgo'ihinań hoshkaaħ, díi kishi'dest'oonıi zhá dahgo.

30 Paul ánnıidná' ízisgo nant'an, ła'ıi nant'ančań, ła'ıi Bernıce ła'ıi yił naháztaanıi bıłgo nádiikai.

31 K'ihzhı'yú niikaigo gádaakıldi'ni, Díı nneehń bigha datsaahıi dagohıi bigha ha'á'istiiniı doo ye'ánát'ıid da laa.

32 Agrııpa Féstus gáyııni, Díı nneehń ch'ınádzá doleel ni', Caesar doo yaa ádet'aqa dayúgo.

27

1 Italyú nohwił dahdez'eelgo nagot'aana' Paul, ła' ha'áshijeedıi bıłgo siláada dałan gonenadın binant'a', Július holzéhi, bıńádaadéz'ıı doleelgo baa ni'nil, án siláada Augústus yanant'aahıi itah nlii.

2 Tsina'eehıi Adramýttiumgé' Asia bitábaa zhińéeyú k'ad des'éli bih hiikaigo nohwił dahda'n'eel; Aristárkus, Macedónia biyi' Thessalonıcagé' gólını, bıł dekai.

3 Iskaa hik'e Sıdon golzeegee nohwił nda'iz'eel; áıgee Július Paul yaa ch'oba'go, Nit'eké bich'ı' nńáħgo nł'éégo ádaanıısi le', bıłniid.

4 Áıgé' nohwił dahnáda'n'eelna' Cýprus bit'ahyú isht'agonch'iidyú nohwił ch'ıda'iz'eel, nohwich'ı'go nch'iidhıi bigha.

5 Cilıcia ła'ıi Pamphılia bit'ahyú túnteel biyi' nohwił ch'ıda'iz'eel, áıgé' Lıcia biyi' kıħ gozıılıı Mýra golzeezhı' nohwił nda'iz'eel.

6 Áıgee siláada gonenadın binant'a' tsina'eehıi Alexándriagé'ihı Italyú dez'éli yaa nyáágo, Beh hołkáh, nohwiłniid.

7 Dátáadégo nohwił da'o'olgo doo ałch'ıdn nohweda'iskaa da, nohwich'ı' nagont'ogo, ni' tayı' dahgoz'áni Cnidus golzéhi bit'ahzhı' nohwił ch'ıda'iz'eel, nch'iidhıi bigha doo dayúweh nohwił da'o'ol bik'eh dago Salmóne bitis Crete bit'ahyú isht'agonch'iidyú nohwił ch'ıda'iz'eel;

8 Nohwich'ı' nagont'ogo tábaa zhińéé nohwił da'o'olgo Fair Havens golzeezhı' nohwił nda'iz'eel, kıħ gozııl Laséa golzeehıi bit'ahyú.

⁹ Nohwich'ì' nagont'ogíí bighà, là'íí daagodnłsigo dáshiná' da'ch'okąąhíí alk'iná' bitis ch'ígoyááhíí bighà il'o'ohíí bégódzid ni', áík'ehgo Paul gádaabihńii,

¹⁰ Shik'isyú, díí bígonsj, nohwil da'o'ohyú tsina'eehíí là'íí daayogheehíí bich'ì', nohwíí dó' nohwich'ì' nadaagont'og doleel.

¹¹ Áíná' siláada gonenadín binant'a'n, o'ohíí yebik'ehń là'íí tsina'eehíí biyéé gólíín zhà óyésts'ąą, áíná' Paulń doo óyésts'ąą da.

¹² Tsina'eehíí nná'i'olgee doo nohwehai bik'eh dahíí bighà ch'iląągo gádaanii, Nohwil da'o'ol le', dáhago'at'éégo Pheníceyú niikáh, áígee nohwehai doleel, daanzigo; Pheníce áí Crete biyi' goz'ąą, áígee tsina'eehíí nna'ol northwestzh'igo là'íí southwestzh'igo ch'ígót'í'.

¹³ Hayaagé' taądégo nch'iidná', nohwá íts'ííd daanzigo, besh ndaazíí tsina'eehíí bee dahast'ó n'íí ihnádaiz'ąąná' Crete bibahyú bil ch'ída'iz'eel.

¹⁴ Dét'ihék'e tsina'eehíí híłch'ì'cho bil hayaa, Euroclýdon holzéhi.

¹⁵ Nawode desch'iidhíí bighà tsina'eehíí doo híłch'ì'dázhì' dahdi'eel da, dabiini'yú dez'eel lé'e.

¹⁶ Ni' táyi' dahgoz'áni alch'íséhi, Cláudia golzéhi, bit'ahyú isht'agonch'iidyú nohwil ch'ída'iz'eelgo tsina'eehíí alch'íséhíí da'ónanta tsina'eehíí nchaahíí bit'ahyú ndaiz'ąą:

¹⁷ Áíge' tsina'eehíí nchaahíí biká'yú dahdaiz'ąąná' besh hishbizhíí nchaahíí tsina'eehíí bik'idesdiz; gosht'ishcho yédaaldzidgo gowałgai biká' dastsoozíí nadaayinktsoozná' nch'iidíí zhà bee dez'eel.

¹⁸ Nawode nohwil ilch'á' nách'ihíí bighà iskaą hik'e tsina'eehíí yoghélihíí là' yó'odaiskaad;

¹⁹ Nakiskaą hik'e tsina'eehíí benadziidi dabíí yó'odaiskaad.

²⁰ Ch'ígona'ái là'íí ts'íłsqosé doo hwaa bee got'jį dago doo alch'ídeskaą da, là'íí díyat'éégo nohwil ilch'á' nách'ih, áík'ehgo doo hago'at'éégo hasdáhiikáh da laą daandzì ni'.

²¹ Dá doo da'iyáné nzaad begodeyaaná' Paul ihń'ígé' hizjįgo gáníí, Shik'isyú, shich'ì' ídaayesólts'ąayúgo, Cretegé' doo nohwil dahda'n'eel dayúgo, doo díí k'ehgo nohwich'ì' nadaagont'og da doleel ni', là'íí doo hat'íí ch'a'oné' da doleel ni'.

²² Áíná' gádaanohwidishńii, Bidag ádaanoł'ee le': doo là' daaholtsaah at'éé da, tsina'eehíí zhà da'ízljį hileeh.

²³ Tł'é'ná' Bik'ehgo'ihí'nań, biyéé nshlįń là'íí hoshkaąhń, binal'a'á yaaká'gé'hi shit'ahgé sziįgo,

²⁴ Gáshihńiid, Paul, doo niini' hah da le'; Caesar bidáhgee sínzjį doleel: là'íí bil nił da'o'ohíí dawa daahinaahgo Bik'ehgo'ihí'nań naa godin'ąą.

²⁵ Áík'ehgo shik'isyú, bidag ádaanoł'ee le': Bik'ehgo'ihí'nań hoshdlaąhíí bighà da'áshihńiihíí k'ehgo ágone'go bígonsj.

²⁶ Áíná' ni' táyi' dahgoz'aaní biká'gee yónohwi'dilkaad doleel.

²⁷ Dí' ts'ádah ilkaahíí bit'é' túnteel Ádria holzéhi biyi'gé' tsina'eehíí bil ilch'á' nnáihńiiná' tł'é'ís'ahyú shj nada'il'eehíí ni' bich'ì'yú nohwil da'n'eel daanzì lé'e;

²⁸ Áík'ehgo hayaa tú yída'nes'ąądgo nadin ilk'ích'idesńiih, k'a'áhosah laągo yídaagołsįđ: yunáasyú tú yínada'nes'ąądgo k'adíí ashdla'ádah ilk'ích'idesńiih k'a'áhosah.

²⁹ Dánko tséé biká' hi'eehíí bighà bil daagoyé'égo besh ndaazíí tsina'eehíí bedahast'óníí dí'ńi nkedezńil, tsina'eehíí biké'ńńáá yúyaa, áíná' jį góleeh, daaniigo da'okąąh.

³⁰ Nadaa'eehíí tsina'eehíí biyi'gé' hahiikeeh daanzigo, tsina'eehíí alch'íséhíí téh daayiheszńil, besh ndaazíí tsina'eehíí bádngé' nkedaayiníłł ádaagodil'jįgo,

³¹ Paul siláada là'íí siláada gonenadín binant'a'íí gáyihńii, Díí nńeehíí dá tsina'eehíí biyi' naháztaąyúgo zhà daahońaa.

³² Áík'ehgo siláada tsina'eehíí alch'íséhíí bedahdaahest'ooníí daayiheshgizhgo bil odaagohez'eel.

³³ K'ad hailkaahyú Paul nádaayokqahgo gádaayilñii, Da'olsaago nzhqo, nda'olíigo dáshiná' díj'ts'adáhyú nohwíyokkaa.

³⁴ Áík'ehgo nádaanohwoshkaah, da'olsaa, áí bee daanołdzilgo; nohwitsizil dała'á ndi doo nohwich'á' ch'a'odeel da.

³⁵ Díi yee ánniidná' bání náidnné'go dawa bináál Bik'ehgo'ihinań áshqod yilñiigo oskaadná' ilk'iyíłdláadgo yiyaq nágodiidzaa.

³⁶ Áík'ehgo nnee la'ihíi yidag ádaat'eego dabíi aldo' da'iyáá.

³⁷ Daanohwighago naki gonenadín iká'yú gosts'idin gostán hiilt'ee, tsina'eekíi biyi'.

³⁸ Náda'isdíidzhí' da'iyááná' t'oh naghái téh daayeskaadgo tsina'eekíi dá'aldzólé silij.

³⁹ Got'ij gozlijná' ni'híi doo yídaagolsi da: ndi tú ónákáágo ténágoñij'áá daayo'ij, áígee nohwil ndaanó'eel daanzí.

⁴⁰ Áík'ehgo bésh ndaazíi tsina'eekíi bee dahast'ó n'íi daazhógo yó'odaiskaadgo be'anáhot'aahíi bit'ól k'eda'iz'ahgo, la'íi tsina'eekíi bit'a' bádñ zhinééhíi hadag ádaizlaago nch'iid bich'ij'go tábaqzhí' bil nda'iz'eel.

⁴¹ Ndi tú ledñijgee tsina'eekíi lehígo'go doo nahi'naa da silij; biké'dinnáágé'íi tú nádidáhíi nbihezti'.

⁴² Ha'áshijeedíi la' nada'dilkqoh daanzigo, siláada nadaabiltseedgo ndaagoshchij,

⁴³ Áíná' siláada gonenadín binant'a'n Paul doo zidee hat'ij dago, Dah, bilññiid; Hayíi nada'okq'íi tsina'eekíi bitisyú'an odaoháago táts'ada'okqoh, daayilñii:

⁴⁴ La'íi gáyilñii, Tsi nteelíi la'íi tsina'eekíi baa nahastq'íi bee hanaazhí' nada'okqoh. Áík'ehgo dawa ni'zhí' nádaaheskai.

28

¹ Tásts'áskainá' ni' táyi' dahgoz'aaníi Melita golzee lágo bídaagosilzjid.

² Nnee áígee daagolíníi k'idaanzigo deda'deshjeedná', Yushdé' nádaanołdziil, daanohwilññiid, nagoltih nkegonyaa, la'íi gozk'azíi bigha.

³ Paul chizh la' náyihezlaago dayinñilná' t'iish bik'asda' golíni ndoogo áíge' hayáágo Paul bigan baa dahisdeel.

⁴ Nnee áígee daagolíníi t'iishíi Paul bigangé' nahitijigo daayiltsaaná' gádaakildi'ñii, Díñ nneehñ nnee nailtseedíi nlíni láá, túnteel bich'á'gé' hína' ndi, doo hínaa bik'eh dahíi bigha datsaah.

⁵ Áíná' Paul t'iishíi dá qo' biyi'zhí' nayílt'e'ná' Paul doo hago adzaa da.

⁶ K'ad nilzool shí daabo'ñíigo, dagohíi datsaah shí daanzigo biba' naháztaq; ndi nzaad godeyaago doo hago adzaa dago daayo'ijná' biini' lahgo ánadaizdlaago, Diyin nlij láá, daanzí.

⁷ Ni' táyi' dahgoz'aayú daagolíníi binant'a', Públius holzéhi áígee la' bini' lé'e; án k'ínoho'ñíigo bigowayú taago nohweskqa.

⁸ Públius bitaa yóiyahgo nezgaigo chan dilé yaa naghaago sitij: Paul baa nyáágo biká' ndelñiiná' bá oskaadgo nábi'dilziih.

⁹ Ágagodzaaná' nnee táyi' dahgoz'aayú daagolíníi la'ihíi kah yaa nakaihií nehaskaigo nádaabi'dilziih:

¹⁰ Daanohwidñsigo dawahá nohwá daayihezñil; la'íi k'ad nohwil da'dez'eelná' dawahá bídaandinihií tsina'eekíi yih daihezñil.

¹¹ Taagi nohwedahitaqaná' tsina'eekíi áígee behaihi, Alexándriagé'ihíi, Cástor la'íi Póllux beda'aszaahi bádñgee nazijigo ádaaszaago bil nohwil da'dez'eel.

¹² Síracuse nohwil nda'iz'eelgo áígee taagi nohweskqa.

¹³ Áíge' nohwil léda'n'eelgo Rhégium nohwil nda'iz'eel: áíge' iskaq hik'e hayaagé'go dezhch'iidgo iskaq hik'e Putéoliyú nohwil nda'iz'eel:

14 Ákú odlá' bee nohwik'íyú baa nkaigo, Nohwił nahísóttą le', daanohwiłniigo, bił naháatąą gosts'idiskąą: áigé' Romeyú ohiikai.

15 Odlá' bee nohwik'íyú ákú daagoliíní hiikahgo nohwaat'ídaanzjíná' Ápiai Forum ła'íí Three Taverns golzeezhí' nohwiba' hikai; áí Paul yiltsąąná' Bik'ehgo'ihí'nań ya'ahénzigo bił gozhóógo hadag adzaa.

16 Romeyú nkainá' siláada binant'a' ha'áshijeedíí bińáadaadéz'iiníí binant'a' yaa nnil: ndi Paulhíí dasahn golíigo baa godet'ąą, siláada ła' bińáadéz'íigo.

17 Taagiskąąná' Paul Jews áigee daagoliíníí yánazíni, Dała'alnéh, daayihni: dała'adzaaná' gádaayihni, Nnee daanolíni, shik'íyú, Jews daanliiníí dagohíí daanohwitaa n'íí bi'at'e' doo hago ashłaa da ndi, Jerúsalemgé' ha'ásítíigo niyáágo Romans daanlíni baa shi'deltíi.

18 Shaa yádaakti'ná' bighą dastsaaquí doo ła' dahíí bighą ch'ínadaashilteeh hádaat'íi ni'.

19 Ndi Jews daanliiníí áí doo hádaat'íi dago, Caesar shaa yałti' hasht'íi, dishnií lę'e, bił nít'i'íi doo hat'íi bee baa dahdaagosh'aa da ndi.

20 Áík'ehgo Israel hat'i'íi bąngot'ąąhíí bighą díí bésh hishbizhíí bee kishi'destł'qohíí bighą dała'ánohwishłaa, nohwines'íigo, nohwich'í' yashti'go:

21 Gádaabihniid, Judéage' naltsoos naa nagolni'go doo ła' nohwaa hi'nil da, ła'íí nohwik'íyú áigé' kú neheskaihíí doo ła' naa naagolni' da, doo ła' nchq'go naa yałti' da.

22 Dahot'éhé díí okąąh bee sahngo na'ádi'nilihíí baa yá'iti'go bídaagonłzi: ni hago'at'éégo baa natsínkeesíí daadihiits'łh hádaahit'íi.

23 Bąngot'aaníí bijjii nnee łaągo Paul dásidaayú dała'adzaa; t'albigé' o'i'áązhí' Bik'ehgo'ihí'nań bilakt'áhgee begoz'aaníí nłt'éégo yaa nagosni', Moses yegos'aaníí ła'íí Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú nada'iziidíí k'eda'ashchiiníí bich'ą'gé' Jesus yaa nagosni'go biini' yá ádaagole'go nzi.

24 Ła' yaa yałti'íi daayosdłąąd, ła'ihíí doo daayosdłąąd da.

25 Łahada'dit'áhgo Paul dałán yee hananádzii'ná' onákai, Esáias, Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú na'iziidi n'íí, Holy Spirit binkááyú daanohwitaa n'íí da'aniiigo gáyihniid,

26 Díí hat'i'íi bich'í' nnáhgo gádaabihniih, Daadołts'ag ndi doo nohwil'ídaagołzi da doleek; daanel'íi ndi doo da'anii daal'íi da doleek:

27 Díí nneehíí biini' daanyee' daazłjii, doo da'diits'ag da daazłjii, ła'íí daanéshch'il daazłjii; doo ágádaat'ee dayúgo bińáá yee daago'íi doleek ni', bijeyi' yee da'diits'ag doleek ni', ła'íí biini' yee bił'ídaagołzi doleek ni', áík'ehgo shich'í' ádaane'go nádaasdziih doleek ni'.

28 Díí bídaagonłsi le', Bik'ehgo'ihí'nań bich'ą'gé' bee hasdách'igháhíí doo Jews daanłjii dahíí bich'í' ol'a', nohwil'dishni, áihíí ídaadést'sąą ndi at'éé.

29 Díí yee hadziiná' Jews daanliiníí dązhó łahada'dit'áhgo onákai.

30 Paul ákú kłh yighą na'ihiniłkíi yi'yi' golíigo naki łegodzaa, ła'íí baa hikáhíí dawa ya'ahénzi ni',

31 Doo nanł'í' dago, nnee doo ła' tsíbildjii dago Bik'ehgo'ihí'nań bilakt'áhgee begoz'aaníí yaa nagolni' ni', ła'íí Jesus Christ nohweBik'ehń yaa ilch'ígó'aah ni'.

THE EPISTLE OF PAUL THE APOSTLE TO THE ROMANS

¹ Shíí, Paul, Jesus Christ bána'isiidi, án binal'a'á nshlǐigo shich'í' ánniid, la'íí Bik'ehgo'ihí'nań bits'á'dí' yati' baa gozhónihíí baa nagoshni'húí bigha its'áshí'doltǐ,

² (Da'ái Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú nada'iziid n'íí binkááyú yakti'go dabíntsé yengon'áá, áí godiyǐhgo Bek'e'eshchiiníí biyi' bek'eda'ishchǐǐ lǐk'e,)

³ Áí yati' baa gozhóni Bik'ehgo'ihí'nań biYe' Jesus Christ nohweBik'ehń yaa nagolni', án nnee k'ehgo nyáágo David linolt'ǐǐkíí nǐǐ;

⁴ Jesus Christ daztsáádí' naadiidzaahíí bee Bik'ehgo'ihí'nań biYe' nǐǐgo ch'í'nah alzaa, Holy Spirit bits'á'dí' binawod golǐǐgo:

⁵ Holy Spirit biláhyú Bik'ehgo'ihí'nań bits'á'dí' ǐlgoch'oba'íí shaa det'áá, binal'a'á nshlǐǐ doleeǐgo, áík'ehgo Jesus bizhi'íí ba'ihégoǐ doleeǐhíí bigha baa nagoshni'go, nnee ǐltah at'éégo hadaazt'í' daabodlǐáahgo bikísk'eh ádaat'eego ashle':

⁶ Nohwíí áldó' Jesus Christ bíyéé daanohǐǐ doleeǐgo nohwich'í' ánniid:

⁷ Daanohwigha Romeyú daagonohǐiníí nohwich'í' k'e'eshchii, Bik'ehgo'ihí'nań biǐ daanohshoogo báhadaadeszaahíí daanohǐǐgo nohwich'í' ánniid: Bik'ehgo'ihí'nań nohwiTaa la'íí Jesus Christ nohweBik'ehń biǐgoch'oba'íí la'íí bits'á'dí' ǐlch'ǐ'gont'ééhíí bee nohwich'í' goz'áá le'.

⁸ Dantsé Jesus Christ binkááyú daanohwigha Bik'ehgohinshnań nohwich'í' ba'ihénsi, nohwi'odlǐ' ni'godzán biká' dahot'éhé baa ch'ǐniihíí bigha.

⁹ Bik'ehgo'ihí'nań, biYe' baa yati' nlt'éhi baa nagoshni'go, shijíí biyi'dí' bána'isiidíí da'ákozhá nohwá oshkáah nt'éé shá yígóǐsǐ;

¹⁰ Díínko bigha dá oshkáah nt'éé, Bik'ehgo'ihí'nań bik'ehgo áníita dáhago'at'éégo nlt'éégo nohwaa desháál.

¹¹ K'azhá daanohwistséh, nt'é Holy Spirit bits'á'dí' shaa hi'né'íí la' nohwaa nshné'híí bigha, áí bee nǐdzilgo daahodohsǐǐ doleeǐgo;

¹² Díí áldishnii, nohwíí hik'e shíí biǐgo nohwi'odlǐ' dała'ázhǐ' ǐldenáágo bee hadag ádaaklnzǐ doleeǐ.

¹³ Shik'íyú, doo alch'idndi nohwich'í' disháh hást'ǐǐgo ni' bídaagonoǐsigo hasht'ǐí, doo Jews daanǐǐ dahíí la'ihíí bitahyú nnee Bik'ehgo'ihí'nań bich'í' hosilbááhíí k'ehgo nohwitahyú áldó' la' hodishbiǐǐhíí bigha, (ndi nashi'dinkt'ogo t'ahkó goldoh.)

¹⁴ Greeks daanliiníí hik'e nanidí' nnee daanliiníí áldó', daagoyááhíí hik'e doo daagoyáá dahíí áldó' shaa hadais'aahíí k'ehgo t'ah Christ baa biǐ nagoshni'go shá goz'áá.

¹⁵ Áík'ehgo ǐk'idá' yati' baa gozhóni nohwiǐ nagoshni'go dázhó hást'ǐí, Romeyú nadaahisohtaaníí ndi.

¹⁶ Christ baa yati' baa gozhóni doo bik'e ídaayánsdzǐ da: áí Bik'ehgo'ihí'nań binawodíí biláhyú behasdách'igháhi at'éé, da'odlaaníí dawa bá, Jews daanliiníí dantsé, la'íí Greeks daanliiníí áldó'.

¹⁷ Áí yati'íí biyi' Bik'ehgo'ihí'nań bits'á'dí' nnee bich'í' dábi'ehyú át'ééhíí ch'í'nah alzǐ, odlǐ' begodeyaadí' odlǐ' bengont'í'zhǐ': bek'e'eshchiiníí gánííhíí k'ehgo, Hadín dábi'ehyú át'ééhíí odlǐ' zhá yee hǐnaa doleeǐ.

¹⁸ Nnee Bik'ehgo'ihí'nań doo daidnǐsǐ dahíí la'íí ncho'íí ye'ánádaat'ǐǐkíí dawa yich'í' Bik'ehgo'ihí'nań bihashke' yaaká'dí' ch'í'nah alzǐ, áí ncho'íí ye'ánádaat'ǐǐkíí yee da'aníí ágot'eéhíí t'áázhǐ' ádaayǐsǐ;

¹⁹ Bik'ehgo'ihí'nań bebígóǐ doleeǐhíí ch'í'nah alzaago yídaagoǐsǐ, Bik'ehgo'ihí'nań dabíí biǐ ch'í'nah áyǐsǐhíí bigha.

20 Ni'gosdzán alzaadí godezt'i'go Bik'ehgo'ihinań ye'at'éhi doo hit'íí dahíí nkt'éégo bígózi, dahazhí' binawod golííníí, la'íí Bik'ehgo'ihinań nliiníí nt'é áyíílaahíí bebígózi; áí bigha áí nnee nchq'go ánádaat'ííhíí doo nt'é bee bich'í' ch'ídaagonowáh át'éé da:

21 Bik'ehgo'ihinań yídaagołsı ndi doo daidnłsı da, doo ya'ihédaanzı dahíí bigha doo nt'é bee bich'í' ch'ídaagonowáh át'éé da; áídá' da'íílnégo natsídaakees, la'íí biini' doo goyáá dahíí godilhił begoz'aq daasilıı.

22 Ídił daagodzaqo doo daagoyáá da daasilıı,

23 Nnee datsaahi, la'íí dló', la'íí dawahá bijad díı'igo nadaakaihíí la'íí nada'nagíı yeda'ile'go daayokaqah lék'e; áí bee Bik'ehgo'ihinań doo datsaah dahi bits'á'dindláadıı hik'e díı kogan be'ádaaszaahíı bıłgo ildeńáago ch'ídaiznil.

24 Áí bigha bijıı yune' nchq'go zhá natsídaakeesgo dázhq nchq'ıı bich'í' Bik'ehgo'ihinań yó'odaabidez'aq, daabits'ihíı ildeńáago doo daidnłsı da:

25 Bik'ehgo'ihinań bits'á'dı' da'anıı ágot'eehıı hik'e lé'ılchoohıı bıłgo ildeńáago ch'ídaiznil, la'íí Bik'ehgo'ihinań áyíílaahıı zhá daidnłsıgo daayokaqahdá' bíhıı doo daach'okaqah da; Bik'ehgo'ihinań zhá dahazhı' ba'ihégołsı. Doleelgo at'éé.

26 Áí bigha bits'ı bee ídaayágołsıyú ánádaat'ııł hádaat'ııhıı bich'í' Bik'ehgo'ihinań yó'odaabidez'aq: isdzané nnee bá álzaa n'ıı isdzané dabıı hıł ídaayágołsıyú ánádaat'ııł:

27 Da'áık'ehgo aldo' nnee isdzané bá alzaa n'ıı k'ihzhı' ádaizlaago, dabıı ilch'ı' biini' daama'; nnee dabıı hıł ídaayágołsıyú ánádaat'ııł, áí bigha nda'ıłsihıı dabıı ích'ı' nadaayi'niıł, áí da'áıgee dávik'eh.

28 Bik'ehgo'ihinań doo dayúweh yídaagołsı hádaat'ıı dahıı bigha dázhq binatsekees daanchq'ıı yich'ı' Bik'ehgo'ihinań yó'odaabidez'aq, doo ánách'ot'ııł dahıı ye'ánádaat'ıı doleelgo;

29 Doo bik'ehyú ágot'ee dahıı behadaak'ıl, la'íí nant'ı' na'idaahıı, nchq'go ánádaat'ııhıı, dawahá dayúwehégo ídáhádaat'ıınıı, da'o'ni'ıı; la' bıyééhıı ídáhádaat'ıınıı aldo' behadaak'ıl, la'ıı its'izilheehıı, lahadaadit'áhıı, nadaach'aahıı, bi'at'e' nchq'ıı, la'ıı ch'inıı daanııhıı aldo' behadaak'ıl;

30 La' yinıda'dilniłgo ch'inıı daanıı, Bik'ehgo'ihinań yik'edaannııh, doo hadın daidnłsı da, ídaa da'odlııgo dabıı ídaa yádaaktı', dabıı nchq'ı' ádaile'go yídaagoł'aah, daabishchıı n'ıı doo daidits'ag da,

31 Doo daagoyáá da, doo da'ádaanııyú ádaat'ee da, doo hadın bıł daanzhqq da, doo hadın yaa nádaagode'aah hádaat'ıı da, doo bıł daagoch'oba' da:

32 Bik'ehgo'ihinań nnee ágánádaat'ııhıı da'itsaahıı bee yándaagoz'aqo yídaagołsı ndi, doo dabızhá ágánádaat'ııł da ndi nnee ágánádaat'ııhıı bıł dádaabik'eh.

2

1 Áí bigha nnee nłını, ni hadın ánt'ee shıhıı, nnee la' baa yánłti'yúgo doo nt'é bee nkt'éégo nich'ı' ch'ıgonowáh át'éé da; nnee la' baa yánłti'yúgo dani ídił ch'ıgondeehi at'éé, ni dó' da'ágánt'éehıı bigha.

2 Díıńko bıdaagonłzı, ágánádaat'ııhıı Bik'ehgo'ihinań dávik'ehgo bándago'aah.

3 Áık'ehgo nnee nłını, dani aldo' ágánt'ııdá' ágánádaat'ııhıı baa yánłti'yúgo, ya' Bik'ehgo'ihinań doo nángo'aah da doleel nńzı gá?

4 La'ıı Bik'ehgo'ihinań bıłgoch'oba'ıı la'ıı nidag at'ééhıı hik'e nzaadyú nágoho'aahıı ch'ıda'izkaadıı doo bıł óńłtag da go'ıı; Bik'ehgo'ihinań bıłgoch'oba'ıı ninchq'ıı bits'á'zhı' hınááłgo nelnááhıı doo bıgonłsı da gá?

5 Áídá' nijıı nt'ızıı bigha la'ıı ninchq'ıı doo bits'á'zhı' áńneh hánt'ıı dahıı bigha, dani goyéé'ıı bee ích'ı'godnt'aah, Bik'ehgo'ihinań bihashke' yıł ch'ı'ıtııhıı bijıızhı'; áí bijıı dabıı dávik'ehyú át'éégo nángo'aahıı ch'ı'nah áıdoliıł;

6 Bik'ehgo'ihinañ nnee dala'á daantíígee da'ánadaat'íí n'í dábik'ehgo biyaa gozhóóní dagohíí biniidaagodile'íí yich'í' nahiniik:

7 Hadíí nkt'éégo ánadaat'ííhí yich'í' dahdaandqoh nt'éégohíí Bik'ehgo'ihinañ bits'á'dindláadíí la'íí bił dábik'eh doleehíí, la'íí dahazhí' ihinaahíí yiká daadéz'iiníí, ihina doo ngonel'ąą dahíí Bik'ehgo'ihinañ baa daidi'aah:

8 Áídá' lahadaadit'ahgo lanakaihíí, la'íí da'anii ágot'eehíí doo yikisk'eh ádaat'ee da ndi nchq'go ágot'eehíí yikisk'eh ádaat'eehíí Bik'ehgo'ihinañ bihashke'íí bee biniidaagodilne'.

9 Nnee dala'á daantíígee nchq'go ánadaat'ííhí bich'í' goyéé'go godigháh, la'íí biniidaagonkt'éé doleel, Jews daanliiníí ntsé, doo Jews daanlii dahíí áldó';

10 Áídá' dala'á daantíígee nkt'éégo ánadaat'ííhí Bik'ehgo'ihinañ bits'á'dindláadíí bíyéé doleel, bił dábik'eh doleel, la'íí ilch'í' daagont'éehíí bíyéé doleel, Jews daanliiníí ntsé, doo Jews daanlii dahíí áldó':

11 Bik'ehgo'ihinañ binadzahgee nnee doo la' itisgo yistij da.

12 Hadíí Jews bich'í' begoz'aaníí doo bit'ááhyú ádaat'ee dago nchq'go ánadaat'ííhí begoz'aaníí doo bee bándagot'aah da ndi da'íííí daaleeh; áídá' begoz'aaníí bit'ááhyú ádaat'eego nchq'go ánadaat'ííhí begoz'aaníí bee bándagot'aah;

13 (Áí begoz'aaníí dédaidits'agíí zhá doo Bik'ehgo'ihinañ binadzahgee dábik'ehyú ádaat'ee da, ndi begoz'aaníí yikisk'eh ánadaat'ííhí zhá dábik'ehyú ádaat'ee daabiłdi'nii doleel.

14 Doo Jews daanlii dahíí Jews bich'í' begoz'aaníí doo yidaagoksi da ndi dabíí ye'adaat'eehíí bik'ehgo áí begoz'aaníí anííhí yikisk'eh ádaat'eego Jews bich'í' begoz'aaníí doo yidaagoksi da ndi begoz'aaníí dabíí ídá ádaislaa:

15 Begoz'aaníí bijíí yune' dahgoz'aaníí ch'í'nah ádaayiksi, nt'é nkt'ééhíí dagohíí nchq'íí dabíí yidaagoksi, la'íí binatsekeesíí lahgo ánýodliik, lahn nkt'éégo ánsht'ee ni' daanzí, áídá' lahníí nchq'go ánsht'ee ni' daanzigo;)

16 Nnee Bik'ehgo'ihinañ yandaago'aahíí bijíí yati' baa gozhóni baa nagoshni' n'íí anííhí k'ehgo bi'at'e' nadain'íí' n'íí Jesus Christ biláhyú yandaago'aah doleel.

17 Jew niłdi'niihíí, begoz'aaníí bikisk'eh ánsht'eego dábik'ehyú ánsht'ee nńzi, la'íí Bik'ehgo'ihinañ bee ída'óndlii,

18 An hát'íiníí bígonsi nńzi, la'íí begoz'aaníí bee nił ch'ígot'ąąhíí bigha hadíí dážhó nkt'éégo ágot'eehíí zhá nił dábik'eh,

19 Bináá ágodiníí yágo'iiníí nshlii nńzigo, la'íí godilhiłí biyi' nakaihíí bá'idindláadíí nshlii nńzigo ída'óndlii,

20 Jews bich'í' begoz'aaníí biyi' il'ígóziníí la'íí da'anii ágot'eehíí begoz'ąąhíí bígonksídá' doo daagoyáá dahíí bił ch'ídaagon'áah, la'íí mé' daanliihí k'ehgo doo hwahá yidaagoksih dahíí bił ch'ídaagon'áah.

21 Ni, la' bił ch'ídaagon'áahíí níłni, dani ídił ch'ígot'áah née? Doo da'noh'íih da nniigo il ch'ígon'áahdá' in'íih née?

22 Doo nant'í' nahkai da nniigo il ch'ígon'áahdá' nant'í' nanńaa née? K'eda'ashchín nił nchq'dá' áí daach'okąąhgo nagoz'ąayú nanńaago in'íih née?

23 Ni, begoz'aaníí bee ída'óndliihíí, begoz'aaníí doo bikisk'eh ánt'éé dahíí bigha Bik'ehgo'ihinañ doo nił ilíí da go'íí.

24 Bik'ehgo'ihinañ biyati' bek'e'eshchiiníí anííhí k'ehgo doo Jews daanlii dahíí bitahyú Bik'ehgo'ihinañ bizhi'íí nchq'go baa yá'iti', nohwíí nohwicha.

25 Begoz'aaníí bikisk'eh ánt'ééyúgo circumcise ani'delzaahíí ná ilíí: áídá' begoz'aaníí doo bikisk'eh ánt'ee dayúgo doo circumcise ani'delzaa dahíí k'ehgo ánt'éé.

26 Da'áik'ehgo nnee la' doo circumcise ábi'delzaa da ndihíí begoz'aaníí anííhí k'ehgo at'ééyúgo, doo circumcise ábi'delzaa da ndi circumcise ábi'delzaahíí k'ehgo bił otag ya'?

27 Nnee bits'í bee doo circumcise ádaabi'delzaa da ndi begoz'aaníí yikisk'eh

ádaat'eeyúgo, ni, begoz'aaníi bek'e'eshchiiníi bígonksí ndi doo bikísk'eh ánt'ée dahíi ya' doo ch'í'nah ádaanile' da née?

²⁸ Nnee Jew nliigo gozlii ndi doo ái zhá bighá Bik'ehgo'ihí'nañ binadzahgee da'anii Jewhi nlii da; la'íi nnee bits'í zhá circumcise ábi'delzaahíi doo Bik'ehgo'ihí'nañ binadzahgee da'anii circumcise ábi'delzaa da:

²⁹ Áidá' bijíi biyi'dí' Bik'ehgo'ihí'nañ yidnksiníi, án da'anii Jewhi nlii; la'íi bijíi yune' circumcise ábi'delzaahíi da'anii circumcise ábi'delzaahi at'ée, biyi' siziiníi Bik'ehgo'ihí'nañ bił goyikshóqo áile'húí bighá, doo begoz'aaníi áníihíi zhá bighá da; hadín ágát'éeéhíi doo nnee zhá nkt'éeqo baa yádaakti' da, áidá' Bik'ehgo'ihí'nañ binadzahgee nkt'ée.

3

¹ Áík'ehgo Jew nliini nt'é bee itisgo at'ée? Circumcise áko'delzaahíi hant'é ílii?

² Dawa bee dázhó íliihi at'ée: dantséqee Jews daanliiníi Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' baa daadest'aahi at'ée.

³ La' doo da'odlaq dayúqohíi? Ya' doo da'odlaq dahíi bighá Bik'ehgo'ihí'nañ doo da'alch'iniiyú at'éhi at'ée da née?

⁴ Dah, da'anii doo ágát'ée da: nnee daantúqee léda'ikchoo ndi Bik'ehgo'ihí'nañ da'aniihi nliigo bíqozí le'; bek'e'eshchiiníi Bik'ehgo'ihí'nañ yich'í' yakti'go gáníi, Dábik'ehyú ánt'éeqo niyati' bee níqozí doleel, la'íi dahagee dahadín ní'iktahyúqo bitis nneléel, nii.

⁵ Áidá' doo bik'ehyú ádaant'ee dahíi Bik'ehgo'ihí'nañ dábik'ehyú at'éeéhíi ch'í'nah áyílsiyúqo hant'é daan'nii? Bik'ehgo'ihí'nañ bidenáágo nohwiniidaagodile'yúqo, ya' ái bighá doo bik'ehyú nohwich'í' at'ée da daan'nii née? (Ágádishniigo ní'godszañ biká' nnee k'ehgo yashti'.)

⁶ Dah, da'anii doo ágát'ée da: Bik'ehgo'ihí'nañ doo bik'ehyú at'ée dayúqo, hagot'éeqo ní'godszañ biká' nnee yándaago'áah doleel?

⁷ Lé'ishchoohíi Bik'ehgo'ihí'nañ da'aniiigo at'éeéhíi ch'í'nah áyílsiqo ízisgo at'éeéhíi ái bee bíqoziyúqo, nt'é bighá shíi nshch'íi k'ehgo shaa yakti'go shángo'áah?

⁸ (La' nnee nohwiní'daadihniigo nohwaa ch'inii daanii,) Nkt'éeéhíi bengowáhíi bighá nch'ó'go ádaahiit'íi le', daan'niigo nohwá ádaagozlaa. Nnee ádaanohwihihi bándagont'aahíi dábik'eh.

⁹ Áík'ehgo hago'at'ée? Ya' née Jews daandliiníi itisgo shinjéed née? Dah, doo ágát'ée da: nnee dawa, Jews daanliiníi la'íi doo Jews daanlii dahíi nch'ó'íi bí'sna' daanliigo ík'idá' ch'í'nah ádaasiidlaa;

¹⁰ Bek'e'eshchiiníi gáníi, Doo hadín dábik'ehyú at'ée da, dah, da'á'á ndi doo la' da:

¹¹ Doo hadín bił íqozí da, doo hadín Bik'ehgo'ihí'nañ yiká déz'íi da.

¹² Dawa k'ihzhí'go ádaaszaa, dawa doo da'ílii da daasilii; doo hadín nkt'éeqo ánát'íi da, dah, da'á'á ndi doo la' da.

¹³ Bidayi'híi nnee le'sitíihi bił ch'í'otaqahíi k'ehgo at'ée; bizaadíi bee k'izéda'dilteehgo yádaakti'; ch'osh bik'asda' yee na'iltseedhi bizé' yune' benagoz'aq:

¹⁴ Yati' be'okáakíi la'íi yati' koní'daadihni'íi bizé' bee hadaalk'ik:

¹⁵ Da'dizohéelzhí' daadijaadgo daahikéeh:

¹⁶ Hayú nadaakaiyú biké'dinááyú da'ikchoqohíi hik'e iniidaagodile'íi benagoz'aq:

¹⁷ Nkegohen'áaníi begoz'aqahíi doo yídaagoksi da:

¹⁸ Bik'ehgo'ihí'nañ doo daidnksí da, doo yaa natsídaakees da, nii, bek'e'eshchiiníi.

¹⁹ Jews bich'í' begoz'aaníi áníihíi nnee da'ái bit'ááhzhí' ádaat'eehíi yich'í' ániigo bídaagonlzí: áík'ehgo nnee daantúqee doo hagot'éeqo ídaa yánadaalti' da doleel, la'íi ní'godszañ biká' nnee dawa Bik'ehgo'ihí'nañ binadzahgee doo dábik'ehyú ádaat'ee dago bándagoo'áah doleel.

20 Nnee doo la' Jews bich'í' begoz'aaní yikísk'eh ánát'ííhí zhá bighá Bik'ehgo'ihí'nań binadzahgee dábik'ehyú át'ée da: begoz'aaní áníhí bighá nchọ'go ánách'ot'ííhí bígoch'ísi.

21 Nnee Jews bich'í' begoz'aaní doo yikísk'eh at'ée da ndi hagot'ée go Bik'ehgo'ihí'nań binadzahgee dábik'ehyú át'ée doleehí k'adií nohwił ch'í'nah alzaa, aí doo ánídá' begoz'aaní bek'e'eshchiiní baa na'goni, la'í Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú nada'iziid n'íi yaa nadaagosni';

22 Díinko yaa nadaagosni', Jesus Christ ch'odlaągo Bik'ehgo'ihí'nań binadzahgee dábik'ehyú ách'ít'ée, da'odlaaní dawa ágádaat'ee; nnee la' doo lahgo at'ée da, dawa dálełt'ee:

23 Nnee dawa nchọ'go ádaadzaago Bik'ehgo'ihí'nań ízisgo ye'at'éhíí dáyich'í' nihikáh;

24 Áídá' binchọ'íi bits'á'zhí' Christ Jesus ch'ínádaińil, áík'ehgo Bik'ehgo'ihí'nań baa daach'oba'go dábik'ehyú ádaat'éhi daayihni, doo nt'é bighá nahi'ńi da:

25 Bik'ehgo'ihí'nań Jesus zideego bidihí bee nnee binchọ'íi yá nahi'ńi doleelgo yił'áad, aí daayodlaągo binchọ'híi bighá baa nágodet'aa doleelgo; aí bighá Bik'ehgo'ihí'nań dábik'ehyú át'éehí nnee bich'í' ch'í'nah alzaa, án nzaadyú bádaagoho'aalgo nnee nchọ'go ánádaat'íidí doo yił ołtag da;

26 Bik'ehgo'ihí'nań dabíi dábik'ehyú át'éehí díi goldohíi biyi' nnee bich'í' ch'í'nah alne'go, dishni: dabíi dábik'ehyú át'éhi nliigo ch'í'nah alne'go, la'í dahadíń Jesus yodlaąhíi dábik'ehyú át'ée yihíhi at'ée.

27 Ídaa ch'odlíigo yách'íłt'íi hayú begoz'aa? Doo hayú begoz'aa da. Hant'é bighá? Ya' dakó nł'ée go ánách'ot'ííhí bighá Bik'ehgo'ihí'nań binadzahgee dábik'ehyú ách'ít'ée née? Dah, ki'odla'íi zhá bighá.

28 Áík'ehgo díi bídaagosilziid, nnee Jews bich'í' begoz'aaní doo yikísk'eh at'ée da ndi bi'odla'híi bighá Bik'ehgo'ihí'nań dábik'ehyú át'éhi biłni.

29 Ya' Bik'ehgo'ihí'nań Jews daanliiní zhá daabokaąhíi nlii née? Doo Jews daanlii dahíi alđó' daabokaąhíi nlii ya'? Ha'oh, doo Jews daanlii dahíi alđó':

30 Bik'ehgo'ihí'nań dała'á nlii, áík'ehgo nnee circumcise ádaabi'deszaahíi bi'odla'híi bighá Bik'ehgo'ihí'nań dábik'ehyú ádaat'éhi daabiłni doleel, la'í doo circumcise ádaabi'deszaa dahíi alđó' bi'odla'híi bighá dábik'ehyú ádaat'éhi daabiłni doleel.

31 Ágádaan'niigo begoz'aaní doo íłi dago ádaahidle' née? dah, da'anii doo ágát'ée da, áídá' begoz'aaní nłdzilgo ádaanli.

4

1 Áík'ehgo Abraham, bits'á'dí' daadihe'na'íi, nt'é daan'niigo baa nadaagohiłni' doleel?

2 Abraham dabíi nł'ée go ánát'ííhí bighá Bik'ehgo'ihí'nań dábik'ehyú át'éhi yihni lėk'eyúgo, aí bighá ída'odli doleel ni'; ndi doo Bik'ehgo'ihí'nań binadzahgee ágát'ée da lėk'e.

3 Bik'ehgo'ihí'nań biyati' bek'e'eshchiiní nt'é nii? Abraham Bik'ehgo'ihí'nań yosdlaąd, áík'ehgo bi'odla'híi bighá dábik'ehyú át'ée go bá hótag lėk'e, nii.

4 Hadíń na'iziidi bich'í' na'i'niłi doo baa ch'oba'go nahi'ńi da, ndi binasdziidhíi bighá bich'í' nahi'ńi.

5 Áídá' Bik'ehgo'ihí'nań doo bik'ehyú ádaat'ee dahíi ch'ínáyihniłhi at'ée, hadíń án yodlaąhíi bi'odla' bee dábik'ehyú át'ée go bá hótag, doo nł'ée go ánát'ííhí bighá da.

6 Da'áík'ehgo nnee doo nł'ée go ánát'ííhí bighá da Bik'ehgo'ihí'nań dábik'ehyú át'ée go bá yółtagíi biyaa gozhógo David alđó' yaa k'e'eshchii,

7 Gáníigo, Hadíń doo bik'ehyú ánádaat'íi dahíi bighá baa nádaagodeł'aa, la'í binchọ'íi bá k'e'oldeehíi biyaa daagozhó le'.

8 Nnee binchọ'íi nohweBik'ehni doo bá yółtag dahíi biyaa gozhó le', nii, David.

⁹ Ya' nnee circumcise ádaabi'deszaahíí zhá ágát'éeego biyaa gozhóq le' bíldi'nii née? Doo circumcise ádaabi'deszaa dahíí áldó' née? Abraham bi'odla'híí bighá dábik'ehyú át'éeego bá hóttag lèk'e daan'nii.

¹⁰ Dadá' bich'i' ágot'éhi? Doo hwahá circumcise ábi'dilne' dadá' née? Née bikédí'go née? Doo bikédí'go da, áidá' doo hwahá circumcise ábi'dilne' dadá'.

¹¹ Abraham circumcise ábi'deszaahíí biká'skałhíí k'ehgo bi'odla'íí bee dábik'ehyú át'éeehíí bebígózi, áidá' doo hwahá circumcise ábi'dilne' dadá' bi'odla' golíí ni'; da'odlaaníí dawa doo circumcise ádaabi'deszaa da ndi bitaa nlii doleełgo; áí áldó' dábik'ehyú ádaat'eehíí bá daahóttag doleełhíí bighá:

¹² Nnee circumcise ádaabi'deszaahíí áldó' bitaa nlii, áí doo dá circumcise ádaabi'deszaahíí zhá bighá da, ndi nohwíTaa Abraham bi'odla'ihíí yikísk'eh hikahíí bighá áldó', án doo hwahá circumcise ábi'dilne' dadá' bi'odla' golííníí áldishnii.

¹³ Bik'ehgo'ihí'nań Abraham ła'íí bits'á'dí' hadaałinolt'aaníí ni'gosdzán daabíyéé doleełgo yee bángon'áá ni', ndi doo begoz'aaníí yikísk'eh ádaat'eehíí bighá da, bi'odla'íí biláhyú dábik'ehyú ádaat'eehíí bighá.

¹⁴ Bik'ehgo'ihí'nań yegos'aaníí yikísk'eh ádaat'eehíí zhá Bik'ehgo'ihí'nań yágon'ááníí daabíyéé doleełyúgo, odla'ihíí da'ílné hileeh, ła'íí Abraham bángont'ááníí doo íłł da hileeh:

¹⁵ Begoz'aaníí golííyúgo nnee doo yikísk'eh ádaat'ee dahíí yiniidaagodile': begoz'aaníí da'ádłhyúgo begoz'aaníí bíł nach'ighaahíí áđł.

¹⁶ Áí bighá da'odlaaníí zhá, Bik'ehgo'ihí'nań bíłgoch'oba'íí biláhyú, Abraham bángont'ááníí daabíyéé doleeł; Abraham bits'á'dí' hadaałinolt'aaníí dawa Bik'ehgo'ihí'nań Abraham yágon'ááníí daabíyéé doleeł; doo hadíí begoz'aaníí daayotá'híí zhá da, ndi Abraham k'a'at'éeego da'odlaaníí áldó'; án daanohwigha da'ohiidlaaníí daanohwitaa nlii.

¹⁷ (Bik'ehgo'ihí'nań Abraham gáyłniigo bek'e'eshchii, Nnee iltah at'éeego hadaazt'íí bitaa nliigo ánishłaa, yilnii,) Abraham Bik'ehgo'ihí'nań yodlałhíí bighá áyilniigo yágon'áá lèk'e, Bik'ehgo'ihí'nań, nanezna' n'íí nádaayihil'nahíí, ła'íí doo daagolíí da n'íí daagolíigo ádaile'íí nłini:

¹⁸ Abraham hastiin nliigo doo bá ichii da ndi Bik'ehgo'ihí'nań yodlałago án bits'á'dí' t'ah nyohokíí, Nits'á'dí' łał doleeł, bíłdo'niiđhíí k'ehgo nnee łałago iltah at'éeego hadaazt'íí bitaa nlii doleełgo.

¹⁹ Abraham dała'á gonenadín hak'e shii bíłegodzaago bits'í daztsąhíí k'ehgo adzaa, ła'íí bi'aa, Sarah, doo ılchii da, ágát'ée ndi Abraham áí doo yaa natsekees da, áidá' bi'odla' doo t'aązł' bągodeyaa da lèk'e:

²⁰ Bik'ehgo'ihí'nań bángon'ááníí doo t'aązł' natsíná'ıkeesgo yodlał da; áidá' Bik'ehgo'ihí'nań ya'ihénziigo bi'odla'íí nłdzil silii;

²¹ Bik'ehgo'ihí'nań hadíí yee bángon'ááníí ye'ile'go yinel'ąhíí Abraham da'anii yígólł lèk'e.

²² Áík'ehgo bi'odla' golííhíí bighá Bik'ehgo'ihí'nań dábik'ehyú át'éhi yilnii.

²³ Áidá' áyilniihíí doo dabíí zhá bee bá k'e'eshchii da;

²⁴ Ndi née áldó' nohwá bek'e'eshchii, née Jesus nohweBik'ehń daztsąđ' naadiidzaago ábíłaałhíí daahohiidlaaníí áldó' nohwá hóttag doleeł;

²⁵ Jesus nohwí'at'e' nchọ'híí bighá zesłł, ch'ínánohwinłłhíí bighá naadiidzaago ábi'delzaa.

5

¹ Áík'ehgo da'osiidlałđhíí bighá nohwinchọ'íí bits'á'zhł' ch'ínánohwinłłgo Jesus Christ nohweBik'ehń biláhyú Bik'ehgo'ihí'nań nkegohen'ááníí yee nohwinełłł:

² Jesus biláhyú nohwí'odlà'í bee Bik'ehgo'ihí'nań bílgoch'oba'í goz'ąą yuńe' hah'agóót'i'go nohwá alzaa ąldó', ąí biyi' yuńe' nasiidzi, ła'í Bik'ehgo'ihí'nań ízisgo ye'at'éehí łąhdí' nohwíyée doleeńi ndaahóndliigo baa nohwíł daagozhóq.

³ Doo da'ái zhá da, Christ bighą nohwiniidaagonł'ée ndi baa nohwíł daagozhóq; koniigonł'éeńi kóni' k'eh ąch'įsiní ąkółsįhí bídaagonł'įhí bighą;

⁴ Ła'í kóni' k'eh ąch'įsiní ko'at'e' nł'éeqo ąyįłsį, ła'í ko'at'e' nł'éeńi Bik'ehgo'ihí'nań ízisgo ye'at'éehí łąhdí' kóyée doleeńi nch'ohįgo ąkółsį;

⁵ Ła'í Holy Spirit nohwaidin'áanı biláhyú Bik'ehgo'ihí'nań bíł daanjqohí nohwíł behalk'įhí bighą ąí ndaahóndliihí begolne', ąík'ehgo doo baa yadaandzi da doleeł.

⁶ Doo hagog'éeqo įch'odaahi'ńi dadá', Bik'ehgo'ihí'nań t'ah doo daadinłzi dadá', da'ąíqee biká' ngonyáągo Christ nohwá daztsąą.

⁷ Nńee dábik'ehyú ąt'éehí ndi doo hadńi yá datsaah at'ée da; dagohí ła' nńee nł'éeqo at'éehí yá datsaah shį.

⁸ Ąídá' t'ah nchq'go ądaant'eedá' Christ nohwá daztsąą, ąí bee Bik'ehgo'ihí'nań bíł daanjqohí nohwíł ch'į'nah ąyįłaa.

⁹ Ąík'ehgo bidíł bee Bik'ehgo'ihí'nań binadzahqee dábik'ehyú ądaant'ee daasiidłigo, da'ąńiigo ąń binkááyú Bik'ehgo'ihí'nań bihashke'í bee nohwiniidaagodilne' doleeł n'í bits'ą'nohwide'ńi.

¹⁰ T'ah Bik'ehgo'ihí'nań bi'ńa' daandłidá' biYe' daztsąąhí bee bíł k'í nádaasiidłi lęk'eyúgo, ąí bitisgo bíł k'í daasiidłigo biYe' nohwíyi' hińaahí bighą hasdánohwiido'ńi.

¹¹ Doo ąí zhá da, Jesus Christ nohweBik'ehń biláhyú Bik'ehgo'ihí'nań baa nohwíł daagozhóq, da'ąń biláhyú Bik'ehgo'ihí'nań bíł k'í nádaasiidłi.

¹² Dí k'ehgo nko ągót'įid, nńee dała'á, Adam holzéhi, bee ni'gosdzán biká' nchq'í ła'í nchq'í biláhyú da'itsaahí bengonyáą; ąík'ehgo nńee dawa da'itsaahí bee bich'į' godeyaa, nńee dawa nchq'go ąnádaat'įłhí bighą:

¹³ (Bik'ehgo'ihí'nań yegos'aaní doo hwahá alne' dadá' nchq'í ni'gosdzán biká' be-nagowaa, ndi begoz'aaní da'ądįhyú nńee nchq'go ądáat'įid ndi doo bąndaagot'a' da.

¹⁴ Ąídá' Adam dehezna'dí' Moses naghaazhį' da'itsaahí bik'ehgo nagowaa lęk'e, nńee Adam įsįhí k'ehgo doo da'įsįh da ndi; Adam da'itsaah zhińéeqo nńee dawa yá sizį lęk'e, ndi ła' dogaał doleeńi ihí'ńa zhińéeqo nńee dawa yá hizį'.

¹⁵ Bik'ehgo'ihí'nań daazhógo kainé'í doo Adam įsįhí bíł łąt'ee da: nńee dała'á, Adam holzéhi, įsįhí bighą nńee łąągo da'itsaahí bee bich'į' godeyaa, ąídá' ąí bitisgo Bik'ehgo'ihí'nań bílgoch'oba'í ła'í ąí biláhyú kainé'í, nńee dała'á Jesus Christ holzéhi biláhyú, nńee łąągo ihí'naahí yaa daidez'ąą.

¹⁶ Ła'í daazhógo kaa hi'ńé'í doo ąí nńee nchq'go adzaa n'í ąile'í bíł łąt'ee da: ąí nńee dała'á įsįhí bíł ch'įgódeehgo ąile', ndihí łąągo nda'hesiidá' daazhógo kaa hi'ńé'í Bik'ehgo'ihí'nań binadzahqee dábik'ehyú ądaach'it'éeqo ąile'.

¹⁷ Ąík'ehgo nńee dała'á, Adam holzéhi, įsįhí bighą da'itsaahí bik'ehgo nagowaa, ąí nńee dała'á binkááyú; ąí bitisgo nńee dała'á, Jesus Christ holzéhi, binkááyú nńee Bik'ehgo'ihí'nań bílgoch'oba'í dązhq ch'įda'izkaadí daayit'įh, ła'í dábik'ehyú ągot'eeńi daazhógo kainé'í ąldó' daayit'įh, ąík'ehgo dawahá yitis daanłigo daahńaa doleeł.)

¹⁸ Ąík'ehgo nńee dała'á įsįhí bighą nńee dawa baa yá'iti'go bíł ch'įgódeeh; ła'í nńee dała'á dábik'ehyú ąt'éehí biláhyú Bik'ehgo'ihí'nań binadzahqee nńee dawa dábik'ehyú ądaat'eego daahńaa doleeł, ąí Bik'ehgo'ihí'nań daazhógo nńee yaa daidez'áni at'ée.

¹⁹ Nńee dała'á doo ąłdi'ńiiyú ąt'ée dahí bee łąągo doo bik'ehyú ądaat'ee da daasilį, da'ąík'ehgo nńee dała'á ąłdi'ńiiyú ąt'éehí bee łąągo dábik'ehyú ądaat'eego ądaadolńi.

²⁰ Jews bich'į' begoz'aaní bengonyáągo nda'įsįhí łąą silį. Ąídá' nda'įsįhí łąą silįyú Bik'ehgo'ihí'nań bílgoch'oba'í itisgo łąągo begoz'ąą:

21 Nda'iksiihí bigha da'itsaahí bik'ehgo nagowaa lək'e, da'áik'ehgo dávik'ehyú ágot'eehí bee Bik'ehgo'ihinañ bilgoch'oba'í bik'ehgo nagowaa, la'í nnee Jesus Christ nohweBik'ehñ biláhyú ihinañ doo ngonel'ąą dahí yee daahinaa doleel.

6

1 Nt'é daan'nii doleel áidá? Ya' Bik'ehgo'ihinañ bilgoch'oba'í ląągo begoz'ąą doleelhí bigha ncho'í dayúwehyú baa nahiikai doleel née?

2 Dah, da'anii doo ágát'éé da. Hagot'éégo nohwincho'í bich'í' dasiitsąądá' dayúwehyú ncho'í biyi' nahiikai doleel?

3 Ya' díi doo bídaagonłsı da née? Daanohwigha baptize ádaanohwi'deszaahí Jesus Christ bil dała'á daasiidliįgo, baptism bee án bil dasiitsąąhi at'éé.

4 Áik'ehgo lebi'doltjiihí k'ehgo baptism bee bil dasiitsąądí' bí bil lenohwido'nıl: áik'ehgo nohwiTaa binawod dák'a'at'éhi bee Christ daztsąądí' naadiidzaahí k'ehgo née alđó nohwe'ina' ánidégo ánálzaahí bikísk'eh hiidaalgo dávik'eh.

5 Áik'ehgo Jesus bil dała'á daasiidliįgo bil dasiitsąądá' dabíi daztsąądí' naadiidzaagee alđó' dała'á bil daandliį doleel:

6 Díinko bídaagonłzı, nohwincho'í be'ádaant'eehí dawa bil ch'ihideeh doleelgo, la'í ncho'í doo dayúweh bi'isna' daandliį da doleelhí bigha ncho'í be'ádaant'ee n'íi tsj'ılna'áhi biká' Christ bil binohwi'deskał.

7 Hadín daztsąąhí ncho'í doo dayúweh bi'isna' nliį da.

8 Néé Christ bil dasiitsąąyúgo, bil daahin'naa doleelgo daahohiidląą:

9 Christ daztsąądí' naadiidzaago doo dananátsaah dago bídaagonłzı; da'itsaahí doo dayúweh botą' da.

10 Jesus ncho'go ágot'eehí bigha daztsąą, dałandigeę ąął łayıilaago: áidá' hinaahí Bik'ehgo'ihinañ zhinéego hinaa.

11 Da'áik'ehgo ídaa natsídaahkees, nohwíi alđó' ncho'go ágot'eehí bich'í' dasohtsąą, áidá' Jesus Christ biláhyú Bik'ehgo'ihinañ bá daahinohnaa.

12 Ái bigha nohwits'í datsaahí doo ncho'í bich'í' bil ch'í'nótjiih hela', ágádaanoht'eeýúgo ncho'í nohwebik'eh doleel, nohwits'í ncho'go hádaat'iinií doo bikísk'eh ádaanoht'ee da le'.

13 Nohwits'í doo la' ndi bee ncho'go ágot'eehí bich'í' bídaalnaa da le', doo bee ncho'go ádaanoht'ee da le': áidá' nnee nanezna'dí' naadiikaihí k'a'at'éégo nohwincho'hí bigha nanesona' ndi k'adíi hasdákkaigo daahinohnaa, áik'ehgo Bik'ehgo'ihinañ bich'í' ídidaal'naa le', la'í nohwits'í dawa Bik'ehgo'ihinañ bich'í' bídaalnaa le', ái bee dávik'ehyú ádaanoht'ee le'.

14 Begoz'aaní doo nohwebik'eh da, áidá' Bik'ehgo'ihinañ bilgoch'oba'í nohwebik'ehi at'éé: áik'ehgo ncho'í doo dayúweh nohwebik'eh da le'.

15 Hago'at'éé áidá? Begoz'aaní doo nohwebik'eh da, áidá' Bik'ehgo'ihinañ bilgoch'oba'í nohwebik'ehí bigha ya' dayúweh ncho'go ánadaahiit'jiił née? Dah, da'anii doo ágát'éé da.

16 Ya' díinko doo bídaagonłsı da née? Hadín bikísk'eh ádaanoht'ee doleelhí bigha baa ídaadesoht'ąąyúgo, ái bánada'ohsiidhi at'éé; ncho'í baa ídaadesoht'ąąyúgo da'itsaahí nohwidahyú begoz'ąą, áidá' Bik'ehgo'ihinañ baa ídaadesoht'ąąyúgo dávik'ehyú ágot'eehí nohwidahyú begoz'ąą.

17 Áidá' Bik'ehgo'ihinañ ba'ihégołsı, lah ncho'go ágot'eehí bánada'ohsiid ni', ndi yati' bee nohwil ch'ígót'áanii nohwijídí' bikísk'eh ádaanoht'ee daasoljii.

18 Áik'ehgo ncho'í doo hagot'éégo be'ádaanoht'ee da daasoljiihí bigha dávik'ehyú ágot'eehí bánada'ohsiidíi daasoljii.

19 Yati' dabígózinéhi bee yashti', doo áik'ehgo yashti' dayúgo doo nohwil ígółzı da doleel ni': nohwits'í la' bee ncho'go na'idáhi la'í ncho'go ágot'eehí dayúweh ilk'edaahit'jiił

bich'í' ídídaa'naa ni'; k'adíí da'ágát'éeego nohwits'í dawa bee dávik'ehyú ágot'eehíí bich'í' ídídaa'naa le', áik'ehgo nkt'éeego hadaanohwidiléh doleel.

20 Nchq'go ágot'eehíí bánada'ohsiidá' dávik'ehyú ágot'eehíí doo hagot'éeego be'ádaanoht'ee da ni'.

21 Anádaaht'íídíí k'adíí bik'ee ídaayádaanoht'íí n't'é bee daasoht'íí? Ágádaat'eehíí aqłgee da'itsaahíí begoz'aa.

22 Áídá' k'adíí nchq'íí doo hagot'éeego be'ádaanoht'ee da, la'íí Bik'ehgo'ihí'nań bánada'ohsiidíí daasolij, áik'ehgo nkt'éeego hadaanohwidile', áí aqłgee yaaká'yú dahazhí' ihí'naahíí begoz'aa.

23 Konchq'íí da'itsaahíí bidená nahi'niil, áídá' Bik'ehgo'ihí'nań dahazhí' ihí'naahíí kaidoné', Jesus Christ nohweBik'ehń biláhyú.

7

1 Shik'ííyú, (begoz'aaníí bídaagonolsini nohwich'í' k'e'eshchii,) begoz'aaníí nnee dánehena'zhí' yebik'ehgo bídaagonolsi.

2 Isdzán bika' t'ah hínaago yiké'zhí' nliigo begoz'aa; áídá' bika'íí daztsaayúgo dábiini'yú át'ée hileeh.

3 Áik'ehgo bika'íí hínaadá' la' nnee yił naná'naáyúgo, nant'í' naghaa daayilni doleel: áídá' bika' daztsaayúgo dábiini'yú át'ée; áik'ehgo la' nnee yił naná'naáyúgo doo nant'í' naghaa da.

4 Áik'ehgo shik'ííyú, Christ daztsaahíí bigha nohwíí bił dała'á daasolijgo begoz'aaníí doo nohwenábik'eh dago bich'í' dasohtsaq; la'ihíí bíyéé daanoht'íí doleelgo, án daztsaadi' naadiidzáhi nli, áik'ehgo nkt'éeego ágot'eehíí Bik'ehgo'ihí'nań bá ádaaht'íí.

5 Nchq'go be'ádaant'eehíí nohwebik'ehgo daahi'naadá' begoz'aaníí nchq'go hádaaht'íí nnohwi'í' hizí'go áyílaahíí nohwits'í' yi' na'iziid ni', áik'ehgo nchq'go ánadaaht'íí bigha da'itsaahíí bee nohwich'í' goz'aa ni'.

6 Jews bich'í' begoz'aaníí bi'isna' daandlijgo nohwota' n'íí bits'á'zhí' nane'na'go, k'adíí begoz'aaníí bits'á'zhí' ch'ínankai; doo begoz'aaníí ilk'idá' bek'e'eshchíí n'íí nanohwilaágo Bik'ehgo'ihí'nań bá nada'idziid da, áídá' Holy Spirit nanohwilaágo nada'idziid.

7 N't'é daan'ni doleel áídá'? Begoz'aaníí nchq'íí bił dálekt'ee née? Dah, da'anii doo ágát'ée da. Begoz'aaníí da'adíhyúgo nchq'íí doo bígonsi da doleel ni': begoz'aaníí, Doo dawahá ídáhánt'íí da le', doo shilni dayúgo, dawahá ídáhách'ít'íí doo bígonsi da doleel ni'.

8 Áí bengot'áaníí, Doo dawahá ídáhánt'íí da le', shilniigo dayúwehégo ídáhásht'íígo áshíílaa. Begoz'aaníí áníhíí doo hwahá bígonsi dadá' nshchq'yúgo ndi doo bígonsi dahíí bigha nchq'íí shich'í' daztsáni k'ehgo at'ée ni'.

9 Lah begoz'aaníí doo bígonsi dago hinshnaa ni': áídá' bengot'áaníí bígosíłsídá' nchq'íí híína', áik'ehgo nchq'íí baa nannaayúgo ndizoht'íí at'ée shilniigo shizes-híhíí k'ehgo at'ée.

10 Áik'ehgo bengot'áaníí, da'ái ihí'naahíí shainé' doleel n'íí, da'itsaahíí shá áyílaago bígosíłsíd.

11 Bengot'áaníí nashíílaágo nchq'íí shich'í' nazhch'a', la'íí bee shidizesdij.

12 Áik'ehgo begoz'aaníí dilzih, la'íí bengot'áaníí dilzih, dávik'ehyú át'ée, la'íí nkt'éhi at'ée.

13 Áik'ehgo ya' áí nkt'éhíhíí da'itsaahíí shá áyílaa née? Dah, da'anii doo ágát'ée da. Áídá' nehíłsídá' begoz'aaníí doo bikísk'eh ánsht'ee da ni', áik'ehgo begoz'aaníí da'itsaahíí shángot'áá, nchq'íí da'anii nchq'íí at'éeego bígózi doleelhíí bigha begoz'aaníí alzaa; áik'ehgo bengot'áaníí biláhyú nchq'íí dázhq' itisyú nchq'go hileeh.

14 Begoz'aaníí yaaká'dí'hi at'éeego bídaagonlzi: áídá' shíí nchq'go be'ánsht'eehíí bigha nchq'íí bich'í' nashi'dehezni.

15 Nt'é bigha ánasht'íhí doo bigonsi da: doo hasht'íyú ánasht'íj da; áidá' shil nchó'í be'ánasht'íj.

16 Doo hasht'íyú ánasht'íj dago begoz'aaní bee nshchó'í bigosíjsid, áik'ehgo begoz'aaní áníhí n't'éé lãá, dishni.

17 Áik'ehgo doo dashí ánasht'íj da, ndi nchó'i shiyi' golíni ánat'íj.

18 Doo n't'ééhí shiyi' golí dago bigonsi (dashí she'at'e'í ádishni:) dá bik'ehyú ánsht'eego hasht'íj ndi be'ánasht'íhí doo hagot'éego be'ánash'ne' da.

19 N't'ééhí be'ánasht'íj go hasht'íhí doo be'ánasht'íj da: áidá' nchó'í doo hasht'íj dahí zhá be'ánasht'íj.

20 Doo hasht'íyú be'ánasht'íj dayúgo doo dashí ánasht'íj hasht'íjgee nchó'í shiyi' golíni ánat'íj.

21 Díinko be'ánsht'eego bigosíjsid, n't'ééhí be'ánasht'íj hasht'íjgee nchó'í shidáhgee begoz'ãã.

22 Shijí yune' Bik'ehgo'ihí'nañ yegos'aaní n't'éé, ídish'ni:

23 Áidá' ídidistsããgo díinko bigosíjsid, shits'í nchó'go hádaat'iiní shinatsékees n't'ééhí yil nagonkaad, áik'ehgo shiyi'yú nchó'í bi'isna' nshíjgo áshíj.

24 Nnee débaagoch'oba'ihí nshíni lãã! Díi shijí biyi' nchó'í shizihéehí hadín yits'á'shíteeh?

25 Bik'ehgo'ihí'nañ zhá, Jesus Christ nohweBik'ehñ biláhyú lãã, ái bigha Bik'ehgo'ihí'nañ ba'ihénsi. Áik'ehgo dashí shinatsékeesí bee Bik'ehgo'ihí'nañ yegos'aaní bikísk'eh ánsht'ee; áidá' shits'í be'ánsht'eehí nchó'í zhá bikísk'eh ánsht'ee.

8

1 Áik'ehgo k'adí Christ Jesus biyi' daanlíni, bigha bil ch'ígódeeh doleeí da'ádih, ái doo bi'at'e' nchó'í yikísk'eh ádaat'ee da, áidá' Holy Spirit zhá yikísk'eh ádaat'ee.

2 Christ Jesus biyi' nshíjgo, Holy Spirit behinshnaahí binawodí nchó'í binawodí bee dastsah doleeí n'í yits'á' shinktí.

3 Jews bich'í' begoz'aaní nchó'go be'ádaant'eehí bigha doo nalwod da silij, áik'ehgo begoz'aaní doo áyóléh át'éé da n'í Bik'ehgo'ihí'nañ áyílaa, án dabí biYe' nohwits'í nda'ísihí k'ehgo at'éégo nohwinchó'hí bigha yin'a', áik'ehgo nchó'í nohwits'í yiy' golíni bil ch'ígódeeh doleeígo bángot'ãã:

4 Néé doo nohwi'at'e' nchó'í bikísk'eh ádaant'ee da, áidá' Holy Spirit zhá bikísk'eh ádaant'eehí bigha begoz'aaní dá bik'ehgo aníhí bikísk'eh ádaant'ee.

5 Hadí dabí bi'at'e' yikísk'eh ádaat'eehí bits'í hádaat'iiní zhá yaa daabiini'; áidá' Holy Spirit yikísk'eh ádaat'eehí Holy Spirit hádaat'iiní yaa daabiini'.

6 Ko'at'e' nchó'í bikísk'ehyú ágot'eehí baa koni'í da'itsaahí bee ká goz'ãã; áidá' Holy Spirit bikísk'ehyú ágot'eehí baa koni'í ihí'naahí la'í ilch'í'gont'ééhí bee ká goz'ãã.

7 Hadín bi'at'e' nchó'í yikísk'ehyú ágot'eehí yaa biini'í Bik'ehgo'ihí'nañ yik'ennih: Bik'ehgo'ihí'nañ yegos'aaní doo ye'at'éé da, da'anii doo áonéh át'éé da.

8 Áik'ehgo hadín dabí bi'at'e'í yikísk'eh ádaat'eehí doo hagot'éego Bik'ehgo'ihí'nañ yil daagoyilshóni at'éé da.

9 Áidá' nohwí doo nohwi'at'e' nchó'i bikísk'eh ádaanoht'ee da, áidá' Holy Spirit yikísk'eh ádaanoht'ee, Bik'ehgo'ihí'nañ biSpirit da'anii nohwiyi' golíyúgo. Nnee la' Christ biSpirit doo da'anii biyi' golí dayúgo, án doo Christ býéé nlij da.

10 Christ nohwiyi' golíyúgo, nohwits'í nanne' ndi Holy Spirit biláhyú daahinohnaa, dá bik'ehyú ádaanoht'eego ánohwilaahí bigha.

11 Jesus daztsãdí naadiidzaago áyílaahí biSpirit nohwiyi' golíyúgo, Christ daztsãdí naadiidzaago áyílaahí biSpirit nohwiyi' golíni biláhyú nohwits'í dastsah doleeí áldó' hínaago ánaíde'.

12 Áí bigha, shik'íyú, doo nt'é bigha nohwi'at'e' nchọ'í bikísk'eh ádaant'ee da.

13 Dánohwíí nohwi'at'e' bikísk'eh ádaanoht'eeyúgo nanohne': áídá' nohwi'at'e' nchọ'í Holy Spirit bee nadaaktseedyúgo da'anii daahinohnaa.

14 Bik'ehgo'ihinań biSpirit nadaabiilaahíí dawa, áí da'anii Bik'ehgo'ihinań bichagháshé daanlíni ádaat'ee.

15 Holy Spirit biláhyú Bik'ehgo'ihinań bichagháshé daasiidlii, áík'ehgo k'adíí doo isnah binant'a' yédaaldzidhíí k'ehgo Bik'ehgo'ihinań bédaahiildzid da, áídá', Ábba, shiTaa, daabik'nii.

16 Bik'ehgo'ihinań bichagháshé daandliigo nohwijíí yune' Holy Spirit dabíí nohwil nadaagolní':

17 Bichagháshé daandliiyúgo Bik'ehgo'ihinań bíyééhíí nohwíyée doleel, néé hik'e Christ bilgo; Christ bil nohwiniidaagonkt'éé lèk'eyúgo, dabíí bil dała' ízisgo be'ádaant'eego ádaanothwi'dolnii.

18 Yunáasyú baa gozhóóníí nohwádihyú goz'aaníí ch'í'nah ádolnii, áí baa natseskeesgo díí jiiigo nyee'i biyi' nashaahíí doo shil hago'at'éé da.

19 Dawa Bik'ehgo'ihinań áyíílaahíí Bik'ehgo'ihinań bichagháshé da'anii bíyéégo ch'í'nah ádolnii k'íí dázhọ yiká daadéz'iiigo biba' ádaat'ee.

20 Dawahá alzaahíí doo nt'é da'ílii dago alzaa, doo hádaat'iihíí bigha da, áídá' ágádaat'eego Bik'ehgo'ihinań bándagoz'áá, ágát'éé ndi díínko Bik'ehgo'ihinań nyohíí;

21 Dawahá alzaahíí da'ílii hileeh di'nii ndi bits'á'zhí' hasdádokah, Bik'ehgo'ihinań bichagháshé baa gozhọ doleelgo da'itsaahíí yits'á'káhíí k'ehgo dawahá alzaahíí áldó' da'ílii hileehíí yits'á'dokah.

22 Dawa alzaahíí dała' bil na'dini'go ík'idi'nii, díí jii t'ah ágát'éégo bídaagonlzi.

23 Áídá' doo áí zhá da, néé dó', Bik'ehgo'ihinań bichagháshé daandliigo ch'í'nah ádaanothwi'dolniiigo nohwits'í la'i ánalneh doleehíí biba' ádaant'eedá' ík'ida'n'nii, néé Holy Spirit nohwiyi' na'iziid nkegonyaahíí ndi ík'ida'n'nii.

24 Díí nkt'éhi ndaahóndliigo hasdánohwi'donil: nkt'éhi ch'o'iiyúgo doo nt'é bigha nnach'odlíí da: hadín nt'éhéta yiltsaayúgo nt'é bigha dayúweh nyiho k'íí doleel?

25 Áídá' nt'éhéta doo daahiit'ii dahíí ndaahóndliiyúgo, hada'óluiigo biba' ádaant'ee.

26 Ágát'éégo doo daandzil dagee Holy Spirit nohwich'oniih: nt'é bigha da'ohiikaah doleehíí doo bídaagonlzi da ndi Holy Spirit dabíí nohwá okaah, néé ch'éh ádaan'niihíí bigha ík'eda'n'iiigo.

27 Holy Spirit nnee Bik'ehgo'ihinań báhadaadeszaahíí yá okaah, Bik'ehgo'ihinań hát'iihíí k'ehgo okaahíí bigha Bik'ehgo'ihinań, kojíí yune' nantaahíí, Holy Spirit binatsekeesíí yígótsi.

28 Díínko bídaagonlzi, hadíí Bik'ehgo'ihinań bil daanzhooníí, la'íí dabíí ngonlchiiigo yiká ádaanniidíí dawa dała' nkt'éégo bá ádaalne'go áyiltsi.

29 Bik'ehgo'ihinań nnee bíyéé doleehíí dabíntségo yidaagótsi, áí biYe' yedaakt'éégo ádaabidilne'go dabíntsé yengon'áá, biYe' bik'isyú láágo bíí dantsé nagháa doleehíí bigha.

30 Bik'ehgo'ihinań bíyéé doleehíí dabíntsé yidaagótsiníí yiká ádaanniid: yiká ádaanniidíí binchọ'í yits'á'zhí' ch'ínádaayiznil: la'íí ch'ínádaayiznilíí ilch'í'daabi'dolniiigo yágon'áá.

31 Áík'ehgo nt'é daan'nii áídá'? Bik'ehgo'ihinań bil daagohiit'iiyúgo, hadínshá' nohwich'í' na'iziidgo nohwaa gonlnee doleel?

32 Bik'ehgo'ihinań dabíí biYe' ndi doo t'áazhí' yotá' dago daanothwigha nohwá nyink'tíiníí, da'án bil dała' dawahá daazhógo nohwainé' go'íí.

33 Nnee Bik'ehgo'ihinań yita'hazlaahíí hadín nt'é yik'izhí' yidi'aah? Bik'ehgo'ihinań dábi'ehyú ádaat'éhi yilniiidi at'éé.

34 Hadín nohwil ch'ídaagóghheehgo nohwándaago'aah áídá'? Christ Jesus doo nohwándaago'aah da, án nohwá daztsáá, áíd' daztsáád' naadiidzaa, án Bik'ehgo'ihinań

bigan dihe'nazhinéego dahsdaa, da'án aldó' nohwá ná'okaq̄ahi at'éé.

³⁵ Hadínshá' Christ bił daanjoq̄híi yits'á'zhí' ánohwile'? Doo hadín da go'íi. Ya' nyee'íi biyi' hiikahíi Christ bił daanjoq̄híi yits'á'zhí' ánohwile' née, ya' nohwich'í' nagont'ogíi née, ya' nohwiniidaagonk'ééhíi née, ya' shiná' góyéé'íi née, ya' nohwidiyágé ádihíi née, ya' ngodzidíi née, dagohíi ya' besh be'idiltkishé bee nohwidizideehíi née?

³⁶ Bek'e'eshchiiníi gáníigo, Níyéé daandliihíi bighá nadaanohwi'ditseedgo o'i'ááh; dibelíi natseedgo bágoz'aq̄híi k'ehgo nohwaa natsídaats'ikees.

³⁷ Dah, díi dawa bee nohwich'í' ánágot'íi ndi, Christ bił daanjoq̄híi biláhyú doo adzaayú itisgo daagonelnaa da.

³⁸ Da'anii bígonsi, doo nt'é Bik'ehgo'ihí'nań bił daanjoq̄híi yits'á'zhí' nohwinoníi at'éé da, da'itsaahíi ndi, ihí'naahíi ndi, Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á yaaká'yú daagolíníi ndi, spirits ncho'íi binadaant'a'íi ndi, spirits binawodíi ndi, dák'ad be'ágot'eehíi ndi, yunáásd' nohwich'í' goldohíi ndi,

³⁹ Yudahyú ágot'eehíi hik'e yuyahyú ágot'eehíi ndi, nt'éhéta alzaahíi ndi, díi dawa doo Bik'ehgo'ihí'nań bił daanjoq̄híi yits'á'zhí' nohwinoníi at'éé da, Christ Jesus nohwe-Bik'ehń biláhyú Bik'ehgo'ihí'nań bił daanjoq̄.

9

¹ Christ binadzahgee da'anii ádishnii, doo l'élishchoo da, da'anii ádishniigo Holy Spirit shijíi yuñe' shíł nagolní',

² Doo shíł gozhóq da, shijíi dázhq̄ nniih nt'éé.

³ Bígonedzaayúgo shik'íiyú, bił hat'íi, hasdakáh doleełhíi bighá Christ bits'á'dí' shíł ch'ígódeeh ndi nzhq̄q̄ doleeł ni':

⁴ Ái Israel hat'íi daanlii; Bik'ehgo'ihí'nań bichagháshé daanliigo baa daagodest'aa, la'íi Bik'ehgo'ihí'nań bits'á'idindláádíi yil daanlii, la'íi Bik'ehgo'ihí'nań bił lándagost'aa, yegos'aaníi aldó' baa daidez'aa, hagot'éégo da'okaq̄h doleełhíi baa daadest'aa, la'íi Bik'ehgo'ihí'nań nt'éégo ágot'eehíi nohwíyéé doleeł daayihniigo yaa daagodez'aa;

⁵ Israel hat'íi ilk'idá' nnee níi, Bik'ehgo'ihí'nań hadaabidezníi, bits'á'dí' hadaalinolt'aa, ái bits'á'dí' Christ gozliigo nnee silii, án dawa yitis nlii, Bik'ehgo'ihí'nań nlii, dahazhí' ba'ihégoši le. Doleełgo at'éé.

⁶ Bik'ehgo'ihí'nań Israel hat'íi yágon'ááníi doo edehniigo baa natsekees da. Israel holzéhi bits'á'dí' hadaalinolt'aaníi Bik'ehgo'ihí'nań binadzahgee doo dawa da'anii Israel hat'íihíi daanlii da:

⁷ La'íi Bik'ehgo'ihí'nań Abraham bits'á'dí' hadaalinolt'aaníi doo dawa hadaihezníi da: áidá' Abraham gáyihniid, Niye' Isaac bits'á'dí' hideshchiiníi zhá nichagháshé bíldí'ni doleeł.

⁸ Díínko áldishnii, Abraham bits'á'dí' hadaalinolt'aaníi doo ái zhá bighá Bik'ehgo'ihí'nań bichagháshé bił otag da: áidá' Bik'ehgo'ihí'nań Abraham yágon'ááníi bik'ehgo hadaalinolt'aaníi, ái da'anii bichagháshé bił otag.

⁹ Bik'ehgo'ihí'nań gáníigo Abraham yágon'áá, Kodí' lenágodzaago kú nánsdzaago ní'aa, Sarah, bizhaazhé ishkiin golíi doleeł, nii l'ék'e.

¹⁰ Doo ái zhá da; áidá' Rebecca aldó' nnee, Isaac holzéhi, bits'á'dí' daadihe'na'i, yá hiltsaq silii,

¹¹ (Bik'ehgo'ihí'nań dabíi bik'ehgo nnee hadaayiniil, doo ánadaat'íiłhíi bighá da, áik'ehgo Rebecca bichagháshé doo hwahá daagoleeh dadá', la'íi doo hwahá nt'éégo dagohíi ncho'go ánadaat'íił dadá', Bik'ehgo'ihí'nań Isaac hayiktíi bighanigolíiłhíi begolne' doleełgo,)

¹² Rebecca bił nagosni', Dantsé nagháhihíi iké'yú nagmaahíi binal'a'á nlii doleeł.

¹³ Bek'e'eshchiiníi gáníigo, Jacob shíł nzhq̄q̄ ni', áidá' Esauhíi doo hasht'íi da ni'.

14 Nt'é daan'nii áidá? Ya' Bik'ehgo'ihí'nań doo dábik'ehyú át'éé da née? Dah, da'anii doo ágát'éé da.

15 Bik'ehgo'ihí'nań Moses gáyihni, Hadíí hádaasht'iiníí baa daach'oshba' doleeł, ła'íí hadíí hádaasht'iiníí baa tídaasht'ii doleeł, nii.

16 Áík'ehgo nnee nt'é hát'íiníí dagohíí nnee binawodíí doo bighą Bik'ehgo'ihí'nań habít'íí da, ndi bíłgoch'oba'íí ch'í'nah hileehíí bighą.

17 Bik'ehgo'ihí'nań biyati'íí biyi' Pháraoh gáyihni, Shinawodíí ninkááyú hit'íí doleełhíí bighą, ła'íí ni'gosdzán biká' dągoz'ąą nt'éégo shizhi' bígózi doleełhíí bighá nant'aago ániishłaa, nii.

18 Áík'ehgo Bik'ehgo'ihí'nań dabíí hát'íígo ła' yaa ch'oba', áidá' ła' bijíí nt'izgo ádaile'.

19 Gáshihni áidá', Nt'é bighą Bik'ehgo'ihí'nań t'ah nnee nch'og'ó ánát'íígo yik'izhí' di'aah? Bik'ehgo'ihí'nań nt'é hát'íiníí doo hadííń hago áyoléh át'éé da.

20 Dah, nnee zhá níłni, hago'at'éégo Bik'ehgo'ihí'nań t'ąązhí' bich'í' yánánłtih? Ábi'deszaahíí ábíłlaahíí, Nt'é bighą gát'éégo áshiinłaa, yihni doleeł née?

21 Nnee gosht'ish tús áile'íí gosht'ish dała'á sitłegi yee tús íłnihíí áile', ła'íí da'ái bee tús doo íłł dahíí yee áile', ya' áí doo áile'go goz'ąą da née?

22 Bik'ehgo'ihí'nań bihashke'íí ła'íí binawodíí ch'í'nah áile' hat'íígo nnee bíł ch'ígódeeh doleeł n'íí yá daagoho'aalgo nzaad godeyaa lęk'eyúgohíí, nt'é daan'nii áidá'?

23 Ła'íí dabíí bits'ą'dí' ízisgo ágot'eehíí ch'ída'izkaadíí ch'í'nah áile'híí bighą hadíń áí ízisgo ágot'eehíí dabíntsé yá íłch'í'golaahíí yaa ch'oba',

24 Néé da'ái daandłł, nohwiká ádaanniidíí, doo Jews daanliiníí yitahdí' zhá da, ndi doo Jews daanłł dahíí yitahdí' alđó'.

25 Osee holzéhi binaltsoos biyi' Bik'ehgo'ihí'nań gáníí, Doo shichągháshé daanłł da n'íí shichągháshé bildishni doleeł, ła'íí, Doo shíł daanzh'og' da n'íí shíł daanzh'og' bildishni doleeł.

26 Ła'íí, Shichągháshé doo daanohłł da, yihni n'gee, da'áígee, Bik'ehgo'ihí'nań hińaahíí bichągháshé daanłł bildi'nii doleeł, nii.

27 Esaias alđó' Israel hat'í'íí yaa yádaakti'go gáníí lęk'e, Israel bits'ą'dí' hadaakłnolt'aaníí túnteel bahyú sáihíí k'ehgo łaą ndi ayáhągo zhá hasdádokah:

28 NohweBik'ehń dábik'ehyú ánát'íígo binasdziidíí ąął áile' doleeł, doo nt'ahgo da, án ni'gosdzán biká' nneehíí bándaaagot'áaníí dáhahgo bándaaagot'aahgo áile', nii ni'.

29 Esaias dabíntsedá' gánádo'niidgo, Bik'ehgo'ihí'nań nnee doo náhóltagyú biNant'a'íí doo bichągháshé ayáhągo nohwá ánáisłł dayúgo, Sódongee daagolíníí k'ehgo ádaant'ee doleeł ni', ła'íí Gomórrah alzaahíí k'ehgo ádaanohwi'deszaa doleeł ni', niid.

30 Nt'é daan'nii áidá? Doo Jews daanłł dahíí dábik'ehyú ádaat'ee doleełíí doo yiká ádáát'łł da ndi Bik'ehgo'ihí'nań binadzahgee dábik'ehyú ádaat'ee daasilł, bi'odłą daagolłhíí bighą.

31 Áidá' Israel hat'í'íí begoz'aaníí biláhyú dábik'ehyú ádaat'ee doleełíí yiká ádáát'łł ndi áí begoz'aaníí yikísk'eh ádaat'eego ch'éh ádáát'łł.

32 Nt'éshą' bighą? Doo bi'odłą'íí yee yiká ádáát'łł dahíí bighą, áidá' begoz'aaníí bikísk'eh ádaant'eeyúgo dábik'ehyú ádaant'ee doleeł daanzłgo ch'éh yiká ádáát'łł. Áí Christ doo daayodłą dahíí bighą tséé bighą nach'igeehíí daineztałhíí k'ehgo ye'adaat'ee lęk'e;

33 Bek'e'eshchiiníí biyi' Bik'ehgo'ihí'nań gáníígo, Isąą, Sion gee tséé bighą nach'igeehíí, tséé ts'iztałgo nach'ikaadíí nsh'aah: hadíń bodłąhíí doo hant'é yik'ee ídaayándzi doleeł, nii.

10

1 Shik'íyú, shijíí yune' dązh'og' hasht'łł, Israel hat'í'íí hasdádokahgo, ła'íí áí bighą Bik'ehgo'ihí'nań náhoshkąąh.

² Díí bígonsigo baa nagoshni', Bik'ehgo'ihina'na' yich'i' dahdaanldo'gho hádaat'ii ndi hagot'éégo bich'i' ách'it'ééhíí doo yídaagołsi da.

³ Hagot'éégo Bik'ehgo'ihina'na' nnee dávik'ehyú áile'íí doo yídaagołsi dago, dabíí dávik'ehyú ídaadilne'go yiká ádaát'iidgo, hagot'éégo Bik'ehgo'ihina'na' nnee dávik'ehyú áile'íí doo yaa ídaadest'aa da.

⁴ Christ ch'odla'ayúgo doo dayúweh Jews bich'i' begoz'aaníí bikísk'eh ách'it'ééhíí bigha dávik'ehyú ách'it'éé da, áídá' nnee da'á daantúííge Christ daayosdla'adíí Bik'ehgo'ihina'na' binadzahgee dávik'ehyú át'éé doleel.

⁵ Begoz'aaníí bikísk'eh at'ééhíí bee dávik'ehyú ágot'eehíí Moses yee k'e'eshchijigo gáníí, Nnee begoz'aaníí yikísk'eh ánát'ijíí da'ái yee hinaa doo.

⁶ Odlá'íí bee dávik'ehyú ágot'eehíí Moses yee k'ena'ashchijigo gáníí, Nijíí biyi' yune' doo gáníí da, Hadínshá' yaaká'yú digháh? (Christ ádí' bíł godah ch'ínánt'ashgo:)

⁷ Ła'íí doo gáníí da, Yuyahgo o'i'án yuyaa hadínshá' digháh? (Christ daztsaadí' t'aa'zhí' yil nat'aashgo.)

⁸ Ádí' bek'e'eshchiiníí nt'é níí? Yati'íí nt'ahdí' nlij, dá nize' yune', la'íí nijíí yune' ndi begoz'aa, nii: áí yati'íí ko'odla' bee hasdách'ighah, áí zhá baa yáhiilti';

⁹ Nize'dí', Jesus sheBik'eh' hoshdlaa, nniyúgo, la'íí Bik'ehgo'ihina'na' Jesus daztsaadí' náyihilna'íí nijíí yune' hondla'ayúgo hasdán'nah doleel.

¹⁰ Nnee bijíí yune' odlá'ayúgo dávik'ehyú át'éégo ábi'delzaa; la'íí bizé'dí' oshdlaa niigo hasdayáahi at'éé.

¹¹ Bik'ehgo'ihina'na' biyati' bek'e'eshchiiníí gáníí, Hadín bodla'ahíí doo hant'é yik'e ídaayándzı da doleel.

¹² Jews daanliiníí la'íí Greeks daanliiníí dálekt'ee, Bik'ehgo'ihina'na' binadzahgee doo la' łahgo ádaat'ee da: nohweBik'eh' da'á nnee dawa yeBik'eh' nlijgo, hadíí bich'i' ch'oba' ádaan'ihíí bíłgoch'oba'íí ch'ída'izkaadíí yaa yin'é.

¹³ Áík'ehgo hadín nohweBik'eh' bizhi'íí yozhíigo yich'i' ch'oba' ánniidíí hasdádogaal.

¹⁴ Án hagot'éégo yich'i' ádaanii, doo hwahá daayodla'ah dadá'? Hagot'éégo daayodla'ah, án doo hwahá ya'ikodaaniizijh dadá'? Hagot'éégo daidits'ih, doo hadín bíł nadaagolni' dadá'?

¹⁵ Hagot'éégo bíł nadaagolni', la' daabi'dol'aadgo zhá? bek'e'eshchiiníí gáníigo, Da-hadín yati' baa gozhóni, bee nkenágohelto'díí, yaa ya'kti'go higaakíí ba'ihégołsi, áí nkt'éégo ágot'eehíí nnee yaa bíł gozhó' doleelíí yaa nadaagolni'!

¹⁶ Ndi doo dawa yati' baa gozhóni yikísk'eh ádaasdaa da. Esaias gánííhíí k'ehgo, NohweBik'eh', hadín bíł nagosiilni'íí yodlaa áídá'?

¹⁷ Bik'ehgo'ihina'na' biyati' dihiits'ago zhá nohwi'odla' goleeh, Bik'ehgo'ihina'na' biyati' baa nohwił na'goni'go zhá dihiits'ag.

¹⁸ Áídá' na'ídishkid, Ya' doo daidests'aa da née? Ha'oh, daidests'aa, ni'godzán biká' dágoz'aa nt'éégo baa na'goni'íí begoz'aa, ni'godzán náhin'á'ayú biyati' daats'idests'aa.

¹⁹ Áídá' naná'idishkid, Ya' Israel hat'i'íí doo bíł ídaagozi da lék'e née? Dantsé Moses gáníí, Łahgo hat'i'íí, nnee doo bíł da'otag da daabilch'iniihíí bee daanohwiłch'olch'ijigo ádaanohwishle', la'íí hat'i'íí doo daagoyá' da daabilch'iniihíí bee hadaashohkeego ádaanohwishle'.

²⁰ Ádí' Esaias doo biini' hah dago Bik'ehgo'ihina'na' ya' ya'kti'go gáníí, Nnee doo shiká hadaantaa da n'íí shídaagosjid; doo shiká nada'ódíłkid da n'íí bíł ch'í'nah ádishdlaa.

²¹ Áídá' Israel hat'i'íí gáyilnii, Nnee doo daashidits'ag dahíí la'íí shidáhzhí' yadaakti'íí bich'i' ilts'á' dahdideshniigo o'i'aah.

11

¹ Áík'ehgo na'ídishkid, Ya' Bik'ehgo'ihina'na' bichagháshé yó'oyilkaad née? Dah, da'anii

doo ágát'ée da. Shíí áldó' Israelite nnee nshłji, Abraham bits'á'dí'go hashidolchji, Benjamin hat'i'íi bits'á'dí' gosiljí.

² Bik'ehgo'ihinań bichagháshé dabíntsé yídaagoksiníi doo yó'oyilkaad da. Ya' biyati' bek'e'eshchiiníi Elias yaa nagolni'íi doo bídaagonoksi da née? Bik'ehgo'ihinań yokaqahgo Israel yaa yakti'go gáníi,

³ SheBik'ehń, nnee binkááyú na'izlidíi nadaistseed, ła'íi naa hi'né'íi biká' dahi'niiki nagoz'aq n'íi tadaayoznil; dashízhá isdziih, ła'íi shidizideego nadaagolchi', nii.

⁴ Áidá' Bik'ehgo'ihinań nt'é biłnii? Nnee gots'idi doo náhóltagyú ídá'ásłsłjíd, doo Baal be'ilzaahíi yich'j' nádaahilzhish dahíi.

⁵ Áik'ehgo díi goldohíi biyi' nnee Bik'ehgo'ihinań biłgoch'oba'go da'ayáhago ídá'áyiidlaago hayiheznil.

⁶ Biłgoch'oba'íi bee hayiheznilyúgo, doo nkt'éégo ánadaat'jłhíi bigha da: doo ágát'ée dayúgo Bik'ehgo'ihinań biłgoch'oba'íi yunáasyú doo iljí da doleel. Áidá' nnee nkt'éégo ánát'jłhíi bigha hayiniilyúgo doo biłgoch'oba'híi bigha da: doo ágát'ée dayúgo nkt'éégo ánát'jłhíi yunáasyú doo iljí da doleel.

⁷ Hago'at'éégo áidá'? Israel hat'i'íi yiká hádaat'iiníi ch'éh yigha ádáat'jłd; hayiheznilií zhá nádaidné', áidá' ła'ihíi bináa ádaagosdłjíd.

⁸ (Bek'e'eshchiiníi gáníihíi k'ehgo, Bik'ehgo'ihinań aí da'alhoshgo nakaihíi k'ehgo natsídaakesgo ádaabizlaa, bináa doo yee daago'jł dago, bijeyi' áldó' doo yee da'dits'ag dago;) díi jłi t'ah ágádaat'ee.

⁹ ła'íi David gáníi, Bił daagonedłjigo da'iyaaqahíi bee bánakí'í'áago daabiljizh le', nt'éhéta bidáh siné'go yitis hakaadhíi k'ehgo, da'ái bincho'íi bee bich'j' nanáhi'niihle':

¹⁰ Bináa doo nzhógo yee daago'jł dago alnehgo doo daago'jł da le', biyil ndaazíi bigha dahazh'j' da'isk'id le'.

¹¹ Na'ónádishkid áidá', Ya' Israel hat'i'íi nanihezdeehíi doo nádaahidzjł da née? Dah, da'anii doo ágát'ée da: ndi nanihezdeehíi biláhyú doo Jews daanłjł dahíi hasdákai, Israel hat'i'íi hasdách'ikaihíi danée zhá daanzigo dayúweh yiká hádaat'jł doleelhíi bigha.

¹² Israel hat'i'íi nanihezdee n'íi biláhyú ni'gosdzán biká' nnee da'it'jlyúgo, ła'íi ch'éh ádáat'jłdíi biláhyú doo Jews daanłjł dahíi da'it'jlyúgo, aí bitisgo Israel hat'i'íi dawa Bik'ehgo'ihinań yich'j' ninábide'niihíi biláhyú nnee dawa da'it'jł doleel.

¹³ K'adíi doo Jews daanohłjł dahíi nohwich'j' yashti', shíi doo Jews daanłjł dahíi bich'j' shi'dol'aadgo shinasdziidíi iljłgo ánsj:

¹⁴ Dáhago'at'éégo bił dała' hat'i'íi hasdách'ikaihíi danée zhá daanzigo dayúweh yiká hádaat'jłgo ádaashle'go ła' hasdádokah.

¹⁵ Israel hat'i'íi yó'olkaadíi biláhyú ni'gosdzán biká' nnee Bik'ehgo'ihinań bił k'íi nádaasdljlyúgo, aí Bik'ehgo'ihinań bich'j' ninábide'niihíshq' hago'at'éé? Da'itsaahdí' nádaahi'nahíi k'ehgo at'éé.

¹⁶ Ná'ast'oodgee dantsé bido'né'ihíi Bik'ehgo'ihinań baa nané'íi diyjhyúgo, ná'ast'oodíi dawa áldó' diyjł: ła'íi ch'il bikeghad diyjhyúgo, bits'adaaz'aahíi áldó' diyjł.

¹⁷ Jews daanliiníi ch'il olive holzeehíi k'ehgo ádaat'ee; ch'il olive holzéhi bits'adaaz'aahíi ła' nehestq'yúgo, áidí' ni, doo Jew nłjł dahíi, ch'il olive da'iljlyú hadajeehíi k'ehgo ánt'éhi, aí naheshch'iizhgee onáni'dotsiiyúgo, áik'ehgo olive bikeghad yenoseekíi ni áldó' bee nanlwodgo bee nkséelyúgo;

¹⁸ Olive bits'adaaz'aahíi doo bich'j' ída'ónđlii da. Ídaónđliiyúgo bínálnih, ni ikeghadíi doo nee hinnaa da, áidá' bíi bee hinnaa.

¹⁹ Ya' gánjii née, Shíi áígee onásh'i'doltsiihíi bigha its'adaaz'aahíi nahestq'?

²⁰ Da'anii ágát'ée, ndi aí doo da'odłqđ dahíi bigha nahestq', áidá' nihíi ni'odłq' zhá bee sínzjł. Áik'ehgo doo bee ída'ónđlii da, áidá' nzhógo godínsj:

21 Bik'ehgo'ihinań doo t'aazhı' at'ée dago its'adaaz'aahıı nayiheztö', áık'ehgo ídaa gondzáá, ni áldó' dánko ágánidolııi at'ée.

22 Bik'ehgo'ihinań bilgoch'oba'ıı la'ıı bihashke'ıı baa natsııkees: nanihezdeehıı bihashke' yıká'zhı' áile'; áıda' nihıı naa ch'oba', bilgoch'oba'ıı da'áık'ehgo biyi' hináátyúgo: áıda' doo ágánt'ée dayúgo ni áldó' yó'onidi'aah.

23 Jews daanliinıı, doo da'odlaá dahıı doo dayúweh ye'adaat'ee dayúgo, ch'il olive biyi' onádaabi'ditsiıh: Bik'ehgo'ihinań zhá áık'ehgo ádaabile'go yik'e sitıı.

24 Olive da'ilııyú hadajeehıı bits'á' nanideshgizhdá' ch'il olive nkt'éehıı biyi' onánidotsııyúgo, ch'il olive nkt'éehıı dabiı bits'adaaz'aahıı naheztö' n'ıı biyi' onádaitsiıhıı itisgo doo bá nyee da.

25 Shik'ııyú, doo ídaa da'ohdlıı da doleelgo díı doo bıgózı da n'ıı bıdaagonokııh hádaanohwisht'ıı, Israel hat'i'ıı lahzhı' doo daago'ıı da daasilıı, doo Jews daanlıı dahıı dawa ha'ádokahıı begolzaazhı'.

26 Áık'ehgo Israel hat'i'ıı dawa hasdádokah: bek'e'eshchiinıı gánııgo, Siondı' Hasdá'ııniıhıı dogaał, án Jacob hat'i'ıı doo Bik'ehgo'ihinań daidnksı da n'ıı daidnksıgo ádaabidolıı:

27 Bincho'ıı baa nádaagodesii'ááda', da'ái ilk'idá' bándagosiı'áá ni' yınádaalniıh doleel, niı.

28 Yati' baa gozhóni nádaagonoh'aahıı bighá Bik'ehgo'ihinań Israel hat'i'ıı k'ihzhı' ádaizlaa: áıda' daabita n'ıı hadaiyiheznııhıı bighá Israel hat'i'ıı bıł daanzhög.

29 Bik'ehgo'ihinań nt'éhéta kaa yiné'yúgo, dagohıı koká ánnııdyúgo doo lahgo áná'ne' da.

30 Lah Bik'ehgo'ihinań doo daahohdlaá da ni', áıda' k'adıı Israel hat'i'ıı doo da'odlaá dahıı biláhyú Bik'ehgo'ihinań bilgoch'oba'ıı nohwaa daadest'áá:

31 K'adıı Israel hat'i'ıı doo da'odlaá da, áık'ehgo Bik'ehgo'ihinań bilgoch'oba'ıı nohwaa daadest'aanıı biláhyú bıı áldó' Bik'ehgo'ihinań bilgoch'oba'ıı baa daadidot'aał.

32 Bik'ehgo'ihinań nnee dawa doo da'odlaá dahıı yich'ı' ndaayınil, dawa yaa ch'oba' doleelgo.

33 Bik'ehgo'ihinań bigoyá'ıı hik'e bıł ígóziniı bıłgo láágo ch'ıda'izkaad! Hagot'éégo nnee yich'ı' godı'aahıı doo hagot'éégo ba'ch'ıılkáah da, bi'at'e'ıı doo hagot'éégo bıgózı da!

34 Hadıńshá' nohweBik'ehń binatsekeesıı yıgótsı? Hadıńshá' nabineztaáad?

35 Dagohıı hadıńshá' nohweBik'ehń dant'éhéta yaa yiné', t'aazhı' dant'éhéta baa náyiné' doleelıı bighá? Doo hadıń da.

36 Dawa bits'á'dı' daagolıı, la'ıı dawa biláhyú daahıınaa, la'ıı dawa bá daahıınaa, án dahazhı' ba'ihégosı doo. Doleelgo at'ée.

12

1 Shik'ııyú, Bik'ehgo'ihinań bilgoch'oba'hıı bighá nádaanohwoshkaáh, dant'éhéta natseedgo Bik'ehgo'ihinań baa daach'iné'hıı k'ehgo nohwıı t'ah daahinohnaadá' nohwits'ıhıı hadaadesdzaago baa daadenoh'aah, áı Bik'ehgo'ihinań bıł gozhög, áık'ehgo daadinokııgo daahohkaáhgo dáıık'eh.

2 Díı ni'goszán biká' doo bik'ehyú ágot'ee dahıı doo be'adaanoht'ee da: áıda' dawa bee nohwinatsekeesıı ánídego ánálne'go lahgo ádaanoht'ee le', áık'ehgo Bik'ehgo'ihinań nohwá hat'ıınıı nkt'éégo at'éehıı, bıł goyılshóónıı, la'ıı dázhög nzhoonıı bıdaagonokııh.

3 Bik'ehgo'ihinań bilgoch'oba'ıı biláhyú báyashti'go shaa godet'áá; áık'ehgo dała'á notııgee gádaanohwıkdishıı, Doo itisgo ídaa daagonohdzaágo dała'á notııgee Bik'ehgo'ihinań odlá' daholáágo nohwainé'ıı dáıık'ehgo ídaa natsııdaahkees.

4 Nohwits'ı dała'á ndi láayú henláá ndi doo dała' dálet'eego nada'iziid da:

5 Da'ágát'éégo née hiidlaá ndi its'ı dała'á k'ehgo ádaant'ee, Christ bıł dała'á daandlııgo, la'ıı its'ı dała'á ndi láayú henlááhıı k'ehgo daandlııgo ilch'odaahıı'niı.

6 Nt'éhéta Bik'ehgo'ihí'nań bílgoch'oba'íi nohwainé'íi íltah ádaat'ee; Bik'ehgo'ihí'nań nohwinkááyú yahti' nohwaa det'aayúgo halaa nohwi'odla' daholaaqo nohwainé'íi dávik'ehgo bee yadaahiilti' le';

7 Ła' bich'odaahii'niigo nohwaa det'aayúgo halaa ágánadaahiit'ijł le'; hadín ílch'ígót'aahgo baa det'aayúgo nkt'éégo ílch'ígó'aah le';

8 Hadín idag yahti'go baa det'aayúgo áik'ehgo nnee yidag yahti' le'; hadín dawahá nayinihií doo yaanchi' dago nayinih le'; hadín dawahá yebik'ehíi nkt'éégo nabi'dinkt'og le'; ła'íi hadín ła' yaa ch'oba'íi yaa bíl gozhóqo ánát'ijł le'.

9 Da'anii nohwi'ijqo le', doo daazhógo da. Nchq'go ágot'eehíi bik'edaadinohniih; nzhooníi zhá nłdzilgo daahinohta'.

10 Łil daanohjqo le', ík'íyú kł daanjóqhií k'ehgo; daalidinołsigo nnee ła'íi ntsé sitiigo ádaanołsı le';

11 Doo nohwił daagoyéé'go nada'ohsiid da; Holy Spirit nohwijíi yune' dilti'go ádaanohwiłsı le'; nohweBik'ehń bá nada'ohsiid;

12 Nohwádijhyú nkt'éehíi ndaahóndliihíi bigha nohwił daagozhóq le'; nohwini-idaagonkt'ééyúgo bidag ádaanoht'ee le'; dáda'ohkqał nt'éé le';

13 Bik'ehgo'ihí'nań daayokqałhíi hant'é yidih daanliiníi bitaadaahniih; nohwista' nakáhíi baa nohwił daagozhóq le'.

14 Nohwik'edaannihíi biyaa gozhóq le' daadohniigo bá da'ohkqał; doo yati' bee daahokkał da.

15 Bíl daagozhóóníi dába'ashhah nohwił daagozhóq le', ła'íi daachagíi áldó' dába'ashhah daachag le'.

16 Dálekt'eego natsídaahkees. Doo itisgo ádaadisoł'nil da, débaagoch'oba'ihíi doo bináál ídaadołkqał da. Doo ídaa natsídaahkees da le'.

17 Dahadín doo bik'ehyú ádaanohwizlaa dayúgo doo iké'dená ágánadaahdle' da. Nnee dawa binadzahgee dawahá nkt'éehíi zhá baa nahkai le'.

18 Bígonedzał lék'eyúgo nnee dawa nkegohen'áqgo bíl daagonohji.

19 Shił daanohshóni, hadín doo bik'ehyú ádaanohwizlaa dayúgo, doo k'enaahné' da, áidá' Bik'ehgo'ihí'nań nohwá k'ena'né'íi biba' goz'aqgo ádaagonołsı le': gániigo bek'e'eshchij, Goyéégo koch'ı' godish'aahi ánsht'ee, ík'enashné' ndi at'éé, nohweBik'ehń ánií.

20 Ái bigha, nik'ennihíi shiná' silijyúgo bá'nné'; dibá' silijyúgo tú bá ná'łstijh: áik'ehgo ágánt'ijyúgo bitsit'á' tsiid dahnásíikaahíi k'ehgo ánle'.

21 Nchq'íi doo nohwitis hileeh da le', áidá' nkt'éehíi bee nchq'íi bitis daahleeh.

13

1 Nnee dała'á daantíige nadaant'aahíi bikísk'eh ádaat'ee le'. Bik'ehgo'ihí'nań nadaant'aahíi dawa yebik'eh: nadaant'aahíi binawodíi Bik'ehgo'ihí'nań yengon'áq.

2 Ái bigha hadín nadaant'aahíi yits'á'zhı' at'éehíi Bik'ehgo'ihí'nań yegos'ánihií doo yikísk'eh at'éé da: ái ídandaagot'a'hi at'éé.

3 Nnee nkt'éégo ánadaat'ijłíi nadaant'aahíi doo yédaaldzid da, nchq'go ánadaat'ijłíi zhá nadaant'aahíi yédaaldzid. Ya' nant'án doo béńldzid hánt'ij da née? Nkt'éégo ánánt'ijł, áik'ehgo nzhoqo naa yahti' doleel.

4 Ninant'a' ná nkt'éé doleelhií bigha Bik'ehgo'ihí'nań yá na'iziid. Nchq'go ánánt'ijlyúgo béńldzid; doo da'ılızı' besh be'idiltłshé dahyotijł da: án Bik'ehgo'ihí'nań yána'iziidgo nnee doo bik'ehyú ánát'ijł dahíi Bik'ehgo'ihí'nań bihashke' yik'izhi' áile'.

5 Ái bigha nadaant'aahíi bikísk'eh ádaanoht'ee le', Bik'ehgo'ihí'nań bihashke' doo bits'á'zhı' ánadaah'ijłhíi zhá bigha da, áidá' nkt'éégo ánadaah'ijłgo ídidaagonołzihíi bigha áldó'.

6 Da'ái bigha tax nadaahohniik: tax bich'ı' nadaahi'niikíi Bik'ehgo'ihí'nań yánada'iziidíi daanlijgo ái nayik'ída'iziid.

⁷ Ái bigha bich'i' nada'ohñiil le'at'ééhíi dawa bich'i' nada'ohñiil: tribute bich'i' nadaahohñiil le'at'ééhíi tribute bich'i' nadaahohñiil; tax bich'i' nadaahohñiil le'at'ééhíi tax bich'i' nadaahohñiil; hadíi bédaaldzid le'at'ééhíi bédaaldzid; hadíi daadinisj le'at'ééhíi daadinolsj.

⁸ Nnee doo la' naa hayil'aa da le', il'ijóóníi zhá laa hadaaso'aa le': hadín la' bil nzhoghíi Bik'ehgo'ihinañ yegos'aaníi yikisk'eh at'éé.

⁹ Begoz'aaníi gáníi, Doo nant'i' nach'ighaa da, Doo nach'itsee da, Doo ich'in'ijh da, Doo lé'ch'ikchoo da, Doo dawahá idáhách'it'ijj da; ái begoz'aaníi la' áldó' dawa kínáhi'nijgo díinko begoz'aa, Nit'ahdí' gólíiníi nil nzhog le', dani idil njooghíi k'ehgo.

¹⁰ Hadín bit'ahdí' gólíiníi bil nzhooníi doo yin'idilniih da; ái bigha kol ijóóníi begoz'aaníi ye'iláa.

¹¹ La'íi goldohíi bídaagonolsj, k'adíi da'olhoshdí' ch'ínádaanohdziidíi biká' ngonyáa, hasdánohwidí'niíhíi alhánidí' begoz'aa, dantsé da'osiidlaqada' n'íi bitisgo.

¹² T'é'híi k'ad bech'igonáh, k'ad haikáah: halaq, ái bigha chagolheel zhinéego ágot'eehíi nohwits'á'zhí' ádaahiidle', la'íi besh diyagé idindlaad zhinéegohíi ik'e daahiidleh.

¹³ Nt'éégo hiidaal le', jjiigo ch'ogaaahíi k'ehgo: doo ncho'íi bee nohwil daagonedliigo da, doo nohwil nágodeyisgo da, doo nant'i' nahiidaago da, ncho'íi doo bich'i' t'aazhi' ách'it'éé dahíi doo be'adaant'ee da, doo ilk'edaan'niihgo da, la' bíyééhíi doo idáhádaahiit'ijgo da:

¹⁴ Nohwits'í ncho'go hádaat'iiníi doo bee da'ohle' dahíi bigha doo nohwijíi yune' ncho'íi bázog'aaqo ádaanolsj da, áidá' besh diyagé benagonlkaadíi biyi' nasozijhíi k'ehgo Jesus Christ nohweBik'ehñ biyi' nasozij.

14

¹ Hadín bi'odla' doo nldzil dahíi bich'i' daanohshog le', doo bil ládaadoht'ahgo da.

² Nnee la' bi'odla' gólíiníi hidán da'adzaahíi yiyaa, áidá' la' bi'odla' doo nldzil dahíi hidán hadaajeéhíi zhá yiyaa.

³ Nnee hidán dawa yiyaaahíi la' nnee doo dawa yiyaa dahíi doo da'ilínégo yaa natsekees da le'; la'íi nnee doo dawa yiyaa dahíi la' nnee dawa yiyaaahíi áldó' doo da'ilínégo yaa natsekees da le': bíi áldó' Bik'ehgo'ihinañ nábinltini at'éé.

⁴ Nihíi hant'é níjjiigo la'i yána'iziidíi baa yánlti'go? Binant'a'íi nt'éégo yána'iziidyúgo dá na'iziid doleel, doo nt'éégo yána'iziidíi ch'ínált'e'. Binawod bá ágolzi doo, Bik'ehgo'ihinañ zhá binawod góljiigo sizjiigo ábile'.

⁵ Nnee la' la'jji la'ihíi yitigo yidnksj: la'íi dawa dalet'eego yidnksj. Nnee da'á daantijgee doo bil nagokigo yaa natsekees da le'.

⁶ Hadín la'jji yidnksihíi nohweBik'ehñ yidnksjgo at'íi; hadín la'jji doo yidnksj dahíi bíi áldó' nohweBik'ehñ yidnksjgo at'íi. Hadín hidán dawa yiyaaahíi nohweBik'ehñ yidnksjgo iyaa, Bik'ehgo'ihinañ ya'ihénzigo; nnee doo dawa yiyaa dahíi áldó' nohweBik'ehñ yidnksjgo at'íi, bíi dó' Bik'ehgo'ihinañ ya'ihénzigo iyaa.

⁷ Nnee hinaayúgo doo dabíi ídebik'ehgo hinaa da, datsaahyúgo doo dabíi bik'ehgo datsaah da.

⁸ Daahin'naayúgo nohweBik'ehñ daanohwine'ijigo daahin'naa; daahiitsaahyúgo nohweBik'ehñ daanohwine'ijigo daahiitsaah: áik'ehgo daahin'naa ndi dagohíi daahiitsaah ndi nohweBik'ehñ bíyéé daandlij.

⁹ Díi bigha Christ daztsaa, áidí' naadiidzaago naahi'na', nanezna'íi hik'e daahinaahíi bilgo yeBik'eh doleelgo.

¹⁰ Nt'é bigha nohwik'isyú baa yádaakti'? Nt'é bigha nohwik'isyú da'ilínégo baa natsídaahkees? Néé Christ ndaago'a'go dahsdaagee daanohwigha bich'i' daahiidzjijh doleel.

11 Bek'e'eshchiinii gánígo, NohweBik'ehń gání, Da'anii hinshnaago da'anii gádishnii, dakowa kogod bee shich'į' daach'ilzhísh, dakowa kozé' bee Bik'ehgo'ihí'nań ba'ihédaach'inzi doleel, nii.

12 Áík'ehgo daanohwigha dała'á daantúgee Bik'ehgo'ihí'nań bich'į' ídaa nadaagohiilni' doleel.

13 Ái bigha kodí' godezt'i'go doo laa yádaahiilti' da le': díi k'ehgo nko nohwiini' laadaahiidle', doo nohwik'íyú yigha nadokańi bádıhyú begoz'aago ádaahiidle' da, dagohí dant'éhéta yeni'iksiihí doo bádıhyú begoz'aago ádaahiidle' da.

14 Díi bígonsi, Jesus nohweBik'ehń shı́łgózıgo áshı́si, hidánhíi doo nchq' da; áídá' hadín hidán nchq' nzıhíi bíi bich'į' nchq'.

15 Nt'é nnaahíi bigha nik'isn bińi'ńnihyúgo doo koljoońi be'ánt'ée da. Nt'é nnaahíi nnee la' bee bił ch'ıgonoghéeh hela', án Christ bá daztsáni at'ée.

16 Nt'éhéta nkt'ée nńzi ndi, dénchq'ęgo baa yá'iti'yúgo, doo be'ánaadaht'ıı da le':

17 Bik'ehgo'ihí'nań bilakt'áhgee itah ch'ilııyúgo, doo nt'éhéta ch'ıyaaahíi la'ıi ch'idlaahíi zhá bigha da; áídá' Holy Spirit binkáayú dábik'ehyú ách'ıt'éehíi, la'ıi kił nkegohen'áahíi, la'ıi kił gozhóhíi bigha itah ch'ilııhi at'ée.

18 Hadín díi ye'at'ęego Christ yána'iziidíi, Bik'ehgo'ihí'nań bił dábik'eh, nnee áldó' bił dádaabik'eh.

19 Áík'ehgo halaąa nt'éhéta nkegohen'áago áyılsiníi biká hádaahiit'ıı le', la'ıi nt'éhéta daanldzilgo be'ádaahiidle'ıi biká hádaahiit'ıı le'.

20 Doo nt'éhéta daahsaahíi bigha Bik'ehgo'ihí'nań binasdziidíi daalchqoh da. Hidán dawa nkt'ée; ndi hadín nt'éhéta yıyaaahíi bigha la' nanakaadyúgo, ái yee ni'iksiih.

21 Itsi' nnaahíi dagohíi wine ndlaahíi dagohíi dahago ánánt'ııhíi bigha nik'isn nanakaadyúgo, dagohíi nt'éhéta nchq'go ánát'ııgo ábile'yúgo, dagohíi nt'éhéta bigha bi'odla' doo nldzil dago ábile'yúgo doo be'ánánt'ıı dago nzhqo.

22 Ni'odla' nldzil née? Bik'ehgo'ihí'nań binadzahgee nkt'ęego ánt'éehíi bígonksıle'. Hadín áík'ehgo ánát'ııhíi doo ídangot'aa dago biyaa gozhóq doleel.

23 Hadín biini' nakigo da'adzaahíi yıyaaahíi, ái bigha ídangot'áni at'ée, doo bi'odla' ye'at'ıı dahíi bigha: doo ki'odla' be'ánách'ot'ıı dahíi nchq'go ánách'ot'ıı at'ée.

15

1 Néé nohwi'odla' daanldzilíi, hadíi biini' nakigo bi'odla' doo daanldzil dahíi bich'odaahi'ńii le', doo danée ídaa natsídaahiikesíi bigha da.

2 Áídá' néé dała'á daantúgee nohwit'ahdí' daagolíníi bá nkt'ée doleekíi baa natsídaahiikes le', bi'odla' nldzil hileehíi bigha.

3 Christ ndi doo dabızhá ídaa natsekees da ni'; bek'e'eshchiinii biyi' biTaa gáyıńii, Hadíi bee daanich'o'ńi' n'ıi shik'izhı' nasdlıı, nii.

4 Doo ánıdá' Bik'ehgo'ihí'nań biyati' bek'e'eshchiinii bee nohwıl ch'ıgót'aahíi bigha alzaa, nohwi'odla' nldzilgo áile'go hadah ádaanohwıısgo, nohwádıhyú nkt'ehi goz'aaníi ndaahóndlii doleehíi bigha alzaahi at'ée.

5 Bik'ehgo'ihí'nań, kóni' k'eh ách'ıısgo la'ıi ko'odla' nldzilgo áyılsiníi, dałekt'eego natsídaahkeesgo nohwaa daidino'áah, Christ Jesus be'ádaanoht'eego:

6 Áík'ehgo nohwinatsekees dała'ágo, nohwiyati' dała'ágo Bik'ehgo'ihí'nań, Jesus Christ nohweBik'ehń biTaahíi, ba'ihédaanohsı doleel.

7 Christ k'ınoho'ńiihíi k'ehgo k'ıdaaloh'ńii, áík'ehgo nnee Bik'ehgo'ihí'nań ya'ihédaanzı doleel.

8 Gánohwıłdishnii, Jesus Christ nnee circumcise ádaabi'deszaahíi binal'a'á silıı, Bik'ehgo'ihí'nań bits'á'di' da'aniihíi baa bił ch'ı'nah ágoléhgo, la'ıi daanohwitaa n'ıi Bik'ehgo'ihí'nań nt'é bee yángon'áanıi begolne' doleelgo:

⁹ Ła'íi doo Jews daanlii dahíi Bik'ehgo'ihinań biłgoch'oba'íi ya'ihédaanzı doleełgo; bek'e'eshchiinií gáníigo, Dii bigha doo Jews daanlii dahíi naa bił nadaagoshni', la'íi nizhi' baa idish'aalgo na'ihensı doleeł.

¹⁰ Gánadi'nii, Doo Jews daanołlii dahíi, Bik'ehgo'ihinań bichagháshé bił nohwil daagozhóqo le'.

¹¹ Ła'íi gánadi'nii, Doo Jews daanołlii dahíi dawa, nohweBik'ehn ba'ihédaanołsi le'; nnee dawa aldo' ba'ihédaanołsi le'.

¹² Esaias aldo' gáníi, Ch'il bikeghad bits'á'di' hanajéedii k'ehgo Jesse bits'á'di' hanadaalochiinií dała'a doo Jews daanlii dahíi ya' nant'aa doleełi hıgháh; an doo Jews daanlii dahíi bada'ohi doleeł.

¹³ Holy Spirit binawod biláhyú nkt'éhi nohwadıhyú goz'aanii ndaahohlıhıi itis odaazlii doleełi bigha Bik'ehgo'ihinań, nkt'éehii ndaahohıigo ádaanołwile'ii, daahohdlaago koł gozhóonii la'íi ilch'ı'gont'éehii nohwee halk'ıl le'.

¹⁴ Shik'ıyú, nkt'éehii be'ádaanoht'eego, dázhó daagonohsaago nohwıgonsı, la'íi hl ch'ıdaanoht'aahgo bıdaanoł'aa.

¹⁵ Da'ágat'éé ndi doo shiini' hah dago la' nohwich'ı' bek'e'shilchıi, bınadaadołnıh doleełgo, Bik'ehgo'ihinań biłgoch'oba'íi shik'izhi' ayılaahii bigha,

¹⁶ Okaałh yedaabik'ehi Bik'ehgo'ihinań yanada'iziid n'ii k'ehgo Jesus Christ ba na'isiidgo Bik'ehgo'ihinań bits'á'di' yati' baa gozhóni doo Jews daanlii dahíi bił nadaagoshni', ák'ehgo doo Jews daanlii dahíi Holy Spirit bee hadaadelzaago Bik'ehgo'ihinań baa nánshniıłgo naidiiniı doleeł.

¹⁷ Bik'ehgo'ihinań bána'isiidhiı bigha Jesus Christ biláhyú ida'oshlıi.

¹⁸ Christ shiláhyú anát'ıılı zhá doo shiini' hah dago baa nagoshni' doleeł, shinkááyú doo Jews daanlii dahíi Bik'ehgo'ihinań biyati'ıi yikısk'eh ádaat'eego ádaayıłsi, shinkááyú yałt'ıgo hik'e anát'ııłgo, la'íi

¹⁹ Godiyıngo be'ıgóziniı hik'e ıgozisgo anágot'ıılı Christ shinkááyú anát'ııłgo, la'íi Bik'ehgo'ihinań biSpirit binawodii shinkááyú na'iziidgo Jerusalemđi Ilirikamzhi' daago-tahıú Christ nkt'éégo baa na'goni'ıi aal baa yasıłti' ni'.

²⁰ Ák'ehgo Christ doo bıgózı dayú yati' baa gozhóni baa yashti'go nabik'ı'isiid ni', Christ ilk'idá' bıgózıyú baa yashti'yúgo, la' nnee kıh bitl'ááh si'aanii ayılaahii biká'gee na'isht'ıhıi k'ehgo ashne' doleeł ni':

²¹ Áidá' bek'e'eshchiinií gáníigo, Hadin doo hwahá baa bił nagoni' dahíi bił ch'ı'nah daaleeh: hadin doo hwahá ya'ıkodaanzı dahíi yıdaagołsi doo, nii.

²² Ák'ehgo yashti'go nashi'dintl'ogıi bigha ch'éh nohwich'ı' disháhgo asht'ıı ni'.

²³ Áidá' k'adıi dzaagee doo hayú yanánashtih dago, la'íi doo alch'idé łegodzaa da nohwich'ı' disháh hásh'ııgo,

²⁴ Spainyú déyáago nohwini'gee ch'ınsháhgo daanołwidistseekıi hásh'ıı, áıgee det'ıhézhı' nohwil daagozhóqogo nahétaa hik'e Spainyú naadesdzaago shich'odaadołniıł nsı.

²⁵ K'adıi Jerusalemyú Jesus daayokaałhiı bich'odaashniıhyú déyáa.

²⁶ Macedóniayú la'íi Akéyayú daagolınihiı bił daagozhóqogo Jerusalemgee Jesus daayokaałhiı tédaat'iyéhiı zhaali yich'ı' ádaile'.

²⁷ Da'anii yaa bił daagozhóqogo ádaile'; áı da'anii baa hadais'áhi daanlii. Áıgee Jesus daayokaałhiı yaaká'di' begoz'áni daabıyéehıi łahzhi' doo Jews daanlii dahíi yaa daizné'hıi bigha ni'gosdzán biká'gee nandeehiı la' yee yich'odaaniıhgo dáıik'eh.

²⁸ Dii aal ashlaago zhaali ba lenáhesdlaahii baa daadeni'áago nohwaa deshaal, Spainyú déyáago.

²⁹ Nohwaa níyáago Christ nkt'éégo baa na'goni'ıi bee gozhóonii ch'ıda'izkaadgo bee nohwaa nsháhiı bıgonsı.

³⁰ Ái bigha shik'íyú, Jesus Christ nohweBik'ehń, ła'í Holy Spirit bee ła daanjōohí bigha nánohwoshkqah, Bik'ehgo'ihí'nań shá nádaahohkqahgo dała' nohwil dahdaanshdoh le'.

³¹ Áik'ehgo Judéagee doo da'odlaq dahí doo hago ádaashile' dago shá da'ohkqah; ła'í zhaali Jerusalemgee Jesus daayokqahí bá ła'áshlaahí yaa bildaagozhōōgo nádaidoné'go ałdó' shá da'ohkqah;

³² Áik'ehgo Bik'ehgo'ihí'nań bik'ehgo shilgozhōōgo nohwaa nsháh, ła'í nohwigotahgee dé't'ih nohwista' nsháhgo nohwil hanasól.

³³ Bik'ehgo'ihí'nań be'ich'í'gont'éehí nohwil nlij le'. Doleełgo at'éé.

16

¹ Nohwilah, Phoebe holzéhi, bá nohwich'í' k'e'eshchii, Cenchréagee ha'ánálséhí yitahyú na'iziidihi:

² Áń Jesus daayokqahí k'ehgo nohweBik'ehń biláhyú k'ídaahoh'ńii, ła'í shich'odaahńii nohwilńiiyúgo bich'odaahńii: án łańihi yich'odaazńi', shí ałdó' shich'ozńi'.

³ Priscilla hik'e Áquila, Christ Jesus biláhyú shich'odaanńi, Gozhōō, shá daabilđohńii.

⁴ Ái shigha goyéégo bich'í' nadaagoyaa, dásdozhá shigha nanezna', ái ba'ihénsj; ła'í hayú doo Jews daanlij dahí ha'ánálséhí nagozńilyú ínashood dawa ya'ihedaanzí ałdó'.

⁵ Ái bigowayú ínashood da'okqahgo ła'ánát'ijłi dawa ałdó', Gozhōō, shá daabilđohńii. Epenétus, dážhō shil nzhónihí, Gozhōō, shá daabilđohńii, án Akéyayú dantsé Christ yich'í' dahiyáhi.

⁶ Mary, Gozhōō, shá daabilđohńii, án nyeego nohwá na'iziid ni'.

⁷ Andronikas hik'e Junia, bil hat'í'ihí, bil ha'áshjéd n'í, Gozhōō, shá daabilđohńii, ái Jesus binadaal'a'á itah daanlij, daach'ínłsini ádaat'ee, ái dashíntsé Christ yich'í' dahizh'ázhi at'éé.

⁸ Ámplias, nohweBik'ehń biláhyú shil nzhóni, Gozhōō, shá daabilđohńii.

⁹ Úrbane, Christ biláhyú nohwich'odaanńi, ła'í Stáki shil nzhóni, Gozhōō, shá daabilđohńii.

¹⁰ Apéles, Christ bil dávik'ehi, Gozhōō, shá daabilđohńii. Aristobulus yil daagolíní ałdó', Gozhōō, shá daabilđohńii.

¹¹ Heródion, bil hat'í'ihí, Gozhōō, shá daabilđohńii. Narcissus yil daagolíní, nohweBik'ehń daayokqahí, Gozhōō, shá daabilđohńii.

¹² Tryfina hik'e Tryfosa, nohweBik'ehń yánada'iziidi, Gozhōō, shá daabilđohńii. Pérsis, bil daach'izhóni, nohweBik'ehń ła'ágo yána'iziidí ałdó', Gozhōō, shá daabilđohńii.

¹³ Rufus, nohweBik'ehń habilńi, Gozhōō, shá daabilđohńii, án báahí, shí ałdó' shimaa bilđishńi, Gozhōō, shá daabilđohńii.

¹⁴ Asýncritus, Phlégon, Hérmes, Pátrobas, ła'í Hérmes, Gozhōō, shá daabilđohńii, nohwik'isyú yil nakaihí ałdó'.

¹⁵ Philólogus hik'e Julia, Nérius hik'e bilah, Olýmpas ła'í Jesus daayokqahí yil nakaihí dawa, Gozhōō, shá daabilđohńii.

¹⁶ Daagodinołsigo daałohs'qs le'. Christ daayokqahgo ha'ánálséhí nagozńilí, Gozhōō, daanohwilńii.

¹⁷ Shik'íyú, nadaanohwoshkqah, hadín nohwil ch'igon'áahí yidaagołaq n'í délahgota nohwil ch'ídaago'áahgo ilch'ínohwiníłi ła'í nohwich'í' daagodilkishí, daat'éhi ádaat'ij shihí bidaagonołsijhgo bits'á'zhí' ádaanoht'ee.

¹⁸ Ágádaat'eehí Jesus Christ nohweBik'ehń doo yánada'iziidihi at'éé da, daabibid zhá yaa natsídaakees; ái nł'éégo ádaanńi ndihí, ła'í nzhōōgo hanádaadzih ndihí doo daagoyáq dahí k'izédaabidilńi.

¹⁹ Bik'ehgo'ihinañ bikísk'eh ádaanoht'eehíí nnee dawa yídaagołshíí bigha nohwaa shił gozhóó; áídá' nht'éégo ágot'eehíí zhá bich'í' daagonohsąągo, ła'íí nchó'go ágot'eehíí doo bídaagonołsı dago hasht'íí.

²⁰ Bik'ehgo'ihinañ be'ılch'ı'gont'ééhíí dak'adégo Satan nohwá yaa gonłneego bíledaadoł'éés. Jesus Christ nohweBik'ehñ bíłgoch'oba'íí bee nohwich'ı' goz'ąą le'. Doleelgo at'éé.

²¹ Timotheus, bíł na'isiidíí, ła'íí Lúcius, Jason, ła'íí Sosípater, bíł hat'ı'ihı, Gozhóó, daanohwiłnii.

²² Shıí, Tértius, díí naltsoosıí Paul bá k'e'shiłchınıhi, nohweBik'ehñ biláhyú, Gozhóó, nohwıłdishnii.

²³ Gáius golııgee sídáá, dzaąagee ínashood ıła'ánát'ııh, án, Gozhóó, daanohwiłnii. Erástus, dzaą kıh goznıłgee zhaali yaa sidaahıí, ła'íí Quártus, nohwik'ısn, ąłdó', Gozhóó, daanohwiłnii.

²⁴ Jesus Christ nohweBik'ehñ bíłgoch'oba'íí daanohwigha bee nohwich'ı' goz'ąą le'. Doleelgo at'éé.

²⁵ Yati' baa gozhónı baa nagoshnı'ıí, áı Jesus Christ baa na'gonı'ıí bikísk'ehyú Bik'ehgo'ihinañ nohwinawod nohwá ánágodléhi at'éé; ni'gosdzán alzaadı' yushdí' godezt'ı'go na'gonı' doo bígózı da n'ıí, áı Jesus Christ baa na'gonı'ıí, bee ch'ı'nah silıı,

²⁶ Áı k'adıí bígózıgo alzaa, Bik'ehgo'ihinañ binkááyú nada'iziidi n'ıí bek'e'eshchiinıí k'ehgo nnee ıłtah at'éégo hadaazt'ı'ıí dawa bíł na'gonı', daayodłąąhgo yikísk'eh ádaat'ee doleelhıí bigha, áı Bik'ehgo'ihinañ doo benogowáh dahi yegos'aanıı bik'ehgo at'éé:

²⁷ Bik'ehgo'ihinañ, án zhá goyáníhi, Jesus Christ biláhyú dahazhı' ba'ihégoı le'. Doleelgo at'éé.

THE FIRST EPISTLE OF PAUL THE APOSTLE TO THE CORINTHIANS

1 Shíí, Paul, Jesus Christ binal'a'á nshl̥jigo Bik'ehgo'ih'nañ háshit'j̥jigo shi'dokéed, la'íí nohwik'isn Sosthenes,

2 Ínashood Corinthgee ha'ánátséhíí bich'j̥' k'e'iilchii, áí Christ Jesus biláhyú godilz̥j̥hgo ádaat'eego ádaabi'deszaa, Bik'ehgo'ih'nañ báhadaadeszaahíí daaleehgo daabi'dokéed, la'íí dahot'éhé Jesus Christ nohweBik'ehñ bizhi' biláhyú daayokaq̥híí dawa bich'j̥' k'e'iilchii, án dabíí beBik'ehñ la'íí néé nohweBik'ehñ nli̥j̥:

3 Bik'ehgo'ih'nañ nohwiTaa hik'e Jesus Christ nohweBik'ehñ bits'á'dí il̥goch'oba'íí la'íí il̥ch'j̥'gont'ééhíí bee nohwich'j̥' goz'q̥q̥ le'.

4 Bik'ehgo'ih'nañ bil̥goch'oba'íí Jesus Christ biláhyú nohwaa yiné'híí bighq̥ dávik'ehñ oshkaq̥hgo nohwá ba'ihénsj̥;

5 Án dawahá yee nohwich'on̥ii, yati' yee nohwich'on̥ii, nohwigoyá' ndi nohwá ágótsj̥;

6 Áík'ehgo Christ baa nadaagohiil̥n̥'íí nohwhitahyú n̥dzilgo áyítsj̥;

7 Áík'ehgo yaaká'dí nohwaa hi'né'íí doo la' binohd̥j̥h da; Jesus Christ nohweBik'ehñ nadáhíí biba' ádaanoht'eedá':

8 Bik'ehgo'ih'nañ n̥dzilgo ánohwiks̥j̥ doleel̥ danágódzáázh̥j̥', áík'ehgo Jesus Christ nohweBik'ehñ nadáhíí bijj̥j̥ doo nt'é bee nohwaa dahgoz'q̥q̥ da doleel̥.

9 Bik'ehgo'ih'nañ da'áníyú át'éé, án biYe' Jesus Christ nohweBik'ehñ bił̥ h̥l̥ daanoht̥j̥j̥go nohwich'j̥' ánn̥iid.

10 K'adíí nánohwoshkaq̥h, shik'íyú, Jesus Christ nohweBik'ehñ bizhi' biláyú dálekt'eego yádaakti' doleel̥go, nohwhitahyú doo il̥ts'á' ádaanoht'ee da doleel̥go: áídá' nohwiini' dálekt'eego la'íí dálekt'eego natsídaahkeesgo dałaházh̥j̥' be'ádaanoht'ee le'.

11 Shik'íyú, il̥ch'j̥' nanádaagonol̥kaad l̥q̥, Klóe yił̥ naháztaaníí shił̥ nadaagol̥ni'.

12 Gádish̥niigo ádish̥ni, la', Shíí Paul zhinéé nshl̥j̥; la'íí, Shíí Apóll̥os zhinéé nshl̥j̥; la'íí, Shíí Céphas zhinéé nshl̥j̥, la'íí, Shíí Christ zhinéé nshl̥j̥, daadoh̥ni l̥q̥.

13 Ya' Christsh̥q̥ dákwíhi daahohiikaq̥h néé? Ya' Paul tsj̥'ıl̥na'áhi nohwá bíheskał̥ néé? Ya' Paul bizhi' bee baptize ádaanoht'ee deszaa néé?

14 Bik'ehgo'ih'nañ ba'ihénsj̥, doo la' baptize ádaanoht'ee deszaa da, Críspus hik'e Gáius zh̥q̥;

15 Baptize ánoht'ee deszaa yúgo dánko dahadíí gán̥ii, Dabíí bizhi' yee baptize ágoł̥j̥j̥.

16 Áídá' Stéphanas bił̥ daagol̥ínií baptize ash̥łaa aldó': ba'ashhah la' baptize ash̥łaa sh̥j̥híí doo bígonsj̥ da.

17 Christ doo baptize ash'j̥j̥go shin'la' da, áídá' yati' baa gozhóni baa nagosh̥ni'go shin'la': doo yati' goyáánií bee yashti' da, áík'ehgo yashti'yúgo dánko tsj̥'ıl̥na'áhi baa na'goni'íí doo nt'é áile' da doleel̥ ni'.

18 Tsj̥'ıl̥na'áhi baa na'goni'íí ch'á'onehezdeehíí bich'j̥'yúgo déba'odlohé; áídá' néé hasdáhiikaihíí nohwich'j̥'yúgo Bik'ehgo'ih'nañ binawod at'éé.

19 Bek'e'eshchiinií gán̥iigo, N̥nee daagoyáni bigoyá' da'ád̥j̥hgo ádaash̥łe' doleel̥, n̥nee bił̥ ídaagozinií aldó' doo bił̥ ídaagoz̥j̥h dago ádaash̥łe' doleel̥.

20 N̥nee goyáni n'íí hayú lán? Begoz'aaníí ye'ik'e'ıl̥chíhi n'íí hayú lán? Ni'gosdzán biká' ágot'eehíí ye'agodet'áhi n'íí hayú lán? Díí ni'gosdzán biká' igoyá'íí, Bik'ehgo'ih'nañ doo nt'é dago áyílaahi at'éé.

21 Bik'ehgo'ih'nañ góyáágo ngonł̥ch̥j̥j̥ l̥ek'ehíí k'ehgo ni'gosdzán biká' n̥nee dabíí bigoyá'íí bee Bik'ehgo'ih'nañ ch'éh yídaagoł̥s̥j̥h, áídá' yati' baa gozhóni yaa yał̥ti'íí, ni'gosdzán biká' n̥nee bich'j̥'yúgo doo nt'é da ndi, biláhyú da'odlaaníí hasdáhi'niigo Bik'ehgo'ih'nañ ngon'áá.

22 Jews daanlíni godiyɨhgo be'ígózinihíi yiká hádaat'ɨi, ła'íi Greeks daanlíni kogoyá' zhá yiká daadéz'ɨi:

23 Áídá' nééhíi Christ tsɨ'ɨna'áhi bíheskakií baa nadaagohiilni', ái Jews daanlíni bidáh sizɨi, Greeks daanlíni bich'ɨ'yúgo déba'odlohé;

24 Áídá' Bik'ehgo'ihina'na' bich'ɨ' ádaanniidíi, Jews daanlíni ła'íi Greeks daanlíni dawa yich'ɨ'yúgo Christ, Bik'ehgo'ihina'na' binawodíi át'éé, ła'íi Bik'ehgo'ihina'na' bigoyá' at'éé.

25 Bik'ehgo'ihina'na' bigoyá'íi, ni'gospdzán biká' nnee bich'ɨ'yúgo déba'odlohé ndi, nnee bigoyá'íi yitiso goyáá; ni'gospdzán biká' nnee bich'ɨ'yúgo Bik'ehgo'ihina'na' doo nalwod da ndi, nnee binawodíi yitiso nalwodhi at'éé.

26 Shik'íyú, Bik'ehgo'ihina'na' nohwich'ɨ' ádaanniidíi baa natsídaahkees; doo hołáago nnee bigoyá' bee daagonohsaá da, doo hołáago dák'a'ádaanoht'ee da, doo hołáago íziso ágot'ee zhinéego gosolɨi da:

27 Ndi Bik'ehgo'ihina'na' ni'gospdzán biká' nt'é doo góyáá dahíi hayiheznil, daagoyááníi ídaayádaandzigo áile'híi bighá; ła'íi Bik'ehgo'ihina'na' doo daanłdzil dahíi hayiheznil, nadaalwodíi ídaayádaandzigo áile'híi bighá;

28 Ni'gospdzán biká' doo íziso ádaat'eego daagozliiníi, ła'íi daach'ich'oláahíi Bik'ehgo'ihina'na' hayiheznil, doo begonáh dahíi hayiheznil, dzaagee begoz'aaníi doo nt'é dago ch'í'nah áile'híi bighá:

29 Áík'ehgo nnee doo ła' Bik'ehgo'ihina'na' binadzahgee ída'odlíi da doleeł.

30 Áídá' Bik'ehgo'ihina'na' ánát'ɨigo Christ Jesus bił dała'á daanołɨi, án biláhyú Bik'ehgo'ihina'na' daagondzáago ádaanołwizlaa, dábikeyú ádaant'ee, ła'íi godilzɨhgo ádaant'eego ádaanołwizlaa, án biláhyú ałdó' hanádaanołwidihéz'nil:

31 Bek'e'eshchiiníi gáníihíi k'ehgo, Hadín ída'odlíihíi nohweBik'ehń yee ída'odlíi le'.

2

1 Shik'íyú, nohwaa niyáádá' Bik'ehgo'ihina'na' baa na'goni'íi ni'gospdzán biká' yati' dénzhóné ła'íi kogoyá'íi doo bee nohwich'ɨ' yashti'go niyáá da.

2 Áídá' nohwił nashkai n'dá' Jesus Christ zhá, tsɨ'ɨna'áhi bíheskał n'íi, baa yashti'go shiini' ła'łhlaa ni', ła'ihíi doo nt'é da.

3 Doo nłdzil dago, nesdzidgo, ła'íi dážó deshtłidgo nohwił nashkai ni'.

4 Shiyati'íi ła'íi na'goshni'íi nnee goyáni biyati' ích'ɨ' goltsódi doo bee yashti' da ni', ndi Holy Spirit na'iziidgo ła'íi binawod ch'í'nah ánsɨhgo yashti' ni':

5 Áík'ehgo nohwi'odłá' nnee bigoyá'íi bich'ɨ'zhinéego doo bada'ohkíi dago, ndi Bik'ehgo'ihina'na' binawodíi bada'ohkíi.

6 Nohwitahyú nnee Holy Spirit bee báyan' daasiliiníi bich'ɨ' igoyá' bee yádaahiilti', doo díi goldohíi bits'á'dí' igoyá'íi da, ła'íi ni'gospdzán biká' nadaant'aahíi bigoyá'íi doo bee yádaahiilti' da, ái doo nt'é daaleeh da:

7 Áídá' Bik'ehgo'ihina'na' bigoyá' doo bígózi da n'íi, nanł'ɨ'íi bee yádaahiilti', ái Bik'ehgo'ihina'na' ni'gospdzán dabíntsedá' ngonłchíigo yengon'áá lək'ehíi, ái bee Bik'ehgo'ihina'na' bits'á'dí' anáyet'iiníi biyi' bił daandłi doleełhíi bighá:

8 Ái díi ni'gospdzán biká' nadaant'aahíi doo ła' yígółsɨ da: yídaagołsiyúgo nohweBik'ehń bits'á'dindłáád nłini tsɨ'ɨna'áhi doo yídaayołkał at'éé da.

9 Bek'e'eshchiiníi gáníihíi k'ehgo at'éé, Końáá doo yo'ɨi dahíi, kojaa doo idits'ag dahíi, ła'íi nnee bijíi yune' doo hwahá be'ogowáh dahíi, Bik'ehgo'ihina'na' hadíi yił daanzhooníi yá ła'yiiláa, nii.

10 Áídá' Bik'ehgo'ihina'na' biSpirit bee nohwich'ɨ' ch'í'nah áyíilaa: Holy Spirit dawahá yineł'ɨi, Bik'ehgo'ihina'na' bits'á'dí' doo bígózi dahíi ye'at'ééhíi ndi.

11 Hadín nnee nliiníi nnee ye'at'éhi yígółsɨ? Nnee biyi'siziiníi zhá; da'áík'ehgo Bik'ehgo'ihina'na' ye'at'éhi nnee doo ła' yígółsɨ da, dabíi biSpirit zhá.

12 Áík'ehgo ni'gospdzán biká'gee spirit benagowahíí doo nohwaa hi'né' da, ndi Holy Spirit Bik'ehgo'ihí'nañ bits'á'dí'hi nohwaa hi'né'; dant'éhéta Bik'ehgo'ihí'nañ nohwaa ch'oba'go nohwaa yiné'íí bídaagonlzi doleełhíí bigha.

13 Áí aldó' bee yádaahiilti', doo yati' nnee bigoyá' ilch'ígó'aahíí bee da, ndi yati' Holy Spirit nohwil ch'ígó'aahíí bee yádaahiilti'; Bik'ehgo'ihí'nañ bits'á'dí'go ágot'eehíí yaaká'dí' yati'íí bee nkt'éégo ch'í'nah ágohiidle'.

14 Áídá' nnee Bik'ehgo'ihí'nañ biSpirit doo ye'at'éé dahíí Bik'ehgo'ihí'nañ biSpirit bits'á'dí' ágot'eehíí doo náidiné' da: bíí bich'í'yúgo déba'odlohé: doo yígonolsi at'éé da, Holy Spirit binkááyú zhá yígótsihíí bigha.

15 Ndi hadín Holy Spirit ye'at'éhi dawahá yígótsi, áídá' dabíí nnee doo Holy Spirit ye'at'éé dahíí doo yígótsini at'éé da.

16 Hadínshá' nohweBik'ehñ binatsekeesíí yígótsi, bíł ch'ígó'aah doleełgo? Doo hadín da. Áídá' nées Christ binatsekeesíí bídaagonlzi.

3

1 Shik'íyú, Holy Spirit be'ádaanoht'eehíí k'ehgo doo nohwich'í' yáoshti' at'éé da ni', ndi ni'gospdzán be'ádaanoht'eehíí k'ehgo, ánigo ínashood daasolijhíí bigha mé' daanoht'ijhíí k'ehgo nohwich'í' yashti' ni'.

2 Ibe' nohwá náda'siksjidhíí k'ehgo yati' dabígóziníí bee nohwich'í' yashti' ni', itsi'íí dah, áí yati' nyee'íí át'éé: doo hwahá bídaagonolsijh dahíí bigha doo bee nohwich'í' yashti' da ni', dak'ad ndi doo bídaagonolsi da.

3 T'ah ni'gospdzán biká' ágot'eehíí be'ádaanoht'ee, doo Holy Spirit be'ádaanoht'ee da: nohwitahyú ła' bíyéehíí ídáhádaaht'ij, ilch'í' daashohkee, ła'íí ilts'á'zhí' daahohkah, áí bigha t'ah ni'gospdzán biká' ágot'eehíí be'ádaanoht'ee, ła'íí ni'gospdzán biká' nneehíí k'ehgo t'ah nadaahkai go'íí.

4 Ła' gáníídá', Shíí Paul zhinéé nshłji; ła'íí, Shíí Apollos zhinéé nshłji, nii; áík'ehgo ni'gospdzán biká' ágot'eehíí be'ádaanoht'ee go'íí.

5 Paulhííshá' hadín? Apollosííshá' hadín? Nada'iziidíí biláhyú da'osodlaadíí zhá ndlij, nohweBik'ehñ nées dántijgee binasdziid nohwaa din'á'ahíí k'ehgo na'idziid.

6 Shíhíí k'ediiláá, Apollosíí yiyaa naná'nktłsh: ndi Bik'ehgo'ihí'nañ deshjeedgo áyíílaa.

7 Áík'ehgo hadín k'e'dileehíí dagohíí hadín naná'nktłshíí doo nt'é nlij da; ndi Bik'ehgo'ihí'nañ deshjeedgo áile'íí zhá.

8 K'e'dileehíí ła'íí naná'nktłshíí bíłgo dátekt'ee: ła'íí nnee daantijgee binasdziidíí bidená bich'í' nahi'niił.

9 Nées Bik'ehgo'ihí'nañ dała' bíł nada'idziidíí daandlij: nohwíí Bik'ehgo'ihí'nañ k'e'nlááhíí ła'íí nayik'í'iziidíí daanoht'ij, Bik'ehgo'ihí'nañ bikijh yit'íhíí k'ehgo ádaanoht'ee.

10 Nnee góyáni kijh ágole'íí kijh bit'ááh ledn'aahíí áile', ágát'éégo shíí Bik'ehgo'ihí'nañ bíłgoch'oba'íí shaa yiné'íí bik'ehgo nohwi'odla' bit'ááh ledn'aahíí ashłaa, áídí' nnee ła' yiká' hadag yit'íh. Áídá' nnee daantijgee hagog'éégo ágole'íí yaa goyáá le'.

11 Nohwi'odla' bit'ááh ledn'aahíí ilk'idá' ágolzaa, áhíí Jesus Christ, nnee doo ła' anágódle' at'éé da.

12 Dahadín díí it'ááh ledn'aahíí biká' ágole'íí, óodo, beshłigai, tsée łaá íłni, ndilchi', t'oh, dagohíí t'oh náhesgani yee hadag ágole'yúgo;

13 Nnee daantijgee binasdziidíí ch'í'nah alne' doleeł: kaa yá'iti'íí bijijgee kq' bee ch'í'nah hileeh; nnee daantijgee binasdziidíí hago'at'éehíí kq' bee bígozijh doleeł.

14 Nnee ła' hadag ágolaahíí t'ah goz'ayúgo, bidená bich'í' nahi'niił doleeł.

15 Áídá' nnee ła' binasdziidíí ałnlid lek'eyúgo, nt'é bich'í' nahi'niił le'at'éé n'íí baa ch'a'one': ndi bíhíí hasdábidiłteeh, kq' biyi' ch'ínyááhíí k'ehgo.

16 Bik'ehgo'ihinaan bikih biyi' daach'okaqahii daanoht'eehii, la'ii Bik'ehgo'ihinaan biSpirit nohwii' golijihii bidaagonosj ya'?

17 Nnee la' Bik'ehgo'ihinaan bikih biyi' daach'okaqahii denchog'o ayiila lek'eyugo, Bik'ehgo'ihinaan da'ilii hileehgo abile' doleel, Bik'ehgo'ihinaan bikih biyi' daach'okaqahii godiyihii bigha, ai kihii nohwii daanohtij.

18 Nnee doo la' ich'i' nach'aa da le'. Nohwitahyu nnee la' ni'godzahn bigoya' ye'at'ee ngolnii lek'eyugo, ai doo nt'e yigotsinii k'ehgo adodle', aik'ehgo goyaa hileeh.

19 Dii ni'godzahn bika' igoyaii Bik'ehgo'ihinaan bich'i'yugo deba'odlohe at'ee: bek'eshchiinii gani, Nnee daagondzaa daanzinii nadaach'aago nadaagolchi'ii bee Bik'ehgo'ihinaan daabiljizh.

20 La'ii ganadi'nii, NohweBik'ehni nnee daagondzaa daanzinii binatsekeesii yigotsi, doo nt'e bee alne' dago.

21 Ai bigha nnee doo la' bada'okii da le': dawaha nohwiyehi adaat'ee;

22 Paul, dagohii Apollos, Cephas, dagohii ni'godzahn, ihinaahii, dagohii da'itsaahii, dawaha k'adii daagolini, dagohii dawaha begonahi, dawa nohwiyehi adaat'ee.

23 Aidá' Christ biyee daanohtij; Christ-hii Bik'ehgo'ihinaan biyee nlij.

4

1 Christ yanada'iziidii la'ii Bik'ehgo'ihinaan bits'adi' doo bigozj da nii nkt'ee go daine'ijigo yaa nadaagolnii'ii daandlijgo nohwaa natsi'ikees le'.

2 Aik'ehgo nnee nada'iziidii binant'a' da'abilniiyu anati'ijigo goz'aa.

3 Nohwii shaa yadaakti'yugo, la'ii nnee aayanaltihii shaa yakti' ndi, doo shil hago'at'ee da; shii ndi doo idaayashti' da.

4 Denchog'ego asdaahii doo bigonsj da, ndi ai bigha nkt'ee go shich'i' ch'igowah doo dishnii da: aidá' nohweBik'ehni zhá shaa yakti'.

5 Ai bigha doo hwaha bika' ngowah dadá' doo aayadaakti' da, nohweBik'ehni nádzaágo zhá, an dawaha godihikii biyi' nanli' n'ii got'ijzhij' ch'i'nah aidoliil, la'ii nnee bijii yune' yaa natsidaakesii ch'i'nah aidoliil: aik'ehgo nnee daantijgee nkt'ee go anadaat'ijil lek'eyugo, Bik'ehgo'ihinaan, Nkt'ee go anadaat'ijil ni', daabilnii doleel.

6 Shik'iyu, shii hik'e Apollos bilgo nohwe'idaagono'aah doleelgo nohwich'i' adaayasilti'; bek'eshchiinii aniihii bitisgo nnee doo baa natsidaakes da doleelgo, la'ii nohwii nnee doo da'aa bee idaada'ohliida' la'ihii nohwil daanchog' da doleelgo.

7 Hagot'ee go laa'ahgo ant'ee go sinlij? Nt'e laa' niyehi doo naa hi'ne'hi da laan? Naa hi'ne' lek'eyugo, nt'e bigha ida'onlii? Doo naa hi'ne'hii k'ehgo laa' ant'ee.

8 Iki'ida' dawaha daanohtiyee ya', iki'ida' hadaanohtzil ya', nant'an k'ehgo nadaanoht'aa, daanohtwidh ndi: nadaanoht'aahi dazhó hasht'ii, nee aldó' nohwil nadaant'aa doleehii bigha.

9 Nee, Jesus binal'a'á daandliinii, Bik'ehgo'ihinaan iké'yú ch'inohwinil shj nsj, nnee natseedgo bandaagost'aa hii k'ehgo: ni'godzahn bika' daagolnii, Bik'ehgo'ihinaan binal'a'á yaaká'yú daagolnii, la'ii nnee dawa daanohtwine'ijigo adaanoht'eesaa.

10 Nee Christ bigha nnee deba'odlohe daandlij, nohwihii Christ binkaiyu daagondzaa daanohts; nee doo daanohtzil dahii k'ehgo nohwaa natsi'ikees, nohwihii nadaanohtwod daanohts; nohwii nnee daanohtwidnsj, neehii daanohtwich'ich'olaa.

11 Dii jii t'ah shina' la'ii dibá' daandlij, nohwidiyagé adaadij, da'adzaayú nanohtwidá'dindzil, nohwigowa' adaagodijgo da'ilii nahiikai;

12 Danee nohwigan bee nada'idziid: daanohtwoch'iid lek'eyugo bá da'ohiikaah; nohwiidaagonsj ndi bich'i' dahdaandjoh:

13 Nchọ'go nohwaa yádaakti'íí biyaa gozhóó doleelí bá hádaahiit'íí: ni'gospdzán biká' dawahá nchọ'i ch'í'ideehíí daandlìjìhíí k'ehgo nohwaa nats'í'ikees, díí jùú ndi nohwil ch'í'idaagosdínihíí k'ehgo nohwaa nats'í'ikees.

14 Díí doo bik'ee ídaayádaanozdzhíí bighą nohwich'í' k'e'eshchii da, áídá' shichągháshé shil daanzhooníí daanozhjigo nohwil ch'í'idaagonsh'aahíí bighą ádaanozhwıldishnii.

15 Christ bá nohwil ch'í'idaago'aahíí gonenan doo náhóltag dayú gólííshą' ndi nohwitaahíí dała'á: Christ Jesus baa yati' baa gozhóni baa nohwil nagoshni'go nohwitaa sílji.

16 Áí bighą nádaanozhwoshkąąh, shedaal'íí le'.

17 Áí bighą Timotheus, nohweBik'ehn biláhyú shizhaazhé shil nzhọogo ba'oshlíhi, nohwich'í' oł'a', Christ biláhyú shi'at'e'íí bínadaagonolziigo áidoliil, dáhot'éhé ha'ánázéhyú be'ılch'ígosh'aahíí k'ehgo.

18 Doo nohwaa higháh da daanzihíí bighą ła' ídaada'odlíí.

19 Ndi dét'ihégo nohwaa nsháh doleel, nohweBik'ehn hát'ííyúgo, áík'ehgo áí nnee ídaada'odlííhíí doo biyati' zhą bígonsih da, ndi binawod golííyúgo bígonsih.

20 Bik'ehgo'ihinań bilakt'áhgee begoz'aaníí doo dáyati' zhą yee ch'í'nah hit'íí da, binawodíí yee ch'í'nah hit'íí.

21 Hadíihíí be'ánsht'eego hádaaht'íí? Gish be'idiltshé hishtijigo nohwaa nsháh née, dagohíí shil daanozhshọogo doo hashishkee dago nohwaa nsháh née?

5

1 Nohwitaahyú nant'í' na'ildeehíí be'ádaanoht'eego nohwaa ch'inii, agat'éégo nant'í' na'ildeehíí nnee Bik'ehgo'ihinań doo daayokąąh dahíí bitahyú ndi doo hak'e begoz'ąą da, kotaa bi'aahíí ko'aago.

2 Dázhó ídaadołkąąh łaą, baa daahchag le'at'éhi, díí ye'ánát'ííhíí nohwitahdí' ch'ilt'é' doleel ni'.

3 Doo nohwitaahyú nashaa da ndi dashiini' zhą bee nohwitaahyú nshjii, áík'ehgo shinaál ánagot'ííhíí k'ehgo ilk'idá' díí nnee ánát'íídíí baa yásítí',

4 Jesus Christ nohweBik'ehn bizhi'íí bee íła'ádaanoht'eeyú, doo shinaál da ndi shiini' bee shinaálhíí k'ehgo, Jesus Christ nohweBik'ehn binawod nohwil njjigo,

5 Nnee ágádzaahíí Satan baa daadinoh'aah, bits'í biní'diníh doleelhíí bighą, áík'ehgo biyi'siziiníí hasdągháh doleel, Jesus nohweBik'ehn nadáhíí bijji.

6 Ídaada'ohdlííhíí doo nzhọo da. Ya' bán benilzoolé da'ayáhągo ik'áán nást'óodíí dahot'éhé daabíndiłsokííshą' doo bídaagonolzi da née?

7 Nchọ'go ánadaaht'ííhíí nohwitaahyú begoz'aaníí bán benilzoolé doo ánídá' n'íí yó'odaahné'híí k'ehgo yó'odaagodoh'aah, áík'ehgo ánídégo ná'ist'oodhíí k'ehgo daaleeh, bán benilzoolé da'ádihgo bán alzaahíí k'a'ádaanoht'ee doleel. Bitis-hagowáh n'íí bee bínadaaahilniihgo dibelji bizhaazhé zesdijhíí k'ehgo Christ nohwá zesdij lək'e:

8 Áík'ehgo haląą, lenágodáhgo náda'idijhíí da'áík'ehgo begoz'ąą le', bán benilzoolé doo ánídá' be'alzaahíí doo daahiidaą dago, dagohíí bán benilzoolé k'ehgo natsekees o'ní'híí ła'íí nchọ'go ágot'eehíí bil alzaahíí doo daahiidaą dago; áídá' bán benilzoolé dá'ádihgo bán alzaahíí nádaahidijh le', áí bánhíí nt'éégo ła'íí da'aniigo natsíts'ikeesi golzeego ágot'inihi.

9 Nant'í' nakaihíí doo bil nahkai da, nohwıldishniigo nohwich'í' k'e'eshılchji ni':

10 Áídá' nant'í' nakaihíí, dawahá dayúwehégo ídáhádaat'iiníí, daan'ijhíí, dagohíí k'e'eshchín daayokąąhíí doo ínashood daanlij dahíí doo ádáłdishnii da; áí ádáłdishnii lək'eyúgo, ni'gospdzán bits'ą' nohkáhyúgo zhą doo bil nahkai da doleel ni'.

11 Áídá' gánohwıldishniigo nohwich'í' k'e'eshchii, Nnee ła' ínashood daayilniihíí nant'í' naghaa lək'eyúgo, dagohíí dawahá dayúwehégo ídáhát'íiníí, k'e'eshchín yokąąhíí, yati'

ye'okáakíí, da'idlaḡ nt'ééhíí, dagohíí aháda'i'níikíí nliḡ lẹk'eyúgo, doo bił nahkai da; ágádaat'eehíí doo bił daohsḡḡ da.

¹² Hant'é nashinkt'ogo yánáltihíí ádish'ijigo doo ínashood daanliḡ dahíí baa yashti' doleel? Ínashood daanliiníí zhá baa yádaakti'go goz'ḡḡ.

¹³ Doo ínashood daanliḡ dahíí Bik'ehgo'ihinañ zhá yánáltihíí nliḡgo yaa yádaakti'. Áík'ehgo nnee nchḡ'go ánát'ijhíí nohwits'ḡ' nolteeh.

6

¹ Nohwíí la' dahagot'éégo ilch'ḡ' gosol'ḡḡ lẹk'eyúgo, doo ídaa yágosḡ dago doo ínashood daanliḡ dahíí binadzahgee laa yałti' née, ínashood daanliiníí binadzahgee zhá laa yałti' le'at'éhi?

² Ínashood daanliiníí dahagee ni'gosdzán biká' nnee yaa yádaakti' doleelíí doo bídaagonoḡḡ da née? Ni'gosdzán biká' nnee baa yádaakti'íí nohwidáhyú begoz'ḡḡda, da'ayḡhágo goz'ánihíí baa yádaakti'go doo bik'eh shohjeed da ya'?

³ Bik'ehgo'ihinañ binal'a'á yaaká'yú daagolíni baa yádaakti'íí nohwidáhyú begoz'aaníí doo bídaagonoḡḡ da gá? Áí ndi baa yádaahiłti'dá' ni'gosdzán biká' zhiḡéégo ágot'eehíí nłt'éégo baa yádaahiłti' go'íí.

⁴ Díí ni'gosdzán biká' zhiḡéégo dant'éhé bighḡ laa yádaakti' lẹk'eyúgo, nnee ínashood daanliḡ doo daidnḡḡ dahíí yaa yádaakti'go hanádaahnıł née?

⁵ Díí bik'ee ídaa yádaanoḡdzigo ánohwıłḡ'go ánohwıłdishnıi. Ya' nnee góyááníí nohwitahyú doo la' da née? Doo la' bik'isyú lił dahnagos'ḡḡgee yaa yałti' doleelíí yik'eh siḡḡ da née?

⁶ Áída' nnee la' bik'isn biłgo laa yałti'go, aayánáltihíí doo ínashood daanliḡ dahíí binadzahgee laa yałti'.

⁷ Áík'ehgo nohwitahyú dázhḡ dégochḡ'go goz'ḡḡ, aayánáltihíí binadzahgee laa yádaakti'híí bighḡ. Áída' nt'é bighḡ doo ch'ík'eh ánánohwił'ijıł da? Nt'é bighḡ doo ch'ík'eh nohwich'ḡ' nadaach'aa da?

⁸ Áída' nda'ołsih, Christ biláhyú nohwik'isyú ndi doo bik'ehyú ádaal'ijı da, bich'ḡ' nadaahch'aa.

⁹ Doo bik'ehyú ádaat'ee dahíí Bik'ehgo'ihinañ bilakt'áhgee begoz'aaníí doo itah bíyéé daaleeh dago doo bídaagonoḡḡ da gá? Nohwich'ḡ' na'doch'aa hela': iké' na'idaahíí, k'e'eshchín daayokḡḡhíí, nant'ḡ' nakaihíí, nnee daanliiníí nnee yiłgo doo bik'ehyú ádaat'ijı dahíí,

¹⁰ Da'n'ijhíí, dawahá dayúwehégo ídáhádaat'iiníí, da'idlaḡ nt'ééhíí, yati' yeda'okáakíí, la'íí aháda'i'níikíí, díí dawa Bik'ehgo'ihinañ bilakt'áhgee begoz'aaníí doo itah bíyéé daaleeh da.

¹¹ Nohwíí la' ágádaanoht'ee ni': áída' Jesus nohweBik'ehñ bizhi' bee la'íí Bik'ehgo'ihinañ daahohiikḡḡhíí biSpirit biláhyú taadaanoḡwi'desgiz, bá hadaanoḡwi'deszaa, la'íí dábił'ehyú ádaanoht'ee daanoḡwiłdo'nıid.

¹² Dawahá shá bił ch'ı'otḡḡ ndi doo dawa bee shich'ogo'nıi da: dawahá shá bił ch'ı'otḡḡ ndi doo la' ích'ḡ' shıltsood da áshi'dılḡ' da.

¹³ Hidán nohwibid bá át'éé, la'íí nohwibid hidán bá át'éé: ndi Bik'ehgo'ihinañ da'ála doo nt'é dago álél doleel. Nohwits'ihíí doo nant'ḡ' na'idahíí bá át'éé da, ndi nohweBik'ehñ bá át'éé, la'íí nohweBik'ehñ binawodíí nohwits'ı' bá át'éé.

¹⁴ Bik'ehgo'ihinañ nohweBik'ehñ naahi'na'go áyıl'aa, néé áldó' binawod bee naadaahi-hii'nahgo ádaanoḡwiłél.

¹⁵ Ya' nohwits'ı' Christ bił da'á daanliḡgo at'ééhíí doo bídaagonoḡḡ da gá? Áík'ehgo ya' Christ bił da'á nliiníí isdzán nant'ḡ' nagháhi bił da'á ádíshdléh née? Dah, da'anıi doo ágát'éé da doleel.

16 Ya' n̄nee ła' isdzán nant'ì' nagháhi ya'ádidiltíígo isdzánhíi bił bits'í dała'á nadleehíi doo bídaagonoŋsì da gá? Gáníígo dahgoz'ąą, Nakhíi bits'í dała'á nádodleek.

17 Áídá' hadín nohweBik'ehń ya'ádidiltííhíi spirit dała'á át'ée.

18 Nant'ì' na'idahíi bits'ą' nadohkeeh. N̄nee ni'íksiih ła'ihíi doo bits'í yee ni'ihíksiih da; áídá' dahadíi nant'ì' nagmaahíi bits'í yee ni'ihíksiih.

19 Ya' nohwits'íhíi Holy Spirit nohwiyi' golíinií bikìh biyi' daach'okaąhíi ádaat'eehíi doo bídaagonoŋsì da gá? Nohwits'íhíi Bik'ehgo'ihí'nań nohwaa yiné'ihí at'ée, doo daanohwíi nohwíyehi ádaanoht'ee da go'íi.

20 Łán izlįigo nadaanoht'ee: ái bighą Bik'ehgo'ihí'nań ízisgo at'éehíi ch'í'nah ádaanoŋsì, nohwits'íhíi ła'íi nohwiyi'siziinií bee, ái Bik'ehgo'ihí'nań biyéé.

7

1 Baa shich'ì' k'eda'shołchij n'íi bee nohwich'ì' k'e'ná'ishchii: N̄nee doo nan̄nee dayúgo bá nł'ée.

2 Áídá' dánko nant'ì' nakáhíi bighą n̄nee dała'á daantíígee dabíi bi'aa golíi le', ła'íi isdzáné dała'á daantíígee dabíi biką' golíi le'.

3 Isdzán biką' yil nteesh hat'įyúgo n̄neehíi doo dah n̄ii da le': ła'íi n̄nee ałdó' da'áik'ehgo bi'aa áidoliil.

4 Isdzán doo dabíi bik'ehgo ánát'įil da le', ndi biką' bik'ehgo: n̄nee ałdó' da'áik'ehgo doo dabíi bik'ehgo ánát'įil da le', ndi bi'aa bik'ehgo.

5 Doo ilch'ì' a'nohchì' da, dahagee dáshiná' ohkaąhgeeyúgo zhą daazhógo ngonoh'aah; ái bikédí'go łaa naht'aash, doo ágáhoht'įil dayúgo dánko nohwits'í yiká hát'íinií doo bidag ánoht'ee da doleehíi bighą Satan nanohwíntaah doleek.

6 Díi nohwil ch'ínsh'aahíi bighą nohwich'ì' yashti', doo bee nohwá ngonsh'aahgo da.

7 Shíi ánsht'eehíi k'ehgo n̄nee dawa ałdó' ádaat'eego hasht'íi. Áídá' n̄nee dała'á ntíígee bi'at'e'ihíi Bik'ehgo'ihí'nań bits'ą'dí' begoz'ąą, ła' nadaaneedá' ła'ihíi doo nadaaneé dago.

8 Áik'ehgo doo nadaaneé dahíi ła'íi isdzáné itsaa daanliinií gádaabiłdishnii, Shíi k'ehgo doo nadaah̄nee da ndizhọq.

9 Áídá' na'i'neehíi bich'ì' doo ích'idildih dayúgo, ch'ík'eh nadaach'inéh ndizhọq: nach'in̄neehíi shich'ì'yúgo doo nł'ée da ndi na'i'neehíi bidázhì' ch'ilíyúgo dánko nant'ì' ch'idigháhíi itisgo doo nzhọq da.

10 Áídá' nadaaneehíi gádaałdishnii, doo shíi da, nohweBik'ehń gáyilnii, Isdzán biką' yil ilk'ínát'aash hela':

11 Áídá' yil ilk'ínát'aazh lęk'eyúgo, daazhógo nagma le', dagohíi biką' yaa nánódáh: ła'íi n̄nee bi'aa yil ilk'ínát'aash hela'.

12 Ła'ihíi shíi gádaałdishnii, nohweBik'ehń doo gáníi da, Ła' n̄nee Christ biláhyú nohwik'isn, bi'aa doo da'odląą da ndi, biką' odláni yil golíigo bił dábik'ehyúgo, yó'ayót'e' hela'.

13 Ła'íi isdzán odláni biką' doo odląą da ndi yil golíigo bił dábik'ehyúgo yó'ayót'e' hela'.

14 N̄nee doo odląą dahíi bi'aa bi'odlą'híi bighą Bik'ehgo'ihí'nań bits'ą'dí'go hakodilne'íi bee bich'ì' goz'ąą, ła'íi isdzán doo odląą dahíi biką' bi'odlą'híi bighą Bik'ehgo'ihí'nań bits'ą'dí'go hakodilne'íi bee bich'ì' goz'ąą ałdó': áik'ehgo nohwichągháshé da'ch'odląązhì' bił da'otag doleek, doo ágát'ée da lęk'eyúgo doo da'ch'odląązhì' bił da'otag da doleek ni'.

15 Ła' doo odląą dahíi nádilwod lęk'eyúgo ch'ík'eh nádilgheed. Christ biláhyú nohwik'isn dagohíi nohwilah, bi'aa dagohíi biką' bits'ą' nýaáyúgo doo daabihestł'ọq da, áídá' Bik'ehgo'ihí'nań, Nkegohen'ąągo nahkai, daanohwilnii.

16 Isdzán, ínashood nłini, díi baa natsínkees, ninkááyú niką' dánko hasdábí'didołteek. N̄nee, ínashood nłini, díi baa natsínkees, ninkááyú ni'aa dánko hasdábí'didołteek.

17 Nnee daantúígee Bik'ehgo'ihí'nań baa daagodez'ąąhí k'ehgo hikaah le', nohwe-Bik'ehń bich'į' ńńiidí k'ehgo yikísk'eh hikaah le'. Ádishńiigo ínashood ha'ánátséh nagoznílí dawa baa goni'ąą.

18 Nnee ła' Bik'ehgo'ihí'nań bich'į' ńńiidá' ilk'idá' círcumcise ábi'delzaa lá née? Ái shidí doo k'ena'óshdéh nzi da le'. Nnee ła' Bik'ehgo'ihí'nań bich'į' ńńiidá' doo círcumcise ábi'delzaa da lá née? Áń círcumcise ábi'dolne' hela'.

19 Círcumcise áko'delzaahí dagohí doo círcumcise áko'delzaa dahí doo hago'at'éé da, Bik'ehgo'ihí'nań yengon'áání bikísk'eh ách'ít'éyúgo zhá ńńí.

20 Nnee daantúígee Bik'ehgo'ihí'nań bich'į' ńńiidá' nt'é binasdziid lán shį n'íi dayúweh nayik'íiziid le'.

21 Ya' nich'į' ńńiidá' isnáh ńńíni lá née? Ái doo nił hago'at'éé da le': ndi ná ch'í'otąą lẹk'eyúgo ch'ínáńdáh.

22 Dahadín nohweBik'ehń bich'į' ńńiidá' isnáh nńi ndi, nohweBik'ehń binadzahgee doo isnáh ńńíni at'éé da: áidá' dahadín bich'į' ńńiidá' doo isnáh nńi da ndi, Christ bi'isna' silńi.

23 Łán izńiigo nadaanołwi'dehezńihi ádaanoht'ee; nnee zhá bi'isna' nádaahdleeh hela'.

24 Shik'íiyú, nohwich'į' ńńiidá' daanohtńiige hago't'éégo nohwich'į' goz'ąą lẹk'eyúgo, da'ágádaanoht'eego Bik'ehgo'ihí'nań bił daanołńi le'.

25 K'adí ch'ikí doo hwahá nńéh dahí baa yashti', doo nohweBik'ehń yegos'aaní bee da, ndi nohweBik'ehń biłgoch'oba'íi shaa yiné'go shada'okígo áshílaahí bighą bee yashti'.

26 Nagont'ogí bengonyááhí bighą dahadín da'at'ééhí k'ehgo naghaago bá nzhọọ shį nsį.

27 Ya' nannee née? Hagot'éégoshą' bił k'ínasht'aazh doo ńńzi da. Ya' doo nannee da née? Doo isdzán biká dín'ńi da le'.

28 Áidá' nńaayúgo, doo isínsii da; ła'íi na'ilíhn nńáayúgo doo isiih da. Áidá' hadíi kł nńádaasaaní ni'gospzán biká' nagont'ogíi bee bich'į' nagoz'ąą doleeł: ái bits'ą'zhį' daanołwoshtą' hasht'ńi.

29 Shik'íiyú, goldohgo nohwá ngont'aaní hileehgo ayáhągo godziih, nohwłdishńiigo ádishńii: áik'ehgo kodí' godezt'igo hadíi bi'aa daagolíńi, bi'aa doo daagolńi dahí k'ehgo ádaat'ee le', bi'aa doo nohweBik'ehń bitisgo yaa natsídaakees dago;

30 Hadíi daachagí doo daachag dahí k'ehgo ádaat'ee le', nt'é bighą daachagí doo itisgo yaa natsídaakees dago; hadíi bił daagozhóóni doo bił daagozhóó dahí k'ehgo ádaat'ee le'; hadíi nada'ńńiíhí doo nt'é daabíyééhí k'ehgo ádaat'ee le';

31 Ła'íi hadíi ni'gospzán biká' ágot'eehí nabik'íiziidíi, doo ái zhá nabik'íiziidhí k'ehgo ádaat'ee da le', díi ni'gospzán biká' benagowaahí bech'ígowáhi at'ééhí bighą.

32 Doo nołwiini' ląą dago nohwá hásh'ńi. Hadín doo nanee dahí nohweBik'ehń bich'į' zhińéégo ágot'eehí zhá yaa natsekeesgo, nohweBik'ehń hago't'éégo yił goyiłshóógo áile'íi yaa natsekees:

33 Áidá' nnee naneehíi ni'gospzán bich'į' zhińéégo ágot'eehí zhá yaa natsekees, hago't'éégo bi'aa yił goyiłshóógo áile'go yaa natsekees.

34 Isdzán naneehíi hik'e isdzán doo nanee dahí biłgo doo lẹt'ee da. Isdzán doo nanee dahí nohweBik'ehń bich'į' zhińéégo ágot'eehíi yaa natsekees, hago't'éégo bits'í hik'e biyi'siziini godilzńhgo at'éégo áyiłsi doleełgo: áidá' isdzán naneehíi ni'gospzán bich'į' zhińéégo ágot'eehíi yaa natsekees, hago't'éégo biką' yił goyiłshóógo áile'íi yaa natsekees.

35 Díi daanołwíi nohwá nzhọọgo yashti'; doo nołwishjizhgo da, ndi nohwá nń'ééhíi bighą, doo nakigo nołwiini'go da nohweBik'ehń bá nada'ohsiidhíi bighą.

36 Nnee ła' bitsi' doo nńińéh hát'ńi dahí bighą, doo sitsi' bich'į' nń'éégo ánsht'ee da, nzi lẹk'eyúgo, ła'íi na'ilíhn bayánzhį' dahiyaayúgo, ła'íi na'ńeehíi bá nń'éé nziyúgo, ái doo

hago'at'ée da, doo nchọ'go ánát'jil da, ch'ík'eh nniinéh ndi nzhọọ.

³⁷ Áídá' nnee la' ndzilgo tsídezkeezgo, la'íi doo nt'é daabíni'aayúgo, dabíi hát'íiníi yitis nliigo, bitsi' doo nniinéh dago biini' layiiláa lẹk'eyúgo nkt'éégo adzaahi at'ée.

³⁸ Áík'ehgo nnee bitsi' la' nnee yaa yinkt'jyúgo nkt'éégo adzaa; áídá' doo la' nnee yaa yinkt'jy dayúgo itisgo nkt'éégo adzaa.

³⁹ Isdzán biká' danihi'náázhi' begoz'aaníi bee líbi'deztl'ọọ, ndi biká' daztsaayúgo daazhógo naghaa, dabíi hát'íiníi yił niinéh doleek; nohweBik'ehń bił dábik'ehyúgo zhá.

⁴⁰ Ndi itsaa nliiníi doo nnaná'náa dayúgo zhá bił gozhóọ shi nsí: Bik'ehgo'ihí'nań biSpirit áík'ehgo nashitsiyilkees shi nsí.

8

¹ K'e'eshchín daach'okaaḡhgo hidán baa hi'niil n'íi baa yashti': daanohwigha hidán doo godiyih dago bídaagonlzi. Ndi shí itisgo gonsaa ch'inziyúgo itisgo da'ich'idolteeł, áídá' ilgoch'oba'íi inashood ndzilgo ábile'.

² Dahadín shí itisgo gonsaa ch'inziníi, bígoch'iksí le'at'éhi doo la' bígoch'iksí da.

³ Áídá' dahadín Bik'ehgo'ihí'nań bił nzhọọyúgo, án Bik'ehgo'ihí'nań bígóltsi.

⁴ Áík'ehgo k'e'eshchín daach'okaaḡhgo hidán baa hi'niil n'íi daach'iyaaḡhíi baa yashti', k'e'eshchín doo da'anii hiḡaa dago bídaagonlzi, la'íi Bik'ehgo'ihí'nań dała'á zhá gólíiníi alđó' bídaagonlzi.

⁵ Yaaká'yú la'íi ni'goszán biká'yú dant'éhéta daach'okaaḡhíi, gods daaholzéhi, ląá ndi, (bich'j' daach'okaaḡhíi ląágo, la'íi nadaant'an ląágo daagoljji ndi,)

⁶ Néé Bik'ehgo'ihí'nań dała'á nohwá góljji, nohwiTaa, án bits'á'dí dawa daagoljji, la'íi án bá daahin'naa; la'íi nohweBik'ehń dała'á góljji, Jesus Christ, án binkááyú dawa daagoljji, la'íi án binkááyú daahin'naa.

⁷ Da'ágát'ée ndi inashood doo dawa ái yidaagolsi da: áídá' kú begonyaazhi' la' k'e'eshchín zhá daach'okaaḡhíi yidaagolsi ni'; ái hidán godiyihgo at'ée daanzigo hidán k'e'eshchín daach'okaaḡhgo baa hi'niil n'íi daayiyaaḡyúgo, yunáasyú itisgo doo daanldzil nazjji da daaleeh.

⁸ Doo hidán Bik'ehgo'ihí'nań bit'ahgo nohwinoníi at'ée da: daahiidaayúgo doo ái bigha Bik'ehgo'ihí'nań binadzahgee itisgo daanjọọ da, dagohíi doo daahiidaa dayúgo doo ái bigha Bik'ehgo'ihí'nań binadzahgee itisgo daanchọ' da.

⁹ Áídá' ídaa daagonohdzaa, nohwi'odla' daanldzilhií bigha hidán k'e'eshchín baa hi'niil n'íi daahohyaaḡyúgo, dánko nnee bi'odla' doo daanldzil dahíi la' nageehgo ádaahle'.

¹⁰ Ni, hidán doo godiyihgo at'ée da bígonłsini, k'e'eshchín náda'okaaḡhé yune' nnaago nnee la', bi'odla' doo ndzil dahíi no'jjiyúgo, dánko doo hago'at'ée laa nzigo bíi alđó' yiyaa doleek;

¹¹ Áík'ehgo shí itisgo gonsaa nńzihíi bik'izhi' ái nnee bi'odla' doo ndzil dahíi dánko ch'a'otłzh, án Christ biláhyú nik'isnhi, Christ bá daztsáni.

¹² Nohwik'isn bi'odla' doo ndzil dago doo bik'ehyú ágot'eehíi dábik'ehyú at'ée nzigo ádaabinolsigo bich'j' nchọ'go ánadaaht'jilgo Christ bich'j' nchọ'go ánadaaht'jil hileeh.

¹³ Áík'ehgo hidán hishaaḡhíi bigha shik'isn nanago'yúgo, dánnágódzázhi' doo itsi' náoshdaa at'ée da, shik'isn doo nanashgéeh hasht'jji dahíi bigha.

9

¹ Ya' doo Christ binal'a'á itah nshjji da gá? Ya' doo dawahá shá bił ch'í'otaḡ da gá? Ya' doo Jesus Christ nohweBik'ehń biláhyú shinasdziid daanohjji da gá?

² La' bich'j' doo Christ binal'a'á nshjji dayúgo, nohwií nohwich'j' ái nshjji go'jji: nohweBik'ehń biyati' bee nohwich'j' yashti' n'íi biláhyú hasdánohwido'nilhíi bigha Christ binal'a'á nshjji shígózi.

³ Díi bee ádayáshti', hadín nashidilkidyúgo:

4 Ya' nées Christ binal'a'á daandliiní da'iidaago doo nohwá goz'aa da gá?

5 Ya' isdzán ínashood daanlíni bił ndaan'nehgo bił nahiikaigo doo nohwá goz'aa da gá, la' nadaal'a'ihíi, nohweBik'ehń bik'isyú, hik'e Céphas ádaadzaahíi k'ehgo?

6 Ła'íi ya' shíi hik'e Barnabas zhá behihi'naahíi bighá doo na'idziid da ndi doo hago'at'éé dago nohwá goz'aa gá?

7 Hadín dabíi na'iznilgoshá' siláada nlii? Hadín dahts'aa k'eidnlaágo binest'á'íi doo yiyaa dashá'? Hadín dibelíi yinádez'iiníi bibe' doo yidlá dashá'?

8 Ya' dashíi zhá ádishńii gá? Bik'ehgo'ihí'nań yegos'aaníi aldó' aníi go'íi.

9 Bik'ehgo'ihí'nań yegos'aaníi Moses binkáayú nohwich'í' alzaahíi gáníigo bek'e'eshchíi, Ich'ihgee magashi t'oh naghái nyí'íl'eesíi doo bizé' na'ikt'éh da, ńii. Ya' díi dá magashi zhá yaa natsekeesgo aníi nées?

10 Dagohíi nées nohwaa natsekeesgo aníi nées? Da'aníi nohwá bek'e'eshchíi: nnee nágodzizíi nest'án nyohońíigo nágodziz, la'íi ikch'ihíi aldó' t'oh naghái nyohońíigo at'íi.

11 Áik'ehgo nohwitahyú Holy Spirit bits'á'dí' nlt'éehíi bee nohwił ch'idaagosit'ąądá', ni'godzán biká' nandeehíi nohwaa daanohné'yúgo, ya' nohwił dík'eh ádaagot'ee nées?

12 Ła' nnee dant'éhéta bídaandíhíi nohwaa daanohné' daanohwińiiigo bá goz'ąayúgo, ya' néehíi doo ágádaan'niigo nohwá goz'aa da gá? Da'ágát'éé ndi doo hak'i ída'ónkeed da ni', Christ baa yati' baa gozhóni bidáhgee doo nadaagonkt'og da doleeńhíi bighá dawahá bidag ádaant'ee.

13 Kih biyi' da'ch'okąąhíi biyi' dilzihgo ádaagot'eehíi nayik'ída'iziidíi hidán Bik'ehgo'ihí'nań baa hi'ńiiłi łahzhí' daayiyąąhíi ya' doo bídaagonłsi da nées? Ła'íi dawahá beda'okąąhíi biká' dahi'ńiiłgee nada'iziidíi hidán Bik'ehgo'ihí'nań áígee baa hi'ńiiłi łahzhí' daayiyąą aldó'.

14 Áik'ehgo hadín yati' baa gozhóni yaa nadaagolńi'íi da'ái yits'á'dí' yedaahinaago nohweBik'ehń bándaaagoz'aa.

15 Shíi aldó' díi bee shá goz'aa ndi doo hak'i be'asdzaa da: k'adíi doo ágádaashohłe' dishńiiigo nohwich'í' k'e'eshchíi da: doo shich'í' nahi'ńiiłgo da yati' baa gozhóni baa yashti'go be'ánsht'eehíi shits'á' náidoné' at'éé da, dahyúgońi shiná' shizes-híi ndi nzhog.

16 Yati' baa gozhóni baa nagoshńi' ndi doo ái bighá ída'oshdlii da: ái na'idziidíi shaa det'ąąhíi bighá dáshíni'ąayú áshłéhgo, yati' baa gozhóni doo baa nagoshńi' dayúgo goyéehíi bee shich'í' goz'aa!

17 Díi na'idziidíi dashíi háshť'íiigo ánashť'íiłyúgo, bighá shich'í' nahi'ńiił: áidá' dashíi doo hasht'íi da ndi ashłe'yúgo, díi na'idziidíi shaa det'ąąhíi bighá ashłe'.

18 Nt'é shich'í' nahi'ńiił áidá'? Díinko, Christ baa yati' baa gozhóni baa nagoshńi'dá' doo ái bighá nahi'ńiił da, áik'ehgo yati' baa gozhóni yaa yałti'íi nshłiiigo, ái bighá shich'í' nahi'ńiiłgo shá begoz'aa ndi doo be'ánashť'íi da.

19 Nnee doo la' binal'a'á nshłii da ndi, nnee dawa binal'a'á nshłiiigo ádeshdlaa, nnee láągo Christ bich'í'go honshbiihíi bighá.

20 Jews daanliiníi bich'í' Jew nneehíi k'ehgo ádeshdlaa, Jews daanlíni Christ bich'í'go honshbiihíi bighá; Jews bich'í' begoz'aaníi yikísk'eh ádaat'eehíi k'ehgo ádeshdlaa, begoz'aaníi yikísk'eh ádaat'eehíi Christ bich'í'go honshbiihíi bighá;

21 Jews bich'í' begoz'aaníi doo yikísk'eh ádaat'ee dahíi k'ehgo ádeshdlaa, begoz'aaníi doo yikísk'eh ádaat'ee dahíi Christ bich'í'go honshbiihíi bighá, (Bik'ehgo'ihí'nań yegos'aaníi doo bikísk'eh ánsht'ee da doo dishńii da, ndi Christ yegos'aaníi be'ánsht'ee.)

22 Doo daanłdzil dahíi bich'í' doo nłdzil dahíi k'ehgo ádeshdlaa, doo daanłdzil dahíi Christ bich'í'go honshbiihíi bighá: nnee dawa bich'í' dabíi k'ehgo á'denszi ni', dahagot'éégo la' hasdakáh doleeńhíi bighá.

23 Áik'ehgo be'ánashť'íi, yati' baa gozhónihíi bighá, ái bits'á'dí' shíi aldó' nohwiłgo itah shiyaa gozhóq doleeńhíi bighá.

24 Ighanách'idikahgee dawa hadíi ilhandeskaihíi dała'á aadilwodíi gonḥḥéé goz'aahíi doo bídaagonoḥḥi da née? Áík'ehgo daagonoḥḥehíi bigha nádohkeeh.

25 Itah nagolzehíi dawahá bee idaagodzaa, ch'ah hobijihíi daayobijihíi bigha. Ái ch'ah hobijihíi da's'ah hichqohi ndi ágádaat'ijh; áidá' néehíi doo hichqohi daahonlbijihíi bigha ádaahiit'ijh.

26 Áík'ehgo hayú na'idzogíi doo bígonsi dahíi k'ehgo doo hishwoł da; na'ínłts'iníi da'adzaayú diłts'ihíi k'ehgo doo dists'ih da:

27 Áidá' shits'í hát'íiníi dawa baa gonsaa, na'ínłts'ihíi k'ehgo shits'í ts'iyaa bił onasts'ij beshik'ehíi bigha: doo ágásht'ijł dayúgo yati' baa gozhóni baa yásiltihíi bikédi'go dánko shíi ndi ch'ínáshi'dilt'e'.

10

1 Shik'íyú, díi bídaagonoḥḥi hasht'íi, daanohwitaa n'íi dawa yaak'os yitł'ááh nałseeł lek'e, la'íi túnteel yiyi' ch'inálsáá lek'e;

2 La'íi dawa yaak'os yitł'ááh la'íi túnteel yiyi' ch'inálsáágee baptize ádaako'deszaahíi k'ehgo binant'a', Moses holzéhi, yilgo dała'á daazlij;

3 La'íi dawa yaaká'dí' hidánéhi daayiyaa lek'e;

4 La'íi dawa tsee biyi'dí' tú hálíni daayidłaa lek'e; Bik'ehgo'ihí'nań ái túhíi tsee biyi'dí' hálíigo áyíílaa, Christ ái tseehíi k'ehgo at'éé: Christ ái nḥehíi dá'aanákahyú yil daanlij lek'e.

5 Áidá' lání Bik'ehgo'ihí'nań doo yil daagoyilshóq da lek'e: áík'ehgo da'igolijyú nez-naago ádaabi'deszaa.

6 Díi ánágot'ijł n'íi yee nohwil ch'ígó'aahíi bigha ánágot'ijł lek'e: ái nḥee nchq'go ágot'eehíi hádaat'ij lek'ehíi k'ehgo doo hádaahiit'ij da doleehíi bigha.

7 Ái la' k'e'eshchín daayokaah lek'ehíi k'ehgo doo ádaanoht'ee da le'; bek'e'eshchiiníi gáníhíi k'ehgo, Nḥee dah dinezbijgo da'iyaa, la'íi da'idłaa, áidí' náádikaahgo gotaał lek'e.

8 La' nant'ij' nakai lek'ehíi k'ehgo halaa doo ágádaant'ee da le', nadiin taadn doo náhółtagyú hilt'eego dała'á jji neznaa lek'e.

9 La' Bik'ehgo'ihí'nań nayídaantaah lek'ehíi k'ehgo halaa néé doo Christ nabídaantaah da le', ágádaaszaahíi bigha ch'osh bik'asda' daagolíni nadaabistseed.

10 La' Bik'ehgo'ihí'nań yaa daanet'ijhíi k'ehgo doo ádaanoht'ee da le', ágádaaszaahíi na'aktseedíi nadaabistseed.

11 Ái yee nohwil ch'ídaago'aahíi bigha bich'ij' ádaagosdzaa; la'íi nohwá bek'e'eshchij, bits'á'dí' bídaagonł'aah doleelgo, néé begoldohíi bengont'íi bee nohwaa gonyáa.

12 Áík'ehgo hadíi sízji nzihíi idaagodzaa le', dánko nadokałhíi bigha.

13 Nḥee dawa dałahágo at'éégo nabídaadintaah, nohwíi aldó' da'áík'ehgo nanohwídaadintaah: áidá' Bik'ehgo'ihí'nań da'áníyú at'éé, áík'ehgo nt'é doo dánohwik'eh dahíi bee doo nanohwínotaah at'éé da; ndi nanohwí'dintaahíi biyi'dí' ch'ígót'ij'go nohwá ágoléh, bich'ij' dahdaanołdoh doleelgo.

14 Ái bigha, dážhó shil daanohshóni, k'e'eshchín daach'okaahíi bits'á'zhij'go ádaahḥe'.

15 Nḥee daagoyáni bich'ij' yashti'híi k'ehgo nohwich'ij' yashti; daanohwíi díinko baa natsídaahkees.

16 Idee biyi' siziidíi bee daach'okaahíi ba'ihédaandzigo da'ohiikaahdá' daahiidłaa, ya' ái doo Christ bidil bee itah daandlij da gá? Bán nadaahii'né'dá' nádaahidijhíi, ya' ái doo Christ bits'í bee itah daandlij da gá?

17 Bán dała'áhíi k'ehgo néé hiidłaa ndi dała'á daandlij, bán dała'áhíi nádaahidijhíi bigha.

18 Israel hat'íi ánádaat'ijhíi baa natsídaahkees: Bik'ehgo'ihí'nań daach'okaahgo baa hi'niłi lazhij' nádaidijhíi, ya' do ái bee itah daanlij da gá?

19 Nt'é dishñii áidá? K'e'eshchín da'aníihi nlii née? Hidán k'e'eshchín baa hi'níikíi godiyih née?

20 Dah, ndi gádishñii, doo Bik'ehgo'ihí'nañ daayokaqah dahíi hant'é daayokaqahíi yaa ndaahiniikíi ch'iidn yaa daahiniíi, doo Bik'ehgo'ihí'nañ da: doo ch'iidn bitah daanohkii hasht'íi da.

21 NohweBik'ehñ bi'ide' bee da'ohdlaqadá' lahyúhíi ch'iidn bi'ide' bee doo hagot'éégo da'ohdlaqah da: dilzihgo nohweBik'ehñ bíl da'ohsaqadá' lahyúhíi ch'iidn doo hagot'éégo bíl da'ohsaq da.

22 Ya' nohweBik'ehñ nohwich'í hashkeego ádaanzíi née? Ya' née bitisgo nadaanlwod née?

23 Dawahá shá bíl ch'í'otaa ndi doo dawa bee shich'ogo'nii da: dawahá shá bíl ch'í'otaa ndi doo dawa shí'odla'íi nldzilgo áile' da.

24 Doo dakózhá nt'éhi idáhách'ít'íi da le', áidá' nnee la'i nt'éhi bá hách'ít'íi le'.

25 Dant'éhéta itsi' nanáhi'niihgee nahiniihíi daahsaq, hishaq shi, dagohíi doo hishaq da shi daanohsiigo doo biká na'ídaadołkidgo da:

26 Ni'gospdzán la'íi biká' daagolíníi dawa nohweBik'ehñ bíyéehíi bigha dawa daahidaqago dávik'eh.

27 Nnee doo da'odlaq dahíi la' shigowayú únáayú nñáh nohwihñii lék'eyúgo, la'íi akú nohwiini'yúgo, nt'éhéta nohwich'í nniikááhíi daahsaq, hishaq shi, dagohíi doo hishaq da shi daanohsiigo doo biká na'ídaadołkidgo da.

28 Áidá' la', Díi hidán k'e'eshchín baa hi'nili at'éé, nohwihñiiyúgo, daohsaq hela', nohwil nagoln'i'íi nábigha, la'íi ch'iyaaqago doo dávik'eh da nzihíi bigha: ni'gospdzán la'íi biká' daagolíníi dawa nohweBik'ehñ bíyéehíi bigha dawa daahidaqago dávik'eh:

29 Ch'iyaaqago doo dávik'eh da nñzihíi bigha doo dishñiigo ádishñii da, áidá' nnee nil nagoln'i'íi ch'iyaaqago doo dávik'eh da nzihíi bigha: gánñii shi, Hidán dawa shá bíl ch'í'otaa dá' nt'é bigha la' nnee hidán doo dawa bíl ch'í'otaa dahíi shaa néit'íi?

30 Bik'ehgo'ihí'nañ shaa ch'oba'go nt'éhéta hishaqadá', nt'é bigha ba'ihénsiigo hishaq n'íihíi bigha nchq'go shaa yá'iti'? nñii shi.

31 Áidá' gánohwidishñii, Da'ohsaqgee la'íi dant'é ádaahleehgee Bik'ehgo'ihí'nañ ba'ihégoši doleehíi bigha ádaah'íih.

32 Jews daanliiníi hik'e doo Jews daanlii dahíi, la'íi Bik'ehgo'ihí'nañ daayokaqahgo ha'ánálséhíi nohwicha nanánóhdéh hela':

33 Shíi dawa ánásh'íihíi bee nnee dawa bíl goyikshóó hásh'íi, doo dashíi zhá nt'ééhíi idáhásh'íi da, ndi láni nt'ééhíi bá hásh'íi, yee hasdádokah doleelgo.

11

1 Shíi Christ be'esh'íihíi k'ehgo nohwíi aldó' sheda'ol'íi le'.

2 Shik'íiyú, nohwa'ihédaansi, dawa bee shénádaahñiihíi bigha, la'íi nt'é nohwil ch'íní'áá n'íi dánohwil nagosisn'i'íi k'ehgo t'ah bikisk'eh ádaanoht'eehíi bigha.

3 Áidá' díi bídaagonoši hasht'íi, Christ nnee daantíige yá sizíigo bitsits'inhíi k'ehgo nlii; la'íi nneehíi isdzáné yá sizíigo bitsits'inhíi k'ehgo nlii; la'íi aldó' Bik'ehgo'ihí'nañ Christ yá sizíigo bitsits'inhíi k'ehgo nlii.

4 Nnee nlíni bitsits'in doo bina'deñtsóozdá' okaqahyúgo, dagohíi Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú yahti'yúgo, bitsits'in doo yidnłsi dago ánát'íi.

5 Áidá' isdzáné bitsits'in doo bina'deñtsóoz dago okaqahyúgo, dagohíi Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú yahti'yúgo, bitsits'in doo yidnłsi dago ánát'íi: ái isdzán bitsits'in hilzheedhíi k'ehgo at'éé.

6 Áik'ehgo isdzán doo bitsits'in bina'deñtsóoz dayúgo bitsizíl k'ínógéesh: áidá' isdzán bitsizíl k'égizhgo dagohíi hilzheedgo yik'ee ídaayándziyúgo bitsits'in bina'deñtsóoz le'.

7 Nnee nlíni bitsits'in doo bina'deñtsóoz bik'eh da, Bik'ehgo'ihí'nañ be'ilzaahíi nliigo ízisgo ye'at'éehíi ch'í'nah áyíłshíi bigha: áída' isdzánhíi nnee ízisgo ye'at'éehíi ch'í'nah áyíłsı.

8 Nnee doo isdzán bits'á'dí' alzaa da; ndi isdzánhíi nnee bits'á'dí' alzaa.

9 Ła'íi nnee doo isdzán bá ábi'delzaa da; ndi isdzánhíi nnee bá ábi'delzaa.

10 Ái bigha isdzán bitsits'in bina'deñtsóoz bik'eh, ái biká' yidits'agíi bebígózhíi bigha, Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á yaaká'dí' daagolíníi daabo'íihíi áldó' bigha.

11 Ágát'éé ndi, nohweBik'ehń binadzahgee nnee doo hagot'éégo hileeh da, isdzán da'ádıhgo, ła'íi isdzán áldó' doo hagot'éégo hileeh da, nnee da'ádıhgo.

12 Isdzán nnee bits'á'dí' ábi'delzaa, da'ágát'éégo nnee isdzán bits'á'dí' goleehego ábi'delzaa; ndi dawahá Bik'ehgo'ihí'nañ bits'á'dí' daaleehi ádaat'ee.

13 Dánohwíi díi nzhogo baa natsídaahkees: ya' isdzán bitsits'in doo bina'deñtsóoz dago Bik'ehgo'ihí'nañ yokaqahíi dávik'eh née?

14 Da'ádaant'eehíi bee nohwił ch'ígót'aah, nnee bitsizíl nneeyúgo yik'ee ídaayándzi.

15 Áída' isdzán bitsizíl nneezíi bee ba'olnıhi at'éé: bitsizílii bitsits'in bik'eñłtsóoz doleełgo baa hí'né'.

16 Áídí' nnee ła' díi bigha łahadaadit'áh hádaat'ıyúgo, díinko bee bił nadaagołni', ádishnii n'íi k'ehgo ádaant'ee, ła'íi Bik'ehgo'ihí'nañ daayokaqahgo ha'ánáłséhíi dawa áldó' yikísk'eh ádaat'ee.

17 Áída' díi bee nohwił nagoshni'íi nł'éégo ánadaaht'ııł doo hagot'éégo nohwiłdishnii da, ıła'ánáht'ıihíi bits'á'dí' doo nł'éé daahlee da, da'itisgo ncho' daahlee.

18 Dantsé baa yashti'íi díinko, ínashood da'okaqah yune' ıła'ánáht'ıihgee ıłts'á'yú daa-hohkahgo nohwa'ikonsı; áshıłniihíi łahzhı' hoshdląą.

19 Hadíi da'anii da'odlaaníi nohwitahyú bebídaagozi doleełhíi bigha ıłts'á'yú daa-hohkahíi nohwitahyú begoz'ąą doo.

20 Dałahágee ıła'ánáht'ıihgee nohweBik'ehń doo da'anii dilzıhgo bá da'ohsąą da go'ıı.

21 Áída' da'idaąągee dahale dánohwíi nohwi'idánéhi daahsąągo nohwa'ikonsı, nnee ła' doo hwahá da'iyąą dadá': ái bigha ła' shıná' daanliı, ła'ihíi łąągo da'idłąą.

22 Ya' nohwigowa nagoz'ąą yune' doo da'ohsąą da gá? Dago híi Bik'ehgo'ihí'nañ daayokaqahgo ha'ánáłséhíi doo bił da'oltag da née, ła'íi nohwitahyú tédaat'iyéhíi ídaayádaandzıgo ádaahle' née? Nt'é nohwiłdishnii áída'? Ya' díi bigha nohwa'ihénsıgo yashti' doleeł gá? Dah, doo áik'ehgo nohwaa yashti' da.

23 Nohwitahyú nashaadá' nohwił ch'ıgonı'ąą n'íi nohweBik'ehń shıł ch'ıgon'áni at'éé, ái díinko, Jesus nohweBik'ehń yik'edaanniihíi bíłák'edaabistııdá', da'ái bit'é'gee bán náidn'ąą:

24 Áídí' ya'ihénzıgo oskaąádá' ıłk'édaizné'go gánniid, Nkóh, daohsąą; díi shits'ı at'éé, nohwá nehesto'i: díi bee shınádaadołnıhgo ánadaaht'ııł.

25 Da'iyaanii bikédı'go da'ágát'éégo idee beda'iskaaníi náidnkąągo gánniid, Díi idee besikaaníi shidıł bee ánıdého Bik'ehgo'ihí'nañ hik'e nnee biłgo łángot'aaníi at'éé: náda'ohdlıhgee bee shınádaadołnıhgo ánadaaht'ııł.

26 Díi k'ehgo bán nádaahdıihgee, ła'íi díi k'ehgo idee bee náda'ohdlıhgee, nohweBik'ehń daztsaanii ch'í'nah ádaanolsı, nádzáázhi'.

27 Ái bigha hadín doo godnłsı dago díi bán yiyąayúgo, dagohíi díi nohweBik'ehń bi'ide' bee idłąayúgo, nohweBik'ehń bits'ı ła'íi bidıł yich'ı' nihesıi.

28 Áik'ehgo nnee dawa ídinel'ııgo zhá bán yiyąą ła'íi idee bee idłąą le'.

29 Hadín doo dávik'ehyú at'éé dadá' iyąayúgo ła'íi idłąayúgo, ái bee dabii góyéego ich'ı'godot'áál, da'anii nohweBik'ehń bits'ı doo yidnłsı dahíi bigha.

30 Ái bigha nohwitahyú łáni doo nadaalwod da ła'íi kaa yaa nakai, ła'íi łáni da'ıłhosh.

31 Néé da'anii ídaadinel'ıı lék'eyúgo doo nohwaa yá'iti' da doleeł.

³² Áídá' nohwaa yá'iti' lèk'eyúgo nohweBik'ehń nohwił ch'ídaago'aahgo nohwini-idaagodnksj, ni'goszán biká' nnee doo bił nohwił ch'ígódeeh da doleehíí bigha.

³³ Áí bigha, shik'íyú, da'ohsaagee íla'ánáht'íhhyúgo ílba' nasóhtaa.

³⁴ Nnee la' shiná' silij lèk'eyúgo gowayú iyaa le'; áík'ehgo íla'ánáht'íhíí doo nohwił ch'ígódeeh da. Ła' biká nadaashídołkid n'íí náńsdzáágo hasht'egodeshíí.

12

¹ Shik'íyú, k'adíí Holy Spirit bits'á'dí' kaa hi'né'íí hagot'éégo at'éé shíhíí bídaagonołsijh hasht'íí.

² Bik'ehgo'ihí'nań doo daahohkaąh dadá' k'e'eshchín doo yádaakti' dahi daahohkaąhgo ch'a'onálsáą ni'íí bídaagonołsij.

³ Áí bigha díí bídaagonołsijh dážhó hásh't'íí, nnee la' Bik'ehgo'ihí'nań biSpirit binkááyú yakti'yúgo doo Jesus bił ch'ígodíni at'éé nii da go'íí: la'íí nnee la' Holy Spirit binkááyú yakti'yúgo zhá Jesus nohweBik'ehń nlij, nii.

⁴ Holy Spirit bits'á'dí' kaa hi'né'íí íltah at'éé ndi Holy Spirit dała'áhi at'éé.

⁵ Bik'ehgo'ihí'nań bá na'idziidíí íltah ádaat'ee ndi nohweBik'ehń dała'áhi.

⁶ Íltah at'éégo nnee Bik'ehgo'ihí'nań yá nada'iziid, ndi Bik'ehgo'ihí'nań dała'áhi nnee bíyéehíí dawa biláhyú íltah at'éégo na'iziid.

⁷ Nnee daant'íígee Holy Spirit binkááyú na'iziidíí baa daagodet'aa, nnee dawa bá nzhqo doleelgo.

⁸ Áík'ehgo la' Holy Spirit binkááyú yati' góyáni baa daagodet'aa; la'ihíí da'ái Spirit-híí binkááyú yati' bee koł ígózini baa daagodet'aa;

⁹ Ła'ihíí odlą' bee daagodet'aa, da'ái Spirit binkááyú; la'ihíí da'ái Spirit binkááyú ná'hilziihgo baa daagodet'aa;

¹⁰ Ła'íí godiyihgo ána'ol'íilgo baa daagodet'aa; la'íí Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú yádaakti'go; la'íí spirits hago'at'éehíí yídaagolsgo; la'íí Holy Spirit binkááyú yati' doo bígózj dahíí yee yádaakti'go; la'íí yati' doo bígózj dahíí niigo aníhíí yaa nanádaagolni'go baa daagodet'aa;

¹¹ Díí dawa Spirit dała'áhi bits'á'dí' kaa daahi'né', da'ái Spirit-híí dáhat'íígee nnee daant'íígee yaa daagode'a'.

¹² Kots'í dała'á ndi łayú henláá, la'íí łayú henláá ndi kots'í dała'áhi at'éé: Christ aldo' da'ágát'éé.

¹³ Áík'ehgo Holy Spirit dała'áhi bee daanohwigha dała'ázhi' baptize ádaanohwi'deszaa, Jews daandliiníí dagohíí doo Jews daandlij dahíí, isnáh daandliiníí dagohíí doo isnáh daandlij dahíí; Holy Spirit dała'áhihi bits'á'dí' daahiidląągo ádaanohwi'deszaa.

¹⁴ Kots'í dała'áhi łayú henláá, doo dała'á zhá da.

¹⁵ Kokeehíí, Shíí doo kogana nshlij dahíí bigha doo kots'í itah nshlij da, nii lèk'eyúgo, ya' doo kots'í itah nlij da gá?

¹⁶ Ła'íí kojaahíí, Shíí doo końaa nshlij dahíí bigha doo kots'í itah nshlij da, nii lèk'eyúgo, ya' doo kots'í itah nlij da gá?

¹⁷ Kots'íhíí dawa końaa nlijyúgo hagot'éégo ch'idits'ag? Kots'íhíí dawa końaa nlijyúgo hagot'éégo ich'íłchijh doo?

¹⁸ Áídá' Bik'ehgo'ihí'nań dabíí hát'íhíí k'ehgo kots'í łayú henlááhíí daanné'gee kots'í bee hadaadeszaa.

¹⁹ Kots'í bits'ádaadehezlaahíí dała'áyúgo, hagot'éégo its'í hileeh áídá'?

²⁰ Áídá' kots'í łayú henláá ndi kots'íhíí dała'áhi.

²¹ Áík'ehgo końaahíí doo hagot'éégo koganhíí, Doo hánesht'ij da, yilniih da; la'íí kots'inhíí doo hagot'éégo kokeehíí, Doo hánesht'ij da, yilniih da.

22 Doo ágát'ée da, kots'í łaayú henlááhíí doo nalwod da ngolñihíí ákóne' itah nłjigo zhá kots'í góljı:

23 Nohwits'í łaayú henlááhíí ła' dá'ich'ı'go baa natsídaahiikes ndi, áı ła'ihíí bitisgo nkt'ée go bił da'ónltag; nohwits'í łaayú henlááhíí doo hagot'ée go nel'ıı bıgonedzaą dahıı dayúwehyú nkt'ée go bił da'ónltag.

24 Áıdá' nohwits'í łaayú henlááhíí daadilkqohyú hit'ııgo alzaahıı doo bił da'ónltag da: áıdá' Bik'ehgo'ihı'nań dawa dała' ła daayıznil, doo bił da'ónltag dahıı dabıı nkt'ée go áyıısjı:

25 Áık'ehgo nohwits'í łaayú henlááhíí doo ıłk'edaadiñııh da doleeł; áıdá' nkt'ée go ádaahıılzı doleełgo Bik'ehgo'ihı'nań dała'ázhi' ła daayıznil.

26 Áık'ehgo dała'á biniigonkt'ée lek'eyúgo dawa yıł biniidaagonkt'ée; dagohıı dała'á daach'idnıısjı lek'eyúgo dawa yaa bił daagozhó go doleeł.

27 Áık'ehgo nohwıı itah Christ bits'ı daanołhıı, ła'ıı dała'á daanohtııgee łaayú henlááhíí daanołhıı.

28 Bik'ehgo'ihı'nań dıı k'ehgo ınashood daanliinıı bitahyú nyiınnil lek'e, dantségee bindaal'a'á daanłjigo, nakıgeehıı binkááyú yádaaktı'go, taagıgeehıı ıłch'ıgó'aahgo, iké'geehıı godiyıhgo áná'ol'ııgo, ná'ılziıhgo, ich'ónııgo, nant'an daanłjigo, ła'ıı Holy Spirit binkááyú yati' doo bıgózı dahıı yee yádaaktı'go.

29 Ya' dawa Bik'ehgo'ihı'nań bindaal'a'á daanłjı née? Ya' dawa binkááyú yádaaktı' née? Ya' dawa ıłch'ıgó'aahıı daanłjı née? Ya' dawa godiyıhgo ánáda'ol'ııł née?

30 Ya' dawa nná'daahılziıhgo baa godet'ąą née? Ya' dawa Holy Spirit binkááyú yati' doo bıgózı dahıı yee yádaaktı' née? Ya' dawa nt'é niigo anııhıı yaa nanádaagolñı'go baa godet'ąą née?

31 Áıdá' Holy Spirit bits'á'dı' kaa hi'né'ıı itisgo at'éehıı zhá hádaaht'ıı le': áıdı' dıınko itisgo ágot'éhi nohwıł ch'ı'nah ágóshléh.

13

1 Nnee daanliinıı nkt'ée go yádaaktı'ıı ła'ıı Bik'ehgo'ihı'nań binal'a'á yaaká'yú daagolınihiı biyati' bee yashti'shą' ndi, shı'ıjóónıı da'ádıhyúgo bésh dilwoshé áhiıts'agıı, dagohıı bésh be'idot'alé hídiıdılgo áhiıts'agıı k'ehgo ánsht'ee.

2 Bik'ehgo'ihı'nań shinkááyú yaaktı'ıı shaa godet'ąąshą' ndi, nt'é doo bıgózı da n'ıı dawa bıgonsıshą' ndi, dawa shıł ıgózıshą' ndi, ła'ıı shı'odłá'ıı bee dził láshı godihı'niıł lek'e ndi, shı'ıjóónıı da'ádıhyúgo shıı doo nt'é nshıı da.

3 Dawa shıyéehıı tédaat'iyéhıı baa hishñııłshą' ndi, ła'ıı shidi'dıdııdgo baa ıdınsht'ąą lek'e ndi, shıł ıjóónıı da'ádıhyúgo shıı doo nt'é bee hisht'ıı da.

4 Koł ıjóónıı nyée lek'e ndi nzaadzhi' bidag ách'ıt'ée, ła'ıı koł goch'oba'; ła' bıyéehıı doo ıdáhách'ıt'ıı da; doo ıda'ch'odlıı da, doo ıch'idılkaąh da,

5 Koł ıjóónıı doo nchq'go ách'ıt'ıı da, doo dashızhá ch'inzi da, doo dágóshch'ı' bągoch'ıłchııh da, doo dénchq'ego baa nats'ıtsıkees da;

6 Doo nchq'go ágot'eehıı baa koł gozhó go da, áıdá' da'anıı ágot'eehıı zhá baa koł gozhó go;

7 Dawa bidag ách'ıt'ée, dawa ch'odłą, nkt'ée hıı dawa nch'ohıı, dawa bich'ı' dahch'idnııdph.

8 Koł ıjóónıı doo ádııh da: yunáásyú ágone'ıı baa nagolñı' lek'e ndi bech'ıgonáh; Holy Spirit binkááyú yati' doo bıgózı dahıı bee yách'ıltı' lek'e ndi bengowáh; bee koł ıgózıniı bech'ıgowáh.

9 K'adıı łazhı' zhá bıdaagonzı, hik'e yunáásyú ágone'ıı łazhı' zhá baa nadaagohıılñı'.

10 Áıdá' Bik'ehgo'ihı'nań ngonłchııhıı dawa łałzaagee, doo dayúweh łazhı' zhá bıdaagonzı da doo, áıdá' dawa nohwıł ıdaagozı doleeł.

11 Chagháshé nshlǐdá' chagháshé k'ehgo yashti' ni', chagháshé k'ehgo doo gonsáá dago natséskees ni': áídá' nnee sílǐ hik'e chagháshé k'ehgo ánsht'ee n'íi shits'á' bee yó'ogoyáá ni'.

12 K'adyúgo kát'íné doo nzhòogo biyi' got'ǐi dahíi biyi' daadet'ǐihíi k'a'at'éé, áídá' biká' ngonyáágo daahínél'ǐihíi k'ehgo nzhòogo got'ǐi doleel: k'adyúgo lahzhí' zhá bígonsǐ, áídá' biká' ngonyáágo dawa bígonsǐ doleel, dashíi shígózhíi k'ehgo.

13 Áík'ehgo ki'odlǎ', hik'e nht'ééhíi nch'ohóhíi, ǎ'íi kol ijóóníi bílgo, díi taagihíi begoz'áa; ndi kol ijóóníi itisgo at'éé.

14

1 ǐi ijóóníi be'ádaanoht'eego biká hádaaht'ǐi, ǎ'íi Holy Spirit bits'á'dí' kaa hi'né'íi hádaaht'ǐi, ndi Bik'ehgo'ihí'nañ nohwinkááyú yakti'íi itisgo hádaaht'ǐi.

2 Hadín Holy Spirit binkááyú yati' doo bígózi dahíi yee yakti'íi doo nnee yich'ǐ' yakti' da, ndi Bik'ehgo'ihí'nañ zhá yich'ǐ' yakti': nnee doo ǎ' yígótsǐ dago; áídá' doo bígózi dahíi biyi'siziiníi yee yaa yakti'.

3 Áídá' hadín Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú yakti'íi nnee yich'ǐ' yakti', nnee bi'odlǎ' nǎdzilgo áile' doleelgo, ǎ'íi yidag yakti'go, ǎ'íi yil goyilshóogo ánádaahidle'go.

4 Hadín yati' doo bígózi dahíi yee yakti'íi dabíi bi'odlǎ' nǎdzilgo áile', áídá' Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú yakti'íi ínashood ha'ánátséhíi bi'odlǎ' nǎdzilgo ádaile'.

5 Daanohwigha Holy Spirit nohwinkááyú yati' doo bígózi dahíi yee yakti'go hádaanoht'ǐi, ndi Bik'ehgo'ihí'nañ nohwinkááyú yakti'íi itisgo nohwá hásh'ǐi: hadín Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú yakti'íi hadín yati' doo bígózi dahíi nt'é niigo aníihíi yaa nanágolni'yúgo zhá nht'éé, ínashood ha'ánátséhíi bi'odlǎ' nǎdzilgo áile' doleelhíi bighǎ.

6 Shik'íyú, Holy Spirit shinkááyú yati' doo bígózi dahíi yee yakti'go nohwá níyááyúgo, doo nt'é bígonoksǐh at'éé da, Bik'ehgo'ihí'nañ shil ch'í'nah áyílaahíi nohwil ch'í'nah ádaashlé'yúgo zhá, dagohíi bígonsǐhíi nohwil nagoshni'yúgo zhá, dagohíi Bik'ehgo'ihí'nañ shinkááyú yakti'yúgo zhá, dagohíi nohwil ch'ígonsh'aahyúgo zhá.

7 Be'idaadot'ále, ái tsísolta ǎ'íi béshts'óqséta, doo daahinaa da ndi aníihíi dits'ag, áídá' doo áígee aníi dayúgo, hagot'éégo nt'é idot'álehíi bídaagoch'ǐsǐ?

8 ǎ'íi siláada bibéshdilwoshé doo áígee aníi dayúgo, hadínshǎ' nagonkkaadhíi bighǎ ǐch'ǐ'ídidle'?

9 Nohwihíi ágádaanoht'ee, yati' doo bígózi dahíi bee yádaakti'yúgo, hagot'éégo nt'é daadohniihíi yádaagótsǐ doleel? Daazhógo da'ǐlǐzhǐ' yádaakti'.

10 Ni'goszán biká' yati' ǐtah at'éégo doo áltch'ídé da shǎ' ndi, dawa bígózi yádaakti'.

11 Áík'ehgo yati' doo bígonsǐ dayúgo, nnee aníihíi nnee lahgo hadaazt'i'híi k'ehgo bich'ǐ' ánsht'ee doleel, ǎ'íi da'áík'ehgo shich'ǐ' at'éé doleel.

12 Áík'ehgo nohwíi Holy Spirit bits'á'dí' kaa hi'né'íi dázhó hádaaht'ǐigo, ínashood ha'ánátséhíi bi'odlǎ' nǎdzilgo ádaile'íi itisgo hádaaht'ǐi, áík'ehgo bee nada'ohsiid.

13 Áík'ehgo hadín Holy Spirit binkááyú yati' doo bígózi dahíi yee yakti' lǎk'eyúgo, nt'é niigo aníihíi yaa nanágolni'híi bighǎ okǎah le'.

14 Yati' doo bígózi dahíi bee oshkǎah lǎk'eyúgo, shiyi'siziiníi okǎah ndi nt'é dishniigo ádishniihíi doo bígonsǐ dago, doo shiini' bee oshkǎah da.

15 Hagolá ashne' áídá'? Shiyi'siziiníi bee oshkǎah, ǎ'íi bígonsǐgo oshkǎah áldó'; shiyi'siziiníi bee idish'aal, ǎ'íi bígonsǐgo áldó' idish'aal.

16 Dagohíi niyi'siziiníi zhá bee Bik'ehgo'ihí'nañ ba'ihénzzyúgo, nnee Christ doo hwahá nht'éégo yígótsǐ dahíi onkǎahgo ánnihíi doo yígótsǐ dadá', hagot'éégo, Da'anii doleelgo at'éé, nii doleel?

17 Nht'éégo ihénzzygo onkǎah ndi nidits'agíi doo bich'odaasínii' da.

18 Daanohwigha nohwitiso Holy Spirit shinkááyú yati' doo bígózi dahíi yee yakti'go Bik'ehgo'ihí'nañ ba'ihénsǐ:

19 Ágát'ée ndi ínashood ha'ánálséhgee goneznán doo náhóltag dayú yati' doo bigózi dahíí bee yashti'shà' ndi, yati' ashdla' yidaagołsiníí nnee la' bee bił ch'ígonsh'aahíí bighà bee yashti'íí itisgo shił nł'ée.

20 Shik'íyú, nohwil' ídaagozi zhinéego doo chagháshé k'ehgo zhà be'ádaanoht'ee da le': áídá' ncho'íí zhinéego mé'híí k'ehgo be'ádaanoht'ee, nohwil' ídaagozi zhinéego nnee báyan daasiljhií k'ehgo be'ádaanoht'ee le'.

21 Bik'ehgo'ihí'nań yegos'aaníí biyi' gáníigo bek'e'eshchíí, Nnee biyati' lahgo at'éhi, la'íí nnee nanidí'íí biyati' bee díí nneehíí bich'í' yashti' doo; ágát'ée ndi doo daashidits'ag da doleel, nii, nohweBik'ehń.

22 Áík'ehgo Holy Spirit binkááyú yati' doo bigózi dahíí godiyihgo be'ígóziníí at'ée, áí da'odlaaníí doo bá alzaa da, áídá' doo da'odlaą dahíí bá alzaa: ndi Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú yati'íí doo da'odlaą dahíí doo bá alzaa da, áídá' da'odlaaníí bá alzaa.

23 Áík'ehgo ínashood dawa íla'adzaadá' dawa yati' doo bigózi dahíí yee yadaakti' lèk'eyúgo, la'íí nnee la' Christ doo hwahá nł'éego yidaagołsijid dahíí, dagohíí doo da'odlaą dahíí hah'ákaiyúgo, Nohwiini' ádaadih, daanohwil'nii doleel go'íí.

24 Áídá' dawa Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú yadaakti' lèk'eyúgo, la' nnee doo odlaą dahíí, dagohíí Christ doo hwahá nł'éego yigółsijid dahíí hah'ayááyúgo, bincho'íí bił ch'í'nah áile', la'íí yá'iti'íí yidezts'aahíí bighà ídinél'íí doo:

25 Áík'ehgo bijíí biyi' nainł'í' n'íí ch'í'nah áyíílaago, Bik'ehgo'ihí'nań yich'í' hishzhiihgo yokąah doleel, Da'anii Bik'ehgo'ihí'nań nohwil' nlił lá, niigo.

26 Hagolá ádaahne' áídá', shik'íyú? Íla'ánáht'íihgee daanohtjigee la' ido'aal, la' ilch'ígó'aah, la' Holy Spirit binkááyú yati' doo bigózi dahíí yee yałti', la' bił ch'í'nah ágółzigo yaa nagolni', la' yati' doo bigózi dahíí nt'é niigo aníihíí yaa nanágolni'. Áí dawa ínashood nłdzilgo nazj doleelhií bighà ánadaaht'ijil le'.

27 Nnee la' yati' doo bigózi dahíí yee yadaakti' lèk'eyúgo, naki dagohíí taalt'éego zhà begoz'aą, áí bitisgo dah, dáłiké'go yadaakti' le'; la'íí nt'é niigo aníihíí dałá'a yaa nanágolni' le'.

28 Áídá' nt'é niigo aniihíí yaa nanágolni'íí doo hak'i dayúgo, doo yadaakti' dago nł'ée, ha'ánázéh yune', ich'í' yadaakti'go zhà, la'íí Bik'ehgo'ihí'nań yich'í' yadaakti'go nł'ée.

29 Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú yadaakti'íí naki dagohíí taalt'éego yadaakti' le', la'ihíí nt'é daaniigo yadaakti'íí yaa natsídaakees le'.

30 La' itah dahsdaahíí nt'éhéta Bik'ehgo'ihí'nań bits'á'dí' bił ch'í'nah alzaayúgo, dantsé yałti'íí dant'éheego at'ée le'.

31 Áík'ehgo daanohwigha Bik'ehgo'ihí'nań nohwinkááyú yałti'íí nohwá bił ch'í'otaą, dáłiké'go, daanohwigha bídaagonoł'aah doleelgo, la'íí daanohwigha nohwil' daagoyilshóq doleelgo.

32 Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú yadaakti'íí ídaa daagodzaągo dáłik'eh.

33 Godikishíí doo Bik'ehgo'ihí'nań bits'á'dí'hi at'ée da, áídá' nkegohen'áaníí zhà, Bik'ehgo'ihí'nań bá hadaadeszaahíí, ínashood daanliiníí, ha'ánálséhgee ágágot'ee.

34 Ha'ánázéh yune' isdzané dant'éheego ádaat'ee le': doo akóne' yadaakti' dago bágoz'aą; da'dits'ago bágoz'aą, begoz'aaníí aldo' aníihíí k'ehgo.

35 Dant'éhéta yidaagoł'aah hádaat'ijyúgo yił nadaanneehíí gowayú nayídaadilkid le': isdzané ha'ánázéh yune' yadaakti'yúgo bik'e ídaayagosj.

36 Ya' ádishniihíí doo nohwil' dáłik'eh da née? Ya' Bik'ehgo'ihí'nań biyati'íí nohwíí nohwits'á'dí' begodeyaahi daanohsj née? Dagohíí dánohwizhà nohwaa hi'né'i daanohsj née?

37 Nnee la' Bik'ehgo'ihí'nań shinkááyú yałti', dagohíí Holy Spirit be'ánsht'ee nzjyúgo, nohwich'í' k'e'eshchiihíí nohwe Bik'ehń yegos'ánihi at'éehíí yígółsij doleel.

38 La' nnee díí doo yígółsij hát'íí dahíí, dayúwehégo doo yígółsij da le'.

³⁹ Áík'ehgo shik'íyú, Bik'ehgo'ihí'nań nohwinkááyú yakti'íi dázho hádaaht'íi, ła'íi Holy Spirit nohwinkááyú yati' doo bigózi dahíi bee yakti'íi dah doo daabíldohńi da.

⁴⁰ Ha'ánázeh yuńe' doo godikish dago ła'íi ílch'í'daagodinokşigo goz'aaníi k'ehgo ánádaaht'íi le'.

15

¹ K'adíi shik'íyú, yati' baa gozhóni nohwich'í' baa nagosisńi' n'íi nohwił ch'í'nah ánánáshdle'; ái nágodoh'aą n'íi, ái bee ndaasozij;

² Da'ái bee hasdánohwidi'ńiil, baa nohwił nagosisńi' n'íi bínádaakńiigo daahonoh-ta'yúgo; doo ágádaanoht'ee dayúgo doo da'aniigo da'osohdłaad da.

³ Yati' shaa hi'né'íi itisgo at'éhi nohwaa daasiné' ni', gánohwiłdėniidgo, Christ nohwinchq'híi bigha daztsaa, Bik'ehgo'ihí'nań biyati' bek'e'eshchiiníi k'ehgo;

⁴ Áídí' lehiiltij, taagi hileehíi bijij naadiidzaa, Bik'ehgo'ihí'nań biyati' bek'e'eshchiiníi k'ehgo.

⁵ Áídí' Céphas bo'ij lėk'e, áídí' binal'a'á nakits'adahíi aldó' daabo'ij lėk'e:

⁶ Ái bikédí'go nohwik'isyú, ínashood daanlínihíi, ashdla' gonenadín bitisyú dała' daabo'ij lėk'e; ái dásdozhá dawa díi jii t'ah daahinaa, áidá' ła' da'ilhaazh.

⁷ Ái bikédí'go James bo'ij lėk'e; áídí' nadaal'a'á dawa aldó'.

⁸ Da'iké'yú shíi aldó' hiłtsaa ni', doo gonshleeh dagee gosilijhíi k'ehgo.

⁹ Nadaal'a'á dawago shíi doo bił ótag dahíi nshij, nal'a'híi k'ehgo doo shido'jii bik'eh da, Bik'ehgo'ihí'nań daayokaąhgo ha'ánáséhíi góyéego bich'í' nagosh'áa lėk'ehíi bigha.

¹⁰ Bik'ehgo'ihí'nań biłgoch'oba'íi bee ánsht'eehíi k'ehgo ánsht'ee: biłgoch'oba'íi bee shaa godet'aaníi doo daazhógo shainé' da; áidá' da'des'a'íi dawa bitisgo nyeego nasízid: áidá' doo shíi ást'ij da, Bik'ehgo'ihí'nań biłgoch'oba'íi shil nliiníi át'ij.

¹¹ Ágát'ée ndi shíi dagohíi ła' da'des'a'íi nohwich'í' yádaakti' ndi, díi k'ehgo yádaahiilti'go da'osohdłaad.

¹² Christ daztsaadí' naadiidzaago baa na'goni'dá', hagot'éego nohwitahyú ła', nanezna'íi doo naadikáh da, daadohńii?

¹³ Nanezna'íi doo naadikáh dayúgo Christ doo naadiidzaa da:

¹⁴ Ła'íi Christ doo naadiidzaa dayúgo, nohwił nadaagohiilńi'íi doo ilij da silij, ła'íi nohwi'odłá'íi aldó' doo nt'é da silij.

¹⁵ Nanezna'íi doo naadikáh dayúgo Bik'ehgo'ihí'nań doo Christ naadiidzaago áyíılaa da, áík'ehgo Bik'ehgo'ihí'nań baa léda'ilchoogo nohwígózi, Bik'ehgo'ihí'nań Christ naadiidzaago áyíılaa, daan'ńiíhíi bigha.

¹⁶ Nanezna'íi doo naadikáh da lėk'eyúgo, Christ aldó' doo naadiidzaa da:

¹⁷ Ła'íi Christ doo naadiidzaa dayúgo, nohwi'odłá' doo ilij da; áík'ehgo nohwinchq'íi t'ah biyi' nahkai.

¹⁸ Áík'ehgo Christ bił dała'á daanlijgo da'ilhaazhíi aldó' ch'a'ondéeh.

¹⁹ Dadii ni'gosdzán biká'gee daahin'naago zhá Christ bee nkt'éego ágot'eehíi ndaahóndliiyúgo, née nńee dawa bitisgo dénohwaagoch'oba'é.

²⁰ Áidá' da'anii Christ daztsaadí' naadiidzaa, da'ilhoshíi bitahdí' dantsé naadiidzáhi nlij.

²¹ Áík'ehgo nńee dała'á biláhyú da'itsaahi bengonyááhíi k'ehgo nńee dała'á biláhyú nanezna' n'íi naadikáh doo.

²² Adam bits'á'dí' nńee dawa nanne'híi k'ehgo Christ bił dała'á daanliiníi dawa nadaahi'naa doleeł.

²³ Áidá' nńee dała'á daantijgee naahikáh doleeł, Christ dantsé naadiidzaahíi nlij; ái bikédí'go Christ daabíyéehíi aldó' naadikáh, dabíi nádzáágo.

24 Nadaant'aahíi dawa, la'íi yedaabik'ehgo binawod daagolíi n'íi dawa Christ da'ílíi yilchihíi bikédí'go, án bilakt'áhgee begoz'aa n'íi biTaa, Bik'ehgo'ihí'naán, yainádi'aahdá' goldohíi bengodogaal.

25 Christ be'ina'íi dawa bikekt'ááh nni'nzilzhí' yebik'eh doleeki at'éé.

26 Da'iké'yú be'ina' da'ílíi yilchihíi ái da'itsaahi.

27 Bik'ehgo'ihí'naán dawahá Christ bikekt'ááhzhí' nyinnil. Áidá', Dawahá bikekt'ááhzhí' nni'nzil, niidá' hadín bikekt'ááh dawahá nyinnilíi doo itah nlii dahíi nkt'éégo bigózi.

28 Dawahá biyahzhí' alzaadá', Bik'ehgo'ihí'naán dawahá biYe' biyahzhí' áyíílaa n'íi biYe' aldo' dabíi biyahzhí' ádedlaa, áik'ehgo Bik'ehgo'ihí'naán dawa yebik'eh doleek.

29 Doo ágát'éé dayúgo, daztsáni bá baptize ádaabi' — dilne'íi nt'é bigha ádaat'íi? Nanezna'íi doo naadikáh dadá' nt'éshá' bigha bá baptize ádaabi'dilne'?

30 La'íi nt'éshá' bigha dawa jii da'o'aalgee négodzidíi bidahzhí' nasiidzi?

31 Shik'íiyú, Christ Jesus biláhyú nohwee shil gozhóóhíi bigha gánohwiłdishnii, Dawa jii da'itsaahíi bee shich'í' goz'aa.

32 Nnee ni'godzán biká' zhiñeehíi yadaakti'hú k'ehgo yashti'go gádishnii, Dziłká'yú bégódzidi daagolíníi Ephesusgee bil nadaagonskaad lək'eyúgo, nt'é bee hisht'íi, nanezna'íi doo naadikáh dadá'? La' gádaañii, Halaq da'idaa le', da'idlaq le': hiskáq dahiitsaahíi bigha.

33 Nohwich'í' nadoch'aa hela'; nnee daanchó'ihíi bil nach'ikaiyúgo nkt'éégo ách'ít'ééhíi yilchqoh.

34 Ch'ínadaanozdziid, nkt'éégo ihí'naahíi baa nánohkáh, nchó'go ánadaahne' hela'; nohwitahyú la' Bik'ehgo'ihí'naán doo yidaagoksí da: bik'ee idaayádaanozdzi doleehíi bigha ádaanołwiłdishnii.

35 Áidá' nnee la' na'ídaadilkid, Hagot'éégo nanezna' n'íi naadikáh? Bits'í hago'at'éhi yee naadikáh doleek? daaniigo.

36 Ni, nnee doo gonyáni, nt'éhéta k'edíílaahíi ntsé datsaahíi k'ehgo alne'yúgo zhá hajéeh:

37 Hant'é hajéedíi doo ái ga'at'éhi k'edíílaa da, k'edilzíi zhá k'edíílaa, t'oh naghái dagohíi lahgo at'éhíhíi shí:

38 Hant'é hajéedíi Bik'ehgo'ihí'naán dabíi hát'íiyú áile', áik'ehgo k'edilzíi dała'á n'áago hajéedgo íktah at'éégo ánołigo áile'.

39 Its'í doo dawa lekt'ee da: la' nnee bits'í, la'íi dawahá nadaakaihíi, la'íi lóg, la'íi dló' aldo'.

40 Its'í la' yaaká'yú daagolíi, la'ihíi ni'godzán biká' daagolíi: yaaká'yuhíi be'ízisgo at'éhi doo ni'godzán biká'yuhíi be'ízisgo at'éhi lekt'ee da.

41 Ya'ái dásahngo bits'á'dindláád, t'é'gona'ái dásahngo aldo' bits'á'dindláád, ts'íksqqsé dásahngo bits'á'dindláád; ts'íksqqsé dała'á n'áago lahgo at'éégo bits'á'dindláád.

42 Nanezna' n'íi naadikáhíi aldo' ágát'éé. Its'í k'edilzíi k'ehgo lehi'né'íi hichqoh, its'í lahgo at'éhi yee naadikáh, doo daahichqohi da.

43 Its'í doo ílíggo lehi'né' n'íi ízisgo at'éégo nádidáhgo alne': doo nalwodgo lehi'né' n'íi binawod golíggo nádidáhgo alne'.

44 Dá ni'godzán biká'gee kots'íhíhíi lehi'né' n'íi yaaká'dí'go kots'íhíhíi bee nách'ididáh. Kots'í ni'godzán biká'gee golíi, la'íi yaaká'dí'go kots'í golíi.

45 Gáníigo bek'e'eshchij, Dantsé nnee alzaahíi Adam holzéhi hiñaa silij; Adam iké'yuhíi spirit be'ihí'naahíi silij.

46 Áidá' its'í yaaká'dí' gólííni doo ntsé begonyáá da, ndi its'í ni'godzán biká' gólííni ntsé begonyáá, áníta its'í yaaká'dí' gólííni begonyáá.

47 Dantsé nnee alzaahi ni'godzán bits'á'dí' nlii, leezh bee alzaa: iké'gee nñeehíi yaaká'dí' nyáá, án nohweBik'ehí nlii.

48 Ni'godzán biká' nnee leezh be'ádaaszaahíi, dantsé nnee leezh be'alzaahíi k'ehgo ádaat'ee: la'íi yaaká'yú daagolíníi, nnee yaaká'dí' nyááhíi k'ehgo ádaat'ee.

49 Nnee leeze be'alzaahí k'a'adaandliigo daagosiidliihí k'ehgo yaaká'dí nnee aldó' k'a'adaandlii doleel.

50 Shik'íyú, díi nohwil nagoshni', nnee daanliiní bits'í hik'e dil bilgo Bik'ehgo'ihí'nañ bilakt'áhgee daanliiní doo itah daaleeh da; its'í nanne' doleehí ihí'naa doo ngonel'aa dahí doo biyéé daaleeh at'ée da.

51 Isaa, doo bigózi da n'íi nohwil ch'í'nah ashle'; doo daanohwigha da'iilwosh da doleel, áidá' lahgo ádaant'eego ánohwi'dilne' doleel,

52 Dagoshch'i', ch'inesk'ohí k'ehgo, iké'yú béshdilwoshé ánniidgee: béshdilwoshé ání doleel, la'íi nanezna' n'íi its'í doo hichqohí bee naadikángo ádolniil, la'íi née lahgo ádaant'eego ánohwi'dilne' doleel.

53 Díi its'í hichqohí its'í ánídehi doo hichqoh dahí ik'eyidleeh doleel, la'íi díi its'í datsaahí its'í ánídehi doo datsaah dahí ik'eyidleeh doleel.

54 Áik'ehgo díi its'í hichqohí doo hichqoh dahí ik'eyidlaago, la'íi díi its'í datsaahí doo datsaah dahí ik'eyidlaago, gáníigo bek'e'eshchiiní begolne' doleel, Da'itsaah n'íi baa goneznaago doo nt'é da silii.

55 Da'itsaahí níini, ninawod bee nohwicháá n'íi hayú begoz'aa? Da'itsaahí níini, gonnéé n'íi hayú goz'aa?

56 Nohwinch'íi bigha da'itsaahí nalwod; la'íi begoz'aaní biláhyú nch'íi nalwod.

57 Áidá' Bik'ehgo'ihí'nañ ba'ihégozi, án nohweBik'ehñ Jesus Christ biláhyú da'itsaahí baa daagonléehgo ánohwile'.

58 Ái bigha, shik'íyú, shil daanohshóni, ndzilgo nasozii, doo bits'á' daadiho'nángo da, da'ákozhá láágo nohweBik'ehñ bá nada'ohsiid, nohweBik'ehñ biláhyú bá nada'ohsiidí doo da'ílinéhi at'ée dago bídaagonoishií bigha.

16

1 K'adíi nnee Bik'ehgo'ihí'nañ báhadaadeszaahí zhaali bá ndaahohniikí bee nohwich'i' yashti': Galatiayú ínashood ha'ánátséhi gábidishni n'íi k'ehgo nohwí aldó' ágádaahne'.

2 Godilziní bijii dávik'ehñ da'á nohtijee Bik'ehgo'ihí'nañ danelt'eego bee nohwich'ozni'hí k'ehgo zhaali la' k'ihzhi' ndaahohniigo ilch'i' ndaahohniil, áik'ehgo níyáágee doo zhaali ndaahohniil da doleel.

3 Áik'ehgo akú níyáágo nnee la' nzhoo daadohniihí naaltsoos baa daanohniil, ái zhaali baa daasoné'íi Jerusalemyú daidiiné'hí bigha akú daadish'aa.

4 Shíi aldó' akú disháh dávik'ehyúgo, akú bil dishkah.

5 Macedóniayú ch'ínsháh shi: Macedóniayú ch'íníyáágo nohwaa deshaal.

6 Akú dét'ihézhí' nohwil nahashtá shi, dagohí da'akú sheehai shi, áik'ehgo dahayú dahnáádishdáyú bee shich'odaahni doleel.

7 Akú ch'ínsháhgo doo dét'ihézhí' nohwistséeh hást'íi da, áidá' nohweBik'ehñ hást'íyúgo nohwil nahashtá hást'íi.

8 Pentecost bengonyáázhí' Éphesusgee siidáa doo.

9 Nt'éeego na'isiidí dahot'éhé bee shá ch'íntáá, la'íi shich'i' nadaagonkaadí láá.

10 Timótheus nohwaa nyáágo doo neldzidgo ádaanozi da le': nohweBik'ehñ binasdziidíi nayik'íiziid, shíi na'isiidhí k'ehgo.

11 Doo hadín da'ílinégo baa natsekees da le': áidá' bich'odaahniigo bil gozhógo shich'i' dowáh: bíi hik'e shik'isyú la' aldó' shaa hikáhíi nhoshíi.

12 Nohwik'isn Apolos holzéhi, nohwik'isyú la' bilgo nohwaa hikáh dázho hást'íi ndi k'adyúgo doo digháh hást'íi da; ndi bá ch'ígót'i' gozliigo nohwich'i' digháh ndi at'ée.

13 Daadeh'íi, nohwi'odlái bee ndzilgo nasozii, báyan k'ehgo ádaanoht'ee, nadaawodgo nadaasozii le'.

14 Dawa ánadaah'tíi kíl daanohjoo go ánadaah'tíi le'.

¹⁵ Shik'íyú, Stéphanas bigowa dágoz'ąą nt'éégo Akéyagee dantsé da'osdlaądgo bídaagonokş, ła'íí ínashood daanliiní yinádaadéz'įįgo yaa ádaadest'ąą,

¹⁶ Nnee ágádaat'eehíí hik'e nohwich'odaaniihíí, ła'íí Bik'ehgo'ihí'nań bánada'iziidíí dawa daadohts'ago nánohwoshkaąh.

¹⁷ Stéphanas hik'e Fortunátas ła'íí Akéyas hikaihíí baa shıł gozhóó: nohwíí doo nohkáh dagee áí hikai.

¹⁸ Shiyi'siziiníí hanáyołgo ádaashiilaa, ła'íí nohwíí ałdó' ágádaanohwislaa: nnee ágádaat'eehíí daadinokşigo ba'ihédaanohşı.

¹⁹ Asiagee ínashood ha'ánálséhíí dawa, Gozhóó, daanohwińii. Áquila hik'e Priscílla ła'íí bigowa yune' ha'ánálséhíí ałdó' dawa nohweBik'ehń binkááyú, Gozhóó, daanohwińii.

²⁰ Christ biláhyú nohwik'íyú daanliiníí dawa, Gozhóó, daanohwińii. Daagodinokşigo daałohts'os le'.

²¹ Shíí, Paul, Gozhóó, nohwıłdishńiihíí dashíí shigan bee k'eshıłchíí.

²² Nnee ła' doo Jesus Christ nohweBik'ehń bił nzhqo dayúgo, bił ch'įgodíni at'éé. NohweBik'ehń nánídáh.

²³ Jesus Christ nohweBik'ehń biłgoch'oba'íí bee nohwıł goz'ąą le'.

²⁴ Christ Jesus binkááyú shıł ijóóníí bee nohwich'į' goz'ąą le'. Doleełgo at'éé.

THE SECOND EPISTLE OF PAUL THE APOSTLE TO THE CORINTHIANS

¹ Shíí, Paul, Bik'ehgo'ihí'naán bik'ehgo Jesus Christ binal'a'á nshlíni, ła'íí nohwik'isn Timotheus holzéhi bílgo, Bik'ehgo'ihí'naán daayokaqahíí Corinthgee ha'ánátséhíí bich'í' k'e'iilchii, ínashood daanliiníí dawa Akéya biyi' dahot'éhé daagolíníí bílgo:

² Bik'ehgo'ihí'naán nohwiTaa, Jesus Christ nohweBik'ehń bílgo bílgoch'oba'íí ła'íí bits'á'dí' ílch'í'gont'ééhíí bee nohwich'í' goz'aa le'.

³ Bik'ehgo'ihí'naán, Jesus Christ nohweBik'ehń biTaa, ba'ihégoşí le', án bits'á'dí' aatét'íi begoz'aa, Bik'ehgo'ihí'naán dawa bee hadag ánágodle'íí;

⁴ Án góyéégo nohwich'í' nagowaagee hadag ádaanohwíşí, nnee dant'éhéta bee bich'í' nadaagont'ogyúgo hadag ánádaahiidle'híí bigha, danée Bik'ehgo'ihí'naán hadag ádaanohwíşíhíí bee hadag ánádaahiidle'go.

⁵ Christ bílgo dánohwiniigonkt'éé nt'ééhíí k'ehgo Christ nldzilgo hadag da'ánohwíşí nt'éé.

⁶ Néé nohwiniigodilne' lék'eyúgo, hadag ádaanoht'ee doleełhíí ła'íí hasdánohwiniil doleełhíí bighahi at'éé, áí nohwiniigonkt'ééhíí k'ehgo nohwíí áldó' nohwiniigonkt'ééhíí bee hadag ádaanoht'eego ádaanohwíşí, ła'íí néé hadag ánohwi'dilne' lék'eyúgo hadag ádaanoht'ee doleełhíí ła'íí hasdánohwiniil doleełhíí bighahi at'éé.

⁷ Nldzilgo nohwaa da'óndlii, díínko bígonlzihíí bigha, néé nohwiniigodilne'híí k'ehgo nohwíí áldó' nohwiniigodilne' ndi Bik'ehgo'ihí'naán hadag ádaanohwíşíhíí k'ehgo nohwíí áldó' Bik'ehgo'ihí'naán hadag ádaanohwíşí doleeł.

⁸ Christ biláhyú nohwik'ííyú daanohlíni, Asiayú góyéégo nohwich'í' nagoyaahíí bídaagonoşí háhiit'íí, dázhó góyéégo nohwich'í' nagoyaahíí bigha nohwinawod dásdozhá asdijđgo daahiitsaah łaq niidzi:

⁹ Da'itsaahíí bee nohwá ngot'aa niidzi, áídá' danée doo ída'óndlii da, ndi Bik'ehgo'ihí'naán nanezna'íí nádaayihí'na'íí ba'óndlii doleełhíí bigha nohwich'í' ágodzaa.

¹⁰ Án góyéégo da'itsaahíí yits'á' nohwiñil áídí' yits'á' nánohwiñíí: ła'íí ágánánohwidle' doleełgo ba'óndlii;

¹¹ Nohwíí áldó' nohwi'okaqahíí bee nohwich'odaahñii, áík'ehgo nnee łaágo nohwa da'oskađgo hagog'éégo Bik'ehgo'ihí'naán nohwich'ozñ'íí nnee łaágo ba'ihédaanzí doleeł.

¹² Díí baa nohwilgozhóq, díínko nohwijíí yune' bígonlzi, ni'gospdzán biká' nnee bitahyú ła'íí itisgo nohwíí nohwitahyú Bik'ehgo'ihí'naán binadzahgee da'aniigo, doo daazhógo da ánáhiit'íí, doo ni'gospdzán biká'dí' igoyá'íí bee da, Bik'ehgo'ihí'naán bílgoch'oba'íí binkááyú ánáhiit'íí.

¹³ Daahohshííhíí ła'íí dá bee nohwil ídaagoziníí zhá baa nohwich'í' k'e'iilchii; áí dahot'éhé baa nohwil ídaagozi doleełgo hasht'íí;

¹⁴ İlk'idá' łazhí' nohwídaagonoşí n'íí k'ehgo, áík'ehgo néé nohwaa nohwil gozhóq'híí k'ehgo nohwíí áldó' nohwaa nohwil gozhóq doleeł, Jesus nohweBik'ehń nádáhíí bijíí.

¹⁵ Áí da'aniigo bígonsíhíí bigha ntsé nohwaa nsháhgo ni', nakidn nohwil daagoyíłshóq doleełgo;

¹⁶ Macedóniayú hishaalyú ła'íí t'aqzhí' náshdaalgo nohwaa nsháhgo ni', áídí' Judeayú shich'odaahñiigo disháhgo ni'.

¹⁷ Ya' daazhógo ádishñiigo ágádishñii lá néé? Ya' ni'gospdzán biká' nnee k'ehgo nagoshchi' néé, ya' shil nagokigo, Ha'oh, ła'íí, Dah, dishñii néé?

¹⁸ Dah, áídá' Bik'ehgo'ihí'naán da'anii nliñhíí k'ehgo doo nohwil nagokigo, Ha'oh, ła'íí, Dah, nohwih'ñii da.

19 Silvánus ła'íi Timotheus hik'e shíi bilgo Bik'ehgo'ihinań biYe', Jesus Christ, nohwitahyú baa nohwil nadaagosiilni'íi doo bil nagokigo, Ha'oh, ła'íi, Dah, nii da, áidá' án dábik'ehn, Ha'oh, nii.

20 Dábik'ehn Bik'ehgo'ihinań nt'é niigo yengon'áádá' Christ, Ha'oh, da'anii nii ni', ła'íi án binkááyú, Doleelgo at'éé, daan'nii, Bik'ehgo'ihinań ba'ihégoš doleelgo.

21 Bik'ehgo'ihinań néé hik'e nohwíi bilgo Christ bil dała'á daandliigo nldzilgo ánohwilshi at'éé, ła'íi da'án hadaanohwidilaahi at'éé;

22 Án nohwiká' da'izkałhíi k'ehgo bíyéé daandliigo nohwígóziigo áyíílaa, ła'íi nohwijíi biyi' Holy Spirit nohwaidin'áá, ái Bik'ehgo'ihinań nohwilniigo yengon'áánii begolne'go ch'í'nah hileeh.

23 Díi da'anii ádishniigo Bik'ehgo'ihinań shá yígótsigo biká ádishnii, doo nohwil daagozhóq dago ánohwishle' doo hasht'íi dahíi bigha doo hwahá Corinthyú náshdáh da.

24 Doo nohwe'odla' bee nant'aahíi k'ehgo nohwaa natsídaahkees da, áidá' nohwil daagozhóq doleelgo nohwil nada'idziid; nohwi'odla'íi ilk'idá' nalwod.

2

1 Nohwaa nánáshdáhgo doo nohwil daagozhóqgo ádaanohwishle'go da shiini' łašłaa.

2 Doo nohwil daagozhóqgo ánohwishłaaayúgo hadín ła shil gozhóqgo áshile', nohwíi zhá gónko doo nohwil daagozhóqgo ánohwiishłaa n'íi?

3 Ái bigha áik'ehgo nohwich'i' k'eshilchíi, nohwaa niyáágo nohwíi shil daagoyilshóq le'at'éhi doo shiini' bídaadołniłhgo da; díi da'anii nohwá bígonsi, nt'é baa shil gozhóónii nohwíi aldo' baa nohwil daagozhóq doleel.

4 Nohwich'i' k'e'shilchíidá' doo shil gozhóq da ni', shijíi doo nkehen'áá da ni', ła'íi hishchag ni'; doo nohwiini' daadishniihíi bigha da, áidá' dážhó shil daanołshoqgo baa nohwil nagoshni'híi bigha.

5 Dahadínta bini'niihyúgo, doo dashízhá shich'i' at'íi da, áidá' daanołhgha nohwich'i' at'íi, ndi doo yóiyáhgo da, doo ídaagosh'a'go ádishnii hasht'íi da.

6 Nnee ágát'ééhií łaágo noł'eego biniidaagodohłaa n'íi da'áigeé dábik'eh.

7 Áik'ehgo bich'i' ánadaahne'go bincho'híi bigha baa nádaagonoh'aahgo hadag ádaanołsi, doo ágádaanoht'ee dayúgo, dánko dážhó itiségo ts'iyaa ábile'.

8 Áik'ehgo nohwil daanzhooníi bil ch'í'nah ádaahle'go nádaanołhoshkaqah.

9 Nt'é nohwil déniidíi bikísk'eh ádaanoht'ee shi bígonsiíhíi bigha nohwich'i' k'e'shilchíi.

10 Dahadíni ncho'híi bigha baa nádaagonoh'aahíi shíi aldo' baa nágodinsh'aah: dant'éhéta baa nádaagoni'ááyúgo nohwíi nohwhgha asht'íi, Christ binadzahgee.

11 Doo ágádaant'ee dayúgo dánko ch'iidn nant'án, Satan holzéhi, nohwitis hileeh: hagog'éégo nohwich'i' na'iziidíi bídaagonłzi.

12 Troasyú Christ baa yati' baa gozhóni baa yashti'yú níyáádá' nohweBik'ehń shá ch'íntáá,

13 Áidá' shik'isn Titus ákú doo hak'i dahíi bigha shiyi'siziiníi biyi' doo ilch'i'gont'éé da ni'; áik'ehgo áidí' bits'á' dahdiyaago Macedóniayú dahnaadiisdzaa.

14 Bik'ehgo'ihinań ba'ihégoš, án dákozhá Christ binkááyú nagonl'nehgo ánohwilsi, ła'íi nohwinkááyú bígoziigo ádilzi, ái likagolchihíi k'a'at'éégo da'adzaayú benagowaa.

15 Hadíi hasdákáhíi ła'íi doo hasdákáh dahíi bitahyú Bik'ehgo'ihinań bich'i' Christ yee likagolchihíi k'a'at'éégo ndlii:

16 Hadíi doo hasdákáh dahíi bich'i'yúgo golchiníi da'itsaah áidoliíi k'a'at'éégo ndlii; áidá' hadíi hasdákáhíi bich'i'yúghíi golchiníi ihinań áidoliíi k'a'at'éégo ndlii. Hadín łaá díi yinel'áá?

17 Łáágo Bik'ehgo'ihí'nań biyati' doo da'anii ádaaniigo yaa yádaakti', áidá' nées doo ágánt'ee da; nées Bik'ehgo'ihí'nań biyati' da'aniiigo baa yáhiilti', Bik'ehgo'ihí'nań nohwink'á'go, da'án binadzahgee Christ binkááyú yáhiilti'.

3

1 Ya' nohwich'í' ídaayánaahiilti'go godeyaa nées? Ya' naltsoos nées nht'éégo nohwaa nagolni'íi hádaakt'íi nées, dagohíi nohwits'á'dí' ła' naltsoos ágát'ééhíi háhiit'íi nées, ła' ágádaat'íi hii k'ehgo?

2 Nohwíi naltsoos nht'éégo nohwaa nagolni'íi k'a'at'éégo ádaanoht'ee, nohwijíi biká' bek'e'eshchíi, nnee dawa daayozhíigo yídaagosi:

3 Nohwíi naltsoos Christ yaa nagolni'íi nées áhiidlaahíi daanoht'íigo bígózí, doo ink bek'e'eshchíi da, ndihíi Bik'ehgo'ihí'nań hináhi biSpirit bek'e'eshchíi, doo tséé nteelíi biká' da, ndihíi nnee daabijíi biká' k'e'eshchíi.

4 Christ binkááyú Bik'ehgo'ihí'nań ba'óndliihíi bighá án'nii:

5 Dant'é bíniil'aqahíi doo nées nohwits'á'dí' benagowaa da; áidá' Bik'ehgo'ihí'nań zhá bits'á'dí' benagowáhi at'éé;

6 Án'ánidégo nohwá ngon'áání baa nagohiilni'go bíniil'aago ánohwilaa; doo yati' bee nohwá ngon'áání zhá baa yáhiilti' da, áidá' nt'é niigo aníihíi yaa yáhiilti', Holy Spirit nohwinkááyú yakti'go: Jews bich'í' begoz'aaníi da'itsaahíi bee nnee bángot'aq, áidá' Holy Spirit-híi nnee ihí'naa yaa daidi'aah.

7 Begoz'aaníi tséé biká' k'e'eshchiiníi da'itsaahíi áile' ndi dázhó bits'á'dindláádgo bengonyáá, áik'ehgo Israel hat'i'i Moses binii' bits'á'dindláádíi bighá ch'éh daayineł'íi, bits'á'dindláádíi bech'ígonáh doleel ndi;

8 Ái ndi ágádaago, Holy Spirit binkááyú begoz'aaníi dázhó itisgo bits'á'dindláád doleel go'íi.

9 Da'itsaah áile'go begoz'aaníi bits'á'dindláád lek'eyúgo, dávik'ehyú áile'go begoz'aaníi itisgo bits'á'dindládi at'éé.

10 Da'aniiigo begoz'aaníi łah bits'á'dindláád n'íi, k'adíi doo bits'á'dindláád da silíi, ła'i bitisgo bits'á'dindláádhií bighá.

11 Begoz'aaníi bech'ígonyáá n'íi bits'á'dindláád lek'eyúgo, doo bech'ígowáh dahíi bitisgo bits'á'dindláád go'íi.

12 Ái ndaahóndliigo dabígózigo yáhiilti':

13 Doo Moses k'ehgo yáhiilti' da, án'Israel hat'i'i nt'é bits'á'dindláádíi édihií doo daayiltséh dago biniizhí' nná'iltos:

14 Daabiini' bee doo daago'íi da silíi; áik'ehgo díi jii ndi doo án'idá' Bik'ehgo'ihí'nań hik'e bíi bilgo ła ngon'áni daayozhíigo binatsekeesíi biná'isti' n'íi t'ah da'ágát'éé; ái Christ binkááyú zhá yó'oltsoos.

15 Díi jii ndi Moses binaltsoos daahojíigo binatsekeesíi t'ah biná'isti' k'a'at'éégo t'ah doo yídaagosi da.

16 Da'ágát'éé ndi nohweBik'ehń bich'í' ách'idzaayúgo konatsekees biná'isti' n'íi k'ihzhí' yó'oltsoos.

17 NohweBik'ehń Holy Spirit at'éé: hayú nohweBik'ehń biSpirit nliígee daanoht'íi nohwil ch'í'otaa.

18 Daanoht'íi, nohwini doo bináda'isti' dago, kát'íné biy'zhí' daadinéel'íi hii k'a'at'éégo nohweBik'ehń bits'á'dindláádíi daanéel'íi, áik'ehgo án' bits'á'dindláádíi nohwits'á'dindláádgo daahiidleeh, dayúweh nohwá goldohgo, ái nohweBik'ehń biSpirit bits'á'dí' begonáh.

4

1 Áík'ehgo díí na'idziidíí Bik'ehgo'ihí'nań bíłgoch'oba'híí bighą nohwaa dain'áągo nyee ndi dahnldq̄h;

2 Nadaant'į'go nchq̄'go ágot'eehíí doo be'ánt'ee da, doo lé'ilchoogo nahiit'aash da, Bik'ehgo'ihí'nań biyati' doo bee nahiich'aa da; ndi biyati' da'aniihíí ch'í'nah ánlz̄i, áík'ehgo n̄nee dała'á daant'į'go Bik'ehgo'ihí'nań binadzahgee da'áígee yáhiilti'go yídaagols̄i.

3 Yati' baa gozhóni baa nagohiilni'íí hadín bich'į' bená'isti'yúgo, doo hwahá hasdákáh dahíí zh̄á bich'į' bená'isti'hi at'éé:

4 Ni'gosdzán biká' ágot'eehíí yebik'ehi, ch'iidn nant'án, doo da'odlaq̄ dahíí bi-ini' yileda'istsooz, Christ, Bik'ehgo'ihí'nań ye'at'éhi da'áiyihíí ye'at'éhi, baa na'goni'íí bits'á'dindláádíí doo bee bich'į' got'į' hileeh dahíí bighą.

5 Doo néé ídaanagohiilni' da, Christ Jesus nohweBik'ehn̄ níni zh̄á baa nagohiilni'; áídá' néehíí nohwá na'idziidíí ndlīj, Jesus bighą.

6 Bik'ehgo'ihí'nań, Chagołheekyune' idindláád le', n̄niidíí nohwijíí yune' odaadezdlaad, Bik'ehgo'ihí'nań bits'á'dindláádíí bídaagonlz̄ihíí bighą, áí Jesus Christ binii biká'zh̄i' hit'į'.

7 Néé tus gosht'ish be'alzaahíí k'ehgo ánt'ee ndi áí lán ílínihíí nohwiyi' golj̄i, ínawod dážhó k'a'at'éhi doo néé nohwits'á'dí' da, áídá' Bik'ehgo'ihí'nań bits'á'dí'hi bígózi doleełhíí bighą.

8 İltah at'éédí' nohwich'į' nagont'og ndi doo hayaa ánohwile' da; hagog'éégo ánagog'į'ł sh̄ihíí doo bídaagonlz̄i da ndi biyah daanldq̄h;

9 Nohwiniigodn̄s̄i ndi doo yó'onohwidi'aah da; nkínohwidest'e' ndi doo nohwizes-hj̄i da;

10 Jesus bi'ihí'na'íí nohwiká'zh̄i' hit'į' doleełhíí bighą, Jesus adzaahíí k'a'at'éégo néé ndi dávik'ehn̄ da'itsaahíí bee nohwich'į' goz'ąą.

11 Nohwits'í dadotsaahíí ndi Jesus bi'ihí'na' bee ch'í'nah doleełhíí bighą t'ah hin'naa ndi Jesus bighą nohwidi'zodeełgo baa nohwidi'det'ąą.

12 Áík'ehgo Jesus baa yáhiilti'híí bighą da'itsaahíí bee nohwich'į' goz'ąą, áídá' áí bighą nohwihíí ihí'naahíí nohwaa gode'aa.

13 Osisdlaq̄dhíí bighą bá yashti', niigo k'e'eshchj̄i; néé áldó' da'ágát'éégo ohiidlaq̄, áík'ehgo ágádi'niigo bá yáhiilti';

14 Díí bigonlz̄i, hadín Jesus naadiidzaago áyíílaa n'íí, néé áldó' Jesus bíłgo nádihiikáh ánohwile' doleeł, áídí' dabíí binadzahgee nnohwidon̄i, nohwíí bíłgo.

15 Ádaagodzaahíí dawa nohwíí nohwich'ą́ ádaagodzaa, Bik'ehgo'ihí'nań bíłgoch'oba'íí an'odaazlj̄ihíí n̄nee bitahyú dayúweh nołseełgo ba'ihégoziníí áldó' dayúweh nołseeł doleeł, Bik'ehgo'ihí'nań dážhó ba'ihégoš̄i doleełgo.

16 Áí bighą doo hayaa ánohwile' da; nohwits'í ndihit'ood ndi dajj̄i bígha nohwiyi'siziiníí ániidégo ánál̄nił.

17 Dět'įh nohwich'į' nadaagont'ogíí dážhó nohwaa gozhóníí doo ngonel'ąą dahi dawahá bitisgo at'éhi nohwá ilch'į'yile';

18 Dawahá hit'iiníí doo néel'į' dadá' doo hit'į' dahíí zh̄á néel'į': dawahá hit'iiníí bech'ígowáh; áídá' doo hit'į' dahíí dahazh̄i' begoz'ąą.

5

1 Díínko bídaagonlz̄i, ni'gosdzán biká' nohwits'í bee gowałgai k'ehgo biyi' daagondliníí nankaadgo, gowa doo kogan be'alzaa dahíí, Bik'ehgo'ihí'nań áyíílaahíí, yaaká'yú dahazh̄i' goz'áni nohwá goz'ąą.

2 Kogee díí nohwits'í bee nahiikaidá' ík'edaan'níí, yaaká'yú biyi' daagondlīj doleełíí bíđiđ daandlījgo ík'edaahiidléh hádaahiit'į'go:

3 Ík'eda'iidlaayúgo dádaalinchiigo doo daanohwi'diltséh le'at'éé dahíí bighą hádaahiit'į'.

⁴ Díí nohwits'í gowaḡolgai k'a'at'éhi t'ah biyi' daagondlįigo, nohwich'į' badaagont'ogíí bigha ík'edaan'ńí: nohwits'í diyáḡé k'a'at'éégo doo ídaadihi'ńiigo da, ndi dayúweh nohwik'ena'izlaa hádaahiit'įhíí bigha, áik'ehgo ihi'naahíí da'itsaahíí yidag hadogáá.

⁵ Bik'ehgo'ihí'nań dabíí áí bigha ilch'į'nohwilaa, la'íí Holy Spirit nohwaidin'áá, áí bee Bik'ehgo'ihí'nań ilk'idá' áńniidíí da'anii begolne'go nohwil ch'į'nah hileeh.

⁶ Áí bigha dávik'ehn bidag ádaant'ee, nohwits'íhíí nohwigowa'íí k'ehgo t'ah biyi' daagondlįigo nohweBik'ehń doo bil daagondlįigo bídaagonlįi ndi:

⁷ (Nohwi'odlį'íí zhá bee hiikaah, doo daahiit'iiníí bee da:)

⁸ Bidag ádaant'ee, nohwildishńii, nohwits'í bits'á'dí' dahdiniikáhgo nohweBik'ehń bil ndaagondleehgo dázhó hádaahiit'į.

⁹ Áik'ehgo nohwits'í biyi' daagondlįiyúgo, dagohíí bits'á'yú daagondlįiyúgo, Bik'ehgo'ihí'nań bil daagoyihilzhógo doleehíí bigha nada'idziid.

¹⁰ Daanohwigha Christ bidázhį' nkáhgo nohwaa yá'iti' doleeh; nohwits'í biyi' daagondlįidá' ánadaahiit'įł n'íí dávik'ehgo daanohwich'į' nahi'ńiil, nłt'éehíí dagohíí nchó'íta.

¹¹ Áik'ehgo nohweBik'ehń bégódzidíí bígonlįihíí bigha nnee bich'į' yáhiilti'go biini' bá ádaagohiidleeh; hago ánt'eehíí Bik'ehgo'ihí'nań yígółsį; nohwíí aldo' nohwijíí naz'aadı' nohwídaagonłsį shį.

¹² Néé doo daazhógo nohwich'į' ídaayanáhiilti' da, áidá' nohwee ída'olíí doleehíí bigha nohwich'į' k'e'iilchii, áik'ehgo nnee koká'yú hago ádaanoliníí zhá yee ídaada'odlíí, áidá' kojíí yune' begoz'ánihíí doo yee ídaada'odlíí dahíí bich'į' t'aazhį' hanádaahdzii doleehíí bigha nohwich'į' k'e'iilchii.

¹³ Nohwiini' áđiįh k'a'ánondlįiyúgo Bik'ehgo'ihí'nań bá áhiit'į: nohwiini' golįiyúgo nohwíí nohwicha áhiit'į.

¹⁴ Dał'á, nnee dawa yá daztsaa; áik'ehgo nnee dawa nanezna'hi at'éé bídaagonlįihíí bigha Christ bil ijóóníí nanohwiilaa:

¹⁵ Áń nnee dawa yá daztsaa, hadín hińaahíí doo dayúweh dabíí ídahi'naa da doleehgo, áidá' hadín bá daztsaadı' naadiidzaahíí yá hińaa doleehgo.

¹⁶ Áí bigha kodi' godezt'i'go nnee doo la' nnee at'éé zhińéego baa natsíhiikes da: Christ nnee zhińéego at'éégo baa natsíhiikes ni' ndi, doo dayúweh nnee zhińéego baa natsíhiikes da.

¹⁷ Áik'ehgo hadín Christ yił dał'á nasdlįi lęk'eyúgo, nnee áńidégo áńabi'delzaa: dabínsedá' ye'at'éé n'íí aął bech'ígoyáá; dawahá áńidégo áńalzaa go'į.

¹⁸ Díí dawa Bik'ehgo'ihí'nań bits'á'dí' begoz'aą, áń Jesus Christ biláhyú bik'íí ánadaanohwisdlaa, la'íí nnee hik'e Bik'ehgo'ihí'nań bil ilk'íí nádaasdlįihíí baa nagohiilńi'go nohwaa godin'áá.

¹⁹ Díńko aldishńii, Bik'ehgo'ihí'nań Christ biláhyú nnee ni'gosdzán biká' daagolíníí bik'íí áńayiidlaa, doo binchó'íí bá yił ołtag dago; la'íí nnee bik'íí áńayidle'íí baa nagohiilńi'go nohwaa godin'áá.

²⁰ Áik'ehgo Christ binal'a'á ndlįigo, Bik'ehgo'ihí'nań nohwinkááyú nádaanohwokaąh: Bik'ehgo'ihí'nań bik'íí nádaahdleeh, nohwiln'ńiigo Christ bá yáhiilti'go nánohwihiikaąh.

²¹ Christ biyi' daahiidleehgo Bik'ehgo'ihí'nań dávik'ehyú at'ééhíí be'ádaant'ee doleehíí bigha Bik'ehgo'ihí'nań Christ, doo nchó'go at'éé n'íí, néé nohwinchó'íí biká'zhį' áile'go nchó'go at'éégo áyíłlaa.

6

¹ Néé aldo', Bik'ehgo'ihí'nań bil na'idziidíí ndlįigo, bil goch'oba'íí doo da'ílįzhį' nádaadohné' da le', nohwiln'ńiigo nánohwihiikaąh.

² (Bik'ehgo'ihinañ gání, Yati' baa gozhóni nágodn'aahí nił ch'í'otaągee nidesiits'áá, hasdách'igháhí bijí nich'osiini' ni', nii: isaą, dák'ad begoz'ąą; díi jii hasdách'igháhí nohwá begoz'ąą.)

³ Doo hadín nohwichá nakaadgo da Bik'ehgo'ihinañ bá na'idziid, bá na'idziidí doo hadín yik'ígodi'áh da doleełhí bighą:

⁴ Ádá' néé Bik'ehgo'ihinañ bá na'idziidí dáhot'éhé bee nł'éégo ánt'eego nohwígózi, nyée ndi bidag ánt'ee, nohwich'í' nadaagont'og ndi, nyée' nts'ag ndi, goyéégo nohwich'í' nagowaa ndi,

⁵ Hagee hánohwí'dinltsaas ndi, ha'ánánohwidilka' ndi, nohwik'i dahnázzaa ndi, nyeego na'idziid ndi, doo ilwosh dagee, shiná' góyéé ndi bidag ánt'ee;

⁶ Dilkqohgo ádinlzihí bee Bik'ehgo'ihinañ bá na'idziidí nł'éégo ánt'eego nohwígózi, nohwil'ígóziní bee, bágohii'aahí bee, nohwil'goch'oba'íi bee, Holy Spirit bee, doo ádinl'íi dago nohwil'ijóóní bee nł'éégo ánt'eego nohwígózi,

⁷ Yati' da'aniihí áh'nii, Bik'ehgo'ihinañ binawodíi bee hin'naa, nł'éé zhińéégo be-nagonlkaadí nohwigan dihe'na zhińéégo dahiitjii' lá'íi nohwe'eshgan zhińéégo dahi-itjii' bee Bik'ehgo'ihinañ nł'éégo bá na'idziidgo nohwígózi,

⁸ Hagee nnee daanohwidnłsigeeg dagohí doo daanohwidnłsigeeg dagee, nnee nł'éégo nohwáa yádaakti'gee dagohí dénch'og nohwáa yádaakti'gee nłdzilgo nasiidzji; nahich'aahí k'ehgo nohwáa natsidaakees ndi da'aniihí be'ánt'ee;

⁹ Doo nohwígózi da ndi lá'ihí nł'éégo nohwídaagołs; k'azhá dahiitsaah ndi hin'naa láá; nohwiní'daadeznih ndi doo nanohwi'distseed da;

¹⁰ Doo nohwil'gozhóq da ndi nohwijí biyi'dí' dábik'ehn nohwil'gozhóq; tént'iyé ndi nnee láągo hádaakdzilgo áidle'; nohwíyéé da'ádihgo ndi da'anii dawahá nohwíyéé.

¹¹ Corinthgeeg daagonhliní, doo nt'é nohwits'á' nanl'ii dago nohwich'í' yáhiilti', nohwijíidí dawa bee nohwich'í' bił ch'í'otaą.

¹² Néé nohwijíi yune' nohwíi nohwá goz'ąą, ádá' nohwíi nohwijíi yune' doo néé nohwá goz'ąą da.

¹³ (Shichagháshé bich'í' yashti'hí k'ehgo nohwich'í' yashti',) néé nohwijíi nohwich'í' ilts'á' át'éé, áik'ehgo bidenágo nohwíi áldó' nohwijíi nohwich'í' ilts'á' ádaahle'.

¹⁴ Doo da'odlaą dahíi hik'e da'odlaąhí doo bił lidaanohwi'dest'og da le': dábik'ehyú át'ééhíi lá'íi doo dábik'ehyú át'éé dahíi hagot'éégo hł t'eké daanlii? lá'íi idindláadíi hik'e chagolheehíi hagot'éégo dała'á nlii?

¹⁵ Hagot'éégo Christ lá'íi ch'iidn nant'án dátekt'eego natsidaakees? Hagot'éégo odlaąhíi lá'íi doo odlaą dahíi dała' natsidaakees?

¹⁶ Kih biyi' Bik'ehgo'ihinañ daach'okaąhíi lá'íi k'e'eshchín hagot'éégo dátekt'ee? Nohwíi Bik'ehgo'ihinañ hináhi bikihíi k'ehgo daanohlii; Bik'ehgo'ihinañ gání, Shíi ái biyi'gonshlii, lá'íi bitahyú anáshdaak; shíi Bik'ehgo'ihinañ nshlinihi daashokaąh doleeł, ái shichagháshé daanlii doleeł.

¹⁷ Ái bighą bitahdí' hahkáh, sahngo nahkai, nii, nohweBik'ehń, dant'éhéta nch'ó'íi doo baa nahkai da; áik'ehgo nánohwidishnił,

¹⁸ Shíi nohwiTaa nshlii doo, nohwíi shiye'ke lá'íi shitsi'ke daanohlii doo, nii, nohwe-Bik'ehń, Dák'a'at'éhi.

7

¹ Shił daanohshóni, ái nohwá ngot'ąądá', halaą nohwits'íi lá'íi nohwiyi'siziiníi yilchqohíi dawa ídaadihilkoqohgo bits'á'yú nihiikáh le', áidí' Bik'ehgo'ihinañ bédaahiildzidgo daadinlziigo ilch'í'da'índle'.

² Nohwijíi biyi' nohwá goz'ąągo ádaahle'; doo hadín bich'í' dénch'og go ásiidzaa da, doo hadín dénch'og go áhiidlaa da, doo hadín bich'í' nahiiich'aa da.

³ Díí doo nohwik'ídish'áhíí bigha ádishñii da; Nohwijíí biyi' daanohñii, dała' da'iitsaah doleełgo ła'íí dała' daahin'naa doleełgo, ilk'idá' nohwildishñii ni'.

⁴ Doo shiini' hah dago nohwich'í' yashti', dážhó nohwaa da'oshkíí: nohwicha bidag ánsht'ee, néé nohwich'í' goyéégo nagowaa ndi dážhó shil gozhóq.

⁵ Macedóniayú niit'aazhdá' nohwits'í doo hanáyol da ni', ilch'idí' nagont'og ni'; nohwinaadyú nagonlkaad ni', ła'íí nohwijíí biyi' néhiildzid ni'.

⁶ Da'ágát'ée ndi Bik'ehgo'ihinañ, doo koł daagozhóq dahíí koł daagozhóqo ánadaakodle'íí, Titus nyááhíí bee nohwil gozhóqo ánánohwiidlaa;

⁷ Doo án nyááhíí zhá bee da, áidá' án nohwaa bil gozhóqo ádaasolaahíí bee; shaa ch'íná daasoljigo, chaal nahkaigo, ła'íí shaa daanohwiini'go Titus yaa nohwil nagolñi'dá' dážhó itisgo shil gozhóq ni'.

⁸ Naltsoos nohwich'í' ágoshłaa n'íí bigha dét'ihézhí' doo nohwil daagozhóq dago bigosłsłid, áí bigha doo shil gozhóq da ni': da'ágát'ée ndi k'adíí doo shil hago'at'ée da.

⁹ K'adyúgo baa shil gozhóq, doo nohwil daagozhóq da n'íí doo bigha da, áidá' doo nohwil daagozhóq dago ncho'go ánadaah'tjil n'íí bits'á'zhí'go ánadaasodzaahíí bigha; doo nohwil daagozhóq da n'íí Bik'ehgo'ihinañ bits'á'dí', áík'ehgo doo nt'é nohwits'á'né' da, nohwich'í' k'e'shíłchíí bee.

¹⁰ Doo koł gozhóq dahíí Bik'ehgo'ihinañ bits'á'dí'hi koncho'íí bits'á'zhí' ách'íné' ákole', áík'ehgo hasdách'ígháh, doo koł gozhóq dago ánakodle' da: áidá' ni'gosdzán biká' ágot'eehíí zhineégo doo koł gozhóq dahíí izilhéhi at'ée.

¹¹ Doo nohwil daagozhóq da n'íí, Bik'ehgo'ihinañ bits'á'dí'hi, ídaagonohdzaago ádaanohwizlaahíí baa natsídaahkees, doo hadín hagot'éeego bil daagosol'aa da hádaah'tjigo ádaanohwizlaa, ncho'íí bik'ee daasholch'iigo, Bik'ehgo'ihinañ bédaaldzidgo daadinoljigo, shídih daanohñigo, dážhó baa daanohwiini'go, ła'íí doo bik'ehyú at'ée dahíí bini-idaagodoléhgo ádaanohwizlaa! Dawa bee doo nohwaa dahgosiit'aa dago bigózj.

¹² Naltsoos nohwich'í' ágoshłaa ndi nnee doo bik'ehyú at'ée dahíí doo án bigha nohwich'í' k'e'shíłchíí da, dagohíí nnee doo bik'ehyú bich'í' at'ée dahíí bigha, áidá' Bik'ehgo'ihinañ binadzahgee dážhó nohwaa daanohwiini'go bídaagonolj doleełhíí bigha nohwich'í' k'e'shíłchíí.

¹³ Áí bigha nohwíí nohwil daagozhóqohíí bigha néé aldo' nohwil gozhóqo ánohwi'deszaa: ła'íí áí bitisgo Titus biyi'siziiníí nohwaa bil nágojopdhíí bigha néé aldo' dážhó nohwil gozhóqo ánánohwi'deszaa.

¹⁴ Nohwaa da'oshkíigo Titus bil nagoshñi'íí doo bik'ee ádaayánsdzj da; áidá' dawa baa nohwil nagoshñi'íí da'aniigo ádishñiihíí k'a'at'éeego nohwaa da'oshkíigo Titus bil nagoshñi'íí aldo' da'aniigo bigózj.

¹⁵ ła'íí hagot'éeego da'ániyú ádaahdzaa, ła'íí hagot'éeego nohwiini' daahángo daadohtkidgo nohwaa nyáá yénalñiihíí bigha bijíí biyi'dí' itisgo bil daanohshoq.

¹⁶ Áí bigha dawa bee nohwaa da'oshkíihíí bigha shil gozhóq.

8

¹ Shik'íiyú, Bik'ehgo'ihinañ bilgoch'oba'íí Macedóniayú ínashood ha'ánátséhíí baa godet'aaníí bídaagonoljigo háhiit'jii;

² Doo alch'ídéyú bich'í' nadaagont'ogíí bee nabída'dintaahgee dážhó bil daagozhóqo, ła'íí dážhó tédaat'iyé ndi bijíí biyi'dí' ich'odaazñi'go ndaizné'.

³ Díínko bá baa nagoshñi', dáyídaanel'aaqzhí' ła'íí itisgo ndi ich'odaaniigo ndaizné', dabíí hádaat'jigo;

⁴ Nádaanohwokaaqahgo gádaanohwiñii, Díí ndaasii'né'íí nádohné'go ínashood ła'ihíí bee bich'ohniih.

⁵ Ndaayiné' shj ndzj n'íí bitisgo ndaizné', dantsé Bik'ehgo'ihinañ bik'ehgo nohwe-Bik'ehñ yaa ídaadest'aa, áigeehíí néé aldo' nohwaa ídaadest'aa.

⁶ Áík'ehgo tédaat'iyéhíí bá zhaali lená'idlaago na'idziidíí nohwitahyú Titus yegodez'áni, da'áík'ehgo nohwitahyú lanle', biñ'nii.

⁷ Dawa bee itisgo nanohdee, da'ohdlaaníí bee, nkt'éégo yádaakti'íí, nohwigoyá' golííníí, nyee ndi hohkaahíí, la'íí nohwił daanjooníí bee, áík'ehgo díí ich'odaahñiihgo ndaanohné'íí bee áldó' itisgo nanohdee le'.

⁸ Doo bídaanohwinłso'go nohwich'í' k'e'eshchii da, ndi la' nyeeego nayik'ída'iziidíí baa nohwił nagoshñi'go, nohwíí áldó' be'ágádaaht'eeyúgo, áí bee da'anii nohwił da'ijóq shíhíí bígozñih.

⁹ Jesus Christ nohweBik'ehñ dážhó biłgoch'oba'íí bídaagonołsi, án dážhó háłdzil ndi nohwiłhą tét'iyé silíí, tét'iyéhíí biláhyú nohwíí hádaałdzil daahłeeh doleełgo.

¹⁰ Díí baa natséskeesíí nohwił ch'ínish'aah: díínko nohwá nkt'éé, dała'á łegodzaadá' begodeyaa n'íí ałł ádaahłé, begodeyaadá' dážhó hádaaht'íígo ádaaht'íí.

¹¹ K'adíí ałł ádaahłéh; baa nohwił daagozhóqgo begodigháhíí k'ehgo baa nohwił daagozhóqgo áldó' ałł ádaahłéh: nt'é daanohwíyée shíhíí k'ehgo ndaanohné'.

¹² Nñee dabíí hát'ííhíí bighą nyiné'yúgo, bíyée shíhíí k'ehgo nyiné'íí Bik'ehgo'ihí'nañ bił dábik'eh; nñee bíyée da'ádñhyúgo Bik'ehgo'ihí'nañ doo nt'é yokeed da.

¹³ Ła'ihíí biyíl da'áłzolé doleełgo, áídá' nohwíí nohwiyl daandaaz doleełgo doo dishñiigo ádishñii da:

¹⁴ Áídá' la'ihíí biyíl nohwiyl dáłekt'ee doleełgo dishñiigo ádishñii, k'adíí nohwíyée łáqgo, la'ihíí yídñ daanliiníí áí bee bich'odaahñiih, áídá' dahagee nt'é bíđñ daanohñiiyúgo, bíyée híí bee nohwich'onáda'niih áldó'; áík'ehgo dawahá dáłekt'ee:

¹⁵ Díínko bek'e'eshchii, Hadín łáqgo lenáyehezlaa ndi doo la' ch'ekáad da; hadín da'ayáhago lenáyehezlaa ndi doo yídñ nlií da, nii.

¹⁶ Bik'ehgo'ihí'nañ ba'ihégosi, dánohwaa shiini'híí k'ehgo Titus nohwaa biini'go ábíílaahíí bighą.

¹⁷ Titus doo náhohiikaqahíí zhą bighą nohwich'í' deyaa da; áídá' dabíí dážhó hát'íígo nohwich'í' deyaa.

¹⁸ Ła' nohwik'isn Titus bił nohwich'í' del'a', án ínashood ha'ánálséhíí dahot'éhé bitahyú yati' baa gozhóni yaa yałti'go dážhó nkt'éégo bígózinihi;

¹⁹ Doo da'ái zhą bighą nohwich'í' del'a' da, áídá' ínashood ha'ánálséh nagozñilíí bił anáhiikaahgo hádaabistíí, díí iłch'oniiigo na'idziidíí nohweBik'ehñ ba'ihégosi híí bighą nabik'ída'idziid, la'íí iłch'odaahñiiigo hádaaht'ííhíí nñee bił ch'í'nah ádaagodle'go ádaahiit'íí:

²⁰ Díí zhaali łáqgo lenádaahiidláhíí hagot'éégo nadaahii'niihíí bighą doo hadín nohwaa dahgo'aa hádaahiit'íí da:

²¹ Doo nohweBik'ehñ binadzahgee zhą da, áídá' nñee dawa binadzahgee áldó' dábik'ehyú ádaahii'ne'go hádaahiit'íí.

²² Nohwik'isn la'ihíí áldó' bił nádaadel'a', án doo ałch'ídnđi nabínántaahgo łáqgo nkt'éégo ánát'ííhgo bígosiilziđ, án k'adíí díí na'idziidíí nayik'í'iziidgo dážhó hát'íí, bestso ndaahohñiiłgo nohwiłgonshíí bighą.

²³ Hadín Titus yiká na'ídiłkidyúgo, án shich'oniihíí át'éé, nohwá na'idziidíí ant'ee: la'íí hadín nohwik'isyúhíí yiká na'ídaadiłkidyúgo, iłtah at'ééyú ínashood ha'ánálséh nagozñilíí bá nal'a'á daanlií, áí bee Christ ba'ihégosi.

²⁴ Áík'ehgo dabíí biñáál la'íí ínashood ha'ánálséh nagozñilíí daabiñáál nohwił'ijóóníí bił ch'í'nah ádaahłé, la'íí nt'é bighą nohwaa óndliihíí da'aniihi at'éé áldó' bił ch'í'nah ádaahłé'.

9

¹ Ínashood bich'odaahii'niihíí doo bee nohwich'í' k'e'eshchii da ndi nzhqo:

² Iłk'idá' hádaaht'iiníí bígonsi, áí bigha nohwaa da'oshlíigo Macedóniayú daagolíníí gádaaldishnii, Dała'á łegodzaadá' Akéyagee daagolíníí iłk'idá' bestso łenádaaníígo begodeyaa ni', daaldishnii; áík'ehgo ich'odaahniih dážhó hádaaht'íihí bigha ágádaane' hádaat'íi nkegonyaa.

³ Ágát'éé ndi shik'isyú nohwich'í' dáál'aad, nohwaa da'óndlii n'íi doo da'ílíizhí' da doleehíí bigha; da'ádaaldishnii n'íi k'ehgo iłk'idá' bestso ndaahezonił shi:

⁴ Doo ágádaanoht'ee dayúgo, Macedóniadí' bił nishkaigo doo iłch'í'daasolaa dayúgo, nohwee ída'óndlii n'íi néé (hik'e nohwíi biłgo) bik'ee ídaayádaandzi doleel.

⁵ Áí bigha dávik'ehyú ádishniigo shik'isyú shádih nohwich'í' daash'aa, t'ah bidáhdá' ndaanohné'íi, dabíntsé ndaadeso'ąą n'íi, ndaahohníił doleelgo, áík'ehgo nohwijíiđ' dážhó hádaaht'íigo ndaahohníił, doo baa daanohchí'go ndaanohné'go da.

⁶ Gánohwiłdishnii, Hadín ayáhágo k'e'dileehíí ayáhágo inł'ąąhi at'éé; áídá' hadín łąągo k'e'dileehíí łąągo inł'áahi at'éé.

⁷ Nnee daantíige biini' łayiilaago ntsínkéézíi k'ehgo nyinoné'; doo nohwil goshch'iigo da, dagohíi doo bídaanohwich'inyo'go da: hadín bił gozhógo nyiné'íi Bik'ehgo'ihí'nań bił nzhqo.

⁸ Bik'ehgo'ihí'nań dawahá nł'ééhíi łąągo nohwá áile'go yinel'ąą; bíđih daanohliiníi łąągo dávik'ehn nohwá áyíłsi doleel, nł'éégo na'idziidyú dawa łąągo bich'odaahniih doleelgo:

⁹ Gáníigo bek'e'eshchij, Dahot'éhé nayinih; tédaat'iyéhíi yich'onii; nł'éégo at'ééhíi dahazhí' begoz'ąą, nii.

¹⁰ Bik'ehgo'ihí'nań, k'ediléhíi k'edilyíi yaa yiné'íi, da'án bání nohwainé'go daahsąą, áídí' k'eda'dolááhíi łąągo hadaajeehgo áile', da'án nł'éégo ádaaht'eehíi łąągo nohwá inł'ąą doleelgo áile':

¹¹ Dawahá bee hádaaldzilgo Bik'ehgo'ihí'nań ánohwidolił, áík'ehgo łąągo ich'odaahniih doleel, áí Bik'ehgo'ihí'nań ba'ihégosiníi áidolił, néé nohwiláhyú.

¹² Díi zhaali ndaahohníiłihíi ínashood hant'é yídaadił shíhíi baa daado'né', áídá' doo áí zhá da, ndi bitisyú an'odaazliłhíi k'ehgo alđó' nnee łąągo áí bigha Bik'ehgo'ihí'nań ya'ihédaanzí doleel.

¹³ Zhaali ndaahohníiłíi bee Christ baa yati' baa gozhóni nohwil da'aniigo bikísk'eh ádaanoht'eehíi nohwígózi doleel, áí bigha łá'íi dabíi hik'e nnee dawa biłgo doo alch'ídn bich'odaasoni' dahíi bigha nnee bich'odaasoni'íi Bik'ehgo'ihí'nań ya'ihédaanzí doleel;

¹⁴ Áí nneehíi Bik'ehgo'ihí'nań biłgoch'oba'íi dážhó nohwijíi biyi' golíhíi bigha nohwá da'okąągo nohwaa daabiini' doleel.

¹⁵ Bik'ehgo'ihí'nań nohwainé'íi doo hagot'éégo baa nagoch'olni' at'éé dahíi dážhó ba'ihégosí.

10

¹ Shíi Paul, Christ isht'egodnt'éégo łá'íi dawa yich'í' nzhqogo at'ééhíi k'ehgo ánsht'eego nánohwoshkąąh; łá' shaa yádaakti'go gádaanii, Nohwińáályúgo dážhó histe', áídá' doo nohwińáál dayúgo zhá doo histe' da, daashíhii:

² Áídá' nohwaa nánísdzaago nohwińáályúgo doo nohwich'í' siste'go ádaashole' dago nádaanohwoshkąąh, nnee łá' ni'gosdzán biká' zhińéego be'ádaant'eego nohwaa natsídaakeesíi doo bich'í' siste' da doleehíi k'ehgo.

³ Ni'gosdzán biká' nahiikai ndi doo nnee nadaagonłkaadhíi k'ehgo nagonłkaad da:

⁴ (Benagonłkaadíi doo nnee zhińéego da, áídá' Bik'ehgo'ihí'nań binawodíi biláhyú nadaalwodgo nchq'íi binawodíi bił goz'ąągee da'ílii yiłchii;)

⁵ Dénchọ'ého natsíts'ikeesgo k'izé'ich'idilteehíí da'ílíí hilchii, nnee ídaada'odlíígo Bik'ehgo'ihí'nań bígonsj daañihíí, daazhógo ádaañiigo bits'á'zhí' ádaabiksinií áldó' da'ílíí hilchii, ła'íí natsígokeesíí dawa Christ daidits'ag doleełgo áhiidle';

⁶ Daanohwidohts'ag daasoljídá', doo daanohwidits'ag dahíí dawa biniidaagondléhgo ndaagoshiilchj.

⁷ Dant'éhéta biká'dí'go hit'iiníí zhá daaneł'j née? Dahadín Christ bíyééhíí nlijgo ídaanatseskeesyúgo, díí yaa tsínádókees, Christ bíyééhíí nlijhíí k'ehgo née áldó' Christ bíyéé ndlij.

⁸ Nldzilgo nadaasozijgo ádaanohwidilne', doo hayaa ádaanohwiłsigo dahíí bigha nohwe-Bik'ehń benohwik'ehgo ánohwilaa: áí dážhó baa ída'oshkíígo díyat'éégo baa yashti' ndi doo ídaayánisdzjijh da doleeł.

⁹ Naltsoos nohwich'j' k'e'eshchiiníí bee doo tsínahwidishees hasht'j da.

¹⁰ Díí k'ehgo nko ádaashlch'inii, Naltsoos yee nant'aago ła'íí nalwodgo áile'; áídá' nohwitahyú naghaayúgo ye'at'ééhíí doo nalwod da, biyati'íí doo nt'é da, daashlch'inii.

¹¹ Nnee díí k'ehgo ániíhíí díí yídaagołsijh, doo akú nahit'aash dadá' nohwich'j' k'e'ilchijhíí k'ehgo áhii'ne' doleeł, akú nt'aashgo.

¹² Hadíí nł'éégo ídeheshjeedgo ídaayádaakti'íí doo itah daandlijgo háhiit'j da, dagohíí doo bił hshhah áhii'ne' ndi háhiit'j da: dabíí binatsekeesíí yee ildenáágo ídída'nel'aqahgo, ła'íí ildenáágo hshhah ádaane'go doo daagoyáá da.

¹³ Nohwá nagoz'aaníí bitisgee doo bee ída'óndliigo ídaayáhiilti' da doleeł, áídá' nagoz'aaníí Bik'ehgo'ihí'nań nohwaidin'áaníí zhá biyi' na'idziid doleeł, áí itah daanohj.

¹⁴ Nohwíí daagonohjyú dantsé nohwaa nt'aazh, Christ baa yati' baa gozhóni baa nohwil nagohiilni' ni'; áík'ehgo nohwá nagoz'aaníí itah daanohjigo, nohwich'j' det'aazhyúgo nohwá nagoz'aaníí doo bitisyú det'aazh da:

¹⁵ Nohwá nagoz'aaníí bitisyúhíí, nnee ła' binasdzidíí, doo bee ída'óndliigo ídaayáhiilti' da; áídá' nohwi'odlā' nchaa hileehgo nohwitahyú na'idziidíí ndiikséhgo nihóndlii,

¹⁶ Ágát'éyúgo nohwitisyú ni' nagoz'aaníí áldó' biyi' yati' baa gozhóni baa yáhiilti' doleeł, nnee ła' binasdzidíí danohwíntse alzaa ła shjhií doo bee ída'óndliigo da.

¹⁷ Hadíí ída'odlíígo yałti'íí nohweBik'ehń zhá ye'ída'odlíí le'.

¹⁸ Nnee nł'éégo ídaanagolni'íí doo daach'idnłshi at'éé da, áídá' nnee nohweBik'ehń bił dávik'ehíí zhá.

11

¹ Ayáhágo lóshgogo yashti' k'a'at'éé ndi nohwich'j' yashti'íí nyee ndi bidag ádaanoht'eego hasht'j: nánohwoshkqah, bidag ádaanoht'ee.

² Nohwá'ihóshníí, Bik'ehgo'ihí'nań nohwineł'jhií k'ehgo: na'ilíhn bi'at'e' nzhooníí doo hwahá niinéhi bikā' dała'á doleełhíí k'a'at'éégo Christ bíyéé daadohleełhíí bigha ilk'idá' baa nohwidini'áá.

³ Áídá' Eve t'iish bich'j' nazhch'a'go k'izé'bidestj n'íí k'ehgo, Christ da'añiigo nohwil nzhqo n'íí yits'á'zhí' ádaanohwile' nolj nsigo shiini' hah.

⁴ Dahadínta Jesus ła'ihí yaa yánánáłti'go nohwaa nyááyúgo, dagohíí spirit nohwaa det'aq n'íí łahgo at'éhi ła' nohwaa det'aqayúgo, dagohíí yati' baa gozhóni nagodo'aq n'íí łahgo at'éhi náágodo'aqayúgo, nohwil dádaabik'eh nolj nsj.

⁵ Christ binal'a'á dážhó itisgo ádaat'eego baa natsídaahkees ndi, doo dábič'j'égee nshjigo natseskees da.

⁶ Doo bígonedzāqgo yashti' da ndi, nt'é baa yashti'íí bígonsj; díí dawahá bee nohwil ch'í'nah ásiidlaa.

⁷ Bik'ehgo'ihí'nań biyati' baa gozhóni doo bigha nahi'nił dago baa nohwil nagosisni'híí bigha, nohwíí itisgo ádaanohwiłs doleełgo shíí ídaagoch'iyoshba'íí bee isiih née?

8 Nohwá na'isiid doleehíí bighą ínashood ha'ánátséhíí nagoznili ła'ihíí zhaali bits'ą' nádaadiné' ni'.

9 Nohwitaahyú sídáádá' nt'éhéta bíđih nshłjį ndi doo hadín bee nanikt'og da ni': ndi Macedóniadí shik'isyú shich'odaanii ni': áík'ehgo doo nt'é bee nanohwinikt'og da ni', áídí' doo dayúweh nanohwinikt'og hasht'jį da.

10 Christ bits'ą'dí' da'anii ágot'eehíí shiyi' goljįhíí bighą gádishnii, Akéya golzeehíí biyi'yú díí ídaanagoshni'íí doo hadín yida'dinotjįh at'éé da.

11 Nt'é bighą? Ya' doo shł daanohshqohíí bighą da gá? Bik'ehgo'ihí'nań shá yígótsj, shł daanohshqogo.

12 Áídá' ái nneehíí, danée nada'idziidhíí k'ehgo nada'idziid daaniihíí, doo da'anii dago ádaanii da ch'í'nah ashle'híí bighą hagog'éégo ánásht'jįhíí dayúweh ágánásht'jį doleel.

13 Nnee ágádaat'jįhíí doo da'aniiigo Bik'ehgo'ihí'nań bá daades'a'ihíí daanljį da, nnee k'izédaidniilgo nada'iziid, Christ binal'a'á gol'jįgo ádaadiljį.

14 Doo bighą nohwł díyagot'ee da le'; ch'iidn nant'án, Satan holzéhi, ndi Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á yaaká'yú gólíníí bits'ą'dindláádhíí k'ehgo ánádil'jį.

15 Díí doo nt'é bighą koł díyaagot'ee le'at'éé da, ch'iidn bánada'iziidíí ndi nkt'éé zhinéégo nada'iziidíí gol'jįgo ádaadiljį; ái nchq'go ánádaat'jįhíí bighą dánchq'go bee nnádaagodáh.

16 Gánádaanohwłdish'nii, Doo hadín lógohi sho'níí da le'; ái k'ehgo natsídaahkees ndi hódaashołts'ąą, shíí áldó' dét'jįh ídeshkąąhgo yashti' le'.

17 Díí baa hasdziihíí doo nohweBik'ehnyegos'ąągo haszii da, lógohíí k'ehgo dážhó ídeshkąąhgo yashti'.

18 Nnee łąągo ni'gospzán biká' ágot'eehíí yee ídaadilkąąhgo yádaakti', shíí áldó' ídeshkąąhgo yashti' doleel.

19 Nohwíí, dážhó daagondząą daanohsigo, lódaagohíí nohwł daagozhóogo hódaayesółts'ąą.

20 Hadíí nnee isnáh ádaanohwinljį ndi, bestso nohwits'ą' ndaayihiniil ndi, nohwits'ą' nda'iláh ndi, itiséyú ídehéstjį ndi, dagohíí nohwit'á yizka' ndi bidag ádaanoht'ee.

21 Néé ágáhiit'jįyúgo doo bínldzil da ni' dishniigo ídaa yánsdzj. Áídá' dahadín doo daaste' dago nt'éhéta yee ídaadilkąąhgo yee yádaakti'yúgo, (lógohíí k'ehgo yashti',) shíí áldó' doo siste' dago ídeshkąąhgo bee yashti'.

22 Ya' Hebrews daanljį née? Shíí áldó' ái nshłjį. Ya' Israel hat'i'i daanljį née? Shíí áldó' ái nshłjį. Ya' Abraham bits'ą'dí' hanádaanolt'jįhíí daanljį née? Shíí áldó' ái nshłjį.

23 Ya' Christ yánada'iziidíí daanljį née? Shíí dágóts'iidgo bá na'isiid (koni' áđjįhíí k'ehgo yashti'); daabinasdziidíí bitisgo nyeego na'isiid ni', doo holtag dago hashídołtsaz, daabitisgo da'ákozhą ha'ánáshí'dilt'eeh, doo alch'ídndi dásdozhą daashizes-hjį da ni'.

24 Ashdladn Jews daanlíni dízdin doleelzhj' dała'á áđjįhgo hashída'astsaz ni'.

25 Taadn tsj bee hashída'is-haal ni', łądntsée yee daashołmé' ni', taadn tsina'eełjį shł nango' ni', dała'á t'é' dała'á jįj da'ilíné biká' shł dahna'eeł ni';

26 Dábik'ehn daadisha'yú, túdaanljįyú négodzidíí begoz'ąą, da'in'jįhíí bighą négodzid, dashíí hat'i'íí bits'ą'dí' négodzid, doo Jews daanljį dahíí bits'ą'dí' négodzid, kįh goznil yuné' négodzidíí begoz'ąą, da'igoljįyú négodzidíí begoz'ąą, túnteel sikaąyú négodzidíí begoz'ąą, shik'isyú daanljį ádaagodil'ini bits'ą'dí' négodzid;

27 Nyeego na'isiidhíí bighą dážhó hiyaago ła'íí shłna'diiniigo, dadesh'jįgo iłkáhgo, shiná' náshdleehgo ła'íí dibá' náshdleehgo, da'ákozhą doo ishąą dago, ła'íí gozk'azíí biyi' diyágé da'áđjįhgo nashaa ni'.

28 Áí ła'ihíí shich'j' ánágot'jįd bilgo dábiká'zhj' dawa jįj ínashood ha'ánátséhíí ił'aníyú nagozníłjį baa shiini'go nashaa.

29 Nnee ła' doo nłdzil da née? Shíí áldó' ba'ashhah doo nłdzil da. Nnee ła' nchq'go at'jįgo ábiile' née? Áí bighą shá góchjįdgo bich'j' niidoo.

³⁰ Ída'oshdlíigo yashti'yúgo, doo nildzil dahíi bił ch'í'nah daaleehíi ída'oshdlíigo baa yashti' doleel.

³¹ Jesus Christ nohweBik'ehń biTaa, Bik'ehgo'ihí'nań, án dahazhí' ba'ihégosini, doo leshchoo dahíi shá yígótsi.

³² Damáscusyú nant'ánchaan, ízisgo nant'án Áretas holzéhi yiké'gee sitíni, bik'ehgo kih goznili Damascus holzéhi binaadyú asinilíi yinádaadez'ij, shíi daashiltsood doleelgo:

³³ Áída' táts'aa biyi' dahsidáago kih goznilíi binaadyú ledit'ihíi biyi' ch'í'ányú ba'ashhah yúyaa gódah ch'íshíleego bits'á' hasht'ag.

12

¹ Ída'oshdlíigo yashti'íi dábik'eh, doo bits'á'dí' nt'é isht'iid da ndi. NohweBik'ehń shil ch'í'nah ágótsiníi, la'íi shil ígózigo áshílaahíi baa nagoshni' doleel.

² Nnee la' Christ bíyéehíi bígonsi, án díi'ts'adah legodzaadá' yaaká'yú taago nágost'aayú hadag bił ogoyáa; (bits'í beego shi, dagohíi bits'í ádiigo shi, doo bígonsi da: Bik'ehgo'ih'nań yígótsi.)

³ Ái nneehíi (bits'í beego shi, dagohíi bits'í ádiigo shi, doo bígonsi da; Bik'ehgo'ih'nań zhá yígótsi.)

⁴ Ni' gozhóoyú, paradise golzeeyú, hadag bił ogoyáadá' yati' doo hagog'éégo baa nagoch'olni' at'éé dahi, yati' nnee doo yee yahti' goz'aag dahi yidezts'aag.

⁵ Ái nneehíi ba'oshlíigo yashti' doleel: áída' shíi doo ída'oshdlíigo yashti' da doleel, doo bínildzil dahíi zhá bee ída'oshdlíigo baa yashti' doleel.

⁶ Ída'oshdlíigo yashti' niizíi ndi doo shiini' ádiigo ádishniih da; da'anii ádishniihíi bigha: áída' doo ágádishniih da, shi'at'e' yo'iiníi dagohíi shidits'agíi bitisyú nnee doo la' yee shaa natsekees da doleelíi bigha.

⁷ Bik'ehgo'ih'nań doo alch'idn shil ígózigo áshílaa da, áik'ehgo doo bee itisgo ídeshkaag dahíi bigha nt'éhéta diwozhi shighan'áahíi k'ehgo shits'í baa dahgoz'aago alzaa, Satan bits'á'dí' shich'í' yil'aadi dáshich'í' nagont'og nt'éégo, doo itisgo ídeshkaag da doleelíi bigha.

⁸ Díi bigha nohweBik'ehń taadn ch'éh ch'oba' áldéniid ni', Shits'á' begonowáh, dishniigo.

⁹ Áída' gáshilnii, Shilgoch'oba'íi ná bínel'aag: doo bínildzil dagee shinawodíi ninkáayú itisgo ch'í'nah alzí. Ái bigha doo bínildzil dahíi bee ída'oshdlíigo shil gozhóogo yashti' doleel, Christ binawodíi shiká'zhí' doleelíi bigha.

¹⁰ Doo bínildzil da lək'e ndi, goláníyú ánadaashilch'ido'niil ndi, nt'é hásh'tíiníi bínshdih ndi, shiniidaagonksi ndi, shich'í' goyéégo nagowaa ndi, Christ bigha díi bee shich'í' nagowaayúgo baa shil gozhóo: doo bínildzil dagee Christ binawodíi bee nanshwod.

¹¹ Biini' ádihií yahti'híi k'ehgo yashti' ni' nohwíi bídaashinohso'go ánsht'ee ni': nohwíi nht'éégo shá yadaakti' le'at'éhi: doo nt'é inshij da ndi nadaal'a'á la'ihíi ízisgo ádaat'eego baa natsídaahkeesíi ndi doo dábich'í'égee ánsht'ee da.

¹² Nohwitaahyú nashaadá' dawa bidag ánsht'ee ni', godiyigo be'ígóziníi, doo ágondziyú, la'íi ízisgo ánagot'ijhíi bee ánát'iidíi bee da'anii Bik'ehgo'ih'nań shides'a'go bídaagonksi.

¹³ Ínashood ha'ánátséh la'ihíi nt'é bee iké'zhí' daasolij? Shíi doo nt'é nohwíhóshkeed da ni', ái zhá bee iké'zhí' daasolij. Díi bigha shaa nágodenoh'aa.

¹⁴ Díi taadngee ilk'idá' nohwich'í' naadishdáh; doo nt'é bee nohwíhóshkeed da doleel: doo nt'é nohwíyéehíi bigha asht'ij da, nohwíi zhá nohwigha asht'ij: chagháshé báa hik'e bitaa doo yá na'noníi bik'eh da, ndi bíi bichagháshé yá na'noníigo dábik'eh.

¹⁵ Shil gozhóogo nohwigha shíyéehíi nohwá nnishné', dashíi ndi nohwá na'ídihishniil: itisgo shil daanohshoghíi bigha nohwíi da'ich'í'go nohwil daanshog ndi.

16 Da'aniiigo doo nt'é nohwíhóshkeed da ni', áídá', Nohwich'í' lé'ishchoogo ndaanoht'ee ni', daashíldohñii láá.

17 Ya' dahadí' nohwich'í' onádaash'aahí' bee nohwahani'isdzood nées?

18 Titus akú nñáh bíldishñii ni', nohwik'isn da'á bíl o'á'. Ya' Titus nohwahani'isdzood nées? Ya' shí' ánsht'eehí' k'ehgo doo Titus at'éé da lán gá? Ya' shí' ásh't'í' n'í' k'ehgo doo Titus at'í' da lán nées?

19 Dí' án'niihí' bee ídáyáhiilti'go áhiit'í' daanoht'ee nées? Christ bíyée ndliigo Bik'ehgo'ihí'nañ binadzahgee án'nii: nohwí' daanoht'ee, daanoht'ee ádaanoht'ee doleelgo áhiit'í'.

20 Hagoshá' ádaanoht'ee le' nsíhí' doo bee ágádaanoht'ee nohwaa nsháh hásh't'í' da, nohwí' áldó' doo ndaashohíhí' k'ehgo nohwaa nsháh hádaashoh't'í' da shí: lahadaadoht'áh, dawahá ídáhádaht'í', ílch'í' hadaashohkee, itis hishlee daanoht'ee, ída'oh'tah, ch'í' daadoht'ee, ídaadoht'ee, í'í' nohwí' daagokish doleel nolí nsigo shiini' háh:

21 Nohwaa nánsdzaago Bik'ehgohinsh'nañ nohwíh'á ídaayánsdzigo ásh'í' doleel nolí nsí, nohwitahyú lani ncho'go na'idaago, nant'í' nakaigo, í'í' ncho'í' doo yich'í' t'ázhí' at'éé dahí' yee nda'í'siihí' doo hwahá yits'á'zhí' ánádaa'ne' dahí' bighá doo shí'gozhó' da doleel nolí nsigo shiini' háh.

13

1 Dí' nohwich'í' nanáshdaahí' bílgo taadn hileeh. Kaa dahgost'ayúgo naki dagohí' taagi bí'á'á' ánágot'í' d'í' da'ádaanoht'ee bee bí'g'í'.

2 Nakidnee nohwaa niyá'á'á', nñee nda'í'siih n'í', í'í' áldó', gádaabí'ldéniid, Nohwaa nánsdzaa lék'eyúgo doo t'ázhí' siit'í' dago nohwiniidaagon't'éégo ánohwish'ee'; k'adí' doo hansh'í' da ndi da'ágat'éégo ánádaabí'ldish'ñii:

3 Christ shinká'ayú yakti'go bee bídaagonoh'sí' h'í' hádaht'í' h'í' bighá ágádish'ñii, Christ nanohwik'í'iziidgee ndzil, nohwi'í' binawod gol'í'.

4 Á' doo ndzil dago tsí'í'na'áhi yiká' daztsá' ndi Bik'ehgo'ihí'nañ binawodí' yee h'í'naa. Néé áldó' bí' da'á' daandliigo doo daandzil da ndi Bik'ehgo'ihí'nañ binawodí' bee nanohwik'í'ida'í'ziidgee Christ bí' daahii'naa doleel.

5 Ídaadiní'í', nohwi'odl'á' daahoht'á' shí; ídaadinoht'áh. Jesus Christ nohwi'í' gol'í'go doo bídaagonoh'sí' da nées? Nanohwí'dintaahí' bah nandeyúgo Christ doo nohwi'í' gol'í' da bídaagonoh'sí'.

6 Néé nanohwí'dintaahí' doo bah nandéh dahí' bídaagonoh'sí' ndi at'éé.

7 Doo nda'ó'siih da doleelgo Bik'ehgo'ihí'nañ nohwá hoshk'á'ah; néé doo n't'éégo nohwí'g'í' h'í' bighá ádish'ñii da, áídá' nohwí' n't'ééhí' be'ádaanoht'ee doleelgo, néé nanohwí'dintaahí' bah nandéh ngol'í' ndi.

8 Da'anii ágot'eehí' doo h'í'g'í' bich'í' na'í'ziid da, áídá' bá na'í'ziidyúgo zhá.

9 Néé doo daandzil dadá' nohwí' nohwinawod daagol'í' lék'eyúgo nohwí' daagozhó': í'í' dázho n't'éégo ádaanoht'ee nohwá háhiit'í'go oh'í'k'á'ah.

10 Doo hansh'í' da ndi dí' bek'e'eshchii, nohwaa nánsdzaago doo inniihgo bee nohwich'í' yashti' da doleel'í' bighá: nohwí'odl'á' dayúweh nohwá biní'seelgo hasht'í', doo hayaa ádaanoht'ee dago nohweBik'eh' beshik'ehgo áshí'laa.

11 Shik'í'yú, dí' bee á'á' nohwich'í' k'e'shí'ch'í'. Christ bí'ahyú ndzilgo daanoht'ee le', hadag ádaanoht'ee le', nohwiini' da'á' le', í'í' nkegohen'á'ágo daagonoh'í' le'; áík'ehgo Bik'ehgo'ihí'nañ, í'í'j'óoní' í'í' ílch'í'gont'ééhí' bits'á'dí'hi, nohwí' nli' le'.

12 Daagodinoh'sí' da'á'hts'os le'.

13 Ínashood dawa, Gozhó', daanoht'ee.

14 Jesus Christ nohweBik'eh' bí'g'och'oba'í', Bik'ehgo'ihí'nañ bí'í'j'óoní', í'í' Holy Spirit bí' da'á' ánohwí'sí' bee nohwich'í' goz'á' le'. Doleelgo at'éé.

THE EPISTLE OF PAUL THE APOSTLE TO THE GALATIANS

¹ Shíí Paul, des'a'íí nshíí, (doo nnee shides'a'go da, doo nnee bik'ehgo da, áídá' Jesus Christ ła'íí Bik'ehgo'ihí'nań nohwiTaa zhá bik'ehgo, án Jesus daztsaądí' naadiidzaago áyíílaahi;)

² Shíí hik'e odlá' bee shik'isyú bíł nashkaihíí dawa, Galátiagee ínashood ha'ánátséh nagoznííí bich'í' k'eda'íilchii:

³ Bik'ehgo'ihí'nań nohwiTaa hik'e Jesus Christ nohweBik'ehń bíłgoch'oba'íí ła'íí bits'á'dí' ích'í'gont'ééhíí bee nohwich'í' goz'ąą le',

⁴ Bik'ehgo'ihí'nań nohwiTaa bik'ehgo nohwinch'ó'híí bighá Jesus n'ídeltíí, díí nch'ó'go nagowaahíí yits'á' nohwinííł doleełgo:

⁵ Kodí' hik'e dahazhí' Bik'ehgo'ihí'nań dázh'ó ba'ihégoşí le'. Doleełgo at'éé.

⁶ Nohwiká ánniidgo Christ bíłgoch'oba'íí biyi' onohwiníł n'íí dagoshch'í' bits'á'zhí' ádaasohdzaahíí, ła'íí yati' baa gozhóni łahgo at'éhi bich'í'go daahosohkaihíí baa shíł díyagot'éé:

⁷ Díí ba'ashhahyú yati' baa gozhóni doo ła' nanást'ąą da; áídá' nnee ła' nohwił nadaagokigo ádaanohwile'hi ła'íí Christ nkt'éégo baa na'goni'íí łahgo ádaile'go hádaat'íí.

⁸ Áídá' née dagohíí yaaká'dí' nal'a'á ndi yati' baa gozhóni baa nohwił nadaagosíłni'íí łahgo at'éégo nohwił nagolni'yúgo, án góyéégo bángodot'aal.

⁹ Da'ádaade'niid n'íí k'ehgo gánádish'niih, Nnee ła' yati' baa gozhóni nádaagodo'ąą n'íí łahgo at'éégo yaa nohwił nagolni'yúgo, án góyéégo bángodot'aal.

¹⁰ Ágádishniigo ya' nnee bíł daanshoq hileeh née, née Bik'ehgo'ihí'nań zhá bíł nshoq hishlee née? Ya' nnee bíł daagoyíłsh'ógo hasht'íí gá? Dah, t'ah nnee bíł daagoyíłsh'ógo hasht'ííyúgo doo Christ bá na'isiidgo at'éé da.

¹¹ Áídá' shik'ííyú, yati' baa gozhóni baa nagoshni'íí doo nnee bik'ehgo alzáhi at'éé dahíí bídaagonoşíłhgo hasht'íí.

¹² Doo nnee bits'á'dí' nádiiné'i at'éé da, doo shíł ch'et'ąą da, áídá' Jesus Christ shíł ch'í'nah áyíílaahihi bee bígosíłşíid.

¹³ Jews daanlíni bí'okąąhíí bikísk'eh ánsht'ee n'íí ba'ikodaanohşí, Bik'ehgo'ihí'nań daayokąąhíí ha'ánátséhíí nyeeo biniidaagonkt'éégo shinagha nakai ni', da'ííí hishchiigo ch'éh at'ííid:

¹⁴ Jews daanlíni bí'okąąh bikísk'eh ánsht'eedá' dashíí bíł hat'í'ihíí bíł dáledaahonsdzaahi bitisgo gonsáą ni', bits'á'dí' hadaainelt'áni bí'at'e' bikísk'eh ánsht'eego dázh'ó hásh't'íí ni'.

¹⁵ Áídá' doo hwahá goshlee dadá' Bik'ehgo'ihí'nań hashííłtíí, ła'íí shaa ch'oba'íí bee shiká ánniidá',

¹⁶ BiYe' shíł ch'í'nah áyíílaa, nnee doo Jews daanlíni dahíí bitahyú baa nagoshni' doleełhíí bighá shiká ánniid; áídí' doo hadín dagoshch'í' baa bíł nagoshni' da ni':

¹⁷ ła'íí Jerúsalemyú dashínktségo Jesus binadaal'a'áhíí doo bich'í' oyáá da; áídá' Arabi-ayú oyáá ni', áídí' Damáscusyú nánsdzaa.

¹⁸ Áídí' taadn łegodzaago Jerúsalemyú Peter bich'í' oyáá, ákú ashdla'adah bíł sheiskąą.

¹⁹ Jesus binadaal'a'á ła'ihíí dała'á zhá hish'íí ni', nohweBik'ehń bik'isn, James holzéhi.

²⁰ Bik'ehgo'ihí'nań shá yígółşí, doo lé'ishchoo dago díí bee nohwich'í' k'e'eshchiihíí.

²¹ Áí bikédí'go ni' Sýria ła'íí Cilícia daagolzeeyú níyáá;

²² Judéagee ha'ánázéh nagozníli Christ daayokąąhíí doo hwahá daashiłtséh dadá':

²³ Díí zhá shaa ch'iniigo daidezts'ąą, Áń nohwiniidaagodeláa n'íí, odlá' da'ííí yíłchíigo ch'éh at'íí n'íí, da'án k'adíí da'ái odlá' n'íí yaa yánáltih łaą, ch'ini.

24 Áík'ehgo shíí shigha Bik'ehgo'ihí'nań ya'ihédaanzı lék'e.

2

1 Áídí' dı́'ıts'adah legodzaago Jerúsalemyú Bárnabas ła'ıı Titus bıł onanáshkai.

2 Jerúsalemyú nádishdáh doleeńı shıł ch'ı'nah alzaago onásdzaa, doo Jews daanliı dahıı bitahyú yati' baa gozhóni baa yánashtihıı ákú baa nadaagosisni', nnee nkt'éégo daach'idnınsinıı zhá dasahńdi baa bıł nadaagosisni', doo ágásdzaa dayúgo dánko da'ılı́zhı' na'isiidhi at'éé, dánko da'ılı́zhı' na'sızıid doleeńhi at'éé.

3 Ákú Titus holzéhi bıł nash'aashi, Circumcise ánidolne', doo hak'i daabilnııid da, Greek nliı ndi:

4 Nnee ła' nohwik'isyú ádaadil'iinıı hah ádaabidines'ııd, áı Jews bich'ı' begoz'aanıı bee isnáh daandliı n'ıı Christ bits'á' nohwińilhiı yıdaagokııhgo, isnáh ánádaanohwidle'go hah ádaanest'ııd:

5 Áı doo hódayéelts'aą da ni', det'ıhézhı' ndi; yati' baa gozhóni da'anıihıı dayúweh nohwitahyú begoldoh doleeńhiı bigha.

6 Nnee daach'idnınsinıı, (ágádaat'eeshá' ndi doo shıł hago'at'éé da: Bik'ehgo'ihí'nań nnee dawa dálekt'eego yaa natsekees:) áı nnee nkt'éégo baa ch'ınıihıı dıı baa yashti'ıı doo hak'i ła' baa dahnágóst'aą golzeego shıł nagolnı' da:

7 Ndihiı Peter, nnee circumcise ádaabi'deszaahıı bich'ı' yati' baa gozhóni yaa yánalıthgo baa det'aąhıı k'ehgo shıı, nnee doo circumcise ádaabi'deszaa dahıı bich'ı' yati' baa gozhóni baa yánashtihgo shaa det'aągo yıdaagosııd;

8 (Bik'ehgo'ihí'nań, Peter nnee circumcise ádaabi'deszaahıı bich'ı' yides'a'dá' binkááyú na'iziidıı, da'án shıı áldó' shinkááyú na'iziid, doo Jews daanliı dahıı bich'ı' yánashtihgo;)

9 Áík'ehgo James, Céphas, ła'ıı John, nkdzilgo bi'okąah yee ínashood yit'ááh naziinıı k'ehgo baa natsı'gokeesıı, Bik'ehgo'ihí'nań bıłgoch'oba'ıı shaa det'aąhıı yıdaagosııdá', bıł dała' daasiidliıgo Barnabas hik'e shıı kł lák'edaadelnııgo gádaanohwińıı, Nohwıı doo Jews daanliı dahıı bich'ı' noh'aash, néé circumcise ádaabi'deszaahıı bich'ı' dekai.

10 Dıı zhá gánádaanohwiłdo'ııid, Tédaat'iyéhiı bınádaahnııh; áı shıjıı dawa bee biká háshı'ıı ni'.

11 Áídí' Peter Ántiochyú nyaadá' doo bik'ehyú adzaa dahıı bigha dábinıızhı' átdéııid ni'.

12 James odais'a'ıı t'ah doo hikáh dadá', Peter doo Jews daanliı dahıı yıl da'iyaa: áıdá' áı nneehıı hikaidá' t'aązhı' áınzıgo its'á'ıdelıı, circumcise zhıneégo daanliinıı yénáldzidhiı bigha.

13 Áídí' Jews daanlıni ła'ihıı Peter adzaahıı bigha bıı áldó' t'aązhı' ádaasdzaa lék'e, Barnabas ndi itah ágát'éé silıı.

14 Áı nneehıı yati' baa gozhóni biyi'dı' da'anıihıı doo bikısk'eh ádaat'ee dahıı bıgosıısdııdá' dawa bınáál Peter gáldéııid, Ni, Jew nliı ndi doo Jews daanliı dahıı ádaat'eehıı k'ehgo ánt'ééyúgo, doo Jews k'ehgo da, hant'é bigha doo Jews daanliı dahıı dabıni'aąyú Jews ádaat'eehıı k'ehgo ádaanoht'eego nkt'éé, daabilnııi ląá?

15 Doo Jews daanliı dahıı doo bik'ehyú ádaat'ee da, áıdá' néé, Jews daandliıgo daagosi-idliinıı, doo áı k'ehgo ádaant'ee da.

16 Dıı bıdaagonlı, doo Jews bich'ı' begoz'aanıı bikısk'eh ánách'ot'ııhıı bigha Bik'ehgo'ihí'nań binadzahgee dáıık'ehyú ách'ıt'éé da, áıdá' Jesus Christ ch'odlaąhıı zhá bigha: áík'ehgo danéé ndi Jesus Christ daahosiidlaąd, Christ daahohııdlaąhıı bigha Bik'ehgo'ihí'nań dáıık'ehyú ádaat'éhi daanohwińıı doleełgo, doo begoz'aanıı bikısk'eh ánádaahiit'ııhıı bigha da: nnee doo ła' begoz'aanıı yıkısk'eh ánát'ııhıı bigha Bik'ehgo'ihí'nań binadzahgee dáıık'ehyú át'éé da.

17 Áídá' Christ biláhyú nlt'éégo ádaat'ee daanohwił'idi'nii hádaahiit'jídá', néé Bik'ehgo'ihinań yegos'aaníi doo bikísk'eh ádaant'ee dago nohwigozjidyúgo, ya' áí bigha Christ nchq'íi bich'j' nohwelnáá néé? Dah, da'anii doo ágát'éé da.

18 Dant'éhéta yó'odii'aągo baa yashti' n'íi nlt'éégo baa yánáshtih lək'eyúgo, shíi nnee iksiihi nshjigo shígózi.

19 Jews bich'j' begoz'aaníi doo bikísk'eh ánánsht'ee dahíi bigha begoz'aaníi bich'j' dasitsáá, áík'ehgo Bik'ehgo'ihinań zhá bich'j' hinshnaa.

20 Tsj'ılma'áhi biká' Christ bil dasitsáá, ndi hinshnaa; áídá' doo shíi hinshnaa da, Christ shiyi' goljigo án bee hinshnaa: k'adíi shits'í bee nashaahíi Bik'ehgo'ihinań biYe' hoshdlaągo bee nashaa, án bil nshqogo bi'ihina' shá nyiné'go shá daztsáá.

21 Bik'ehgo'ihinań bilgoch'oba'íi bee Christ nohwainłtíiníi doo da'ılı́ hosh'níi da: Jews bich'j' begoz'aaníi bee nnee dávik'ehyú ádaat'ee daasiljyúgo, Christ daztsaąhíi' doo ılı́ da hileeh.

3

1 Galatiagee daagonohłni, doo daagonohsáá dahíi, hadín láá k'izénohwideznilgo da'aniiigo ágot'eehíi doo bikísk'eh ádaanoht'ee da daasolij? Nohwíi nohwinadzahgee Jesus Christ tsj'ılma'áhi bíheskał n'íi, ya' yati' bee doo nohwił ch'í'nah alzaa da lán gá?

2 Díi zhá nanohwídaadishkid, Ya' Jews bich'j' begoz'aaníi bikísk'eh ádaanoht'eehíi bigha Holy Spirit nohwaa daadest'aą néé, néé yati' baa gozhóni daadohts'ago daahohdlaąhíi bigha néé?

3 Nt'é bigha áík'ehgo doo daagonohsáá da? Ya' Holy Spirit bee ínashood daasolij, n'íi k'adíi dánohwíi ánadaaht'jkhíi bee hadaanohwi'deszaa néé?

4 Ya' da'ılı́zhj' láągo goyéégo nohwich'j' nagoyaa lán gá? Da lán shj go'j'.

5 Bik'ehgo'ihinań Holy Spirit nohwaa daizné'íi, la'íi nohwitahyú godiyjigo ánát'jkhíi, ya' Jews bich'j' begoz'aaníi bikísk'eh ádaanoht'eehíi bigha ánát'jil néé, néé yati' baa gozhóni daadohts'ago daahohdlaąhíi bigha ánát'jil néé?

6 Da'anii nohwi'odla'híi bigha. Ágát'éégo Abraham Bik'ehgo'ihinań yosdlaąd, áík'ehgo bi'odla'híi bigha dávik'ehyú át'éégo bá hóttag lək'e.

7 Áí bigha díi bídaagonołsi le', nnee bi'odla' daagolíníi áí da'anii Abraham bichagháshé daanlij.

8 Doo Jews daanlij dahíi Christ daayodlaąhíi bigha binchq'íi yits'á'zhj' Bik'ehgo'ihinań ch'ínadaabidonihíi dabíntsédá' Bik'ehgo'ihinań biyati' bek'e'eshchiiníi ch'í'nah alzaa, áí dabíntsédá' yati' baa gozhóni Abraham bich'j' yá'iti' gánjigo, Nnee iltah at'éégo hadaazt'íi dawa ni ninkááyú biyaa gozhóq doleel, nii.

9 Áík'ehgo nnee Christ daayodlaąhíi hik'e Abraham, Bik'ehgo'ihinań yodlaąhíi, bilgo biyaa daagozhóni at'éé.

10 Áídá' Jews bich'j' begoz'aaníi bikísk'eh ádaant'eeyúgo zhá dávik'eh daanzini dawa bil ch'ídaagosdini ádaat'ee: gánjigo bek'e'eshchij, Nnee daantjige begoz'aaníi naltsoos besi'aaníi doo yikísk'eh ádaat'ee dahíi, la'íi doo ye'ánát'jil dahíi bil ch'ígodini at'éé.

11 Bik'ehgo'ihinań binadzahgee nnee doo la' Jews bich'j' begoz'aaníi yikísk'eh at'ééhíi zhá bigha dávik'ehyú át'ééhíi nlt'éégo bígózi, bek'e'eshchiiníi gáníhíi bigha, Hadín dávik'ehyú át'ééhíi odlq' zhá yee hinaa doleel.

12 Jews bich'j' begoz'aaníi, da'ohdlaąyúgo zhá hasdahkáh, doo nohwiłnii da, áídá' gánohwiłnii, Begoz'aaníi áníhíi bikísk'eh ádaanoht'eeyúgo dahazh'j' daahohnaa doleel.

13 Jews bich'j' begoz'aaníi bee bil ch'ígodini bits'á'zhj' Christ bidikíi yee nadaanoht'ehesnii, dabíi nohwá bil ch'ígodijhíi silij, gánjigo bek'e'eshchijhíi bigha, Hadín tsj'ılma'áhi biká'dí' nahitjilhíi bil ch'ígodini at'éé, nii:

14 Bik'ehgo'ihinaan Abraham ya hadzii n'ii Jesus Christ biláhyú doo Jews daanlii dahii áldó' daabiyéé doleelhií bigha adzaa; la'ii nee Jews daandliinii, doo Jews daanlii dahii bilgo nohwi'odla' binkaáyú Holy Spirit, nohwa'det'aa n'ii, daanohtwiyéé doleel.

15 Shik'iiyú, nnee ánadaat'ijii baa nohwił nagoshni'go nohwił ch'i'nah ashle'; nnee la' biyéehii la' yaa yidin'áago naltsoos bee niłtsoozii doo hadiin yiká' nnánótti at'éé da, dagohii yínágod'aah at'éé da.

16 Abraham la'ii bits'á'dí' hadaakłchihii ba'det'aanii bee bich'i' ha'odzii. Hadaakłchihii láago doo nii da, áidá' dała'á zhá ba'det'aa, nii, áí Christ.

17 Díinko áldishnii, Bik'ehgo'ihinaan hik'e Abraham bilgo la'det'aanii Christ biláhyú Bik'ehgo'ihinaan nłdzilgo áyílaa, áidí' díi' gonenadinhií biká'yú tadin legodzaa bikéd'go Bik'ehgo'ihinaan Abraham bits'á'dí' hadaakłshchiinii yágon'áá lək'e; ndi áí yágon'áanii Bik'ehgo'ihinaan hik'e Abraham bilgo la'det'aa n'ii doo yiká' nnánótti at'ee da, áí Abraham ba'det'aanii bee bich'i' ha'odzii n'ii doo da'ílii yółchii at'éé da.

18 Abraham bits'á'dí' hadaakłshchiinii yágon'áanii bikisk'eh ách'it'éégo hasdách'igháhyúgo, Abraham ba'det'aanii doo bits'á'dí' da, áidá' Bik'ehgo'ihinaan Abraham ya'den'áá n'ii zhá bee hasdách'igháh, áí Christ bee hasdách'igháh golzeego ágolzee.

19 Áik'ehgo begoz'aanii nt'é bigha alzaa? Nnee doo bik'ehyú ánadaat'ijl dahii áí yee yídaagołsijh doleelhií bigha, Abraham bits'á'dí' hadaakłshchiinii dała'á zháhii ba'det'aanii hígháh doleelzhi', Bik'ehgo'ihinaan yegos'aanii Abraham hat'i'ii det'ihézhí' yit'ááh nakai doleelgo yágon'áá; Bik'ehgo'ihinaan binadaal'a'á yaaká'dí'hi begoz'aanii yee nohwaa ndaagoz'aa, la'ii nnee hik'e Bik'ehgo'ihinaan bigizhgee sizini binkaáyú nohwaa daizné'.

20 Igizhgee siziinii doo dała'á yigizhgee sizij da, nakiyúgo zhá yigizhgee sizij, ndi Bik'ehgo'ihinaan Abraham dasahndi yich'i' hadzii.

21 Áik'ehgo Bik'ehgo'ihinaan yegos'aanii ya' Abraham bits'á'dí' hadaakłshchiinii ba'det'aa n'ii yókáal nee? Dah, da'anii doo ágát'éé da: begoz'aanii be'ihinaago nohwainé' lək'eyúgo, áí begoz'aanii bikisk'eh ádaant'eeyúgo dávik'ehyú ádaant'ee doleel ni'.

22 Áidá' Bik'ehgo'ihinaan biyati' bek'e'eshchiinii gánii, Nnee dawa ncho'go ágot'eehii ha'ábisnil, nii, áik'ehgo Jesus Christ daayodłahyúgo zhá Bik'ehgo'ihinaan ch'idaabidoñilgo ba'det'aa n'ii begolne'.

23 Áidá' Christ daahoiidłago hasdáhiikáhii t'ah doo nohwá ch'ótáá hileeh dadá', begoz'aanii nohwebik'ehgo ádaant'ee ni', odla'ii nohwá ch'ótáá silijzhi'.

24 Begoz'aanii lah nohwił ch'ígó'aahii nlii ni', Christ bich'i' nnohwiñil doleelgo, án daahoiidłahii bigha Bik'ehgo'ihinaan ch'ínadaanohtwiniñil doleelgo.

25 K'adí odla' nohwá ch'ótáá silijgo ilch'ígó'aahii doo dayúweh nohwebik'eh da.

26 Christ Jesus daahodłahii bigha daanohtwigha Bik'ehgo'ihinaan bichagháshé daanohtij.

27 Nohwił baptize ánohtwideszaahii bee Christ bil dała'á daasolijyúgo, diyágé ádaagoch'idle'hii k'ehgo Christ ádaagosohdlaa.

28 Jew nlii dagohii Greek nlii doo daadohtii da, isnáh nlii dagohii doo isnáh nlii da, nnee nlii dagohii isdzán nlii doo daadohtii da; daanohtwigha Christ Jesus bil dała'á daanohtij.

29 Christ biyéé daanohtijyúgo, Abraham bits'á'dí' hakinolt'aanii daanohtij, Bik'ehgo'ihinaan Abraham ya'den'áá n'ii nohwich'i' begolzaa.

4

¹ Díinko áldishnii, chagháshé la' bitaa biyéehii biyéé doleel ndi t'ah doo nnyéehdá' isnáh nlijhií k'ehgo at'éé, bitaa biyéehii dawa yebik'eh doleel ndi;

2 Áídá' bíłch'ígó'aahíí ła'íí bíyéé doleekíí yebik'ehíí binádéz'jǐ, hagee bitaa yee bángon'áązhǐ'.

3 Da'ágát'éégo nées chągháshé k'ehgo daandlijdá', díí ni'godzán biká' ágot'eehíí zhińéégo dantsé ilch'ígót'aahíí isnáh ádaanohwǐksǐ ni':

4 Áídá' dábik'eh ngonyáágo, Bik'ehgo'ihí'nań biYe' yides'a' lék'e, án isdzán bishchǐí, Jews bich'ǐ' begoz'aaníí bitł'áązhǐ' gozlij,

5 Nńee áí begoz'aaníí isnáh ádaabiksinií bidilíí bee nanáyihilńiigo ch'ínáyiniíí doleelgo gozlij, nées Bik'ehgo'ihí'nań bichągháshé daandlij doleelgo.

6 Bik'ehgo'ihí'nań bichągháshé daanohłǐhíí bighą, biYe' biSpirit nohwijíí yune' yides'a', Abba, shiTaa, ńiigo.

7 Áí bighą doo dayúweh isnáh ńlǐí da, ndi Bik'ehgo'ihí'nań bizhaazhé ńlǐí; bizhaazhé ńlǐíyúgo Bik'ehgo'ihí'nań bíyéehíí Christ biláhyú níyéé doleel.

8 Bik'ehgo'ihí'nań doo hwahá bídaagonołsǐh dadá', bich'ǐ' da'ch'okąąhíí daazhógo ádaat'éhi daahokąąhgo bi'isna' daanohłǐ ni'.

9 Áídá' k'adíí Bik'ehgo'ihí'nań bídaagosołsǐdá', án nohwídaagosǐdá' áldishńii, hant'é bighą dá ni'godzán biká' ágot'eehíí zhińéégo dantsé ilch'ígót'aahíí t'ąązhǐ' bich'ǐ' ánádaahńe'? Áí doo ńdzil da, ła'íí da'ílínéhi ádaat'ee, áí bi'isna' daanohłǐigo hánádaahńi' nées?

10 Łahgee godilzigo yokaakíí, łahgee dahnáyitłhíí, łahgee goldohíí, łahgee lenágodáhíí daadinołsǐ ląą.

11 Da'ílǐízhǐ' nohwitahyú na'isiid ni' nsigo ląągo natseskees.

12 Shik'íyú, ánsht'eehíí k'ehgo ádaanoht'ee doleelgo nádaanohwoshkąąh; shíhíí da'ádaanoht'eehíí k'ehgo ánsht'ee: Doo hagee shich'ǐ' nchq'go ádaahdzaa da ni'.

13 Dantsé yati' baa gozhóni bee nohwich'ǐ' yashti'dá' shits'í baa dahgoz'ąągo nohwaa niyáágo bídaagonołsǐ.

14 Shits'í baa dahgoz'aaníí bee nanohwí'dintaah ndi, doo da'ílínégo ádaasho'ńií da, doo shits'á'zhǐ' ádaasohdzaa da; áídá' Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á yaaká'dí'híí k'ehgo ńdaashidołtǐí, Christ Jesus ńdaadołtǐíhíí k'ehgo ńdaashidołtǐí.

15 Akú sídáádá' nohwł daagozhóq n'íí ya' doo bínádaahńiih da nées? Dząą nohwaa nagoshńi', bígonedząayúgo dánohwíí nohwináá hadaasohńilgo shaa daasohńil doo ni'.

16 Da'anii ádishńiigo nohwich'ǐ' yashti'híí bighą ya' nohwik'edaadinshńiihgo ádishńii daanohsǐ nées?

17 Áí nńeehíí, nohwł ch'ídaago'aahgo ádaadil'iinií, ńł'éégo nohwich'ǐ' yádaakti' ndi, doo da'anii nohwá ńł'éé da; áí bee shits'á' nohkąhgo ánohwile'go, bíí zhińéégo ádaanoht'ee daahłeehíí bighą ádaanohwłńii.

18 Áídá' da'anii ńł'éégo ágot'eehíí bighą nńee ńł'éégo nohwich'ǐ' yádaakti'ihíí nzhq, dábik'ehn, doo dashíí nohwł nashkaigee zhą da.

19 Shichągháshé daanohłni, isdzán ilchǐigo bíł nádi'ńniihíí k'ehgo nohwá shini-inágonł'éé, Christ bi'at'e'íí beádaanoht'ee daasolǐízhǐ',

20 Nohwíí nohwaa shł nagokihíí bighą dák'ad hadó' akú nohwł daanshłǐ le' nsǐ, áík'ehgo iltah at'éégo bee nohwich'ǐ' hadaasdzi' doleel ni'.

21 Shł nadaagołni', nohwíí, Jews bich'ǐ' begoz'aaníí be'ádaanoht'ee hádaahńiinií, begoz'aaníí áńiíhíí doo bídaagonołsǐ da gá?

22 Díík'ehgo nko bek'e'eshchǐí, Abraham biye'ke naki lék'e, dał'a'á isdzán isnáh ńlínihíí bizhaazhé, ła'ihíí isdzán doo isnáh ńlíni dahíí bizhaazhé bíłgo.

23 Isdzán isnáh ńlínihíí bizhaazhéhíí chągháshé dándaagohileehíí k'ehgo gozlij, áídá' doo isnáh ńlíni dahíí bizhaazhéhíí Bik'ehgo'ihí'nań da'ánííhíí k'ehgo begolńéhgo gozlij.

24 Díí da'anii ánágot'ǐłłihi bee nohwł ch'ígót'aahi ádaat'ee: díí isdzáné nakihíí Bik'ehgo'ihí'nań hik'e nńee lángot'ąą lék'ehíí nakiyú ágot'éhi yá nazǐ; dał'a'á Agar holzéhi,

chagháshé isnáh daaleehíi nyilchíhi, án dził Sinai golzeegee ngot'aaníi yá sizíni.

²⁵ Agar holzéhi Arabia biyi' dził Sinai yá sizíi, án dakú ni' biká' Jerúsalemhíi yaa nagolni', án bichagháshé biłgo isnáh daanlínihi.

²⁶ Áidá' Jerúsalem yaaká'yúhíi doo isnáh nlii da, áí nées daanohwimaa nlii.

²⁷ Gáníigo bek'e'eshchii, Nił gozhóq le', doo ilchíi dahíi níni, nichagháshé da'adinihi; nił gozhóqgo nnlwosh, doo nił nádi'diñiih dahíi: isdzán biká' da'adini n'íi isdzán biká' golíni n'íi bitisgo bichagháshé ląá.

²⁸ Shik'íiyú, Abraham ba'det'ąą n'íi k'ehgo Isaac gozlii, nées áldó' da'ái k'ehgo Abraham bichagháshé daandlii.

²⁹ Áidá'go ágót'eehíi k'ehgo, chagháshé ndaagoleehíi k'ehgo bi'dizhchiiníi, Holy Spirit binawodíi bee bi'dizhchiiníi yiniigodnił, dák'ad ndi da'ágágot'ee.

³⁰ Áidá' Bik'ehgo'ihinań biyati' hant'é níi gá? Gáníigo bek'e'eshchii, Isdzán isnáh níni bizhaazhé biłgo ch'ínenyóód; isnáh níni yishchínihíi bitaa bíyéehíi doo bíyéé hileeh da, isdzán doo isnáh níni dahíi bizhaazhéhíi zhá bíyéé hileeh.

³¹ Áik'ehgo shik'íiyú, nées isdzán isnáh níni doo bichagháshé daandlii da, isdzán doo isnáh níni dahíi bichagháshé daandlii.

5

¹ Christ ch'ínánohwiñihíi bighą nłdzilgo nasozii, Jews bich'í' begoz'aaníi doo bee isnáh náhdleehgo da, doo t'ąązhi' bee ik'ínádaadohgisgo da.

² Shíi Paul gánohwiłdishñii, Circumcise ádaanohwi'deszaa lęk'eyúgo, nohwíi Christ doo nohwil daant'é da.

³ Nnee dała'á daanohtii gee circumcise ádaanohwi'deszaahíi gádaanohwiłdishñii, Jews bich'í' begoz'aaníi dązhó dawa bikísk'eh ádaanoht'eego goz'ąą, doo łahzhi' zhá da.

⁴ Nohwíi dahadínta begoz'aaníi bikísk'eh ánsht'eehíi bighą Bik'ehgo'ihinań binadzahgee dávik'ehyú ánsht'ee daanohsiníi, Christ nohwich'í'yúgo doo nt'é dago ádaanołsi; Bik'ehgo'ihinań biłgoch'oba'íi doo hádaaht'ii dago bits'ą'zhí' ádaahdzaa.

⁵ Nées Holy Spirit biláhyú daanohwi'odłą' bee dávik'ehyú ádaant'ee doleekíi nohwá łaalnéhíi ndaahóndliigo biba' ádaant'ee.

⁶ Jesus Christ bił dała'á ch'iliiyúgo, circumcise áko'deszaa dagohíi doo circumcise áko'deszaa da ndi doo hago'at'éé da; áidá' ko'odłą'íi koł'ijóóníi bee ch'í'nah hileehíi zhá ílii.

⁷ Ihách'ideskaihíi k'ehgo nł'éégo hohkeel ni'; hadín ląá nohwil godishkish lán, da'anii ágót'eehíi doo dayúweh bikísk'eh ádaanoht'ee da k'adíi?

⁸ Hant'é k'ihzhi' ádaanohwizlaahíi Bik'ehgo'ihinań nohwich'í' ánniidíi doo bits'ą'dí'gohi at'éé da.

⁹ Bán benilzoolé da'ayáhągo ik'áán nást'ódíi dahot'éhé daabíndiksołhíi k'ehgo doo nzhqo dahíi da'ayáhągo bitah dench'aadgo dawa daayilchqoq.

¹⁰ NohweBik'ehń biláhyú nohwaa da'oshíi, łahgo ilch'ígót'aahíi dá baa natseskeesíi k'ehgo nohwíi áldó' baa natsídaahkeesgo doo nádaagodoh'aah da doleek: hadín nohwil daagodikishíi, án baa yádotih.

¹¹ Shik'íiyú, circumcise ádaanohwi'dolne' dishñiiigo nashaa lęk'eyúgo, doo shiniidaagoch'inłsi le'at'éé da. Ágádishñiiigo nashaa lęk'eyúgohíi, tsj'ılma'áhi doo baa yashti' le'at'éé da, áik'ehgo Jews daanliiníi doo dayúweh shich'í' hadaashkee le'at'éé da.

¹² Hadín nohwil daagodikishíi nohwits'ą'zhí' nó'níi dadó'.

¹³ Shik'íiyú, dawa bił ch'í'ótaąhíi bich'í' nohwi'dokeed ni'; áidá' doo áí bighą nchqo'go ánádaahiit'iiłgo nohwá bił ch'í'ótaą daanołsi da, ndi lił daanołjóqgo lił ch'odaahñii.

¹⁴ Bik'ehgo'ihinań yegos'aaníi dawa díinko yati' dała'áhi bee łalzaa; Nit'ahdí' gólíiníi nił nzhqo le', dáni idił njqoqhíi k'ehgo.

15 Áídá' dat'ógo ilch'í' daadolghashyúgo, ilch'í' nadaagonoŋkaadyúgo, ídaa daagonohdzaa, dánko ʒʌʌ daaloŋghaʌ ako.

16 Díí gánohwiłdishnii, Holy Spirit bee hohkaah le', áík'ehgo nohwits'í nchq'go hádaat'iinií doo beda'oł'jii da.

17 Ko'at'e' nchq'íí Holy Spirit yich'í' nagonŋkaad, ła'íí Holy Spirit ko'at'e' nchq'íí yich'í' nagonŋkaad: díí doo ilch'í' ʌekt'ee da; áí bigha doo dahádaaht'jyú ánádaaht'jil da.

18 Holy Spirit nadaanohwiyiłaayúgo, Jews bich'í' begoz'aanií doo bitł'áahyú ádaanoht'ee da.

19 Ko'at'e' nchq'íí díínko bebigoziłh, nant'í' na'idaahíí, iké' na'idaahíí, nchq'go natsíts'ikeesíí, nchq'íí doo bich'í' t'ʌʌzhí' ách'ít'ée dahíí,

20 K'e'eshchín daach'okaʌhíí, ígonŋgaashíí, ik'ech'inñiihíí, ła'ch'idit'áhíí, dawahá ídáhách'it'iinií, ha'ishkeehíí, ilch'í' nagoch'inŋkaadíí, ilts'ʌ'zhí' ádaach'it'eehíí, ła'íí da'anii ágot'eehíí yits'ʌ'zhí'go ilch'ídaago'aahíí,

21 ʌa' bíyééhíí ídáhách'it'iinií, its'izilheehíí, koł nágodeyisíí, nchq'íí baa goch'iniliiinií, ła'íí díí ba'ashhah ʌldó' nchq'go ánádaat'jilíí: da'ádá' baa nohwil nadaagosisñi' n'íí baa nohwil nanádaagoshñi', díí ye'ánádaat'jilíí Bik'ehgo'ihí'nañ bilaktł'áhgee begoz'aanií doo bíyéé daaleeh da.

22 Áídá' nest'ʌ' ch'il yiká' nánt'jhií k'ehgo díínko Holy Spirit bits'ʌ'dí'go begoz'áni at'ée, koł ijóóníí, koł gozhóóníí, koł nkegohen'áanií, bágoch'oho'aakíí, dawa bich'í' ch'izhóóníí, ko'at'e' nłt'éeéhíí, kegondliidií,

23 Kojíí yune' isht'egodnt'éeéhíí, ídaa goch'idzaanií: ágádaat'eehíí begoz'aanií bits'ʌ'dí' doo bándaaagot'aa da.

24 Christ bíyéé daanliinií bi'at'e' nchq'ihíí bil daanzhqqgo yiká hádaat'jii n'íí tsj'ılma'áhi yídaayeskałhíí k'ehgo yó'odaizné'.

25 Holy Spirit bee daahin'naayúgo, da'án bee hiikaah le'.

26 Doo itisyú ídaadéltjii da le', doo nchq'íí bich'í' daaħil'aa da le', doo ła' bíyééhíí ídáhádaahiit'jii go nchq'go łaa natsídaahiikes da le'.

6

1 Shik'íiyú, nnee ła' doo bik'ehyú adzaa dayúgo, nohwíí, Holy Spirit bee nasoziinií, áñ baa daach'ohba'go bich'í' yádaakti'go t'ʌʌzhí' nłt'éeégo nkenánohołteeh; ni ʌldó' dánko áík'ehgo nanídi'notaahi at'éeéhíí baa natsínkees.

2 Nyeego nohwich'í' nadaagowaagee ɬł ch'odaahnii le', áí bee Christ yegos'aanií beda'oł'jii doleel.

3 Nnee doo nt'éhi k'a'at'ée da ndi, doo sihgó ʌnsht'ee da, nziyúgo, ích'í' nach'áhi at'ée.

4 Áídá' nnee dała'á daantjige yé'ánát'jilíí hago'at'éeéhíí ídinel'jii le', áík'ehgo dabíí bi'at'e' nzhqqyúgo, áí yaa bil gozhqó doleel, doo ła'i nnee ye'ánát'jilíí bigha da.

5 Nnee dabíí biyíl dahyoweełhíí k'ehgo nnee daantjige bi'at'e' doo nzhqq dayúgo dabíí nabiltł'og.

6 Hadín Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' baa bil ch'ígót'aahíí, bíyééhíí nłt'éhiihíí dawa ɬahzhí' hadín bil ch'ígó'aahíí yaa yihinił le'.

7 Doo ích'í' nadaahch'aa da le'; Bik'ehgo'ihí'nañ doo hagog'éeégo bich'í' na'ich'áhi at'ée da: nnee nt'é k'edileehíí da'ái náyihigéshi at'ée.

8 Hadín bi'at'e' nchq'íí yee k'edileeyúgo ídił ch'ígódeehi at'ée; áídá' Holy Spirit yee k'edileeyúgo Holy Spirit bits'ʌ'dí' yaaká'yú dahazhí' ihí'naahíí yinłt'áni at'ée.

9 Nzhqqgo ánádaahiit'jilíí doo bik'e hijkáh da le': dayúweh ágádaahiit'jyúgo nłt'éeégo da'inłt'ʌʌ.

10 Áík'ehgo nohwá ch'ígót'ʌʌdá' halʌʌ nnee dawa bich'í' nłt'éeégo ánádaahiit'jil le', ndi nnee Bik'ehgo'ihí'nañ daayodłʌʌgo bichʌgháshé daanliinií itisgo ádaanzł le'.

11 Díí nchaago k'e'eshchiinií dashíí nohwich'í' k'eshilchíni daah'jii.

¹² Nnee dabíí zhá nkt'éégo daabine'íígo hádaat'iiníí circumcise ádaanohwi'dolnéh daanohwiñii; Christ bitsi'ílna'áhi yaa yádaakti'yúgo dánko biniidaagonkt'éé doleeñíí bigha ádaanohwiñii.

¹³ Dabíí circumcise ádaabi'deszaa ndi begoz'aaníí doo dawa yikísk'eh ádaat'ee da; áidá' nohwíí da'ádaanohwiñiiigo circumcise ádaanohwi'deszaahíí yee ídaa da'odlíígo yádaakti'híí bigha circumcise ádaanohwi'dolñiiigo hádaat'íí.

¹⁴ Doo nt'é bee ída'oshdlíígo yashti' da, Jesus Christ nohweBik'ehñ tsí'ílna'áhi yiká' daztsaahíí zhá bee ída'oshdlíígo yashti'go Bik'ehgo'ihí'nañ áshíísi le', áí bee ni'godzán biká' ágot'eehíí daztsaahíí k'ehgo shich'í' at'éé, la'íí shíí aldó' ni'godzán biká' ágot'eehíí dasiitsaahíí k'ehgo bich'í' ánsht'ee.

¹⁵ Christ Jesus bil da'á daanohwi'yúgo, circumcise ádaanohwi'deszaayúgo, dagohíí doo circumcise ádaanohwi'deszaa dayúgo, doo ílíí da, ndi ánídégo ánádaanohwi'deszaahíí zhá ílíí.

¹⁶ Díí ádishñiihíí yikísk'eh daahikáhíí Bik'ehgo'ihí'nañ bits'á'dí' íkch'í'gont'ééhíí la'íí bilgoch'oba'íí bee yich'í' goz'aq le', áí da'anii Israel hat'i'íí daanliigo Bik'ehgo'ihí'nañ bichagháshé daanlií.

¹⁷ Kodí' godezt'i'go díí bigha doo hadín nashinlt'óg da le': ílk'idá' Jesus nohweBik'ehñ bigha shid shiká'zhí' hit'íí.

¹⁸ Shik'ííyú, Jesus Christ nohweBik'ehñ bilgoch'oba'íí daanohwiyi' yune' begoz'aq le'. Doleeigo at'éé.

THE EPISTLE OF PAUL THE APOSTLE TO THE EPHESIANS

1 Shíí Paul, Bik'ehgo'ihí'nań bik'ehgo Jesus Christ binal'a'á nshkíni, ínashood Ephesus golzeegee daagolíníí, áí Christ Jesus daayodlāągo bíyéé daanliiníí, bich'í' k'e'eshchii:

2 Bik'ehgo'ihí'nań nohwiTaa ła'íí Jesus Christ nohweBik'ehń biłgoch'oba'íí ła'íí bits'á'dí' iłch'í'gont'éeéhíí bee nohwich'í' goz'ąą le'.

3 Jesus Christ nohweBik'ehń biTaa, Bik'ehgo'ihí'nań, ba'ihégoş, án yaaká'yú nagoz'ąągee nohwiyi'siziiníí bá gozhóógo dawa nohwainé', Christ biláhyú:

4 Áń biláhyú ni'gosdzán doo hwahá nni'taa dadá' Bik'ehgo'ihí'nań hanánohweznil, bináál godilzigo ádaant'eego doo nt'é bee nohwaa dahgoz'ąą da doleełgo:

5 Bichągháshé daandlii doleełgo hanánohwidí'ńiıłgo nohwá ngonłchíí, Jesus Christ biláhyú, áí nohwá hát'ııgo yaa bił gozhóó,

6 Ízigo biłgoch'oba'íí ba'ihédaandzi doleełgo, áí nohwiká'zhí' áyíılaago, biYe' bił nzhóni biláhyú:

7 Áń bidikíí bee nchó'íí bits'á'zhí' nanánohwi'diheznii, nohwinchó' n'íí bighą nohwaa nágodet'ąą, Bik'ehgo'ihí'nań biłgoch'oba'íí ch'ída'izkaadíí bik'ehgo;

8 Áí ch'ída'izkaadgo nohwiká'zhí' áyíısi, daagondzaągo ła'íí dawahá bídaagonlzigo ánohwiłsi;

9 Bik'ehgo'ihí'nań hát'ıınii doo bigózi da n'íí nohwił ch'í'nah áyíılaa, da'án bił gozhóógo hat'ııhíí k'ehgo án ngonłchíí:

10 Goldohíí biká' ngonyáągo yaaká'yú ágot'eehíí ła'íí ni'gosdzán biká' ágot'eehíí dawa Christ yebik'ehgo dała' áile':

11 Áń biláhyú áldó' nt'é nohwíyéé doleełíí nohwaa det'ąą, dabíí hát'ııgo dawa ıayıł'ııhíí k'ehgo nohwádıhyú nohwá ngonłchíí:

12 Néé dantsé Christ daahosiidlāądíí, nkt'éégo daahii'naahíí bighą Bik'ehgo'ihí'nań ízigo ye'at'éhi nnee daayidnłsi doleełgo.

13 Nohwíí áldó' yati' da'aníhi, yati' baa gozhóni bee hasdánohweznil daasidohts'ąądá' daahohdłāą ni': daahosohdłāądá' Holy Spirit bee nohwágon'ąą n'íí bee nohwiká' izkałhíí k'ehgo bee nohwígózi,

14 Áí bee Christ bidikíí bee nohwá nayihesnii n'íí nohwíyéé silıızhí', nt'é yengon'ąą n'íí da'anıigo nohwíyéé doleełgo bídaagonlzi, án ízigo ye'at'éhi ba'ihégoş doleełgo.

15 Áí bighą Jesus nohweBik'ehń daahohdłāągo, ła'íí ínashood dawa nohwił daanzhóogo ba'ikonizııdá',

16 Da'ákozhá Bik'ehgo'ihí'nań bich'í' nohwa'ihénsi, nohwá da'oshkąąhgo;

17 Bik'ehgo'ihí'nań, Jesus Christ nohweBik'ehń yokąąhíí, Jesus biTaa ízigo ye'at'ééhíí, daagonohsąągo ádaanohwile'go nohwá oshkąąh, ła'íí Bik'ehgo'ihí'nań dabíí nohwił ch'í'nah ádidle'go bídaagonłsi doleełgo áldó' oshkąąh:

18 Nkt'éégo ágot'eehíí daahohłíí doleełhíí bighą nohwiká' ánnıidíí bídaagonłsi doleełgo, ła'íí ínashood daanliiníí biłgo ízigo ágot'eehíí beháldzili nohwíyéé doleełíí áldó' bídaagonłsi doleełgo nohwııı yune' nohwił ch'í'nah ágótsi doleełhíí bighą nohwá oshkąąh,

19 ła'íí Bik'ehgo'ihí'nań binawod ch'ída'izkaadgo, binawod ízigo at'éhi bee na'iziidhíí k'ehgo, néé daahohiidlaanıí nohwá siné'go bídaagonłsi doleełhíí bighą nohwá oshkąąh;

20 Bik'ehgo'ihí'nań binawodíí bee Christ daztsąądí' naadiidzaago áyíılaadá' yaaká'yú bigan dihe'nazhińéé dahyinesdaa,

21 Spirits binadaant'a'íí, spirits binawodíí, dak'a'at'ééhíí, la'íí yedaabik'ehíí dawa bitisgo, doo díí goldohíí zhá biyi' da, ndi yunáásyú goldoh doleelíí aldó' biyi', iltah at'éégo daabizhi' daawójíhíí dawa bitisgo sitíigo ayíílaa:

22 Dawahá yebik'ehgo bilakt'ááh nyiné', la'íí ínashood dawa yá sizíigo bitsits'inhíí k'ehgo at'éégo aldó' ábíláa,

23 Ínashood dawa, Christ bee dała'á daanliiníí, bits'í nliigo bełalzaa, án bee dawa iltah at'éégo łayil'íih.

2

1 Begoz'aaníí doo bikísk'eh ádaanoht'ee dahíí bee, la'íí nohwinchó'íí bee nanesona' n'dá' Bik'ehgo'ihí'nań nádaahoh'na'go ánohwilaa;

2 Nohwinchó'íí biyi' ni'gosdzán biká' ágot'eehíí zhá bech'ígót'i'yú bikísk'eh hohkaah ni', spirits daanchó'íí binant'a', án Bik'ehgo'ihí'nań doo daidits'ag dahíí bitahyú na'iziidíí bikísk'eh hohkaah ni':

3 Néé aldó' łahn' bitahyú nahíikai ni', nohwi'at'e' nchó'go hat'íiníí bikísk'eh ádaant'eego, nohwits'í, nohwinatsekees biłgo hat'íyíyú ádaant'ee ni'; da'áik'ehgo gosiidliídá' nchó'go ádaant'ee n'íí bighá Bik'ehgo'ihí'nań nohwiniigodilé'íí nohwich'í' begoz'ąą ni', nnee la'íí ádaat'eehíí k'ehgo.

4 Áídá' Bik'ehgo'ihí'nań, biłgoch'oba' ch'ída'izkaadhi, dážhó bił daanjóo lék'ehíí bighá,

5 Nohwinchó'íí bee nane'na' n'dá' Christ bił dała'á daasiidliigo daahii'naago ánánohwidlaa, (biłgoch'oba'íí bee hasdáhkai;)

6 Bił dała' naadihiikaigo ánohwilaa, la'íí Christ biláhyú yaaká'yú nagoz'ąągee bił naháataągo ánohwilaa:

7 Áík'ehgo yunáásyú goldohíí biyi' Bik'ehgo'ihí'nań Christ Jesus biláhyú nohwaa ch'oba'go, biłgoch'oba'íí ch'ída'izkaadíí ch'í'nah áidoliil.

8 Bik'ehgo'ihí'nań biłgoch'oba'íí bee hasdáhkai, nohwi'odlą'íí biláhyú; doo dánohwíí ádaaht'íi da: Bik'ehgo'ihí'nań bits'á'dí' nohwaa hi'né'hi at'éé:

9 Doo nohwinasdziidíí bee da, áík'ehyúgohíí dánko nnee la' ída'odlíí hileeh.

10 Bik'ehgo'ihí'nań nanohwik'ída'iziidíí daandlii, Christ Jesus biláhyú nkt'éégo ánádaahiit'íi doleelgo ánohwilaa, áík'ehgo bikísk'eh hiidaał doleelgo Bik'ehgo'ihí'nań nohwá ngonłchíí lék'e.

11 Áí bighá díí bėnadaałniih, doo Jews daanołłi dago daagosolli, circumcise ádaabi'deszaahíí, doo circumcise ádaanołwi'deszaa dahi daanołwiłnii, áí circumcison-híí nnee bigan zhá bee kots'í nabik'ísdziidi;

12 Áídá' Christ doo bídaagonłsı da ni', nanidí' daanołłiigo doo Israel hat'i'íí daanołłi da, Bik'ehgo'ihí'nań nt'é yee yágon'ąą n'íí doo nohwíí nohwá da ni', doo hayú nohwá ch'ígót'i' da ni', ni'gosdzán biká' nahkai ndi Bik'ehgo'ihí'nań doo bił daanołłi da ni':

13 Łahn' nzaadyú daanołłi ni', ndi k'adíí Christ Jesus bíyéé daasolliigo, Bik'ehgo'ihí'nań bit'ahgo ánádaanołwizdlaa, Christ bidíííí bee.

14 Áń nohwá ilch'í'gont'ééhíí nlii, da'án Jews daandliiníí la'íí doo Jews daanołłi dahíí dała'á ádaanołwizlaa, la'íí nohwigizhgee bighá ilts'á'zhí' ádaant'ee n'íí k'ihzhí' ayíílaa, nohwigizhgee tséé bee ilt'íníí k'ihzhí' ayíílaahíí k'ehgo;

15 Begoz'aaníí biyi' iltah at'éégo bikísk'eh ádaant'ee n'íí bighá ilk'edaadin'nii n'íí Christ bits'íí bee k'ihzhí' ayíílaa; áídí' nnee naki n'íí dała'á ánáyidlaahíí k'ehgo néé Christ bee dała'á ánánohwidlaa, áík'ehgo nkegohen'ąą nágosdlii.

16 Néé naki hat'i'íí daandlii n'íí tsı'ílna'áhi biláhyú dała'á daasiidliigo, Bik'ehgo'ihí'nań bił k'íí nádaasiidlii, áík'ehgo ilk'edaadin'nii n'íí ąął bengonyáá:

17 Nzaadyú daanołłi n'íí, ilhánégo daandliihíí biłgo Jesus nkegohen'ááníí yaa nołwił nagoln'igo nyáá.

18 Án bigha daanohwigha Holy Spirit dała'áhi biláhyú nohwitaa bich'í' ha'áhiikáhgo ha'ágót'i'go nohwá alzaa.

19 Ái bigha k'adíi doo lahdí' nnee daanohłi da, doo nnee lahgo hat'i'i daanohłi da, áidá' nnee Bik'ehgo'ihí'nań báhadaadeszaahíi bił dała'á hat'i'i daasolji, Bik'ehgo'ihí'nań bichagháshé daasolji;

20 Jesus binadaal'a'á la'íi Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú nada'iziid n'íi kłh bitł'ááh ledn'aahíi k'ehgo daanłiigo, biká' nohwi'destł'ihíi k'ehgo ádaanoht'ee, Jesus Christ dabíi hágon'áágee tséé dantsé si'áni nłiigo;

21 Án biláhyú dágoz'aq nt'éégo ladaasnłgo alne', nohweBik'ehń biláhyú godiyłhgo kłh biyi' da'ch'okaqahíi goleeh:

22 Án biláhyú nohwíi áldó' itah nohwi'destł'í, Bik'ehgo'ihí'nań yiyi' ngoléehíi bigha ágolne', Holy Spirit biláhyú.

3

1 Ái bigha shíi Paul, Jesus Christ bigha, la'íi nohwíi áldó' doo Jews daanohłi dahíi nohwhgha ha'ásítji,

2 Bik'ehgo'ihí'nań biłgoch'oba'íi nohwił ch'í'nah ashle'go shaidin'ááníi ba'ikodaanohsj lán shi:

3 Doo bigózi da n'íi shił ch'í'nah áyíilaago shił igoziid; (iłk'idá' ayáhágo nohwich'í' bek'eshiłchjiigo nohwił nagosisni' ni';

4 Ái daahohshúgee Christ ye'at'éehíi doo bigózi da n'íi bigosłsjiidíi nohwíi bídaagonłsj doleel,)

5 Ái doo áníidá' goldohíi biyi' ni'gospzán biká' nnee doo hwahá bił ch'í'nah ádaalne' da ni', áidá' k'adíi Bik'ehgo'ihí'nań binadaal'a'á la'íi binkááyú yádaakt'íi daadilzihií Holy Spirit bee bił ch'í'nah ádaagoszaa;

6 Doo Jews daanłi dahíi, Jews daanliiníi biłgo Bik'ehgo'ihí'nań bits'á'dí' ágot'eehíi dała' daabíyée doleel, dała' Christ bił dała'á daanłiigo bits'í dała'á daanłi doleel, la'íi Bik'ehgo'ihí'nań Jews daanliiníi yágon'ááníi Christ biláhyú yati' baa gozhóni bee doo Jews daanłi dahíi áldó' daabíyée doleelgo bił ch'í'nah ádaagoszaa:

7 Ái yati' baa gozhóni baa yashti'go áshi'delzaa, Bik'ehgo'ihí'nań biłgoch'oba'íi shaa yiné'íi bee, binawodíi shinkááyú na'iziidgo.

8 Nnee Bik'ehgo'ihí'nań báhadaadeszaahíi doo ízigo at'éé dahíi dawa shíi dábič'í'gee si-itji ndi doo Jews daanłi dahíi bitahyú Christ bee nohwiya daagozhóníi doo bigonłsji at'éé dahíi baa yashti'go Bik'ehgo'ihí'nań biłgoch'oba'íi shaa det'aq;

9 La'íi Bik'ehgo'ihí'nań Christ biláhyú dawa áyíilaahíi, ni'gospzán alzaadí' yushdí' godezt'i'go ngonłchiiníi doo bigóziigo áyíłs da n'íi, hagog'éégo at'éehíi shíi nnee dawa bił ch'í'nah ashle'go shaa det'aq:

10 Áik'ehgo inashood dawa Christ bee dała'á nłini biláhyú spirits binadaant'a'íi la'íi binawodíi yaaká'yú nagoz'aqagee Bik'ehgo'ihí'nań bigoyaq' iltah at'éhi yídaagołsj doleel,

11 Ái dahazhi' goz'áni Bik'ehgo'ihí'nań yengon'ááníi bik'ehgo layiilaa, Christ Jesus nohweBik'ehń biláhyú:

12 Án daahohiidłago doo daasiite'go da, doo nídaahiildzidgo da Bik'ehgo'ihí'nań bich'í' ha'áhiikáhgo nohwá ha'ágót'i'.

13 Áik'ehgo nohwhgha goyéégo shich'í' nagoyaahíi bigha doo hayaa ádaanoht'ee da le', ái bee lán da'nohłi.

14 Díinko bigha Jesus Christ nohweBik'ehń biTaa bich'í' hishzhízh,

15 Án bichagháshé yaaká'yú daagolíníi hik'e ni' biká'yú daagolíníi dawa bee daa-holzéhi,

16 Da'án ízisgo ye'at'éhi ch'ída'izkaadhíi bik'ehgo biSpirit bee nohwiyi'siziiníi nalwodgo nohwá áile' doleelgo nohwá daahoshkaah;

17 Nohwi'odla' bee Christ nohwijíi biyi' yune' golíi le'; áik'ehgo il'ijóóníi bee nohwikeghad golíigo ndzilgo sozjigo,

18 Nohwíi ínashood dawa bilgo Christ bil'ijóóníi nanigodí', ts'ínangodí', ts'ídagodí', ts'íyaago ádaahosahíi bee nohwił bígózı doleelgo;

19 Ła'íi Christ bil'ijóóníi, be'ígózı yitis nel'aa ndi, bídaagonoıı doleelgo, áik'ehgo Bik'ehgo'ihina'na ye'at'éhi dawa bee ádaanoht'ee doleelgo nohwá da'oshkaah.

20 Daahókeedíi la'íi natsídaahiikeesíi dawa bíi zhá yitis nel'aa go áile', binawodíi nohwiyi' na'iziidhíi k'ehgo,

21 Dabíi zhá Christ Jesus biláhyú, goldohíi dawa biyi', ínashood daanliiníi dawa ya'ihédaanzigo daayidnıı doleel, doo nnágot'i'go da. Doleelgo at'éé.

4

1 Áik'ehgo shíi, nohweBik'ehń bigha ha'ásítíiníi nánohwoshkaah, nohwíká ánniidíi bikísk'eh ndzilgo hohkaah le',

2 Ídaa daagoch'iyolba'go, nohwijíi yune' isht'egodnt'éégo, nıaad bádaagohoh'aa le', hı daanojhogo ilch'i' hadag ádaanoht'ee le';

3 Holy Spirit bee dała'á ádaanoııigo ilch'i'gont'ééhíi be'ádaanoht'ee doleelgo nyeego nabik'ída'ohsiid.

4 Christ biláhyú dała'á daanohtıı, Holy Spirit aldó' dała'á, da'áik'ehgo aldó' daanohwigha ihina'na doo ngonel'aa dahıi ndaahokıı doleelgo nohwíká ánniid;

5 NohweBik'ehń dała'á, nohwi'odla' dała'á, nohwibaptism dała'á,

6 Bik'ehgo'ihina'na dała'á, daanohwigha nohwiTaa, án dawa yıtıgo nlıni, dawa yıl nlıni, daanohwigha nohwiyi' golıni.

7 Bik'ehgo'ihina'na bilgoch'oba'ıi iltah at'éhi dała'á daantııgee nohwaa daizné', Christ nohwainé'ıi k'a'áhołago.

8 Áik'ehgo gádi'nıi, Wá'yú bil onágodzaadá' isnáh daanliı n'ıi ląago yadıh onádaago, nıee yaaká'dı'go yaa daagodez'aa lek'e.

9 (Wá'yú bil onágodzaa ch'ınıiyúgo, lahn' áidı' ni'gosdzán yuyaa bil nkegonyáhi lán shı.

10 Bil nkegonyááhıi da'án yaaká'yúhıi nıaadyú dábitıseyú bil onágodzaahi at'éé, aał laile' doleelhıi bigha.)

11 Bik'ehgo'ihina'na nıee yaa daizné'ıi iltah ádaat'ee: la' binal'a'á daanliıgo yaa daagodez'aa; la' binkáayú nada'iziidgo; la' yati' baa gozhóni yaa nadaagolnı'go; la'ıi la' ínashood yınádaadéz'ııgo bil ch'ídaago'aahgo;

12 Ínashood hadaadeszaago nı'éégo Bik'ehgo'ihina'na yá nada'iziid doleelgo, yati' baa gozhóni baa na'gonı' doleelgo, la'ıi ínashood dawa Christ bits'ıi nliinıi ndzilgo ádaile'go baa daagodest'aa;

13 Áik'ehgo daanohwigha nohwi'odla' bee dała'á daahiidleeh, Bik'ehgo'ihina'na biYe' nı'éégo bídaagonlııh, nıee báyan hileehıi k'ehgo néé Christ bits'ıi daanliıgo án bee báyan daahiidleehgo Christ ye'at'ééhıi dawa be'ádaant'ee go daahiidleeh;

14 Doo dayúweh chagháshé daanliıhıi k'ehgo ádaant'ee da le', iltah at'éégo ilch'ígót'aahıi bee doo ilts'á' nohwił anágozol da le', nıee nadaach'áhi léda'ilchoogo ilch'ídaago'aahıi yee nohwıká daadihésbıh, k'izé'daanohwidılteeh hádaat'ıinıi, áı doo ídaayılts'aa da le';

15 Áidá' hı daanjogo da'anıi ágot'eehıi bee yádaahiiltı' le', kotsits'in kots'ıi yebik'ehıi k'ehgo Christ nohwebik'ehgo bil dała'á daandleehgo án biláhyú daanldzéel le'.

16 Nohwits'ıi ląago ilghadaadıt'aa hıi la'ıi its'id bee daalotá'ıi golıi, dawa nı'éégo nadaalidziidyúgo nı'éégo daandzeel, ágát'éégo néé Christ bits'ıhıi daanliıgo dabıi bee daalónta', la'ıi hı daanjoonıi bee néé Christ bits'ıhıi daanliinıi nchaa daahiidleeh.

17 NohweBik'ehń biláhyú hasdziihgo gánohwıldishńii, Kodí' godezt'i'go doo Jews daanliđ dahí da'ílínego natsídaakesgo hikaahí k'ehgo doo hohkaah da le',

18 Binatsekeesí yee doo daago'ij da, doo bił ídaagozi dahí bigha Bik'ehgo'ihí'nań bits'á'dí' ihí'naahí yits'á'zhí' ádaat'ee, bijí biyi' chagołheel benagoz'ąahí bigha:

19 Bijí ntl'iz silijgo nchq'í doo yich'í' t'ąazhí' ádaat'ee dago yaa ádaadest'ąą, nchq'go ánadaat'ijí zhá bił daant'ee daasilij.

20 Áídá' nohwihí ágágot'eehí doo Christ bits'á'dí' bídaagoł'ąą da;

21 Da'anii ba'ikodaanołsi lęk'eyúgo, Jesus biláhyú da'anii ágot'eehí nohwil ch'ídaagoz'ąą lęk'eyúgo:

22 Doo ániídá' nchq'í be'ádaanoht'ee n'í yó'odaagodoh'aah, áí k'izé'idilteehgo nchq'í zhá hát'ijgo da'ílí hileeh;

23 Nohwinatsekeesí, nohwiyi'siziiní biłgo ániídégo nohwá ánáolne';

24 Ániídégo be'ádaanoht'eehí ádaagohdle', áí Bik'ehgo'ihí'nań k'ehgo dávik'ehyú át'éégo la'í da'anii dilzihgo alzaa.

25 Áík'ehgo léda'olchoohí yó'odaagodoh'aah, dała'á nohtijgee nohwit'ahdí' daagolíní da'anii ágot'eehí yee lił nadaagołni': nnee bits'í dała'á ndi ląayú henláahí k'ehgo néé iltah at'éégo ádaant'ee ndi dała'á hahiit'í.

26 Dahagee hadaashohkeeggee dénchq'égo ágot'eehí yeh nohoł'é' hela': hadaashohkeehí bił ya'ái owáh hela':

27 Ch'iidn nant'án doo bá goz'ąągo ádaagonłsi da le'.

28 Hadín in'ijhí doo dayúweh in'ijh da le': áídá' dabí bigan yee nł'éégo na'iziid le', hadín nt'é yíđih nliiní la' yaa yiné' doleehí bigha.

29 Yati' nchq'í doo la' nohwizé'dí' behagohigháh da le', áídá' yati' nł'éhi zhá, hadag ádaakole' doleelgo, hadí daidits'agí bee biyaa gozhq' doleehí bigha.

30 Bik'ehgo'ihí'nań biHoly Spirit doo bił gozhq' dago doo ádaanołsi da le', án bee nohwiká'iskał, ch'inánohwi'niłki bijijzhí'.

31 Nohwil daagoshch'iihí, nohwínágochijhí, hadaashohkeehí, hagołdohí, nchq'go yadaakt'í, la'í da'oh'ni'go natsídaahkeesí dawa bee nohwits'á' gonogháh:

32 Łaadaach'ohba' le', laatédaht'ii le', Bik'ehgo'ihí'nań Christ bigha nohwinchq'hí bigha nohwaa nágoz'ąahí k'ehgo nohwí alđó' laa nádaagodenoh't'aah le'.

5

1 Áík'ehgo Bik'ehgo'ihí'nań bichągháshé bił daanzhónihí daanołijgo Bik'ehgo'ihí'nań beda'ol'ij:

2 Christ bił daanjoghí k'ehgo lił daanołjoggo hohkaah, án likagolchiní Bik'ehgo'ihí'nań daach'okąąhgo baa hi'né'hí k'ehgo zesđijgo Bik'ehgo'ihí'nań nohwá ya'ádet'ąą.

3 Áídá' nant'í' na'idaahí, nchq'go natsits'ikeesí, dawahá dayúwehégo ídáhách'it'iiní, dała'á ndi doo bída'ol'tah da, inashood Bik'ehgo'ihí'nań bá hadaadeszaago doo ágádaat'ij bik'eh da;

4 Ilkóhgo yati'í, yati' da'ílínéhí, dawahák'e ách'iniihí doo ádaadołni bik'eh da: áídá' Bik'ehgo'ihí'nań ahíy'e daabıłdohniigo nł'éé.

5 Díi bídaagonłsi, hadín nant'í' nagmaahí, nchq'go at'ééhí, dawahá dayúwehégo ídáhát'íiní, áí da'íliné daayokąahí, án Christ bilakt'áhgee begoz'aaní, da'ái Bik'ehgo'ihí'nań bilakt'áhgee begoz'aaní doo itah biyéé da doleel.

6 Dahadín biyati' da'ílinéhí izanoł'é' hela': áí bigha dabí zhá daabik'ehí Bik'ehgo'ihí'nań biniigodilé'í yiká'zhí' áile'.

7 Áík'ehgo ágádaat'eehí doo itah daanołij da le'.

8 Łah chagołheel zhinéé daanołij ni': k'adyúgo nohweBik'ehń binkááyú idindláád zhinéé daasolij: áík'ehgo got'ini biyi' hikahí k'ehgo hohkah;

9 (Holy Spirit n̄nee nayik'í'iziidyúgo, n̄t'ée'go ágot'eehíí, dá'ík'ehyú ágot'eehíí, ła'íí da'aniigo ágot'eehíí biyi' begoz'ąągo áile';)

10 NohweBik'eh̄n hant'é bił goyilshó'q̄ doleekíí bídaagonołs̄ijh.

11 Doo chagołheel̄ zhineé'go da'íliné'go ánádaat'ij̄híí k'ehgo ánádaat'ij̄ł da, áidá' ágánágot'ij̄híí n̄nee bił ch'í'nah ádaanołs̄igo bígózi' le'.

12 Nagont'į'yú ánádaat'ij̄híí bích'íltahyúgo ndi bik'ee ídaayágosį.

13 Dawahá ch'í'nah alzaahíí idindláádíí bee bígózi': dawahá hit'iiníí idindláádíí bee hit'įj.

14 Áík'ehgo gáníigo dahgoz'ąą, Iłhoshíí, ch'ínándzíd, dasín̄tsąądí' nádndáh, Christ níká'zhį' idindláádgo áile'.

15 Hagot'ée'go hohkahíí baa daagonohsąą, n̄nee doo daagoyąą dahíí doo k'ehgo da, áidá' daagoyáni hikahíí k'ehgo hohkah,

16 Díí yołkaahíí biyi' doo nzhq̄o dahíí zhą begoz'ąąhíí bighą goldohíí ílįigo ádaanołsį.

17 Ídaa daagonohdzaą le', nohweBik'eh̄n nohwá hát'íiníí bídaagonołs̄ijh.

18 Wine nohwił nádaagodołhis hela', áí dénchq̄'go kodiłteehi at'éé; áidá' Holy Spirit nohwee hadaalk'ılgo n̄dzilgo bee nasozį le';

19 Siníí Bik'ehgo'ih̄i'nań biyati' biyi'dí'hi, Bik'ehgo'ih̄i'nań ba'ihégoziníí, ła'íí ínashood biyiníí bee ilch'į' da'doh'aał le', nohwił daagozhó'q̄go nohwijíí biyi'dí' nohweBik'eh̄n bich'į' da'doh'aał le';

20 Dábik'eh̄n Bik'ehgo'ih̄i'nań nohwiTaa bich'į' dawahá ba'ihédaanołsį le', Jesus Christ nohweBik'eh̄n bizhi' biláhyú;

21 Bik'ehgo'ih̄i'nań daadinołs̄igo daałidohts'ag le'.

22 Isdzáné daanołh̄iiníí, daanołh̄i'ka' daadohts'ag le', nohweBik'eh̄n daadohts'agíí k'ehgo.

23 N̄nee bi'aa yá sizįigo bi'aahíí bitsits'ini at'éé, Christ ínashood dawa yá sizįigo bitsits'ini at'éehíí k'ehgo: ínashood daanliiníí dawa Christ bits'í nlijgo áí hasdá'iin̄łi at'éé.

24 Áík'ehgo ínashood dawa Christ daidits'agíí k'ehgo isdzáné daanliiníí ałdó' dawahá bee bika' daidits'ag le'.

25 Da'an̄ii ínashood daanliiníí łaą ndihíí Christ biláhyú dała'á at'éé, Christ áí bił nzhq̄ogo ya'ídet'ąąhíí k'ehgo n̄nee daanołh̄iiníí, daanołh̄i'aa nohwił daanzhq̄o le';

26 Tú bee taats'idígisíí k'ehgo áí ínashood dała'á at'éehíí Christ biyati' yee taayigisgo ídáhaididle'híí bighą ya'ídet'ąą,

27 Doo hayú dinojizhgo da, doo hayú baa dahts'idil̄h̄ilgo da, dant'éhéta dénchq̄'éhíí da'ádįh; áidá' dilzihgo, dánk't'ée n̄t'ée'go, bits'ą'dindláád silįigo ídaayi'né' doleekíí bighą ya'ídet'ąą.

28 Da'ágát'ée'go n̄nee bi'aa bił daanzhq̄o le', dabíí bits'íhíí k'ehgo. Hadín bi'aa bił nzhooníí dabíí ídił njóni at'éé.

29 N̄nee doo ła' dabíí bits'í bił nchq̄' da; áidá' n̄t'ée'go áyıl̄s̄igo bił nzhq̄ogo yinádéz'įj, nohweBik'eh̄n ínashood dawa dabíí bee dała'á nlijgo bits'í k'ehgo at'éhi ágát'ée'go áyıl̄sį,

30 Néé dała'á daantįj̄gee Christ ła' bits'í daandlij̄híí bighą, bits'į' hik'e bits'in k'ehgo.

31 Áí bighą n̄nee bitaa hik'e bąą biłgo yits'ą' dahdigháhgo bi'aa yíhiigháh doleek, áík'ehgo naki dilt'ee n'íí dała'á nádleeh doleek.

32 Díí dązhq̄ doo bígózini at'éé da: Christ hik'e ínashood łaą ndihíí Christ biláhyú dała'á at'éhi áłdish̄ii.

33 Áidá' dała'á daanołh̄i'j̄gee gádaanołh̄i'łdish̄ii, Nohwi'aa nohwił daanzhq̄o le', dabíí ídił njq̄ohíí k'ehgo; ła'íí isdzáné bika' daayidn̄łsį le'.

6

1 Chągháshé daanołh̄ini, nohwitaa nohwimaa biłgo daadohts'ag le', nohweBik'eh̄n bił

dała'á daanołhíhí bighą: ágádaanoht'eego nłt'ée.

² Bik'ehgo'ihí'nań yegos'aaní dawa bitahyú dantsé nt'éhéta nohwá ádishłił no-hwiłnńiidí díńko dahgoz'ąą, Nitaa nimaa biłgo dinłsı le';

³ Áík'ehgo niyaa gozhóó doleel, ni'godzán biká' nzaadyú hinńáá doleel.

⁴ Nńee daanołhínií, nohwichągháshé doo bił daadohteego bídaagoyołchijj da: áídá' no-hweBik'ehń bik'ehgo nohwichągháshé doo dávik'ehyú ádaat'ee dagee bich'j' yádaakti'go bił ch'idaagonoh'aahgo bihołnaa.

⁵ Nada'ohsiidí, ni'godzán biká' bánada'ohsiidí da'áníyú ádaanoht'ee, daadohtídá' nohwiini' dahągo, nohwijj da'at'éhé bee, Christ bá nada'ohsiidhí k'ehgo;

⁶ Doo bánada'ohsiidí binadzahgee zhá ágádaanoht'ee da, doo nńee bił daagonołshóóhí zhá bighą da; áídá' Christ bánada'ohsiidí daanołhijjgo nohwijjíd' Bik'ehgo'ihí'nań dahát'jyú ádaanoht'ee;

⁷ Nt'éhéta ádaal'iinií Bik'ehgo'ihí'nań bá ádaal'jhi k'ehgo nohwił daagozhóógo ádaal'j, doo nńee bá ádaal'jhi k'ehgo da:

⁸ Dí bídaagonołsı, nńee nłt'éeego adzaayúgo, Bik'ehgo'ihí'nań da'áík'ehgo nłt'éeego bich'j' nahınił, isnáh nliinií dagohí doo isnáh nlij dahí.

⁹ Nohwí nant'án daanołhínií, nohwá na'iziidí da'áík'ehgo bich'j' ádaanoht'ee le', doo dayúweh goyéego bee nadaagoh'aa da: nohwí ałdó' nohwiNant'a' yaaká'yú gólj bídaagonołsı; án doo nńee il'anigo yaa natsekees da.

¹⁰ Iké'yúhí, shik'íyú, nohweBik'ehń dák'a'at'éhi binawodí bee nłdzilgo nasozj.

¹¹ Bésh diyágé Bik'ehgo'ihí'nań nohwainé'í dawa ádaagohdle', ch'iidn nant'án no-hwich'j' nach'aagee nłdzilgo nasozj doleehí bighą.

¹² Doo nńee daanliinií bich'j' nadaagonlkaad da, áídá' spirits binadaant'a'í, binawodí, dí ni'godzán biká' chagołheekí binadaant'a'í, ła'í spirits daanchó'í yúdahyú gólíni bich'j' nadaagonlkaad.

¹³ Ái bighą bésh diyágé Bik'ehgo'ihí'nań nohwainé'í dawa ádaagohdle', nagont'ogí bijj nasozj doleehí bighą, áík'ehgo ąął ádaasołago t'ah nasozj doleel.

¹⁴ Da'anii ágot'eehí bee nohwizis ádaagohdle'go nasozj, ła'í dávik'ehyú ágot'eehí bee bésh nohwitł naztaągo ádaagohdle';

¹⁵ Yati' baa gozhóni bee nkegohen'ąghí nohwikee bee hadaadeszaa le';

¹⁶ Da'itiséyú nohwi'odł' bee nohwinadł dahdaadohtj, ái bee k'aa' diłti' ch'iidn nant'án yidił'ohí daanołtsees doleel.

¹⁷ Áídí bésh ch'ah bee hasdá'ildéhi ádaagohdle', ła'í bésh be'idilłshé Holy Spirit nohwainé'í dahdaadohtj, ái Bik'ehgo'ihí'nań biyati'hi at'ée:

¹⁸ Holy Spirit biláhyú dáda'ohkąąh nt'ée, nohwijjíd' dahot'éhé bee da'ohkąąhgo Bik'ehgo'ihí'nań bída'dohkeed, daadeh'jigo ínashood dawa doo hagee ngont'í'go da bá da'ohkąąh;

¹⁹ Shí ałdó' shá da'ohkąąh, Bik'ehgo'ihí'nań yati' shizayinił le', doo siste' dago yati' baa gozhóni biyi'dí doo bigózi da n'í ch'í'nah ádaashle' doleelgo,

²⁰ Shí, yati' baa gozhóni bee nagoshni'go shi'dol'aadhí bighą dahshi'dest'óogo ha'ásitj; doo siste' dago dáyashti' le'at'éehí k'ehgo yashti' doleel shá da'ohkąąh.

²¹ Hago ánasht'jhi ła'í hago ánsht'eehí bídaagonołsı doleelgo Tíkikas, nohwił'isn no-hwił daanzhóni, begondlijjgo nohweBik'ehń yána'iziidi, dawa yaa nohwił nagolni' doleel:

²² Án nohwich'j' hił'áad, hago ádaant'eehí bídaagonołsı doleehí bighą, áík'ehgo nohwi-jj yil daagoyiłshóó doleel.

²³ Ilk'íyú daanlíni ilch'j'gont'éehí bee bich'j' goz'ąą le', ła'í il'ijóóni odł' biłgo ałdó' bee bich'j' goz'ąą le', ái dawa Bik'ehgo'ihí'nań nohwiTaa, Jesus Christ nohweBik'ehń biłgo bits'á'di'hi at'ée.

²⁴ Jesus Christ nohweBik'ehń da'anii bił daanzhooní dawa Bik'ehgo'ihinań biłgoch'oba'íi bee bich'i' goz'ąą le'. Doleelgo at'ée.

THE EPISTLE OF PAUL THE APOSTLE TO THE PHILIPPIANS

1 Shíí Paul ła'íí Timótheus biłgo Jesus Christ bánaidziidíí, ínashood dawa Philippi golzeegee daagolínihíí bich'í' k'e'iilchii, ínashood yináadaadéz'iiníí ła'íí tédaat'iyehíí nkt'éégo áyílsinií áldó' bich'í' k'e'iilchii:

2 Bik'ehgo'ihí'nań nohwiTaa ła'íí Jesus Christ nohweBik'ehń biłgoch'oba'íí ła'íí bits'á'dí' ilch'í'gont'ééhíí bee nohwich'í' goz'ąą le'.

3 Dahagee nohwínashńiihgee nohwichą Bik'ehgo'ihí'nań hoshkąąhń ba'ihénsi,

4 Dábik'ehn daanohwigha nohwá oshkąąhgee shił gozhógo nohwá oshkąąh,

5 Yati' baa gozhóni dantsé daadesots'ąądí' díí jįįzhí' bee shich'odaahńiigo ngohenyááhíí ba'ihénsi;

6 Díí nkt'éégo bígonsi, nohwijíí biyi' nkt'éégo nanohwik'í'iziid nkegonyaahíí Jesus Christ nádáhíí bijįį ąął laile' doleek:

7 Shijíídí' shił daanohshoqhií bighą daanohwigha díí k'ehgo nohwaa natseskees dábik'eh; ha'ásítįídá' ła'íí yati' baa gozhóni yashti'go bá sízįídá' shíí hik'e nohwíí áldó' lahdí' Bik'ehgo'ihí'nań biłgoch'oba'íí bee nohwiká'zhí' at'éé.

8 Jesus Christ bits'á'dí'go i'ijóóníí bee shił daanoh shoqgo daanohwigha nohwaa ch'íná nshłiinií Bik'ehgo'ihí'nań shá yígółsi.

9 Díí bighą nohwá oshkąąh, nohwil'ídaagozigo ła'íí daagonohsąągo nohwil'ijóóníí dázhó ch'ída'izkaadyú nohwá bínágohidáh;

10 Áík'ehgo nkt'éégo ágot'eehíí zhą nohwil' dábik'eh doleek; ła'íí nohwijíí bił da'aniigo doo nohwaa dahdaagoz'ąą dago daahinońnaa doleek, Christ nádáhíí bijįįzhí';

11 Áík'ehgo Bik'ehgo'ihí'nań ízisgo at'ééhíí ch'í'nah hileehgo, ła'íí án ba'ihégozi doleehíí bighą dábik'ehyú ádaanoht'eego Jesus Christ binawodíí bee nkt'éégo áná'ol'įhíí an'odaazłigo ánádaah'įłgo nohwá oshkąąh.

12 Shik'íyú, shich'í' ágódzaahíí yati' baa gozhóni yunáasyú be'ánágon'ąą doleehíí bighą shich'í' ágódzaahíí bídaagonłsi hasht'į;

13 Áík'ehgo Christ bighą ha'ásítįhíí silááda ízisgo nant'án yánada'iziidíí ła'íí nńee da-hot'éhé dádaagolįí nt'éégo shídaagołsiid;

14 Ha'ásítįhíí bighą nohweBik'ehń biláhyú shik'isyú daanliinií káągo bi'odłą' daanłzil daasilį, áík'ehgo Bik'ehgo'ihí'nań biyati' da'itisgo doo nédaaldzid dago, ła'íí doo biini' daahąh dago yee yádaakti'.

15 Łąągo shídaayést'sąąhíí bighą shik'edaanniihgo, dagohíí ilch'í' nadaagonłkaadgo nńee ła' Christ yaa nadaagolńi'; ła'ihíí nkt'éégo shaa natsídaakesgo Christ yaa nadaagolńi':

16 Ilch'í' nadaagonłkaadgo Christ yaa nadaagolńi'íí daazhógo ádaanii, ha'ásítį ndi dayúweh shich'í' nagont'og le' daasho'ńiigo:

17 Áídá' ła'ihíí bił daanohshoqhií bighą Christ yaa nadaagolńi', yati' baa gozhóni bá sízįigo nshí'deltįhíí yídaagołsihíí bighą.

18 Hago'at'éégo áídá? Doo hago'at'éé da, da'ádzaayú ndi, daazhógo ádaaniigo ndi, dagohíí da'aniigo ádaaniigo Christ baa na'goni'; áík'ehgo shíí shił gozhó, ła'íí dayúweh shił gozhó doleek.

19 Nohwi'okąąhíí ła'íí Jesus Christ biSpirit shich'oniihíí bee shiyaa gozhó doleekgo bígonsi,

20 Doo ídaayánsdzí da doleek, áídá' doo shiini' hąh dago shits'í binkááyú Christ ba'ihégozi n'íí k'ehgo dák'ad ndi ba'ihégozi doleehíí shijíí dawa bee hasht'įigo bikádesh'į, t'ah hinshąadá' dagohíí dasiitsąą ndi.

21 Shíí hinshnaayúgo Christ bá hinshnaa, dasiitsaayúgohíí ihm'naa doo ngonel'aa dahíí hisht'íh.

22 Dayúweh hinshnaayúgo Bik'ehgo'ihinań bá na'isiidíí binest'a' golíhíí k'ehgo dayúweh ídaagowa': áídá' hadíí nágodish'aahíí doo bígonsí da.

23 Díí nakigo goz'aaníí dážhó baa natséskees, dahdishángo Christ bíł hishleehee dážhó hásh't'í; áí itisgo shíł nzhqo:

24 Áídá' dayúweh hinshnaahíí itisgo nohwá nzhqo.

25 Áík'ehgo díí bígosíłsíd, dayúweh hinshnaago daanohwigha nohwíł daagonshkíí doleełgo, nohwí'odla' nłdzilgo la'íí bee nohwíł daagozhóqo dayúweh nohwá daagowahíí bee nohwich'odaashnii doleeł;

26 Áík'ehgo nohwaa násdzaahíí bigha Jesus Christ binkááyú shaa nohwíł daagozhóq doleeł.

27 Dáhagot'éégo shich'í' godeyaayúgo, Christ nłt'éégo baa na'goni'íí bikísk'eh ádaanoht'eego ádaanołsı: áík'ehgo nohwaa niyáágo nohwish'íí, dagohíí doo nohwaa niyáá da ndi, dátekt'eego natsídaahkeesgo la'íí. dała'á daanohwiini'go yati' baa gozhóni ch'odlaaníí bá nłdzilgo nasozııgo, la'íí nłdzilgo bá nada'ohsiidgo nohwa'ikonsı doleeł;

28 Nohwik'edaannihíí doo bédaaldzid da: áí bee díinko yídaagołsı, áí da'ílıí daadoleełíí ádaat'ee, nohwihíí hasdákaihíí ádaanoht'ee, áí Bik'ehgo'ihinań bits'a'dí'hi.

29 Christ daahohdlaągo nohwaa godet'aa, áídá' doo daái zhá da, bá nohwini-idaagonłt'éégo aldo' nohwaa godet'aa;

30 Shíí la'íí nohwíí dátekt'eego nohwí'odla' bee nadaagonlkaad, ágát'éégo nagon-shkaadíí daashoh'íi ni', la'íí t'ah nagonshkaadíí sha'ikodaanołsı.

2

1 Áík'ehgo Christ bíł dała'á daandlıhíí bee bidag ádaant'eego, la'íí hıł daanjoołhíí bee hıł goyıkshóqo, la'íí Holy Spirit bíł daandlııgo, laadaach'oba'go,

2 Nohwinatsekees dała'á ádaanołsı, dátekt'eego hıł daanohjóq le', dała'ágo natsídaahkees, nohwini' dała'á le', áí bee shıł gozhóqo ádaashinołsı.

3 Łaanahkaihíí dagohíí itisgo ádesoh'nilíí doo nohwitahyú begoz'aa da le'; áídá' daanohtııgee ídaa daagoch'iyolba'go nnee la' nohwitısigo nłt'éégo baa natsídaahkees le'.

4 Dała'á daanohtııgee doo daanohwızhá ídaa natsídaahkees da, nnee la'ihíí aldo' baa natsídaahkees le'.

5 Christ Jesus binatsekeesı be'ádaanoht'ee le':

6 Áń Bik'ehgo'ihinań nlıı ndi Bik'ehgo'ihinań yıł dała'á nlııgo doo yota' da ni':

7 Áídá' áí its'a'zhı' áyíıdlaago kána'iziidhíí át'ééhíí k'ehgo ya'ídet'aaągo nnee bits'ı yee gozlıı.

8 Áídı' nnee k'ehgo nyáágo ídaagoch'iyolba'go Bik'ehgo'ihinań yikísk'eh at'éégo da'itsaah yune' ch'ínyáá lék'e, tsj'ılna'áhi biká'.

9 Áí bigha Bik'ehgo'ihinań dážhó da'itiséyú binesdaa, la'íí hizhihíí dawa bitısigo at'éhi bizhi' bá áyíılaa:

10 Áík'ehgo yaaká'yú la'íí ni'gosdzán biká'yú, ni'gosdzán bitł'áahyú gólíníí aldo', dawa bich'ı' daahılzhiish doleeł, Jesus bizhi' hójııgee;

11 Ła'íí hadíí yádaaktı'ıí daantııgee Jesus Christ dawa yeBik'ehn nlıı daanii doleeł, Bik'ehgo'ihinań nohwıTaa ba'ihégoł doleełhíí bigha.

12 Áík'ehgo shıł daanohshóni, doo dáshináál zhágo da, ndi k'adíí doo shináál dadá' ndi, dávik'ehn da'dohts'ag n'ıí k'ehgo, Bik'ehgo'ihinań daadinolołsıgo daadohtııdgo daanohwıí hasdánohwıdı'niıhıí laadaahle'go nabik'ıda'ohsiid le':

13 Bik'ehgo'ihinań bíł goyıkshóónıí hádaaht'ııgo la'íí be'ádaanoht'eego ánohwıłshıhıí bigha nohwıyı' na'iziid.

14 Doo nt'é bee nadaadoht'ij dago, la'íi doo lahadaadoht'áh dago baa nahkai le':

15 Áík'ehgo doo nohwaa dahgosit'aa dahíi la'íi doo nchog'o natsídaahkees dahíi, Bik'ehgo'ihina'na' bichagháshé doo nt'é bigha nohwil daach'iteh dahíi bee ch'ina'na' ídaadinolzi, nnee daanchog'o ádaat'eehíi la'íi dabíi zhá daabik'ehgo ádaat'eehíi bitahyú ni'goszán biká' nohwits'á' dindláád;

16 Yati' be'ihina'naahíi nnee dawa bich'ij' bil dahdaadohni; áík'ehgo doo ch'éh itah nniyáá dahíi bigha, la'íi doo da'íli'zhí' na'síziid dahíi bigha shil gozhog'ó doleel, Christ nádahíi bijji.

17 Bik'ehgo'ihina'na' nt'éhéta baa hi'né'híi k'ehgo nohwi'odla' baa hiné'dá' shíi baa ídensht'aago shidil áldó' baa hiné'yúgo, baa shil gozhog'ó doleel, la'íi daanohwigha nohwa'ashhahdí' shil gozhog'ó doleel.

18 Da'áihíi bigha nohwíi áldó' nohwil daagozhog'ó le', sha'ashhahdí' nohwil daagozhog'ó le'.

19 Jesus nohweBik'ehni ba'oshíigo dák'adégo Timótheus nohwich'ij' dish'aa, nohwa'ikodaaniisijhíi shil goyilshog'ó doleelhíi bigha.

20 Dzagee án zhá da'la' bil natséskees, án zhá nohwá nlt'ééhíi hát'íi.

21 La'ihíi dabíi nadaabi'dintl'ogíi zhá yaa natsídaakees, Jesus Christ binasdziidíi doo yaa natsídaakees da.

22 Ndihií Timótheus nlt'éégo ánát'ijlgo bídaagonolzi, nnee biye'híi k'ehgo yati' baa gozhóni itah bee yáhiilti'go shich'ozni'.

23 Hagoshá' shich'ij' ágot'ee doleehíi bigosíisijidgo, dagoshch'ij' nohwich'ij' dish'aa doleel.

24 La'íi shíi áldó' dét'ihégo nohwich'ij' dishángo nohwe Bik'ehni ba'oshíi.

25 Epaphrodítus, shik'isn, bil na'isiidi, la'íi Bik'ehgo'ihina'na' bá silááda bil nshíni, nohwich'ij' nádish'aago dávik'eh shi nsj, án shich'ij' daadiso'a' n'íi, áík'ehgo hadíi bidih nshíinií shaa yihiniilgo shich'ozni'.

26 Án nohwaa ch'ina' silji, la'íi nniihgo ba'ikodaanohsihíi bigha biini' láá.

27 Yóiyahgo nniih ni', dasdozhá daztsaa, áidá' Bik'ehgo'ihina'na' baa ch'ozbaad; doo dabíi zhá da, shíi áldó' shaa ch'ozbaad, doo ágát'éé dayúgo doo shil gozhog'ó dahíi da'itiségo doo shil naagojqog' da doleel ni'.

28 Áík'ehgo dázho hásh'ijigo nohwich'ij' de'a', nádaaholtsagee nohwil daagozhog'ó doleel, áík'ehgo shíi dá shil dégot'síid doleel.

29 Ái bigha nohweBik'ehni biláhyú dázho nohwil daagozhog'ógo nádaadohte; nnee ágádaat'eehíi daadinolzi;

30 Án Christ yána'iziidhíi bigha dasdozhá daztsaa, bi'ihina' doo yaa bil goyéé dago, hagog'éégo shich'odaahni doleel n'íi aal shá áyíílaa.

3

1 Iké'zhij'go shik'íiyú, nohweBik'ehni biláhyú nohwil daagozhog'ó le'. Da'ái baa nohwich'ij' k'ena'ishchihíi doo shá nyee da, nohwíi nohwá nzhoq.

2 Gósé k'ehgo daanliinií baa daagonohsaa, nchog'o ánadaat'ijhíi baa daagonohsaa, hadíi bikagé nailgésíi, la'íi nohwikagé nadaaholgéés daanohwihnihií áldó' baa daagonohsaa.

3 Néé da'anii circumcise ádaabi'deszaahíi daandlij, Holy Spirit binkááyú Bik'ehgo'ihina'na' daahohiikaqah, Christ Jesus zhá baa da'ondlii, danéé nohwi'at'e'íi doo bee ídaa da'ohiidlii da.

4 Áidá' shíi bighane golijigo ída'oshdlíi. Nnee la' nt'é yee ída'odlíiyúgo, shíi itisgo at'ééhíi bigha ída'oshdlíi:

5 Gosilíidí' tsebíiskáágo circumcise áshi'delzaa ni', Israelite nshíni, Benjamin hat'íi bits'á'dí', Hebrew nshijigo shimaa hik'e shita bilgo Hebrew daanlij ni'; Bik'ehgo'ihina'na' yegos'aaníi baa yách'ikti'yúgo bikísk'eh ánsht'eego Pharisee nshij ni';

⁶ Jews da'okaqahíí dahot'éhé bee oshkaqahíí baa yách'ikti'yúgo, ínashood daanliiníí bini-idaagonł't'éego ádaansı ni'; Bik'ehgo'ihı'nań yegos'aanıı bik'ehgo dábik'ehyú ánsht'eehíı baa yách'ikti'yúgo, doo shaa dahgoz'aa da ni'.

⁷ Ndihiı́ áı dawa bee sist'ııd n'ıı Christ bigha shich'ı' doo nt'é da nasdlııhıı k'ehgo baa natseskees.

⁸ Christ Jesus sheBik'ehń bıgınsıhıı dázho ılııhıı bigha dawahéhiı shich'ı' doo nt'é da nasdlıı: án bigha dawahéhiı k'ihzhı' nyiiné'hıı bigha bıł ch'ıgódéehıı k'ehgo bıł oshtag, bidená Christ hisht'ıı doleehıı bigha,

⁹ Ła'ıı Christ bıł dała'á nshııgo shıgızı doleehıı bigha, doo Jews bich'ı' begoz'aanıı bikısk'eh ánsht'eehıı bigha dashıı dábik'ehyú ánsht'ee da, áıdá' Christ hoshdlaqahıı bınkáayú zhá dábik'ehyú ánsht'ee, áı dábik'ehyú ách'ıt'ééhıı Bik'ehgo'ihı'nań bits'á'dı'hi at'éé, ko'odla'ıı bee:

¹⁰ Christ bıgınsıhıı hasht'ıı, la'ıı binawodıı daztsaadı' naadiidzaahıı bee ch'ı'nah alne'ıı bıgınsı'aah áldó', ba'ashhahdı' shiniigonł't'éé doleelgo, la'ıı án datsaahdá' át'éé n'ıı k'ehgo ánsht'eego hasht'ıı;

¹¹ Hagot'éégo bıgonedzaayúgo zhá nanezna' n'ıı naadiikáhgee shıı áldó' itah deshleełgo hasht'ıı.

¹² Shıı doo hwahá bee shaa gonáh da, doo hwahá dázho nzhıı hishleeł da, ndi ágánsht'ee doleehıı bigha dayúweh baa hishaal, Christ yigha hashıktıınıı laashle' doleelgo.

¹³ Shik'ııyú, shıı áı doo hwahá laashle' dago bıgınsı: áıdá' shiké' ınáayú ágot'eehıı baa yishnahdá' dała'ágo goz'áni zhá baa hishaal, sháđıhyú ágot'eehıı zhá bich'ı' dahnsdııgo,

¹⁴ Ngont'ı'gee na'desdzogıı bich'ı' hishwoł, áı Bik'ehgo'ihı'nań Christ Jesus bıláhyú yaaká'dı'go bigha nohwıch'ı' anııhıı honshbııh doleehıı bigha.

¹⁵ Áık'ehgo halaa, Holy Spirit bee bayán daasiidliinıı shıı ánsht'ee dishnııhıı k'ehgo baa natsıdaahiıkees le': áıdá' dant'éhéta łahgo baa natsıdaahkeesyúgo Bik'ehgo'ihı'nań nohwıł ch'ı'nah áıle' ndi at'éé.

¹⁶ Ágát'éé ndi ılık'ıdá' bıdaagosiilzııdıı ndzilgo daahónta'go bikısk'eh ádaant'ee le'.

¹⁷ Shik'ııyú, dała' daanohııgo shedaal'ıı, nohwıı bikısk'eh ihı'naahıı nohwá ádaasiidlaa, áıyıkısk'ehyú ádaat'eehıı daanel'ııgo bıdaagonıı le'.

¹⁸ (Nııee łanı Christ bitsı'ılma'áhi yik'edaanııhgo nadaakahıı baa nohwıłnanágosh'ııh, k'adıı shııáatú nálııdá' nagoshıı):

¹⁹ Áı bendaagoyaago da'ılıı daadoleel, bıbidıı binant'a' ádaayıksı, bik'ee ıdaayágosı doleel n'ıı yee ıdaada'odlıı, ni'gosdzán bıká' ágot'eehıı zhá yaa daabiini'.)

²⁰ Áıdá' néé nohwıni'ıı yaaká'yú goz'aa, áıdı' Hasdánohwıniıhıı Jesus Christ nohwe-Bik'ehń nádahıı bıkádaadét'ıı:

²¹ Dawa dabıı yebik'ehgo áyıısgo bıawodıı yee yınel'aaqahıı k'ehgo, nohwıts'ı baagoch'oba' n'ıı dabıı bits'ı bits'á'dındıhıı k'ehgo łahgo ánáıdle' doleel.

4

¹ Áık'ehgo shik'ııyú, dázho shıł daanohshónı, nohwaa ch'ına nshıı, baa shıł gozhónı daanohıı, nohwıı ch'ah hobııhıı k'ehgo hosıłbaqahıı shá daanohıı, dázho shıł daanohshónı, nohweBik'ehń bıláhyú ndzilgo nasozıı.

² Euódias nánoshkaqah, Síntiki áldó' nánoshkaqah, nohweBik'ehń bıláhyú nohwiini' łekt'ee le', dishnııgo.

³ Dani nıł naki disht'éhi, ni áldó' nánoshkaqah, díı isdzané bich'odaanııh, áı yati' baa gozhónı baa na'gonı'gee bıł nada'isiid ni'; Clément holzéhi hik'e la'ihıı bıł nada'isiid n'ıı áldó' bıłgo, dawa naltsoos be'ihı'náhi bıyi' bizhi' dahnagoz'aa.

⁴ Dábik'ehń nohweBik'ehń bıláhyú nohwıł daagozhóıle': ágánánohwıłdish'ıı, Nohwıł daagozhóıle'.

⁵ Dawa bich'ì' daanohshooní n̄ee nohwá yídaagolsì le'. NohweBik'ehñ ałhánédí' nádaał.

⁶ Doo nt'é bighą nohwiini' ląą da le'; áidá' ihédaanohsigo dawa bighą Bik'ehgo'ihí'nañ nádaahohkąąh, nt'é hádaaht'iiní bil nadaagołni'go bídaahohkeed.

⁷ Áík'ehgo ilch'ì'gont'ééhíí Bik'ehgo'ihí'nañ kaa yiné'í bígoch'ıksiní bitisgo at'éhi nohwi-jí hik'e nohwinatsekeesí biyi' goljigo n̄t'éégo áyılsì, Christ Jesus biláhyú.

⁸ Iké'yúhí, shik'ıyú, nt'éhéta da'anıihí, nt'éhéta dilziní, nt'éhéta dávik'ehyú at'ééhí, nt'éhéta doo ncho' zhinéé dahí, nt'éhéta dázhó nzhooní, nt'éhéta n̄t'éégo baa ch'ınıihí; dázhó n̄t'ééyúgo, ba'ihégosì bik'ehyúgo, díí baa natsídaahkees.

⁹ Shits'á'dí' bídaagosolsjıdgo nádoné'í dawa, shits'á'dı' da'desots'ąą n'ıí áldó, lą'ıí be'ánsht'eehí daah'ıı n'ıí, díí k'ehgo ádaanoht'ee le': áík'ehgo Bik'ehgo'ihí'nañ ilch'ì'gont'ééhíí kaa yiné'í nohwił nliđ doleel.

¹⁰ NohweBik'ehñ binkááyú dázhó shıł gozhóó, k'adíí ánıta zhá shaa nohwił nádaagoyéé; da'anıi shaa nohwił daagoyéé ni', ndi doo hagot'éégo bídaaneł'ąą da ni'.

¹¹ Doo nt'é bíđih nshłjı dishnıi da; hagot'éégo hinshnaahí shıł da'ákołgo bígoł'ąą.

¹² Débaagoch'oba'ágo hinshnaahí bígosılsjıd, dawahá shich'ì' ch'ıda'izkaadgo hinshnaahí áldó' bígosılsjıd: da'ádzaayú lą'ıí dawa bee, ná'ch'ıłdıhıı lą'ıí shıná', dawahá ch'ıda'izkaadı lą'ıí dawahá bíđih nshłjıhıı baa shıł ch'ıgót'ąą.

¹³ Christ shinawod shá ágótsiní biláhyú dawa ashłégo bınensh'ąą.

¹⁴ Ágát'éé ndi shich'ì' nagontł'ogee shich'odaasonı'ıı n̄t'ééyú ádaahdzaa.

¹⁵ Áidá' Phılippıgee daagonohłni, yati' baa gozhóni dantsé begodeyaago Macedóniadı' dahdiyaadá, ınashood ha'ánátséh nagoznııı doo lą' shich'oznı' da, nohwıı zhá shich'odaasonı', ıłdenágo lądaadihi'né'ıı zhinéégo.

¹⁶ Thessalonıca golzeegee sidáadá' ndi bíđih nshłjıhıı bighą zhaali bee shich'onádaahnıih ni', doo dałandı zhá da, nakidn ni'.

¹⁷ Doo nt'é shaa hi'né' hásht'ııhıı bighą dishnıi da: ląągo nohwá ınágodángo nohwich'ı' goldohıı zhá nohwá hásht'ıı.

¹⁸ Bíđih nshłjı n'ıı shaa hi'né' dázhó bitisgo ląągo: da'áıgee dáshik'eh, shich'ı' ádaasolaa n'ıı Epaphrodıtus shaiñnil, áı Bik'ehgo'ihí'nañ baa bi'nııhıı kıkąolchini at'éégo dá bil bik'eh, bil gozhóógo náidnné'hi at'éé.

¹⁹ Bik'ehgohinshnañ nt'é bíđih daanohłinııı Christ Jesus dawa ch'ıda'izkaadgo hágołdzilııı bee nohwá ágoléh.

²⁰ Bik'ehgo'ihí'nañ da'ái nohwiTaa ba'ihégosì le', dahazhı' doo ngonel'ąą dayú. Doleelgo at'éé.

²¹ ınashood daantjııgee Christ Jesus biláhyú, Gozhóó, shá daabiłdohnıi. Nohwik'ısyú bil naháshtaanıı, Gozhóó, daanohwiłnıi.

²² ınashood dawa, Gozhóó, daanohwiłnıi, Caesar yıł daagolıni áı zhá bitisgo.

²³ NohweBik'ehñ Jesus Christ bilgoch'oba'ıı daanohwigha bee nohwich'ı' goz'ąą le'. Doleelgo at'éé.

THE EPISTLE OF PAUL THE APOSTLE TO THE COLOSSIANS

1 Shíí Paul, Bik'ehgo'ihinañ bik'ehgo Jesus Christ binal'a'á nshíni, la'íi nohwik'isn Timótheus bilgo,

2 Colósse golzeegee ínashood daanliiníi la'íi Christ biláhyú nohwik'íyú bada'óndliihíi bich'í' k'e'íilchii: Bik'ehgo'ihinañ nohwitaa, Jesus Christ nohweBik'ehñ bilgo bilgoch'oba'íi la'íi bits'á'dí' ílch'í'gont'éehíi bee nohwich'í' goz'aa le'.

3 Bik'ehgo'ihinañ, Jesus Christ nohweBik'ehñ bitaa, nohwicha ba'ihéndzigo dávik'ehn nohwá ohiikaah,

4 Christ Jesus daahohdlaago la'íi ínashood dawa nohwil daanzhoogo ba'ikondzihií bigha,

5 Yaaká'yú nohwiba' goz'aaníi ndaaholíihíi bigha ágádaanoht'ee; aí ndaaholíihíi yati' baa gozhóni, yati' da'anihi bee ílk'idá' daadesots'aa ni';

6 Aí yati'íi nohwitahyú didezdláadhíi k'ehgo ni'godzán dágoz'aa nt'éégo didezdláad; nohwíi daadesots'aa go Bik'ehgo'ihinañ bilgoch'oba'íi da'aniigo bídaagonoñshíi bijjídí' godezt'i'go nt'éégo ádaanohwoliíhíi k'ehgo bíi áldó' nt'éégo ádaabolií:

7 Aí yati'íi Épaphras holzéhi, nohwil nzhóni, bíl na'idziidi, bits'á'dí' bídaago'aa, án nohwá Christ yána'iziidi ba'óndliihíi nlii;

8 An Holy Spirit biláhyú nohwil'ijóóníi áldó' baa nohwil nagolni' n'.

9 Aí bigha aí ba'ikonihidziíníi bijjídí' godezt'i'go áldó' dá nohwá ohiikaah nt'éégo godeyaa, Bik'ehgo'ihinañ nohwá hát'íiníi bídaagonoñshíi bigha daagonoñsaa, la'íi yaaká'dí'go íl'ígóziníi dawa bee nohwil ídaagozigo ánohwiléngo nohwá ohiikaah;

10 NohweBik'ehñ dá bíl bik'ehyú hohkaahgo, la'íi ánádaht'íihíi dawa bee bíl daagonoñshóogo, nt'éégo bá nada'ohsiidgo nest'a' ch'il yiká' nant'íhíi k'ehgo nt'éégo da'noht'íi, la'íi Bik'ehgo'ihinañ baa nohwil'ígóziníi noñseeigo áldó' nohwá ohiikaah;

11 Bik'ehgo'ihinañ ízigo binawodíi dawa bee daanoñdzilgo, aí bee nohwil daagozhóogo nyee ndi bidag ádaanoht'eego bádaagohoh'aalgo;

12 La'íi Bik'ehgo'ihinañ nohwitaa ba'ihédaanoñsigo nohwá háhiit'íigo ohiikaah, án bits'á'dindláadíi biyi' ínashood bíyéé doleeíi néé áldó' nohwíyéé doleeigo ládaanoñwezlaa:

13 An chagoñheel binawodíi bits'á'zhí' nohwiníldí' biYe' bíl nzhónihi bílakt'áhgee daanliiníi yitah nohwinil:

14 An bídihií bee nohwinchó'íi bits'á'zhí' nanánohwi'diheshii, nohwinchó'híi bigha nohwaa nágodet'aahgo:

15 An Bik'ehgo'ihinañ doo hit'íi dahñ ye'at'éhi da'áiyihíi ye'at'éé, dawahá álzaahíi dabíntségo gozlíni:

16 An dawahá áyílaa, yaaká'yú ágot'eehíi la'íi ni'godzán biká'yú ágot'eehíi, hit'íiníi la'íi doo hit'íi dahíi, nant'an dahnazdaahíi, dawa yedaabik'ehíi, spirits binadaant'a'íi, la'íi inawodíi ndi; dawahá án biláhyú alzaa, la'íi bá alzaa:

17 An dawahá dabíntsé nlii, dawahá án bee daalota'.

18 La'íi ínashood dawa bits'íhíi k'ehgo nliigo, án bitsits'inhíi k'ehgo yebik'ehi nlii: án dantsé godeyaahíi nlii nanezna'íi bitahdí' dantsé náhi'na'i nlii; dabíi zhá dawa bee da'tiséyú nlii doleeigo.

19 Bitaa dabíi ye'at'éhi dawa Christ biyi' goljigo bíl dávik'eh;

20 La'íi tsj'íma'áhi biká'gee bídiil ídezjoolíi bee nkegohen'áaníi nohwá goz'aa go áyílaago, ni'godzán biká' ágot'eehíi dawa la'íi yaaká'yú ágot'eehíi dawa Christ bee Bik'ehgo'ihinañ dabíi ách'í' nt'éégo ánáyidle'go áldó' bíl dávik'eh.

21 Áídí' nohwíí lah nch'ogo ánádaht'ííhí bigha Bik'ehgo'ihí'nań bits'á'zhí' ádaanoht'ee ni', la'íí nohwinatsekeesíí bee bik'edaadinohñiíh ni', ndi k'adíí bik'íí ánádaanoht'ee

22 Christ bits'í daztsaaníí bee; áík'ehgo nohwíí hadaanoht'ee, doo nt'é bee nohwaa dahgoz'ąągo da, doo hagog'éeego nohwíí iditehgo da, Christ Bik'ehgo'ihí'nań binadzahgee daanoht'ee:

23 Dayúweh da'ohdlaahíí bee nalwodgo ndzilgo nasozíyúgo, hasdách'igháhíí yati' baa gozhóni nohwíí nadaagolñi'íí ndaahohíhíí doo bits'á'zhí' ádaahne' dayúgo, Christ Bik'ehgo'ihí'nań binadzahgee ágát'éeego daanoht'ee; áí yati' baa gozhóni daadesots'aaníí yáá bit'ááhgee nnee dawa bee bich'í' yá'iti'íí; áí yati' baa gozhóni baa nagoshñi'go shíí, Paul, hashi'doltíí;

24 K'adíí nohwá shiniigonkt'éeéhíí baa shíł gozhóq, ínashood dawa, Christ bits'íhíí k'ehgo nłíni, yá biniigodilne'íí t'ah la' éđhíí shíí shits'í biniigonkt'éeéhíí bee laashle':

25 Ínashood dawa, Christ bits'íhíí k'ehgo nłíni, bá na'isiidgo hashi'doltíí, áí na'izidií Bik'ehgo'ihí'nań nohwił shaidin'ąą, Bik'ehgo'ihí'nań biyati' dawa baa nagoshñi'go;

26 Áí doo bígózi da n'íí doo ánídá' goldohíí la'íí daakolnt'ííhíí bits'á'zhí' nanl'í' ni', ndi k'adíí nnee Bik'ehgo'ihí'nań báhadaadeszaahíí bíł ch'í'nah ádelzaa:

27 Áí bich'í' Bik'ehgo'ihí'nań doo Jews daanłií dahíí bitahyú doo bígózi da n'íí dázhq lán íłni bígózi go áile'go ngon'ąą, áí Christ nohwiyi' golíí, án nohwiyi' golíigo Bik'ehgo'ihí'nań baa gozhóqyú itah daahleehgo ndaahohíhi at'ée:

28 Christ Jesus biláhyú nnee dałá'á daantíígee Holy Spirit bee bayán daazłiigo Bik'ehgo'ihí'nań bich'í' bíł nkáh doleehíí bigha Christ baa nagohiilni', nnee dałá'á daantíígee baa daahii'niigo, la'íí dawa bee daagondzaągo bíł ch'ígont'aahgo:

29 Áí bigha dázhq na'isiid, Christ Jesus binasdziidíí nalwodgo shinkááyú na'iziidíí bee dahnsdqh.

2

1 Dázhq nohwaa shiini'híí bídaagonłsigo hasht'íí, Laodicéa golzeeyú daagolíiníí ałdó', la'íí nnee dawa doo hwahá daashíłséh dahíí ndi baa shiini';

2 Bijíí hadag ádaanzigo kłł daanjooníí bee daalotą'go bá hásh't'íí, la'íí doo bíł nagoki dago bíł'ígóziníí ch'ída'izkaad doleelgo, Bik'ehgo'ihí'nań nohwiTaa, lahn' doo bee bígózi da n'íí, áí Christ at'éhi, yídaagolñiigo bá hásh't'íí;

3 Igoyą' la'íí il'ígózi lán íłni án bilakt'áhzhí' begoz'ąą.

4 Doo hadín yati' k'izé'idilteehíí bee nohwich'í' nach'aa da doleehíí bigha ádishñií.

5 Doo shits'íhíí bee nohwíł nshłií da ndi shispirit bee nohwíł nshłií, áík'ehgo dawa daagodinłsigo goz'ąąhíí k'ehgo ádaa'íigo, la'íí Christ ndzilgo daahohdlaągo bígonsiníí baa shíł gozhóq.

6 Christ Jesus nohweBik'ehń nádaagodo'ąądá' daahosohdlaądhíí k'ehgo bikísk'eh hohkaah le':

7 Áń bee nohwiķeghad golíigo bee daanołseel le', la'íí nohwíł ch'ígót'ąąhíí k'ehgo nohwi'odłą' nalwod holeehgo dázhq ba'ihédaanoht'ee le'.

8 Ídaa daagonohdzaą, dá ni'gosdzán biká'gee kogoyą'ihí, la'íí yati' da'ílinéhi k'izé'idilteehíí yee isnáh ádaanihodlélh hela', áí dá nnee bí'at'e' n'íí ye'ádaat'éhi, dá ni'gosdzán biká' ágot'eehíí zhá bee ilch'ígót'aah n'íí, doo Christ ye'ádaat'éhi da, nnee ágát'éeego ilch'ídaago'aahíí baa daagonohsąą.

9 Bik'ehgo'ihí'nań ye'at'éhi dawa Christ biyi' golíí.

10 Áń, spirits binadaant'a'íí hik'e binawodíí dawa yánant'aahń, bíł dałá' daanoht'ee hadaanoht'ee:

11 Áń biyi' daanoht'ee ałdó' nohwíí circumcison doo nnee bigan bee alzaa dahíí bee circumcise ádaanoht'ee, Christ biláhyú circumcise ádaanoht'ee baa baa nohwíí nch'ogo be'ádaanoht'ee n'íí dawa nohwaidnłií at'ée.

12 Bik'ehgo'ihinaan, Christ daztsaadi' naadiidzaago ayiilaahii, binawod bada'olihii bigha baptism bee Christ bil lenohwido'nil, da'ai bee aldó' bil naadohkai.

13 Nohwi' ncho'go be'adaanoht'eego la'ii doo circumcise adaanoht'eeszaa dago nanesona' lek'e, ndi nda'hoasihii dawa yee Bik'ehgo'ihinaan nohwaa nagodin'ago Christ bil daahinohnaago ananohwidlaa;

14 Christ ts'i'ina'ahi bisheskaada' Bik'ehgo'ihinaan yegos'aanii doo bikisk'ehyu' adaanoht'ee dahii bigha naltsoos nohwee niltsooz n'ii Bik'ehgo'ihinaan ts'i'ina'ahi yisheskaago k'ihzhi' ayiila;

15 Ai bee spirits binadaant'a'ii la'ii binawodii yitis siljigo ch'ina' hit'ijigo ayiilaago yaa nagesnaa.

16 Ai bigha da'akohayu dahadin hadii daahsaanii bee nohwida'iltah hela', dagohii godiyinii bijji dagohii dahnayitiihii dagohii Jews daagodnisiinii bijji, daadinolsigo nohwilnii hela':

17 Ai yunaasyu' agodonii bichagosh'oh zha'adaat'ee; aida' da'aniihii Christ be'agodonii.

18 Da'akohayu hadiin, idaagoch'iyolba'go noligo, Bik'ehgo'ihinaan binal'a'a yaaka'yú daagoliiii daahohkaah le', daanoht'iiyugo daadoht'sag hela', an daahobiih le' at'ee n'ii nohwich'i' nawoch'aa hela', nnee agat'eehii shi' ch'ina' agolzaa niihii, dabii bi'at'e' ncho'hii k'ehgo binatsekeesii bee doo nt'e bigha doo sihgo at'ee dahi at'ee.

19 Nnee agat'eehii Christ, inashood dawa yebik'ehgo Bitsits'in nliinii, doo yota' da; inashood dawa Christ bits'i' nlij, aik'ehgo Christ bits'i' ndzilgo ayisi, ai dasizii nt'ee go ilghadaadit'aanii hik'e its'id bee hidaadest'oggo Bik'ehgo'ihinaan noseeigo ayisi.

20 Da ni'godzán biká' agot'eehii dantsé baa ilch'igót'aah n'ii bits'á'zhi' Christ bilgo nanesona' lek'eyugo, nt'e bigha t'ah ni'godzán biká' agot'eehii nohwelik'ehgo daahinohnaahii k'ehgo diinko begoz'aanii bikisk'eh'adaanoht'ee?

21 (Bínlchi'ela'; nli'hela'; dahnne'ela';

22 Ai dawa da'ilii daaleeh;) ai begoz'aanii da nnee yegos'ani, nnee bits'á'di'go ilch'igót'aahii adaat'ee.

23 Ai anadaach'it'iihii goch'iyáago noligo da hadaach'it'ijigo da'ch'okaah, idaagoch'iyolba'go noligo, la'ii kots'i' binich'idilniihgo da'ch'okaah; ai dazho doo ilji dadá' da kots'ihii zha' bil ilji.

3

1 Christ bil naadohkai lek'eyugo, Christ yaaka'yú Bik'ehgo'ihinaan dihe'nazhinéego dahsdaahii bits'á'di'go agot'eehii zha' hadaacht'ijigo bikádaadeh'ii le'.

2 Yaaka'di'go agot'eehii zha' baa nohwiini' le', doo ni'godzán biká' agot'eehii da.

3 Ni'godzán biká' agot'eehii bits'á'zhi' nanesona', Bik'ehgo'ihinaan biyi' nohwi'ina'ii nádes'ii, Christ bilgo.

4 Christ, nohwi'ina' nliinii, ch'ina' nasdljigo nohwi' aldó' bil nohwits'á'dindlaadgo daanoht'oltsel.

5 Ai bigha ni'godzán biká' ncho'go agot'eehii hadaacht'iinii nohwijii biyi' daagoliiii daazohée; nant'i' nahkaihii, ncho'zhinéego be'adaanoht'eehii, nohwits'i' ncho'go hat'íinii, ncho'go natsidaahkeesii, la'ii dawaha' dayuwehégo idahadaacht'iinii, ai da'iliné daayokaahii at'ee, ai dawa daazohée:

6 Ai ncho'go agot'eehii bigha nnee dabii zha' daabik'ehii Bik'ehgo'ihinaan bihashke'ii bee bich'i' goldohi at'ee:

7 Lahn' ai k'ehgo nohwi' aldó' nahkai ni', ai k'ehgo daagonohlii n'da'.

8 Aida' k'adii diinko dawa yó'odaagodoh'aah; hadaashohkeehii, nohwágochiihii, da'oh'ni'ii, ncho'go aayádaakti'ii, yati' déncho'ehi yee yádaakti'ii, dawa yó'odaagodoh'aah.

⁹ Doo ánídá' nchọ'íí be'ádaanoht'ee n'íí, ła'íí nchọ'go ánádaaht'íí ń'íí bílgo yó'odaasohné'dá' doo ílch'í' lédá'ólchoo da;

¹⁰ Ánídégo be'ádaanoht'eehíí ánádaagohdlaa, áík'ehgo Bik'ehgo'ihí'nań ánohwilaahíí dayúwehégo bídaagonłsijh, ła'íí bedanoht'eego ánádaanoht'ee:

¹¹ Ágádaach'it'eehíí nnee Greek nłíni dagohíí Jew nłíni, circumcise ábi'delzaahíí dagohíí doo circumcise ábi'delzaa dahíí, ła'íí nnee dagohíí Síthian holzéhi, isnáh nłíni dagohíí doo isnáh nłíí dahíí doo í'ánígo baa natsíts'ikees da, áídá' Christ zhá dawa yebik'eh, ła'íí án biyi' dawa da'á daanłíí.

¹² Áík'ehgo nohwíí, Bik'ehgo'ihí'nań hadaanoht'ee nłíni báhadaadeszaahíí daanoht'ee ła'íí bíl daanoht'ee, ííánádaago'ííhíí k'ehgo díńko ádaagohdle': dawa bich'í' ch'izhóóníí, koł goch'oba'íí, ídaagoch'iyolba'íí, kojíí yune' isht'egodnt'éeéhíí, ła'íí báhoch'oho'aakíí ádaagohdle';

¹³ Ílch'í' bidag ádaanoht'ee, nnee ła' nnee yíl k'í'iltahyúgo łaa nádaagodenoht'aah: Christ nohwinchọ'híí bighá nohwaa nágodin'ąąhíí k'ehgo nohwíí áldó' łaa nádaagodenoht'aah.

¹⁴ Díí dawa bitisgo í'íjóníí ádaagohdle', áí dawahá daahotą'go dawa łaile'.

¹⁵ Áídí' Christ bits'á'dí' ílch'í'gont'éeéhíí nohwíí biyi' yebik'eh le', da'á nádaasohdłíígo áí bich'í' nohwíká ánniid ni'; ła'íí ihédaanoht'ee le'.

¹⁶ Christ biyati' ch'ída'izkaadgo nohwiyi' golíígo baa ła'íí nadaagoh'go bigoyá'íí dawa bee ła'íí ch'ídaagoh'ee; ła'íí nohwíí biyi'dí' nohweBik'ehń bich'í' ihédaanoht'ee da'doh'aal, siníí Bik'ehgo'ihí'nań biyati' biyi'dí'hi, Bik'ehgo'ihí'nań ba'ihégo siníí, ła'íí ínashood biyini' bee da'doh'aal.

¹⁷ Dá yádaakti' shí ndi, dant'éhéta baa nahkai shí ndi, dawahá Jesus nohweBik'ehń bizhi' biláhyú ánádaaht'íí le', dabíí biláhyú Bik'ehgo'ihí'nań nohwiTaa bich'í' ihédaanoht'ee.

¹⁸ Isdzáné daanoht'ee, daanoht'ee daadohts'ag le', ágádaanoht'ee nohweBik'ehń bíl dá bich'í'.

¹⁹ Nnee daanoht'ee, daanoht'ee nohwi'aa nohwi'aa daanzhọ le', doo bich'í' nohwi'aa daagoshch'ii da le'.

²⁰ Chągháshé daanoht'ee, nohwiTaa, nohwimaa bílgo da'ánohwi'niyú daadohts'ag le': áí nohweBik'ehń bíl goyilshóó.

²¹ Nnee daanoht'ee, nohwi'aa nohwi'aa doo bíl daadoht'ee bídaagoyólchíí da, ágádaanoht'ee yúgo dánko hayaa ádaat'ee daaleeh.

²² Nada'ohsiidíí, ni'gosdzán biká' bánada'ohsiidíí da'ánohwi'niyú ádaanoht'ee le'; doo bánada'ohsiidíí binadzahgee zhá ádaanoht'ee da, doo nnee bíl daagoh'eehíí zhá bighá da; áídá' nohwíí da'at'éhé bee, Bik'ehgo'ihí'nań daadinoht'eehíí bighá ádaanoht'ee:

²³ Dant'éhé baa nahkai shíhíí dahot'éhé bee baa nahkai le', nohweBik'ehń bá ashle' daanoht'ee, doo nnee zhá bá ashle' daanoht'ee da;

²⁴ Nada'ohsiidíí bighá nohwi'aa doolekíí nohweBik'ehń nohwaidoné' doolełgo bídaagoh'ee: Christ nohweBik'ehń bá nada'ohsiidíí bighá.

²⁵ Áídá' hadín doo bik'ehyú át'ée dahíí binchọ'íí zhá bich'í' nanáhi'nií: Bik'ehgo'ihí'nań nnee doo í'ánígo yaa natsekees da.

4

¹ Nant'án daanoht'ee, nohwánada'iziidíí bich'í' dá bich'í' ehyú ánádaaht'íí, ła'íí doo í'ánígo baa natsídaahkees da le'; nohwíí áldó' yaaká'yú nohwiNant'a' golíígo bídaagoh'ee.

² Dá da'ohkąąh nt'ée, ihédaanoht'ee daadeh'íí;

³ Néé áldó' nohwá da'ohkąąh, Bik'ehgo'ihí'nań nohwá ch'ígót'i'go nohwá be'ágodoliłhíí bighá, Christ baa na'goni'i doo bígózí da n'íí, bighá ha'ásitínií, baa yáhiilti' doolełgo:

⁴ Áí nnee bich'í' ch'í'nah ashle'go baa yashti' le'at'éeéhíí k'ehgo baa yashti' doolełgo shá da'ohkąąh.

⁵ Doo da'odlaa dahíi bitahyú ídaa daagonohdzaago nadaahkai, goldohíi ílíggo ádaanołsigo.

⁶ Dábik'ehn nohwil goch'oba'go yádaakti', íshih k'ehgo bee nohwiyaati' daadik'qshgo nnee daantúgeee hagog'éégo bich'í' hahdziihíi bídaagonołsı doleełgo.

⁷ Hago ánsht'eehíi dawa Tíkikas yaa nohwil nadaagolni' doleeł, án nohweBik'ehń biláhyú nohwik'isn nohwil daanzhóni, Bik'ehgo'ihí'nań yána'iziidi begondlihi, bił dała' na'isiidi nlii:

⁸ Áń nohwich'í' deł'áad, hago ádaanoht'ee shihíi yígoksihíi bigha, la'íi nohwijíi yil daagoyılshóó doleełgo;

⁹ Onésimus, shik'isn shil nzhóni, begondlihi, ałdó' nohwich'í' deł'áad, án nohwitahdı' nlii. Dzaagee ánağot'ihíi dawa yaa nohwil nadaagolni' doleeł.

¹⁰ Aristárkas, bił ha'áshítézi, Gozhóó, daanohwiłnii, Marcus ałdó', Bárnabas bilah bizhaazhé nłini, (án ilk'idá' la' nohwil nadaagosni' n': nohwaa nyaayúgo bich'í' k'íi daanohdzi' le'gá.

¹¹ La'íi Jesus, Justus holzéhi, ałdó', Gozhóó, daanohwiłnii. Ái zhá nnee circumcise ádaabi'deszaahíi bitahyú Bik'ehgo'ihí'nań bilakt'áhgee begoz'ánihíi bá bił nada'isiid, ái shil daagoyılshóó.

¹² Épaphras, nohwitahdı' nłini, Christ yána'iziidi, Gozhóó, daanohwiłnii; án dábik'ehn bijíi dawa bee nohwá okaah, nłdzilgo nasoziigo, Bik'ehgo'ihí'nań nohwá hát'íni be'ádaanoht'eego, ilch'í'daanohwidilne' doleełgo nohwá okaah.

¹³ Díi bá bígonsı baa nagoshni', dázhó nohwaa daabiini'go, la'íi Laodicéayú daagolínii, Hierápolisyú daagolínii ałdó' yaa daabiini'.

¹⁴ Luke, izee nłini, nohwil daanzhóni, Demas biłgo, Gozhóó, daanohwiłnii.

¹⁵ Christ biláhyú ilk'isyú Laodicéayú daagolínii, Gozhóó, shá daabiłdohni, la'íi Nímphas ałdó', ínashood bikih yune'íla'ánađaat'ihíi biłgo, Gozhóó, shá daabiłdohni.

¹⁶ Díi naltsoos nohwitahyú hojídá' Laodicéayú ha'ánázéh yune' ałdó' hojii le'; nohwíi ałdó' Laodicéadi' naltsoosii ałdó' daahohshii.

¹⁷ Arkipas shá gádaałdohni, Hant'é nohweBik'ehń nasdziidi naa yiné'íi áńle' le'gá, doo dahgo da.

¹⁸ Shii Paul, dashii shigan bee, Gozhóó, nohwich'í' k'e'eshchii. Ha'ásitíni bínađaahni. Bik'ehgo'ihí'nań biłgoch'oba'íi bee nohwich'í' goz'aa le'. Doleełgo at'éé.

THE FIRST EPISTLE OF PAUL THE APOSTLE TO THE THESSALONIANS

¹ Shíí Paul, Silvánus, ła'íí Timótheus biłgo, Bik'ehgo'ihinań nohwitaa ła'íí Jesus Christ nohweBik'ehń biláhyú Thessalonícagee ínashood ha'ánátséhíí bich'í' k'eda'iilchii: Bik'ehgo'ihinań nohwitaa ła'íí Jesus Christ nohweBik'ehń biłgoch'oba'íí ła'íí bits'á'dí' ilch'ígont'ééhíí bee nohwich'í' goz'ąą le'.

² Dábik'ehn Bik'ehgo'ihinań bich'í' nohwa'ihédaandzigo nohwá da'ohiikąąh.

³ Nohwi'odłá'híí bighą nń'éégo ánadaaht'íłłí, nohwił ijóóhíí bighą nyeego nada'ohsiidíí, ła'íí Jesus Christ nohweBik'ehń nádáhíí ndaahohíhíí bighą dayúweh dahdaanołdóhíí Bik'ehgo'ihinań nohwitaa daahohiikąąhgee dábik'ehn bínadaahiilńiih;

⁴ Shik'ííyú, Bik'ehgo'ihinań bił daanohshóni, Bik'ehgo'ihinań hanánohwehesńilgo bídaagonłzj.

⁵ Yati' baa gozhóni baa nohwił nadaagohiilńi'dá' doo yati' zhá bee nohwich'í' yádaahiilti' da ni', ndi yati' binawod goljigo Holy Spirit nohwinkááyú yalti', áidí' da'aníihi bídaagosłsjid; nohwitahyú nahiikaidá' nohwíi nohwichą hago ánadaahiit'íłł lán shj n'íí bídaagonłsj.

⁶ NohweBik'ehń hik'e néé biłgo nohwedaanoł'tee daasolij; doo alch'idéyú nohwich'í' nagont'og da ndi, Holy Spirit binkááyú nohwił daagozhóógo yati' nádaagodo'ąą:

⁷ Áik'ehgo Macedóniagee ła'íí Akéyagee Jesus daayodlaaníi dawa nohwíi nohwi'at'e' daineł'jigo nohwikísk'eh ádaat'ee daasilij.

⁸ Macedóniagee ła'íí Akéyagee nńee nohwits'á'dí' Bik'ehgo'ihinań biyati' yídaagosłsjid, doo da'áígee zhá da, ndi ilts'á'yú aldó' Bik'ehgo'ihinań daahohdłąąhíí bigozjijid; áí bighą doo hagot'éégo nt'é daan'ńii bik'eh da.

⁹ Hagot'éégo nohwaa nkaihíí dabíi nohwaa nadaagolńi', ła'íí nohwíi k'e'eshchín bits'á'zhj' ádaasohdzaago Bik'ehgo'ihinań hináhi hik'e da'aníihi bá nada'ohsiid;

¹⁰ Ła'íí án biYe' yaaká'dí' nádáhíí biba' ádaanoht'eego nohwaa nadaagolńi', án daztsąądí' naadiidzaago áyíłaa, Jesus holzéhi, Bik'ehgo'ihinań hashkeego nohwiniidaagodiléhíí yits'á' nohwiníli at'éé.

2

¹ Shik'ííyú, doo daazhógo nohwaa nkai dahíi nohwíi bídaagonłsj:

² Philippi golzeegee ilk'idá' nchó'go nohwich'í' na'isdziidgo nohwiniidaagodeszaa bídaagonłsj, ndi áí bikédí'go nńee nohwich'í' nada'iziid ndi Bik'ehgo'ihinań binkááyú doo bédaahiildzid dago Bik'ehgo'ihinań biyati' baa gozhóni baa nohwił nadaagosiilńi'.

³ Ilch'ígont'aahíi doo lé'ichoohíí bits'á'dí'go da, ła'íí doo nchó'go nats'íikeesíi bits'á'dí'go da, doo nńee bich'í' nahich'aago da:

⁴ Áidá' yati' baa gozhóni baa nadaagohiilńi'go Bik'ehgo'ihinań biłdábik'ehgo nohwá ngon'ąą, áik'ehgo nńee doo bił daagoyilzhóógo da, áidá' Bik'ehgo'ihinań nohwijíi nayíntaahíi zhá bił goyilzhóóhíi bighą yati' baa gozhóni baa nadaagohiilńi'.

⁵ Nohwíi nohwá bídaagonłsj, doo daazhógo ádaan'ńiigo yati' baa gozhóni bee nohwich'í' yádaahiilti' da, doo dawahá idáhadaahiit'jigo bił yaa na'siiltsooz da: áí Bik'ehgo'ihinań nohwá yígółsj:

⁶ Doo nńee daanohwidnłsjhíi biká daadéet'jigo da, doo daanohwidinołsigo da, ła'íí aldó' doo daanohwidnłsigo da, Christ binal'a'á daandliłhíi bighą nohwída'dokeed le'at'éhi, áidá' doo ágádaan'ńii da, áik'ehgo doo nadaanohwinłt'og da.

⁷ Áidá' nohwitahyú nahiikaidá' nń'éégo ádaanohwinzj ni', isdzán bichągháshé nń'éégo áyíłsjhíi k'ehgo:

⁸ Dázhó nohwil daanohshoqohíí bigha Bik'ehgo'ihí'nań biyati' baa gozhóni baa nohwil nadaagohiilni', ndi doo áí zhá da, danée nohwaa ádaadint'aah, nohwik'íí daandzihíí bigha.

⁹ Shik'ííyú, nada'idziid n'íí, góyéégo nohwich'í' nadaagowaa n'íí bínádaakñiih: Bik'ehgo'ihí'nań biyati' baa gozhóni baa nohwil nadaagohiilni'dá' doo nadaanohwinkł'og da doleehíí bigha t'é'gee hik'e jjiígee nada'idziid ni'.

¹⁰ Akú, Jesus daahohdlaqahíí, nohwitahyú nahiikai n'dá' daagodinlzigó ádaant'eego, dávik'ehyú ádaant'eego, la'íí doo hadín nt'é nohwik'izhí' yidi'aah dago ádaant'ee ni' nohwá bídaagonołsı, Bik'ehgo'ihí'nań ałdó' nohwá yígółsı:

¹¹ Díí ałdó' nohwá bídaagonołsı, nnee bichagháshé yich'í' yádaakti'híí k'ehgo, néé ałdó' dała'á notjigo nohwil daagozhóqógo ádaanohwidle' ni', la'íí nohwil ch'ídaagosiit'ąą ni',

¹² Bik'ehgo'ihí'nań bik'eh sohtjigo daahinohnaa le', daanohwił'nñiid, án bilakt'áhgee la'íí bits'á'dindláádíí goz'ąą yune' daanohwokéed.

¹³ Díí ałdó' bigha Bik'ehgo'ihí'nań dába'ihédaandzi nt'éé, Bik'ehgo'ihí'nań biyati' baa nohwil nadaagohiilni' n'íí nádaago'ąądá', doo nnee biyati'híí k'ehgo da ndi da'anii Bik'ehgo'ihí'nań biyati'híí bigha nádaagodo'ąą, áí yati' daahohdlaqahíí nohwiyi' nł'éégo na'iziid.

¹⁴ Nohwíí, shik'ííyú, Judéayú Christ Jesus binkááyú Bik'ehgo'ihí'nań daayokaqahgo ha'ánáshéíí bedaanot'ee daasolij, áí Jews daanliiníí biniidaagodnłsıhíí k'ehgo nohwíí ałdó' nohwitahyú daagolíníí nohwiniidaagodnłsı:

¹⁵ Jews daanliiníí bik'ehgo Jesus nohweBik'ehń zesdij, Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú nada'iziid n'íí ałdó' nadaitseed, la'íí néé nohwiniidaagodnłsı; áí Bik'ehgo'ihí'nań doo yilgoyikshóq da, la'íí nnee dawa yich'í' nada'iziid:

¹⁶ Doo Jews daanlij dahíí bich'í' yádaahiilti'go hasdákáh doleehíí doo hádaanohwit'ij dahíí bigha dabíí bincho'íí ląágo ádaayoliik; áík'ehgo áníta Bik'ehgo'ihí'nań hashkeego biniidaagodiléhíí biká'zhí' ádaile'.

¹⁷ Shik'ííyú, dét'ih nohwits'á' ohiikai, k'adíí doo daakti'ij da ndi nohwijíí bee dała'á daandlij, la'íí k'azhą nádaanohwiłtséh.

¹⁸ Áík'ehgo ch'éh nohwich'í' nádnkáhgo ádaahiit'ij, shíí Paul, doo ałch'ídndi nohwich'í' nádishdáh háshıt'íí, ndi ch'iidn nant'án t'ąazhı' daanohwotą'.

¹⁹ Jesus Christ nohweBik'ehń nádzáágo bińáál nł'éhishą' ndaahóndlii? Nt'éshą' bigha nohwil daagozhóq doleel? Nt'éshą' bigha dant'é hobijhíí nohwaa hit'áah doo? Nohwíí nohwichą go'íí.

²⁰ Nohwíí nohwichą ídaada'óndlii, la'íí nohwíí nohwichą nohwil daagozhóq.

3

¹ Dázhó nohwa'ikodaanihiidziij hádaahiit'ijhíí bigha dasahndi Athensgee siikeehíí nohwil dávik'eh;

² Áík'ehgo Timótheus, nohwik'isn, akú odaasiil'a', án Bik'ehgo'ihí'nań yána'iziidi, Christ baa yati' baa gozhóni baa yádaahiilti'go bił nada'idziidi, án nohwi'odla' nłdzilgo ádaanohwile'go la'íí nohwidag yałti'go nohwich'í' odaasiil'a':

³ Goyéégo nohwich'í' nagowaahíí bigha nnee doo la' bi'odla' yits'á'zhı' anne' da doleehíí bigha nohwich'í' odaasiil'a': dánohwíí bídaagonołsı goyéégo nohwich'í' nagowaago nohwá goz'ąą.

⁴ Da'anii akú nohwil naháataqáda' nohwil nadaagohiilni' n', goyéégo nohwich'í' nagowaa doleelgo; áí begolzaago bídaagonołsı.

⁵ Na'íntaahíí dánko nanohwíneztaqad nolj dant'éhéta bee, áík'ehgo nohwitahyú nohwinasdziidíí da'íłjzhı' hileeh nolj nsigo dázhó nohwa'ikoniisij hasht'jigo nohwi'odla'íí bígonsijhíí bigha la' nohwich'í' oł'a'.

⁶ K'adíí Timótheus nohwits'á'dí' nohwaa nadzáágo nohwi'odla'íí, nohwi'íj'óóníí bílgo dázhó nht'éeego yaa nohwił nagolni', nht'éeego dábí'ehñ nohwinádaaht'ííh laa, la'íí néé k'azhá nádaanoht'ííh k'ehgo nohwíí k'azhá nádaanoht'ííh go nohwił nagolni':

⁷ Áík'ehgo shik'ííyú, néé nohwich'í' nadaant'ogee la'íí góyéego nohwich'í' nagowaagee nohwíí nohwił nohwił nádaagoj'ogoh, nohwíí nohwi'odla'íí bigha:

⁸ K'adíí da'anii daahin'naa, nohweBik'ehñ binkááyú nkdzilgo nasozííhíí bigha.

⁹ Bik'ehgohin'naahíí binadzahgee dázhó nohwił nohwił daagozhóq, áík'ehgo hagog'éeegoshá' Bik'ehgo'ihí'nañ nohwił ba'ihédaandzi doleel?

¹⁰ T'é'gee hik'e jügee dáda'ohiikaah nht'ée, nádaanoht'ííh hádaaht'ííhíí bigha, nohwi'odla'íí la' t'ah doo be'ádaanoht'ee da shíhíí nht'éeego nohwá ánáln'e'go hádaaht'íí.

¹¹ Bik'ehgo'ihí'nañ dabíí, án nohwiTaa níni, la'íí Jesus Christ nohweBik'ehñ, nohwich'í' nkáhíí nohwá ilch'í'gole' ndi at'ée.

¹² Líl daanoht'ííhíí la'íí nnee dawa nohwił daanzhooníí nohweBik'ehñ dayúweh nohwá ígohiigháhgo áyíłs'í le', néé nohwich'í' ádaant'eehíí k'ehgo:

¹³ Jesus Christ nohweBik'ehñ nnee báhadaadeszaahíí yil nakáhgo, Bik'ehgo'ihí'nañ nohwiTaa binadzahgee nohwíí doo baa dahgoz'aa dago, la'íí nch'í'í da'ád'íhgo godilz'íhgo ánohwile' doleehíí bigha ágádaanoht'ee.

4

¹ Díí áldó', nohwik'ííyú, nádaanoht'ííhíí, la'íí Jesus nohweBik'ehñ biláhyú nohwiłdag yádaaht'íí, nohwił ch'ídaasiit'aaht'íí bik'ísk'ehyú ádaanoht'ee le', la'íí Bik'ehgo'ihí'nañ bíl daagonolshóqo dayúwehyú ágádaanoht'ee le'.

² Jesus nohweBik'ehñ nohwinkááyú yati' bik'ísk'eh ádaanoht'eego nohwił ch'ídaasiit'aaht'íí bídaagonol'sí.

³ Bik'ehgo'ihí'nañ hadaanoht'ííhíí go hádaanoht'íí, doo nant'í' nahkaigo da:

⁴ Dala'á not'íígee nohwits'íhíí daadinoht'íígo, la'íí nch'í'í doo bee ánadaht'íí dago ídaa daagonohd'aa;

⁵ Doo Jews daanlii dahíí, Bik'ehgo'ihí'nañ doo yídaagoht'íí dahíí, ádaht'ííhíí k'ehgo nch'í'í go hádaht'íí doo baa ádaanoht'aa da:

⁶ Nnee doo nt'ée bee la'ííhíí yich'í' na'iziid da le': díí k'ehgo doo bik'ehyú ádaht'ee dahíí dawa nohweBik'ehñ yiniidaagodile'go ilk'idá' nohwił nadaagosilni'.

⁷ Bik'ehgo'ihí'nañ doo nch'í'í go ádaht'ee doleelgo daanoht'ííhíí da, ádá' daagodilz'í doleelgo daanoht'ííhíí.

⁸ Hadíí díí yati'íí doo il'í dago yaa natsekeesíí, doo nnee yich'í' at'ée da, ádá' Bik'ehgo'ihí'nañ, Holy Spirit nohwaa daidez'aaníí, án doo il'í dago yaa natsekees.

⁹ Bik'ehgo'ihí'nañ dabíí ilk'idá' k'í daanoht'ííhíí go nohwił ch'ídaagoz'aa: áík'ehgo nohwik'isyú nohwił daanzhoqo doo hagog'éeego ágánanoht'ííhíí go nohwich'í' k'e'eshchii bik'eh da:

¹⁰ Macedóniagee nohwik'isyúhíí da'anii dawa nohwił daanzhoq; dayúweh ágádaanoht'ee go nádaanoht'ííhíí;

¹¹ La'íí nkegohen'áágo daagonoh'íí go bídaagonol'aah, nohwinasdziidíí dánohwíí nádaanoht'ííhíí go le', dánohwíí nohwigan bee nohwinasdziidíí ádaht'íí le', ádaanoht'ííhíí n'íí k'ehgo;

¹² Ágádaanoht'ee yúgo doo nohwitahyú daanlii dahíí daanoht'ííhíí doleel, la'íí doo nt'ée bíd'íh ádaanoht'ee da doleel.

¹³ Shik'ííyú, da'ilhoshíí hagog'ádaht'ee shíhíí bídaagonol'ííhíí go hasht'íí, doo daachag da doleehíí bigha, dahazh'í' ihí'naa doo ndaayohíí dahíí daachagíí k'ehgo.

¹⁴ Jesus daztsaa'dí' naadiidzáhi daahohiidlaayúgo, da'ái k'ehgo áldó' hadíí Jesus daayodla'aa go da'ilhoshíí Bik'ehgo'ihí'nañ Jesus bílgo yil nakáhi at'ée.

15 Díí nohweBik'ehń ádaanoht'ee, ádaanoht'ee, nohweBik'ehń nánáágo nées t'ah daahin'naago kú naháataaní nanezna'íí doo dabíntsé nkáh da.

16 NohweBik'ehń ádíí hadodziigo dabíí yaaká'dí' bíł nkegowáh, Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á yaaká'yú da'tiséyú sitínihií hadziigo, Bik'ehgo'ihí'nań beshdilwoshé yee ánniidgo: áígee Christ daayodlaago nanezna'ihíí da'itsé naadikáh:

17 Áídí' nées t'ah daahin'naago kú naháataaní, áí bíł dała' yaak'os biyi'zhí' nánohwidi'do'nił, áígee nohweBik'ehń baa nkáh, áídí' godezt'i'go dahazhí' nohweBik'ehń bíł daandlii doleel.

18 Áí bighą díí yati'íí bee ildag yádaakti' le'.

5

1 Shik'íyú, hagee goldohíí, hagee yołkaakíí Jesus nádaakíí doo bighą nohwich'í' bek'e'eshchii da.

2 Dánohwíí ilk'idá' nht'éégo bídaagonołsı, nohweBik'ehń nádaakíí bijji in'ijhií t'é'go nagmaahí k'ehgo nadáh.

3 Nkegohen'áą, daaniidá' isdzán bizhaazhé goleehego bíł nádi'dinihií k'ehgo dágosiłe goyéégo goldohíí bee baa godogaak; doo bee bits'á' gónáhgo da.

4 Áídá' nohwíí shik'íyú, doo chagołheeyú nahkai da, áík'ehgo áí bijjihií doo in'ijhií k'ehgo bee nohwaa godogaal da.

5 Nohwíí dawa idindlaád zhińéégo, jji zhińéégo ádaanoht'ee: doo t'é' zhińéégo da, doo chagołheel zhińéégo ádaant'ee da.

6 Áí bighą halaą, doo da'iilwosh da le', la' ádaat'eehíí k'ehgo, áídá' daadéet'ijgo ídaa daagondzaą le'.

7 Hadíí da'ihoshíí t'é'go da'ihosh, hadíí bíł nádaagodeyisíí t'é'go bíł nádaagodeyis.

8 Áídá' nées, jji zhińéégo daandliinií, halaą, ídaa daagondzaą le', nohwi'odla' la'íí nohwi'ijóóníí besh nohwił naztaąhíí k'ehgo ádaagohiidle' le'; hasdáhiikáhíí ndaahóndliihíí besh ch'ahíí k'ehgo ádaagohiidle' le'.

9 Nohwiniidaagodile'íí Bik'ehgo'ihí'nań doo nohwá hát'íí da, áídá' nohweBik'ehń Jesus Christ biláhyú hasdánkaahgo nohwá ngon'áą,

10 Áń nohwá daztsaąhíí bighą daahin'naa dagohíí nane'na' ndi dabíí bíł daagondlii doleel.

11 Áí bighą dayúweh nohwił daagozhógo ádaakinołzigo hadag ádaakinołzı le', ilk'idá' ágádaanoht'eehíí k'ehgo.

12 Nohwik'íyú, díńko nádaanoht'eehíí, nohwił ch'idaago'aahíí daadinołsı le';

13 Nada'iziidhií bighą daadinołsıgo nohwił daanzhógo le'. Nkegohen'áání nohwiłahyú begoz'ąą le'.

14 Shik'íyú, bíł daagoyehíí, nada'ohsiid daabildohni, bijji doo nldzil dahíí bidag yádaakti', doo nldzilgo nazji dahíí bich'odaahnii, la'íí nnee dawa bich'í' nht'éégo ádaanoht'ee, daanoht'ee.

15 Dahadín doo bik'ehyú ádaanoht'ee, dayúgo doo iké'dená ágánadaahdle' da, áídá' ilch'í' nht'éégo ádaanoht'ee, la'íí nnee dawa bich'í' nht'éégo ádaanoht'ee.

16 Dá nohwił daagozhógo nt'éé le'.

17 Dá da'ohkaąh nt'éé le'.

18 Dawahá bighą ihédaanoht'ee: díí k'ehgo Bik'ehgo'ihí'nań nohwá hát'íí, Jesus Christ biláhyú.

19 Holy Spirit doo t'ąązhí' daahonoht'ee da.

20 Bik'ehgo'ihí'nań binkáayú yaakti'íí, yaa yádaakti'íí doo da'ílinégo baa natsídaahkees da.

21 Dawa ntsé bídaanoht'ee; nht'éégo ágot'eehíí nldzilgo daahonoht'ee.

²² Áídá' doo bik'ehyú ágot'ee dahíí dawa bits'á'zhì' ádaanoht'ee le'.

²³ Bik'ehgo'ihì'nań, bits'á'dí' ilch'ì'gont'ééhíí, dabíí hadaanoht'eele'; nohwispirit-híí, nohwiyi'siziiníí, nohwits'í bilgo dahot'éhé doo hagot'éégo nohwaa dahnagoz'ąą dago nohweBik'ehń Jesus Christ nádaalzhi' Bik'ehgo'ihì'nań ádaanoht'eele' doleelgo nohwá oshkaąh.

²⁴ Nohwiká ánniidń da'áníyú át'éhi nlii, án dawa łayile'.

²⁵ Shik'íyú, nohwá da'ohkaąh.

²⁶ Nohwik'íyú dawa daagodinolsigo daahohts'os le'.

²⁷ NohweBik'ehń shinkááyú gádaanoht'eele', Díí naltsoosíí nohwik'íyú, ínashood daanlíni, dawa bich'ì' daahohshíí.

²⁸ NohweBik'ehń Jesus Christ bilgoch'oba'íí bee nohwich'ì' goz'ąą le'. Doleelgo at'éé.

THE SECOND EPISTLE OF PAUL THE APOSTLE TO THE THESSALONIANS

¹ Shíí Paul, Silvánus, ła'íí Timótheus biłgo, Bik'ehgo'ihinań nohwiTaa ła'íí Jesus Christ nohweBik'ehń biláhyú Thessalonícagee ínashood ha'ánátséhíí bich'í' k'eda'iilchii:

² Bik'ehgo'ihinań nohwiTaa ła'íí Jesus Christ nohweBik'ehń biłgoch'oba'íí ła'íí bits'á'dí' ilch'í'gont'ééhíí bee nohwich'í' goz'ąą le'.

³ Shik'ííyú, dávik'ehn Bik'ehgo'ihinań bich'í' nohwa'ihédaandzi doleełgo at'éé, áí dávik'eh, nohwi'odla' nchaa holeeł, ła'íí dała'á notíjgee dayúweh kıl daanojjoqohíí bighą;

⁴ Áík'ehgo ínashood Bik'ehgo'ihinań daayokaąhgo ha'ánátséhíí nagoz'ąą yune' nohwaa da'óndliigo nohwaa nadaagohiilni', iltah at'éégo bee nohwich'í' nada'idziidgee ła'íí nohwich'í' nadaagont'ogee bidag ádaanoht'eehíí ła'íí nohwi'odla' nđzilgo bee nasozíjhíí bighą:

⁵ Díí bee Bik'ehgo'ihinań dávik'ehyú nohwaa yałti'go bígózi, bíí bilakt'áhgee goz'ąą yune' ohkáhíí bik'ehgo sohtjigo nohwił ołtag, áí bá nasozíjhíí bighą nohwiniidaagont'ée:

⁶ Díínko Bik'ehgo'ihinań bił dávik'eh, hadíí nohwich'í' nada'iziidíí, da'ágát'éégo Bik'ehgo'ihinań bits'á'dí'go bich'í' naná'hi'níłi at'éé;

⁷ Áídá' nohwíí nohwich'í' nadaagont'ogíí ła'íí néé biłgo dała' hadá'hiidzoł doleeł, Jesus nohweBik'ehń binal'a'á yaaká'yú daagolíni, dák'a'adaat'éhi biłgo yaaká'dí' yił ch'í'nah ádelzaahíí bijji,

⁸ Hadíí Bik'ehgo'ihinań doo yídaagołsi da lán shíhíí, hadíí Jesus Christ nohweBik'ehń nł'éégo baa na'goni'íí doo yikísk'eh ádaat'ee da lán shíhíí, Bik'ehgo'ihinań ko' dahdinahíí biyi' yiniidaagodolił:

⁹ Doo nnágot'i' dago biniidaagodilne'go bił ch'ígódeeh, nohwe Bik'ehń ła'íí binawod bits'á'dindláádíí bits'á' bida'dentąągo biniidaagodilne';

¹⁰ Nádáhíí bijji hadíí báhadaadeszaahíí binkááyú Christ ízisgo ye'at'ééhíí ch'í'nah alne', ła'íí daabosdlaądíí dawa bił díyadaagot'ee doleeł, (baa nohwił nadaagosiilni' n'íí daayosdlaądhíí bighą).

¹¹ Díínko bighą dávik'ehn nohwá da'ohiikaąh, Bik'ehgodaahii'naahíí nohwíká ánniidíí bik'eh sohtjigo nohwił ołtag doleeł, ła'íí nł'éégo ágot'ee zhinéégo hádaaht'iiníí ła'íí nohwi'odla' bee nada'ohsiidíí dabíí binawodíí bee nohwá laidolił:

¹² Áík'ehgo nohwiłáhyú Jesus Christ nohweBik'ehń bizhi' ba'ihégoł doleeł, ła'íí nohwíí aldo' Jesus biláhyú nohwa'ihégoł doleeł, Bik'ehgodaahii'naahíí ła'íí Jesus Christ nohweBik'ehń biłgoch'oba'íí bik'ehgo.

2

¹ Nohwik'ííyú, Jesus Christ nohweBik'ehń nádáhíí ła'íí bich'í' íła'ádaahi'ne' doleełíí baa yádaahiilti'go nánohwohiikaąh,

² Spirit at'éé daach'iníihíí bee, yati' bee, dagohíí naltsoos nohwits'á'dí' daach'iníihíí bee, Christ nádáhíí bijji ilk'idá' bee nohwaa gonyáá ba'ikodaanohsiyúgo, doo nohwił nagoki da le', doo ląągo natsídaahkees da le'.

³ Doo hagot'éégo nnee ła' nohwich'í' nach'aa da le': áí bijji doo hwaa baa gowáh da, ntsé nnee láni nanánihidéh doleełgo zhą, ła'íí nnee dázhó ncho'i ye'at'éhi ch'í'nah hileeh, án da'íłií hileeh doleełgo gozlíni;

⁴ Áń Bik'ehgo'ihinań daabidi'níihíí ła'íí dawahá daach'okaąhíí dawa yich'í' na'iziidgo yitigo idéstji doleeł, Bik'ehgo'ihinań daach'okaąh goz'ąą yune' Bik'ehgo'ihinań idíłdi'niigo dahsdaa doleeł.

⁵ Ya' doo bínádaahniih da, t'ah nohwił nashkaidá' díí baa nohwił nagoshni' ni'?

6 Dázhò nchò'i ye'at'éhi t'ah nt'é t'ąązhì' botą'íí bídaagonoksj, ch'í'nah alne'íí t'ah doo hwahá biká' ngonáh da.

7 Nchò'go ágot'eehíí doo bígózi da n'íí ilk'idá' na'iziid: t'ąązhì' botą'íí k'ihzhì' alzaazhì' t'ąązhì' botą' doleel.

8 Áníita dážhò nchò'i ye'at'éhi ch'í'nah hileeh, án nohweBik'ehń biyol bee bidizołheel, nádaałgee bits'ą'dindláádíí bee bidizołheek.

9 Áí nchò'i ye'at'éhi, ch'iidn nant'án, Satan holzéhi, higháhgo ábile', án binawod golíigo godiyihgo be'ígóziníí ła'íí ízigo áná'ol'ííhíí k'ehgo áná'ol'íí ágodil'íí doleel,

10 Áí nchò'i ye'at'éhihíí na'ich'aahíí yil higháh, áí bee nnee nadaach'aa doleelgo; áí nneehíí da'anii ágot'eehíí bil daanzhọyúgo hasdakáh le'at'éhi, doo hádaat'íí dahíí bighą da'íí hileeh.

11 Doo hádaat'íí dahíí bighą Bik'ehgo'ihí'nań natsekees k'izé'idilteehíí biká'zhì' ádaile', áík'ehgo lé'ichoohíí daayodląą doleel:

12 Áík'ehgo nnee da'anii ágot'eehíí doo daayodląą dago nchò'go ágot'eehíí bil daanzhooníí dawa ch'iidn bikọ' dilth' yuyaa bándagodot'aal.

13 Shik'íyú, Bik'ehgo'ihí'nań bil daanohshóni, Holy Spirit hadaanohwiheznilgo ła'íí da'anii ágot'eehíí daahohdląągo dantsé godeyaadá' Bik'ehgo'ihí'nań hasdánohwińilgo nohwá ngon'ąą, áí bighą dábik'ehn nohwichą Bik'ehgo'ihí'nań ba'ihédaandzi doleelgo at'éé:

14 Jesus Christ nohweBik'ehń bits'ą'dindláádíí bil daanohwíyée doleelgo yati' baa gozhóni bee nohwich'į' yádaahiilti'íí bee nohwíká ánniid.

15 Áík'ehgo shik'íyú, nłdzilgo nasozij, nohwiya' bee dagohíí nohwinaltsoos bee nohwil ch'et'ááníí daahohohtą'.

16 Jesus Christ nohweBik'ehń dabíí, Bik'ehgo'ihí'nań nohwiTaa bilgo, bil daanjọhíí, ła'íí bilgoch'oba'íí biláhyú dábik'ehn hadag ádaanohwińsiníí ła'íí nzhọgo ágot'eehíí nihóndliigo ádaanohwińsiníí,

17 Áń nohwijíí yune' nkegohen'ąągo ádaanohwińsj, ła'íí nkt'éego ánádaaht'íí hik'e nkt'éego yádaakti' doleelgo nadaanołwodgo ádaanohwile'.

3

1 Iké'yúhíí, shik'íyú, nohwá da'ohkąąh, nohweBik'ehń biyati'íí dagoshch'į' dahot'éhé nnee bitah dididlaadgo ya'ihédaanzj doleelgo, akú nohwitahyú ágot'eehíí k'ehgo bá da'ohkąąh;

2 Ła'íí nnee dabíí zhą bik'ehgo ádaat'eehíí, ła'íí doo bik'ehyú ádaat'ee dahíí bits'ą' nohwide'ńil doleelgo bá da'ohkąąh ałdó': nnee doo dawa bi'odlą' daagolíí da.

3 NohweBik'ehń da'áníyú át'éhi nlij, án nłdzilgo nasozijigo ánohwińsj, ła'íí nchọ'íí bits'ą'zhì' ánohwińsj.

4 Hadíí bee nohwá ndaagosiit'ąąhíí bikísk'eh ádaanoht'ee, ła'íí dayúweh begoldohgo ágádaanoht'ee doleelgo nohweBik'ehń biláhyú nohwaa da'óndlii.

5 NohweBik'ehń nohwijíí dawa bee Bik'ehgo'ihí'nań nohwil daanzhọą ánohwińsj le', ła'íí bidag ádaanoht'eego Christ biba' ádaanoht'eego ánohwińsj le'.

6 Shik'íyú, Jesus Christ nohweBik'ehń bizhi' biláhyú nłdzilgo nohwich'į' hahiidziigo gádaanohwiń'ńii, Nohwik'isn, ínashood nłni, doo na'iziid dahíí, nohwil ch'ídaagosiit'aaníí doo yikísk'eh at'éé dahíí bits'ą'zhì'go ádaanoht'ee.

7 Dánohwíí bídaagonoksj, nohwedaanoł'eego nzhọ: nohwitahyú nahiikaidá' néé nada'idziid ni';

8 Dá doo bich'į' nadaahi'ńííle doo hadín bil da'iidaą da ni'; áídá' t'ł'é'gee hik'e jiiígee nyeeo nada'idziid ni', doo ła' nadaanohwinkł'og da doleelhíí bighą:

9 Doo nohwá goz'ąą dahíí doo áí bighą ágádaahiit'íí da, ndi nohwedaanoł'tee doleelhíí bighą nohwińááládaahiit'íí ni'.

¹⁰ NohwitaHyú nahiikaidá' gádaanohwih'nii ni', Hadín doo na'iziid dahíi doo iyaa da le'.

¹¹ Nohwíi ła' doo nkt'éégo ádaanoht'ee dago nohwa'ikodaandzi, doo nada'ohsiid dago, doo nohwidildoo dahíi nadaanohwinkt'og łaa.

¹² Nnee ágádaat'eehíi Jesus Christ nohweBik'ehń biláhyú nkdzilgo bich'í' hahiidziigo gádaahn'niigo bidag yádaahiilti', Nkt'éégo nada'ohsiidgo dánohwíi nohwihidán daahsaá.

¹³ Nohwíi shik'íiyú, nkt'éégo ádaanoht'eehíi bik'e hohkáh hela'.

¹⁴ Díi naltsoosíi biyi' nohwiya'tíi nnee ła' doo yikísk'eh at'éé dayúgo, ái nneehíi dabídaagonohsiigo bits'á'zhí' ádaanoht'ee, ái bigha ídaayándzi doleel.

¹⁵ Ágát'éé ndi doo bik'edaadinohniigo baa natsídaahkees da, ndi nohwik'isnhíi k'ehgo bich'í' yádaakti'go bil ch'ídaagonoh'aah.

¹⁶ NohweBik'ehń, bits'á'dí' ilch'í'gont'ééhíi, dabíi dávik'ehn dawa bee ilch'í' gont'ééhíi nohwiká' áyíksí le'. Daanohwigha nohweBik'ehn nohwil daanlij le'.

¹⁷ Shíi Paul, Gozhóó, daanohwidishniigo dashíi shigan bee k'e'eshchii, díi k'ehgo shinaltsoos dawa biká' daaszoh: ái k'ehgo k'e'eshchii.

¹⁸ Jesus Christ nohweBik'ehń bilgoch'oba'íi daanohwigha bee nohwich'í' goz'aa le'. Doleelgo at'éé.

THE FIRST EPISTLE OF PAUL THE APOSTLE TO TIMOTHY

¹ Shíí Paul, Bik'ehgo'ihí'nań Hasdánohwińilíí, ła'íí Jesus Christ nohweBik'ehń shendaagoz'ąąhíí bighą binal'a'á nshłj; Jesus Christ biláhyú ihí'naa doo ngonel'ąą dahíí ndaahóndlii;

² Timothy, odlą' bee da'anii shiye' nlíni, bich'j' k'e'eshchii: Bik'ehgo'ihí'nań nohwiTaa ła'íí Jesus Christ nohweBik'ehń biłgoch'oba'íí ła'íí bits'ą'dí' aatét'íi ła'íí iłch'j'gont'éehíí bee nich'j' goz'ąą le'.

³ Macedóniayú déyáadá' ániłdéniiid n'íi k'ehgo nanánoshkaąągo gánániłdish'nii, Éphesus golzeeyú síndaadá' ła' nneehíí łahgo at'éégo iłch'ígó'aahíí doo bee iłch'ídaagonoh'aah da le', nłdzilgo daabilnńii,

⁴ Yati' daazhógo alzaahíí ła'íí hadín hadaakínest'aaníi doo ąąłzhj' baa na'gozńi' dahíí doo ídaayełts'ąą da le', daabiłnńii ałdó', ái łąągo łahadaagoch'ídit'ąhgo áile', ái Bik'ehgo'ihí'nań káńgon'ááníi doo łayolé' át'éé da, ái ko'odłą' zhą bee łaiile'.

⁵ Áidá' kojíi biyi' nzhóqogo, nłt'éégo ánách'it'jłł bígoch'ıksigo, ła'íí da'anii ch'odłąąhíí bighą koł ijqo doleelgo koł ch'ídaagont'aah:

⁶ Ái ła' nnee k'ihzhj' ádaaszaago łahadaadit'áhíí doo nt'é be'alńéhi yaa yádaakti'íi daasilj;

⁷ Bik'ehgo'ihí'nań yegos'áni yaa iłch'ídaago'aahíí daanłjigo hádaat'j; ndihíí nt'é daanłhíi ła'íí nt'é nłdzilgo yaa yádaakti'íi doo yídaagolsj da.

⁸ Áidá' begoz'aaníi nłt'éhi áile' bídaagonłzj, dábił'ehyú iłch'ígót'aahyúgo, ła'íí bikísk'eh ánádaach'it'jłlyúgo;

⁹ Díi ałdó' bídaagonłzj, begoz'aaníi nnee dábił'ehyú ádaat'eehíí doo bá álzaa da, ndi hadíi doo begoz'aaníi yikísk'ehyú ádaat'ee dahíí bá álzaa, doo da'dits'ag dahíí, Bik'ehgo'ihí'nań doo daidńsł dahíí, nchó'go ádaat'iinií, doo biłdaagodiyłh dahíí, ni' biká' nandeehíí zhą biłdaanzhóphíi, bitaa hik'e báą nadaiłtseedíi, ła'íí nnee nadaiłtseedíi bá álzaa,

¹⁰ Ła'íí nant'j' nakaihíi, nnee dabíi iłch'j' biini' daamba'íi yee ídaadiłchóphíi, nnee ch'a'odaayihiyeehíi, léda'ıłchoohíi, yáná'iti' yune' nadaach'aahíi, ła'íí dahadínta da'anii iłch'ígót'aahíi yits'ą'zhj' ádaat'eehíi, ái dawa begoz'aaníi bá álzaa;

¹¹ Ái da'anii iłch'ígót'aahíi Bik'ehgo'ihí'nań bits'ą'dí' baa gozhóni, biyati' nłt'éhi ba'ihégosini at'éé, ái baa nagoshńi'íi shaa godet'ąą.

¹² Christ Jesus nohweBik'ehń bich'j' ihénsj, án díi bighą bínensh'ąągo áshíılaa, sha'okíłhíi ła'íí bána'isiidgo áshíılaahíi shıł ołtago ba'ihénsj;

¹³ Shíi dabıntségo Jesus nchó'go baa yashti' ni', biniigodeshłaa ni', ła'íí hoshch'iid ni': áidá' Bik'ehgo'ihí'nań shaa ch'ozbaad, doo bígonsł dayú, ła'íí doo oshdłąą dayú ásht'jł lék'ehíi bighą.

¹⁴ NohweBik'ehń biłgoch'oba'íi shich'j' an'odaazłj, odlą' ła'íí ił'ijóónii Christ Jesus biláhyú nohwíyéehíi ałdó' shich'j' an'odaazłj.

¹⁵ Díi ágolzeehíi da'anii ágolzéhi, nnee dawa daayodłąągo dábił'eh, Christ Jesus nnee nchó'go ánádaat'jłłhíi hasdáyihiniłhíi bighą ni'gospdzán biká'zhj' nyáá; shíi ái itah dážhó itisgo nchó'ihíi nshłj ni'.

¹⁶ Shíi dantsé shiláhyú Jesus Christ dážhó shágoho'aakíi ch'í'nah áile'híi bighą Bik'ehgo'ihí'nań shaa ch'ozbaad, áik'ehgo bikédí'go hadíi da'odłąągo ihí'naa doo ngonel'ąą dahíi yee daahinaa doleelíi ałdó' yágoho'aal doleelíi shágoho'aal n'íi bee bígózi doleelíi bighą Bik'ehgo'ihí'nań shaa chozbaad.

¹⁷ Áik'ehgo ízigo Nant'án, dahazhj' golínihi, doo datsaah dahi, doo hit'jł dahi, Bik'ehgo'ihí'nań dabížhą goyánihi, doo ngonel'ąą dayú dahazhj' daabich'ıdnłsł ła'íí dážhó ba'ihédaach'inzi le'. Doleelgo at'éé.

18 Timothy shiye', dabíntségo Holy Spirit binkááyú naa yaakti' n'íi k'ehgo naa go-densh'aahgo gáníldishnii, Ái naa nagolni' n'íi k'ehgo nkt'éégo nagonlkáad le';

19 Ni'odla' nldzilgo hótá', la'íi nkt'éégo ánánt'íiíí ádígonlzi le'; la' bi'odla' doo daayotá' dago daabi'odla' doo nt'é da silij, tsina'eekíi nihiltqodhíi k'ehgo:

20 Ái Hyméneus la'íi Alexánder daaholzéhi itah; ái Bik'ehgo'ihí'naán doo nchq'go yaa yádaakti' dago yídaago'aah doleelhíi bigha ch'iidn nant'an, Satan holzéhi, bich'í' bidéhid, yiniidaagodilne' doleelgo.

2

1 Áik'ehgo dantségee, nnee dawa yá da'dohkéedgo, yá náda'ohkáahgo, Bik'ehgo'ihí'naán yił daanlijgo yá da'ohkáahgo, la'íi ba'ihédaanohsigo yá da'ohkáah le', daanohtwíldishnii;

2 Ízisgo nadaant'aahíi hik'e nnee yedaabik'ehíi dawa bá da'ohkáah le'; nkegohen'áágo k'ídaalón'niigo daahii'naa doleelhíi bigha, Bik'ehgo'ihí'naán bikísk'eh ádaant'eego la'íi dawa daadinlziigo.

3 Ágát'éégo da'ohiikaahíi Bik'ehgo'ihí'naán Hasdánohwiñiikíi bił nkt'éé la'íi bił dávik'eh;

4 Án nnee dawa hasdáyihiniil hik'e da'anii ágot'eehíi yídaagolsi hat'íi.

5 Bik'ehgo'ihí'naán dała'á nlii, Bik'ehgo'ihí'naán hik'e nnee bigizhgee siziinii dała'á, án Jesus Christ, nnee silijgo nyáhi;

6 Án nnee dawa ádaidet'áago yá nada'iznil, nnee binchq'íi yits'áyíníiigo, Bik'ehgo'ihí'naán ngon'áá n'íi biká' ngonyáágo ch'í'nah silij.

7 Ái baa yánáshti'go hik'e bá shides'a'go, la'íi doo Jews daanlij dahi odla' hik'e da'anii ágot'eehíi bił ch'ígonsh'aahgo háshi'doltij; (Christ biláhyú da'anii ádishnii, doo lé'ishchoogo da.)

8 Ái bigha dahayú nnee da'okaahgo hasht'íi, bił daagodiyihgo bigan ts'ídag yee dah-daadolnih, doo hadaashkeego da, la'íi doo biini' nakigo da.

9 Isdzáné daanlíni aldó' da'ákoahgo ik'eda'asdlaa le', doo ídaada'odlíigo da, la'íi biini' daagolijgo ídaa daagodzaago; doo dábitsizil zhá binasdziidgo da, doo óodo hik'e dilkqohé la'íi diyagé lán ílínií yee ik'ena'asdlaaigo da;

10 Áidá' nkt'éégo ánadaat'íiíi yee ik'eda'asdlaa le', (ágádaat'íiíi isdzáné Bik'ehgo'ihí'naán bikísk'ehyú ádaant'ee daaníihíi dávik'eh.)

11 Isdzán níni dant'éheego ígo'aah le', idits'ago.

12 Isdzán doo la' nnee yił ch'ígó'aahgo baa godensh'aah da, nnee doo yá nant'aa da doleel aldó', ndi dant'éhee at'éé le'.

13 Adam dantsé ábi'delzaa, Evehíi ikédí'go ábi'delzaa.

14 Bich'í' na'dishch'a'íi doo Adamhíi da, áidá' isdzánhíi bich'í' na'dishch'a'go Bik'ehgo'ihí'naán, Dah, biñiihíi dáytisyú ádzaa.

15 Ágát'éé ndi isdzáné daanlíni ikchiigo biniigodilne' ndi dá yił ch'íhikáh, dayúweh da'odlaago, dawa bił daanzhogo, bił daagodiyihgo, la'íi biini' daagolijgo daahinaayúgo.

3

1 Díi da'anii ágolzéhi, Nnee la' ínashood yinádéz'iinii binasdziidíi hát'íyúgo aí na'idziid nkt'éhi hat'íi.

2 Ínashood yinádéz'iinii, bishop holzéhi, doo hagot'éégo baa dahgosit'aa dahíi nlii le', bi'aa dała'áhi, ádaagodzaa, biini' golíni, bi'at'e' nkt'éhi, bista' nakáhíi bił nzhóni, la'íi nkt'éégo ikch'ígó'aahíi nlii le';

3 Doo idlaa dahíi, doo dagoshch'í' bágochijh dahíi, bestso doo yidáhzhí' nlii dahíi; áidá' kóni' k'ehgo at'éehíi, nzhogo at'éehíi, doo dawahá ídáhát'íi dahíi nlii le';

4 Án bigowagee bichagháshé nkt'éégo yá nant'aa le', bichagháshéhíi daabidits'ago, la'íi daabidnksigo;

5 (Nnee bichagháshé doo nlt'éégo yá nant'aa dayúgo, hagog'éégo Bik'ehgo'ihinañ daayokaahgo ha'ánáshíí nlt'éégo áyíłsı doleeł?)

6 Doo áníí ínashood siljıhıı da, ágát'éhi nlijıyúgo, itisdo da'idolteelgo ıda'odlıı lək'eyúgo, dánko ch'iidn nant'án bángot'aahıı k'ehgo bángodot'aal.

7 Dayúwehyú áldó' doo ínashood daanlijı dahıı nlt'éégo yaa nadaagolnı'ıı nlijı le', doo ágát'éhi nlijı da lək'eyúgo, dánko baa dahgot'aah doleeł, ch'iidn nant'án biljızh yune' odotłish.

8 Tédaat'iyéhi nlt'éégo ádaayılınıı, deacons daaholzéhi, áldó' biini' daagoljı le', doo nakiyú yádaaktı' dahıı, bestso doo yidáhzhı' nlijı dahıı daanlijı le';

9 Nlt'éégo ánadaat'ıı yıdaagolıgo ilch'ıgót'aahıı da'ohiidlaanıı doo bıgózı da n'ıı daayotą' le'.

10 Áı áldó' dantsé nabıda'dintaah le'; áídı' doo baa dah daagost'áni da lək'eyúgo, deacons daanlijı doleeł.

11 Da'ágát'éégo daabi'aahıı biini' daagoljı le', doo ch'inıı daanıı dahıı daalijı le', ıdaa daagodzaago dawa bee daagondlijı le'.

12 Deacons daanlıni bi'aa dałá'á le', bichagháshé ła'ıı bigowagee dawa nlt'éégo yá nant'aa le'.

13 Deacons daanlijıgo nlt'éégo nada'iziidyúgo, nnee nlt'éégo baa natsıdaakesihıı ła'ıı Christ Jesus bits'á'dı' odlą'ıı doo biini' daaháh dago yá sizijıhıı daayosbaą.

14 Dət'ıhégo nich'ı' hisháal doleełıı bikádesh'ııgo díı nich'ı' k'e'eshchii:

15 Ndi doo hwahá da lək'eyúgo, Bik'ehgo'ihinañ bichagháshé bitahyú hago'at'éégo nlt'éégo ách'ıt'ééhıı bıgonłsıhıı bighą nich'ı' k'e'eshchii; áı Bik'ehgo'ihinañ hináhi daayokaahgo ha'ánáshé at'éé, áı da'anıı ágot'eehıı bee bıyah tsı n'áhi k'ehgo ła'ıı bee nłdzilgo begoz'áni at'éé.

16 Bik'ehgo'ihinañ bee da'ohiidlaąhi dázhó doo bıgózı da n'ıı da'anıı daan'niı, doo hadıı yighą na'idıłkidgo da: Bik'ehgo'ihinañ nnee k'ehgo nyáá, Holy Spirit biláhyú dáıık'ehyú át'ééhıı ch'ı'nah alzaa, Bik'ehgo'ihinañ binal'a'á yaaká'yú daagolıınıı daabo'ıı, doo Jews daanlijı dahıı bich'ı' yádaach'ıłti', nı'godzán biká'zhı' bi'dodlaą, ızisgo idindláadıı biyi' yúdag obi'doltjı lək'e.

4

1 Holy Spirit dáııgózıgo gánıı, Iké'yú goldohyú ła' odlą' yits'á'zhı' ádaane' doleeł, spirits k'ızéda'dılteehıı ła'ıı ch'iidn bits'á'dı' ilch'ıgót'aahıı hodaayést'saą;

2 Ágát'éégo ilch'ıdaago'aahıı ínashood ıdaadıl'ııgo léda'ilchoo; binatsekeesıı bésh sidogıı bee bıda'dinlıdhıı k'ehgo ádaat'ee, áık'ehgo nlt'éégo ádaat'eehıı dagohıı doo nlt'éégo ádaat'ee dahıı doo yıdaagolı da siljı;

3 Ágát'éégo ilch'ıdaago'aahıı nnonéhela' daayılınıı, ła' hidán doo daahsaą da, daayılınıı áldó', áıdá' Bik'ehgo'ihinañ áı hidánhıı áyılıaago nnee da'anıı ágot'eehıı yıdaagolıgo daayodlaanıı ya'ihédaanzıgo daayıyaąyúgo Bik'ehgo'ihinañ bıł dáıık'eh.

4 Bik'ehgo'ihinañ áyılıaahıı dawa daanłt'éé, áık'ehgo doo k'ihzhı' ádaile'go da, áıdá' ya'ihédaanzıgo daayıyaągo dáıık'eh:

5 Bik'ehgo'ihinañ biyati'ıı hik'e okaahıı bee nzhoggo alzaahıı bighą.

6 Jesus bee nohwik'ııyú daanlıni díı ilch'ıgót'aahıı bee bich'ı' yánánłtihyúgo, Jesus Christ nlt'éégo yána'iziıdıı nlijı doleeł, yati' daahohiidlaąhıı ła'ıı nlt'éégo ilch'ıgót'aahıı bikısk'eh hinááhıı bee nłdzilgo áńıłsı doo.

7 Yati' Bik'ehgo'ihinañ doo bik'eh dahıı, ła'ıı saan yati' daazhógo ádaagole'ıı doo óyınłts'ą da: Bik'ehgo'ihinañ k'ehgo ánt'éé doleełhıı bighą ıdınánıtaahgo bıgonł'áah.

8 Kots'ı nłdzıl doleełhıı bighą ıdınách'ıntaahıı ayáhágo ıłjı, áıdá' Bik'ehgo'ihinañ k'ehgo ách'ıt'éé doleełgo ıdınách'ıntaahgo bıgoch'ıl'aahıı, áı dázhó dawa bee ıłjı, díı ihı'naahıı biyi' nlt'éégo nohwá ngon'áą, ła'ıı iké'gee ihı'naahıı biyi' áldó'.

⁹ Díí ágolzeehíí da'anii ágolzéhi, nnee dawa daabodlaago dábik'eh.

¹⁰ Áí bigha nada'iidziid, la'íí ncho'go nohwaa yadaakti'híí bigha nohwiniidaagonkt'éé, da'anii Bik'ehgo'ihina'na' hínáhi bada'ondliigo, án nnee dawa hasdayihiniikíí nlij, dahadií da'aniiigo daabodlaanii zhá itisgo.

¹¹ Díí ádishniihíí ndzilgo ádaahnii, la'íí bee ilch'igon'áah.

¹² Áníi nannaahíí bigha doo sínte' da le'; niyati'íí, ni'at'e'íí, ni'ijóóníí, ninatsekeesíí, ni'odla'íí, nijíí biyi' nzhooníí bee nkt'éégo ánt'éé le', da'odlaanii nedaal'ijí doleelgo.

¹³ Akú níyáázhi' Bik'ehgo'ihina'na' biyati' nnee bich'í' dayúweh daahónzhii, baa yántti', la'íí bee ilch'igon'áah.

¹⁴ Dabínségo ínashood yánadaaziiníí níká' daadesniidá' niyi' goljí doleelgo naa hi'né'íí dayúweh bee na'izíid le'.

¹⁵ Ánídishniihíí dá baa natsínkees nt'éé; áí dá sínzijí nt'éégo ánánt'ijí le'; áík'ehgo dayúwehégo ná goldohíí nnee dawa daano'íí doleel.

¹⁶ Ídaagondzáá, ilch'igon'áahíí baa gonyáá: áí k'ehgo dayúwehégo ánánt'ijíyúgo hasdánáh, hadín nidits'agíí aldó' hasdádogaal.

5

¹ Báya'án nííni doo bíl ntéh da, áidá' nitaa nííni k'ehgo baa natsínkeesgo bidag yántti'; nnee áníi nakaiyeehíí ník'isyú k'ehgo bidag yántti';

² Sáan daanlíni nimaa k'ehgo ádaahón'niih, dilkoqohgo ádinlzigo isdzané áníi nakaiyeehíí nilahkíí k'ehgo ádaahón'niih.

³ Sáan itsaa daanlíni, doo hagot'éégo bich'ogo'nií dahíí daadínlsigo bich'onni le'.

⁴ Sáan itsaa nííni bichagháshé, dagohíí biwóyeta, bich'íneta daagoljíyúgo, áí bigowagee Bik'ehgo'ihina'na' k'ehgo ihina'na' yidaago'aah le', áík'ehgo bishchiiníí bidená nanáda'ahi'niil le'; áí Bik'ehgo'ihina'na' bíl nkt'éé la'íí bíl dábik'eh.

⁵ Itsaa nííni, dasahndi nagháhi, Bik'ehgo'ihina'na' ya'okíigo dayúweh na'ókeedgo na'okaqah, t'é'gee la'íí jiiígee.

⁶ Áidá' gonedlijhíí zhá hádéz'ijhíí, hínaa ndi daztsáni k'ehgo at'éé.

⁷ Díí ndzilgo bee bíl ch'igon'áah le', áík'ehgo doo baa dahdaagot'aah da doleel.

⁸ Dahadi'ín bik'íí, dabíí bichagháshé zhá itisgo, doo nkt'éégo áyílsj da lək'eyúgo, doo oshdlaq da niihíí k'ehgo at'éé, doo odláq dahíí bitisgo ncho'go adzaa.

⁹ Isdzané la' doo hwahá gostádin bíl legodzaa dahíí, itsaa daanlíni, doo itah bizhi' bá ágóle' da, la'íí biká' da'á n'íyúgo zhá itah bizhi' bá ágóle',

¹⁰ Nkt'éégo binasdziidíí bee baa na'goni' le', chagháshé daayinesaayúgo, baa hasta' nách'ikah hat'íyúgo, ínashood bikee yá tádaígisyúgo, bich'í' goyéégo nadaagowahíí yich'odaaniiyúgo, la'íí na'idziid daanzhooníí dawa nayik'í'iziid lək'eyúgo itah bizhi' bá ágóle'.

¹¹ Áidá' itsaa áníi nakaiyeehíí doo itah bizhi' bá ágóle' da: áí dánko nniinéh hádaat'ijigo Christ yits'á'zhí' ádaane';

¹² Áík'ehgo dantsédá' Bik'ehgo'ihina'na' bá na'isiid doleel daanii n'íí k'ihzhí' ndaizné'híí bigha biniidaagodilnéhíí bee bándagadot'aal.

¹³ Gotahkaigo daazhógo anákeehíí yidaago'aah aldó'; doo áí zhá da, ch'inii daanii la'íí dawahá yaa yadaakti', doo bidildoo dahíí ndi, doo yaa yadaakti' da le'at'éé n'íí ndi yaa yadaakti'.

¹⁴ Áík'ehgo díí hásh'íí, itsaa áníi nakaiyehíí nnádaalse' le', bichagháshé ádaagole', bigowa nkt'éégo ádaayílsj, áík'ehgo nohwits'á'zhí' ádaat'eehíí doo nohwaa ch'inii ádaile' da doleel.

¹⁵ Ilk'idá' la' Satan yich'í'go ádaasdzaa.

16 Nnee la' dagohí isdzán ínashood nlni bik'íi itah itsaa nliyyúgo yich'onii le', ínashood daanliiníi doo nadaabinł'og da doleehíi bigha; áik'ehgo itsaa daanlni doo hagot'éego bich'ogo'nii dahíi yich'odaanii doleel.

17 Ínashood yánadaaziiníi nł'éégo yikísk'eh nadaaziiníi nakidn da'ágánelt'eego daid-inłsigo bich'í' na'ihiniił, hadín yánádaaltihíi la'íi ilch'ígó'aahíi nayik'ída'iziidíi da'ái zhá itisgo.

18 Bik'ehgo'ihinań biyati' bek'e'eshchiiníi gáníi, Magashii t'oh naghái hay'íl'eesdá bizé' doo bik'en'áah da. La'íi aldo' gáníi, Hadín na'iziidíi bich'í' na'i'niiłgo goz'aą.

19 Ínashood yásizini baa dahgosit'aahíi doo óyénłts'aą da le', naki dagohí taagi hilt'eego daayo'ii lėk'eyúgo zhá.

20 Nchog'go ánádaat'iiłíi dawa bináál bił ntéh, la'ihíi biini' daahah doleehíi bigha.

21 Bik'ehgo'ihinań la'íi Jesus Christ nohweBik'ehń, la'íi Bik'ehgo'ihinań binal'a'á yaaká'yú daagolíníi bitahasdlaahíi binadzahgee nawode bee gánıłdishnii, Díi baa nich'í' yashti' n'íi bėnánłniiłgo baa nanńaa, nnee doo dała'á itisgo nił nzhog da, doo il'anigo baa natsínkeesgo da.

22 Bik'ehgo'ihinań biyati'íi yee yánáltih doleelgo nnee da'adza'íi doo dagoshch'í' biká' ndenłiił da; nnee nchog'go adzaahíi doo bił dała' ánt'éé da; dilkoqohgo ádinłz.

23 Kodí' godezt'igo doo tú zhá nidlaą da, áidá' ayáhago dahts'aa bitoo nidlaą, nibid bich'í' nzhogohíi bigha, la'íi da'ákozhá dinniiłíi bigha.

24 Nnee la' ch'í'nah nda'ıłsiił, áik'ehgo dagoshch'í' baa yá'iti' doleel; áidá' la'ihíi binchog'íi doo dagoshch'í' daahiłtséh da.

25 Da'ágát'éégo nnee la' nł'éégo ánát'iiłíi bik'izhi' hit'ii; doo hit'ii da ndi, doo hagot'éego nádil'ii da.

6

1 Isnáh daanliiníi binant'a' daanliiníi daidnłsı le'; doo ágádaat'ii dayúgo Bik'ehgo'ihinań bizhi' la'íi bee ilch'ígot'aahíi doo dilzı dago ádaile'.

2 La' binant'a' ínashood daanliiyúgo, odla' yee bik'isyú daanliihíi bigha doo yitisyú ádestii da le', áidá' na'idziidíi bee bich'odaaniiłíi ínashood Bik'ehgo'ihinań bił daanzhooníi daanliihíi bigha dayúweh nł'éégo yá nada'iziid le'. Díi dawa ilch'ígon'áah, la'íi bee bidag yádaanłti'.

3 La' nnee lahgo ilch'ígó'aah lėk'eyúgo, la'íi Jesus Christ nohweBik'ehń biyati' da'aniiłíi la'íi Bik'ehgo'ihinań k'ehgo be'ách'ít'éégo ilch'ígot'aahíi doo bił dávik'eh da lėk'eyúgo;

4 Án doo nt'é yígółsı da ndi idilkaąh, la'íi na'idıłkid la'íi agodit'áhíi zhá bił nł'éé, ái la' bíyéehíi idáhách'it'iiníi áile', la'íi ilch'í' nagonłkaadíi, dėnchog'égo aayá'iti'íi, la'íi nchog'go laadaagoch'odliłíi aldo' áile',

5 Nnee ágádaat'eehíi biini' daachogoggo da'anii ágot'eehíi bits'á'zhı'go ádaaszaahíi dayúweh lahadaadit'áh, daazhógo Bik'ehgo'ihinań k'ehgo ách'ít'ééhíi bee ich'it'ii daanzı: ágádaat'eehíi doo bił nahkai da.

6 Ndiłíi Bik'ehgo'ihinań k'ehgo ách'ít'ééhíi la'íi koł dávik'ehyú ch'ihinaahíi da'anii bee ląągo ich'it'ii.

7 Doo nt'é ni'godzán biká' bił daagosiidliı da, áidí' da'aniiigo daan'niigo doo nt'é ch'ídaan'né' da doleel.

8 Nohwihidán la'íi nohwi'íi daagoliiłíi bigha nohwił daagozhog le'.

9 Áidá' hádaaldzil hádaat'iiníi nabídaadintaahíi la'íi bának'í'í'ááhíi yee nihidéh, la'íi doo daagoyaa dago la'íi iní'da'dilni'go nchog'go hádaat'iiníi yee nihidéh, ái daabilchogoh, la'íi da'itsaahíi begoz'aą yune' odaabilkaad.

10 Bestso bidázhı' ch'iliiłíi nchog'go ágot'eehíi dawa bikeghad at'éé: ái la' idáhádaat'iiigo odla' yits'á'zhı' ádaane', la'íi ląągo doo bił daagozhog dahíi yee iní'da'dilni'.

11 Ndihií ni, Bik'ehgo'ihinań bána'iziidíí nłíni, ágádaat'eehíí dawa bits'ánlyeed; dávik'ehyú ánt'ée le', Bik'ehgo'ihinań be'ánt'ée le', ni'odla' goljı le', ni'ijóó le', níni' k'eh áńłı, ła'íi nıjıı yuńe' isht'egodnt'ée le'.

12 Nohwi'odla' bá nagonkád le', dahazhı' ihinaahıı nłdzilgo hóńta', áı bich'ı' ni'dokéed ni', áıdı' ch'iláni bıńáál ni'odla' bee háńdzii ni'.

13 Díı nawode bee ágánıdışnıı, Bik'ehgo'ihinań dawahá daahi'naago áyılınıı bıńadza-hgee, ła'íi Christ Jesus, Pontius Pilate holzéhi bıńáál bi'odla' nłt'ée go yee hadzii n'ıı áldó' bıńadzahgee;

14 Díı begoz'aanıı bikısk'eh ánt'ée, doo hayú naa daats'idılhıl dago, doo naa dah-gosit'aah dago, Jesus Christ nohweBik'ehń nádzáázhı':

15 Áı bıjıı biká' ngonyáágee Bik'ehgo'ihinań ch'ı'nah áile' ndi at'ée, án zhá Nant'an baa gozhóónıı, ızıgo nant'ánhıı bitısgo Nant'an, yedaabik'ehıı bitısgo yeBik'ehń;

16 Ihi'naa doo ngonel'ąą dahıı da'án zhá bits'á'dı'hi at'ée, án idındláadıı yiyi' goljı, doo hadın ákóne' nowáhi at'ée da; án doo hak'e nnee bo'ıı da, doo daabołtséh at'ée da: án dahazhı' dilzı le', ła'íi dahazhı' dawa yebik'eh le'. Doleełgo at'ée.

17 Nnee ni'gosdzán biká' hádaaldzilıı gádaabılınıı, Doo itısgo ıdaadısołnil da le', ła'íi yee hádaaldzilıı dá doo ba'olnıızhı' doo ba'olıı da le', áıdá' Bik'ehgo'ihinań hınáhi bada'olıı le', án bıłgoch'oba'go dawahá nohwił dávik'ehyú doleełıı ch'ıda'ızkaadgo nohwaa yihıńıı.

18 Nłt'ée hıı baa nahkai le', daabilnıı, ła'ágo nłt'ée go áńádaht'ıı, ła'íi nohwıyéehıı ła'dı' nadaahnııh, ła'íi ich'odaahnıı le';

19 Kıh bitł'ááh ledn'aahıı nłdzilyúgo kıhıı nłdzilgo goz'ąą, da'áık'ehgo nłt'ée go áńádaht'ıılyúgo yunáasyú goldohyú nłdzilgo nasozıı doleeł, áık'ehgo ihinaa doo ngonel'ąą dahıı bee daahınohnaa doo, daabilnıı.

20 Timothy, bee na'osdli'ıı baa gonyáá, yati' Bik'ehgo'ihinań doo bik'eh dahıı, ła'íi yati' da'ılınıgo nadaagoch'ijaahıı bits'á'zhı' ánt'ée, ła'íi ıgoł'ąągo bıł'ıgózınıı ga'ánolini, Bik'ehgo'ihinań biyati' bits'á'zhı' ilch'ıgót'aahıı, áldó' bits'á'zhı' ánt'ée.

21 Ła' áı ıł'ıgózınıı daayodlaągo da'anıı odla'ıı yits'á'zhı' ádaane'go nda'ahıısih. Bik'ehgo'ihinań bıłgoch'oba'ıı bee nich'ı' goz'ąą le'. Doleełgo at'ée.

THE SECOND EPISTLE OF PAUL THE APOSTLE TO TIMOTHY

¹ Bik'ehgo'ihinañ bik'ehgo shí Paul, Christ Jesus binal'a'á nshkni, Christ Jesus biyi' ihinaahí nohwá ngon'áání bik'ehgo,

² Timothy, shiye' dážhó shil nzhóni, bich'í' k'e'eshchii: Bik'ehgo'ihinañ nohwiTaa, Christ Jesus nohweBik'ehñ bilgo bilgoch'oba'íi, la'íi bits'á'dí' aatét'íi la'íi ilch'í'gont'ééhíi bee nich'í' goz'ąą le'.

³ Nkt'éégo ánasht'ijlgo bígonsigo, daashitaa n'íi ádaadzaa n'íi k'ehgo Bik'ehgo'ihinañ bá na'isiid; án ba'ihénsigo shi'okąąhíi bee nínádishñihgo, t'é'gee hik'e jįįgee dá'oshkąąh nt'éé;

⁴ Nináá tú n'íi bínashñihgee k'azhá nániistséh, dážhó naa shil gozhóó doleełhíi bighą;

⁵ Dantsé niwóyé, Lois, ádí' nimaa, Eunice, da'anii bi'odla'íi bínádishñih, hik'e ni áldó' odla' da'ágát'éhi niyi' begoz'ąągo bígonsi go'íi.

⁶ Ái bighą díi bínáñlñih hásh't'íi, níká' ndinshñiidá' niyi' golíi doleełgo Bik'ehgo'ihinañ naa yiné' n'íi kó' nádnłtaadgo dilti'híi k'ehgo dáhiñaa nt'éégo áńsi.

⁷ Bik'ehgo'ihinañ nohwiini' háhgo natsekees doo nohwaidin'ąą da; ádá' natsekees nalwodíi, ko'ijóóníi, la'íi ídaagondzáání nohwaidin'ąą.

⁸ Áik'ehgo nohweBik'ehñ baa nagolñi'go doo bik'e ídaayándzi da, shíi án bighą ha'ásitíiníi áldó' shaa nagolñi'go doo bik'e ídaayándzi da; ádá' ni áldó', Bik'ehgo'ihinañ binawodíi bee, yati' baa gozhónihíi bighą nyee'i niniigonkt'éé le';

⁹ Án hasdánohwihezñil, la'íi godiyihgo bá na'idziidgo hanohwihezñil, nkt'éégo ánadaahiit'ijlhi doo bighą da, ádá' dabíi bighanigolijhi la'íi bilgoch'oba'híi bighą, ái Christ Jesus bee nohwaidin'ąą lék'e, ni'goszán doo hwahá begodigháh dadá';

¹⁰ Ái k'adíi ch'r'nah silji, Jesus Christ Hasdánohwihezñilíi hit'ij siljihíi bee; án da'itsaahíi nohwá yó'oyiné', la'íi ihinaahíi la'íi doo da'itsaah dahíi yati' baa gozhóni bee got'ijzhí' nyiné':

¹¹ Ái yati' baa gozhónihíi baa yánáshtihgo, la'íi doo Jews daanlii dahíi bich'í' yides'a'íi la'íi bil ch'ígó'aahíi nshłjigo hásh'i'doltji.

¹² Ái bighą goyéé'go shich'í' nagowaa, ndi doo ídaayánsdzi da, hadín hosisdlađdíi bígonsihíi bighą, la'íi nt'é bee ba'oshkíhíi Jesus nadáhíi bijijzhí' shá yinádéz'ijgo yinel'ąągo bígonsi.

¹³ Yati' baa gozhóni shits'á'dí' idesínits'ąą'íi ágádishñii n'íi k'ehgo hónťa', Christ Jesus bil dała'a nłjigo odla' hik'e ił'ijóóníi bee hináalgo.

¹⁴ Nkt'éégo ágot'eehíi naa hi'né' n'íi, Holy Spirit nohwiyi' golíiníi bee nkt'éégo binádín'ij.

¹⁵ Asia golzeedí' daagolíníi dawa shits'á'zhí' ádaaszaa bígonksí, Phygéllus la'íi Hermógenes áldó' itah.

¹⁶ NohweBik'ehñ Onesíphorus bichągháshé bilgo yaa ch'oba' le'; án da'ilháné shil gozhóógo ánashil'ij, besh hishbizhíi bee daashidestł'óó ndi doo yik'e ídaayándzi da:

¹⁷ Ádá' Romeyú nagaadá' dážhó shikáhantaago shaa nyáa.

¹⁸ Áik'ehgo nohweBik'ehñ nadáhíi bijji baa ch'oba' doleeł; án Éphesus golzeeyú doo alch'idé shá ayíílaa n'íi nkt'éégo bígonksí.

2

¹ Áik'ehgo shiye' nłnihíi, niyi'siziiníi nanlwod le', Christ Jesus bilgoch'oba'íi nainé'íi bee.

² Nnee láągo bináal ilch'ígoni'áání, ni áldó' nnee bada'ónłihíi bil ch'ígon'áahgo, bíi áldó' nnee la'ihíi yil ch'ídaago'aah le'.

³ Jesus Christ bisiláada nkt'ééhíi nłjigo lahdí' nyé'i niniigonkt'éé le'.

⁴ Hadín nagonłkaadíí, siláada ábílaahíí yíl goyılshóó doleelgo hat'ííhíí bigha doo siláada zhińéego ágot'ee dahíí doo nanábinkł'ogi at'ée da.

⁵ Hadín nadaagolzéegee itah nliigo, begoz'aaníí bikísk'ehyú at'éeýúgo zhá gonłneego ch'ah hobijhíí baa dot'aal.

⁶ K'e'dileehíí nyeeego na'iziidíí, dantsé inot'ííhíí bíyéé doleelgo goz'aa.

⁷ Ádishniihíí baa natsínkees; áík'ehgo nohweBik'ehń dawa nił ígózigo áńile'.

⁸ Jesus Christ bínáńlniih, án David bits'á'dí'go nłini daztsaađí' naadiidzaa, yati' baa gozhóni baa nagoshńi'híí k'ehgo:

⁹ Ái yati' baa gozhóni bigha shiniigonł'éeego bésh hishbizhi bee da'shidehestł'ó ndi, ncho'go at'ínihi k'ehgo; ndihíí Bik'ehgo'ihí'nań biyati'íí doo łestł'ógo da.

¹⁰ Nnee Bik'ehgo'ihí'nań yitahaslaahíí alđó' Christ Jesus binkááyú hasdáyidońiilgo bits'á'idindláadíí bíyéé doleehíí bigha dawa bee shich'í' ágot'ee ndi bich'í' dahnshđoh.

¹¹ Díí ágolzeehíí da'anii ágolzéhi: Jesus bił nane'na' lěk'eyúgo bił nádaahii'naa doo alđó':

¹² Nohwiniigonł'ée lěk'eyúgo bił nadaant'á doleek: áídá' doo bídaagonłzi da daabił'niiyúgo, bíí alđó' doo nohwígonsi da nohwikłnii doleek.

¹³ Néé doo da'ohiidłaa da lěk'e ndi, bíhíí t'ah da'ágát'éeego da'ánííyú at'ée: áńíhíí doo łahgo at'éeego nádleeh da.

¹⁴ Ánikdishniihíí nnee bił nanádaagolńi', áídí' nohweBik'ehń binadzahgee nłdzilgo gádaabiłnii, Yati' da'íliné doo bigha łahada'doht'áh da le', ái doo nł'ée holeeh at'ée da, ndihíí ódaayést'saaníí daabiłchoqohíí zhá hileeh.

¹⁵ Nł'éeego baa nannáh, Bik'ehgo'ihí'nań binadzahgee nł'éeego ánt'ée doleehíí bigha, na'iziidíí doo ídaayándzi bik'eh dahíí nlii le', yati' da'aniihíí dávik'ehyú bee ilch'ígon'áh le'.

¹⁶ Yati' Bik'ehgo'ihí'nań doo bik'eh dahíí łá'íí da'ílinégo nagoch'ijaahíí doo óyénłts'aa da: ái dayúweh doo daach'idnłsi dago ádaakolił.

¹⁷ Ái biyati'íí lóod kots'í yiyaqahíí k'ehgo at'ée: Hymenéus łá'íí Philétus daaholzéhi, ái ágádaat'ee itah;

¹⁸ Ái da'anii ágot'eehíí yíl ndaahıłsih, naneznadí' naach'idiikáhíí ilk'idá' bech'ígonyáa daaniiigo; áík'ehgo łáni bi'odłá' yíl nadaagodesgeed.

¹⁹ Bik'ehgo'ihí'nań baa ilch'ígót'aahíí nłdzilgo begoz'aa, kłh bitł'ááh iz'aaníí nłdzilgo si'aaahíí k'ehgo, díí k'ehgo nkó biká' dahgoz'aa, NohweBik'ehń hadíí bíyéehíí yígółsi, łá'íí, Hadín Christ bizhi' yozhíhíí doo bik'ehyú ágot'ee dahíí yits'á'zhí' at'ée le'.

²⁰ Nnee hałdzilíí bigową yune' doo ts'aa óodo łá'íí bésh łigai bee ádaaszaahíí zhá sinil da, tsj łá'íí łeezh bee ádaaszaahíí alđó' sinil; łá' nł'éeego bighanigolııigo ádaaszaa, łá'ihíí da'ádzaahíí bigha ádaaszaa.

²¹ Dahadín ái ncho'go ágot'eehíí yits'á'zhí' at'éeego dilkqohgo ádilziyúgo, ts'aa nł'éeego bighanigolínihíí k'ehgo ábi'dolńiil, Bik'ehgo'ihí'nań bá hadelzaago, áík'ehgo Bik'ehgo'ihí'nań bił nł'éeego yíl na'iziid doleek, nł'éeego na'idziidíí dawa bigha ilch'í'hilzaa.

²² Ncho'go ágot'eehíí áni nakaiyehíí hádaat'ini bits'á'zhí'go áńneh: áídá' dávik'ehyú ágot'eehíí, odłá', koł'ijóóníí, łá'íí ilch'í'gont'éeehíí be'ánt'ée, bijíí biyi' daagozhóóníí nohwe-Bik'ehń yich'í' ádaaniihíí bił hikáh.

²³ Doo goyáq dago, doo nt'é yígółsi dago na'ídíłkidíí doo bił łaha'dnt'áh da, ágádaat'eehíí ilch'í' hadaashkeego ádaabiléhgo bígonłsi.

²⁴ NohweBik'ehń yána'iziidíí doo hashkeego goz'aa da; áídá' nnee dawa yich'í' nzhooníí, łá'íí nł'éeego ilch'ígó'aahíí, łá'íí bíni' k'eh nlii le':

²⁵ Bits'á'zhí' ádaat'eehíí yich'í' nzhqogo yíl ch'ígó'aah le'; Bik'ehgo'ihí'nań, ncho'go ágot'ee n'íí yits'á'zhí' ádaabile' ndi at'ée shj, áík'ehgo da'anii ágot'eehíí yídaagołsi ndi at'ée;

²⁶ Áík'ehgo yídaagodosjijl, ch'iidn nant'án áníyú ánádaat'ijhí bigha isnáh ádaabisdlaad' daabishjizh n'íi yiyi'dí' hadokah doleel shí ałdó'.

3

¹ Díí ałdó' bígonksí le', nnágodáhyú négodzidíi begodigháh doleel.

² Nnee dabízhá ídił daanjóq doleel, bestso ídáhádaat'ijj doo, ída'odlíigo ídaayádaakti' doo, ídaadilkąąh doo, nchq'go aayádaakti' doo, bizhchiiníi doo daidits'ag da doo, doo ihédaanzí da doo, doo bił daagodiyih da doo,

³ Doo k'ídaanzí da doo, ádaaniihíi doo ádaane' da doo, daazhógo aadahdaago'aa doo, nchq'íi yisna' daanlijj doo, bédaagodzid doo, nnee nzhoqgo ádaat'eehíi bił daanchq' doo,

⁴ Nada'ich'aahíi daanlijj doo, dabízhá daabik'eh doo, itisgo na'ídi'nil doo, Bik'ehgo'ihí'nań bił daanzhoq le'at'éhi gonediiníi zhá itisgo bił daanzhoq doo;

⁵ Dábiká'yú zhá ínashood daanlijjgo Bik'ehgo'ihí'nań binawod doo biká'zhí' daahit'ijj da: nnee ágádaat'eehíi bits'á'zhí' ánt'ee.

⁶ Ái bitahyú nnee la' nadaach'áhi daanlijjgo gotahyú nadaakaigo isdzané doo daagoyáá dahíi, nchq'íi ląágo ye'ádaat'éhi, isnáhgo ádaile'go ádaaniihíi da'anii daanzigo ádaile', ái dabíi iltah at'éégo nchq'go natsekeesíi ch'a'odaabihinił,

⁷ Dábik'ehn ídaagoł'aah, ndihíi da'anii ágot'eehíi ch'éh yídaagoł'aah.

⁸ Jánnes la'íi Jámbres daaholzéhi Moses yich'í' nadaagonłkaad ádaat'ee n'íi k'ehgo, ái nneehíi da'anii ágot'eehíi yich'í' nadaagonłkaad, ái biini' daanchq'go odlą' yits'á'zhí' ádaat'ee.

⁹ Áidá' doo ląágo ladaayile' da: Jánnes la'íi Jámbres doo goyáá dahíi nnee dawa bich'í' ch'í'nah ádaaszaa n'íi k'ehgo, ái nnee doo daagoyáá dahíi ałdó' dawa bich'í' ch'í'nah ádaadolnił.

¹⁰ Áidá' shíi shígosínłsijj, ilch'ígonsh'aahíi, she'at'e', bigha hinshnaahíi, she'odlą', nzaadyú bągohish'aahíi, shił ijóóníi, shíni' k'eh ánksiníi, bígonksí,

¹¹ Shini'goch'idile' n'íi, la'íi góyéé'go shich'í' nagowaa n'íi, Antioch la'íi Icónium la'íi Lýstra daagolzeeyú shich'í' ágodzaa n'íi; shini'daagoch'idile' n'íi bitis sílłhíi dawa bígonksí: ái dawa biyi'dí' nohweBik'ehn ch'ishinkłjij.

¹² Da'anijigo gádishnii, nnee dawa Bik'ehgo'ihí'nań bikísk'ehyú, Christ Jesus binkááyú daahinaa hádaat'iiníi bini'daagoch'idile' doleel.

¹³ Áidá' nnee daanchq'íi la'íi k'izéda'dilteehíi dayúwehégo ádaanijj, nadaach'aago la'íi dabíi ałdó' bich'í' nadaadi'ch'aa.

¹⁴ Áidá' nihíi, bígonłąą n'íi la'íi nłdzilgo osínłłąądíi dayúweh be'ánt'éé, hadín bits'á'dí' bígonłaaníi bínálnijhgo;

¹⁵ La'íi Bik'ehgo'ihí'nań biyati' bek'e'eshchiiníi godilzini hosínłłąągo hagot'éégo Christ Jesus binkááyú hasdánńahíi nił ch'ígó'aahíi t'ah ánłts'ísédá' bígosínłsijj ałdó' bínálnijh.

¹⁶ Bik'ehgo'ihí'nań biyati' bek'e'eshchiiníi dawa nnee Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú k'eda'ashchijj, ái ilch'ígót'aahíi bee ilłj, konchq'íi koł ch'í'nah alne'íi bee, ilch'í'kole'íi, la'íi dábik'ehyú ágot'eehíi koł ch'ígó'aahíi bee ilłj:

¹⁷ Ái bee nnee Bik'ehgo'ihí'nań bíyééhíi ilch'í'ilne', la'íi nłt'éégo ánádaat'ijhíi dawa yitis nel'ąą doleel.

4

¹ Áík'ehgo Bik'ehgo'ihí'nań la'íi Jesus Christ nohweBik'ehn, hit'ijjgo nadzáágo nant'aa doleelíi, daahinaahíi hik'e nanezna'íi yádołtihi, án binadzahgee gánłdishnii;

² Bik'ehgo'ihí'nań biyati' bee yánłti'; doo ngonáhgo da, da'adzaayú bił ch'ída'itij'yú la'íi doo bił ch'ída'itij' dayú; nchq'go ágot'eehíi ch'í'nah ánłsj, bił daadntéhgo bidag yánłti', nyee ndi dayúweh bągo'áálgo bił ch'ígon'áah.

³ Nnee da'anii ilch'ígót'aahíí dážhó doo hádaat'íi dago bengodogaal; áídá' yati' da'ílínéhíí dabíí bi'at'e' nchọ'íí bik'ehgo yíká na'ódaayíts'í'go, áí bíl ch'ídaago'aahíí yíká daadéz'íi doleeł;

⁴ Da'anii ilch'ígót'aahíí yits'á'zhí'go ndaalyis doleeł, yati' daazhógo ágolnéhi zhá hádaat'íi doleeł.

⁵ Áídá' nihíí dawahá bich'í' ídaagondzáá, nyéé'go nich'í' nagowaa lẹk'e ndi bich'í' dahńdọh, yati' baa gozhóni baa yánłti'go na'izíid, na'idziid nainé' n'íí lanléh.

⁶ Shíí ilk'idá' da'itsaahíí k'ad baa shi'dilteeh, k'ad dah disháhíí kodí' begoz'aa.

⁷ Shi'odlạ'híí bighạ nt'éeego nagonelkáad, ílhach'idikáhgee hishwołhíí k'ehgo nasdziid shaa hi'né'hi dawa łashłaa, da'anii odlạ'íí ilch'ígoní'áá:

⁸ K'adíí dábik'ehyú ách'ít'éeéhíí bighạ ch'ah hobíihíí shá k'ihzhí' nnit'a, áí nohweBik'ehń dábik'ehyú át'éeego kaa yánáltihíí shaa yí'aah, nadáhíí bijíi: doo dashízhá shaa hit'aah da, nohweBik'ehń ch'í'nah ádilne'íí bíl daanzhọgo yíká daadéz'iiníí dawa yaa daayinííí áldó'.

⁹ Dáhadnłńhgo shaa nńáh:

¹⁰ Démas holzéhi yó'oshíł'e', díí ni'godzán biká' ágot'eehíí bíl nzhọgo Thessaloníca golzeeyú óyáá; Créscens holzéhi Galátaiyú óyáá, Titus holzéhi Dalmátaiyú óyáá.

¹¹ Luke zhá kú sidaa. Dahagee nńáhgee Mark bíl n'ásh: án shinasdziidíí bee dážhó shich'oníhi at'ée.

¹² Tíkikas holzéhi Éphesusyú oł'a'.

¹³ Áídí' dínyaago shi'íicho Tróas golzeeyú Cárpus bigowaagee niłtsooz n'íí shá ńłtsóos, naltsoos áldó', ikágé biká' k'eda'ashchíiigo ádaasaa n'íí, áí dážhó háshł'íí.

¹⁴ Alexándér holzéhi, béshłitsogi nayiziidi, dážhó nchọ'go áshííłaa: nohweBik'ehń án ánát'íiłhíí bich'í' na'iniil ndi at'ée:

¹⁵ Ni áldó' án baa gonyáá; nohwiyati' yich'í' nagonłkaad ni'.

¹⁶ Dantsé shaa yá'iti'dá' doo hadín sha'ashhah sizíi da ni', nnee dawa yó'odaasidez'aa ndi, Díí nchọ'ihíí doo biká'zhí' daaleeh da, dishńiigo Bik'ehgo'ihí'nań bá náhoshkqaah.

¹⁷ Da'ágát'ée ndi nohweBik'ehń sha'ashhah sizíi ni', shinawod shá ágółsigo; yati' dawa yídaagodolsíił, łá'íí doo Jews daanłi dahíí dawa daididots'íił doleełhíí bighạ: áík'ehgo ndóicho bizé'dí' háshí'doltíi ni'.

¹⁸ NohweBik'ehń nchọ'go ádaat'íiłhíí dawa bits'á'dí' hashłteeh ndi at'ée, áídí' yaaká'yú yebik'ehíí bengonyáázhi' shinádéz'íi doleeł: án dážhó ba'ihégoł le' doo ngonel'aa dayú dahazhi'. Doleełgo at'ée.

¹⁹ Prísca hik'e Áquila daaholzéhi, Gozhóó, shá bíłnńii, Onesíphorus bichagháshé bíłgo áldó'.

²⁰ Erástus holzéhi t'ah Corinthgee sidaa: Tróphimus holzeehíí Milétum golzeegge nńiihgo sitíidá' dahdiyáá ni'.

²¹ Dáhadnłńhgo doo hwahá hai nágodleeh dadá' shaa nńáh. Eubúlus, Púdens, Línus, łá'íí Claudia daaholzéhi, Gozhóó, daanłnńii, odlạ' bee nohwik'íiyú dawa áldó'.

²² Jesus Christ nohweBik'ehń niyi'siziiníí yíł nłi le'. Bíłgoch'oba'íí bee nohwich'í' goz'aa le'. Doleełgo at'ée.

THE EPISTLE OF PAUL THE APOSTLE TO TITUS

¹ Shíí Paul, Bik'ehgo'ihí'nań bána'isiidíí ła'íí Jesus Christ binal'a'á nshkíni k'e'eshchii; díínko bigha shides'a', nnee Bik'ehgo'ihí'nań yitahaslaahíí bí'odla' nńzil doleełgo ła'íí dayúwehego da'anii ágot'eehíí yídaagołsıh doleełgo, áí bee nnee Bik'ehgo'ihí'nań yikísk'eh ádaat'eego alne';

² Áí bee dahazhı' ihı'naahıı yıká daadéz'ıı, áí Bik'ehgo'ihı'nań, doo lé'ılchóhi da, yee nohwá ngon'áá lek'e, ni'gosdzán doo hwahá nńit'aa dadá';

³ Áık'ehgo baa gonyáágee biyati' yaa yánáltihıı yee ch'ı'nah ágólaa, áık'ehgo Bik'ehgo'ihı'nań Hasdánohwıniikıı yengon'áago biyati' baa yashti'go shaa det'áa;

⁴ Titus bich'ı' k'e'eshchii, nohwi'odla' dała'áhıı bee shiye' nłını: Bik'ehgo'ihı'nań nohwiTaa ła'íí nohweBik'ehń Jesus Christ Hasdánohwıniikıı bıłgoch'oba'ıı ła'íí bits'á'dı' aatét'ıı ła'íí ılch'ı'gont'éehıı bee nich'ı' goz'áa le'.

⁵ Díı bigha Crete golzeegee nninikıı ni', dawahá doo ılch'ı'hılzaa dahıı ılch'ı'nle'go, kıh nagoznııı dawago ınashood yá nazıı doleełıı hahıniıı, ániłdishńii n'ıı k'ehgo:

⁶ Áí nnee doo hagot'éégo baa dahdaagosıt'aa dahi daanlıı doo, bí'aa dała'áhi, bichagháshé da'odlaago, nch'ıı dagohıı doo daadits'ag dahıı doo daabiłdı'ńii dahi zhá hahıniıı.

⁷ ınashood yınádéz'iinıı, bishop holzéhi, Bik'ehgo'ihı'nań yána'iziidıı nlııgo doo hagot'éégo baa dahgosıt'aa dahıı, doo dabızhá bik'eh dahıı, doo hashkee dahıı, doo idlaa dahıı, doo dagoshch'ı' bágochııh dahıı, bestso doo yidázhı' at'éé dahıı nlıı le';

⁸ Bahasta' nakahıı bıł nzhoonıı, nnee daank'ééhıı bıł nzhoonıı, biini' golıınıı, dávik'ehyú at'ééhıı, godnksıniı, dabıı ádaagodzaanıı nlıı le';

⁹ Bıł ch'ígót'áa n'ıı k'ehgo yati' ba'olńiihıı nńzilgo yotá' le', áık'ehgo da'anii ılch'ígót'aahıı bee nnee yidag yaktı' doleeł, ła'íí yits'á'zhı' ádaat'eehıı da'anii ılch'ígót'aahıı yıl ch'ı'nah ágole' doleeł.

¹⁰ Nnee łani yati' yıl nakaihi, yati' da'ılíné ła'íí k'izé'idılteehıı yee yádaaktı', circumcise ádaanohwi'dolne', daanohwıłńiihıı itisgo:

¹¹ Nnee ágádaat'eehıı doo dayúweh yádaaktı' dago ádaabi'dılne'go dávik'eh; áí nneehıı doo bee ılch'ígót'aah bıgonedzaa dahıı bestso hádaat'ııhıı bigha yee ılch'ıdaago'aahgo nnee bichagháshé bıłgo yıl nadaagodesgeed.

¹² Ła' itah nłını, yunáasyú ágone'ıı báyo'iinıı gánıı, Cretedı' daagolıni dávik'ehn léda'ılchóhi, dzıłká'yú daagolıni bégódzidıı k'ehgo ádaat'éhi, bıł daagoyéé'go daadichinıı daanlıı, ńii.

¹³ Díı yaa nagolńi'ıı da'anii. Áık'ehgo bıł daadntéh, da'anii ılch'ígót'aahıı zhá daayodlaa doleełıı bigha;

¹⁴ Jews daanłini yati' daazhógo ádaagole'ıı, ła'íí nnee da'anii ágot'eehıı yits'á'yúgo ádaat'eehıı yendaagos'aanıı doo daidits'ag da doleełıı bigha bıł daadntéh.

¹⁵ Nnee biini' daanzhoonıı nkt'éégo ágot'eehıı zhá yaa natsıdaakees: áıda' daanch'ıı ła'íı doo da'odlaa dahıı nch'ı'go ágot'eehıı zhá yaa natsıdaakees; biini' daach'ı'go doo nt'é nkt'éégo at'éé dagohıı nch'ı'go at'éé doo yídaagołsı da daasilıı.

¹⁶ Bik'ehgo'ihı'nań bıdaagonlıı daanıı ndi ánádaat'ııhıı bee doo hádaat'ıı dago bıgózi, bik'edaach'ınńiih, ła'íı doo da'dits'ag da, ła'íı nkt'éégo ánádaat'ııhıı dawa doo yik'eh shıjeed da.

2

¹ Áıda' nihıı, dawahá da'anııgo ılch'ígót'aahıı bikísk'eh ılch'ıgon'áah:

² Nnee bádaayáñhíí gádaabiññii, Nohwiini' daagoljii le', daanohwich'idnksj le', ídaa daagonohdzaa le', nohwi'odla', la'íi nohwi'ijóóníí, la'íi nohwíni' k'eh ádaanoñsiníí bee nldzilgo nasozjii le'.

³ Isdzané bádaayáñhíí gádaabiññii, Nohwíi áldó' nt'é ánádaal'ijhíí bee Bik'ehgo'ihinañ daadinoñsji le', doo ch'inii daaniihíí daanohhji da le', idlaqhíí doo bik'e isnáh daanohhji da le', nzhooníí zhá bee ilch'ídaagonoh'aah le';

⁴ Isdzané áníí nakaiyehíí biini' daagoljigo bika' la'íi bichagháshé bił daanzhoqogo yil ch'ídaagonoh'aah le',

⁵ Daagoyáqgo, biini' la'íi ánádaat'ijhíí daanzhoqogo, gowa zhá yaa daabiini'go, bika'íi daidits'ago, Bik'ehgo'ihinañ biyati' doo ncho'go baa yati' da doleehíí bigha, áí dawa yil ch'ídaagonoh'aah, daabiññii.

⁶ Nnee áníí nakaiyehíí áldó', Nohwiini' daagoljii le', daabiññii.

⁷ Dawahá bee nkt'éégo ánách'ot'ijhíí bikisk'eh ch'ogaañíí bee ch'í'nah ádinlzi le': da'áígee ilch'ígon'áah, gonyáqgo la'íi da'anii áñniigo,

⁸ Yati' dábiik'ehíí doo bee naa dahgosit'aa dahíí bee yáñtti'; hadín yits'á'zhj' at'ééhíí yik'e ídaayándzi doo, doo hagot'éégo ncho'íi yee naa yañti' dahíí bigha.

⁹ Na'iziidíí daanohhíni, nohwinant'a' daadohts'ag le', la'íi dawahá ádaahke'gee nohwinant'a' bił dábiik'ehyú ánádaaht'ijl le', daabiññii; doo nohwinant'a' t'aqzhj' bich'j' yánádaakti'go da;

¹⁰ Doo da'noh'ijh da, dawahá bee nohwaa daach'ohíhíí ch'í'nah ádaanoñsji; dawahá bee Bik'ehgo'ihinañ Hasdánohwiñiikíí baa ilch'ígót'aahíí nzhoqogo nohwi'izh' hit'jii doleehíí bigha, daabiññii.

¹¹ Bik'ehgo'ihinañ biłgoch'oba'íi bee nnee dawa hasdákáh doleelgo bich'j' ch'í'nah alzaa.

¹² Áí Bik'ehgo'ihinañ doo bikisk'eh ihinañ dahíí la'íi ni'gosdzán biká' dawahá ncho'íi hádaahiit'iiníí yó'odaant'aahgo bee nohwił ch'ígót'aah, la'íi díí ni'gosdzán biká'gee daagondzaqgo, dábiik'ehyú ádaant'eego, la'íi Bik'ehgo'ihinañ bikisk'eh daahii'naa doleelgo nohwił ch'ígót'aah;

¹³ Bik'ehgo'ihinañ ízigo at'éhi la'íi Jesus Christ Hasdánohwiñiikíí bits'á'idindláadgo ch'í'nah hileehíí bikádaadéet'ij, áí ndaahóndliigo nohwiya gozhóq;

¹⁴ Áñ bidíííí bee nanánohwesniigo ncho'íi dawa bits'á'dí' hanánohwihes'ñilhíí bigha Jesus nohwá n'ádeltjii, la'íi bíyéé daahiidleehgo nasdziid nkt'ééhíí bich'j' dahdaandqoh doleelgo nohwincho'íi da'ádihgo ádaanohwiléhíí bigha áldó' nohwá n'ádeltjii.

¹⁵ Díí bee bił nadaagoln'í, bidag yáñtti', dawahá bee nik'ehgo bił daadntéh. Nnee doo la' hayaa ánole' hela'.

3

¹ Binant'a' la'íi daabik'ehíí da'ádaañiyú ádaat'eego yínádaalñiihgo ádaanksj, binadaant'a' daadits'ago, la'íi nkt'éégo ánádaat'ijhíí dawa dagoshch'j' ádaile'go,

² Doo hadín ncho'go yaa yádaakti'go da, doo ilch'j' hadaashkeego da, áídá' nzhoqogo ádaat'eego, la'íi nnee dawa bich'j' nkt'éégo ádaat'eego yínádaalñiihgo ádaanksj.

³ Néé áldó' doo daagondzaa da ni', doo daadihiits'ag da ni', nohwich'j' na'deshch'a' ni', ncho'íi biká hágot'iiníí la'íi gonedliiníí iltah at'ééhíí bik'eh isnáh daandljii ni', iyodaandzigo daahii'naa ni', la' bíyééhíí ídáhádaat'ij ni', nnee bik'edaan'ñiih ni' la'íi ilk'edaadin'ñiih ni'.

⁴ Áídá' Bik'ehgo'ihinañ Hasdánohwiñiikíí nnee yaa ch'oba'íi la'íi bił daanzhooníí ch'í'nah siljídá',

⁵ Nohwaa ch'oba'go hasdánohwiñil, doo nkt'éégo ánádaahiit'ijhíí bigha da, áídá' nohwincho'íi nohwá nal'eeldá' nadaagosiidljii, la'íi Holy Spirit ánídégo ánádaanohwisdlaa, áí bee Bik'ehgo'ihinañ hasdánohwiñil;

⁶ Bik'ehgo'ihinañ, Jesus Christ Hasdánohwiñií biláhyú Holy Spirit ch'ida'izkaadgo nohwaa daidez'aa;

⁷ Áik'ehgo bilgoch'oba'íi bee dávik'ehyú ádaanoht'ee nohwilñiidgo, dahazhí' ihinaahíi bee daahin'naa doleekíi ndaahóndlii.

⁸ Díi ágolzeehíi da'anii ágolzéhi, díi ádishñiihíi dayúweh baa yánánltihgo hasht'íi, áik'ehgo Bik'ehgo'ihinañ daayosdlaqadíi nkt'éego ánadaat'íiíi dayúweh ye'ánadaat'íií doleel. Ái nkt'éé la'íi nnee bá nzhoo.

⁹ Doo daagoyáá dago laha'dit'ahíi, hadaakishchiiníi baa na'goni'íi, hñ nadaagonlkaadíi, la'íi begoz'aahíi bigha hadaashkeego laha'dit'ahíi doo baa nannáa da; ái doo ílíi da, doo nt'é bee alneh da.

¹⁰ Nnee dabíi hát'íiyú odlaaníi nakidn bich'í' yásínhti'dá', doo nidits'ag dayúgo yó'odn'áah;

¹¹ Nnee ágát'éehíi da'anii ágot'eehíi yits'á'zhí' dahiyaago, doo bik'ehyú at'éé dago, dabíi ídángot'áni at'éé bígonksí.

¹² Ártemas dagohíi Tíkikas nich'í' de'la'dá' dáhadnñihgo Nicópolisyú shaa nñah: akú shehaigo ngoni'áá.

¹³ Zénas, begoz'áni nkt'éego yígótsini, la'íi Apólos bilgo dahdi'aashyú bich'onñihgo doo nt'é yídh daanlii da le'.

¹⁴ Biñ ínashood daandliiníi nkt'éego nada'iziidgo yídaago'aah le', áik'ehgo dabíi ídeedaahi'naa, la'íi dawahá yídh daanliiníi yich'odaanñi doleel.

¹⁵ Nnee biñ nahashtáaníi dawa, Gozhóó, daanñii. Biñ da'la' da'ohiidlaago biñ daanjooníi, Gozhóó, shá bilñii. Daanohwigha Bik'ehgo'ihinañ bilgoch'oba'íi bee nohwich'í' goz'aa le'. Doleelgo at'éé.

THE EPISTLE OF PAUL THE APOSTLE TO PHILEMON

¹ Shíí Paul, Jesus Christ bigha ha'ásítini, ła'íí Timothy nohwik'isn, Philémon, dázhó nohwil nzhóni, bił nada'idziidi, bich'í' k'e'iilchii,

² Ța'íí Ápphia nohwil nzhóni, Arkípas, Christ bigha bił siláada daandlíni, ła'íí ínashood nigowaḡee Ța'ánát'íihíí ałdó' bich'í' k'e'iilchii:

³ Bik'ehgo'ihí'nań nohwiTaa ła'íí Jesus Christ nohweBik'ehń biłgoch'oba'íí ła'íí bits'á'dí' ilch'í'gont'ééhíí bee nohwich'í' goz'aa le'.

⁴ Bik'ehgo'ihí'nań ba'ihénsi, dávik'ehń nénáshñiih oshkaḡhgee,

⁵ Jesus nohweBik'ehń ła'íí ínashood dawa nił daanzhoḡgo bada'ónłiigo na'ikonsihíí bigha Bik'ehgo'ihí'nań ba'ihénsi;

⁶ Ni'odłá'íí baa nagolńi'go Christ bíyéé daandłiihíí bigha nł'éégo ágot'eehíí daanohwíyééhíí dawa nñee dayúweh yídaagołsi doleeł, dishñiigo ná'oshkaḡh.

⁷ Nił'ijóhíí bigha dázhó nohwil gozhóḡ, bidag ánt'ee ałdó', shik'isn, ínashood bijíí yune' bił daagozhóḡgo ánádaasíndlaahíí bigha.

⁸ Áik'ehgo Christ biláhyú doo siste' dago, Dábik'ehyú ánléh, niłdishñiigo nich'í' hasdzii doleeł ni',

⁹ Ndihií shil nzhóḡhíí bigha nánoshkaḡh, shíí Paul, nñee báyań síłni, k'adíí Jesus Christ bigha ha'ásítini.

¹⁰ Shizhaazhé, Onésimus, bá nánoshkaḡh, áń ha'ásítíiigo odłá' bee shizhaazhé k'ehgo baa natséskees síłi:

¹¹ Doo ánídá' nich'í'go doo íłi da ni', ndihíí k'adíí nich'í'go ła'íí shíí ałdó' shich'í'go lán íłni silji:

¹² Dázhó shijíí si'aađí' shil nzhóni nich'í' nádéł'a'; áik'ehgo naadńłteeh:

¹³ Dashíí bił sikeego shil gozhóḡ doleeł ni', yati' baa gozhónihíí bigha ha'ásítíiige ni dahdá' shich'onii doleeł ni':

¹⁴ Ndihií hago ánáshł'íihíí doo nił nł'éé dayúgo, doo ágáshñe' da, shaa ch'onba'íí doo bíniso'go da, áídá' dáni hánt'íiyúgo zhá.

¹⁵ Dasa' naa nadáhíí bigha déł'ih nits'á' dahnyaa lán shi;

¹⁶ Doo dayúweh ni'isna'híí k'ehgo baa natsínkees da, áídá' áí bitisgo nik'isn nił nzhóḡhíí k'ehgo baa natsínkees; shíí ndi áik'ehgo baa natséskees, nihíí shitisgo áik'ehgo baa natsínkees, nohweBik'ehń biláhyú nik'isn nli.

¹⁷ Nit'ekéhíí k'ehgo shil óńłtagyúgo, naashídnłteehíí k'ehgo áń naadńłteeh.

¹⁸ Doo bik'ehyú nich'í' at'éé da lék'eyúgo, dagohíí naa hayil'ááyúgo, áí shíí shiká'zhí' áńle';

¹⁹ Shíí Paul, dashíí naltsoos ash'ii, dashíí na'hishñiik: nihíí niyi'siziiníí da'anii bee shaa hánł'aa ndi, áí doo bí'ishtah da.

²⁰ Da'anii, shik'isn, nohweBik'ehń biláhyú shil gozhóḡgo áshííle', Christ biláhyú shijíí yune' ágoniidégo ánáshíídle'.

²¹ Díí nich'í' k'e'eshchiihíí bikísk'eh ánnéhgo nígonsi, ła'íí bitisgo ndi ánnéhgo nígonsi.

²² Shíí ałdó' akú hayú nshdaayú shá ilch'í'gole': shá da'ohkaḡhíí biláhyú ch'ínánshdáhgo nohwaa nánshdáh nsi.

²³ Épaphros holzéhi, Christ Jesus bigha bił ha'áshítézhi, Gozhóḡ, nohwilñii;

²⁴ Marcus, Aristárkas, Demas, ła'íí Lucas daaholzéhi, bił nada'isiidi, ałdó' ágádaanohwilñii.

²⁵ Jesus Christ nohweBik'ehń biłgoch'oba'íí bee niyi'siziiníí bich'í' goz'aa le'. Doleełgo at'éé.

THE EPISTLE TO THE HEBREWS

¹ Doo ánídá' Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú nada'iziidí biláhyú daanohwitaa n'íi doo ałch'ídn iltah at'éégo yich'í' yałti' da lék'e,

² Áída' díi iké'yú yołkaakí biYe' binkááyú nohwich'í' yałti', án dawahá bíyéé doleelgo nyinkłtíni, án binkááyú ałdó' ni'goszán áyílaahi;

³ Bik'ehgo'ihí'nań bits'á'idindláádíi bee án ałdó' bits'á' idindláád, ła'íi Bik'ehgo'ihí'nań ye'at'éhi da'áiyihíi ye'at'éé, biyati' nalwodíi bee dágoz'ąą nt'éégo nłt'éégo áyíłsigo hadag áyíłs; dabízhá nohwinchó' íi nohwá yidnłkóđá', da'itise goz'ąáyú Ízisgo At'éhi bigan dihe'nazhińéégo dahnesdaa;

⁴ Christ, Bik'ehgo'ihí'nań biYe' nłińhíi bighą bizhi' baa yin'ąą, bizhi'íi Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á yaaká'yú daagolínií daabizhi'íi ndi bitisgo at'éé; da'ágát'éégo dabíi yaaká'yú nadaal'a'á bitisgo at'éégo ábi'delzaa.

⁵ Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á yaaká'yú daagolínií doo hak'i ła' gáyihńniid da go'íi, Shiye' nłií, díi jįđi' nitaa síłi. Ła'íi doo hak'i gánńiid da ałdó', Bitaa nshłi doleel, bíhíi shiye' nłi doleel.

⁶ Ła'íi dantsé gozłinihíi ni'goszán biká'zhí' nanáides'a'go Bik'ehgo'ihí'nań yaa yałti'go gáníi, Shinal'a'á yaaká'yú daagolínií dawa daabokąąh le'.

⁷ Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á yaaká'yú daagolínií yaa yałti'go gánádo'ńiid, Binadaal'a'á spirits daanłiigo ánýiidlaa, bá nada'iziidíi kó' dahdinahíi daanłiigo ánýiidlaa.

⁸ Áída' biYe'híi gáyihńi, Bik'ehgo'ihí'nań nłínií, doo ngonel'ąą dayú dahazhi' nant'áa doleel; dązhó nłt'éégo nant'áa.

⁹ Nzhógo ágot'eehíi nł nzhó, nchó'go ágot'eehíi nł nchó'; ái bighą Bik'ehgo'ihí'nań, Bik'ehgohinńaahíi hadín nł nakaihíi bitisgo nł goyíłshóđhíi bee hanidilaa.

¹⁰ Ła'íi gánábıłdo'ńiid, NohweBik'ehń, ni dantsé godeyaadá' ni'goszán nín'ąą; yááhíi nigan bee ánlaa.

¹¹ Ái bech'ígowáh; nizhá da'áik'ehgo ánt'éé; ái dénchó' daaleeh, diyágé dénchó' hileehíi k'ehgo;

¹² Ái ch'id ilhanéilzaahíi k'ehgo ilhanínléeh doleel, ła'íi łahgo ádaat'ee daaleeh: áída' nihíi da'ágánt'éé, ła'íi doo ngonel'ąą dahíi bee hińnáa doleel, yihńi.

¹³ Áída' binal'a'á yaaká'yú daagolínií doo hak'i ła' gáyihńniid da go'íi, Shigan dihe'nazhińéégo síndaa, ni'ina'íi nikeł'ááhyú ninínłzhí'.

¹⁴ Ái dawa yaaká'dí' nadaal'a'áhíi daanłiishą', nńee hasdádokahíi yinádaadéz'įi doleelgo odaas'a'ihí?

2

¹ Ái bighą nt'é daadisiits'aaníi dawa baa daagondząągo dávik'eh, dahyúgohíi danko baa daadihi'nah.

² Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á yaaká'yú daagolínií binkááyú hasdziihíi da'anii dązhó nłdzilgo, ła'íi nchó'go ádaach'it'eehíi ła'íi doo da'ch'idits'ag dahíi da'ái bee koch'í' nanáhi'ńiłgo;

³ Hagot'éégo bits'á' hahiikeeh, hasdách'igháhíi itisgo nłt'ééhíi doo hádaat'įi dayúgo; ái hasdách'igháhíi nohweBik'ehń dantsé áńńiid ni', áidí' hadín daabi'dists'aaníi ałdó' da'anii daanłiigo yaa nohwił nanádaagolńi';

⁴ Bik'ehgo'ihí'nań ałdó' da'anii niigo godiyihgo be'ígóziníi ch'í'nah ágólaa, ízisgo áná'ol'įihíi, iltah at'éégo godiyihgo áná'ol'įihíi ałdó', ła'íi dabíi bik'ehgo Holy Spirit kainé'íi bee hasdách'igháhíi yaa nanágolńi'.

⁵ Ni'gospdzán begonáhíí baa nagohiilni'íí Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á yaaká'yú daagolíníí doo yedaabik'eh doleełgo yaa godin'ąą da.

⁶ Łah dahgoz'ąągee ła' gáníigo yaa nagolni', Nnee daat'éégo nt'é bighą baa natsínkees nt'éé, nnee nliinií daatéego nt'é bighą binádín'íí?

⁷ Ninal'a'á yaaká'yú daagolíníí dét'ihézhí' dábich'í'yú át'éégo ánlaa; ízisgo at'éégo ła'íí daach'idnłsigo bá ágonlaa, nant'ánchez'ah bik'edín'ąąhíí k'ehgo, ła'íí dawahá ánlaahíí yebik'ehgo nńłtíí:

⁸ Dawahá yebik'ehgo bitl'ááhyú nńné' ni'. Dawahá yebik'ehgo nyinłtíídá', dała'á ndi doo ágodłhgo da yebik'ehgo nyinłtíí ni'. Áídá' k'adíí dawahá yebik'ehíí doo hwahá daahiłłtséh da.

⁹ Áídá' Jesus daanéel'íí, Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á yaaká'yú daagolíníí dét'ihézhí' dábich'í'yú át'éégo alzaa, Bik'ehgo'ihí'nañ bilgoch'oba'íí bee nnee dała'á daantíígee bá da'itsaahíí yilłh doleełgo biniigonłt'éégo daztsąą; áí bighą nant'ánchez'ah bik'edot'ąąhíí k'ehgo ízisgo at'éégo ła'íí daach'idnłsigo bá ágólzaa.

¹⁰ Bik'ehgo'ihí'nañ bighą dawahá daagolíníí, dawahá áyíłlaahíí bichągháshé łaągo bits'ą'idindláád goz'ąą yune' ha'áyihiniłgo, hasdách'igháhíí begodeyaago yebik'ehíí biniigodilnehíí bee dązhó nłt'éégo ábidoliłgo dábik'eh.

¹¹ Hadile'íí ła'íí hadaadeszaahíí dała'á yits'ą'dí' daanłłi: áí bighą doo yik'e ídaayándzigo shik'íyú daayłłni,

¹² Gáníigo, Shik'íyú naa bił nadaagoshni' doo, daanokaąhíí ła'at'ééyú na'ihénsigo ha'dish'aah.

¹³ Áídí' gánádo'niid, Dabízhá ba'oshłíí. Áídí' hananádzii, Kúnko, shíí hik'e chągháshé Bik'ehgo'ihí'nañ shaa yinłłi bił daansłłi.

¹⁴ Áík'ehgo áí chągháshéhíí bidłł hik'e bits'í daagolíłhíí k'ehgo bíí alđó' ágádelzaa; bíí datsaahíí bee, da'itsaah yebik'ehł, ch'iidn nant'án, da'íłłi dołchiłł doleełhíí bighą;

¹⁵ Ła'íí hadín da'itsaah yeneldzidhíí bighą bi'ihí'na' danes'ąądzł' isnah daanliinií hasdáyidołgo.

¹⁶ Da'aníigo Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á yaaká'yú daagolíníí ye'adaat'éhi doo ye'at'éégo ádelzaa da; áídá' Abraham bits'ą'dí' hadaakishchiinií ye'at'éégo ádelzaa.

¹⁷ Áík'ehgo Bik'ehgo'ihí'nañ bá na'idziidgee okaąh yebik'ehi da'tiséyú sitíni bilgoch'oba'go ła'íí begondłłidgo hileehíí bighą bik'isyú ye'at'éhi dawa bee ábidilne'go dábik'eh, nnee binchó'íí bá bidłł yee nahiniłł doleełgo.

¹⁸ Dabíí biniigodelzaagee nabídinestąądhíí bighą, hadíí nabída'dintaahíí yich'odaanłłi at'éé.

3

¹ Áí bighą shik'íyú, Bik'ehgo'ihí'nañ báhadaadeszaahíí daanohłni, yaaká'dí' itah nohwiká ánniídíí, Christ Jesus, da'ohiidłąą daahiıdleełhíí bighą des'a'íí nłni, ła'íí nohwi'okaąh yebik'ehi da'tiséyú sitíni nzhóogo baa natsídaahkees;

² Án habiłłtínií begondłłidgo yá na'iziid, Moses Bik'ehgo'ihí'nañ bichągháshé nłt'éégo yinádéz'iinií k'a'at'éégo.

³ Kłh ágole'íí kłh ágolzaahíí bitisgo daach'idnłsłhíí k'ehgo Moses bitisgo Jesus daach'idnłsłhíí yik'eh sitíí.

⁴ Kłh dała'á gon'ąągo nnee ła' ádaagozlaahi at'éé; áídá' Bik'ehgo'ihí'nañhíí dawahá áyíłlaahi at'éé.

⁵ Moses Bik'ehgo'ihí'nañ yána'iziidi nłłigo, Bik'ehgo'ihí'nañ bigową biyi' nłt'éégo na'iziidgo yunáásyú ch'í'nah doleełkíí dabíntsédá' yaa nagolni' lék'e;

⁶ Áídá' Christ-híí Bik'ehgo'ihí'nañ biYe' nłłigo Bik'ehgo'ihí'nañ bigową dágoz'ąą nt'éégo nłt'éégo yinádéz'íí; dąngont'i'zhí' doo nohwiini' hąh dago ła'íí nohwił daagozhóogo

yaaká'yú dahazhì' ihì'naahíí ndaahóndliihíí daahóntà'yúgo, néé Bik'ehgo'ihì'nañ bichagháshé itah daandlìj.

⁷ Áí bighà Holy Spirit gáníhíí k'ehgo ádaanoht'ee, Díí jji biyati'íí daadohts'ago,

⁸ Da'igolíjyú Israel hat'i'íí nabídinestàad n'dá' Bik'ehgo'ihì'nañ doo bikísk'eh ádaadzaa da n'íí k'ehgo doo nohwijíí nt'izgo ádaanohtsì da le':

⁹ Áígee daanohwitaa n'íí nashídaanestàadgo shídaagoksìid, dizdin legodzaahíí biyi' iltah at'éégo ánásh't'ííí daayiltsàa.

¹⁰ Áí bighà áí daakinolt'ííí doo baa shìl gozhóó dago gádéníid, Dábik'ehn bijíí biyi'dí' ndaahíksiih, shikísk'eh ch'ogaahíí doo yídaagoksì da.

¹¹ Áí bighà shágóchìidgo shit'a dahdidishníidá' gádéníid, Shihá'idzoł yuñe' doo okáh át'éé da.

¹² Áík'ehgo ídaa daagonohdzaa, shik'íyú, dah lèk'eyúgo nchó'íí hik'e doo odlàa dahíí nohwijíí yuñe' bengonyáá lèk'eyúgo, Bik'ehgo'ihì'nañ hináhi dánko bits'á' dahdidohkahi at'éé.

¹³ Dawa jji ildag yádaakti', díí jji t'ah nohwich'ì' bìl ch'í'otàadá'; dah lèk'eyúgo nchó'íí k'izé'idilteehíí bee dánko nohwijíí nt'iz hileeh.

¹⁴ Dantsé Christ bada'osiidli'íí danes'áadzhì' daahóntà'yúgo Christ ye'at'éhi bee itah daahiidleeh;

¹⁵ Gánohwíldi'níidá', Díí jji biyati'íí daadohts'ago doo nohwijíí nt'izgo ádaanohtsì da le', Israel hat'i'íí Bik'ehgo'ihì'nañ doo yikísk'eh ádaadzaa da n'íí k'ehgo.

¹⁶ Ła' daidezts'áadá' doo yikísk'eh ádaat'ee da ni', áidá' Moses Egyptdí' ch'ínníí doo dawa ágádaadzaa da lèk'e.

¹⁷ Daa daat'éhi Bik'ehgo'ihì'nañ doo bìl gozhóó dago ádaayiksìgo dizdin legodzaa lán? Nnee nchó'go ánádaat'ìigo da'igolíjyú nanezna' n'íí shì ya'?

¹⁸ Daa daat'éhi bich'ì' Bik'ehgo'ihì'nañ bit'a dahdidilníidá' gánniid, Shihá'idzoł yuñe' doo ohkáh át'éé da? Doo da'odlàa dahíí zhà áyihíi.

¹⁹ Áík'ehgo bídaagonlzi, doo da'odlàa dahíí bighà doo ákóne' okáhgo da.

4

¹ Áí bighà halàa baa daagondzaa le', dah lèk'eyúgo Bik'ehgo'ihì'nañ bihá'idzoł yuñe' nkáh doleełgo nohwaa det'aa n'íí t'ah bìl ch'í'otàadá', nohwíí ła' dánko dábich'ì' ndohkahi at'éé.

² Yati' baa gozhóni bee nohwich'ì' yá'iti'; daanohwitaa n'íí akdó' bich'ì' yá'iti' ndi daidezts'aaníí doo daayosdlàad dahíí bighà doo bich'odaazni' da.

³ Hadíí da'osiidlàadíí zhà áí há'idzołíí yuñe' ohiikáh, áí há'idzołíí Bik'ehgo'ihì'nañ áníigo gánniid, Shágóchìidgo shit'a dahdidishníidá' gádéníid, Shihá'idzoł yuñe' doo okáh át'éé da: ni'gosdzán nnit'áadá' Bik'ehgo'ihì'nañ ánát'ííí ał łalzaa ndi ánniid.

⁴ Łahgee gots'idiskaaníí bijjì yaa yałti'go dahgoz'aa gáníigo, Gots'idiskaaníí bijjì Bik'ehgo'ihì'nañ binasdziid n'íí ni'inziidgo hanayoł lèk'e.

⁵ Áidí' kú dahnágost'aa gáníigo, Shihá'idzoł yuñe' doo okáh át'éé da.

⁶ Áík'ehgo ła' t'ah ákóne' okáhíí bá goz'aa; áidá' nnee dantsé bich'ì' yá'iti' n'íí doo daayosdlàad dahíí bighà doo hak'e ha'ákai da:

⁷ Áík'ehgo nzaad ogoyááhíí bikédí'go łah jji Bik'ehgo'ihì'nañ nnágon'áa, David binkááyú gánniidgo, Díí jji biyati'íí daadohts'ago doo nohwijíí nt'izgo ádaanohtsì da le'.

⁸ Há'idzołíí Jesus bee baa daagodez'aa'yúgo, bikédí'go Bik'ehgo'ihì'nañ łah jji doo gánadí'nii da doleeł ni'.

⁹ Áí bighà Bik'ehgo'ihì'nañ bichagháshé daanliiníí há'idzołíí t'ah bá goz'aa.

¹⁰ Dahadíń há'idzołíí yuñe' ha'ayááhíí dabíí binasdziid n'íí ni'inziid, Bik'ehgo'ihì'nañ binasdziid n'íí ni'inziidhíí k'ehgo.

11 Áí bigha halaa, áí há'idzohí yune' ha'áhiikáhí bich'í' dahdaandoh le', doo ágáhiit'íi dayúgo, doo da'odlaa da n'íi k'ehgo dánko nanádnkaaki at'éé.

12 Bik'ehgo'ihinañ biyati'íi hináhi la'íi dázho nalwodi at'éé, bésh be'idiltkishé dá'its'a' deniihíi bitisgo deníni at'éé, dagózhó yuyahyú na'gizh, koyi'siziiníi, kospirit lenehenlááyú, la'íi ikhadaadit'aaníi iwoł lenehenláágee, akú aná'ogish, konatsekeesíi la'íi kojíi biyi' ágot'eehíi kol ch'í'nah áyílsí.

13 Ni'gosdzán biká' daahinaahíi dała'á ntíígee Bik'ehgo'ihinañ doo bits'aą nant'í'hi at'éé da, áidá' bíł ik'ídaandohíi doo nt'é binadzahgee bíł le'eskaad dago, dawahá bíł ch'í'nah daanlii.

14 Áík'ehgo Jesus, Bik'ehgo'ihinañ biYe', yaaká'yú bíł onágodzaahíi, nohwi'okaąh yebik'ehi da'tiséyú sitíni ízisgo at'éhi nohwá sizíigo, halaa da'ohiidlaa daan'nihiíi nđzilgo daahónta' le'.

15 Nohwi'okaąh yebik'ehi da'tiséyú sitíni doo nadaanlwod dagee nohwaa tét'ii; nanohwínada'dintaahíi k'ehgo bíi aldó' dawa bee nabí'dinestaąd ndi doo hak'e ni'isii da.

16 Áí bigha halaa doo t'aązhi' daashiijeed dago Bik'ehgo'ihinañ bíłgoch'oba'íi dahsdaagee nnáhiikah le', nohwaa nách'obah doleełgo, la'íi dawahá doo bídaanel'aą dagee bíłgoch'oba'íi bee nohwich'onii doleełgo.

5

1 Okaąh yebik'ehi da'tiséyú sinílii dała'á ntíígee nnee bitahdí' haltínihií, Bik'ehgo'ihinañ zhinéego ágot'eegee nnee yá sizíigo, Bik'ehgo'ihinañ ye'okaąhgo dant'éhéta yaa yihiniilgo, la'íi ncho'go ánách'ot'íiłhíi bigha ye'okaąhíi nayitseedgo yaa yihiniilgo nniltii:

2 Án hadín doo goyáą dahíi la'íi doo nđzilgo daahikáh dahíi yaa ch'oba'go nayik'í'iziidgo yígótsí; dabíi ndi doo nđzil dago bich'í' nágodidáhíi bigha.

3 Áík'ehgo nnee nda'iksiihíi bigha ye'okaąhíi nadaitseedgo Bik'ehgo'ihinañ yaa hiniilkhíi k'ehgo bíi ndi ni'iksiihíi bigha ágánát'íiłhgo goz'aą.

4 Nnee doo la' dabíi ízisgo at'éégo okaąh yebik'eh nliigo ha'ídilteeh da, áidá' Bik'ehgo'ihinañ habiltíi'yúgo zhá, Aaron hayitíiłhíi k'ehgo.

5 Áík'ehgo Christ aldó' dabíi ízisgo at'éégo okaąh yebik'ehi da'tiséyú sitíni hileehgee doo ha'ídoltii da, áidá' hadín, ShiYe' nílii, díi jiidí' nitaa sílii, bíłniiidíi án habiltíi.

6 Łahgee dahnágot'aągee gábiłniiid, Melkízedek okaąh yebik'eh n'íi k'ehgo doo ngonel'aązhi' okaąh yebik'ehi nílii.

7 Christ ni'gosdzán yiká' nagmaadá' dázho chaal okaąhgo bináa tú nadaazlii lək'e, da'itsaahíi bits'a'zhí' hasdabiłteeh yinel'aąhíi náyokaąhgo yich'í' okaąh, áík'ehgo Bik'ehgo'ihinañ yidnksihíi bigha bidiits'ag;

8 Bik'ehgo'ihinañ biYe' nlii ndi goyéego bich'í' nagoyááhíi bee biTaa aníiłhíi yikísk'eh at'éégo yígótsiid;

9 Áík'ehgo dázho nt'éégo ábi'delzaago hadíi daabi'dits'agíi hasdách'igháhi doo ngonel'aą dahíi begodeyáhi silii;

10 Án, Melkízedek n'íi k'ehgo okaąh yebik'ehi da'tiséyú sitíni nílii doo, bíłniigo Bik'ehgo'ihinañ habiltíi.

11 Án láągo baa nadaagohiilni' ndi nohwil nagoch'ilni'hií nyee, doo nt'éégo daadohts'ag da daasoliihíi bigha.

12 K'adyúgo ikch'ígó'aahíi daanohlii le'at'éhi, da'ágát'éé ndi Bik'ehgo'ihinañ biyati' dabígózinéhíi dahadín nohwil ch'ínágonot'áah; mé' k'ehgo ibe' zhá daidlaaníi nádaasohdlii, daanesoyáą ndi hidán nt'izíi doo daahsaa da laa.

13 Dała'á daantíigo hadín ibe' zhá yidlaaníi dábi'ehyú ágot'ee zhinéego ikch'ígót'aahíi doo nt'éégo yígótsí da, mé' k'ehgo at'éehíi bigha.

14 Áídá' hidán ntl'izíí bádaayánhíí bá álzaa, áí ntl'éégo ánádaát'íidhíí bigha hadíí nzhooníí hik'e hadíí nchọ'íí yídaagołsııd.

6

1 Áí bigha halaą, Christ baa ilch'ígót'aahíí dantséhíí godezt'i'dí yunaásyú dahnádihiikáhgo bádaayán bił ch'ígót'aahzhı'go dahdihikáhgo nohwi'odla' nıdzil hileeh; ánadaahiit'ııhıı da'ılínéhıı bits'á'zhı' ádaahii'ne'dá' nohwi'odla' bee Bik'ehgo'ihı'nań bich'ı' dahsiikáhıı kih bitł'ááh ni'it'aahıı k'ehgo at'éé, áık'ehgo itł'ááh nda'sit'aanıı k'ehgo doo dayúweh áí zhá bee ilch'ídaagont'aah da le'.

2 Okaąh k'ehgo tach'idígıısıı, okaąh k'ehgo koká' ndaach'idilııhıı, nanezna'ıı nádikáhıı la'ıı Bik'ehgo'ihı'nań nıee dahazhı' yándaago'a'ıı, áí zhá bee doo dákozhá ilch'ídaagont'aah da le'.

3 Bik'ehgo'ihı'nań yee nohwaa godin'ááyúgo, bádaayán bił ch'ígót'aahıı k'ehgo ilch'ídaagont'aah.

4 Nıee yati' baa gozhónı lahn yídaagołsııd n'ıı, yaaká'dı' kaa hi'né'ıı daizlıh n'ıı, Holy Spirit baa godet'aą n'ıı,

5 Bik'ehgo'ihı'nań biyati' ntl'éhi, la'ıı binawodıı bee ízısgo ánagot'ııhıı yunaásyú begoz'aanıı daizlıh n'ıı,

6 Bits'á'zhı' ádaadzaa lək'eyúgo doo hagot'éégo binchọ'ıı yits'á'zhı' ánadaa'ne'zhı' bił nnách'ıkáhi at'éé da; bıjıı yune' Bik'ehgo'ihı'nań biYe' tsı'ılna'áhi biká'zhı' yınaádaayiheskał la'ıı baa yágosıgo ánadesdlaahıı bigha.

7 Ni' biká' nanágotłhgeee ledihich'aadı' hadın ntl'éégo ádaayısinıı bá hajéedyúgo, Bik'ehgo'ihı'nań bits'á'dı' baa gozhóonıı hileeh:

8 Áídá' hosh hajéedyúgo ni'ihıı yó'odit'aah, dénchọ'go bá ha'idziizhı' zhá bá goz'aą; didlidzhı' zhá bá onágót'ı'.

9 Nohwił daanohshónı, áık'ehgo yádaahiiltı' lək'e ndı, nohwihıı doo áık'ehgo ádaanoht'ee dago nohwıdaagosıılzııd, hasdách'ıgháhıı bił goz'áni be'ádaanoht'ee.

10 Bik'ehgo'ihı'nań dávik'ehyú at'éégo, bá nada'ohsiidıı doo yaa dınah da, la'ıı bizhi'ıı nohwił nzhoqóhıı bigha bichagháshé bich'odaasonı'ıı áí alđó' doo yaa dınah da; áí t'ah ágádaht'ıı.

11 Dıınko nohwá hádaahiit'ıı, dała'á notııgee da'áık'ehgo ágádaht'ııgo doo nohwił nagoki dago yaaká'yú dahazhı' ihı'naahıı ndaahokıı le', nohwi'ihı'na' bengonyáázhı':

12 Áídı' doo nohwił daagoyéé da le', áídá hadıı bi'odla' daagolııgo la'ıı nyee ndı yıl dahıldóhgo Bik'ehgo'ihı'nań bángon'áanıı bıyéé doleełıı beda'ol'ıı le'.

13 Bik'ehgo'ihı'nań Abraham yich'ı' hadziigo yágon'ááda', dabıı bitısgo at'ééhıı doo la' dahıı bigha dabıı bee bitł'a dahdidilııgo,

14 Gábıłnııd, Da'anıı dayúweh niyaa gozhóq doleełgo ánihosh'ııı, la'ıı nits'á'dı' ląągo hanálinolt'ııgo ádishııł.

15 Áık'ehgo Abraham nızaad godezt'i'go yıdag at'ééda' nt'é bee bángot'aanıı begolzaa lək'e.

16 Nıee da'anıı dabıı bitısgo at'ééhıı biláhyú bitł'a dahnádaadilııh: hagee lahada'dit'áhgee da'anıı ch'ıııgo kotł'a dahch'idilıııyúgo lahada'dit'áh n'ıı bengonáh.

17 Áık'ehgo Bik'ehgo'ihı'nań, nıee yee yágon'áanıı bá begolne'ıı yenagoshchiinıı doo lahgo ánáidle' dago dábigózıgo bił ch'ı'nah áyıłsı hat'ııgo, áí da'anıı áııgo bitł'a dahdidilıı ni':

18 Áık'ehgo Bik'ehgo'ihı'nań nıee nt'é yee yágon'áągo, la'ıı da'anıı áııgo bitł'a dahdidilııgo, áí naki goz'ánihi doo lahgo ánáidle' da; áí bee hadag ánohwi'dilzı, néé Bik'ehgo'ihı'nań bitł'ááhzhı' daatsıdihikııhıı hasdáhiikáhıı nohwádıhyú begoz'aanıı ndaahóndlıhıı ntl'izgo daahóntą' doleełgo:

19 Áí ndaahóndliihí bigha yaakáyú godiyihgo goz'aa yune' bigizhgee da'denbaálí bine'yú beha'ágot'i'i:

20 Jesus ádíh ákóne' nohwá ha'ayáá, án Melkízedek okaah yebik'eh n'íi k'ehgo okaah yebik'ehi da'tiséyú sitíni silíi.

7

1 Melkízedek holzéhi, Salem golzeegee ízisgo nant'án nlíni, Bik'ehgo'ihí'nań da'tiséyú át'éhi bi'okaah yebik'ehi nlii lék'e; án Abraham ízisgo nant'án daanlíni yich'i' nagonkaadgo yaa gonesnaadi' nádaakdá' yidedeyaago, Niyaa gozhó le', yihniid;

2 Áígee ayihe'nílii goneznányú ilk'í'nílii dała'ágo sinílihi Abraham Melkízedek yaa yinil ni'; dantségee bizhi'íi, Bíi nant'aahíi bits'á'dí' nkt'éégo ágot'éhi, golzeego ágolzee, iké'geehíi, Salemgee ízisgo Nant'án, ái, Bíi nant'aahíi bits'á'dí' ilch'i'gont'éhi, golzeego ágolzee;

3 Bitaa, báádoo bígózi da, yits'á'dí' dihezná'íi lá'íi hadí' dihezná'dí', hazhí' nehena'zhí' ałdó' doo bígózi da; áidá' Bik'ehgo'ihí'nań biYe' k'ehgo dahazhí' okaah yebik'ehíi nlii.

4 Díi baa natsídaahkees, ái nneehíi dázhó dák'a'at'éhi lék'e, Abraham, bits'á'dí' daadihe'na'i, ayihe'nílii goneznányú ilk'í'nílii dała'ágo sinílii yaa yinil lék'e.

5 Levi bits'á'dí' hadaakishchiiníi bitahdí' okaah yedaabik'ehi ádaabi'deszaahíi, bik'íi daanlíni bíyéehíi goneznányú ilk'í'nílii dała'ágo sinílii, tithes holzéhi, bich'i' nadaay-iníi go begoz'aaníi bikísk'eh bánagoz'aa lék'e, bik'íi daanlíni ałdó' Abraham bits'á'dí' hadaakishchii ndi:

6 Áidá' Melkízedek, Levi bits'á'dí' hadaakishchiiníi doo bitahdí' nlii da ndi Abraham tithes yaa yihiniil lék'e, lá'íi Abraham Bik'ehgo'ihí'nań ba'den'ááhíi Melkízedek, Niyaa gozhó le', bilniid.

7 Díinko doo baa lahach'it'áhi at'éé da, dahadín itisgo at'ééhíi, da'ich'i'go at'ééhíi, Niyaa gozhó le', yihnihi at'éé.

8 Díi jiiyúgo nnee nanne'go bágoz'aaníi tithes bich'i' nadaahi'niił, áidá, Melkízedek t'ah hínaadá', dahazhi' hínaago baa na'goni'íi, tithes bich'i' nadaahi'niił.

9 Gádishnii le'at'éhi, Levi, tithes bich'i' nahi'niił, Abraham Melkízedek tithes yich'i' nayiheznílii bee tithes nayiheznílii ga'at'éé.

10 Melkízedek Abraham yidedeyaadá', Levi itah nliiníi ga'at'éé, doo hwahá goleeh da ndi Abraham bits'á'dí'go hínaahíi bigha.

11 Áik'ehgo Levi hat'i'íi bitahdí' okaah yedaabik'ehíi bee dawa nkt'éé silii lék'eyúgo, (áígee Jews daanliiníi begoz'aaníi bee bánogot'aa ni',) hant'é bigha okaah yebik'ehíi lá' nanádeeh, Melkízedek bik'ehgo at'éhi, doo Aaron at'ééhíi k'ehgo da?

12 Okaah yebik'ehi dabíntségo golínií k'ihzhí' nánálteeh lék'eyúgo hagot'éégo goz'aaníi ałdó' lahgo anánálne'hi at'éé.

13 Hadín díi bee baa na'goni'íi lahgo hat'i'íi nlii, ái hat'i'íi bitahdí' dant'éhéta be'okaahíi Bik'ehgo'ihí'nań baa ch'iniil goz'aa gee doo lá' na'iziid da.

14 NohweBik'ehń Juda hat'i'íi nliigo bígózi; ái hat'i'íi Moses doo hak'i yaa hadzii da ni', okaah yedaabik'ehi yaa nagosni'dá'.

15 Díinko dayúwehyú nkt'éégo bígózi, okaah yebik'ehi Melkízedek k'ehgo at'éhi nánásdlíi,

16 Áń doo ni'gosdzán biká' begoz'aaníi bik'ehgo okaah yebik'ehi silii da, áidá' ihí'naa doo ngonel'aa dahíi binawodíi bik'ehgo okaah yebik'ehi silii.

17 Áń baa na'goni'go gáníi, Doo ngonel'aa dazhí' okaah yebik'ehi nílii, Melkízedek okaah yebik'eh n'íi k'ehgo.

18 Begoz'aa n'íi doo nłdzil dago, doo nt'é bee análneh dago k'ihzhí' bengot'aa.

19 Begoz'aa n'íi doo nt'é nkt'éégo layiilaa da ni', áidá' itisgo nkt'éhi begodeyaa, ái bee Bik'ehgo'ihí'nań ahánégo bit'ahgo daahiidleeh.

20 Bik'ehgo'ihinaan bitla dahdidilnihií zhá bee Jesus okaah yebik'ehhi silji:

21 (La'i okaah yedaabik'ehihí Bik'ehgo'ihinaan doo bitla dahdidilniigo okaah yedaabik'ehi daasilji da, áidá' Bik'ehgo'ihinaan bitla dahdidilniigo Jesus okaah yebik'ehi silji; Bik'ehgo'ihinaan gábilnniid, Shiini' doo lahgo anashdle' da doleelgo shitla dahdidishniigo gádishnii, Doo ngonel'aa dazhi' okaah yebik'ehi níí, Melkizedek okaah yebik'eh n'í k'ehgo:)

22 Áik'ehgo anidégo nohwángot'áanii, Bik'ehgo'ihinaan hik'e Jews daanliinií bilgo lángot'aa n'í bitisgo nkt'éhi, Jesus bee nohwá hizí'.

23 Okaah yedaabik'eh n'í nanne'go doo dayúweh okaah yebik'ehi daanlii dahí bigha láago daanlii ni':

24 Áidá' Jesus dahazhi' hinaago dahazhi' okaah yebik'ehi nlii.

25 Ái bigha bíi binkááyú Bik'ehgo'ihinaan yaa hikáhií dāngonel'aaqzhi' hasdáyihinií, dávik'ehn yá ná'okaahgo dahazhi' hinaa.

26 Okaah yebik'ehi da'ágát'éhi nohwá nkt'éé, dilzini, doo k'izé'át'éhi da, dāzhó nkt'éhi, nch'go ádaat'eehií yits'á'zhi' níni, yaaká'yú ágot'eehií bitisyú ízigo at'éégo ábi'delzaahi;

27 Ái okaa yebik'eyi da'tiséyú daanliini dawa jji, ntsé dabíi nch'go anádaat'ijíí áidí' nnee nch'go anádaat'ijíí bigha dant'éhéta nadaitseedgo yeda'okaahgo Bik'ehgo'ihinaan baa nanádaahi'niik, áidá' Jesus doo ágánát'ijí bik'eh da, dabíi Bik'ehgo'ihinaan ya'ideltjídá' dalahndigee dawa layiilaahí bigha.

28 Nnee doo daanldzil dago nda'iksiih ndihíi okaah yebik'ehi da'tiséyú daanliini daalehgo begoz'aaníi bik'ehgo hahi'niik; áidá' begoz'aaníi bikédí'go bengonyáágo Bik'ehgo'ihinaan bitla dahdidilniigee anniidíi k'ehgo biYe' haltíi, án hadelzaa dahazhi'.

8

1 Baa yádaahiilti'íi díinko ádaaldi'nii: Okaah yebik'ehi da'tiséyú sitini ágát'éhi nohwá nlii, án yaaká'yú Ízigo At'éhihi nant'áago dahsdaagee dihe'nazhiéégo dahnezdaa;

2 Yaaká'yú godiyihgo goz'aaníi, gowalgai biyi' da'ch'okaahíi da'aniihií án yiyi' na'iziid; ái biyi' da'ch'okaahíi Bik'ehgo'ihinaan ngonáni, doo nnee ngon'áni da.

3 Okaah yebik'ehi da'tiséyú daanliinií dala'á ntíigee Bik'ehgo'ihinaan dant'éhéta baa hiné'go la'íi dant'éhéta nadaitseedgo ye'okaahgo baa hiniigo hahi'niik: ái bigha díi okaah yebik'ehihí áldó' nt'éhéta Bik'ehgo'ihinaan yaa yiné'hi at'éé.

4 Díi ni'gosdzán biká' naghayúgo doo okaah yebik'ehi nlii da doleel ni', begoz'aaníi bik'ehgo okaah yedaabik'ehi ik'idá' Bik'ehgo'ihinaan yeda'okaahíi yaa daayihiniikíi bigha:

5 Ái yaaká'yú da'ch'okaahgo goz'aaníi bil dálet'eego yiyi' nada'iziid, yaaká'yú ágot'eehií bichagosh'ohíi k'a'at'éé: Moses k'ad gowalgai biyi' da'ch'okaahíi ngo'áahdá' Bik'ehgo'ihinaan bil ch'ígó'aahgo gábilnniid, Dził biká'yú be'elzaago nil ch'í'nah ashlaa n'íi da'áik'ehgo ádníi.

6 Okaah yedaabik'eh n'íi binadaasdziid n'íi bitisgo at'éégo Jesus baa det'aa, Bik'ehgo'ihinaan hik'e Jews daanliinií bil lángot'aa n'íi k'adíi la'ihíi itisgo at'éhi Jesus bee nohwá hizí', ái lángot'aa n'íi yee nohwángon'aa n'íi k'adíi itisgo at'éhi bengot'aa.

7 Dantsé lángot'aa n'íi ilch'i'zaa lək'eyúgo, iké'geehíi doo bānagóst'aah da doleel ni'.

8 Israel hat'i'i doo dawahá nkt'éé áiléh dago Bik'ehgo'ihinaan yígolsjídá' gānniid, Israel hat'i'íi Judah hat'i'íi bilgo anidégo bāndaagonsh'aahíi begonáh ndi at'éé:

9 Bits'adí' daadihezna' n'íi bádił hishaalgo Egypt golzeedí' bil ch'ínánkshíi bijji bāngone'aa n'íi doo ga'at'éhi da; áidá' bāngone'aa n'íi doo dayúweh ye'adaat'ee dahí bigha doo dayúweh binádaadesh'íi da ni', nii, Bik'ehgo'ihinaan.

10 Áí bech'ígóyááhíí bikédí'go Israel hat'i'íí bíl lánádaagonsht'aah doleeł gádishniigo, Begosił'ááníí biini' biyi' odaahishniil doleeł, ła'íí bijíí biká' ádaagoshłe' doleeł, Bik'ehgo'ihí'nań b́a nshłi doleeł, ła'íí bíí shichągháshé doleeł:

11 Nnee dała'á ntíjgee bit'ahdí' gólííníí ła'íí bik'isn doo yił ch'ídaago'aah da doleeł, Bik'ehgo'ihí'nań b́igonsł, daaniigo: nnee dawa, doo ízisgo ádaat'ee dahíí ła'íí ízisgo ádaat'eehíí shídaagolsł doleełhíí bighą.

12 Doo bik'ehyú ánádaat'ijł da ndi baa ch'oshba' doleeł, nda'łksihíí ła'íí nchọ'go ánádaat'ijłíí doo dayúweh b́ínádaashniih da doleeł, nii, Bik'ehgo'ihí'nań.

13 Áníidégo ląngont'aaníí begodeyaa, nniídá' dantséhíí k'ihzhí' nniiné'. Nt'é k'ihzhí' nniiné'híí ła'íí sá'á hileehíí bech'ígowáhi at'éé.

9

1 Dantségee ląngot'aaníí ndi hagot'éégo Bik'ehgo'ihí'nań ch'okąąhíí dahgoz'ąą, ła'íí ni'gosdzán biká'gee da'ch'okąąh goz'aaníí gólíí lẹk'e.

2 Gowąłgai biyi' da'ch'okąąhíí alzaa; dantsé goz'ąą yune' ik'ah kọ'íí biká' dahnásıł'áhíí, ła'íí biká'idáne, ła'íí bán Bik'ehgo'ihí'nań bidáhgee nna'né'ihíí biká' dah sińil, áí godiyıhgo goz'áni holzee.

3 Nakigee dáádıłtsosíí bine'zhinéégo biyi' da'ch'okąąhíí nągost'ąą, áí da'tiséyú godiyıhgo goz'áni holzee;

4 Áí biyi' its'aa óodo be'alzaahi biyi' łıkąłolchini didlıdíí si'ąą, ła'íí tsıhón dahot'éhé óodo biká' alzaahi Bik'ehgo'ihí'nań bengon'áanıí besi'áni alđó' si'ąą, áí biyi' tús óodo be'alzaahi bán manna holzéhi biyi' siné'hi, ła'íí Aaron bigish bihitsoo gozlíni, ła'íí tséé nteelíí Bik'ehgo'ihí'nań yegos'aaníí biká' dahgoz'áni sińil ni';

5 Ła'íí bit'a' gólííníí óodo be'alzaahi bits'ą'idindláádíí tsıhón nel'ąądí' nadaazi, áí Bik'ehgo'ihí'nań biłgoch'oba' begoz'aaníí biká'zhí' bit'a' bitisgo odaaheznıłgo; áí k'adıí doo dawa nł'éégo baa nadaagohıılńi' bik'eh da.

6 Áí dawa łch'ı'hılzaadá' okąąh yedaabik'ehi gowąłgai dantsé goz'ąą yune' onakáh, Bik'ehgo'ihí'nań da'ch'okąąh zhinéégo nada'iziidgo.

7 Áídá' iké'gee nągost'ąą yune' okąąh yebik'ehi da'tiséyú sitíni zhą dała'á lenągodáhgee ákóne' onadáh, dıł da'ádıh lẹk'eyúgo doo hagot'éégo ákóne' owáh da; áí dıłíí Bik'ehgo'ihí'nań yich'ı' nnáyıkáhgo ye'okąąh, dabíí ídá'okąąh ła'íí nnee nda'łksihíí yá ná'okąąh:

8 Áí bee díńko Holy Spirit bíl ch'ı'nah áyíılaa, gowąłgai biyi' da'ch'okąąhíí dantséhíí t'ah goz'ąądá', yaaká'yú godiyıhgo goz'aaníí da'anıihíí ha'ągót'ı'íí doo hwahá ch'ı'ıtıh da:

9 Áí benagowaadá' áí gowąłgai biyi' da'ch'okąąh n'ıí yaaká'yú da'anıi da'ch'okąąh goz'aaníí be'elzaa lẹk'e; áígee nt'éhéta yeda'okąąhíí nadalıłtseedgo Bik'ehgo'ihí'nań yaa nádaayihı'niil lẹk'e ndi hadín áık'ehgo okąąhíí doo hagot'éégo nł'éégo ábile' da, doo hagot'éégo nł'éé ch'ileehíí yıgolsıh da;

10 Díí dahgoz'ánihíí da'ch'iyaaníí, da'ch'idlaaníí, da'okąąhgo tá'dıgis yee łłtah ánáda'ol'ijłíí ni'gosdzán biká' ágot'éhi ye'ánáda'ol'ijłíí dahgos'ąą lẹk'e, dawahá nł'éé hileeh bengonyáázłı'.

11 Áídá' Christ, okąąh yebik'ehi da'tiséyú sitíni nıjigo, nzhoqgo ágot'éhi begonáhíí yił nyáá, yaaká'yú da'ch'okąąh goz'ąą itisgo at'éhi, itisgo nł'éhi, doo nnee áyíılaa dahi, ni'gosdzán biká'gee doo nt'é bee alzaa dahi yiıi' okąąhíí yee bik'eh;

12 Áí godiyıhgo goz'ąą yune' Christ dałandı ha'ayáá gee dawa łayiılaa, doo gantł'íze bidıłí, magashi zhaazhé bidıłí ha'áyııkáá da, dabíí bidıłí bee hasdách'ıgháhi doo ngonel'ąą dahíí nohwá ágólaa.

13 Dóoli bidıł, gantł'íze bidıł, ła'íí magashi zhaazhé bi'aadihíí bi'łch'ıih nnee danchọ'ıí biká' nas'niłıí hadakodile' lẹk'eyúgo;

14 Dázhó itisgo Christ, doo hayú baa daats'idilhił dago Holy Spirit dahazhı' nliinił biláhyú Bik'ehgo'ihı'nań yaa ídedet'ąąhıı, án nohwinatsekeesıı nohwá náidiilkqoh, áık'ehgo doo nt'é bee alneh dahıı doo dayúweh beda'ofıı da, áıda' Bik'ehgo'ihı'nań hináhihił bá náda'dohsiid.

15 Díı bighą Bik'ehgo'ihı'nań hik'e nnee bił ląngot'aanıı anıdehi Christ nohwá siziinił nliı, án daztsaanıı bee ląngot'aanıı dantséhi begoz'aanıı doo yikısk'eh ádaat'ee dahıı hasdáyhiniıł, hadıı yich'ı' anıhiı bíyéé nyidin'áanıı doo ngonel'ąą dahıı yaide'aah doleelhiı bighą.

16 Hadın bíyéé gólınıı hadın nt'é yaidi'aahıı naltsoos yá áyılıaa lęk'eyúgo, hadın áyılıaahıı daztsąyúgo zhá bíyéé doleel.

17 Áı naltsoos áyılıaahıı daztsąądá' begodolniı; áıda' hadın áyılıaahıı t'ah hınaayúgohıı naltsoos doo nt'é da.

18 Bik'ehgo'ihı'nań nnee dantsé yąngon'áanıı dił begodeyaa lęk'e.

19 Bik'ehgo'ihı'nań yegos'aanıı dągon'ąągee Moses nnee dawa yaa yił nagosni'dá' magashi zhaazhé ła'ıı gant'ızé bidil, tú bił nadesziidgo, ighaa lichı'ı dasdisgo ádaaszaahıı, ch'ıl hısop holzéhi beda'ist'qogo dił bee naltsoos ła'ıı nnee dawa yıká' yılta',

20 Gánııgo, Bik'ehgo'ihı'nań nohwá ngon'áanıı ilk'idá' begodeyaahıı díı dikıı be'ígózi.

21 Da'ągát'éégo Moses gowąłgai biyi' da'ch'okąąhıı ła'ıı its'aa beda'okąąhıı dawa dikıı biká' yılta'.

22 Begoz'aanıı bik'ehgo dásdozhá dawahá dił bee hadaadelzaa; doo nt'é ye'okąąhıı zesdiı da lęk'eyúgo konchq'hiı bighą doo kaa nągodet'aahi at'éé da.

23 Yaaká'yú goz'aanıı k'ehgo yeda'ıł'iiniı ągát'éégo hadaadelzaago dábik'eh; áıda' yaaká'yú ągot'eehihił nt'é yedaokąąhıı áı bitisgo nł'éhıhił behadaadelzaago dábik'eh.

24 Godiyıhgo goz'aanıı nnee ádaagozlaahi yaaká'yú da'anıı godiyıhgo goz'aanıı be'elzaahıı yune' Christ doo ha'ayáá da; áıda' yaaká'yú goz'ąą yune' zhá ha'ayáá, k'adıı áıgee Bik'ehgo'ihı'nań binadzahgee nohwá sizıı:

25 Okąąh yebik'ehı da'tiséyú sitıni doo dabıı bidil dahıı yozıłgo godiyıhgo goz'ąą yune' dała'á lenągodąhgo onadáh, áıda' Christ doo ągát'ıı da, doo Bik'ehgo'ihı'nań ya'anadıdit'áh da;

26 Ágánát'ıh lęk'eyúgo ni'gosdzán alzaadı' yushdı' godezt'i'go biniinągodil'ıh doleelni': áıda' goldohıı ngonyáágee dałahndıgee datsaahıı bee nchq'ıı yaa gonnee doleelgo nyáá.

27 Nnee dałahndı datsaahgo bągoz'ąą, áı bikédı'go baa yá'iti'go:

28 Áık'ehgo Christ dałahndı Bik'ehgo'ihı'nań ya'ideltıı, nnee ląągo binchq'ıı yá daidigheehgo; iké'gee nadáh doleel, doo nchq'hiı bighą da, áıda' bikádaadéz'iinił hasdáyhııłgo.

10

1 Ádıhyú nł'éégo goz'aanıı Jews bich'ı' begoz'aanıı doo da'anıı begoz'ąą da, bichagosh'oh k'a'at'éégo zhá, áı bichą hadıı dálenągodąhgee yeda'okąąhıı nadaitseedgo Bik'ehgo'ihı'nań yaa nádaayihı'niıłıı begoz'aanıı doo hadaadeszaago ádaabole' at'éé da.

2 Ágądzaayúgo doo dayúweh baa hi'né' da doleel ni'; da'okąąhıı dałahndıgee hadaadeszaayúgo binchq'ıı ádıhgo yıdaagolsı doleel ni'.

3 Áıda' áı yeda'okąąhıı nadaitseedgo Bik'ehgo'ihı'nań baa nádaahi'niıłıı dálenągodąhgee nnee binchq'ıı yénadaalniıhgo ádaabıłsı.

4 Dóoli ła'ıı gant'ızé bidil konchq'ıı doo yó'iiné' at'éé da.

5 Áı bighą Christ ni'gosdzán biká' nyáádá' gánniid, Ye'okąąhıı natseedgo naa hi'niıłıı ła'ıı dant'éhéta ye'okąąhgo naa hi'niıłıı doo hánt'ıı da, áıda' shıts'ı shá ánlaa:

6 Didlidgo nich'ı' nihi'niıłıı, ła'ıı konchq'hiı bighą na'itseedgo naa hi'niıłıı doo baa nił gozhq'ó da, nniid.

7 Áík'ehgo gádéniid, Bik'ehgo'ihí'nań, hadíí hánt'iiníí lashléhgo niyáá (naltsoos yisdisíí biyi' shaa k'e'eshchííhí k'ehgo.)

8 Gánniid, Begoz'aaníí bik'ehgo na'itseedgo naa hi'niikíí, dant'éhéta ye'okaqahgo naa hi'niikíí, didlidgo nich'í' nihi'niikíí, la'íí konchq'híí bighq naa hi'niikíí doo hánt'íí da, doo baa nił gozhq' da, nniid bikédí'go

9 Gánádo'niid, Bik'ehgo'ihí'nań, hadíí hánt'iiníí lashléhgo niyáá. Iké'yú nohwá ngot'aáníí begodigháhíí bighq Bik'ehgo'ihí'nań hik'e Jews daanliiníí biłgo dantsé lángot'aq n'íí k'ihzhí' ngoden'aq.

10 Bik'ehgo'ihí'nań bik'ehgo Jesus Christ dałahndigee dawa layiilaago bits'íhíí Bik'ehgo'ihí'nań yaa ídeltííhíí bee hadaanohwidezlaa.

11 Okqah yedaabik'ehi dała'a ntíígee dawa jii Bik'ehgo'ihí'nań bich'í' zhinéego na'idziidi nada'iziidgo nadaazi, dahant'é nadaiktseedgo bidííí yeda'okaqah; da'ágádaat'íí ndi konchq'íí doo yó'iiné' át'éé da:

12 Áídá' Christ dałahndigee Bik'ehgo'ihí'nań ya'ídeltíí: nohwinchq'íí yá daztsaqahíí bikédí'go dahazhí' Bik'ehgo'ihí'nań dihe'nazhinéego dahnezdaa;

13 Kodí' godezt'í'go bik'edaannííhíí bikełt'aáhzhí' nni'niłzhí' yiba' sidaa.

14 Dałahndi Bik'ehgo'ihí'nań ya'ídeltííhíí bee nnee hadaadeszaahíí dangonyáázhi' dážhó nł'éégo áyíłaa.

15 Holy Spirit aí nohwil ch'í'nah ágółsi, gánniidgo,

16 Áí yołkaakíí bikédí'go díí ngot'aaníí nnee bił adaashle' doleeł, nii, Bik'ehgo'ihí'nań; begosil'aáníí bijíí biyi' odaahishniil, la'íí biini' biká' adaagoshle' doleeł;

17 Binchq' n'íí la'íí doo bik'ehyú adaat'ee da n'íí doo dayúweh bínashniih da doleeł.

18 Konchq'híí bighq kaa nágodet'aqyúgo doo dayúweh konchq'híí bighq be'okaqahíí Bik'ehgo'ihí'nań baa ch'iné' da.

19 Áí bighq shik'íyú, itisgo godiyhgo goz'aq yune' doo daasiite' dago Jesus bidííí biláhyú ha'áhiikáh le',

20 Da'denbáálíí ilk'índlaadgo binkááyú Jesus nohwá ch'ígót'íí ágółaa, áníidégo la'íí hińáhi, da'denbáálíí dishniigo Jesus bits'í dishniigo ádishnií;

21 Áídí' Bik'ehgo'ihí'nań bichagháshé bi'okaqah yebi k'ehi da'tiséyú sitíni nohwá silíj;

22 Áík'ehgo nohwíjii díł biká' hista'go nchq'go ánáhiit'íí n'íí nohwá nádilkqodgo, la'íí tú nzhóni nohwits'í bee tánásgizgo, halq nohwíjii dawa bee doo nohwil nagoki dago da'ohiidlaqgo Bik'ehgo'ihí'nań ałhánégo bit'ah daahqdeeh.

23 Halq doo nohwiini' nakigo da yaaká'yú dahazhí' ihí'naahíí ndaahóndliihíí nłdzilgo daahóntq'go dayúweh baa nadaagohiilni' le'; hadín nohwá ngon'aáníí da'aníigo aní;

24 Laa daanohwiini' le', lił daanjqq doleełgo la'íí nł'éégo ánadaahitt'íí doleełgo ildag yádaahiilti' le':

25 Ha'ánázehyú ila'ánáhiit'ííhíí doo t'aqzhí' bits'a' shiijéed da le', nnee la' ágádaat'ííhíí k'ehgo; áídá' ildag yádaahiilti' le': ałhánédí' goldohgo bídaagonoksidá' dayúweh ildag yádaakti'.

26 Da'anii ágot'eehíí bídaagosiilzjidá' nchq'go bídaagonlzj ndi be'áhiidzaayúgo nohwinchq'híí bighq doo dayúweh nohwaa nágodit'áhgo goz'aq da,

27 Áídá' bee kaa yá'iti'íí dážhó bégódzidi, la'íí Bik'ehgo'ihí'nań bihashke' kq' k'ehgo díłth'i bik'edaannííhíí daabidilidíí zhq nohwá goz'aq.

28 Hadín Bik'ehgo'ihí'nań yegos'aaníí Moses binkááyú ni'né'i doo yikísk'eh at'éé da n'íí, nnee naki dagohíí taagita binadzahgee ánágót'íí yaa nadaagolni' lək'eyúgo, doo hadín yaa ch'oba' dago zesdij lək'e:

29 Áík'ehgo hadín Bik'ehgo'ihí'nań biYe' doo nt'é dago áyíłsiigo yiká' nayaahíí, la'íí díł bee Bik'ehgo'ihí'nań nnee yágon'aáníí nłdzilgo alzaahíí, díł bee hadelzaahíí, doo yidnłsđ dahíí, la'íí Holy Spirit bits'a'dí' ilgoch'oba'íí begoz'aaníí nchq'go ałniihíí, nnee Moses

binkááyú begoz'aaní doo yikísk'eh at'éé dahí bigha zesdijhí bitisgo goyéégo bich'í godighángo bágoz'aa shi daanoishi néé?

³⁰ Gánniidí bídaagonzi, Goyéégo koch'í godish'aahi ánsht'ee, shí ík'enash'né' ndi at'éé, nii, Bik'ehgo'ihinañ. Gánado'niid, Nnee Bik'ehgo'ihinañ bíyééhí yaa yakti'go yándaago'a doleel.

³¹ Bik'ehgo'ihinañ hínáhi bilák'e ch'intlizhyúgo négódzid.

³² Bínadaaħniih, doo ánídá' Bik'ehgo'ihinañ bits'á'dí'go nohwijí yune' odaadezdlaadá' góyéégo nohwich'í' nagowaago nohwiniigodelzaa ndi bich'í' dahdaanołdoh ni';

³³ Lahgee nnee daanoħwineł'ııgee daanihóh'ıid la'ıı góyéégo nohwich'í' nagowaa ni'; lahgee biniidaagonk'éeħıı bich'odaaħniihgo nohwıı ałdó' nohwiniigonk'ée ni'.

³⁴ Ha'ásıtııdá' shaa tídaaht'ii ni', la'ıı nohwıyéé n'ıı nohwaa hayı'nııł ndi nohwıł daagozhóq ni', yaaká'yú nohwıyééhıı itisgo nk'éhıı, la'ıı doo ngonel'aa dahıı gólııgo bídaagonokshıı bigha.

³⁵ Aı bigha Bik'ehgo'ihinañ bada'ohııhıı doo bits'á'zhı'go ánáħne' da, daahonohta'yúgo nzhoonıı nohwich'í' nanáhi'niıł.

³⁶ Nohwıni'k'eh ádaanołsi le', áık'ehgo Bik'ehgo'ihinañ áníıhıı ádaahdzaadá' nohwa'det'aanıı nohwıyéé doleel.

³⁷ Dıt'ıhégo hadın hıgháhıı dogaał, dáħah dogaał.

³⁸ Hadın dáıık'ehyú át'ééhıı odlá zhá yee hınaa doo, áıdá' nnee t'aaħzhı' at'ééhıı shıı'ıiziınıı doo baa bıł gozhóq da doleel.

³⁹ Ndi néé t'aaħzhı' ádaat'eego ch'a'ondéh zhıneéhıı doo itah daandlıı da, áıdá' hadıı da'odlaągo bıı'ıiziınıı hasdákah zhıneéhıı itah daandlıı.

11

¹ Bench'ohohııhıı da'anıı begolne'go bıgózıgo, la'ıı hadıı doo hit'ıı dahıı da'anıı át'éégo bıgózı, áı odlá' golzeego ágolzee.

² Doo ánídá' bádaayán n'ıı daabi'odla' golııhıı bigha nk'éeégo baa ch'inıı lék'e.

³ Ni'gosdzán Bik'ehgo'ihinañ bııatı' bik'ehgo ádaalzaago nohwı'odla' golııhıı bigha bádaagonzi, áık'ehgo dant'éhéta hit'ıınıı doo hit'ıı dahıı bee ádaaszaa.

⁴ Bi'odla' golııhıı bigha Abel, Cain bitisgo nk'éhi Bik'ehgo'ihinañ yaa nainé', Abel baa nainé'ıı Bik'ehgo'ihinañ yaa nagolni'go, Da'áıgee ándzaa, nii lék'e; áı bee Abel daztsaa ndi t'ah nohwich'ı' yaktı'.

⁵ Bi'odla' golııhıı bigha Enoch da'itsaahıı doo yıgodokııł dahıı bigha yaaká'yú onábi'doltıı; doo hak'i nádaach'ot'ıı da, Bik'ehgo'ihinañ onábıktııhıı bigha; doo hwahá náıııdılteeh dadá' Bik'ehgo'ihinañ yıł goyıkshóqgo baa ch'inıı lék'e.

⁶ Ko'odla' da'adıhyúgo Bik'ehgo'ihinañ doo hıgot'éégo bıł goch'inłshóq da: hadın Bik'ehgo'ihinañ bich'ı' nsháh nzıyúgo da'anıı Bik'ehgo'ihinañ golııgo yosdlaądgo zhá yıch'ı' nıgháh, la'ıı hadın nzhoqgo haintaahıı nk'éeégo ágot'eehıı bıyéé áıdoliıłgo yosdlaądgo zhá yıch'ı' nıgháh.

⁷ Bi'odla' golııhıı bigha Noah hıgot'éégo godegháhıı doo hwahá yıgokııhıı dahıı Bik'ehgo'ihinañ bıł ch'ı'nah ágolaago tsıdolyız, áık'ehgo bıchagháshé hasdáııniıłthat'ııhıı bigha tsina'eełı áyıılaa; áı bee ni'gosdzán bıká' nnee nchq'go ádaat'eehıı ch'ı'nah áyıılaa, la'ıı ko'odla'hıı bigha nk'éeégo ách'ıt'ééhıı bıyéé sıııı.

⁸ Bi'odla' golııhıı bigha Abraham la' ni' nágot'aaıyú bıyéé doleelyú obi'dol'a'dá bııkısk'eh adzaago oyáá, hayú deyaa shıhıı doo yıgokıı da ndi.

⁹ Bi'odla' golııhıı bigha ni' baa got'aa n'yú dıt'ıhézhı' Isaac la'ıı Jacob bıłgo gowałgai yee daagolıı, ni' doo yıdaagokııni n'ıı yıká' daagolııhıı k'ehgo; Abraham baa det'aa n'ıı da'áı Isaac la'ıı Jacob baa daadest'aa:

¹⁰ Abraham bádıhyú yaaká'yú kıh nagoznıılı bıtl'áahgo iztl'ini golıınıı yıká dız'ıı, áı kıh nagoznıılı bı'ehgo'ihinañ nagoshchııgo ágola.

11 Bi'odla' golííhí bigha Sarah ndi binawod gozliigo hiltsaqa silij, ádí' bíl legodzaahí bitisyú ch'igóyáá ndi bi'ime' gozlij, hadín baa yidin'ááhí ya'ohíhí bigha.

12 Áík'ehgo nnee dała'á hastiin silijgo k'azhá datsaahi ga'anolí ndi bits'á'dí hadaalishchiiní yáa biyi' ts'iksqsé la'íi tábáhyú sái dahdijahí ga'áholáago daagozlij, doo nách'otag at'éé dayú.

13 Ái dawa t'ah da'odlaago nanezna', baa daadest'aaní doo hwahá begolne' da ndi bi'odla' bee nzaadzhí' daayo'ijigo yaa bíl daagozhógo begolne'go yídaagotsí lək'e, áík'ehgo gádaanniid, Ni'goszán biká' nahiikai ndi nnee doo bigózini daandlij, dá nakai nt'éhi.

14 Ágádaaniihí bee nlt'éégo ndaagoléehí yiká hadaantaago bigózi.

15 Ni' yits'á' dahdikai n'íi dá yaa natsídaakes nt'ééyúgo t'aazhí' nakángo bá ch'í'otaa doleel ní'.

16 Áída' k'adíi yaaká'zhí'go ndaagoléehí hádaat'ij: ái bigha Bik'ehgodaahi'nañ bíldi'niigo Bik'ehgo'ihí'nañ doo bik'e ádaayándzi da, akú kñ gozníli bá ích'í'golaahí bigha.

17 Bi'odla' golííhí bigha Abraham, da'anii bi'odla' bigha nabídineztaqadá', Isaac Bik'ehgo'ihí'nañ yaa yinktí, Abraham bee det'aqa n'íi biye' dała'áhi Bik'ehgo'ihí'nañyá yizíthee nkegonyaa,

18 Án yaa yakti'go Bik'ehgo'ihí'nañ Abraham gáyínniid, Isaac binkááyú nits'á'dí handóot'ij:

19 Abraham Bik'ehgo'ihí'nañ nnee daztsaqa ndi náhi'naago ánáidléh yígótsí, áík'ehgo biye' daztsaadí' nábi'dihil'na' ngonoligo baa naltí.

20 Bi'odla' golííhí bigha Isaac, Jacob la'íi Esau bich'í' ágone'íi yee yá oskaqadgo, No-hwiya gozhó le', yínniid.

21 Bi'odla' golííhí bigha Jacob datsaahdá' Joseph biye'ke naki da'a'ango yá da'oskaqad; la'íi bigish bik'izhí' hayaa at'éédá' Bik'ehgo'ihí'nañ yoskaqad.

22 Bi'odla' golííhí bigha Joseph datsaahdá' Israel hat'íi dahdekáh doleehí t'ah bidáhdá' yígótsigo yaa nagoln'í lək'e; la'íi bits'in hago ádolniihí yee yágon'áá lək'e.

23 Daabi'odla' golííhí bigha, Moses gozlijdá' bitaa hik'e báa bílgo mé' dénzhonéhi nliihí bigha nadaayin'í'go taagi daahitaqa; nant'an yengon'áaní doo yédaaldzid da lək'e.

24 Bi'odla' golííhí bigha Moses báyan silijgo, Phárah bitsi'hí bizhaazhé bíl idi'niigo doo hat'íi da lək'e;

25 Ncho'go ágot'eehí begonedlijhí dé'tih itah at'éhi k'ihzhí' nayiné' lək'e, nnee Bik'ehgo'ihí'nañ bíyéehí biniidaagonlt'éézhí'go itah nágodin'áá lək'e;

26 Bik'ehgo'ihí'nañ bits'á'dí bich'í' nahi'niikí yiká déz'ijgo, Christ bigha bik'edaach'iniihí Egypt biyi'gee hágołdzil goz'aaní yitisgo ilijgo yaa natsekees.

27 Bi'odla' golííhí bigha Egyptdí' halwod, nant'an hashkee ndi doo yénaldzid da: doo ch'o'ij dahí yo'ijhí k'ehgo nyeehí yich'í' dahnldoh.

28 Bi'odla' golííhí bigha Moses bik'ehgo dáadítihí yiká díl yíta', la'íi bitis-hagowáh golzéhi ágolzaa, chágháshé dantsé nakaihí naitseedí nliiní Israel hat'íihí bichágháshé dantsé nakaihí doo naitseed da doleehí bigha.

29 Daabi'odla' golííhí bigha Israel hat'íi túsikaaní Red Sea holzéhi hanaayú nanádnksáá, ni'gosgaahí k'ehgo ndi ch'ínánksáá, nnee Egyptdí' daagolíní áldó' hanaadnkáh daanzí ndi aqa odaaz'eel.

30 Daabi'odla' golííhí bigha Israel hat'íi kñ gozníli Jéríko golzeegee binaad tséé hist'íní ledn'aahí dała'á jijgo dałahn lenadikséh gots'idiskaqzhí', áík'ehgo gots'idiskaqahí bijij aqa nandéeh lək'e.

31 Ráhab, isdzán nant'í' nagháhi n'íi, bi'odla' golííhí bigha anadaal'izi baa n'áazhgo nzhónigo yich'í' ádzaago, doo da'odlaqa dahí natseedgee doo itah zesdij da lək'e.

32 Nt'é baa nanagoshni' doleel? Gídeon, Bárah, Sámson, Jéphthah, David, Samuel áldó',

la'íi Bik'ehgo'ihina'na' binkaáyú nada'iziidi n'íi bilgo dawa baa nagoshni' hasht'íi ndihíi doo binel'aa da:

³³ Ái daabi'odla' golíihíi bigha' lahgo nnee hat'i'i daayisnaa, dávik'ehyú ádaasaa, bángot'aa n'íi bich'i' begolzaa, ndóicho bizé' bá ilch'i' ágolzaa,

³⁴ Kó' doo sidog dago bá álzaa, bésh be'idiltshé doo bee naztseed da, doo nadaalwod da ndi nadaalwod daasilji, nagonlkaadgee k'a'adaat'ee daasilji, la'íi yi' nadaagonlkaadíi bik'e dahtsídinkji.

³⁵ Isdzané bits'á' nanezna' n'íi bá nádaabi'dihilna'go baa na'ni; la'ihíi dahazhi' ihinaahíi yenaadiikahíi itisgo nkt'éego yidaagolshíi bigha' doo daazhógo benádaadichiid hádaat'íi dago goyéego bich'i' godes't'aa go naztseed:

³⁶ La'ihíi baa daach'odloh, la'íi dá habída'ch'iltsaas nt'éé, la'ii lídaach'ist'oo, la'íi ha'ádaach'ist'e':

³⁷ La'ihíi daach'ohné', la'ihíi ilk'ídaabidich'iish, la'ihíi nabídaadi'nestaa, la'ihíi bésh be'idiltshé bee naztseed; la'ihíi dibelji hik'e gant'íze bikagé bidiyagé yee nakai lək'e; tédaat'iyégo, nyéé'i daidits'ago, la'íi biniidaagodeszaago;

³⁸ Ái nneehíi ni'godzán biká' nneehíi bitisgo da'ilji: da'igoljiyú la'íi dziyú, dzi' bini'i'ányú la'íi leyí' da'o'ányú nakai lək'e.

³⁹ Ái dawa daabi'odla' golíihíi bigha' nkt'éego baa na'goni' ndi baa det'aa n'íi doo hwahá begolne' da lək'e:

⁴⁰ Néé Bik'ehgo'ihina'na' nohwádiyú itisgo nkt'éhi yaa nohwá nagoshchji, da'adaandiyúgo ái doo hadaabi'dilne' da.

12

¹ Nnee láni doo náhóltagyú nohwinaadyú nzhoo go daanohwinel'íigo, nt'é ndaazgo daahiideehíi halaa nlázhí' ndaano'né', la'íi nchó'íi dayúweh be'ánáhiit'íihíi nlázhí' ndaano'né' aldó', áidí' bidag ádaant'eego Bik'ehgo'ihina'na' nohwá ngon'ááníi bikísk'eh hiikeel le',

² Jesus, nohwi'odla' begodeyáhi la'íi aal laile'i halaa án zhá bich'i' daadéet'íi le'; án gozhóóníi bádiyú goz'aa'ahíi bigha' tsí'lna'áhi biká' biniigodelzaa ndi yidag at'éego yitis silji, bik'e ídaayágosigo dahstji ndi doo bil hago'at'éé da, áidí' Bik'ehgo'ihina'na' nant'aago dahsdaagee dihe'nazhinéego dahnezdaa.

³ Nnee nchó'go ádaat'eehíi bich'i' nada'idziid ndi yitis siliiníi, án baa natsídaahkees le', dah lək'eyúgo dánko hohkáh hileeh, la'íi nohwinatsekees doo nkdzil da hileeh.

⁴ Nchó'íi bich'i' nadaagonlkaad ndi doo hak'i di' nohwiká' ndaashchii da.

⁵ La'íi chagháshé baa de'níihíi k'ehgo nohwaa de'níi n'íi baa daadisonah, gáníigo, Shiye', Bik'ehgo'ihina'na' doo alch'ídeyú ánáno'íi' dayúgo, nkt'éego baa natsínkees, la'íi Bik'ehgo'ihina'na' ni' destehyúgo nanákaad hela':

⁶ Bik'ehgo'ihina'na' hadíi bil daanzhooníi ni'iksiihgee yiniidaagodnłsi, yi' ch'ígó'aahíi bigha', bizhaazhé náidnłtji'ihíi da'á ntíige ni'iksiihíi bigha' nádainłsas.

⁷ Bik'ehgo'ihina'na' nda'oksiihgee nohwiniidaagodnłsiyúgo, bichagháshé daanohłji'ihíi bigha' ágádaanohwłsi; hadín biye' golíiníi, biye' yiniigodnłsi, yi' ch'ígó'aahíi bigha'.

⁸ Áidá' nda'oksiihgee Bik'ehgo'ihina'na' nohwil ch'ígó'aahíi bigha' doo nohwiniinágodil'íih dayúgo yútashchín nliiníi k'ehgo ádaanoht'ee, doo da'anii bichagháshé daanohłji da, nnee dawa doo da'dits'ag dayúgo bil ch'ídaago'aahgo yiniidaagodnłsi.

⁹ Áidí' ni'godzán biká'gee daanohwitaahíi nkt'éego nohwil ch'ídaago'aahgo nohwiniidaagodnłsigo daadinłzi; yaaká'dí'go nohwiTaahíi itisgo daadinłzigo bikísk'eh ádaant'eego nkt'éé go'íi, áik'ehgo zhá nkt'éego daahin'naa.

¹⁰ Ni'godzán biká' nohwitaahíi dabíi hádaat'íiyú dét'ihézhí' hagee nda'ilziihgee zhá ádaanohwł'íih, áidá' yaaká'dí'go nohwiTaahíi nohwá nkt'ééhíi bigha' ágádaanohwidnłsi, án godiyini ye'at'ééhíi k'ehgo néé aldó' godiyini be'ádaant'ee hileehíi bigha'.

11 Koł ch'ígó'aahgo ákoł'iiní doo koł gozhóogo ákólsı dago koł na'dini' ndi bikédı'go hadín baa bił ch'ígót'áání nkt'ééhí biyi' nołseełgo binest'ą' golı́hı́ k'ehgo iłch'ı'gonkt'ééhı́ be'at'éégo nkt'éé hileeh.

12 Áık'ehgo nohwigan nadaahezdaahı́ hadag ánádaahdle', nohwigod daadithı́ nı'iz ánádaahdle';

13 Áıdı' iłk'ıdézdoł intínhı́ biká' ch'ınokáh, hadín na'nıłhodı́ doo ch'a'odokał da doleełhı́ bighą; áıdá' nalwod nasdlı́go dahnadıdáh.

14 Nnee dawa bił t'eké daanołhı́go, ła'ı́ dázho nkt'éégo ádaanoht'eego dahdaanołdoł, doo ágádaach'ıt'ee dayúgo Bik'ehgo'ıhi'nań doo hagot'éégo ch'ıłtséh da:

15 İdaa daagonohdzaą, dánko Bik'ehgo'ıhi'nań biłgoch'oba'ı́ dábich'ı' ndohkahi at'éé; dánko koł goshch'ıihı́ bikeghad nohwıyi' bengonyááyúgo ndéesągo nagont'og ha-jéedgo, áı bee łáni daabiłchqo;

16 İdaa daagonohdzaą, dánko nant'ı' naghaahı́ nohwıtahyú hileeh, dagohı́ Esau holzéhi, dantsé naghaahı́ bighą Bik'ehgo'ıhi'nań bits'ą'dı' bıyéé doleeł n'ı́ dałahńdi iyąahı́ bighą baa na'hazııihı́ k'ehgo dánko Bik'ehgo'ıhi'nań doo yidnłsı dahı́ nohwıta hileeh.

17 Bıdaagonołsı, Esau ágádaahı́ bikédı'go Bik'ehgo'ıhi'nań bits'ą'dı' nkt'éhi bıyéé silıı doleeł n'ı́gee, Dah, biłdo'niid; hıchago yókeedgo ná'okaąh ndi doo hagot'éégo łahgo ánáyıdléh da lęk'e.

18 Doo díıko bich'ı' nehesokai da, dził da'anıi sı'ánihı́, kq' bee dıłtı'ı́, dagohı́ godıłhı́, chagołheehı́, yat'ógo nyolhı́,

19 Bésh dilwoshé ánı́hı́, bizhıı ánı́hı́, áı bizhıi daidezts'aanı́, Doo dayúweh nohwıch'ı' yáńtı' da, daayııııgo nádaayokaąh lęk'e, doo bich'ı' nehesokai da:

20 (Tsétahgo nakaihı́ ndi dziłı́ yıdahi'naayúgo bił nda'tsilne'go dagohı́ k'aa bee nabıdı'tseedgo goz'ąą, niigo yee hadzıi n'ı́ doo hagot'éégo yıdag ádaat'ee da lęk'e:

21 Daayo'ıı n'ı́ dázho bégódzıdihı́ bighą Moses gánı́ lęk'e, Dázho nésdzıdgo dishtıd:)

22 Áıdá' díıko bich'ı' nehesokai, dził Sion golzéhi, ła'ı́ Bik'ehgo'ıhi'nań hınaıhi bıkıh gozıııııı yaaká'yú goz'áni Jerúsalem holzéhi, ła'ı́ Bik'ehgo'ıhi'nań bınal'a'á yaaká'yú daagolıni lenáhıłséhi,

23 Dantsé daagozlıinı́ yaaká'yú bizhi' ádaagoszaahı́ bił daagozhóogo ha'ánátséhı́, Bik'ehgo'ıhi'nań nnee dawa yaa yałtı'go yándaago'a'ıhi, ła'ı́ yaaká'yú nnee nkt'éégo ádaat'eehı́ hadaadeszaahı́ bıspirits bich'ı' nehesokai,

24 Ła'ı́ Jesus, Bik'ehgo'ıhi'nań hik'e nnee bıłgo łangot'aanı́ ánıdéhı nohwá sızıni, ła'ı́ dıł kok'e hıłtı'ı́, Abel bıdıłı yıtısgo nkt'éégo ágot'eehı́ yaa nagolıni'ı áldó' bich'ı' nehesokai.

25 Bik'ehgo'ıhi'nań, nohwıch'ı' yałtı'ı́, doo dah daadohıııı dago baa daagonohsąą: ni'gosdzán bıká'gee bich'ı' yałtı'ıhı́, dah yıłnııdı́ doo hagot'éégo bits'ą' hakee da lęk'e, áık'ehgo yaaká'dı' nohwıch'ı' yałtı'ıhı́ hodaayéelst'ąą doo hádaat'ıı dayúgo, itısgo doo bits'ą' haokee at'éé da:

26 Da'áıdá' bizhııhı́ bee ni'gosdzán nagohı'naa, k'adyúgohı́ gánı́go ngon'ąą, Yunáasyú goldohgo dałahńdi doo ni'gosdzán zhá nagohısh'naa da, yáá áldó' nagohısh'naa doleeł.

27 Án ágánııdı́, Yunáasyú goldohgo dałahńdi, hadıı alzaahı́ nadaaha'naahı́ k'ıhzhı' nıı'né, golzeego ágolzee, áık'ehgo hadıı doo hagot'éégo dıhi'náh dahı́ zhá godzııh doleeł.

28 Bik'ehgo'ıhi'nań bılałt'áhgee nohwııııgo doo hagot'éégo k'ıhzhı' nohwııııı dahı́ bighą haląą ba'ıhedaandzı le', áık'ehgo Bik'ehgo'ıhi'nań daadnlzıgo ła'ı́ bédaahıłdzıdgo bıł daagohıłzhóogo bá nada'ııdzııd le':

29 Bik'ehgodaahı'nań kq' ndı'ıłk'áhi nlıni at'éé.

13

1 İłk'ısó hıł daanjqohı́ k'ehgo dayúweh hıł daanołhıqo le'.

² Nnee doo bídaagonoḵsinihi nohwaa hikaiyúgo baa daa ch'ohba'go baa daayonah hela': nnee la' ágádaadzaago Bik'ehgo'ihinañ binadaal'a'á yaaká'dí'hi doo yídaagoḵsɪ dago yá da'dezné' lɛk'e.

³ Ha'ánshijeedíí bínádaaḵniih, biḷ ha'ánshojeedhíí k'ehgo; hadín bits'í biniidaagonḵt'ééhíí bínádaaḵniih, nohwíí ałdó' nohwits'í góljigo bedaahinohnaa.

⁴ Na'i'neehíí nnee dawa daayidnḵsɪ le', doo ilts'á' nant'í' na'aashgo da: ch'a'o'i'néhíí la'íí nant'í' nakaihíí Bik'ehgo'ihinañ yaa yádaaḵti'go yándaago'áah.

⁵ Bestso doo bidáhzhɪ' ádaanoht'ee da le'; nt'éhéta ayáháhi nohwíyée lɛk'e ndi baa nohwil daagozhóq le': Bik'ehgo'ihinañ gánohwiḵnḵiid, Doo nits'á' dahdosháh át'éé da.

⁶ Áík'ehgo doo t'aqzhɪ' daasiitjɪ dago gádaan'ni, NohweBik'ehñ shich'oníhi nlij, nnee hago ádaashidoliḵíí doo bee nésdzid da.

⁷ Nohwá naziiníí bínádaaḵniih, Bik'ehgo'ihinañ biyati' bee nohwich'í' yádaaḵti' n'íí: da'odlaqḵíí k'ehgo da'ohdlaq le', nt'é ádaizlaahíí baa natsídaahkees.

⁸ Jesus Christ, adaqadá' át'ééhíí k'ehgo díí jji t'ah ágát'éé dahazhɪ' ágát'éé.

⁹ Yati' iltah at'éégo, yati' doo bigózini da k'izédaanoḵwidonííí hela': Bik'ehgo'ihinañ bilgoch'oba'íí bee kojíídí' ko'odla' nalwodgo áyilsigo nḵt'éé, doo hagot'éégo ch'iyaaḵíí bee da, áí bikísk'eh ánáda'ch'ol'jil ndi doo nt'é bee ádaach'izlaa da.

¹⁰ Jews bich'í' begoz'aaníí bitl'áahyú daanliiníí da'ch'okaqḵ goz'aqgee Bik'ehgo'ihinañ baa naltéehíí la' áígee nada'iziidíí daayiyaqago dávik'eh; áí na'idziidíí bee Bik'ehgo'ihinañ nohwá ch'ígót'i' daanzɪ; áídá' Christ tsɪ'ima'áhi biká' nohwá daztsaqḵíí bigha néé Bik'ehgo'ihinañ bich'í' nohwá ch'ígót'i'. Nnee Jews bich'í' begoz'aaníí zhá yikísk'eh ádaat'eehíí doo áík'ehgo bágoz'aq da.

¹¹ Magashi, dibelji, gantl'izéta nnee nda'iksiihíí bigha nadaistseedá' bidilíí okaqḵ yebik'ehi da'tiséyú sitíni da'ch'okaqḵ goz'aq yuñe' áyikaah, áídá' bits'ihíí kɪh goznilíí anahyú daayidihid lɛk'e.

¹² Áík'ehgo Jesus ałdó', dabíí bidilíí bee nnee hadaadilne' doleeḵíí bigha kɪh goznilíí binaadyú ledn'aahíí dáadit'ihíí anahyú biniigodelzaa.

¹³ Áík'ehgo néé ałdó' nnee Jesus daayo'ni' n'íí k'ehgo daanoḵwich'o'ni'go bidag ádaant'eego halaq da'anahyú bich'í' dokáh.

¹⁴ Dzaqgee doo nohwá dahazhɪ' daagondlij goz'aq da, áídá' dahazhɪ' daagondleeḵíí biká daadéet'ij.

¹⁵ Áík'ehgo Bik'ehgo'ihinañ dákozhá baa náda'né'ihíí k'ehgo Jesus binkááyú dayúweh daahohiikaqḵgo ba'ihédaandzɪ le', bizhi' ba'ihégoḵsigo behagoḵhiqháh le'.

¹⁶ Nḵt'éégo ádaanoht'eego la'íí nohwíyéeḵíí iltahoh'niigo baa daayohnah hela': áí k'ehgo baa náda'né'ihíí Bik'ehgo'ihinañ yaa biḷ gozhóq.

¹⁷ Hadín nohwá naziiníí bikísk'eh ádaanoht'eego hayú ádaanijyú ádaanoht'ee le', nohwiyi'siziiníí yinádaadéz'ijhíí bigha; áí Bik'ehgo'ihinañ nohwá yil nanágoḵnihi at'éé biḷ daagozhóqgo ádaat'ijyúgo nḵt'éé, áídá' doo biḷ daagozhóq dayúgo doo nohwá nzhóq da.

¹⁸ Nohwá da'ohkaqḵ: nḵt'éégo ádaahiit'ijgo bídaagonlzɪ, dawa ánádaahiit'ijhíí bee da'anijgo ánádaahiit'ijgo hádaahiit'ij.

¹⁹ Shá da'ohkaqḵ doleeḵgo itisgo nánohwoshkaqḵ, dák'adégo nohwaa nádishdaaḵhíí bigha.

²⁰ Bik'ehgo'ihinañ, bits'á'dí' nkegohen'ááníí, Jesus nohweBik'ehñ daztsaqdí' naadiidzaago áyílaa, bidilíí nohwá ngon'ááníí dahazhɪ' nɔdzilgo bee áile'íí biláhyú: nanyoodíí bidibelji nḵt'éégo yinádéz'ijhíí k'ehgo Jesus, Nanyoodíí izisgo at'éhi, bichagháshé nḵt'éégo yinádéz'ij.

²¹ Bik'ehgo'ihinañ hadaanohwidile', áík'ehgo nt'é biḷ dávik'ehíí dawa nḵt'éégo baa nahkaigo, binadzahgee hant'é biḷ dávik'ehíí nohwiyi' na'iziid le', Jesus Christ binkááyú; án dázhó ba'ihégoḵsɪ le', doo ngonel'aq dayú dahazhɪ'. Doleeḵgo at'éé.

²² Nánohwoshkaḡah shik'íyú, Díí ádaanohwiłdéníidíí doo bik'edaashołch'iigo da ndaagohoh'aah: ayáhágo bee nohwich'í' k'eshiłchíí.

²³ Nohwik'isn Timothy ch'ínádzáá láá; dé't'íhégo nyáá lẹk'eyúgo, akú bił nánsht'aashgo nádaanohwiłstésh ndi at'éé.

²⁴ Nohwá naziinií dawa, ła'íí Bik'ehgo'ihí'nań bichḡagháshé dawa, Gozhóó, shá daabiłdohnií. Ítalyú daagolíníí, Gozhóó, daanohwiłnií.

²⁵ Bik'ehgo'ihí'nań biłgoch'oba'íí bee nohwich'í' goz'ḡḡ le'. Doleełgo at'éé.

THE GENERAL EPISTLE OF JAMES

¹ Shíí James, Bik'ehgo'ihí'nañ ła'íí Jesus Christ nohweBik'ehñ binal'a'á nshlíni, nnee nakits'ádahyú hat'i'i ilch'á'yú odaagohelesle'ihíí nohwich'í' k'e'eshchii, Bik'ehgo'ihí'nañ nohwił nlii le', nohwiłdishñii.

² Shik'ííyú, iltah at'éégo nohwich'í' nagont'ogyúgo, baa nohwił daagozhóq le';

³ Díí bídaagonołsigo, nohwi'odla'íí nayídnatahgo nyee ndi dahdaanołdoh daaleeh.

⁴ Áí dayúweh nohwiyi' na'iziid le', áík'ehgo nohwi'at'e' nzhooníí zhá be'ádaanołt'ee doleek, doo hat'íí bee dábich'í'go da.

⁵ Nohwitahyú dahadñ doo goyáá dayúgohíí Bik'ehgo'ihí'nañ yíyókeed le', áík'ehgo baa hi'né' doleek; Bik'ehgo'ihí'nañ dánzhog at'éégo nnee dawa daazhógo yaa yiné'hi at'éé.

⁶ Áń nneehñ odlaago áńíí le', doo biini' nakigo da: dahadñ biini' nakihñ, nch'íigo túnteel nádidáhíí k'ehgo at'éé.

⁷ Nnee ágát'éhñ nohweBik'ehñ bich'á'gé' doo hat'íí ích'í' nyohodlíí da le'.

⁸ Nnee biini' nakihíí doo bígózigo nagháhi at'éé da.

⁹ Nnee ádaagoch'iyolba'ń Bik'ehgo'ihí'nañ binadzahgee ízisgo at'éégo ábi'delzaahíí bigha bil gozhóq le':

¹⁰ Áiná' nnee ízis it'íin ádaagoch'iyolba'go ábi'delzaahíí bigha bil gozhóq le': t'oh dénzhonéhíí ánadaasdíidhíí k'ehgo bee ch'ígowáh doleehíí bigha.

¹¹ Ch'ígona'ái sidogo haghágo, t'oh yinik'éégo dénzhonéhíí nandéh, áík'ehgo dénzhone n'íí ádih: áí k'a'at'éégo nnee ízis it'íin t'ah dá'it'íigo bech'ígonáh doleek.

¹² Nnee nabídi'nestaqad le'e ndi aal yitis ch'ínyááhñ biyaa gozhóni at'éé: nabídi'nestaqadíí aal yitis ch'ínyáágo dahazhí' ihí'náhi, nnee Bik'ehgo'ihí'nañ bil daanzhóni yaa yiden'ááníí, baa didot'aal, gonneegee ch'ah hobíihíí k'ehgo.

¹³ Nnee ła' nabídi'nestaqad le'eyúgo, Bik'ehgo'ihí'nañ nashínestaqad, doo nii da le': Bik'ehgo'ihí'nañ doo nchó'íí bee nahóntaah goz'aa da, ła'íí án doo hadñ nayíntaah da:

¹⁴ Nnee daantíígee dénchó'go ágot'eehíí yiká hát'ííníí, ídíbiiltso'go nabídintaah.

¹⁵ Dénchó'go ágot'eehíí hágot'íiníí iltsaa hileehíí k'ehgo nchó'íí yilchii: áigé' nchó'íí nchaa silíigo da'itsaahíí yilchii.

¹⁶ Shik'ííyú, shil daanołshóni, nda'oksii hela'.

¹⁷ Dawahá nkt'ééhíí ła'íí dawahá nzhooníí yaaká'gé' nohwaa hi'né'hi at'éé, Bik'ehgo'ihí'nañ idindláadíí Áyíílaahn bich'á'gé' nke'né', án doo lahgo ána'dol'íihí da, hat'íhíta léhídáhgo chagosh'oh nágodleehíí doo áí k'a'at'éé da.

¹⁸ Bik'ehgo'ihí'nañ dabíí hát'íigo dawahá daahinaago áyíílaahíí bitahgé' da'iltse nest'án begodeyaahíí k'ehgo biyati' da'aníhi bee nádaagosiidliigo ánohwilaa.

¹⁹ Áík'ehgo shik'ííyú, shil daanołshóni, nnee daantíígee nkt'éégo íyéstsa'aa le', yati' t'aazhí' goz'aaqo, ła'íí ha'ashkeehíí t'aazhí' goz'aaqo:

²⁰ Nnee bihashke'híí Bik'ehgo'ihí'nañ binzhó'íí doo áíle' da.

²¹ Áí bigha nchó'zhinéégo ágot'eehíí ła'íí doo bik'ehyú ágot'eehíí dawa k'ihzhí' ndaanołmé'ná', yati' nohwíjíí biyi' k'ená'dilzéhíí nohwíjíí yune' isht'egodnt'éégo nádaagodoł'aah, áí nohwiyi'siziiníí hasdáyniilgo yínel'aa.

²² Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' da'anííyú ádaanołt'ee le', doo daazhógo dédaadołts'ago da, doo ách'í' nadaalch'aago da.

²³ Dahadñ yati' daazhógo yidits'agn doo yikísk'eh at'éé dahñ, nnee ła' biká'got'íné biyi' binii' da'at'ééhíí yinel'íihíí k'ehgo at'éé:

²⁴ Áń nneehñ ádinel'íid hik'e dahiyaa, áigé' dagoshch'í' ánołih n'íí yaa yisnah.

²⁵ Dahadn Bik'ehgo'ihinaan yegos'aanii dazho nte'ehi, begoz'aanii nnee ch'inyihi'nili, biyi' dez'iinii dayuweh yaa higaa'n, doo daazhogo iyests'aggo dagoshch'i' yaa yinah dana', yati' yikisk'eh at'eehn, an nneehn dawaha aile'ii bee biyaa gozhoo doleel.

²⁶ Dahadn nte'ee'go oshkaah nzina' biyati' doo yaa goy'ago yakti'n ach'i' nach'aa, an nneehn bi'okaahii doo ba' begolne' da.

²⁷ Chagháshé bitaa la'ii bimaa adaadinii, la'ii isdzané itsaa daanliinii bich'i' nadaagont'ogii bich'och'iniigo bitaach'ighaago, la'ii ni'gosdzán biká'gee ncho'go ágot'eehii doo hayii be'ach'it'ee'go da, ai Bik'ehgo'ihinaan nohwitaa'n bináat okaa'h da'aniihi, la'ii dazhoo at'ehi at'ee.

2

¹ Shik'iiyu, Jesus Christ nohweBik'ehn, bich'at'idindini, daaholdlaago nnee doo il'anigo baa natsidaalkes.

² Nnee la' odo bee bigan bik'en'ane golini, la'ii bidiyage nte'ehi bik'isilaago da'adzaagee ha'ayaayugo, la'ii nnee tet'iyehi bidiyage dencho'ehi yee ha'ayaayugo:

³ Nnee bidiyage nte'ehihii zha' bich'i' adaanot'eego agadaabildonii, Dzaage' nte'ee'gee dahnda; aina' nnee tet'iyehii agadaabildonii, Da'agee sinzi, dagohii, Shikeeyu ndaa:

⁴ Agadaanot'eeyugosh' la' da'ich'igo, la'ii itisgo lanatsidaalkes, ncho'go natsidaalkesgosh' aayadaakti'ihii daaleh?

⁵ Shik'iiyu, shil daanokshoni, idaayesolts'aa, Bik'ehgo'ihinaan ni'gosdzán biká' ágot'ee zhinéego tédaat'iyehii da'odlaahii yee izisgo da'it'ii doleelgo haiyini, la'ii bilakt'ahgee begoz'aanii daabiyee doleelgo haiyini, ai Bik'ehgo'ihinaan yil daanzhoonii yaa goden'aa.

⁶ Aina' nohwii tédaat'iyehii doo bil da'otag da laa. Nnee izis it'iiniisha' isna daanohwidil'ii? Da'ái yana'iti'hé yunesh' odaanohwinihiyood?

⁷ Da'ái nte'ee'go bee nohwi'dojiihii'ha' dencho'go yaa yadaakti'?

⁸ Nant'an yegos'aanii Bik'ehgo'ihinaan biyati' bek'e'eshchiinii ganii'gee, Na'ashhahge' golini'ii nil nzhoo le', dani idi' njoo'hii k'ehgo, niihii da'anii bikisk'eh adaanot'eeyugo nte'ee:

⁹ Aina' nnee il'anigo baa natsidaalkesyugo ncho'go akt'ii, begoz'aanii yitis hadaadil-taaki k'ehgo adakt'ii bidaagonosi.

¹⁰ Dahadn begoz'aanii dawa yikisk'eh at'ee ndi da'ágo isiihyugo, begoz'aanii dawa yikiih hileeh.

¹¹ Ch'a'o'nehii bee aneh hela', niihii, Dahadn zohéé hela', nii aldó'. Ch'a'o'nehii doo bee aldzaa dana' dahadn zeezohii lé'eyugo, begoz'aanii yitis hadiltaaki nleeh.

¹² Begoz'aanii nnee ch'inyihi'niihii nnee bee baa yada'iti' doleeki k'ehgo yadaakti', la'ii ai k'ehgo adaanot'ee.

¹³ Doo bil goch'oba' dahn doo baa goch'oba' dago baa ya'iti' doleel; aina' il'goch'oba'ii aaya'iti'ii yee itisgo at'ee.

¹⁴ Shik'iiyu, nnee la', Oshdlaa, niina' Bik'ehgo'ihinaan biyati' doo yikisk'eh at'ee dayugo, hat'ii yit'ii aina'? Ya' ai odlahii hasdabilteeh nee?

¹⁵ Kok'isn dagohii kolah bidiyage edihna' dajii biigha dashina'naghaana',

¹⁶ Nohwii la' bich'i' gadohiiyugo, Ikh'i'gont'eehii bee nan'naa, sinzilgo, la'ii nasindjiddgo nan'naa; aina' dawaha yidn nliihii doo baa nne' dayugo; hat'ii bee nzhoo?

¹⁷ Aik'ehgo ko'odla' zha' goliiyugo, doo bikisk'eh ach'it'ee dayugo, doo hat'ii ka aile' da, dazsani k'a'at'ee.

¹⁸ Dahadn ganii' doleel, Ni ondlaa, aina' shihii shi'odla' yikisk'eh anasht'iih: ondlaahii shil ch'i'nah anle' yikisk'eh ant'iihii da'adihgo, aik'ehgo shii oshdlaahii yikisk'eh anasht'iihii bee nil ch'i'nah ashle'.

¹⁹ Bik'ehgo'ihinaan da'aa' nliigo hondlaa; ai nte'ee: ch'i'idn daanliini aldó' da'odlaana' ndaaldzidgo daaditid.

²⁰ Áíná' nnee doo goyáá dahi n'íni, ko'odlā' golíí ndi doo bikísk'eh ách'ít'ée dayúgo doo begolne' da, daztsáni k'a'at'ée, ya' áí doo bígonksí da née?

²¹ Hat'ihíta be'okaqahíí biká' dahi'niilgee Abraham, nohwitaa n'íí, biye' Isaac Bik'ehgo'ihí'nań yaa yinktjina'sha', anát'jídíí bee Bik'ehgo'ihí'nań, dávik'ehyú át'éhi bíhniid?

²² Bígosínstjíd née, bi'odlā'íí la'íí yikísk'eh at'ééhíí dała' na'iziid, bi'odlā'íí yikísk'eh at'ééhíí bee lalzaa.

²³ Áík'ehgo Bik'ehgo'ihí'nań biyati' bek'e'eshchiiníí, Abraham Bik'ehgo'ihí'nań yosdlaqad, áík'ehgo bi'odlā'híí bighā dávik'ehyú át'éégo bá hótag, nii lē'ehíí begolzaa: áígee Bik'ehgo'ihí'nań bit'eké daabilch'iniigo daach'ozhíí lē'e.

²⁴ Áík'ehgo bídaagosolstjíd, doo bi'odlā' zhā bee Bik'ehgo'ihí'nań binadzahgee nnee dávik'ehyú át'ée da, áíná' yikísk'eh ádaat'eehíí aldo' bee Bik'ehgo'ihí'nań binadzahgee dávik'ehyú át'ée.

²⁵ Da'ágát'éégo Ráhab, isdzán nant'j' nagháhi n'íí, ch'inii nai'aahíí ha'áyíílaa, áigé' lahýúgo ch'ínadais'a'ná', anát'jídííshā' bee dávik'ehyú át'ée bído'niid?

²⁶ Kots'í koyi'siziiníí adjhyúgo daats'iztsaa, áí k'a'at'éégo ko'odlā', bikísk'eh ách'ít'éeéhíí adjhyúgo, doo hat'íí ká áile' da.

3

¹ Shik'íyú, holāago ilch'ígó'aahíí daaleeh hela', ilch'ídaagont'eehíí itisgo nyeego nohwaa yá'iti' doleel bídaagonokshíí bighā.

² Daanohwigha lāágo ndaahiilzihh. Dahadń yahti'gee doo ilsih dahń nnee dázhó nkt'éhi nlij, nkt'éégo áyíłsı, bits'ı dawa da'aníyú anát'jıl.

³ Ljı bizaa'áh bá ádaagohiidle' nohwik'ehgo naghahíí bighā; áík'ehgo bits'ı dawa bee daahiidlo'.

⁴ Tsina'eehíí aldo' baa natsídaakkes, dázhó nchaa ndi, la'íí nawode nch'iidíí aná'ol ndi, benal'eehíí dázhó alch'íséhi bee na'í'eehíí dahát'jyú yidil'eeł.

⁵ Da'ágát'éégo kozaadíí alch'ísé ndi ízisgo ágot'eehíí yee áda'odlígo yahti'. Gochaago godnlch'il goz'áni kq' alch'íséhi bee bikq' do'nil lāá!

⁶ Kozaadíí kq' do'nilíí k'a'at'ée, ni'godzán biká' nchq'íí dawa bik'ehyú át'éhi k'a'at'éégo nohwits'ı biyi' itah nlij; kots'ihíí dawa yılchqoh; ch'iidn bikq' dilth'íí bich'á'gé' kq' bee bikq' do'nilgo ch'idehezna'gé' nch'ihenna'zhı' yikq' da'dinil.

⁷ Tsétahgo daagolíníí itah at'éhíhíí, dló', t'ıish, túnteel biyi' daagolíníí daabi'dilzhqo, ni'godzán biká' nnee daabilshqo:

⁸ Áíná' doo hadń kozaad yólshqoh at'ée da: nchq'go doo nehe'náhi at'ée da, la'íí dázhó bik'asda' nchq'.

⁹ Kozaad bee Bik'ehgo'ihí'nań nohwitaa'n áshqod daabiln'ni; da'ái bee nnee, Bik'ehgo'ihí'nań k'ehgo ádaaszaahi, yati' bee daahónkaal.

¹⁰ Da'ái kozé'íí bich'á'gé' yati' nkt'éhi la'íí yati' nchq'i bee hagohiigháh. Shik'íyú, díí doo ágát'ée da le'at'éhi.

¹¹ Ya' ni'gé' túháłjıgee tú nzhqohíí la'íí tú nk'qozhíí dała' haljíí née?

¹² Shik'íyú, ya' tsj, figs holzéhi, olives náyinkt'ı, dagohíí dasts'aa figs náyinkt'ı née? Áí k'a'at'éégo tú nk'qozhíí háłjıgee tú nzhooníí doo háłjí da.

¹³ Nohwitahyú hadń goyáágo bíł ígózı? Bi'at'e' nkt'ééhíí be'anát'jılíí ch'í'nah áyíłsı le', igoyā' doo t'āqzhı' yáná'iti' dahíí ye'at'ée.

¹⁴ Nohwijíí yune' nohwıl daagoshch'ı'go dánohwızhá nkt'ééhíí ádá hádaakt'jyúgo, la'íí dashızhá itisgo ánsht'eego daanoksiyúgo, doo ádaa da'okdlíí da le', doo ách'iniiyú ách'ine' dayúgo lé'ilchoohi at'ée.

¹⁵ Ídilgo ch'idzaaníí doo yaaká'gé' nke'né' da, dá ni'godzán biká' benagowaahi, dakó ko'at'e'íí bik'ehgo, ch'iidn binant'a' bich'á'gé'hi at'ée.

16 Dabízhá n̄t'ééhíí ádá hát'ííhíí, ła'íí dashízhá itisgo ánsht'eego nzíhíí golíígee doo nkegohen'áá da doleeł, ła'íí nchọ'go ágot'ííhíí dawa begoz'áá.

17 Áíná' yaaká'gé' igoyá'íí díí k'ehgo at'éé, dázhọ n̄t'éé, bíł nkegohen'áá, dawa bich'í' ch'izhọ́, doo ádíł k'a'ách'ít'éé da, dázhọ kọł goch'oba', ła'íí n̄t'éégo ánáda'ch'ol'ííłgo, doo il'anigo baa nach'ítsikeesgo da, doo koká' zhá gózhọ́go da.

18 N̄nee nkegohen'áágo ádaagołsiníí k'eda'dile'go dávik'ehyú ách'ít'ééhíí binest'a' goleeh.

4

1 Hat'íí bighá ilch'í' nadaagonołkaad, ła'íí nohwitahyú ilch'í' hadaashkeed? Nohwiyi' dawahá nchọ'íí biká hádaakt'íiníí nohwiyi' ilch'í' na'iziidhíí bighá go'íí.

2 Hat'íhíta nchọ'íí ch'éh hádaakt'ííhíí bighá nada'oltseed: hat'íhíta naaniyú daabíyééhíí ádá hádaakt'íiná' doo nádaadołné' dahíí bighá ilch'í' hadaashołkeed, ła'íí ilch'í' nadaagonołkaad: doo daahokéedgo da'olkaah dahíí bighá doo nádaadołné' da.

3 Dánohwízhá ádá hádaakt'ííhíí biká da'olkaahíí bighá doo nohwaa hi'né' da. Ágát'éégo da'okaałhíí doo bik'eh da.

4 Nant'í' nakaiyíí k'a'at'éégo ádaanoł'éhi, ni'gosdzán biká' ágot'eehíí nohwil daanzhọyúgo Bik'ehgo'ihí'nań yik'edaanníhi ádaanoł'ee, ya' doo bídaagonołsı da née? Áík'ehgo dahadń ni'gosdzán biká' ágot'eehíí zhá bíł nzhooníí Bik'ehgo'ihí'nań yik'enníhi ádíłne'.

5 Ya' Bik'ehgo'ihí'nań biyati' bek'e'eshchiiníí áníhíí doo bighani golíí dago gáníí daanołsı née, Ya' Holy Spirit nohwiyi' golíiníí nchọ'íí hát'íí née, dawahá ádá hát'íí née? Dah, da'aníi doo ágát'éé da.

6 Áíná' Bik'ehgo'ihí'nań bíłgoch'oba'íí itisgo nohwaa daihiné'. Áí bighá gáníí, Ádaa da'odlíhíí Bik'ehgo'ihí'nań bich'á'zhí' at'éé, áíná' ádaa goch'iyolba'íí Bik'ehgo'ihí'nań bíłgoch'oba'íí bee daayich'oníi.

7 Áí bighá Bik'ehgo'ihí'nań baa ádaa deinoł'taah. Ch'iidn nant'an bidah ádaanoł'ee, áík'ehgo nohwich'á' nádilyeed.

8 Bik'ehgo'ihí'nań ałhánégo bit'ahgo daanołíi, áík'ehgo bíí ałdó' ałhánégo nohwit'ahzhí' nłíni at'éé. Nchọ'go ádaanoł'eehíí, nohwigan tádaałgis: n̄nee biini' nakihíí daanołíni, nohwíí daanzhọgo ádaale'.

9 Doo nohwil daagozhọ́ dago daałchag, chaal nahisółtaą le': nohwidloh n'íí daałchago ánádaałde', nohwil gozhóóníí doo nohwil aníi dago ánádaałde'.

10 NohweBik'ehń binadzahgee ádaa daagoch'olba', áík'ehgo hadag ádaanołwile'.

11 Shik'íiyú, doo aayanáltihíí ádaadoł'íigo dénchọ'ého łaa yádaakti' da. Hadń bik'isn y'íltahyúgo, dagohíí bik'isn dénchọ'ého yaa yałti'yúgo, Bik'ehgo'ihí'nań yegos'aaníí y'íltah ła'íí dénchọ'ého yaa yałti': Bik'ehgo'ihí'nań yegos'aaníí baa yánłti' lé'eyúgo, begoz'aaníí doo yikisk'eh ánt'ee da, áíná' aayałti' ihíí nłíí.

12 Begoz'aaníí ayíílaahíí dała'á nłíi, da'an ałdó' hasdáhiñihíí yínel'aa, ła'íí da'íłíi yłchiigo yínel'aa: áíná' hát'íí nłíi n̄nzigo aayanáltihíí ádnł'íigo n̄nee ła'ihíí baa yánłti'go?

13 Sáą'a, nohwíí gádaadołnihií, Díí jii dagohíí iskaą akú kii goznilyú nkáh, akú dała'á nohwełegodáh, nada'iilni ła'íí nohwaa nada'iiniigo, áík'ehgo bestso nohwá igowáh, daadołni:

14 Ndi iskaą agołéhíí doo bídaagonołsı daná' ádaadołni. Nohwi'ihí'na' hát'íí at'éé? Áád nahinago déł'ih hiłtséhgé' da'ádihíí k'ehgo ádaanoł'ee.

15 Áíná' gádaadołniigo n̄t'éé, NohweBik'ehń hát'íiyúgo daahii'naa doleeł, áík'ehgo díí ádaahiidle', dagohíí áí ádaahiidle', daadołniigo.

16 Doo ágádaadołni dayúgo ádaa da'olđlıgo yádaakti': ágát'éégo yá'iti'íí nchọ'íí at'éé.

17 Dahadń áígee ách'ít'ééhíí yígółsı ndi doo ágát'éé dahń nchọ'íí bá hileeh.

5

¹ Sáá'a, ízis da'okt'iiníí, daalchag la'íí daadołwosh, iniigodilñéhíí bee nohwiká' ngowáhíí bigħa.

² Bee ízis da'okt'iiníí daanłdzid, la'íí nohwidiyágéhíí doolé daayiyaa.

³ Nohwi'óodo la'íí béshłigai daadichii; áí bidichiihíí nohwaa nagolñi' doleeł, áí kq' diltł'híí k'ehgo nohwitsı' yiyaa doleeł. Dawahá lán da'ılıłhíí iké'yú náhilkaahíí bigħa ilch'ı' nadaasolné'.

⁴ Sáá'a, daanohwini' biyi' ihigeshgo nñee nada'iziidíí daayółbiłł n'íí t'aažhı' bich'á' daahónołta'íí nohwich'á' daadilwosh: nñee daahigeshíí daachagíí Bik'ehgo'ihı'nań, nñee doo náhółtagyú biNant'a'íí, yidezts'aa.

⁵ Ni'godzán biká' ízis da'okt'iiníí la'íí gonedliiníí zhá bee daahinołnaa ni'; ádeenisołk'ah, magashi bidinesk'ahgo siideehíí k'ehgo, k'adıí na'itseedíí biká' ngonyáá.

⁶ Nñee dávik'ehyú at'ééhíí zideego bá nadaagoso'aažo daazesołhıj; do nohwidag at'éé dago.

⁷ Áık'ehgo shik'ííyú, nohweBik'ehń nadáhzhı' biba' nohwıl nkedaagohez'aa le'. Sáá'a, k'edileehíí ni'godzán bich'á'gé' nest'á' lán ılıni bił nkegohen'aažo yiba' sidaa, da'ıłtsé la'íí iké'zhı'go nanágołtažhı'.

⁸ Nohwíí aldo' nohwıl nkedaagohez'aa le'; nohwıjıí nłdzilgo ádaale': nohweBik'ehń nadáhgee ngowáhíí bigħa.

⁹ Shik'ííyú, doo ıda'okłah da, doo nohwá ndaago'aah da doleełhíí bigħa; sáá'a, ndaago'a'íí ch'é'ıtiingee sizij.

¹⁰ Shik'ííyú, Bik'ehgo'ihı'nań binkááyú nada'iziidíí nohweBik'ehń bizhi' bee yádaakti' n'íí, biniidaagonł'ééhíí bił nkedaagohez'aałhíí nohwıl ch'ıdaago'aahgo bikısk'eh ádaanoł'ee le'.

¹¹ Sáá'a, nłdzilgo nazij n'íí bił daagozhóóníí baa natsídaahiikees. Job holzéhi nłdzilgo sizij n'íí baat'ídaanołsj, biniidaagodelzaahíí bikédé'go nohweBik'ehń baa nách'ozbaadıí yıdaagoksj; nohweBik'ehń dázhó aatét'ıi la'íí bił goch'oba'hi at'éé.

¹² Shik'ííyú, díńko bee itisgo ádaanoł'ee le', doo yaaká' bee nohwitł'a dahnádaadidołñiih da, doo ni'godzán bee da, doo la'ihíí bee da; áíná', Ha'aa, daadołñiigo da'anıi ádaadołñii le'; dahyúgołhíí dánko nohwaa yá'iti' doleeł.

¹³ Nohwitalhyú la' biniigonł'éé née? Áń okaał le'. Ła' bił gozhóq née? Bik'ehgo'ihı'nań ya'ahéńzigo ido'aal le'.

¹⁴ Nohwitalhyú la' nezgai née? Ínashood yánazıni yıká ádaanıi le'; áí nohweBik'ehń bizhi'ıí binkááyú ik'ah yıl yedilñııhgo bá da'okaał le'.

¹⁵ Áık'ehgo odlažo okaałhíí bee nezgaihíí nadzıih, áık'ehgo nohweBik'ehń hadag ánábidołlıí; la'íí nchq'go adzaa lé'eyúgo, binchq'ıí bá da'izlıné ánádołñiıł.

¹⁶ Nda'oksiihíí baa hıł nadaagołni', la'íí ıłdenáago láda'okkaał, áık'ehgo nádaanołwi'dilziih. Nñee dávik'ehyú at'ééhíí bijıı dawa bee okaałhgo dázhó bedelñıı.

¹⁷ Elías nñee dá nohwıí k'a'at'éhi nliı lé'e, án, Doo nagołtıj da le', niigo bijıı dawa bee oskaał: áık'ehgo ni'godzán biká' dá doo nagołtıjhe taadn legodzaagé' gostán dahiitaa.

¹⁸ Áígé' ná'oskaałgo yaaká'gé' nkegonłtaá, áık'ehgo ni'godzán biká' nest'á' nádaagozdıjı.

¹⁹ Shik'ííyú, nohwitalhyú la' da'anıi ágot'eehıı yich'á' nyááyúgo, la' t'aažhı' yıl nnat'áázhyúgo;

²⁰ Díńko yıgoksjıh le', nchq'go at'ılıhń bi'at'e' nyihesiıhgé' dahadń t'aažhı' yıl nnat'áázhń, án da'itsaah bich'á'gé' biyi' siziinıı hasdábidołteel, áık'ehgo nchq'ıí ląágo yılegodihoził.

THE FIRST GENERAL EPISTLE OF PETER

¹ Shíí Peter, Jesus Christ binal'a'á nshlíni, nnee nanidí' daanliigo ilts'á'yú Póntus, Galátia, Cappadócia, Asia, la'íí Bithýnia daagolzeeyú odaagohele'ihíí bich'í' k'e'eshchii,

² Nohwíí, Bik'ehgo'ihina'na'na' nohwíTaa dabíntsé nohwídaagołsigo hanohwiheznil, la'íí Holy Spirit hadaanohwidezlaago, Jesus Christ bikísk'eh ádaanoht'eego, la'íí bidil bee nohwik'í daidilta' doleelgo hanohwiheznil: Bik'ehgo'ihina'na'na' bilgoch'oba'íí la'íí bits'á'dí' ilch'í' gont'ééhíí dayúwehégo bee nohwá ígohigháh le'.

³ Bik'ehgo'ihina'na'na', Jesus Christ nohweBik'eh'na' biTaa, ba'ihégoł le', án bilgoch'oba'íí an'odaazliiníí bee Jesus Christ daztsa'adí' naadiidzaahíí biláhyú ánídého nádaagosiidlii, áík'ehgo yaaká'yú gózhóóníí ndaahóndliihíí doo nohwits'á' bech'ígowáh dago biká daadéet'íih.

⁴ Bik'ehgo'ihina'na'na' bits'á'dí' daanohwíyéé doleeli, doo da'ííí hileeh dahi, doo hichqoh dahi, doo bech'ígonáh dahi, yaaká'yú nohwá nano'níí,

⁵ Nohwi'odla' golj'ihíí bigha Bik'ehgo'ihina'na'na' binawod bee nkt'éégo nohwinádéz'íi, hasdáhiikáhíí a'la'la'zaazhí', áí nohwá ilch'í' ilzaago nnágodzaago ch'í'nah ádolniil.

⁶ Áí bigha, k'adíí dé't'ihézhí' iltah at'éégo nanohwi'dintaahgo nohwiniidaagonkt'éé lək'e ndi dázhó nohwil daagozhóq:

⁷ Nanohwi'dintaahíí bee nohwí'odla' nldzil shihíí nabí'dintaah; óodo kq' bee bitádil'eeł, óodo da'ííí hileeh, áídá' nohwí'odla'íí óodo bitisgo ilíi; áík'ehgo nohwí'odla' nldzil bigóziyúgo, Jesus Christ nádzáago nohwa'ihéndziigo, daanohwidnłsigo, la'íí nohwits'á'idindláád doleel:

⁸ Christ doo hwahá daahołtséh da ndi nohwil daanzhoq; k'adíí án doo daah'íi da ndi daahohdla'ago nohwil daagozhóq, nohwil gozhóóníí doo hagot'éégo baa na'goni' dago yaaká'yú idindláádíí k'a'at'éé:

⁹ Dayúweh nohwí'odla' bee nasozijyúgo nohwiyi'siziiníí hasdakáh.

¹⁰ Áí hasdách'igháhíí bee Bik'ehgo'ihina'na'na' nohwaa ch'oba' doleelíí, dabíi binkááyú nada'iziidi n'íi yaa nadaagosni'; áí hasdách'igháhíí yiká na'ódaadiłkid, la'íí dázhó yídaagołsijh hádaat'íiigo nadaayilkaah lək'e:

¹¹ Bik'ehgo'ihina'na'na' binkááyú nada'iziidi n'íi Christ biSpirit daayigoyilni dabíntsedá' Christ biniigodilne'íi yaa nagosni', la'íí bikédigo bits'á'idindláádíí ałdó' yaa nagosni', áík'ehgo hagot'éégo ágonoñií, la'íí da'os'ah ágonoñií yiká na'ódaadiłkid lək'e.

¹² Holy Spirit yaa nagosni' n'íi, doo áí goldohíí biyi' ánágot'íi da doleelgo, áídá' díi goldohíí biyi' ágone' doleelgo Bik'ehgo'ihina'na'na' binkááyú nada'iziidi n'íi bich'í' ch'í'nah ágolzaa, áík'ehgo k'adíí da'ái bee nohwil na'goni', nnee Holy Spirit yaaká'dí' nkenł'a'íi biláhyú yati' baa gozhóni yee nohwich'í' yádaakti'íi, da'ái yee nohwil nanádaagolni', áí Bik'ehgo'ihina'na'na' binal'a'á yaaká'yú daagolíníí yídaagołsijhgo hádaat'íi.

¹³ Áí bigha nohwiini' ladaahle', ídaa daagonohdza' le', Jesus Christ nádzáago Bik'ehgo'ihina'na'na' bilgoch'oba'íí nohwíyéé doleelíí dangont'i'zhí' ndaaholí;

¹⁴ Chagháshé da'dits'agíi k'ehgo ádaanoht'ee le', Bik'ehgo'ihina'na'na' doo hwahá bídaagonołsijh dadá' ncho'íi zhá hádaht'íi n'íi doo dayúweh be'ádaanoht'ee da le':

¹⁵ Áídá' Bik'ehgo'ihina'na'na', nohwich'í' ánniidíi, godilziigo at'ééhíí k'ehgo nohwíí ałdó' nohwí'at'e'íi dawa bee daagodinołsij le';

¹⁶ Gáníigo bek'e'eshchijhíi bigha, Shíi dilzinihíi nshlii; áík'ehgo nohwíí ałdó' daagodinołsij le'.

17 Bik'ehgo'ihinaan doo hadin yik'izhi' at'ee go da, nnee daantige hagog'ee go adaat'iidii yee yandaago'a, an nohwiTaa daabidohniigo nadaahokqahyu bedaaldzidgo daadinoksile', nigoszán biká' daagonohlida':

18 Dii bidaagonoksile', doo anida' daanohwitaa n'ii bi'at'e' nohwil ch'idaiz'aa n'ii doo nt'e da, aida' ai biyi'di' nananohwi'diheznii, Beshligai la'ii odo da'ilii hileehi doo bee nananohwi'diheznii da;

19 Aida' Christ bidil lan ilini bee, an dibelii bizhaazhe doo baa dahgoz'ani da, doo hayu baa daats'idilhil dahii k'a'at'ee go nlii:

20 An nigoszán doo hwaha nnit'aa dada' habi'doltili, aik'ehgo da'ike'yu ngonyagee nohwa ch'inah alzaa,

21 Christ bilahyu Bik'ehgo'ihinaan daahohdlaa; Christ daztsaadi' Bik'ehgo'ihinaan naadiidzaago abulaa, la'ii bee bits'adidindlaadii baidin'aa, aik'ehgo Bik'ehgo'ihinaan daahohdlaago bits'adi' nteehii ndaaholii doleel.

22 Doo daazhogo da, aida' da'aniigo nohwik'isyu nohwil daanzhoq doleelgo Holy Spirit bilahyu da'anii agot'eehii bikisk'eh adaanoht'eehii bee nohwiyi'siziinii nzhogo adaahlaa, aik'ehgo nohwijiidi' dazho kil daanohjoq le':

23 Da'ilii hileehi doo bee anidego nadaagosohdlii da, aida' doo da'ilii hileeh dahi bee nadaagosohdlii, Bik'ehgo'ihinaan biyati' hinahi la'ii dahazhi' begoldohi bee nadaagosohdlii.

24 Nnee dawa t'oh k'ehgo adaat'ee, la'ii nnee zhinégo izisgo agot'eehii ch'il denzhonéhii k'ehgo adaat'ee. T'ohii daanikne, la'ii ch'il danzhonéhii n'ii nanihidéh:

25 Aida' nohweBik'ehn biyati' dahazhi' begoldohi at'ee. Dii yati'ii bee nohwich'iyana'itihii, yati' baa gozhoni at'ee.

2

1 Da'oh'ni'ii, nadaach'aahii, nzhooni adaadol'iinii, la' biyeehii idahadaah'tiinii, la'ii ncho'go yadaakti'ii dawa kihzhi' ndaagodinoh'aahgo,

2 Me' anii gozlini ibe' yidih daanliihii k'ehgo, Bik'ehgo'ihinaan biyati', ibe' nte'ehi, bidih daanohlii, bee daanooseel doleelhii bigha:

3 NohweBik'ehn bilgoch'oba'ii ilk'ida' daasolihgo.

4 An bich'i' nnokah, an tsee hinaahii k'ehgo nlii, nnee doo hadaabit'ii da ndi lan iligo Bik'ehgo'ihinaan habiliti.

5 Nohwi aldó' tsee hinahi daanohliihii k'ehgo kih godiyini doo hit'ii dahii nohwe agolne', okqah yedaabik'ehii daadilzini daahleehgo, Bik'ehgo'ihinaan baa hi'niilhi k'ehba'ihedaansigo daahokqah, ai Jesus Christ bilahyu Bik'ehgo'ihinaan bil dabik'eh.

6 Bik'ehgo'ihinaan biyati' bek'eshchiinii biyi' gani, Isaa, Siongee hagon'agee tsee dantsé si'aanii nnish'aah, lan iligo haktini, ai tseehii Christ nlii: aik'ehgo dahadin bosdlaadii doo hant'e yik'e idaayandzi da doleel, nii.

7 Ai bigha an daahohdlaanii nohwich'i' lan ilii: aida' doo da'odlaa dahii bich'i'go tsee kih adaagole'ii yodaisne'i n'ii hagon'agee dantsé si'aanii silii.

8 Doo da'odlaa dahii ysée bigha nach'igeehii, tsee ts'iztalgo nach'ikaadii silii, Bik'ehgo'ihinaan biyati' doo daach'idits'ag dahii bigha nach'iniidéh; dii yee bangon'qahi adaach'it'ee.

9 Aida' Bik'ehgo'ihinaan, godihidi' dabii bits'adi' diyat'ee go idindlaadzhil nohwika anniidii, izisgo ye'ateehii ch'inah adaanoksi doleelhii bigha nohwi daakinolt'ihii hanohwi'dihesnilhi adaanoht'ee; nadaant'an okqah yedaabik'ehii daanohlii, nohwinant'a' dala'ahii daanohliigo daagodinoksini, Bik'ehgo'ihinaan biyee daanohlii:

10 Lahn doo Bik'ehgo'ihinaan biyeehii daanohlii da, n'ii k'adii biyee daanohlii: lahn Bik'ehgo'ihinaan doo nohwaa ch'oba' da, n'ii k'adii nohwaa ch'oba'.

11 Shił daanohshóni, díí ni'goszán biká'zhì' nanidí' nakaihíí lá'íí dé't'ihézhì' kú nakaihíí k'ehgo daanohłiigo, nádaanohwoshkaąh, nohwits'í bich'ì' zhińéego nchq'ì zhá hádaaht'iiníí bits'á'zhì' ádaanoht'ee, nohwijíí yuné' nł't'éhihíí nchq'íí bich'ì' nagonlkaad;

12 Doo Jews daanłi dahíí binadzahgee nohwi'at'e' nł't'éego ádaanołsì: áík'ehgo doo bik'ehyú ánádaaht'ijł da, daaniigo nohwída'iltah ndi nł't'éego ánádaaht'ijł daayo'ijgo Bik'ehgo'ihí'nań ya'ihédaanzì doleel, án baa nyááhíí bijji.

13 NohweBik'ehń bíyée daanohłiíhíí bighą nnee yenagos'aaníí dawa bikísk'eh ádaanoht'ee: ízigo nant'án, án ízigo at'éhi nłiigo daadohts'ag;

14 Nant'ánchań daanliiníí áldó' daadohts'ag, áí doo bik'ehyú ánádaat'ijł dahíí bini-idaagodilne'go, lá'íí dá bik'ehyú ánádaat'ijł nł't'éego ánádaaht'ijł daayilniigo ízigo nant'án nohwich'ì' yil'aa.

15 Díí Bik'ehgo'ihí'nań nohwá hát'ij, dá bik'ehyú ádaaht'iiníí bee nnee doo daagoyáá dahíí, nt'é yaa yádaakti'íí doo yídaagołsì dahíí, doo nt'é daanii dago ádaahle':

16 Jews bich'ì' begoz'aaníí doo dayúweh bi'sna' daanohłi da; da'ágát'éé ndi dawa nohwá bił ch'í'otaąhíí doo nohwinchq'íí bił yaa nadaasołtsooz da, áídá' Bik'ehgo'ihí'nań bánada'ohsiidíí daanohłiigo daahinońnaa.

17 Nnee dawa daadinołsì le'. Odlą' bee nohwik'isyú daanliiníí nohwił daanzhqq le'. Bik'ehgo'ihí'nań daadinołsigo bédaaldzid le'. Ízigo nant'anhíí daadinołsì le'.

18 Nada'ohsiidíí, nohwinant'a' daanliiníí dawa bee daadinołsigo daadohts'ag; daanzhooníí lá'íí doo hago ádaat'ij dahíí doo áí zhá da, áídá' hadaashkeehíí áldó' daadohts'ag.

19 Bik'ehgo'ihí'nań binadzahgee nł't'éego ách'ídzaago ídégoch'ilziyúgo, áídá' doo nchq'go ách'ídzaa da ndi koniigodilne'go nye'i ch'idits'ago bidag ách'ít'ééyúgo, Bik'ehgo'ihí'nań binadzahgee dá bik'ehyú ách'ít'éé.

20 Nchq'go ádaahdzaahíí bighą nohwiniigodelzaahíí bidag ádaanoht'eeyúgo, ya' áí Bik'ehgo'ihí'nań bił nzhqq nee? Dah. Áídá' dá bik'ehyú ádaaht'ij ndi nohwiniigodelzaago bidag ádaanoht'eeyúgohij, áí Bik'ehgo'ihí'nań bił nzhqq.

21 Ágát'éégo nohwiniidaagonł'ééhíí bighą Bik'ehgo'ihí'nań nohwich'ì' ánniid: Christ nohwá biniigodelzaa, áík'ehgo shedaanoht'ee le', nohwiłni:

22 Áń doo nchq'go adzaa da, nach'aago yá'iti'íí doo bizé'dí' diits'ag da:

23 Áń nnee yati' bee daabokáal ndi bíí doo t'ąązhì' yati' yee okáal da: án biniigodelzaa ndi goyéego nohwich'ì' godish'aah doo nii da; ndihíí Bik'ehgo'ihí'nań dá bik'ehgo aayakti'ihíí yaa ídet'ąą lék'e:

24 Áń nohwinchq'íí dabíí bits'í ída'áyiidlaago tsi'ılna'áhi yiká' daztsąą, néé nohwinchq'íí bich'ì' dasiitsąądá' dá bik'ehyú ágot'eehíí bich'ì' daahin'naa doleelhíí bighą: nohwá habi'doltsazíí bighą nohwinchq'íí bits'á'zhì' nádaahdzii.

25 Dibekłi ch'a'onalsááhíí k'ehgo ádaanoht'ee ni'; k'adíí t'ąązhì' dibekłi Nanyoodihíí baa nánohkai, án Christ nłiigo nohwiyi'siziiníí Yinádéz'iiníí nłi.

3

1 Da'ágát'éégo isdzané daanohłini, nohwiką' daadohts'ag; áík'ehgo Bik'ehgo'ihí'nań biyati' doo yikísk'eh ádaat'ee dayúgo, doo nt'é daabikłohni da ndi, nł't'éego ádaanoht'eehíí bee da'odląą daaleehgo daahonołbijh doleel;

2 Nł't'éego ánádaaht'ijłgo lá'íí Bik'ehgo'ihí'nań daadinołsigo daayo'ijhíí bighą da'odląą daaleeh.

3 Doo nohwiká'yú zhá ídaadołzhqq da, daazhógo nel'ijhíí bighą doo nohwitsizíl iltah at'éego daashbizh da le', lá'íí dawahá óodo ádaaszaahíí doo nohwaa dahnaznilgo da, lá'íí diyágé lán ílíníí doo nohwik'isilaago da:

4 Áídá' nohwíí yune' n̄t'éégo ágot'eehíí bee dénzhonégo ádaahle', nohwíí yune' isht'edaagodnt'éégo, la'íí dant'éheego be'ádaanoht'eego, aí be'ídaadołzhooníí doo da'íííí daaleeh dahi, la'íí Bik'ehgo'ihí'nań binadzahgee lań ílíni.

5 Da'ágát'éégo doo ánídá' isdzané daagodn̄siníí Bik'ehgo'ihí'nań yaa da'ohíhíí ídaadilzhq̄ l̄ék'e, bika' daidits'ago:

6 Sarah ágát'éégo Abraham yidits'ag l̄ék'e, shinant'a' yih̄niigo: da'osodlaq̄adhíí bigha' án bich'eke'yú k'ehgo daasolij̄, n̄t'éégo ádaanoht'eeyúgo, la'íí doo nt'é bik'e nadaalyiz dayúgo.

7 Da'ágát'éégo n̄nee daanołh̄ni, nohwí'aa baa natsídaahkeesgo bił daagonoh̄ij̄, bits'í doo n̄dzil dahíí bigha' daadinołsj̄, Bik'ehgo'ihí'nań biłgoch'oba'íí nohwí'ihí'na' nohwá ágołsiníí da'ánohla nohwíyéehíí bigha'; áik'ehgo da'ohkaq̄ahgee doo nohwich'í' nagont'og da.

8 Da'iké'yú goz'aaníí, daanołh̄wigha nohwinatsekees dała'á ádaanołsj̄, laa daach'ohba' le', odl̄a' bee il̄k'isyú daanołh̄ij̄go h̄l̄ daanołh̄j̄o le', nohwíj̄ídí' nohwil̄ daagoch'oba' le', k'édaanołsj̄ le':

9 La' doo bik'ehyú ádaanołh̄wizlaa dayúgo doo iké'déna' ágánaadaahdle' da, daanołh̄wóch'iid l̄ék'eyúgo doo t'aq̄zh̄i' daahóhch'iid da: áídá' gozhóóníí bá hádaaht'ij̄; díí bigha' Bik'ehgo'ihí'nań nohwich'í' án̄niid bídaagonołsj̄, la'íí aí bee gozhóóníí nohwíyéé doleeł.

10 Hadín ihí'na' bił nzhooníí, la'íí n̄t'éégo bíyołkaał hat'íníí, án doo nchq̄'go yałti' da le', doo l̄é'ılchoo da le':

11 Áń nchq̄'íí yits'á'zh̄i' an̄ne'go n̄t'ééhíí ye'at'ij̄ le'; il̄ch'í'gont'ééhíí yiká hát'ij̄go n̄dzilgo yikádéz'ij̄ le'.

12 NohweBik'ehń n̄nee dávik'ehyú ádaat'eehíí yik'idéz'ij̄, aí bi'okq̄ahíí yíyésts'aq̄: áídá' n̄nee doo bik'ehyú ánadaat'ij̄l̄ dahíí yits'á'zh̄i'go dahnot'aał.

13 N̄t'éégo ádaanoht'eedá', hadínsh̄a' nohwini'diłh̄íh'?

14 Dánzhq̄ogo zh̄a' ágot'eehíí bigha' nohwiniidaagonk't'éé ndi, nohwá gózhq̄o doo: n̄nee nohwik'edaann̄ihíí doo bédaaldzid da, doo nohwil̄ nadaagont'og da le';

15 Áídá' nohweBik'ehń, Bik'ehgo'ihí'nań n̄lij̄go, nohwíj̄í yune' daadinołsj̄ le': n̄t'ééhíí nohwádij̄hyú goz'aaníí nohwíj̄í biyi' yune' nda'ohíhíí n̄nee la' yigha' nanohwídíłkidyúgo, hagoł'éégo bich'í' hahdziihíí t'ah bíntsé bídaagonołsj̄ le', t̄aq̄dégo la'íí daadinołsj̄go baa nadaagołh̄i' le':

16 N̄t'éégo ánadaaht'ij̄l̄go ídédagososij̄dgo, Christ biláhyú nohwí'at'e' n̄t'éé ndi l̄éda'ılchoogo nchq̄'go ánadaat'ij̄l̄ daanołh̄wih̄niíhíí ídaa yádaandz̄i doleeł.

17 Bik'ehgo'ihí'nań bik'ehgoyúgo n̄t'éégo ánadaaht'ij̄l̄ ndi nohwiniidaagonk't'ééhíí dávik'eh, áídá' nchq̄'go ánadaaht'ij̄l̄ zh̄in̄ééhíí bigha' nohwiniidaagonk't'ééyúgołhíí doo nzhq̄o da.

18 Christ dałah̄ndi nohwinchq̄'híí bigha' biniigodelzaa, án dávik'ehyú át'ééhíí doo bik'ehyú ádaat'ee dahíí yá biniigodelzaa, Bik'ehgo'ihí'nań yaa nnohwiniíłhíí bigha', bits'í zh̄a' zesdij̄, áídá' biyi'sizini doo zesdij̄ da, aí bee naadiidzaa:

19 Aí bee spirits ha'áshijeedyú nyáágo yich'í' yałti';

20 Aí spirits-híí doo ánídá' dabízh̄a' daabik'eh ndi Bik'ehgo'ihí'nań bágoho'aał l̄ék'e; Noah h̄inaada' tsina'eełíí áile'dá' tsina'eełíí biyi' tsebíí hilt'eego zh̄a' hasdákai, tú biláhyú.

21 Aí túhíí tú bee baptize ánohwí'delzaago Jesus Christ daztsaq̄adí' naadiidzaahíí biláhyú hasdáhiikaihíí bee nohwil̄ ch'í'nah ágołzaa, (baptism doo koká' chiníí nail'eelgo ágołzee da, áídá' Bik'ehgo'ihí'nań binadzahgee dávik'ehyú ách'ít'éégo ídégoch'iks̄igo ágołzee.)

22 Christ yaaká'yú onádzaago Bik'ehgo'ihí'nań bigan dihe'nazh̄inéego dahsdaa; Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á yaaká'yú daagolíníí, la'íí yedaabik'ehíí, la'íí spirits binawodíí dawa daabidits'ago ádaabi'deszaa.

4

¹ Christ bits'í bee nohwá biniigodelzaahí k'ehgo nohwí áldó' binatsekeesí k'a'at'éégo nohwinatsekeesí ádaahle'go nohwí áldó' bá nohwiniigodilne'go dávik'eh: hadín bits'í bee biniigodelzaahí nchọ'í yits'á' nyáá;

² Áík'ehgo nehena'zhí' kots'í zhinéégo nchọ'i ánadaat'íhí doo yaa biini' da, ádá' Bik'ehgo'ihí'nań hát'ííní zhá ánát'íjgo yaa biini' doleel.

³ Bik'ehgo'ihí'nań doo daayokaah dahí bíl daanzhọgo ánadaat'íhí k'ehgo ánadaahiit'íj n'íi ąą bech'ígóyáá; díínko be'ánadaahiit'íj ni': nchọ'í doo bich'í' t'ąązhí' ádaant'ee da ni', nohwits'í zhinéégo nchọ'í zhá hádaahiit'íj ni', nohwił nádaagodeyis ni', da'iidląągo daagodnlch'aad ni', da'iidląągo nohwił daagonedlji ni', la'íi da'ílinéhíi daahohikaah ni':

⁴ Bíl nchọ'go ánadaaht'íj n'íi, k'adíi nchọ'go ánadaat'íjyú doo bíl aanáhkeel dahí bighą nohwída'íltah:

⁵ Bik'ehgo'ihí'nań, nnee daahinaahí hik'e nanezna'íi bílgo ilk'idá' yaa yałti'go siziiní, bináál ái nneehíi ánadaat'íj n'íi dabíi ídaa nadaagolni' doleel.

⁶ Nnee nanezna' n'íi t'ah daahinaadá' nt'é bighą yati' baa gozhóni bee bich'í' ya'íiti'? Yati' baa gozhóni daayodląągo biyi'siziiní Bik'ehgo'ihí'nań yił daadoleehíi bighą, dabíntsedá' góyéégo bándagost'ąą ndi.

⁷ Ágot'eehíi dawa k'ad bengonáh: ái bighą nohwiini' daagoljiigo, ídaa daagonohdząągo da'ohkaah le'.

⁸ Díínko itisgo begoz'áni, dázhó kł daanohjọ le': í'ijóóníi nohwitah begoz'ąąyúgo, ká ni'íksiih ndi nohwił'ijóóníi ái bee bíl ya'istsooz.

⁹ Iłdenáągo hasta' nahkáh, doo bik'e daasholch'iigo da.

¹⁰ Nnee bána'iziidíi nt'é biyéehíi yá yinádéz'jigo yita'iniihíi k'ehgo Bik'ehgo'ihí'nań bílgoch'oba'íi dałá'á daanotjige nohwaa daizné'íi íltah ádaat'eehíi bee kł ch'odaahniih.

¹¹ Nnee ká' yałti'yúgo, Bik'ehgo'ihí'nań bits'á'dí'íi zhá yee yałti' le'; nnee ká' ich'oniiyúgo, Bik'ehgo'ihí'nań nłdzilgo ábłsigo ich'onii le': Jesus Christ biláhyú Bik'ehgo'ihí'nań ba'ihégoš doleelgo, án dázhó ba'ihégoš le', ká'íi dawa yebik'eh le', doo ngonel'ąą dayú dahazhí'. Doleelgo at'éé.

¹² Shił daanohshóni, nohwi'odłá' bee bígodzjijigo nanohwíntaahi nyé'i bee nohwich'í' godeyaayúgo, dilidgo nnihií k'ehgo, doo nohwił díyadaagot'ee da le', doo ágondzjijyú bee shich'í' ágodzaa doo daanohsł da le':

¹³ Ndi Christ biniigodelzaagee nohwí áldó' itah daanohłjijíi bighą nohwił daagozhógo le'; áík'ehgo án bits'á'idindláádíi ch'í'nah alzaago dázhó nohwił daagozhógo doleel.

¹⁴ Christ bizhi'híi bighą nchọ'go nohwaa yádaach'íłti'yúgo, nohwá gózhóni at'éé; Bik'ehgo'ihí'nań biSpirit, bee bits'á'idindláádíi, nohwiká'zhí' nłjijíi bighą: nchọ'go nohwaa yádaakti'íi Bik'ehgo'ihí'nań nchọ'go yaa yádaakti', ádá' nohwich'í' zhinéégo Bik'ehgo'ihí'nań dázhó ba'ihégoš.

¹⁵ Ádá' nohwiniidaagonł'éyúgohíi, nnee naitseedíi doo daanohłjigo da le', in'ijhíi dagohíi nchọ'go at'íiníi, dagohíi doo bidildoo dahíi nabinkł'ogíi áldó' doo daanohłjigo da le'.

¹⁶ Ádá' nnee ká' Christ yodląąhíi bighą biniigonł'éyúgo doo yik'e ídaayándzł da le'; ádá' ái bighą Bik'ehgo'ihí'nań ya'ihénzł le'.

¹⁷ Bik'ehgo'ihí'nań nnee yándaago'aah doleehíi biká' ngonyáá, bichągháshéhíi dantsé begodigháh: dantsé nohwegodeyaa lęk'eyúgo, nnee Bik'ehgo'ihí'nań baa nł'éégo na'goni'íi doo yikisk'eh ádaat'ee dahíi hagot'éégošą' bendaagonáh doleel?

¹⁸ Nnee dávik'ehyú ádaat'éhi nyeego hasdákaí lęk'eyúgo, ádá' nnee doo daagodnlsl dahíi ká'íi nchọ'go ádaat'iiníi hagosą' ádaane'?

¹⁹ Áík'ehgo Bik'ehgo'ihí'nań hát'jigo biniidaagonł'ééhíi nzhọgo ánadaat'jigo biyi'siziiní Bik'ehgo'ihí'nań yaa daide'aahgo binádaadéz'jł le', án dawa áyílaahíi ká'íi

da'áníyú át'éhi nlii.

5

¹ Nohwitaahyú ínashood yánaziiníí daanohlíni, nohwich'í' yashti', shíí áldó' áí itah nshlii, Christ biniigodelzaahíí hish'íigo baa nagoshni', la'íí ízigo at'éehíí ch'í'nah alne' doleehíí shíí itah nshlii doleek; díinko nádaanohwoshkaah:

² Ínashood daanliiníí, Bik'ehgo'ihí'nań bidibekíí daanliigo bá da'dohne'go binádaadeh'íí, doo bídaanohwi'dindzo'go da, ndi hádaah'íigo; doo bestso bigha da, ndi nohwil daanzhohíí bigha ánadaah'íí;

³ Ínashood Bik'ehgo'ihí'nań daanliiníí bedaanohwik'ehgo Bik'ehgo'ihí'nań nohwaa daidez'aaníí doo nant'án ádaado'íigo binádaadeh'íí da, ndi nkt'éégo ádaanoht'eego nohwedaah'ee doleehíí bigha.

⁴ Áík'ehgo Bik'ehgo'ihí'nań bidibekíí Nanyoodíí itisgo at'éhi ch'í'nah silíigo, yaaká'yú ch'ah hobíhíí bits'á'idindláadíí, doo da'ííí hileeh dahi, nohwaa dot'aah doleek.

⁵ Da'ágát'éégo ání nahkaiyehíí, ínashood yánazíni daadinolsigo daadohts'ag le'. Daanohwigha ídaa daagoch'iyolba'go daalidohts'ago lánada'ohsiid le': Bik'ehgo'ihí'nań nnee ídaa da'odlíhíí yits'á'zhí' áyísi, áídá' bílgoch'oba'íí bee ídaa daagoch'iyolba'íí yich'odaanii.

⁶ Áík'ehgo ídaa daagoch'iyolba'go ádaadinolziggo Bik'ehgo'ihí'nań binawodíí bit'ááhzhí' ádaanoht'ee le', áídí' dabíí háh'ííge hadag daanohwidokteek:

⁷ Nohwich'í' nadaagont'ogíí dawa Bik'ehgo'ihí'nań baa daidenoh'aah; án zhá nohwaa bíl goyéé.

⁸ Nchog'go nohwich'í' na'iziidíí, ch'iidn nant'án, ndóicho áníigo k'azhá iyáago anál'isíí k'ehgo nohwitaahyú leehidáhíí bigha nohwiini' daagolíí le', ídaa daagonohdzaa:

⁹ Nohwi'odla' ndzilgo án bidag ádaanoht'ee, odla' bee nohwik'íyú ni'godzán biká' da'áík'ehgo goyéégo bich'í' nadaagowaa bídaagonolsigo.

¹⁰ Bik'ehgo'ihí'nań, dawa bee nohwaa daach'oba'íí, dahazhí' ízigo ágot'éhi goz'ąayú Christ Jesus biláhyú nohwich'í' ánniid, áík'ehgo dét'ihézhí' nohwiniidaagodilne'íí bikédí'go nkt'éégo hadaanohwidile', daanoldzilgo la'íí nohwinawod golíigo doo t'ąazhí' nnádotlish dago ádaanohwile'.

¹¹ Áń doo ngonel'ąą dayú dahazhí' ízigo at'éé le', dahot'éhé yebik'eh le'. Doleelgo at'éé.

¹² Silvánus, nohwik'isn begondliidíí bígonsini shich'oníigo shíí da'ayáhágo nohwich'í' k'e'shíchíí ni', Bik'ehgo'ihí'nań bílgoch'oba'íí da'at'éégee baa nohwil nagoshni', ndzilgo bee nasozíigo nohwidag yashti'.

¹³ Bábylongee ínashood ha'ánáshíí, Gozhóq, daanohwíhíí, danohwíí Bik'ehgo'ihí'nań hanánohwihesnilhíí k'ehgo bíí áldó' hanádaabides'nil; la'íí shiye' Márcus holzéhi áldó', Gozhóq nohwíhíí.

¹⁴ Líl daanohjoggo daagodinolsigo daalohs'os le'. Christ Jesus bíyéé daanohíiníí ílch'í'gont'éehíí bee nohwich'í' goz'ąą le'. Doleelgo at'éé.

THE SECOND GENERAL EPISTLE OF PETER

1 Shíí Simon Peter, Jesus Christ yána'iziidíí la'íí binal'a'á nshlíni, Bik'ehgo'ihinań dábik'ehyú át'ééhíí biláhyú hik'e Jesus Christ Hasdánohwiłteehíí biláhyú bi'odla' daa golííníí bich'í' k'e'eshchii, aí bi'odla' hik'e néé nohwi'odla' ílíni bíl dáleht'ee:

2 Bik'ehgo'ihinań la'íí Jesus Christ nohweBik'ehń bídaagonońsiníí biláhyú Bik'ehgo'ihinań bílgoch'oba'íí la'íí bits'á'dí' ilch'í'gontééhíí dayúwehyú bee nohwich'í' ígohigháh le'.

3 Bik'ehgo'ihinań bits'á'idindláádíí hik'e binzhq'íí yich'í' nohwiká ánniidíí bídaagosilzjíd, aí biláhyú dabíí binawodíí bee dabíí bik'ehgo dábik'ehyú daahin'naago bídaanel'ąągo ádaanoht'ee:

4 Áń biláhyú ízisgo hik'e iljigo nohwaa hi'né'íí nohwaa det'ąą; aí bee ni'gosdzán biká' nnee nchq'i zhá hádaat'íhíí bighą daagołchqo'íí bits'á'zhí' hasdádohkah, la'íí Bik'ehgo'ihinań ye'at'ééhíí k'ehgo be'ádaanoht'ee doleel.

5 Áík'ehgo dážhó dahdaanołdohgo dawa bee nohwi'odla', nkt'éégo ihi'naahíí bílgo da'ilké' ndaahníl; nkt'éégo ihi'naadí' nohwił'igoziníí aldo';

6 La'íí nohwił'igozjíd' ídaa gonohdzaaníí aldo'; ídaagonohdzaadı' nohwini' k'eh ádaanońsiníí aldo'; la'íí nohwini' k'eh ádaanońsíd' Bik'ehgo'ihinań bikisk'eh ádaanoht'eehíí aldo';

7 La'íí Bik'ehgo'ihinań bikisk'eh ádaanoht'eedí' k'eh k'ehgo laadaach'ohba'íí aldo'; la'íí k'eh k'ehgo laadaach'ohba'dí' nohwił'ijóóníí bílgo.

8 Áí dawa nohwiyi' begoz'ąągo dayúweh nohwiyi' nołseełyúgo, nohweBik'ehń bídaagonońsiníí bee doo da'íliné daahinoht'ee dago nest'ą' ch'il yiká' nant'íhíí k'ehgo nkt'éégo ánadaaht'íhíí daanoht'íhíí doleel.

9 Áídá' hadín díí ye'ad'íhíí bináá ágod'íhíí k'ehgo at'éé, doo anahyú go'jį da, lah binchq'íí bá k'é'ol'eel n'íí yaa yiznah.

10 Áí bighą nko, shik'ííyú, nohwiká ánniidgo hanohweznilíí nkt'éégo ádaanoht'eehíí bee ch'í'nah ádaanońsigo dahdaanołdoh; díí dawa be'ádaanoht'eeýúgo doo nahkaad at'éé da:

11 Áík'ehgo Jesus Christ nohweBik'ehń, Hasdánohwińiikíí bilakt'áhgee goz'aaníí dahazh'í' nohwich'í' bíl ch'í'dotjįł.

12 Áík'ehgo díí dawa ilk'idá' bídaagonońsį ndi, la'íí da'aniigo nohwił ch'ídaagost'ááníí bee nadaasozjį ndi dayúweh bínadaadołhíh hásht'jį.

13 T'ah hinshnaadá' díí bínadaaht'eehíí go ádaanoht'eehíí shił dábik'eh;

14 K'adégo dastaahgo bígons'íhíí bighą, Jesus Christ nohweBik'ehń shił ch'í'nah ágolaahíí k'ehgo.

15 La'íí nohwits'á' dasiits'ąhíí bikédí'go díí dawa dábik'ehń bínadaaht'eehíí doleel'eehíí bighą ádaanoht'eehíí.

16 Jesus Christ nohweBik'ehń binawodíí la'íí nádaakíí baa nohwił nadaagosilni'dá', doo nach'áhago na'goni'íí baa nadaagohiilni' da, áídá' Jesus bits'á'idindláádíí danéé nohwińáá bee daahiit'íhíí baa nadaagohiilni'.

17 Bik'ehgo'ihinań nohwiTaa bits'á'dí' dilziníí la'íí anáyet'iiníí bee Jesus haidiinlaa, yaaká'dí' idindláádíí bits'á'dí' la' hadzi'go gánniid, Díinko shiYe' shił nzhóni, án baa shił gozhq'.

18 Díí yaaká'dí' ánniidíí daadihiits'ag, dził dilzini biká' án bíl nahiikaidá'.

19 Áí bee Bik'ehgo'ihinań binkááyú yadaakt'íí ádaanni n'íí da'aniigo nohwich'í' alzaa; aí yati'íí kq' godiłhił yune' dilti'híik'ehgo at'ééhíí nzhógo baa natsídaahkeesgo nkt'éé, ya'ái

k'azhâ haghâzhî, la'íi ts'iksôqsécho haghâzhî, áik'ehgo daanohwijí yuné' be'idindláád doleel:

²⁰ Ntsé díi nohwil'ídaagozi le', Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' bek'e'eshchiiní'biyi'dí' yunáasyú ádaagone'íi baa na'gozñi' n'íi doo la' nnee dabízhâ binatsekeesí' bee ch'í'nah áile' at'éé da.

²¹ Doo áníidá' Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú yádaakti' n'íi doo dabíi hádaat'íiyú yádaakti' da: áidá' nnee hadaabi'deszaahíi Bik'ehgo'ihí'nañ yánada'iziidi, Holy Spirit yá daabiyilti'go yádaakti' ni'.

2

¹ Áidá' nnee bitahyú Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú na'iziidíi ádaadil'íigo nakai ni', da'ágát'éégo nnee Bik'ehgo'ihí'nañ biyati' yaa ilch'ídaago'aah ádaadil'íigo nohwitahyú nakai doleel, ilch'ígót'aahíi nnee da'ílíi daidesnilíi léda'ilchoogo nohwil' ch'ídaago'aahgo nakai doleel, ái nohweBik'ehñ bidilíi bee nadaabihesñii ndi án doo bídaagonlzi da daayihñii doleel, áik'ehgo biká' ngonyáágee dabíi dagoshchí' da'ílíi daaleehíi yee ách'í' daagodit'aah doleel.

² Áik'ehgo ncho'go ánádaat'íihíi nnee láágo yikísk'eh daahikáh doleel; déncho'go ágádaat'eehíi bighâ da'anii ágot'ee zhinééhíi ncho'go yaa yádaakti' doleel.

³ Dawahá dayúwehégo ídáhádaat'íigo nach'aago yati'íi bee nohwee hádaaldzil daaleeh doleel: ái doo áníidá' góyéégo bá ndaagost'áa n'íi t'ah íl, la'íi bil' ch'ígodeehíi biba' t'ah bágoz'áa.

⁴ Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á yaaká'yú daagolíníi ncho'go ádaadzaa n'íi biniidaagodilne'íi doo t'áazhí' yotâ' da, áidá' ch'iidn bikq' dilti' yuyaa obi'dolkaad lèk'e, chagolheel dâzhô dilhîlgo oda'i'án yuyaa bésh hishbizhíi bee bídaast'l'ôqgo ígozisgo baa yá'iti'zhí' ákúyaa biba' isht'eni'nîl;

⁵ Doo áníidá' ni'godzán biká'gee nnee biniidaagodilne'íi Bik'ehgo'ihí'nañ doo t'áazhí' yotâ' da, ndi ni'godzán biká'gee doo daagodnksj dahíi bil' tú idesjoolgo áyílaadá' Noah, dávik'ehyú ágot'eehíi yaa yakti'ihí bilgo tsebíi hilt'eego hasdáyíñil lèk'e;

⁶ La'íi Bik'ehgo'ihí'nañ kîh gozñil, Sódóm la'íi Gomórrah daaholzéhi, da'ílíi daaleehgo yilch'ígonyíi, ilch'íi zhâ silíizhí', áik'ehgo yunáasyú nnee Bik'ehgo'ihí'nañ doo daagodnksj da doleehíi ái kîh gozñilíi hagot'éégo bich'í' daagodigháhíi bee bil' ídaagozi;

⁷ Áidá' Lot, nnee dávik'ehyú át'éhi, hasdáyíltíi, án nnee doo bik'ehyú ádaat'ee dahíi dâzhô ncho'go bi'at'e'íi yaa nant'og lèk'e:

⁸ (Lot, dávik'ehyú át'éhi, ái nnee yitahyú gólíidá', begoz'aaníi doo yikísk'eh ádaat'ee dahíi yo'íigo la'íi yidits'ago, bits'â'dí' bijíi dâzhô bil' na'diní' dawa jji.)

⁹ Áik'ehgo nohweBik'ehñ nnee Bik'ehgo'ihí'nañ yikísk'eh ádaat'eehíi nabídintaahyúgo, hagot'éégo binkááyú ch'éyíñilíi yígótsj, áidá' nnee doo bik'ehyú ádaat'ee dahíi Bik'ehgo'ihí'nañ nnee yándaago'aahíi bijíizhí' biba' ádaayíksjgo yígótsj, biniidaagodilne' doleelgo:

¹⁰ Nnee bits'í ncho'go hádaat'iiníi yikísk'eh daahinaahíi, la'íi binadaant'a'íi doo daidits'ag dahíi, Bik'ehgo'ihí'nañ hagot'éégo itisgo yiniidaagodile'go yígótsj. Ái ídaa da'odlíigo ádaat'íi, la'íi dabízhâ daabik'eh, yaaká'yú daagolíníi daach'idnksini doo biini' daahâh dago ncho'go yaa yádaakti'.

¹¹ Áidá' Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á yaaká'yú daagolíni, binawodíi hik'e binldzilíi itisgo ádaat'éhi, doo la' da'okáalgo nohweBik'ehñ binadzahgee baa dahdaago'aah da.

¹² Ndi ái nneehíi dziiká'yú gólíiníi k'a'ádaat'ee; ái dziiká'yú gólíiníi doo natsídaakees da, dabínik'eh ánádaat'íihíi zhâ ye'ádaat'ee, bil' nda'dideelgo natseedhíi bighâ daagozlii: ái nneehíi doo yídaagoksj dahíi déncho'go yaa yádaakti'; ái dabíi ncho'go ánádaat'íihíi bighâ da'ílíi daaleeh doleel;

13 Doo bik'ehyú ádaat'ee dahíí bighá biniidaagonłt'ééhíí bich'į' nadaahi'niił, got'įigo daagodnłch'aadíí gonedliį daanzi. Da'įłchqoqhíí ła'íí bik'e ídaa yágosinií daanliį, bił da'ohsaągee nohwich'į' nadaach'aahíí yee ídaa da'odlií;

14 Nant'į' na'idahíí zhá hadaadéz'į, nchq'go ánádaat'įhíí doo ádaiksįh da; biini' doo daanłdzil dahíí k'izé'daidihinił: dawahá hádaat'iinií łaadaile'go dážhó yídaagołsį; bił ch'ídaagodeehgo bá ha'odziihi ádaat'ee:

15 Nłt'éégo ágot'eehíí bits'á'zhį' dahdikaigo ch'a'okai; Bálaam, Bósor biye', ánát'įłhíí k'ehgo yikisk'eh ánádaat'įł, án doo bik'ehyú adzaa dahíí bighá bich'į' nahi'niiłí bił nzhqo léké;

16 Áídá' nchq'go ánát'įłhíí bighá nłdzilgo bich'į' ha'odzii: túlgayé doo yałti' da n'íí nnee bizhiihíí bee bich'į' hadziigo Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú na'iziidin'íí doo goyáą dayú aņe' n'íí áisįid.

17 Áí nnee Bik'ehgo'ihí'nań biyati' įłch'ídaago'aahgo ádaadil'ini, łąy'dí' tú hadaazliį n'íígee tú ádiłhíí k'ehgo ádaat'ee, yaak'os bił nadaagoyolhíí k'ehgo ádaat'ee; áí aad nahi-nagií k'ehgo godiłhíí bádiłhyú dahazhį' bágoz'ąą.

18 Ídaa da'odliigo yati' nchaahíí yee yádaakti'go nnee nda'iksiihgo daahinaahíí bitahdí' dánane yits'á'heskaihíí k'izébidihinił, bits'í nchq'íí zhá hádaat'įigo, ła'íí nchq'íí doo yich'į' t'ąązhį' ádaat'ee dago k'izébidihinił.

19 Dawa bee nohwich'į' bił ch'ída'ntįh daabilni ndi dabíí nchq'íí bi'isna' daanliįdá' ádaanii: hant'é nnee bidag hagháhíí, da'ái bi'isna' hileeh.

20 Jesus Christ nohweBik'ehń, Hasdánohwiniłíí, yídaagołsiníí bee ni'gosdzán biká'gee nchq'go ágot'eehíí bits'á'dí' haheskaihíí bikédí'go, da'ái nchq'íí bee ák'inanáda'ist'óqo, áí bitis nádaasdiįyúgo, ntsédá' ádaat'ee n'íí bitisgo nchq'go ádaat'eego nádaadleeh.

21 Dábik'ehyú ágot'eehíí doo yídaagołsį dago zhineehíí doo bá nłt'éé da, ndi yídaagołsįdíí bikédí'go dilziłhgo bengot'aaníí baa daadest'ąą n'íí yits'á'zhį' ádaasdzaa zhineéhíí itisgo doo bá nłt'éé da.

22 Da'aņiigo goyáągo yati'íí gáníihíí k'ehgo ádaat'ee, Gósé dabíí bikwih n'íí yaa nadángo néídaą; ła'íí góchi tánąsgizih gosht'ish yiyi' nanáhasghal, nii.

3

1 Díí nakidn nohwich'į' k'ená'ishchii, shił daanohshóni; díí naltsoos da'áła biyi'dí' įłk'idá' bídaagonołsį n'íí nohwil ch'į'nah ánáshdle' ' bínádaałniihgo nłt'éégo baa natsídaahkees doleelgo:

2 Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú nada'iziidi daagodnłsini yunáásyú ádaagone'ihí yaa nadaagolni' n'íí bínádaałniih doleelgo, ła'íí nohweBik'ehń Hasdánohwiniłíí binal'a'á daandliinií nohwinkááyú yegos'aaníí ałdó' bínádaałniih do leelgo nohwich'į' k'ená'ishchii:

3 Díí ntsé bídaagonołsį le', iké'yú yołkaalyú okąąh yaa daadlohíí dabíí nchq'go hádaat'iinií ye'at'éégo nadaakai doo,

4 Áí gádaanii doo, Da'os'ah łąą Jesus nadáhíí begoz'ąą? Doo ánídá' daanohwitaa n'íí nanezna'dí' godezt'į'go dawahá alzaadá' ágot'ee n'íí k'ehgo t'ahágot'ee, daanii doleel.

5 Díínko doo yínádaałniih hádaat'įi da, doo ánídá' yáá Bik'ehgo'ihí'nań biyati' bee alzaago golįi ni', ni'gosdzán ałdó', áí tú bits'á'dí' gólįi, ła'íí tú bee alzaa:

6 Ła'íí áí túhíí bee ni'gosdzán n'íí tú bił idezjoolgo, ni'gosdzán biká' dawahá ásdįid:

7 Da'ái Bik'ehgo'ihí'nań biyati'íí bee yáá ła'íí ni'gosdzán biłgo díí jįi t'ah golįihíí didlid doleelgo biba' goz'ąą, Bik'ehgo'ihí'nań nnee yándaago'aahíí bijįižhį', ła'íí nnee Bik'ehgo'ihí'nań doo yikisk'eh ádaat'ee dahíí da'ílií daaleehzhį' biba' goz'ąą.

8 Díí dała'á baa yonah hela', shił daanohshóni, nohweBik'ehń dała'á jįi, doo náhóltag dayú legodzaahíí k'ehgo yaa natsekees, ła'íí doo náhóltag dayú legodzaahíí, dała'á jįi k'ehgo yaa natsekees.

⁹ Nnee la' nohweBik'ehń yengon'áání doo laile' da daanzı ndi da'aniigo laile'; nzaadyú nohwá goho'aal, doo hadín da'ílí hileeh hat'ıı da, ádá' nnee dawa binchọ'ıı yits'á'zhı' ádaane'go hat'ıı.

¹⁰ In'ııhıı t'é'yú nadáhıı k'ehgo nohweBik'ehń ngon'áá'hıı bijıı biká' ngonyáágo, yáá yat'éégo áhiłts'ago bech'ıgonáh, la'ıı dawa be'alzaahıı kọ' dázhọ sidogi bits'á'nłdoogo hiyıh, ni'gospdzán la'ıı biká'gee nnee ádaizlaahıı dawa alđó' nnádik'áh.

¹¹ Díı dawa da'áızhı' ádıhıı bigha, nnee hago'at'éhi daanohtıı doleełgo baa natsıdaahkees, daagodinołsıgo, la'ıı Bik'ehgo'ihı'nań bikısk'eh ádaanoht'eego,

¹² Bik'ehgo'ihı'nań ngon'áá'ıı bijıı ndaahohłııgo la'ıı bikádaadeh'ııgo, áı bijıı biká' ngonyáágo yáá ditláadgo, hiyıhgo edııh, la'ıı yáá hik'e ni'gospdzán be'alzaahıı kọ' dázhọ sidoogo bits'á'nłdoogo hiyıh.

¹³ Ádá' néehıı, nohwá ngon'áání bik'ehgo yáá ánıdehi la'ıı ni'gospdzán ánıdehi bikádaadéet'ıı, áı biyi' dábik'ehyú ágot'eehıı zhá begoz'ąą doleeł.

¹⁴ Áı bigha, shıł daanohtshónı, ágát'éehıı bikádaadeh'ııgo, dahdaanołdohgo nkego-hen'áání be'adaanoht'eego, doo hayú nohwaa daats'idıhıı dago, la'ıı doo nohwaa dahgoz'ąą dago nohweBik'ehń daanohtwidołtséel.

¹⁵ La'ıı nohweBik'ehń dayúweh kágoho'aalhıı bigha hasdách'ıgháhıı ká ch'ı'otąą daanohtsıgo nłt'éé; Paul, nohwik'isn nohwıł daanzhónı, alđó' bigoyą' baa det'ąąhıı bik'ehgo, da'áık'ehgo nohwich'ı' k'eda'ashchıı;

¹⁶ Binaltsoosıı dawa biyi' díı yaa nagolnı'; áı biyi' la' nyeehı ye'anııhıı doo bıgózı da; áı yati'ıı nnee doo bıł ıdaagozı dahıı, bı'odla' doo nłdzil dahıı, nádaayogısgo; la' Bik'ehgo'ihı'nań biyati' bek'eda'ashchiinıı alđó' ágádaayı'ıı, ágádaat'ııhıı bee dabıı ıdıł ch'ıdaagodéeh.

¹⁷ Áı bigha nohwıı, shıł daanohtshónı, dabıntsé díı bıdaagosolııdhıı bigha ıdaa daagono-hdzaą, doo ıdaa daagonohdzaą dayúgo, dánko nnee daancho'ıı nda'ıksıhıı bee da'anıı ágot'eehıı yits'á'zhı' ádaanohtwıle', ádı' nłdzilgo nasozıı n'ıdı' nadohkałı at'éé.

¹⁸ Ádá' Jesus Christ nohweBik'ehń, Hasdánohwııııı, dayúweh bıdaagonołsıgo bıłgoch'oba'ıı binkááyú daanołseeł le'. K'adıı la'ıı dahazhı' án ba'ıhégosı le'. Doleełgo at'éé.

THE FIRST GENERAL EPISTLE OF JOHN

¹ Dantsé godeyaadá' nlíni, án daadesiits'aaníí, nohwiṇáá bee daahiit'iiníí, daahihiilt-saaníí, nohwigan bee nabik'ídaadenṇiihíí, án Yati' be'ihí'náhi, Christ nlií;

² (Ihi'naahíí ch'í'nah alzaa, án daahihiiltsaa, baa nadaagohiilni', ihi'naa doo ngonel'aa dahíí, nohwiTaa yił nlíni, nohwich'í' ch'í'nah alzaahíí nohwił baa nadaagohiilni');)

³ Daahihiiltsaaníí ła'íí daadesiits'aaníí nohwił baa nadaagohiilni', nohwíí ałdó' nohwił ھی daanjoo doleełhíí bigha: nohwiTaa ła'íí biYe', Jesus Christ, bił da'anii ھی daandlií.

⁴ Dázhó nohwił daagozhó doleełhíí bigha díí nohwich'í' baa k'eda'ilchii.

⁵ Díínko Christ bits'á'dí' daadesiits'aa, áík'ehgo nohwił nadaagohiilni', gádaanohwiln'niigo, Bik'ehgo'ihí'nań idindláádíí nlií, godilhiíí dázhó doo ła' biyi' golíí da.

⁶ Godilhiíí biyi' nahiikaidá', bił ھی daandlií daan'niiyúgo léda'ilchoo, da'anii ágot'eehíí doo bikísk'eh ádaant'ee da:

⁷ Áídá' Bik'ehgo'ihí'nań idindláádíí yiyi' nliíhíí k'ehgo néé ałdó' idindláádíí biyi' nahiikaiyúgo, ھی daanjoo, áík'ehgo biYe' Jesus Christ bidilíí nohwinchó'íí dawa nohwá yidilkooh.

⁸ Nohwinchó'íí da'ádih daan'niiyúgo, ích'í' nadaahiich'aa, áík'ehgo da'anii ágot'eehíí nohwiyi' da'ádih.

⁹ Nohwinchó'íí baa nanádaagohiilni'yúgo, Bik'ehgo'ihí'nań nohwinchó'híí bigha nohwaa nágode'aah, án da'áníyú át'ée, dávik'ehyú át'ée, áík'ehgo doo bik'ehyú ádaasiidzaa dahíí dawa nohwá nail'eeł.

¹⁰ Doo hak'i nchó'go ádaahiidzaa da daan'niiyúgo, Bik'ehgo'ihí'nań lé'ilchóhi nliigo ádaahiidle', áík'ehgo biyati'íí doo nohwiyi' golíí da.

2

¹ Shichagháshé, díí nohwich'í' k'e'eshchii, doo hak'i nchó'go ádaaht'íí da doleełhíí bigha. Ndi dahadín nchó'go adzaayúgo, nohwiTaa yich'í' nohwá yałtí'íí gólíí, Jesus Christ, dávik'ehyú át'éhi:

² Áń nohwinchó'híí bigha bidil idezjoolíí yee na'azṇilhi nlií: doo danée zhá da, ni'gosdzán dágoz'aa nt'éégo biká' nṇee binchó'íí ałdó' bá.

³ Christ yengon'áaníí bikísk'eh ádaant'eeyúgo zhá án bídaagonlzihíí bee nohwił idaagozi.

⁴ Dahadín, Shíí án bigonsi, niidá' án yengon'áaníí doo bikísk'eh at'éé dahíí, lé'ilchóhi nlií, da'anii ágot'eehíí doo biyi' golíí da.

⁵ Áídá' dahadín Bik'ehgo'ihí'nań biyati' yikísk'eh at'éehíí bił nzhooníí dayúweh nłdzil hileehíí bigha łałzaa: díí bee da'anii biyi' daandliigo nohwił idaagozi.

⁶ Dahadín, Christ biyi' nshlií, niíhíí, higaal n'íí k'ehgo higaalgo dávik'eh.

⁷ Shik'íyú, begoz'aaníí doo ánídehi bee nohwich'í' k'e'eshchii da, áídá' begoz'aaníí doo ánídá'hi, doo ánídá' bídaagonłsini. Doo ánídá'hi begoz'aaníí, yati' baa gozhóni dantsé daadesots'aađí' godezt'i'go daadohts'agi at'éé.

⁸ Áídá' godilhiíí bech'ígonyáádá' da'anii idindláádíí k'adíí be'idindláádhií bigha begoz'aaníí ánídehi at'éé, Christ biláhyú da'anii, nohwíí ałdó' nohwich'í' da'anii: áí begoz'aaníí bee nohwich'í' k'ená'ishchii.

⁹ Dahadín, Idindláádíí biyi' nashaa, niidá' bik'isn yik'enṇiihyúgo, án t'ah godilhiíí yiyi' nagháhi at'éé.

¹⁰ Dahadín bik'isn bił nzhooníí, idindláádíí yiyi' golíí, áík'ehgo bigha nach'igeehíí da'ádih.

11 Áídá' bik'isn yik'ennihíí godilhiíí yiyi' golíí, godilhiíí yiyi' nagháhi at'éé, hayú deyaa shihíí doo yígótsi da, godilhiíí bináá áyisdjídhií bigha.

12 Shichagháshé, Christ bizhi'íí biláhyú nohwinchq'húí bigha nohwaa nádaagost'aaquí bigha nohwich'í' k'e'eshchii.

13 Nnee báyán daanohtíni, Bik'ehgo'ihí'nań, dantsé godezt'i'go golíínií, bídaagonohtíí bigha nohwich'í' k'e'eshchii. Nnee ání nahkaihíí, nchq'i nlihn bitis daasolijíí bigha nohwich'í' k'e'eshchii. Chagháshé daanohtíni, nohwiTaa bídaagonohtíí bigha nohwich'í' k'e'eshchii.

14 Nnee báyán daanohtíni, dantsé godeyaadí' godezt'i'go golíínií bídaagonohtíí bigha nohwich'í' k'eshilchíí ni'. Nnee ání nahkaihíí, nadaanołwodíí, Bik'ehgo'ihí'nań biyati' nohwiyi' golííhíí, la'íí nchq'i nlihn bitis daasolijíí bigha nohwich'í' k'eshilchíí ni'.

15 Ni'godzán biká' ágot'eehíí, dagohíí ni'godzán biká' nandeehíí doo nohwil daanzhqq da le'. Dahadín ni'godzán biká' ágot'eehíí bil nzhqoyúgo, nohwiTaa bil'ijóóníí doo biyi' golíí da.

16 Ni'godzán biká' be'ágot'eehíí dawa, kots'í nchq'i hat'ínií, końáá bee nts'í'iksiihíí, kohi'na' be'ída'ch'odlííhíí, díí dawa doo nohwiTaa bits'á'dí' da, ni'godzán bits'á'dí'hi ádaat'ee.

17 Ni'godzán la'íí nchq'go hách'it'iinií bech'ígowáh: áídá' hadín Bik'ehgo'ihí'nań dahát'íyú ánát'íhíí dahazhí' golíí.

18 Shichagháshé, nnágodzaahíí biká' ngonyáá: Christ yich'í' nagonłkaadíí hináh doleehí ba'ikodaanohtí; ilk'idá' Christ yich'í' nadaagonłkaadíí ląágo neheskai; áí bee nnágodzaahíí biká' ngonyáá bídaagonlzi.

19 Áí nohwits'á' dahiskai ni', áí doo bil daandlijí dahíí bigha nohwits'á' dahiskai; bil daandlijí lék'eyúgo, t'ah bil nahiikai doo ni': áídá' nohwits'á' oheskai, áí bee bígózi, doo bil daandlijí dago.

20 Áídá' nohwíí Holy Spirit nohwiyi' golíí, áík'ehgo dawa nohwil ídaagozi.

21 Da'anii ágot'eehíí doo bídaagonohtíí dahíí bigha nohwich'í' k'e'eshchíí da, áídá' bídaagonohtíí bigha, la'íí lé'ichoohíí doo la' da'anii ágot'eehíí bits'á'dí' dago bídaagonohtíí.

22 Hadín lé'ılchóhi nli? Jesus doo Christ nli da, niihíí, án lé'ılchóhi nli. Bik'ehgo'ihí'nań doo nohwiTaa at'éé da, niihíí la'íí, Christ doo Bik'ehgo'ihí'nań biYe' at'éé da, niihíí Christ bich'í' nagonłkaadíí nli at'éé.

23 Hadín, Christ doo Bik'ehgo'ihí'nań biYe' at'éé da, niihíí Bik'ehgo'ihí'nań nohwiTaa doo yígótsi da: áídá' hadín, Christ Bik'ehgo'ihí'nań biYe' at'éé, niihíí Bik'ehgo'ihí'nań nohwiTaa aldo' yígótsi.

24 Yati' baa gozhóni dantsé daadesots'aaquí' godezt'i'go daadesots'aaníí dayúweh nohwiyi' golíí le'. Ágádaht'íyúgo Bik'ehgo'ihí'nań nohwiTaa la'íí biYe' dała' bil daanohtíí doleel.

25 Ihi'naa doo ngonel'aa dahíí yaaká'yú bee daahinohtí doleel, nohwilniiidgo nohwá ngon'áá.

26 Dahadín k'izénohwidiłteeh hádaat'iinií díí baa nohwich'í' k'eshilchíí ni'.

27 Bik'ehgo'ihí'nań Holy Spirit nohwiká'zhí' áyíílaa, t'ah nohwiyi' golíí, doo hadín nohwil ch'ídaago'aah da ndi nzhqq: da'án dawa nohwil ch'ígó'aah, án da'anii, doo lé'gochoo da, dánohwil ch'ígon'ááhíí k'ehgo Christ biyi' daanohtíí le'.

28 Shichagháshé, án biyi' daanohtíí; áík'ehgo án hiltsehíí bijjii doo bédaahiildzid dago nasiidzjii doleel, nyáágee doo bináál ídaa yádaandzi dago.

29 Bik'ehgo'ihí'nań dávik'ehyú át'éégo bídaagonohtíyúgo, nnee daantíígee da'áígee ánadaat'íhíí Bik'ehgo'ihí'nań bichagháshé ádaat'eego bídaagonohtíí.

3

1 Bik'ehgo'ihí'nań nohwiTaa ntsolaq bil daanjqq, bichagháshé daanohtííniigo:

ni'goszán biká' nnee doo bídaagolsi dahíi bigha néé aldó' doo nohwídaagolsi da.

² Shił daanohshóni, k'adíi Bik'ehgo'ihinañ bichagháshé daandlii, hago ádaant'ee doleelí doo hwahá bígozjih da: ndi díi bídaagonlzi, án hiltshéhií bijiji án ga'adaant'ee doleel; da'át'éehíi k'ehgo daadidiiltséh doleelíi bigha.

³ Nnee daantíígee áik'ehgo Jesus yich'í' biini' tédaat'iyyúgo, Jesus dázhó nzhóqohíi k'ehgo nzhóqgo ádilzi.

⁴ Dahadíi doo bik'ehyú át'éé dahíi, Bik'ehgo'ihinañ yegos'aaníi aldó' doo yee ilsí da: doo bik'ehyú ágot'ee dahíi Bik'ehgo'ihinañ yegos'aaníi doo be'ch'ilsí dahíi át'éé.

⁵ Díinko bídaagonolsi, Jesus nohwinchó'íi yó'oyidi'aahgo nyáá; la'íi nchó'íi doo la' ye'at'éé da.

⁶ Dahadíi án biyi' nliiníi doo nchó'go at'íi da: la'íi dahadíi nchó'go at'íiníi doo hak'i biltsaa da, doo bígolsi da.

⁷ Shichagháshé, hadíi nohwich'í' naoch'aa hela': dahadíi da'áigee ánát'íiíi dábik'ehyú át'éé, Bik'ehgo'ihinañ dábik'ehyú át'éehíi k'ehgo.

⁸ Dahadíi nchó'go ánát'íiíi ch'iidn nant'án bits'á'dí'hi at'éé; ch'iidn nant'án godeyaadí' godezt'i'go nchó'go at'íi. Ch'iidn nant'án ánát'íiíi ídoldíiíi bigha Bik'ehgo'ihinañ biYe' nyáá.

⁹ Dahadíi Bik'ehgo'ihinañ bizhaazhé nliiníi doo nchó'go at'íi da; Bik'ehgo'ihinañ ye'at'éhi biyi' nliihíi bigha: doo hago'at'éégo nchó'go at'íi da, Bik'ehgo'ihinañ bizhaazhé nliihíi bigha.

¹⁰ Díi Bik'ehgo'ihinañ bichagháshé dagohíi ch'iidn nant'án bichagháshé bee bígólzi doleel: dahadíi doo dábik'ehyú át'éé dahíi, la'íi doo bik'isn bil nzhóq dahíi doo Bik'ehgo'ihinañ bits'á'dí'hi at'éé da.

¹¹ Díi na'goni'íi yati' baa gozhóni dantsé daadesots'aaadí' godezt'i'go daadesots'aaahíi át'éé, daanohwigha lił daanjóqgo dábik'eh.

¹² Doo Cain k'ehgo ádaant'ee da, nchó'i nliihíi yits'á'dí' nliigo bik'isn náizesdii. Nt'é bigha yizes-híi? Dabíi bi'at'e' nchó'dá' bik'isn dábik'ehyú át'éehíi bigha.

¹³ Shik'íiyú, ni'goszán biká' nnee nohwik'edaanniihyúgo, doo nohwil díyadaagot'ee da le'.

¹⁴ Nohwik'isyú nohwil daanzhóqohíi bigha da'itsaah bits'á'dí' ihinaazhi' daasiikaihíi bídaagonlzi. Dahadíi doo bik'isn bil nzhóq dahíi, da'itsaahíi yi' golíi.

¹⁵ Dahadíi bik'isn yik'enniihíi ilk'idá' nnee yizes-híiíi k'ehgo at'éhi at'éé: dahadíi nnee yizes-híiíi 'ihinaa doo ngonel'aa dahíi doo yee hinaa dago bídaagonolsi.

¹⁶ Jesus bi'ihina' nohwá nyinné'íi bee Bik'ehgo'ihinañ bil'ijóóníi bídaagonlzi: áik'ehgo néé aldó' nohwí'ihina' nohwik'isyú bá ndaan'né' dábik'eh.

¹⁷ Dahadíi ni'goszán biká' be'ihinaahíi dawa yigoyíidá', bik'isn tét'iyéégo yígólzi ndi doo yaa ch'oba' dayúgo, hagot'éégo Bik'ehgo'ihinañ bil'ijóóníi bijíi biyi' golíi?

¹⁸ Áidá' shichagháshé, da'aniigo lił daanjóqgo ilch'odaahi'ni le', doo daazhógo ádaan'niigo da, doo daazhógo baa nadaagohiilni' da.

¹⁹ Díi bee da'anii ágot'eehíi bits'á'dí' daandliigo bídaagonlzi doleel, la'íi Bik'ehgo'ihinañ binadzahgee nohwíiíi biyi' nkegohen'áaníi begoz'aa doleel.

²⁰ Nohwíiíi yune' doo bik'ehyú ádaant'ee da daandziyúgo, Bik'ehgo'ihinañ nohwíiíi bitisgo at'éehíi dawa yígólzi.

²¹ Shił daanohshóni, nohwíiíi yune' dábik'ehyú ádaant'eehíi bídaagonlziyúgo, Bik'ehgo'ihinañ binadzahgee doo ndaahildzid da.

²² Áik'ehgo nt'éhéta bídaahónkeedíi nohwaa yiné', ngon'áaníi bikisk'eh ádaant'ee, la'íi dábil bik'ehyú ádaant'eehíi bigha.

²³ Díinko ngon'áni at'éé, BiYe', Jesus Christ, daahohdlaa le', la'íi lił daanohjóq le', Bik'ehgo'ihinañ nohwá ngon'áahíi k'ehgo.

²⁴ Hadín Bik'ehgo'ihinaan ngon'ani yikisk'eh at'éehí, Bik'ehgo'ihinaan biyi' golíí, la'íí Bik'ehgo'ihinaan yi' golíí. Holy Spirit nohwaa daizné'íí bee Bik'ehgo'ihinaan nohwi' golíígo bídaagonlzi.

4

¹ Shił daanohshóni, spirits doo dawa daahohdlaa da, áídá' spirits bídaanohtahgo bídaagonlzi, Bik'ehgo'ihinaan bits'á'dí' daanlii shíhí, dagohí doo bits'á'dí' daanlii da shíhí: Bik'ehgo'ihinaan binkááyú na'iziidi ádaadil'ini láágo ni'godzáan biká' niheskaihí bigha.

² Díí bee Bik'ehgo'ihinaan biSpirit bídaagonlzi: Spirit daantíígee, Jesus Christ nnee k'ehgo nyáá, níihí Bik'ehgo'ihinaan bits'á'dí' nlíni at'éé:

³ Áídá' spirit daantíígee, Jesus nnee k'ehgo nyáá, doo níi dahí doo Bik'ehgo'ihinaan bits'á'dí' nlíni at'éé da: díí Christ bich'í' nagonlkaadíí bispirit at'éé, híghángo ba'ikodaanohsi n'íí; da'ái ilk'idá' ni'godzáan yiká' nlii.

⁴ Shichagháshé, Bik'ehgo'ihinaan bits'á'dí'hi daanohlii, áík'ehgo Bik'ehgo'ihinaan binkááyú na'iziidi ádaadil'ini bitis daasolii: nohwi' golííhn ni'godzáan biyi' golííhn bitisgo at'éehí bigha.

⁵ Ni'godzáan bits'á'dí' daanlii: áí bigha ni'godzáan biká' ágot'eehí yaa yádaakti', áík'ehgo ni'godzáan biká' nnee daabidits'ag.

⁶ Néé Bik'ehgo'ihinaan bits'á'dí'hi daandlii: dahadín Bik'ehgo'ihinaan yígósiníí nohwidits'ag; áídá' dahadín doo Bik'ehgo'ihinaan yits'á'dí'hi nlii dahí doo nohwidits'ag da. Díí bee spirit da'aníihí nlii shíhí, dagohí spirit lé'ilkchoohí nlii shíhí bídaagonlzi.

⁷ Shił daanohshóni, hıł daanjoo le': il'ijóóníí Bik'ehgo'ihinaan bits'á'dí'hi at'éé; dahadín bil'ijóóníí Bik'ehgo'ihinaan bizhaazhé nlíni at'éé, la'íí Bik'ehgo'ihinaan yígósi.

⁸ Dahadín doo bil'ijoo dahí, doo Bik'ehgo'ihinaan yígósi da; Bik'ehgo'ihinaan il'ijóni nliihí bigha.

⁹ Díí k'ehgo Bik'ehgo'ihinaan bil'ijóóníí nohwil ch'í'nah alzaa, Bik'ehgo'ihinaan biYe' dała'áhi ni'godzáan biká'zh' nkeyin'a', án bee daahin'naa doleelgo.

¹⁰ Díínko il'ijóóníí at'éé, doo néé Bik'ehgo'ihinaan nohwil daanzhoohí bigha da, ndi bíí bil daanjoohí bigha biYe' nohwá yin'a', bidihí bee nohwincho'hí bigha nohwá nahiniil doleelgo.

¹¹ Shił daanohshóni, Bik'ehgo'ihinaan dážho bil daanjoohí bigha, néé áldó' hıł daanjoo le'.

¹² Doo hak'i hadín Bik'ehgo'ihinaan yo'ii da. Néé hıł daanjooyúgo Bik'ehgo'ihinaan nohwi' golíí, nohwil nzhooníí dayúweh nldzil hileehí bigha lalzaa.

¹³ Díí bee Bik'ehgo'ihinaan biyi' daagondliigo, la'íí bíí nohwi' golíígo bídaagonlzi, dabíí biSpirit nohwaa yiné'hí bigha.

¹⁴ NohwiTaa biYe' ni'godzáan biká' nnee hasdáyiniigo yin'a'íí daahihiiltsaago baa daagohiilni'.

¹⁵ Dahadín, Jesus Bik'ehgo'ihinaan biYe' at'éé, níihí Bik'ehgo'ihinaan biyi' golíí, bíí áldó' yi' golíí.

¹⁶ Bik'ehgo'ihinaan bil daanjooníí bídaagonlzi la'íí daahohidlaa. Bik'ehgo'ihinaan il'ijóni nlii; áík'ehgo hadín il'ijóni yi' golíí, Bik'ehgo'ihinaan yi' golíí, la'íí bíí áldó' Bik'ehgo'ihinaan biyi' golíí.

¹⁷ Áí bigha nohwil'ijóóníí nldzilgo nohwá lalzaa, Bik'ehgo'ihinaan nnee yándaago'aahíí bijii doo daasiite' dago nasiidzii doleelgo ni'godzáan biká' daagondlii ndi án ye'at'éehí néé áldó' be'adaant'eehí bigha.

¹⁸ Hadín bil'ijóóníí doo neildzid da; il'ijóóníí lalzaahíí bee négodzidíí nain'í: hadín neildzidíí biniigodilne'. Hadín neildzidíí bil'ijóóníí doo lalzaa da.

¹⁹ Bik'ehgo'ihinaan dantsé bil daanjoohí bigha nohwil daanzho.

²⁰ Dahadín, Bik'ehgo'ihí'nań shıl nzhq̄q̄, niidá' bik'isn yik'enniihyúgo, áí lé'ılchóhi nlii: dahadín bik'isn yo'ini ndi doo bił nzhq̄q̄ dadá', hagog'téego Bik'ehgo'ihí'nań, doo yo'ii dahí, bił nzhq̄q̄ doleeł?

²¹ Díí Bik'ehgo'ihí'nań nohwá ngon'áni at'éé, Dahadín Bik'ehgo'ihí'nań bił nzhooníí bik'isn aldó' bił nzhq̄q̄ le'.

5

¹ Nnee daantíígee Jesus, Christ nliigo yodlaaní, Bik'ehgo'ihí'nań bizhaazhé nlii: áík'ehgo dahadín nohwíTaa bił nzhooníí, bizhaazhé aldó' bił nzhq̄q̄.

² Bik'ehgo'ihí'nań nohwıl daanzhqq̄go, ngon'áání bikísk'eh ádaant'eeyúgo, áí bee Bik'ehgo'ihí'nań bichagháshé nohwıl daanzhqq̄go bídaagonlzi.

³ Bik'ehgo'ihí'nań ngon'áání bikísk'eh ách'ít'ééhíí, án koł nzhóni at'éé: án ngon'áání bikísk'eh ách'ít'ééhíí doo nyee da.

⁴ Dahadín Bik'ehgo'ihí'nań bizhaazhé nliiníí ni'gospdzán biká' ágot'eehíí yitis nlii: nohwí'odla'íí bee ni'gospdzán biká' ágot'eehíí bitis daandlii.

⁵ Hadín ni'gospdzán biká' ágot'eehíí yitis nlii? Dahadín Jesus Bik'ehgo'ihí'nań biYe' nliigo yodlaaní zhá.

⁶ Jesus Christ tú hik'e dił biłgo bee nyáá, doo dá tú zhá bee da; tú hik'e dił biłgo bee nyáá. Holy Spirit da'anii nliihíí bighá da'aniiigo baa nagolni'.

⁷ Taagi yaaká'yú da'aniiigo baa nadaagolni', nohwíTaa, hik'e Yati' nliini, ła'íí Holy Spirit: áí taagihíí dala'áhi at'éé.

⁸ Taagi ni'gospdzán biká' da'aniiigo baa nadaagolni', Holy Spirit, hik'e tú, ła'íí dił: díí taagihíí dálekt'eego ádaanii.

⁹ Nnee nadaagolni'íí hodaayéłts'aq̄, áídá' Bik'ehgo'ihí'nań nagolni'íí itisgo ádaanzigo hodaayéłts'aq̄go nł't'éé: áí nagolni'íí dabíí biYe' yaa nagolni'híí at'éé.

¹⁰ Dahadín Bik'ehgo'ihí'nań biYe' yodlaaní, dabíí da'anii na'goni'go yígółsi: dahadín Bik'ehgo'ihí'nań doo yodlaq̄ dahí, lé'ılchoogo áyíłsi; biYe' yaa nagolni'íí doo yodlaq̄ dahí bighá.

¹¹ Díínko yaa nagolni'íí at'éé, Bik'ehgo'ihí'nań ihí'naa doo ngonel'aq̄ dahí nohwaa daidez'aq̄, díí ihí'naahíí biYe' yiyi' goljí.

¹² Dahadín Bik'ehgo'ihí'nań biYe' yigoyiljíhíí ihí'naa doo ngonel'aq̄ dahí yee hińaa; dahadín Bik'ehgo'ihí'nań biYe' doo yigoyiljí dahí doo áík'ehgo hińaa da.

¹³ Díí k'e'eshchiiníí nohwíí, Bik'ehgo'ihí'nań biYe' daahohdlaaní nohwich'í' k'e'eshchii; ihí'naa doo ngonel'aq̄ dahí bee daahinohnaa bídaagonłsi doleełhíí bighá, ła'íí Bik'ehgo'ihí'nań biYe' bizhi' dayúweh daahohdlaq̄ doleełgo.

¹⁴ Díínko bee bada'óndlii, nt'éhéta biká da'ohiikaq̄h, bíí hát'ííníí bik'ehgoyúgo, nohwid-its'ag:

¹⁵ Nt'éhéta biká da'ohiikaq̄hgee nohwidits'ago bídaagonlziyúgo, biká da'ohiikaq̄híí daasiit'iidgo bídaagonlzi.

¹⁶ Dahadín bik'isn nchq'íí doo bighá da'itsaah dahí ye'at'íígo yo'iiyúgo, yighá okaq̄h le', áík'ehgo nchq'íí doo bighá da'itsaah dahí ye'ádaat'iiníí Bik'ehgo'ihí'nań ihí'naahíí bá baa daide'aah doleeł. Nchq'híí bighá da'itsaahíí góljí: áí bighá hadín okaq̄h le' doo dishnii da.

¹⁷ Doo bik'ehyú ánách'ot'íí dahí dawa nchq'ihíí at'éé: áídá' nchq'íí doo bighá da'itsaah dahí góljí.

¹⁸ Dahadín Bik'ehgo'ihí'nań bizhaazhé nliiníí doo nchq'go at'íí dago bídaagonlzi; Bik'ehgo'ihí'nań biYe' nł't'éégo bistii, áík'ehgo nchq'i nliihń doo bíhi'náh dago ábıłsi.

¹⁹ Bik'ehgo'ihí'nań bits'á'dí' daandliigo bídaagonlzi, áídá' ni'gospdzán dágoz'aq̄ nt'éégo nchq'i nliihń yebik'eh.

²⁰ Bik'ehgo'ihí'nań biYe' nyáágo nohwıl ídaagozigo ádaanohwizlaahíí bídaagonlzi, Bik'ehgo'ihí'nań da'anii nliini bídaagonlzi doleełgo; dabíí da'anii nliini biyi' daagondlii,

biYe', Jesus Christ biyi' daagondlii. Díí Bik'ehgo'ihinań da'aníhi, ła'íi ihinaa doo ngonel'ąą dahíi át'ée.

²¹ Shichagháshé, nadn'ái bee daach'okaąhíi bits'ą'zhí' ádaanoht'ee. Doleełgo at'ée.

THE SECOND GENERAL EPISTLE OF JOHN

¹ Shíí, ínashood básízíni, isdzán Bik'ehgo'ihí'nań bita'hazlaahíí, bichagháshé bílgo bich'í' k'e'eshchii, áí da'aníigo shíł daanzhóó, doo shí zhá da, nnee da'aníi ágot'eehíí yídaagołsiníí dawa áldó';

² Da'aníi ágot'eehíí nohwíjii biyi' golííhíí bighá k'e'eshchii, áí da'aníi ágot'eehíí dahazhí' nohwíł nlii doleel.

³ Bik'ehgo'ihí'nań nohwiTaa lá'íí Jesus Christ nohweBik'ehń, nohwiTaa biYe' nlíni, bits'á'dí' aatét'íi lá'íí ilch'ígont'éehíí bee nohwich'í' goz'ąą le', da'aníi ágot'eehíí lá'íí il'ijóóníí bílgo.

⁴ Nichagháshé lá', nohwiTaa nohwá ngon'ááhíí k'ehgo da'aníi ágot'eehíí yikísk'eh hikahgo baa niyááhíí bighá shíł gozhóó.

⁵ Shilah, begoz'aaníí doo ánídéhi bee nich'í' k'e'eshchii da, áídá' yati' baa gozhóni dantsé daadesiits'ąądá' bee nohwá ngot'ąą n'íí, baa nánoshkąąh, díńko, Łíł daanjóó le'.

⁶ Díí bee nohwíł'ijóóníí bígózi, Bik'ehgo'ihí'nań yegos'aaníí bikísk'eh hiikahyúgo. Díńko begoz'áni, Bíł'ijóóníí biyi'zhí'go hohkah le', dantsé daadesots'ąą n'íí k'ehgo.

⁷ K'izé'idilteehíí ląągo ni'goszán biká'yú daadeskai, áí Jesus Christ nnee k'ehgo nyáá, doo nii da. Hadín doo áníí dahíí k'izé'idilteehíí lá'íí Christ bich'í' ngonłkaadíí át'éé.

⁸ Ídaa daagonohdzaą, nohwitahyú nada'siidziidíí doo da'ílíí daanoł'íi da doleelgo, áídá' áí bighá nohwich'í' nahi'nííł doleel.

⁹ Dahadín, Ilch'ígonsh'aah, níidá', Christ ánííyú doo áníí dayúgo, Bik'ehgo'ihí'nań doo bíł nlii da. Áídá' dahadín Christ ánííyú ánííhíí nohwiTaa hik'e biYe' bílgo yíł nlíni at'éé.

¹⁰ Hadín nohwaa nyáágo díí ilch'ígot'aahíí doo yee nohwich'í' yałti' dayúgo, nohwigowa yune' nohwíł ha'áowáh hela', doo k'ébíłdohnii da:

¹¹ Hadín k'eyilniihíí nchó'go na'iziidíí yich'oníhi at'éé.

¹² Ląągo nohwich'í' k'e'eshchii hasht'íi ndihíí doo naltsoos biká' lá'íí bek'e'echíhé bee nohwich'í' k'e'eshchii hasht'íi da, ndi nohwaa nshángo daalıit'íiigo ilch'í' yádaahiilti'íi zhá hásh't'íi, áík'ehgo zhá dawa bee nohwíł daagozhóó doleel.

¹³ Nídee Bik'ehgo'ihí'nań bita'hazlaahíí bichagháshé, Gozhóó, daaniłnii. Doleelgo at'éé.

THE THIRD GENERAL EPISTLE OF JOHN

¹ Shíí, ínashood básízíni, Gaius shíł nzhóni bich'í' k'e'eshchii, án da'aniiigo shíł nzhq̄.

² Shíł nzhóni, niyi'siziiní dá nkt'éé nt'éégo át'ééhíí k'ehgo dawa ná nzhq̄go ła'íí doo nígol'íh dago ná hásh't'íí.

³ Nohwik'isyú ła' kú hikaigo, da'anii ágot'éhi bikísk'eh hínáálgo yaa nadaagolni'híí bighą dážhó shíł gozhóq̄.

⁴ Odlą' bee shichągháshé daanlíni da'anii ágot'eehíí yikísk'eh hikaahíí ba'ikonsigo dážhó shíł gozhóq̄, bitisgo baa shíł gozhóóníí she'ádih.

⁵ Ni, shíł nzhóni, nohwik'isyú ła'íí anahdí' nadaakaihíí bich'odaanniihíí da'anii nkt'éégo ánt'íni at'éé;

⁶ Hagot'éégo bich'odaanniihíí ha'ánázéh yune' yaa nadaagolni': Bik'ehgo'ihí'nań yá nada'iziidgo nadaakaihíí dahnádiikáhgee bich'odaanniiigo dawa bá łaadaalé'go nkt'éégo ánt'íni at'éé, Bik'ehgo'ihí'nań yánada'iziidíí aí k'ehgo bá ách'ít'íígo nzhq̄.

⁷ Christ yaa nadaagolni'híí bighą dahiskai, nnee Bik'ehgo'ihí'nań doo daayokąq̄ah dahíí doo nt'é yídaayokéedgo da.

⁸ Bik'ehgo'ihí'nań yánada'iziidíí nkt'éégo ádaanzł le', ágádaahiit'íyúgo néé áldó' da'anii ágot'eehíí yánada'iziidíí bich'odaahi'ni.

⁹ Ínashood ha'ánáséhíí bich'í' k'eshełchíí: ndi Diótrepheš, itah nlíni, ínashood binant'a' hishłeeh nzįgo ádest'íni, doo nohwídaayést'sąq̄ da ni'.

¹⁰ Áí bighą shíí níyáágo bi'at'e'i bínáshniih doleeł, yati' nchq̄'i yee nohwich'í' yałti', daanohwoch'íidgo: aí doo bił hwoi dago, dabíí nohwik'isyú doo yich'onii hát'íí da, ła'íí hadíí hádaat'iiníí, Dah, yiłni, ádí' doo itah hileehi yá hát'íí da.

¹¹ Shíł nzhóni, nchq̄'íí doo be'íł'íí da, nkt'ééhíí zhą be'íł'íí. Hadín nkt'éégo ánat'íłhíí Bik'ehgo'ihí'nań bits'ą'dí'hi at'éé: áídá' doo bik'ehyú ánat'íłł dahíí Bik'ehgo'ihí'nań doo yígółsį da.

¹² Demétrius nnee dawa nkt'éégo baa yałti', da'anii ágot'eehíí ye'at'éhi ch'í'nah áyíłsį, néé áldó' nkt'éégo baa nagohiilni', baa nagohiilni'íí da'anii, bídaagonółsį.

¹³ Łąągo k'e'eshchii doleeł ni', ndi bek'e'echíhé doo bee nich'í' k'e'eshchii da:

¹⁴ Áídá' déł'ihégo nándestsééł ndi at'éé, kihit'íłgo ilch'í' yáhiilti' doleeł. Ilch'í'gont'ééhíí bee nich'í' goz'ąq̄ le'. Nohwit'ekéhíí, Gozhóq̄, daanilni. Akú nohwit'ekéhíí dała'á daant'íłgee bizhi' daahónzhiigo, Gozhóq̄, shá daabilni.

THE GENERAL EPISTLE OF JUDE

¹ Shíí Jude, Jesus Christ bána'isiidíí, James bik'isn nshlíni, nnee Bik'ehgo'ihinañ nohwiTaa hadaidezlaahíí bich'í' k'e'eshchii, áí Jesus Christ ídádaabolta'í la'íí Bik'ehgo'ihinañ bich'í' ádaanniidi:

² Bik'ehgo'ihinañ bílgoch'oba'íí, la'íí bits'á'dí' ílch'í'gont'ééhíí la'íí bíl'ijóóníí dayúwehyú bee nohwich'í' ígohigháh le'.

³ Shił daanoishóni, odlá' bíl dała'á da'ohiidlaahíí bee hasdá'iildéhi dázho hasht'íigo baa nohwich'í' k'e'eshchíigo ni', áídá' odlá' nnee Bik'ehgo'ihinañ báhadaadeszaahíí baa daadest'aa n'íí bá nadaagonokaad doleełgo nohwidag yashti' doleełhíí bighá nohwich'í' k'e'eshchii.

⁴ Nohwitahyú nnee la' ha'ádaanihest'íí, áí doo ánídá' díí bighá ch'ídaagodeehgo bá nagoz'aa lék'e, nnee doo daagodnłsı dahíí, Bik'ehgo'ihinañ bílgoch'oba'íí k'ihzhí' ádaizlaadá' ncho'íí zhá dahot'éhé yaa ídaadest'aa lék'e, la'íí Bik'ehgo'ihinañ dała'áhi hik'e Jesus Christ nohweBik'ehñ gádaabiłnii, Doo án zhá da'ch'okaah at'éé da, daanii.

⁵ Díí ilk'idá' bídaagonłsı ndi bínádaałniih nohwildishnii, nohweBik'ehñ nnee Egypt golzeedí' hayínil n'íí bikédí'go, áí bitahyú doo da'odlaa dahíí da'ílíí ádaizlaa lék'e.

⁶ Bik'ehgo'ihinañ binal'a'á la' yaaká'yú daagolıí n'íí dantsédá' yedaabik'eh n'íí yits'á'zhí' daaheskai, áík'ehgo godiłhił yuyaa bésh hishbizhíí bee dahazhí' dahdaah-estl'ógo ígozigo baa yá'iti'íí bijjizhí' Bik'ehgo'ihinañ bishnil.

⁷ Sódóm la'íí Gomórrah la'íí binaayú kįh nagoznılíí biyi' nnee daagolıni n'íí da'ágát'éégo nant'í' na'idaahíí yaa ídaadest'aa, la'íí ílch'í' biini' daama', áí bich'í' nahi'niłgo dahazhí' ch'iidn bik'ó' diltł'i yee biniidaagodeszaa; díınko bee nnee bíl ch'ídaagot'aahi at'éé.

⁸ Da'ágát'éégo díí nnee ncho'go nadaayeełíí bee bits'í dailch'óq, yedaabik'ehíí doo daidnłsı da, la'íí yaaká'yú daagolıni daach'idnłsıni ncho'go yaa yádaakti'.

⁹ Míkael, Bik'ehgo'ihinañ binal'a'á yaaká'yú daagolıníí da'tiséyú sitínihi ndi, ch'iidn nant'án yıłnagonkaadgo Moses bits'í n'íí bighá lahadit'áhdá' biini' háhgo doo yati' ye'okáałgo yaa dahgoz'aa da, áídá' gáyıłnii, NohweBik'ehñ nił diteh ndi at'éé.

¹⁰ Áídá' díí nneehíí, nt'é doo yídaagołsı dahíí ncho'go yaa yádaakti': ndi dziłká'yú gólıníí doo natsídaakees dahíí k'a'at'éégo dabınik'eh yídaagołsınií ánádaat'ıłhíí zhá ye'ádaat'ee, áí bee ídaadilch'óq.

¹¹ Áí nnee bá góyéé doleeł! Cain holzéhi adzaa n'íí k'ehgo ádaadzaa, Bálaam holzéhi bich'í' nahi'niłhíí bighá nihesíí n'íí k'a'at'éégo zhaali yidázhí' ádaane'go ndaahısih, la'íí Córe holzéhi, Bik'ehgo'ihinañ yich'í' nagonkaadgo da'ílíí siljıhíí k'ehgo áí da'ílíí daadoleeł.

¹² Díí nneehíí Bik'ehgo'ihinañ binadzahgee kıl daanojh'ógo náda'ohdjıhíí dailch'óqgo ádaat'ıłh, doo daaste' dago itisgo náda'idjıh bíl náda'ohdjıhgee: yaak'os tú da'ádıhgo bíl nagoyolhíí k'ehgo ádaat'ee; ch'ıl náhásgani binest'á' ádini, nakidn da'iké' náhásgani, bikeghad dá bíl hádodzjızı k'ehgo ádaat'ee;

¹³ Túnteel bighán hashkeego nadiidáhíí k'ehgo ádaat'ee, tú bizhol hayil'eełhíí k'ehgo bi'at'e' bik'e ídaayágosinií hit'ıı hileeh; ts'ıks'óse da'adzaayú nadaahi'nahgo dahnazıłhíí k'ehgo ádaat'ee, chagołheel dázho dıłhıhıhíí dahazhí' bá begoz'aa.

¹⁴ Adamdí' godezt'ıgo gost'id ilké' hanáłolchjıgee Énoch naghaa lék'e, án díí nneehíí yunáasyú ágone'íí yaa nagolnı' lék'e, gánniidgo, Isaa, nohweBik'ehñ nnee báhadaadeszaahíí goneznan doo náhółtag dayú hilt'eego yıł dokah,

¹⁵ Nnee dawa yándaago'aahíí bighá hígháh, áí nneehíí bitahyú hadíí doo daagodnksí dahíí doo daagodnksí dago ánádaát'íí n'íí bíł ch'í'nah ádaagole'go, ła'íí Bik'ehgo'ihí'nań daayokáaigo yaa yádaakti' n'íí áldó' nda'íłsiihíí bíł ch'í'nah ádaagole'go hígháh.

¹⁶ Díí nneehíí aadaanét'íí, ła'íí dawahá yída'íłtah, nchq'i hádaat'iiníí yikísk'eh daahinaa; ídaa da'odlíigo yati' dázhq nchaahíí yee yádaakti', daazhógo ádaaniigo yati' baa gozhóni bee nnee yich'í' yádaakti', da'it'íłhíí bighá.

¹⁷ Ndi shíł daanohshóni, Jesus Christ nohweBik'ehń binadaal'a'á yunáásyú ágone'íí dabíntsedá' yaa nadaagolni' n'íí bínadaahniih;

¹⁸ Gádaanohwiłnii n'íí, Iké'yú goldohíí biyi' aadaadlohíí doo daagodnksí dago nchq'íí hádaat'iiníí yikísk'eh ádaat'eehíí daahikáh doleeł.

¹⁹ Díí nneehíí da'anii ágot'eehíí yits'á'zhí' ádaane'íí daanlii, ni'gosdzán biká' ágot'eehíí yikísk'eh ádaat'ee, Holy Spirit doo biyi' daagoljí da.

²⁰ Áídá' nohwihíí, shíł daanohshóni, nohwi'odlq' dilzini bee nłdzilgo ádaadohdle', Holy Spirit biláhyú da'ohkaqahgo,

²¹ Bik'ehgo'ihí'nań bíł'ijóóníí biyi' daagonohłiigo ádaadinolzi, Jesus Christ nohweBik'ehń nohwaa ch'oba'go dahazhí' ihí'naahíí nohwaide'aahíí biká daadeh'íí.

²² Áí nnee nchq'go ánádaat'íłhíí ła' baa daach'ohba'go łahgo bich'í' ádaanoht'ee:

²³ Ła'ihíí binchq'íí baa daagonohsaago, kq' biyi'dí' hadaahohdzíigo hasdádaahníí; nchq'go ánádaat'íłhíí bighá bidiyágé bits'á' hıkizhgo alzaahíí ndi nohwił daancho' le'.

²⁴ Dánkota nanánohdéh doleełíí yits'á'zhí' Bik'ehgo'ihí'nań ánohwıłsigo yinel'aa, ła'íí doo nohwaa dahgoz'aa dago dabíí bits'á'idindláádgee, bidáhzhí' dázhq nohwił gozhóqgo nasozíigo ádaanohwidolíigo yinel'aa,

²⁵ Áń Bik'ehgo'ihí'nań dała'á góyáni, Hasdánohwiłniłíí, ihégosiníí, ízisgo at'ééhíí, dahot'éhé yebik'ehíí, ła'íí nawodíí bíyéé le', dák'ad, ła'íí dahazhí'. Doleełgo at'éé.

THE REVELATION OF SAINT JOHN THE DIVINE

¹ Bik'ehgo'ihinañ yunaásyú hago ágonéh shihíí Jesus yil ch'í'nah ágólaa, Jesus bánada'iziidíí bich'í' ch'í'nah áiléhií bigha; bána'iziidi, John holzéhi, yich'í' na'ágole'go yaaká'dí' binal'a'á John yich'í' oyiił'á':

² John, Bik'ehgo'ihinañ biyati'íí, ła'íí Jesus Christ hant'é nii lán shihíí, ła'íí hadíí dahot'éhé yo'íí lán shihíí yaa nagosni'.

³ Hadín yunaásyú hago ágonéhi baa na'goni'íí yozhííhíí, ła'íí hadín daidezts'aaníí biyaa daagozhóq doleeł, ła'íí díí k'e'eshchiinií daayota'íí ıldó' biyaa daagozhóq doleeł: ilk'idá' biká' nagowaahíí bigha.

⁴ Shíí, John nshíni, Asiayú ínashood ha'ánálséhíí gots'idiyú nagoznili bich'í' k'e'eshchii: Nliinií, nlii n'íí, dogáti, án bits'á'dí' ilgoch'oba'íí ła'íí ilch'í'gont'ééhíí bee nohwich'í' goz'ąą le'; ła'íí Spirits gots'idi Bik'ehgo'ihinañ nant'aago dahsdaagee bádih nadaaziinií bits'á'dí';

⁵ Ła'íí Jesus Christ da'aniiigo aanagolni'íí, nanezna'íí bitahdí' dantsé nágosdliini, ni'gosdzán biká' nnee nadaant'aahíí yá nant'áhi ıldó' bits'á'dí', ilgoch'oba'íí hik'e ilch'í'gont'ééhíí bee nohwich'í' goz'ąą le'. án bił daanioogo nohwinchó'íí ąął nohwá táyizgiz bidikíí bee,

⁶ Án nant'án ádaanohwizlaa, ła'íí biTaa, Bik'ehgo'ihinañ, bi'okaąh yebik'ehgo ádaanohwizlaa; án dázhó ba'ahégoş le', dawa yebik'eh le', doo ngonel'ąą dayú dahazhí'. Doleełgo at'éé.

⁷ Isąą, yaak'os biyi'dí' nádáh; dakówa daach'iltseh, hadín bighádaach'isgeedíí ıldó': ni'gosdzán biká' nnee dahot'éhé iltah at'éégo hadaazt'í'íí án yik'e natídaadindlii doleeł. Da'anii. Doleełgo at'éé.

⁸ NohweBik'ehń, nliinií, nlii n'íí, dogáti, Dák'a'at'éhi, gáníí, Shíí Álpha hik'e Oméga, begodeyáhi hik'e bengont'í' i nshíi.

⁹ Shíí John, nohwik'isn, Jesus binkááyú nohwil dała' nohwich'í' nadaagont'ogi, hik'e Jesus Christ bilakt'áhgee nohwil daanshíni, ła'íí nyee ndi dayúweh bił dahikahi, ni' táyi' dahgoz'ąą Pátmos holzeegee sídáá, Bik'ehgo'ihinañ biyati'íí hik'e Jesus baa nagoshni'íí bigha.

¹⁰ Godilziníí bijii Holy Spirit shiká'zhí' adzaago, shine'dí' kozhii dázhó adiid dilwoshgo disiits'ąą, besh dilwoshé ániíhíí k'ehgo,

¹¹ Gáníigo, Shíí Álpha hik'e Oméga nshíi, dantséyúhi hik'e iké'yúhi: áidí' gánádi'niigo, Hant'é hí'ínií naltsoos biyi' bak'e'ilchíigo Asiayú ha'ánázéhé gots'idiyú nagoznilií bich'í' ánléh; Éphesus, Smýrna, Pérgamos, Thyatíra, Sárdis, Philadélphia, Laodicéa, díí dawa bich'í' ádaanle'.

¹² Hadínshá' áshilni nsigo t'ąązhí' nánishne'. Akú ik'ah kó'íí biká'dahnásiłt'áhi óodo be'alzaahi gots'idiyú odaaz'aago hiłtsąą;

¹³ Ik'ah kó'íí biká' dahnásiłt'áhi gots'idiyú odaaz'aahíí ihni'dí' ła' nnee ga'anolini sizii, bidiyágéhíí bikets'inyú nel'ąą, bisis óodo be'alzaahi dázhó nteeli bitilyú nel'ąągo bínást'í'.

¹⁴ Bitsits'in hik'e bitsizil ligai, dibelii bighaa dázhó ligai lehíí k'ehgo, zas k'ehgo ligai; binááhíí kó' yaadiinahíí k'ehgo at'éé.

¹⁵ Bikeehíí besh brass holzéhi, kó' biyi' hibeezhgo dázhó bik'ena'didlaadhíí k'ehgo at'éé; bizhiihíí tú dázhó ląągo dits'ag lehíí k'ehgo aiłts'ag.

¹⁶ Bigan dihe'nazhinéego ts'iksóósé gots'idi dahyonik: besh be'idiltkishé dá'ilch'izhinéé deníni bizé'dí' há'áá; ła'íí binii'íí ya'ái dázhó bits'á'idindláád lehíí k'ehgo at'éé.

17 Hiłtsaą́áda' biyahzhì' nágo' dasiitsaą́híí k'ehgo. Áídí' bigan dihe'nazhíneé bee shiká' ndelñiih, gáníigo, Doo néndzid da; shíí dantseyúhi hik'e iké'yúhi nshłjì:

18 Shíí dasiitsaą́ n'íí naahi'naahíí nshłjì; są́, dahazhì' hinshnaa, Doleełgo at'éé; ch'iidntahíí ła'íí da'itsaahíí bá be'igęęsé nashñil.

19 Hant'é hí'ínníí hik'e hago ágót'jì shìhíí, ła'íí kodí' godezt'i'go hago ágóne' shìhíí bak'e'łchíí;

20 Ts'ıksqqsé gots'idi shigan dihe'nazhíneégo dahishñilgo hinłtsaaníí, hik'e ik'ah kq'íí biká'dahnásilt'áhi óodo be'alzaahi gots'idíyú odaaz'aahíí, doo baa nił ígózì dahíí bígosínłsłjìh. Ts'ıksqqsé gots'idihíí Bik'ehgo'ihí'nañ binadaal'a'á ha'ánázéh gots'idi yánazíni ádaat'ee: ik'ah kq'íí biká'dahnásilt'áhi gots'idihíí ha'ánázéh gots'idihíí ádaat'ee.

2

1 Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á Éphesusgee ha'ánázéhíí yásizíni bich'jì' k'e'łchíí gánñiihgo: Ts'ıksqqsé gots'idi bigan dihe'nazhíneégo dahyoníhíí, ik'ah kq'íí biká'dahnásilt'áhi óodo be'alzaahi gots'idi yitah naghaahi gáníí,

2 Ánánt'jìhíí, nyeeego na'izíidíí, nyee ndi bidag ánt'ééhíí bígonsj, nnee nchq'go ádaat'eehíí nił daanchq': ła'íí Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á daandłjì, daanñi ndi doo áí daanłjì dahíí, léda'łchoogo ádaanñigo bídaagosínłsłjìdgo bígonsj áldó':

3 Nyee ndi bínenl'ą́, ła'íí bidag ánt'ee, ła'íí shizhi'híí bighą nyeeego na'izíid ni', t'ah doo hwahá baa nakaad dago bígonsj.

4 Da'ágát'éé ndi díí dała'a'á be'ánt'ééhíí doo shıł nzhqo da, dantsédá' nił'ijqó n'íí bits'á' nnyaaahíí bighą.

5 Hadí' gódah ch'ínkaad lán shì bínánłñhgo t'ą́zhì' nádndáhgo, dantsédá' ánt'ee n'íí k'ehgo ánánłléh; dahyúgohíí dagoshch'jì' naa nsháhgo, ni'ik'ah kq'íí biká'dahnásilt'áhi naadıshłjìh, doo t'ą́zhì' nádndzaa dayúgo.

6 Áídá' díí zhą nł'ehi be'ánt'ee, Nicoláitans daanłni bi'at'e' nił daanchq', shíí áldó' shıł nchq'.

7 Hadín bijeyi' golínníí, Spirit ha'ánázéh nagoznłlíí hant'é yłñiihíí yíyést'są́ le'; Hadín dawa yitis siliinníí Bik'ehgo'ihí'nañ bidázhó gozhqó goz'ą́ yune' ch'ıl be'ihí'nañhi sikaadíí baa dahnazñilíí yiyąągo baa godidish'aał.

8 Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á Smýrnagee ha'ánázéhíí yásizíni bich'jì' k'e'łchíí gánñiihgo; Dantséyúhi hik'e iké'yúhi nłni, daztsą́ ndi naahi'na'i nłni gáníí;

9 Ánánt'jìhíí, nich'jì' nadaagont'og, ła'íí tént'iyégo bígonsj, (ndi hánłdzil); ła', Jews daandłjì, daanñi ndi doo áí daanłjì da, daazhógo ádaadil'jìgo bígonsj, áí Satan yá ála'ánát'jìhi daanłjì.

10 K'ad bee niniigodilne'íí doo béndzid da: nohwíí ła' ch'iidn nant'án ha'ánohwłkaad, nanohwídaantaago; goneznan iskaą́zhì' goyéé'go nohwich'jì' nagowaa doleek: ni'odłq'íí bee sínzjì dasínłtsą́zhì', áík'ehgo dahazhì' ihí'na' naa dish'aał, gonñeegee ch'ah hobjìhíí k'ehgo.

11 Hadín bijeyi' golínníí, Spirit ha'ánázéh nagoznłlíí hant'é yłñiihíí yíyést'są́ le'; Hadín dawa yitis siliinníí nakidngee danáá'itsaahíí doo bee baa gowáh da.

12 Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á Pérgamosgee ha'ánázéhíí yásizíni bich'jì' k'e'łchíí gánñiihgo; Bibéshbe'idılłkshé dá ıłch'izhíneé deníni golínihíí gáníí;

13 Ánánt'jìhíí, hayú gonłlíníí bígonsj, Satan nant'áágo dahsdaayú: shizhi'íí nł'éégo hónłtą'go bee nannaa ni', Ántipas, nł'éégo shá át'éhihi, nohwitahyú, Satan goljyú, zesdłjídá' ndi shondlaaníí doo yó'ogodín'ą́ da ni'.

14 Da'ágát'éé ndi díí zhą be'ánt'ééhíí doo shıł nzhqo da, aigee ła' Bálaam ıłch'ıgon'áni bíł daanzhóqgo daayotą', án Bálak Israel hat'i'i nchq'go ádaane'go doleeki ył ch'ıgó'aahgo

da'okaꞗhgo hidán nadn'ái yaa hasnıl n'íi daayiyaa doleełgo, ła'íi nant'ı' nadaakaigo yıl ch'ıgon'áꞗ.

¹⁵ Aigee ałdó' ła' Nicoláitans bıł ch'ıdaagos'áni bıł daanzhogo daayota', áı dázho shıł nchọ'ı.

¹⁶ Ninchọ'ıi bits'á'zhı' ádnıne'; dahyúgohıi dagoshch'ı' naa nsháhgo sizé'dı' béshbe'idılłıshé bee bıł nadaagonskaad.

¹⁷ Hadın bijeyi' golıınıı, Spirit ha'ánázéh nagoznılıı hant'é yılııhıı yıyésts'aꞗ le'; Hadın dawa yıtıs siliınıı bání, máanna holzéhi, nanlı'ı' n'íi ła' bá daadi'dıshné', tsée ıgai bizhi' áníidéhi biká' dahgoz'áni baa dish'aal, áı dahgoz'aanıı baa hit'áanıı zhá yıgólıı.

¹⁸ Bik'ehgo'ıhi'nań binal'a'á Thyatıragee ha'ánázéhıı yásızını bıch'ı' k'e'ılchıı gánıııhgo; Bik'ehgo'ıhi'nań bıYe', bıńáá kọ' yaadıınahıı k'ehgo at'éhi, bıkeehıı bésh, brass holzéhi, dázho bık'ena'dıdlaadhıı k'ehgo at'éhi gánııı;

¹⁹ Ánánt'ııhıı bıgonsı, nı'ıjóónıı, shána'ızııdıı, nı'odla'ıı, nyee ndı bıdag ánt'ééhıı; ntседá' ánánt'ııdıı bıtısgo ánánt'ııłgo nıgonsı.

²⁰ Da'ágát'éé ndı díı zhá be'ánt'ééhıı doo shıł nzhog da, ısdzán, Jézebel holzéhi, Bik'ehgo'ıhi'nań bıńkááyú na'ızııdıı ádııdı'ńıhi, shánada'ızııdıı nant'ı' nadaakaigo yıl ch'ıgól'aah ndı doo nt'é bıłnıı da, ła'íi shánada'ızııdıı da'okaꞗhgo hidán nadn'ái yaa hasnııı daayiyaa doleełgo yıl ch'ıgól'aah ndı doo nt'é bıłnıı da.

²¹ Nant'ı' naghaahıı yıtıs'ágháhgo baa godını'áꞗ; ndı doo yıtıs'ányáá da.

²² Áı bıgha' án dıńııhgo ashle', ła'íi hadıı yıl nant'ı' naskaihıı dázho góyéé'go bıch'ı' nagowaago ashle', nant'ı' nakaihıı doo yıtıs'ákáh da lek'eyúgo.

²³ Bıchagháshé nadaanne'go ashle'; ła'íi ha'ánátséhıı dawa shıdaagołı doleeł, shıı konatsekees yıgólıınıı hik'e kọjıı yune' go'ıınıı nshııı: dała'á notıııgo hant'é ádaasolaahıı dábık'ehyú nohwıch'ı' nada'ıshııı doleeł.

²⁴ Áıdá' nohwıhıı hik'e Thyatıragee daagonohıınıı ła'ıhıı, áı ılch'ıgót'aahıı doo bıkısk'eh ádaanoht'ee dahıı, Satan bı'at'e' k'ehgo áná'ol'ııhıı dázho nchọ'go daalch'ınııhıı, nohwıı ła' t'ah doo hwaa bıdaagono'ah dahıı, doo nt'é be'ánádaahne' nohwııdıshııı da.

²⁵ Díı zhá, hant'é bee nohwıł ch'ıgót'aanıı nıdzılgo daahohtá', nánsdzaazhı'.

²⁶ Hadın dawahá yıtıs siliınıı, ła'íi nnágódzázahı' hago ánásh't'ııhıı bıkısk'eh at'ééhıı, nıee bınant'a' dała'áhıı ı'anıyú naznılıı yebık'ehgo baa godıdısh'aal:

²⁷ ShiTaa shaa godını'ááhıı k'ehgo yá nant'aa doo, bésh ıhıı bee; gosht'ısh ıdee daa-sıtıs'ıłgo ts'ıltaꞗhıı k'ehgo ts'ıdołııł.

²⁸ Ts'ıksqqsécho baa dish'aal.

²⁹ Hadın bijeyi' golıınıı, Spirit ha'ánázéh nagoznılıı hant'é yılııhıı yıyésts'aꞗ le'.

3

¹ Bik'ehgo'ıhi'nań binal'a'á Sárdısgıe ha'ánázéhıı yásızını bıch'ı' k'e'ılchıı gánıııhgo; Bik'ehgo'ıhi'nań Spırıtıs gosts'ıdı ła'íi ts'ıksqqsé gosts'ıdı yegoyııınıı gánııı; Ánánt'ııhıı bıgonsı, hınńáago daanıłch'ınıı ndı dasııtsáni ánt'ee.

² Ch'ınándzııdgo, hadıı nádaagodzııhıı dák'azhá nanne'ıı nalwodgo ánándle': hago ánánt'ııhıı Bik'ehgo'ıhi'nań bınadzahge doo nzhog da łaꞗ bıgosııııı.

³ Áık'ehgo hant'é naa hı'né' ła'íi dasııts'aꞗ łaꞗ shıhıı bıńánłnıı, áı bıkısk'eh ánt'ee, nıchọ'ıi bits'á'zhı' ánán'ne'. Doo ch'ınándzııd dayúgohıı, ın'ııhi hıgháh ıehıı k'ehgo nsháh, hagee hokosıı bıyı' nsháhıı doo bıgonłsı da doo.

⁴ Sárdısgıe nıee da'akwıyé godzııh, doo hwahá bıdıyágé chııh ádaıle' da: áı dá ıgai nt'éégo bık'enada'ızlaago bıł hıshkah doo: áı yık'e shıjeedhıı bıgha.

⁵ Hadın dawahá yıtıs siliınıı dá ıgai nt'éégo bık'e'ızlaa doo; ıhi'na ná naltsoosıı bıká' bizhi' doo k'ená'ıshdeh da doo, shıTaa hik'e bıńal'a'á yaaká'yú daagolıınıı bınadzahgee bızhı'ıı hodıshııł.

⁶ Hadín bijeyi' golíiníí, Spirit ha'ánázéh nagozníí hant'é yíhíhíí yíyésts'ąą le'.

⁷ Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á Philadélphiagee ha'ánázéhíí yásizíni bich'í' k'e'íłchíí gánńihgo; Godiyihgo at'éhi, da'aniigo at'éhi, be'ohigeęsé David bíyéé n'íí naitííhi, ch'íntááyúgo doo hadín dená'ditííhi da; dagohíí de'dintááyúgo doo hadín ch'íná'itííhi da, án gáníí,

⁸ Ánánt'ííhíí bígonsí: isąą, dáádítíh ch'í'otąągo ná áshłaa, doo hadín da'dinótííhi at'éé da: doo nńdzil da ndi shiyati'íí hótą', ła'íí, Án doo bígonsí da, doo hak'i shíłdínńiid da.

⁹ Satan yá ıla'ánadaat'ííhíí, Jews daandlíj, daanńi ndi doo áí daanlíj dago léda'íłchoogo ádaanńihíí; niyahzhí' hayaa ádaane'go, shíł nzhonńi yídaagolsíjhgó ádaashłe' doo.

¹⁰ Nyee ndi bidag ánt'ee, nńłdéníidíí bikísk'eh ánt'éeéhíí bighą ni'gospzán dahot'éhé biká' nakída'dintaahíí begowáhíí bits'ą'zhí' áninsí doo, ni'gospzán biká' nńee nabída'dintaahíí.

¹¹ Isąą, dák'adégo nánshdaak: nń'éeego ánt'éeéhíí nńdzilgo hótą', yaaká'yú ch'ah hobíjhií níba' sí'aaníí doo hadín nits'ą' náidi'aah da doleelhíí bighą.

¹² Hadín dawahá yitis siliiníí Bik'ehgohinshńaahíí bikíh biyi' da'ch'okaąhíí yuné' bíyahdahn'aahíí k'ehgo ashłéh, dahazhí' doo ch'ínádáhgo da: án Bik'ehgohinshńaahíí bizhí'íí biká' ágoshłe', Bik'ehgohinshńaahíí kíh nagozníli bíyéhi nt'é holzee shíhíí áłdó' biká' ágoshłe', áí Jerúsalem ánídéhi holzee, yaaká'dí'go bee kegonáhi, Bik'ehgohinshńaahíí bits'ą'dí'; dashíí shizhí' ánídéhi ndi biká' ágoshłe' áłdó'.

¹³ Hadín bijeyi' golíiníí, Spirit ha'ánázéh nagozníí hant'é yíhíhíí yíyésts'ąą le'.

¹⁴ Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á Laodicéagee ha'ánázéhíí yásizíni bich'í' k'e'íłchíí gánńihgo: Doleelgo at'éé nliiníí, nń'éeego da'aniigo nagolńi'íí, Bik'ehgo'ihí'nań dawahá áyúlaahíí begodeyáhi gáníí;

¹⁵ Ánánt'ííhíí bígonsí, doo síńk'az da, doo síńdog da: dážhó síńk'az le'at'éhi, dagohíí dážhó síńdog le'at'éhi.

¹⁶ Da'ákugo síńdog, doo síńk'az da, doo síńdog dahíí bighą hanídidishkoh.

¹⁷ Shíí hásdzil, shíyééhíí łaą, doo nt'é bínshđíh da, áđih'ńúí; ndi díyaant'ée, naa goch'oba'á, tént'iyé, nínáá ágodíh, dá ńchíí doo áđigonzí dahíí bighą:

¹⁸ Óodo kọ' be'alzaahi shaa nahíhńih, hánłdzil doleelhíí bighą; diyágé ńgaihíí ák'ihidleeh doleelgo shaa nahíhńih, dáńchíí'íí bik'e ıdaa yágondziníí doo hit'íj da doleelhíí bighą; ik'ah nínáá bíńzhish, nń'éeego go'íj doleelhíí bighą, nńłdishńii.

¹⁹ Shíł daanzhonńi bíł daadishte, ła'íí biniidaagodishłe', bíł ch'ígonsh'aahgo: áík'ehgo dahńłđhgó ninchọ'íí bits'ą'zhí' áńne'.

²⁰ Isąą, dáádítíhđí' sézjigo nínsts'j: hadín shizhii yidezts'ąągo shá ch'í'íntááyúgo, ha'ádishaalgo bíł idishjil, bíí áłdó' shíł idoyjil.

²¹ Shíí dawa bitis síljigo shiTaa bíł nansht'aahíí k'ehgo hadín dawa yitis siliiníí bíł nansht'aa doleelgo baa godinsh'aah.

²² Hadín bijeyi' golíiníí, Spirit ha'ánázéh nagozníí hant'é yíhíhíí yíyésts'ąą le'.

4

¹ Díí bikédí'go dé'jíd, yaaká'yú dáádítíh ch'í'otąą łaągo híłtsąą: dantsé kozhii bésh díłwoshíí k'ehgo aniigo disiits'ąą n'íí shich'í' hananadzii gáshíhńigo, Yushdé' shich'í' hasiná, kodí' godezt'í'go hago ágonéh shíhíí nich'í' ch'í'nah ashłéh.

² Dagoshch'í' Holy Spirit shiká'zhí' adzaago nant'án biká'dahsdáhi yaaká'yú dahs'ąągo híłtsąą, ła' yiká' dahsdaago.

³ Án dahsdaahn tsée íłni, jasper hik'e sardine holzéhi, ga'ánolj: nant'án biká'dahsdáhi íłtsąát'ól tsée íłni, émerald holzéhi, ga'ánoljhgó binazt'í'.

⁴ Áí nant'án biká'dahsdáhi sí'aaníí bínaayú nadindj'íi biká'dahsdáhi léđnt'í: áígee bádaayányú nadindj'íi ńgáigo bik'e nadaahezlaago dahnaháztąą; ch'ah óodo be'alzaahi bik'e daadez'ąągo.

⁵ Nant'án biká'dahsdáhi bits'á'dí' hada'didla' hik'e idi'nii ła'íi kozhii daadits'ag: ła'íi bidáhgee gosts'idgo daadilti', ái Bik'ehgo'ihí'nañ biSpirits gosts'idihi ádaat'ee.

⁶ Nant'án biká'dahsdáhi bidáhgee dolyíini, crystal ga'at'éhi, sikaq̄: ła'íi binaayú díj'yú nt'éshj̄ hiñáhi nadaazi, bitíldí' hik'e bighánt'aadí' dá binaá zháhi.

⁷ Ái daahináhi ntséhihíi ndóicho ga'anolih, nakigeehíi magashi bizhaazhé ga'anolih, taagigeehíi nnee binii'híi binii'hi, díj'igeehíi itsaa na'niihíi ga'anolih.

⁸ Ái díj'i daahináhíi dawa bit'á' gostán daagolj̄i: dá binaá zhá naz'áni: j̄j̄gee, t̄'é'gee, Dilzini, dilzini, dilzini, daanii nt'éé, Bik'ehgo'ihí'nañ nohweBik'ehñ Dák'a'at'éhi, nlii n'íi, nliiníi, dogáhi.

⁹ Dahagee daahináhíi nant'án biká'dahsdáhi yiká' dahsdaahn, doo ngonel'aq̄ dayú, dahazh̄i hiñáhi, Ízisgo ánt'ee, yihniigo, daidn̄sigo, yich'í' ihédaanzigo,

¹⁰ Bádaayányú nadindj̄i' nant'án biká'dahsdáhi yiká' dahsdaahn yiyahzh̄i' hayaa ánadaat'ij̄, án doo ngonel'aq̄ dayú dahazh̄i' hiñaaahíi daayokaq̄hgo, yaaká'yú daabich'ah daayosbaq̄híi yiyahzh̄i' hayaa ánadail'ij̄h gádaaniigo,

¹¹ NohweBik'ehñ, Ízisgo ánt'ee, daanilch'iniigo bik'e sín̄tj̄i, daanilch'ín̄sigo, ła'íi dawa nebik'eh daanilch'iniigo bik'e sín̄tj̄i: dawa ánlaa, hánt'ij̄híi bigha dawa daagolj̄i, hánt'ij̄híi bigha dawa alzaa.

5

¹ Nant'án biká'dahsdáhi yiká' dahsdaahn bigan dihe'nazhinéhi naltsoos yisdisi dahyo'algo hiłtsaa, biyi' hik'e biká'dí'go k'e'eshchini, gosts'idiyú bidá'doljéeg.

² Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á dážh̄o nalwodihí hiłtsaa, án ádj̄id dilwoshgo gáníi, Hadín l̄áq̄ naltsoos bidá'doljeegíi ch'í'ízóq̄sigo ilts'á' áile'go yik'e sitj̄i?

³ Áidá' yaaká'yú, ni' biká'yú, dagohíi ni' bit'á'áhyú ndi doo hadín naltsoosíi ilts'á' áile'íi dagohíi yinel'ij̄i ndi yik'e sitj̄i da.

⁴ Doo hadín naltsoos ilts'á' áile'go yozhíhíi, dagohíi yinel'ij̄i ndi yik'e sitj̄i dahíi bigha yat'éégo hishchag ni'.

⁵ Bádaayányúhíi dała'á gáshih̄ni, Doo nchag da: dín'ij̄i, Juda hat'i'íi bits'á'dí' Ndóicho, án David Bikeghadi, dawa yitis silij̄híi bigha, án zhá naltsoos bidá'doljeegíi gosts'idi ch'í'ízóq̄sigo ilts'á' áile'íi yik'e sitj̄i.

⁶ Akú dé'ij̄dgo nant'án biká'dahsdáhi hik'e nt'éshj̄ daahináhi ih̄n'í'gee, bádaayányú bitahdí' dibel̄j̄i biZhaazhé nlíni zesdj̄i n'íi ga'anolini sizj̄igo hiłtsaa, án biyeshdee gosts'idihi, binaá gosts'idihi, ái Bik'ehgo'ihí'nañ biSpirits gosts'idihi ni'godzán dágoz'aq̄ nt'éégo biká'zh̄i' odaas'a'i.

⁷ Án nant'án biká'dahsdáhi yiká' dahsdaahn bigan dihe'nazhinédí'go naltsoosíi náidnné'.

⁸ Naltsoos náidnné'dá' díj'i daahináhi ła'íi bádaayányú nadindj̄i' dibel̄j̄i biZhaazhé nlíni biyahzh̄i' hayaa ádaaszaa; daantj̄i'gee tsibe'idot'ále dahdaayotj̄i, ła'íi its'aa óodo be'alzaahi, dil̄ti'go hik̄agolchiníhi bee halk'ılgo dah daayokaal, ái nnee Bik'ehgo'ihí'nañ báhadaadeszaahi bi'okaq̄híi ádaat'ee.

⁹ S̄i ánídéhi daido'aal gádaaniigo, Naltsoosíi náidnné'go bidá'doljeegíi ch'í'ínzóq̄síi bik'e sín̄tj̄i: nnee il'aniyú hadaazt'i'íi, il̄tah at'éégo yádaalti'íi, nnee daanliiníi, ła'íi nnee binant'a' dała'áhíi il'aniyú nazn̄ilíi biyi'dí' nidi'zesdj̄igo nidilíi bee Bik'ehgo'ihí'nañ bá hanánohwihén'nil.

¹⁰ Nant'án daandlij̄igo, ła'íi okaq̄h yebik'ehi daandlij̄igo Bik'ehgo'ihí'nañ daahohiikaq̄hñ bich'í' ádaanohwínl̄aa: áik'ehgo ni'godzán biká' nadaant'aa doo.

¹¹ Dé'ij̄dgo nant'án biká'dahsdáhi hik'e nt'éshj̄ daahináhi ła'íi bádaayányú binaayú Bik'ehgo'ihí'nañ binadaal'a'á l̄áq̄go: goneznadn doo náhóltagyú dá'ágánahol̄aago goneznadn, doo náhóltagyú áidí' doo náhóltagyú yúweh doo náhóltagyú daabizhii daasiits'áq̄;

12 Dibełłi biZhaazhé nłini bidi'zesdji n'íi dawa yebik'ehi, há'ikdzili, góyáni, nalwodi, dilzini, ba'ihégosini, ła'íi biyaa gozhóónii baa hi'né'hii yik'e sitíni at'éé.

13 Áidí' yaaká'yú, ni'gosdzán biká'yú, ni'gosdzán biyi'yú, túnteel biyi'yú dahot'éhé daahinaahíi, da'adzaayú dawa daagolínii gádaaniigo disiiits'áá, Nant'án biká'dahsdáhi yiká' dahsdaahn ła'íi dibełłi biZhaazhé nłini doo ngonel'áá dayú dahazhí' biyaa gozhóó le', dilzi le', ba'ihégoši le', ła'íi dawa yebik'eh le'.

14 Díi'i nt'éshí daahinaahíi, Doleelgo at'éé, daanii. Bádaayányú nadindíi'i hadín doo ngonel'áá dayú dahazhí' hínaahíi yiyahzhí' ádaaszaago daayokáah.

6

1 Dibełłi biZhaazhé nłini naltsoos bidá'doljeegíi gosts'idihhi dała'a ch'í'ínzóóqzgo hiłtsáá, áidá' díi'i nt'éshí daahinaahíi dała'a bizhiihíi idi'niihíi ga'áhiłts'ago, Yushdé' dín'ii, shiłniigo disiiits'áá.

2 Áidí' dé'iidgo hiiłgai hiłtsáá: ái yiká' dahsdaahn iłtjih dahyotíi; ła'íi nant'án bich'ah baa hit'áá: án gonolneelgo gonłneehgo hii bił dahiswod.

3 Nakigee idá'doljeegíi ch'íná'ńzóóqzdá' nakigee nt'éshí hínaahihíi, Yushdé' dín'ii, shiłniigo disiiits'áá.

4 Áidí' hii kichíi'i ch'ínánálwod: ái yiká' dahsdaahn ni'gosdzán biká' iłch'igont'éé n'íi náidiiné'go baa godet'áá, nnee nanáłitseed doleelgo: ła'íi bésh be'idilłkish dázho nchaahi baa hitáá.

5 Taagigee idá'doljeegíi ch'íná'ńzóóqzdá' taagigee nt'éshí hínaahihíi, Yushdé' dín'ii, shiłniigo didiits'áá. Dé'iidgo hii diłhiki hiłtsáá; ái yiká' dahsdaahn bedahnádidlohe dahyo'áát.

6 Díi'i nt'éshí daahinaahíi iłní'dí' kozhii disiiits'áá gániiigo, T'oh naghái dałahn ha'okáago penny íłii, t'oh naghái diwozhé taadn ha'okáago penny íłii; áidá' ik'ah hik'e wine nadaanołnií.

7 Díidngee idá'doljeegíi ch'íná'ńzóóqzdá' díidngee nt'éshí hínaahihíi, Yushdé' dín'ii, shiłniigo disiiits'áá.

8 Dé'iidgo hii délibáhé hiłtsáá: ái yiká' dahsdaahn Da'itsaahíi holzee, áidí' Ch'iidntahíi biké' begogáát. Ni'gosdzán díi'yú iłk'é'niłgo dała'a biyi' bésh be'idilłkishé, shiná' góyéego nagowaahíi, yóiyahgo ch'inniihíi, hik'e ni'gosdzán biká' tsétahgo daagolíni bédaagodzidíi bee nnee nadaayitseed doleelgo binawod baa daagodešt'áá.

9 Ashdladngee idá'doljeegíi ch'íná'ńzóóqzdá', be'okáahi biká' dahnási'niłi bit'ááhgee nnee Bik'ehgo'ihinañ biyati'híi hik'e yaa nadaagolni'híi bighá nadaabi'distseedíi biyi'sizini hiłtsáá:

10 Adiid daadilwoshgo gádaanii, NohweBik'ehń, nidilzini, da'aniihi níini, da'os'ah láá nnee ni'gosdzán biká' daagolíni nohwidilłhíi bighá baa yánti'go nohwá ik'enán'ni'?

11 Áidí' daantíigee íłgai bitaadaas'niigo gádaabi'ido'niid, Dét'ihézhí' hanádaałsoł, bił nadaała'á'íi hik'e nohwik'isyú nohwíi nanohwi'distseedhíi k'ehgo nabi'ditseed doleelíi nabi'distseedgo zhá.

12 Gostángee idá'doljeegíi ch'íná'ńzóóqzdá', dé'iidgo ízigo ni'godes'naa; ya'áihíi tsiigha diłhiki nanest'oolhíi k'ehgo diłhił silii, t'é'gona'áihíi dił ga'anolih silii;

13 Ch'il, fig holzéhi, bich'í' deyolgo doo hwahá nt'áá dahíi nanihezdeehíi k'ehgo ts'ısqosé yaadí' ni'gosdzán biká'zhí' náłtáá.

14 Yáá naltsoos hisdisíi k'ehgo hisdis siliiigo esdiiid; ła'íi dził hik'e ni' táyi' dahnagoznilíi dawa lahyúgo naznil daasilii.

15 Ła'íi ni'gosdzán biká' nadaant'aahi, nnee itisyú nadaandeehi, hádaalzdili, siláada itisgo nadaant'aahi, nnee nadaalwodi, ła'íi daakówa, daako'desnaahíi hik'e doo daako'desnaa dahíi ndi, dził binída'i'án yune', tséyaa nadaach'int'iggo;

¹⁶ Dził hik'e tséé bich'í' gádaach'inii, Nohwiká'zhí' ts'íyaa ánnéhgo nádaanohwinł'íh, nant'án biká'dahsdáhi yiká' dahsdaahn hik'e dibeljí biZhaazhé nlíni bihashkeehíi bits'á' nádaanohwinł'íh,

¹⁷ Bihashke'híi begodeyaahíi bigha; áik'ehgo hadín zhá shá' sizíi doleel?

7

¹ Ái bikédí'go Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á ni'gospdzánzhí' díj'yú nadaazíigo hiłtsaa, ni'gospdzán biká' díj'yú nyolíi t'aažhí' daayota'go, ni'gospdzán, túnteel, hik'e ch'il doo bich'í' nyol da doleelhíi bigha.

² Áidí' ya'ái hanadáhdí'go Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á, Bik'ehgo'ihí'nań hińáhi bibe'ídinidlíde yoné'go naahiłtsaa: áń díj'i Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á ni'gospdzán hik'e túnteel daayilchqoqho baa daagodest'aaníi ádiid yich'í' nádidilghaazhgo,

³ Gáníi, Ni'gospdzán, túnteel, hik'e ch'ilhíi daolchqoqh hela', Bik'ehgo'ihí'nań yánada'iziidíi bitá'gee bídaadinihidlidgo zhá.

⁴ Da'kwíi bídaadiniidlid shíhíi disiiits'áá: Israel biye'ke bits'á'dí' nnee hadaazt'i'íi bitahdí' dała'á gonenadín iká'yú díj'i doo náhóltagyú hilt'éégo bídaadiniidlid.

⁵ Juda hat'i'íi bitahdí' nakits'adah doo náhóltagyú bídaadiniidlid. Reuben hat'i'íi bitahdí' nakits'adah doo náhóltagyú bídaadiniidlid. Gad hat'i'íi bitahdí' nakits'adah doo náhóltagyú bídaadiniidlid.

⁶ Áser hat'i'íi bitahdí' nakits'adah doo náhóltagyú bídaadiniidlid. Néphthalim hat'i'íi bitahdí' nakits'adah doo náhóltagyú bídaadiniidlid. Manásses hat'i'íi bitahdí' nakits'adah doo náhóltagyú bídaadiniidlid.

⁷ Símeon hat'i'íi bitahdí' nakits'adah doo náhóltagyú bídaadiniidlid. Levi hat'i'íi bitahdí' nakits'adah doo náhóltagyú bídaadiniidlid. Íssakar hat'i'íi bitahdí' nakits'adah doo náhóltagyú bídaadiniidlid.

⁸ Zábulon hat'i'íi bitahdí' nakits'adah doo náhóltagyú bídaadiniidlid. Joseph hat'i'íi bitahdí' nakits'adah doo náhóltagyú bídaadiniidlid. Benjamin hat'i'íi bitahdí' nakits'adah doo náhóltagyú bídaadiniidlid.

⁹ Díi bikédí'go dé'íidgo nnee doo la' díi nnee láni yóltagyúhi daahiłtsaa, binant'a' dała'áhíi il'aniyú nazníi, nnee il'aniyú hadaazt'i'íi, nnee daanliiníi, hik'e iłtah at'éégo yadaakti'íi dawa bitahdí', nant'án biká'dahsdáhi hik'e dibeljí biZhaazhé nlíni yidáhgee nadaazíi, dá ligai nt'éégo bik'eda'izlaa, ch'il, palm holzéhi, bits'adaaz'aahíi dahdaayiníiigo;

¹⁰ Adíid daadilwosh gádaaniigo, Hasdách'igháhíi Bik'ehgo'ihí'nań daahohiikaqahń, nant'án biká'dahsdáhi yiká' dahsdaahn, hik'e dibeljí biZhaazhé nlíni bílgo bits'á'dí' begoz'aa.

¹¹ Bik'ehgo'ihí'nań binadaal'a'á nant'an biká'dahsdáhi, bádaayányú, hik'e díj'i nt'éshí daahinaahíi bínaayú lédnt'i'go nant'án biká'dahsdáhi biyahzhí' hayaa ánadaat'íigo Bik'ehgo'ihí'nań daayokaqah,

¹² Gádaaniigo, Doleelgo at'éé: Bik'ehgo'ihí'nań daahohiikaqahń doo ngonel'aa dayú dahazhí' biyaa gozhóq le', ba'ihégoš le', góyáá le', bich'í' ihégoš le', dilzı le', dawa yebik'eh le', la'íi dák'a'at'éé le'. Doleelgo at'éé.

¹³ Bádaayányú dała'á shich'í' gánniid, Díi bidiyagé daaligaihíi, hadín ádaat'íi? Hadí' hikaihi?

¹⁴ Gábíldéniid, Ni la' bígonksí. Gánashiłdo'niid, Góyéégo nagoyaahíi yitis ch'ékaihi ádaat'íi: dibeljí biZhaazhé nlíni bidihíi bee bidiyagé tadaizgizgo ligaigo ádaizlaa.

¹⁵ Ái bigha Bik'ehgo'ihí'nań biká'dahsdáhi yidáhgee nán'áá, ái daabich'okaqah goz'aa yuné' dawa jíi, dawa t'é' daabokaqah nt'éé: nant'án biká'dahsdáhi yiká' dahsdaahn bitahyú nlii doleel.

¹⁶ Doo shiná' naadaadleeh at'éé da, doo dibá' naadaadleeh at'éé da; ya'ái doo daabidihid da doleel, la'íi doo dant'éhéta bich'í' sidog da doleel.

17 Dibełłı́ biZhaazhé nłını nant'án biká'dahsdáhi ihńı́dı́ dahsdaahn bá da'diné' doleeł, tú hináhi halı́ı́yú yádıh higaalgo yił onakáh doleeł: ła'ı́ı́ bińáá túhı́ı́ dawa Bik'ehgo'ihı́'nań bá k'eda'yıldéh doleeł.

8

1 Dibełłı́ biZhaazhé nłını gots'idngee idá'doljeegı́ı́ ch'íná'ńzóqsdá' yaaká'yú doo nt'é hiilts'ag dago bińı́'yú hak'e nehenkééz.

2 Áıdı́' Bik'ehgo'ihı́'nań binal'a'á yaaká'yú daagolı́nı́ı́ gots'idi Bik'ehgo'ihı́'nań yidáhgee nadaazı́ıgo bésh dilwoshé bitaas'niigo hiłtsaa.

3 Áıgee binal'a'á ła'ihı́ı́ naanádzaa, án be'okaaıhi biká' dahnási'nihi goz'aagee hizı́', its'aa óodo be'alzaahi biyi' dilidgo ıkıqolchinı́ı́ dahyo'aalgo; ıkıqolchinı́ı́ łaqıgo baa hi'né', nnee Bik'ehgo'ihı́'nań báhadaadeszaahı́ı́ dawa daabi'okaaıhı́ı́ bił dała' álnéhgo, nant'án biká'dahsdáhi bádıhgee, be'okaaıhi biká' dahnási'nihi yıká' dilthı́' doleełgo.

4 Áık'ehgo ıkıqolchinı́ı́ bits'á'dı́' ıdı́ı́, hik'e nnee Bik'ehgo'ihı́'nań báhadaadeszaahı́ı́ daabi'okaaıhı́ı́ bił dała' Bik'ehgo'ihı́'nań yich'ı́' hadag adzaa, Bik'ehgo'ihı́'nań binal'a'á bilakt'áhdı́'.

5 Áıdı́' Bik'ehgo'ihı́'nań binal'a'á kq' be'okaaıhi biká' dahnási'nihi yıká' dilidı́ı́ ła' its'aa biyi' ha'disbıhgo ni'gospzán yıká'zhı́' yaa yınil; áı dábıłgo yáhiilts'ag, idi'niı, hada'didla', ła'ı́ı́ ni' nagohı́'naa.

6 Bik'ehgo'ihı́'nań binadaal'a'á gots'idihi bésh dilwoshé dahdaayonı́ııı́ı́ k'ad ádaayıhıııgo nadaazı́ı.

7 Bik'ehgo'ihı́'nań binal'a'á dantséhihı́ı́ bibéshdilwoshé áyihńııdı́ı́ dábıłgo hilóı hik'e kq', dił bił nadesgeedgo ni'yú náłtáq: ni'gospzán biká' ch'il nadaan'aahı́ı́ dawa tááyú ık'é'nilgo dała'ágohı́ı́ aqł daanlıd, t'oh daadot'ızhı́ı́ áldó' aqł nlıd.

8 Bik'ehgo'ihı́'nań binal'a'á nakıgeehı́ı́ bibéshdilwoshé áyihńııdı́ı́ dábıłgo nt'éhéta dzıl nchaahı́ı́ ga'ánolini dilthı́'go túnteel biyi' olgo': áık'ehgo túnteel tááyú ık'é'nilgo dała'ágohı́ı́ dá dił zhá silııı:

9 Túnteel biyi' daagolı́nı́ı́ dawago tááyú ık'é'nilgo dała'ágohı́ı́ aqł nanezna'; tsina'eehı́ı́ dawago tááyú ık'é'nilgo dała'ágohı́ı́ doo nt'é da silııı.

10 Bik'ehgo'ihı́'nań binal'a'á taagıgeehı́ı́ bibéshdilwoshé áyihńııdı́ı́ dábıłgo ts'ıłsqqsé nchaahi yaaká'dı́' naltq', kq' k'ehgo dilthı́'go, áı tú daanlını́ı́ dawago tááyú ık'é'nilgo dała'ágohı́ı́ niká' naltq', ła'ı́ı́ tú hadaazlını́ı́ áldó' biká' naltq'.

11 Ts'ıłsqqséhı́ı́ ık'óhi holzee: tú dawago tááyú ık'é'daasziidgo dała'ágohı́ı́ dé'ık'ó silııı; áık'ehgo tú dé'ık'ó silıııhı́ı́ bighı́ nnee łaqıgo nanezna'.

12 Bik'ehgo'ihı́'nań binal'a'á dı́ı'geehı́ı́ bibéshdilwoshé áyihńııdı́ı́ dábıłgo ya'ái, t'égoná'ái, ła'ı́ı́ ts'ıłsqqsé tááyú ık'é'nilgo dała'ágohı́ı́ hagoshı́ı́ ádaasdaago, bits'á'daadesdiinı́ı́ tááyú ık'é'nilgo dała'ágohı́ı́ diłhił silııı, áık'ehgo jıııgo idindláadı́ı́ tááyú ık'é'nilgo dała'ágohı́ı́ doo got'ııı da silııı, t'é'gohı́ı́ áldó' ágát'éé lək'e.

13 Áıdı́' dé'ıııdgo Bik'ehgo'ihı́'nań binal'a'á yáá ihńı́'yú na'dezniigo ádııd dilwoshgo gánıııgo hiłtsaa, Ni'gospzán biká' daagolı́nı́ı́ bá góyéé doleeł, bá góyéé doleeł, bá góyéé doleeł, Bik'ehgo'ihı́'nań binadaal'a'á taagıhı́ı́ bibéshdilwoshé k'ad ánádaayıldı́'niıhı́ı́ bighı́!

9

1 Bik'ehgo'ihı́'nań binal'a'á ashdla'ıgeehı́ı́ bibéshdilwoshé áyihńııdı́ı́ dábıłgo yaaká'dı́' ni'gospzán biká'zhı́' ts'ıłsqqsé naltq'go hiłtsaa: o'ı'án doo ni'ı'ánihi dá bich'ıgót'ı'gee bá be'ıgeęsé baa hitaa.

2 O'ı'án doo ni'ı'án dahı́ı́ ch'ı'ıntáq, áıdı́' ıd yat'éégo hago', kq' yat'éégo dilthı́ı́ı́ bits'á'dı́' k'ehgo; áık'ehgo ha'ı'ánđı́' ıdı́ı́ bee ya'ái doo hit'ııı da silııı, dahot'éhégo godıłhił silııı.

3 ıdı́ı́ biyi'dı́' na'ishchagi ni'gospzán biká' hanalsáq: ni'gospzán biká' tsédag histası́ı́ binawodhı́ı́ k'ehgo binawod daagolı́ıgo baa daagodest'aa.

⁴ Ni'gosdzán biká' t'ohíi hik'e dant'éhéta daadot'izhíi la'íi ch'ilta daolchogh hela', bil'ido'niid; nnee Bik'ehgo'ihina'na' bi'idinidlidé doo bitá'gee dahgoz'aa dahíi zhá.

⁵ Da'ágát'éé ndi doo nadaitseedgo baa godet'aa da, daazhógo bil'nada'dinii'go ádaile'go ashldadn dahitaazhí': tsédag histas dilshish lehíi k'ehgo nniihgo.

⁶ Ái benagowaadá' nnee da'itsaahíi yiká daadéz'ii doo, ndi doo datsaah da doo; daostsa hadó' daanzidá' dats'itsaahíi doo hak'i da doo.

⁷ Na'ishchagi hii nagonkaadyú nádesaahíi k'ehgo ilch'i'daasdlaa ga'adaanolih; nant'an bich'ah óodo be'alzaahi ga'anolini bik'edaadez'aa, daabinii'íi nnee binii'íi ga'adaanolih.

⁸ Daabitsizilíi isdzané bitsizilíi k'ehgo ádaat'ee, daabiwoo'íi ndóicho biwoo'íi ga'adaat'ee.

⁹ Bésh bitil naztaaníi ga'at'éé; daabit'a' ádaanihiitsinagháhi bijád nakihi yat'éégo hilwoł, hii láágo badahsilgo nagonkaadyú dezki' lehíi ga'ahilts'ag.

¹⁰ Daabitsee'íi tsédag histas bitsee'íi ga'adaat'eehíi yee daadilshish: ashldadn dahitaazhí' nnee yini'da'dihni'go binawod golíi.

¹¹ Binant'a' golíi, án o'i'án doo ni'i'ánihi yebik'ehi, Hebrew k'ehgo Abáddon holzee, Greek k'ehgo Apóllyon holzee.

¹² Dantsé góyéégo godeyaahíi bech'igonyáá; isaa, nakigo t'ah góyéégo bee nohwich'i' naagoldoh.

¹³ Áidí' Bik'ehgo'ihina'na' binal'a'á gostángeehíi bibéshdilwoshé áyilniiidíi dábilgo Bik'ehgo'ihina'na' bádhgee be'okaahi biká' dahnási'niki óodo be'alzaahi biká'dí' iyeshdee díi'its'adaaz'aahíi bits'a'dí' kozhii disii's'áá,

¹⁴ Bik'ehgo'ihina'na' binal'a'á gostángeehíi béshdilwoshé dahyotíi'íi yich'i' gáníigo, Tú láágo nliiníi Euphrátes golzeegee díi' Bik'ehgo'ihina'na' binadaal'a'á dahdaahist'ooníi k'eda'i'ád.

¹⁵ Áik'ehgo Bik'ehgo'ihina'na' binal'a'á díi' k'enádaabi'dost'ah, ái nnee dawa tááyú ilk'énilgo da'ágohíi dawa nadaitseedgo da'ái bik'ehenkéézo, da'ái bijii, da'ái bee dahitaa, da'ái légodzaa ilch'i'ilzaahi.

¹⁶ Siláada hii yiká'dí' nadaagonkaadíi nakidn goneznádn doo náhóltagyú da'ágánáhołaaago goneznádn doo náhóltagyú hilt'ee: ái hilt'eego disii's'áá.

¹⁷ Díi k'ehgo hii daahiltsaa shich'i' ch'i'nah ágolzaago; hii yiká' dahnaháztaaníi bésh bitil naztaaníi k'oh hik'e tséé ilíni, jácinth holzéhi, la'íi tsélik'oi ga'anolihíi k'ehgo ánołih: hii bitsits'iníi ndóicho bitsits'iníi ga'anolih; áidá' daabizé'dí' k'oh hik'e lid la'íi tsélik'oi hanádinah.

¹⁸ Díi taagihíi ilk'énilgo da'ágohíi bee nabi'destseed, k'oh, lid, la'íi tsélik'oi, hii bizé'dí' hanádinahíi bee.

¹⁹ Lii bizé'dí' hik'e bitsee'yú binawod golíi: bitsee'íi ch'osh bik'asda' daagolíiníi ga'at'éé, bitsits'in daagolíigo ái bee koniidaagodile'.

²⁰ Nnee la'ihíi, díi góyéégo bich'i' godes'taaníi doo bee nadaabistseed dahíi, bigan bee nch'og'go ádaaszaahíi doo yits'a'kai da, la'íi ch'i'idn hik'e óodo, béshligai, béshlitsog, tséé, tsj bee nadn'ái ádaaszaahíi daayokaahíi doo yits'a'kai da; ái nadn'áihíi doo daago'ii da, doo da'dits'ag da, la'íi doo nadaakai dadá':

²¹ La'íi nada'iktseedíi, íngashíi, nant'i'go nakaihíi, da'in'iihíi aldo' doo yits'a'kai da.

10

¹ Áidí' Bik'ehgo'ihina'na' binal'a'á ízisgo at'éhi yaaká'dí' bil'nkegonyáágo naahiltsaa, yaak'os bee bik'e'izlaago: ilts'át'ól bitsits'in binazt'i'go, binii'íi ya'ái ga'at'éégo, bijadíi k'oh k'ehgo naziiigo:

² Án naltsoos hisdisi alts'íséhi ilts'aa at'éégo dahyoné': bikee dihe'nazhiinéehíi túnteel yiká' dés'eez, áidá' lahzhinéégohíi ni' yiká' dés'eezgo,

³ Ndóicho aníihíi k'ehgo ádiiid nádidilghaazh: nádidilghaazhíi dábilgo gots'idn ididesni'.

⁴ Gosts'idn ididesni'dá', k'ad ágoshle' nt'éégo yaaká'dí' kozhii gáshihniigo disiits'áá, Gosts'idn ididesni'íí ánniidíí bidá'njäh, ágóléh hela'.

⁵ Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á túnteel hik'e ni' biká' sizzigo hiitsaaníí, hadag yaa delnihdá',

⁶ Gánniid, Doo ngonel'aq dayú dahazhí' hínaahn, yaaká'yú la'íí biyi' daagolíníí, ni'gostzán la'íí biyi' daagolíníí, túnteel la'íí biyi' daagolíníí ádaayiilaahíí binkááyú shit'a dahdidishniihgo gádishni, Doo dá t'aqzhí' at'éégo da:

⁷ Áídá' Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á gosts'idngeehíí bibéshdilwoshé áyikdoniikíí ben-gonyáágo, Bik'ehgo'ihí'nañ bits'á'dí'go doo bígózi da n'íí, yánada'iziidíí, binkááyú nada'iziidi bich'í' ánniid n'íí begolne'.

⁸ Yaaká'dí' kozhihíí disiits'áá n'íí shich'í' hananádzii gáníigo, Ti'i, naltsoos hisdisi iks'aq at'éehíí Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á túnteel hik'e ni' biká' sizzinií dah yoné'ihíí nádnné'.

⁹ Áik'ehgo Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á baa niyáágo gáldéniid, Naltsoos hisdisíí shaa nné'. Áídí' gáshihniid, Nádné', nnáá, nibid biyi' dé'ilkó doleel, áídá' nize' yune'híí shúgé gosnih k'ehgo golnii doleel.

¹⁰ Áídí' naltsoos hisdisíí Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á bigan biyi'dí' nádiné'go hiyáá': sizé' yune' shúgé gosnih k'ehgo golnii: olnágdí' shibid yuyaa dé'ilkó silji.

¹¹ Áídí' gáshihniid, Nnee daanliiníí, nnee binant'a' da'á'híí il'aníyú naznilíí, iltah at'éégo yádaaktí'íí, la'íí nant'án daanliiníí láágo, ádihyú ágodoniikíí bee bil nanágo'ni' doo.

11

¹ Áídí' gish be'ídaanel'aqahíí lók'aa ga'ánolini shaa hitáágo áshikdo'niid, Nádnáh, kñh biyi' Bik'ehgo'ihí'nañ daach'okaqahíí binén'aa, be'okaqahi biká' dahnási'niki, hik'e nnee áígee da'okaqhíí al'dó'.

² Áídá' kñh biyi' da'ch'okaqahíí dadányú tséé lédn'aahíí bino'áq hela', áí dah nzhq, doo Jews daanlii dahi baa hi'né'híí bigha: áí kñh godiyini goznili dizdin naki dahnáhitáqzhí' yiká' nakai doleel.

³ Naki shánagolni'i tsiigha nanest'óól bik'edaasilaago shá nadaagolni'go baa godish'aal, da'á doo náhóltagyú iká'yú naki gonenadínhií iká'yú gostádin iskaqzhí'.

⁴ Díí naki ch'il, olives holzéhi, la'íí naki ik'ah kq'íí biká' dahnási't'á'híí ni'gostzán yeBik'ehñ bádiqgee nadaazihíí ádaat'ee.

⁵ Hadín yiníidihnihyúgo, kq' bizé'dí' yaadináhíí bee bidilid goz'aq: hadín yiníidihnihyúgo, da'áik'ehgo bidizidego goz'aq.

⁶ Bidáhyú hago ágonéhií yaa nadaagolni'go goldohdá' yáá yida'detihgo doo nanágohtij dago baa godet'aq: la'íí tú dilgo ánádaidle', la'íí dabíí hádaat'ijgee ni'gostzán biká' iltah at'éégo góyéégo nágodidahgo ádaik'ijgo baa godet'aq al'dó'.

⁷ Aq' nadaagosni'íí bikédí'go nt'éshí' bégodzidi, o'í'án doo ni'ánidí' hayáhi, yil nagonkaadgo bitis hileehgo nadaabiltseed doleel.

⁸ Bits'ihíí ízisgo kñh goznili biyi' intínyú shiteezh doleel, áí ízisgo kñh goznilihíí Sódóm hik'e Egypt daazhógo ágágozéli, áígee nohweBik'ehñ tsí'ilna'áhi biká' zesdiini'.

⁹ Nnee daanliiníí, iltah at'éégo hadaazt'í'íí, iltah at'éégo yádaaktí'íí, la'íí nnee binant'a' da'á'híí il'aníyú naznilíí bitahdí', taagidí' biní'yú iskaqago nneehíí bits'ihíí daanel'ijgo, doo hadín lehdainíí dago daagos'aq doleel.

¹⁰ Nnee ni'gostzán biká'gee daagolini áí naki shánagolni'íí góyéégo bich'í' nadaagoz'aqahíí bigha bil daagozhógo dawahá laadaayiniil doleel.

¹¹ Taagidí' biní'yuhíí bijji beNádidzohíí Bik'ehgo'ihí'nañ bits'á'dí'go biyi' nágosdliigo hínaa nádaasliigo daahizi'; áik'ehgo hadín bináá' náadiit'aazhíí tsídaadesyiz lék'e.

¹² Yaaká'dí'go kozhii ádiid gáníigo daidezts'aq, Yushdé' hashoh'aash. Áídí' bik'edaannihií daabine'jidá' yaak'os biyi' yaaká'yú bil odaagoyaa.

¹³ Díí ágodzaahíí dábilgo, yat'éégo ni'godihes'naago, k̄ih goznili gonenányú ilk'é'nilyúgo dała'ázhiñéé nagozgo', ni' godihes'naago gots'idn doo náhóltagyú n̄nee nabi'destseed: n̄nee la'íí yat'éégo tsídaadezyizgo Bik'ehgo'ihí'nañ yaaká'yú dahsdaahn bich'į'go bił daagodnyíid.

¹⁴ Nakidn góyéégo godeyaahíí bech'ígonyáá; isaą, taadn góyéégo goz'aaníí k'ad benágodidáh.

¹⁵ Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á gots'idngeehíí bibéshdilwoshé áyih̄niidíí dábilgo yaaká'yú kozhii yat'éégo daadilwosh gáníigo, Ni'godzán biká' n̄nee il'aníyú binant'a' daagolíníí, nohweBik'ehñ hik'e biChrist yá nant'a' silį; doo ngonel'aa dayú dahazhį' yá nant'aa doo.

¹⁶ Bádaayányú nadindį'į' Bik'ehgo'ihí'nañ bádįhgee dah naháztaaníí hayaa ádaaszaago Bik'ehgo'ihí'nañ daayoskaą.

¹⁷ Gádaaniigo, Bik'ehgo'ihí'nañ nohweBik'ehñ, Dák'a'ánt'éhi, nliiníí, n̄lį n'íí, dįnátį; ilk'idá' ízisgo ninawod golįigo dawa binant'a' sínlįhíí bighą nich'į' ihédaandzį.

¹⁸ N̄nee binant'a' dała'áhíí il'anigo naznilihi nich'į' hadaashkee ndi nihashkeehíí be-gonyáágo, nanezna'íí baa yá'iti'go, nánada'iziidíí náyádaakti'hi, n̄nee ná hadaadeszaahi, la'íí nizhi' daidn̄sini doo ízisgo ádaat'ee dahi hik'e ízisgo ádaat'éhi biłgo bich'į' na'niilgo biká' ngonyáá; la'íí ni'godzán biká' na'iltseedíí naltseedgo biká' ngonyáá.

¹⁹ Áidí' yaaká'yú k̄ih biyi' Bik'ehgo'ihí'nañ daach'okaąhíí ch'í'ótąą lěk'e, áígee Bik'ehgo'ihí'nañ nohwá yengon'áni biká' dahgoz'aaníí biyi' si'áni hit'į lěk'e: áidá' hada'didla', kozhii dits'ag, idi'n̄ii, ni' nagohi'naa la'íí nlóí yat'éégo náltąą.

12

¹ Nt'éshį ígozigo at'éhi yaaká'yú ch'í'nah silį; isdzán ya'ái bik'esilaago, t'égona'áihíí yiká' sizįgo, ts'įsqósé nakits'ádahi bitsits'inyú názt'į' alzaa lěk'e:

² Án hiltsaą, k'azhą ilchihíí bighą n̄niihgo natídindli'.

³ Nt'éshį ígozigo at'éhi yaaká'yú ch'í'nah nánásdłį; t'įshcho lich'į, gots'idi bitsits'inhi, gonenán iyeshdeehi, gots'idi nant'án bich'ah bik'edaadez'ąągo.

⁴ Yááyú ts'įsqósé tááyú ilk'é'n̄ilgo dała'ágohíí ni'zhį' bitsee yee nayilkáad: t'įshchohíí isdzán k'azhą ilchihíí binásgee hizį', mé'híí gozłįyúgo hishąą nzįgo.

⁵ Isdzánhíí ishkiini yishchį lěk'e, án bésh dahyotłįgo n̄nee binant'a' dała'áhíí il'anigo naznilihi yá nant'aa hileehi: áidá' ishkiinhíí Bik'ehgo'ihí'nañ hik'e biká'dahsdáhi yiká'dí' nant'aahíí dagoshch'į' bich'į' hadag bił ogoyáá.

⁶ Isdzánhíí da'igolįyú Bik'ehgo'ihí'nañ nt'éégo bá ágólaayú ot'ag lěk'e, ákú dała'á doo náhóltagyú iká'yú naki gonenadín iká'yú gostądin iskaąyú bá di'né' doleelgo.

⁷ Yaaká'yú hagonłkaad lěk'e: Míkael hik'e binadaal'a'á t'ąązhį' t'įshcho yil nadaagonłkaad; t'įshcho hik'e binadaal'a'á t'ąązhį' nanágonłkaad,

⁸ Áidá' baa daagoneznaa lěk'e; áidí' yaaká'yú doo hayú bá nágost'ąą da.

⁹ Áidí' t'įshcho gódah ch'ílt'e', doo ánídá' t'įsh n'íí, Ch'iidn nant'án, da'ái Satan holzéhi, ni'godzán biká'zhį' nalgo', binadaal'a'á biłgo gódah ch'élkaad.

¹⁰ Yaaká'yú ádįid kozhiihíí disiits'ąą gáníigo, K'adíí Bik'ehgo'ihí'nañ bits'ą'dí' hasdách'igháhíí, konawod golíníí, hik'e Bik'ehgo'ihí'nañ daahohiikaąhñ, la'íí biChrist yenant'aagohíí bengonyáá: hadín nohwik'isyú yaa dahdaago'a' n'íí gódah ch'ílt'e'go, Bik'ehgo'ihí'nañ bináál dawa jį, dawa t'é' yaa dahgoz'ąą n'íí.

¹¹ Dibehį biZhaazhé n̄l̄ni bidikíí hik'e Bik'ehgo'ihí'nañ yaa nadaagoln̄íí bee yitis daasilį; Bik'ehgo'ihí'nañ yá datsaah ndi bi'ihí'na' doo yaa bił goyéé da ni'.

¹² Áík'ehgo yaaká'yúhíí hik'e biyi' yuné' daagonoh̄iiníí nohwil daagozhóq le'. Ni'godzán hik'e túnteel nohwá góyéé le'! Ch'iidn nant'án dážhó hashkeego nohwich'į' nkenyáá, da'anahzhį' nágodzii yígólshíí bighą.

13 Áídí' t'íishchohí' ni'gospdzán biká'zhì' gódah ch'ílt'e' yígoksjídá' isdzán ishkiin yishchi-iní' yíl nádndeeh.

14 Áídá' isdzánhí' itsaacho bit'á' k'ehgo bit'á' naki baa hi'níl, t'íishcho bits'á' da'igolí'iyú nádíníh doleelgo, akú dét'íhézhi' áídí' yúwehyú da'anahzhì', áídí' yúwehyú da'ihí'zhì' bá di'né' doleelgo.

15 T'íishchohí' bizé'dí' tú yat'éégo ha'ijool isdzán biké', tú yat'éégo idezjoolí' k'ehgo, isdzán bíl ch'ígono'éeł nzhí' bighá.

16 Da'ágát'éé ndi ni'gospdzán isdzánhí' yich'ozni'go bizé' ílts'á' ágólaago tú t'íishcho bizé'dí' ha'ijool n'í' ałoyíłnág.

17 Áídí' t'íishcho n'í' isdzán bich'í' bágóchjídgo bichágháshé ła'ihí' yich'í' nágodíłkaadyú óyáá, hadí' Bik'ehgo'ihí'nañ yegos'aaní' daayotá'hí' hik'e Jesus yaa yádaaktí'hí'.

13

1 Áídí' tábaayú sái biyi' hizì'go, nt'éshì' bégodzidi túnteel biyi'dí' hagaalgo híłtsaa, bitsits'in gots'idnhi, biyeshdeehí' gonenánihi, biyeshdeehí' biká'gee nant'án bich'ah bik'edaadez'aa, áídí' daabitsits'in Bik'ehgo'ihí'nañ doo daidnłsì dahí' bizhi' dahnagoz'aa.

2 Nt'éshì' bégodzidi híłtsaa'í' gidicho biká' daats'idíłhí'í, leopard holzéhi, ga'anolini, bikeehí' shash bikee ga'at'éhi, bizé'í' ndóicho bizé' ga'at'éhi: t'íishchohí' dabí' binawod n'í', nant'án biká'dahsdáhi yiká' dahsdaa n'í', ła'í' dahot'éhé yebik'eh n'í' baa yidin'áá.

3 Dała'á bitsits'iní' bíní'dolnìh datsaah ngolnì' n'í' násdzí'go híłtsaa: ni'gospdzán biká' nneehí' dawa nt'éshì' bégodzidihí' bíl díyadaagot'eego yiké' onalsáá.

4 Nnee t'íishcho daayokaąh, binawod n'í' nt'éshì' bégodzidi yaa din'áni: ła'í' nnee nt'éshì' bégodzidi daayokaąh gádaaniigo, Hadínshá' nt'éshì' bégodzidi ga'at'éé? Hadínshá' yíl nagonłkaadgo yínel'aa?

5 Nt'éshì' bégodzidi bizé'dí' yati' ye'idíłkaąhí', ła'í' Bik'ehgo'ihí'nañ nchọ'go yaa yałti'go baa godet'aa; ła'í' dizdin naki dahitaayú nant'aago aldo' baa godet'aa.

6 Áík'ehgo hadzii, Bik'ehgo'ihí'nañ yich'í' nchọ'go hadziiigo, bizhi'í' nchọ'go yaa yałti'go, hik'e kìh biyi' daach'okaąhí' ła'í' yaaká'yú daagolíní' aldo' nchọ'go yaa yałti'go hadzii nkegonyaa.

7 Áídí' nnee Bik'ehgo'ihí'nañ báhadaadeszaahí' yich'í' nagonłkaadí' bitisgo hileehgo aldo' baa godet'aa: ła'í' nnee íłtah at'éégo hadaazt'í'í, íłtah at'éégo yádaaktí'í, nnee binant'a' dała'áhí' íł'aniyú naznìlí' yá nant'a' hileehgo baa godet'aa.

8 Dawa ni'gospdzán biká' daagolíní' dała'á daantí'gee, ni'gospdzán nnit'aadá' dibelí' bizhaazhé nłni zesdiiní' binaltsoos be'ihí'náhi doo hak'e bizhi' bá ágolzaa dahí' daayokaąh doleel.

9 Dahadín bijeyi' golíní' íyésts'aa le'.

10 Dahadín yisná áyil'ini' isná ábididolnì' doleel: dahadín bésh yee izilhiiní' bésh bee bidizodeel. Áí bighá nnee Bik'ehgo'ihí'nañ báhadaadeszaahí' nyee ndi dahíłdoh le', ła'í' da'odłaa le'.

11 Áídí' ni'gospdzán biyi'dí' nt'éshì' bégodzidi ła'ihí' hananádzaago híłtsaa; dibelí' bizhaazhé biyeshdeehí' k'ehgo biyeshdee naki golíni, t'íishcho k'ehgo yałti'hi.

12 Dantsé nt'éshì' bégodzidi dá bínáál yee nant'aa n'í' yee naná'idziid, ła'í' ni'gospdzán hik'e ni'gospdzán biká' daagolíní' nt'éshì' bégodzidi bíní'dolnìh datsaah ngolnì' n'í' nádzihi' daayokaąhgo ábi'dilzaa.

13 Ígoziso be'ígózini ánáyol'íł, nnee bínáál yaaká'dí' kọ' gódah ch'ínáltọ'go áł'í, ni'gospdzán biká'zhì'.

14 Dantsé nt'éshì' bégodzidi bínáál godiyìhgo ánáyol'íł'í baa godet'aa n'í' bee ni'gospdzán biká' daagolíní' ch'a'oyiníł gáyilniigo, Nt'éshì' bégodzidi bésh bee bíní'dolnìh ndi t'ah hínaahí' be'ilzaago ádaahle'.

15 Áí be'ilzaahíí náhi'naadí' yakti'go áiléhgo baa godet'ąą, ła'íí be'ilzaahíí doo daayokaąą dahíí nabi'ditseedgo áldó' baa godet'ąą.

16 Nńee dawa, doo ízisgo ádaat'ee dahíí hik'e ízisgo ádaat'eehíí, hádaaldzilíí hik'e tédaat'iyéhíí, doo isná daanlii dahíí hik'e isná daanliiníí, bigan dihe'nazhińéégo dagohíí bitá'yú bídaadinidligo áile':

17 Doo hadín baa na'ńiihgo dagohíí na'ńiihgo bá goz'ąą da, nńee bídaadinidlidíí zhá, dagohíí nt'éshj bégodzidi bizhi' dagohíí bizhi' behotagíí biká' dahgoz'aaníí.

18 Díńko goch'iyááyúgo zhá bígoch'iksiih. Hadín yígółsiníí, nt'éshj bégodzidi behotagíí yółtag le': nńee behotagi at'éeé, behotagíí gostádn gonenadín iká'yú gostádn gostán.

14

1 Áídá' dé'iidgo dibelji biZhaazhé nłni dził Sion holzéhi yiká' dahszjigo hiłtsąą, dała'a gonenadín doo náhółtagyú áídí' iká'yú dizdin dji' doo náhółtagyú yił nadaazji, dibelji biZhaazhé nłni biTaa bizhi'íí daabitá'gee dahnagoz'ąągo.

2 Yaaká'dí' kozhiihíí disiits'ąą, tú naljihi k'ehgo, ádjid idi'ńiihíí k'ehgo: nńee tsibe'idot'ále yee da'do'aakíí áhiłts'ago disiits'ąą:

3 Nant'an biká'dahsdáhi, dji' nt'éshj daahinaahíí hik'e nńee bádaayányúhíí bádijgee nadaazjigo sj áníidéhi daido'aak: gonenadín doo náhółtagyú áídí' iká'yú dizdin dji' doo náhółtagyú ni'goszán biká' nńee bitahdí' hanáhaz'ńilíí zhá áí sji' yigo'aah.

4 Díńko doo isdzané nant'i'go yił naskai da: doo nt'é bee baa dahdaagost'ąą da. Áí dibelji biZhaazhé nłni dáhayú anádaayú yiké' anákaihíí ádaat'ee. Áí nńee bitahdí' hanáhaz'ńil, Bik'ehgo'ihí'nań hik'e dibelji biZhaazhé nłni bá ntsé nest'ąąhíí k'ehgo hanáhaz'ńil.

5 Doo nadaach'aago yádaakti' da: Bik'ehgo'ihí'nań nant'aago dahsdaahíí bádijgee nadaazjigo doo hayú baa dahdaagost'áni da.

6 Ła' Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'a yá'łńi' ts'i'nan oniihgo naahiltsąą, nńee ni'goszán yiká' daagolíníí yati' baa gozhóni doo ngonel'ąą dahíí yee yił nagolńi'go, nńee binant'a' dała'áhíí ił'anigo nazńilíí, nńee iłtah at'éeégo hadaazt'i'íí, nńee iłtah at'éeégo yádaakti'íí, ła'íí nńee daanliiníí yił nagolńi'go,

7 Ádjid yich'i' gáníí, Bik'ehgo'ihí'nań daadinołsigo ba'ihédaanohsj, aayakti'gee biká' ngonyaahíí bighą: yáá hik'e ni'goszán ła'íí túnteel hik'e tú hadaazliiníí dawa áyíılaahń daahohkąą.

8 Ła' Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'a iké' ná'oniih gáníígo, Bábylon, ízisgo kįh gozńilíí, nágo', nágo', áí nant'i' na'idaahíí hách'it'jigo ákoléhi, nńee iłtah at'éeégo hadaazt'i'íí daayidłąągo áyíılaahíí bighą.

9 Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'a taadngee iké' ná'oniihgo adjid gáníí, Dahadínta nt'éshj bégodzidi, dagohíí be'ilzaahíí yokaąhíí, áí bibe'idinidlidé bitá' dagohíí biganyú bee ídinidlidíí,

10 Bik'ehgo'ihí'nań bits'ą'dí'go koniidaagodilńe'íí, doo nt'é bił nadisdziidgo bihashke'íí idee biyi' yaa hidziidíí yidodlił; Bik'ehgo'ihí'nań binadaal'a'a dilzini hik'e dibelji biZhaazhé nłni bińáál kq' hik'e tséłkq'i bee dázhq biniigodidolńil.

11 Biniidaagodilńe'íí bits'ą'dí' lidíí hadag odihinéh, doo ngonel'ąą dayú dahazhi': doo hadaayoł da, jji'gee, t'é'gee ndi, díí nt'éshj bégodzidi hik'e be'ilzaahi daayokaąhíí, hadín áí bizhi'íí bee bídinidlidíí.

12 Díńko nńee Bik'ehgo'ihí'nań báhadaadeszaahíí nyee ndi dahńldqhgo bígózi: áí Bik'ehgo'ihí'nań yengon'ááníí daayotą'íí, ła'íí Jesus daayodlaaníí ádaat'ee.

13 Áídí' kozhii yaaká'dí' gáshilńiigo disiits'ąą, Díí ágóle', Kodí' godezt'i'go nohweBik'ehń daayodłąągo nanezna'íí biyaa gozhqó doleel: Da'anii biyaa gozhqó doleel, ńii, Holy Spirit, doo nanádaadziid dago hádaayoł; ánádaat'jil n'íí biké' bił ogoyáá.

14 Áídí' dé'jǵdgo yaak'os ligai hiłtsaa, yaak'os yiká' dahsdaahí nnee ga'ánolini, nant'an bich'ah, óodo be'alzaahi, bik'edn'aa, ła'íi t'oh bená'iltshé deníni dahyotjǵgo.

15 Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á ła'i da'ch'okaqah goz'aadı' ch'ínyáá, yaak'os yiká' dahsdaahn ádjǵd yich'ǵ' dilwosh gánǵigo, Nibená'iltshé bee ni'igéesh: ná'igeeshíi ilk'idá' biká' ngonyáá; ni'godzán biká' nest'a'íi ilk'idá' daanest'aa.

16 Áík'ehgo yaak'os yiká' dahsdaahn bibená'iltshí yee ideshthzgho ni'godzán yiká' aqł ná'igizh.

17 Áídí' ła' Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á yaaká'yú da'ch'okaqah goz'aadı' ch'ínánádzaa, bí ǵldó' t'oh bená'iltshé deníni dahyotjǵ.

18 Áídí' ła' Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á be'okaqahi biká' dahnási'niki goz'aadı' ch'ínánádzaa, án kǵ' yebik'ehíi; án t'oh bená'iltshé deníni dahyotjǵíi yich'ǵ' ádjǵd gánǵiid, Nibená'iltshé deníni bee ni'igéesh, ni'godzán biká' dahts'aa nanesdizíi bits'á'dí' dahts'aahíi nahǵgéesh, bidahts'aa daanest'aahíi bigha.

19 Áík'ehgo Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á bibená'iltshé yee ideshthzgho ni'godzán biká' dahts'aahíi nayiheshgizhdí' ǵenáyihezlaago dahts'aa hahigeeesi gochaa'i goz'aq yune' oyihiskaad, Bik'ehgo'ihí'nań bihashke' bengonyáágo ágodoníi.

20 Kǵh gozníi da'anahyú dahts'aa hahigees goz'aqgee dahts'aa biká' nakai, ái bits'á'dí' díł halǵí, ǵjǵ biza'áh nel'aaníi ga'áhosahgo díł nel'aq, nanigohíi dała'á doo náhóltagyú áídí' iká'yú gostán gonenadín furlongs ga'áhosahgo nehenkáá.

15

1 Áídá' be'ígóziníi, dázhǵ ízisgo at'éhi, koł díyadaagot'éhi, yaaká'yú naahıtsaa, Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á gosts'idihi, góyéego nagowaahíi gosts'idyú at'éhi, da'iké'yúhi; Bik'ehgo'ihí'nań bihashke'íi bee nnágódáhi dahdaayokaal.

2 Áídí' dolyiini náhenkááníi kǵ' bíł nadisdziidi ga'ánolǵhgo hiłtsaa: nt'éshǵ bégodzidi hik'e be'ilzaahíi ła'íi bizhi'íi be'isdzohíi ła'íi behotagíi yaa daagonesnaahíi Bik'ehgo'ihí'nań bibe'idot'ále dahdaayotjǵgo dolyiini náhenkááníi yiká'yú nadaazǵi.

3 Bik'ehgo'ihí'nań yána'iziidi n'íi, Moses holzéhi, hik'e dibelǵi biZhaazhé nłini biyini daido'áál, gádaanǵigo, Bik'ehgo'ihí'nań nohweBik'ehń, Dák'a'ánt'éhi, ánánt'ǵǵíi ízisgo at'éé; nnee ná hadaadeszaahíi bá Nant'ááhíi, gosín'aaníi da'áigee hik'e da'anǵi.

4 Hadínshǵ' doo nidńǵi da, nohweBik'ehń, hadínshǵ' nizhi' doo ya'ihénzǵi da? Ni zhǵ dílzini nłǵi: nnee iltah at'éégo hadaazt'i'íi dawa nich'ǵ' níkáhgo daanokaqah dolee; nnee hagot'éégo bá ngon'aq n'íi bee ínlaahíi bigha.

5 Díi bikédí'go dé'jǵdgo, yaaká'yú gowa golgai Bik'ehgo'ihí'nań koł nłǵigo bee bígoch'ılsiníi biyi' yune' da'ch'okaqah goz'aaníi ıłts'á' adzaa:

6 Ái biyi'dí' Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á gosts'idihi góyéego nagowaahíi yıł hikai, nak'a'ǵigai nzhǵogo bik'etádnláádíi bik'enda'izlaago, ła'íi bitilyú óodo bizisgo binast'i'.

7 Áídí' nt'éshǵ daahınaahíi díi' dała'á Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á gosts'idihi, gosts'idn idee óodo be'alzaahi bitaadaasnil, ái ideehíi Bik'ehgo'ihí'nań doo ngonel'aq dayú dahazhǵ' hınaahíi bihashke' halk'ıłhi.

8 Da'ch'okaqah goz'aaníi Bik'ehgo'ihí'nań bits'á'idindláádíi hik'e binawodíi bits'á'dí' kidi bee hadezbǵh; nnee doo ła' ha'agháhgo yinel'aq da, gosts'idn góyéego benagowaahíi Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á gosts'idi yıł hikai n'íi aqł yeda'iláago zhǵ.

16

1 Áídí' kǵh biyi' da'ch'okaqahíi biyi'dí' kozhıhíi dilwoshgo disiits'áq, Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á gáyıłǵigo, Ti'i, idee gosts'idi Bik'ehgo'ihí'nań bihashke' halk'ıli biyi' siziidíi ni'godzán biká'zhǵ' yadaahohkaah.

² Áík'ehgo Bik'ehgo'ihinañ binal'a'á dantséhihíí bi'idee biyi' siziidíí ni'gosdzán biká'zhí' yayiziidíí dábiłgo dahadín nt'éshí bégodzidi bee bídinidlidíí hik'e be'ilzaahíí daayokaąhíí lóód nchọ'i dážhó nñihi biká'zhí' ádaadzaa.

³ Bik'ehgo'ihinañ binal'a'á nakidngeehíí bi'idee biyi' siziidíí túnteel biká'zhí' yayiziidíí dábiłgo nñee daztsaąhíí bidil ga'anolıhgo siljí: áídí' túnteel biyi'yú daagoljí n'íí dawa nanezna'.

⁴ Bik'ehgo'ihinañ binal'a'á taadngeehíí bi'idee biyi' siziidíí tú daanlíníí hik'e tú hádaazliiníí biká'zhí' yayiziidíí dábiłgo dil daasiljí.

⁵ Bik'ehgo'ihinañ binal'a'á tú yebik'ehi gáníigo disiiits'áá, Da'áígee ánt'éé, Bik'ehgo'ihinañ, nłini, nłí n'íí, nłí doleełí, áí k'ehgo bá ngón'áąhíí bigha.

⁶ Nñee ná hadaadeszaahíí la'íí binkááyú na'iziidi n'íí nadaaztseedgo bidil da'dezjool, áí bigha dil daahidlaągo ánádaasírdlaa; da'ái bich'í' goldoh ni'.

⁷ Áídí' la'íí, be'okaąhi biká' dahnási'niki biyi'dí' dilwoshgo, gáníigo nádisiits'áá, Da'anii gánñii, Bik'ehgo'ihinañ nohweBik'ehń, Dák'a'ánt'éhi, kándaago'áahíí da'anii, da'áígee at'éé.

⁸ Bik'ehgo'ihinañ binal'a'á díidngeehíí bi'idee biyi' siziidíí ya'ái biká'zhí' yayiziidgo dábiłgo, nñee kọ' bee daadidlidgo baa godet'aa.

⁹ Kọ' dážhó sidogi bee nñee daanlid lẹk'e, Bik'ehgo'ihinañ, díí góyéégo nagowaahíí yebik'ehíí, bizhi'íí nchọ'go ádaayihñii: áídí' daabinchọ'íí doo yits'á'zhí' ánádaasdzaa da, la'íí Bik'ehgo'ihinañ doo daidnksj da.

¹⁰ Bik'ehgo'ihinañ binal'a'á ashdladngeehíí bi'idee biyi' siziidíí nt'éshí bégodzidi biká'dahsdáhi yiká'dí' nant'aahíí biká'zhí' yayiziidíí dábiłgo yebik'ehíí dawa dilhił siljí; nñee dážhó nñihíí bigha bizaa daayi'aał,

¹¹ Łóód hik'e bil nada'dini'híí bigha Bik'ehgo'ihinañ yaaká'yú gólíníí nchọ'go ádaayihñii: la'íí nchọ'go ánádaat'ijłí doo yits'á'zhí' ánádaasdzaa da.

¹² Bik'ehgo'ihinañ binal'a'á gostadngeehíí bi'idee biyi' siziidíí tú ląągo nłíníí, Euphrátes holzéhi, biká'zhí' yayiziidíí dábiłgo náhisga, ya'ái hanadáhdí'go nant'an daanliiníí bá ilch'í'golne'go.

¹³ Áídí' t'íishcho bizé'dí', nt'éshí bégodzidi bizé'dí', la'íí Bik'ehgo'ihinañ binkááyú na'iziidi ádil'ini bizé'dí' taagi spirits nchọ'i túshtłohé ga'anolini hahikáhgo hiłtsaą.

¹⁴ Áí spirits-híí ch'iidn daanlij, godiyihgo ánáyol'ijł, áí ni'gosdzán dágoz'aa nt'éégo ízisgo nant'an daanliiníí yich'í' okaigo dawa íla'ánáidle'go, Bik'ehgo'ihinañ Dák'a'at'éhihíí ízisgo na'diziidíí bijjí nadaagondíłkaadgo.

¹⁵ In'ijhíí k'ehgo nánsháh. Hadín déz'iiníí, bidiyáge gólíigo, doo dáfichiigo hidołtseeł dahíí bigha, án biyaa gozhóq doleeł.

¹⁶ Hebrew biyati'íí k'ehgo Armagéddon golzeegee íla'áyílaa.

¹⁷ Bik'ehgo'ihinañ binal'a'á gosts'idngeehíí bi'idee biyi' siziidíí ts'idag náidezníí dábiłgo yaaká'yú kih biyi' da'ch'okaąhdí' nant'an biká'dahsdáhi bits'á'dí' kozhii ádíidgo gánñiid, Aął begolzaa.

¹⁸ Áí dábiłgo kozhii adijđ áilts'ag, idi'nii, hada'didla'; ni' yat'éégo nagohi'naa, nñee ni'gosdzán biká'gee daagoljígo godeyaadí' yushdí' godezt'igo ni' yat'éégo godiis'naa k'ehgo at'éégo doo hwaa ágone'i da.

¹⁹ Ízisgo kih gozníí taagiyú ilk'é'nil, áídí' nñee iltah at'éégo hadaazt'íí bikih nagoznilií nadaagozgo': ízisgo kih gozníí Bábylon holzéhi, Bik'ehgo'ihinañ yínálniiigo idee yat'éégo bihashke'íí halk'iki biyi'dí' aął yidlaągo áyílaa.

²⁰ Ni' táyi' dahnagozníí dawa hayúshí ch'adaagoyáá, la'íí dziłí doo la' hit'ij da siljí.

²¹ Áídí' hilóí dážhó nchaahi, dał'a'á gonenadín dahdidleegohíí, yaaká'dí' nñee biká' náłtáq: hilóí náłtáq nagontł'og dážhó bégodzidihíí bigha nñee Bik'ehgo'ihinañ nchọ'go ádaayihñii lẹk'e.

17

¹ Bik'ehgo'ihinaan binal'a'á gots'idi, idee gots'idi dahdaayonikíi da'á shich'í' nyáágo gáshilnñiid, Yushdé' kú nñáh; bizhaan ízigo nant'í' nagháhi, tú l'áágo ítah at'éeyú nazkaaníi yiká' dahsdaahíi, baa yá'iti'íi nił ch'í'nah ashle';

² Án ni'gospdzán biká' nnee bánadaant'aahíi yil nant'í' nadaaskaihi, nant'í' na'idaahíi hách'it'iinií bich'í' ch'idlaahíi bee bił nádaagodizyis.

³ Bik'ehgo'ihinaan binal'a'áhíi, Holy Spirit shiká'zhí' adzaago, da'igolíiyú oshilíi; áígee isdzán hiłtsaa, nt'éshí bégodzidi dázhó lichí'i yiká' dahsdaago, Bik'ehgo'ihinaan ádaadil'iinií dahot'ehé biká' dá bizhi' zháhi dahnagoz'áni, bitsits'in gots'idihidá' biyeshdee gonenáni.

⁴ Isdzánhíi lichii dot'izhi hik'e dázhó lichii bik'esilaa, óodo hik'e tséé dénzhónéhi la'íi dilkoohé baa dahnaznil, la'íi óodo ideehíi, ncho'i hik'e nant'í' na'idaahi ncho'i dawa yee halk'ilgo, dahyokaal:

⁵ Bizhi'hi bitá'gee dahgoz'aa, NT'ÉSHÍ DOO BÍGÓZINÍI, BÁBYLON ÍZISGO AT'ÉHI, NANT'Í' NAKAIHÍI HIK'E NI'GOSDZÁN BIKÁ' NCHQ'GO ÁGOT'EEHÍI BĀĀ NLÍNI.

⁶ Nnee Bik'ehgo'ihinaan báhadaadeszaahi daabidihíi, hik'e ínashood Jesus bigha nabi'distseedi daabidihíi bee isdzán bił nágodizyisgo hiłtsaa: hiłtsaadá' dázhó shil díyagodzaa.

⁷ Bik'ehgo'ihinaan binal'a'á gáshilnñiid, Hant'é bigha nił díyagodzaa? Díi doo bígózí dahíi isdzán, la'íi nt'éshí bégodzidi dahbogheehíi bitsits'in gots'idi la'íi biyeshdee gonenanhi, baa nił nagoshni'.

⁸ Ái nt'éshí bégodzidi hinłtsaa n'íi, nlii n'íi, k'adíi da'adíhi: o'i'án doo ni'i'ánhi dadí' hagháhi, da'ilíi hileehzhí': ni'gospdzán biká' daagolíinií, ni'gospdzán nni't'aadá' naltsoos be'ihinaahi biká' daabizhi' doo hak'i dahnagoz'aa dahíi, nt'éshí bégodzidi daayiltsaaago yaa bił díyadaagot'ee doo, ái nlii n'íi, k'adíi da'adíhi, ndi nanadáhi.

⁹ Goyáanii bee natsekeesú díi bił ígozih. Bitsits'in gots'idihíi dziłgots'idi ádaat'ee, ái isdzán yiká' dahsdáhi.

¹⁰ La'íi ízigo nadaant'aahíi gots'idi ádaat'ee: ashdla'ihíi nandee, da'á t'ah nant'aa, la'íi doo hwaa higháh da; án nyáágo dé't'ihézhí' nant'aa doo.

¹¹ Nt'éshí bégodzidi nlii n'íi, k'adíi da'adíhi, tsebídngée nant'aahíi át'éé, ndihíi gots'idi itah nlíni. da'ilíi hileeh yune' diyaa.

¹² La'íi biyeshdee gonenáni hinłtsaaníi, ízigo nant'an ádaat'ee, ndi doo hwahá nant'an daaleeh da; áidá' da'á ledihikeezhí' nt'éshí bégodzidi yil nant'aago baa daagodest'aa.

¹³ Daabiini'íi da'á nádleehgo daabinawodíi hik'e yedaabik'ehíi nt'éshí bégodzidi yaa daayiné' doleel.

¹⁴ Ái dibelíi biZhaazhé nlíni yil nadaagodíikaad, ndihíi dibelíi biZhaazhé nlínihií bitis hileeh: án nant'an daanliinií yeBik'ehí, ízigo nant'an daanliinií biNant'a': án yil nakaihií daabi'dokéed, habi'do'nil, nt'éégo yiké' nakai.

¹⁵ Bik'ehgo'ihinaan binal'a'á gánáshildo'niid, Tú ítah at'éégo nazkaahi hinłtsaahíi, bizhaan biká' dahsdaahíi, ái túhíi nnee ítah at'éégo hadaazt'i'íi, nnee láni, nnee binant'a' da'ááhíi il'aníyú naznilíi, la'íi nnee ítah at'éégo yadaakti'íi ádaat'ee.

¹⁶ Nt'éshí bégodzidi biyeshdee gonenanhi hinłtsaahíi, ái bizhaaníi yik'edaanníi doo, yó'odaayilt'e'go dálichiiigo ádaile', bitsi'íi daayiyaa la'íi kq' bee daayidilid doo.

¹⁷ Bik'ehgo'ihinaan hát'íinií da'adaane'go bijíi yune' hádaat'íigo áyíílaa, daabiini'íi da'á ánádáidle'go, yedaabik'ehíi nt'éshí bégodzidi yaa daidi'aahgo, Bik'ehgo'ihinaan biyati'íi dá begolzaazhí'.

¹⁸ Isdzán hinłtsaaníi ízigo kih goznili at'éé, ái ni'gospdzán biká' ízigo nadaant'aahíi yá nant'áhi at'éé.

18

1 Díí bikédí'go Bik'ehgo'ihinań binal'a'á la'i yaaká'dí'hayaa higaal'go hiltsaą, dážhó binawod golínihi; bits'á'idindláadíí bee ni'godzán biká' got'íi silíi.

2 Ádíí dilwoshgo gáníí, Bábylon, dážhó ízisgo at'éé n'íí nágo', nágo', áígee ch'iidn daagol'íi silíi, spirits daanchó'i dawa áígee ndaagozle', dló' daanchó'i hik'e dló' bik'e daach'isch'íi'íí áígee ndaagozle' áldó'.

3 Bizhaan biwine bich'í' nant'í' na'idah há'it'íihíí bee nnee iltah at'éégo hadaazt'íi'íí bíł nádaagodizyis, nnee ízisgo nadaant'aahíí bizhaaníí yíl nant'í' nadaaskai, la'íí ni'godzán biká' nnee dawahá baa nada'iníihíí bizhaan dážhó háłdzilíí bits'á'dí' hádaaldzil daasilíi.

4 Áídí' la' yaaká'dí'go kozhii nádisiits'áá gáníigo, Shik'íiyú, bizhaan bits'á' nohkáh, dahyúgohíí nohwíí áldó' binchó'íí be'ádaanoht'ee, la'íí bich'í' góyéégo nagowaahíí nohwíí áldó' itah doo.

5 Binchó'íí yaaká'yú nel'aągo yaa hi'aa, Bik'ehgo'ihinań án binchó'íí yénálnii.

6 Hago ánát'íidíí k'ehgo bíí áldó' ágánadaahdle', hago ánát'íidíí da'ágánáhołąągo nakidn bich'í' nanáda'ohniik: idee biyi' ha'desb'íihíí da'ágánáhołąągo nakidn bá hanáda'dołb'ih.

7 Ída'odlíigo dawahá yee bíł gonedlíihíí k'ehgo da'ágánáhołąągo koniigodilne' hik'e chaal na'idaahíí baa daadohné': bijíi yune' gáidí'nnii, Shíí ízisgo isdzán nant'áhi dahs-daahíí nshlíi, doo itsaa nshlíi da, chaal na'idaahíí áshqod bee shaa godogaal'go.

8 Áí bighá dála' jiiigo iltah at'éégo góyéégo nagowaahíí bee baa godogaal, da'itsaahíí, chaal na'idaahíí, la'íí shiná' góyéhi; kó' bee bidi'dodlik: Bik'ehgo'ihinań nohweBik'ehń baa yak'tí'íí ízisgo at'ééhíí bighá.

9 Ni'godzán biká' ízisgo nadaant'aahíí yíl nant'í' naskai n'íí, hik'e yíl bíł daagonedlíi n'íí, dilidíí bits'á'dí' hídíí daayo'íidá' baa daachag doo, la'íí natídaadindlí'go daachag doo.

10 Biniigodolne'íí yédaaldzidgo anahdí' nadaazíi doo, gádaaniigo, Doo gozhóq da, doo gozhóq da, ízisgo k'ih goznil n'íí, Bábylon, dák'a'at'éé n'íí! Dála'á ledihikeezíí biyi' naa yá'iti'íí ik'idá' bengonyáá.

11 Ni'godzán biká' nnee dawahá baa nada'iníihíí baa daachag doo, la'íí chaal nakai doo; nnee doo la' baa naná'ikniih dahíí bighá:

12 Óodo, béshkigai, tséé ílíni, dilkqohé, nak'a'ligai nt'éhi, lichii dot'izhi, masgágo, dážhó lichii'íí, tsí iltah at'éhi ik'á daagolchiníí, bich'ih yee da'dilo'íí biwoo' ivory holzéhi be'ádaaszaahíí, tsí lán ílíni be'ádaaszaahíí, bésh, brass holzéhi, hik'e iron holzéhi, la'íí tséé marble holzéhi be'ádaaszaahíí,

13 Cinnamon holzéhi, k'ikagolchini, ch'il bik'ah lán ílíni, jeeh didlidgo k'ikagolchini, wine, ik'ah, ik'áan nt'éhi, t'oh naghái, magashi, dibel'íi, híi, tsinagháhi bijád nakihí, daabi'des'náhi, la'íí nnee daanliiníí.

14 La'íí nest'a' dážhó hánt'íi n'íí nits'á'zhí' bengonyáá, la'íí dážhó itisgo nt'ééhíí hik'e bee ízisgo ánt'ééhíí nits'á' da'ilíí silíi, dahazhí' doo nahinłtséhgo da.

15 Nnee áí baa nada'iníihíí isdzánhíí bits'á'dí' hádaaldzil daasiliiníí, isdzánhíí biniigodilne'íí yédaaldzidgo, daachago natídaadindlí'go da'anahyú nadaazíi doo,

16 Gádaaniigo, Doo gozhóq da, doo gozhóq da, ízisgo k'ih goznil n'íí, nak'a'ligai dážhó nt'éhi, hik'e dot'izhgo lichii'íí, la'íí dážhó lichii'íí bee bik'e'izlaa ni', óodo, la'íí tséé ílíni, la'íí dilkqohé bee bik'esinil ni'.

17 Dawahá bee há'ıldzil n'íí dála'á ledihikeezhí' doo nt'é da silíi laą. Tsina'eehí yiká' nadaant'aahíí, dawa bíł nada'i'eehíí, nada'il'eehíí, la'íí dahayú nada'il'eelyú baa nada'iníih la'íí nada'ikniihíí da'anahyú nadaazíi.

18 Dilidíí bits'á'dí' hídíí daayo'íigo nádaadidilghaazhgo gádaanii, Díí ízisgo k'ih goznilíí doo la' ga'at'éé da ni'!

19 Daachago natídaadindlí'go bitsits'in biká'zhí' leezh daiłke' gádaaniigo, Doo gozhóq da, doo gozhóq da, ízisgo k'ih goznil n'íí, yee hádaaldzili bitsina'eehíí daagolíníí yee hádaaldzil n'íí! Dála'á ledihikeezhí' doo nt'é da silíi.

20 Yaaká'yú daagonohłini, nadaal'a'á dilzini daanohłini, ła'íi Bik'ehgo'ihinań no-hwinkááyú nada'iziidi, nohwıl daagozhóq le'; Bik'ehgo'ihinań ízisgo kįh goznıl n'íi nohwíi nohwięhą t'áazhı' bich'ı' nanáhesnıl.

21 Bik'ehgo'ihinań binal'a'á ízisgo at'éhi tséé be'ik'áhé ga'at'éhi nchaahi náidn'aago túnteel yiyi' oyılne' gánıigo, Da'ágát'éégo ízisgo kįh goznıli, Bábylon holzéhi, ts'ıltaągo doo hagee nát'ıı da doleel.

22 Tsıbe'idot'áté yee da'do'aakıi, bee dot'áté yıdaagołsinıi, tsısól yee da'do'aakıi, hik'e béshdilwoshé yee da'do'aakıi dawa niyi'yú doo hagee naadiits'ıh da doleel; nnee dawahá áiléhi, hagog'éégo áiléhi daanliinıi, nitahyú doo hagee nát'ıı da doleel; nitahyú tséé ik'aago áhiłts'agıi doo hagee naadits'ag da doleel;

23 Nitahyú ik'ah kọ'ıi bits'ą'idindıinıi da'ádįh doleel; nnee niinéhıi hik'e isdzán niinéhıi bizhii doo hagee naadiits'ıh da doleel; nnee nitahyú baa na'inıihıi ízisgo nandee ni', ni'godzán biká'; nitahyú iyónzinıi nnee ıltaah at'éégo hadaazt'i'ıi dawa ch'a'ónıl ni'.

24 Bik'ehgo'ihinań binkááyú nada'iziidi n'ıi bidıl, nnee Bik'ehgo'ihinań bá hadaadeszaa n'ıi bidıl, ła'ıi nnee ni'godzán biká' nadaastseedıi dawa bidıl ízisgo kįh goznılii bitahyú hit'ıı.

19

1 Díi bikedıgo nnee dázhó łáni yaaká'yú daadilwoshgo gádaanıigo disiits'ąą, Bik'ehgo'ihinań nohweBik'ehń ba'ihégoşı le'; Hasdách'ıgháhi, ba'ihégondzinıi, goch'idnłsinıi, ła'ıi dawa yebik'ehıi bıyéhi at'éé.

2 Da'anıigo ła'ıi dázhó nıt'éégo aayakti'; bizhaan, ízisgo nant'ı' nagháhi yee ni'godzán yılchóqdi, yaa yakti', ła'ıi bánada'iziidi naistseedhıi bighą yá t'ąazhı' nanáhesnıl.

3 Áik'ehgo Bik'ehgo'ihinań ba'ihégoşı le', ánádaado'nıid. Áıdı' lid kįh goznılii bits'ą'dıhi doo ngonel'ąą dayú hahıtıı doleel.

4 Nt'éégo bádaayányú nadindıı'ı ła'ıi nt'éshı daahınaahıi dıı'ı biyahzhı' hayaa ádaaszaago Bik'ehgo'ihinań nant'aago dahsdaayú daayokąąh, gádaanıigo, Doleelgo at'éé; Bik'ehgo'ihinań ba'ihégoşı le'.

5 Áıdı' nant'an biká'dahsdáhi bits'ą'dı' kozhii dits'ag gánıigo, Bik'ehgo'ihinań daahohi-ikąąhń ba'ihédaanohşı le', daanohwięha bánada'ohsiidıi, daanohwięha daabinołsinıi, doo ízisgo ádaanoht'ee dahıi ła'ıi ízisgo ádaanoht'eehıi.

6 Nnee dázhó łáni ádaanıi ga'áhiłts'ago, tú dázhó yat'éégo yaahılını ga'áhiłts'ago, yat'éégo idi'nıihıi k'ehgo áhiłts'ago disiits'ąą, gádaanıigo, Bik'ehgo'ihinań ba'ihégoşı le': Bik'ehgo'ihinań nohweBik'ehń dawa yebik'ehń yee nant'aa.

7 Haląą nohwıl daagozhóq le', nohwıl daagonedlıı le', án daadinłzı le': dibelıı biZhaazhé nłini niinéhıi biká' ngonyáago bi'aa hileehıi ılch'ı'ádedlaa.

8 Áı nak'ą'ligai dázhó nıt'éhi, doo chı dahi, dázhó ligaii bik'esilaa doleelgo baa godet'ąą: díi nak'ą'ligaihıi nnee Bik'ehgo'ihinań báhadaadeszaahıi bi'at'e' nzhóni at'éé.

9 Nt'éégo ágáshııni, Díi bee ágóle', Hadıın dibelıı biZhaazhé nłini nińáago bá da'idąayú daabidokéedıi biyaa daagozhóq doleel. Ágánáshııdo'nıid, Díi Bik'ehgo'ihinań da'anıi áńhi.

10 Áik'ehgo biyahzhı' hayaa aszaago hosıkąadı' gáshıınıid, Doo ágánt'ıı da: ni hik'e nik'isyú Jesus baa nadaagolnı'go dała' nada'idziidi ádaant'ee: Bik'ehgo'ihinań zhá honkąąh: Bik'ehgo'ihinań binkááyú yadaakti'ıi Jesus baa nagolnı'hi dázhó itisyú yaa nagolnı' n'ıi át'éé.

11 Yáa ılts'ą' ádzaago ıılgai hiłtsąą; áı yıká' dahsdaahń Badach'okıhi hik'e Da'anıhi holzee, án da'áıgee ná'áyáıti' ła'ıi nıt'éégo ágot'eehıi bighą nagonłkaad.

12 Bınaahıi kọ' yadiinahıi ga'at'éé, bitsits'in biká' nant'an bich'ah ląągo dahnaznıl; bizhi' dahgoz'ąą, áı nnee doo ła' yıgólşı da, bıı zhá yıgólşı.

13 Íhíí dił biyi' nastsoozi bik'esilaa: án Bik'ehgo'ihí'nań biYati' holzee.

14 Áík'ehgo yaaká'yú nadaagonłkaadí hılgai bił hiltwohıı biké' náłseeł, nak'a'łigai dázhó nł'éhi, dázhó łigaihi, doo chıh dahi bik'enazlaa.

15 Bizé'dı' besh be'idiltłishé denıni há'áá, áı nnee ıltah at'éégo hadaazt'i'ıı yee yihıłłısh doo; besh dahyotııłgo nant'aa doo: ła'ıı dahts'aa bitoo yıká' nagmaago hayıgeęsıı k'ehgo Bik'ehgo'ihí'nań Dák'a'at'éhi bihashke' bégodzidi nnee yich'ı' gode'aah.

16 Bi'ıı ła'ıı bik'aizhı' bizhi' bek'e'eshchıı, áı dıı k'ehgo dahgoz'aą, ÍZISGO NANT'ÁN DAANLIINIÍ BINANT'A', NANT'ÁN DAANLIINIÍ YEBIK'EHN.

17 Nt'éégo Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á ya'ái yiyi' sizııgo hıłtsaą; án dló' yáá ıhı'yú nada'ınıihıı dawa yich'ı' nadidilghaazh gánııgo, Yushdé', Bik'ehgo'ihí'nań Ízısgo at'éhi bá da'ıdąhıı baa ıła'ádaahne';

18 Ízısgo nant'án daabitsı', siláada binant'a' daanlıni daabitsı', nnee ndaalwodi daabitsı', hıı daabitsı', yıká' dahnaháztaanıı daabitsı', ła'ıı nnee dawa doo isná daanlıı dahıı hik'e isná daanlıniı, doo Ízısgo ádaat'ee dahıı hik'e Ízısgo ádaat'eehıı daabitsı' daahsaą doleełhıı bigha.

19 Áıdı' nt'éshı' bégodzidi hıłtsaą, ła'ıı ni'gosdzán biká' Ízısgo nant'án daanlıniı bisiláada biłgo ıła'ádaasdzaa, hıı yıká' dahsdaahn bisiláada biłgo yıł nagonłkaad doleełgo.

20 Nt'éshı' bégodzidi yısnáh silıı, ła'ıı Bik'ehgo'ihí'nań binkááyú na'ızıidi ádil'ıni aldó' yısnáh silıı, nt'éshı' bégodzidi bináał godiyıhgo ána'ol'ııłgo nnee nt'éshı' bégodzidi be'ıdinılıde bee bıdı'nıdłıdihıı, ła'ıı bıı at'éégo be'ılzaahıı daayokaąhıı yich'ı' nazch'a'ı. Dıı da'ála dá daahınaago tséłkó'i bił dıłtłı'go sikáni biyi' yuyaa oldeel.

21 Ła'ihıı hıı yıká' dahsdaahn besh be'idiltłishé bizé'dı' há'áahıı yee nadaistseed: áık'ehgo dló' ıltah at'ééhıı áı daabitsı'ıı yee náda'ısdııd.

20

1 Áıdı' Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á yaaká'dı' hayaa hıgaalgo, o'ı'án doo ni'ı'ánıhi bá be'ıgeęsé hik'e besh hishbızhıı nchaahi dahyonıłgo hıłtsaą.

2 Án t'ııshcho, doo ániı da t'ııshıı, ch'ııdn nant'ánhi, Satan holzéhi, yıł ndéelgo dała'á doo náhółtagyú łegodzaazhı' hıystł'oggo,

3 O'ı'án yuņe' yó'olt'e' da'dentáadı' o'ııgeęz, nnee ıltah at'éégo hadaazt'i'ıı yúwehyú doo ch'a'onayiniıł dahıı bigha, dała'á doo náhółtagyú łegodzaazhı': áı bikédı'go dé't'ıhézhi' nanánt'ıh doleeł.

4 Áıdı' nadaant'áhi yıká' dahnaháztaanıı hıłtsaągo yıká' dahnaháztaanıı aayádaaktı'go baa daagodest'aą: Jesus yaa nagolı'ıı hik'e Bik'ehgo'ihí'nań biyati'hıı bigha bik'os nadaahisk'i n'ıı biyi' nazıı n'ıı hıłtsaą, áı nt'éshı' bégodzidi dagohıı be'ılzaahıı doo daayoskaąd dahıı, daabitá' dagohıı daabıgan bebıdaanıdłıde doo bee bıdaanıdłıd dahıı; áı daahınaa násdłııgo, dała'á doo náhółtagyú łegodzaazhı' Christ yıł nádaant'aah.

5 Łahzhı' nanezna'ıı doo daahınaa násdłıı da, dała'á doo náhółtagyú łegodzaahıı aąłgo zhá. Dııńko dantsé nanezna'ıı naadıkáhgee.

6 Dantsé nanezna'ıı naadıkáhgee hadıń yıtah naadıidzaahıı bıyaa gozhóq hik'e bił godiyini at'éé: iké'gee daná'ıtsaahıı doo hago ábile' da doo, ndi Bik'ehgo'ihí'nań hik'e Christ bı'okaąh yebik'ehıı daanlıı doleeł, dała'á doo náhółtagyú łegodzaazhı' yıł nadaant'aah doo.

7 Dała'á doo náhółtagyú łegodzaahıı aąłgo Satan ha'ásitııdı' ch'ınálteeh.

8 Áıdı' dıı'yú ni'gosdzán biká' goz'aayú ıltah at'éégo hadaazt'i'ıı, Gog hik'e Magog daagolzeehıı, ch'ayıniılyú nagonłkaad doleełhıı bigha ıła'ánálnı'yú hágháh: áı túnteel tábaą sáihıı k'ehgo da'áhołąą doo.

⁹ Ni'goszán nteelí biká' dahnádnksaa, nnee Bik'ehgo'ihinań báhadaadeszaahí daagoljige binaa, hik'e křh goznili koł daanzhóni binaa lédnt'i silji: áidá' yaaká'dí kř' nkednnágo aął daabi'nńid.

¹⁰ Áidí' ch'iidn nant'án bich'j' nzhch'a'íi kř' hik'e tséikř'i bił diltř'go sikáni biyi' yuyaa olt'e', hayú nt'éshj bégodzidi hik'e Bik'ehgo'ihinań binkááyú na'iziidi ádil'inihí naháztaayú, áige jji hik'e tš'é'go goyéé bich'j' nagowaa doo, doo ngonel'aą dayú dahzhj'.

¹¹ Áidí' nant'án biká' dahsdáhi ligaihi nchaahi, hik'e yiká' dahsdaahn hłtsaa, án bits'á'dí ni'goszán hik'e yáa bił ogoyáa; áidí' doo hayú goz'aą da lėk'e.

¹² Nanezna'íi doo ízisgo ádaat'ee dahíi hik'e ízisgo ádaat'eehíi Bik'ehgo'ihinań bidáhdí nadaazj'go hłtsaa; áidí' naltsoos ilts'á' ádaadzaa: la'i naltsoos ilts'á' nanádzaa, ái naltsoos be'ihinańhi: nanezna' n'íi hant'é ádaaszaahíi naltsoos biyi' k'e'eshchiiníi bee baa yáda'iti'.

¹³ Túnteel biyi' nanezna' n'íi naadiikaigo áyílaa: da'itsaahdí' hik'e Ch'iidntahdí' nanezna' n'íi nanaadiikai: áidí' dawa hant'é ádaaszaa shihíi bigha baa yáda'iti'.

¹⁴ Áidí' da'itsaahíi hik'e Ch'iidntahíi kř' diltř'go sikáni biyi' yuyaa oldeel. Díinko nakidngee daná'itsaahi at'éé.

¹⁵ Áidá' dahadíi naltsoos be'ihinańhi doo hak'i bizhi' biyi' dahgoz'aą dayúgo kř' diltř'go sikaaníi biyi' yuyaa olt'e'.

21

¹ Áidí' yaaká' aníidéhi hik'e ni'goszán aníidéhi hłtsaa: dantsé yaaká'híi hik'e dantsé ni'goszánhíi bech'ígonyáa; áidí' túnteel ésdiid.

² Shíi, John, Jerúsalem aníidéhi, křh godiyini goznili, yaaká'dí' Bik'ehgo'ihinań bits'á'dí' hayaa goldohgo hłtsaa, na'ilíhn k'ad nnińéhgo biká' hileehíi yiba' ilch'j'ádodlaahíi ga'at'éégo.

³ Yaaká'dí' kozhii ádiid áilts'ago disiits'aą gáníigo, Isaa, da'ch'okaa h goz'aaníi Bik'ehgo'ihinań yiyi' golíiníi nnee bitahyú goz'aą, án bił daagoljigo nneehíi bichagháshé daanljí doleel, Bik'ehgo'ihinań dabíi yil daagoljigo, bíi Bik'ehgo'ihinań daayokaa h hłtsaa doleel.

⁴ Bik'ehgo'ihinań binaa tú bá k'eda'ildéh doleel; da'itsaahíi da'ádih doleel, doo koł gozhóó dahíi, daach'ichagíi, daach'inńiihíi ndi da'ádih doleel: dantsé ái begoz'aą n'íi bech'ígoyáahíi bigha.

⁵ Nant'án biká' dahsdáhi yiká' dahsdaahn gánńiid, Isaa, dawahá aníidégo anáshdléh. Áidá' shíi gashilńńiid, K'e'ilchíi: díi yati'íi da'anii la'íi ba'olńhi at'éé.

⁶ Gánáshildo'ńiid, Aął lalzaa. Shíi Alpha hik'e Oméga, begodeyáhi hik'e bengont'i'i nshljí. Hadín dibá' nliiníi tú hináhi haljiihíi bá ná'isjii, doo bigha nahi'ńii dago.

⁷ Hadín dawahá yitis siliiníi dawa bíyéé doleel; Bik'ehgo'ihinań yokaa h hłtsaa doleel, shiye' nlij doleel.

⁸ Áidá' dawa yee nádaaldzidíi, doo da'odlaa dahíi, nchř'go ádaat'eehíi, nnee nadailtseedíi, nant'j' nakaihíi, iyodaanzihíi, nadn'ái daayokaa h hłtsaa, la'íi léda'ilchoohíi dawa tséikř'i bił diltř'go sikáni biyi' yuyaa bá goz'aą: ái nakidngee daná'itsaahi at'éé.

⁹ Áige Bik'ehgo'ihinań binadaal'a'á gosts'idihíi dała'á, its'aa gosts'idi gosts'idn góyéégo banagowaahíi bee halk'ikíi, yee dahikáhi shaa nyáágo, shich'j' hadzii gáníigo, Yushdé', iszán aníi nńáhi, dibelji biZhaazhé nlíni bi'aahíi nił ch'í'nah ashle'.

¹⁰ Áidí' Holy Spirit shiká'zhj' adzaago Bik'ehgo'ihinań binal'a'áhíi dził dážhó nchaahi yúdahyúhi biká' oshiltjii, áige ízisgo křh gozníi, Jerúsalem godiyini, yaaká'dí' Bik'ehgo'ihinań bits'á'dí' bił nkegonyáágo shil ch'í'nah áyílaa,

¹¹ Bik'ehgo'ihinań bits'á'idindláadíi bee bits'á'idindláad: bits'á'idindláadíi tséé dážhó lán ilíni, jasper holzéhi, déntónégo binkááyú got'jiihíi ga'at'éé;

12 Áí k̄ih gozn̄ilíí b̄inaayú lé'ditl'ihíí dázhó nteel áidí' dázhó yúdahgo alzaa l̄ék'e, nakits'adahgo dáádít̄h, áí da wago Bik'ehgo'ihí'nañ binadaal'a'á nadaaz̄ij, Israel nakits'adahyú hat'i'íí daabizhi' dahnagoz'aa, dáádít̄híí biká'gee.

13 Ya'ái hanadáhdí'go taadí' dáádít̄h; nahok̄osé dahstaadí'go taadí' dáádít̄h; na'idi'ahdí'go taadí' dáádít̄h; ya'ái onadáhdí'go aldó' taadí' dáádít̄h.

14 K̄ih gozn̄ilíí b̄inaayú lé'ditl'ihíí bitl'áahgo nakits'adahgo istl'ihgo légodnt'i', dibel̄jí biZhaazhé nl̄ini binal'a'á nakits'adah daabizhi' áí biká' dahgoz'aa.

15 Shich'í' yaht'íí be'ída'nel'aahé óodo be'alzaahi naitīh, áí k̄ih gozn̄ilíí hik'e bidáádít̄híí, la'íí b̄inaayú lé'ditl'ihíí yee yí'da'nel'aahgo.

16 K̄ih gozn̄ilíí dj̄izh̄í' hágodn'áá, naniigo dáne'niiyú dátekt'ee: k̄ih gozn̄ilíí be'ída'nel'aahé yee yída'nel'aahgo nakits'adah doo náhóltagyú furlongs ga'áhosah. Naniigohíí, dáne'niiyúhíí, hik'e ts'ídagíí bil̄go dátekt'ee.

17 Áidí' b̄inaayú lé'ditl'ihíí aldó' yí'nes'aahgo dała'á gonenadín iká'yú dizdin dj̄í'i n̄nee bigan ilhadit'aahdí' biganlataházhí' ngont'i'go, áí Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á yaaká'yú gólííníí k'ehgo at'éé.

18 B̄inaayú lé'ditl'ihíí tséé lán ílni, jásper holzéhi, be'ágoz̄aa: k̄ih gozn̄ilíí dá óodo zh̄á, dolyiini binkááyú got'ij̄híí ga'at'éhi, be'ágoz̄aa.

19 B̄inaayú lé'ditl'ihíí bitl'ááh istl'inií tséé il̄tah at'éhi lán da'ilííníí bee dénzhónégo alzaa. Da'itségee itl'ááh istl'inií jásper holzéhi be'ágoz̄aa; nakigeehíí sápphire holzéhi; taadngeehíí chálcedony holzéhi; dj̄í'geehíí émerald holzéhi;

20 Ashdladngeehíí sárdonyx holzéhi; gostángeehíí sárdius holzéhi; gosts'idigeehíí chrýsolite holzéhi; tsebígeehíí béryl holzéhi; ngost'áigeehíí tópoz holzéhi; gonenangeehíí chrýsoprasus holzéhi; lats'adahgeehíí jácynth holzéhi; la'íí nakits'adahgeehíí ámethyst holzéhi be'ágoz̄aa.

21 Dáádít̄híí nakits'adahíí dilk̄oq̄hé lán ílni, pearl holzéhi, nakits'adahgo be'alzaa: dała'á ntáágo pearl dała'á bil̄ ádaasaa: k̄ih gozn̄ilíí biyi' intínhíí dá óodo zh̄á dolyiini binkááyú got'ij̄híí k'ehgo alzaa.

22 Áígee da'ch'ok̄aah goz'aaníí doo hish'ij̄ da: Bik'ehgo'ihí'nañ nohweBik'ehñ Dák'a'at'éhi hik'e dibel̄jí biZhaazhé nl̄ini bil̄go dabíí da'ch'ok̄aah goz'aaníí daanlij̄.

23 K̄ih gozn̄ilgee ya'ái la'íí tl'é'gona'ái da'ádih̄ ndi doo daat'éé da: Bik'ehgo'ihí'nañ bits'á'idindláádíí bee got'ij̄, la'íí dibel̄jí biZhaazhé nl̄ini bee got'ij̄híí nlij̄.

24 N̄nee il̄tah at'éégo hadaazt'i'íí hadíí hasdákaíhíí, áí k̄ih gozn̄ilíí bits'á'idindláádíí yee nakai doo: la'íí ni'gosdzán biká' ízisgo nadaant'aahíí ízisgo ye'ádaat'eehíí hik'e daagodn̄siníí yil̄ nihikáh doleel.

25 Bidáádít̄híí j̄ij̄go doo daná'det̄h da: akú tl'é' ánágod̄h.

26 N̄nee il̄tah at'éégo hadaazt'i'í ízisgo ye'ádaat'eehíí hik'e daagodn̄siníí yil̄ nihikáh doleel.

27 Hadíí daanch̄o'íí doo hagot'éégo ha'akáh da, nch̄o'go at'éégo ánát'ij̄híí, la'íí hadín lé'ilchoohíí aldó' doo hagot'éégo ha'akáh da: hadín dibel̄jí biZhaazhé nl̄ini binaltsoos be'ihí'náhi bizhi' dahgoz'aaníí zh̄á ha'akáh doleel.

22

1 Áidí' tú be'ihí'náhi dolyiini ga'at'éégo binkááyú got'ij̄go, Bik'ehgo'ihí'nañ hik'e dibel̄jí biZhaazhé nl̄ini nadaant'aago dahskeedí' hál̄ij̄go, Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á shil̄ ch'í'nah áyíílaa.

2 K̄ih gozn̄ilíí ch'í'ítinyú ih̄n'yú, la'íí tú nl̄íníí da'alch'izhinéé nel'aago ts̄j̄nt'áni be'ihí'náhi nádhikáad, áí nakits'adahyú at'éégo nánt'ih̄, dádaanánt̄hgee nest'á' dała'áyú at'éhi dahnándah: bit'aahíí n̄nee il̄tah at'éégo hadaazt'i'íí yee nádaadziihi.

3 Áígee déench̄o'go ágot'eehíí ánád̄h doo: áidí' Bik'ehgo'ihí'nañ hik'e dibel̄jí biZhaazhé nl̄ini nadaant'aago dahskee doo; bánada'iziidíí daabok̄aah doleel.

⁴ Binii daayo'ij doo; bizhi'íi bitá'gee dahnagoz'aa doo.

⁵ T'í'e' ánádih doleek; ik'ah kọ'íi lá'íi ya'ái be'idindláádíi doo hagot'íi da; Bik'ehgo'ihí'nañ nohweBik'ehñ dabíi bá idindládi nlii doleek: lá'íi doo ngonel'aa dayú dahazhí' nadaant'aa doo.

⁶ Áidí' gánáshildo'niid, Díi yati'íi ba'olníhi hik'e da'aníhi at'éé: Bik'ehgo'ihí'nañ nohwe-Bik'ehñ binkááyú nada'iziidi n'íi daadilzini daayokaqahñ, k'ad ágonéhíi bánada'iziidíi yil ch'í'nah ágole'híi bigha binal'a'á yaaká'dí'hi bich'í' daades'a'.

⁷ Isaa, dák'adégo nánshdaak: díi naltsoos hagot'éégo ágonéhgo benet'aaníi hadín yikísk'eh at'ééhíi biyaa gozhóq doleek.

⁸ Shíi, John, díi ágot'eehíi disiits'aa lá'íi hiłtsaa. Áik'ehgo disiits'aadí' hiłtsaago, Bik'ehgo'ihí'nañ binal'a'á ái shil ch'í'nah áyílaahi biyahzhí' hayaa asdzaago hoshkaqah nkegonyaa.

⁹ Nt'éégo gáshilniid, Doo ágánt'ij da: shíi, ni, nik'isyú, Bik'ehgo'ihí'nañ binkááyú nada'iziidi, hik'e díi naltsoos biyi'dí' yati'íi yikísk'eh ádaat'eehíi bilgo dała' nada'idziid. Bik'ehgo'ihí'nañ zhá onkáah.

¹⁰ Gánáshildo'niid, Díi naltsoos hagot'éégo ágonéhgo benet'aaníi bida'denłjeeh hela', biká' ngonyaáhhíi bigha.

¹¹ Hadín doo dávik'ehyú át'ij dahíi, án dayúweh ye'at'ij le': hadín dénchq'égo át'ijhíi, án dayúweh ye'at'ij le': hadín nlt'éégo at'ééhíi, án dayúweh nlt'éégo at'éé le': lá'íi hadín dilzinií, dayúweh dilzi le'.

¹² Isaa, dák'adégo nánshdaak; koch'í' nada'ishniilíi bil nánshdáh, nnee dała'á ntijgo hagot'éégo ánánt'ijdhíi bigha bich'í' na'ishniilgo.

¹³ Shíi Alpha hik'e Oméga nshłji, begodeyáhi hik'e bengont'i'i, dantséyúhi hik'e iké'yúhi.

¹⁴ Bik'ehgo'ihí'nañ yegos'aaníi yikísk'eh ádaat'eehíi biyaa daagozhóq doleek, ái tsj'nt'áni be'ihí'náhi yaa dokaahgo bá goz'aa, lá'íi kłh goznilií ch'íná'itłhyú ch'idokaahgo aldo' bá goz'aa.

¹⁵ Áidá' gósé, ídaanlgashi, nant'í' nakaihi, nnee nadaitseedi, nnee nadn'ái daayokaqahi, lá'íi dahadín lé'ichoohíi bil nzhqogo dayúweh lé'ilchoohi doo ha'ádokaah da.

¹⁶ Shíi, Jesus, shinal'a'á yaaká'dí'hi ha'ánázéh nagoznilyú díi bee nohwil nagolni'go deła'. David bikeghad nshłji, hik'e David bits'á'dí'hi nshłji, ts'łsqósécho bits'á'idindini nshłji.

¹⁷ Holy Spirit hik'e isdzán ninéhi, Yushdé', daanii. Hadín idits'agi aldo', Yushdé', nii le'. Hadín dibá' nliihíi hígháh le'. Hadín hát'íinií tú be'ihí'náhi yodłaa, doo bigha nahi'niil dago.

¹⁸ Nnee dała'á ntijgo díi naltsoos hagot'éégo ágonéhgo benet'aaníi daidits'agii gádaabildishnií, Dahadín díi ínagodn'aqahíi, góyéégo ágot'eehíi díi naltsoos biyi' k'e'eshchiinií, Bik'ehgo'ihí'nañ góyéégo godigháhíi bich'í' ínagodo'aak:

¹⁹ Dahadín díi naltsoos hagot'éégo ágonéhgo benet'aaníi lá' hayiné'yúgo, Bik'ehgo'ihí'nañ aldo' naltsoos be'ihí'náhi biyi'dí', kłh godiyini goznilií biyi'dí', lá'íi díi naltsoos biyi' bek'e'eshchiinií biyi'dí' biyéé zhiñééhíi bits'á' hayiné' doleek.

²⁰ Díi yaa nagosni'íi gáníi, Da'anii shíi dák'adégo nánshdaak: Doleelgo at'éé. Da'anii Jesus, nohweBik'ehñ, de'nnaah.

²¹ Jesus Christ nohweBik'ehñ bilgoch'oba'íi daanohwigha nohwich'í' begoz'aa le'. Doleelgo at'éé.

Read the New Testament daily

January

date	scripture
1	Matthew 1.1-2.12
2	Matthew 2.13-3.6
3	Matthew 3.7-4.11
4	Matthew 4.12-25
5	Matthew 5.1-26
6	Matthew 5.27-48
7	Matthew 6.1-24
8	Matthew 6.25-7.14
9	Matthew 7.15-29
10	Matthew 8.1-17
11	Matthew 8.18-34
12	Matthew 9.1-17
13	Matthew 9.18-38
14	Matthew 10.1-23
15	Matthew 10.24-11.6
16	Matthew 11.7-30
17	Matthew 12.1-21
18	Matthew 12.22-45
19	Matthew 12.46-13.23
20	Matthew 13.24-46
21	Matthew 13.47-14.12
22	Matthew 14.13-36
23	Matthew 15.1-28
24	Matthew 15.29-16.12
25	Matthew 16.13-17.9
26	Matthew 17.10-27
27	Matthew 18.1-22
28	Matthew 18.23-19.12
29	Matthew 19.13-30
30	Matthew 20.1-28
31	Matthew 20.29-21.22

February

date	scripture
1	Matthew 21.23-46
2	Matthew 22.1-33
3	Matthew 22.34-23.12
4	Matthew 23.13-39
5	Matthew 24.1-28
6	Matthew 24.29-51
7	Matthew 25.1-30
8	Matthew 25.31-26.13
9	Matthew 26.14-46
10	Matthew 26.47-68
11	Matthew 26.69-27.14
12	Matthew 27.15-31
13	Matthew 27.32-66
14	Matthew 28.1-20
15	Mark 1.1-28
16	Mark 1.29-2.12
17	Mark 2.13-3.6
18	Mark 3.7-30
19	Mark 3.31-4.25
20	Mark 4.26-5.20
21	Mark 5.21-43
22	Mark 6.1-29
23	Mark 6.30-56
24	Mark 7.1-23
25	Mark 7.24-8.10
26	Mark 8.11-9.1
27	Mark 9.2-29
28	Mark 9.30-10.12

date	scripture
1	Mark 10.13-31
2	Mark 10.32-52
3	Mark 11.1-26
4	Mark 11.27-12.17
5	Mark 12.18-37
6	Mark 12.38-13.13
7	Mark 13.14-37
8	Mark 14.1-21
9	Mark 14.22-52
10	Mark 14.53-72
11	Mark 15.1-47
12	Mark 16.1-20
13	Luke 1.1-25
14	Luke 1.26-56
15	Luke 1.57-80
16	Luke 2.1-35
17	Luke 2.36-52
18	Luke 3.1-22
19	Luke 3.23-38
20	Luke 4.1-30
21	Luke 4.31-5.11
22	Luke 5.12-28
23	Luke 5.29-6.11
24	Luke 6.12-38
25	Luke 6.39-7.10
26	Luke 7.11-35
27	Luke 7.36-8.3
28	Luke 8.4-21
29	Luke 8.22-39
30	Luke 8.40-9.6
31	Luke 9.7-27

date	scripture
1	Luke 9.28-50
2	Luke 9.51-10.12
3	Luke 10.13-37
4	Luke 10.38-11.13
5	Luke 11.14-36
6	Luke 11.37-12.7
7	Luke 12.8-34
8	Luke 12.35-59
9	Luke 13.1-21
10	Luke 13.22-14.6
11	Luke 14.7-35
12	Luke 15.1-32
13	Luke 16.1-18
14	Luke 16.19-17.10
15	Luke 17.11-37
16	Luke 18.1-17
17	Luke 18.18-43
18	Luke 19.1-27
19	Luke 19.28-48
20	Luke 20.1-26
21	Luke 20.27-47
22	Luke 21.1-28
23	Luke 21.29-22.13
24	Luke 22.14-34
25	Luke 22.35-53
26	Luke 22.54-23.12
27	Luke 23.13-43
28	Luke 23.44-24.12
29	Luke 24.13-53
30	John 1.1-28

date	scripture
1	John 1.29-51
2	John 2.1-25
3	John 3.1-21
4	John 3.22-4.3
5	John 4.4-42
6	John 4.43-54
7	John 5.1-23
8	John 5.24-47
9	John 6.1-21
10	John 6.22-40
11	John 6.41-71
12	John 7.1-29
13	John 7.30-52
14	John 7.53-8.20
15	John 8.21-30
16	John 8.31-59
17	John 9.1-41
18	John 10.1-21
19	John 10.22-42
20	John 11.1-53
21	John 11.54-12.19
22	John 12.20-50
23	John 13.1-30
24	John 13.31-14.14
25	John 14.15-31
26	John 15.1-27
27	John 16.1-33
28	John 17.1-26
29	John 18.1-24
30	John 18.25-19.22
31	John 19.23-42

date	scripture
1	John 20.1-31
2	John 21.1-25
3	Acts 1.1-26
4	Acts 2.1-47
5	Acts 3.1-26
6	Acts 4.1-37
7	Acts 5.1-42
8	Acts 6.1-15
9	Acts 7.1-29
10	Acts 7.30-50
11	Acts 7.51-8.13
12	Acts 8.14-40
13	Acts 9.1-25
14	Acts 9.26-43
15	Acts 10.1-33
16	Acts 10.34-48
17	Acts 11.1-30
18	Acts 12.1-23
19	Acts 12.24-13.12
20	Acts 13.13-41
21	Acts 13.42-14.7
22	Acts 14.8-28
23	Acts 15.1-35
24	Acts 15.36-16.15
25	Acts 16.16-40
26	Acts 17.1-34
27	Acts 18.1-21
28	Acts 18.22-19.12
29	Acts 19.13-41
30	Acts 20.1-38

date	scripture
1	Acts 21.1-16
2	Acts 21.17-36
3	Acts 21.37-22.16
4	Acts 22.17-23.10
5	Acts 23.11-35
6	Acts 24.1-27
7	Acts 25.1-27
8	Acts 26.1-32
9	Acts 27.1-20
10	Acts 27.21-44
11	Acts 28.1-31
12	Romans 1.1-17
13	Romans 1.18-32
14	Romans 2.1-24
15	Romans 2.25-3.8
16	Romans 3.9-31
17	Romans 4.1-12
18	Romans 4.13-5.5
19	Romans 5.6-21
20	Romans 6.1-23
21	Romans 7.1-14
22	Romans 7.15-8.6
23	Romans 8.7-21
24	Romans 8.22-39
25	Romans 9.1-21
26	Romans 9.22-10.13
27	Romans 10.14-11.12
28	Romans 11.13-36
29	Romans 12.1-21
30	Romans 13.1-14
31	Romans 14.1-23

date	scripture
1	Romans 15.1-21
2	Romans 15.22-16.7
3	Romans 16.8-27
4	1 Corinthians 1.1-17
5	1 Corinthians 1.18-2.5
6	1 Corinthians 2.6-3.4
7	1 Corinthians 3.5-23
8	1 Corinthians 4.1-21
9	1 Corinthians 5.1-13
10	1 Corinthians 6.1-20
11	1 Corinthians 7.1-24
12	1 Corinthians 7.25-40
13	1 Corinthians 8.1-13
14	1 Corinthians 9.1-18
15	1 Corinthians 9.19-10.13
16	1 Corinthians 10.14-11.1
17	1 Corinthians 11.2-16
18	1 Corinthians 11.17-34
19	1 Corinthians 12.1-26
20	1 Corinthians 12.27-13.13
21	1 Corinthians 14.1-17
22	1 Corinthians 14.18-40
23	1 Corinthians 15.1-28
24	1 Corinthians 15.29-58
25	1 Corinthians 16.1-24
26	2 Corinthians 1.1-11
27	2 Corinthians 1.12-2.11
28	2 Corinthians 2.12-17
29	2 Corinthians 3.1-18
30	2 Corinthians 4.1-12
31	2 Corinthians 4.13-5.10

date	scripture
1	2 Corinthians 5.11-21
2	2 Corinthians 6.1-13
3	2 Corinthians 6.14-7.7
4	2 Corinthians 7.8-16
5	2 Corinthians 8.1-15
6	2 Corinthians 8.16-24
7	2 Corinthians 9.1-15
8	2 Corinthians 10.1-18
9	2 Corinthians 11.1-15
10	2 Corinthians 11.16-33
11	2 Corinthians 12.1-10
12	2 Corinthians 12.11-21
13	2 Corinthians 13.1-14
14	Galatians 1.1-24
15	Galatians 2.1-16
16	Galatians 2.17-3.9
17	Galatians 3.10-22
18	Galatians 3.23-4.20
19	Galatians 4.21-5.12
20	Galatians 5.13-26
21	Galatians 6.1-18
22	Ephesians 1.1-23
23	Ephesians 2.1-22
24	Ephesians 3.1-21
25	Ephesians 4.1-16
26	Ephesians 4.17-5.2
27	Ephesians 5.3-33
28	Ephesians 6.1-24
29	Philippians 1.1-26
30	Philippians 1.27-2.18

date	scripture
1	Philippians 2.19-3.6
2	Philippians 3.7-4.1
3	Philippians 4.2-23
4	Colossians 1.1-20
5	Colossians 1.21-2.7
6	Colossians 2.8-23
7	Colossians 3.1-17
8	Colossians 3.18-4.18
9	1 Thessalonians 1.1-2.9
10	1 Thessalonians 2.10-3.13
11	1 Thessalonians 4.1-5.3
12	1 Thessalonians 5.4-28
13	2 Thessalonians 1.1-12
14	2 Thessalonians 2.1-17
15	2 Thessalonians 3.1-18
16	1 Timothy 1.1-20
17	1 Timothy 2.1-15
18	1 Timothy 3.1-16
19	1 Timothy 4.1-16
20	1 Timothy 5.1-25
21	1 Timothy 6.1-21
22	2 Timothy 1.1-18
23	2 Timothy 2.1-21
24	2 Timothy 2.22-3.17
25	2 Timothy 4.1-22
26	Titus 1.1-16
27	Titus 2.1-14
28	Titus 2.15-3.15
29	Philemon 1.1-25
30	Hebrews 1.1-14
31	Hebrews 2.1-18

date	scripture
1	Hebrews 3.1-19
2	Hebrews 4.1-13
3	Hebrews 4.14-5.14
4	Hebrews 6.1-20
5	Hebrews 7.1-19
6	Hebrews 7.20-28
7	Hebrews 8.1-13
8	Hebrews 9.1-10
9	Hebrews 9.11-28
10	Hebrews 10.1-18
11	Hebrews 10.19-39
12	Hebrews 11.1-16
13	Hebrews 11.17-31
14	Hebrews 11.32-12.13
15	Hebrews 12.14-29
16	Hebrews 13.1-25
17	James 1.1-18
18	James 1.19-2.17
19	James 2.18-3.18
20	James 4.1-17
21	James 5.1-20
22	1 Peter 1.1-12
23	1 Peter 1.13-2.10
24	1 Peter 2.11-3.7
25	1 Peter 3.8-4.6
26	1 Peter 4.7-5.14
27	2 Peter 1.1-21
28	2 Peter 2.1-22
29	2 Peter 3.1-18
30	1 John 1.1-10

date	scripture
1	1 John 2.1-17
2	1 John 2.18-3.2
3	1 John 3.3-24
4	1 John 4.1-21
5	1 John 5.1-21
6	2 John 1.1-13
7	3 John 1.1-14
8	Jude 1.1-25
9	Revelation 1.1-20
10	Revelation 2.1-17
11	Revelation 2.18-3.6
12	Revelation 3.7-22
13	Revelation 4.1-11
14	Revelation 5.1-14
15	Revelation 6.1-17
16	Revelation 7.1-17
17	Revelation 8.1-13
18	Revelation 9.1-21
19	Revelation 10.1-11
20	Revelation 11.1-19
21	Revelation 12.1-18
22	Revelation 13.1-18
23	Revelation 14.1-20
24	Revelation 15.1-8
25	Revelation 16.1-21
26	Revelation 17.1-18
27	Revelation 18.1-24
28	Revelation 19.1-21
29	Revelation 20.1-15
30	Revelation 21.1-27
31	Revelation 22.1-21

The Pronunciation and Meaning of some of the Words in the New Testament

Abíah (Abáiyah) Abíjah ałdó' holzee.

Áchaz (Éíkaz) – Áhaz ałdó' holzee.

Ágar (Éígar) – Hágar ałdó' holzee.

Areópagite (Ariyápagait) – yánáltihíí nlijhíí golzeego ágolzee.

Baal (Béyal)

Bar-jóna– Jóna biye' golzeego ágolzee.

Bik'ehgo'ihinań báhhadaadeszaahíí– ínashood daanliiníí golzeego ágolzee.

Bitis-hagowáh – Israel hat'i'íí Egyptgee daagoljídá' Bik'ehgo'ihinań Egyptians daanliiníí yich'í' hashkeego binal'a'á yaaká'dí' yich'í' oyis'a', ishikiní dantsé nakaihíí nadaiktseed doleełgo. Áídá' Israel hat'i'íí daanliiníí dáádítíhíí yiká' díł yíłta'yúgo bíí biye'ke doo nadaistseed da. Áí bitis-hagowáh holzee. Lenágodáhgee áí yínádaałniihgo da'iyaa. Áígee Jesus daztsaađí' naadiidzaa lék'e. Áí Easter holzee. (Acts 12:4)

Bóoz– Bóaz ałdó' holzee.

Caesar (Síizar)

Caesaréa (Sesaríya)

Cáiphás (Kéyafas)

Cenchréa (Senkríya)

Cephas (Síifas) – Peter ałdó' holzee.

Ch'ah hobijhíí– ach'idilwodgo díí ga'at'éhi hołbijł.

Chárran (Káran) – Háran ałdó' golzee.

Chíos (Káiyos)

Christ– Bik'ehgo'ihinań its'áltíni golzeego ágolzee.

Cilícia (Silíshiya)

Círcumcise (sírkamsaiz) – Bik'ehgo'ihinań bik'ehgo Jews daanliiníí ishikinihíí tse-bíí beiskaągo daabi'diigish lék'e. Díí círcumcise golzee. Shid baa dahnagoz'aaníí Bik'ehgo'ihinań hat'i'íí daanliigo bee bígózi lék'e.

Cnidus (Náidas)

Cyréne (Sáiríinii)

Da'uilwosh– da'uilwosh nihií nadaan'ne' golzeego agolzee.

Da'ilhosh– da'ilhosh nihií nanezna' golzeego ágolzee.

Dibehíí biZhaazhé– Jesus dibehíí biZhaazhé yíłnii, nnee yá datsaahíí bigha.

Elías– Elíjah ałdó' holzee.

Emmor– Hámor ałdó' holzee.

Esáias– Isáiah ałdó' holzee.

Eunuch (únik) – nnee doo nnádaaksé' dago ádaalne'íí eunuchs daaholzee.

Ezékias– Hezekíah ałdó' holzee.

Furlong– nakidi gonenadín dahgostq'yú shı ga'áhosahgo tsebíí furlongs dała'á mile ga'áhosah.

Hosánna (hozána) – Bik'ehgo'ihinań ba'ihégosı le', golzeego ágolzee.

Jechonías (Jekonáiyas) – Jechoníah ałdó' holzee.

Jeremías (Jeremáiyas) – Jeremíah ałdó' holzee.

Jéremy– Jeremíah ałdó' holzee.

Jesus– Hebrew biyati' k'ehgo Joshua holzee (Acts 7:45, Hebrews 4:8.)

Jóatham– Jótham ałdó' holzee.

Jónas– Jónah ałdó' holzee.

Jósaphat– Jehóshaphat ałdó' holzee.

- Josías**— Josiah ałdó' holzee.
Júda, Júdas— Judah ałdó' holzee.
Máđian— Midian ałdó' golzee.
Manásses— Manásseh ałdó' holzee.
Márcus— Mark ałdó' holzee.
Mnáson (Néísan)
Néphthalim— Náphtali ałdó' golzee.
Niger (Náíjer)
Noe— Noah ałdó' bek'e'eshchij.
Osee— Hošéa ałdó' holzee.
Ozias (Ozáiyas) — Uzziah ałdó' holzee.
Pence— pennies golzeego ágolzee. Penny golzeehíi dała'á jįigo goņeehíi golzeego ágolzee.
Phárisees (Férisiiz) — Phárisees daanliiníi sahngo ádaat'ee. Jews bich'į' begoz'aanú itisgo be'ádaant'ee, daanńi lęk'e.
Pheníce (Feníise) — Phenécia, Phoenícia (Feníshiya) ałdó' golzee.
Ptolemáis (Toleméyas)
Robóam— Rehobóam ałdó' holzee.
Sadak— Zádok ałdó' holzee.
Sáđducees (Sáđusiiz) — Sáđducees daanliiníi sahngo ádaat'ee. Nanezna'n'ńi doo naadikáh da, daanńi lęk'e.
Sína— Sínai (Sáńiyai) ałdó' golzee.
Sion (Sáiyon) — Zíon (Záiyon) ałdó' golzee.
Sýchar (Sáíkar)
Talent— dała'á doo náhóltagyú shį bestso golzeego ágolzee.
Timótheus— Timothy ałdó' holzee.
Tribute— Nņee dała'á daantųigo zhaali nadaiheznıl lęk'e, da'ch'okąąh goz'aanú bá, ái tribute golzeego ágolzee.
Urías— Uríah ałdó' holzee.
Zábulon— Zébulon ałdó' golzee.
Zacchéus (Zakíyas)
Zeróbabel— Zerúbbabel ałdó' holzee.